

AUTHOR DAVID KIMCHI

NO. 2993

TITLE ספר הלכות

RR _____

IMPRINT _____

CALL NO. ENA 1694

DATE MICROFILMED _____

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION

וְעַתָּה אֶחָד בְּעוֹרֹת
 אֲבֹתָיִם לְרֵאשִׁית בְּאֵבִי הַנְּחָל הַיָּגֵשׁ לְחֶסֶד הַבַּיִת הַכְּפוּכָה וּפְדִי
 בְּעַלֵּי הַנְּחָל וְכֵן עוֹרְצֵי בָאֵבִי לֹא יִקְטְנוּ בְּעוֹד שְׁהוֹמָא בְּעֵינֵי שְׂעִיר
 אֵינִי כְּקִטְפָה וְיָשׁוּ וְחֵץ לְתַמְרוֹת שְׂכֵנָה וְהוֹמָא בְּלִשְׁתֵּי עֵץ וְאֶעֱבֹד יְהוָה
 כְּמוֹת הַיָּדֵי שֶׁאֵין בְּלִדְבָר שִׁיעוּלָה בְּקִנְיָה יִקְרָא בְּלִשְׁתֵּי עֵץ וְכֵן הַמִּשְׁתָּה בְּמִשְׁתֵּי
 הָעֵץ וְכֵן בְּרֵשִׁי חֵץ וְכֵן קִישוֹת שֶׁהַתְּלִיעָה בְּאֵבִיָּה אֶלְהוֹתָה כְּלוֹמַר בְּעִזָּה
 שֶׁלֹּא נִקְטְטָה עוֹדָן אֲבִיב קָלוֹי בְּאֵשׁ בְּחַדְשׁ הָאֲבִיב הַשְּׂבוּלָת עִם הַיָּגֵשׁ
 שֶׁלֹּא נִקְרָא אֲבִיב אֶלְמָה עַל שֶׁהַקְּטָנָה שֶׁהִיא הָעֵץ וְקִיָּצָה אֵינִי לֹבֵט
 שְׂעִירָה וְהַמִּשְׁתָּה אֶת הַכְּלִיבָרְךָ לִבְךָ וְאֶעֱבֹד שֶׁאֵין מִשְׁתָּה
 אֲבִיב עֵץ אֶחָד הֵם כִּי הָעֵץ כְּמוֹת הָאֵבִי הַעֲבָדִי
 הַשְּׂבוּלָתָיִם בְּן מוֹדֵת וְיִסְפָּק בְּנוֹת יַעֲקֹב וְעוֹדָה ט

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

עַל מִקּוֹם אִוֶּשֶׁם נִהַר וַיֵּשׁ שְׁמֵרַשׁ אֶתְנוּ מִשְׁדֵּשׁ אִיב מְעַנֵּן אִיבָה כְּלוּמִי
אֲבוֹת הַשְּׁוֹלֵמִים וְכָל אֲשֶׁר תִּמְצֵא מִזִּיקָר זֶה תִּכְרַשְׁנוּ כְּעַנֵּן זֶה עַנֵּן רִיבֵן
לְבַד מִשְׁתֵּי מַלְוֹת הַאֲחֻת לָמִי אִוֶּשׁ לָמִי אֲבוֹי וְעַנְנוּ כְּעַנֵּן אִוֶּי וַיֵּשׁ מִי
שְׁכִיר מְעַנֵּן אֲבוֹי וְהַשְׁכִּית אִב וְאִם וְעַנְיָנוּ יִדְעֵי וְחָב קִמְצֵי וּבְהַסְמִיכֵן
כִּתּוּחַ אִב הַמִּין גּוֹיִם וּבֹא גַם כֵּן הַסְמִיךְ עַם סְלִמֵר הַפַּעַל אֲבוֹי כְּלִבְנֵי עֶבֶד וְקִבּוּצֵי
בְּלִשָּׁן נִקְבְּוֹת רֵאשִׁי אֲבוֹת וּבְסִמְיוֹךְ אֲבוֹת הַנִּיטוֹת רֵאשִׁי בֵּית אֲבוֹתָם וְהַגְדוּל
וְהַקְדָּמִין יִקְרָא אִב כְּמוֹ וַיִּשְׁמַעְךָ לֵאמֹר לְפָרְעֵה כְּלוּמִי קִדְּוֹ וְגִדּוּל כְּמוֹ הָאִב
שֶׁהוּא קִדְּוֹ לִבֵּן וְכֵן אֲבוֹי דְבַר גְּדוּל אֲבוֹי רֵאשִׁי גַם רֵאשִׁי לֵאמֹר וּלְכֹהֵן אֲבוֹי קִרְדֵּי
יַעֲרִים אֲבוֹי הַעֲנוֹק וְהִיתָה יָד יוֹי בְּכֶם וּבְאֲבוֹתֵיכֶם כְּלוּמִי בְּמִלְכֵיכֶם וּבְגִדּוּלֵיכֶם
וּכְדִי אֲבוֹתָם כְּלוּמִי אֲרוּצִיָּהֶם שֶׁל נְבִיאִים וַיֵּשׁ מִפְרָשִׁים מִזֶּה אֲבוֹי וּבְחֵן אִוֶּי
וְהוּא קְרִיָּאָה לְשֵׁקִית אֲבוֹי רַבֵּי יִשְׂרָאֵל רַבִּי וְכֵן יִקְרָאוּן הַתַּלְמִידִים בְּנֵים
בְּעַ הַנְּבִיאִים אֲבוֹי כִּלְתוּסַע כְּנֹר וְעֹנֵב אֲבוֹי יֵשֵׁב אֶהֱל וּמִקְנֵה כְּלוּמִי קִדְּמֵן
וּמִלְמַד הִיָּה לְכָל תּוֹסַע כְּנֹר וְעֹנֵב כְּמוֹ שֶׁהָאִב קִדְּמֵן לִבֵּן אֲבוֹי
אֲבַחַת חֲרֵב הָאֵלֶף בַּחֲרֵק עַנְיָנוּ לֵהֵט חֲרֵב וַיֵּשׁ מִפְרָשִׁי אֲבַעַת בַּחֲלֹף חִית
בְּעֵץ כֵּן בַּעֲתָהּ וְהָאֵלֶף נֹסֵף וַיֵּשׁ מִפְרָשִׁי טַבַּחַת בַּחֲלֹף אֵלֶף בְּטִית בַּאֲלֵמָה
בֵּיתָא דַּאֲטַבַּח אֲבַךְ וְיִתְאַבְכוּ גַאֲוֹת עַשֵּׁן עַנְנוּ עַנֵּן גַּאֲוֹה וּגְבַהוֹת
וְכִיד וְיִתְאַבְכוּ וְיִתְגַּאוּ כַּגַּאֲוֹת עַשֵּׁן וְחֹסֵד כֵּף הַדְּמִיָּה כְּמוֹ שֶׁחֹסֵר בְּמִנְחַת לִב
שֶׁמָּה יִיטֵב וְהָהּ שְׁמִידָשׁוּ יִיטֵב כַּגְּדָה אֲבוֹי כִּי אֲבַל עַלְמֵי עֶבֶר
וְעַשֵּׁן עַלְמֵי תַּאֲבַל כִּיד בְּעוֹרֵד בַּחֲיִים תַּאֲבַל הַנְּפֵשׁ עַל אֲבוֹד הַגּוֹף וְהַשְּׁמַעַל
הַכְּבֹד הָאֲבַלְתִּי כַּפִּיתִי עַלְמֵי אֵת הַתְּהוֹם וְהַתְּפַעַל כִּי הַתַּאֲבַל שְׁמִידָשׁוּ אֵל
שֶׁאוֹל וְיִתְאַבְל עַלְמֵנוּ וְיִים רַבִּים עַד מֵתִי אֵתָה מִתְּאַבְל אֵל שֶׁאוֹל וְהַתְּתַר
אֲבַל וְחִמּוֹי רֵאשִׁי כַּאֲבַל אֵם מִידֹ כְּמוֹ הַתִּיבּוֹק שְׁמִידָשׁוּ אֵלָּה וְהַתְּתַר
בִּזְכָּה וְקוֹדֵר שֶׁאֵין לוֹ מִי שֶׁתִּנְקָהוּ וְשָׂדֵי הָאֵם הִיָּן חֵיָּן כֵּן קוֹדֵר כְּהַתְּתַר כֵּן

בחסדך הנני תהי' ר' אבא אבד הצדיק אבן
 אבד אבד כי גוי אבד עשות כמו אבד בצר' אל נא אבדה ענין
 ובאבד מוזהר מקור בתוספת גון ענינו ידוע והוא בודד כשהוא כפי הק
 פיר פסוק אומי אבד אבד יעקב אבי היה אבד וקראו אומי לפי ש
 בארם ושם היה אבד כי בצער גדול היה שם עשרים שנה כמו ש
 עם לבן ואבי הייתי ביום אכלני חרב וג' וכאשר הפעם הזה כן הפירוש
 שפר כמו והאבד שירד מעיד אובידה עיר וכבר אחר אבד ועבר בדיח
 ואחלטי מיהר אלהים ואבדך וכבר כתבנו דקדוץ בחסדך הדיקרוק
 והשם אומי אבד אבדה ובסמוך לכל אבדה אחיך ימשקל אחר בתוספת
 כן אבדך ימות והבילו הנני ואמרן שאום ואבדך לא תשכננה וביארת
 ואבדך און יהיה מקור כן הרגש בתוספת גון ועם הרגש מהבנין כפי רבי
 שהוקטן הביא החכם ד יעקב בן אלעזר שם במשקל אחר ואחריתו
 עירי אבד בכנס ואת היתר החריכוו נטעתיך שורק אבה
 וכל אבה ין אלהיך אם ימתך הטאים אל תובא האסף תמורתהא
 ופא הטעם בעלם וענינו ענין רצון ותאוה וכן ותפר האביונה כי היוד
 למד המונע תמורתהא אבה ופיר האביונה בעלת הרצון והתאוה והיא
 הנפש המיתאוה כסוד תפר הנפש בריתה עם הגוף ויש אומי כי פיר הגולה
 שבו לאבד הנפש גם וכן הטעם כי אר יקרא אביון לפי שיחסר כל ותאוותו
 ורצונו לבי וכן בויקרא ובה אביון שהוא ריאה רבר ואינו אונם רוחה רבר
 ויש אומי לפי כל והוא דחוק יותר כן הטעם וכן אבד יבתן איתב ער טבח
 ויש אומי וכן חסמו עם אמות אבה כלום האניות שחוסן
 כללית כן חסמו ימי מרהרה ויש מפרשי אונ

אבות והמשפחה טובה להבחין בין שני הענינים האלו לפי ענין אלו כל אחד
יבדיל בתוכם למעשה מהם אובל אחלי לפי החובל אובל הוא שם הנזה
ואולי שם המקום ויש מפרש כמו ועל אובל ישלח שרשון שענינו סלגמים
בחלקם אסף ביד אבן והאבן הזאת והוציא את האבן הראשה
בשש נקודות והקצוץ אבנים גדולות אבני עשד אבות ואבני שמונה אבות
באבני גיד מנפכות אבן חן השחר אבני שהם ואבני מלחים ענינם ידע
וטען החמה להם משם חונה אבן ישראל רל כל ישראל ולפי שהאבן גוף אחד
בשהחמה כל ישראל כאחד אבן ישראל או לפי שישלח שיקר בנין
המולם קרמם אבן על דרך משל ור חנה מירשן ראש ישראל ולפי
כדכאבן שיקרא הראש אבן אם לא מירשן אחריו כמו אבן בלן או טנה
או כמו שאמר תשתמכנה אבני קדש רללו הנשיאים והגדולים בתוך
אבני אש התהלכת כלוב כאבן בתוך המלחים ואחול מיר בתוך אבני
אקרו כלובי מרגליות מזהירות כנרות והיה הולך בלימה בתוכם ויה
בענין קדישא סברת למשפט וכן ידמה הפי לפי שאבן אחרת גם
ואחללן מזה אבנים ואבן כרוב הסוכך מתוך אבני אש והם ישראל
וקראם סן לפי שהם קדושים ופשו אבני קלע הם שרייתן ולפי שהמשל
בית השמחה לאבניו לנהלה המשל שרייתן לאבני קלעל שמלות
ולפי שערשן המשקלות מאבן קרחו למשקל אבן לא יהיה בכיסך
אבן ואבן באבן המלך וכן למשקלות ששוקל בה הבכור לפי שהם
מאבן קדוה אבני אבן את אבן הכדים אבן העופרת הנה הוא
עושה מלחמה שלחמנים הוא כלל היצחק שנושה עליו כלי החריש
ידוע הוא אובל עושי מלאכה ובלשו שולח ואמר שהוא כמין שרשון
חיים ולפיכך נקראו אבנים בלשון שנים ובארצות האמה אבנים

פיר אלא וכל והקשר באשר אנשים עושים
בחדש נקודות וכלם שהם מעטן אבל ענום ידוע ויש ענין שמורה והטות
על כן תאכל הארץ ואוכל כל יושביה ואלעולם כשתראה המלה הזאת
קשורה עם מלת אוכל היא לשון חובץ ושמה והשחיה וכן היאכל חם
וחובה וחוץ אבי אבל תירוש אוכל יפהר וכסם על זה הדרך והאחרים
לשון אבל ונתן לפירש כן ונמשו עלם תאכל לשון השחיה ואבוד ידוע לומר
שישחיתו ואבוד הנפש והבשר ועד אבל הגדולה אשר הניחו עליה פירוש
בו מישור וכל כמו אבל מחולה ישתרץ מישור וכן ועד אבל כרמים
כרמים ויש כר שפיר שהלמד תחת הכן וטעמו האבן הגדולה שומר שהניחו
עליה הארץ וכו' ועד אבל רבדא ולפי דעתי כי שם האבן הגדולה אשר
הניחו עליה הארץ אבל כי כן קראו לה על שם האבן שנעשה בה וכן גר
האסד נקרא שמה אבל מצרים על שם האבן ויש בעיקר הזה מלה
אחת יראה בכלל הפעל והשם רח היא מלת טעם תשתנה לעצמים האחד
אבל שרה אשתך אבל בן אין לה קמוצי הבית ענינם אין זה הדבר לכך כי
גם זה או אין זה כי אם זה ופי' אבל שרה אשתך כי הקלה בשד אברהם
אבינו על שרה ואם לו וברכתי אותה וגם נתתי לך ממנה בן ויאמר
אברהם לו ישמעאל יחיה עם זה והיה השחיה הקבה באמת שישמעאל
יחיה וגם זה יהיה ששרה אשתך יולדת לך בן ופי' אבל בן אין לה כי אישע
שם שמוצאת היש לך לומר אלהיך השיבתהו נתק עמי אנכי ושבתי
כלום נתק משחתי אנכי ושבתי והם ידברו עלי אלהיך כשאנסך
האיש ידריכה לזה אמר אלו ישע ומה לעשות לה ויאמר גחזי אבל בן אין
לה שמוצאת ששאלת אותה אנה ידריכה אבל לזה ידריכה כי בן אין לה
ואישע ושבתי אבל אנשים אנוחנו אבל אישה אלמנה אני

קמץ ואינו סמוך כאשר כתב לא בן עזרא והוא טעה בן זה וכן
כאבק דק הנמצא במקדש הספרים האלף בשבא וסתח והוא סמוך
ופי כאבק הדברים הרקים כי אינו חלו עפר לבדו וברוב הספרים גם
הוא קמוץ האלף אבל הכף בשבא כאבק דק והמסורת עליו לית
ומסורת אחרת מצאתי על והיה לאבק כל אבקא קמוץ והנה שמו
וענן אבק הנמוך אולי כללו היה עם אות השמוש העמר הדק יקרא
אבק' וכן הספרים השחוקים מכאן אבקת חכמ' והנפטר ממנו ויאבק
איש עמו כלומר העלן עמר בתגלהם בהתחזקם זה עם זה אבר
אביר יעקב וכלל אביר היועים ואוריד לאביר יושבים ומעט
כאביר וכן האלף הוטלה תנועתה על הכף ועוד נכתבנו בשדש
כבר אבירי בענן להם אבירים אשתוללו אבירי לב ענן אלו והדומים
להם לשון ערוב וזהו ופיר להם אבירים עלהכף שירד להם מן השמים
שהם אבירים כמו שנעלהם חוקים כראי מוצק דהיות אבירי
הסוסים החוקים' וענן שני מ' ותן לי אבר כינה אורד האבר
בחמש נקודות ונא אם אברה חסודה ונעה באברתו יסך לך
ישארו על אברתו ענינם והדומים להם כנה והפעל הכבר ממונ
המבינותך יאבר כף יענה פיר לכנף ימרש כנפיו לתיכף ופי א' אל
מזה הברו החכים ומשפט האברו ונחה האלף כמנהג ופיר שיכין
אברה בחכים כד לישרם אגד אגדת אוב' התר אונות
מוטה' ענן אלו והדומים להם ענן אסיפת הדברים וקשורתם יור
ואמרו מצות אוב שלשה גבעולין וכן ויהי לאגדה אחת כלומר
בקבוץ אחד ובהסמכה אחת וכן ואגודתו על ארץ יסדה כלומר
עצתו והסמכתו ופי דעתי כי שלשה היסודות אשר על פניהם

מניין אחד עגול כדמות החיים ועליו עושה הייחד המלאכה וד יונה כתב
כי הכלי הזה הוא שנים והוא כדמות רחם התחתון גדול והעליון קטן ^{ועצו}
והם כל יצורי ארץ המזרח וכן וראותן על האבנים מקום נפילת
העובר מבטן אבן ויקרא משבר אבן המלה הזאת נגזרה מן ומבנים
והאלף נוספת ולפי דעתי כי וראותן על האבנים הוא הרחם עצמו
והנקרא אבנים על שם בנים וכן נקרא משבר על שם האשה הזולה
וחבליה כי אם היה אבנים מקום נפילת הולך אחרי יציאתו מרחם
אמו למה אבן וראותן על האבנים והלא קודם יצאתו מולו מהרחם
יראו בן אם זכר אם הוא נקבה כי הזכר פניו למטה והנקבה סנה
למעלה ועוד למה יקרא משבר מקום נפילת הולך ועוד שאבן
האבן אשכור ולא אונוד נמצא שהמשבר קודם ללדה וקראו אבנים
בלשון שנים לענין הידורים שהם בפתח הרחם שנים כמו צור
הדלת וכן אמרו רבנן תמיד אלועזר אומי כשם שיצורים לבנים כך
צורים לאשה שנ ותכרע ותלך כי נהפכו עמיה צורה ומה שאבן וצט
נהפכו עלי צורי ומה צורן לצורי יולדה והצורים לאשה בנה ^{הרחם}
כי צורים שם משותף יאמר לצורי הדלת יאמר לחבלים ואאול כי
הנה הוא עשה מלאכה על האבנים האלף נוסף והוא מלשון בנין
אבס באין אלפים אבס בד אבוס בעליו שם בפלס אטן
לצורים בנים לא אבותם ^{בם} והוא אחד בסמוך ובמזכרת ופיר מקום
מאכל הבהמות וכן אם ילך עם אבוסק והאלף בחטף מתח ובתוספת
אלים מתחן מאבוסיה והם המקומות שדאצדוהם הפירות והפעול
מחטף משור אבוס ולרבים וברבורים אבוסים פיר מפוסצים ^{שעמדים}
תחתיו של האבוס אבן ^{והוא} אבן ועפר ופרחם כאבן יעלה ^{בולו}

תמוץ

על החיילות באמרו והיה מטות כנסיו ודומה ללשון הארמית הקורין
לכנסים גמס' והרגש לחסרון דלת גרמין' וכך מצאנוהו בדברי ר' אל' ברוך
סוף גרמא ויתב ליה בדי שיה' והאכלת נוססת' וכך בדברי ר' אל' ער בני אגמס'
אגד' אגרה בקציד מאכלה ויין לא תשתה ולא תאגר עמנו ענין
אסופה' וכל אשר תמצא במקרא מעיקר זה ואגרת פתוחה בידך ענין
ידוע' והח הספר השלוח וגם הוא מלשון אסופה לפי שאוספין בה
דברים הרבה ונקראת המגלה אגרת' והקבוץ וגם אגרות כתב על
אפרים ומנשה' אך לאגרות כסף האלף נוססת' והוא כמין גדה וענין
מטבע כסף' וכך כיד המת' למטה דכסף' ארז' ולמדיב את
נמשך ענינו כמין ולהאדיב' והוא הפך מן ר' אבן נפש' והוא מבני ^{הפעיל}
משפטן ולהאדיב כמין לשמיר מנוונה כמין להשמיר' אדם
אדמו עדם ממניעם' והפעיל מן הדגוש' כמין גבורה מ' אדם' עורות
אלים מאדמו' ועל כבוד אחד' אם יאדימו כתובע' והתפעל אל
תראו' כי יתאדם' והתאד דודי יח ואדום' מרה אדומה' אדמים
כדם' והתאד ענד אדמוני עם יכה עינים' ובהכסף הענין והלמך
אדמוס' ר' ל' ב' ר' האדמוניות' וכך אמר ר' אל' יקרא ידוק שב' ידוקין
אדמוס' אדום שב' אדומים' נגע לבן אדמוס לבנה אדמוסית מתן
ומעורב בשני מראים לבן ואדום' אדם פטרה נקראת כן האבן
לפי שהיא אדומה ענינם ידוע'. וענין אדמה ואדם גם כן ידוע'
ואדם נקרא על שם והשדה ועמד אדמותו' אם עלי אדמותי תזעק
ועל העמר' ואדמה על ראשו' ופסוק לעמר אדמת עמר' כמין ט' אדמות'
ואדם יקרא על הפרט' אדם כי יקריב מכם' ועל הכלל מאדם ועד
בהמה את האדם אשר בראתי' ועל קצת הכלל' והיחך יגשיר'

קרא אגודה לפי שהן אגודה אחת זו על זו על הארץ לסוכך אהל ומנוח
על ארץ יסדה אגז אסגנת אגזו ירדתי עננו ירדש אגז
אגזי טל בזמן רסוסי לילה שמרושו טפים הידוע בדברי הול ססת המים
טסת היץ אגזים שם כקום הוא אגם אגם מים והיה השדב לאגם
פיר כקום השדב יהיה לאגם ובקבוצ כדגש תמונת הפח ועל האגזים
ובסביבות נסל אר הוא מ'א ושמותיה למודש קסוד ואגזי מים אגזי
נמש' וס' האגזים שיצודו בהם הדגים על יאריהם ועל אגזיהם ענן אהל
והדגים להם ענן כקום כקום מים פאלוד שבלטו אהא שטאן
התשים אגזות באפן הוא כפי כפי נסס הברזל שיצדק בן הדגים ויהיה
עליו ובחוח תקוב לחי' ונקרא כן לפי שראשו כסוף כמו הגמא' הלכך
כאגזות ראשו עננו כמו גמא' והוא הסך בודא בטע' והוא הנקרא בודי
הל' גמ' ואת האגזים שזמן באש' כלומר כל הגמא' הגדל על הגזרות
שדכו באש כודי שמה יבעטם רב הגמא' מלבוא במדעות ור יונה
ול פיר כמו מבצרים ודמחו כלשטן הערב שקורץ למבצרים אגזים
כפה ואגזות גמא' ואכל כפה על החוקים ואגזות על החלשים כגמא'
או יהיה שם לשלטון כמו שמדכאו בדברי הול מדיאו הגמא' הגמא'
וקומת פיר שלטאן כדוד נסמו ואגזות' יש כרי שמודש כמו גמא'
יש שמוד עננו כמו דוד' ויש כרי שאכל שהוא כמו שציעו מן אגם
עמו רמה לאיד העולה מן הכח בוכץ החוק' אגן ויש באגנות
הם המזדקים וממיהו אגן הסהר' לפי שתבנית האגן עגול כתבנית הסהר'
שמה הירח' אגן אתה וכל אגמך וכל אגמין אגדה לכל רוח'
ואת כל מבדחו בכל אגמו בחרב יסולן' וכתב אה'ל מיהאלף נוסף
ואת אגמין כלומר חיילותין שהם דגים לכנסים וכבר באכל זה הלשטן

והיך נוספת ור' יונה אכל באחד מן הפנים שהתיו סיני הנקבה נוספת
ועיקרו באוריה ודאשן הוא הכבד וענן באורי על הימין בלשון יד
וכי ארד בארד ימול כמו ביד ארד בססל ארדום פיר בססל
הראוי לשמות בגדולים ונכבדים און פיר הרועים הגדולים כמו
ארדי הימין והתאר לנקבה להיות לגפן אודת כי שרדה אודתם
והשם ארד היקר ארד תשיסן בשש נקודות ויתכן להיות כי שרדה
אודתם וזמתי תאר והפעל הכבד יגדיל תורה ויאריך כל אשר
תמצא מעיקר זה הוא לשון גדלה ועומם וגבורה באודת שער
טלית בעלת שער כמו אותה שקורי אשר לאויניא בלשן וקראוה
אודת לחשיבותה וגדולתה וכן אודת שער ויתכן להיות כן אוד
תשיסן אהב וישר אל אהב את יוסף כאשר אהב אביו
כי אהבך ואת ביתך ויאהב יצחק את עשו לגרע אברהם אהבך
כמו בוראך יעקב חמוד שונאך אשר אנכי שונאך אהבו הבן
אבל הבן מערע יהב כמו שאני עתיד לבאר במקאמו בנה אהבו
אתיו כל חסידיו אני אהבי אהב ואהב את יעקב והנפעל
המאהבים והנעמרים והפעל הכבד ורדסה את מאהביה תאהבו
פתי והצדי מקום פתח והשם אם תעידו ואם תעדרו את האהבה
אם יתן איש את כל הט ביתו באהבה נפלאה אהבתך לי אבל
לאהבה את יי אמהיך באהבתו אותה מקור בתוספת היא והשם
בלשון זכר אהב וקבוצו איבת אהבים ומא נתעלסה באהבים
האלף בקמץ חסף והגמרד אהב בססל אהב וכל שהם מעיקר
זה ענינם ידוע אהה נכתבנו בשדש הה אהי אהי
מלכך איפה אהי דברך מותי אהי קטבך שאוב פרשם ראונה

הארץ והאיהיה פרח ארץ כלובי ארץ מדברי כפרא' גם בני איש גם בני
איש בני ארץ הם המון העם בני איש הם הגדולים כמען גרעני בן יואש
איש ישראל' הן לו גדול ישראל וראשם' ובישראל ובארץ אלובשאר בני
ארץ כלובי באומות' וית עבודת פרישן לישראל בני אנשא' וקראון
לנשים בלבר ארץ כתפארת ארץ לשבת בית' ונפש ארץ נק' הנשים
ואאל' כול' כתפארת ארץ כמישנינו וכן פיר היעשהו כתבנות איש
כתפארת ארץ' ולמה לשבת בית' ולא לכורך אחד כמי שנוצוהו
תחתיו ממוקמו לא ידוע' הרחק מן ארץ הנמר' שם העיר
ארץ' לכן ישלח הארץ וחוצי זקן' לארצי הארצים' ובאה המלה
בלשון תפארת ליחיד' ארצים קשה' אם ארצו יתן לו אשה' ובא חסד
היוד' יאמר נח ארצו' אלתלשן עבד אל ארצו' והעטן ידוע' והשם
הנכבד ארץ' בלשון רבים לכבוד והוא בס' יכנס רבו אחד לבד' ככונ
וקרע לן חלוע' ארצים חודי' או היא יוד' הידע כמד מוכיח ארץ
אחרי' ולכילי' יאמר שוע' ויא' אל' פיר' שהיא לשון חול' היא בפתח' הנה
נח ארצי' אצל ויאמר ארץ' אם נח מוכיח' חן בעיניך הוא קמור
והוא מחלוקת בין רזל' יש ארץ' שהוא חול' ובגדול' שבהם אמר'
יש ארץ' שהוא קרש' וכן ויאמר לוט אליהם אל' נח ארצי' אומר' שהוא
קרש' ומכאן כי ארצי' במה אנוש' את ישראל קמור' וזונו בהפסך
ואפשר כי מסע' הקף נקמור' כי לשון חול' הוא כי ערץ' לא ידוע
גרעני' שהוא מלאך' יוד' וענן' שני' ככר' לארץ' שני' ארצים תחת'
הק' אחד' והארצים לעמודים' הארצים היו חלולים' זהין נכנסין ידות'
הק' שים לתוכם וכן העמודים' והיו סומכים' אותם' וכן על מרה'
א' ה' ה' ה' ארץ' מה ארץ' שניך' נאדרי' בכח' נפעל

האלף תהיה נחה אחת הקמץ והשם תאות אדם חסדו כלומר יופי
 האדם ומה שבאה לו לעשות הוא חסדו ויתכן שיהיו אלו משרשי נאה
 בהדיאות למד המעל בפלס גאון והכל התוולד בתבונה זה הלשון בשרש
 נאה ידמה כי כן הוא השרש אצלם באמרו לולב נאה אתרוג נאה ^{נאה}
 נאים מעשי וזאתם הרבה ואמרו בני המעל הדומש ממנו באמרו
 לא שנו לא מפני הנשר אבל לנאותה כשדה וכך אמרו בני התמעל
 ממנו באמרו התבאה לפנו במדות ואמרו השם נוי באמרו בני ^{בכח}
 ועשר ולתים נוי סופה ומשפט נוי באוי וענין שלישי עד תאות
 גבעות עולם והתאוותם לכם תתאו לכם עטנס גבול וכיר עך
 תאות גבעות עולם כל זמן שיהיה קים גבול עולם תהינה הברכות
 לראש חסד ומשפט תתאו ראוי להיות תתאוון וטוב הוא לשונן
 מעיקר זה כדי שיהיו לו תברים בעיקר זה והתאוותם לכם עד תאות
 גבעות עולם או משרש תאה או תוה ויהיה יחיד בשרשן על הענין
 הזה וקרוי הוא שיהיה שרש תוה כן והתוית תו שעטנו קרוי לענין
 גבול ויהיה האלף תמורת ואן און ומלאו בתוהם אחוים
 היא חיה הכדאת בלשון רשע נמייה ושמה בלשון לעז מדט' א' וש
 אונ' שהיא חיה שלושן לה סודן און אי סך מואב ובתוספת
 הוא און לי והיא מלת קריאת היער והאבל וכמו שהיא בלשון
 כך היא דרך הלעז למד כן היער און און העבא ועם יוד
 היחש בלי חנה און ואוילים בחסר לב ימותו עטנס שופא
 שופים ואופת בידיה תהרסנו פיר אשת אופת כי אופת שם רב
 לא שם תואר וכך אופת אדם תסבך ורכו ויתכן להיות השם והתואר
 משקל אחד ויהיה אופת בידיה תואר בפלס עורת ואע"פ ששם

אכן גביח כמו איה ולפי דעת רעתי כי מי שפסל אל ליהות איהיה והאסף מאותיות
איות הנוספות ופי' אפי' איהיה קים לעולם אבל מלבד איהיה ופי' איה
דברך מות' אם איהיה סבת דברך למיות ואיהיה סבת קטבך לשאול וענין
דברך כן דבר כבוד מאד' אהל ויהאם עד סודים' מיד נטה אהלן' כל
היה נוטה אהלן' ממקום למקום ולא קבע לו מקום עד שבא אל סודים'
וכן ויהאם אהרם והפעל הכבוד הן עד ירח ולא יאהים' אפי' עד ירח שהוא
מן העליונים יהיה קצטן שלא יאהים' כלוב' באלן' אינו באהלן' שהוא
הרקיע' וכן שאר הכוכבים לא זכו בעיניו ועוד נכתבנו בשרש הלל'
והשם לאשר נבנה המעל ממנו' אם אבא באהל ביתי' והלכת לאהלך
ובא בשתי ידיעות בתוך אהל' כמו ונתן את הערכך' והחזיק אל מות'
הר עיבל' ענוכס ידוע' ומה הענין לא יהא עם ערבי שמועטן' אהל'
והיוד פתוחה להבדיל בינו ובין אראה אור כי יהא' שהוא ענין אחר
ושרש אחר' ועא' באהלים נטע יד' מר ואהלות' מור אהלים' מירשן
בו שהוא הבשם הנקרא בערבי' כנרל' והוא ק' סעדיה זל' כיד באהלים
נטע יד' כמו באהלים' ודוכה לו לשון נטיעה על האהל' וטע אהל'
אסדנו' ועל הדרך הזה כאשר ראיתי לכר שתוסה בנה' ויהיה אהלים
כך אהל כמו בקרים כן בקר' וכמו בשמים כן בשם' אן
והקריב כן התורים אובץ בני יונה ענינו ידוע' וכמו שהוא בלשון
הקדש כן לועזי' אותו והביא מהם ר' יונה מישתנים מחבריהם' יש
שהם במקום אם' כמו או עשיתי בנסעי שקר' או איה איה המושפט'
אן בעבטת חיה טמאה' והביא בענין אה' או נטיש שבט בני מואם
כל עין' מיד אה' נשי' והחרב הזה הוחדה למרות שבט בני ומואסת
שאר העמים' ועוד הביא בענין ומו העטף' או הודע לך חסאתו

כי המזהר רוחק את השעה אור הבקר אור וליכה אור בעיני ^{מעל}
ענר הולך ואור בינונו כלום הולך ומאיר כי אור עיני ותאונה עיני ^{קני}
אורי והפעל הכבד האור בדקיו תכל ויאר את הליכה יאר יי פניו חלקי
יאר פניו אתנו סלה מאירת עינים ואשר הוא מעל עומד מהכבד והאור
האורה מכבוד והנפעל כאור אלה ויאר להם בתבונן וישם באור פניו ^{מעל}
חיים ואור פני לא ימילן ויקרא אלהים לאור יום אור זרוע לצדיק אור
צדיקים ישמח על כמים כסה אור כאילו בעגנים כסה האור שלא יראה
ויצו עליו על השמש במסגית כלב צוה על השמש להסתיר מבני אדם
כשמסגית בה העבים שהם כאילו פגעו השמש והסתירה אורה הודך ^{שכ}
אור פיר הגאות סעדיה זל על מקום שיש בארץ שהוא אור כל השעה
חוף מים אחר והסבו מקום אחר כולו חשך כל השעה חוף מים אחר
וזה וחשך אזה מקומי כן האור עד מחצית היום כלומר כן הבקר
כלומר מתחלת האור והקבוצ לעושה אורים גדולים ובהא הנקבה
ליהודים היתה אורה ובתוספת מים את הכראור הגדום כל מאורי אור
משמים וקדירם ענקי ובקבוצ הנקבות את שני המאורות הגדולים
פוסם שהם מעטן זה ענינם ידוע שהוא מלשון אורה ויש בהם שהם
מעט על רוב הטובה כמן אור צדיקים ויש אור כי נגזר מעטן ^{יה}
את האורים ואת התמים ולא נתכבד מעלנו מה הם האורים והתמים
כי ידמה לפי המסוקים שהם דבר אחד זולתי אבט החשן זר שזל
פיר שהוא כתב שם המפורש שהיה כותבו בתוך כספי החשן שעליו
היה מאיר את דבריו ומתבסם את דבריו ולא ברע האמת וענין עני
ולא תאיר מובחי חנם פיר לא תלהבו וכן לכו באור השמש אשר
אור לו בדין אור לשבת נגדו נשים באות מאורות אותה ^{על}

שזה חרץ וזה פתח הכל אחד במשקל ומלת אולי נכתבנו בשדש
אלה און אם און בידך כי לא יצא מעפר און והתפעל ממנו
ויהי העם כמתאוננים מה יתאונן אדם חי ענין שקר ומה הענין
והשדש תאונם הלכות כלומר הוגיעה עכמה עשות השקרים ובא
הענין הזה על דרך העוה נלחו ותפח הענין במלת מח עבות אונך
כמו עולתה ועולתה פעם נחה פעם נעה וכתב החכם ר' יעקב בן אשר
מה הענין ותחלת אונים אברה תאר און אונים בסמס סגב טגבים
ועא ורהבם עמל ואון ומשמיע און מהר אפרים ובית אלהיה
לאון ענין עמל ויבשה ובער וקרוב הוא לענין ראשון ויש מפרש
בית אל יהיה לאון כמו לאין ויש לפרש כמו זה ורהבם עמל ואון כמו
שאכל כיגז חיש ונעזפה וכן יתפרש תחת און ראיתי אהלי כושן
וענין שני ואונו בשדדי בטגן ראשית אובי ולמין אונים עז
ירבה ענין כח ואומץ וענין שלישי לא אכלתי באוני אלוה
יצמן לבטן אונו ובהיהם כלחם אונים ענין איד ואכל ויש
מפרשים מטה ויהי העם כמתאוננים מה יתאונן אדם חי וטוב
שיהיה יצמן לבטן אונו ובהיהם כלחם אונים מענין כח כלומר הגזל
והעסק שעשה בכח וכן וידיו תשבנה אונו אך עשיתי מצאתי
און לי כמוהן בחלוק אלה בהא ויתכן כמוהו וידיו תשבנה אונו
אין ולא אף לבא לא אצתי מדעה אחריך ופיל המסוק
אכתוב עוד בשדש כן ואף בדגמים חוטא והנוגשים אונים והפעל
הכבר ויאיצו המלאכים אל תאיצו לנחמני כולם והרומים להם
ענין מהירות וענין שני כי אף סף הר אפרים כלומר סף
ההוא ונוטה לו ענין והנוגשים אצים וקרובים הם לענין הראשון

המקדש מאוחר ופיר הידעת אז כי תוכל ומספר ימך רבים וכן על אף
אויבי מקדש מאוחר רב אף עם אויבי ואם זלמיר על אף כמשפט
מלשון סך יורה אף יי' וחי עתיד לבאר בשדשו אוב אגדת
אוב נקרא בערבי צנתר ובלעז אורנא והיא עשב שיש בו ג' מינים
וגה הכתוב בתורה הוא שאף סוף עם לווי כמ שחמי הל' אור אובו
מיס מיט ים הלחם אוב מכליו ויחול לו אז יתהלל ענינו הלך כתר
כי אובת יד התי תורה על הנקבה כמ הרה והכבד יד ויץ מאוב
כתבו הואן עם הדגש כלוב הולך במקום למקום וכן תי ורץ ויץ
בשריץ ויץ העטף הזה מה תולי מאד לשנות את דרך מנה תלכי והנח
שביץ התיץ והיץ במקום סא הסעל והוא מבטן הקל אצל האב האוב
האוב תאר לאב או יחסר הנסמך ומשפטן האב אבן האוב ופיר
אבן ההלך ודומה כי כשהי עושים חיבור ואסיפה הין הולכים עם
ובהתמדת ההליכה עם קראוה אבן האוב וית אבנא אתה אוכלי
היתה אות וסיכין לעובדי דרכים און און אהרן היבנות הלמ
און מלץ תבתן שמענה אורי ותבן לה כי און שמענה ותאשרע סמך
התבונה והבחינה לאון ואיה אלא סלב וזה שהיא לפי תחלת הפעלה
וכן אמי ותאשרע עלה הודך ובתבונת סמין יחוס הנוטע און הלמ
ישמע אוננים כריתלי והמעל הכבד ממנו האיזו העניים מיר^{הסא}
און וכן כולם אשר מעטן זה ומה שרש הזה והעטף הזה און שר
תבונתכם שקד מתי על לשון הוות אהזיק מאוני וטפן במחזנים
לעלות מאוני ידך אפני ידך ענינו ידוע והוא הכלי ששוקל
בו ולפי שהוא שנים כמות נקרא בלשון שנים מאוננים און וחזק
סיר יונה אבן גמאח מעטן זה כלוב שקל עטף בעטן וחזק אונם

חלשים כמו נשים יבאו ויבערו אותה וכן אשר הוצאתיך מאור כש
לרעת שפיר שן בו דל וזה הענין קרוב לענין הראשון או יהיה כי אור
כשרים עמק כשרים וכן עלכן באורים כבוד יי' מיד בעמקים מאורות
צמנוני מיד חור צמנוני וענין רביעי ללקט אורות מיד ירקות
וכן תל י' ללקט אור וירקות ולדל ויבא אחר האל השדה ללקט אורות
מאוי אורות תבא משמיה דל' מאור זה גרמיר' אבל ר' יוחנן כמה נקרא
שמה אורות שמאורות העינים והוא שקורין לו בלע אורות ויש מי
שמיד טל אורות טלך כמה הענין כלומר טל הראוי לירקות או כמו אור
היום' וע'א כהם צח עלי אור יפיק ענין אור' הן סרש עמק אור' ענין
אלו מוט' ובדברי הל' כל אורה ש'נ' באלהוא אורן אלה בירידת
גשמים' ויש אולי כי נקרא המוט' אור בעבור המאור הקטן כי
בתנועתו יהיה המוט' במכות האם' ויש מי שפרש הן סרש עמק
אורן שמשו' וכן נד' ואור חשך בערפיה' השמש והירח והוא מענין
הראשון' וע'א וערדים לאורות' הן האבנים והוא הפך מאורוד'
סוסים' אור' וע'א אלך אור' או מופת' ובהאית והמופת' זאת
אור' הברית' והיה כיתבאנה כל האורות האלה והיה הדם כלם למות
איש על דגלו באורות' מיד סופין' ועוד נסרשנו בשרש יפת'
א? אז ישיר משה' אז יבנה יהושע' כתב ר'א אבן עזרא משפט
לשון הקודש לאמר לשון עתיד תחת עבד עבד מלכות' אז וכן אז ידבר
יהושע' אז יבנה חג' אז יבדיל משה' וככה בלשון ישמעאל' אז אמרתי
הנה באתי' כי אז תכלה את דרכך ואז תשכיל' ומאז באתי אל פרעה
וכן אז חרבו לקט' למלכות השמים' נכין כסאך מאז' כלם ענין העת
הזאת' ויבא בתוספת יוד' אזי המים שטמונו ידעת כי אז תולר'

ועשה אח מאחת מאלה' שהוא כמו אחד' ויש מפרש' אח ממש כי כל
דבר יקרא אח כנגד חברו וכן בדיעות אשה אח אחותה וית' כמשמעו
ויעבד לאחיהי מאחד מאלפי' והכנס ר' יונה בזה הענין אח סדה לא יסדה
איש ולפי דעתי שהוא אח ממש ופיר' כי לא יסדה איש את אחיו כן
המות' אחר אחד היה אברהם ונגרעה האלף ודבר חד את אחד'
והיו לאחדים בדרך' מחוברים כדבר אחד' כימים אחדים כלומר היו
בענין כימים מועטים' ולפי שהאחד מועט המספר יכנו הדבר
המועט באחד' התאחדו הימני' התבודדו באחד הנקראות וקמה
העיקר והענין אל תחד כבודי אל יחד בימי שנה' ^{ודגש הדלת לתקוף} ~~מסנין שנה~~
אבל אל תחד כבודי בזה השורש הקדימה לפי שהמילה מלשיל כמו
שכתבנו בחלק הרקדוק וטוב הוא שיהיה אל יחד בימי שנה מענין ^{שמחה}
אבל אל תחד כבודי בזה השורש בפסל אני אהבי אהב אחת אל אחת'
משפט אחדות ותחסר הדלת והתין סימן הנקבה' ולפי דעתי שמלת
אחת גורה בפני עצמה ולא נגודה ממלת אחד כי אם ממלת אח'
ועשה אח מאחת מאלה' ותאמר אח לזכר ואחת לנקבה' אבל ממלת
אחד לא מצאנו לנקבה וית' כמשמעו ועבד לאחיהי מאחד מאלפי'
אחה ולרבה אח קמוץ' ובהסמכו אחי אשכל ואחי עכר
והיו תמונת האלמד הסעל והתין לנקבה' ולאחותו הבתולה אחות
רעיתי' אחותך הקטנה' מה מעשה לאחותינו בכל הכבודים האלף
בשבא ופתח' ובא אחד האלף בפתח לבדו לאחיו ולאחותו ולרבים
אנשים אחים אנחנו' אחד אנשי גאולתך' אחי בואין אתם' אחינו
המסו את לבבנו' בכלם האלף בפתח' ובהססס אספדה שניך לאחי
האלף בסגול' וכן אחי בסגול לעולם מפני קמץ החית' ויר' ~~אנחנו~~

וְיִזְכֹּר הַכְּתוּב בְּכָל הַעֲטֵי הַרְאֵשֶׁת וְכַתְּבֵר יִזְכֹּר בְּאַחַד מִהֶסְבֵי וְיִזְכֹּר
תְּהִיָּה לָךְ עַל אֹנֶק מִהַשְׂרֵשׁ הַזֶּה וְהַנֶּכֶת שֶׁהֵאֱלָם נֹסֵף וְסִיד עַל כָּל־
זֵיכָר אֹק וְהוּא אִסּוּר בְּאַזְזִיקִים מִן הַאֲזִיקִים אֲשֶׁר עַל־יֶדֶךָ
הֵאֱלָם בְּהֵם נַחֵר וְכַתְּבֵר יִזְכֹּר שֶׁהֵאֱלָם שׂוֹרֵשׁ וְהַנֶּכֶת שֶׁהֵאֱלָם נֹסֵפֶת
כִּי מִדְּבִאֲנוּהוּ בְּלֵא אֱלָם לְאַסֵּר מִלְּכִיָּהֶם בְּזִיקִים רִתְּקוּ בְּזִיקִים וְעֵנְנו
שֶׁלְּשֵׁלֹאֹת שֶׁל בְּרוּל אֹר וְנִכְשָׁלִים אֲזֵרֵן חֵיִל וְאַתָּה תִּאֲזָר
מִתְּנֵךְ אֲזֵרֵךְ בְּגִיתְּכֵךְ וְהַסֵּעַל הַכְּבֵד אֲזֵרֵךְ וְלֵא יִדְעֵתְכֵי וְתִזְכֹּרֵי חֵיִל
מִשְׁסָטָן וְתִאֲזָרֵךְ וְיִזְכֹּר לְכָל כְּתָבוֹ בְּשֵׁרֵשׁ זֶה וְשֵׁם נִכְתְּבֵנו עוֹד וְהַנֶּכֶת
נִאֲזָר בְּגִבּוֹרָה וְהַתְּסַעַל לְכֵשׁ יֵי עֵת הַתְּאֲזָר הַתְּאֲזָר וְחֵתֵךְ עֵנְכֵם
חֲגוּרָה וְזִרְזוּ וְשֵׁם הַכְּלֵי שֶׁחֲמֵרֵךְ בּוֹ אֲזֵרֵךְ וְיִאֲסוּר אֲזֵרֵךְ בְּמִתְנֵהֶם
וְהֵבֵה נִשְׁחַת הַתְּאֲזָר וְלֵא נִסְתַּח אֲזֵרֵךְ חֲלִצֵךְ וְשֵׁא מִתְּאֲזָרֵי זִיקוֹת
שֶׁפִי קוֹרְדֵי אֵשׁ כֶּךָ פִּי־ר יִזְכֹּר וְיֵשׁ מִסֵּל מִזִּבְיָהֵי אֵשׁ וְהֵם אֲוֹתֵם
הַמִּוֹסָלִים הַאֲבָנִים שֶׁיִּזְכֹּרֵהֶם מִהֵם אֵשׁ בְּחֻזֵק פִּסְלִים בְּהֵם וְאַוֹתֵם
יִקְרִאוּ מִתְּאֲזָרֵי זִיקוֹת וְיִאֲזָלְכֵי מִהַעֲטֵן הַרְאֵשֶׁת כְּלֹם מִתְּאֲזָרֵי
זִיקוֹת אַח וְאַתָּה הַחַח לְסִמְנוֹ מִבְּוִעֵרֵת פִּי־ר יִזְכֹּר מִחֵתֵה וְיִתְבַּן
לְפָרֵשׁ כִּי הָאֵשׁ עֵצְמוֹ נִקְרָא אַח כִּשֶׁהוּא גְדוֹל וְהוּא הַמִּדְּוָדָה וְכֵן תִּי
וְיִתְּנֵה נֹדֵא קִדְמוֹהֵי מִדְּלִקֵן וְתִרְגַּם עַל הָאֵשׁ שֶׁהֵאֱלָם עַל הָאֵחׁ לְנֹדֵא
דֵּל גִּזְמֵרֵךְ וְלִתְּלֵל מִדְּאֵי הַאֲזָרֵב אַחׁ אֲחֻנָּא סִי עֵצֵי עֵרְבָה וְשִׁמּוֹל
אַחׁ עֵצִים הַנִּדְלָקִים בְּאַחֻהׁ וְעֵנְךָ שֶׁבִי וְאַמֵּר אַחׁ עֵנְנוֹ עֵנְךָ
וְאַבְל וְנִזְוָה אַחׁ עֵשׂוּהָ לְבִדָּק וְרַבִּי אַחֵי־מִשֶׁהָ פִּיד מִן אֲנַחֵה וְהִיָּה
חֵסֵד הַכֵּן כִּמְנוֹ נֵן מִן אֲמִנָה אֲמִתׁ וְשֵׁא הַחַח הַחַח רִאֲתָה עֵנְנוֹ
יֵעַן אֲבֵל הָאֲוֵב הַחַח יֵעַן אֲבֵל הַצֵּד עַל יְרוּשָׁלַם הַחַח עֵנְנוֹ שֶׁמִּזְוָה
וְיִזְכֹּר וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ מִהַעֲטֵן הַשֵּׁעַ וְהוּא הַנֶּכֶת בְּעֵינֵי וְעֵנְךָ רִבִּיעֵי

תנו לי אחות קבר והיו לכם לאחותי ונאחוז בתוככם ואחות מדינה שם
 איש זהמסרת עמין לית שום ברנש' ואנף תר' וסיעת נקראת חבורת
 האיש אחזה לפי שנאחזים בו ולא מרדומוכנו בדאתו ובבואו
 אהל אחלי ארצי אחלי ימונו דרכי' פירשם ר' יונה לשון תכלית מה
 שאמר שיעמיל לו ומה שיחבל לעשותו שיעמד לפני הנביא והנבון
 בעיני שיהיו מעטין וחסל משה חלו נא פני אל' ומן שרשם שהם ענין
 תחנה ובקשה' והאלף נוספת ויאמר לאחרי אחלי ולרבים אחלים'
 ובסמוך אחלי ארצי' ופיר' תחנות ארצי ובקשותיו יהיו לפני הנביא
 אשר בשמרתו' אז יאסוף אותו מידעיתו' וכן פיר' אחלי ימונו דרכי'
 כלומר תחנותי ובקשותי שימונו דרכי' לשמור חקך' כדרך תכין לבם'
 וד האי' גל פרשם כמין אשרי ואשרי וכן ת' אחלי ארצי סוגי' רביעי'
 אחר וילכו אחורנית ואתה הסבות את לבם אחורנים פיר'
 סעדיה גל הסבות את לבם שהיה ער עתה אחורנית ומה גל פיר'
 הסבות את לבם אחורנית מן המצות הבעל כי הכיחן כי מצוד שר'
 נסכו' ונא' סגב אחרית דבר מראשיתו ונקרא השכר אחרית לפי
 שהוא סוף המעשה' כי אם יש אחרית ותקוהך לא תכרת לתר'
 לבם אחרית ותקוה' אם מצאת ויש אחרית ונא' באחרונה יס' עו'
 והקברך נע אחר' אחר מות משה ויבהו אבנר באחרי החנית פיר'
 במה שאחרי החנית והוא עץ החנות' ועם הכנוריים יקבץ בלשון רבים
 לעולם' ואומרך תשמענה דבר מן אחרך' ותבט אשתו מאחריה פיר'
 אשתו שהיתה מאחריה הביטה אחריה' מוכיח אדם אחרי' מולם
 ענינם ידוע' ופיר' הנאון דסגל כן אמר כי הם דברי האית' מוכיח
 אדם אחרי' כלכת בחוקותי ולמלא אחרי' ירצא תן בעיני גמולתו

וכן אומרים לאחור וכן לפנים וקצו אחרים על אחורי המעט ונא' ואחר כך תבין חלילה ובעלתה

ובכני הרבים אחיכם אחיהם האלק בשבא ופתח וכן עם אחרות השמש
ואחיהם כל בית ישראל וכן אחר האלק בפתח לבדו ובאחיהם בני ישראל
וכן כשנכנסה עמון הא השלמה האחיהם יבאו למלחמה וכבר כתבתי
הטעם בחלק הדקדוק בשער השמות ולרבות אחרותי את אחי ואת
אחרותי היור תמורת הא למד הפעל והוא סימן הנקבות הרובות
והשם להכיר את האחות וענין שני כמה השדש ישנה אחו בלי מים
כי הוא למד הפעל תמורת ההא והוא שם צמח שרועץ אותו למאכל
הבהמות הנקרא בלשון דלל אספסתא ולרבים כי הוא בין אחים
יסריא ומשפטו אחי ויש מוכרשין אותו מענין אח והוא הנכנס בדרך
הדקדוק ותריענה באחו הבית בו נוספות בבית לבו לאחיו בלחמי
ושתי בין מסכת או יהיה מקום הצמח נקרא על שמו והבירד
מישמשות אחו חיל אחו אחות שמורות ענין ויאחו את הבית
לבבתי אחו בקירות הבית ולפי יהיו אחוים בקיר הבית לאחו בכמות
הארץ יצדים וחבלים יאחזו החיות בצדי מיכני החסס האל חבלים
יאחזו ממן אשת לידה החיות בחטף סגול ותחו יד יכני יאב אחו
חוב הפעול על דרך חגור כלי מלחמה לבוש הבדים ואחו במילגשו
ואחו סך אחד מהנערים ואחו בה החיות בחטף קמץ אחו לבו
שועלים בית אב אחד פחו לחלעג ואחר אחו לאיתמר אחו
בחבלי ברך והנפעל נאחו בסבך כדגים שנאחזים ויאחו בה והרמות
האלק ונאחו בתוככם והפעל הכבד וכבש בזה הכסא מואחזים
וכבר אחד מואחו פני כסא עכנו ידוע ופי ויאחו את הבית קרא
אותו בעני ארזים וכן תי וטלים ית ביתא אמי בו לשון אחיה למי
שבקורות אחרות בכותלה ובכותל זה שכנגדו ומענין זה אחזה

אלה המהולקות ואיננו נכעז כי לא מוצאנו משרש מהר בטען הקל מעט
מהירות כי אם מעט מהר ומתן מהר ומהרה לו למטה והנכעז ביהוה
מהטען השע שיאמר לדבר וולתי אחר ופיר הפסוק ידנו עבדותם
המזהרים סיר המזהרים לאח אחר כלומר שנותנים לאח אחר מהר
ומתן ומקריבים לו קרבנות ומנסכים נסכים ואחרית הפסוק ומח
שאכל כל אסור נספיהם מרס אט וילך אט ענינו בנחת ויש
מפרש מזה ואט אליו אוביל ענינו בנחת אאכילתו ועוד ככתבו בשורש
נטה ומהענין הזה והשרש הזה לאט לי לנער למבשלוס ההולכים לאט
ודבר לאט עמך אתנהלה לאטי והלמד בהם נוספת והיורד כל אט נוספת
או היא כנוי המדבר וד יהודה אמר שאלו הלמדן שרשית ודרשו אל
האכלים ואל האסורין מן המיני הכשמים שיעשה בנחת ויתכן להיות
שרשם אט בראית הדגש באטיס וכן כתב אאזל ואכל מי כן יקראו
בערבי לאט אט גרן האטר וקוף ודרד תרג אונקלוס
וכוון האטר והוא מין המיני הקורים נקרא כל קרוע אט
אטס אנו מענינו דברים וכן אטס שסתין נכעז חלוני שקופים אטס
כמו שתי פתוח מלגו וסתין מלבר כלומר חכים מבפנים וצרים
מבחוץ ונדבדי רזל מוצאנו בהסך זה והנבי עתיד לזכור עוד בשורש
שקף וכן סיר החלונות האטמות שהיו עדים לא שהיו סתומים
כי לא יקרא חלע אם אינו פתוח והכבד כמוסתן חרש יאטס אונן
אטן אטן מדרים מיתריהם תרג אטוהת רל כי הערש ברוח
חטבות ומתקנות היטב והוא מסודר בצורתו הכשתן העשריים
במדרים שהם נחים אט ואל תאטר עלי באר סיה ענינו
אלתסתם ומענינו באמר איש אט יד ימינו כלומר סתום יד

לשון כי הוא מוסיף ווא"א ע"ה פיר' אחרי שם התאריך זכ"ל מוכיח אדם שהוא
נפשו אחד תן לא ינכא והתאריך ליום אחרון אחרונים אחרונה מאיש
זולתי ואיש אחר יקחנה בגדים אחרים בשנה האחרת שבע שנים
אחרות ונקראת כאת המערב אחר ואחר ולא אבין לן והיום המערב
היום האחרון לני שהמטם הם המזרח והאחר המערב כי פני האדם
וריות השמש ועל זה הסוד נקרא דרום ימין וצפון שמאל ולפי
שנושעין באחרית והמתנה בא הפעל הכבד למאחרים על היץ ולא
אחר הנער מיד למאחרים על היץ שמתעכבין כל היום עד הערב על
שתיית היץ וכן אבי מאורי בנשף וכן פיר' מאורי שבת שמתעסקין
כל היום במלאכתן עד הערב וכתב א"א ז"ל כי אינו כמין אלא יבא
יבא ולא יאחר אבל כידוע לא יסוף כמין אחרית שהוא סוף וכן
תי' יקשיב וישמע לאחור לסופא וכן הגידו האותיות לאחור לסופא
כלוב' הבאות באחרית הימים וכתב החכם ר' יעקב בן אשור וכבר טא'
כי אחר ובנית ביתך צווי נטה כמין פלג לשונם וכבר אחר ויחזר כן
המועד והפעל הקל ואחר עד עתה ונקראו בני האדם אחרית על
שם שנשארו אחריו ואחריתם בחרב אהרן ואחריתכן בסירוד
דוגה מיר בניכם וכן ואחריותם בפיהם ירצו סלה וכן ולא לאחריותו
כלוב' שלא תשארו המלכות לבנו ואחריותך בחרב תפול מיר עמך
כי זכר אמן ואונק שהוא משל על הראשונים אמ' ואחריותך עלהעם
כי הראש הוא ראשית ותחלה לעם כי הוא יוצא ובה לפניהם והעם
לן אחרית וכן תי' עמך ותרצם ואחריותך תאכל באש ושפר ארעך
וכן ואחריתם בחרב אהרן אמ' עלהעם וריונה הכנים ע"ה בזה השדש
שם עזבותם אחר מהח פיר' כך יהי רצון שידבן עזבותם המוכהרים

בזכותי ועל ואת האיה והדיה לכיזנה שם עקף וחזק שהוא נקרא
אגאסא בלעז ומגשו ציים את איהם שם חיות תי וענה איהם בחלמנותיו
ועצמן חתולין ויש כמר איהם כמון ואת האיה אגאסא בלעז
איה ואיבתו את איבך והשם ואיבה אשית עטנו עטן שבתה
איה הכלה איה לטעם גם אני בחיזכם אשחק עטן צנה ומקרה רע
ועל ואיה יעלה כן הארץ מיד עטן כלומר על איה הגשם שהשקה
את כל פני הארצה היכרח השם העשבים והעצים וכן יחזן מסא
לחזן וכי אהזל יחזן העננים כמסר בעבוד איהן והוא העשן העולה
מן הארץ בשביל החם יקרא בערבי באמור בלעז והוא ואיה יעלה כן
הארץ כי כשיעלה אהזן העשן כן הארץ ומגשע בעשבים יחזן הגשמים
כמשל לשמן הקדוה כשיעלה לכרכסה יזלו כיים וכי ר סעדיה
ואיה יעלה כן הארץ ולמה איה וכן עומד במקום שנים וכן מיד
כי לא היה בתחלת העולם לא אדם שידע ולא איה שיעלה לא
ברא הקב"ה בגזרותיו הכל מתוקן ונכון הוא זה המורש מכל
אשר מפרשים בו איה תאמרי לא נטמאתי ובתוספת
הא אהה יי איה נעשה איה נדע את הדבר איה יעלה בוד
ובכסל הקן כי איה איה איה וראיתי ואיה איה איה איה איה
מולרע ומלעיל איה איה איה איה איה איה איה איה איה
איה יש מהם שאלה על תמות הדבר איה נעשה והוא איה
נדע את הדבר איה יעבוד הגוים האלה ויש מהם שאלה על
דרך תימה והיא איה יעלה בוד איה תאמרי איה איה
איה איה איה ויש בעטן איה איה תרביץ ובחלם ויאמרו
לכו וראו איה הוא ענינם איה תרעה איה תרביץ איה הנא

יבצעו שאינו עושה בה מלאכה והוא שמאלי... אי אי הבטחה
איה וכשר איה ספר כדוקת אבי אי מזה תבוא כלם ענין שאולה
על הדבר אך אי וחת אסלח לך היא לשון קריאה אולי אי לזאת
אסלח לך כלומר בעבור מה אסלח לך כי בנך עבדתי ואין לך
צדקה שאסלח לך בעבורה או תהיה מלכת או חסרת כאף איך וזו
לו איך לזאת הרעה אסלח לך כי בנך עבדתי ואמר יונה כי אי
מזה תבוא משפטן להיות מאיה מקום תבוא ואין דרך רק מיד מזה
המקום שתבא אי הוא ובתוספת הא ובדגש היור ובכר איה האנשים
אך איה העוד נתן לך מיד יונה כי אינו שאולה לרעת אבל הוא על
דרך הכלאה והסלבה כלומר ראה מה נחמד העוד הנתן לך מיד יונה
רק כמשמער ופי כי אוכה ואיפה מלות מורכבות ממוקמת אי והכבון
שהן מלות בפני עצמן ועל בזה הענין יושב האי הזה אי כתיים
איה גוים ושמותי נהרות לאיים ובראי הים ענין טעם המחזור
שהנהר או הים מקיפין אותם וכן המחזות שאין נהר או ים מקיפין
אותם נקראו גם כן איים כנן יושב האי הזה שהוא אולי על ירושלים
כי מיד מלכת אי מחזי ועל ולחזנים אי שכר חסרנות וכמשפט און
שכר וכן אי כבוד משפטן אין כבוד ואם הוא בחרק כמן ואין ישמה
תחת ירך ויתכן למרש שמהם כמו איה ומלכת אל למלכים עומדות
במקום שנים ופי ואם לחזנים שיאמרו איה שכר לשנות וכן אי
כבוד כלומר איה כבוד שכבר גלה מן שדל שאינו בישד אל העם
ועל אולם ארץ ואילו החוד שיפוע ענינם או ואילו היא מלה
מורכבת משני מלות ימלט אינקי מיד יונה איש נקי והכבון
שהוא כמן יושב האי הזה שהקדמנו ופי כי הנקי ימלט כל האי

שורה עמי עזרת כאיל תערג על אסיקי מים בא על לשע נקבה
כי איל שם כלל פולל זכרים ונקבות כמו ויהי לי שור וחמור ואמר
לשע נקבה רל עזרת האיילים כי לפכו מהם הדבה ביחד עוררים עוררים
והוא היה ידועה וכן על דרך משל אילת אהבים או באילות השדה
אילת השחר והוא כוכב הבקר ויש מפרש אילת השחר מה ענן הראשון
כלומר בכח עלות השחר והנכון שאילת השחר הוא משל על כנסת
ועדאל כמו שהמשולם לאילות בשיר השירים וכן לשחר מי זאת
הכשקפה כמו שחר וכל המזמור הזה הוא על כנסת ועדא בהיותם
בגלות איל תמים מע הצאן הכבש הגדול יותר מבן שנה יקרא
איל ומאה אלים צמד חסד הנסמך ופי אלים אמי צמד כלוב
בעלי צמד שלח היו גזוץ איל פאר עד אילע מצב אשר בשכם
באלע מורה מתע מיעד וסור אילע מצב שהיה באותו מישור
דבר מצב כגון אבן או זולתה וחס המישור אל אותו דבר המצב
להכדת המקום בו האיל מוזות חמישית ואל איל הצבורים
ומדת אחת לאילים כמה ומכה עננם מוזות ואילין ואילמין
עננם כמה אים אים וגורא אומה כנזלות והעם והנה
אימה ובסמך אימת מלך ובקצין ואימות מות אימתה
ופחד נכסלבו סינן הנקבה כמו שנכסל בישועתה ובקבות הזכרים
יהלך עליו אילים בשאת אימך האימים למנס הם הענקים
ונקראו כן שתמוס אימה ופחד מהם על רחיהם ובאימים יתחללן
הם המסילים וקראם אימים על דרך גנאי כמו עכבים או נקראו
כן לפי שהעובדים אותם יפחדו מהם וענן כולם סחר ויראה
אין מאין אותם מאין יבא עגרי עננו על שאת מדאם כמו

על שאת מקום

אך כגבד אין אים פיר כוח וכן אילנות לעזרת חושה אבל
בסיבן נקבה כמן עזרת ופעמים עץ הסעל מה יש לחל ידי וחוץ
לאל ידך כיוצ לאל ידם ושמ בלא אול בפסס אור ובריא אולם
פיר ובריא חס והתאר האל יי בלוב התקף יי מיכמה באלים
יי הבו ליי בני אולם והם המלכותים ובני אינו סמוך כמן בני שלשים
אוהם הכובדים ובני סמוך ואמר בני שלשכובדים ואלים על המלכות
כל שאכל בך יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים וכן ואתנה ביד אל
גוים והוא כתי ביד למרנחאי זה מסודת עליו לית מלא בחוס ומיר
תקף הגוים והוא כבוכדככר וכן ואת אולם הארץ לקח תקופי הארץ
והוא כתי ביד אכל יבדו לו אולי גבורים בלא יוד והמסודת עליו
לית חסר ור יהודה כתב ונכתב התאר ביד יבדו לו אולי גבורים
ואולי הסוכר טעה וחסר כי אולי הוא כתב כן ונכתב התאר ביד ואתנה
ביד אל גוים ואחר כך כתב אולי הארץ ואולי גבורים וכל כתב
מי ביד וצמי בלא יוד ועל אול גבורים שנכתב ביד וכן הוא כתוב
ביד למרנחאי אבל למרנחאי הוא חסר וכדאי הוא אותו חסר
שנרעה לזכות ככל אשר נזכר כי הוא האור עיני כל הבאים אחריו
ברקרוק ולשון המקרא ואמת כי מנחנו במקצת ספרים
אולי גבורים ביד לא שאנחנו סומכים על המסרה אשר בספרים
אשר מנחנו חסר והמסרה עליו לית חסר וקורא להם אולי הנדף
תקופי הנדף או יהיה אולי הנדף כן אלה ואלים לפי שאכל משע
יי להתפאר ומצדים אדם ולא ל ולא מלאך ויתכן להיות
כן השדש הזה סאה נזכרת עליה כי יבשו מאלים והוצמים להם
ועוד נכתב בשדש אלה אים וצמי אילה שלוחה גם אילת

האודנות לא היתה מלת לא נוספת על דבר אך היינו אומרים אין דבר
הן מכם כמו אין דבר חי יי' וכן והוא בן חכם לא חכם מלת הוא יחד
הדבר לפיכך אמר באחכם ואנו אפי' אין חכם לא יצבן ממונו עם אדם
מיוחד לא על כלל כמו שאמר אין חכם בעיר אלא יאמר בן עם הודאת
הכני והוא בן אענו חכם אבל שאמר לא אדעם לאמה יצבן גם כן החכם
ממונו כמו אם היה אפי' אין אדעם לאמה ונלך מלת לא אענה נדבית
עם הכנויים כמו מלת אין ועל זה הדרך והדומה לו תמצאם בכל חכמי
אפי' אמה ואמה ובסמוך איסת הקליא הזה ובה בהא בסמוך
כאמה שגורים ודבר ודמותו עם הדומים בחלק הרקודק והיא
מידה ידעה אולם שהיא שליש אפי' והיא מרת הישע ומלה בזה
השרש מעא ומא איסת היית בסודי מרץ כמו אנה מרי אסוא
הוא הדבר יחד תחסד ואו התוספת מרי אסוא משפטא וכן שמש ירח
עמד וכו' שמשפטא שמש וידה ופיר המסוק מה הוא ואנה סוד
הדבר יחד ויבא לי ובעצם שאמה אודת איפוא האנשים אשר הרגתם
בתבור כלום מה תחרם ומע כנת כך איפוא ולכה איפוא ענוכם עתה
ויש אפי' בהמלת הודאת מורפסת משנת מלות איפוא כי מה הוא יראים
ואי שאלה שפיר ואנחנו לא מרנו עליו שיה שרש המלה אפי' אפי'
שקדוב אונסנו להיחזה מלה אחת במדת עם טעמים משתנים כמו
שכתבנו ואם תהיה מורכבת ממשלת מה אשליך לא היתה נמכרת
החית ב' אפי' בעצם אחד ונתחלפה המלה הודאת בסתובת אפי'
בדדי אפי' אחת פשמים עם הפיא כמו איפוא הפדועים איפוא
שפואם ורוד יאמר לו המלך איפוא הוא ואמה איפוא הם איפוא לא
שגלת ואיש אל ירע איפוא אתם ואיפוא ישראלים פמחוד איפוא

אנה ועא כמו לא ואם את מודה אנכי הוי כי גדול היום ההוא
מאת כמוהו וקדוץ עץ הסעל אתן ואתך לאת גבול סו מאת כמקד
הן אתם מאת כלובי מאפס פאת שפפה אשורי ענינו כמעט כלוב
כאפס ומן ואן יש פה תחת ירך כמו את בצרי כמו בן ובן נר ונר דש
ורש והוא עמ דרך שאנה כלובי והלא יש תחת ירך אך מלת לא
תשמוש בכנים שמה תשמוש אתן ואן במקווקות שמה תשמוש לא
ואעפ ששניהם ענין אחד כי לא תאמר אתן על העובדים והשתדלים
לא תאמר אתן פעם ואן יפעל את תאמר לא פעל ולא יפעל אך מלת
אתן נופלת על השמות ועל המלך בכל ענין ועל ברוכי בדרך הודעה
או בדרך ההסתר בדרך ההודעה כמין אינו נותן כלם תבן ואם אתך
משעב ובדרך ההסתר ואן הובר אליו ואן אומי השב אל אתן מישחב
אליו אתן מן שאומי השב ובאה מלת אתן עם העתיד כי אתן המלך וכל
אתכם דבר למי שמלת וכל אעפ שהיא עתודה היא במקום ביעוני שהיא
התאר כמו שבאו רבים מן העתידים במקום הבינוניים ולפיכך
נקשרה בו מלת אתן כי הוא כמו שיאמר אתן המלך יכול אתכם דבר
ואעפכ לא נתנו בזה השמוש כדי שמה ישנה אדם להשתמש בו
עם מי שהוא עתוד לגמרי גם יתכן לומר כי אמר כן לסי שנקשרה מלת
אתן עם המלך לא עם יתכן לר' אינו המלך שיתכל אתכם דבר ומלת
לא נופלת על העובדים ועל העתידים בכל ענין וכן על הבינוניים כמו
ולא יודע עום בשת שהוא נועם עם אדם מיוחד אבל באמרו אתן
רוחה ואן מקדיץ אם היה אומי לא רוחה ולא מקדיץ לא היה מובן
החמץ ממנו אמר היה מובן ממנו שהוא אומי עם אדם מיוחד באמרו
פלוגה לא רוחה ולא שומע ועל השמות אם תבא הודעה מן ה

לא דואה ולן ש

תמונת יוד ישי' אם אש להיפול ולהשכח. עוד האש בית רשע ובעל
המסרה חשב עמהם איש רעים להרעע והוא כן סבירץ יש אבל
זה הוא מלא וכן תי' אם אש להמץ אם אית למסטי לימכא וכן עוד
האש בבית רשע עוד האית בבית רשיעא והא האש פתוחה כיהיא כמו
לתימה כמו היש ואחול סיד כמו אש אלהים ומיד עוד כמו עוד
והכלק סנה רל כל הימים תהיה האש בבית רשע בעבור אוצרות
רשע ויהיה בחרץ כמו אש בצרי כמו חן וכן וכן ויפה מיד לומר
שההא פתוחה שירמה שהיא לתבה וכן נמצא במסרה ב פתוחים
חד חסד וחד מלא ויש לכרע אם אש להמץ ולהשכח כמו שמעו
וכן עוד האש בבית רשע וכן מיד ר' אבן עזרא כלומר האש הנכבד
בעיר עודנו בחרץ ברשעו אחר ששמע קול הקריאה יש בביתו
כבית רשע אוצרות רשע וטוב הוא המיד אלא שגם הוא לא פנה אל
פתחות ההא וכן איש אישן כל אחד מהם הרג האחר הבא לבגד זה
הוא כנר איש ונא לאישן עינו מיד בת עינו וקראה כן ממני שמראת
בה צורת איש ספק ספק אישן אכל בת ואנ' שמדצי באישן בת עין
וכתב א' אל כי אכל אישן להקטין למי שהצורה נראית בעין קטנה
וכן דרך העברים להוסיף האותיות להקטין כמו שבת שבתן שבת אכל
על יום השבת מערב עד ערב ושבתן על התוספת שמוסיפין מקח
על קודש וכן האמיון אחד הוסף בו אות להקטין וכן דרך לשון
הלבו שמוסיפין אות' להקטין דבר או קראה כן ממני שהיא שחורה
כמו באישן להקטין אות' דרך לשון הלבו שפיר בשחרות הלילה
וכן במלא בכפול העין הפעל באשן חשך אית איתן מושבך
אל תחל איתן גוי איתן ומשקל ביתן ואם זה בצרי וזה בחרץ עינים

היית איתה בלשון איהם האנשים אשר עשה כתובים הא עלים
המסורות והקבלה וד כתובים בראו ואם לא איםו כד יתן איהו דעו
איהו פ איהו תקותי ושאר איהו כתובים בראו חלק איהו
מכה איהו ונתן אשרי איהו ירא את יי אשרי האיש אשר לא הלך
כולל זכר ונקבה איהו ואשה לזכר לבדו לפי שזכר אשה לבדה וכן כל
זכר אשה בשורה עטף הססוק עליו וכן קיבוץ איהו חליכה אישים
אקרא ופדשה שץ אשה לחסרון היוד הנחה באיש ובסרון
הוקל אשת אוריה אשת מדעום ופעמים בא אשת במקומות ככל
אשת אשת יפת תאר כמו אשת ליהו אשת בעלת אוב ועם
הכנעיים הבה יחת אשתי את אבינלך ואת אשתו הנה אשתך
בחרף האלף ובא בסגול האלף אשתך כגם כוריה והקבוץ כן
אשת הזכרה אבל כשים הוא משדש אפש ושם נכתבו ועל
הכלל כמה איהו איהו ישראל וכל זכר יקרא איהו ואשה ואעפ
שאינו אדם כמו שנאמר בכתובים זעננים איהו אל אחד ובידעו
אשה אל אחתה ובכוכבים איהו לא נערך ובהמה איהו ואשתו
והגדול ובעל הדבר וראש יקרא איהו כמו אמרו גדעון בן יואש
איהו ישראל אל גדול ישראל וראש השם הלא איהו אתה וצמי כעם כמון
בישראל כלומר הלא גדול אתה יי איהו מלכמה כלומר גדול ובעל
מלחמה אם תמצאו איהו כלומר איהו גדול בעל מעשים טובים
ופירוש לפניו אם איהו עשה מעשים וכן גם בני אדם גם בני איהו
בני אדם אונן על ההמון ובעי איהו על הגדולים ואישה וכן בעל
ואם איהו שפתים יצחק בעל שפתים כלומר בעל הלשון זכר שמת
טענתיו במיטב אמרו וכבר בא איהו חסר יוד ואונן כי האלף

לחדש השביעי את הנהב ואת הכסף את בני כרה יתחטא את את
שבתות תשמחו את אם יום או יומים את העבודתני בחטאתיך את
הנה אשתך היא כל אלו והדומים להם יתפרשו בלשון אבם וכבר מראינו
יש לאמת הדבר את עצמי ובשרי אותה את לשקר שמחתי את מסך
ישל הוא את הנה יחזו שבח עול ויאמר את עמי הנה את סגב
לישראל לפיכך יבאו אלה ודומיהם בתחלת הדברים ויש בלשון אלו
שמדוען עמא ואומר את טרוף טרוף ואומר את השך ישסני ואותו
שהוא כמעט שתחבר עם רק למעט יותר הרק את במשה אבל
ובא אכל יתוסמכה ואכלת ושבעת ועל דרך משל אכלה ומחיתה סיה
והשם ויתן אכל בערים ונא וילך בכח האכילה ההיא ונא ואט עליו
אכיל ויש אומר שהוא מבטן המעיל כמו אהלים ובתוספת מים
לביאכל לעוף השמים ובאכל עבדיו ונא מכלת לביתו חסר
אמר ועיקרו במאכלת כמו מאכלת אש והפעל אם האכל אכל
אשר לא תאכלנה מרע והפעל הכבד ויאכילני ובטק תאכל עני
האכילה בדבר האכילה ידוע ובעני אכילת האש וביעורן אש אכלה
הוא והפעל ובאכל גדיש והפעל הכרובע תאכלהו אש ושלם נזכר
פעלו מהדוע אכלו בקש יבש מלא והסנה אינו אכל והשם והיתה
לשרפה מאכלות אש ויהי העם במאכלת אש ובעני השחתה
ובליו ואכלת את כל העצים על כן אכלה הארץ ארץ
אכלת ישביה כי יוכלו את יקרב מהנה רל שיתפשו הזוחות מהם
וכך תי ארץ נסיבן וויא מכהע' וכן בלשון הנה לרזל כמה לוחות
אכלות בארץ עשה ובעני כריתות הקרב אכלה חרב הלכך
תאכל חרב ותיו תאכל כנגד החרב כלומר אם חרבך תאכל נגד

עטן חוקי והם שמות התאר ותשב באיתן פיר במקום איתן והאיתנים
יסבך פיר החוקים בטענותיהם ובמייטב הדבר והאיתנים מוסדי אר
פיר החוקים בירח האיתנים הוא תשרי ונקרא כן לטעם שאמרן הכל
שנולדו בו איתני עולם או רמז למועדים הנכבדים והחוקים אשר בו
ואמר כל כי לפי שאוסמץ בו לחם ויין ומירות נקרא כן וית בירח דעתיק
קרו ליה ירחא קדמאה וכען היא ירחא שביעאה כלומר קודם שיבאו
ישראל למצרים היה חדש ראשון בשפה אבל אחר כך הוא שביעי
כי ניסן הוא החדש הראשון כמו שכתב החדש הזה לכם ראש חדשים
וכן פיר אהזל אלכחל איתן מקום דשן ושמן ודרך בוגדים איתן
קשה כל אכל תאר והשם נהרות איתן ועב הים לפנות בקר לאיתנו
והנוני בכולם נוספות ויתכן שהנוני שרש והירין נוספות כיוון
היכל הירד ופיר אל נחל איתן מקום קשה שאינו נעבד ובמשנה
אל נחל איתן קשה ואעפ שאין איתן כשר ולפיר אהזל שפיר מקום
דשן ושמן פיר אשר לא יעבד בו ולא יזדע מכאן ולהבא וכן פיר
הטעם כי לפיכך היין נשמרים ונהרים במחנות גבולם שלא יבא
שם חלל כדי שלא יאבד מהם מקום מבחר מחותם ויבטחו אנשי
דמים וכן דעת רז"ל כי לא יעבד בו ולא יזדע להבא ואם במשנה
ומקומה אסור מלזדע ומלעבד ומותר לסחוק שם ססתן ולנקר
שם אבנים פיר דברים שאין עבודה בגומה של קרקע השער האיתן השער
האמצעי וכן תי תרעה מביעאה ויש למרשן מענין אהזל בקר ענין
ביאה לפי שבאותו השער היין נכנסין הבאים לעזרה להתפלל לפי שהיו
מכוון כנגד פתח ההיכל אך שא נא הטאתי אך הטעם ואדבר
אך הטעם ענין רובם ידוע והוא למעט ויש במקום אבל אך בעשו

על שם השוחת שנקראו בהם בד פדות ודאלף נוסף אל אל בני
לא טובה השמיעה אל תחכלו פגמו נח ודרך נתיבה אל מות אל יתן למוט
רגלך בסודם אל תבא בפשי וישם כאן מלת עכנס לא ופיר וישם לאם
מלת כלל כלם אך אין מקומה בכל מקומות לא כי אם במקומות מעטם
כמו שזכרת לך במלת אין כי כל אלו המלות שהם בענין לא אין אל כל בני
מלת כלל אחר יש לו מקום תוכל להכיר ולהפריש בין ותרע ואל יבא
כתב על האומרה או על התחנה והבקשה אל פשטתם היום כמו אין
משטתם ותהיה הלמד במקום נק שהם ממנו אחר וכן לשכה נשכה
ויסה פיר ר' יונה שהוא כמו בחלקך אלך בענין על ויהיה מריביתתר
עכס ופיר על מרי פשטתם היום והתשובה רחיה שהשיב על נגב יהודה
ועל נגב יהודה אל וכן ותאמר לו אל אודות הרעה הגדולה הזאת
כמו על וכן תי או יהיה פיר אל כמשמעו אמרה לו אל כלומר אל תעשה
את הדבר הזה לשלחני כי אודות הרעה הגדולה הזאת מאחרת ור' א
אבן עזרא פיר אל פשטתם כמשמעו והוא דרך שאמר כלומר לא פשטתם
היום והתשובה כן פשטנו על נגב יהודה ונלקח אל קום עכס הוא מלה
אחת מורכבת ופיר מלך אל קום כשלא יקום מלך אחר עמנו כמנהו
או יותר חזק ממנו אז הוא מטיב צעד ונבית והחיל מתנהגים לחטו
ולרמוזו ועמו כמו נדון כמו מר יקום מי עם מעשים ואלו היה אלך
פעמים שנים ואלו לעבדים ולשפחות כמכרתו פיר כמו אם
אלך רומח אלם חני האלם וקסם חלם אל תכנן אל האלמים
עכסו הכל דבר שאינו מועיל אם רשעתו אללי לר' מלרע ומלעיל
אללי לר' כי הייתי כאספי קיץ ורבי אחי ר' משה כתב כי האלף תמעות
יד פמושי אושי והחמץ יללה והוד למדבר בערו אלה ואת

והרב תאכל בשר או פיר אכילה ממש ודרך משל כמי שאמר אשכח חני
מדם וכן אמר הרב לוי מלאה דם הדשנה מחלב ושלם נודד פועלו מהדש
חרב תאכלו פיר בחרב תאכלו כלומר אם תשמעו טוב הארץ תאכלו ואם
תמאנו לא תהיו אוכלים כי אם אכילים לחרב ונקרא גמטן הפסוק מאכזבת
עלשם שהוא אוכל ומכנה ויקם את המאכזבת ולרבים מאכזבות מתלעות
וכלם שהם משרש אכל ענין אחר הם כי אכילת הלחם וכל מאכל כליו
ובעור והשחתה הוא וכתב א"ל משרש זה וענין זה להחיל למען ברוך
ומעטטן להאכיל אכן נודע הדבר אכן באדם תמותן ענינו לאמת
הדבר ולקיימו ויש משרש המלה בשתי מלות אדם כן ולא יתכן זה המי בכל
מקום שהוא אכן אכן כי אכן עליופיהו ענינו לפי דעתו כפון
כסף יי ווקף כפונים ויהיה אכן וכסף בענין אחד כמו אמר ומלל בענין
אחד ופיר הפסוק נפש עמל עמלה פיר נפש העמל עמלה לכדון כי
אכן כגליו מיהו רל כי מיהו אוכל עליו ומבקש לו אכילה בכל יום הנהי
נפש העמל עמלה לכדון לאכילתו כדרך כל עמל האדם לפיהו אכל
ואכפי עליו לא יבד אינו מענין זה כי האכל נוסף והוא כמו וכפי
ולפי שאמר אוב כנגד המקום כסף מעלי הרחק ואימתך א תבעתני
חמ' אז מיפניך לא אסתל' אדברה ולא איראנו ענה לו אמהוא אוב
נוצר כמקד' תתוכח עמי ואם תוכח השיבני ערקה לפני התיצבה ומה
שאמת כסף הנה אימתני לא תבעתך וחכמי עליו לא יבד' כי ימאמר
קריתני גם אני אכר ונפצתי בק אחד ועמדו וקראו אחד את
אבל ומספר אכל יודעי עה' המאוחר מוקדם וכן הוא ויודעי עה' אכל
מספר הובישו אכרים הובישו כורמים הם החורשים עובדי האדמה
כי עובדי המדמים יקראו כורמים ולפי דעתו כי לפיכך נקראו אכרים

ואמר יי אלהים וכן פועל תעשה ידוע אל ידוך הדורך קשתו פיר
אל הדורך שידוך קשתו ואל אשר יתעל בשריונו אומר אל תחגולו אל
בהדיה והמפרש פיר אל ידוך כמו אליה כלומר אל בבל ידוך הדורך
קשתו וית כמו אל לא ימותה דמתה קשתה ויש נוסחאות כתוב לה בהא
לא ימתה דמתה קשתיה ולא יסק במרימה תרגם אל כמו אליה ויש
מהם בענין כן וכל הארץ באו מצרימה לשבד אל יוסף כמו כן יוסף
וכן ותרבי את תנוותך אל ארץ כנען כשדומה כלומר מארץ כנען
והוא היות לשבד אל יוסף כמו כן יוסף הוא כן וכל הארץ באו מצרימה
לשבד אל יוסף וכן אל ארץ כנען כשדומה כמעשהו כמו שיתר אות
יונתן ואסגית ית טעותא לאתחברא לעבדא דכנען דארעא למאן ^{בנמוסי}
כשדמי ותהיה במקום על ידך את הסלשת ואל מידחו כמו על מרחו
ויבליכהו את הגלעד ואל האשור ואל ההרים לא אכל המון מעין
ורחמיך אלי התאסקו עננם על וכן כד אתה קראת אל המלך והוא
לא היה קורא אל המלך כי אם לאבנר אלא כד אתה קראת לי בקול
גדול על המלך כלומר שלא יראת שתעזרהו משנתו בקראך אל
ותהיה במקום עם ואשה אל אחתה לא תקח קברו אתי אל אבותי
לא היתה עיר אשר השלימה אל בני ישראל ותהיה במקום בית השירות
ואל הארץ תתן את העדות כלומר ובארץ ואל אשת עמיתך לא תתן
שכבתך כלומר ובאשת עמיתך הנה הוא כתבא אל הכלים בכלים כלומר
בתוך הכלים ויחד אף יי אל בלעם כמו בבלעם להכח ברצה אל ביתך
בביתך ופני אריה אל היבד כמו ביבד הוסיף אל דרום כמו בדרום
והמרטם מכרו אתו אל מצרים כמו במצרים אל גבעת הערלות
גבעת או על גבעת אל מערת שדה הכוכבה כמו במערת ותהיה

אלית וגם אמרת בחזק מועל ידבא ופי' השבטת אלה וכתש אלות ושנים
וזה המקור הוא פועל עומד והכבד ונשא בן אלה לבחולתו והשם תהי נח
אלה ביצותינו בשמענו את דברי האלה הזאת את כלה אלות הסתובות בסמ
לשאול באלה כמשן ונמ' ותחלק לבס' והתיו נוספת בסמס תאכזה ^{שיבנה} מי
כלם עפן שבוטה כיהקללה בשבוטה והזכרת השם ועמ' אלי כבתולה
הגודת שק שמר קוצני וכנ' ת' שאקיעה טול אלה ויקונן חמלק' ואלמ'
מלכא האלה תמרימה היוור למד הפעל והיא לנקבה ענינם יהוע
תחת האלה אשר עם שכם באלה נובלת עלה ויחס אליו אל תחת
האלה ובדגש תחת האלה אשר במקדש י' הרגש תמורת הנח אשר
באלה ואעפ' שהנח איננו יסודי אם הם מהשרש הזה ומה שאב'
במקדש י' ואעפ' שהיו בשכם נראה שהביאו שם ארנן האלהים כמן
שאל ויתיצבו לפני האלהים והקבוץ כי יבשו מאלים וכל יבמדן אלהים
בגבהם הנחמים באלים כלם ענינם שם אילן ואומר כי הוא המקרא
בלעז אונלמי ויש לפתש בו כי יבשו מאלים הנחמים באלים והחמים
להם שם כלל לכל אילן וכנ' אולי הצדק וזה אלה בוסגיא וכתב ר' יונה
כי כן נקרא בערבי פטם ויתכן שיהיו כלם משרש אל על אונל אולי
היור למד הפעל תמורת ההא והוא שם מקום אולי ימשני אבי אולי
נשאה מפי אולי יעשה זרים יבלעוהו ענינם על דגד הכנסופק ענין
שכרא ופי' אולי נשאה מפי לפי שאב' ותט למכו שפי' ותט מן הדרך
ותעמד לכנען אמר אם נשאה ממני והלכה לה בדרך גם אותה חטא
והמשרש שפי' לולי לא אדע למה ועד כי מפני הפך לפני כי הכדים מורה
הרחוק ולמד הקרוב שרש פתוח אולי מים היור למד הפעל תמורת ההא
בפמס עלי עשור או יהיו יודי רפי וחסוה ברוב וירבד י' אל משה

אגודות והשם עוד בלשון בקבות גושה אלמותיו וכן הענין הזה אלם ערך
תדבחו' שם בהמשך קאדות' כלומר ריבוי' ויתכן לפרשו כן אלם' מ' יתום
אלם' הוא אשר לא ידבר' כלבים אלברים' והנפוש בחלמותי דומיה לבי
גוה' בחלמה' מלשיל והוא פעל עבד' בחלמותי לא אמתח סי' ובהלמנה
שעתי שקר ויפה מר' ר' יונה שכתב כי כן הענין הזה בחמר לאשה אמנה
מוצי שחטה ימלה לרדד ולרוב ריבה עם אנשי ריבה' והנן בחלמנה
נוספת כמן שנוספה בנישים והצעות והוא על משקל הענה' כי לא
אלמן ישראל והורה מר' משקלו מעט' כמן וית' ^{רענ} נטעי נעמונים
והשם שכול וחלמת' במלם זכרון' והשם אלמות חיות' והרפת אמותן
כלוט אלמוני' במלם ארמוני' ולמי ^{רענ} ידעבד שכן יקרא אלמוני' וכן
טלוי' ושדשו סלא' כן כי יסלא מוכך דבר' כלומ' מוכסה שכי' אונקד
אלמוני' שכיח היתה לו אשה ומתה' והראשון נכון כי המקום של
נוכד שכן אמרן עליו גם כן זה השם' אל מקום כלוט אלמוני' ויתכן
לכך כי סלני אלמוני' לא נאמר על המקום כלא ^{רענ} פועל דכיקום לטיכ
מקום בשבא בעבוד הסמוך אל סלני אלמוני' והורכבו שניהם במלה
אחת למלמוני' המדבר' ואולם חי' אפי' ואולם אתם טלוי' שקר' ענינם
וענין הודמה להם' באמת' והאולם על פני היכל הבית' הוא כמן ^{רענ}
או הוא כפה שקוראין בלשון בלשא' וכן את האולם העמודים' וכרא'
חליו וחלמיו' ובלשון נקבות' וחלמות סביב במלם' וכשיל וכלמות'
וכן ואולם הכסא אשר ישפט שם' היציע אשר היציב בו שם כסא
המשפט' ובריא אולם סיל' ר' יונה זל' ובריא אולם כלומר' שהם בריאים
וזקקים כמו האולם' ודמה אותם במלך' הגה' כן הבנין כאשר נאמר
ביתנו כזרות במחוסבות תבנות היכל' ומיר' כי ובית יעשה לברך

במקום את' חסרה אלה' ויהיו אל' פני' אל' פני' הנז' אל' תלמוד
כל' כמו את' ותהיה במקום בעבור' ויאמר אברהם אל' עדה אשתו' ותה
בית שהוא בענין עם' איש טובה ואם בשורה טובה יבא' כלומר ובענין
טובה יבא' ושבתם אפי' אל' כנען' אל' בדבר ברור ונכון' והדברים להם כל
אחד במקומו נבונים למען' למרשם באחד נע' הענינים שכתבנו' ויש
מטה אחרת בזה העורש מורה על הודעת הרבים' כמו זה אל' הודעת
הרבים' אל' נולדו להרעה' הארצות האל' רק לאנשים האל' ובתוספת
הא' ואלה שמות בני ישראל' אלה הדברים' אלה הקדושות במדות האל
ויתכן שהמלה הזאת נחת הענין' או בת שתי אותיות' אלה אלה
מתיבתא יבוא' אלהים קדשים הוא' אלה האלהים' אלהי אלהי' בלשון
רבים לשונם אלהי' אחד נהגו בו על דרך הביטוי ואז' גזחו לאלהי
אלהים לא תקבל' ענינו השוטטים' וכן כלל אלהי אמת' שופט אמת'
וה' הפסוק ימים רבים יהיו בני ישראל בגלות שלא יהיו להם שופט'
ולא כהן' מורה' וכן אלה לשיבת הגלות' ואשיבה שופטך כבדא שופט'
כי בעודם בגלות' און להם שופט אמת' ויראו בני האלהים' וזו
בני האלהים' האלהים והנגידים' אשר הלכו אלהים לסודות לו לנעם'
נביתים ומלאכים' כמו שאמר' השם כל' ויראו בני האלהים' וכן'
ראשו שלוח' כן קדם יי' אשר פדית לך מצריתים גוי' ואלהי יי'
מפריש' ואלהי על משה שהיה גדולס וחזקס' ויש למרש כי מים מצריתים
עומד במקום שנים' ומיר מצריתים מסוים' ואלהי כמו שאמר' ובכל
אלהי מצרים אנשה שפטים' וינתן לה תתם גוים' ואלהי אלה
אף כי טעם ואלהי' יחדו כאלהי' ענינם נבאש' והוא הפך כן
סיר אשר חלטה בה' אל' מצריתים אלהים ענינו מצריתים

ואנכי הימני בבית אבי וכן נסתכל אל האלף אל הגדול ויוכי כמי מטה
כבש אלף שנה שני ועל כן האלף אורחותיו והכבוד כי אלף עוצר
מין מלכנו מבהמות ארץ הריאוי כאלפנו ומאלפך חכמה עטע עטע
למוד כי ילמד עוצר סך ומי שסוף מנה בניו לתלמיד בהעדר
האלף והוא ככף אלמיות והיה ראוי תאלמיות והפילוה להקל ול יונה
כתב כי התיו תמורת האלף והוא כמו אלמיות ופי לשון למוד כלפי כי
המגדל גמיה והיה למוד לעובדי דרכים ואע לסרשן בשרש תלם מלה
מוי כבת ועל שגר אלפך והאלפים והעירים הם השורים ובאה
המלה במה דגושת העץ אלופינו מאובלים סיר שורנו מאובלים בבשר
כלום שהם שמיים ובעל בשר או מאובלים בעבודה שיש לעבוד בהם
הרבה כבש אלף יוכל לטבוח ויחסר מאלף כף הדמיון או ואו
וטעמו ככש כאלף או ככש ואלף מיל ככש ושור שיכול לטבוח
אלף ותחלצהו עיקר הלמד להדגש ופי ותחלצהו בהסך וחלוצ
אם המלה הזאת תהיה ברוב המקומות לתבוא ככש ומס ל
אלינו להמסל ולק א בת והלכנו ואם עו קרובנו והקרוב למי יי אם
יעבד בני גר ועתהם להם את ארץ הגלעד לאחזה וככש כן רבים
וכמו הם עד אשר נס עשיתי כאלו אבן כי לא אעבדך לא אם עשיתי
ובאמר עד אשר הוא תוססת באור כי די לו באחד מהם ויש לשאלה
היש יי בקרבנו המשוכל בכם שבעים יחד כל בני ירושלים אם משול
בכם איש אחד ההכלח יי אם לא הינהק מרא עלי דשא אם יגעה
שור על בלען וכן כלם אשר הם בשבט זה הם ענין שאלה ויבא עליו
גם הוא השאלה האם תמנו לגוע האם אין עזרתי כי ובאו שתי שאלות
באחד כמו שבאו שני הדיים ומק גם זאת ושני ממשותף הרק אך במקשה

פרעה אשר לקח שלמה כאולם הזה הנבט שפסדו ארבע מן וענה
איים באלמונותו שהוא כמו בארמונותיו וכן ידע אלמונותו והפסד
כדבריו אבל לא בחלקו כמו בריש כי לא תחלמו כי אם אותיות אלה
והישר בעיני במלת אלמונותו שהוא כמשמעו מעט אלמונה
וקראו הערים הרבות אלמונות על דרך אימה ישבה בדרך העיר
רבת עס היתה כאלמונה כי בהיות העיר רבת עס היא כבעולה
ובהחרבה היא כאלמונה ועוד כמרש ידע אלמונותו בשרש ידע
וכתב ר' יונה זל ויתכן להיות מעט זה על יצת אלם חוקים כלוכי
ארבע חוקים והישר בעיני להיותו מעט תאלמונה שמת שקר
ואם דוד זה עם עמו שהיה גולה בן הפלשתים והיה בעיהם כאם
אך נבדיל אלם לני דעתו שהמים כערי הרבים וסיר כחם כמין שמירית
שמש איל ארץ תחת אלם ולבנה יש אולי כי פיר אלם בלעו אל
וכן אלום כמש' כאלה וכאלם ת' בלטה אלום והוא הנקרא כן
בלום ובלעו אלום והערבין נקרא בערבי שיהבלום כלות אלם
האלום והוא הערבע' אם כן אלום יקראו גם כן הערמונים הנקרא
בלעו קשטציד ועושן מהם קרשים וקורות אלם בטן ארץ אלם
לבשה בעש נקורות הנה אלמי הדל במעשה שר אלמים שנינם חזע
הפעל הכבד מה העט' באנו מאלימות כלום יקורות לאלמים
תבא אלמי ומידעי אלם נעור אזה אל תבטחו באלם אלום
תבין עטן כל אלם שרים וגדולים ואמרו רזל כל אלום מלכותא דלא
תגא כלוכי אינו חסר מהיותו כלל לא הכתר כי כן יקרא בשמות
מחבת' חלק שחיתו מכות' וקורץ אותו בלעט לכו פריצ' ויש
פסר' מה אלמי הדל במעשה אל יתבי וזדה שלח מה שאם אחר'

שמואל בן נחמן הנטן אמרו אמרת אמתך ויש לפרש ואם בריאה לתנאי
והיה ששמואל בן נחמן אמר ויהיה ואן וידעתם פמה רמה בלע
ושמואל בלע ואם מזה זה שמתח הארץ את פיה ותכלעם חרען פי נאנו
האנשים האמה אתי' ויש בענין שמונה כאדם שאומ' יהיה כך וכך אם
אנשה זה' אם סוף אכזב' אם יבואן אל כעחתי' אב ואם ידוע ובהתחלה
לכנר' ידגש' ומפטר שיהיה תמונת הנח במלת אם' אן יהיה שרשן אמס'
אמן אמר אמר' ולרבות אמנות' לאמנותם יאמר' ונקראת המעשה
אם אן אמר' ובקבוץ ראש אמנות' שם עשר נשיאים לאמנות' ופיר'
זנות' מזה הביאתי להם על אם בחור שורד בכהר' שתר' איתתי
עלהן על סיבת עולמיהן בנות' כיד בטהרא' וכן הגוי כלו אם'
והקבוץ שבחאו כל האומים' ועל דרך משל יתפרש כן' בעטרה שעטרה
לו אמר' ואעם שהאכלה בחרק למי שעל דרך מליצה הוא אומר על
אם עכמה' ועל דרך המשל שלמה הוא הקבה ואמן הוא ישרא כלוב'
אומתו' וכתב אהזל כי שרש אם אמס' אמס' בריאה מן הערב
א' אמס' וכן אמרע הדרך שהודכים מונות לה צנה ומה בקראות אם
הדרך' כי עמר מולך בבס על אם הדרך למי שהיא כאם לודכים ומנות
אליה' וכן השיר הגדולה עיר ואם בישר אם' למי שהיא כאם לקטנות
מכנה כמו שנקראות גם הן בנות' והאמה מזה ענינם יהאע'
וכן באמת אומ' אמת ביצען פיר' ורוע ביצען' או מרת ביצען' כלוב'
במדה שמרדת' וינועו אמות הסמים' הכמותות נקראו אמות' וית'
אלי ספיר' ורומה שדשת התרבות באמות שהן' יסנות אשר על
המזנות מזה וכמה המעשקף נשען עליה' ויש מפרש כי הסמים
נעו במקומם שתי אמות או יותר' אמה וגם את בן האמה

המכלי את קשרים ויש בעטן לו' אם תגדלה בעשר' אם יתן לי כסף' אם יא
שמים' אם יעלה לשמים' אם יעמד משה ושמואל וכן כולם כזה העני
על זה הדרך' ויש במקום כאשר והיה אם שאל את אשת אחיו מיר
והיה כאשר בא אל אשת אחיו' ואם יהיה היובל לבני ישראל' כאשר
יהיה היובל מיר' אם ישיהיה היובל לבני יש' אעפ"כ תעבד הנחלה ^{אזכרה}
ונגדעה נחלתנו כי אין זה כמו המכר' אם יבאו בעות שיטה' כאשר יבא
ואם תקריב מנחת בכורים מיר' וכאשר תקריב' שעל מנחת העומר הכתוב
מדבר שהיא חובה' והיה אם כלה לאכל את עשב הארץ' כאשר כלה
אם כסף תלוה' כאשר תלוה' כי חובה היא ש' והעבט תעבטצו' ואם מנחה
אנשים כאשר תבנה לי מנחה אנשים' כי חובה היא ש' אנשים שלמות
תבנה' ובמקום אשר ער' אם דברתי דברי' ער שאדבר' ואחר אם
אנכם שומעים לי' אחר שאנכם שומעים לי' ער אם נותרתם' ער
אשר' ויש שהוא כמו אמת' אם לא נמחד קיומנו' ואם בדיאה יבדא'
באמת בדיאה עברתי' אם ללצים הוא יליץ באמת' הפככם אם
כחומר היוצר ביד יחשב באמת כחומר היוצר יחשב הפככם לפני
שהוא נקל בעיני להטק אתכם כמו שנקל ליוצר להטק החומר
מכלי לכלי' כי יאמר מעשה יד לעושהו בתינו כלנו' כאמר החומר
ליוצר אם יהסך אותו לא עשנו' ומה לו להטק אותי כן אתם מעשה
ידי ונקל בעיני הפככם' כי אם תם הכסף' אם רחץ יוי' את צואת בעות
ציון באמת' כי אם יש אחרית' כי באמת יש אחרית' ותקוה למעשיך
הטובים' אם זכרתך עלי יצוי' וכן כלם אשר תמלא בזה הענין תפוש
אותם בלשון אמת' כי רצוננו לומר' כי אלו מלות שאני מפרש בהם אמת
חסרים כן אמת' וכן אמת חסר כן' והראוי אמנת' וחבורי לכבודי ^{אכז}

והסמיכו אל הכנתייה יכיוח' אמית ונמשט שטוס וזהי האמית נעדרות
 ההא קמוצה כי היא לדיעה האמית אתכם ההא סתוזה כי היא לשאלה
 שלח אורך האמתך' אב לבנים יודיע אל אמיתך' והקברך יאמר
 כמו כן בת בנות' שלח יקבץ על מתכונת היודיה' אמן כן יעשה
 אמית יהיה זה' וכן יעשה יי' והאמר כל העם אמן' אמית יהיה
 זה שיהיה ארוך כן שיעבר על אחת ביאלה והוא נאמר דרך תעלה
 או הוא על דרך קבלה שקבלו על עצמך הקללה אם יעברו' וכן וגם
 אמנה אחותי בת אבי' אמית הוא שהוא אחותי בת אבי' וכן אמנם
 יי' והבנים נוספת' ובשרך האסף האמנם ישב אלהים' אל אמונה
 ואמונה נעתי' מיר' ובאמונה וענינם אמית' והכנים ר' יהודה בנה
 הערש' מסיר שפה לכאמנים' ועל דעתו שהוא מערש נאם ומענינו
 ויבאמו נאם' שהוא לשון דבור' והבן' אחרונה נוספת לסיכך שם תחור
 כמו רחבך נעבך' ונקראים הימים בלשונותם והיודעים באכזבת
 הדבר באמנם' ובאמן ביקך' ומכילבתך' האסף בשבא לבדן נענו
 ויתקיים ביקך' וכן אמ' לא תאמרו כי לא תאמרו' כלום' אם אין אמנם
 באמנים בעבור שרץ אתם תוקים וקוים באמנות האל
 האמרו ביי' אהיכם ותאמרו' מיר' ותחזקו ותכלתו' וכן ואמונה
 על המשודרים דבר יום ביומו' כלום' קיום בכל יום שלח היתה
 נסקת ארוחה מהם' לאמו נתן סדמן באמנם' מקוים ונתנם
 תמיד ואינם נסקים' שיבות מרחוק אמנה אמן' תסור ואן
 החבור כמו עמש ירח שמד ובולה' מיר' קיום וקיום וככל האמנות
 לך הקיום' כלום' כשראה הצבא האבה העתידה לבא לישראל
 לעמוד והרע לאומו העולם כמע שאב' ברעה של מעלה וחמרה

הוא לנקה וזהו למד המעל נוסלת וצדקת במלת ואמהותת ואלו חנינה
דוע כיהן השמות וכן ותשלח את אמה שחיתה ואומדן כיהנה
הזאת מחסוקת בקריותה כי יש שקורין אותה בדש אמה כן אמה
ארכו וכן פירך סעריה ול במידו שוב בעד וצדקת דרעה פיר ותשלח
זרעה אמר מה אמונה לשתך וכסלו הלמד ברוך ואמר היהודים
האמללים ענין חלישות וכן כי אמלל אני הוא תאר כבטן פעל אם
הוא קמין אבל כמאמרו מתוח ברוך הספרים וכן כמאתי במסרה
על כי שדמות חשבן אמלל לית קמין וכל סוף מסוק כותה ואם כן
יהיה פעל עבר ויהיה אמלל אני כמו ונשאר אני פיר את עעמי
וכן נראה את יורי והחכם ר' יעקב בן אלעזר כתב כי אמלל אני תאר
ואם הביא מתוח והביח כמוהו תאר ומתוח הנני יסד ביצין לכחותל
ואמלל כל מי שבנה פעל עבר כבטן פעל כי הוא מתוח וכן אמלל תיחז
אמלל יצהר אמללה מלכות השבעה אמללו מוחם עם הארץ כלם עני
חלישה וכדיתה אמר והאמץ בירי לבטן יאמרנו כלם אשר הם כבטן
הפעיל הם ענין הבטחון והקבלה קרובה בלעז והם יוצאים מעני
אמונה כי המאמץ באחר נותן האמונה בו וסובר שהוא אמת בעם
לא אמר במ' שם על כשקל אטון מצרים והוא כמעט זה כלומר בעם
שאנוס מאמרינים או פיר בניס שאין בהם אמת בכל ביתי מאמץ הח'
כדוד באמץ וקריה נאמונה ואיש אמונים נר ימצא שם פעל וכן
עד אמונים שומר אמונים אבל אמונים נוצר יי' כי מסן אמונים
מבני אדם אנכי שלומר אמוני ישראל שלשתם שם תאר וכולם
ענין אמת ועל דעתי כי אמת משרש זה ומשפטן אמת בשקל
דבלת ועמלה הען להקם כמו שנעלה מקנת הראוי בנת והרגש

בהסכמו

והדומים להם טעני חזק וע"א ברדים ואמרים כמו חמומים מן חמוץ בגדים
כלומר אמרים ואע"פ שזכר אמרים שני גוונים היו בארמונות אחד אדום ואחד
שאינו חזק בארמונות ויש מי שפירש בן מר אה הדשן וכן ותי קטמין אמר
כה אמר ולחם אמר לו סיד לתת לו ראה אתה אמר אמר האומרה בלבנה
זאת אומרת וידבר יי אמשדה לאמר פי לאמר לישראל אבל אמר אמר אפי
לאמר הוא ככל המקור על הסועל לחזק הדבר ובבואו אחרת יותר וכן אמרים
אמר למכאפי הכפ כמו שכתוב בחלק הדקדוק האמור בית יעקב שיאמר
לו בית יעקב ויקרא אותו כן יאמר נא ישראל ולעמשאתמון חסר אלף וכן
אשר ימרוך למעשה כלומר יאמר איש לאחי וידבר עמך אמר אלהנים
אמר לאחיכם עמי כה תברכו א בני ישראל אמר להם ויאמרו לך הנבו
והנסעל אשר באמר אמת הוא יאמר ליעקב והשם אין אמר ואין ברדים
אמר סבה אם אמרי השכחה שיחי ונ"א ונחלת אמרו כל והקבוץ
להשיב אמרים לשלחן אמרינואש אמרי האומה יי ובתוספת מים
זאת מאמר מרדכי ונ"א אמרה אמרות יי השולח אמרתי ארץ ונ"א
בצע אמרתי והקבוץ אמרות יי אמרות ספורות טעם ידוע וישעיהם
אמרות הלכ' הלהרע אתה אמר כלומר אתה חושב האומרה בלבנה ויאמר
להכות את דוד כלומר יים להכותו וכן אמרתי אני בלבי וע"א בדאש אמיר
הוא הסעיף העליון ומזה הענין את יי האמרות ויי האמירך כלומר חממות
וגלות אותי וכן יתאמר כל טעם אין יתרוצמו ויתגאון ויתכן להיות כסה
ובכבודם תתיכרן בחלוק האלף ביד ויש כפסרשי מזה הענין אמר
בדיק כי טוב ונכו היותו מעט אמירה ויתכן לפסרש גם כן את יי
ויי האמירך מעט אמירה כלומר סבת שיאמר לך להיות לך לאלהים
והוא טב שותאמר להיות לו לשם וללכת בדרכיו אנוש אמר

הלבנה ובושה החמה כי מלך יי עבא על ירושלים ונגד וקצין כבוד אלה הנביא
ארוצמך ואודה לשמך כי תעשה אלה הפלאים והעצות אשר מרחוק ^{נתקיימו}
כלום הדברים הטובים שהבטחת לישראל על ידי כבודך זה ימים רבים ונצט
יש להם קיום גדול ואפשר להיות מזה עינך הלא לאמונה כלום השגחתן
בהם לרבר קיים לא לרבר בטל אהחנו כורתים אמנה קיום יתר במקום
נאמן חזק וקיים מכות גדולות ונאמנות וחליים רעים ונאמנים חזקים
חזקות ויהי ידיו אמונה היו בקיום מורמות ולא הניחום עד בא השמש ואת
האומנות אשר עפה חזקהו עמודים שהיו קיום הבטן וית סקוסתא
כלום אסקוסות השערים ועא כאשר ישא האמן את הינך המגדל ותשאנו
אומנותו מגדלתו האמונים עלי תולע המגדלים באמנה אתו הוא מקור
או שם והוא איננה כנו על צד תאמנה הנן היתה ראויה להדגש לחסרון הנן
השורש או יהיה לשון יחידה בתוספת הא עני גדול וכך ואהיה אצל אנן
והוא תאר או מקור במקום שם כלום בגדול הייתי עמו ואל האומנים
אחאב המגדלים אותו מכערותו והם אנשי ענתו אשר עליהם עניני
ואחזל כתב מזה בטם לא אמון במ כלום אין בהם תרבות כי דוד תהנו
המה כשאויטוב להם יעשו רעות כל שאב וישנן ישורן ובעט ואת
יתר האמן הגלה נבזראדן כמו ההכע ועא מעשה ידי אמן המופלג במלמ
יקרא אונק חרש וחשב תרג נגד ואונק אנן כי אמנו ממני חזק
ואמין ולתם מלחם יאמין והתאר ואמין כח והשם יוסף ואמין ומי
אמנה לי יושבי ירושלים מא המעל בפתח והכבוד ואמין את לבנו ^{ובדלים}
כודעות תאמין יאמיעבם במו פי ואיש רעת מאמין כח אמין כח כח
וכבד אחר ויאמין לבבכם ויאמין לבך והשם מאמין מאמיעים וכל מאמין
כח והתפעל התאמין לעלות במרכבה ותרא כי מתאמית היא כלם

בערם' ופעמים נגדעה האלף בע איש נחננו נחננו משענו ומרצו' אגך
והנה יוי נכב על חומות אגך סיר בדים וכן יקרא בלשון ערבי אגך בדגש
הכף ופי חומה בנויה בקו מדה ובמשקלות המשפט' ובידו אגך משקל
משקל הבדים כי כן עושין משקלם מהעבודת או הבדיל ששוקל בה הנצח'
הנכ שם אגך סיר משקלת אגך' ויפה סיר' ינה בהנני שם אגך בענין ^{ושמתי}
משפט לקו וכדקה למשקלת' וסיר ולא אוסיף עוד עבור לך' לא אוסיף עוד
עבור על עבודתך' כי אמקדם עליו במשפט כי באגך המשפט ובקו הדיו
משפט אותם אנכי האל כמו אני' אגך והשתיה כדת אין אונס' אין
מכריח והלשון הזה ידוע ונהגו בורב' ול' הרבה' אגך כי אנסת בי כן' אגך
וההתפעל גם ב' התאגך יוי' ענין כעם' ואף הוא מזה השדרש והענין ובהתחברו
לכנויים אפו' אסך בהגש לחסרון הנכ' ועוד נכתבו שרש במני ענין
והאנפה למינה' שם עוף' ואומ' הול' אנפה זו דיה חנונות אגך ובכל ארצה
יאגך חלל' באגך חלל' והנסעל הכאנחים והכאנקים' האגך דס' ולרב המעולה
שבהסעל נכעם' וכן הגדברים בק' והשם בכי ואנקה' כולם ענין יוחה ודעקה'
והוא הפך' כן ואיך באנקות חלל' ופי' האגך דס' מהאגך דס' כאגן' אב' מושק
דס' כי האבלם האחרים וועקים תרם' וכתב' ל' ינה ונודענו בלשון העברי'
באנקה שם ענינים' האחד הוצאת הנשימה והשבתה' והשני הוצאתה מיכל
השבתה והוא שאב' יאגך חלל' כי החלל לא ישב הנשימה אבס' מוציא אותה'
האנקה והכח' ואפשר שנקרא כן למו שיצטק תמיד' וסיר' רש' ול' בנרא ^{בלעז'}
אגש' אנוש כחצוד ימין שם כולם לכל בע אדם' ופעמים קרט' יוחה
אנוש כערבי' ולשון רבים כולם קרטיים' אנשים' ופעמים תבא מלת אנשים
בסותם ולא יתפרש באיזה ענין הם' אבס' למו ענין הפסוק יתפרש כמן כלם
אנשים לא ידענו כיהם פחותים' או גדולים' כשפרש לנו הפסוק ידענו כי

אמר אלי הן שכבת אמש בשש נקודות ויוכה אמש הלילה שעבדת ^{הרא}
אמש אן אן הלכתם שאמה על המקום ובהוספת היא אנה אנחנו ^{עליה}
אנה אלק מדוחך אלו שניהם מלרע וכל האחרים מלעיל כמשפט כל
מלה שהיא בה נוספת ואני אנה אני בא אנה הלך דודך וכבר בא הנני
בסגול ולא תבא משם אנה ואנה ליתלך עבדך אנה ואנה הראשונה
בסגול ענינם לכאן ולכאן עד אנה משית עצות בנפשי עד אנה יבא
עד מתי אכן שר אן תמולס אלה אף אני בחלומי מלה מורה על המדבר
בערו ובחש לבדדים בערם בדמיה בכתוב אשר אנו שולחים אותך ^{ליו}
אבל הקדמות אנחנו אל כל רפא נא לה כמו עתה או הוא לשון תחנה
ובקשה זאלק השדה נפקדה ועם האלף אנא שא נא פשע אחיך והוא
לעולם מלשיל ביהאלף קמוצה והנני דגושה והוא כתוב באלף בסוף ^{ופעמים}
בהא כמו אנה יר כי אני עבדך והם ששה עלפי המסורת והוא ענין
תחנה ובקשה ופעמים בלשון הודאה כמן אמא חטא העם הגז' שהתורה
על חטאתם אנה יר כי אני עבדך הורה על קסדו שעשה עמו בעבור
שהוא עבדו אנה ואנו הדימים ואנו ואבנו מתחיה והשם תאניה
ואניה ענין אכל ועא והאלהים אנה לידו וההתפעל כימתאנה הוא
לי והשם כי תאנה הוא מבקש ועא תאנתה מי ישיבנה ענינם גרם
הדבד וסמכו ועא בל תלך בו אני שיש אחת לשלוש שנים תבא אני
אני תרשיש נושאות זהב וכסף ^{מאפיז} ובלשון זכר אני חידם נשא זהב
ועם היא הנקבה והיאמה חשבה להשבר ולרבות אניות אבה ענינם
סמינה אנה מה נאמרה בהמה כאנחו כל שמחה לב יאנח עם
ויאנחו בני ישראל והשם ונסו ינו ואנחה ענינם הוצאת הנשימה מפני
הדאגה שושפירד בלש אנחנו מעלנו ביוי מלה מורה על המדברים

ושאר המדות לבתים ממנו הגשמים והשם אסף בלא יבא אסף החסיד והקבוץ
באספי קיץ ונמא ואספו אספה כולם והדומים להם עבן קבוץ ונמא
אסופה והקבוץ בעלי אסופות וקורין לחכמים בעלי אסופות למי שאוספין
דברי החכמות בספריהם ולבניו בית האספים באספי השערים בית שהיה
בבית המקדש אל השער לעמת דרום ונקרא כן לעבן ידוע אצלם ואפשר
שיהיו האספים שני מקומות למי שאה' ולאספים שנים שנים כלובל לכל אחד
משתד האספים היו שני לוי' ובהכפל העין והלכוד והאספסוף א' בקרב
והאלף נחה והכפל לחזק העטן כמו שכתב בחלק הדקדוק וכל העם הרב
אלהם וכן כתו וגם ערב רב ענה אתם ועטן קרוב לזה הנני אסיסך אל
אבותיך והנפעל כאשר באסף אהרן אחיך כימנ הדעה באסף היצדיק
נפעל עבד והם סתחין אני באסף אל עמרי נפעל עומד והוא קבוץ
ויאסף אל עמין וכן בעטן הזה ויאסף רגליו אל הכי' תסף רוחם יגועו
אסף ידיו וכן ולא יהיו עוד אסופי רעב שרץ מתי רעב והנפעל הכבד
ואין איש באסף אותי הביתה כולם והדומים להם עטן התכנס ונאמר
העטן הזה במיתה כי המות הולך בדרך שהלכו אבותינו כאלו באסף אלהם
הנני באסף אל עמדי עשיר ישכב ולא יאסף מיד אם ישכב לחולי עשיר
לא יבנות עשיר כלובל כי קודם מיתתו יבנו כל אשר לו כי אחר שנכפל למשנה
אדם יראים מבנו והו' שאה' עיניו פקח ואיענו מיד ואיענו בעשור ונמא
העטן ואסף את המצודע יאסף אותו מצרעתו והנפעל עד האסף מרים
כי המצודע מנהגו לשבת חוץ למחנה או נמרד מבני אדם ובהרסאן יאסף
אלהם ויכנס בתוכם וע' אסף אסף כל מעל כפי האדמה אסף אסופים
אל אסף כי אסף ואסיכס שדשם סוף וכן אסף אלהים את חרסתי
על דעת קצת המסרעים ואספת נסעך ונמש בתיך ואפשר להיות מזה

גדולים כשאמר ראשי בני ישראל המה וכל מרבית ביתך ימותו אנשים אחר
שאז ולא יהיה זקן בביתך ידענו כי רל אנשים בחורים זקן באנשים
אנשים זקנים זרע אנשים אחר שאז ונתתו ליוני כל ימי חייו רל
זרע אנשים כשרים שזרעם נכנן לברכה וראויים לתתם ליוני ואפשר
שיהיה משה משה השרש והדגש לחסרון נון והראוי אנשה וכן הקבוצ
משות הגזמה וכבר כתבנו אותם בשרש איש ולקבוצות יחסדו האסף ואז
נשים בקרבך תנה את נשי ונשיך ונכך ונשיהם ונשיהם' אנוש חצי
בלי פשע וכאז אנוש ואנוש הוא כי אנושה מכותיה חרפה שברה לבי
ואנושה האסף הכתובה האסף המידבד בעדו ואסף השרש נגרעה וקמצות
האסף מודה עליה ובמשפטן והאנושה והנפעל אשר ילדה אשת אוריה לרוד
ויאנש כולם ענן סתב ושבר וחלי כבד' או ענן רע במחשבותי הלב עלדרך
השחלה כמו מכאז לב ומשבר רוח לפיכך אז ואנוש הוא ואז חרפה
שברה לבי ואנושה ואז ויום אנוש ויתכן כי לפענן זה יקרא האדם אנוש
כי כל ימיו מכאובים ועל זה הענן אז וידעו גוים אנוש המה סלה
אסם את הברכה באסמך וינכחו אסמך הם או צרות התבונה
והיץ והשנן אסן וליה יהיה אסן וקראו אסן מות אסן
ואסן איש טהור אסן אלהים את חרפתי אסמי מאריך כנעתך ועוד נמש
הססוק הזה בשרש כנע אסמה היבולעה ויוסף עוד רוד אסן אסן יעקב
כלך ויאסמו את השלו והנפעל וכאסן שכיחה וציל ויאסן משה אלהים
והפעל הכבד מאסן לכל המחנות והמאסן הולך אחרי ארון יי וביא
מקל כי מאסמו יאכלוהו ושלא טכר פועלו ממנו ואסן שלככם ואספן
אסמה עננים כענן קסרף אץ יש המרש ביניהם כמו שאנו עתידים לבאר
בשרש קבץ וכן חג האסן נקראת לבי שאוספין בו את הקצוד והבכוד

גדולים משאר היצורים שלא יעשה לבם מעלה כך וכך וכל שכן שאם ^{אליהם}
לא תאכלו מכל עץ הגן לזה תכור ששואף אתכם ואל יקשה עליך ^{התוספת}
גזה כי לא יתכן לפרשן לשום פירוש בעולם מבלתי תוספת אחר ^{למי שאם}
אף ואף לעולם מוסף עלמה שאם ועוד כי כן דרך הכתוב לחזק תכלית
הדברים ומסופם תבין ראשיתם ופץ בחמדתה מירגלים ששלא יהושע
שאמר כי נתן יי בידעו את כל הארץ ולא יתכן שזה היה תחלת דבריהם
כי מלת כי נותנת טעם למה שאם לא אחז הכתוב תכלית הדברים ומהם
תוכל להבין ראשיתם ויש שחסרה מלת כי וטעמו כל שכן אף שזכר
בתי חמר אף להם ולא ירחיק הביאור יונה בזה השדרש והגבול ^{שהוא}
משדרש אפך כמו שכתבת ועיקרו אפך ותבירו לכנענים יחכו ^{שידגש}
לחסרון הנע' ויכח באמיו משפטן באנפיו והוא מגזרת אנפת כי ולמי
שהכעם יתראה בחוטם יקרא אף ס' יחדה אף יי' ארך אמים ארך
כעס קצר אמים שהוא כמקור לכעס ולא באמים ולא במלחמה ונייח
אמים וכמה פי' אהזל על אף אויבי כלומר על אמם ר' אס רע בעיניהם
תשטח ידך ותושיעני ימחק ועל הדרך הזה כי על אמר ועל חמת ^{היתה}
העיר הזאת וכנה הכת' הפנים באמים לפי שהאמים גבורים על הפנים
ויפל לאמין ארצה כלומר על פניו וישתחו אמים ארצה ותפל לאמי
דרך על פניה ארצה כלומר לפני דוד בזעת אפך תאכל לחם מינה ^{אחת}
אמים פי' מינה אחת נכבדת להשיב אמים כלומר להשיב כעסה ^{או}
ראויה לפנים כלומר מינה נכבדת וא' א' לפי שהיה נותן לפניה
אשתו ולכל בעה מינות מינה לכל אחד ואחד ולחמה לא היה נותן ^{כי}
אם מינה אחת כי היתה נכבדה בלא בן ובת היה לה כעס גדול וזה אשר
אהבה ויי' סגר חמה אפך כי אכסו עלי רעות אכסוני חבלי מות

כמעט ונאסף שמחה וציל וגם רצי הים יאקפו והפעל הכבד פ' אוסיסך ^{עמ}
 על דרך אוביחה עיר כולם ענין הסרה וכליה אמר ואסרה אסר ואסרו
 לענותו ויאסור את רכבו האסף בשבא לבדו זיאסר אתו לעיניהם בשבא
 וסגול והגיסורת עליו ליתרפה וכל רפיתא דשמשת כותיה כי מבית
 הסורים צחה האסף ומסרה מהמכתם והוא בית הסהר שנותמם עם ^{האסורים}
 אסורים ידיה כלול הנכבד ביריה כמו הנסגר בבית האסורים ומא
 ונתנו אותנו בבית האסור והוא בסלס אטן מצדדים אבוס בעמין
 ואמעד שיהיה מזה הגושקל ומסו אסורין מעל ידיו והם היתרים
 שבאסר בהם והתאר תבא לפסך אנקת אסיר לשבוע אנקת אסיר
 והקבוץ את כל האסורים אשר בבית הסהר אסורין לא סתח ביתה
 וכדגש ואסטן אספה אסיר על בור להוציא ממסגר אסיר בלתי
 כרע תחת אסיר מי יאסר המלחמה כלם עטן קשירה ופ' מר יאסר
 המלחמה לעטן אסירת הרבב והנפעל ואתם תאסרו אחיכם אחד ^{יאסר}
 ושלא נזכר פועלו מהדגוש כל נבדאך אוסרו יחדו מרחוק ברחו מיר
 הנביאים בך אוסרו וגם אשר ברחו מרחוק הושגו ואוסרו כמו צדקה
 ופיעתו שברחו וחשבו להמלט ואסרו כמו כן ואמר יהודה כי מזה ^{השדש}
 והבאתי אתכם במסורת הברית ונעשטו במאסרת אף אף אני
 אעשה זאת לכם ואף גם זאת החף תספה עטן כלם והדומים להם
 עוד או גם אף על איבי תשלח ידך מיר כמו הפסך אף על איבי
 ואחזל מיר מעטן אף ירי ופעמים יתפרש כמו כל שכן והכלל כל מקום
 שתראה מלת כי אחרין תפרשטן כל שכן כמו אף כי אנכי אעטן אף כי
 טעב ונאמח אף כי בבית הזה אף כי אמר אלהים לא תחבלו ופי הפסוק
 אמר לאשה דברים אחרים כי אמר לה כי השם ישנא אתכם ^{שאתם} אעפ

גבור כיד לפני יוי או כדאפלה שם תאר לארץ והיוד ליהש כיווד תחתיה
שלישיה והתאר ואם ולא כנה לו ואחר שאכל חשך אפלה דומה כי החשך
הוא מחות כץ האפלה כי אפולות הנה חשובות ונסתרות תחת הארץ או
מי מתאחרות וכן בדברי הלל הא בחרטי הא באפלי וכן אמרו שהיתה
שנה אפלה ולא היו צמחין נכדץ אפן ויסר את אפן מדבב כאשך
יהיה האפן ואופנים להם ענין מולן גלגל דבר דבור עם אופנין על גלגלין
והוא בלא והוא דרך משל כלומר דבר כיושב עם כקוצני ומושקלו חמני
שהוא כץ השנים שהאחד מכמו חסן כן האחד כמה אפן והשניות בו
הנסתר והגולה וד יונה מרשו על פנין והאלף נוספת וכתב כמו כן
כמה השדש נשאתי אימך אסונה רל נשאתי אימך וכן רב ואמ'
כי הזמן יקרא בערבי איםן בחרת האלף ורגשות הפא ועוד נבתנו
אנחנו בשדש מן בשקל אקומה כמו שזכור יהודה אפס כי
אפס הכיץ כי אפס כסף כעל עבר בשקל כי חסן בבת יעקב וכן אפס
לנבא חסוד עמנם כלה כלה הכיץ כלה כסף וכן כלם והשם באפס
עצים תכבה איש בשש נקדות מר בלא עצים האפס עוד איש
הלא עוד איש עד אפס מקום עד לא מקום באפס עשקן בחנם בלא
משכס וביא במקום בלתי אפס כי נתיץ נתיבת אפס כלאותי האפס
את הדבר האפס כי עז העם ואץ עוד אפס אלהים אני ואפס עוד
אני ואץ בלתי עוד אפס ארץ קצות הארץ וכלם קרובים לענין
אחד שהוא ענין כליון ודבר שאינו לא שכל אחד יתמרש לפי הענין הקרוב
לו כי אפסים כדמליון שאין בהם אלא מעט וד יונה כץ אפס והאלף
נוספת מיר כלבים כי הקף נקרא בלשון ארמי פס פס ידא ורל כי
המים לאהץ מכסים כי אם כמות רגליו וד זל מרשו שאדם עובר

ענינו הקיפוני אפר ואפרות לנו ויאמר לו בני ויחגור ועל שם החגור.
נקרא האמור אמור ורוד חגור אמור בד' תי' ודוך אמור כדדוט דבזך וכן
תה' כי כן תלכשנה בצות המזלך הבתולות כרעילים כדדוטין שניעטם ויחגור
איש נושא אמור בד' תי' דכשד' למעבש אמור דבזך ובגמ' עם הא' הטובה
אמורה וחשב אמורתו ומעטן זה וחת אמרת המסכת זהבך וכתב אמור
מעטן זה וכשרש זה אחלי אמורו אפא מהלך אמור כי עלית כולך
לגנות ענינו עתה וכבר מירשתי הענין בשדש אף אפה ומדות
אפה ויאכלו וגם אפית על גחלין לחם על שם סוטו כי לא יקרא לחם עד
שיאפה וכן וטחע קצוח ותקח את הבצק ותלש ובד' ערומים תפשיט
נשברה קרית תהו יהי חכמותא לחכימך יונת הבת וכן ויבא ולדיה
והם לא נולדו אלא היו ראויים להיות ילדים ותופהו מצות את אשר תאסו
אסו כמותנוד בועה מאומה כלום מצד האומה שגב עידן מחוץ האומה
והנפעל על מחבת בענין תאפה חרץ תאמנה והשם מאמה תנוד ונא
בהחלף האלף בואו נחה ובתוספת נע' תומני מנחת סתם ואומר
בלשען רזל למי שהיתה אמורה אפיות הרבה חלוטה ברותחין ואחר כך
אומה בתנוד וחגור ומטגנה במחבת לשון אפיה לעולם על הסת כי על
המאכלים הוא לשען בשען אפר והי חשך אפלה באפלות נהלך
וכא' ותוסע כמאכל וכא' מאכל וישם מאכל ביטכם ארץ מאכליה
ובמקצת ספרים מדויקים מאכליה המים בשבא והאלף במתח והפא
בדגש חזק ובכל הספרים מלה אחת ועטבה שתי מלות וכן שלהבתיה
וסמך מאכל אל השם ית מחוב האכל כמו שסמך שלהבתיה מדוב
השלהבת וכן כל דבר שרובה להגדילן סמך אותן אל השם ית כמו
כהררי א' עיר גדולה לאלהים ותהי לחרדת אלהים נסתולי להים

אומר מיד והב אומר אצל הלא אצלת לי בר מעט אצל הכבוד והוא
שם בחמש נקודות לשכב אצלה ויסב כראצלו ופי הלא אצלת לי ברכה
כלום הלא הנחת אצלך לי ברכה לא אצלת מהם לא הנחת הדבר אצל
מי שראו אותה כלום לא מעטתי מהם והפעל הכבוד וראצל כן הרוח
בנוח האלף והפעל על כן נאצל מהתחנות ומהתיכונות ואל אצילי
בני ישראל ענינו גדולי ומאציליה קראתך ומגדוליה ונכבדיה וננה
מלוהקנה שש אמות אציליה כלום אמות גדולות ויש מי שפיר לא אצלת
מהם לא פרשתי מהם ומעמי ואל אציל בני ישראל הסרושים שביקרא
והנכבדים תחת אצילות ידך ובלשון זכרים על כל אצילי ידי בית
השחי והפעל שיהיה כגון שש אמות אציליה כלום מדות גדולות עד
בית השחי כי יציע גי הרים אל אצל שם מקום אציל ואשר אצלו
אבותך האצרים חכם ושך בארצותיה ואצלה על אוצרות ויתכן
להיות ואצרה מבנין הפעיל ואעפ שהיה לו לוב ואוצירה כמין אציליה
עיר הנה כדאנו כמזוהו וירבין שמשפט וירבין מחצרים שמשפט
מחצרים ואמרו זה בעבור שהאציל בעטנו כי פיר ואוצרה שמת
אוצרים ומקירים על האוצרות והפעל לא חסן ולא יאצר והשם
אוצר יו יצא את אוצרו הטוב והקבוץ בלשון נקבות נגיד על האצרות
ענינו ידוע אקן ואקן ודישן הוא תוש הבר ארר ארור מעט
ארור ארור יושביה וארותי את בדמותיכם והפעל הכבוד אשר אצלה
י' המים המאודים וכתב ר יהודה זל כי ארה לי אהרש ויתכן
מן הקל והשם את המארה משפטו היה להרש לולי הרש בסלם
אצלה מגנה עטן הכל קללה וחסרן הטובה והיא אהרן הברכה כי הברכה
תוספת הטובה והמארה חסרן הברכה ארור אסס כי עתפלה שיוחסר

בהם עך קרסוליו וכן תי מי קרסולין אפע . ופעלכם מאמע מאז
 ואחול סי מאפק בחסוף מאור אחי ר משה מרשן מעטן אפענה כלום
 אתם מאז ופעלכם מעשה נחשים שנימיקים לרבקים בהם תבקע
 אפענה אפענה ושדף מעוסף תהרגו לשון אפענה הוא מן נחש ואור
 שהיה נקשה של נחש שדף והיא קצרה ועבה והארץ שכלה קשה מעל
 זכר אפק ויבא ותתאפק ויתאפק המן העל אלה תתאפק יוי פי
 תתחוק של תרחם ואתאפק ואעלה העולה התאפקתי ועבדתי על
 רשע ועל מצותך כי כן כל לשון התאפקות לחוק לבו לעבור על רצונו
 וכליח אפיקים רפה סי אגור חוקים אפיקי ים באפיק נחלים יעברו
 באפיקים בנגב המים הנגרים בחטף נקראים אפיקים קורנטין בלע
 ונקראו כמין המקומות הנגרים בהם אפיקים על שנים ולאפיקים
 ולגאות וכל אפיקין חללי חרב ועלן בהם וכל אפיקי יהודה ילכו מים
 מיר חריצים שעושין הגים בחוק וביה שאב על כל אפיקין ואעפ
 שהאפיקים עמק לשון ועלה כנגד ארץ ישראל שהיא גבוהה מכל הארצות
 ועוד כימה שאב על כל אפיקין הוא דרך משל לחיל שנחרב שינאלו
 האפיקים מאותם המים כלום שינאלו כל הארץ ובני חילותיו כמי
 שאב הנהיר מעשה עליכם את כמי הנהיר ואעפ שהמים יורדים
 אב מעלה כנגד ארץ ישראל שהיא גבוהה עצמן אפיקי נחושה
 חזקי נחושה והם מטאת ברזל ופלשתים חנו באפק עם מקום
 אפר ואבבי עפר ואפר בחמש נקורות עטנו דשן ויתחם ש באפר
 ביעוף והוא הפך מן פארי הנעבעות ואת אומר ואת חוילה שניות
 בע אדם ונקרה שניות בקומם על שנים והם מקומות חרב כמי שנ
 את כל ארץ החוילה אשר עם הזה וכן כתו וזהב מאומר וכצור נחלים

נקבה

תשברנה המארות יבאו הנשים וילקטו אותה כי אין דרך הנשים לעלות
על האויל ללקוט וכבר פרשתו בשרש אור' וארות לטלבהמה ובהמה
ובמנוך ארות סוסים' וביוך תמורת למד הסעל ארות סוסים ענינו
אבוסים' תת' אבוס בעליו' אוריא ומרה' אוריה שאג' ובלא הא ובאר'
יתנשא והקבוץ ושנים ארות עומדים אצל הידות ובלשון זכרים ושנים
שני ארזים' ידוע' את ארזב ואת הארזיה' שם לטעני גבורים שבאו עם
מקח ועזרהו להכות המולך ועוד חמשים איש מצע גלעדים באו עמו
ובתחבד ארי למלת על' ונקרא המעבד אריל' הן אריל אריל והיתה
לי באריל ומהקרנות ולמעלה הקרנות ארבע' וקרא שם העיר יושלם
אריל על שם המזבח שהיה בה והציקות לאריל והיתה תאמה ואניה'
ואב' הני אריל אריל קרית חנה דוד אב' אבי אעשה העיר כמן
המזבח שזרקן עליו הדם כן תהיה כל העיר כמלאה דם שיהרג אותם
בשוקים ובחרבות והוא שאב' והיתה לי באריל ודומה כי לבך נקרא
המזבח אריל לטעני שאמרו רזל כי האש הקדושה שירדה מן השמים
היתה רובת בו באריל' ורזל אמרו במסכת מידות והאיכל עד מאחורין
ורחב מלפניו ודומה לאריל שני הוא ארילאב' וס' מה האריל הזה עד מאחורין
ורחב מלפניו אף האיכל עד מאחורין ורחב מלפניו' וכן הוא אומר הכה
את שני ארילאב' מואב רל' שני גבורי גדולי מואב' וכן תי' תרין רבירבי' מואב
וסטה הגדולים והגבורים בארילאב' כי האריל גדול וגבור חזק בחיות ומלת
אל הוא לשון חזק כמו יש לאב ירי' ולסיק הודכה המטה מאריל ומאל'
ועהמה מאריל ומאל' ועהמה האלף בהא ועגרה היוד' ואב' על המזבח
וההראב ארבע אמות' את עץ ארז' את שטה' בשש נקרות'
והקבוץ בארזים עליו מים' כי ארזה ערה' ההא נחה' כהא בלשון ידוע

אפס ושלם נזכר פועלו מהנוסף ואשר תאר יואר ויתכן להיות מעיקר ימי
ובמארה אתם נארים ואעפ שמה ראוי נארים בשבא הנס לפי שלחיל
הריע לקבל דגש נשתנה ור יהודה שכן מעקר נאר מקדשו ושם ^{נכתבו}
בעה ארז ואבל וקס עליו דברי רשעים ארז דם נארבה טרם ^{והשכ}
ישבו בסכה למז ארז ונא ישב במארז חדרים והשם עוד תקומן
מהארז כלום ממקום המארז עטנו ידוע והפעל הנכד ושימו לן ^{בעל}
שכס מארזים והכבד הארז ורז בנחל משפטן ויארז או יהיה נס ^{הדגש}
משפטן ויארז ומה העטן עם ארבות ידיו פיר הפסוק והשפיל גאות ^{עם}
אותם המארזים לו במקומותם או הם אכילות הידים רל כאשר ירש
השוה לשחות שישפיל גאותו עם ארבות ידיו כי כח השוה הוא באכילות
הידים ורל מיכן ירש ישראל ידיו בקרב מואב וישפיל גאותו ואחזל
פיר והשפיל במואב חילתין והשם ממנו ארז בשקלגת והקבוץ ^{ארבות}
בשקל גרעות (בסמך ארבות ידיו כמו גרעות דגן ור ינה פיר כי האלף
נוספת ופיר מן רב ברוב מקומותיו רל במישב ארצו וכעשן מארבה
וארבות השמים וכיוצא אל ארבותיהם הלונות ארז אם תאמר את
שבע מחלפות ראשי מעשה אור עטנו ידוע ושם כלי הארז שמקפל
בו הנגד לפניו בארצו את היתר הארז והוא בשש נקודות וחסר
הנסמך רל היתר יתר הארז או בא בסמיכות עם הא הידיעה כמו
הלשכות הקדש והדומים לו וכן תי אכסן דגרד אין וכן כמו ארזים
וימי קלן מי ארז הוא אותו הכלי שבו חוט הערב ואח קלן מי ארז
לפי שמעבירו האורג במרעה בארצו מקצה אל קצה ארזה
וארזה כל עובדי דרך אריות מורי לקטרתי ויש מפרשים מזה העטן
נשים באות מאירות אותה אעפ שהוא שרש אחר ופרשו כאשר

כי אריות הושבה במקום הוא ביד האדם לפיכך נקרא ^{הוא}
אבל אריות החיים הוא ביד הימים בגזות הבוראות לא
לפיכך הימים מאריות ופי' והארבת ימים כאילו אבי על
מה או והארבת ימים כי בסבתך יארבו וימך שתשמך המצות
ואי יע יארץ ימים' והשם ארך התבה אמתים ארבו ונלא
אך תקחני והוא בשש נקדות ופי' הפסוק כתב אהל
כל זמן שתהיה ארך אפים עליהם אלתמיתני ^{כצו}
נקדותך מהם אבי כל זמן שתארך אפי עליהם ^{תמיד}
אך אפים ארך האבר בשש נקדות ונלא ארוך אוחה
עננס ידוע' ועי' כי אעלה ארכה לך ארוכת בת עמי
מדה תצמח' עננס רמוחה וברך ההשאלה ותעל
לחונת ירושלים' כי עלתה ארוכה לחונת ירושלים ארם
נפש וארמון על משקטא ישב בפלס מעמון והקמץ
נקבות ארמנות בן הדר' בחלס ואכלה ארמנותה ועכל ^{החלס}
האמר ארמנות בפלס ומחנות' או הוא מלא והוא ^{הנכח}
משקל בסמיכות וגם בא מבני סמיכות בשבא
באשרדור ועל ארמנות בארץ מצרים' או נצמחו על
שהו מהו מנהג הלשון במקומות ובא בהא תמורת
השפעתה ההרמונה ענינו הבית הגדול והגבוה ואמשר שהאף
שמיד להביא עוד במרש רוס' וית והשפעתה ההרמונה
לסודי הורמני ותרג' מי ואשכטי הורמני ותרג' לבעי
הורמני רבתי וקרוי צידא עד פרת ארץ נטע
ובן בדברי רזל ועצים מסודרים שם עם עצי ארזים ארזים

ומי כי ארזה ערה קרוי הבתים הסמוכים בארץ וכן תי' וטמלה סתרו' וארזים
במרכולתך כן יוארך בחייתם והם הענקים וית' אע"י הדמיון ארח
וארח לחברה עם סועלי אונ' והשם אשר לקח הנעל כמנו ארח כנשים
וכארח איש ימידינו ארחי ודבעי זרית' ענינו דרך לארח הבא לו
הוא הלך עובר במקום למקום לדרכו ומיל' ארח כנשים כנהג הנשים
הוא הנדות וכן אמ' כי דרך נשים לי' והקבוץ ארחות ארחות עקלקלות
עוברי ארחות ובסמך ארחות תוציא כן ארחות כל בוצע בצע כל א'
ארחות יור חסד ואמת אשר ארחותיהם עקשים ומל' ארחות ישמע
תר' שיחת עבדאי' וכן ארחות דרעים ולמי שהשיחות הולכים תמיד
הארחות והדרכים נקראו הן עבצן על לשון הארחות ומה המשקל
עוד בחלם ודרך ארחותך בלעו והוא יישד ארחותך ארחותך
למרני' אבל ותשמור כל ארחתי קמץ בקריאת בן אשר ובקריאת
בן נפתלי בחובס' וארחותו ארחות תמיד' סעודתו והוצאתו ^{ס'ב}
ארחות ירק' סעודת ירק' ולא ימלטא אלו מעטן הראשון אבל הם
מכללם ארך כי ארכו לון שם הימים יארכו הימים ותארכנה
מארתיו והנעל הכבד האריכו למעניתם האריכי מיתריך' ויאריכו
הבדים וטעם ויאריכו שעשו בדים אחרים לארון מלבד אותם שעשו
בצלאל ועשו אותם אחרים יותר מהם כדי שיראן על סני הרבו
למען יאריכו ימך גם הוא סועל עובד ואינונו בודד כמו שחשנו
רבים כי מיל' יאריכו ימך' יאריכו אותך ימך' כי אם היה בודד
היה קשור עם למד' כמו כי ארכו לון שם הימים ופי' כי ארכו לון שם
כי היה זמק רב שם והוא האריך הימים שם והימים ארכו לון' וכן
והארכתם ימים על האדמה תאריכו הזמק שתשבנו על האדמה

קוד חרשת יסודות ודומה לו לארמית ואושיא יחוסא יהב אושיא רבית
אלהא וית על אנש כד תוקמת ור יונה מיר על הדרך הזה כי לאשישי
משל לאנשי החיל והמלכות והעו שהם יסוד המלכות ופי תהגו אך נכאים
להם לחזקים תקראו עתה נכאים וחלשים זכרו זאת והתאושו והתחזקו
כמו שהאשישים הקוד או יהיה מעט איש אעפ שאינו משדשו כלום
היו לאנשים ואה'זל מיר מעט איש הכו והשדשו כלום הכלמו ממעשיכם
הרעים אשישי ענבים מיר אשישות מלאות יין ענבים והן הלציות
שישים בו היין וכן סמכני באשישות אשישות מלאות יין ואשישה אחת
מי מלאה יין ויש לפרש מזה לאשישי קוד חרשת לעטן שאם כי שדמות
חשטן אמכל גטן שבמה אריות אשר ואשר הנחלים בשש בקורות
משך הנחלים מן אשדות הספגה ההר והנגב והאשדות הוא מדרת ההר
או הספגה ונקרא כן לפי שהמים היו רדים על ההר או הספגה נשמים
לכמה דרך הבודות ודומה לו בלשון ארמית כמו שמתרם שפך דם
האדם די שוד רמי ישפך רמה יתשר אשה נכלו אשיותיה האף
בקמץ חטף בכלם אורחותיה ופי יסודותיה כמו בלשון ארמית ואושיא
יחוסא יהב אושיא די בית אלהא אשר מוח אשר מעוך בינים
אשר וטע אשר תחת האש בשש בקורות שם מולל לכל עין
ודומה לו בדברי הל דתליא באשמי רבבי מיר אילנות גדולים ור יונה
אבי אנש שיהיה שם האילן שקורין בערבי אתם והוא דומה לאילן
שקורין לו סמירין בלשון אשם אשם הוא אשם אשם לוי ואשמה
המש האם כל אמלוי ואשמו האלף בשבא לבדו וכן וצדיהם לא מאשם
ויאשמו אשם אשם כמו חסות והשם עוד כי הוא אמון הרבה אשמה
הקבוצ ועמכם אשמות לוי אלהיכם והיה כי יחטא אשם מיר

ובחשים וישמי שפיר ל' ענובר בערבי ועשית ארץ עני שטים ארץ
מיר ארץ איש אחד ווישם בארץ במצרים ענינו ידוע והוא כמו תענה
וכהגו בו לשון זכר וקבה ולשון זכר ברוח ולשון נקבה וארץ האלהים נקבה
אשר באה אליהם ארץ יי' ארץ ביום עשות יי' להם ארץ ושמים
בשש נקודות ידוע והוא עם עלתכל מורה או על קצתה והוא יותר כולם
כמלת תבל כי תבל כוללת כל הארצות כן היישוב וארץ כולל המדבר
והיישוב ופעמים הוא פרט ארץ מצרים לפעך קנה ארצי לפעך ויש
אולי כי שרש ארץ רץ והאלף נוספת ולפי שהגמול רץ עלה וסובב
תמיד נקרא כן ונהגו בו לשון זכר וקבה לשון נקבה ברוח ולש זכר וכל
אותם הארץ נשתם הארץ יחלק הארץ שרץ ארצם כפרדעים ארץ
אמלכה ארץ זכר ונקבה והקבוץ וביארצות קבצים ארצות גוים וכל
שהארץ שפלה יקרא המקום השם ארץ רצתו בתחתיות ארץ
הרחם וכמוהו אופן אחד בארץ רץ שכל כנגד האופנים של מעשה
ארץ וארשת שפתיו פי כבטא שפתיו ארץ אשר ארש ארש
ולא לקחה הנער המאורשה ושלא נזכר פועלו כמנו אשר לא ארשה
ענינם ידוע אש ואש יצאה מצאת יי' אש דת כמו ואש לא
תכבה את אשו הגדולה והוקל כמו באור אשכם והאלף בסמוך וכל
זכר תאכלה אש לא נפח הנה נגע זה על שפתך מיר טעם זה עט
האש כי אש יצאה כחשבת אש לוהט יתכן ששרש המלה הזאת
אשש וחבירן הנדגש יוכיח או נאמר כי הדגש לתשלום הפה אש
אש אשה לוי בפלס יצאה צמח כן צוח והוא תאר לתר
כלה באש וכן הבשר מהקרבן אשר היה לכהנים נקרא
שקצתו כאלו באש אש יי' ונחנהו יחכמן אשש

השערה ולא יחטיא וכת' אהול' בספר הגלוי מזה השדש באשמנים כמותם
הנני כוססת והוא ענין שמחה רל' במקום שמים שאין שם ישוב והם הקבדים
וכן תי' כמה דחידן גבריה באמי כיתיא' אשף לכל חרטום ואשף כל
השין לחרטום ולמשמים דגש בשין' והם החנונים בכוכבים' לא אבן עזרא
מיל' כי אשפים הם החזקאים וקרא להם נבוכדנצר שהיו יודעים ברסק הזוח
או במים לפי השתנות הגוף ודברי החלוצות הולכים על מתכונת הגוף
מאשמות ידים אביו' והקבוצ' חבאן אשמות' ודקדוקו כתי' בחלק הראשון
כך הספר הזה בשער השמות בנהו הלמד בבני אמות' ופי' מרמז מדענות
וענינו ידוע' ואפשר שיהיה מזה הענין ואת שער האשמות ובעלם האלף
עד שער השמות' ועל' עליו תורה אשמה ועילם נשא אשמה' בני אשמתו'
ואשמתו כקבד פתוח' באשמתו הסתורי' הוא הכל' שמשמדין בו החיים'
אשר והאנשים אשר שלח משה' וקם הבית אשר בעוד כלם ענינם
ידוע' ויש במקום אס' אשר נשיא יחטא' את הברכה אשר תשמענו מיל'
אס נשיא יחטא' אס תשמענו' ויש במקום כן ויאמר שמואל אל שאול אשר
שמעתי בקול יי' ויש במקום למען' אשר ייטב לך' אשר עשתה מסלעת
לאשרה' בעבור שעשתה מסלעת ויבא במקום ואו טוב אשר יפה עין אשר
חטא כמו טוב יפה עין וחטא' ויסוסו עליו כף הדמיון כאשר עשה' וכן
במקומות רבים ומעמים תחסר' אשר ראיתם את מידים כמו כאשר
ראיתם' ויבוא עליו בית השדות' ופי' בעבור באשר את אשתי בעבור שאת
אשתי' באשר יי' אתו' בעבור שיוי' אתו' ויבא הבית עליו להוראת המקום'
באשר כרע שם נכל שדוד' באשר חללים שם הוא' ועל' בזה השדש לא
תטע לך אשרה כל עץ כל עץ שעובדן' אותו או נוטען' אותו' לכבוד
מי שעובדן' אותו יקרא אשרה' וקבוצו בלשון זכרים במות ומצבות

ישים עמך אשם על דרך אם תשים אשם נמשו וכן ואשם ישים עמך
ותעשה ואשמו בשגגה ואשם וישים עמך
אשם בהתודותו לאשר הוא לו יתנו ביום אשמתו ביום שיתודה על אשמתו
והתאר אשם ומשמים איל צאת על אשמתם ופי' אשמים באיל צאת כלוב
בא באיל צאת להתודות שהן אשמים והקריבוהו על אדמתם לאשמת העם
מירושו לפי משוטו שהטא הפה בהוראתו כי הכהנים היו מעדים התורה כפי
שבת ואת עמרי ירוש ופי' אם הכהן המשיח והטא כלוב שהורה ואשמו
העם בהוראתו שהורה אותם שפא כתורה כן הוא מתפרש דרך משוטו
אלא שדבו ולא מרשן יכול אם הורה כהן משיח ועשו אחרים עלמין יהא חייב
תל אשר הטא עלמה שהטא הוא מביא ואינו מביא ואינו מביא על
מה שהטאן אחרים ומה שאם לאשמת העם דרשונו להיות אשמת
כאשמת העם מה העבור אינו מביא אלא על העולם דבר עם שגגת מעשה
שנ' ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אף משיח לא יביא אלא על העלם דבר
עם שגגת מעשה והקרבן עמך ששכביא על האשם יקרא אשם ישחט
את האשם והביא את אשמו ליה' אבל ואם אין לאיש גאל להשיב האשם
אין האשם המושב ליה' לכהן שניהם מירש כללם על גזל הגר כי על גזל הכתוב
מדבר כמו שאם ואם אין לאיש גזל והוא הגר שאין לו גואלים אם אין לו גואלים
וכולל אשם הקרן והחומש ולא הקרבן כמו שאם מלבד איל הכפרים
כי הקרן והחומש בעט ובאשם הם הקרן שגזל והחומש שנעבד לשקר
תאשם שמדון ויאשמו יושבי בה' והנסעל גם ערדי הצאת באשמו האלף
בשכשתם בעבא לבדו' אלו והדומים להם ענין שכימה ויהיה אשם ושנים
מענין שכימה אחד' וכן האשימם אלהים מעטן שכימה ויתכן היותו
מעטן אשם ופי' האשימם בעצתם כלוב' שפא יתכן ולא ידעך להם מה
שידעבו עלי וזה שאם יפלו ממנו עבותיהם ובא בלשען אשם כדרך אל

אהרן' וכן הוקם את דברי יצורב' וכמו הם ותקח האשה את שני האנשים
ותצננו' כי מלת ותצננו נוספת על מלת את' וכן כיזכור אתה את
חכמים צמדים כלומר שצננו באחד חכמים צמדים או פי' עם חכמים
צמדים גם מאת זה תבאי' כמו מזה' כמאת רבי עיית' כמו מרביעית' ויראו
שטרי בני ישראל אותם ברע' עצמים' מראיהם ויאותם עצמם' ביום
המשח אותנו עצמנו' ויקבר אותנו עצמנו' כי משה ר' ע' הוא קבר עצמנו'
ודעת ר' שלום שהשם ית קבר' אותו' כלומר שאם' ונסתחה הארץ לפניו ונכנס
בה וגוע ואחר כך נסתמה הארץ ולא נודע קברו' ויש מיהל שמודעו
גם כן ויקבר אותו עצמו שאמרו על והשיאו אותם עץ' משמה זה אחד
משמשא' אתני' שהיה ל' ישמעאל' ודע בלשון עצמם' ויקבר אותו בגאי
עצמו' וידעו הדעים אותם את עצמם' וכן יביא אותנו אסתח' מועד
יביא עצמו' או פי' הכהן' יביא אותנו' וכן ואיך אתכם נאס יי' או הוא חסר
ומירושן ואיך משפ' אתכם אלפי' או איך' את חמה אתכם שבים אל' בכל
אשר הכיתי אתכם וכן כולם' על הדרך הזה להיות מלה את נוספת על
עצם המעול או הוא עצמו או אחר' וביא בחלם שלם כמנהג' וברא
אתה' בחרבותם עד השמידו אתכם' ואנשים צדיקים חמה ישפטו
אתהם' ופעמים תבוא במקום כן' ואת שדי ויברך משדי כל שאר'
כאם אבך ויעודך' הם יבאו את העיר כן העיר' והתחלתם אותם
מהם' ואיך סודר אותם כהם' וכן חנונו אותם מהם' חלה את תלמי
מדתמי' וביא עם המועל' ואת מלכינו שרנו וכהנינו ואבדתנו לא עשו
תורתך' וביא הארי ואת הדוב' ואת הברזל נמל אל הכמים הקודה' את
העובדים את הכותרים ויחן לפרש את הטוברים עם העובדים כלומר אנשי תמי' ויקברו עם
העובדים את הכותרים' וכן ואת הדוב' ועם הדוב בא הארי' וכן ואת
הברזל ועם הברזל נמל אל הכמים הקודה' וכן ואת מלכינו ועם מלכינו

ואשרים לא יקומו אשרים וחמנים ואת אשריו תכרתנו ואשריהם
תשרפנו באש ונא אשרי האיש אשר יקרא שם בלשון רבים בנלם
אחלי ארצי אחלי אשרי ונעם שזו האלף שרשיה ואלף אחלי נוספת
באשרי כי אשרוב בנות אמרו אשרי כי אנו שביעה ותאשרנו ראוי
בנות ויאשרה ותוכיח מאושרי יאמרו לנו אשרי ונא תמוך אשרי
דרכי או אשרי וכן באשרי אחזה רגלי לא תמנעך אשרי אפי אחר
מאשרי לא תמנעך והוא בלשון נקבה כמו רגל ונא והוא דגוש אם
תטה אשרי מני דרך אשרנו עתה סבבנו וכן כל הדומים להם ענינם
ענין נתיב או דרך והסעל הקל ממנו על דרך אשרי ואשרי בדרך בינה
ויש לפרש על דרך אשרי כן אשרנו ולפי קרוב והאלף למדבר ופיר
כנמר על דרך שהוא מוכן לטרוף כן אשרי ואפיס לטרוף אותם כמו
שאם אמגשם כדוב שכול והכבד ואל תאשר בדרך רעים אלתודוך
ואשר בדרך לבן פיר בדרך הידועה שהוריתך והיא אדרך החכמה מאשרי
העם הזה אשרי חמץ מדריכי העם הזה הדריכו החכום או יהיו אלו
מאשרי ואשרי האלף בהם תמודת יוד מישרי העם הזה ישו חמץ
בריש תדהר ותאשור עין מניח ארץ ויש שמירש שהוא ל בקאם בעת
ובלשון בדיאל ופרשו אל תאשור שודבונא וכתב' יונה כי נקראת
בערבי שודבין וית אשרועץ ותי קרשך עשו שן בת אשרים דסין
ראשכרועץ מכבשין בשין דפיל ופי בת אשרים מלה אתת והיא
שתי מלות את המלה הזאת תורה על עצם המלה הסעול ברא
אלהים את השמים וברוב היא עם זכר המועל ובא בלי זכר המועל ויש
את מישה ואת אהרן ועל כן מלת ומשכ בלשון יוד שהוא נוסף על מלת
שמירש עינים מישה ואהרן כאלו המלה מוללת שמהם ונעם שאמר ואת

לאחור וחותיות ואשר תבאנה קרבנו ויאתינו בכלם כריחה בהם למד הסעל
 שהזמרה ביד ויתא ראשי עם משפט ויאתה והאלף במקום הא
 לבד הסעל אתנו לאכל כל חיתו בער אתנו אקחה יי שובו אתנו והזמרה
 האלף מא הסעל בהא חתנו לאכלה לקראת צמח התנו מים סיר אוננים
 למים שיבאו לקראת הצמח והוא הנודד ממקומנו מוט החרב ועט בוכם
 עט ביאה כתרסם ויבא ויתא אתן ותרצני האתן אתנות צוורת

ואשר הם מארבע אותיות אבנט

ומבטך אחוקנו ועשית להם אבנטים והוא חזוד המכנסים ואמשי
 שהאלף נוספת אראל הן ארמלם צעקו חוצה המלך שלהם
 וארמל שם גדול הוא כמו שפרשתי במלת ארמל וקרב אני לובי הכל
 אחד בשדשו ואעם שנעלה חזר באראם וגם רזל זכרו המלמכים
 הקדושים בזה הלשון לרב גדלתם כאמדם ארמלים ומצוקים אחזו
 בארץ קדש כנחו ארמלים את המצוקים ונעבה הארץ אמר ארמלים
 על המלמכים לרב גדלתם ומצוקים על בני אדם החשובים והגדולים
 כמו שכתב בילוי מצוקי ארץ וישת עליהם תבל ודרשו בן דל שהחסידים
 והגדולים נקראו מצוקים ועליהם מתקיימת הארץ או תבל ור ארעם
 סיר ארמלים מלה מורכבת ארמה להם לישראל צרות שיצטקו חוצה
 ומלמכי שלום שהיו באים בדברי שלום מרי בכינון שצמנו מסלות
 ולא אבן עזרא סיר כי היא יושלם כי כן נקראת ארמל והטעם
 כשידאו ארמלם הרום אז יצטקו חוצה ארגו תשיצו בארגו
 מצודו סיר תבה וכן תי תשון בתנבותא מספריה ואשר הם
 מחצושי אותיות אגרטל אגרטלי זהב אגרטלי כסף
 הסכלים שנותנן בהם מים לידים אום צולש בלעג אורכין

כמו בשלם
 הבשר בשל להם
 וכך אא זל ומירשו
 ככה אמר הנביא
 ארמה להם

ה'שענו אכחנו כי גסהם לא עשו תורתך ולא החזירו אותנו אל ה'דון
הטובה ויבא במקום לבן והראה את הכהן אל את כח הגדתי בלען
וגש דוד את העם וישאל להם לשלום ואת בית יוי אני הולך והמישני
את העמורים ובמקום לכיר השכמוש וירעו אותנו כמו לנו ועשה
את רמז כאשר עשה לרם הסר ותבא במקום בית השכמוש ואותנו
אל תמרדו כמו בנו והתחלקן אותה כמו בה ותבא במקום עם היה
רעה את אחיו ולא נאמנה את לחו את יעקב איש וביתו ורבים
כמו הם וכשיתחבר עם הכנוריים זה שמרדשו עם ידע אתי מלבנט
כלה ויכל לדבר אתו מדבר אתם ואתכם יהיו ואתנו תשבו וזה יבא
במקום על והקטיד אותנו כמו עליו ויבא עם החלם בענין עם אולי
יני אותי ויני אותי בגבור עריץ לטיב האנשים ההולכים אותך
ובדברי אותך וגם היטב איך אותם ועדשה את יני מאותו יש אותנו
דבר יני ועא את מחדשתו ואת אתו למחרשות ולחיתים וביא
ברגש במקום הנח וכתתו חרבותם לאתים כתו אתיכם לחרבות הוא
הכלי שחוסדין הנקרא מד בדברי הל ועא לסוכן הנמצא ואת
תרבר אליו ואם ככה את עשה לי את כחב ממשה הסוכן והוסוסו
הא ברב לבד ואם אתה הראית לדעת ולנקבה לעולם בלא הא
ולרבים אתם ראיתם ויאמרו להם אחיהם מה אתם סיל מה אתם
אומי כלומי מה בטיכס כן הבשורה מחקירות הארץ ולרבות ואת
צאע ובתוססת הוא ואתנה ידעתן אתה אתה בקר וגם לילה
ואתה מרובות קדש עדיק תיאתה בצוח האלף ובנועה מצמט ורב
יאתה ובחסרון לכיר הסועס ובנוח האלף העירדותי מצמט ויאת ונקרא
בצמטי האלף הננו אתאנו סך האותיות שאלוס הגידו האותיות

למחור

ונמא ועלה באשו וטגריהם יעלה באשם בשבא האלף והסעל הכבד
והוא עומד וכל הבאיש ורמה לא היתה בו הבאישו נמיקא חבורותי
והיבא יבאיש יבוע שפך רוקח אשר הבאשתם את רחמנו בעימי
ואכל בנימי סמך אל ריח ואעם שעל דרך המעל היה אולי באפי שב
אל העני כלוב שלח יראו להראותינו ולהביט אלינו כמו שיחזיק ^{האדם}
הדבר המבאיש וכן הבאיש הבאיש בעמנו כל אשר תמצא בלשון הזה ^{הם}
ענין סודותי אבל תמרש כל אחד לפי הענין הקרוב אליו להבאיש ^{ביושב}
הארץ להתעיבנו ולמאוס בי כמו שימצא אדם הדבר המבאיש וכן
ורשע יבאיש ויחמיד וכן הנסעל כי נבאשו בדוד נבאשת את אחיך
וההתסעל כי התבאשו עם דוד כלם מתפרשים בזה הענין תחת שמונה
באשה בשבא האלף זרע הנבאש והפחות ויעש באשים ענבים
נבאשים ופחותים בלענו למרושקש או הדומה להם מהפירות הסחותים
או הוא מין ממדי הקוצים ור סעדיה זל מיר ענבים רעים תרז וירע
ובאש ור האי זל מירע מין ממדי הענבים הרע שבהם ומפורסם
בלשון משנה הענבים האובשים במקדום האלף על הבית בג במת בג
המלך סת מאכל המלך ואוכלי סת בגו סת מאכלו סת בגס מאכלם
ועתיד לבנו לגוים כתיב וסיר ועתיד לבמאכל וקרי לבני כי הענין קרוב
זה לזה והוא גימל באלפא ביתא ראשונה בגר כל רעיה בגדוה
בגדה אחותה יהודה תארל נקבה והמשפט בגודה בשבא בסלס רחוקה
גדולה בגדוה ובאשת נעורך אלי יצוד בחלם ובסתח מדוע נבגר
איש באחיו ור יעקב בן אלעזר כתב שהיה בנין נסעל ואינו נכע כי
כי סעלי הקשר לא יבא מהם פועל ונפעל וקשר עם מים אכן בגדה
אשה מרעה והשם ובגר בתמים בגד בשש נקדות כל בגדי בגדי

ואורכנים רבן לאורכנים אסף מטבע ידוע אצלם אחשודרנים
מיד אהול כי היא מלה מורכבת כי אחש הוא שם הגדול בלשון
וכן אחשודרש ותכן מלת אחשודרש אחש וראש ותכן מלת
אחשודרנים אחי דדי פנים ופי השדים הגדולים העומדים בפנים
כלומר הראים פני המלך תמיד וכן האחשתרנים מלה מורכבת
ותכן המלה אחש תרין והיוד והמים סימן הרבים ופי המלה בהמות
גדולות וכבודות מעש מינין מסוס ומחמור והוא שאכל בני הרמכים
בני הסוסיות כי הסוסיה בלשון ערבי תמכה אלגביש ואבני
אלגביש הם אבני הנדד הגדולות ארמין ותכלת וארמין
הוא עבד אדום הנקרא כרכני וביא בואו במקום המים וביארגו
וכרמין ותת ארמין ארמין והגאון לסעדיה זל מיד כי תולעת
שני הוא הנקרא כרכני ואם כן ארמין הוא עבד אדום אחר ואולי
כי הוא שקודץ לאקא וכתב ל ינה זל ובערבין נקרא ארמין
נשאלה אות האקא בעה ועתיד אות הבית בסד
בבת נוגע בבבת עינו אישן עינו והוא שחרות העין שהצורה כראית
בן והמילוי הבית האחת ואולי בת עיני והנכון והישר שהמלה נחה
העין והיה בבה עם משקל קמה במה לסיכך לרא נשתנה הבית
לשכא באר באר את התורה הוואת מעל עבר באר היטב מקור
ובאר על הלוחות עווי פרש את התורה פרש היטב וצא באר מים
חיים חפרתי את הבאר הוואת ובאר צרה נכדיה והקבוצ וכל הבארות
אשר חפרו ובסמך לא נשתנה ויחפר את בארות המים ונשתנה בארות
בארות חמר וענינו ידוע והוא שמימין נובעו באש ובאש היחוד
וירם תולעים ויבאש פתח באתנה והשם ימעלה באש מחטכם

אבן עזרא כתב כי הערשנים הנכנסים תחת הארץ מתמששים כלמי מטאלי
הנקראות בדי שאול וכן פיר' המסוק לפי פירושן כי תקוותן תרדנה לשאול
כברים תחת הארץ גם טרש כי ענף גדלים אצל בדי שאול דרך העבה
בדד ישב יחדי ובדד אינו עם תאר לזכר לבד כי גם לנפשה
ולרבים ימצא איפה ישבה בדד יטכונן ובה עם למד השמעש
בדד השם לא התאר שטט לסדד לסיק לנו אומרים כי אינו תאר
אבל הוא עם היחידות ובה בענין ובטח כי השוכן בטח אינו צריך
להרבות אנשים לעוד שיהיו עמו למיכך אצל בדד ישכונתו שוכני
לבד וישכן ישרא בטח בדד וכן יוי בדד יחונן ובמטל אות הכטל בדד בדד
יהיה אחד באחד כלמי שיהיו שחוקים כל אחד לבדו ומונח תר' מתקל
במתקל ול שישקום כל אחד ואחד לבדו מנט ההכרע או שיהיה משקל
זה במשקל זה כי היה בהם שהיה במשקלם שווה והם הכמושים בתורה
נפץ ושחלת וחלפנה וכן אצל חל הצד והיכרות החלפנה הלפונה משקל
שבעים שבעים ככה ורב השתמש בזה השם עם הלכוד משחחת בית
חד לבד וכשהם לבד והוא קמץ ובסמך פתח לבד משרי הצביון
לבד ממכרין והקמסן עמץ עוד הקים מלמד שבתורתו מלמד טשי
בט יעקב' פיר' זולת נשי בצ' עקב ועם שהצביון ידע ויותר יעק לבדו
יהיו לך לבדך אין עוד מלבדו והדגוש לחסרון אות כסול ומיר' זולתו
והושבתם לבדכם ופי' אתם יחידים אין אחרים עמכם והפעל ואין
בדד בצעודין בלתי מתיחד במעודין אל בזכונם שיתן נבוכדנצר
לחילותן ביזם הזה ובמץ תהא תהא מוכנס ומנוכנס ללכת למלחמה
אין אחד מהם שיתיחד לעצמו ויסוד וימוש ללבם כי כלם יבחו
יחד וכן תי' ולית רבואתך בזכונתך ואמר כי עם נבוכדנצר אמר

ומא נביאיה פוחזים אנשי בגדות בסלס הנה הסוכלות באו העיר עט
מי שעובר עם ברית חברו ומשקד בו ועא ובגד לבנוש בשש נקודות
ולבש בגדים אחרים בכל עת יהיו בגדי לבנוש ובלשון נקבות את בגדי
עשו בנה הגדול והקבוץ בלשון הנקבות קציעות בכל בגדותיה ועטנם
ידוע בד מכנסים בד מעטמי מעתה מרוז בד מלבנוש מעתה ואו מרוז
נוססת כואו בנו בעור לבנוש הבדים לבנוש בגדי המשתה ועא מסר
חותות בדים חותות הכוזבים חרב אל הבדים ונחלו אל הסוגים כלוב
הקוסמרים וכן גי קסמריא ויחולל פיר בעט אוב מתרג אוב ודיעני
וכורז והכל מיר אחד כי בדץ הוא לשון כוזב כמו אשר ברא מלבן בדץ
מתים יחרישו פי כוזבך ורב דברך בהכדיקך עינך מחרשים בעינים
לא אחרים בדיו כוזביו או פי גבורותיו לא כן בדיו לא אמות כוזביו
כלוב לא נתקיימו דבריו שהיה מדבר בגאווה ויש מי שפי בעו כלוב
לא יעשו כן בעו כי תמסק מלכותו ועא בדי עני שטים ותעש בדים
ממטא מאות האילן הגסים יקראו בדים והקטנים היוצאים מהם
עננים ואיברי אדם נקראו בדים לפי שהם לאדם כבדים לאילן יאכל
בדי עורן יאכל בדיו ויש מסרש בדי עורן ובדיו בניו שהבטע לאדם
כבדים לאילן וכן כלתה בדיו ויתכן שיהיה שגש כלם בוד בדי שאול
תרדעה די מלה נוססת וטעמו בשאול תרדעה וכן בדי שומר בשומר
וכן וצענו עמים בדי ריק בריק ואעם שאמרו כי די מלה נוססת
עטן יש בו כי יורה להגדלת הדבר ולהתמדתו וכן סרעס אהול ופי
בשאול תרדעה כל התקוות שיש לי כפי שאכל אם אקוה שאול ביתי
ויש מי שמרש בדי שאול ידבתי שאול ועוד מירשונו עם איברי
האדם שהם כבדים לאילן והוא חסר ופי בדי גסו שאול תרדעה ור

המבדלות לבני אפרים החרק מקום שורק ומשפטא מובדלות אומות רעות
או יהיה תאר מבדל בסמל ויהי המלצר או בכלאון תי' הסחוס דאון
והוא הקשה שבאון או פיר מעטץ הבדלה כלומר הפרשה מהאון מעט און
אחת מהאוננים ויתכן לפרש כי בית בדל בית השמות ויהיה כי הדין שבאון
היה הדל של און ועא את הבדיל והקבוץ בדילים ואסירה כל בדילין
ות האון הבדיל חסר הסמוך כמו את האון הבדיל הוא כרץ כמצי המתכות
אשתיות בלעג בדין לבדוק ולחוק הבית והשם לחוק את בדין הבית
בשם נקודת מחוקי בדין הוא מקום העבר וההדירה זקרא און לפי
שהוא צריך חסושי כי הבדיקה הוא לשון חפוש כל שאמר הכל בדין
אחריו ומכאן שכל סקול בודקין את החמץ לאור הנר בהה
היתה תהו ובהו ענג שמכנין וריקות והוא תמורת הא לבד הפעל ואם
חכמי המחקר כי תהו הוא הדבר שאין לו דמות וצורה והוא מוכן לקבל
כל דמות וכל צורה וקורין לו בלש חס היולי ובהו הוא הבורה והוא דבר
שיש לו כח עבודה להלביש את החיות דמות ותמונה ובהתחברות
הט היתה בדיחה עולם בהט בהט ויש אב שהוא הנקרא
והוא דומה לשיש בהל ותרע כי כבהל מאד פעל עבר כיהוא פתח
והמסורת עליו לית כותיה פתח כבהל להו ארש רע עין בינוני כיה
קאין והבית מטאר בקמץ חסף כי כלה אך כבהלה מלרע ודרך
הכמעל במלת כלה שאם שתהיה כבהלה הוא כמו מכה נחלה ונשרש
חלה כבאר היטיב כי כבהלו מסנני אס תבהל מסנני תגע עדין ותבהל
וידי עם הארץ תטהלנה בסתח ההיא ביהתנח והכבד ובהלך סחור פתח
ובסופתך תבהלם ליראסו ובהלם וכבד ושרי הבהילם והשם והמקודת
עליכם בהלה ושנותם בבהלה והקבוץ שיר ובהלות ענג אימה ובעתה

בדל

ב לשון
עבדי
בלנט

כמו שמירשתי וזהו שאמ' כי מדפן עשן בא והיא בכל שהיא גם לדפן
ארץ פלשתים כמו שהיא לדפן ארץ ישראל ובאותו הזמן שהחריב מלך
בבבל ארץ פלשתים נושע ישראל שהיו הפלשתים לוחצים אותם ויתכן
למרשגם כן עם מרעה אמ' כשהכה בפלשתים כל שבת בספר ויהיה ^{בשם}
יכה מרעה את עגור ואמ' והנה מרים עוליס מן הדפן והיו לנחל שוסף
אבל לענן המרשה נראה יותר למרש כי על חזקיהו אמ' שאמ' בתחלת
המרשה אמ' תשמחי פלשת כלך כי נשבר שבס מכך ואמ' זה בשנת ^{מות}
המלך אחז ומלך חזקיהו ואמ' אמ' תשמחי פלשת כלך וג' והוא עזיהו
שהכה בפלשתים כמו שאמ' בדברי הימ' וכשמות שמחו והיו לוחצים
ישראל גם בימי אחז ואמ' עתה אמ' תשמחי כמו ששמחת עד עתה
כי נשבר שבט מכך והוא עזיהו כי מדרעו ייבא עתה מרי שיכך והוא
חזקיהו שהכה בפלשתים את עגור ואת גבוליה כמ' שבת בספר מלכים
וזהו שאמ' כי משרש נחש יבא צמט מנעו של עזיהו יבא חזקיהו
ועגור היא לדרום ארץ ישראל למיכך אמ' שמדפן עשן בא מארץ
ישראל שהיא בסופת לבנה ואין מ' שיתאחר במועדים שיתן חזקיהו
לבא למלחמה על פלשתים כי כלם יבאו בשמחה כריח בודד לן
כצמור בודד על ג' כלוב יודי' בדא' החדש אשר בדא'
מלבן כי מלבך אתה בודאם להדאות האלף עננם אשר כזב ^{מלבן}
כי מלבך אתה כחבם' וסמך הלשון הזה אמ' הלשון כי ענינו מריאות
הכזב בצמח שבת האב ואחר כך יוציאנו בטה' בודל לא נבדלן העב
ישראל וכל הנבדל משמי הארצות אלתות האלים הנבדלן מתוך העו
הזאת ויבדל אהרן והכפר הנבדל יבדלני הנבדל את שבט הלוי והבדלה
המרת לבם מלמען שלא כמשפט לא יבדיל כלם ענן המרשה והערים

המבדלות

הוא טהור ומזוהן ולמעלה הוא טהור ודומה לו בענין הטוה הוא שתי
מיטה נגדו כעין וקריה בבהקין עמי עמיהו בהר בהיר הוא בשחק
ואם בהדת לבנה בהרות כהות לבנות ענין לובן ונגה ולובן הבהרות
הוא כשעב' וכן אמרו בהרות ענה כשעב' ואם יבול כשם מהיא שלישית
בכתוב כך היא שלישית למראות תל לבנה היא אין למעלה ממנה ^{ומנה}
היא לבנותה כשעב' ע' והנה מרים מירשת כשעב' בוא בא
אחך במותה בא בשכר' מי בא בשכר' אם הנסמכה לא בחנם כמו
השואל לסיכך לא ישלם השוכר אם נשבר או מת כמו השואל
כי עלים טוב צנו' בנסום האסף כק המכתב' כי בא יבוא ולגרות
טעם לבטתי באו בכלים חתרים והוא עבר במקום עתיד' ואם באו
על הכלים והעם שאדם באים מבטת הבאה' כמו אמור יוד בירך
שבן כליהם ריקם' בא מבוא באר סתי רמי מקור' ובתוספת היא
בבאה תגלך העירה והוא מפרע' וגדודי מואב יבאו ביארץ בא שנה
ית במקום מקור' במיעל שתא' ומשך כי האסף במקום הוא זה
כלוב' באותה שנה' ותהיה האסף במקום היא הכנף כמו שבאה
הא הכנף במקום אסף במקלת בה ברב גלוביו' וכן מצאנו הוא
התקבה מוכרת באסף במקלת עלכך גבחה קומתו בהם תבואתך
טובה' תבא לך' וכבר זכרנו וקרוק המטה בחלק הרקדוק' אל
תבואתי תא גאווה' אל תבא לי' כל יד עמל תבואתי תבא לי'
וכן כל בטע הקל בזה העדש עם הכנפים יתפרש הכנף עם
למד השכוש' ויבא פגום כמו חמיר' עם סגטם' באר גררה' ^{באמה}
אשורה' והחמים להם אין הכף נוספת כמו שחשבון חכים' אך
לנוכח היודע המקום' וכן כלם שהם עלוץ זה' ואם היתה

וצא ויבהילנו להביא את הנץ וכבד אחר ויבהיל את תמוזקיה' אצל
תבהיל את חורך' עטן מהירות והטוץ ויש לפירש כמה נבהיל לתוץ' וכך
נחלה כפיהלת בראשונה' ויחלהם אמר לבהילני למהרני ולזולתני'
וז' יונה כתב ומיר בו עטן וחממות וגזלה והפלה' בהם' זאת
הבהמה אשר תאכלן' בהמה ורמש' ההא לסרסן הנקבה' ובסמוך ואת
בהמת הלוי' אבל תחת בהמות' בהמתך לא תרביע' אינו יורה
הבהמה כי אם בעורת בהמת' ואם לא נמכר כי לא יאמר כן בהמה
בהמתך' כי אם בהמתך' כאשר כתבתי בחלק הדקדוק' בשערי השמות'
הוא שם כלל ומעט סרס' כי אם הבהמה אשר יאני רוכבה' הנה נא
בהמות אשר עשיתי עמך' בהמה אחת ששבה בהמות' ויש אומרי'
כי כן שאל נא בהמות ותורך למי שאני ותורך לטען נקבה' ואין תורך
כי טעם ותורך כל אחת ואחת מהבהמות' אומרת ותורך נוספת
על כן הבהמות וכן ועוף השמים ויגד לך' ובסמוך בהמות' שיה' ג'ים
בהמות שיה' תערת אלך' בהמות נגב' ומיר הפסוק התנבא הנביא
שיבא בהמות הנגב לחבול לישראל ההולכים לבקש עור כמזכירם
ונושחם על כתף עירי' חיליהם ועל רשת גמלים' או צרותם לתת
שאר למזכירם משום והם עסלם יעמלו לבק' והבהמות שאני הנביא
הם אשר אמר לביא וליש מהם חמשה ושדף מעוסף' ויקרא מזכירם
נגב לשי שהיא ודומת למדף ישראל' או יהיה מיר נגב כמיר' ארץ
הנגב עשתני' כי כדור חיות רשת פמנד' ובארץ הנגב' בהן
ועל פני ידו הימנית' גודל בהמות ידיהם ותליהם יתכן שהיא משקל
אחר' ב' בהן' בזה הארץ פרו בשור' כן נעלבן ועגה לו הדבה' אבל
מחול נפחות וכן שאת וסמות' וכן אה' בספרה' בהן הוא סהוד הוא

ובזו משפחות יחתי' והשם בגאון ובוני' ונעוה לבי יהיה לבני' כן נהיה לבני' כי
בוה' ענין בזיון וידוע הוא' בוך נבוכים הם בארץ השדך צדקם חלם
נבוכו עררי צדק' והעיר שושן נבוכה' והשם כי יום נחמה ונבוסה ונבוכה'
עתה תהיה מנבוכתם' עטנם ענין כלבול' בודל' לבול עץ אסג' מתבר'
יזה כי הוא כמו עץ' ונספק אל עץ' כמו ארצות עמר' ומסר גשם' וכן
כי בול הדום ישאו לנו' ולפי דעתו שהוא כמו יבול' ומנבוכה הארץ בני עשבים
בין אילנות' יקרא יבול' כמו ונתנה הארץ יבולה' וכן מנבוכה העץ שהוא
הנכסים יקרא יבול' ופי' לבול עץ לענק עץ' ועוד נכתבנו בשארש' ענב'
בדח בול הוא החרש השמימי' הוא מרחשען' ויש אומ' כי יקרא בול'
מנבוכ' בנבוכ' בעבור הגשמים שיורד במרחשען' בוס תבוס נסת
כמו תבנה' יבוס ערינו' ועל הר' אבוסכו' והשם ומאכלים היתה תבוסת
אחיהו לבוא אל יום' כלומר עט בלבו ללכת אל יורם ובהליכתו היא
היתה תבוסתו שלא נהגו יהוא מנהג מלך אל בזהו' ואם לעבדיו' וגם
אותו הכוהו אל המרכבה' כי יום מבוסה ומבוכה' גוי קוקו ומבוסה'
והנסעל כן הסעל הכבד כפגור מקבס כמו מוכו' וכבר אחר כסול הלמד'
בוססו מקד עיך' בוססו את חלקתי' כמו בזונו' או הם ענין הרמיסה
והגאול' וכן בוסים בטיט חוצות' שהיא תאר כן הסעל קל בסלס טובים
בושים ופי' מתגאלים ונרמסים בטיט חוצות' כלומר אותם שהיו כגבורים
הם אומות העולם' יהיו נרמסים בטיט חוצות' או יהיה בוסים תאר' ויש
וכי כגבורים על ישראל' כלומר ישראל יהיו כגבורים אעפ שהם חלשים'
וכן אמ' אחר כן והיה כגבור אמרים ויהיו בוסים וחמסים אנוביהם
בטיט חוצות שפוצחנה ונלחמן כי יר' עמם' הוביש רכבי סוסים האומות
שהם רכבי סוסים' וכן ההתנעל מתבוססת ברמק' מתגאלת

נוספת לא היה אוחי כן בכל המקרים צריך בכה נוספת והסעל הנוסף
 עליכם והביאו בנגד ברוח אף לא הביאה אסתר מלעיז' והביאה אתם
 אל הכהן מלרע ונבא לבב חסדה ובעדש ידע נפרש הכסוף לביא אתו
 בבילה כמו להביא תביאו לחם תנופה האסף ברוש וכן וביאו לו את
 אשר בידם וביאו לו כד אהיו הסאנה עליו ושלא נזכר משל ממוני כי
 למען הראותה הובאה הנה כי הובאו בית יוסף אשר הובאת לך
 והעם שומרי המבוא אל מבוא העליו אשר בבית יי וביאו בני
 החנה והקבוץ כבואים כמבואי עיר מבקעה ובקבוץ הנקבות על
 מבואותים ונלא הכביא מהקדים ונלא סמל הקמה הנה בביאה
 וחבלתם כן התבואה יען ויעשו פרי תבואה כתבואת גרן וכתבואת
 יקב ותבואת הכרם להוסף לכם תבואתו שם כולל לכל פרי הארץ
 ובקרא תבואה לפי שהוא משנה הבאה כי משנה שעברה יקרא עבד
 ומתברר יעקב בן אלעזר מזה ומה ועבודת לו את הארמה אתה ^{בעיר}
 ועבדך והביאת ומלת והביאת מלעמל ומעם שהמלה לעתיד וכן איש
 ביה במרוי עני תבואה ואין צורך להביאם מעמם ובה בלשון
 על דרך כבוד כנוי לתשמיש ויבא אל הגר בראח אב שטחתי והוציאתם
 להם ובה השמש לא יבא עוד שמשך עני הנצחת השמש וביאתו
 וכן קומי אורי כי בא אורך כלום שקע אורך שהיית נהוגה בו עד עתה
 ומיכן ואילך כבוד יי ואסף ^{עליו} ורח' וכן פיר' אמאל מזה כי יבא מעהד
 צד כמו הנהר שיכנס בים ולא יראה ויש למרש כמשמעו כשיבא
 הירד להלחם על ירושלים כמו הנהר שבה במרוצה רוח יי נוספה בו
 ותשחיתנו והסעל לוסף בזה העני והביאת השמש בצהרים בזה
 כי מי בזה לזמ קטנות מוח שלא כמשפט לא יבאו לזמ בזה לזכר חבלתו

עוד והחזיקה במבשין' והם בייצין שהם מקום הכשת' וכן עריה בעת גלוי
עריה כמרחשומי סת' וע"א וחילו עד בוש' ויפירונו עד בוש' והפעם
הגבר כי בשש משה' מרוע בשש רבנו' ענץ' איחור' בוז' ובזו בה'
בוזו להם בני יעד' בזונו לבנו' שארית עמר יבוז' ושללם לבנו' והוקמה
מלת ונבזה בהם עד אור הבקר כי עיקר הוץ להודש' והפעם הבזה תבו
ושלם בוסר מועט' חרב אל אוצרותיה ובוזו' והעם ונבזה לא שלחו' ידס'
בלא הא יתר הבז' ונזו בזה' כי ההא במסיק' עננס ענץ' שלל' בזה'
כי תבד י' בזה' מרוע בוית אית תבד יו' והפעם נבזה בעיניו נמאס'
הפעם הכבד להבזות אית בעלמה' בעימה' והעם וכדי בזין וקצף' ענץ'
בוץ' ידוע הוא' ונעה הענץ' לבזה נמש' והוא תאר או מקור' בשקל
קנה חכמה מה טוב' ומרועו מ' שהוא ככץ לבזה אותו כל נמש' ולתעב
אותו כל גוי' או הוא במקום פעול כאילו אמ' לבזוי נמש' ומענין זה
עוד נמבזה ונמס' בתוספת' צו' והכדים' וע"א אשר בראו נהדים ארצו'
כי הוא לפי דעתי מזה השדש' והאלף תמורת הוא למוד הפעל' ועננו
ענץ' בזה ושלל' והם שם שרשים בענץ' אחד' ורוב המורקדקים' אמרו
כי האלף תמורת' ואו הכפל והוא כמו בזו' בוק' כמראה הבוק'
כמו הכרס' והלם פירשו לשון סוד' כמרא' הבוק' ר' יהודה אומ' בשם
ר' סימון בשם ר' לוי בן סרסא כוה' שמוק אחד בכירה' כלוב' כמ' שמוסר
גמת שהוא פסולת של חיתים בכירה' שהוא מתלהט ומעלה להב' והלהב
עולה ויורד' וזהו מיר' רצוה' ושוק' ועוד בדברייהם בוק' לשון סוד' גוף
בהו עפ"א והו' חרבי' בוק' בהו גילי' והו' גירי' כלוב' סוד' וכן במשנה'
בזקן מלחט על גבי הכפוש בשביל שלא יחלוק' ועוד פירשו מאי רצוה'
ושוק' אכ"ר' יהודה' כאור' חרוב' מתוך הכבש' כמ' כמראה הבוק'

וכתב אהול מזה הענין ומהו השירש יען בוששכם על דרך בחלוקה שתי
 בסמך כמו בולם שקמים שהוא כמו בושש מתג וחסע ובלש' ויהי
 בוששכם כדבני מרובע בפנים כוננים ברוץ ותכלית ברוץ מנסוי
 בר תרג בוצא' בוק בוקה ומבוקה ומבוקה והנסעל הבוק תבוק
 האריך טענים הרקות מרוב העלל והבנה בור והבור דק ארץ בו מים
 ואם מקבית בור מקרתם בורות חצובים כמו באר' אבל באר בחסירה
 לבד מיכלי בני והבור בבני' ולפי דעתי כי בור הכת במקרא ארץ מימין
 נובעין והוא שקורין לו בלש' ציסטריא' וכן ארץ מרעץ ובור רל שממין
 מכונסין ואינו כמו המעיץ' ואעפ' שהל' ארץ בור שממין נובעין הם
 היו זכרים בור במקום באר כי לא היו זכרים באר ברוב והנה זכר
 הם בור ובאר במשנה והבדילן ביניהם שאמרו אחד באר הרבים ובור
 הרבים ובאר הקטן עושין להן פסים אבל לבור היחיד עושין לו מחיצה
 גבוהה יטמאים' מה שזכרו בכאן באר רל שממין נובעין ומה שזכרו
 בור רל שממין מכונסין' ובית הסהר נקרא בור לפי שהוא דומה לבור
 אשר בבית הסהר' וירייעהו מן הבור' וכן הקבד' במשלת' עם יורדי בור
 בוש' בך בטאו ולא בשן' כי בושתי למסאון מאת הגבול' בוש' אומנם
 באר' בוש' ומורה מלענים' ובושה החמה מלרע' והתאר המורה ערו
 מרוב בוש' מגבורתם בושים' והשם תכסך בוש' וגיא' ובשת פע' בשת'
 בשקל אמת צופים' ובתוספת מן בוש' אחרים יקח' ומתבר' יונה כי
 הוסיפו בוהט' לבזוי הדעל שקרא בשנה' כמו והבשת אכלה את יגיע
 אבותינו' ויש לפרש' ממשמעו' כמ' שאח' ובוש' ישרל מעצתו' וההתעל
 ולא יתבוששו' והסעל הכבד ומשנאון הבישות' ענת טע' תבישו' הבישות
 כי אלהים מאסם' מחסיר מוביש' וברקב בעצמותיו מבישה' והשם

עבדו והאדם בכור מהסגים והנסעל ונבחר מיות מחיים כסף נבחר
 וכל זכרו ל' יונה והתאר בחור ובתולה שלשת אלפים איש בחור ישראל
 בחור מכל בחור ישראל אלה שמהם בשבא שהם כן המעסק הקל
 וכן המעסק הדגוש ובחור ישראל הכריע בחורים מרחובות וכל
 בחור יי' כדתי ברית לבחורי ונקרא עוס ימים בחור לפי שהוא נבחר
 לכל דבר בן למלאכה בן למלאכה יותר מהקל והעם משחת משה
 לבחורין כמו מעוררין ועוד קבוצ השם בלשון נקבות בימי בחורותן
 וכל בתוספת מים וכל עיר מבצר וכן מבחר ברושין ומלכים
 וכל מבחר ברושין דישעה במבחר קבוצו מבחר וטוב לבנות כל
 שותי מים בא סמוך על סמוך כמו את מוסר מסקד העם נשיא
 ראש מעש ותובל נהר נחל דבש וחמאה ומבצר משגב חומתך
 חכמי יוני פרעה ושמוני טמוני חול תומשי רודי קשת והקבוצ
 ועם מבחרין בטא לבטא בשמים לכל אשר יבטא האדם
 והעם או מבטא שפתיה כולם עני מידוש או מתחן שפתים יקרא
 מבטא והפעל הקל יש בוטה כמדקחות חרב ההא תכונת האלף
 בטא בשו ל' בטא שקט ובטא קבטא כי יח' אבטא וכל
 אסחד ובחורין שלום אתה בוטא כלומר בארץ שלום שהיא לך
 לבטא בהם והם אנשי עטות המבטאים את נפשך ויח' תעשה
 בבית הידן כלומר כשאשחק אל ירושלים וכן אמ' כי גם אחיך ובית אבין
 קראו אחיך מלא הבוטאים בהר שמרון בטאן ביי עדי עד אל
 תבטאן לכם אל דברי השקר בטאן אל יי' בכל לבך הבוטאים על חילם
 הנה אתם בטאים לכם על דברי השקר ואם כל אח' תבטאן ותאר על
 מעסק פעול כי בך בטאן והעם ישתנה על פנים רבים ויבאן

ואתה בסכנה עמוס ומסחר המים כל שמה על אנשי ענתות

כאור הדין מן החוקים ופקדם בבוק שם מקום העובד בספר שופטים וימסור את
אדני בוק בבוק ובהנהגה מה ויפקדם בבוק שימסור בתבנים ששטל אבן מכל אחד
מהם וממחס' ותת' כחוד אבן במדציה היך בוקא רכוסא בקלעא' ומה נטע זה
הסידוש ובה כענן ופקדם בטלמים' כלוב' שלחן טלח מכס אחר
מהם וממחס' בהם כמו שהז' מוכים אותם במחצית השקל' ויכלדו
ויפקדם בבוק' ופקדם בטלמים' כד' אינן מסכינן באכל' בוקיא כד
אינן עתידין באכל' אמריא' בור' ורכוש מהם יבזר' כמו יסוד'
והכבד בור' עבדים כמו מור' בחד' וגם נפשו בחלה פי' קצה או
מאסה' בחן' ובהנתים כבת' את הוהב' בוחן כליות ולב' ובהנוצ' נא
בזאת י' י' צדיק יבחן' לתעיס תכוננו' ולגודת אפעול אבחן' על כמו
מריבה' היות בקמך הסף' בפלס' אוכרך במורף ירדן' והנבעל ברות
תבחנו' והשם מהענן הזה כי בוחן ומה אם גם שבט בע' מואסת כל עץ
ענן' מוסס פסיון' ופי' כי בוחן ומה כלוב' כל בחינה וכל ערה שירצה הנה
להביא עלינו ביא' ועלכד' שלח' ביא' עלינו החרב הזאת המואסת שאר
העמים ואוהבת שבט בע' לכרתו' והנביא קרא ישראל בני' והנבון ^{בעי}
כי החרב הזאת הוצאה מתערה לבחון בה בע' אדם ולנאותם כי לכך
מורסא להחידם בה' ואם לא יסרו ישראל ולא תהיה זאת החרב'
המואסת שבט בע' כמו שמואסת כל עץ מה יהיה' וע'א' בוחן נתון
בעמי' בחלם' מר' כעצור ונגדל' וכן הקימו בחונו' והוא בשורף והוא
מן הדושים' למיך' לא נשתקנעם הכנוי ונפתחה הבית' ומה' עפל' ויבין
ומ' אבן בוחן' ענן' הכל מבצר' בחד' כי יעקב בחר לנהי'
בחר אלהים חדשים' כי בחר אתה לבן עש' הבורח בירושלים'
בחרתך בכור עמי' מרשור' ינה' כמו בחסדך' ויחן' צורך' כי הוהב

בנת לרעי מרחוק ויש לפרש מזה אברה חכמה מדבנים כלום מהמדבנים
הגסעל ובחכמתו כי נביאותו עם חכם ונבן חכמים ועבדים והפעל
הכבד אלהים השן והנה בין תבין את אשר לספק בינותי בספרים
ואם בינה שמעה זאת ונדך ההשאלה בטראם גביו סידותיכם אטר
כלום בטראם שידעו המיכנות האטר הזוער תחתות והיויכח אלפעל
וולתו והלויס מבינים אתהעם לתורה ומה שגיתי הבינו לי מבין סתים
הבן להלו אתהמראה ויבן חדבר עמי וכן פיר לא אבן עזרא אם יבין
מפרשי עב כאלו ישים בינה למפרשי עב וכבר אחר יסובבנהן
עוננהו וההתפעל עמוד והתבונן והתבונן אלפי בבקר עמדת ותבונן
כי וירא את ולא יתבונן פיר וירא איש את ולא יתבונן האיש שהקנה
רואהו וארך ימים תבונה ובתבונתו מחץ רהב ולתבונתו אין מסמר
סיר לדברים שיש לובהם תבונה אין מסמר כי אין נשוא תבונה מסמר
כי אם חקר כמו ואין חקר לתבונתו למיכך צריך למרש כך ובתבונות
כמו ינחם אעם שהתבונה בלב כנה אותה לכמים למי שהרועה כשירעה
כאנו וינחם במטה אשר בכסו בדרך ישה לא יכשלו בו וינחם לאטם טאל
התבונה בכמין וכן אם עלזה הדרך שכלאת ידיו וכן הוות תחשבת לשו
ועוד נפרשנו בשדש הזה פיר אחר וכבר באה מלת תבונה עם הכנו
זולת היה מכססם כתבונם היה ראוי כתבונתם או יהיה כמא ומה
בדרך בינה מבינתך חרם והקבוצ כי לא עם בינות הוא כולם ענן
תבונה והבטא והרועה בדבר וידוע הוא בין האור ובין החשך
בין קדש לחול ביניכם לבין אלהים בין הגורים עלבין עבותים
ביניכם וביני ביני וביני בינות לגלגל מבינות הכהובים פינותינו
בינינו וביניך נכנס עלין בית השמש לתוססת באור וצמחו בבין

על העיר בטח בסגור ומה מה הבטחון הזה ומה מה הבטח במו כי מוח
חי במבטחך ובסגור ויורד עני מבטחה מבית אם מבטח ומה מה שיק
ובבטחה ומה ובטוחות למדתי אל והפעל הכבוד ואתה הבטחת את
השם הזה ואל בטח לכם תזקיהו ומלכים מבטחיו עם שרי אמי ואת
המבטחים אמשר לולי שהאמץ בו נוספת או יהיה בן ארבע אותיות
אלבן ויקש בלעז בטל ובטל הטוחנות מי ושבתו ורזל שמתגישן
הרבה בזה הלשון הקל בשעור והדגש בירכא בטן בבטן עקב ש' אחי
שם בשש נקודות ובטן רשעים תחסר ואת בטן ככה בטן תאכל
ובטן תכין מרמה כי נעים כי תשמרם בבטן ותדגו בטני ידוע וידע
השאלה לעמת הבטן אשר לעמת העבדה רל מקום האניצעי בטנים
ושקדים קודץ לובלעז מיניולש ויש מפרשים בטנים הסרי הנקרא
בערבי פוסתאין ובבראשית דבה מפרש בטנים ושקדים משח לבטנים
ומשח דלמים וכן הוא בתרג' ירושלמי ביב ואיש נבוב ילבב העץ
לבנין הנבעל והשורץ במקום חולם ומי חלול וכן בדברי אל עומדות על
מי הביב מי על מי החכל ומירו הססוק אומ' כי האדם בתחלתו ועד
לדירתו הוא חלול כמר שאין לו לב בתוכו ואחר כך ילבב כלומר יקנה
לב ודעת ושכל וכן אמ' ועיר מרא אדם ילד כלומר הוא כבהמה
בינת לידתו אלא שעתיד להלבב ולהשכיל מעט מעט כן אתה היה
לך להבין לבך ולהצדיק השם ובסמך נבוב לוחת וי יהודה אמ' עבד
משדש לבב והצכע מה שכתבתי והוא מה שכתב ל' יונה ומי נבוב
לוחת שהיה לוחת בגארבעה צדדץ ותוכו חלול ולא היה לוג והיו ממלאין
תוכו אדמה בשעת חנותם להקדיב עלין והיו שאם מעבא אדמה תעשה
לי אבל מעבא הזה היה לתג כמשל את גגו ואת קירותיו בין

אותו הנשים על לבן מוטאראם בלעג בכא עובדי בעמק הבסא
בדאשי הבכאים פה שובו עץ התות מורגהצש בלעג וית ברישי מילנא
הערבי תות בכה בפה ויתחנן לן ויבך עביו אל שאול בכמה
ויבך אל קבר אבנה ובכו אלף במד גסש בכה תבכה לססר לשדה
ולבכותה ויבך אותו אביו ואבכה בצום נמשי והפעל הכבד רחל
מבכה על בניה מבכות את התמוז והשם בכי גדול אמור בבכי ^{מעני}
קולך מבכי כי שמעתי קול בבי ובלא הרבה בכה בשש נקדות
ומא חלון בכות ומא ריעבד ימי בכיתו ענינס ידע ומענין זה
מבכי נהרות חבש ומיר הסמוק כי ברצון המורא יחבש הנהרות אפי
מבכי כלום שלמ יוציאן מים אפי טפה לבכי היצא טפה טפה והמעל
הזה בהסמך הבאת עד נבכי ים כי בלא הסמך נבכים בכלם נכסים
וענינו עמקי ים כלום מקום שיש בו מים הרבה או יהיה סיועון
מרוצת הים מקום ששוקף בכח והוא מענין לכי כי הרמז יורד במרוצה
ול יונה כתב בעמק הבכא בשדש זה עם מבכי נהרות חבש הבאת
עד נבכי ים ענין בכי עכמו וכן רעת ר יונה בכך בכור אתגהו
תאר והקבוץ על דרך נקבות מנכורות טמנו ועל דרך זכרים ואת
בכורו בקרינו למכה מזרים בבכוריהם ותאר אחר ותאמר הבכירה
בכיר בסמך שכיר והמעל הדגש ממנו לחדשין יבד ישא בכורים
לא יכל לבכר לו מעט הבכורה ושלא בוכר פועל ממנו אשר יבוכו
למי והתאר בסרי המבוכר יאפיס עם בכורים בכור כל אשר בארצם
ראשית בכורי ארצותך ועם הא הפקדה בבכורה בתאפה ובמסיק ^{הוא}
בבכורה בשמים קיץ ותאר אחר בשפת אחר כתחיו הבכורות כלם
ענינס ידע והוא הסרי הראשון ידה מנכורה היולדת בדאשונה

חזיה הווא כמו בית אשר נהגו להביאה לתוך על מלת תקי ואעפ
שעטנו בלא בית כמו בבית אלה שנהגו תוספת הביאור וכולם ענינם
ידוע ומהענין הזה איש הבנים ואם הוא חסר יודי כלוב העומד בין שתי
המערכות ביץ אמרוחיס או ביצים ובאסוף ביצים עזובות
בידי עטות בקער האוכל מביציהם ימות והאחר לא מביאנו במקרא
אבל במשנה ביצה שנולדה ביום טוב ויאמר ביצה וביצים כמו אימה
ואמים ביר כהקיד ביר מבידה כמו באר שושן הבידה כי לא
לאדם הבידה מיר ארמון ואמר ויבן ברמות בערי יהודה צען נוסף
והיוד ליחש כבוד נשים רחמנות וכשנים קדמוניות ופי ארמנות
בית כיתנה בית חדש ויש אומרים ימצא לשון נקבה בעבור כי
מצאן כי שחה אלמות ביתה ויש ספרש כי טעם שחה על האונה
כי היא שחה אלמות שהיא ביתה ואמרו כתב כי שחה לשון וכד בשקל
עשה בנה ואעפ שהוא מלנים אין לשמחתך כל בבית ידוע וכן קן העוף
נקרא בית גם עמוד מצאה בית חסידה ברושים ביתה וכן הקבר
שכבו בבשר איש בביתו וכן בית הסדר אסירין לא פתח ביתה
ושמחת אותה וכוונתך בני ביתך ויש להם בתים מיר בני בית כלוב
שפרו ודבן וכן מושיב יחידים ביתה והנראה בעיני כי מיר ויש
להם בתים שהסתירן מסרעה שלא הרע להם כדרך שח הסתירם יי
מבית ומחויץ מנסים ומחויץ כמראה אש בית לה סביב מנסים
לה ואחריהם ביתה פטמה מעבת הבית מענת הארמון ולפי שהארמון
בית גדול ונכבד נקרא בית בתים לבדים מקום אשר הנשים חולקות
שם בתים לאשה מיר ידועות בבית סאתים מקום שזורעים בו
סאתים בית אבנים יתה מקום אבנים בת הנפש הרח חלי שתולות

ענין בלבול ידני והביאר יהודה ענין שני בלולה בשני בלותי בשני ענין
הוא צורך כי ענינם אחד וכן השרש הזה והענין הזה תכל ענין בכלם תמוס
הלקי מן מסס ולפי שמבלבל ורעו עם מי שאינו ראוי להודיע ענין אחד
ועל תבלול בעינו לובן באישון עינו ונקרא תבלול שהוא מבלבל מראה
שחזות האישון וכן אמרו הכל איזהו תבלול המוסק בסירא ונכנס בשחור
אם יצעה שור על בלולו בשדה בלולו יקצרו בלול חמוץ יאכלו כמע
מסמוא ובהסעל ממונו ויבל לחמורים ונקרא בלול לפי שמסמוא
הבהמות מערבין ומבלבלין אותה משעורה ושכולת שועל וישמרה
בלולו יקצרו ענין שתי מלות בלול יקצרו מה שאינו שלו בדרג
ואבלגה מעט ואתחוק והוא מעל עומד ואעפ שהוא מבטן הפעיל
אומר אחוק בפשי מעט והעובד המבלג עד עלעו המחוק איש שור
על ענין אין יהיה שם תאר כמע שאנו עתידים לבאר בשרשו מבלגתי
שם פועל מבלגתי בשקל מדבית הראוי מדבית והמים והתין
נוספת וכבר כתבתי דקדוקו בספר הדקדוק בדה לא בלו עמי
מעליכם אחרי בלתי והכבר בלה בשרי ועודי ובלובחירי ולא יסימו
בני עולה לבלותי והשם חופי על תבליתם ומוא בלו סחבות ובלוי מלחים
שניהם מתובים ביחד אחד לבד שהוא היור למד הסעל ויור הרבים חסדים
מהמכתב ובאסף בלואי הסחבות והמלחים ענינם ידוע ומהענין הוא
חשקת נמשי משחת בלי הוא שם במסל שבי דלי והתאר בלה במסל
דזה ולקבה לבלה כאופים ולרבים שקים בליים ולרבות ועלמות בלות
בדה לעת ערב והנה בלה בלהות אתך ואינך בלהות היית
וחינך עד עולם בלהות היית ואנך עד עולם ובסמך בלהות
בלגות והוא קל הלמד כמע בהלה ובלהות בדם עדין לבלות

שהכלה יותר חזקים בכבוד מות המלך המצוה על הכות יקרא בכבוד
 מות שיש לו חסד גדול במות או הכות קודם ומנו יקרא בכבוד מות ודל
 האזכרה בכבוד מות החול הרחוק שיבא לו שמצונו ימות או כמוהו
 בכבוד בריו והל כה מות יאכל בכבוד בריו שהם בטון בכורי רלים רל
 ישראל שיש להם חסד בכורה וחסד גדול ברלות בכרה קלה בכורי מדע
 ועושה השבחים והכבודות מן הגמלים שם עול ימים ות' בכורי מדע
 הוצני מדע ופכה קלה יקרא קלילא כי הוצני בלשון רגל ונקיים וקטני
 כמ' שחבו נמישי גמלי דטעני משבי גמלי דהוצני בל וכלו בס
 עכר הסונו של חלית ובתוססת יוד כמורדף בלי חשך בלי משוח
 בעצק ואסף בל יבא מבלי באי מועד המובל שן קברים בג' זמנה
 כיה לבלי חק בצלי דעת על בלי הגיד לו עד בליחה עד בלי ד' תשק
 באהלו מכלילו סיר תשק משסחה או ערה שאונה שלו ולא מננו
 וקרבין תשק באהלו או פי היה כלום שיחיה אהל חרב בכר שאב
 סורה על נוה גסרית ובחבורה המלה הוראת עם יעל כנה הרשע ואב
 איש הבלעל והוא בן בלעל מדבר אליו כלום איש רשע אל איש
 הבלעל הזה לטע בת בליעל בת רשע אלה הם תאר ושם הרשע גם כן
 בלעל בט בלעל רל בט רשע סן היה צדק עם לבבך בליעל דבר
 רשע דבר בלעל יחוק בן סיר חל רע וקשה דבק בו ואשר שכב
 לא יוכל לקום וסיר אלתבן את אמתך לטע בת בלעל שם י' משוח
 עם לטע וסיר אלתבן את אמתך לטע י' כדת הרשע בו רל שהרשע
 בל יעלה ובל יעלה וכולם עכ' לא בודל פי שם בלעל י' ו
 ובלה שם שמתו משססו ונפלו שם בודע ויהיה איתן מן הקל
 או צמנו למקבה וטעמו על שמתם וההתפעל בעמים הוא יתבול

מיר אים אמר איש כי יסתר השמש בעבים כשהעבים מסתרים אותי
וזה שאמ' ונתה לארצו כלול' הנה אין כח בידם לראות אפי' האור
כשהעבים בשחקים והוא השמש בהיד הוא והם אינם רואין אותן עד
שתעבר הדוח ותטח השחקים מהעבים ויש מפרשים מזה יחד סביב
ותבלעט' כעט' ותג' בבני' ויש לפרש מזה אהבת כל רבדי בלע' כלול'
רבדי מרמה' כי המדבר במרמה מסתיר לבבו' בדיק בוקה ומבוקה
ומבוסקה' סיד' ר' יונה חרבה מבפ' יושב' ודומה למה שאמ' הערב למקום
שאין בו עמח בלוקה בדגשות' הלמד ופתחות הבית' ואומ' עוד אנקת
א' באב סגרת השער' ויהיה עטנו על הדרך הזה חרבה סגרת ומסגרת
לא ישב אדם בה' ופרשו עוד עט' סתוה שאמ' הערב א' בלמקת א'
באב מתחתו כי זה אינם כן המלות הקוסלות על דבר והסכו ויהיה עטנו
על הדרך הזה מוסקרת וכן כתבו אית' על הדרך הזה כלול' יסתוה
ויצית אישביה לכל עבר' ומסעל הקל הנה י' בוקק האריך ובוסקה'
בדת' בלתי כלב ב' יפנה' כמו חלתי' והיוד נוספת כמו בזולתי' או
היוד שדש והוא הנכנ' ונספ' היוד בכנריים' לכבוד הקדמה' ומן שיע
אין בלתי היוד לכנרי' בלתי טהור הוא' וזלת טהור הוא' כלול' שלא אודע
לו טהרה' אלא במקרה אחר היה און שאירע בו טהרה ולפיכך לא
בא' והו שאמ' כי לא טהור כלול' כי לא טהור וכן כל בלתי' מי' זולתי חוץ
ממעטים שמדושם לא' מכת בלתי סרה' כלול' מכה שלא תסור'
עד בלתי שמרים' עד לא שמרים' עד בלתי השאיר לו שריד' וכל
בלתי שהוא קשור עם לבד הוא כמע' שלא' לבלתי רוס' לבבו' שלא
רוס' לבבו' לבלתי הקרוב' שלא להקרוב' לבלתי שבו איש מדעהו'
שלא שבו' לבלתי להעביר את בני' ואת בתו באש למסך' שלא להעביר

לוחסות וברדי הכל תופה ארץ על בלומה אין העולם מתקיים אלא בזכות
 מי שבולם עממו בששת מריבה כלום שסותם פיו ושותק ושומע חרפתו
 משתוב ועל הפשט הוא כענין שתי מלות שהארץ תלויה על לא דבר לפי
 שהיא תלויה באמצע הגלגלים במרחק גדול מן הגלגלים מכל צד בלם
 ובולם שקמים לוקט שקמים לכורך בקריו והיה בולם כמו בולם
 מתרגל וחמש ובלש או בולם מינדב השקמים עם וברים אחרים ^{במאנה}
 בקריו וכן בדברי הכל כלומר מעות נקרא בולם כמו שאמרו שכן עני
 אוכל פתו מעושה בלומה מיד שנמש בה הקבוצ והסובין והמורסן ביחד
 למיכך מצטאסן הסובין והמורסן עם הקבוצ לשיעור חלה בדלע
 חיל בלע ויקראנו ויבלע משה אהרן בלעני מתנין ובלעה אורתם
 ותבלענה השכלים הדקות והשם אהבת כל דברי בלע והוצאתי
 את בלענומסין כלם עינים ידעי והפעל הדש בענין אחר בלע הכמות
 לבסוף ובלע בהר הזה יחד סביב ותבלעם בבלע השע יודיק ממנו
 בבית השמש כבלע את הקדש בקר בלע יד ולא חמל ודך אורחותך
 בלש ונראשדיו מבלעם ושלם נזכר פועלן ממנו אם אמר איש כי
 יבלע סוף תחלת הסוף היסוד לו כי אודר כלום בדיק שייסמר לו
 הוא יודע כל הנפתרות ואם אמר איש כי יודך כי לא ידע יעות ויחב
 כי כסר האמת סן יבלע למלך וההתפעל וכל חכמותם תתבלע וכל הדוג
 להם ענין השחתה והנפעל בענין הזה כבלע ישראל בבלעו סן היי
 כבלע את הקדש מהסתר הקדש וכן יתכן לפרש אם אמר איש כי
 יבלע ופד אם אמר איש כי יסתר ממנו מה שאני מדבר והוא כסל
 דבר למה שאם היסוד לו כי אודר ויש מפרשים אם יאמר איש בלבן
 כי יסתר איש לא יועיל לו וההרואל סוף כי יבלע שב על השמש

אדם שכתב צוהו בשדש בבת והוא הנכס איבלי וכן נקרא החזק על
הדך מיטל לא יברחנו בן קשת בני אשטנו וכן מרשתי וכן גרני
התבן או הבד יקרא בן גרני לפי שיודש ויזדה בגורני והסעף נקרא
בן ועל בן אמרתה לפי שמתוסף והיה בלשון נקבה לפי שיקרא
גם בן מארה וכן בנות בעדה על שור ומרת תאר לו כן כח ורבו
וענינו בן גדלה יוסף בן גדלה עליו ענין ותיו סרת תמורת הא' ומה
שכתב ר' יונה שפיר סרת כן ותארבעה מאותה וכן כתב ר' יהודה
אלא שלא נשתח בשדשו טוב היה לולי כי לרעותם יהיה ענינו בן
נשע שיש לו מארות וסעפים כלוב' אעפ' שהח נסאג יש לו מארות
ואם כן הוא הסוד יהיה בן סמוך למרת וזה לא יתכן בעבור כיתב נקוד
כדי' ואלו היה סמוך היה נקוד סגול כמושפס ואל' עתם לא יתמרש בן
הבלי סמיכות שאם ירצה לומר בן ומרת אין לו טעם' ונקראו הכפרים
והמגרשים בנות לפי שהן כבנות לעיר והעיר להם כאם' בית שאן
ובנותיה' את קנת ואת בנתיה וכן בנות בוסאות המזנה' כי אמר נשים
שאכנות על הערים' ואם בנות בוסאות על הכפרים' בני הנביאים
תלמידי הנביאים' שהם להם כבנים' וכן אמרו ר"ל כל הלבי
בן חבירי תורה מעלה עליו הסת כאסו ילוד' וכן כתו' ואלה תולדות
אהרן ומושה ואלי נדב ואביהוא' והם בני אהרן היץ' והכתוב
תולדות משה איך היה אלה לפי שלמדס משה תורה מעלה עליו
הבנו כאסו ילודם' וכאשר בא בן ובת בלתי סמיכות' ובלי זכר
החב או האם יורה על הקטן' או על הקטנה' או בן יבח' או בת
יבח' ר"ל קטן' או קטנה' אם פנים ואם בנות יבולו' ר"ל אם הקטנים
לא יבולו בנדקתם אלא הם לבדם יבולו' ויבא בן במקום איש'

וכלבתי האו כלול האוכלים אחרי רוחם ואונרי מה שלא ראו וכן כלם
 בנה ויקרא שמה בנה דק הכמות לא סוף ובמות עולם למודיעה
 על במות ארץ אעלה על במות עב על במותמו תודך עטנם ידע
 ושמותי המלה הזאת מנחי הלמד כל שאם ר' יונה ור' יעקב אעור
 כתבו מנחי העין מסע קמותות פה הסעל בעסקך ובכנוי כמו קמה
 בקמות סלשתים והוא הנכנ' וגם ר' יונה כתב כן במקום אחר כי הטוב
 שיהיה בנה עלול העין בנה ובנה עליה מצודים גדולים ובנה
 עליה קו תהו ואבני בהו בנה בנות בית ובול לך וחסרה היור למד הסעל
 והבית אשר בנתי לשכך והמסורת עליו לית חסר בנות בתים
 ובא מקור ביור ריבו בבנותך גבך בראש כל דרך ודקדוקו בחכמ
 הדקדוק בנחי הלמד אז יבנה שלמה אז יבנה יהושע והנמעל אב
 שלמה מנסף נבנה לבית הנבנה לשם יי עבר במקום עתיד ופיר
 לבית הנבנה בשם יי ונבנו בתוך עמ' ונבנתה העיר על תמה והשם
 בנ' וקיר הבנ' חמש אמות וכלא והגורה והבנ' ומהענף הזה
 בן בנים למי שהם בנ' החב והאם וראוי להיות בעת' והראיה שיאמר
 לרבות בנות וכן חבורו עם הכנויים ידע לחסרן בנ' בתוך בתך
 בתי והשם בנ' בנתך בנת' וכן מולם וכן חסר הסעל על הבנ'
 ואבנה גם אנכי מנחי אשר לא יבנה את בית אחיו ומהענף הזה
 והגורה הזאת נקרא הרחם אבנים על שם הבנים ועל דרך המעל
 תקרא העדה בת' בת עמי בת ציון בת בבל בת אשורים רל עות
 אשורים וכן מרשי ובת מולך הנגב ובת המשיח וכן לו להשחות
 כמו עדה וראו בן עורא פרסם מרשמועם והוא אוב' על מלכת
 שפא וכן נקרא האישה בת' בת עיר' כי השחור כמו בת לעין

שמונת עשרה שנים שחודר וחצי שנה ודוד וצדק וישראל וישראל וישראל וישראל
הוא בנותם כן למדו וישראל וישראל וישראל וישראל וישראל וישראל
ועל שם אבד העבודה היא החיטת האבנים דוד המושל והריב
המשל והאריך בשנים זכה העם קצרו כל קצרו מושל בודד בעל
בני בעל הטהרה שהיה אדון בית ואם הם בעל עמו ופיר ואם אדוני
בעל בית אדוני בית בעל הבית האיש בעל הבית בעל האשה בעל
בעל האם ובעל בעל הים בעל פירות בעל בעל אדון בעל אדון
בית השירות או למד וישראל וישראל וישראל וישראל וישראל
ועל הדברים שהם על הדרך הוא וישראל השדה והענין בעל השדה
והוא בעל שגיד ופיר אדון וישראל ועוד כתיב בעל שם
איש כן שמש ואם בעל שם כחם ירי אשר כסוף הנה קמים
באם שחם ירי וכדתי חות בית ישראל והוא כמו וישראל ועל שם
או כמו בחכתי ואין יורד רק שמשו בעל בית מאיש כל חם שחם
בעלתי עם והייתי בהם פאסדים כמה הסרו את בריתי וכן תי
ואחל פיר כי כל שכן בעל שחם שהוא דבק עם בית הוא לשון גבאי כל
קצות שם בוכן שעה אך עתה מקבץ חתכם וכן הם בעל
א רמז באמרה כלומר קץ בה וירשה וישראל הספדים והעבדים
בה השם בעל פער את שעות הבעלים כי הם כחודן ששגדוהם
בסגד תי מי שגד ואשר שנקרא מזה קרית בעל לפי שהיתה
במיוחד והיא שיר בער יהודה בכות בעל תג אונק ברכות דתניה
ונקראת גם כן בעל ובעל כמו שני כספני יהודה בער כי
בעל שם ואם בעל פער והנה הסנה בעל באש אונק באש
בשתי אונקת באש ובער יער כפעותם אשר בעל באש אונק

כי בן מוות הוא איש מוות וכן אם בן הכות רשע אם איש הכות ובה
בחרק תמורת סגול סמו יהושע בן נון שכן לילה היה ובן לילה אבד
דברי אגור בן יסא ויש מי שפירש זה סגול בינה כלומר דברי אגור ^{שוקו}
הבן בני האלהים החסודים והם בעם לאם שהוא אהב אותם כמו ^{הוא}
הבן וכן בני בכרי ישראל או בני האלהים בני הגדלים לעיני בני עמ
אנשי עמי לפל בני העם אנשי העם וכן בני בליעל בני עולה בני ^{הוא}
וכל הדומים להם על זה הדרך תבנות הכושב דמות המשכן וכוחות
תבנות יד אדם דמות יד אדם ותבנותה וטאמון כל מלאכות התבנות
אל כל מלאכות הבתים והכלים בכוחתם וכתב ר' יונה ועליו כמבנה
עיר מעט תבנות המשכן או יהיה מעט בן כפוש והכל קחוב
בעטן בסר ובסר גמול יהיה ככה האוכל בסר תקהינה שני
וכא יחמם כגט בסרו הוא הכרי שלא נתבשל כל ערכו וקורץ לו
בלש אגראץ בעה אם תבעו בעין והנמעל נבעו מרסונו
נבעה בחומה נשגבה תר ויבקש ובעא ופי נבעה על הסרץ כי כשהוא
הסרץ בחומה נשגבה יכנסו ויבקשו משם ויש מי שפירש מהעט
הזה בעים רוחו ואסר בית השירות ומשם בבעים רוחו והמים
נוספת כמים ריקם ופי בבקשת רוחו כלומר במצב רוחו ^{מים}
תבעה איש כלומר כי האש תרתח המים והוא מעט אבעבועות
כי המים כשירתחו יעלו אבעבועות ור' יונה פיר מזה העט
נבעה בחומה נשגבה כי החומה כשהיא קרובה לנסול היא נוטה
לרוץ ונסוזה כמו אבעבועות לשחף סרו אבעבועות האלף
בנוספת ונבטלה בו הסא והעץ ונפל לברד המעל כמו תשעני ^{מן}
ישנה אחו בעט וישנן ישורת ויבסס ורך הבעיטה בבהמה

התנו למד הסעל נבעלת בצל והשם והנה בעתה ומה בינותי אמה
ישכונני בינותיך שמתוני והכבוד פלכות בשפתנו ובעתתנו ורח רעה
הנה רוח רעה נבעתך כלם עטן בהלה ביצין הטבעו בבך תמך
כחוק מן חקק וענו מן ענו ועטן ביץ טיש ורחק וכן ביצתיו וגבאון
העמקים שהם מלאים טיש וכן היצאה נמא בלא ביצה בקטר קנה וביצה
ביצד את החזיר ואת הבועל היזע ביצע כי מה תפצת
תפץ כי יצע כל בודע ביצע שוכח ביצע מה ביצע כי נהרג את אחינו
מה ביצע כי תפם דרך ביצע כסף לא לקחו בסגול אמית ביצע איש
לבענו והחלמות ליו ביצעם והכבוד ותבעני רעך בעשך כלם עטן
קצרה ועשך ומד ותבעני כתר והטת לחמך באונסא כלוב סתת
מהם ביצע כסף בעשך שעשקת החלומים וני שוכח ביצע שארם
חלפים אחר תאות העולם ואהבת העושר והמעלה אחת שוכח ^{והחיות}
קבוץ המכונן כי אם כדי חיותם ואם יהיו עשירים יסתפק במה שחננם
השם ית ומה ירדנו לקבץ מכונן יתד ואותם האנשים ראויים ^{למנותם}
שומטאם וכן אמר רל שוכחי ביצע שהם שוכחין מכען עיכבן ואם ^{מכונן}
שוכחין שוכחים כל שכן מכונן אחרים ועוד אמר מלך במשפט ^{עמ'}
אריך ואיש תרונת יהרסנה אם דומה הדין למולך שאינו עדין ^{לכלום}
במשפט ישמיד אריך ואם דומה לכהן הכיחד בבית הגזרות יהרסנה
ועא ביצע אמרתו וידן תבענה בסתח הצדי באונסא כי יצע
וי את כל מעשהו עטן השלמה ועא יתר ירו ויביצעני מדלה ^{ביצעני}
הקל ובגד השלח יסלו ומה יצענו מיד ובגד השלח יסלו על אחריות
ולא יזיקום רל שאינם כשאר האויבים שתמעם בחרב מלכא עמך
ולא בסגור דלתים כמי שאב בער החלומים יבאו כנגב והיחוס וביצעם

כחצבולת ובשר הסנה וכן יצא ישיב אצור ששלשון בועה וכן יצא
תעשה ככפפתים יחד כשנתבאש והבנות ששלשון הקל ככפפת וכן יצא
ומי כאש תבשר יחד ככפפת יחד והמעל הנוסף והבועה בעשן יצא
ככפפת יחד שגוף השלשון יחד והבשר כמד יצא יחד קפה וכן יצא
את הבועה והשם ככפפת ויקרית שם הנקרא ההוא וכן יצא והמעל
השם ששם נכיה הבה ובערו בהם אש לאות בערו אש האבות ככפפת
האש ונת האש לפעול הולקת מבושרת והוא לאדם ככפפת כלם עטע
ההולקת ושפת אש עטע השפדה בעל עלה אש בעצמו אש ככפפת
שפת אש אחר ועטע השפדה באש תכאשפת אש אחר לעולם
ושם ובערת הרע מקרבך שעתה הקדש כן הבית ולד ככפפת
ככפפת ככפפת אש יהיה ככפפת ובערה רעה ככפפת ופעל ככפפת
אש ככפפת אחר ככפפת ויהם ככפפת וכדכפפת
אש ככפפת ככפפת וכל הדוכים ככפפת הכרתה והסוד והוא
קרב ככפפת הרמשן ועל כן יבער אש ככפפת כי ידעה וככפפת אחר
ובער בערו אחר יודעה בערתם הכרם ככפפת והיה ככפפת ככפפת
וככפפת ככפפת והיה לאדם ככפפת גם זה ככפפת קרב ככפפת הא ככפפת
הכרתה והכרתה הוא הכרתה הכלית שעתה את בערתם ככפפת
שפת את בערו ככפפת ותה ככפפת בערוה ועל אש את ככפפת
וככפפת ונתתך ביד אנשים בוערים כינו בוערים בעש ויש ככפפת
ביד אנשים בוערים ככפפת הרמשן וכן ידמה דעת המכרתה
בוערים בכתרי לשון והכשם ככפפת כל אדם ככפפת עכב ככפפת
והתאר אש ככפפת לא ידע עכבן ידע וכן קרב ככפפת שעתה את
ככפפת כי הכרתה ככפפת בעת והכרתה ככפפת ככפפת

והעצרים
לא

שנכנסם לא ימצע' וכן תרג' אנו' ובשנת בצורת לא ידאג' ונא' על דברי
הבצורות' מנועת הגשמים והבצורים' ויש ספרים מזה משגב לענות
בנדה' הבית שרשית' ויתכן לומר' קצתן ערים בצורות וענין זה קרוב כי
הדבר הגדול והחזק נמצע מהאדם מחזיקו' ושית על עמך ביד' זהב'
והקבוץ בצורים' והיה שדי בצדק' והביך' ויש ספרים בדיוקאים אין בו
יד' אם כן יהיה לשון יחיד' וסגול הריש בעבור האתנחתא ואפשר גם
כן היותו לשון רבים' ואעפ' שחסר יוד כי ימצאן כמוהו רבים' בקק
כי בקאום בוקקים' ובקותי את עצת יהודה וירושלם' מעל יוצאגס
בוקק ישראל' בודד' והנסעל הבוק תבוק הארץ' ובקה רוח מצרים
בשקל ורחבה וסבה' משמטס נסבה נבקה' והפעל הכבד' ויבוקקו את
ארצה' ענין ריקות' בקע בקע ים ויעבירם' ובקעת להם כלבת
בקעה ורגזה בענה' ויבקע אלהים את המיכתש' ויבקעו שלשת
הגבורים במחנה מלשתים' ויאמר לבקעם אלה' על בקעם הרוח ^{הגלעדי}
כמו סולח ובקע בארץ' והפעל נבקעו כל מעיבות תהום רבה' כי
נבקעו במדבר מים' אי יבקע כשחר אורך' ותבקע הארץ לקולם'
והגורה תבקע אפעה' וכא תהיה לתבקע' וההתפעל והנה התבקעו'
והעמקים יתבקעו' והרג ביצי צמעות בקעו' ורוח סעמות תבקע'
כמבואי עיר מבוקעה' ובקעים ומצודרים' יבקע צורים במדבר'
והיוצא לשלישי' ובקעת רוח סעמות' והשם והבית קטן בקיעים ^{ואת}
בקיעי עיר רוד' כלם ענין בקע' וכן הענין הזה בקע לבגלות בצגול
והוא מחצית השקל' למי שנבקע מהשקל' ופי' ובקעה הגדה הבקוע
הוא יציאת האפרוח מן הביצה' וכן ביצי צמעות בקעו' ויחאום
בבקעה ובהר' והרכסים לבקעה' וימצאן בקעה בארץ שענר'

בראש כלם סיד האל יבצעם אותם שהם בראש כלם והם המהנים און
האבות ואחרים און ואחרים בחרב אחרת והם הפנים כמו שפרשנו
ואם און ובצעם בפעול נסתר ואחר כן און אחר הרבה יבדל זה בכתוב
ונסתרה הפעול מפני ההגמלה מלעולם בשעט פשטין ור יונה סיד ובצעם
צווי והסתח מקום צרי לפי שאם הק הכסתור צווי כלם ענין סתירה
והתורה סתות אחר פתום תרג בצע יתה בצוועין ויש ספרש מזה בצע
כסף לא סקחו כלום שלא סקחו כסף והב לפדיון השבויים אמר היו
הורגים אותם בצק וישא העם את בצק והנשים לשות בצק
מלמעש בצק עיסה ורגל לא בצקה ורגליהם לא בצקן וחסה מכלל מנהג
ואין מעט בצק כי בכלות מנעל יבדק הרגל בטיס בצק ואת
ענבי גידך לא תבצור כי תבצור כרמך כבוצר עם פססלות והעם
והשע כלם ריש את ביצור מבצור אבישור והבית רפה וראויה
להדגש וככלם עטן קטימה ויתכן ספרש מזה כי ירד יער הביצור והוא
משם עם גדולי ישראל והמשולם ליער כי היער הם גדולים ורבים
וסמכם און הביצור כלום שנותנם מרי מה שחין כן עקו היער ועא
ערים בצורות לחומת כחשת בצורה ואגדה לך גדולות ובצורות
לא ידעתם והדגוש לבצר החומה וכי תבצר מרום עזה והעם שובו
לבצרון אסירי התקוה ונלא ערי מבצר הבמחנים אם במבצרים
ובקבוץ הנקבות ולכד ערי מבצרות כלם עטן חזק ופי שובו לבצרון
שובו לערי בצרון ויש ספרש מזה כי ירד יער הביצור ומה עטן חזה
יבצור רוח נגידים ידומימנה ויחזקנה ויתכן ספרשו מה עטן הראשו
וסיד יקטן ויש מים רוח נגידים מהתגלות והוא מה שאם אחריו נודע
למלכי ארץ ונלא ועתה לא יבצר מהם ולא יבצר ממך מונחה

וכן מרשך אהבה מזה באין אלמים אבוס בר' ופי' אבוס' מגודה' כמוסתחן
מאבוסיה' ואין עומד במקום שנים' כמו תקות עמים תאבד' ואפשר
שיהיה שרש ברך שמירושו תבואה' וכן ירבו בבר' אבל שרש מה ברך
על כפי' כמו שרש בני בנה' ברך' ועמהם היכן וירדותו' ושאר
הברורים אשר נקבו בשמות' ברך מכלנו' וברוחי כמכם המורדים והקושעים
בי' כמו וברתי' ולבד את כל זה' כשודק כמו באולם' והמעל הכבד' למ
לודות ולא להבד' פתח בסוף פסוק' וקרוב מהענין הזה' ושימוני לחץ
ברך שמירושו מרוק' וכן הברו החיים' שמירושו מרוק החיים' וברך
מידשתי הברו החיים בשדש אבד' פיר' אחר' וברך אחר' ולברך
וללבן' וההתמעל ויתבררו ויתלבנו' עס נבד תתבר' עיקרו תתבר'
והנמעל עס נבד' הברו בושא כליו' וישעם כבד ירי ישוב לי' ואזק
כבר סיני' כמו הדבר שמברך בו הכסף מן הסמים' ויש ממשו
מזה יהי פסת בר בארץ' כלונג ישאר כעט בר' וצדק ואמת בארץ'
וכן ותרבי לך בורית' כי הדיש ראווה להדגש' לולי כי לא תקבל דגשות
ומשפט ברדית' בשקל גפרית עלי' שהוא מברך הבגד נקרא בורית'
ומיר' יונה כיהוא עשב שמכנסין בו' וישנימרשי' שהוא נקרא בלעז
שאבון' והתאר ובר' הייתי בעיניך' נשקו בר' ואין אלמים אבוס בר'
לברי' לבב' ברה כחמה' לברם האלהים הרואו לבהם' הבית חטאם
והדיש דגשה' ובעבור כי הדיש לא תדגש נמשך הקצין ונתחדש
אחריו נח תקורת' הדגש כמו שהיה במלת בורית' אן יהיה לברם
מעל עבד' אל' לאשר בדרם האלהים משאר הנבראים' לדעת ולהכיר'
ואעס שאין המנהג להכנס אותיות בכלם שהם אותיות השמות
במעלים העוברים הנה מראנו מעטאים יכנסו עם הא השמות

מקום מישור בין ההרים וגם הם מהעטף הרחשון בקר ודרשת את
באני ובקרתם לא יבקר הכהן ולבקר בהיכלו יהיה לוי לבקר מי כשיעלה
בלבי לבקרו והשם לבקרת רעה עדרו כלם ענין דרישה ובקור וכך הענין
הזה נקרא בקר כי בבקר יתבקר כל רוב לאור הנזם והפכו הערב שיתעורבו
הדברים ולא יביתם אדם ויקרא האור בקר בדך יחד כוכבי בקר כאמרו יב
כוכבי אור כמו הללוהו כל כוכבי אור והם שבעת המשרתים וכך נקרא
הבקר אור כן האור עד מחצית היום כאילו אנכי כן הבקר והקבוצ
היה זרועם לבקרים ויש לפרש כמה ולבקר בהיכלו כמו לשחר ועא
בקרת תהיה מולקה תהיה וכתב הגאון ר סעדיה זל כי אמר לשון בקרת
לפי שהמלקות הוא בר זרועה של בקר או יהיה הבית במקום המלא
לפי שהם ממוצא אחד הם קרובים בענין כמו שמדכאנו בלשון משנה
הבקר כמו הפקר ותרג ירושלמי תשמטנה ונטשתה ותבקרני יתה ופי
בקרת תהיה מהפקר היא לפי שלא חפשה ועל כן לא יזמתו אבט
מלקות יש ואמרו רז"ל כי המלקות לה ולא לן לפי שאני תהיה
ולא אני יהיו משמע שהיא לוקה ולא הוא לוקה ועא יבא ובקר ידע
והקבוצ אם ידוע בבקרים ודמות בקרים מתחת לו והמעלה למענו
כי בוקר אנכי כלומר חנה בקר בקש בקש יי לו בקשתהו ולא
מבחינהו יבקש את נפשו יבקש יי מיד או בשדוד מירי תבקשנה
קל האלב וכך חז"ל בענין בשבא הקוף ושלא נזכר פועלו ממנו ויבקש
הדבר ומיכא ותבקשי ולא תמצאי עוד והשם ולעשות את בקשתני
כלם עטנם ידוע בר מה ברי ומה בר בטעני כלומר מה בסי וכך
תרג בן ברדא ידנו בבר בחוץ כי כן תרג חוץ ברדא און מירושן בתבואה
כמו בר ולחם ומנון שמירושן תבואה לשבר בר וכך יהי פסת בר בחוץ

שנינו שנין וכן עשרה בקד מרימים הבריות תפוחין ובריות בשר וחוץ
בשכלים בריאות וטובות על דרך החשיבה כלומר מלאות וטובות בין שה
בריה ובין שהרעה משפטא בריחה אצל בדרך בעלי האב הוא בין כי הטהור
מהתעורר נחי הלמד בעלי ההוא עם בעלי האלק בהרבה מקומות ומאכלו
בריהה פי' שה בריחה והפעל הכוסף מוכניו להברחה כמראשית כל
מעוה ישרא לעמי כולם שנין שונין ברך וברך ברוח היער
וברך פועל טובה שהוא חציין קמין וחזיו נתח מעטן ברך וברדת עם
כמו ברך והשם שהוא על משקל אחר והוא כמלם דבלת ופי' כשיברך
לא יוכל הברך בעיר ולא על הזרעים כי אם ביערות שלא יזיק להם וכן
ובשם תשם העיר רל כל שם שיהיה בעיר לא יהיה פי' אם בשם
כלומר לא תשם העיר ולא תרד מעדולתה לעולם ולא יזכר אדם בה
שום שם כי אם על השם שהיא העמק נקדים וברדים שיש להם
כתגרים כתגרים כמו ברך וכן סוסי ברדים אמורים ברה
ברו לכם איש בחור ועל ולא ברה אתם לחם ולא אכל עמם ומנה
מידה והשם יתנו בברות ראש ונא הביא הבריה והפעל הכבד
ותברנו לחם להברות את רוד לחם וכבד אחר היו לברות למן והוא
מקור ויתכן היותן שם בשם חמיות אחות או יהיה כקובץ כן ברה
כמו כן אלה אלות וכולם שנין האימה המועטת ועל דעת כן
הוא כבוד ארץ והקף כן הדמיון ואינה שרשות ופי' שיעור מהלך
ארץ כן הבקר עד שת האימה כי כן משערים חלכי רדכים
והבאין רבינו סעדיה זל סוד גם כן הקף הדמיון אצל מר אורנו
כמים לטי העטן בלא חקר בר ולחם ומן כתבנוהו בשרש בר
ברך ודוד ברו ויפוט כי ברו המא ויברח יעקב ויבדחן בהחבא

ותפיש במקום אשר והבית גם כן כמו בהכין לו וזר וכל המקדש
שצואל הנמצא מה כמו שזכר בחלק הדקדוק וכן יהיה הלמד
בלבד במקום לאמר ויהיה ברם מזה השורש ועיקרו להדגש או יהיה
כענין הלמד מן ברו כלם איש ברא בראשית ברא אלהים ביום
ברא אלהים לב טהור ברא לי אלהים והנכנס על ועם נברא הכלל זה ביום
הבראם ביום הבראך כנגד כולם ענין יצירה אך יש הפרש ביניהם
כי לשון יצירה אינו נוסף אלא על דבר שיש בו ממש ויצורה ומה שאמר
והצד רוח אדם בקרבן על יצירת כלי הגוף המקבלים מה הרוח והם
הנמוח והלב ולשון בריאה נוסף על כל דבר ופירוש סעדיה ז"ל כי
אמר בקרבן ר"ל כי הבורא בורא אותה עם שלמות צורת האדם
אזו שאמר בקרבן וכן לשון בריאה שהוא התחדש הדבר ויצאתו מאין
ליש וכן אמר במסוק ולכבוד יצרתו אף עשיתו תחלה בראשית
היבואתי אותו מאין ליש ואחר כך יצרתו שהעמידו על תכונת
ואחר כך עשיתו שפיר תקנתו כי לשון מעשה הוא תקן הדבר והשלמות
לפיכך אמר אף עשיתו ועל המעשה הדגש ובראת לך שם ובראת
והיה לך תוצאותיו ויד ברא בראש דרך עיר ברא עננים בחירה
ועל וברא אותם בחרבותם ענינו וזכרת ודעו אהל לשון הערב
שאמר לברית אלה בדי וכן תי ויבוען יתהו בסתיהו ויש מי שפיר
משה הענין ובראת לך כלום שתכרות עני היצר ותבנה לך ערים
וכן אמר בריאה יברא יי' ענין גזרה וכן בראשית ברא והנכון שהיה
ואם בריאה ענין יצירה כי כל דבר חדש יקרא בריאה וכן בראשית
ברא וכן בורא עב שפתים כלום מחדש דבר שפתים שיאמר שלום
שלום לחוק ולקדוב ועל ועל מלך ממש איש ברא מאר

ברכות לטעם ברכות טאכ' ברכות שמרים והסעל הכבוד יודי ברוך ה' אלהים
בפס' וזכרנו ברוך טאך יודי מעל עמר כי יבא גם כן בסתח ובערי ככרן
שביארנו בחסד הדקדוק וכן וברך וכל אשכנזה מעל עמר גם כן ^{פירוש}
וברך השם ותעלהם וכל אשיב הברכה מהם יברך את בית ישראל ברוך
ידי חלן וברך ברוך אתכם מקור על משקל יסר יסרני יה' ומקור
כלא כי ברוך אנדכך והנה ברכת ברוך וכן הנה ברוך לקחתו כלומר
לברך אתכם לקחתו ויש אצל שהוא שם ויברכו לכם האנשים המתנבאים
לשבת כדושלם ויברכו כל הקהל לוי' ברכנום מבית יודי והכסעל
ושיבו בך והתענעל והתשרבו בורעך וכל הודני להם עינים ידועי
ברך נבות ברוך אלהים וצמת והדומים להם כגוי הקסלה קח כח את
ברכתו מנחתו וכן קח נח ברכה מאת עברך מנחה ויתכן להיות מטה
הברך און' מביא המנחה וכן לשאול לו לשלום ולברכו להביא לך ^{מנחה}
ואינו כן ואחות את ברכותיכם כמעט שחשב ר' יונה רח הוא ברכה
ממש והראיה שאם ואחות כי הברכה הסך הקסלה כי הברכה תוספת
הסאה והקסלה מגרעת הטובה עשו אתי ברכה משרה ושלום וכלם
ענין ברכה ומה שנבדלם ממנו כמון וברך יעקב את פרעה כי תמצא
איש לא תברכו והדומים להם שהם שאינם שלום וכלם ענין ברכה
ומה שנבדלם ממנו בענין ברכת הכבוד אים האלית הוא כענין תהלה כמון
ברכו יודי מלאכין ברבי נפשי את יודי והדומים להם ועל וברך על
במבין נבדלה לפני יודי עושנו והכבוד ויקראו לפניו אברך האל ^{במקום}
הא הברך או חסדך למדבר כלומר כל אחד היה קורא לפניו אברך ויברך
הגנלים והשם תכרע כל ברוך בשם נקודות על הברכים ועל השקרים וכל
ברכים תבנה מים וישם פניו בן בדכך בברע על ברוך כיון מדעו על

המעט הפבריקהוהו נוצר המה הכריח את יושבי גת פרשדד אבי יברוחו
ותברוחו מעלי ויברוחו כל העמקים לא יברוחו בן קשת ועם
התאר בריחיה עד צער ונא והורדת ברוחם כלם ונא ואת כל
מברוחו בכל אנפיו ונתב אהל כי ויקם יונה לבחור תרשישה כי מעל
וי הוא ברוח אינו ענין בריחה ממש פי אק בריחה ממש אלא על סכנת
עשות אק לברוח בנזקום הזה למהר השליחות ופוד למה היה ממחר
השליחות כדי שלא יתן לו הקסה אות ומופת והיה סבה שישונו אנשי
נינה ותשובתם היתה כליה לישדל וכן אמר על כן קדמות לברוח תרש
והשם הן שהיה וודע כוסנו נתן לו בית אות כי אין לך אות גדול שהשליחות
אלהים והיו הולכים אנשי האמה למנוה וכיון שהיו שם וראוהו הכירוהו
וצע הדבר למולך נינה ומיד האמרו בו כא שר העיר אנשי האמה
שהם השליחו בים ופוד כי לשען מלכט יי הוא במצות המשלה וכן
יבאו מלכמים מלכט בים ויבא קין מלכט יי ואמז דוד ואנה אבוח
מסנך אבוח ונא אמר מלכטך וכן מיד ועתה ברוח לך אב מן כן מה
סלכת וכן יתכן למרש למי מודשו באו מבבל בראו מכשדים וכן ויברוח
איש לשדהו הלוי והאנשורים ונא לברוח בתוך הקרשים והמעט
הכפך מברוח כן הקצה א הקצה והשם והברוח התיכון ושש ברוחם
על סויתן כחש ברוח תאר למי שהוא מברוח הים כן הקצה א הקצה
והוא כושל על המלכים התקוים ועוד נפרטנו בשרש כוש ויש
ממרשי מזה והורדת ברוחם כלם כלו קשורים ברוחי ברוח
ועוד נפרטנו בשרש רוח ברוך בא ברוך יי ברוך בני סווי ברוח
את לוי ברוכים אתם לוי ורע ברוכי יי כלם תאר כי לא נבנה
בנין קלמנו והשם ברוכה בקרב הארץ ברכת יי היא תעשירי

והוא אף וברא אתה וואעפ שמת באהת ענינו כריתה בשל מי בשם
קציר גם בשלו עמיה והתחד ובשם מבושם במים את הגורע בשלה
והכבד ובשלו בהם ובשלת ואכלת ובכלי הבקר בשלם הבשר מיד בשם
להם בשלו את הבשר לא תבשל גדי בח אמו ושלא נזכר מושלו ממנו
ואם בכלי נחשת בשלה אשר תבשל בו ועם לקדרות ומבושלות עשו
נתחת לטירות או יהיה מבושלות מקום העשו לבשם שם וכך תלי ואת
לבשלה עבד לנדברא אלה בית המבשלים מיד בית הטבחים שהיו
מבשלים שם באותן הבתים ואם בית המקום בתו ורבים כמוהו במקרה
יחיד במקום רבים וכך אמר לא תשב אשה לי בבית רוד מלך ישראל
כי קדש המה אמר בבית רוד כמו בבית רוד ואם בבית רוד על דרך כלל
ואם כי קדש המה על דרך פרט וכך אמר באה אלהם ארון יוי ואעפ
שלא היה הארון כי אם באחד מהבתים נקדשו כל הבתים ואם כי
לא תשב שם לי אשה וכבר אחר הבשילן אשכלתיה והכל ענין
אחד כי בשום המידות כמו בשום הבשר כמו שאין ראוי לאכל
הבשר קודם שיתבשל כך אין ראוי לאכל המידות קודם שיתבשלו
אלא שבשום המידות הוא טבע בשגם הטבע ובשום הבשר וכיוצא בו
הוא בשום המעשה וכל לשון בשום בשר הכתוב במקרא הוא עכדי
מים על האש אבל אחד מביאנו שענינו ילי והוא יובשיל את
המסח באש כמעט שפרושו ויפלו בשם וקנה בשם לא בא בשם
ההוא ואת הבשם ואת השמן ומא וקצמן בשם מחציתו בשם נקודות
ומשקל שלישי אחת מורי עם בשמי והקבוצ בשמים ראש והוא
מקובץ בסחר משפחה המשקלים ובאור הקדוקים תמצא בשער הקדוק
ושמיות בשש יען בושמם על דבר אין למטה הוחת חכד וענינו לפי מקומו

ברכה היא והוא רפה והמסורת עליו כל לשון ברכה ברכין רש כר מן תרין ברכין
ברש על ברכיהם והוא ברכ על ברכה ועל הכרחה השליונה יש ברכין
הכרחה והאמת כפיך ברכה מים מכוונסין וכלא כרחה וכן ברכין רשל הפסקה
והברכות שנתמלאן מים מערב יום טוב אמור לה שיקח מיהן צחולו שם
מזעזד ופיר הפסקות הם החריצים שאין בנויים באבנים והברכות הן
הבנויות באבנים ובסיד ומכנס שם מימי גשמים וכן ברכת השלח
למן הכתוב ברכות בחשבון ברכות מים ואמר שיהיה כמותם הנה על
ברכה כי ארץ העגב נתתני ואעם שהרש קמוצה הקמך תחת היסוד ^{ובמזון}
אבים או הוא ברכה ממש וכן יש מפרש משה גם בתפלת גמטה ^{כפי}
ברכות ברכי ברם ובגני ברכים מן כפיצי הגבירים התמודות ^{ברכה}
אוייהו שם כלל לבגדים הטאים מברוכה ברכ ברוך ברוך ותפנית
התשלח ברכים וילכו ידוע אדם פטרה וברקת וברקת והב איכן יקרה
צהובה כמו והב וקראת טן לפי שהיא מבריקה כמו הברק לפי שן ברוך
למשן היה לה ברוך כלומר שהיה לה כנה הרבה כמראה הברק וברק
ממדרתו הוא להב החסית הרוכה לברק וכן ברוך חכמת וברק חסית
ול יונה פירש וברק ממדרתו על המטה הארוכה ופי' מרחוקתו כים
המרה ואת הברקונים מן מימי הקונים ברוש תחת הצעצוע
ישלה ברוש ברוש תהדר מן מימי אור בוייש בלע והברושים
הורעלו החצים או החסיתות שם שהם עץ ברוש ואאלל פיר הגבורים
אחזתם רעה כי הגבורים והגדולים יכנה אותם ארזים וברושים כמו
שאכל ואכרות קוצות ארזין ומכחר ברושין ברוש היסצו ברוש
כמו ברושים ואת אור הברית וברות שלומה לא תסמוט ברית חדשה
לכה וברחה ברית קיום ויש אומר כי התין מומרת בהא כמו שכות

בקבוץ בנחלו הבתות ענין שממה' אלמים בת יציל' וזאת צדק ובת צדק'
 מדה ידועה והיא כמדת אופה' שכך כתוב האופה והבת תפץ אחד יהיה
 אבל האופה מדת היבש והבת מדת הפח' והבת עשירית החמר' וכך
 האופה כמו שאמר מעשר החמר הבת ועשירית החמר האופה' וכך אמר'
 כי עשרת עמדי כח יעשו בת אחת וזרע חמר יעשה אופה' והקבוץ ס'
 עשרת הבתים חומר' וכן בתים עשרים אלף בדגש' בתל בתולה
 ואיש לא ידעה' תתעלמנה הבתולות היפות והעם ולא יפרד לא מיצאת
 לבתך בתולתם' ואם בתולי בתי' ואבכה על בתולי' ידוע' ומה הענין'
 קראו רזל לאומה שלא נתחרשה בתולה היתה שלא עבדה מעולם'
 ועוד אמרו עד שנגיע לסלע או לבתולה' כך יאשה שלא נבעלה
 נקראת בתולה' בתך ובתקך בחרבותם ענינו תקיעת החרב בגוף
 האדם' בתך ואת היצפור לא בתך' והכבד ויבתר אותם בתוך'
 והעם על הגרי בתך' ויתן איש בתך' והקבוץ בתרים' ויעברו בין
 בתרים' ענין חלק' ואשר הוא בין ארבע אותיות'
 בדרך' ועינו כעין הבדל' עם הבדל' ואבן השמים' והיא אבן
 יקרה וחומרין שהיא האבן' ויש אומ' שהיא אבן לבנה יגולה שנוקבין'
 אותה ומחברין ממנה אבנים ועושין מהן ענק' בלעד
 בלעדי אחזה אתה הוצי' בלעדי אלהים יענה' ובלעדיך לא ירום
 איש את ידו' כמו זולת זולתי' וזולתך' ויחן תכך המטה שתאמר בלש
 יחיד' כי אם בלשון רבים' ותכנס עמה מים השמים' מבלעדי מושח
 וי' אלהינו' ואעפ' שיספיק מבלתי תמים' כמו עם האדם' עשו זה לתוספת
 בחור כמן שהכנסו אות השמים' עם תך' ויספיק בזולתה' בלעדיך
 היד' אזה לבנוי המדבר' אעפ' שהיא נראית תצה כמוהו משהו'
 הדב'

עמוסכם והטדיתכם על דל או ענת מרמס וכבר כתבנו בן ענת אחר בשר
בזם בשר ויברך כל בשר ולא ישחת כל בשר שם כולם ופרשו מזה
ובשר קדש יעבדו מעמך כלומר אנשי קדש יעבדו מעמך ושם פרס אף
עצמי ובשרי אתה עדים מעצמך ובשר מבשרי ובשר כי יהיה בן בעווי
בעור הבשר הבשר ה' גליון החיצון יקרא עוד כנגד הבשר אשר תחתון
הטעמי ויקרא גם כן העליון בעצמו בשר ורוצה בו העור לבדו והוא אמר
דבקה עצמי לבשרי אל לעורי כענין עורם עם עיניהם ומה שאמ
בעורי ובבשרי דבקה עצמי אל כי שניהם העור והבשר שכן לאחד ואף כי
אפוא העור העליון שהעצם דבקה בן וכך יזכר העור בכלל הבשר והעור
האכל בדי עורו כחלו אמר בדי גופו והקבוצ חיי בשרים לב מרמס ומבשר
לא תתעלם אל מקדוכם כי קדונו של אדם כבשרו הוא כג שאמ אף עצמי
ובשרי אתה ויבא לכנוי העורה לזכר גולי בשר אשר בשר המורים
בשרם כי יהיה גב מבשרו וד בשרו את גופו או החתום בשרו מגופו
וכנוי לערות הנקבה דם יהיה גובה בבשרה ועל אשר בשר אתגל
מבשר ויען המבשר ויאמר גם ישראל לפני מלשותם מבשר טוב מבשר
ציון מבשרת ירושלים מיד את ציון ואת המבשרת ואת ירושלים הרימי
בכח קולך בשרי ערי יהודה ואמר להם הנה אהיכם כמבשר בעינו
מיד כמבשר טוב וההתעל יתבשר אדני המלך והשם יושב בשורה
אתה אשר פתתי לו בשורה מיד אשר חשב שאתן לו שכר בשורה ^{מסור}
החדשות על טוב או על רע יקרא מבשר ולפיכך אמר ותהלותו ^{ובשרו}
כי הם יהיו חדשים בספור תהלותו כי ישראל הם שהתיחדו בספור תהלות
ירי עבד אתו הגביל שכל המשוך שם מקום ידוע אמנם בדת
וחשייתו בטה והנכון כי ערע בטה בדת בשקל קמה ובלע הנחבדע

מענין גאה עמון כי הוא הגודל והחוממות על כל גאה ודמה כל גאה
 שמוענו גאון מואב גי כסוד גבהו והקבוץ בית גאים והבנו לבחיונים
 כמו לבאים ואם הוא שתי מלות ענינו מלה אחת כמו עולה ימיה
 והית הנראית בו לכד הסעם תמורת הא על כל גאה ודם כמו עליונים
 אלה ששטנו תנועותי מיטע אות הגרין ובכתוב הוא מלה אחת והוא
 הענין הכפודש וביא הקרי בשתי מלות להוסיף בו ענין כי גאה הוא
 וצנים מענין העיר הזנה חרב היונה שהוא ענין וכא תונו איש א על
 ובחסרן ההא שמוענו גאון מואב גא מאוד גאותו והשם גאה וגאון
 ובהאות לכד בפעל בואו גאון אפיקי מינים גאותו וגאון ומא
 גאות לבש בגאות הים ומא לפע שבר גאון את גאון יעקב בגאון
 גפך והקבוץ ביום גאון מיסניגוה שכתנו עוד בשרש גוה גאון
 גאל ין עבוד גאל סך אתה את גאונתי וביא גאון הקרב לך מגאוננו
 הוא לפי שקרב משפט הגאונה נקרא גואל והעפעע או השיגה יד
 וגאול ואם לא יגאל באלה והשם וכן הגאולה זיש כפרש ואשר
 יגאל כן הלום יקנה כלומר אם יקנה אדם כן הלום בתי עיר חומה
 לא גאולט לשנה כמו מישדא אלא ויבא ביוכל אם לא גאולט בעתים
 ויש ספרשן לשון גאולה לפי שאם גאולט עולם תהיה כלום יכול לא
 ובר הכת אלא בישראל שם קח מיד גוי גאולט עולם ואם לא גאולט
 יבא כמכר בית ועיר אחותו בדובל ועא הוי מוראה ונגאולט
 מלרע והוא נפעל עונק והכבר במה גאולט לך לחם בגואל ושלא
 עבר פועל מבנו וגאולטין הכהונה והמורכב מכנו כן העפעע גאולט
 בדם יתאר גאולט הכהונה במלכותארי תצדיה וההפעעל אשר לא
 בפתג המוסר וכבר אחר וכל מלכותי אגאולתי משפט הגאולתי

שיש לך גאולט ל עולם אבן לוי שאת רבנו לא גאולט עולם לפיכך
 אה יגאל כן הלום כלום
 לוי גואל מיד לוי גאולט

יחד האבים נראית כפניו וקרע לו חלוצי וחשומי שת וארזים חודי על כל
 אצילי ידיו יצרו גזבי ושדי ביששבר והחכס ר' א' אבן עזרא זל פירש חוד
 לכנזי כלומי אך בלעדי לקחו והוא מה שאכלו נערי בדליעל
 כגד כתפנוס אותו בשרש כל כי היא מכה מורכבת בעבע
 לשחץ פרח אבעבעת כגד וכדעוהו בשרש בעה בעליך בעלי
 לארץ עם כן בעל בפלס סגריד כן סגר ופיר ארון לארץ ועור
 אפשונו בשרש עמל בקבוק וקניית בקבוק יצרו חרש הוא כל
 חרש אוזולתו שפיו צד ולפיכך נקרא בקבוק כי כאשר שזתה בן
 או שופך ממנו עושה בוק בוק ובלשון סגן ויטמעל שמת בוק
 ברבר וברבורים אבוסים עופות פטורים עומדים על האבוס
 תמריר וכן אבי הכתובים עומא ממטמא והעוף המסורס הוא שיתמטמ
 ביותר בויקרא רפה מהו ברבורים אבוסים ר' ברכיה בשם ר' יהודה
 אבי מיני ביבריא רבנן אמר עוף טהור ונמעולף הוא והוא בא מבת
 והיה עולה על שולחן שלמה בכל יום ברוד בחזל באה נפשו
 בכבלי ברזל ואבי נפשו כי הנפש מעוטה בענוי הגוף וכן אסרי עני
 וברזל פיר כבלי ברזל ימלא ברזל ועץ חטת פיר ברזל ספרות הקוצים
 כמע קרן אונגרת וכיוצא בהן וכן ואת הברזל נמלאם המים ר' הגרן
 שכוחתני בו העצים נשדמה אות הבית בעה
 ונתחיל אות תגימל בסך גג והיא עלתה עליהם
 על הגג ועשית מעקה לגג את גגו ואת קירתי והוא מוכנה
 בלשון וכד כמו שאמ' כי יפול הנפל מכל והקבוצ בלשון נקבות יהיו
 כחדיק גגות בו עלת כסך לגגות גאה כי גאה גאה כי גאה
 המים וגאה כשחל תצורנו היגאה גמא בלא בכה פיר היגדל זכום

והוא שיני' על כן גבהא קומתו בחסך תבעות היא' ויגבה יו' צבאות ותגבה עה
ותעשינה תועבה לפני' כמו ותגבה עה ובא כן לזווג המלות ותעשינה'
ואעפ"כ בכ"ן הוא בלשון בכו תבאנה ותבחינה' והתארה השפלותי ע"י גבוה
ועיני גבהים תשפלותנה' אכל תרבו תדברו גבוהה גבוהה פיר' אמרה גבוהה'
וכלא תועבת יו' כל גבה לב גבה עינים' מגבה רוח' ואפשר שהוא כמשקל
גבוה אבל כבוד קריאת ההוא מפני המקרה חסרו הקבוץ כן הבית והעם עיני'
גבוהות אדם' וכלא גובה שמים' ולפני כשכלן גבה רוח' וירא בגבהו' והקבוץ
גבהי שמים' וכלא ואל גבוה קומתו' בשקל בגודל זרועך ותפעל תעשה
מגביה כתיב' או הגבה למעשה' אם תגביה כנשר' כולם עטנים ידוע' ופי'
אם תגביה כנשר' אם תגביה קנך כנשר' או יהיה פועל עומד' וכן המגביה'
לשבת' והייר נוספת' וכן המשפיל' גבה' גבת הוא בקרחתו' או
בגבתו' בקרחת' או בגבת' הגבת הוא מקום שלא היה בו שער' אבל
קדחת הוא שהיה בו שער וכמ"ס' וכן גבת הגד שערך הגד חדש
ואין בו שער מפני' דעת' אבל קדחת הגד שנמרט שער שבן מסני' ישנו
והדעת בו' וכן תר' בקדחתו' או בגבתו' שאכל על הגד' בשחוקותיה
או בחודותיה' וכן פרשו בספרא' בקדחתו' אלו השחקים' בגבתו' אלו
החדשים' ושם פרשו קדחת וגבת הרמש' ואמרו אינהו קדחת ומינהו
גבת' כן הקדקדק לאחורין זו היא קדחת' כן הקדקדק שופע לפניו' וה
היא גבת' גבל' סא תשיג גבול רשך' וגבולה אכל שפתה סביב' גבול
האמה' כלומר המסורת סביבה' וזת' והקבוץ שוד ושבר בגבולך
והפעל ממנו אשר גבלו ראשונים' והירד' יגבול ארצו' וגם חמת תגבל
בה' פיר' תהיה גבולה' והכבר' והגבלת' את העם' הגבל את ההר וקל
פיר' תשיג גבול בהר' והתאר' מגבלות תעשה אותם' בפלס הערים'

האלף תמונת הא הבני והמעלה קלה מזה הענין גאלותו חשך וכלמות
כולם ענין טנוק ולכלוך ויש מפרשי גאלותו מעטן כגואלכו הוא כסוף
היו קרובין חשך והכלמות ויש מפרשי כקה ויגאלו כן הסהונה גאלי
הכהונה והוא הסך הענין כמו משריש ומשריש כן גואל הוא הקרוב ומגואל
הוא שנתרחק כן הקרובה והמשפחה והם נתרחקו שלא מרצון כתב
היחס גב גב המעבד על גבי חרשן חרשים וגבית וגבה להם
מלמות עינים או גבן אודק מי שיש לו חטאות על גבן יקרא גבן ^{הי}
נוספת וכן הרים ובנועים ההרים השקלים כי הגבן מסע כמיסת גבן
הוא שכל קצר קומה וכן ההרים השקלים נקראו גבנוים ועוד כי ^{לכמה}
קומתן ורעשו וחרדן ביום כשתן תודה כמו שאמר ארץ רעשה גם שג
כספו הרים טמן מסע יר וחובי וחרד כל ההר מאד ואת גבות
עיניו הגבות אשר על העינים ויתכן למרש כסה או גבן אודק ותרג ירושל
ממרש דגבנו חמין עיניה פיר שבבות עיניו מכסות עיניו כל כך הם גדולות
והכבד והישר בעיני שנקר כלם לשון גבהות כי כל אבד הסעם העליונים
שלו יקראו גבן וכן גב המעבד ותשע סך גב כמו שאמר ותעשי לך רמה וגם
הגבן נקראו לפי ששודרתו כפוסה והנה עבה שודרתו העליונה כמו גב
הבהמה לסיבך אפי על גבי חרשו כלומר שמנו כסוף מודות לכניהם
וכן הרים גבנוים פיר גבוהים כי ההרים יש להם גבוה באמצעם ^{ומעיונים}
מיין ומיין ואם לבנה תרדדן הרים גבנוים כלומר אעל שחתם גבוהים
אין הבחירה בכס כי זה ההר חמד אלהים לשבתו והן נקראו גבות ^{עינים}
לפי שהן גב לעינים והגבון כי שרש כל אלה גבב והדגוש יוכיח ונפל
ממדת גבנוים להקל גבא ולחשוק מים מגבא והקמץ גבאים
ביצאתו וגבאין מקוה מים ותרג בורגובא גבה לא גבה לפי ולא

ושר ולנקמה אמר למלך ולגבירה לעולם אהיה גברת גברת ממלכות
ממני שרי גברתי ונקרא האיש גבר למי שיש לו גבורה עם האשה
ידך גבר בעלמה גבר לא יצאח ביצח בשש נקודות וכן אמר בארבה
גבר במסלותו ולכונן למי שהמשיכם לאנשים גבורים טלמאה גבר פרעו
הזל למי שטלמא האיש קשה מטלמא האשה ועוד נכתבנו בשירש
טיל והקבוץ הגברים לבד מוטף ומא עם גבר תמים עם גבור תמים
גבש ראמות וגביש אבן מהתבני היקרות וד יונה פירש בגד
גמני השוד והססים ואבני אלגביש פיר אבני ברד חממת אל גביש
כי הוא שתי מלות במקצת הספרים המקוריקים ובמקצתם ימצא
מלה אחת ומעט יתכן לפרש שתי מלות גר והכך כודע גד הוא
והוא כסברתא בלשון רזל ובערבי למעבור ובלשון סילנדרי ומה שאם
כודע גד לבן אין סמיכות לבן אל הגד שיהיה עינו כך כי אין הגד לבן
אלא שהיה גרמים רקים כדמות גרמי הגד אבל הכן היה לבן וכן אמר
בפסוק החרר ועט כעץ הזרעו מהודיע כי אין סמיכותו בעבור עינו
כי אם לתבועתו ועט העורכים לגד שמתן למעל ואם ראשה הכהן
שהוא כוכב צדק שיוה עם כל דבר טוב כי יקרא בלשון קוד ואם כי
כעוהו בא גד גוד יגדו עם נפש צדיק וכחכ איש גודים באגד
כלוב גודד הגדוד כי בהולדו הן גר גודד בעם גר גודד יגודו לעלות
לעם יגודו הנח תמורת הככל ועוד נפתבם בשירש גוד וההתפעל
ובית אשה זונה יתגודד יתחברו גודדים גודדים עתה תתגודדי עת
גודד ור יונה הכנים בזה הענין העורכים לגד שמתן כלוב במלון
כמו שאם המוכסאים למע ממשך ועט על כל ידים גודות ועלת
כן מסתתרת עמו כי היה לולוב כל ידים גודות לא שמתן כן מסתתרת

המבטלות והשם בלשון נקדה וכסמת ובלתו והקבוץ גבולות ישיגו ובלתו שדעות
גבולות כסמס עבדות וימסלו בועי שלמה ובעי חמדם והגבלים הם כוסם האב
בין ובמדה כמנו שפוסלין פנות הבית בקו ובמדה אנות נען חוט של סקרא
בסוף מהתה או משרטטין בשדטאם ומשם ימסלו האבץ והוא מעטץ
כלום שמעשים גבול למדת האבץ ומערשים מרשו גבלים אנשי גבל שהיו
אומטץ למסול אבץ ובן זקט גבל היו מחזיקי בדרך גבן הלוא מחלב
תתיכני וכגבנה תקטיאני ור יונה הביא בזה השדש או גבן אודק הרים
גבנועים וכבר כתבנום בשדש גב והוא הנכון גבע בגבע בנימץ
בסגול ובהא הנקבה גבעה ובסמק גבעת שאול גבעת הערלות
והרבות הרים וגבעות וגבעה כמו הר אבל אינה גבוהה כמו ההר ועא
ומגבעות תעשה להם הם המעשים שמישימין על הרמש לתמארת ועא וימא
הגביע ואת גביעי גביע הכסף שלשה גביעים משוקדים ובמכרה
אתבנה גביעים אשר נמכרה הגביע בידו והוא כמסוס אבל הוא
עשה בתכונה אחרת כמו שאול גביעים כמלחיים יין וכוסות גבד
גבר חסדו עליהם ברכות אבך גבדו והמרים גבדו ומאחריות גבדו
בדרי בעבור ההמסק כי בלא גבד בכח איש כי יהודה גבד באחיו גם
גבדו חיים פיר גם גבדו בחיל וההתפעל וחל שדי יתגבר ומשניהם
כי יתגברו והשם קול ענות גבורה והקבוץ ואם בגבורת שם שנה
אנה קנאתה עשורתך והפעל הכבד העובד וגבדת את בית
גבורה וחיליים עבד עבדותם ביר ומי וחיליים עבד אם הקרחם
כהה צדק הבוסק עבן להוסקת כח וחיל וכבד אחר והגביר ברית לבי
למשכנו נגביר כוסם לשון חזק וחומק ומכוח והתאר הוא החס להינת
גבור בארץ גבורים הכמה ונתאר אחר הן גביר שכנתין לך סל אדון

על ההווה ואת בת היענה והוא הדן ליענה עזמה אלה שאף מנהג העולם
לאכול אותו השוף אלא בעוד קטן לסי שהוא רק אבל כשיגדל בשור קשה
מאד וזמן האוי לאכלו והקבה הקטנה בשדה יתר רק מבשר הזכר לסיכך
אבל בת והלך דישו כי לסיכך אמר בחלב אמר מן שיש לו חלב אם יצא
עוף שאין לו חלב אם כי אסור בשד עוף בחלב אינו מירברי תורה לא
מירברי סוסרים וע"א מלא על כל גדותיו והלך על כל גדותיו על כל שנתו
מפה ומסה וכתבר יעקב בן אלעזר אשר בתוך הנחל הגד ואם יעזר אקד
מן גדותיו וית רבנו נחלה דבשכט גד גדל מה גדלו מעשך יו יו
אלה גדלת מאד כאשר גדלה נפשך ויגדל המלך שלמה רק הכסא
אגדל מכך כיר בדבר הכסא כי גם הוא עומד ואינו יוצא כאשר כתב
הינה ויטך דוד הלך וגדל הוא מקור אותאר בענין סעל וההתפעל
והתגדלות והתקדשות כי על כל יתגדל והפעל הכבד גדל המלך אחשו
אחל גדלך ענין אלה והדומים להם יקר וחשיבות ויגדל הילד וגדלו
הנערים ענינם והדומים להם תוספת השנים גם האיש גדול מאד ^{משה} יצד
וחשיבות אחי יסת הגדול בשנים וכן פרשו רזל כי יסת גדול שבתחית
היה בשנים את שני המארת הגדלים גדולים באורה אשה גדולה
העזבה וכתבות המסות הגדולות גדולות בסמל והתאר בכלא הוסך
גדל וטוב והקבוץ גדלי בשד בפלס וקני מואב והשם על פרי גדל
לבב מלך אשר כגודל חסוד את כבודו ואת גדלו ובשורח הללוהו
כרב גדלו וכאן לך יו הגדולה ולגדולתו אין חקר וכאן בגדול גדעך
ועל ענין גדלות כי מעשור גדלי באב והוא עומד ופיר גדל עמרי
והוא שב אם הינום שאכל למעשה וכבטן אמר אנהנה שב אם
האכלנה ומה שאכל וכבטן אמר הוא דרך הפלג כמו מעודך

עמו על כן כל ידים גדודות וכן הוסקה בו יזכ שתרגם על כן כל סייטן מתח
מתחמכין און יהיה גדודות שם האחד ממנו גדודה בפלס חלטה מלובה
והתפעל ממנו ויתגודדו כמשפטם לא יתגודד ולא יקרח לא תתגודדו
עד מתי תתגודדי וקחני בגדים ומתגודדים כולם ענין שריטה בבשר
ומזה הענין נחת גדודיה כי החריכות שיחרוש החודש בארץ הן כמין
שריטות בבשר והם העמקים שבין תלם לתלם יקרא תלם והחרישה
שהיא העמוק יקרא גודד גרה וישלח יהודה את גדי העזים הקטן
יקרא גדי בין כף העזים בין כף הכבשים שהרי סמך גדי עזים ודומה
שיש גדי שאינו כף העזים וראו אבן עזרא מיל כי לא יקרא גדי כי
אם כף העזים ומה שאם גדי העזים כלוב קטן שגדין נודך לעזים
וכן שער עזים ואם כי כן נקרא בערבי גדי והקבוצ אחד נושא
שלשה גדיים שני גדי עזים ובלשון נקבות ורעי את גדי ותקף לא
תבשל גדי בחלב אמו מה שאמגדי הוא הדן לכל בשר בהמה לא
שדבר הכתוב בהוה ומה שמנהג העולם לאכול כי מינהגם היה לאכול
הגדים יותר כף הסלאים כאשר נמצאנו בכל המקרא שני גדי עזים
אנכי אשלח גדי עזים ונעשה סמך שי גדי עזים ויפקד שמעון את
אשתו בגדי עזים ואחד נושא שלשה גדיים ומה שדבר על הקטן
שבבהמה לפי שאין דרך לבשל בשר בהמה גדולה בחלב כי החלב
מתכשל במהרה ולא כן הבשר אלא אם כן בשר הקטנים כף הבהמות
שהן קרובים להתבשל ומה שאם בחלב אמן לפי שחלב עזים היא
המרוצה ובו תדבר הכתוב בהוה כמין שאם ודי חלב עזים וכן
בדברי חז"ל דברו על מהוה לפי שהוא נמצא יותר כמו שאמר
על חלבה מה ששני חלביות אני מוכר לך וכן דרך הכתוב עליו

וְלַחֲבֵי הָאָרֶץ וְגִדְדֵי אֶת גִּדְדֵי וְתִגְדְּרוּ גִדְדֵי עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְהַעֲסֵם אֶת־
לִקְחֵם הַטּוֹעַל מִמֶּנּוּ גִדְדֵי מֵהָ וְגִדְדֵי מֵהָ כִּי הֵן גִּדְדֵי גִדְדֵי הַדְּחִיּוּהָ וְהַקְּבִיץ
לְמֵה מֵרֵסֵת גִּדְדֵי יוֹס לְכַנּוֹת גִּדְדֵי וְהַעֲסֵם בְּלִשְׁתֵּי מִקְבֹּת הַמֵּה הַיּוֹצֵרִים וְעֵבֵי
נִטְעִים גִּדְדֵי כְּלוּלֵי יוֹשְׁבִים בְּמִקְוֵם הַנִּטְעִים שֶׁהֵן נִטְעִים הַנִּטְעִים
וְעוֹשִׂים גִּדְדֵי וְלֹא הַעֲסֵם בְּלִשְׁתֵּי מִקְבֹּת הַגִּדְדֵי הַגִּיבֵה וְהַקְּבִיץ וְהַתְּשׁוּטָטָה
בְּגִדְדֵי הַחֲוִצִים בְּגִדְדֵי מֵרֵסֵת כֹּל גִּדְדֵי וְכֹל וְגִדְדֵי אֲבֵנִיךָ נִהְרָה
בְּשֵׁשׁ נִקְוֹת אוֹ הוּא הַמִּשְׁקָל הַרְאֵנוּ בְּעֵצֵי אֶלֶף שְׁשֵׁתָּהּ כֵּן
כִּי גִדְדֵי עֵץ הַכֹּל סְתִימָה וְסִגְיָה וְכֹתֵל הַעֲשֵׂי לְכַנּוֹת וְלִכְרִימִים
וְכֹל כֹּתֵל שֶׁאֵינוֹ בְּכֵן תֵּן הַחֲתִים וְהַחֲנִיעוֹת יִקְרָא גִדְדֵי וְכֵן גִּדְדֵי
הַחֲדָרִי כֹּל כִּי לְסִגְיָה וְלִקְטִינָה שְׁעָרֵי לְמִדְבַּר הַבָּאן גִּדְדֵי אֵין
נִבְנֵה לְמִקְוֵנוֹ וְגִדְדֵי לְכַנּוֹת הוּא הַקְּרָא בְּדִבְרֵי הַלֵּל דִּי בְּאִמְרָם
כִּכְנִסוֹת לְרִיד לְהַתְּעֵשֶׂר וְרֵשׁ זֶלְסִיד מֵהָ וְהַתְּשׁוּטָטָה בְּגִדְדֵי כְּלוּלֵי
הַתְּשׁוּטָטָה בְּכֹל הַבְּהִמּוֹת שֶׁבְּגִדְדֵי הַבָּאן וְהַקְּבִיץ וְיֵת וְאֵת הַמִּמְצֵן
בְּמִצְרַיִם גִּדְדֵי כַּעֲרִישׁ וְעַד קִמָּה וְעַכְשָׁל גִּדְדֵי הַתְּבוֹאָה אַחַר
שֶׁקָּסְדָה וְהֵיא עֲבוּדָה בְּגִדְדֵי נִקְרָא גִדְדֵי וְכֵן אֲמִירוֹתֵל לְמִטָּה הַמֵּה
עַל שֶׁתֵּה כֹּל הַמִּדּוֹת שֶׁהֵן בְּמִקְוֵם הֵן נִגְדְּשׁוֹת אֵין מִוְחָקֵן בְּמִקְוֵם
שְׁעָרֵי וְעַל גִּדְדֵי וְשֶׁקֶד יִמָּהר לְהַאֲסֵף לְקִבְרוֹת כִּי הַגִּדְדֵי
שֶׁאֲסִפֵּן אֹתוֹ בְּזִמְנוֹ אַחַר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל כֵּן הוּא יִאֲסֵף בְּזִמְנוֹ וְלֹא הֵיא
זֶלְסִיד גִּדְדֵי הַקְּוֵבָה שֶׁהֵיא עֲשׂוּיָה עַל הַקְּבִיר כִּי מִבְּהַר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יִמָּה מִיֵּד כִּי שֶׁאֵין הַכְּתוֹ לְמַעֲלָה וְהוּא לְקִבְרוֹת יִבְלֵ וְהַקְּוֵבָה הֵיא
עֲשׂוּיָה כִּי הַגִּדְדֵי גֵה גֵה גֵה אֶשֶׁר תִּתְנַחֵל אֶת הַחֲדָרֵי וְכֵן
דֵּן תְּחֻבּוּמָה וְהַגִּיבֵה וְכֵן בְּאֶלְפָה בִּימֵי אֲסִיבָה גֵהה וְכֵן יִגְדְּדֵי מִוֹד
עֲבִיבוֹ וְכֵן יִדְּמָה וְכֵן לֵב שֶׁמָּה יִיטְבֵהָ וְחֶסֶד כִּי מִיֵּנוֹ כֵּן הַדְּמִיָּה וְהַעֲסֵם

עד היום הזה חולתנו ור' יונה כתב כי גדלנו עובר והפעל הפסד בתוספת
ורבי עטנ' ותרבי ותודע' והכבד הגדלים יי' לעשות עם אלה ועשה ^{ברבנו}
והגדול ואם תגדל פך המגדילים עלי' והגדילו על גבולם ויגדילו על
עם יי' כיד ויגדילו מהם הגדלים על עקב וספור העושים הגדילים כיד
הגדלים לעשות כח וגבורה' עד דוד הגדיל' הגדילים לבכות מגדול ישועה
מלכו בספר תלים והתאר כמדום ישועות מלכו בספר שמות
והפעל הכבד מים גדלוהו וגשם גדל גדל פרע שער ראשו חיל גדול מאד
אל רב המעט' וכן והתחן ביום ההוא וזחים גדולים כי הלשון הזה משמש
בוכל עטנ' הרבי' בין בעטנ' האבות בין בעטנ' הכמות' ויבן מגדל בתוכו
כמגדל דוד כו' ארז' אתוך את המגדל הזה וזחולם ממגדול סונה הוא
הבית הגדול והגמה' והקבוץ בעמול מגדלים' ובלשון נקבות ומגדלות
יתך מגדלות מרחמים הפרחים שיגדלו בבשרים גדלים מעשה
שרשרות תרמו מעשה עבות עמד גדילן גדילים תעשה לך היסודות
התלויות בבגד שאינם ארוגים יקרא גדילים' ועטנ' הסקוקטל הבימות
שיכנו במקום אחר ומה שאמ' הנה בלשון גדיל ועם בלשון צינית להיות
שליש גדיל ושני שלישי עבה' גרע גרע בחרי אף' וגרעתי את
והעך' ורבי הקונה גדולים והנפעל נגדשת לארץ נגדעה קרן
מראב' והפעל הכבד ואשריהם תגדען' וכל קרני רשעים אגדע' ושלח
נזרי פועלו מוכנו שקמים גרענו כולם עטנ' כריתת' גרף את
כי חרפת ונתת' את יי' הוא מעוף והשם גרף וישתחל לגדולים
וגדולו בני עמנו ובהא התקבה' גדולה' והקבוץ ונמדומתם אל תחתו'
וגדל חרפה נחפה' עמנו ענות חלוטה' החרפה והגדוף ענין אחד
הם' גרף גרף רכב' צנזית' גרף בעדי' ארזי' גרף וכל אעבוד ופגור

הכנס וישלמתי ענין סריתה מלשון ארצות גורן איכנא גוה פי
השפילו ותאמר גוה מכני גוה וגוה מעבד יכסה כמז גאה והאלף מוזכות
בואו שלף ויבא מעוה סיד כעוף ואפשר להיות כזה השדרש גוי נתי
למכיס ותשימי בארץ גורן מלפ שזכרו בשדרש גוי וכשנכתבה בו האת
הקבה המורה ההא למד הטעם ביור וזמרו כי מעיות הארדה דוד^{המש}
גויתו כתי שיש בלתי אם גויתנו ואדכל את גוית שאכל ואת גוית^{לציו}
את גויתהנה כמע גוסת גוסתנו גוה כי גז חיש קמוץ כמע קם^{שב}
ואלו היה כע גוה היה סתח והוא פעם עומד והיוצא ויצו שלמים ויצאת
רושו אתה גווי ותאר הוא בכלם טאבי כלם הסרת הדבר ממקומן
מזיה גוה כי אתה גווי קבטן תאר בסלם גווי וענינו מוציא
מכסן והכבד כי ידח ידך אם מיהו כי יוציא צמח ממקומן מוציא
יש אובי שהוא בורד יוצא ממקומן בגחו מרחם יבא בכחות
ותגח בנהרותך ותוציא ויהיה כבטן הקל בכלם ותגח התבה און
מהבטן הנוסף בסלם וידח יי את ריח הנדח ואפשר כי מהענין
הזה גוה לפי שהוא יוצא ומתפשט הרבה כי הוא כהר גדול כמע
שאם הסובב את כל ארץ כום ומאכל כתב כי הוא יאור מצדדים
ונקרא גוה לפי שיוצא ומשקה הארצה והנהר הסמוך לירושלם
נקרא גם כן גוה ונקרא גוה העם שהוא קטן והוא הנקרא שלוח
כי כן תי והורדתם אותו אל גוה לשלוחא ואפשר שנקרא גוה
לפי שהוא יוצא אל הגנות להשקותם חולי וגושי בת ימין כעסדה
שכנו והחפזי גם להאמה ענין הראשון כיהאנה הוסרה הנשונה
גוי אחד בארץ ויתר גוה חילום יוד הכני חסדה מהמכותב
ועשאה בסטא גוים רבים שם גוים בבטן לשעמו בשמחת

בנה ופיר לב שבח מיטב כמו הרמיה והאיל סיר פלא סם הרמיה
ואל לב שבח מיטב כמו הרמיה סלומי יתה תועיל הרמיה כשהחולה
יהיה לבו שבח ומתשנה ומתתק יתא במהרה יתה ממי שיש ללב
ערכ' הנה כי הלכ' השבח מיטב הרמיה גהר ויהר אריכה
ויהר עליו עכ' משוט הגוף כולו ופיר ויהר אריכה שעל על בטנו
לארץ ונתמשט כולו וכן ת' וגהר על ארעא כן הולך על גחון שעבנו
הולך על בטנו בפשוט הגוף כולו גו כן גו יורשו כהנך וסיר
מתק העיר יורשו כהנך גו ועא ושכט לבו גו נתתי למימי
ותשיב כהנך גו כי השלכת אחר גוף כל חסאי ובהבלע הנה ^{בדגש}
ואותי השלכת אחר גוף וישלכו את תורתך אחרי גוס' כמו גוף ^{וכנסת}
בו הא הנקבה שלף ויבא מגוה ויתכן שהיא שרש וינה לנקבה
הנני עתיד להביאם בשדש גוה גוב יורד גובי וטססרין כגוב
גובי באו בסימן אחר מימימי הדבים וכן וקדע לו חלוני וחשופי שת
על כל אבילי ידי ואורגים חורי בכל נסל מהם מים הדבים כמשק
גבים שוקק בו עכ' כוסס ארבה תרג ארבה גובא ועא עשה הנחל
הזה גבים גבים באו על גבים לא מכאן מים חמדות חמדות במין
בורות וית וטלית ביתא בהנתוכין ולא ידעתי מהו בהנתוכין והנבע
בעיני כימר גבים עלעות כי עלעות בהמה יקר או גב' כמן שאב'
על גבי בהמה וכן עלעות האדם כשהוא כמוף כמי שאב' עכ' חרשו
חרשים ועטנו כי קרה הבית בעלעות כלומי בעלעות בחדשים כמי שאב'
ישבו הגבים בקעות גור יגורו והוא יגד עקב כבר יגורו
אותם שהם מעט גרור' העם שאינם משורשו והיה גור וגוד בעטן
אחר ובמקום רבים ואולי הם מעדש גרור' והיה הנח תמורת אית

ואת גופת בניו התין לנקבה ונבלע הנח בדגש וכנהו בלשון זכר במלת אם
בגמ' יבא בגמ' יבא כמו בגמ' ונבלע הנח בדגש כמו נטורי די צייס רל אם
בגמ' לבדו יבא שלא ביה גוף אחר בגמ' שהוא אשתו גור וגר ואב עם
כבש עם לבן גמ' יגורו בק נדא גור בארץ הזאת מי יגור באהלך ומגרת
ביתה גרים ואכלו פיר אותם שיבאו לגור יאכלו ויש מפרש גרים יאכלו
כמו כרים שפרשן כבשים פרוץ נחל מעם גר פיר במקום שהיו גרים עם
המים יבאו והשם בגרות כמהם וכלא כי רעות במגורם בקרבם ואין
שדיד במגורין ימי שבי כעורי כלם בשורף וההתפעל סער מתגורר אשר
אני מתגורר עמה עטן דירה והתאר כי גר יהיה ורעך כי גרים הייתם וצו
גרו' פיר שכן הדי אכלו לגר אשר בשורף הוא הנכרי הדר בארץ ישראל
וקבל עליך שלא לעבוד עו' וכן ונמכר לגר תושב וכן כל גר שהזכירה
שהוא גר בארץ ישראל הוא שקבל עליו שלא לעבוד עו' ויש כמה שנתגור'
מפני שנתהדר והוא הגר שהזכירה תורה על עטן המכות כמו האזרח והגר'
לגר ולאזרח הארץ והגר הגר בתוכ לא יאכלדם ועטן שט לא תגורו לאיש
יגורו שכן שומרון גורו לכם מעט חרב' לולי פעם ארוב אגור ואנף תרב אותן
מן אגרה בקציד מאכלה' כנוש' והשם ומגורותם אביא להם בשורף'
מגרת רשע תבואנו בחלם' כיהם מגור מסביב בחלם' מגורי אל חרב
היו עמדי מגורי מסביב בשורף עכץ קחד' ופי' מגורי אל חרב' פחדו חרב
היו לעמדי ועטן שלישי יגורו עמי עדים יגורו יבטונו הן גור יגורו'
מי גר אתך ויש לפרש מזה יגורו שכן שומרון אלה הם עומדים והעומדים
כלים יגורו במלחמות ובחלם יגורו בחרמון וההתפעל על דת ותירוש
ותגוררו עטן אמיסה וקיצוץ ופיר' מי גר אתך מי שיתקבץ עמך להלחם
וזו אולי על גוג ונעוג עליך יסול' כל שאכל עליו במקום אחר על הרר

גוֹרֵךְ וּמִשְׁכַּלֵּת גוֹרֵךְ וּגוֹרֵךְ לֹא תִשְׁכַּלֵּי עוֹר בְּכַלֵּם נִסְמָה יוֹד הַדְּבָרִים מִן הַמִּסְתָּב
וְנִשְׁחָדָה בְּמִכְסָא וְכֵן כֹּאמֶר גוֹי הַחַרְצוֹת חֹסֵר יוֹד הַדְּבָרִים וְנִשְׁחָדָה בְּמִכְסָא
וְחָזַק עַל קְבוּץ הַדְּבָרָה כִּי גוֹי שֶׁלֹּא עָלְמוּרָבִי וְהִלֵּל רַחֲמָיו בְּלִשׁוֹנוֹ בְּלִשׁוֹנוֹ לְקָרוֹא
לְאִישׁ אַחֵר שֶׁחִינּו מִיִּשְׂרָאֵל גוֹי וְהִיא זֶה הַמִּשְׁכַּלֵּת אֲכַלֵּם לְמִי שֶׁכֵּל אִישׁ שֶׁהָיָה
רוֹצֵה לְזָכוֹר שֶׁחִינּו מִיִּשְׂרָאֵל רַחֲמָיו אַחֵר וְלֹא נִתְבַּדֵּר אֲכַלֵּם מֵאִתּוֹ גוֹי
הוּא אִם אֲרָצִי אִוִי שֶׁמִּנְעַל אִוִי מִשְׁאֵר הַחֹבֹת לְפִיכֵךְ הוּא אִוִי גוֹי כְּלוֹמַר
שֶׁהוּא מִגוֹי אַחֵר שֶׁחִינּו מִיִּשְׂרָאֵל וְיִוְנָה אִם כִּי גוֹי כּוֹפֵל עַל אִישׁ אַחֵד
כִּי אִשְׁדֵּר אִם גוֹי גַם עֲדִיק תִּהְיֶה וְהִישֵׁד בְּעֵינַי כִּי בְעֵבוֹר עֲמוֹ אִמַּד כִּי
הֵנָּה קָבֵץ יְיָ עָלָיו וְעַל עַמּוֹ וְכֵן אִם כִּי גוֹי גַם עֲדִיק תִּהְיֶה וְכֵן כִּי הַבָּחַת
עָלָיו וְעַל מַמְלַכְתּוֹ וְעוֹד וְדִמְיָא לֹא אֲבִימִלְכָךְ וְאִ אִשְׁתּוֹ וְאִ וְיִסְרוּ הֵנָּה בְּחֹד
כִּי לֹא לָקָה אֲבִימִלְכָךְ לְבָדוֹ גוֹרֵךְ וְגַלְתִּי בִירוּשָׁלַם וְהִמְנַעַל הַכְּבֹד גִּיל
יְגִיל אֲבִי עֲדִיק וְכַמְרִין עָלָיו יְגִילוּ גִילוּ מֵאֵד בְּתַדְיוֹן גִּילוּ מִלְרַע וְגִילוּ
בְרַעְדָה תִגַּם נֶפֶשׁ יִגַּם לְבָדוֹ וְאִתָּה תִגַּם בִּיּוֹי וְנִמְשִׁי תִגִּיל בִּיּוֹי וְנִמְשִׁי
תִגִּיל בִּיּוֹי וְהַשְׂמֵחִים אֵלַי גִּיל אִם תִּשְׂמַח יִשְׂרָאֵל אֲבִי גִיל בְּעַמִּים מִדֵּי אִין
כֵּךְ לְשִׂמְחָה בְּשׂוֹם שִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁאֵד הַעַמִּים כִּי הֵם אֵל עֲזָבִן אֲכַלְהִים וְאִתָּה
זַעֲרָת מִעַל אֲכַלְהִי וְבִהֵא הַנִּקְבָה הֵנָּה בּוֹדֵא אִת יְרוּשָׁלַם גִּילָה וְעַמָּה
מִשׁוֹשׁ וְבִתּוֹ תִמְוֹדֵת הֵיא אִין גִּילָת וְרַנֵּן כּוֹלֵם עֲכָן שִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן
וְיֵשׁ מִסְרֵשֶׁץ וְכַמְרִין עָלָיו יְגִילוּ יִחְבְּלוּ וְאִין עֲרֵךְ רַחֲמָיו כְּמִשְׁמַעוֹ מִעַל
שִׂמְחָה וְכֵן הוּא הַקִּיר כִּי אֲכַל עָלָיו עָמֵן וְכַמְרִין עָלָיו יְגִילוּ קוֹדֵם עֲתָה יִחְבְּלוּ
עָלָיו גוֹעַ לֹא גוֹעַ בְּעוֹ מִדֵּי לֹא גוֹעַ לְבָדוֹ הֵן גוֹעֵנו אֲבִדְנוּ כֵל אִשְׁדֵּר
בְּאֵרֶץ יְגוֹעַ עֲנִי אִשְׁדֵּר וְגוֹעַ מִכְעַר וְיִגוֹעַ וְיִחְסַף לְעַמִּי וְהַמִּקְוֹד בְּגוֹעַ
אֲחִינּוּ בְּמִלֵּם מִשְׁכַּב אֲחִינּוּ הַמִּלְכָּךְ וְהַמִּקְוֹד אֲחִינּוּ הַחֵם תִּמְכֹּן לְגוֹעַ וְעֵנֵן
גוֹיֵשׁ הִיא מִיָּתֶה קֵלָה שֶׁאִתָּה בְּאֵרִיכּוֹת חוֹלֵי גוֹף אִת גוֹפֵת שֶׁחֹל

שטענדיג העקף הקטן כמו על גולן יחף לסי שלם יכשר לקדבן מן היזעם
 כי זה הקטנים גם יתר הגוס הכל הארבה הוא ממין הארבה
 גזע מגזע ישי בסגול אף כל שורץ בארץ העם ובעמ ימות גזעו העץ
 הקטע ושדשו נשאר בארץ יצר מלוע וכן אמרו הכל גזעו מחליף ועוד
 אמרו העולה מן הגזע שלו מן השרשים של בעל הבית מיר כל גוף האדם
 מן הארץ ולמעלה פקסענימים העולים ממנו הם של הלוקח והשרשים
 הם שטמונים תחת הארץ והעולה מהם של בעל הבית גזר גזר
 ממעלה יבאן לגעד יס סוף לגורים גזרו את היצר הרע ויגזרו העצים והעפעפ
 כי גזר מארץ חיים והגיה מידך נגזר והשם בין הגזרים האלה והגזרה והבעה
 ענין כדיתה וחתך וכיר והגזרה הלשכה הגזרה מן הבית וכן אל סב
 אשר על אחריה וית הגזרה בעזרתה וכן ספיר גזרתם כלוב כאלו נחתו
 מן הספיר לרוב זכותם וכן אל ארץ הגזרה שנכרתה מן הישוב וכן
 הכמחים ובמגזרות הברזל הם המשרות שחותכין מן העצים סירה בלע
 או הדומה לה מכלי הברזל החותכים ואם על רבר חוק שלם ישוב אחוד
 ותגור אמר ויקם סך ויגזר על ימין והנפעל ואשר נגזר עליה כלומר
 נחתך הדבר שלם ישוב ויפגד אחוד ור יונה מיר אל פע הגזרה אשר על
 אחריה החיתוך כלוב שנחתכה ונחלקה מושבות לישראל וסכהנים וללוים
 גזר כי גחלים אתה חותה הגימל בסגול ובסמך בסתח גחלי אש
 גחלי רתמים או הוא משק אח בפלס נחלי ועם הכנור בסגול וגם אפיתי
 עם גחלי סחם והאחד מן גחלים גחל בפלס סחם וככנסה עליו תין הנחלה
 אין גחלת לחמם וכבו את גחלתו גחן כל הארץ עם גחון עם גחון
 תלך יתר אונף עם מטהו עם מעד כלוב מושב ארסה עם בטע
 ודומה לזה מה שאמרו הכל יתתך גזרו גחון ולחוש לזה גיא

ישראל תפול והשם העוד הזרע במגורה ויתכן לפרש משה כי רעות במגורים
 כלומר במקום שבהם שם ובתוספת שני ממין נהרסן מיגורות בשורץ
 והאגל כתב כי המים הדיאשונה לשמץ לפיכך כדגשה המים השניה ופתח
 המים מקום חרץ כמו למגוראשונה ~~שם~~ מקומות אסיפת התבואה
 ויש לפרש משה סער מתגורד וכן תי על עול מתכניש ואם בן המסדה ב
 בתרי ליטע ופי העוד הזרע במגורה דרך שאמה כלומר יש לכם עוד זרע
 במגורה שתשענו עליו איך לכם כי אם הזרע בארץ ולפיכך אתם
 צריכים אל ברכתי ואם תחלו בבנין הבית תכירו מיד שאשלה לכם ברכתי
 בזרע ובפרי העץ והשגל מיר עדין לא זרעתם בשעה זו כי הזרע עדין
 במגורה והאולנות לא חפצו בירוחיהן ומעתה תזרעו בזמן ברכה כי בנין
 הבית יביא ברכה במעשה ידיכם גור ארזה יהודה רבתי גוריה מיניקן
 גוריה כלם בשורץ ובחלם נערי כגורי אריות ולכקבות בדי גורותיו בני
 החיות בעודם קטנים יקראו גורים גוש לבש בשדי רמ וגוש עפר
 חתיבת עפר ורומה לו בדברי רמל שנעקרו בגוריהן בחתיבתן גז
 לגזו את צאנו גזים סך גזי נרץ ויג את ראשו והנפעל נגזו עב
 כלום נכרתו והשם ירד כמוט על גזי הדשא הנקצר ונשארו שרשיה עוד
 יצמח עם המוט וכן אחר גזי המלך וכן היצמר שגזרין מן היצמן ראשית
 גז יחצר וימך של מן הגזה את גזת היצמר ומן השרש הזה והעפץ הזה
 גזית ומשפטא להיות גזית בדגש וביא הנח תמורת הדגש כמשפט אבני
 גזית לא תבנה אותה גזית מיד אבני כריתה כלומר אבנים נפסלות
 גזד והשיב את הגולה אשר גזל אשר גזלו עב אבנמלך מן הגזל את
 בנותך והכפעל ונגלה שנתם והשם אב גזל והסמך גזל אחי וגזל משפט
 וצדק בחמש נקודות ענום ידוע ועב ותר וגזל הוא בן היונה ואם גזל

גלו אבנים גוסי סלע אלה מי המערה והתחרגו אל יד יסלסאו בפלס
לחיים כמות מי שמסבב דרכו אל יד יסלסאו גלילי כסף ידיו גלילי
והב ענין סבוב וממנו נקראו העצמים גלילים בכפל המא שהם סובבים
תוך העולם להם קורא הגליל קולר ענין בגליל הדלת האחת
גלילים עשויה עמודים עגולים וכן גלילי זהב גלילי כסף הכל ענין
סבוב וכן נקראת האגרת מעלה לפי שגלילים אותה מגלה עסה
ונקרא הדוכן והכזאה גלל לפי שהוא מתגלגל כגלגל לניח יאמר
כאשר יבער הגלל בגללו כוחות האדם ולחוצים בגללים ונסה נקראו
העלבים גלילים לחיכותם ולטנופים ודול מיד גלל השן שאמרן ובער
זה השן וכהא כאשר יבער הגלל ונקרא השן גלל לפי שהוא לכתב גלל
שהוא נקרא אבן ובלעז ממדוי ונקראת גלל כמו שאמר נרדכי די
אבן גלל וכן הקש והגבבא נקרא גלל לפי שהוא מתגלגל מרחב
קלותו אלהי שיתמו כגלגל וכגלגל לפי סופה וכן נקרא הדיאש
גלגלת לסבובו שער לגלגלת וחת גלגלתו הקעו ונכסס גם היא גלגלת
וגלגלת כמו שנכסל בקדקד שהוא כן קודד וכן נקרא חמר האבנים
לסבובו גל אבנים עד הגל הזה והער והראיה ששדשו גלל חבוח לרבים
גם במחנות בגלים הוצע לחסרון אוח הכפל כמו מתפתים בן מתת
(קן בן קנן) וכן המעץ נקרא גלל לסבובו גלות מים את גלות טליות
וחת גלות תחתיות והנכסל מזה ויגל למים משפט כי הוא סתוח
ואוסף העגלה יקרא גלגל והקיים גלגל עגלתו הגיבס הדיא שוטה
בחרש ובלגלן כסופה הגיבס השפיה בחרש ויתכן לחיות בעה קול
וענין בגלגל והוא אמו עם גלגלי מרכבות פרעה כמו שאמרן
את אוחן מתכסניו ועוד בענין הזה גלותי את חרשת מירדים משפט

דומה

כל יצא יצא בשגל והשאר בצר ובלשון נקבה גיא גדולה מאד ונא
ונעם בגיא ובלא אלק והגו בינו ובין העי והקבוץ על דרך נקבות ונאות
וגיא ונעך וביוד פראית לאמיקים ולגאיות עננס עמק עמקיים והיוד
הנראית ולגאיות תמורת האלק הרמז בפעל ונעם בגיא והאלף תמורת
היוד הנראית בו ומשפט המלה ולגאיות או כחל כי היוד הנראית בנעם
בגיא היא הנסתרת במלת ולגאיות בין הגימל והאלף כמו שנסתרה בכל
גיא יצא והיוד הנראית במלת ולגאיות היא תמורת היא הנקבה כי הנגד
מן גאיות גאה וכשנתחבדה לרבות הומרה היא ביוד ונאמר גאיות כמו
שהומרה מלוכה במלכות ואעם שיש לוי כי מלכות הוה צדק וצדק
מן מלכות לאמן מלוכה כמו שכתבנו בחלק הדקדוק בשער העמות
והוא הנכון ונעה הענין אשר על ראש גיא עננס רל על ראש הלומי
גיא עננים דמה הראש שלהם לרש התענג והתערנס ויציקת הענין
המבושם על ראשם תמיד עד שהוא נגר כמים הנגרים בנחל ובגיא וכן
סיר ל יונה גיד את גיד הנשה גירי פחדיו ישרם והנה עלתם גידים
ובעצמות גידים תשוככני ידע וגיר בהל נדפך שבט ברזל ולפי שיש
גידים בעורף אמר כן גיד מן היורים אשר כגילכם כדמותכם
וכן אמרו רל אחי של ראש וכן גילו של ראש כלום דומה לו גיר
גיטו הדלתות יסגרו וכן תי וסגרת הדלת ותגופין דשא ומראה מדברי
רל כי הגפת הדלתות היא סגורה לכד בלתי נעימה במנעול שאכז
ושחטו פתח אהל מועד בזכך שהוא פתוח ולא בזכך שהוא נעול משום
מזגה כנעול דאבד וילון מלא אמר גידה הוא עככך אמן כעשה לא
לפניה המתוח גיר כאבני גיר מנוסות עננו סיד ובאחריות על
גירא די על כותל היכנסה גדול ונלבו את האבן גל איל יי דוכך

שזכר למעלה כאלו איך שזכר למקובל כי כדרי אתה וגם גולה אתה כי
בית היה יושב ולמיכך נקרא אתי הגרתי וכיך שזכר ושב עם המלך שזכר למקובל
לזות או שב עם המלך מבשלים ושלם טכר פועלו ומתנו אשר הגלה
כי חששם הגלת יהודה כלת הגלת שלומים כבע הגלתה והשם כל גולה
יבא וגלות החם הזה וגלותי ישלח ענין אלו והדומים להם ענין גלות
וידוע הוא כי הוא לשון הענה וטלסול ורב הלשון הוא טלסול השבי
השבו טלסול הנוע לבר שאין בו שבי כמו גם גולה אתה וכן ויגלו
אל מכות וענין שבי גלה חביר והוא כעל עומד כאלו את גולה חביר
ואשר הם פעם יבא גלה את אן שמעל גולה סוד גלה לכל העמים
והקח את ספר הכקצה ואת החתום ואת הכרזה והחקים והגלה
תי זכר בית ית שטרא דוביני וית דכותב בעיך וחתום כהכרתה וכדודי
ות שטרא סתוחא דאיהל שטרא שגלה אן הגואלים החתום כל שנת
ואת חבירי אגלה אוקר והנסעל וכגלה יסודו ועליו אליהם תגל
שחוקי כהגלות גלות אכל ויגל כרים מעטט שהוא סתוח הוא מעטט
גלל מעטט גלות כרים וההתפעל והתגל בתוך אהלה כי אם בהתגלות
לבו והפעל הכבד כי גלה סע לבשו גלית את מקתרין גלית את
מקור דודיה כי כדאת גלית ותעלי ויגל יי את עיני בלעם ויגל את
מקור יהודה גל מעלי חרסה ובה ושלא טכר פועלו ממנו והעב גלית
העלתה ענין אלו והדומים להם ענין גלה וכיך כי כדאת גלית ותעלי
כי כדאת גלית ענין שלא ריכית לחסות ולהתבסות תחת כנפי השכינה
הגליתם והסדיעם הם החלוקים בדיקם והם הנקראים בערבי אל
גליתם ונקראו כן סמי שגלה הבשר מיתחתיהם קרב דחותם
ויש כסרש גליתם כדאת גלית גדות גלית גלית את

והנפטר ונפטר בספר השמים והכבוד וגם את הארץ וכבוד אחר ושם
כמו שכתב בדברים והיה נשעל מתגולל בדם להתגולל עליו ונכנס למצא תחת
שמה התגולל ונעולתך כן הסלעם ענין הכל סבב גליהם כל
משברך ועלך בשוא גלוי לפי שגליהם מתגולל בתנועתך כקראו
כן אחת מיכיל הגולה גלות הכותרות ומה על ראשה במסוף ההר
והיה ראוי גמלה כמו אדם פנה ראוי פנתה או יהיה מאן בלא הא הנקבה
גל במלס חק או יהיה המסוף לתמורת הקריאה כמו ותעלומה
ידיה או כבכורה במים קיץ וכל גשמה והוא כלי עגול כל במר
וכל גלילות סלשות גלילות סלשות גלילות גלילות היחד כמו
גבול או ממו או מדנה או באים אל הגולה הקדמונה שם מקום
פקדא כן לענין ידוע אצלם וכן ויש אל גלילות אשר נכח מעלה ארמים
וכן נקרא גבול אל הגבול אשר נכח מעלה ארמים והכל מקום אחד
השם אחד וית ירחם אל הגולה הקדמונה נמקין בגלילא ממדינת
וכל הנכנסים תחת השמש הזה כלם ענין אחד הן אבל כל אחד ואחד
יתפרש לפי מקומו ולפי ענינו הקרוב אליו וכן בגלל הדבר הזה בקנת
הדבר הזה גרב תער הגללים הם הספרים ובלל רשה היה המלך
עומד ונעלב ביח ונתת ידו כל זקן גרשה גלובה חרבות עוריים
גלילא דטיקרי גלילא שק תמרת עמי גלילא סיד עורי ודומה לו
בדברי רחל שוקא דגלילא סי בשוק מותקני העורות ועוד אמרו
העמיתים על גלילא כלבא שלא נשתיד לא עורו וכן קראו לבהמה
עורה גלולה וכן בשערי נקרא העור אל גלילא גלה כבוד משה
על כבודו כי גלה ממנו גלה מישוש הארץ עתה עלו בראש גוליס
על יבול ביתו וגם גולה אתה למקונך סיד למקונך קשור עמו

כחש עבדים ופי' גם אתם גם בני ישראל גם אנחנו גם שניה גם אנו
גם אשר כמדת גם רב גם מרשים כל אלה לפי שאין דבר מחקרים בענין
הכונה לפיכך אפי' גם עם הקודם כי יחד היווה אחרון לפיכך יאמר²
עם כל אחד וכמו זה הדרך בלשון הקדש בכף השמוע כאמרן בעם
ככה' כמק' כמרעה' כלום זה כזה וכן וילכו גם אחיו לפי שאם בתחלה
ייעוץ אל יוסף לאמר ידמה ששאלו ליוסף אנשים נכבדים שייעוץ
פועם וזמאנים ואחריו כן הלכו גם הן וסמו לפניו ויש בענין אפי' כמו
אין גם אחד אפי' אחד גם לרעהו ישנא רש' גם בשחוק יבא לב' והחמי
להם והכל ענין רבו' גמא הגמראו נא השקיעו וכן בדעש יגמא
אפי' כלום מרחב קלותו ומהירותו ושהה הארץ וכן מיד יאמר כטה
מגמת פניהם קדימה' והוא כן הפעל הגשע ובה כדרך בעל האר' תאמר
הבני' כמכרו גמא גמית' מגמת מגמה' ובס' מוק' מגמת פניהם אל
כי רוח הקדים שותה פניהם כלום יבאו בעזות פנים כאילו רוח קדים'
שהיא שנה שתטה פניהם או השקיעה' תבנת גמא' הינאה גמא' ובכל
גמא הוא עין קל עד מאד ויש במרש' כמסעין גמא' (שדברי רחל כי
עושי' כן צדי' סמיכות קטנות וזמנתן אותה בזמנת שאלו יכנסו בהם
הסרים והן קלות על פי הכמים' גמא' גמא' ארסה' אמית הודיע'
התואר' וגמא' היו במגדלות' נבוסים אנשי מדה קיבדה' גמא'
מגמת פניהם קדימה' נבח פניהם' וכן תי' מקבל אנפיהו דבני' לרוח
קדמה' וכבר כתבנוהו עם האסף' גמא' כי גמא' עמ' אשר
גמא' פיהו אשר גמא' אותה גמא' עם עבד' אשרי שייעלם
לך את גמא' שגמלת לבו' ענינם התחלת הטובה עם הרעה' ויש
ל' שבית הטובה או הרעה' יגמא' יי' כדרך' והשם הגמא' אתם

ראשונה ואת הנתק לא יגלה יי' בתעור השכיחה כנגלה וק' וקדוש
בגדים על דרך האלה נובלת עלה כמו שאנו צתודים לבאר בשדש
גם ושלם נוסר סושלו מוכרו בחשק גלה אם גלחתי וסר מצני פרוי
וההתפעל והתגלה עינכם ודוע גדם את אודתו וצמם כפל אותה
וכרחה והפה בה את המים וכן נגמרי תכסת ודקמה כמכיוש שיתכזה
האדם בו ויתעמף ארץ לו בלש קפא וכן בדברי הל' ומכסי גלמה
הש' מסרש אותו כרבי בגדים סודי' בלש בלש' ונא גלמה ראו עונן
גמי כי של גוף הדבר שאין בו כל צורתו יקרא גולם עד שמה נמר
לפני גולם כלו טיף גלמי כל מתכות קודם שנומרה לכלי פקראו
כ' וכן קראו האדם הרק גולם שבעה דברים בגולם וז' בחכם גרע
ולפע התגלע הרוב כסאש' וכל אים יתגלע עטנם יתערב גרע
שגלשו מהר גלעד' ה' יהודה מרשו השכיבם לקח כמלשון הערב שקדו'
לשאר גלם ויתכן לפרשו משפט גבה' הוא שנתגלע גלם הוא וק' מרשו
אמרל שנמרטא ונסדקו בינות עכי היעד ונתיון כאנו נסרין במסדת'
גם כמה שהיא בכל מקום לתוספת עפץ' וד' יוסה חלק אותה
לענופם וק' יתק' כי כולם לתוספת ופיר' והכל גם אכול' כססנו'
לפי שסמו' הכא כפדיות נח שבנו לוי כוכתו' כי לאדי שלם כות' לנו
משלן אמא אכל מה שראוי לתת לנו אכל את כססנו' שהוא עבירות'
וכן גם שכיבם ביום אחד כל אחד לרבות על חבירו וכן גם אהם גם
בעי' ושדאם' וכן גם כעס' כעס' אחר כעס' ומיר' גם ברוך יהיה לפי שא'
ואבדנהו שדכו שלם מדעתו כיון שהכיר בו והרגיש בן וידע שהוא
ועקב אה' גם ברוך יהיה' כלבו' מדעתו אבדך אתו עתה' ויעש גם
הוא כעס' עמים' לפי שעשה יעקב כעס' עמים' אה' גם כי גם עשן עשה'

לכ העם הזה ואחזק סוף כי כפי חלב וחומי ירוש הוא מתחלואי הכחות
ואומר לו בערבי אגאשיאה אל קטב' גנב כמה גנבת את אהי' ויגנב
ועקב את לב לבק סוף גנב דעתו כי הוא היה חושב' שהיה עם צאנו והוא ברו'
וכן ותגנב אתי' כאלו אמר דעתו' או יהיה אותי' במקום כפי' כלומר גנבת' דעתו'
מינני' וכן תרג' את' וכסית מיני' גנבתים וגנבתת לילה' והיוד בשניהם נוספת'
והדחי גנבתת יום וגנבתת לילה' והנמעל' אם גנב יגנב' והסעל' הכבד' מינני'
דבר' ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל' ושלט' נבדסו עליו כמר' כי
גנב גנבתתי' ואלי' דבר' יגנב' ויגנב' גנבתת החיים' וההתמעל' ויתגנב'
העם ביים ההוא' והשם' אם הכיבא תמכא בידו הגנבה' ונמכר בגנבתו'
והתאר' אם ימכא הגנב' אם גנבים באו לך' כבשת צב' כי ימכא'
זה כבהיתת' גנב' רמתח שוב' מהימן' ומשבח' גנב' אל'
גנבי' המלך' ובגנבי' במדברים' כמו' אחרות' מקום או כלים שמכנסין'
בהם הכסף והזהב והבגדים החמודות' געה' אם ימנה שור' על'
בליליו' הלך' ונעו' המרית' השור' תקרא געיה' געדל' וגעלה' כמש'
אתכם' אם ביצין' געלה' כמשך' והכפעל' כי שם נגעל' כפי' גבורים' והשם'
בגעל' כמשך' הכל' מעט' כמאוסה' והחזקה' ומהעטן' הזה שורץ עבר'
ולא ימנה' אל' ולא ימנה' הזרע' וישלכנו' כי על התבונה' ימנה' ססת'
הזרע' ולא ימנה' סחוץ' ועבר' בה' הפרה' כפי' התולדות' ויש' כמש'
שורץ עבר' על התבונה' ויהיה עבר' פועל' ועוקר' והנפון' כמה שכתבנו'
כי תכלית' המסוק' על הפרה' וראשיתו' על השור' כי ספור' וברין' על שנות'
השע' וכי' כל' וברין' יבאו' על כבון' וכן' אמר' תפלט' מרתו' ולא תשכח' וזוהיה'
לו בודד' רול' מעימן' ברותחין' כי כאשר' יכנס' הכלי' בברים' רותחין' יפלט'
כמה שבתוכו' גער' ונער' בו' ועם' מכרחק' יגער' יד' בק' גשטן'

משלמים ועם היו הנקבה ולמה פתח הכתוב הגמולה הזאת וכל
תגמול כל תגמולה עלי והוא כמו תגמוליו ובא בזה יוד על דרך האמת
וההיגיון עליו ועל וצדק היותו וצדק נשכמה וצדקו וכן על נגמול
הנער והמעל הקל ממנו כאשר גמולתו גמול ידו הנה גמולו מחלבי שב
עד גמולך אתו וכן להשכמות בשום חסידות ויגמול שקדים ובסוד גמול
את הגמול ומלפיהם נשאים גמולם בעקבות ידוע גמולן חופר
גמולן ככתבה בזהו ועם הדגש תרגום ארם המחת הגדול לגן קומצת
והגמול והקוף ממנו בא אחד הם גמול גמול סודו ודור כי גמול
חסיד ענין כליו והשכמה ואשר הוא מעל ידו לאו גמול עלי משלים
חסידו וכן יי גמול בעדי ישלים טוב בעדי ויש בפרש גמול נא רעושי
ידו כלול הרע ששנים הדשנים גמול אותם וכלם ויתכן היותו
עמור כלול שיכמה וחסיד רע הרשעים גן בעד מקדים גן נעול
וינחהו בגן סוף ולשון רבים כמען גמול סרעות בונים ובא בלשון נקבה
וכנה ורעה תעמית אל גנת אגוז ירדתי ולשון כוננות על ידיה ונשעו
גנות ועשו גנות ואכלו את כריהן והצבת ששרשם גן והדגש יוכיח
גן וגנות על העיר הזאת גמול והדגש והמעל הכבוד כי יי
והשם מגן גבורהו כחדם אסף הכען שלש מאות והביעלה עלה מגן
האחר והקבוץ שלש מאות מענים זהב שחוט ובלשון נקבות את
החיותים ואת הצמנות ועל כן נקרא מגן לפי שהוא מען על נושאיו
מענו ראה אלהים אתה שאתה לטוב מגן התורה ראה מענינו ולחונ
וכן נקראו גדולי העם לפי שהם מגנים על העם כגל שאר כי
לאלהים מעני ארץ אהבו הבוקלות מגנים ועל תת להם מגנת
פני רחבון ואשר שיהיה מהענין הראשון כול בסוף לב על דרך השע

וְלֹא־הָיָה הַעֲנוּבָה לְקַבֵּל וְגַם מִשְׁבֵּט לְהוֹדֵעַ וְהָיָה יָדוּעַ בְּסִסְמוֹתָיו
וְאִם שָׂמָּה הַסֵּעַ שְׂבִיחֵי בְהַתְחַבֵּר כְּכַוּוּיָם כִּמּוֹ שֶׁנֶּחַד גְּרוּצֵי וְהַדְּוִשִׁים
לֹא יִשְׁתַּנֵּה נִשְׁתַּמָּה זֶה לְהִקָּב הַקְּרִיחָה וְעִנְיָן גֵּרָע יִדּוּעַ וְכִכְסֵל בּוֹגֵם הַשָּׁחַ
בְּמִלֵּת וְשִׁנְקִיָּם לְהַזְדַּחֵק וְעַיִן הַשֶּׁבֶט הַזֶּה וְהַחֲזָרָה לֹא יָרָה כִּי מִשְׁלָה
גְּרָה הָיָה וְלוֹי הָרִישׁ הַיָּה רִבֵּשׁ כְּמִלֵּס סִכָּה וְעִינֵי מִשְׁיִכֵת הַמֵּאֲכֵל בְּגִרְוֹן
כְּלוֹמַר שְׂמֵאֲכִיל הַאֲכֵל דָּךְ גְּרוּצוֹ מִכְּעִיזוֹ לְתַקֵּן מִן לְכַתְּשׁוֹ וּלְשַׁחֲנוֹ הַיָּטֵב
כִּי הַשֵּׁט הוּא רִבּוֹק לְגִרְוֹן וְהַשֵּׁט הוּא מִעֲבַד הַמִּשְׁכָּל וְהַמְשַׁקָּה גֵרָה
וְגֵרָה וְנִחַרְס חוֹבֵי מַחֲלֵי הַחֹכֵךְ גֵּרָה לְהַתְגַּדֵּד בּוֹ לְהַתְחַכֵּךְ
וְדוֹמָה לֹן בְּדַבְרֵי הַלֵּל גֵּרָה וְהַעֲמִידוֹ עַל גִּסְרוֹ גֵּרָה יִגְרָה מִדָּן וְהַחֲתֵם
אֵל תִּתְגַּדֵּן בִּם בְּיָיִ הַתְּגַרִּית וְלִמָּה תִתְגַּרָה בְּרֵעָה וְאֵל תִּתְגַּר בִּם וְהַשֵּׁט
מִתְגַּרֵת יִדְדֵי כִכְסֵס עֵטָן הַתְּעַרְבֵי הַרִיב וְתֵי וְסִכְסֵכֵתִי מִזְרָחִים מִמִּזְרָחִים
וְאִגְרֵי מִזְרָחֵי בְּמִזְרָחֵי וְעֵיָה וְהוּא גְרָה לֹא יָרָה כִּי מִשְׁלָה גְרָה וְכַחֲצוֹם
בְּשַׁרֵשׁ גֵּרָה וְאִם שֵׁר שִׁיחֵי מִשְׁדָּשׁ זֶה אֲבֵל לִמֵי הַעֲטָן קָחֵב לְגִרְוֹן
וְעֵטָן גִּרְוֹן לְגִרְוֹתֵךְ שִׁכְמוֹ אֲתֵם בְּכִפְסֵי עֵשְׂדִים גְּרָה הַשֶּׁקֶל מִן מֵעָה
וְכַמּוֹהוֹ לְאִגּוֹדֵת כִּסָּף וְכַבֵּד כְּתִכְנֹהוֹן בְּשַׁרֵשׁ אִגְרֵי גֵרָה נִגְרָדֵתִי מִכְּנֵד
עֵינֵךְ כְּכֹרֵתִי וְכַמּוֹתֵךְ נִקְרָא הַגֵּרָה לִמֵי שֶׁהוּא מוֹדֵת הַפְּצִיִם גֵּרָה
גְּרָה אַחַד לִיִי וְגִוּוֹל אַחַד לְשִׁבְאוֹל עַל שִׁבְיֵי הַשְּׁעִיחִים גְּרָדֵתִי וְסֵל הַגּוֹדֵל
עַל יִזְכָּה אֲתָה תוֹמֵךְ גּוֹרְלֵי יִדּוּעַ גֵּרָה גֵּרָה מִשְׁיִל מִזְרָחֵי עֵינֵי
וְדוֹמָה לְתֵת עֵצִים גֵּרָה וְכֵן וְזוֹחַ נִכְאָה תִיבֵשׁ גֵּרָה וְלִשְׁתֵּן דִּכָּה תִשְׁבֵּר
גֵּרָה יִשְׁשֵׁכֵר חֲמוֹד גֵּרָה רֵל חוֹק וְעֵשׂ גֵּרָה וְסוֹבֵל מִשְׁאֵה גֵּרָה וְהוּ
שִׁאֵב וְיִט שִׁכְמוֹ לְסִבּוֹם וְרֵ יִזְכָּה מִדֵּ שִׁבּוֹר שִׁאֵב וְכּוֹס לִזוֹן מִמִּקְוֵי
כֵן וְעֵינֵי מוֹתֵיהֶם מִגֵּרָה אֵל גֵּרָה הַמְשַׁלֵּת בְּשֵׁשׁ נִקְוֹדֵת כְּלוֹל אֵל הַמְשַׁלֵּת
עֵינֵי אִו הוּא עֵטָן מוֹדָה וְיִת דָּהַ שֵׁעֵיָה רֵל הַמְדָּה שֶׁהִיא בְּרָה

ומגעה בך הנני מער לכם את מורע צעיר חתומה גשית גוים גערת
גרים והשם ולך לא שנית גשרה וכלי ואת המגערת אעם שהם כל
ענין אחד יש הפרש ביניהן כמעט כי הדברים בבית הם כמשמעים
לשון גשרה והאחרים לשון העזתה געש ותגוע ותלעש האר
והתמעט ותגעשו כהנה לו כנהרות ותגעשו כרמיו ושלא נכר
כוננו יגועשו עם ויעבדו ועם ההתמעט וכנהרות ותגעשו כמים ושת
והתגעשו והשתמעט הכל התנווה והתנועה גן אסנומו
בא בסר זכרונות בשרשוק וכן זכרנו וכל אומין מה אסף בן נוספת
בשרש אגף ואנעד שתהיה האסף שרשית על גמי מרמי קרת על
כנפי או הוא כמו על גבי כי הבית והמא ממזבח אחר הם ויש לפרש
מזה אם בגמ יבא פיר בכנפי כלום שבה יחיד בכנף בגדו לבדו ויתן
ששרש המלות האלה גסן והנה גסן לפני בשש נקרות והי
לגסן אדרת להיות לגסן אדרת גסן בוקק ישראל ומיכא גסן בשדה
וילקט מימנו פקועת שדה והגפנים סמורד ויש מפרש גסן שדה עץ
אחר שגדלים בו הפקועות והוא כמין גסן ונקרא גסן שדה גסן
עבר גפר הוא עץ קל על פניהמים ותי או קתרוס ואמר רזל
ארבעה מיני ארזים הם ארז קתרוס עץ שני וברוש ויש נוסחאות
בתר אעץ דקדוץ וכל רב ר' נתן אמר עמו גמר אעץ דקדוץ
וביסמדתו ויהא וי עץ ר' יהושע בן קרחא אמר קדוץ גפרית ואש
שזכסור בלעו גרז פקועות במגורה עטן להיותה ומערה הוא
עם המלי שכוחותיו בן זכרתי משארה ובלעו שדה וכן העטן הוא
שרדשעים גרם כלום יחדם וכן יתן סטה ופער מתגורד וכבר
כתבנו אותו בשרשור עטן אחר וכן העיקר הוא קרא בגרז אפחן

מה ציע התיכונה ולמעלה במגרעות אמה אחת עד למעלה הגה ציע
השלישית שבע אמות רחבה באותה אמה שצפון כותל ההיכל נוסף רחבה
אמה על התיכונה וזו סיד כי מגרעות נתן לבית ובאותם המגרעות היו ^{שוכנות}
הקורות כדברי שם יקב הכותל להנחת הקורות והיו שם לבנותי אחו בקיד
הבית גרף נחל קיען גרם יתג ואת היטם מגרעותא ודמה לו כדברי
הזל גרסין מתחת רגלי הבהמה באגרוף רשע באבן או באגרוף האבן
נוספת כאבן אגרוף והוא חתוכת עפר וכן תחת מגרעותיהם והמים
באגרוף אבן בדברי הזל רומה כי אגרוף הוא היר הכסופה כלא הבה
ועושין בני אדם אותה להכות בה כמ' שאב' והן הן אגרופין של בית היר
ועוד אב' בעלי אגרופין ואב' אגרוף גדול זה אגרומו שלבן בטאח ואב'
מורה ל יהודה במלא אגרוף גרשן הנני גורש מפניך ואשה ^{גרשה}
מאשה הדימון גרושתים מעל עמי מיר המוסים שאתם גורשים ומעליכם
עליהם הדימון אותם מעליהם וית סלקון תקלתכון מעל עמי ויגרשו
מדימון רשע וטיט והנפעל כים נגרש מיר כים שהוא מתגרנד בגליו
ויובאים אל השמה נגרשתי מעגד עיניך ונגרשה ונשקעה כיאור
ממדים והפעל הכבד גרש את האמה הזאת ושלא נזכר פועל כי גרשו
מממדים והשם גרש ירחים בשש נקודות והוא המידות שגממין ^{וסוחין}
בבחי הידח כאלו היח מגרש אותם לחוץ והשם עוד בתוספת מים
מגרש למען מגרשה לבו והוא שם במקום מקור כאלו אב' גרש אותם
לבו וזה השם עוד לפירות אשר הן מחוץ לעיר ומגרש הערים מגרשי
הערים וביא מקום צעקות חובטין ירעשו מגרשות ונקראו כן לפי שהן
חוף לעיר כאלו נגרשו כן העיר גרשו גרש כדמל בשש נקודות
מגרשה ומשמנה כבר זכרנום בשדש גרם גשוש נגששה

סתם לשענות הדין וכן תתקן כל המעלות שיהיו שם ויבדלו
 מהם ישרים הגורמים ועל הדרך הזה ישרים יסוד הפדשים ומכאן הקבל
 לא גרמו לבקר כלומר לא טרנו כי הסודיה והואם בסיום ישבדו הגורמים
 חסד לא השיחו אם הגורמים לבקר אמדך אהיה אלה וחת חרשיה
 תגדמי גרן גרן וקבל לא ידעם וכלומר הגורמים שי מרשתי ובק גרני
 ידוע גרם גרמה נמשך לתאום נשכרה ונתסתה מרד ותחתה אם
 נמשכך והפעל הבכור והם בחיך שני וישכה נסתכו בשף גרש
 כולם בשש נקדות כגרשה ומשכמה החסיה הנשכרת והנכרת טרש
 כלעו ודומה לו ברבד הכל חומרשעם כל סתך הגורמים גרע ולת
 תגרמו ממנו וכל וכן גרעה ותגרש אסף חסמה כלום אם היית בסוד
 אסף הינה ענה החכמה שהיית ערך שמהיה אמך נגרעת ותגרע שיה
 לפס אם לא ירע מצדך עינו וגם אני אגרע ולא תחוס עיני ואגרע
 חוקך והמעל כי אין גרע מעבודתכם דבר כמה נגרע והעם כי
 נתן לבית הנני עתה לפרש בשדש ידע כי היציעים הם הכללות ותאום
 שהיציעות פניו לכתל בית המקדש ואם היציעות היו תחתיים
 שנים ושלושים ושלשה וכן היציעות חתומים אמש באמה חזבה
 ופגרתקה שבו היציעות חתומה היה כונס כותל ההיכל אמה אמת
 ועל אותה האמה היו שוככות קורות היציעות חתומה היה עולה כותל
 ההיכל מהיציעות חתומה ולמעלה נגרען אמה אחת שהיה עובד שכל
 כותל ההיכל גרע אמה אחת מעלה שהיה למטה הנה היציעות חתומה
 חתומה שש אמות באותה אמה שכנס כותל ההיכל נוסף חזבה על היציעות
 חתומה וכן נגד תקרת היציעות חתומה היה כונס כותל ההיכל אמה
 אחת ועליה היו שוככות קורות היציעות חתומה והיה עולה כותל ההיכל

אל בני הפשטה היטה בקנה שמה לסיקך הוכתה מהיטה מתחדת גזבר
הוא הסקוד על החוקר והחכמת לכל גזבריה ריבועך נהרא שיהיה
נשדמה אות הגמר בסד ונתחיד אות הדלת בעה
וד רדיה ירוק ככל עת דדי בתוליה כי אותה שכבו בנעוריה שמה
עשו דדי בתוליה הם השדים ראב עיני ראבה מיני עמי וכל נמש ראבה
מלאתי והפעל הכבד בהנחת עקל הפעל ומדיבות נמש משפטא מדאבות
והשם ולכמו תרוץ ראבה והמקור מן הקל ולא יוסיפו לראבה עוד בכנס
לראבה את ירי אלהיך והשם זמיה וראבנן נמש ולראב את נמשך
עטנא העצבן והראבה ראב וראב לטו אראב מחטאתי והרעב אער
אתם דראבנא עמנו ובשנת בצורת לא יראב וקף בקמץ והוא על דרך
ההשאלה אע דראב את היהודים את מי ראבת ותירא והשם אם לא
מראבה עטנא הפחד והעצבן על העתיד דאה כאשר יראה העשר
וירא על כנפי חת עטנא יעקב ואת הראבה כן ואמשר שנקרא כן לסי
שיעקב ביותר רב וחכע קב רביונים עטנא עזאת יונים לתת אשר
עוב זוב ארי ידוב דוב כלום מה שיוזב מן היונים ולשון כבוד קרי כן
כי הכת חורי יונס שאינו לשון כבוד וכן כתו למחראות וקרי למינאות
כתו חוריהם וקרי צאתם ותי רבע קבא דזבא מפקת יונס וכתו יונה
שהיו מעצמיים בו להדליק האש מסני חסרן העצים אינלם בעבור
המיצור והאזל סיר רביונים כמו שביונים כלום הזרע שבזמק היונים
שמוציאין לאכול מסני הרעב כי היונים היו עמים למרחוק ואוכלים
הזרע ובאים לעיר אכל קנא והם היו מוציאין מה שבזמק ואוכלים
דבב דובכ שטת ישנים והשם מוציא דעה הוא כסוף ויבא חסר
את רבתם עטן דבור יקרי יש הפרעבין מוציא דעה זבין מביא דבה

כבודם קור' אכאן עינים נעשה הראשון מוקם וזשע רגש ענין משום
גשם הגשם והשלב בשש נקוד' גשם שוטף וגשם מטרות נקוד' יחוד
לכס גשם' הוא המטר החזק' וכן נטע ארץ' וגשם יגדל' וכן אה' ותרג' ומטרה
ישי' והחזק' לוב' וגשם יגדל' כי הדבר ידוע שהגשם יגדל' הכס אלא בן
לוב' שאעפ' שהוא נוטע העץ לשם ע' הגשם גדל' אותו והרי הגשם
השם ית' וברצונו אעפ' עולם כמנהגו נוהג כמין שאמרו הכל בזה ענין
הרי שגזל סאה של חטין וזרעה דין הוא שלא תנמח אלא עולם כמנהגו
נוהג ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין' אבל יש מסרשין בו שם
אילן' ויש מסרש' כמין נק' מן הארצות' וגשמה יצטבע' והנכע' הוא
כמו מסרשנו ענין מטר' והקבוצ' ונתתי גשמים בעתם' והשם לא
גשמה ביום זעם' בלא' ההא ממוק' ולפיכך נראה שהוא שם' והעבר
גשם בסטס גדול' ובה בחבור בשורף כמו הלכהו כרז גדלו' ומיר' וכל
יה' גשמה ביום זעם' ויתכן גשמה' מבין שלא נזכר כועטן והמפיק
לתפארת הקדש' וכל' לכורך המפיק' וכן ותעלומה ויבא אור' בנפוח
בטרים קיץ' וגלה על רחשה' והפעל הנוסף היש בהכל' הגוים
גת חובט' חטים בנת' כדורך בנת' כי מלאה גת' והוא לעולם סתח'
ואמי' בהפסק' והקבוצ' דורכים גתות בשבת' ענין כס' ידוע' למכנה על
הגתית' מרשון כי עשאו דוד בנת' המזמור בהיותו על גת' כלשתים'
ואשר הם בני ארבע אותיות' גד' מור' יהי גלמוד'
שוכים ויחיד' וכן סכוסה וגלמודה' גנזך' וגנזכין ועליותו
כמו ארבעותיו' גתור' שנים שששה ודגלים בראש אמיר'
גראש' בלש' וחזקה לו בדברי' הכל גתות הפל' ע' ווענקים לגתותיו
וכבר וכדנום בעדש גר' וגרה למשנה' גבעל' וחפשתה גבעום'

הם מעטנים כי המשע את חביו ידבק בו דבר ואין דובר אליו כן
צות עלסחר דוברות דבר דבור עם אסנוי הדוברות עם צדיק עתה והנעל
ולבו ההתמה בדבור לסיכך היא בלשען נפעל או בדברו וראוי יי' הטעמים
בה מה בדברנו עליו והכבד דבר אדע האריך ויכל לדבר אתו רוח יי'
הרבי סה אל סה מדבר בו או דברת בתו לחסודיק דברה לשוני
בהי וידבר יהונתן בחד טוב וידבר יי' אל משה לאמר כאשר דבר לך
ואשר דבר לי ולא יכלו תדו לשלם מיד דבר אתו נכבדות מדובר בך וידבר
השם באלהים ובמשה ותדבר מרים ואהרן במשה תשב באחיק תדבר
ודברת על הנביאים כמו אל הנביאים דברתי איך עלסבי כלום חשבת
כמו שבה לשון האמירה בזה הענין ושלם נזכר מועטו ממי ביום שידובר
בה וההתפעל מדבר אליו כמשפט מתדבר והשם דבר גדול ודבר מה
ירחי סמך למלת מה ודברים אחרים ובתוספת היא דברה על דברת
בני האדם על דברתי מלכי צדק או בדגש דברה ישא מדברותיך
ובתוספת מים ומדברך כחה או בדגש מכלי תוספת דבר והדבר אין
תחלת דבר יי' בהושע וענין הכל כמו אמירה אלם שיגש הפרש ביניהם
בשמוש הלשען כי האמירה אינה מכלי סמיכה אל אחר והדבור הוא
פעמים מכלי סמיכה אל אחר כי הוא מורה עם שיקר הדבור שהוא באדם
כמו שתאמר אדם חי מדבר ולא תאמר חי אומר אלם אם תסבבי
מכלי אומר לפלעו ואעפ שהסמיכה אינה כתובה לפעמים הענין
מובן כי המאמר עם הסמיכה כמו אמרי מה אחתי את כי בודאי רל
אמרי לשואלים אותך וכן הדומים לו על זה הדרך ולא יאמר לשון
דבור על שאינו מדבר אפי' דרך מפעל כמו שיאמר לשען אמירה
וספור והגדה כמו ויאמרו לך הנבי ויעק השניים ויגד לך ויספור לך

כי מביא דבה הוא אמת כמו יוסף שאמר ויבא יוסף א דבתם כי אמת שהיו
שונאים אותו ומדברים עליו רעה אבל מביא דבה שקר ודבר מגונה
כמו מביא דבת הארץ מביא דבת הארץ ויש בלא מביא ובלא
מביא ענין מורה עליו כי שמיעת דבת רבים ודבתך לא תשוב
דבא וכימך דבאך פיר לט ענינו תקטן וכן תרג' און וכימך עלמך
תוקמן כלום שתהיה חזק בימי הזקנה כבימי הנעוה ואחל פיר דבא
וקנתך הסוד מן דאנן נפש כי יבד הזקנה ימי הרעה וענינו כמו שפיר
המתבג' רבד פלח דבלה דבלת תאנים והקבוץ פלשון זכרים
ומאנים דבלים דבלים ועמקיים היא חתוכת תאנים יבשות מקובלות
וקורות יחד עד שבעשית גוף אחד דבך והבן ששיתו דבקה
נשי אחריך ובעוד תקן בחטאת יבנים בן נבט אשר חטא ואשר
החטא את ישר אכל דבך ולשונם לחכם דבקה מסלי בשח דבך ו
כאשר ידבך האזור ולדבקה בו מקור והתאר יש אהב דבך מאח
דבקה לכנף הכחב והשם אומר לדבך טאב הוא בשש נקורות והקבוץ
בין הדבקים ובין השריון ומה שלא נכד פועלו מהדש והגמים ידבך ו
איש באחי ידבך ענין ענין חבור והסעל הנספך העובר והדבקה
דגת יאריך ולשונך ארביק אל חכך מודבך למסקוהי והוא קמך
אעם שאם סמך כמך מות אדם יחייב לו או יהיה למד השמוע
חסד והיה ראוי מודבך למסקוהי ויש שיתפרשו ענין השגה וירבין
אותו בהרגלעד וידבך כלשתים את שאול וידבך גם המה אחרי
היו באיים וידבך אחרי והקלסן תדבך הרעה וכי והרעב אשו
אעם דאגים ממנו ידבך אתכם וכן תרג' וישגם וארביקנט כל
אלו ענין רדיפה והשגה ואונם ויבאים חזק מענין ראשון אבל

לפי שהחנה נהג עם הכהמון וינהג את היצאן אחר המדבר כנהג
לאחר שסר רעה למדברא ומזה העטן אשים דונרות בים והן קורות
הגזלות שקושרים אותן בראשיהן ומנהגין אותן בים וקורין אותן בלש
רישף ולדבורה אשר בארץ אשור ערת דבורים סבועי כדבורים
כאשר תנשינה הדבורים אבייש בלען להיכל ולדבור ידוע והוא הבית
הפנימי כל שאמ' ויבן לו מבית לדבור לקרש הקרשים ואמ' ודבור
בדרך הבית הכין לתת עם את ארץ ברית יי והבית החיצון נקרא היכל
דבש ודבש וחלב תחת לשוק ידוע ונקראו התמרים דבש וכמו
הדבור הרבו בעי ישראל ראשית דגן תירוש וינהר ודבש וכל תבואת שדה
וכן יתכן לפרש דבש כמש' כי ארץ מביאין בכורים מהדבש וכך פרשו
הכל ארץ זית שמן ודבש ועל דבשת גמלים היא חטוטרת הגמל
הרפה שעולה לו על גבו וכך תי' ועל חטוטרת גמלין דגה וידע לרב
בקרב הארץ ענינו וירבו כמו הרגים ויתכן להיות דג דגים כמו השמש
וסמיכות רבים יוכיח שהוא בשבא דגים הים כמו כן בעים בני שנים
שני' וכך סמיכות דגה דגת יאורץ תבואת דגתם בשבא ואלו היה דגה
מנדי העין לא היה משתנה בסמיכות כמו כן קמה בקצת רשף אבל
לפי שגדבאנו מביאים דאג כתוב באמף שהוא עין הסעל וכך מצאנו
הפעולה ממנו ודיגום' והתחר בהראות עין הסעל דגים דגים נכתבם
עוד בשמש דג והאמת כי נשתמשו בו שני השרשים ורבים כמוהו
דגל ונסע דגל מחנה בעי יהודה בשש נקודות והוא הנס שמרמז
ראשי החילות והפעל ממנו דגול מרובה' ובשם אלהינו נדגל
אומה כנרצלות ובלעז קוממאלטן דגן דגן תירש וינהר ואספת
דגן והוא עם חסה או שגורה או אחר משאר המינים שנגמרה

דבר הים' וכן בקשר יש הפרש ביניהם כי הנאמר קשור עם אל' ועם למד'
השמוש לבד' והדבור קשור עם בית השמוש' ועם זאת' ולא כן הנאמר
ומה שאמר אמרתי אני בלבי' ענינו חשבתני וכן האומרה בלבנה'
יש כמו ענין' על דבר הכתובים' על דבר הכסף' על ענין הכסף'
הדבר אשר מל' הושע' זה הענין שבנינו מל' הושע' אין מחסור מל'
דבר' שום ענין בעולם ככל המצא' אשר האדם צריך אליהם' ולא
מכל לבני ישראל דבר' ואין מכלים דבר' ולא יראה בך ערות דבר' שום
עוה בעולם' ויתכן לפרש כמו כן על דברתי מלבי צדק' על דברתי בני
האדם' וכמוהם רבים' ועל דבר כבוד מאד' בשש נקד' והוא ענין מיתה'
וכמוהו אהי רבך מות' והנפטר הנוסף ממונו' ידבר עמים תחתנו' והנפטר
הכבוד ותדבר את כל זרעו המסוכה' ויש מפרשים משה' אי ידבר
אליהם באסו' ומפרשי' אליהם כמו אולי האריך' ויש מפרשי' מהענין
הזה המכיס את מצרים בכל מכה במדבר' או הרה כמשמעותו' שהם
על יס סוף בכל מכה שאמר את הדי גדולה אשר הכם בעשר מכות'
וסיד במדבר במדבר יס סוף' וית' ולעמיה עבד פרישן במדבר'
ואתה סיד כמו דבר ומדבר' כחיה' וכן מיר' אלה הם אלהים שהכין את
מצרים בכל מכה בודרו' ובמצותנו לבד' ועתה הוא בעצמו בא מל'
מידו' מדבר סיני את כל המדבר הגדול' מקום שנים שאינו נעבד
ונושב' וכן מרעה הבהמות' שהם רחוק כף העיר' או קרוב לעיר' קרא
מדבר' כמו על פני המדבר' ועל כעוד בתוך הדבר' מנהגו' ובא
בשתי ידיעות כמו בתוך האהלי' ונתן את הערוב' והדלת מעמדות
בנינו ומשטא להחסף' כמו ורעו בנישים כדברים' כמנהגם' וזוהי
לתרג' ונהג ודבר' והנכס' כי מזה נקרא מדבר' מקום מרעה הבהמות

שאול אחי אביו לבני דדיהן אחי אביהן דודתך אשת אחי אביהן
למינן חנמל דודי רל בן דודי כי כן דרך העברים כל שאר וגם את לוס אחי
ורל בן אחי ואפשר שהיה זה חנמל אחר שהיה דודי והיה שם בעת
המקרה היה דודי אחי אביו וכן ת' למינן חנמל אח אבא ועא דודי
ואם לו ידדי ואוהבי כי טובים דודיך אהביך וירודותיך וכן שם אתן
את דודי לך נחה דודים ער הנקר ועא בכיור או ברוד כפי מרוד
תעברנה וישימו את ראשיהם ברודים והנענה הוא בסודות וברודים
ענין הכל קדוה שם דודי תאבוס נוספה בו האלף האלף לולאת חמישים
וכן אמ' אחרי בלא אלף הודד האחר ועננס סלים וכן יתכן היות נוספת
וישימו את ראשיהם ברודים בסלים הדודים נתנו ריח ומכא דודאים
בשדה ברודי בני אפער שתהיה האלף נוספת או הם שרש אחר והם
שרש עשב שהוא ברמות וכו' ונקבה מנודת ולש בלש דזה
והדוה בנודתה עננו החולה תורם כמע דזה והיא הנדה וקראוה חולה
לפי שאין אשה רואה דם שלא תחלה תחלה וראשה ואברהם לברית עליה
על זה היה דוה לביעור כל היס דוה ובלא עלי לבי דוי בשקל גנב והיך
תמורת ההא למד הנעל והשם על שרש דוי על משקל סבך ולרבים
המה כדוי לחמי ומשפטה דוי והחכם ר' יצחק כתב כי כדוי לחמי תאר
סמוך כן דוים והנכון שהוא שם ומא כי כרי נדת דוה או יהיה מקור
ומא בתוספת מים מרזה מברים הרעים ועא ויכרת את מדויהם
גלבושיהם דוח דחו ולא יכלו קום כמו נרחו שט שרשים וענין
אחד לרעתה יקודה עכתבו עם נחי העץ ועא ידח בקרבה שם ידחו
את העונה מלא כרשו מעדע הדיחב ענין חזיכה ורל נשתמו שן
בשן הזה הדבה שאמרן מדיח ומולח ומדיח דוך או דכו במדנה

דגד קורא דגד' ובקעה ודגד בעסה ענן' אסיפה וקבוץ ודגמה
לתרג חמרים ודגד' דדה אדה כל שעותי ארדם עד בית אהי
ונסקרה כיהם תיו התפעל והראוי אתודים אתודה ענן הטלטול
והנוע והמקך מעט מעט' וכן בודדי ראל האשה מודה אתבנה מודד'
עגלים וסיוחם ופיר ארדם אודה עמם כלומר אתנועע עמם' דהב
שבתה מודהבה' תאר לעיר בגל שהיתה מלאה זהב או שהיתה
לוקחת זהב מס כן המוכמות מתרג זהב דהבא' דהם למא תהיה
כאיש נדהם ענינו כאדם מבוהל שלא יוכל להעזר בעת צרה' אשפוזט
בלגו' ומהזל פת' כי מפרשים אותו כן הערבי שקורין למי שהורח
מכוסה הנל מחמי מרהום' דהר' וסוס דוהר' מדהרות דהרות' אב
דריסת הסוס בלח הליכתו' תקרא דהרה' ופיר' אבירין על הסוסים
האבירים' תדהר ותאשור הוא עץ ממיני ארזים' ופיר' ראל תדהר
שאנה אמיר רשבל' שף בלעז' דוב דוב אודב הוא לי' נהמה
כדובים כלנו' שתים דובים' הדגש להבלעת הפח בדוב' והיא חיה רעה
ידועה' ואמ' רבים על הנקבות' כמון כן נמלה נמלות' גם נקראת
היחודה' דוב בלח הוא הנקבה' ומה' ודב תרעינה' דוג' ועמדו עלי
דוגים' דוגים תאר לכרי הדג' וביוד תמורת הדגו' לדיגים רבים ודיגום
וכמת ודיגום קצת מודקקים אמרו' שהוא מסעל הכבד וריחה
היוד להדג' ואפשר שהוא מהסעל הנוסף ותחסר האהבבן והראוי
והדיגום' וכן יור דג גדול' ונכתב באלף דאג' מביאים דאג' וכס'
מכר' את כל רבי הים' ובלשון נקבה ממעי הדגה' והקבוץ על ידי
תאר' והדגה אשר ביאר' דגת יאריך' תבאש דגתם כחץ מים' וכבר
כתבנום בשדש דגה על עיקרם' ומה בסירות דגה' דוד' דוד

לא ידען חוהי אפטר לובי כי הוא עטן אחר ושיהיה כחוסוי הכא שפאיהם
בן ויהיה הכח תמורת הדש כמו שהיא בוטר יעקב נירד שמישפא לתות
ויד יבן לא ידען משפא לא יהו עכשו בך כן יישב חתו חל כרנה שמורשו
בדעקה כמורארי פלעו ור יהודה הביא לא ידען חוהי ויהי כלהשם ברוץ
בעטן יגדה ברוץ כדרינים ישלח עטן במע עממו שהיא עטן כדרינה וכן
מיד אהול לא יהיה רווי העליוני שנבוחתי באדם לא יהיה במדינה עוד
לשום עם הגוף כי הוא אינו נהנה בתאות הגוף והגוף יתאוה לתאות
המדיניות וזה באשר בשר ובתולדת הבשר שקועות וקבועות סתומות
אורזך כמאה ועשרים שנה אם יחוז בתשובה ואם לאו אכלם כן העולם
רוץ ולפניו תרוץ דאבה עטן ששן ועממה ודומה לתר שיטן
אתה כשום ויצו עמה רוץ דור מרוד באהל רשע ככנו מעור תר
מור בארץ חור וכן דודי כסע וגמה סיר מעור בעולם הזה כסע וגמה
ונא וגם דוד העצמיים תחתיה והוא צוי בפנס שוב קום והשם אגדום
המחורה כדורותה אש ועצים הרבה עטן הכל התבערה הגדולה דור
הולך ודור בא והקבוצ ולפני ירח דור חורים ובלשון נקבות דורות בני
ישראל דורות צולמים לחרותכם ברית עולם ומן חיי האדם ויתכן גם
סנה דודי כסע וגמה כלום זכך חיי והוא כן השען הראשון כלום כל
ידי אשר האדם דר בעולם הוא דוד דוש ארוש ידועו האלק נוספת
ורשתי את בשדכם כי תפושו כעגלה רשא האלק תמורדהא ופיר
העגלה שהיא רשה שהיא אוכלת פלהיום לא כעגלה שהיא חודשת
שאבה אוכלת ועוד כחשפן בשדש רשא ובמקבת סמאים הוא
נהו בהא וחית העדה תאושנה קוצר ורושי בת ציץ והנמשל ורוש
מ'אב תחתיו והמקור בשורק כהרוש מתכן והמקור כן העוסף

עסנו בתשובה ובהיותנו כאלו ככל קד דכה כמו השחיקה וכן מצאנו
לדל שהמרישונות באמרו במחוסרין דכה כלל עכמה לא פני דאסו
כי פניו במחוסרין שחיקה הנה לחדשם שהשחיקה יותר דין מהדיכה
ומהענין הזה בקרא הענין אל ישבדך נכלם דום שכנה דומה
כפשי כדומה בתוך הים כשתתקת או כדומה והשם שבי דומם בשקל
דומם אלא שזה שורקזה חולם ואפשר שהוא משדש דומם וכן לאבן
דומם ובני התפעל מצעו המורכב עם המרובע גם כדומם תדמ
כשפטא תתדוממי לרעת ד ינה מיתש תשתתך והמרובע לבדו
לא שיתני ודוממת כפשי ומיד בהסל ינה ענין אבדה ואפלה ומיד מזה
משא דומה אלי קורא משעור האומה האבדת והיא כעבודת הרשעה
ומיד משעור כפשי משעור אל בעבור שעור וכן יתק לכל זה הדומם
אלא דומה היא האומה הבקראת דומה מבני ישמעאל ומשעור דומה
ומשעור ומיד משעור כי משעור יבא להם הכחודים ומפחד שעור
ישאן עומים במעגליהם ומחוב פחד יקומו לילה וישאלו השומרים מה
מלילה וכן רעת יצתן כי דומה עם אומה שלא תרגם דומה דין דין
דין עמו דני אלהים למיטן תדעון שדון אשר דין לא ידון חתי דין אנכי
והשם לא דעו והתאר והיה יין לרין ודין אלמנות והנפעם והיה כל השם
כרון והפעל העוסף דין דין עמון ועומד לרין עמרים כשפטא להדין כי
הוא מקור ואלו היה שם היה לכד השמות בשבא וכן דין לפניו והתחולל
לו משפטא הדין כי הוא עמו או יהיה דין לפניו שם ושם הרוב יגדה מדין
והונעה הוא ובהמכה לוד במלת מדיעם ישלח ואשת מדינים מדיע
אשה ובהעלם עין הפעל ומשלח מדיעם ויש למרש כנה והיה איש
כסון כלום איש ריב ומלחמה ושוד נכתבנו בשדש מרד ומלת

מהם שיבאון מעצבת לעצבת והם הקרובים ומהם שצבאו מחדש לחדש
ומענה לשנה כפי הקרוב והרחוק ויגעו עמיהם בדי הוי' ולאמיהם בדי
אש בדי ארבה לרב בדי שומר ואמר האת כל אלו נוספים כאילו אמר
ברוך באש בארבה בשומר וכבר כתבנו בחלק הרקודק כי יש בהן
קצת טעם כי יורו על הגדלת הדבר והתמדתו ריה ואת הדירה למי
והקבוצ אך שם נקבצו דיות ואפשר שיהיה כן אשר יש הגה ואצ כותב
על הספר ברין דיק ובנות עליה דיק כגדל שבוע נגד העיר
לכבשה דכא לארץ חיתי בקמץ כדרך בעלי ההיא וידכא
עושה ויהא אלוה וידכא ידכאום למע עש ובנוח האלק והדכאונני
במלים לרבה תחת תלמי יוי חסד דכאן החלי כדוכא כמענותי כן
ושלם נכר מוטל ממנו לא דכאן עד היום הגה חרונות יתמים
והשם תשב אנוש עד דכא פצוע דכא כמ שפי השול ובשרש פצוע
נוכחהו עוד והתאר ואת דכא ושפם חוח ויתב גם האחרים תאר כי
מיד עד דכא עד היותו דכא ואת דכא חוח חשיני ובא ואו נראית
תמורת האלמד מעל לשען שקר ישנא דכין שהוא ככד דכא ובני
התמעל וידכאן בשער והסך לילה וידכאן משפסם ויתדכאן עני
בלם השבר והכתישה דכה ידכה ישוח פיר ישום הדשע עכמי
דכא ושח כדי שלא ישמח האנשים ממנו ונסל בעצמות חל כאם
והנסעל לב נשבר ונדכה והפעל הכבד כי דכיתנו במקום תנים תגלנה
עצמות דכית אתה דכאת כחלל רהב נכתב באלק במקום הא
לפעק הפעל המומחת ביוד והשם ישאע נהלות דכום והנסרד דכי
נמלס עני עמס כמע כן עני אלו השבר והכתישה דכה
ואת הדוכיסת תרגלמא בדא וכן פיר ר שרירא גאון ול

לא תחטום שור בדישו' משפטו בהדישו' או יהיה בדישו' שם סקוח כן
והשם לכם דיש כמו כן עיר עיר והפעל שלם נזכר מועלו יודש קרח
והשם מדוישתו וכן גרע' וכלא והשם לכם דיש' ואקן ודישו' הוא שם
ולרשת אונקלוס הוא הראם שנתו רומא' דוחא דחיתני לנפול
לדחאת פעמי' ומלאך יוני דוחה' גדר הדחורה' והפעל ידחה רשע' ידח
ונפלוכה' והוא פתח מלעיל שלם כמנהג' כדחי ישראלי יכנס' ואפעו
שיהיה כדחי ישרא' מחסרי הנע' והיה האוי' להדגש' אכלהנען לשוננו
כפעל מהה שרש' ושלא נזכר מועלו דחו ולא יכלו קום' כן מרחב'
בספרים מדויקים מכלדע' וד' יהודה כתבו מצחי העני' והשם את רגלי
מדחי' ובכא בתוספת כרם' וטא חלק יעשה מרחח' דחן דחן
וכסמרים מיל בלעג' דחף יצאו דחופים והפעל והכך נדחף'
ביתו והשם יחודנו למרחמות הכל עני' דחיסה ורחיה' דחף
ואיש את רעהו לא ידחוק' מוכני' לוחציהם ודחוקיהם' ותת' לחץ
דחוק' די' ער בלי די' וסיר' הססוק והריקות' לכם ברכה ערבלי
די' שלא יספיקו לכם' ולא יהיה די' לכם' מגרות וכלים לאסוק בהם
התבואה והיי' וכן מר' אמרל' והמלאכה היתה דים' הלם פנבורים'
די ססקס וכולם' ורבי' שם אותיות השמות' וכדי בזית וקצף' ובסמך
כדי גאולתו כדי בני' די השיב לו' ודי חלב עדים' די מחסון' כדי
העבודה כדי גורותו' לא התקדשו למדי' עיקרו לבק' די' והפתח
חוק' כמו למבדחשונה עני' הססוק והצדק' והיה כדי צאתם' מו'
עברו' כדי דבריבו' מדיבא הנפלך בית יי' כי מדי' אדבר' עמעם
בכל עת' ויש כי שהוא נוסף כאשר נוסף מן כי תלך במן איש'
והיה כדי חרש בחודשו' מיל' מחדש לחדש ומעטת לעבודת יי'

בתלמים עם עבודות המים אורבולאר בפני דלק ידלק הבית והשם
דלק אחד בששנקד הוא סגסוף המסור בבית וכן בודרי דלק ^{ביתני} במסוף
כלי תחת הדלק בששת וכן אל אלוה דלפה עמי כי הדומע יורד סטה
סטה וכן על דרך משל דלפה נפשי מתגבה סמו במסותרים תבנה
נפשי דלק ודלקן בהם ואכלוס שמתים דולקים ולב רע עט
הבערה בקודות וברסקת שם חולי השוקף הגוף מרב חמירותו
והפעל הנסוף הדלק האש ין גדליקם וענין אחר כי דלקת אחרי
חמו לדולקים יפעל סיר חמו יפעל לו ולחבריו שהם דולקים אחרי
העם על ההרים דלקונו בגאות רשע דלק עכ מדלק אחרי
מלשנים עטנס עטן רדמה ואפשר להיות כנה העטן ין ידלקם
מלובת הם דולקים אחרי היץ והיץ ידעם ויפילם במשואות
דת אל הדלת או אל המזוזה בשש בקודות ואחר הדלת
והמזוזה והדלת סגר אחריה הדלת תסוב עם צורה ולשנים ולפתוח
לסמן רלתיב ולרבים לדלת הבית יציב דלתה ובלשען נקבות גימן
הדלתות דלתות לא העמודי בשערים ושתים דלתות לדלתות
שנים מסבות דלתות לדלת אחת ושת דלתות לאחדת סיר דלק
במסכת מדות ארבע דלתות היו לו שתיים מבפנים ושתיים מבחוץ
החיצונות נפתחות לתוך הסתח לבסות עביו של כותל והסבירות
בסתחות לתוך הבית לבסות אחר הדלתות שכל הבית היה סוף
בגרב חוף במאר הדלתות וכל כמו ששנויה שם לדלתות הבית ^{לסני}
ויקב חר בדלתו וסגר דלתו והוא כלא ויקראגם כן דלת הפלים
כמו דלת השער כמו שאכל ויקב חר בדלתו והוא דלת הארץ וכן
במשנה כל הכלים ניטלן בששת ודלתותיהן עמדתן שלש דלתות

דללו וחרבן ענינם יבשו וכן דלל מאנוש ענין ואם דל הוא ולתת
דלם הולכים ודלים ולנקבה דלה דלות ודעות תאר והשם וכדל
הארץ או יהיה תאר לבדה והקצף וכדלות העם וכדלות הארץ
דחריהו והפעל ממנו דלות ולי הושמע ודנין נפעל ידל כבוד
ועקב מרוע אתה בכה דל בן המולך חולה וכן אשרי משכיל אדם
כי על חלמי עשה המזמור וכן מרלה יבצעני מיד חשבתי כי מחולי
זה ישלמוני עד שאמות ממנו ועל דלן עיני למרום ענינו רמז
וחבר ר' יוסף לטען בצרה על דל שפתו ועוד נזכרנו בשרש דלת ודלת
ראשך כארצות קוויכות השער ודלן על כל הדולג על המסתן תי
על כל דמהלכי בנימוסי פלשותאי מיד כמי שאב על סלם יודכן
כהני דגן על המסתן דגן והפעל הכבד אי ידלג כאיל ססח כדלג
ההרים ענינו מקצף דלה וגם דלה דלה לנו ותבאנה ותדלנה
ואיש תבונות ודלונה והשם ככר מדלי והוא הכלי ששואבין בו
ולרבים הוא במלא יול מים מדלי והיה משמטא בקצף חסין על משתל
חסנו מתנו אוננו ותי בקצף רחב כמו בתוך הדבר דליו שוקט
מססח גבא וכן כתיב יונה חיצ עם העברים נטען הקל ואנחנו
מיבאנוהו פתח הדלת וכן כתבו ר' יעקב בן לעזר ואם כן הוא צוה
הדגש בדמיין הלמד ומשמטה להדגש ופיר הרמז שוקים מססח
כי כה יעילו לו וכן המשל במי כסילים והפעל הכבד אחזק
יורי דליתני רובמתני לפנות דליותו אליו בעל דליותו תשנה
הם הענינים הרמים והגפוחים ואפשר שיהיה כמותו יול מים מדלי
כלומר בתחת ענפי סלובים דלה ותדלח מים בהלך ויא
תדלחה דל אדם עוד ופרסות בהמה לא תדלחם ענינם הדליותו

בגבעת דום וידם השמש מיד ויעמוד השמש כמו שמיד בזה הכל וגם מפרש
גנין זהו מלשון הכל שם דמיוני חמה האבק דם מירשתי בשמש אבק
דם לין והתחולל לו ענין שתיקה או ענין תחולת וכן דמו עד הגיענו
ענין תחולת וכן אך לאלהים דמי נפשי חמה לא דמה אלא ציפין
דמיתי לקאת מדבר זאת קומתך דמיתה לתפוד ואשר הוא יוצא
והנענוגה דמיתי בת ציון והנס על נמשל בבהמות כדמו ותמישילני
ודמה מיד ואהיה נדמה כמיד גוים נדמית נדמה שומרת מלכה ^{צדק}
על מני מים והמעל דמיתך רעיתי וביד הכביאים אדמה מה ^{אדמה}
לך וההתמעל אדמה לשליו משפא אתרמה והשם ודמות החיות
ביכלמו כדמותנו אבק כגס בדמך כמו בדמותך וכן איכל פנה
כמו סנתה וזרם לבבות שאום כמו וצורתם או הוא כמא דם בשקל
נור ו' האי באון ול כתב שהוא ענין רטיבת הטבע שכל דבר
היוצא מדבר אחד ומה כמנו יש בו מרטיבות טבעו והשם במא
דמית דמיונו באריה יכסף לסוף ועי' ודמית אבק והנפעל
נדמה כל עם כנען בשחר נדמה מלך ישור נדמה אשקלון אוי לו
כי נדמית אף נדמיתה נדמו עמי ויש לפרש כשה נדמה שומרת
מלכה והשם נדמו ימי אכלה במלס מר שבי ויש מפרש כנען ^{יה}
אבק כגס בדמך כולם והדומים להם ענין כריתה וכלתן ויתכן לפרש
כשה הענין אעפ שאינם משדשו כי יי' אהינו הדמיון ונדמה שם
דמו לשאול ונדמו נאות השלום ומה הענין עינו נגרה ולא תדמה
לוב לא תפסוק ועי' והוא כן לא ידמה עינו יחשוב וכן אשור ^{דמה}
לנו ודמיו אלהים חסדך אכל תדמה בפסך באש דמית ועי' אל
דמי לך אכל תתנו דמי לו ועי' וליה ולא דומה לך באלמתי דומה

וארבעה פיר' דמץ שהיו רומין לרבות שיתחזק ויסגור ונפקדה התי' ^{במלת}
על דל' שפת' כי משפט' על דלת' שפת' ונקראו השפתים דלת' למ' ^{שפת' (שפת')}
ונסגור' כדלת' זכ' ראוי לנבט' לפשות' שפת' כמו הדלת' שפתות' ונסגור'
לכוד' כן לא יסתח' הכבט' שפת' כי אם לכוד' וכ' דלת' כמו כח' פתח' פתח' פתח'
שפת' דם דם חושב' לאיש' ההוא' אוב' תכסי' דמי' והקבוצ' דמים'
בדמים' נגעו' ותחנף' הארץ' בדמים' קוב' דמי' אחיך' והסידות' דמין' מפיו'
דמין' עליו' יאש' וכ' ארץ' לודמים' כלוב' אם יהרגו' ארץ' עליו' עונש' דמי'
וכ' ויחך' דמים' בעינו' ויש' כשרש' אלו' ענין' כמר' ועד' והרבה' כשתמשו'
בזה'ל' בענין' עק' החלוק' דמי' שור' כרה' אוב' תעבד' על' דם' ועד' אל'
תעבד' על' המוקח' בזכ' ^{בשעה} שארץ' לודמים' ודם' ענב' תשטה' חמר' לרוב'
אודמיות' הי' דמה' אתו' לדם' דמים' כמי' רחוק' ולא' דמי' דמי'
עד' הגיעו' אליכם' והשם' יקם' סערה' לודמיה' מיד' יקם' סערה' ואחרי' כן'
ישיבנה' לודמיה' והתחזק' קוב' דמיה' דקה' דמיה' וקוב' אשכנע' התמונה'
שהיית' רואה' פעם' היתה' דמיה' ופעם' היתה' משכמת' קוב' או' מיד' הקוב'
שהיית' שומע' היתה' קוב' דמיה' כלוב' קוב' כמק' וע'א' עור' לאב' דמים'
וכ' שבי' דמים' מיד' כדמים' או' הוא' שם' וכ' טוב' ויחיל' ודמים' תאר' ואפס'
שיהיו' כשרש' דם' כמו' שכתבנו' והנפעל' ודמין' באת' השלום' אל'
תדמו' בעונה' גם' כדכ' תרמי' והוא' לשון' נופל' על' דרך' צחות' כימות'
שם' עיר' למחאב' וכ' דרך' העברי' לרבי' צחות' כזה' במקומות' רבים'
כמו' בחשבון' חשבון' עליה' רש' ועקרון' העקר' בבית' לעסרה' עפר'
התפלשי' וידעו' למי' שפת' ידמו' כאב' ידמו' לשאול' ונדמה' שם'
והחזק' כתב' כי' נדמה' וידמו' שרש' נדם' בסלס' יסלו' ונסלה' והפעל'
הנפק' כח' אש' הדימו' עננה' בשמן' שמי' שנו' בשרש' דם' שמי'

הדקות והמעט הכבוד הדק לעפר והדקות עצמים רבים ושחוקת מצוה ^{הדק}
כטיט חוצות אדיקס וכתב יעקב בן אלעזר הנמעט כזה כעת להדק
בצרי וסתח על משקל להחלו ויתכן היותו כן הכבוד והעמטא להדק
כמו שכתבנו בחלק הדקדוק הנוטה כדוק שמים פקדום וכן למי ^{לשני}
אודק או תכלל בעינו סיר או שיהיה קרום או תכלול בעינו וכן אמר
הלל בדוקן שבנין הן איים כדק יטול כעמר דק יטול אותם
דקדוק והביטא אליו את אשר דקדוק ודקדוק את שניהם ודקדוקי בה
והמעט כל הגדול דקדוק והמעט כן המעט הכבוד אנשים מדקדוקים
ומדקדוקים בחוצותיה והשם כמדדקות הרב ענין כלם טענות כולם
הארב בגוף נסריא בלעזי דר ודר וסחרת הלל אמר שהיא מבין
טובה שהיא בכרבי הים ודורה שמה הושיבה באמצע סעורה
והאורה להם ככהרים וניהם שאמרן כי לפיכך נקרא שם האבן
שקוראה דרור לכל בעלי סעורה כלוב שמעשיהן דרור
וקראתם דרור חפש' כיר דרור המור האב שהיא חפשי כן הדין
וכן התעוררת דרור קן לה' כדור לעוף שם שוף טמא והוא שקורין
לו בלעז אורזולא ולפיכך נקראת דרור לפי שהוא מקצבת בבתים
מבלי סחר כאלו היא חפשות מבני אדם שלא ילכדוה' דרא
והן דראון בלבל בער פיר מראוס והן לכל בער מראות אותם מרחב
התולעת שבהם וכן ואלה לחרות לדראון עולם ועיקר מלת דראון
היא תולעת מלשון הלל הדאן והכנא שבתביאה כשרין מוכני שאין בה
לחה וית בשותי מלת די ראון כמות חיצו' דרב ולהצ' ^{הודק}
ושור כתבנו בן ארבע אותיות דרג בסתר המדרגה ונכסו ^{המדרגות}
תת ושא תעלה במעלות ולפי תמק בדרגין ודק אשר ודק בה

סחורה

התנחל את אל אלהים דומיה נפשי לך דומיה תהלה ענין מולם שותף
ויש מפרש כמה אי לי כי בדמותי כלובי כשתקוץ לא אוכל לרוב
ומי לך דומיה תהלה כשתקוץ התהלה נגד כעלף העמומים שלא תשיך
תהלה ותבן להיות דומיה משרש דום והיך ליוש כיוז תחתיה שלישי
ותבן ספרש דמינו אלהינו חסוך ענין השבר והתחלת כלובי שברו
אלהים חסוך דמן היו רבן לאדומיה כדבן עם מי האדומיה והוא
גם האשמה בהדוש מתבן בני כדומיה האשמה עכמה כי כן דרך להטי
תבן לאשמה והלך עליה עד שתדוש ותעשה דבן והתהל מיל מדומיה
שם ציר שהיה למותב כמו שאב' גם מרוב תדמי ומיל ודוש מואב
בעיר כמו מדומיה כמו שדשן התבן תחתיו במוקומו דומיה
ודומיה תדמינו ותוד ענין דומיה ודומיה על לחיה וללא תבא דומיה
והקבוץ כלו בדומיה ענין ידוע מלאתך ודומיה כמי לשכך אוליך
היורד כן היקב כדומיה טסה טסה דג כדומיה מפי אש' הרים כדומיה
כמו' היא השעיה דעך רעבו כמשתה כבו' ידעך כז' ומה שלבן
טכר כועלן מהדומיה ואם לא נמצא דועכו מאש קוצים והנמבל
נדעכו ממוקמים ענינם ענין הכבו והכליון דמה בן אבך תתן
דומיה הוא הדבה הרעה ואתל מיל מורכב משתי מלות דומיה וז'
הוא שנים בארצות טב למיתב טן דזו מריסופין וכן שלענו דז שנים
ומיל המלה שתי מיות ידבר אחת בצניו ואחת שמה בצניו דפי
ודמקום יום אחד ענין דומיה מתרסקת על הדלת קול דודי חפן
ענינם הדומיה והכות על הדלת דקק עד אשר דק לעפר פתח
ויטתן עד אשר דק קבין בעבור האתנח' תדוש הרים ותיך ומרש
ולא ידקט' והתאר דק מוחספס קטות סכרים דקה ודקות בשד' השבל

ופיר תרנסי האויבים כענין כחוקך בנת' אתה תדרוך זית ולא תסוק שני
 ותרוש ולא תשנה יין' בחלב בקריאת בן אשר' ובקנין חטף בקריאת
 בן נפתלי' דרכים גתות בשבת והכבד כגון עת הדיכה והחרק מקום גת'
 והוא מקור ענינם הדיסה והדישה' וכן דרכת בים סוף חמר מים רבים'
 ופיר הכס דרכת בים וסוף למנוח' ולכן בחמר מים רבים' או פיר דרכת
 בים על סוף' והם הענינים' ובענין משיבת הקשת ונטייתו דרך קשתו'
 אל ירוך הרוך קשתו' וכל קשתותיו דוכות' ולפי שבמשיבת הקשת
 ומשך גם כן החץ שמה' אמר ירוך חציו' ורבו חצו רבו מר' והסעל
 הכבד וירבו את לשונם קשתם' משפט וירבו' ורם' ורם' ורם'
 ורשה' הוא התיכף והוא הנגב כי בלשונות אלה נקרא' ורש' ורש'
 ורש' משה ורשו מחרבותיהם' וכתב ר' יעקב בן אלעזר כי בספר הלולי
 עליו לית כותיה חטף' וגם הנגיד אל כתב כי מיצאן ברוב הספרים חטף
 ורשים לכל חסיהם' ורשת' וחקרת' תודש רשען בל תמצא' בחלב
 בקריאת בן אשר' ובקנין חטף בקריאת בן נפתלי' לרדוש הדבר
 נוספת בו היור ומשפט לרדוש' ותלך לרדוש את יי' והנסעל וגם רמז
 הנה נודש' נודשתי ללא שאכן' האודוש אודש להם' האלף תמונת היא'
 ומשפט ההודש אודש זה יהודה כתב כי אלף האודש למדבר והודש
 לחסרין תינו התפעל וככך הוא' וצא האודש אודש כמול לחוס הדבר
 כמו האכה אכה אבי' ופיר נודשתי ללא שאכן' נמצאתי ונמצתי
 ורשים לכל חסיהם' מוזמנים ומצאים לכל חסיהם בהם'
 והשם במודש הנביא ערוה שידדשהו הודש שמה' כי הדברים מוזמנים
 בו' וכן על מודש סר המלכים סר שמזמנים בו דברי המלכים' והודש
 ממצאם שם' רשא' רשא' נאות מדבר' והסעל הצוסף תרשא

דרך כוכב מיעקב אשר תדרך כף רגלכם והפעל הצוקס והוא פעל עמו
 לא הודיכוהו בע שחף כלום לא רצו בו והדרך בצעלים ואשר הוא
 פעל ירם ירך ענוים במשפט הדיכוי באמתך מנחה הודיכוהו
 וקונו מבית נחיהן טרדינון ואפשר שיהיה והדרך בצעלים גם כן פעל
 ירם והעם דרך המלך בששנקוד ואלך בדרך אחרי זה הדרך לכך בו
 בדרך אשר בא בה ישוב את הדרך ילכו בה לעשות רצונו מיד לעשות
 רצונו מעש והמאה ונתעבב שם פן יאנה ותאבדו דרך סיר ותאבדו מצו
 הדרך כלום כי רדכם ותאבד כל שג ודרך השעים תאבד ועל הדרך
 הוא נובלת עליה שעליה נובלים הגה אנכי הולך בדרך כל הארץ ^{במנהג}
 כי השחית כל בשר את רצונו מנהגו כי דרך נשים לי מנהג הנשים
 הוא הנרות וכן ארח כנשים ומטאו ישא עמך בדרך מצרים ^{מצרים} במנהג
 כמו שהיו מרים אותך המצרים במצרים וכן ונשא בדרך מצרים ^{במנהג}
 שנטה במצרים וידו הגדולה שהראה בהם וסיר ונשא ישא אותם מעלך
 ויכסה אותנו או מיד ונשא על המטה שישא עלין מטאו כמו שעשה
 במצרים וכן סיר ומטאו עם הים מטאו יעורר עליו כמו שעורר אותן
 עם הים בטביעת המצרים והקבוצ על דרכים ישבת להם וקבוצ
 השנים ונעקש דרכים יסול באחת והיא אם למד ילמדו את דרכי עמי
 להטבע בשכר חי יי הדלת מעמדות בגעיא והמסורת עליו לית געיא
 וטברתו מעשות דרכי דרכי ספרתי ודרכי למחות מלכך ענין
 מלכם אחרי כי חסדי האדם ועסקו ומה שישתלם בו הכל נקרא דרך
 וכן המצוות והעבודות כמו שאמר את הדרך ילכו בה ויחזו כדרכי דרכי
 כי יודע והדרך כדרכים ודרך השעים ותאבד ונתוססת מים מדרך
 כף וצל הש דריסת הרגל ובעטן זה תירכיששי עז חסד בית השחור

והדת נתנה בשמש הבודה אשר לא כדת ענין הכל התורה והחק
 ואשר הוא בן ארבע אותיות **דמשק** **במאת מטא**
 ובדמשק ערש סיד לסי מקומן כמו במאת מטא כי אין לו חבר אותה
 המלה מורכבת משתי מלות בדי משק והיה משק כע שיק ועטנו
 שוק כלומר באחד מכרעי המטא ודי הוא מלה נוספת כמו בדי שומר
 בדי דיק בדי אש שהוא בשומר בדיק באש **דרבן** **ולא יביב**
 הדרבן מולן קמץ לבן נסתכלי ולכן אשה הבית בסתח והולת לשניהם
 מעמדת סגניא ובה חקבויק במשקם אחר דברי הנבא כדבונות
 הוא המחס התקוע בראש עץ שטועטן בו השוורים בעת החרישה
 והמחס יקרא דרבן והעץ יקרא מלמד וכן אמרו במשנה מלמד
 שגלע את הדרבן כלומר שגלע אותו המחס התקוע בעץ בתוכו
 דדר וקוף ודרדד מולו סתוח הוא מין הקורים ובבדאבה
 קוף זה עמבית דדר זה קנרס שהוא עשוי דרץ דרץ ומדש בעט
 העוף קנרס בעטו קרדע **ואשר הוא בן חמש אותיות**
דרבמן **דרבמנים** שש רבאות וכן לאורבמנים אסף
 והאסף נוספת והם מטבע ידוע אצלם באותו הזמן וכבר זכרנו אותה
 באות האסף בן ארבע אותיות ואשר גם כן שהנוטע נוספות
 נשדמה אות **הודת בסד**

ונתחיל אות ההא בעה **הה**
 הליכו הה ליום והוסיפו בו האסף ברוב רבדיהם ואמרו אהה ליום
 ואז אהה יי להים והיא קריאה קד עם היצער ועל הדתה האת
 האלכס ורע וגם אני הא דרכך בראש נתתי כמו הנה הגל
 ולכן אחרי ההבט והבטו והמעט הנוסף מהבילים חמה אובם

הארץ דשא כשעירים על דשא וכרוב עלי עשב בשש נקודות והוא נקרא
כן בתחלת צאתו ומשיגדל יקרא עשב כי שם דשא הוא תחלת המעולה
בעשב למיכך בא מזכו סעלה כמו מן צמח ולא בא כן עשב ויש
מפרש מזה כי תפשו בעגלה דשא ומשפטו דשאה בסלם חכמה ונגרע
הוא כמו שנגרעה מנולת שיצא מלפני השלים שמשפטא שיצאה
ור יוצה הרחיק זה הסיד בעבור כי היה לו לומר דשאה ביצרי השין כמו ^{מט}
צמאה וגם אין המלה אצלו נכתבה באלף כי אם בא וכן נמצא במקות
ספרים וכבר כתבנוהו בשרש דש דשן ואכל ושבע ודשן סעל
עובר והיה דשן ושכך תאר דשנים ודענים היו אכלו וישתחו כל
דשן ארץ והשם ותענג בדשן כמשלם בשש נקודו החרלתי את דשני
כבר זכרתי החרלתי בחלק הרקודים במקומי והכבר דשנת בשנת רש
ושמונה טובה תרושן עינם ושלא טמר פועלו מוכנו כמש ברכה תרושן
ועמדם מחלב ירושן ומלה מורכבת מהוסעל והתפעל הדשנה מחלב
ועא אל עסק הדשן בשש נקוד והוא האפר וכל העמק והסגרים
והדשן פירי מקום עסק הדשן שהיה חרץ לירושלם אומר שיהיה אותו
המקום נוסף בעיר לעמוד ופירי וכל העמק והסגרים תו וכל משרד
אתר וצסלו תמקסגרי משרדית אתוראה רל כי כל אותו העמק היה
תוספת העיר וכל השדות ער נחל קודון והנה לא תרגם והדשן ^{תרגם} אן
אותו משרדית אתוראה לפי שהיו דשנים ושמינים כמו שזכרנו
בשחי ידזה והפעל הכבר מוכנו ודשנו את המזבח יסודן דשנו ועוד
סודותו לדשנו ועמלתך ידשנה סלה ההא נוספת כלה ואקראה סך ופי
ישמה דשן כלומר שיודיד אשר מן השמים לאכלה ולקבלה בידיו
דת דת ודין ואת דת המלך ודתיהם שמת לעשות כדת היו

המחזיק הגן ודרך בפני הגדרת הגינה פורש ל' זונה דרך נכונה וישנה'
והוא נשתמש הרבה בזה הלשון כאמרם ובר הגון עשה שלא כהוגן וית' ארח
קדם דוכן ל' וית' הודד חשבת' ה' הודד כדורכים יענה נכלה שהיא
קריאת הדורכים כך לזה את עצמם ואפשר שיהיה מהעפץ הזה ולא
ה' הרים ופירושו כמו שאמ' קרוב היום מהומה' ס' היום יום מהומה'
ולא תדמה להומת הרים וסלעים' כשאדם נותן קולו שם שהוא קול גדול כי
יותר גדולה תהיה הומה זאת ויש מפרש הקול היום בין ההרים כשאדם
נותן קולו שם שהוא קול גדול ^{שם היום וקול} עד מקום כלותו וישם לאחור וישמע הקול
הוא בעצמו ואותו הקול נקרא ה' הרים' וית' ולא לא שתזכר במצרי טוריא
הרה גמול יד הרה ועטנו פשט' ור' יהודה אמ' כי ההא תמורת יוד'
מ' ידו אלה' הודד והודד רשעים תחתם מ' רמז הרשעים במקומם
הדם והארץ הדום תמי' עד אשית אויבך הדום להגלך הוא שדורף'
הכסא' הדם והדם ועץ שני' ותחת הסלסל יעלה הדם בפתח פתח
באתנה והוא עומד בין ההדסים אשר במצולה ידוע' הודד ואם
בסתע בלא איבה הרפו' יען בצד ובכתף תהרפו' והרפתך ממעבד והות
רשעים יהוד' מיבאתי במקצת הספרים המדוייקים ה' ב' סגול ובמקצתם
בסתח להודד את כל אויבך כולם עטן דחוינה' הודד והודד פני זקן
ודל לא תהודד בדינו' הודד בלבושו' והתאר פ' עץ הודד' והשם הודד והודד'
לפניו' ולא מעביר נוגש הודד מלכות' בשש נקוד' והקברך הודדים'
בהודד' קרש משחר משחר' ועם האהמקבה הודד' והסמך בהודד' קרש'
בת עט הודד מולך' או יהיה הודד' בסלסל שלמה' כי הסמך בשע
המשקלים שוה' והנפעם פני זקנים לא נהודד' וההתפעל אל תהודד
לפע מולך' עטן התביעות והתימות והראות סבר כפי ימתי והודדים

והעם אחרי ההבט וההבטו הכל המה בשש סקוד' וכל הכל הכלים והחודבר
שאמר כלום וכן קראו הכל לאחד היוצא מקדש בהכל סין הכל תכונות כי
הוא ובר המושגט והכל במהרה הבן וקדושת שן והבטם הם חיות שעות
מלאכה מן העם או סך הקדושת כמו שעות מעצם הקים שהוא השן זיש בנות
אותו עץ שקודץ אותו יבטום והתרגום אבן וכן דפיל וטאוסין והוא העסק שגודע
לנו בודרי הכל באמרת קרוב ליה טאוסת בחלבה ולא אכל ועוד אמרו תרגום
ומסויב וטאוס כלאים זה בנה והוא העסק שקודץ לוכלעו פאען והעסק שיעני
מלאכה מעצם שלהם וכן בלשון ערבי כקרא טאוס' הבר הובר שמים
הם החיים בכוננים כמו שפירש אחריו ודומה לוכלעו ערבי שקודץ
לחתוך הדבר הבר החיים בכוננים מחתקי הדבר וגודים אותו עם פי
הלכותים הגה והגיתו בכל פעלך לא יהגו בגודים ולשונם אם יהגו
רמיה' כאשר יהגה רמיה' כי אמית יהגה חכמת כיונים הגה נהגה יהגו ריק
האז והגו מלב דבר שקר' מקוד' ובא בחלם ההא לזוג המעלות כמו את
מזבאך ואת מזבאך' כן כתבו אהול' והמעל הנוסף המדממים והמהגים
והעם והגה מפין יבא כלעו שטנו כמו הגה קינים והגה והי' והוא בשש
נקודות' וכל הגין סטה והגין לבי לפכך' וכל בהכל עץ הפעל ביעה
הגני' וכל והגות לבי תטנות' ענין הכל הדבור היצמקת המה' וכתב אהול'
כי הכל לשון גמגום ועמקוף ואין בו לשון קריאה ודבור' כי פול ובתורתו
יהגה כל כך יהיה קורא בתורה עד שבכל שבה אני שלא בשעת קריאה
יבאו הדברים על פין ויביעו משפתו ויהי על זה וכיונים הגה נהגה
כי הוא ענין עמקוף והוא כקול לבה' וכן קינים והגה' ועל הגה ברוחו
הקשה הגה סגים מכסת' הגו רשע למכ' מלך' ענין הסדה' ואהול' כתב
כזה הענין והשרש כאשר הגו מן המסטה והוא שלא נזכר מועט מן

כל הן יקר נל ונעים תמכר עמך בלא חן והקבוץ ברחב הונך ומערכת עמכם
ממנו ולא אמרו חן לא אמרו חסד ודי זה הוגים שובבים ישנם וכן
תני כמנן שובבים וקצת מסרש פרשו המדבר בשעה דברי תהו וכן בקצת ^{החלשים}
והוא שקורין בלש אאליזר ובלשן ערבי הדין הדלת הרמא במקום הון ^{בעבר}
הי קינס והגא והי ואסער המלך היא והוא לשון מססר ויש מסרש כמחון
היא בכל נשיאי ישראל היא החלשה כנני לנקבה הנסותת היא ^{במקום}
היא היה גבור עיר אם עבדת אותי והית עלי לבושא חסר היוד שהיא
הגמד הצעל מהמכות והמסודת עליו לית חסר וכן והיתה לי לישועה חסר
היוד שהיא במקום למד הסעל ולמי שהיא כתי בהא באחרונה לא כללן
המסודה בחסר והמסודה הנכונה על והית עלי לבושא לית חסר וחסר
אני אהיה לו לאב הנה יד יי הויה את היי לאלפי רבבה תהי נא אלהי מי
זה אמר ותהי יהי אור והנענע נהיה הדבר הזה הנהיה לדבר הגדול הזה
ענכם ידני ועל ונחית ונחית ושנתו נהיתה עליו תאוה נהיה תעב
לנפש ענין עבר ופי נהיתה ששתכשה עליו הסך ושנתו ערבה לי ויש
מסרש מזה הענין וחלתי והיית באחד העם והי דעל עד שנת אחת לכודש
ושני אנשים שרי גודים היו בן שאוב כלום שברו והמיתו אותנו ואין ערך
להוציאם מענינם כי סיד והי דעל שהיה בבבל עד שנת אחת לכודש המ
וכי היו בן שאוב היו עב בן שאוב וכן תי היו עם בדר שאוב כלום שהיו עמו
כבר וכסרדו ממנו ועתה באו בסתר במרמה כלוקחי חטים והרמוהו ויש
מסרש תאוה נהיה מהענין הראשון וכבר נהיה בזמנה תעב לנפש ולמיתך
הועבת כסילים סוד מרע לפי שבאת תאותם היך והיך וכל עבר
אדני זה היך אביא אפי את ארץ האלים ההא תמורת אלף איך
הים והמים מהומה גדולה משפט המכנס והמים האחרונה סינן

אי שיהי הודנים המושקלים והמסבמות ורומה למה שאמר הכל הודא דכנעא
בני מעים שהם מעקלים וסובבים סביב סביב הן ובכל חוצות ואמרו הנה
קריאת האבן והיער הוא הוא הדבד כנוי לנסתר הוד הוד והוד
לבשת הוד והוד לכנוי הוד על ארץ ושמים הוד נחוד אימה כסה עמית
הוד ולא נתנו עליו הוד מסמות כסוס הוד במלחמה והוא ישא הוד ^{וי}
מהודק עליו הוי אדון הוי הוד ויהי כזית הודי עכץ כלם הכח וההוד
ור יונה הסבים בעטן הזה ולפי דר הרים הנה ויאתה הנה להם למלך
כי מה הנה לאדם הנה גביר לאחיק במקום שיכול העץ שם הוא מעט
יהיה וזאת הוא כזה כראו וישתחו כי לשלג יאמר הוא ארץ האסף
תמורת הא' אפטר שיהיה האון בשרש הוא תמורת הוד בעדש הוד
או יהיו שנים שרשים ועל כל סבים העטן אחד ועל הנה על הנה ומא
יש בהותו והות רשעים יהדף הות נמשו והות במאונים והקבוץ הות
בקרבה עד יעבר הות הות תחשב לשוקר מיד תחשב בלבך ותוציא בלב
בלשונך וכי יש בהותו ברעותו שנושה לאחרים עטן כלם והדומים
להם שבר וענינים רעים והגאון ד סעדיה וכל מי בהותו בממנו והוא
מעטן הראשון כלומר בממנו ההנה לו ויתכן להיות כמזהו והות רשעים
יהדף הקך מה שאמר לא ירעב יד נפש צדיק ואפטר להיות כן חשד ^{הוא}
והעטן הזה תהותו על אש הוי אח והוי אחות הוי אשור שבט ^{אפי}
הוי מעט העטן הוי גוי חוטא הוי גבורים לשתות יין הוי האמרים לרע
טוב וחסרו הוד ואמרו ובכל חוצות ואמרו והן וכבר זכרנוהו שרש
בפני עמנו ועטן המלה הזאת קריאת האבן ועער כמין אפי וישעיה
לקריאה על אבן הוי ונוסו מארץ עטן הוי ציון המלפני ואפטר
שיהיה כמותם הוי אשור שבט אפי הוי כל עמנו לכו לבנים הוד

ובתוספת סוף המלה ויהי אש לפי מהלכו והתפעל מה תהיה ברעה
בקרוב ישראל תהיה ויש מורש להתהלל עם נחלתך כמעט שמחה
מן קדש הלולים ואין צדק להוציאם מעט תהיה שהוא השבח וההודאה
אבל קדש ענינם הוא השמחה וכן ובתולדותיו לא הלכו כלוב שלם באן
לשת השמחה וההלל ול שלם היו לאנשים ובית החסה בקרא בלשון
ההללה ושלם נזכר סוף העיר ההוללה ועל אחרת להוללים אל
תהלו לא יתירצו הללים כי קבאת בהוללים ובטן פעם הנוסף כי העושק
הולל חכם לשחוק אחרת מהולל ומהולל בי נשבעו ומיר מהולל אשר
הם מהוללים בעיני ומיר בי נשבעו כתב ר יונה כמחיתות בעיניהם
היו אחרת ישירכי אהים ככלובי אם יהיה כך וכך וכשנשתתק עמן
התפעל ויתהולל בידם יתהוללו הרב והתגועשו והתהוללו והתהוללו
הרב והעם ודעת הוללות וסכלות מכל ארע והוללות לראות חכמה
והוללות וסכלות והנמרד מהם הוללה בצדי ומלא הוללות רעה והמסרה
לית בותיה שורק ובמלא ובמלאכין ישם תהלה והיתה הלכך ראיה
להדגש והוא כמו לא ישם תכלה שהיא כן ונתן בסלילים מוכסת נפשות
מן תכסו על השה כולם עטן שגטן והיציאה מרעת השכל ומדרך
היושר ועטן יתהוללו הרב כי מרחב מוחיתם בשמחה כאלו הם
משתגעים מרחב השמחה וכן על כן יתהוללו גוים סיר בר אותם מכלת
בבל ועטן שלישי בהלו נרו עלי ראשי מקור כן הקל בתשלומי
בהללו בסלס ובסתחו עמרו כל העם והפעל הנוסף אם אראה אור
כי יהל לא יהל אורם והל נוסב הסעלה על האור והלו על הכוכבים
והעם ותהלתו מלאה הארץ ויש מורש עד ירח וכל יאהיל וככתב
הנה אשר ביהל יהלו ואשם שארען עיקר כמן שכתב במסת או איתם

התבים והאות כי המים הראשונה קמוצה כדרך כל פעם ואם היתה שוה
היתה פתחה כדרך כל פעם והשם מהומה גדלה כי היתה מהומה מות ^{בענין}
שבר ונא הפעל חנוקת ארד פשיח ואחיזה תהימנה מאדם והנפעל
ותהם כל העיר ענינם ענין המדיה ושארן הין ותהינן לעלות ההרה
ענינו ותתבו והוא לקוח ממלת הן כלומר שאכרזם הן ונא ששלוש
ההן והיא המדה שהיתה אצלם שהם יב לוג והלג ששה בנים והיא מדת הלח
הכל להיכל ולבדיר תוסד היור למשך ואפשר שהיא בן ארבע אותיות
והקבוץ וכן היכלות והקבוץ בלשון זכרים והיא בהיכלי מלך ותנים בהיכל
עונג ענינם ארמון היכל יי היכל יי היכל יי המה תי לאתרוגן על
מתגמר נביא שקרא קדם היכלא דיוי אתן פלחין קדם היכלא דיוי אתן
דבחין קדם היכלא דיוי אתן סגדין תלת זמנין בשנתא אתן מתתין קדמוהי
ואחזל סיר הפסוק סן אלתבסחו על רבדי שקד שאתם אומר היכל יי
המה לא ידע היכלו ואם שלשה פעמים היכל יי לפר שהיו שלשה בתים
אולם היכל ודביר והנביא היה עונה להם ארץ ארץ ארץ הרי הם ^{חשובים}
לפני כהן וקראו כל הכתוב היכל לטי שהיכל היה הבית הגדול שבשלתם
וכן אה ובע את היכל יי אשר יסב היכל יי ואל כל הכתובים של בית ^{המקדש}
הכר לא תבושו תהכח לי ענינם תתמהו לי וכתב ר' יונה כי הוא ^{דומה}
ללשון הערב שאומ' על התמיהה הגדולה הכר ואחזל סיר הכרת פניהם
השדש ומישן מנחת פניהם כלומר עזות פניהם ומצח ער שיש להם וכן סיר
תהכח לי תעמו פניהם ולא תבושו ואם כי בלשון ערבי הכר עזות פנים
הקל שבע ביום הלכותך כי הלל השע על תאות נמשן והשם קדש
הלולים וישעו הלולים ובתוספת תין תהלה לרוד ובא בתין במקום ההן
אך לא עזבה עיר תרבת בקרב הלמד והקבוץ יושב תהלות ישראל

קודר הלכתי בלתי חמה כל היום קודר הלכתי לאור חזיק יהלכו נהלך בדרך
אם יהלך איש על הגומלים בחקתי יהלך ויהלך אם והעובר הלכו בלבוש
בארץ צדקה והלך ויחבץ להיות גסן כדך לסמו והלך עובר והתכנס
את האלהים התהלך נח התהלך לפני התהלכו אבותי לפניו אל התעסקות
בעבודת השם ית וכן התהלכתי באמתך עני כלם ידוע הדם
הוא הלכו עקבי פוס כלובי נשתברו ונכתתו והוא בודר כאלו אה
וכן והנה ההמוני נמוץ וילך והלום אל הלך והשבר והעובר הלכוני
בל ידעתי בכשיל וכסמות הלכוני הלכוני יין והשם את הולם פעם ונתוססת
מים למחלפות יקרא ושם חבלי להלכות עמלים והוא המחבת ועל
אל תקרב הלם מי הביאך הלום הביאותני עד הלום ענינם מצו רתי
לכן ישוב עמו הלום כי ישוב עמו פעם אחר פעם הנה בזה הענין להשג
והתבונן בו כמה תהיה שלות הרשעים ולמה מי כוס מלא יפצו למן
כלובי שהם שבעים מלל טוב בעולם הזה וד יונה הכנים לכן ישוב
עמו הלם בענין הראשון כלובי ישוב עמו נשבר בראותם שלות הרשעי
וכי כמלא ימצו לכן רל רמשת הבכי נסך ספוד והלם אפשיך שתהיה
היוד נוססת והיא אכן יקרה וכתב רל אכן עזרא כי חכם גדול וספרדי
אפי שהוא הנקרא בערבי אמוס שהוא שובר כל האנשים ונותן הבדולח
הוא מנגדת הולם פעם הם הם יבאו את העיר ונתוססת היא חמה
ששים חמה מלכות ונכמל לרוב הגרשות לא מהם ולא מהמהם והכלכני
לכסותרים הכים והים גלגל עגלותי אכלני הכוכבי והמותי את
אל העם ברח ויהם ויהם את מוחנה מצרים ויהם יי את סוסדא להים
אבודם ויהם יי כבד פרשת ענינם בשרש הים בענין הראשון
חמה הכוונים עלכן המן מעי סל נהמה כדובים כיוני הגאיות הומות

ויש מקורש מזה ענין ובמלאכה ישים תהלה ולא עומד במקום שנים ומה
הן בעברין לא ראויין ולא במלאכה ישים תהלה וכן הענין הזה נקרא
הבקר הכלל בן שחר וענין אלו כולם הנגה והאור הלא מהלכה לדעת
ומיום השמימי והלילה וחלפת משם והלילה גש הלילה כלומר גש הלילה
מקורן רחוק מעלנו מלה נורה עליון חוק המקום והנכח והנעל אש
לקח ממוט' וההלילה לגוי עינים כלומר החזקה והטרה כן מיר רחוק
ומהלל מיר הבדיחה והשמנה ההולכת לפני היצאן מיר בדיחותה וכך
מיר הסוק ושמימי ית הצולעה לשמיית הצולעה שמימה יכולה ללכת
אחריה והנה למה שהיא הולכת מהלילה לכב היצאן אוסף על כוחה
ומשימה לגוי עינים זה כמשל על ישראל ועל בית דוד כמש שאר והיה
הנכשם בהם כדוד וביד דוד כאלהים כמלאך יי לפניהם הדה
ובמלאכה ישים תהלה בסלס בתורה לאמר ונעתק הקצין אל ההא
כמהג אותיות הגורן והיה ענין הכלה כמש שמרשותי בשמש הלל
בשני הסנים והיה הלל והלל בענין אחד הלק בדרך מרחוק
הולך לקד אחר למה לא הלכת אלי סלסים מחרב הלכו אלת עמון
הן קדם אהלך מפיו למדים הלכו ותהלך אש ארצה וסמועם תהלך
בארץ והשם בהא הנקבה הליכה כעלו בהליכתם והקצין הלכות
עולם לוי הליכות שבא קו הליכות אלי ובלא הא הנקבה הלך ברוח
הליכי בחמה ומה הלך דבש בשש נקוד ובתוספת כמים מהלך וס
ונתתי לך מהלכים בסלס מסמורים ועם התאר ויבא הלך לאש
בחגיג נקוד ובתוספת יתו עם הא הנקבה תהלכותה ותסלכות למה
החבשה בסלס ואת בני התעבות והא תאר כלומר היו הולכות למה
והנעל כמש סמאות עלמות והנעל הכבד שאין עומד ולא הלכת בגדלות

ישראל שנשארו בשומרון שהם כחושים מהרעב ואם תאמר היאך לא נשארו
כי אם חמשה הסוסים בשומרון הנם ככל המצו ישראל אשר תמו כמו שתמו
האנשים כן תמו הסוסים כן פיר אהול וית ואם יאבדו הן איבדו ככל המצו
דישראל ונסו וגם עם העיר המונה קל הוא ועיקרו להיות מפיק והקבוצ
המונים המונים בעמק החרץ כלם ענן קבוצ והבני העם או החמץ או כל
הבד' ובה באסף תמורתהא' ואת יתר האמון וכבר כתבתו בשרש אמר
ואסער להיות שיהיה המון משרש המה בפלס גאון שאון אבל להיות הנני
שרש הוא יותר קרוב המין כקדוח אש המסוס סי' הינה הקש היבש
והקרב שירצה לומר אש חזק הרבה והוא נוסף ויהיה משרש מסס והיו
והמים לרבים רל כקדוח אש החזק הממס כל ובר' המר' במהמות
בל יקומו עמנו לסי מקומן בשוחות עמוקות וכן בדברי הרל בראשונה
היו קובצין אותן במהמות נתאכל הבשר מלקטן העבמות וקובצין
אותם בארזים הן הן אש כמין לאם הן לו יהי כדברך הן היתה כראת
הן נזבח אעם שפנין אלה ענים לשאלה מלאת הן כמשמעה כי יבא
ענן השאלה בלא אש ובכא הוא השאלה כמין אותה זה בני עשן והדומים
לו הן הנה היו לבני ישראל ובתוססת הוא הנה אנכי עמך ועם כנוי בדגש
הנה הנם הנך הרה' ובכנוי המדבר הנני עכו' בי בקלות שם הכונן
ובשבה הנן הראשונה וברגש הנן הראשונה ובכד' אמרתי הנני
הנני ובסגול הנן הראשונה וברגש שתי הננון ויאמר הנני בני והם
במסדה ב' דגושין' ובכנוי המדברים' הננו בידך' הננו עמך ונשך'
הננו אתאנו לך בקלות שתי הננון ובשבה הראשונה וברגש שתי הננון
ובסגול הראשונה' הננו ועליו אמר המ' הננו לך לעבד' הננו עבדים
לשרני והם במסדה ב' דגושין' ענכס על השר המונח' ויבא במקום

כחלילים הגדה ככבוד יהינן יהמון כללם כי הנה אביך יהמיון אהבת אהים
ואהבה שיר הומה ברוח הומות תקרא קול הקריה הומה והשם כהמון
ימים ומא האות נבלק ומא המון שדיך ועננם מירשתי בשדש הים
בענן הטוב ויש מסרש כזה ואם המיון אל תשא נסעך כלומי יסר בני
ואם יבכה ויהמה אל תשא לבך לו ולא תשא לו נסעך לחום עליו בוד
המוסר ויהיה המיון מן המה כמו בכיתו מן בכה ומתבר יעקב בן לעזר
כשה השדש והענן ולא מהממם והוא שם בפלם המה קשה יסה ועם כנו
הרבים מהממם ככע שיאמר קשיהם יסיהם וית ולא מנבחהו המד
קול המולה כקול מחנה בלא ואו לקול המולה גדולה ברוח עם הדש
ועינו כמע מלה ויש אמר כי ההח נוססת המן יען המנכס מ
הגוים הרבותכם כלומי היותכם המון רב והוא שם ומשפט בחולם
או מקור והוא כמשפט ופיר כי יאע הרבית יתכם והרבית לכם כל
טוב מן הגוים אשר סביבותיכם ואתם לא הלכתם בחקותי ושמעם
יען אל יען עשיתי לכם כל טוב בעטתם בי על דרך וישען ישותי ויבט
ולא הלכתם בחקותי ואף כמשפט הגוים לא עשיתם כיהם לא ימחו
חקותם ובישטוהם ואתם המירדותם כל שאר ותמר את משפט
לרשעה מן הגוים אכן לשקר מעבדות המון רבים קמוץ כי אינן
אל הרים כי אם על כדים מעבדות ומים מעבדות עומד במקום
אל מעבדות ומקורים וכן הוא סיד הסקוק המון הממסים מהגבשות
ומההרים הוא לשקר שלא ימחו ולא יושעו בהם אכן ביה אהיב
תשותי ישראל אב המון גוים נתתיך כל המיון הזה המון שדיך
מהמון רשעים רבים ומי אהב בהמון קול המון הגשם הנם ככל המון
ישראל אשר נשארה ביד והנם הסוסם הכחושים ורעים ככל המון

שניהם בשש נקוד הפכסם אם מחומר ביד היוצר יחשב רל כן נקל הסכסם
בידי מחמר ביד היוצר שיהפך אותו מכלי אלכלי באשר ישר בעיניו
ובתוספת תיז עם הא הנקבה תהסוכה כי רודת הסוכות הכה ובתוספת
מים אל המהסכת אל היצוק בית המהסכת והוא בית הסהר ויש מפרש אותו
הכלל הנקרא בלעז ימישי ואחול כתב כי הם שני שנים שיש בהם מקום
עוואר בין שניהם והוא עשוי לחסורים שיביאו צואריהם שם ונא כמהסכת
סדום ועמרה והוא עם סמוך אל הפעול והתאר בחכמל העץ והלמד והכסף
הקד איש נור והוא תאר לדרך האיש שמעשיו בשנו ותהסוכות ומלת נור
תאר לדרך או לאיש ועל כל פעם הוא חסר איש רשע או איש מרמה
או הדומה לו וסוף הסוסק יורה עליו ונך ישר פעלו והכפעל נהסך אל
הדרך ולגזרת פעול ונהסך הוא נחלתינו נהסכה לורים בינהכמו עליה
צירה ונהסכו כל כנים ונהסכו נחליה לופת בסגול ההא וקל הפא
נקש נהסכו לו אבני קלע וזה אהבתי נהסכו לי בשבא ההא ובדע
והסך לבב פרעה נהסך עלי לבי השמש יהסך לשמש והתפעל מנהסך
במחנה מדני מתהסך בתחבולתנו ותהסך מחומר חותם להט החד המת
ושלא נזכר סועלו מהנוסף ההסך עלי בלהות העץ ובאו עליך העץ
רכב וכלכל וחסר בית השמות ומשפטו ובאו עליך בהעץ רכב וכלכל ופי
העץ אחד מכלי זיץ או שם לכלל כלי זיץ וית וייתן עסק במאני זינא
ויש מפרש כמו צנה או יהיה אחד ממיצי המדבבות ואחול כתב העץ
בהא כמו בחית וכן והביאו בנך בחצן שפיר זחנע וסן שאו עליך העץ
זרוע ועטנו חים כמו וזרועות הנגב שפיר חיילותי החד העמדת
להרדי עני בהרדס שער במקצת ספרים הריש בחסף סתח ומקצתם
בשבא לברו והנסוד מהם הוד בפלס ארץ והקבוצ הודים ונסמוך

אם לא תתן יונה וראוהו היתה כזאת הן נזכח את תועבת מצותם מעולות
וכבר מירשתי שהם כמו שמעו ועל כולם שנים עין האמו עד חנה ענינם
עד עתה ויש מוסרשים אשר עדין לא היה מתכנתו עד הן אשר המה חייב
עודה עד חנה ובא המה שבני אחר קרוב לזה הענין אלא שזה הענין ^{מורה}
על הזמן עד חנה כלומר עד הזמן הזה וזה הענין מורה על המקום כלומר ^{המיוס}
הזה והורדתם את אבי חנה לא תבא חנה לא אתם שלחתם אתי חנה ^{ויחצו}
חנה וחנה ודור רבועי ישנו חנה דרך חנה פניהם ועל שיבא לכנה ^{הנכבד}
הנסתרות והעבדת את נחלת אביהן להן ובתוספת הוא כי טובת חנה כי
חיות חנה ולהנה פנים כל היבא מחנה ול כל הערים ובא בני לוכדים
הלהן תשברנה והנה באו תוך השער לוקחי חטים הסה הם כל אשר
במתח ויאמר הם ואמר הם קמוצים ממני המעמדה בזקף והוא מעמ ^{לבד}
והוא צווי במלם גל עיני ומשפטם הסה גלה ולרבים לאמר הסו ואש
שהוא מלעים את לחוש עליו ממני ההמסק העמר כמו שרז ערו עד היסוד
בה השע העמד ממני ההמסק והראשון ממני השני וענינם שיתוק שיתוק
והמעל הנוסף העובר ויהם כלב כלומר השיתוק העם שישמעו אל משה
ובמשפט יהסו ויהם להיות כן הקם אבל היותו מבני המעל אתה קרוב
למי שהוא עובר אל אחרי המך ואיש ישראל המך כאשר המך ממעל
מחבתו המכו ביום קרב ושער בנבע המך לבן ושערה המך לבן והנה
לא המך הנגע והמכו נשרי הור לודכם ותהמך ותמך לארצה כל אלו מודים
והעובדים המך לבם לשבא עמו הימך כושי עורו עמה בלי הפוכה המן
רשעים ואדם בהמך את הערים מבלתי הפך את הפך לחקר ולחם
ולרגל את הארץ ולרגל ולחמטה והשם מתוך ההפכה ובלא הוא הנקרא
ויהי בך המך כן חכמים בחמש סקוד ותהי להמך בשש נקוד ויש פסוקים

והרעותיהם תבצע ובהראות למד המעל והרעותנו בקעו את כל ההרעותיה
 תבצע ואכל האחד ממנו הרית כמו שאכל בצענה מן דליותיו דלית ובלית
 ובדקל בעל הבית מוריד ומסלק ואוכל זה על מעוט החמלה בהם כמו
 שאכל ועוכליהם ירוטשו ועוכליהם תרטשו והתאר אחר הובישה הורתם
 והשם הרע עבדוק והרוער ובהראות למד המעל ויתן חי לה הרוער כל
 העטף הזה כל זמן היות העובד בשטף אמן ועל ידי אותו מבטף אמן
 הורה גברי והוא שלא טפר מוטל מהדגוש כאכל אכל יולר גבר ופי אמר
 על המבשר וכך ותהר מרים ואת ישבח אבי אשתמוע כאכל אמן ותמר
 ויש מפרש הורה גברי כמו שמועו וכך רעתר יהודה שהביאו בזה השירש
 בכלל כולו בעטף אחד ולזה הסיד יהיה סיד אכל עם אוב והאב גם כן
 יקרא הורה לפי שנותן ההרוער כמו שאכל על ברכות הורר הרק
 הרק בעברתו והרסת את מזבח הבטל הן יהרס ולא יבנה תהרסל ^{חמיד}
 אם יהרסו לעלות אכלי ויהפסעל וגרד אבניו נהרסוהו השתות יהרסו
 והמעל הכבר כי הרס תהרסם מהרסוך ומחר יבך אששם עור ^{ההרס}
 בשש נקוד ומא הריסות בשורס וארץ הריסותך ומא והריסותנו
 אקיס בחסם האחד ממנו הריסה וכסם עטף השבר וההסלה ועא
 אם יהרסו לעלות כי הריסא מהסוד והמערכה כהורס את הבטע
 תבור כי בהחפזם לראות יסיל האחד את חבירו התת ^{ער}
 אנה תהותתו עם איש פיר הוצה תאריכו לשונכם על בני אדם
 ודומה הווא כלשע הערב התא רגום כשמרבה בודרים ויש מפרש
 אותו על כלשע הוות התל ואביב התלבי פעל כבד ועיקרון
 להדגש וכך אם יוסף מרעה התל ואיש ברעהו והתלבי אם מהתם
 באנוש תהתלבו וביא על מעשמו בדגש ויהתם בהם אכלהו

כהררי אל יסודתו כהררי קדש ומהרריה תחצב נחשת והתאר ההר^{בשדה}
ובנסול אות הכפל הר ובתוספת הא' הרה כסו' ובא ההא בסתח קטן תחת
סתח גחול' ולרבים הרים וראוי להרעש לולי הריש' נודי הרכס צמור' הר
שכלם' ויש מוסרש שהן שתי מוסות' הר כמו צמור' ויש מוסרש בהרים
שעיר' מקור מהדו' ויש להשב עטיהם מפני מתחות ההא' ויש מוסרש
מזה על בקעה אחת הגלער' והרותיהם תבקע' ואם הם מן השרש הזה^{והענין}
הזה ירצה לו' עם הערים הבכורות' והרמות מהרים' וכך הגט אלפי הר
המשקית עיר בצורה' כי בכל אפנה הר' כי אם בקעה' וכן תי' כרכא
מחבלא' ובא הר ממונה בלשון נקבה' שמכנה תהיה הר שעיר'
הר' כי הרג שאוס את כהני יז' יהרג בצדד גמגם' הרגו איש אנשיו'
לכן כל הר קץ' הרג בקר ושחוט צאן' הרגו לאבנר' ואנשיהם יהי^{הרג}
מות' ופחי בהרמים' הרגני באהר' עת להרוג ועת לרמיח' והעם שאין
לרמא תמורת להרג אמר לרמא כי אין להחיות המתים עת נהוג במנהג
העולם כשאר העתים אעפ' שהוא בדרך גם ועתיד להיות' ויש מוסרש
להר כמו למחוצ' והעם גמא ההרמה' והקדישם ליום הרמה' ובלא הא
הנקבה ביום הרמת' בשש קאול' ממת חרב' והר' ושלא נזכר פועלו
אם כהרג הרוני' והר' כי עלך הורגנו כל היום' והנפעל ונכותך בשדה
בחרב תהרגנה' בהר' הר' בתוכך' בפלס בעטף עולם' וינכ' ומשכטס
בהרג' בהעטף' הרה' הרה עמול' הורו והגו מלב דברי שקר'
מקור' והתעס' מקום קמץ כמו הרה עמול' וכן הוגו מקור' ואחול פיר'
כי הרו משושה' ומהורות את בני ישראל' תהרו חשש' האנבי^{הרית}
והרית ויולדת בן' ותהר לו' והתאר והנה הרה לאיש אשר אלה לו' אנבי'
הרה' הרה לונוני' ובקמץ הרת עולם' ולרבות על בקעם הרות גלער'

להם אובח על ראשי ההרים יובח והשם יובח ינקב ובח בהר בסגול
ולתבים זבחים שלמים ובתוססת הא זבחה וחקבויף זבחות ויבושן
מוזבחותם ושם המקום שמקריבים עליו הזבחים מוזבח ועשית מוזבח
מקטר קטרת מעל שלח היו מקריבים עליו זבחים נקרא מוזבח לפי
שהיה מזה עליו הם הזבח אחת בשנה ובך הפעם יזבלט אישי
עצמו יודר עמי כי כן נקראת הדידה זבוס בנה בניתי בית זבול לך
ובתוססת הא שמש ירח עמר זבולה וג מחרצנים וער וג קמץ
והיו קליפת הענבים שמחוק זה זה יתחבב על הזראת הזבול
תמי צא בקרב ברחב ופעמים ברחוק כמו זה סיני ההר הטוב הזה
ותבנן הזה כי יאמר זה על הדיעה שבו טא בזה בזה המקום וכך
ושחטתם בזה ואכלתם בזה המקום וכך מזה אחד ומזה אחד
והדומים להם ופעמים יחסר בית השדות עלו זה בנגב מיר עלו
בזה הדרך בנגב וכך זה ידעתי כי אלהים לי חסר כי בזה הדבר
ארע ואכיר כי אלהים עמי כי ישמעני ביום אקרא וישבו אחיבי
אחרי וכך יבא על הזרעת הצבץ הנמצא זה כי עשדים שנה אשר
ועמית זה כמה שנים זה ימים רבים ויש מפרשים מקצתם במקום
אשר כמו זה אחבתי נחמנו כי אם מקום זה יסודת להם הר ציון זה
שכנת בן שמע לא ביר זה יסוד ואף צדק להוציאם ממשמעם
ויבא על הזמנת העת כמו הנה ויתחבר ער הנה למיהדות הזמנת
העט בעתו כמו קול רודי הנה בא והנה זה מלאך נגע בו וזה בסגול
הוא לטען זכר ופי משבועתך הנה מדבר שבועתך הנה ובחפס היא
ללשון בקבה ולשפחה מה זו עושה כל זו ראיתי בחפחה זה מתת
אלהים וטא זה בעיר כי כזה וכזה וטאכל החרב ועבתב ביאור זה לעגם

והתאר כנסת שלם כזכר צועל לב הותל והוא פתח והשם לא התנולס עמי
ומהאל חזו מהתלות עטנם השקך והתננות ואמשר שיהיה אם לא התנולס
עם תאר ואלה על חבריו שהיו מתננות בני ובעבור המרותם דבריו
היה נר בלימה להשיבם תשובה והוא סיד תלן עיני

ואשר הוא בן ארבע אותיות הבהב זבחי הבהב
הוא ענין חידק ורומה לו כלשון חל והיו מהבהבן אותם באור כרי
לקיים מצות קלי ועוד פתילת הבגד שקסלה ואלה הבהבן וכן רומה
כלשון הערב לעולה עלי הבהבא נשדמה אות הוא בסר

ונתחיל אות הוא בעה וו ולרבים וויס
ובסמך ווי העמודים והם יתרות שהיו יבאים בעמודים עשויים
כבודת ואן והיו עשויים להכשיר הקרבנות שם והב את זה
בסומת שם מסוס כתבתי המלה הזאת בשרש ון כי כן רצת המפרשים
כי והב לברך סמה אחת אבל אני מצאתי בספרים מרוויקים את זה
מלה אחת התון נקודה בשבא נשדמה אות הוא בסר

ונתחיל אות הזין בעה זאב
וגר זאב עם כבש כזאבים טרפי טרף זאבי עת
ידוע זבב ישראל לרוב אשר בקצה יאורי מצרים זבובי
מזות יביע ידוע זבר זברני אלהים אותי זבר טוב בשש נקוד
ויש ספרים בחמש נקוד ענינו לפי מקומן נתן אלהים מתן טוב
וכתב ר יונה והוא רומה כלשון הערב שאומרין הלשון הזה עם
המתנה זבח אשר זבח לוי וזבחנו לוי אלהינו אשר תגמ
בערב זבח לאלהים תודה לזבח לוי אלהיך והכבד זבח אמוץ

ובעמקך פיר מדם חללים' הן הכה צור ויזכו מים' שהם יזכו מדוקרים
כלומר יזכו רמס והוא על דרך משל שהם מתים בדעב פתאום כאלו הם
מדוקרים ופיר מתגובות שדי' מחוסר תגובות שדי' ואשה כי טוב וזכר
זבת חלב ודבש והוא את זכר ענין וזכה ידוע' וזר אשר ידו עליהם כי
לוי זרה והתאר זר יהי לך גערת זדים ארורים וכל' המים הזרונים
והעם בא זרע' ופי' בא איש זרע' או יהיה תאר' וכן הנני אכיר זרע' וכעס
זרע' ונמס' וזרע' טמא' וכל' השם גם במדים השוק עבדך כלומר מהזרונות
הענין שפא ימשלובי ואחטא במזיד או איתם' אם לא תחשב לי הענינות
ותו עך איתי מהזרונות או אהיה תמים' ונקיית מסערת' והסעם
הנוסף' וכי יזך איש' פי' הזיד עליהם' והל' נשתמשו הרבה בזה הלשון
וקראו מזיד סמי' שעושה הדבר ברצון' וזה כוזרות מזבח
בנתינו כוזרות' וכל' מזוננו מלחים' והם הסאות והסכות' וזו' מסוה
המים נוספת והיא לנקבה' ומזותתם אכל מסותי' ולרבות' ומתבתם
על מזותת ביתך' ובשעריך' והם לחיי השערים' ופיר' על מזותת השער
פיר' סמך' למזותת השער' אבל ית' כמו מסת' ויקום' על סקיסת תרעא'
וכן על מזותת היכל יני' סמך' למזותת השער' וכן ית' בסטר סמא והיכל
דז'י' וזר' הזלים והב' מכיס' ענין זול' והל' נשתמשו הרבה בזה הלשון
כמו שאמר' מעות בוז' ומזותת בוז' וכן הסעם הכבד בענין קרוב לזה
והוא ענין הבזע' כל מכבדיה הזילוח' והראוי הזילוח' ובה' בדגש כמן
ויליבו עליו כל העדה' וזו' מסיקים מן' אל' וזו' תאר למיטם
הזבים' כמו החטא והשערה ומיני קטנות' והרומים מהם שזמם האדם'
וכן במשנה' הנרשא את האשה ומסק' עמה לזון' את בטה' שלש שנים
ואלת' זה הרבה נשתמשו בפעלה זה' והעם בד' ולחם ובענין' רחבה וזוה

שארץ מצרים וערותי או אלמדם ויבא עם הארץ בשרק והוא כלשון
ולקבה גם כן עם או יצרת לי עם או גאלת מן הדור או פלעולם או כהן
לאמרו או חטאנו לו או פעלת לנו בארץ או אהלך בדרך או תלך בדרך
או אהלך שנים או שמועתי ויש מפרש מקצתם במקום אשר כמובן
או שמונו או חטאנו במומות או חשבונו שדוני ויבא עוד לקבה בארץ
במקום הארץ ובתי הקבה זאת האשה זאת מעוזתי הזאת לכם
בזאת אני בטח בזאת תחננו חי סרעה הזאת ידעת כזאת וכזאת
זבה הנערה זהב זהב וכסף ידוע ולפי שהוא בן ונקי יקרא
גם כן הדבר הק ונקי זהב מצפון זהב יאתה רל הרוח הזנה והנקייה
והחכם ר א אבן עזרא פרשו זהר השמים לענין זהב כי מטאת צפון יחם
להזכך ועוד כוס זהב ביד בבלי יי חו לו היץ הזך והנקי ועוד המזכק
מעליהם הזהב רל השמן הזך והנקי זהם והמתו חיתו לחם פיר
תחשב נסעו המאכל לזוהמה והוא הזיעה המאוסה בין מגוף האדם
ממאכל ודומה לו בלשון רל על ענין המאכל להעביר הזוהמה בידים
המזוהמות ועל ענין הגוף ישראל שבמזוה עכל הר סיני פסקה והמת
זהר והזיר את העם והזיה ופשמו בהא מקום ואו והזהרת
אתהם ולא הזהרת והנפעל חיה יחיה כי נזהר ולא נזהר והעם לא נזהר
והוא נזהר נסעו מלט ארבעתם קמדין והם נפעל עבר בענין אשר
לא ידע להזהר ויותר מהנה בני הזהר כלם ענין הזהרה וידוע הוא
וצא והמשפילים יזהירו כזהר הקיני כמראה זהר כענין החשמלה
כענין נגה או עם או יצרת לי או חטאנו לו מפני רשעים או שדו
פיר ינה כענין אשר וכן דרך או אהלך ויתכן לפרשם כלם כענין זה
והוא בהם תמונת ההא כמשפט וכבר מתבאר בשרש זה

זר' זרים לא יעבדו בה' מים זרים קדים נוזלים ושלחתי לבבל זרים ^{זרחה}
לשון כופל על הלשון כזוהה מעטן זרה הלמה ומשדשו ויתכף היות זרחה
מעטן זרים ומשדשו כן הקם לגזרת כעטן ומיד ושלחתי לבבל ככרים
וינעוה ככרית בבם אשר לה כי יקח ככל ויבזז אותה ועוד כפר שנו ^{רשע}
זרה' כל עטן אלו התנכחות וזרות ומיד מים זרים באים ממקום זר'
ודוחק באלו הם זרים אלו המקום אשר הם נוזלים שם כמהפכת זרים
מיד כמהפכת אנשים זרים במרחץ רחוקה כשיבאו על עיר ויטכחה
הכבו וישחיתו הפל כי אין דעתם לעמוד והקדשים אינם עושים כן
ועוד כפתבו בשדש זרם זרח וכל יוח החשן עטנו וכל אבה
כלוב שלם יסוד וכל יתו מעל האפור ודומה לו בדברי קל משדו
וזוחי הלכ מיר גבוהי הלכ וגסי הרוח זרח על כן זחתי ואורא
ענינו לפי מקומו פחדתי וד יונה מיר התאחרתי ודמהו כלשון הערב
ועא זחלי עפר כחלי ארץ הם הערבים הנגרים ומתנועעים על
הארץ על זחונם ודומה לו בדברי קל שאני על המשקים הנגרים
וזחלים ומה לפי דעתי אכן הזחלת בקראת כן לפי שהכמים הן ^{זחלן}
וגרין לכדה כמ שאני אשר אצל שן רוגל ורשילפי אכן גדולה ^{שהיו}
הבחורים מעבים את כוחם להמה ולגודה וית אכן סכותא שטוקדין
עליה וביעסין למחוק זין בחדש זון הוא חדש אירי ואבילת
כי פקדאו כן משום דאית ביה זיוא לאילני כי הית בלשונם הזוהר והנה
וכן תת מנגה נגד מין יקריה זיה והתענגתה מיד כבודה עטנו לפי
מקומי כמ זיה וכך תי' מחמד יקריה ויש אומר שהוא שם חיה מחיות
השדה כמ זיה שדי עמדי וכך וגי שדי ורענה ויש אומר כי זיה שם
כלל לכל חית השדה ובחוק ארז וגי שדי עמדי אמר יהודה בר

תאר בפלס טובה ופי מוכרת ממך וכן תי פנה קידתא וד יונה סיר ט' ויתכן
היכל בזונה ויתכן שהוא כן. ונה מעט ונות' וד יונה סיר מן חלון ממך
אל מן מתתם למצו לונודי וכן בשמים ונעם מרחקים סיר ומצי בשמים
מרחקים סיר ומצי בשמים מרחקים והנכח ברחוק' הנעם מרחקים שהם
מנחי הלכה בפלס כמים מותים' וע' ויתר תהיה לך על חוביך והאף נוסף
הוא כן כלי זין בלשון האל וכן והזנות רחבו' בשקל קמה קומת מעוז העי'
ווע' ביום שיזעו שוארי הבית' ולא קם ולא זע ממנו' ובהכפל חסא
הלמד' וקצו מזעועיך והעם רק ונה' וד ותעבד כי תכל תורה'
וזה את הגזה' והזרה תבקע אסנה' והסגול מקום קמך' ושלא נסר
מתכו ממנו' לא מודעלם חבשו' עם דעת רונה המדקדק' ועל דעת'
שהוא סעל עבר' פעול בפלס טובו אהמך' ויהיה מושל עומד' ואעפ'
שקרא עובר בבני הקל' הנה מצאנו את הלכו עקבי סוס' בודד' הלמוני'
בל ידעתי עובר' ענין מעיבה וידוע' וקרא את המכה ממור' לפי שיודו
אותה ממור' ולא יגהה מבס ממור' לחמך' ישמך ממור' וירא אמרים את
חלון והורה את ממורד' גם נאמר עם הרמואה ממור' לפי שהרמואה
תבוא עם ידי הזרית המכה כל שחם' לא מודו ולא חבשו' אף דן דינך
למזור רמוות תעלה אף לך' וע' ויזוד הפער' אשטרצורט בפעו'
ותרב עטא שותן ורדוהי' וגם זה העטן קחב לעטן רחשון' כי בהתעטט
האדם יזור עמך' וע' לא מודו מתחתם' וחי זרה לא שתי' מודו רשע'
מרחס' אמשר למעם קל' לגזות פעול או יהיה מאשר לא כוכר פעול'
לדעת ר' יונה' והעם והיה לכם לורה' בשקל ידה דעה' והאלף מקום
הא' ועוד נכתבנו בעדש זרה' והפעול מבני הפעיל' ממור הייתי לאחי'
והפעול אשר גודו מעלי בגלותיהם' כלם עטן כמודו אהוד' והתאר למי'

ובקבר הנקבות את ספר הזכרונות ונבטל תוספת כן תמוה את זכר
עמלק בשש נאד' אבל לזכר קדשו בחמש נקוד' ולית כותיה כן הוא ^{במקצת}
ספרים ובמקצת ספרים כל זכר בחמש נקוד' ובתוספת מים מזכרת ^{על}
צנטס מרצסת אבנים ויתבן שיהיה מהם על הנוסף וולתי שם כלומר
המצחה היתה מזכרת עונה אם היה לה והנסעל וזכרתם למטי יי' ולא
תזכרה צדקותיו זכרים ונעשים יען הזכרכם בכף תתפסו ואיננו ^{עובר}
באשר כתב ר' יונה רק הוא בודד כמו שפסא ופי' יען הזכרכם למט כלומר שאני
זוכר אתכם מ' אתם שאתם כלאי עון בכף תתפסו והמעל הנוסף ^{הזכרתני}
אל פרעה והוא מזכיר עון להתפש' בהזכירו את ארץ האלם ועם אלהים
אחרים לאת זכירו' המזכרים את יי' במזמור לרוד להזכיר' ועל זכר
ונקבה בראם' הזכרים כלב מטף' ויש במרשים מזה יי' זכרנו יברך
והיה ראוי על המשפט הדיש בקציר קטן' ובמזהו ילבשם הכהן' פמן
ילבשם בערי' ומיד' יברך הזכרים שלנו ואחרי כן יברך את בית ישראל
על הנקבות וזה איננו נכין כי בית ישראל כלל הוא על הזכרים ועל הנקבות
וכן בית אהרן' ולפירשתו כי לפיכך אמר הזכרים כי הן עולים לרצון
ובאים לבית המקדש לפיכך זכר אותם במרט' ועם הכלל יראה כל
זכור' ונכין' נפעל מצננו' וכל מקצת תזכר' ובא בכתי' מקצה בלש' נקבה'
כלומר תהיה נזכרת שיהיו נמרשים הזכרים במצבה' ואין תזכר עובד ^{באשר}
כתב ר' יונה כי לא מראנו לעולם בנן' נפעל כי אם בודד' וענין שלישי
זכרו כיון לבנו' והיתה ללחם לאזכרה' אזכרתה ליו' האלק תמוהת
הא' ויש במרט' כשה' ואחר הדלת והמזוזה שנית וזכור' והמעל הקט'
מצננו יזכר כל מצחותך' וכן כזכור' בעיה' מזבחותם על דעת רבים' כל
שהיו מקריבים בניהם על מצחותם' ויתבן לפרשן מהענין הראשון' וכן

ספרות תורה ענין גדול הוא ובעשה שהוא מורש מעין מכהה גמל חמה
ההד המבינתך יאמר כן ויורש כן לכתוב ולמה נקרא שמו וזו פני שיש
בו מכל מיני טעמים מה ומה זיק מואר זיקות וביקורת בערות
סי בני בורות אש ואמטר להיות מהה השרש והענין היורה זקים והרש
תמורת הנח וכן ומארי צעים ועוד נכתבו בשורש זקק זית זית
רענן ושמן זית ארץ זית שמן פיר עני זית עושין פנק כי יש זיתים
שאין עושין שמן וכך תר אנת ארעא דזיתא עבדין משחא זיתים יהי
לך ידע זכך ושמים לא זכו בעיניו זכו נזירה משטג והפנבל
הכוסף והזכותי בבר כפי והתאר שנת זית זך והוא קמץ אם זך
וישר אתה זך אב בלי פשע כלס פתחין ולמקצה זלבוה זכה ולתבים
זכים ומה הענין נקרא את הזכותי כן לפי שהיא זכה לא יערכנה זהב
וזכותית הוא הזכותי הלכנה היקרה ממה שאכל בה רחל בזנות
חזרת זכה ומה זכה ילך אשה והמעל הכבוד גבית לבי בנה
יזכה נער את אחיו וההתפעל רחצו הגבו משפטן הזדכו וכדביאחי
דקדוקן בבנין התפעל בחלק הראשון כמה הספר וענין אחר זכך זכה
זכך ולא זכר עד המשקים זכרן את הוזה יוי זכרנו יברך מיל
יוי אשר זכרנו תמיד בחמלתו עלינו הוא יברך עמו ופירש אחר כן
מי יברך זכור תזכור כי זכור אם ואתה יתכן היותו צווי ומיל כי זכור
כשהיינו אם ואתה את חכמים צמדים והרב ר יצחק אבן גיאת
כתב שהוא מקור ונקשר עם מלת כמו ושבח אני אפי מי מכל שמו
שלשתן כתב שהוא מקור ואנחנו כתבנו ושבח תאר ומי מכל שמו
יתכן היותו צווי ומי אני מזהירך מי מכל שמו והשם זכרן לבני
ישראם ברגש וכל קל אין זכרן לראשונים זכרונכם משלי את

בבבב

בו הבשר כן הקודה ואמר השנים בלשון שנים ואם היה בעל שלש לפי
שהשנים הם אגוז ושני המזלג שהמשיכם בהם ארזים כן בלשון שנים
ואם הם שלש וגם יש מזלג בעל שלש שנים זמות וכך שבעה נעים
זאת זולת זאת עם הארץ ובתוספת יוד זולתו מלבד יפנה אבל ואהים
זולתו לא תדע היוד כנוי המדבר וידוע הוא ואם עשה יי אשר ימים
שאר זמנם לטענות לאחיו על כפי דברתי זמותי מלעיל זמותי בל יעבר
מי בילרע והשם אל תמק ונלא זמת אולת חטאת ומיד הכסוק כל ^{והחושב}
בדבר אולת יביאהו לידי חטאת ותועבת לאדם לך ^{הלך} והחושב בדבר
והוא אינו אריל אבל מתלוצץ בבני האדם ועסקיו רעים ונרי שהוא
חושב בדבריו ודורף אחריו יביאהו לידי תועבת אדם שיתעבדוהו ^{לפי}
אדם ולא עשית את הזמה על כל תועבותיך לא כותת אל לבך ולא
חשבת מה עשית על כל תועבותיך והקבוצ זמותי נתקן ובתוספת
מים כזמה תשמר עליך כלם והדומים להם עכץ מחשבה וענא
כי זמה עשו פזמה היא והקבוצ הוא זמות יעץ ובתוספת מים
אשר ימרוך לזמה עשותה המזומתה הרבים עככס עכץ טנוף ותועבה
ומעשה רע ויש אומר כי כלם עכץ כי כל זמה מחשבה בץ טוב ודין
רע ולפי מקומן יתפרש כל אחד זמן וחתבה לו זמן לכל זמן
בזמניהם בכל שנה ושנה והפעל הדגוש מזמנו יבא לעתים מזומנים
בעתים כמזמנות עככס ידוע זמר זמון למלכנו זמון אומר
ליד אלהי ישראל כי טוב זמרה אלהינו והשם בתוספת מים מזמור סוד
זמא עת הזמיר הגיע ונלא זמירות היו לי חקק בותן זמירות בבלה
זמא זמירות בבליך לא אשמע עני הזמרת יה חקר יוד המדבר
זמשכטא הזמרת והראה שהריש קמורה ואלו היה כלה סמורה ^{היתה}

דעת יזן שתרג כארצרא במהון אגוריהון ואכסר שיהיה רשעו גס כן מעט
ההקטרה כי כן תרגם גס אונק' אזכרה אזכרה ואפשר שהכל ענין אחו'
כי הדיח מטכיר הדבר ופירש כמור בעהם ענין זכרון כך הוא פירושו כן
ערב עליהם זכרות מטבחותם וסמורס תמיד בעעמי קרבניהם פמון
בעהם שהם אהובים להם מאד והמועל הנוסף מומנו נזכרה ודורך מיי
מזכיר לבונה עעכס ענין רוח והבול הרבר ברבון ומה שהחזיק ר' יונה
וקמץ הכהן את אזכרה להיותו מעט רוח אלמא מעט זכרון אונק'
נבון כי העכ שלא היתה באותה המונה לבונה הרי היה מקטור
מן הקמח וכן והיתה ללחם לא זכרה הכשיר מאד להיות מאד להיות
מעט זכרון וזה כי לא היתה הלבונה הדיח נשדפת וגם בזה לא זכר
נבונה כי הלבונה הדיח שהיה עורך על הלחם באות היתה נשדפת
בשבת הבאה בסלוק הלחם ובהקטרת הלבונה הדיח היו החלות
נתרות לכהנים ומיתחלקות להם והיו שאמרו ביום השבת ביום
יערכו עורך חדשה ומקטור ישנה כי בסלוק הלחם היתה נקטרת
הלבונה הדיח שהיתה על הלחם עד שבת שהיו מסלקין אותה והנה
היתה הלבונה הקטרה בעבור הלחם כי הלחם לא היה עולה לבונה
כלל ודל וכלל וסובא בזולל בשד לבנו המונה באכילת
הבשר יקרא זולל כמו שיקרא סובא המונה בשתיית היין ועל
אם תוציא יקר מזולל כי היית זוללה והשם ממנו כרום זלות לבנ
אדם גס שם המעל בשורק ענין קלות ובנין ופי' כרום זלות כרום
הרשעים ובהשגח זלות לבנ אדם והכנים ל יהודה בזה העיקר
הרים נלו והנכס שהיה משרש נול ודל והמזלג שלש השנים
והקבור בלשון נקבות וממלגותיו הא' כלי בעל השנים שמורכבין

וזה אחר ^{א"י} לזכר הארץ כי ועתה אמנם ואת ועת רעים רבים העמיתה
כל וזה ממך ותזנים וגם לא שבנית מיר ותוע עמם את כלם הזונה
ואת עיניהם הזנות וזנתה את כל ממלכות הארץ לפי שהמשיכה
בהתבטל הסוחרים ממנה לזנה נשמה אמר שתשוב עוד לאתנה
וזה את כל ממלכות הארץ כלם שיסחון אותה מכל הממלכות
בדוק אחד גנים ותזנה עליה סיגשו והתאר לנקה והוא אבן אשה
זנה והשם זנות יין ותודש והקבוץ בסיוע אחר ונשאו את ונותים
בנותיך וברשתך ובתוססת תיו בתחלה וישסכו תונתם עליה והקבוץ
ואת תצותיה ממזרים לא עזבה ובתוססת כן תחת התיו מרוב זונה
המזכרת גום בזונה ונגמה ערות וכוזך או נכסל בו עין הפעל כמו
לפיה הגה הגי' כן כן זנה וזנים והפעל הנוסף כי עתה הזנת אמרים ^{הזנו}
ומא יפריצו הזנה הזנה והם עומדים והיו צאים אל תחלב את בתך ^{הזנו}
ויון את יהודה והפעל שלא נכר מועלו כן הכבד הדגוש ואחריו לא ^{זנה}
כתבה בו הוא עם הדגש ונח יי' מסבחו כי לא יזח לען
והעומד ותזח משלום נכשר והפעל הנוסף ואת כל הכלים אשר הזנה
המלך אחו' והאזרחו נהרות ענינם ענין ריחוק והאמלך בהאזרחו
בוססת ומשפטא והזנחו וכתב יזה כי פה גבו עבדים מכהג משין
אחמית שמוס יפין אמל כמו אשתיו חמרא את כל רוחו כותבו
בו גם כן הא הבטן וכבר כתבנו דקדוקן בחסך הדקדוק ונח
יוצק כן הדגש ענינו ידלג ודומה לו במשן רחל דיה אם יצקה
זנה והיית לזנה הוא הנראית למד הפעל תצמות החו והתיו
לנקה ועטבו עכץ וזנה ועד ימי טעכו ענינו כדיתו ועם
ומה יעטם לא ועם יי' וזנים על ברית קדש אשר ועמותה והשבעים

סתוהו כמו גמדות נבלים וכנאשר נתנך יי' היום ביד והוא קמור
ומשפטו בידו ורחיה בזוהל מוקמדי העטן כרסכני הוא כמו עמי ויו
ערי במקום שפם כי נמצאו במקמדי סמוכים כמו סנת המסך וזולת
תים כמו שכתבנו בחלק הרקדוק ממזרות מטרקות חכונות הם
הכלים שמממחץ בהם ועא והטם שולחים הזמורה אל אסם רצועה
הרים הרע ועא קחו ממדות הארץ חלו ממייטב סירות הארץ והוא
קרוב לעטן הראשון פ' מיטב השיר והמשונה יקרא זמור ועא
הזמורה אשר היה בעיני היער וזמרת זר קורעני ובכלא וזמרהם
שחתו אובח הקבוצ בלשון זכרים ענינם הגטן אונטע אחר אבס בוז
יסול הלשון הזה על הגטן וסירש ר' יונה מטה העטן זמיר ערריים
יענה כי הלשון הזה יסול עם כריתת הזמורה כמו שבא הטעם ממנו
ופי יענה כמו יקרא כלומר יקרא הקבה לכריתת העצים הערריים
והכבט לסרש יענה יכע ע' זמיר הכריתה שיבא מית השם יפנו
הערריים והיה זמיר בלתי סמך ויתכן שהוא מהעטן הראשון
וסיר והתענג שמתענגים בו הערריים יכע אותם והטעם מטה העטן
רל' בן כריתת הזמורה וכדמך לאת זמיר והטעם לא חכך ולבא ועוד
ושם הסלי שכורתין בו זמורה והניעותיהם לכסמרות וזמירותיהם
לרמחים וכרת הזמולים בממרות סוד אדורא בלשני ויש מסרשים
מזה העטן בותן זמרות בליבה רל' כריתה כע שאב רגע ימותו וזות
ליבה ותאו זמיר שם חיה כתב ר' יונה כקראת בלשון ערבי זמורה
זנב לראש וליא לזנב והקבוצ בלשון מקבותין שני הגמבות
משני צבות האורים והטעם הלכך ממנו הנבתם אותם ויונב בק
הטעמים אחרים כלומר שהם האחרונים שהם זנב המורה ונה

וּקָס אֹתָם מִזֹּקֵק שְׂבֻעֹתַי עֲנִים עֲנֵן הַהִתְבָּה לֹא סוּר מִלְּמִידָם
בִּיקִים רִתְּקוּ בִּזְקִים עֲנִים כְּבָלִים אֶתָּה לֹא לְנַחֲשֵׁתִים הַגִּישׁ לֹא לִזְקִין
צַחֵשׁ אֶתְקַרְבָּה הַיָּדָה וְקִים מִיָּד לְהַבִּית אֶשׁ מִדְּבַר הַיָּדָה וְנִסְקֵן זִקְוֹן
וְיִנּוּר מִמּוֹמֵה דָד וְזָקוּ וְהִי כִי זָקֵן יִבְחַק סוּעַל עוֹבֵד וְאִבְרָהִם זָקֵן יִחַר
בְּסִמּוּךְ זָקֵן בֵּיתוֹ וְקִטְתִּי וְשִׁבְתִּי וְהֵשֵׁם כִּי בֶן זָקוּנִים בֶּן לִקְוֵעִי וְהוּא
עַם בְּלִשְׁטֵן רַבִּים וְלֹא יֵבֵא מִמֶּנּוּ יִחַד וְכֵן עֲבוּרִים בְּתוֹלִים וְכִי כִבּוּ
מִזָּקֵן וְכִי וְעַד זָקֵנָה אֲנִי הוּא אַחֲרֵי זָקֵנָתָה וְהִמְעַל הַנוֹסֵף אִם
יִזְקֵן בְּאַרְבַּע שָׁרְשׁוֹ גַם כִּי יִזְקֵן וְגַם אֶת הַזֹּקֵן תִּסְפֶּה וּבְסִמּוּךְ זִקְוֹן עֲמֻשָׁה
וְהַיָּדָתִי בִּזְקֵנִי וְיֵבֵא בְּלִשְׁטֵן וְכִי עַד יֵבֵא זָקֵנִים וּבְלִשְׁטֵן נִקְבָּה
וְכִי זָקֵן גְּרוּשָׁה וְגַם אֶת הַזֹּקֵן תִּסְפֶּה זָקֵן יִזְקֵן כְּסוּמִים עֲטָה
מִרִים וְתִרְבֵּי וְיֵשׁ עֲצִין וְזָקֵן עֲיֹנָה זָרֵב צַעֲתִי וְתִרְבֵּי נִבְּה יִתְבֵּן
לְמַרְשׁוֹ מִלִּשְׁטֵן מִחֶבֶד בְּדַבְרֵי הָאֵל וְהוּא הַסּוּךְ כְּלוֹם בַּעַת שֶׁתִּרְאֶה אֹתָם
נְגִידִים כְּמִרְבֵּב וְהַעֲתָ הֵיחָא כְּמִתְנִי וְרִ סְעָרִיהָ זָל מִרְשׁוֹ לִשְׁטֵן קוֹר הַזִּמָּה
לְדַבְרֵי הָאֵל שֶׁאֵמַר כִּסָּא דְכִסְפָּא אֶסוּר מִשְׁוִים דְּמִזְדִּיב כְּלוֹם שְׁמִעְנָן
וְכִי הוּא מִרְשׁוֹ בּוֹמֵץ הַחֹרֶף וְכִימִי הַקּוֹר כְּמִתְנִי כְּלוֹם נִתְּאֶסְפֵן יִחַר
אִמִּיקֵי הַחֲלִים וְכִימִתְנִי מִלִּשְׁטֵן עוֹמֵת הַיָּדָתִי בְּדַבְרֵי הָאֵל מִקּוֹם אִסִּימֵת
הַיָּדָתִי וְרִ מִשְׁהָ בֶן זָקֵן יֵבֵא מִרְשׁוֹ יִחַרְבֵּן כִּמּוֹ יִחַרְבֵּן כְּלוֹם בַּשְּׁעָרִי
שִׁיתְחַמְמוּ כְּמִתְנִי כִּי שֶׁאֵם בְּחִמּוֹ נִדְעֵבוּ מִמִּקְוֹמָם זָרָה זָרָה
הַלְּאֵה תוֹרָה לְרוּחַ וְהֵשֵׁם בְּרַחֲתִי וּבְמִזְדִּיב וְאִזְרִים בְּמִזְדִּיב בַּשְּׁעָרִי הַחֹרֶף
וְיִזְדֵּן עַל פְּנֵי הַמַּיִם לֹא לְחַזֵּת וְלֹא לְהַבִּד וְאִתְּלֵן מִיָּד מִנָּה וְהִיָּה לְכַסּ לְמִדָּה
בְּסִלְסֵם כְּלָה וְהַאֲלָף מִקּוֹם הָאֵל וְעֲמִינֵן כִּי שֶׁאֵם עַד אֲשֶׁר יֵבֵא מִחַפְכֵם
שִׁחַרְזֵי אֹתוֹ מִסִּימָהּ וּמִחַפְכֵם וְהִמְעַל וְיִזְדֵּן בְּאַרְבָּעוֹת בְּהַזְרוֹתֵיכֶם
בְּאַרְבָּעוֹת וְהִמְעַל הַכְּבֵד וְזִרְיָתִים בְּגוֹם וְשִׁלְחָתִי לְכַסֵּם זִרְיָם וְזִרְיָה הוּא

שנה זמנא ויהי יפול שם ואיפת רצון ועומה יושבתי לאורדים בקרבך
העני ולכה ועמה ישראל הוי בלחם להאריך עמך העני והשם ועם
מלאתני מזעם לשועם שפוק עליהם ועבדך והצמעת ומעם טעמיה
עמכם עני מתיסה העק וכעם ועק ועל יי וועק לבד פניכם
וועפים והגם וועפים וזועמו עם הכהנים מקור והתאר סר העק
והשם ועק יי אפס ויעמד העק מזעמו ענינם ענין הקסם והכעם
ועק אליך ועקו ונמלטו ותלך הלך וועקה עבר במקום בעני
כלום היתה הולכת וועקת לי העקן ועק והילל וישבו וועקת סוד
ויעקו סך והפעל הכבד והעק אותי וידבר אלי והשם וועקה ביום
נשמע ואת ועקתם שמעת עלי סוף ואליהי מקום לעקתי עני
ועקה וקריאה בקול וכתב אהל מזה מרחב עשוקים יועיקו והוא
יובא לשע פעולים הרשעים הגולגל וועקו את הענים והרשעים
וועקים לא ית הועק לי את איש יהודה ויעק ברוך את זבלו
ואת כפתלי מרחב עשוקים יועיקו והנפעל נועקו ודביקו את בני
ת' מה סך כי נועקת ויעקו כל העם אשר בעיר והמקור כן הקל
בועקך ייבקר קבוצך ענינם ענין קבוצ ואסיפת העם וגם אלה
מענין הרשען כילא יאסף העם מבילתי הכרה שיעבד ויעק להם
שיאספו או בועק האדם כמו כן מעושק שיעשקוהו יאסף העם
לקול ועקתו והוא מעשק אותם וענין אלו נערוזרים להם בלעז
אבר יידמנס וער כתר לי ועיר ומחוק ועיר שם ועיר שם
ובוא בקוסמת כרם ונשאר אנוש מעיר כי עוד מעט מדוער
ותה כמעט ממנה זמת וועקתה בחמר ובזמת לזנת בווערה
בשש בקודות וקק יתקו כסר לא ידו וכמקום לזהב יתקו וועק

ג'י

ורח בחשך פועל יוצא או יהיה עומד כתב ר"ז וסאת וריחת השמש ^{בצדית}
 מרח מבטוח שמש עד מבוא והשם לנגה ורח והצדית וריחה במרחו
 נתגלה כי וריחת השמש הוא גלוי השמש כי עד שת וריחתו הוא מנסה
 ובזרח יתגלה ויתראה או אמר ורח שהיתה הצדית בהירה כשמש ^{כמו}
 שנקראת בהרת כאורח מים יהיה לכם הוא התושב והקדמון בעיר פי
 הוא מעולה לכם וידוע כי הוא משפחתו אבל הגר הוא מכוסה ולא ידע
 אדם מדי הוא ומה משפחתו כאורח רענן הוא העץ הלח והרטוב
 שהוא מעולה וריחה ביסוד ובלחותו זרם פורס מים לבירים
 מורס הרים ירמבו כורס קיר בשש נקוד ענינם כענין שטף ופי
 כורס קיר כורס מים המכנים הקיר וכתב הגאון ל סעדיה אל ממה
 כמהסכת זרים והוא כמו זרם כלום כמהסכת זרם מים והם שני
 משקלים כמו קדם וקדים או יהיה תואר בסלס שכיר ופיר כמהסכת
 גשם זרים ושופף והשם שור בלשון נקבה וזרמת סוסים ורמתם
 והפעל הקל ממצנו ורמתם שינה יהיו וית וזרמת סוסים ורמתם
 וצחנת סוסותם צחנתהו ודמה אותם למוסים כי אמרו כי הם שטופי
 ומה יתר משאר הבהמות והפעל שלא פועלו וזרמו מים עבותה
 וזמר הנסקד ומשפט וזרמו מים מי עבות והוא אמר עם מחנה מצרים
 כה שאם וי שקף י"א מחנה מצרים בעמוד אש וענן ור יכה כתב ^{שהוא}
 מבטן פעם הלכך ופי' שהעבים וזרמו והתיכו המים זרע והיה
 אם זרע ישראל זרעם וזרעו וזרעו אמר תורענו לפי שזרעו
 החרבן את כל עשב זרע זרע מיר שהוא עושה זרע לפי שזרע סתמך
 הזרעים ברמזה אור זרע לצדיק והנפעל וזרעו וזרעו וזרעו לפי
 תורע ולא תכחיש ונקחה וזרעה זרע והשם זרע רב בסגול אשר

לשען נסעל נוסל על לשען כי זרים מצענן באיש זר ויש למרע זרים מזה
הצענן והיה תאר צעמם בלש דוחם והשלישית לכלוח אורה וזרית
אותבם באריות וזרית את נכמותכם מלרע וזרית פרש על פניכם
מלעים והמסורת לית מותה מלעים אשר זר את יהודה חרם מעבר לזר
מזרה ישראל יקצצנו כי חכם מזורה הרשת היה ראוי להיות מזורה בדגש
לולי הריש בסלה מעלה וממזרים קרה פועל בפלם מעלים כלוב מן
הרוחות הנושבי והמזרים תהיה שקרה ובסן שלא טכר מעטו אשר זרה
ברחת ובמרה היה ראוי להיות זרה בדגש לולי הריש העלולה לקבל
דגש והוא תאר כי העובר זרה בסלם גלה והתאר בא בסתח קטן להמיר
צנו ובן העבר כמו צני נסעל מנחי הלמד שהעבר בקמיק צראה
והתאר בסתח קטן צראה נגלה יזרה על נוהו גפרית לולי הריש
היה בשקל שפמי יכוסה ועא זהב מתחת לזרז הוא סבוב זהב על
המסגרת כי המסגרת היפה למטה תקועה מרגל לרגל בארבע רוחות
השלתן ודף השלתן נתן עליה זר זהב נתן למעלה על שפת השלתן
סביב נתן על המסגרת והפעל מהענן הזה אחרי ורבעי זרית
כלוב סבבת ור יהודה כתב בשדש הזה בעטן אחרי ורבעי זרית ואב
וכבר אחר ותוצני חיל וכן כתבו אהול בנה השדש אבל הוא מירשו
מהענן הרחשטן פיר ותורה לו חיל בכל איברי בזרועות ובשוקים
להיות חזק במסחמה וכן פיר מזה הענן שנת ורבעי זרית פיר זרית
ששנה צדדי אחרי שנים פנים ואחור ורבעי ארבעה ימין ושמואל
ומטה ומעלה כי אילו היו מחוברים לא היה מתקן בנעי זרח
וכבוד יי עליך זרח שמש זרה האמר לחרם ולא יזרח פיר בליל
וצמד מוכבים האתום ביום אלה פעלים עומדים ואפשר שיהיה

בגדת תכנין זרת ארבו וזרת רחבו בשש נקוד' ופרשו הל' זרת האמה ^{בתורה}
חצי אמה של ששה טסחים' ואשר הם בני ארבע אונות
קדור וזרת הזלזלים הם סעיפי העינים ברושף בלעו
ולעפה ולעמה אחותנו ההא לנקבה ורוח ולעמות מנת כוסם
ובסמך מטב ולעמות רעב' ענינם ענין בעשה ורעה' או ענין עדימה
זרזיק ורזיק ארץ הוא עשב הנגנו והנחתך ומלת על עומדת
במקום ענין' וכן משפט הססוק וכמאן עלג וכדכביים על זרזיק ארץ
וזמנה לו בדברי הל' שאמר דמחל לא משום דרזיק ואעפ שבמלת
זרזיק נכסלה בו המא' שרש אחר ותבן אחר להם' וזמנה מרש שהמלה
מיוצאת משתי מלות זרזיק והשם פקדון ורזיק מיוצק ומז' ^{הוא}
על הנמא שהוא זר ואינו מטבע הארץ והוא מלה הארץ וחונן אותה
ובן אמי על זרזיק שהוא מלה מורכבת ויש למרש עוד לשון אמה ^{הזלזל}
וזמנה לו בלשון הל' מטא' וזויםא זמיה על רישיה וזהו הנכני אמי
במ' המלה הזאת' זרזיק ורזיק כעצום אותו יש שם חיה שכוחה
במתנה' ויש אמי שהוא כלב הדד ציד לברז בלעו ונקרא כן לפי
שהוא דק במתני' כאלו הוא חבוש או חגור במתני' וישנו להם חגור
ועברו מהן זרזיק' וכן תרג' וירבע זרזיק' ויש אמי שהוא נמר גם הוא
דק מתנים ומזק במתני' ויש למרש שהוא מין עוף סמא שזכרו הל'
באמרו לא לחנם הלך זרזיק אצל העורב אלא מטע שהוא מיון'
ויש אמי שהוא אשמואל בלעו' אבל לא ידעת למה המירוש מה
שעם מתנים' נשדמה אות' הזין בסד'
ונתחיל אות' החית בעה' חח
חח ונגם מיר' יונה עכס שקורין בלעו קשקבים' וסמי

ורעו בני הם גדעו בני הפירות שהתבמו זרע שנוטעין אתם ומה זרע
האיכות וזרעו במים רבים זרעך תפריח מיר כנה שזרעת בעת
פוח בסקר בין זרעך ובין זרעה והקבוץ וזרעוכם זכר מיכם יעשור
ומא כזרע גד הוא ומא כל זרע זרע זרעיה תנמיה ויתכן לומר
כי זרע שם תאר בשקל אטון מצרים או היה סך הדגושים במלס למוד
מדבר ונחלם ויתנו לנו מען הזעונים ובתוספת נטן ונותן להם זרעונים
ומא וכל מזרע יאר ומה שלא נזכר פועלו סך הדגש אף כל זרע
והמעל הכבר כל עשב מזרע זרע אשב כי תזרע זרע העשבים
והעצים והאדם הכל נקרא זרע וכן נקרא המרי סר בטעך ופרר
אדמתך ונא הזרע והלחיים את הזרע בשמה בזרע נטאיה
חשק יי את זרע קרעו היה זרעם לבקרים והקבוץ בלשון זכרים
וזרעים ממנו יעמד ויכחו זרע ידיו וזרעני נמים ישאפון ולשען
נקבות וזרעות יתוליים תשכרנה וזרעות הנגב יעמד וזרעות השטא
ישאפון אל החיים וזרעות וזרעות עולם מיר ממעל יהיה לך אשה
קדם מען וסתרה ומיתחת יהיה לך זרעות לסבוב אותן ובאלם נוססה
ושאזרע נטאיה ואזרעני מקנה תעבר זרע וזרעו מעשה השמחה
וזכי הדם זרע עם המנח וזרעתי עליכם מים טה גם שיבה זרקה בו
פועל בודד כלב נזקה בו השיבה או מיר כי התולדת זרקה בו השיבה
תבא מתולדת האדם ומה שלא נזכר פועלו בי מי נדה לא זרע עליו
ושם הכפי שזרען ממנו מזרע והקבוץ בלשן נשמות ויעיו ומזרעתי ובקבוץ
זכרים את הנשים וזאת המזרקים ובסמוך מזרקי כסף השותים במזרקי
חסר הנמך ומיר במזרקי כסף או הזב שותים יין או הוא כמזרקה
וכן חלוצי שקאנים נטעני נעמנים והדומים להם זרת ושכרים

בכלם שב' כי אין בפסוק שם לנקבה וכן כתב' יהודה המדקדק ואם
על המחבת מחבת ברום מיד הול' מחבת דמה למועשה קשת' כלומר
היא כלי עמוק כמו מחשת' לסיכך היו מועשה קשת' לסי שהיה הנאסה
בה קלוי מאר' מפני שלא היתה עמוקה והאש שולטת בה' חבט
כי תחבט זיתך' יחבט יי' מעצמות הנחר' ותחבט את אשר לקטת'^{חובט}
זיתים בגת' והנס על במטה יחבט קצה' ענין חביטה בלעז אקונירי'
וזכ' לא חבט' לא יחבט רחים ורכב' בשבא ומתח החית' אם חבט' תחבט'
ולא תחבט בגר אלמנה' כי תחבט בשבא לבד החית' ורגש הבית יחבט'
שור אלמנה' ועל עני יחבטו' ועל בגדים חבולים' והשם ובעד נכרה' חבלהו'
שהנפרד חבט' בסלס ארץ' ומא' חבול לא ישיב' ובתוספת הא הנקבה'
חבולה חבולתו' חוב ישיב' וענין הכס משכנו' וענין חבט לקוחת'^{המשכנו'}
ויש נתינת המשכני' כמו ועל עני יחבטו' כלומר ילכו הם מעות' על
משכנותם לתוחלת שיצולו העני אפרעו חובם בגולתו' וזהו ועל עני
יחבטו' ופיר' יחבטו שור אלמנה' יקחו משכנו שור האלמנה' בחוב שיש
להם אצלה' וזה הדבר נמנע בעבור עלובת האלמנה' כמו שנ' לא תחבט
בגר אלמנה' והם לא יחושו לעלבונה' ולא יחמנו עליה' און פיר' שאין
להם אצלה חוב' ויקחו שורה כאלו יש להם אצלה חוב' ויחבטוה' כמו שנ'
כי תחבט אחיך חנם' והכעס ר' יונה בזה הענין' בז' לרבר יחבט לו' ועא'
חבלבו לך' החמיר נשאת' לא אחבט' והנסעל בז' לרבר יחבט לו'
והשם חבטו לך' והפעל הכבד' וחבט את מעשה ידיך' מחבלים מרמים
בראתי מעשהי לחבט' לחבט כל הארץ' ומה שלא טכר כועט' וחבט'
עול מפני שמן' רוחי חבלה' ופי' וחבט עול' וחבט עול סנחריב מפני
חזקיהו שהות משח בשמן' כלם ענין השחתה' ויש לפרש כמה בעבור

דעתו שהוא החבי שהוא כמין מחט שנותק בן ונתברין בן שתי שפתות
החמוק תחת הברין וקורין לו בלעז אשפיכלא וכן נקרא הכל שבעלי
בן הדגים לפי שנוקב בחיי הדג ושמותו חחי באמר ונתתי חחים בלחיך
ומא ובחוז תקב לחי וקורין לו בלעז מושקליר וכן נקרא הקוף הנקב
חח חוח ענה ביד שמור כשזענה בין החוחים אבל ויביאוהו בחוחים
אל ארץ מצרים הן מוסרות ומבלים וכן תי בחוחים בשלשן וכן וילכו
את מנשה בחוחים בכבלים וכן אמר אחר זה ויאסרוהו בנחשתים חבב
אף חבב עמים לטמון בחבי עוני ענינס ענין אהבה חבה ונשתמש
הכל הדבה בזה הלשון כמי שאמר חביני ישראל שנקראו בניס למקום חבי
יתירה כודעת להם וכיר בחבי עוני לטמון עוני באהבתי אותו רק גלית
אותו ושנאתו והרחקתו ממני חבא כי נחבא פועל עובר הנה
הוא נחבא פועל עומד למה נחבאת לבח נחבאים במערה בשבא
הבית ונחבא לא יוכל מקור נבנה על תשלומנו והוא כתוב בהא מן
ההתפעל מן החורים אשר התחבאו עם ויתחבא הארץ ומשתו כאבן
מים ותחבאו מיר כשקופאין המים מנסע הקור הם על פניהם כאבן והלבים
מתחת ארצם נראים ומה שלא נזכר פועלו מהקבד יחד חבא ענין ארץ
והפעל הנוסף כי החביאתה את המלאכים בעל ידו החביאני כי החביא
וכבר זכרתי הקדוץ המלה הזאת בחלק הראשון מן הספר הזה בשדש חבה
ומה שלא נזכר פועלו מן הבני הזה ונבתי כלאים החבאן והשם מכלל
המחבואים אשר יתחבאו עם ומא והיה האיש כמחבא רוח חבי
חבי כמעט רגע והנסעם גלית את מסתרין ונחבה לא יוכל נפעל
עבר או מקור מן שכתבנו ונחבתם שמה להחבא בשדה חדר
בחדר להחבא והשם ושם חבית ענין והנכון כי חבי כמעט רגע ש

ותנינהו כן השכור מתצועע בצופו וטען חמישי כי בתחבולות תעשה
כך מסחמה וטען תחבולות יקנה מתהפך בתחבולתיו כמו עינות ומחשבות
שאדם מתהפך בטען בהם לבחור הישרה וטען ששי חבל נביאים בשש
נקוד חבלי רשעים עורוצי החיות בסגום טען קהל או חבורה ומענין
ולאחר קראתי חובלים כי לאחר קרא נעם והוא הכהן ולאחר קרא
חובלים והוא המלך שהוא ראש הקהלה ויש מפרש נעם נשיאות
ודגלה ונחמיה התרשתא שהוא מבית דוד חובלים זו מלכות
הכנים שמלכו סמוך לחרב הבית וחובלים מהטען השני ענין השחתה
והנ השחיתו דרכם ומעלליהם אחרי כנות השמטתי וטען וחלקן
שלא נדמו חרב בית שני ואפשר שטען תחבולות וטען זה אחרי
כי המחשבות הם אסופת הדברים והענינים בלב ודומה לטען זה
ברברי הכל חבלי ורדף ועוד אמרו אין עושין מצות חבילות חבילות
חבק חכמים חובק את ידיו את חובקת כן עת לחבוק והכבד
חבוק יוד חבוק אשטות תכבדך כי תחבקנה וחבק כו' לרחוק
מחבק והשם מעט חבוק ידים לשכב ענינם ידוע חבר
כל אלה חברו שתו כתמות חברות חבר עובדים והשם חבר כהנים
בשש נקוד רל קבוק הכהנים ובתוספת הא הנקבה וארז לחברה
ובתוספת מים במחברות השניות לטעמת מחברתו והתאר חברה
לאיש משחית חבר אני כלל אשר יראוך והקבוק כאיש אחד חברים
חברי גנבים ולבני ישראל חבריו ולטקבה חדרת על משקל גדות
ומכנו והיא חדרת והפעל הכבד וחברת את חמש הידיעות ושלא
זכר מוטען מכנו אם שני קמותו וחבר והתאר כגון ידוע עמך
רל בע חבורה והתפעל את חבר הושעט האלק תמונת הא ולקץ

טמאה ותחבל וחבל צמדריך וענין שלשים שמה חבלתך אמר בנבוא
טמאה ותחבל וחבל צמדריך הנה יחבל ארץ והשם בטהם יבא חבל לה
באמש נקוד פורים וחבלים יאחזו חבלים יחלק באסו חבלי יולדה
החית בסגול חבלים תשלחה כלם ענין פורים ומכאובים וענין רביע
ותורידם בחבל בשש נקוד בחבלי אדם אמשכם בפתח וחבלים
בראשון והם העבודות טמאן בארץ חבלו החית בסתח ופיר החבל
שילכך בן ולפי שהחלה תחלק בחבל כפי שאמר וארמיתך בחבל תחלק
משליך חבל בגורל ונקרא החבל והמחזה חבל כל חבל ארבע גורל אחד
וחבל אחד חבלים נכלו לי בנימיים ויכלו חבלי מעשה עשרה החית
בפתח הוי יושבי חבלים תי ווי דיתבין בספר ימא והמקורית עליו
לית כותיה וכל בחבלי כותיה יוסף חבלים תי יוסף תקביל תרין חלקין
רב החובל הוא הגדול שבספינה המכונה על חבלי הספינה להנהיגה
במשפחה וכן לקול צעקת חובלך והוא תאר וכן נטשו חבלך תאר
כמו חובלך וכשוכב בראש חבל מיד ר יונה כי הוא דבר עשוי מחבלים
צף על פני המים כשכמענין את הספינה וכן ידעו מקום הענין והאור
השוכב שם הוא בספינה או הוא רב החובל ענינו ויקרא כל כי הוא
שוכב בראש החבלים וצריך לשים עינו ולבו עליהם כשיצטרך למשם
ולתקום הנס או להורידו במהרה מפני הרוח והוא בראש גדולה וחבל
הוא שם בשקל והתנוד אצל בהם ויש מומרשי חבל חבל התורן שכל
החבלים תלויין בו והוא תאר בשקל אסר והגאון ר ספריה זל מירע
כי הספינה נקראת חבל וחבל למי שהנהגת הספינה במשיכת החבל
ובהתרתם ופיר בראש חבל בראש הספינה ופיר רב החובל ראש הספינה
ופיר וכשוכב בראש חבל התורן שהוא בראש הספינה והרוח תניפרו

חבוש בטמון והפעל הכבוד מוכרנהחית חבוש כלם והדומים להם ונתן
קשור וחשוך וכן בענין קשור הכובה והכריכה עליה ולעשרות לא
חבשתם ביום חבוש ימי את שער עמו כי הוא יראוב ויחבש והפעל
הכבוד ומחבש לעצבותם ושלא נכבד כועטו כחזו לא זורו ולא חבשו
וכן בענין הכמנישטה לפי שהממשל אוקר וחובש העובדים עם מצותו
אז לא אהיה חובש האף שונא משפט יחבוש' וכן בענין קשור הנהמה
ביתור שלה שקורין בלעז דינגלא אפי ויחבש את חמור חבשו לי
את החמור' וצמד חבורים חבושים' כלם אשר הם מנה השדש הם ענין
אחד' חבת אעם שזכרו על כרחבה בשפך בשדש חבה אפשר
שנהיה התיו שדשית כמה שמתו בודה הימים בחמורה על כעשה
החבתים ומה שזכרו תל מחבת כתי גדול לישתן וערישתן בסנים פיר
שהיה גדול מקריב בכליום עשירות האמה במחבת מוחיתתה וכן
בבקר ומחביתה בערב כמי של זה קרבן אהרן ובענין חג
וחגתם אותוחג לתי' הבין חוגג חגי יהודה חנק' חג לתי' בחגים ובמועדים
וכן נקרא הקרבן עצמו חג על שם שקרב' אסרו חג בעביתום חלב חגי
עד בקר חגים צקפו' פרש חגינם ומה ענין יחגו ויטעו כשכר
אדמת יהודה לכבדרים לחגא' ענין תנועה' כי גם החג נקרא כן
לפי שמרקידין ומטפחין בשמחת יום טוב' אוכלים ושותים וחוגגים
כלובי מרקידין ומכונן ומכבדים בשמחה' וכן סוף האהיה יל
חגב את החגב למינהו ונהי כענינו לחגבים' שילכ' בתוך סלע
ויתבל החגב' אמרו שהוא כמו עגב מן ותעגבה עליהם והוא סלע
לאחד המושגל והנכין שהוא למשפיעו' ואני עתיד לפרש בשדש
סלע' חנה ינתי בתיו סלע' שוכני בחגי סלע' נהמה ההא לואו'

שנים יתחברו בהתחברך עם אחיהו והשם כמנו וכן התחברות אין
ינשה מרמה ופעל כבד אחר אחיזה עליוכס כמולך ושם הפעל הדגש
ועצים למחברות וברזל לרוב לרבות השערים ולמחברות פירר ינה
מקום שהיו נקבצים וצאספים שם לעבודות יזי ואפשר שיהיה זה ^{מזעין}
מלמדת הבית לסיכך אמר כי המוסמרות היו צריכים למחברות כלום
לחבר קרש אהל קדש וכן העצים שהיו צריכים למחברות כמו שעושין
בקירות הבתים שמישימין ^{עצים} שם משופים תחת מחברות הקרשים שלא
יהא סדוקות שיש בין קרש לקרש וכן אמר אחריו ולקרות את הבתים
היחברך כסא הוות הוא למי דעתי כן הפעם שלא כבזר פועל ומן הדגש
ועם הדגש להקל ופי המלה היחברך עמו ובא על דרך לא יחברך דע
וצן הענין הזה וחבר חבר וזית חבר ^{הבני} חברים מחוכם בעצמות חברך
מיאד עמדי נא בחברך כמו שפרשו הלל וחבר חבר אחר חבר גדול
ואחר חבר קטן פיר חבר גדול שלוחש ומקבץ כתות כתות שלוחש
גדולות חבר קטן מקבץ כתות של חיות קטנות כגון נחשים ועקרבים
חבורה תחת חבורה הבאישו נמאן חבורתי ועם הדגש ממלכת וזה
ובחבורתי נרפא לנו החבורה היא השדוטה והגדולה ותרג ירוש לא
תגדודו חבורין חבורין וכסל העץ ולמד במלות ועבר חבר בורותיו
והם כתבתי הנמר שדומין לכתמי חבורה ומדברי הלל נראה כי
החבורה נקראת המכה שצדד הדם בה ולא יבא כאמרם אינו
היא חבורה שאינה חונת נצוד הדם אעפ שלא יבא ונקראת חבורה
לפי שחבר הדם במקום המכה ולפי שהחבורה היא בפועל כמו כתב
נקראו כתמי הנמר חבר בורות ועמד חבר בורותיו חבש
וחבשת להם כעבנות מארך חבוש עלך סוף חבוש לראשי פנים

יתנו ענין בכל המהם שהם בהם כלומר ממנו ככליהם יסחון ונדברי הכל על
הזבין ישבו עם הגשר ועל הספסל בזמן שהן מחזירין פיר בזמן שמתנועעין
שבזמן שהם הספסל אינן שוות שהאחת קצרה מחברתה כשאדם יושב עליו
יתנועע ויתגודד לכאן ולכאן כמו החגר ויש מפרש אותו כמו הפוך ויחלו
מתנועע ומחזירים אימה ומטוויח חרבת מותא פיר ויפחדו מן משגרותיהם
ויחזיקו ויחזיקו מביריותהו' חדר וחדו מוחבי ערב והתאר וישם
פי מוחב חרה והשם חרורי חרש' ושלא נזכר פועלו מהנוסף חרב חרה
הוחרה לכמע' טבח טבח הוחרה' ענין החוד ידוע בדברי הכל ככל תורה
חדו סכיני' ועוד אמרו עני תלמי חכמי המחדדין זה את זה בהלכה
ענין החרימות והדקות ועוד אמרו חרש שאינו יכול לעמוד מפני אורו
או מפני שהיה בו חירור' והחירור מכריעו טהור פי שהכלי חד מתחתיו
ואינו יכול לישב' ויתכן להיות מהענין הזה ברזל בדרת יחד' ואיש יחד סני
רעהו ואע"פ שאינו מן השרש הזה חרה ויחד יחדו עם העקל' ויתכן
עם ישראל משפטו ויחרה' ודגש דלת ויחד לתקן הקריאה בעבור המלה
מלעיל והשם עיו ויחרה במקומו כי חדות יו' היא מעולם' והפעל הכבד
ממנו תחרה בשמחה' ענין שמחה' ויתכן להיות מזה השרש
אל יחד בימי שנה' ומן השרש הזה ברזל בדרת יחד' ואיש יחד סני רעהו
אבל הם מהענין שהקרימו בשרש חרה' חרד' עד כי חרד לפס'
חדלו גבורי בכל המלחם' חדלו רוגז' פיר חדלו מעשות רוגז' הקוללות
חדל שאין ענינים' כי לא יחדל אביו' חדל ממנו' חדלו לכם מן האדם
מיחדל להתפלל בעדכם' והתאר חרם נבזה' וחדל אישים' והפעל הכבד
החדלתי את דשני' וקבוצ החית לתפארת' הענין ידוע עם יושבי חרל
פיר יושבי הזקן' והוא כמו הפסד' ממתים מחלד' והתאר ממנו' מה

נראית כמו כן שבה שמו הייתי ושכלו עולם ומי בחגוי בנקעי הסלע אר"י
כך חוג הצדק וית בעני כוכב חגור המתנת אתם אבנטי שארית תמות
תחגור פלומה תחגור ותחסור אותם שלת ועשו סמכותם שהיה להם על
כי החגורה היא הקשירה והאסירה ומי הפסוק כי חמת אדם תודך כי
המסמור נאמ' בנבחה על מחנה אשור כשחנה על ידעכם והו שחמ
המסמור נודע בהודיה אלהים ואוב' ויהי בשכם סוכ' והיא ידעכם כדעו
ידעכם כי נודע אלהים במלחמות כי כל ארץ ישאל כבש ויעבא לידעכם
ודבר גבוהות כנגד העם אז נודע אלהים והיה גדום שגנו כל שג ויק
במחנה אשור ואמ' כשתעשה נקמה במחנה אשור אז חמת אדם תודך
כי שהיתה חמתו אלק' ומתתו כנגד על כרחו יודך ותשוב חמתו הולאה
אלך ואז שארית חמות תחגור' כלום הנשארים ממלכ' האומות שהיה
להם חמה על ידעכם אז תחגור ותחסור חמתם שידאו ממך כשישמעו
מה שעשית במחנה אשור וזהו שאמ' בסוף המסמור יבדור חת כגדים
נורא למלכ' ארץ' כשיבדור וחסוף חת כגדים אז יהיה נורא למלכ'
ארץ פמ' שאמ' ויק כלבדור חת ונגיד שד עבא במחנה אשור אר"י
חמת אדם תודך' על המכרדים ואנשי כוש שהיו עם אשור במחנה
כשדאו המכה הגדולה ההיא שבו לדת היהודים ועליהם נאמ' יגיע מדרים
וסחר כוש ועליהם נאמ' יהיה מגזח לך בתוך ארץ מצרים וכל הפרעה
מתביכס חגורים חגור כלי במלחמה חגור חרשך על ידך חגורת שף
וחגור שקים' וט עם הפעול בעני החגורה כמו לוכז ולכוש כמו שאמ'
עתידיים לבחור ששומר חגורי אשור במתעבהם בחלם והעם וחגור עתני
לכנעני ובהא הנקבה ותחת חגורה נקמה בתגורתו אשר במתעני והקבו'
וישנולתם חגורות' וכלא מתגורת שף עסן כלם אשור' וחגור ממסורתות

יתנועע

להנצל מן אונסיה המבוקשים אותה ואחול מיד בחדשה מקור כלום
למה יעמו כל מבקשיה כי בכל עת ימצאו אותה בחדשה כאילו מתחלת
עתה לדרך מסעיהם חוב חבולתו חוב ישיב החמה המטה ורוב הרעיון
הרבה בנה הלשון ומה שרש והענין פעל כבוד וחייבתם את ראשי למסך
כי אדם שיש לו דין לשלם הן ממנו הן מגופו יקרא חייב וכן הלא ערכו
הלשון בין לחובת ממנו בין לחובת הגוף וקראו לזה ולזה חייב חוב
חק חוב על פני המים מיר סבב והשם היושב על חוב הארץ מיר גלגל ^{החוב}
הארץ וחוב שמים יתהלך בחקו חוב ושם הכלי שמתאריך בו ומכונני
העבודה ובמחוגה יתארהו קאמסש בלעני חוד חודה חידתך ועשמענה
אחודה לכם חידה חוד חידה ומשול משל ענין הכל דבר סתום שיבינו
המבינים דבר אחר מתוך אותו הדבר חוה אחוה דעי אף אני
אחק שמעלי ופסל ממנו הדגש כתר לי ועיר ואחק והשם כאמרו
נוספת ואחותי באונסם הכל ענין הגדה חוותי אחר וילכד ארת
חוותיהם נפרש בשדש חיה חוג וינחם אול מחוג חפצם ענין
כמו מדינה או ספק או יהיה ענינו גבול וכתב אהול ומדעני לא
חוג ימין כמו לא גבולו וכן הוא מחוג חפצם גבול וכן בערבי חוג

חוח במערות ובחוחים מיר במצדות או הרומים להם וכן תי ואיטמד
עמא במערתא ובמצדותא וכבר פרשתי חוח עמא בשון צנה בין ^{החוחים}
בשרש חח חוט כחוט השני שפתותך ידוע חוט השני תרגמתים
תכלת חוטא דתפלתא חוד לא חלתי ולא ילדתי כי חלה גם ילדה
צוץ חולי גוזי ותרגש הארץ ותחול בחלם מצני העמדה חול תחול
סני בשורף היינו חלנו כי חלה לטוב מיר כי חלה בעבוד הטוב שהיה לה
סרס זה ור יונה הכניס זה בענין תוחלת הכית אותם ולא חלנו מלפני

חדל אע"י ויש מפרש מזה שעה מעליז ויחדל חרף כמשוכת חרף
טובם כחריף בחמש נקוד' אולי כי הטוב שבהם הוא סחוק והוא קוף ממנו
הקורבים' חרף' חרף בחור להחבה ואל חרף הורתי בשש נקודות
ויבא החרפה ומה ובחור משכבך ויכשר להיות משניהם זמחורדים
איננה חרפי בטן חרפי תוכן איש בחרפי משכיתן חרפי תימן רל פאת
תימן וכתב ר"א אבן עזרא כי הם הכוכבים שהם בפאת נגב הגעגוע הגדול
ובעבור כי היועבים בטאת צפון לא יראו אותם הכוכבים על כן קראם
חרפי כאלן הם במקום נחבה וכן מן החרף תבוא ספפה והפעל מזה
החודרת להם רל האורבת בחורף חרף וחדשו עדי חרף תחדע
עדיך נגדי והתפעל תתחדש כשטר בעורייכי והתאר אין כל חדש
וישן מסע חדש תוציאן כי יקח איש אשה חדשה והוא חגור חדשה
פיר חרף חדשה וכן ומאכלו בדיאה שפיר שיה בריאה וכן ואע"י
שפיר ואע"י איש תפטה והדומים להם חדשים לבקרים ורל באשה
חדשה שתהיה חדשה אצלן פרט למחורף גרושתו אבל אלמנה ערושה
אחר במשמע וכל ענין החדש ידוע ונקרא החדש כן על חרופה ירח
שמתחדש בו ונקראו כל השלשים בכלל חדש ונקרא היחיד היראשן
לבדו חדש במח' חדש' לא חדש ולא שבת מדי חדש בחדשן בשבתות
ובחדשים כל אלו והדומים להם על היום היראשן בלבד אבל ביום החדש
השני הוא שם על מולו ומיר יום שני מהחדש ואחלל מיר לא חדש
ולא שבת כל השלשים יום' כלומר לא עבר עדין חדש ולא אפי' שבת
רל שבוע שראית אופני' חדש ימים חדש ימים שלמים והם שלשים
יום זעתי יאכלם חדש את חלקים רל החדש שנגר עליו והוא
חדש אבי' וכן בחרשה ימצאונה בחדש שנגר עליה שלא תוכל

בעריו וכל חסו בה ידיים יחולו על ראש וואב על ראש ושנים יחולו סיד
זכור וזכרה וההתפסקו ער מתחולל ומי ולא חלו בה ידיים ולא חנוכה
ידי המחנות והחיילות כי כמו תגע בהפכה ופיר' ר' יונה מזה הענין יש
רעה חולה והוא תואר בסמט טובה כלומר רעה נופלת על בני אדם
ומה סידש' ועל' ויחל עור שבעת ימים על כן לא יחיל טובו טוב
יחיל ודומים כלומר טוב שיחיל והיה דומים לתענועת י"י ויחילו עד
במש' ענינם ענין תוחלת וכתב אהרן סעל קל כמה כי חלה לטוב
וורה על זה כי יורה רש' מאת י"י פקדו כי טוב קודתי ובארש' ויש
לשום מזה הענין דם ל"י והתחולל לו והיה מענין תוחלת א"י
מענין חילכזורה וכן ר"י לפניו ותחולל לו ור' יהודה שם אותו מן
הכפולים ועל' חוללה יד נחש בריח רוח יפנו תחולל בשם
ותחולל ארץ ותבל רב מחולל כל סיד הפסוקה הא שהיה תבואה
על הכל מחולל כל העולם לפיכך ז' אותם כלם באחד והוא שאם
ושוכר כסים ושוכר עובדים כלומר הכסילים והעובדים על מצותנו
ז' אותן ככר הצדיקים והחכמים ואכל בולעון שר כי הנאות
ז' אותן כאלו הוא חייב לזנום כשאדם שחייב לתת שכרו לשכיר
ועוד אפרשנו בשדש שער בעה' ותשכח אכל מחולל' ושלא
נזכר קוננו באין תהומות חוללת' ולפי גבעות חוללת' התפאים
יחוללו' ענינם ענין יצורה' והכניס ר' יהודה בזה חולי ארץ והיו
בו נוססת' ועוד הכנס בזה השדש לחול במחוללות מן המחוללות
אשר גזלו' וטוב הוא לשומרים ממשלי הכסף ועוד אפרשנו בשדש
חלל' וכן השדש הזה כחול אשר על שפת הים וכחול ארבה
ימים' וראיתי בספר מרחוק יחשכמי' וכחול ארבה ימים' בשדש

אדון חוץ ארץ והוא כוון במקום תינו ופיר מלפני אדון תחולי ארץ כלום
משדב המשודר כנגד השאלה ואמר זה שתחולי לפני אדון הוא שהוא
אדון על הכל והוא שיהיו הכבודים ממנו כיהוא אדון על הכל והוא
השאלה על הארץ שהיא כוללת הים והירדן וההרים והגבעות ויש למד
חולי מקור והיו לפניו והיה דינו מלמעלה ובא מלמעלה מסת ארץ
שהיא מלמעלה והטעם כאילו הארץ משיבה לשאלה וממדה חולי והוא
ונגזר הוא מלפני אדון ויש לו ליבש הים והירדן כמין שיש לו גס כן להם
היבש ולהחזירו להיות כח והסכנו לאגם מים כיהוא אדון על הכל
לעשות דבר והסכנו כחומר ביר היוצר והפעל הכבוד ממנו יחילו עמים
ויחל מאד מהמקורים אם ממני לא תחילן ולאשה כה תחילן ויחלן
מעט ממשה והרגש תמורת יוד יחילו או הוא מעט תחלה ומשדשו
כלום עתה יחלו להתרעם ולהתאוץ מעט ממשה כמך שרים ועוד
יתר עמו ויתאוץ יתד כשיהיו בגלות ואשר הוא עתדי לאחרי קול
י' יחיל מדבר יחיל י' מדבר קרוש יחילו רדכין בכל עת פיר דרכי
הרשע יחילו העמים בכל עת ו' יונה הכנים זה בענין תחלת ופעל
כבר אחר והוא המרובע קול י' יחולל איכות והמקור חולל
איכות תשעוד ואם שרה תחוללכם בגויל הנמר כלום שחוללה
אתכם והוא שתיר במקום עבר והמועל מחוללת תנע והמעול והוא
מחולל מפעמינו והתפעל כל יצר רשע הוא מתחולל ואפשר
שיהיה סמוך וסער מתחולל ושלא נכר כוונתו מהנוסף היוחל ארץ
ביום אחד והתאר כי קול חולה שמעתי בפלס טובה והשם חיל כולה
ובהא הנקבה ואסלדה בחילה והשם בהכפל חלחלה וההתפעל ותחוללת
המלכה וכל אשר זכרנו הם מעט חיל וידוע הוא ועא וחלה חרב

מלכותו ויחזקו ביה שרדים והגדולים בלשון ישמעאל יבנו לבן ויעל ויקב
חור בדתו וימלא טרף חוריו חורי עמר וכפיים מן החורים אשר
התחבאו שם ובשורק על חור מתן הכח בחורים כלם וידוע הוא ויתכן
לפרש מטה הענין ואותו חור כלוב בגדים נקובים בעת ארצותם
לנוי או אמר זה על הרשתות שהם נקבים נקבים וכן ענין הפרשה
כמו שאכל מורשי מכמרת על פני מים וכן סל חור סלים נקובין ל
כן יעשו אותם ועוד כפרשנו בשרש חור ור יהודה ור יונה הכניסו
בזה השרש וחרה נחשתה ועצמי חרה מינ חרב חרו יושב ארץ
והנכח והישר אצלי לשונם מפעלי הכפל חוש וחש עתידות
למנו חשתו ולא התבאמתו כנשר חש לאכול חושה לעוררתו
ותחש על מרבה תלי כי מי יאכל ומי יחוש חוש מל והתאר נחלץ
חושים והכעל הכבד חושה מסלט לי חני יר בעתה אחישנה
והשם כי גז חוש ונעופה ענינם ענין מהירות ויש מפרש ומי יחוש
מענין מהירות מדברי חלף מריה חושש ולהתענג ולשמחה ויתר
ממנו חנה וי עושה חושים נודך לתוך קולות ויש לומר
שהם משרש חנה בשקל הגבי מן הגג ויתכן לפרשם שהם חלן שדואה
אדם אותם מבהיקן לפני שיתא הרעם מעש והם שקורין איילוצרש
בלשון אבל חל מרשו כמו ענין כנן שאמרו חמישה שמות נקראו
לו איד עב ענין נשיא וחזק ועוד אמרו מאי חזקין אמר רב יהודה
פירוש מאי פירוש אמר רב פסא עובא קטשתא דתותי עבא
סמיכותא חנה ישמח צדיק כי חנה נקם וזה חזיתי ואספרה
כלבם חותם אשר אב אחזה מן ועם שאול עשיו חנה מרשו
יפה כן כפר שמנו חנה עם שאול שיודיעונו עת בואו וספרת עתו

לנהדדני ובהלם למערבאי חום וכל חום בכעבים הוא שחור
והנבון אצמי כי חום משרש חום ועוד אמר שכן בשדשו שם חום
אתה חסת על הקיקיון לא חסה עליך ענין יחום על דם ומזון לא
תחום ענין לא תחום ענין כולם בחלם ופתח שבא לבדו בשוק
וכל ארצם תשרף ותחם ענין עליהם משחתם ותחם עליך פיר ותחם
ענין או נמשי חוסה יי על עמך ענינם ענין חמלה חוץ
מחוף לעיר בחוף תעמד החובה אם הענין ענינם חזע וכן חוף
ממנו שפיר וולתי והכל ענין אחד וכן חכמות בחוף תנה שפיר
שוק וכן ונתן לו ככר לחם ליום מחוף האומים וכחוף לעברים ^{ששטן}
באצות ירושלים וחוצות תשים לך בדמשך שפירשו שוקים הכל
עם הראשון ענין אחר והתאר ממנו בפנימי ובחיצון מדות וכן
ופטורי ביצים כמלפנים ולחיצון לפנימה ולחיצון ואשם שמלפנים
ולפנימה אינם תאר ולחיצון הוא תאר והוא תאר להיכל שהיה
חיצון מהדביר ולנקבה אם החצר החיצונה אבל מבווא המולך
החוצונה הוא כמו החיצון כי הוא מלשים הזקק בידי והוא נוספת
חור חור כדס ותכלת סבן וכן אמר חל מלת לבנים הסיע להם
תכלת וחור והמעט כמנו בהראות ענין המעט ולא שנה פניו יחורו
ותר לשן חיוור וכנה הבשת על דרך הלובץ כי האדם לו בשת יתלבנו
פניו וכן אמר רזל המולבץ מע חבירו ור ינה פיר מנה הענין וארצים
חורי כלוב בגדים לבנים וכן סלי חורי וטוב הוא שיהיה סלי חורי
לבן כלוב כלים עשויים כן במקלות כמקולמות והם לבנים אחר
הקילוף אבל הוא פיר על דרך הרחוק ופיר עוד מנה הענין בן חורי
ואת כל חורי יהודה וירושלם ואריבה את החורים חוריה ואין שם

ומא כחוקת היר' ופתוקת וגבה לבו עד להשחית' או יהיה מקור' ומא
ארחק יי' חוקי' החית בחוק' כמו כן סתר סתרי' והתאר החוק הוא
התה' בחוק יבא פיר' בחיל חוק' וחילו הוא גדועו' והוא שאכל ונדון בן
מושלה לו' ותאר במקום פועל' ודוד הוסיף וחוק' והי קול השופר יוסף
וחוק מאר' והפעל הכבד חוקו פניהם מסלע' כי חוק בריחי' שעריק'
ויתד ותיק' חוקי' ואנ' אחוק את לב פרעה' ויחוק חרש את צורף'
חוקו הבהנים את ברוך הבית' ופעל כבד אחר' החוק מלחמתך את
העיר' ועליו החוקי' כלום החוקי' המלאכה החוקי' המעמר'
החוקי' מלבן' החוקי' מלאכת מלבן' כי החוקי' עד למעלה פיר' החוקי'
מלכות' ויש בזה הפעל שהוא קשור עם בית' וענינו שיחוק עמנו'
בדבר שתקף אותו בחוקה' והחוקי' את יוד בן' והוא כענין אחיזה'
וכן החוקי' האנשים בידו' עורך מחוק בתוכתך' ועורך מחוקי' בם
אשר החוקתך מקצות הארץ' כלום החוקתי בך' וכן שמה החוקתני'
כי החוקי' חיל' או יבא בלא קשר בית פעמים כמו לשון אחיזה'
שיבא בבית' ובלא בית' וכן החוק מען ויבנה' ובלמר במקום בית'
והחוקה לו' וההתפעל והתחוקתם ולקחתם' ויתחוק ישראל ושא
יתחוק איש לפניהם בצרי' ובסתח חוק ונתחוק' וכן בא בהצטרף בפתח'
על ממלכות אביו ונתחוק' ובענין מה שיכול הכבי מחוקי בתים
שלשת אלפים בת יבול' והל הרעילו זה הלשון באמרו כלל ריק' מחוקי'
מלא איצו מחוקי' ונולתוה הדבה' חזר ואת החיד ידוע' ובמענה
כשתבטן הדבה בזה הלשון בלשון חזרה' חטא ישראל חטא חטא
חטאה ידועים' שאול חטאו פיר' עד שאול חטאו' פיר' עד שימותו'
וחטאת עמך' בחלקה היא הנקבה בתו' והרמות האולף בכל חטא

נהחה אותנו שמחול בעשותו ולא אחרי תחוב ציון עשנו ובהראות
למד הפעל משא גיא חוץ בחוץ לילה והקבוצ מחויבות לילה ומחויבות
תבעתני ומכלי הראות היד חוץ כראה אלי ולא במחזה לאמה ובלש
נקבה ומחזה אכל מחזה ות' וחי לקביל זור ומא ביד כלל נביא מחזה
ויתכן כי כמזה ועם שאול עשינו חזה כלול מחזה עשינו עם שאול
וברית כרתנו עמו שלא יקחני ולא ובהיות יערו החנה ולא חזות
קשה וחזותכם את שאול כלם ענין ראיה ותרג' ראה חזה יש מהם
ראיה כמש' ויש מהם מראה הנבואה הנם כתובים על דברי חז"י
כמו חז"ים כמו וחרגים חז"י והדומים להם כמו שכתבנו בחלק
הדקדוק ועל בית אבנים יחזה פיר' ישנך נק' חזות והחכמה
יהודה כל הכנים ועם שאול עשינו חזה בענין בית אבנים יחזה ושא
ידענו מה היה דעתו בענינם ויקח משה את החזה וחזה התנופה
והקבוצ ויש את החלבים על החזות וידוע הוא חזק ויהי
כי חזק ישרא' ודבר המוכר חזק על ירא' אם תחזק אדם ממנו חזק
ואמר חזקתני ותוכל פיר' חזקת ממני יחזקו ממך בסגול החית
פ' יחזקו מוסריכם בשבא החית לחבשה לחזקה במסית ההא ופי'
להתחזק בה ואשר הוא יוצא אהקם ויצר לו ולא חזקו וכן לחזקה לחזק
אותה ויש לפרש ולא חזקו ולא חזק ממנו או לא חזק לסכין ויהיה פיר'
על אחי ואם הוא יוצא יהיה פירשו כי השם ית' לא חזק אחי לפני מלך
אשור או פיר' ולא חזקו ממך אשור ואמ' כן ספי ששפח אחי על
מלכי אשור לעזר לו אמ' לארי שלא חזקו אלא שבא עפרו והצד לו
וזה פיר' הוא הצבץ והשם והשמדתי חזק ממלכות הגוים הלל בחזקתו
ובתוספת הא ואם לא לקחת בחזקה ולכל אשר יצא על הבית לחזקה

גם כן הבורים והכלים ואת תהיה חטאת מצרים וחטאת כלהגוים עונש
החטאת שחטאון ובוה הדרך כי לא שלם עץ האמרי עד הנה ענש העץ
חטב ולא יחטבו מן היערים מחטב עבד ענן בדיתה והסעוק
מהכבד מחטבות תבנית היכל ור ינה סרש בענן אחר חטבות אטון
מצרים כזויות מחוטבות כלה גבוהות ועשאות ותרג ור האמוץ הים
חטבך ולפי דעת ארץ להודיאן מהענן הרחשן ופיר חטבות אטון
מצרים שב אל הערש וארץ כי ערשי בדיו חטבות ומהוקצות במענד
ובמחוגה וכי ירא בהם מהכנים שמתקנן בהם החטאות וכך כזויות
מחוטבות כי משה העולם לבנות וזיות הבית אבנים חטבות אבני
גזית אשם שכל הבית בנוי באבנים שלמות הזויות עושין אבני גזית
ומחוטבות היטב עד שיצמו כל אבני הזויות כאבן אחת מרב חטבות
ודמה לבנות ששמות וישרות בקומתן לזויות חטב ותהלת חטב
לך רל חוטבך לך כי הארץ והחמה יקרא גם כן חטב חטב וחטבתם
לכם יארב לחטב עני יחטב עני במעכו החטימה הוא ענן לקחת
הדבר בכח ובמהירות חטב ויבא חטב מגזע ישי בני אומל חטב
גאווה תרג מטה חוטב א' ופיר חטב גאווה אומר כי בני האומל מטה
הגאווה שמדבר גאווה גדולות על האנשים ור ינה פיר בעבור הדברים
שידבר האומל יבא ענן חטב גאווה כלומר שיכוהו מכוח גדולות ענן
דבריו חיי וארסכשר חי כל ימי אדם אשה חי וחי בהם ואם
בת היא וחי ומלת וחי ראויה לחדש והתאר חי חי הוא וחד חיים
כלפס הים ארז חיים בלעזון נגר החיים מים חיים והשם בלשון רבים
מות וחיים ביד לשתן ולא יסרד וחיים לבנותך ויהי חי שרה
ובנסו חר השרש חי כרעה חי נסעך וחתך ור אחר עבד מעל

אשר יחטא ואחשך גם אנכי אותך מחטא לי ^{בדיו תמורת האלף למד}
הפעל חוטאים לוי לאכול עלהם האלף מה ^{וחטאי חומס כסעו פיר}
חוטא לי והתאר הנה עיני יי בממלכה חטאה רעים וחטאים לוי והיית
אני ובעי שלמה חטאים כלובי נדמה שנהיה חטאים לפעך שלא יהיה
לנו בעני המלוכה דבר ויש כפרש כי הוא כנוי לרוד דרך מוסר רל
כי החטא יהיה על רוד וכמהו חטאת עמך ואויביו ילעג למן ומידו
את כבודם והשם בכל חטא אשר יחטא רך חטאי יתעם בן נבט ^{ובתוספת}
הא חטאה גדולה ובהרשע ובעבות העגלה חטאה ופצע וחטאה ובהרשות
האלף וחלף ההא בתי ונודעה החטאת והפעל הכבד פן יחטאו אותך
אשר החטאו את בני ישראל ובה חסד האלף אשר החטא את בני ישראל
ובה חסד דאך לא יסוד וכן למען החטא את יהודה מחטאיו אדם בתוך
אל השערה ולא יחטא כלובי לא יחטא האבן ופעל אחר אנכי ^{חטאה}
כלובי שיהיה החטא עמי ואשכס לך כמרה ונקרה הקרבן שבביאן על
החטא על עמך במקום אשר ישחט את החטאת ובה חסד האלף ושעך
עמים אחר לחטת ופרשת רבי תענו וחטא את המזבח פיר יסיד חטא
האדם בעבודת המזבח הכת המחטא אותה בעבודותיה ונעשית החטאת
על ידו ומסיד חטא האדם בה וכן ישחטאן וחטאן ופעל הורף הזה ^{העלוי}
ההתפעל הוא יתחטא בן כלובי יסיד חטאן בחזותו תתחטאן ביום
משברים יתחטאן פיר מכל שברים אחרים יהיו נקיים בשחזרו גבות
לויתן ועוד נמרשנו בשבב שבר וכל מעשה ערים תתחטאן איננו
יובא כאשר חשבנו אנשים לא עומד כמשפט כל התפעל ולפי שאמר
למעלה תתחטאן אתם ושפירם אמר ועם כלבגד ופעל מעשה ערים
ועל כלי עץ תתחטאן כי לא תהיה טהרתם שלמה עד שיטהרן עמכם

זה על דבר המקנה ובענין הבריאות עד חיותם וימרחו על השחץ ויחיו
או כי ישוה הבשר החי סיל הבריא ומחית בשרחי סיל בריאות הבשר
החי לא יקח ממקד בשך מבושם כי אם חי סיל בא וכן אחי חיים
בלענו כבלעם כשאום חיים כמע חי כמע חרץ ועוד נפרש המסוק
בשרש סיר כעת חיה סיר כעת הואת לשנה הבאה שתהיה חיה
וכן לחי לוכץ החי כלום לשנה הבאה שתהי חיים ותגלה החיות
בעת ובזמן להתמדת החיים בו ויש מפרש כה לחי לעשיר כיהעני
חשוב כמת וכן מה לעני יודע להקד נגד החיים נגד העשירים ואין צד
להוציאן ממשוטן וית כה לחי כדך לחיך כלום כה יהיה כל ימי חיך
ולדעת הכל שקראו למילדת חיה כמו שאמרו שלשה באמנן על
הבכור אביו ואמו וזה יתכן לפרש כי חיות הנה מילדות כלום אמן
צריכות למילדות אחרות כי הן עצמן מילדות וכן קראו למילדת חיה
כמו שאמרו והוא תנעום את הסנדל וזאת זה וטוב הוא לפרש כשה
בעת חיה כלום בעת הואת תהי יולדת וסיר אחר כן מה והנה בן
לשרה אשתך אשר נתנו חתנתם בארץ חיים ונתתי צדי בארץ
חיים אתה לך לפני ימי בארצות החיים פרשו בהם ארץ אשר שמותיה
חיים ונקראת ארץ חיים כמו שנקראת ארץ צבי ויש לפרש
כולם כמשמעם זאת החיה אשר תאכלו בהמה בכלל חיה ואם
כי יצוד ציד חיה או עוף על החיה לבר לא על הבהמה כי אין
כפי דם חיתו יער הוא נוסף כי הראוי חית כמו גער חית קנה ונקראת
העדה חיה חיתך יענן בה חית קנה וחית כלשתים ופי חית קנה פשרה בעלת
הקמים והם הרמחים אלתתן לחית נמש תורך חסר הנספך וסיר לתת לעדת
האויבים נמש תורך והיא כנסת ישר והמשילה למר כמו שהמשילה ליונה

עבר מזה השרש ובא בדרך בעל והשם עוד אלמנות חיות הראוי בתענוג
חיות בשקל מלכות מחיות וענן כולם ידוע ואפשר כלם חיה כמו שכתב
ל יהודה חיה וחיות אתה וביתך וחיתה נפש חיז מן האנשים ההם
לא אמות כי אחיה יי עליהם וחיו תי יי על כל מה שאמרתי לאחיה
וקרם כוסתן חיות וחיו ואחיותני וקריתני וחיו יעקב אשר לאת חיינה
והשם אלמנות חיות ומא ולא ישאירו מחיה כי למחיה שלחני אהם
ומא חיות ידך מביאת כלום ערב היה לך כמו הממותות למדע על כל
חלית והתאר כי חיות הנה וכן חוה כי היא היתה אם כל חי בהתחלה
היוד בואו כדי שלא יתערב עם זאת החיה אשר תאכלו והפעל חלב
הנה החיה יי אותי ואותה החיותי להחיות רוח שכלים וכבר אחר
וצפשו לא חיה החיותם כל נקבה ונמשות לכנה תחיינה בקרב שנים
חיהו פיר ישרל שהוא פעם חיה אותנו בקרב שני הדרות ובאה מלת
חיהו שכלם בלמד הפעל שלא כמנהג כי הוא בשב יודע ואפשר שיהיה
שם כמו חיו וכן מן גבורהו כמו גבוריו ויואב חיה את שאר העיר
ופיר שסגר ויאב את שאר העיר כי דוד בנה מן המלוא ועד הסביב
ויואב בנה האמת שאר העיר ואם בלשון חיות כי העיר ההרסה כמו
מתה וכן חיו את האפכים מערמות העפר והמה שחמות וכן
בלשון אחר בלשון תנוחה כי עבתה ארובה לחומת ירושלים ועוד ויתא
את כגובח יי ההרס אשר חיז מנשי יבש גסער מכשמה לאת חיה
לחיות ורע ולחיותם ברעב וקרא הנשמה חיה לפי שהיא חיה לשם
ואינה כמו הגוף וכן הנפש הבהמית נקראת גם כן חיה והמתו חיתו
לחם וחיתם בקדשים וחיתו באור תראה ועוד בחיים חיתם ואיש
בטובו חיתו ויש לפרש כמה וחיתם לדבר ויש מפרשי בהמתם חמ

בחיל ששכבו הסוכלה ומלוא החמירה אבנים ועפר וזו היא שמיכת
הסוכלה על דעת יוצ שת' סוכלה מליתת והוא עבוד העפר מועד
הל מולא בנצח ואחר ששכבו הסוכלה לא היה להם אלא להסוס
החומה ופיר ותעמד בחיל כלומר ועמדה העיר להכבש לפי שמלאו
החיל וכן בחיל ירעאל ונבות החל הזה חץ וחץ ערכו כתבו
ר יונה שרש במע נצמו נפרשו חוקת ערכו ואין לו חבר ולפי דעתי
שהוא כמו חץ ועוד אמר שצו בשרש חטן חץ והוא בונה
חץ פרש כותל וכן בודי הל וכן בלשון ערבי קודם לכותל חיד
הכרי נקראת בדת אבל עושה חיל פיר מחיצה והוא הכותל בדבריהם
חץ ושחר בחיק חמה ענה בחיק יוטל את הגורם ונכתבו בלא
וד ותחבק חק נכריה אל חק בעהם ויש ספרים אל חיק בניהם
מלא או אשת חיק רל העובבת בחיק ובחיקו תשכב שאהו בחיק
ובחיקו ישא יש מפרש חיק בית הודע וכן פיר אותו ר סעדיה זל
זה בארץ ישמעאל שבת ורועיהם רחבים וישאים בהם כלומר ובארץ
ארום בתי הודע דרום וחוגרים במתניהם על לבושיהם זמה שהוא
למעלה מן החגורה ירא חק ופיר שאהו בחיק פי כן מנהג האומן
לשאת היצק על חיקו סומך אותו בורועותיו כלו כליות בחיק רל
בתוך מעי ומחיק הארץ פיר מאמצעיתה ומטבורה כמו שהחיק
אמצע הגוף וכן החיק לה אמה סביב המקום השוה והממוצע
וס תי ומתשואת ארעא ותשויאת לה אמתא סחור סחור והל פיר
חיק האמה זה צור חך וחך אכל ישעם לר חבו נמיתקים וחך
כיצ הטוב אל חכך שופר ידוע כלה בחכה חטמא כל משלכי ביאור
חכה תמשך ליתן בחכה הוא כל הדרת שמושכין בהרזים מושקלו

ויש מפרש לחית שם פני ושיד בהמות לחיתן שהיא כלל השבד ויהיה לחת
שם בשקל פני אחר אחר שהם גם כן פתחין וכן קבוצ הבתים ביחד כמין
סהרופין צא לו שאינו מוקף חומה ולא יוכלו לבנותו ובנו אותו לקבוצ
הבתים לבד חיה ויאספן כלשתים לחיה ובתמורת היוד בואו חוות יאיר
וכן פרשן ר' יונה ואכל כי כן יקראו לקבוצ הבתים ביחד אל חיי חד
חיל גדול מאד חיל הגדול חיל כשרים הנעמן בחילך וחילים גבר
בהראות עני הסעל מיר עבא ויש מפרש מזה ונלות החל הזה אע"פ שלא
נכתב ביוד וכן תי עמיהדין ואם בא כדרך הסמיכות וכן אל המלך
חוקיהו בחיל כבד כמין שומר מה מלים וחכך כיין הטוב ויתכן לפרש
מזה יחי שלום בחילך כלומר בעמך ומה עוד ופסל בעצומון חיל כאים
כי הוא שתי מלות בקריאה וישל עשה חיל ימך יי עשה חיל המאות
חיל עשה לי את החיל הזה כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל תאצה ופני
נתנו חזקם וברב חילו לא ימלט עטן חזק ואומץ וכבר כתבנו בשם
גבר וחילים גבר מזה הענין יש את חיל דמשק ואת כל חילם שון
חילך ואוצרתך לבג אתן ישאן על כתר עירי חיליהם מיר ממון
ורכוש ויתכן גם מזה הנותן לך כח לעשות חיל עשה לי את החיל הזה
וישראל עשה חיל אבל ויאכל חיל וחומה ותעמד בחיל אשר
חילים שיתו לבכם לחילה יחי שלום בחילך כל אלו פרשו בו חומה
והכל מיר חיל החומה הקטנה שלפני החומה באמרו מאי חיל חומה
אמר ר' חנניא שורא ובר שורא ואפשר שקראו הסעמית חיל והחיצונה
הקטנה חומה והיה מיר ותעמד בחיל שהסילו החומה החיצונה
ועמדה העיר בחיל שהיא החומה הסעמית ויתכן לפרש כי החמיה
שהיא סביבות החומה תקרא חיל מיתר בגיא בחלתא וכיר ותעמד

חנות' אכז' הצביא בהיותי בגלות אמרת חלותי היא תמונתה' והרעות
בארץ הגלות' אבל ארצות שנות ימך עליו' כלומר ארצות השמים שנווד
עליו ימיו' והוא אדם מגלות מצרים. כן יעודר עוד ימיו להוציאנו
עוד מהגלות שאנחנו בני' והטעם הכבד נמצא' ואתה אדם ולא מחלקך
כמו הורגך' מחלבי חרב' הרע חרב' והיו ראויים להדגש' ונח פנים
כבר היום החלותי' החל וכלה' החל' נגף' אחל' תת' סחוד' אחל' גילך
וחל' נח' והמשאת את החלה' ויש מפרש מזה ויחל' מעט ממעט
וכבר כתבתיו בשירש חול' והעם כאשר בתקלה' תחלת חכמה יראת
י' ונח' כי חלל יהודה' וחללו ימנו' ואחלקך מהראשונים' אלהתחל
את בתך' ויחללו יבועו אבי' אשר נטע כרם ולא חללו' מיר' שלח
עשאו חול' כי קדש הוא עד שנכרהו' והנבעל אכל מקדשי' כי נחל
כי ארץ חול' ונחלו מקדשיהם' ונחלתם לשיע הגוים' יתכן שאלו שנים
מבני הנבעל ובה החיות בקרמך קטן' והיתה ראוי להסתח' או הם
מבני הפנים' והתיו והתיו ראוי להסתח כמו ולא אחל את שם
קדשי' לא יחל רבו' שהם מעטן' והנבעל הפנים' ופיר' לא יחל
רבו' לא ישים רבו חול' אלא יהיה רבו קיים' כאלו אכז' קדש
ושלח נזכר מעטן ממנו' או הוחל לקרא לשם י' ופיר' כי בימי אנוש
טעו אחר ש' והקריאה בשם י' או הוחלה' ויש מפרש אותו מעטן
תחלה ופיר' או החלו בני אדם לקרא שמות הגוילים והעצבים
בשם י' והתאר מזה אשה וזנה וחללה' ויתכן מקה הענין' ואתה
חלל' וישע' או מהענין הראשון' וכן ר' ואת חייב קטומה רשימה
השם ולהכריע בין הקדש ובין החול' והוא דרך חול' מיר' אעפ' שיצאו
בדרך חול' שלא היינו סבורים שנסתך ללחם קדש אעפ' קדש י'.

בלעו ויתכן שרש המלות אלו חכך והרגש מורה עליהם ואיתל כתב
כי שרש חך חכך והרגש בחכה חכך בעבור הנון ולכן בערבי חכך
חכה אשרי כל חוכר לו והפעל חכך חכה את אהב בדברים וחכית
ליו ולכן יחכה יוי לחנככם אשרי החכמה המחכים לכמות ואיכנו
וכחפי איש גדודים היוד תמורתהא והוא מקור ענעם פענני התקוה
וכי יחכה יוי לחנככם יאריך זמן החטכה כמן המחכה אך לוי
עבר אןסירושועם ירא על דרך אשר יחלתע כלום יבטיחכם
שתחכלו לחנככם כי כפי עשה והו העבון חכם בע אס חכם
לבך אם חכמת חכמת לך כי חכמה מאד לו חכמן ישכילו זאת
חכם בני ושמח לבי שמעו מוסר וחכמן וחכם מכל האדם לא רבים
יחכמן והשם אי חכמה שכנת ערמה חכמות בחוף תרעה חכמות
בנתה ביתה מיר כל חכמה וחכמה והתאר החכם עיניו בראשו
וחכם חרשים חכמים בניכיהם חכמי יעבי פרעה חכמות שחונה
חכמות נשים בנתה ביתה בסתח מיר כל אחת מהחכמות שבעשים
ותאר יחר תחכמו דאש השלשי והכבר וקצין יחכם חכד חכדים
מחכם חכמים מחוכמים ומענה השמים יחכעו מאויבי תחכמי
והיתפעל הטה נתחכמה לו ואל ותחכם יתרי חד חלה תקימו
תחמה על חלות פחם ידוע ויתכן ששר שפ חכם חד
ולבי חלל בקרבי פעל עבר כי חכיו פתח כאסו חכך נחלם ונכל
חלל תאר במקום פעולכי כולו קמץ חכמות חלל בלב ימים אר חלל
וחק ברוך ויסלו חללים חללי חרב מחללי רעב והנה חללי חרב
חלמר בשבא לבדו את חללי בת עמי חלמר בשבא ותח והחית
משבות בגעה והמקור מכובו ואומר חלתי היא חלות על מעל

מכסות וירדע הוא חדר סיר אשר חלאתה בה וחלאתה לא יבא
ממנה הראשון רצה הוא והשני במסיך סיר וזהמטה חלב יין
וחלב ולבן שנים מחלב בחלב אמו והמה ישתי חלב ויבסקת חלב גוים
ירדע כל חלב וכלום וחלב כבלה וחלב פלטה בחמש נקוד והקבוצ עם
אשי החלבים ונסן הוא שיהיה מבכרות באנו ומחלבהן שם תאר
כתרג ומשצרותן יאמר לשונן חלב בפלס עבר מלך שהם שמות
תאר ידוע ועל דרך ההשאלה כמו שהחלב הוא מבחר הבשר קראו
למבחר כל דבר חלב כל חלב תירוש ויזהר ואכלו את חלב הארץ
עם חלב כליות חמה חלבנה סם שריחורע והוא שרף אילן הנמצא
בערי ין והוא כמו רבש שחור ובערבי מיעה ביץ חלבן תי בחמר
חדת מבעש חדר ממותים מחסר בששנקוד מאנשי הוצק וחלדי
כאין בגדו זמני זכור אני מהחלד כלום מהזמני האונינו כל יעשי
חלד אנשי הוצק ומיבהרים יקום חלד פיל זמני יקום יתאר יותר
מזהרים החלד והעכבר הוא הנקרא חולדה בדודי הל וקורין לו בלש
מושטילן חדה כי חלה ויחוק על כן לא חלית ופיל הכס בשדע חיה
ואת החולה לא רמאתם כי חולת אהבה אני ואין חולה מכס עלי וחלמ
אסא כתי באסף ובסגול בעליתו אשר בשומרון ויחל וחלה בשקל
ועש וקמצות היוד מנע האתנח והעם ידוע גם כל חלי וכל מכה
ועש אמרים את חליו וחליו וקצף וכתב ר' יונה כי ואו וחליו וקצף
בוספות כמו ואו בנו בעוד חיותו חרץ ואין צדק רק מירושו כמשמע
אום כי הסכל והוא פני שידבה דאגו על ממונו ולא יהנה ממונו ולא
ישמחונו אלא יבעס הרבה וחליו הוא הכעס והקצף והקבוצ וחליו
רעים וזאנבים וכן אכל חליונו הוא נשא והוא תאר יוד הרבים וצא

כלי הנערים כי בצאתנו טהרנו עצמנו ואם הייתה אשה עבודה לנו
לדרך טהרנו עצמנו כדרך שבני אדם היוצאים לדרך וקדש הם כלי
הנערים ואף כיהים יקדש בכלי רל ואף היום שיהיה עמנו לחם קדש
יקדש בכלי נשמר ונזהר שיהיה בקדש בכלי ונתן לוהבת לחם קדש
מיר לחמי תורה שיוכל ישראל לאמלט בטורה כי לא היה שם לחם אחר
כי אם לחם המנים שלא היה יכול לתת ממנו כי הוא אסור לזרים ונתן
לחמי תורה כן כתב אהרן מיר זה חמסוק ועוד ככתבנו בשרש ענין
וכאן חליטה לך מעשות כדבר הזה חליטה חי יי חליטה אם אעזוב
אתכם כלם עמן חלום והיא תמונת הקדושה והאול מיר מזה רוח סטן
תחולל גשם מיר תמונה גשם והוא מעטן חליטה שהוא ענין מניעה
וכבר כתבנו אותו בשרש חום וענין ושדים כחוללים והכבר מחוללים
בחלילים ושם חליל חליל ושמות לבב כהולך בחלילים ולפניהם תוף
וחליל כחלילים יהמה והוא מכלי זמר ופיר רש זל שהוא שקורין לו
קריאקילש בלשן ונקרא כן לפי שהוא חלול וית עלצמן ועוד מעט
כבר מקונו מן המחוללות אשר גזלו וגם מזה נקרא מאוס יהלמן שמו
במחולל במחולל משחקים ובלשן נקבה מחולה ובסמך במחוללת
המחולל והקבוץ לחולל במחוללות ובא מן מחוללת מחוללת תמונת
הדגש כי היה ראוי מחלת מחוללת בדגש ולהבדיל בעם ובין מחוללת
עמר באו כן ונקרא כן לפי ששחקים תוכו בחלילים ובא לחולל בשורץ
תחת חולם כמין ולבד את כל זה וענין ובמחוללת עמר המיוחדת
חלולות תחת העמר כמין מערות את חלון התורה חלוב שקומים
אטומים וקדש לנו חלוב כמו חלובים הסמים והחלונות האטומות
והקבוץ בלשן נקבות כהחלונות האלה משגיח מן החלונות והחלונות

נחשו פסם מקצו ישמעו דבר טוב וכששמעו אחי הפס מהרו ואמרו ^{אחד}
בן הדד ^{הדד} עניו לחסכה יצמונו עמך יעגב חסכה ההתבטת ^{נוספת}
והעני יקרא חסך וכתב אהרל כמו הם הניעמו בחילקה פיר הניעמו
בעניות והודירם מעשרם אבל ופסל בעבודתן חול פחים אענו כנה
כי הן שתי מלות בקריאה אעם שהיא בבת נכמה אחת ופיר ערת הנבאים
והעניים חרם אשר חסם להם חסום חסמתני או חוסם החסום
ההוא בעל החסומות והפעל הכבד אשר אתם מחלכמים הריארו
מחלכמים כמו הם כמו הם מעוררים אותם ופיר שהיו אומרים
להם שישאלו בחסום כמו אלו שעושין שאפת חסום כל שאם שאום
ולא ענני עוד גם ביד הנבואים גם בחסומות ואם שר שנתא מעני
זה שמעיה הנחלמי לפי שהיה חוסם חסומות והיה מתפאר שהיה
חוסם חסומות נבואה והיה מבטוח ישראל על עקר ועל חלמק בעיהם
ידבו בדר והפעל הכבד ותחלכמו ותחיינו והוא עטן בדיאות
וכן בדברי היל עתים חוסם עתים שומא בדר חלמות הוא אדם
ביקה וכן בדברי היל חלכמן מבחור וחלמק מבטנים ונקרא
כן לפי שהוא מאכל בדיא והנשיא הרומא ר יצחק בצנעת פיר
בריד חלמות רוק הבריאות כי רוק הבריא אין בו טעם אבל החונה
יש טעם ברוקן מאחת המדות אשר תכבד עמו פסם שבו ואחמה
נקרא בערבי אל חלמה והיא אבן כל מי שהיא באצבעו לטעם
יראה חלומות חרף הנקף הסך לו חלמו עם אנוס אבה
וחלפת משם והפאה ויחלף ולא אבין לו כסומות פנגב לחלמן
חלמו חק כוסם עטן עבר בבקר יצחק וחלפת בחסיד חלמא והפעל
הכבד והחלמו שנסמתיכם לא יחלסנו ולא ימיר ותחלמך ארת

במחלה מועיק רוח איש יסבב מחלתו ובלשון נקבה כל המחלה אשר
שמתי שמתי ומוא כי עגבו אותו במחלות ומוא באבו האלק תמורת
האמור הסעל ובה על דרך בעלי האלק וימות בתחלואים דעים
הוא תחלואיה והתאר במשקל הזה תחלואי רעב והנעם ועדיית
ונחליתו החית בשבא וסגום נר קציר ביום נחלה בשבא וטוח תחת
החית ופוד ביום מכה נחלה כמו נחלה מכתך ואנ על המכה נעמית
חשכ שהיא טועמה כי האדם הוא הנחלה והמכה היא המחלה על
הסבה השנית כי הסבה הראשונה המביא אותה אעפכ מרוב החליים
אשר במכה ההיא היא נעמית אם החליים ההם כלם מלאה מהם
וכן כי כלה ונחריכה כי נחריכה עשתה כליון חרוץ כי כלה אך נחלה
על זה הדרך ויש אומר כי המלות האלה אינם נעמלים כי אם שמות
בתוספת בן נחלו ולא יפילו ולא נחלו על עבד יוסף נחלה מכת
נחלה מכתך מכה נחלה מאד ואת הנחלות לא חזקתם בשבא לבדו
והנעם ויב לא יען מהנחלות עכב על משכך והחול רל הראה
עכבך שאתה חולה והפעל הכבד גם אם החליתו הכותך ויהי חסך
וכאן החלי נקרא כבעלי האלק ונמלה האלק מהנחלות ושם נזכר
מועלו מנעו כי החליתו וכבד אחר אשר חלה יי ביה ושם נזכר
מועלו מנעו גם אתה חליתו כמנעו ועא ונע יי לא חליתו ויחל מנעו
אחלי אדני כתבתין בשרי אהל ועא וחלי כתם ותעד נמלה וחליתו
ובתמונת הוד באלק ידנך כמו חללים חלטי ויחלסו המנעו
תד לנחיות לחלטי ונתק הנילה ויחלסו מנעו כלוב חסנו ^{האמירה}
מנעו שמו אחי הוא זהו מהו כאלו חסנו הדבר מנעו ומלך ^{אחך}
בן הודי והנבט כי כלה המנעו שבה למעלה יחשו כלוב כי האנשים

וחלצנו ירושלים והפעל הכבוד ויאחלצה צוודי ריקם חלצה נפשי ומהאחלצה
 צוודי ריקם כלבד אס הייתי גומל שובל רע אבל הייתי מרצין אותי
 אעפ שהיא צוודי בחנם אוד כח כבוד חלצך מחלצתי יצאו הם המצננים
 והפעל הכבוד ועבר לכם כל חמוץ חגור כלי מלחמה בחלצים והפעל
 נחלץ אנשים החלצו מאתכם ואין החלצו ויצא כאשר כתב ל יונה
 אבל הוא פאלו אמר החלצו מק צתכם האנשים הגבורים שבכם והאין
 על מדתי ויתכן כנה וקח את חלצתי אמר קח לך אחד מהעורים
 ההולכים עמי שישוב עמך ואם תירא מרצו קח לך כלי מלחמתו
 וגם אתה לא תהרגו אבל ועצמתך חלצך ענינו ידען על הדך
 ועצמתה טובה תרושן עמם ובענין הזה אמרו חלצ השנה לפני התנה
 ביס טוב של ראש השנה אומ' והחלצנו יי' אהינו כלום תשיביענו
 ורשענו במדותך או הכיחו כי כן כרשוהו ולשון מנוחה ואמרו כי
 בארבע לשונות נשתמשו בלשון הזה ישלך ישוד' יי' יצח ישלך
 וחלצה נעמו ישוד' חלצנו יי' יי' חלוצים תעבדו יצח ועצמותך
 חלצך היך מה דאת אמ' רבה והחלצנו חלצך אשר חלצך
 יי' חלצך נחלה וחלצן את הארץ תחלצן את השדה חלצן שכל
 אויביכם והפעל עומד חלצ לבם והפעל איה הדרך חלצן אור וחלצן
 עליהם לילה הוא ועבריו כלום כי בחצי הלילה השיגם והכבד וחלצן
 לכם העם אחלצם ביעקב וחלצן להם את הארץ לעבר בה' ועלם
 נזכר מועטו אז חלצן עד שלם מרבר' ואדמתך בחבל חלצך וההתם
 התחלצן אותה לשבעה עסקים סיר התחלצן בה' מהשם החלצות
 האחת ועל מחלצותו כי לא פטר יהודע את החלצות כלל וצד
 המחלצות הבאה והיוצאת כמחלצותם לעבטיהם וצא חלצך

משפחת כלבוס תחליטם ויחלטו אם יכרת ועוד יחליף כלבוס יחליף
ינקהו וקשה ביד תחליף מיד החונק והתקף שלי תחליף ותחדש
לי פכודי וקוי לי יחליטובח וארזים חמליף וכבד אחר יחליף שגמלותי
והשם חליטות שמלות ושליטים חליטות בגדים ויתן החליטות לכגודי
החירה כולם עטן התחדשות ותמורה ובא ובר במקום אמתו עשרת
אלפים בחדש חליטות מיר שהיו מתחשפים שהיו הונכים אמן ובאם
אמן חלק עבדתם בשש נקוד' תהג' תחת חלק' ועל קרוב לזה אם
יחליף יסגיר כלים יחליף ומחיה חלקה לקחו תחלפתו קשת נחשה
והשם עד בוא חליטותי אשר אין חליטות למי' וגא כל בני חלק כל
אמן ענין כריתה ונקראו בני העולם בכ חלק' למי שתבואם המיתה
והכריתה כן העולם ואחול מיר מזה מחציר יחלק' אה' ורמתם ענה
יהי בבקר מחציר יחלק' כלבוס אם הם בליטה אינם בבקר כי מחציר
יחלק' והוא בודד מיד יכרת ואם בבקר יכיר חלק' כמו ועוד יחליף
לערי ימוטם ובש' ומה נקראו הסכיצים מחלטים תשנה ועשרים
לפי שהם כוחותם' את שבע מחלפות ראשי' הם תלתלי השער
כלוש בלעז ונקראו כן לפי שהן דומים לסכיצים' או נקראו כן לפי
שביאם חלק' ותמורה בהתלבנם בעת השיבה' חלק' חלק' מהם
חלק' ונמרד וסר מהם' ונמרד מהם' והטעם העובר גם תעם חלק' שר' הוציא
שריה' וגלו אותן סהטק בניהם' וחלצה נעמן תשלב נעמן ותסירהו והכבד
וחלצו את האבנים' יסודם ונתקום כמקובל' וכן נקראו חליטות
לפי שבוש אלו בחסרת אמן' והלבש יאותן מוסלמות המחלפות
והמעטות וקח לך את חליטותי ויקח את חס' נעמן ובעטן הזה כמו
כן בעטן החלצה' צדיק מיתה נחליף בלבו נמרד וסר מהחירה' לממן

חליטות

לפני שכל המצוות ואמר מאי משמע דהאי חכמים לישנא דמורא הוא חושב
על אים חכמים וחס השמיע ונכנס וחס מהם חכמות דאית איהו מלדע
אף בייחוס ואמר האח ויקח מהם וחס' החית בקמץ הטף' כי הוקף ביו
ופיר חס מהם וחס מהם בשרם' והמקור בתעלומיו' ועדש בתנאים לחכמים'
אין גחלת לחכמים' בפלס לשכב את בתי עקב' והתאר חס לבי בקרבי' זה
לחכמו חס' ויתכן חס לבי בקרבי' פעל עבד למי שהוא סתח' אבל לחכמו
חס תאר כי הוא קמוץ' והמסורת עליו לית קמץ וכל שום בר נש כותיה'
והקבץ אשר בגוף חכמים' ומלא לשום לחס חס' בפלס מעוז לתם'
המבליג עד על עז' והשם קור וחס' לבוש ואף לחוס לו בחמו נדעכו
המקומם' ויתכן מן השדש הזה כל שיה חוס' שמיר שחור' כי השחורות
מפני החכמות הוא' והשדש תחת חובם' והנפעל אף וחס' כלם יחמו'
החכמים באלים' בפלס במחורה אתם נחמים' או הוא משדש יחס'
והפעל הכבד' ועל עמר תחמם' סיר תחמם בידיה' וההתפעל ומעז'
כפשי יתחמם' ומזה הענין בקראת השמיע חמה' ברה כחמה' כאור
החמה' אבל ואין נסתר מחמתנו' הוא שם החכמות' ויתכן למרשמי
מן השדש הזה (והענין הזה והכתי את חכמיכם' והנן בוסף ונקראוהו)
לפי שעשו אותם עובדי השמש' חכמא' חמאה ודבש יאכל והפילו
האלף ואמר בהחויף הליכי בחמה' והקבוצ חלקן מחכמות סיו הפתח
שתחת חמים מקום צדי' והנכון מחכמות וסיר חלקן יותר מחכמות
אמר סיו' או תהיה חמים נוספת לא לשמיע' וקרא דברי פוחחמות'
לפי שהם חלקים ורץ מאד חלקן חכמות סיו' והם הדברים גואעפ שהיה
מים השניה במחכמות' ראיה להיות בשבא מפני הסכמות חכמין
עשאה בקמץ שלא לחטף על האלף' חמר חמיה השעש

והאנשים בחכמה נקוד חלקי יי אמרה נפשי ונא חלקה כי שם
חלקת מחוקק ססני ונא וחלקת בית אב כלם ענינם ידוע ונכח
נקראת אחות השדה חלקה לפי שזו חלק אחד וזו חלק אחד החלקה
אשר לו חלקת השדה חכמה את החלק בחלק ידוע ונא חלקן
מחמאות פיו והכבוד אמרה החלקה לשונם וחלקן גבר מחלק
כי החלק אמר בעיניו לחלק משם בתוך העם משפט לחלק
הם ענין השמטה שהוא קודם לענין חלקלקות פיר שהיה רוצה להיות
נשמש משם ויש למרשלת משם בתוך העם מהענין הראשון
מחלק פטוש והתאר איש חכם ומקום חלק מן ההר חלק פירשט
היו בו איכות וית מהענין הראשון טורא פלמא וחלק משנת חכה
והשם בחלק שמתיה תדחכו וכן לחלק יגיד רעים ואע לפרשו עתה
בשרש רמם ונא ועל חלקת צואה חלקת לשון נכדיה הבין
חלקות שמת חלקות בחלקות תשית למן וברוש יחקה בחלקות
ובהכסל העין והלמד יהיה דרכם להם בחלקלקות באסלה יהי
דרכם חשך וחלקלקות והחזיק מלכות בחלקלקות כלם ענין רבות
וחלקלקות וכן בענין הדברים בריכך ומתני הלשון בתרמית
וכנה נקראו אבני הנחל בחלקי נחל חלקך ונא חכמה חלקי
אבנים מן הנחל לפי שהם חלקים ובלשו קודאמש חרש
וגבר ימות וחלש ומיר וכבר חלש כי קודם שימות חלה ובעבר
ויחלש יהושע כלומר שברם ורצבם וכן חולש עם גוים ומלת עם
כנוססת כי יבשר ענין בלתי מולת עם והתאר החלש יחמר גבור
והשם אין קום חלשה והלל פיר חולש עם גוים מענין גודל כלות
גודל עליהם כמו שאמר מטיילן חלשים על הקר שים ביים טוב אכל

נמשך ויש מברש ויחמל המוקף על מפי בשעת ויש שכתב וכן וחמלת
עליכם כי אשר יחמל איש על בעו ואין דרך להוציאם משכני חמלת
כי סוד ויחמל שלא לקחו עם אחרים או כמו שפרשו רז"ל שכתב עלי
חמלים שלא יקסלנו האדון וכן וחמלתי וכאשר יחמל בעבד ארזים הם
בענין חמלה חמץ והכרתי את חמניכם והחמנים אשר למעלה
מהם גרע ידמה כי הם עדים כמו אשרים והנכני שערשם חמם מעני
חמה כמו שכתבתי חמם חמסו תורתו כי אחר שאינם מקיימים
אותה כאלו גזולה וחמסו והסירה ממקומה וכן כתב ר' יונה כי ענין
החמם בערבי הוא הסדת הדבר ממקומו ומזמנות עליו תחמסו כלומר
שתחשבו עליו שחמם ועני אתי או סוד מזמנותיכם שתחשבו עליו
חמם ועני הם וחמסו חמסו נפשו ויחמם כן סכו הנכני בו כמדת
ג' וסוד כמו שנקל להסיר סוכת הג' כן עשה הוא בסוכו שהוא ביון
יחמם כגוף בסרו יסוד ויגלה וכן בחמסו עקביך כלומר והוסר הכסות
שעליהם ואת החמסו עוף מהעונות הטמאים ונקרא כן שחמסו
שאר העונות וגזל אותם וכן הוא תה ידע חטופיתא חמץ
כי לא חמץ סועל עובד טרם חמץ מלוש בצק עד חמדתו מסוד
לחמלה ענין חמץ תאמנה יתאר והשם כל מחמדת לא תאכלו ואשר
שיהיה מחמדת שם תאר לעריסה ועננים ידוע והל' סוד כנה
אשר חמץ כלומר המחמץ חרין שלא ידון מיד אלא אחר עין
הרבה וכן אמרו אשרו ריץ שמחמץ את דעו כלומר חמדו אשרו
חמץ יין חמץ שבר ידוע והתמעט מבעו בדרך השאלה כי
יתחמץ לבדי בעני כעם וחמץ יין וחמץ ענין אחר כי הבעה
בשהחמץ יותר מדאי טעמו שם חמץ בלי חמץ יאכלו

מזכור רעים' והמדות שדות ועילוי' ולא יחמד איש את ארצו' לא תחמד בית
רעך' בנדר' עשו בנה' החמדות כסוד' בודים המודים' והעובדים' המודות פנה
כי המדות אתה' רל' איש המדות' רל' בעל המעלות' הגחלות' והמדות השבות'
העם במשקל זה' וכלי המדות' לחם המדות' לחם השוכ' ועחמד' ור' האוי'
ולמר' ביד לחם' חם' וחמה לו בדברי' רל' נמלה לאור' ונחמד' מענה' פלג'
נתחמדנו' וכן' פרשו הם' לחם המדות' שאכל מאי לחם המדות' אמי'
רב יהודה ברין דרב' שמואל בר' שיבת' משמיה דרב' אפי' נהמא חמימא
דחויא בזיתי לא אכפלי' והעם מחמד' עינוך' נתנו מחמדיהם' ולא כל
מחמדיהם' וככלי מים התוספת' ותמס כעש המוד' והקבוץ' ומחמדיהם'
בל' יעילו' מחמדיהם' ומא' אכל מחמדיהם' ולמי כל המדות' ישראל'
ומא' בחורי המד' סרבי המד' על שרי המד' בשש נק' והפפעל הפע'
נחמד למראה' הנחמדים מזהב' חמה' חמד' בפנס אחיך' מע' אחי'
ודוא' שלחה' אל המידה' כלה בחמותה' והנמרד' מהם' לא בינאנו' אף הוא'
חם חמות' כמו' אח' אחות' נחמנו' נוסל' על הלשון' אלא' על האשה' וכן' ינו'
נוכל' אלשון' חותן' וחמתנו' כי' אם' אם' האיש' אכל' במשנה' בדאנו' לשון'
חם' אם' האיש' באמרו' האוכל' אכל' חמין' האוכל' אכל' חמותנו' חומה'
היא' עילוי' אפי' חומה' עד' הדת' חמתך' ידוע' חמה' חן' לי' אכתב'
בשדש' יחם' כי' הוא' שדש' לפי' דעתי' חמט' החמט' והתנשמות' הוא'
שרץ' ממזבי' השדשים' זמרשו' בן' שהוא' קודין' בלשו' לימקא' ויש' מפרשים'
כי' הוא' הנקרא' בלשו' בדכו' חמד' כי' מי' יחמט' עבד' ידושלם' על' אשן'
לא' חמט' זלם' תחמט' ומא' חמטה' עליו' ואם' תחמד' אכל' בחודיה' אם' תחמט'
אם' חזק' לחמטה' עבד' מקור' וטא' הפעל' בשורף' ונא' במשקל' הוא' מקור'
אחר' מלשון' בעק' עד' חמדתנו' והעם' בחמלת' י' עבד' ומא' מחמט'

נקבה או אמי שגיה על טען בהמה ועל ער היות רחש חמור בשמים
כסף כמשמנו וכן תי' ריש חמורא ויש מסרש אותו כמו מעשר החמר
איל וכבי ויחמור כתב ר' יונה כי כן קורין בלשון ערב והוא חיה לעז
הגדול ובלעו סטאביק חמש ומקצתו לקח חמשה אפנים
ובלשון נקבה חמש יתן עשויות והחשבון הגדול שר חמשים ואת
חמשי ואת חמשיק חמשים עטר והמעל מזה בעטן החשבון הקטן
וחמשים עלו בע ישראל מיד הגור חומש בכלי זין והיא הצלע החמישית
וכן מיר הל ויכהו באחרי החנית אל החמש אמר ר' יוחנן בדוחס
מקום שמרה וכפר תלמיך בו ויש מסרש וחמשים שהיה נעשה כל
אחד מהם חמשה כלי זין והחשבון נכון והמעל הכבד וחמש ארץ
מצרים כלומר יקח החמישית והשם האיל המסמות חמישית מיר
שהו המזוזות והאיל שהוא המשקוף חמש בלעות זה חרץ כזה וזה
כנס מזה כמו שעושין היום בסתחים המדבוריים וית אילנה וסמה
מטקסין מעטן וחמשים עלו בני ישראל שהוא עטף הודו והסקוס
וחמישיתו יוסף עליו פרשוהו הל חומשה לבר והוא חמישית הקרן
ומה שאם וחמישיתו דרשו בו רזל לרבות הרבה חמישית עלקת
אחר אעפ שכל חר הדקדוק היה ראוי להיות חמישיתו הנה מצאו
כמהו בקבוץ הזכרים לבד ואחותך סרוס וננותיה נלמית ברם ענתך
או יהיה חמישיתו בלשון זכרים חבת ויכלו המים כף החמת
בשש נקוד ויש ספרים בחמש וחמת מים בסתח המים הוא
מיר ומזה חמת מין מסמח חמתך והוא משקל אחר ול יונה
הכביסו בעטן חמת תעבים יצם אשר חמתם שותה חנן
וחתי את אשר אחזי אולי יחנן יושארית יוסף חמות לבב

פיר ר' יונה בקי וסודי והמיוז כלשון הערב שאוכל למספרוא הכהמה כק'
וסאביחמבה בנקודה על היסודי חתי' בלום פטים' אשרו חמוץ תתה'
לעסקי מנחם מנחם וחומיקי עושק' והוא כמק חומים' בסמך' וכן העבדים
בסמך מעטן ועבדת בחד' ויש לטרש מזה וקט' מחמק תודה' תי' ומעט'
כק' אביס תודתא' ורועה זוללים יסלים אביז' תי' ודמחבר לולילי' מחמיק'
אבוהי' חמיק' בגדים ארום' לפי ענין הספוק' חמיק' חמיק' עבד' עבד'
ער מתי תתחמיקן פסב' והשם חמוקי' יריכך' סבובי' יריכך' ועל עוני'
הירכיס אומ' זה' חמיר' יי' חמיר' סעל עבד' ותרג' יי' חמיר' א' ובה'
הפעל עליו ממעט עינע למ' שארום היי' ביותר' כי כן עלת היי'
ובכמה מקומות דמהו כרם' ודם ענב תשתה חמיר' וברם עבדים' וכן'
אכל כרם חמיר' לרוב חשיבות ואדמימות היי' ממנו' וארום בלשון ערב'
אחמיר' והמש' בשש נקוד' ועא' ותחמיר' בחמיר' ובזמ' טיש' שיעוש'
מסיד' ואומ' לטוח בו' ויש אומ' שהיא כמק' ומת' והחמיר' היה להם לחמיר'
זה הסך זה' זה טיש' סיד' וזה טיש' עטר' והחמיר' הוא טיש' סיד' כן הערה'
כי לעבדת אבן' בסמור' וזה כשיהיו שניהם בסמור' אחד' תתהסך לחמיר'
חותם' אנחנו החמיר' טיש' עמר' וכן בארזות חמיר' והפעל ממנו יהמו'
חמיר' מירמיק' יעברו כי המים העבורים הם כטיט' וכן בהכנת הלחם'
והעין' פני חמיר' מוני בכי' מעני חמיר' נעכח חמיר' שיער' ים'
מעשד החמיר' כוד' והוא עשד' איפות' שהן שלשים סאים' חמיר' מים'
לבים' ער' וצבור' וכן חמיר' חמיר' וכן בגלא' חמיר' חמיר' ים'
ואפסד' שיהיה כן חמיר' לחם' או יהיה חמיר' לחם' כמק' חמיר' גרם'
והוא חסר' ופיר' חמיר' בושא לחם' ופיר' חמיר' גרם' חמיר' חזק' ובעל'
גרמיר' אחבשה' מ' החמיר' ואחבב' עמיה' אכ' עמיה' אופי' הייתה'

ואעפ שפירושם קרוב לענין חמשה וכן חנן אלהים את עבדך חנונו
אתם פירושם קרוב לענין מתנה וכן ואת חנן בהתחננו אלינו כי חנן
קולו פירושם קרוב לענין תפלה ובקשה כי סיר חנונו אותם חנן
אותם מהם ופיר' אשר חנן אלהים ופיר' ואחנן כלומר כי בהם בינדים
חנן אלהים את עבדך ופי' ואתחנן בקשתי מלפניו שיחנני וכן
בהתחננו אלינו וכן את כל התפלה והתחנה הזאת מפני אצי תחנתי
לפני המלך והדומים להם וכלם נכנסים בענין אחר למבין ופיר'
מה נחנת בבאתך חבלים ותבן המלה מה נחנת ובא חסר עכ
דרך השלם ויצאה חנן המים נוספת כלים דיקם ופיר' תצא בחן
בלי כסף כלומר כיון שצאה מאין כסף כאילו יוצאה בתן שצאה
בעיני אדניה וכן כל חנב שבמקרא יתפרש כמרוח חנה
קרית חנה דוד וחנתי כדור עמך וחנתי לביתי מצבה ויתן שם
ישראל כור עצמות חונך פיר' חונה עמך כמו בני יצאנו יצאנו
סגנון לא יגורד רע לא יגור עמך והדומים להם וחנה על העיר
ולבדה כלם מעלים עומדים ופיר' וחנתי כדור עמך וחנתי כדור
או בכדור ופיר' וחנתי לביתי מצבה אני אחנה לביתי ולא יסחח
מצבה שיחנה עליהם ויתבן להיות חנתי כדור עמך וחנתי לביתי
מעלים ויבאים והעם מחנה ימצא בלשון זכר ובלשון נקבה אם
תחנה עלי מחנה אל המחנה האחת והקבוץ בלשון זכרים הנמנים
אם בנמנים וישקו את מחנהם ויקבצו מלשונם את כל מחנהם
ויקרא שם המקום ההוא מחננים שני מחננים וקרא שם המקום כן
על מחנה שהיה עם לבן ועל מחנה אלהים שראה אחר כן והקבוץ
בלשון נקבות לשני מחנות מחנות מלשונם ולא תחנות במשך

בטני וסיד הסוס ורחי ורה לאשתי ונאותם שחנותי ואהבתי כמו לפני
בטני כי חנני אלהים אשר חנן אלהים ותורתך חנני חנוני אתם חלו
נא סני אל ויחננו אלהים יחנך במ' חנן יחנך לקול זעקך היור אווים
להיות יחנך החית בקמך והנני רגושה אך הקל בהם כמנהג והמקור
בתשלומי ולכן יחכה יי' לחננכם לחנן בסמס לשכב את בת יעקב אין
גחלת לחמם והמקור במשקל אחר השבח חנות אל חנות בסמס
חלות כן ואומר חלותי היא והשם ויתן יי' את תע העם ויתן חנו'
וכנה השרש והעפן ויתן ערכו ובא בחרק והוא כמו בער' וכן כן
וצריך בין ובין כר וניר רש ויש אין ואין ופיר' הססו לא אחריש
גב' חותיו אם יוכל להלחם אתו ולא אחרש תן ערך מלחמתו כלום
אם יהיה גבור ויערך מלחמה עמו אודה לו גבורותיו וימנע חן
לפני בערך מלחמתו ונלא בתשלומי אשר לא יתן לכם חנינה
וכן סבלתי היות שם תחנה היתה תחנה ממת יי' אלינו ונלא
בתחנונים ידבר רשע בתחנונים אובילים רוח חן ותחנונים קולת חנוני
ובלשון נקבות תחנונות והקשיבה בקול תחנונותי והנסעל מנה ינה
נחנת בבא אלך חבלים עיקרו נחנת וההתפעל ואותחן אם יי' בהתחננו
אלינו והיה ראוי להודש והפעל הכבד כי יחנן קולו אלתאמץ ביו פיו
ישא קולו בדרך תחנה חננני יי' והיה ראוי להודש וכן כי עת לחוננו
היה ראוי לחננה החית בכתח והנני בדגש ומעל כבד אחר ומחונן
ענוים אשר יי' ואשר לא נזכר פועלו יחנן רשע בל סמך דרך כלם
ענן חן הם אצל המבין יוכל להפריש מעט בין כל אחד ואחד לפי
מקובל כי סיד וחנותי את אשר אחנן את חנני וכן חנני אלהים חלו
נא סני אל ויחננו חנן יחנך ובתחנונים אובילים והחמים להם

חנפו בעדי לגודת פעל והארץ חנפה תחת ישיבה הלוא חנוף תחנף
הארץ ההיא והיצא ותחנף הארץ או פרושו עם הארץ והשם לעשות חנף
ומא יבאה חנפה והתאר כולו חנף ומרע והפעל הכבד וכל תחנפו
את הארץ יחנף בחלקות כנס ענין רשע ונשוא פנים חנף
ויכו את ביתו ויחנף והפעל הכבד ומחנף ללבבותיו והשם ותבחר
מחנף נפש ענינם ידוע בדברי רז"ל שאמרו כל מיתה האמונה בתורה
סתם אינו אמר חנף חסד עם חסיד תתחסד זה חסדך את רשע
חסד ואמת עולם חסד צנה בשש נקד חסדם יעזבו ענין החסד
הוא הטוב והגמילות ספנים משודת הרץ ועל חסד הוא חרפה ל
יחסדך שומע ישים דברך חרפה ונבטל ומכרעים פרשו מזה
הענין חסדם יעזבו אבל אמר מיר מהענין הראשון והוא הנכון
וכן פירשו משמרים הכלי שוח חסדם יעזבו אמר ליובל כל אלה
האנשים שהם משמרים הכל שוח ידעתי כי חסדם יעזבו כלל
החסד והטוב שנרחו לעשות כמי שאנו וידח נודים יעזבו אותנו
אחר שנבטל מן הרעה אבל אינו בקום תודה טובחה סך אשר
נודתי אשכמה ושכ הענינים שהוזכרו בחסד הם ענין אחד כי
כמו שהחסד הוא תוספת הטוב ויתרון הגמול כן חסד הוא רל תוספת
הזנות ויתרון הנבטה וכן כתב ר' אברהם אבן עזרא ואת החסידה
פירשו רז"ל ליה לבנה ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם
חברותיה כלומר במחוננותה שמתחלקת להם חסה וחמו בשם יני
וחסה במותו עדין חסדה בסתר כנמיר בעבא סברו ובעל כנסין
אחסה בעבא וסגול ומסודת אחד מצאתי וכל אחסה מחסה מחסי
לחסות חרפתי וסיכך שמתו לנו מבין כמוסת לביתיה טוב טוב

תרבות' אם מקום סמוי אלמני תחנותי והשורק והחולם אחרים ומהעד
 הזה והענין הזה' אם בית הבד' ואם החנויות והלשון הזה ידוע בדברי
 רזל חנות של ישראל ומלאי של ישראל ונקראו כן לפי שמוצן שם החכמים
 ואפשר שיהיה כן השדרש הזה הנה חנות המלך ויעבר אחר מתעור
 ויקחה' ותבא החנות מהחריץ' ולהב חנותו בשען עם חנותו והקבור
 בלשון זכר' את החסותם' ואת הכנות' ובלשון נקבות וחנותותיהם
 למזמרות' חנט התאנה חנטה פגיה' יציאת הטירות והראותם
 טרם גמר בשולם תקרא חנטה' וכן בדברי רזל' אילן שחנטו פירותיו
 קורם חנושה עשר לטבט מתעשר לטעה שעברה' ועל ויחנטן
 הרמאים' לחנט את אביו' ימי החנוטים' הוא ענין מעשה פמים
 שעושים לבית כרי' שיטמוך בשחן ימים רבים שלא ידבק ושמא יסח
 וכן השדרש הזה והחטה והכסמת' וחטאים ושעורים' כדוגשלהבלעת
 חנו' וכן מבאנוהו בלשון ארמית חנטן' חנך חקלשער עלמי
 דרכו' התחל ללמדוהו מקטנותו עלמי דרכו' כלומר מנעט מעט
 שיכול לסבול' וכן בדברי רזל' משהגיע לחנך מכוה התחלת חנכו'
 עם המדות' וכן אבל מחנכין אותן לשעות' כלומר מתחילת ליל' ומתחילת
 אותן להתענות מעט מעט' ור' יונה הביא בענין אחר' אשר בנה
 בית חדש ולא חנכו' ויחנכו את בית ירי' והשם מוזמור שיר חנוכה
 הבית' ואינו לפי דעתו כי מהענין הזה כלומר התחלת האכילה בבית
 חדש' יקרא חנוך' כמו שיקרא התחלת הלמוד בענין' ומסתהר
 שעותין שמחה סעודה ושפחה באשילא הראשונה שיאכלו בבית
 חדש' ולפיכך אמר ולא חנכו' ילך וישב לביתו' וירק אתחנכו'
 הנעדים שחנך אותם ולמד אותם' חנך' כי גם נביא גם

מחסור' די מחסור' כל מחסור' עלי' וכל' ובחסר' כל' וכל' והחסר' לא
יכל' להמנות' ויתכ' היותו תאר' בשקל' אבות' וכל' בחסר' ובכסף'
וכל' ידע' כיהסר' יבואנו' בשש' נקדות' וכל' ואולי' בחסר' לב' ימותו'
והתאר' כי מה' אתה' חסר' חסר' לב' והפעל' הכבד' והוא' עובר' והממעט'
לא' החסיר' ופי' לא' החסיר' מדתו' בלקט' מעט' כי' כשעור' נקט' כל'
אחר' מהם' וכן' לא' העדיף' לא' העדיף' עם' מדתו' ומה' עמה'
יחסיר' וכבד' אחר' ותחסרהו' מעט' מאלהים' ומחסר' את' נפש'
מטובה' וכל' עמם' ידוע' חסר' חסר' עליו' כל' היום' מסתד'
ויכסה' עליו' והעם' כי' על' כל' כבוד' חוטה' י' לא' מחוסתו' וכסה'
מחוסתה' מקום' הסתרת' הכפה' עם' החת' ויתכ' להיות' מעט'
זה' לחוף' ימים' לחוף' אבות' כלוב' מקום' שנסתרים' בו' מעט' החיות'
והוא' הנבט' או' יהיה' ענינו' שפת' ימים' מדברי' הר' מנשה' שאמר'
במענה' בני' לא' יחוף' את' ראשו' בארמה' מפני' שמשרת' ארז'
השער' ועוד' אמרו' אשה' חוסמת' ביום' וטובלת' בלילה' והוא' הסוף'
הראש' וגרידתו' פני' בלעז' ולפיכך' נקרא' עמת' הים' חוף' לפי'
שגורד' עם' הסמכות' וכן' הענין' הזה' חף' אנכי' ולא' עץ' לי' כלוב' נגוד'
ובנוקה' מעונות' חפה' וחסן' ראש' וראש' לו' חסוי' ואשר' הוא'
מועט' עומד' ופי' הפי' חסו' כל' נכבשו' סני' לקרקע' כי' היה' לו' בשת'
מאשר' אמר' לו' המולך' ויש' ממש' אותו' מעט' עבד' כחבריו' כל'
משה' המולך' פסו' סני' כמנהג' הנתלים' שמכסים' טיהם' במהר' ישו'
המשרתים' שיצוה' המלך' בלשון' כי' דא' כי' מעט' עליו' מאד' לפיכך'
אמר' חבונה' גם' הנח' העץ' והמעט' פני' יונה' נחמה' בכסף' והמעט'
הכבד' חסה' עני' ברו' שים' ויחפהו' והב' טהור' ויחף' את' הבית' והב'

כנסיו וכל כוחותיו רמה בר כף חר' ובעל כנסיו אחסה' אם כן הוא חסן
מה שכתבנו וכה יחסו עני' עמו' בעל כנסיו יחסיו' בעבא זקנים
צור חסון בן' בק חסיה נפשו' ביו חסו בעלי' וישמחו כל חוסי' בק'
מושיע חוסים' והעם ויו' מחסה בעמו' מחסה נשאים' מחסה לשעשים'
בעבא לברו' מחסה ועו' אלהים לנו מחסה בעבא ותח' וכל' והחפז
בעל מצרים לכבמה כספ' עני' הסתוסף' אברער בטעו' חסד
כי יחסנו הארבה יכרתנו' ויכלנו' וספיך נקרא מלך ממדי' הארבה
המכלה ביותר חסו' והגם' וכן אמרו חל' למה נקרא שמו חסו'
שהוא חוסל הכל' גוב' והוא גבי דינא רבליה' וסנה אמרו לכמות ^{הדבר}
והשלמתו חסות סוד' מלוצי' או מספית סל' חסם' לאת חסום
עור בדיש' במחסום הוא חסו' ~~בעל~~ ^{בעל} הבהמה שלא תאכל
ולא תשך' אשמרה לפי מחסום' וחוסמת היא' את העובדים' כלו סותמת
את העובדים' שלא יוכלו לעבור מרג' באשה וסרחובה' או העובדים
יחסמו' אמיהם בעברים' ותהיה מלת חוסמת עוברת לשמשו' חסן
והיה החסן לעבודת' וחסן הוא כחמטם' חוק ותקום' וכל' מרי'
כמוך חסן' יה' בעלם גביר שמתיו כל' והשם' את כל חסן העיר' חסן
ויקר יקחו' הוא האוצר המעונה ונקרא בן' לפי שהוא חסן האדם'
ותקמו' ונה לא יאמר ולא יחסן' ותרג' נהדסו מכפזרות' אתמון
חוסבא' חסר' וכפחת השפט' לא חסד' פעל עבר בסמס' פייס'
חמץ' ופסחת השפט' לא תחסד' יו' דועי' לא אחסה' חסדו כל' לא
חסדו עבר' אל יחסר הנש' לא תחסר כלשה' אוסי' חסדו' חמשים' ^{הדבר}
חמשה' וחסדו חמס' חסדו' חסדו' כלם שהם כפס' הקס' המבדדים
ואין יחסר במס' עבר' כאשר יסב' וזונה פמק' סתם' והשם' אשהו' ^{הדבר}

שם עקף. וכי ר' יונה כי נקרא כן לרוב נקרא הסידות ונכין הוא כל שאמר
והעטלמים שהיו עושין צורת עומת האלה ועטלמים להשתחוות להם
וכן תי' למיסגד לטענותא וכלכלמיא. ויתכן לפרש בו ענין שתי מלות
כי הם שתי מלות ויהיה פיר' סרות מענין חסידה כלומר לחסוד חסידות
וכן מיצאנו בדברי רז"ל הלשון הזה בענין חסידה כי אמרם מידא דסופי
פיר' חסידה שעושין שמעליבים בה גרעני התמרים וגם כן לשון המקרא
הוא כן סוד התפורה ארץ. וכי הקסוף ישלך האדם את אבילי זהבן
ויבזה הכל לרוב הצרה או מפני שכל הושיע לו יצא לחסוד חסידות
להטמין שם כענין שעושין העטלמים שמסתתרים ביום בחורים וכן
אמר אחריו לבא בנקדת הצורים וע"א וחסרה הלבנה בנשה וחכמה
וחברו הקוסמים ותחפרו מהגנות ופניאם אמר יחפרו והפעל הכבד
והוא עומד' אמר תודאי כי לא תחפירי החסיד לבבני על דרך משל
כמו הגוף הובישה ואשר הוא יוצא בן מבייש ומחפיר ורשע יבאיש
ויחפיר כלם ענין בשת' חפשי ועבד חפשי מאדעון במתים
חפשי פיר' חפשי מעמול העולם כפי שאמר ושם יצחו יציעי בוח וכן
ועבד חפשי מאדעון העברי והעבריה חפשים פיר' יצא לחפשי
יצא למקום שזוהא חפשי כלבו שיצא מבית אדעון אמר ביתו
יש מפרש כי היורד בוסף והוא כמו לחפש ואחרים אמרו כי הלמד
בוסף ושלם נכר פועלו מהדגוש כפצע כי לא חפשה והשם או
חפשה לא נתן לה בפלס סומאה ואפשר שתהיה היא כמו הנקבה
ואע"כ שהיא רפה הנה כתבנו במעורבים בחלק הדקדוק ויהיה חפשה
מן חפש כמו מלא קומתו כן קמץ וכך גרס' כתב גדלן וצנצנ' חפש
לרוב כלב' בגדיה יקרים הראורים לחפשי ולכן חפשי עבד

כלם ענין כסוד ותת ויכס וחמא ומנה השדש והענין והמאן בני ישראל
 והאמנם תמורת הא לבד הפעל ופיר הסתיוח הידועה מהבורא ואמרו
 מעשה בני אדם בעלמיהם מהבורא ואמר יודע ויחבו משני כהם דבר
 למיכך ויבנו להם במות וכל ענין המרשה וכן אמר ישעיהו הנביא עליהם
 הרי המעמיקים כדאי לסתור עבה והיה למחשך מעשיהם ואמר מן האנו
 ופיר יודעני וכן אמר הנביא עליהם כי אומרים איך יודע רוחה אמתנו ענין
 פי את האריך וכן אמר רחל מאי אמר השמור הזה אדנו רוחה ואיך שומע
 חפז בחמה לבס אשר השליכו ארס בחפזם אמר אמרת בחטי
 אל תדאו ואל תחפזו הן יעשק נהר וסא יספו והשם כי בחפז יכח
 והכפעל בחפזם לבס נהלו בחפזו כעקול רעמך יחפז ענין הכל נחז
 ומהירות ותנועה עם הסחר חפז במלוא חכמים מלפא חפזים
 ומלוא חפזו ידע חפז כי חפז בבת יעקב לו חפז ירי להמית
 והיה אם לא חפזת בה ואם לא יחפז האיש החפז אחפז במות רשע
 עד שתחפז לא בגבורת הסוס יחפז והתאר אם חפז בנו ירי כי חפז
 ירי להמיתם והשם תמצאו חפז החפז פי בחמש נקוד כי אם בתור
 ירי חפזו וכל חפזים לא ישו בה דרושים לכל חפזיהם והנכון כי
 דרושים לכל חפזיהם תאר בפסוק וקטניהם כלם משל החפזים בהם
 הם דרושים אך יחפז ונבו כמע אה פרשו בו ענין תנועה במהירות
 ופירש בניו ארו גבו שהוא גדול כמו ארו יניעוהו במהירות חפז
 כי חפזי את השאר הזאת חסמה שרים אמר גמלך וחפזת
השאר חפזי בכבוד סביב בענין ולא תכחך בעשות חומה סביבותם או תגזיח אותם כן
 כלם תשכך ויש מימרש לאמן חפזת סביבותך בן תשכך שפסא
 וענין קדוב לנה כי לחמר את כל האריך באר מעם חמד אכל חפזתו
 ממשפוחים ענין חפזי ובקשה כי המחפז את הדבר כגון חפזי לחפזת

הוא מעטף חצי שהוא משרש חצה ומספר חדשיו חציו ואספר שנקרא
 החץ מעטף הוא לפי שהוא חוצה הדבר וחוקך אותו ויגרס בחצץ שני
 במלא סיהו חצץ נקראו כן האבנים הקטנים עד מאד כמו החול כאילו הם
 חתיכות הגדולות אף חצץ יתהלכו הם הברקים או אבני הברד
 וקראם כן לפי שהם משברים ומחתכים העשבים והאילנות ויצא חוצץ
 כלו ישמרשי אותו מאוסף והעבו שהוא מעטף הוא שפרשנו משני
 חתימה ויהיה חוצץ בעל קל אחר רל אעפ שאין לו מלך יצא כוסו
 ביוח מחתך וכורת העשבים והאילנות להשחית חצב וגם יקב
 חצבו בעל עבר על כן חצבת בני אים על חץ משל לרב דבורהם
 כי פן ממת אותם בדבריו קול יי חוצב להבות אש בוחת חצובים
 כי חצבת לך מה קבר על החוצב בו חצבי מרום קבריו היוך נוספת
 וכבר פתבנו הדומים להם בחלק הרקרוק החצב נחשת והמטעל לער
 בזוה יחצבון ושלא נוכד פועל מהכבר הדגוש הביטן אל יור חצבתם
 והמטעל הכבר המחצבת זהב והשם ואבני מחצב ענין הכל הכרתה
 בעטף פסיפיה חצה אשר חצה משה ומצית את המלקוח
 ער צוחה יחצה כלום חלק הגוף כי ערה צוחה יחצה מפוסה באותם
 המים וכן הצואר ולמעלה היה מגובה כמו שאומ' עד צואר יגיע
 והוא מטעל על השחתת מלך אשור כל הארץ עד שתהיה קרוסה להיות
 נשחתת כלה כמו הבא עד צוחה במים שהוא קרוב להיות טובע
 זה שם' עד צוחה יחצה מדבר על המטה שהכה יי במחצת אשור
 לא חצו ומהם סיר לא יגיע עד חצי ימיהם יחצוהו בין מעטעם וחצו
 את כסמן ויחץ את הימרים והשם ותחי המחצה מחצת הערה
 ומן מחציתה בבקר ומא אמתים וחצי ובסמוך חצי הירישה

החפשיית נקרא כן בעבור התבודדו עם מבני אדם וכאלו חפשי ^{מחברתם}
ומבש בור אנה פיר אחר בית קטן מלשון ערבי שקורין לבית קטן ^{חפשי}
ובתלמי ירוש עשה לו בית בבית הקברות כמה דאת אמר במיתים חפשי ^{חפשי}
חפש חופש כל חודי בטן ופמוט מונס תחפשה והנכעל איך
חפשו עשו והכבד ויחפש בגדול החל וחפשי אתו בכל חפשי ^{כורה}
עם לבבי אשיחה וחפש דתי פיר אם אשיחה עם לבבי הוא חפשי הוא
וידע מחשבתו תבנו חפש מחפש ושלא נזכר פועלו ממנו ובקום
רשעים יחפש אדם והעם חפש מחפש והוא בחמש נקוד עכץ החפשי
ידוע כעכץ הקידה והתפעל בעטן חליפות והשתנות העשיה או ^{הכסות}
באחר ויתחפש באפי התחפש ובה במלחמה והוא מקור וכיר אמר
מלך ישראל להתחפש ולבה במלחמה כאלו אמר התחפש ואבה
במלחמה ואתה לבש בגדיך כי איך צריך להתחפש ואחלה פירשו
בווי אמר מלך ישראל להתחפש הסר מעליך בגדי מלכות והכנס
במלחמה ודעתו ששניהם יתחפשו ענהו יהושפט ואתה לבש בגדיך
אם אפי אתחפש כי אחד ממנו יכנס בהוד מלכות ולא קבל ממנו
מלך ישראל ויתחפש וכאשר דא יהושפט כן לאהסיד מעליך בגדי
מלכות ועל זה חששו שרי הדב כי מלך ישראל הוא עד שזעק
והכיר קולו ברב כח יתחפש לבושי ויתחפש שאול וילבש בגדים
אחרים ויתחפש מלך ישראל חיצון חץ שאול לשונם פחדים
ביתם צור הדגש לחסות אמות המל ועלם ידע הלכ החי ממך והלוא
הטוב נסוף והיה הערר האוהה להדגש ובה הנתחמדותו וכמוהו ואף קעה
למורסמנו עוהה ממנו קך והוא נוספת והסח תמדות הדגש כי שרש
קך קסוף העטת המר ממנו מקום מחבבים רל אודה החכים ובערש

כתבנו החזמים לו בחלק הרקחוק חקוקים בשער וחקות עליה עיר
בחזקו חוג בחקו מוסרי ארץ ונרמו שניהם להקט על ספר חקה היה
במוסיק ענוו חק אתה ושלא נוכד פועלו מי יתן בספר ויחזקו ונרמח
להקט והפעול מהדגוש וישבח מחזק ובכץ פועל ומחזקת במשענתם
ומחזקת מבין רגליו חלקת מחזקת ירדו מחזקתים כלם שצטן ספוקת
ומיד ומחזקת מבין רגליו כי דרך המושג להיות סופר ישב לרגליו ומיד
מחזקת ספן כדעת התרג' והשם חקקי אין חקקי לב פיר שהלב חזקת
וחושב עליהם איך לא באו למלחמה ולפי שנתן לבתוב משפט האדם
שיש לו עם חבירו ומה שראוי ליקח ממנו נקרא חק כי חקד וחק
בניד כי חק לכהנים הטריסני לחם חקי כי ישלים חקי המכונת
והנגעים המכאובים אחתי תמיד בכל יום כאן הם לי חק חסד
המשפט והחק ובהא הנקבה חקה אחת יהיה לכם זאת חקת התורה
והקבוצ חקת עולם תמיד את חקותי תשמרו ויתכן לפרש כנה
ומחזקת מבין רגליו תלמודו המושג על ענין כן כי הוא המעשים החוקים
בארצו ומיד ומחזקת מבין רגליו שלא יסוד מושג מרעו ומבין רגליו
כמו היוצאת מבין רגליו תפיר חלקת מחזקת תחת הסוק וירא ראשית
לו פי ראה ובהר בתחלה לעצמו לקחת חלקו מעבר לירדן כי ראה
כי שם חלק מלכים ומחשלים בתם סמוכים וטובים וכן יוי מחזקתנו
שנתן לנו החוקים חקה מחקה עם הקיר מיזער על המחקה
והתאריך על שדשי תלי התחקה והוא מעטן חק חקר ודרשת
והקרת וחקרת ותרע הלא אלהים יחקר זאת כי אחקר את אבי
חקרני אל ודע לבני לבו חקרו את הארץ והגע על לא נחקר משקל
הנחשת כי לא חקר והכבד אין וחקר והשם אין חקר לתבונתו

וכבר בא כן מבלי סמיכות ותנו את התיב לאחת ואת התיב לאחת וכבר
כתבנו הקדוקן עור בחסך הרקדוק ומה חיות לונה והנפעל והתיב
לאהבנו חיות השמים ויחיו הנה והנה כלם ענין חלוקה בין שניהן
החלקים בשוה או בלא שוה חיצן והבדלן בטק בחינתם חיצון
נעדרת ומה ודבר מעמד ענינם ידוע ויש מפרש כסף הבגד פלא
בלעו חיצן והי כאחד במחציתים ולמשוררים וכבר אחר
מחציתים בחצותות משפטן מחציתים עטנם תוקעים בחצותות
כי הצדי כמות בחצותות וכן הצדי במחציתים ובמחציתים ואינה
נקראת השניה ואעפ שהיא כתובה בשני ישער השניה ארץ
החצר החצר הסנומית החצר החיצונה רבם בלשון נקבה ונמצא
בלשון זכר לפע החצר הסנומית אם החצר הסנומית לחצר הסנומית
בלשון זכר והוא כן שם הסוסר בחצר העלית את קלעי החצר את
שמודין ויבא אם המלך חצרה מלשיל כי הוא נוספת והקבוץ
רבים חצרי ובלשון נקבה כן הבתים כן החצרות ביתי וחצרותי
לחצרות ביתי ומה והיתה נה תנע חצר לבנות יענה חצר
לקנה ומה שניהם עטנם כמו חצר ונחמ ידוע ובתי החצרות
בחצרותם ובטירתם חצרים תעב קוד כל אלו והחצרים להם הם
הכפרים והפרדות שאין מוקמות חומה שהם כמו חצר ועל אופי
נמוכת חצר ונמחו בבני חצר חצר כבקר האכל מנמית סביר
לבהמה חצר גנות עטנם עשב ור אפס פירש ונמחו בבני חצר
מענין האשון כמו חצר את החצר ואת הבצלים הוא הנקרא בלשון
הכל כתיב וכן תי והוא שקורין לו בלשון מוחש חקק הו בחוקק
חקקי און חקקי בסלע משכן לו חיר נוספת וכן יוד חצרי וכבר

ושערו חרבו מאד החיית תקרא בקמץ חסף זהו צווי כמו שמו ושערו
וכתבו ר' יונה כי אנשים היו קורין אותן כמו חרבו פג הארמה והיו מכרשין
אותו גם כן צווי מן הדגש על משקל פתרון צומי הזהב והוא חשיב אותם
ממני המסרה שהיא על חרבו מאד לית דבותה ועל חרבו המים אומר
המסרה שהם שנים ובמסק' ושלא נזכר פועל אשר לא חורבו והפעל המזכר
וכל הנהרות החרוב' ואחרים בכך פעמי' המחרבים' והחרבת' את ימה'
והשם מכל אשר בחרבה מתו' ונתתי יאורים חרבה ויעש את הים לחרבה'
ומא' יהי טח חרב אס הגנה ועל כל הארץ חרב' כחורב בציון חרב אס
מימיה ויבשו' והקבוץ בלשון נקבות' ולא צמחו בחרבות הולכים' ומא'
בחרבני קיץ' ומא' ובחרוב ובחרב' בשש נקוד' והתאר טוב פת חרבה'
וכל מנחה בלומה בשמן וחרבה' ענין הכל הובש והנגוב והחמימות'
ומיר כחורב בציון' כחם במקום ציה' שהיא צרה שאין לה הנחה שאין
גדים הכנעה בלי תקומה חרב בעל עב כמו מי שעבד במקום חם
ואחר כך בא במקום קר' והוא בעל עב. שלא יוכל לסבול כן יענה ויבצע
ומיר ערי צים עד שלא יוכלו לקום' ועא' חרב סמי' ולגדעון' ויעש
לו אהור חרב' וכה שני פיות' קחלק חרב חדה תער הגלבים' משערו
חרב בלתי תקום' בשש נקוד' כל דבר הכורת יקרא חרב' או ברזל או
אבן החרודה' כמו חרבות צורים' רב חרודי הצורים' והוא שם כלל
פעמים' ופעם פרט' על הסוף' כמו ויעש לו אהור חרב' וכתנו חרבותם
לאותם' והדומים להם' ועל התער קחלק חרב חדה' וכך בקרא המקבת
שמיסתתן' בו האבנים חרב' כי חרבך הנסת עליה ותח' וכך הכשים
עמי מילין בזהבנים' ומגדלותיך יתך בחרבותיו' הנתונים' אס
הסודלות' ואס' החרב בחרבותיהם סביב' והפעל מזה חרבו כלמריה'

החקר אלוה תמצא בחמש נקוד גדולים חקרי לב פיר שהלכ חופש
והחקר עליהם הדבה איד כפסגות לא באן למכחמה ור יונה פירשו תיא
על משקד ידיו אלהים והענין שטבותם מגיעים לתכלית כחקר
הגדלה והשחה ובתוספת מים אשר ביון מחקרי ארץ בסגול המים
ענין רב החפוש חרד וענמי חרה מי חרב וחרה נחשתה על
כך חרד יושבי ארץ והנפעל נחר מסוח אף כי אש אכמתהו ויחר
והעצמות יחזי את שתי קצותיו אכלה אש ותוכו נחר קמץ לפי שהוא
בינוני ואם הוא עבר הוא קמץ מסני הזקף ובחרק הצנן בחר גרונני
ועצמותי כמו קד נחרו ופיר נחר מסוח מאש אמר שהנפוח שהוא הכלי
שנוסחין בו האש גדלק ונשרף מטע התמדותו באש והעופרת תם והוא
שמש ימין הצורמים עם הכסף בערמו כדי שלא יכלה האש הכסף ואז
כיהמפוח נשרף מרחב נפוח באש והעופרת תם ועדין רעים לא נתקן
והוא מעל על ישראל שידבר הגביא אליהם השכם והערת כאלו נשרף
מרחב רבדן אליהם תמיד וכן אומ במקום אחר על כן חצבתי נציאוי
הצתים באמרי סי ועם כל זה לא יסחו ולא יאמינו לקול הנביא והעם
ושכן חרדים במדבר ענין השדפה וההדלקה מרחב החמימות והאוד
כך חרדים חרד או חררה ונעה אמרו לעונה הנאמת על הגחלים
חררה כאמרס ולא חררה על גבי גחלים חולתו וכפי שנשרפין פנה
נקראת כן ובתרג ירושלמי מסרש מזה סלי חררי רל שהיהסלים
מזאת חררות ומן הענין הזה והערש הזה בהכפל מחרחר ריב כלו
להדליק הריב ולבשרו והוא מקור כן הדגוש ופתח החית האחרונה מן
צרי ומזה עוד ובחרחר ובחרב והוא חולי השורף מרחב החמימות
חרב חרבנו סע הארמה ונהר יחרב ויבש האומר כי עולה חרבי

בסגול החית אבל יחרדו האין בשבא וכך כל העם חרדו אחריו חרה
על הרועים חרה אפי' וחרה אפי' בו ס' יחרה אפי' וי' והמקור בחרות
אסס בצו' ומקור אחר השיבות מחרתן אסר' שאם היה שם היה לו סוכ'
מחרתן בקמץ החית כי אינו סמך ואסר' הוא הפעול' והנפעל בני'
בחרתו' כל הנחרים כך' והתפעל אס' תתחר במרעים אס' תתחר
במצליח דרכו בשקל אס' תתגר' ויתכ' שיהיה שרשו תחר און תחרה
ומשקל תתחר תפעל וזה נכין מצי' כתחורתו ואס' היה על משקל תתגר'
היה קמץ כמזהו' והפעל הכבד חרה החזיק' וחד עלי' אסו' ענין הכל'
הפעל' ועיקר הענין המימות' כי מרוב החכמות יכעס האדם' ופיר'
החרה החזיק' חמוס עצמו להתעסק במלאכה' והשם כי חרתן אס'
כל המזנה' תשלח חרוניך' ומא' מה חרי האף הגדול הזה' חרו'
צוהרך בחרוזים' ענקים' והם אבנים טובות ומתלות נקובות ^{מחובות}
בחוט' והם נקראים חרוזים וענקים' וק' מירש רינה זל' וארוזים'
במרכוסתך' האסף תמורת חית' וכבד כתבנוהו בשרש ארו' וכך'
אמרו רזל' מחרוזות של רגים' והם הדגים המחוברים יחד בחוט און
בגמי' ומזה נקראו לקצות בתי השירים' שהם חזמים זה לזה
בתכליתם בשלש אותיות און בשתיים חרוזים' חרטן' ויער' אנתו
בחרט' וכתוב עליו בחרט' אנוש' בשש נקודו' הוא עט' סופרים'
ועל בחרט' אנוש' תי' כתב מפרש' שכל אנוש יכול לקרותו' והנכין'
בשני' כי לפיכך אס' בחרט' אנוש' להודיעו' שיעשה המעשה ממש'
ולא יחשב שתהיה כתיבה זך שמצוהו' לכתוב במראה הכבוזה לבד'
כמו שהם רוב המעשים הצראים לכביאים במראה הכבוזה לבד'
כמו ערוס וחק' שבוה לישעיהו' ואשת ונונים להושע' ותגמחת ראש'

חרב והחרם של עריהם והנפעל נחרבו המלכים והמקור משם מעמל
החרב נחרבו המלכים ועל והעיר הזאת תחרב והגויים חרוב יחרבו
והערים הנושבות תחרבנה למען יחרבו ויאשמו ויתכן מזה הענין ^{ושע}
חרבו מאד והנפעל נחרבת והכבוד החרבו מלכי אשור החרבת חילותיהם
ואת מחריב ארצנו מהרסיך ומחריבך בתוך ערים מחוזות ושלא
נזכר פועלן אמלאה החרבה והתאר חרב הוא מאין אדם אשרי
ירושלם חרבה ונבנו החרבות בקמץ הריש והוא משקל אחר ונבני
הריש והערים החרבות והנשמות והנהרסות כן תהיינה הערים
החרבות וקמץ החית בהם לתפארת והשם וחדשו ערי חרב לחרבות
תהב שממה אבל כשועלים בחרבות הוא משקל אחר האחד ממו
חרבה בשקל בקטרה השמים ואמר שהוא תאר ודרשו מחבולותיהם
כלם ענין חרבן וירושלם חרב ויחרבו ממסגרותיהם ויפחדו
תרגו ומחדרים אימה חרבת מותא ויש למרשו כמו הסוף ויחרבו
וכבר זכרנוהו בשרשו חרר וחרד ופחד וכל העם חרדו אחריו
וחרדו לתעים ויחרד יצחק חדה והתאר מי ירא וחרד כי היה מבו
חרד החרדים אם דברו והשם חדה גדולה ותהי לחרדת אלהים
כל חרדה גדולה וכבר כתבנו הדומים לו בשרש אמל חרדת אדם
יתן מוקש והקבוץ חרדות ילבשו והפעל הכבד וכל המחנה החריד
להחריד את כוש בטח אל שהיה בטח ענינם ענין הפחד בתנועת המין
כשיבא לאדם פחד מתאוס יתנועע כל גומו ובענין התנועה מבט ^{המין}
מדוע חרדת אלמנו את כל החרדה הזאת כלומר התנועת בעבורנו
ואסעת כללך ממקום למקום ומעת לטו מקום וכן ויחרדו בעים מים
ויחרדו וקני העיר לקראתנו יחרדו כצמור כמצרים פיר יצונו וכלם

הרצה' וכריתה והשחתה ואיבוד' ויש למרש כמה איש חרמי' וכן תי'
גבר חייב קטום' ועטף והחרים יי' את לשון ים מצרים' עטף כריתה ^{וצידה}
בעטף לגר ים סוף לגורים' ועטף כל חרם בישראל' כל חרם אשר יחרם איש
מכל אשר לו' אעפ שאין הדבר משחת וכמה אצל המחרים אותו הוא
באלו משחת שלא יהנה ממנו' וקרוי לעטף זה יבדח חרם' והוא בחמש
נקוד' גורדו בחרמי' שלחת את איש חרמי' משטח חרמים מצודים'
והרמים' ענינם מכמויות ורשותות יבוא בהן' או חרם או שחזע כרשוהו
הכל חרם זה שחוטמו שקוע בין שתי ימים' שבוכל שתי עיניו כאחת'
חרם האומר לחרם ולא ירח' בשש נקוד' בטרם יבא החרסה' ענינם
השמש וכמה נקרא שער המזרחי בבית המקדש שער החרסית לפי שהיה
מכונן כנגד זריחת השמש' וית' ממנו מלמעלה החרם' עד לא מעט ^{השמש}
ועל' ובגרב ובחרס' והוא הגרב היבש נקרא חרם לפי שמחככו
אותו בחרס' כמו שאב' ויקח לו חרם להתגרד בו' חרקה' עם
חרק נמשו למות' גלה ופרסם עצמו למלחמה למות' וכן בחרפם
במלשנים' והחית מעמדות בגעיא' ויש קוראין אותו חטף קמץ'
ולאותה הקריאה יהיה מקור מן הקל' ויש מפרשים בחרפם לשון
חרוד' ובא בעטף וכחותי' אשתונ' כלובי בהתחמם לבם' והתחרים
אליהם' ותב' אשר חצי שנונים דגיריהי' מחרפין' ותב' בחרב חדה'
בחרבא חרסא' וכן בדברי רזל' סכינא חרסא' והיא שפחא נחרפת
לאיש' מועדת ומפורסמת' וכן בדברי רזל' בשפחה כנענית חזיה
שפחה וחזיה בת חורץ המאורסת לעבד עברי' הכתו מדבד' וזהו
פיר' והסדה לא למדעה' פדויה ואינה פדויה' וכן בלשון גרף' למשהוא
גלוי' הצנעין' ומרסומים' חרסתי את מערכות ישראל' את כד' חרסת

ונקן סחוקאם והחזיים להם כי כל המעשים האלה לא היו אלא במראה
הנבואה לבד ויש מפרש ויצר אותו בחרש בדמיון בשע חריט בשע
כיסים וכך המטסחות והמחריטות וכן נקראו הרים בערבי כרטה
והחית בעברי כאן בערבי במקומות רבים חרך לא יחרוך
רמיה צידו סור לא יחרוך אוש רמיה צידו וענין המסוק כתב אמר
שקבל כן פירשו כי דרך הצידים שיצודו העומות שיעשו כויה בראש
הכנף כדי שלא יברחו מידם ואינו מקצץ לנפיהם בעבור שישארן
בנפיהם והם כראים ימים למכרם ואותו היכך שהוא בעל רמיה לא
ישאר ציד צידו עד אשר יעשה לו כויה כי קודם יעוף מידו ויאבד
מכחו וזה דרך משל על עושר ומכחן שיקבץ בחכום וברמיה כי
במי יאבד וענין החרוך ידוע בדברי רז"ל כאמרם רב סמרא חרוך
רישא ובלשון ארמית ושער רישתן לא התחרך מצויץ מן החרכים
מן החלונות תת בעד החלון מן הרבא חרף תחת חרול וסמחו
כמשק חרול פסו פנן חרולים יש מפרש כי הוא נשב דומה לקוצים
בלשון ארמית ויש מפרש שהוא הקוף שמעמידן בסרח שבו הגבנה
קרוין בלשון חרם ואת כל הנשמה החרים והחרים חיי את לשון
ים מצרים חרב והחרם והחרמות את עריהם מן תחריכו פירן
ולקחתם מן החרם ושלם נזכר מועלו וזבח לאלהים יחרם כל חרם
אשר יחרם מן האדם מירשנהו רז"ל באדם היוצא לחרת חמ"ע ערבי עלי
או רבי עלי או אדם אחר חמ"ע עליו ערך זה עלי אינו חייב כלום
שהרי זה כמת והמת אין לו דמים לסיכך אה"ל לא יסדה כמת חמ"ע
כלוב' אחר שמת יומת אין לו סדיון יחרם כל רכושיו והעם כל
חרם בישראל בשע נקוד ועל עם חרמי למשפט ענין סלם ענין

צוה עוד כי כלה ועחרצה ופיר והכלה נחרצה ודרך הנמשל בה ביאתו
בשרש חלה אם חרצים ימין בשבא החיות לפי שהוא פעולים בלומר
גזורים כליון חרוץ כי לא בחרץ יודש קצח פיר במורת חרוץ שהוא
מחתך ודש התבואה כמו שנאמר הנה שמיתך למורת חרוץ חדש
והוא כלי שדשן בו התבואה והוא לוח עץ ואבנים דקות תחובות
חיותיו לחתוך התבן להוציא התבואה מקליפתה ושם הכלי מורג וחרץ
ונקרא חרוץ על שם מלאכתו שחותך הקליפה מעל התבואה ופיר
למורת חרוץ למורג וחרץ ואעפ שהם כלי אחד אמר שיהיה שמו
בין מורג וחרץ או יהיה פיר למורג חרוץ שיהיה תאר חרוץ למורג
בלומ המורג שהוא מחתך היטב והוא כלי גדול וכבר אין ראוי לדוש בו
הקצח וזרע הרוץ לפיכך אמר כי לא בחרץ יודש קצח וממזהו ובחרצי
הברזל בחרובות הברזל ענין הכל החתוך והכריתה וכן או חרוץ או
יבלת פיר חתוך ופיר חל רים של עץ שנסדק או נפגם או שפתו שנסדקה
או נפגמה וכבטה רחוב וחרץ חפירה חרוצה בארץ וכן במשנה
חרץ שבת שתי חירות חריצין ונעיצין והרבה כוונתו בן חריצי
החלב אמר בו והתרג גובנין דחלבא ואמר שנקראו כן לפי שמעשן
אותן כשעושין אותן ודומה למלאכת החרוץ ברישה מחרוץ
וגם בחרץ חרוץ וחרץ כמאט החובות ידמר חרוץ עליו טיט
ענין כלם זהב ויש ממש אבנים יקרות חתוכות וכתב יונה ויתבן
להיות ויד חרצים תעשיר ונמש חרצים תרשן כנהרל הקוחרים
הגדולים הזהביים כלמו בעלי הזהב חרוץ חרוץ עליו בשני
ויחרקו שני יחרק חרוץ עליו שני הוא חרוץ השנים בהתקצת^{האדם}
על חבירו חרשן כי חרוש לה והחריש יקב ער באם ט

וגרפת כי לא אויב יחרטני ופעל הקל וחרמות חורסיך נכלו עלי ואשיבה
חרתי ובר לא יחרף לבבי מימי ומנה לדעת המתרגם בחרטם לכלשתו
שתרג כד חסידו כלשתאי ותרג חרטה חסודא ויש מפרשים לא יחרף
לבבי מעצני בימי חרטי שעננו בימי ערותי ואאלול פיר לא יחרף
לא יסג אחור כלוב לא יסג אחור לבבי מאשר אמרת תחלה כי
לא חטאתי ובעדכי יקרא מנחר אף הדבר הנסוג אחור והשם
חרטה שברה לבבי חרטה וגרופה והקבוץ ואלה לחרמות וחרמות
חורסיך ועא וכל בהמת הארץ עליו תחרף פיר תעמר שם בימי
החרף וקייץ וחורף והכיתו בית הקיץ על בית החורף כי חרף עצל
לא יחרוש פיר מקור החרף ידוע חרץ לא חרץ לבני ישראל
לאיש את לשונו פיר לא הניע איש מהם את לשונו לישראל ולבגד
לאיש נוססת כלמר והשלישי לא בשלום והדומים פיר און פיר לאיש
לאיש מבני ישראל כלוב אפי לאיש אחד מבני ישראל לא חרף אחד
לשונו ואין ערף לוב לכלב ביד לא יחרף כלב לשונו אז תחרף
ענן התנעה והתאר מחשבות חרוץ אך לבמותר והן אדם יקר
חרוץ פיר כמו הטף והן אדם חרוץ יקר השם מפרש חרוץ שם ופיר
היקר שבהן האדם הוא החריצות ולרבים ויר חריצים תעשיר
ונמש חריצים תרען בקיץ החית לפי שהחריץ הדגושים לולי
ענן הכל התנעה ופיר חרוץ חריצים אנשים הנעטות עננים
טורס ועושים מלאכתם ביושר ובמשפט שהם חריצים וזרזים
לקצות העולם הזה והעולם הבא והם הפך העולם החרוץ כי
ענן חרוץ גם כן ענן גורה ומשפט כלל כן משפטך אתה חרצת
פיר גרדת וכן בעמק החרוץ ואז בו התרג במישר פלוג דיעא

כי חרשים היו החית בשבא ומתח והוא כן הקלים והשם ובחכמת אב
למלכות ובחרשת עץ ויתכן להיות שם לוטש כל חרש נחשת וברזל
ואת קדוחו ואת מחרשתו כלי מוכן לכל מלכות החרש ועל
אל תחרש על רעך רעה חורשי רע יתקיי חכם חרשים בכלם חכמים
ענין מחשבה ומנה הענין החרש והכוסף כלומר החכמים החשובים
בשם העצה או יהיה כהענין הראשון כלומר הגדולים והאבות שהיו
שותקין העם וענין העם כחרשים בדברים ויהי אומם ותרעמ
ועל וחרש כיעל ענינו סניף וקראו מכלל שם שכלו רחב וכך
כעובת חרש והאמר בחרשת הגוים וישב דוד בחרשה ודוד
בחרשה ויהי בחרשה ובחרשים בנה ביריות ומגדלים תרתי ביערי
בחרשה חרש יבש כחרש כחי וכלי חרש אשר תבשלנו
בשם נקוד ואת חרשה תגדמי עד הש אור אבנה בקיר חרשת
מיד שברו אבני החומה ככל חרש ויקחו חרש להתגדדו לפי
שהכה אותו השטן בשחן ויבש היה יסוד חרש להתגדדו ויש
מסרש ויקח לו חרש אלי הגרב היבש כמון הגרב ובחרש מיד בחר
לעצמן איתב זה החולי ששמן חרש משאר החולים לפי שיהנה בו מעט
בגידה כי השטן הוריעו קודם זה שיבחר בעצמן בייסורין אזה
הלי שירצה וזה הסיד לחוק ואסער כיהחולי הזה היה נקרא כן
בשבור שהיה יבש כחרש או בעבוד שפרך חרש להתגדדו בן
תחתית חרש מדבשות מחרשות כשמש כן האמר לחרש
ולי ירח חרש על המחות כסעם חקוק כמון שמקדשו
חרשה על לוח לבם חשש תהיו חשש תלדו קש וחשש להבה
יהי מיד ולשון להבה ירסה חשש שהיו ירבה מעל ירסה או יהיה

אחרים בדין אלו תחריש מצמו מצמוק אלו לוי אהינו החרישו אלו אהים
מחריש ברעת והי כמחריש יחריש באהבתו כלוב ישתוק על מעשך
שעשית רב באהבתו אותך בדרך נתיים יחרישו גם הוא פועל עומד
ופיר לבדיך נתיים יחרישו שעושים עכבים במקושים בשמרים
כבדך וכן אה ותלעג ואף מכלים ואפשר שהוא פועל יוצא וכן
כלם מעטן חרש כי השותק הוא כאילו אהנו שומע כמה ידברו אחרים
ועושה עכבים מחריש והפעם הקל צודי אלו תחריש מצמו ראותה יי
אלו תחריש כלוב אלו תעשה עכבך כחריש אהזיהם תחרשנה והוא
לפי תקלל חריש ואהני חרישים והעם חריש לאמר בשש נקוד כלוב
הכלו כך בשתיקה שהיו עושים עכבים כחרישים שלא ידעו בהם
והוא מעל ויתחרישו כל האלוה ויתכן לפרש כמה הענין רוח קדים
חרישית כלוב הזקא שבעשן בני אדם כחרישים בהיותה וכן ת
שתיקות ושא על גבי חריש חרישים לאל תחריש בשור ובה
יחד לולי חרישם בעגלתו על דרך משל אם יחרוש בבקרים
והעם בחריש ובקביר לחריש חרישו ושם הכפ שחרישין בו את
מחרישתו ואת אהנו למחרישות ולחריש והפעם בית שדה
תחריש וריצה פיר כמה הענין רוח קדים חרישית כלוב שיהיה
על בנין החריש שהוא קרה ויבשה חרושה על לוח לבם ושא
ואבין איש ידוי חריש נחשת והתאר חריש לא ימיא המסל נסך
וחרישים מאדם כמה חרישיו משחית וחריש בסמוך חריש פתוחה בני
הוא כפ הדגושים ולולי חריש היה דגוש לכך לא תשתנה תנועתו
כמשפט כל הדגושים חריש ברזל חריש עינים מעשה חריש אבן
אלה הם סמכים לפיכך חריש פתוחה וליא אבי גיא חרישים

ויהי יש אלהינו ואכל הדלות שאמר בו ומה אמרו הכל לאיש נכבד
זרם חשב והנמעל אין כסף נחשב בימי שלמה לבואו מה מיה אין
כסף בכל העולם כי כולם היו נחשבים לא נחשב המספר בימי שלמה
לבואו ונחשב לכם תחמתכם כדוע נחשבנו ככהמה כי כמה
נחשב הוא הלא ככריות נחשבנו לו לא נחשב לו מגול היה רסאים
נחשו אף הם כענקים חטה למען בית לא אחשה כן תחשה
ממנו ויחשו גלגלים עת לחשות והפעל הכבד החשיות מעולם אחר
ואתם מחשים את תעצבן הלא את מחשה ומעולם גם את ידעתי
החשו יש אולי כי הוא צווי והיה ראוי להסתח והנכע שהוא עבד
כמעטא ופיר כעאר להם גם את ידעתי החשו שלא דבר אליו עוד
ואשר הוא מעל יראו והלוי מחשים לכל העם כלם ענין שתוקה
חשך השך השמש ביאתו השך בעריפה וחשבה לכם
מקסום ותחשך הארץ תחשכה עיניהם מדאות והעם וחשך
על סע תהום ויו יגיה השכי ובתוספת כמים והיה במחשך
נעשהם מיודעי מחשך פיר מיודעי כאלו הם במקום חשך
שלא אראם ולא יבראו לבקרב ומני חובה במחשכים אשיבני
כי ככלאו מחשכה ארץ הם המחותם שבני אדם שהם בחשך
וכן בלתי יראם לפע חשוכים תואר בטלס ערוכים ותרג וכך העם
הולם ונע עבא חשיביא דלות והעות חשיבן ובישע ונא
העם בחשיבה כאורה ונכתבה יחד בשך אחר הערי והסמך
חשבתבים והקבוץ בלשון גמדים אשר התק חשבים והמעל
הכבד והחשבת לארץ שום אור במדע חשך גם חשך לא יחשך
שלא חשך וחשך חשך ולא חשך ממנו מאונה ואת עבדו

פעל עומד כחבריו וסיר וחשש בלהבה ירטה וחשש הוא הקש
 הדק והגבבה חשב ושחול חשב להסיל את דוד ואתם חשבתם
 עלי רעה אלהים חשבה לטובה כי עלי חשבו מחשבות ויחשבה עלי
 לשכרה יחשב תהום לשיבה מיר הרוחה את התהום לכך יחשבה לשי
 והפבר חשבות ימים מקדם ואחשבה לדעת זאת מה תאשבוני אל
 ירי לב אדם יחשב דרכו והיאעה חשבה להשכר מיר חשבו אנשי
 האמה שתשבר האמה על דרך וכל הארץ באו מירומה שסורו
 וכל אנשי הארץ ותרעב כל ארץ מצרים והדומים להם ענין
 מחשבה ידוע ולפי שהאומנות היא אורך המחשבה אמרו כן בענין
 האומנות ולחשב מחשבות מעשה חרש והשם בחשב אמודתו
 בחמש נקודו ויעש בירושלם חשבונות ודגש השיך לתמארת
 וכבר כתבנו הדומים לו בחלק הדקדוק ואמר הכל מאי דכתוב
 מעשה רוקס כמעשה חושב אמר שגור שרוקמין במקום שחושב
 במחשבות תבא רוקס מעשה מחשבת לענין מירומה חושב מעשה אודו לפי שכן פרצוס
 ואמרו לכתוב בכתובת החשבון והכמות המיוספיה ובקש
 חסמה וחשבון כי אין מעשה וחשבון והמה בקשו חשבונות רבין
 ודגש השיך לתמארת רל תחבולות וענינים על מעשה הבורא למה
 עשה כך ולמה היה כך והוא עשה אותו ישר וכל מעשהו באמונה
 ובענין המספר כמין כן לפי שהמספר תלוי במחשבה לא יחשב לו
 ענין ובנסעם אך לא יחשב אתם הכסף המדין והמעט הכבר וחשב את
 שם מצודו ולא יחשבון את האנשים אמרתם על ובגויים לא יחשבו
 וקדוב לענין זה לא חשב אסמס מלוח לא הרגיש להם ולא חשב
 לכחאומה ובמורה לא נבזה ולא חשבנהו אשה בסוף לית יחשבון
 ולחושב עמך יהיה יחשב לך כלפי יחשבון למע תפלות ותחנות

קצבים כן העמים' השקן השקן יוי' עם' חשקה נבשו בכתבם והשם
 ואת כל השקן שלמה בחמש נקוד' ענינם כענין חמץ' וידוע הוא' ומשני
 זה' והשקן אתם' מחשקים כסף' ענין חזק ודבוק' כיהיו לעבודים חוסי
 כסף מדובקים ומקשרים בהם סביב כמו שעושים היום בחביות העץ להדק
 אותם' והשם וחשוקיהם וחשוקיהם הכל מונק' השך וחשוקיהם
 וחשוקיהם הכל מונק' ענין קשור' וכן חשדת מים' ובמקומו בספר תלים
 חשבת מים' ואל' חשדת מים' קשור העבים וזבון' ובשעת קשור העבים
 וזבון מרב עבים שהם מלאים מים תחשך הארץ' חתה חתה
 מדורך' חתה ולא ענו עוד' חתה גדולה' הכה חתים' התאזרו וחתה
 והנבעל מטב שמי' חתה הוא' ונחת קשת נחושה זרועתי' כיר' ונשבר
 קשת נחושה בזרועתי' וכן ונחתה קשת נחושה זרועתי' בזרועתי'
 והיה ראוי להיות ונחתה בדגש והוקל כמו ורחבה ונסבה' אבל כי
 שם ארם נחתים אע"פ שהוא רחבה כגד השמש פאב הוא לשון
 נחת לפי שענינו רחבה לזה הענין' אל תיראו אל תחת יחת אפרים
 מעם' נדגש שאול יחתו' לא ידחו עוד ולא יחתו וידקתי לא תחת
 כלוב' לא תשבר ולא תבטל' והנבעל הכבד החתות כיום מדק' וזו
 משפחות יחתני' כן אחתך לכניהם ושד בהמות יחתני' הנח תבירות
 הדגש כי הראוי בו כדרך חביון יחתני' והמיד שמיר' בו ריזנה שמירש
 מה שאמר לכמעלה כי חמס לבנת יכסך' אמר למלך' בכל החמס
 שעשית כלבנון שהוא ארץ ישראל יכסה אותך' כלובי ישוב חמסקך
 בראשך' אחר שעשית כמה רעות ספק ישובו ויחולו על ראשך כי
 כן שד בהמות יחתני' כי השד שעשו החיות בטאדם טרף רב ימים
 רבים ולסוף פגע אחת יחסכו עליהם הרבה אנשים ויחתו ויהנו

חשך מרעה מדרך בלי חשך פיר שלא חשך הודפו מלודפו ומפני לא ^{חשכו}
רוח אשר חשכתו לשת צר חשבת למטא מענינו פיר מנעת מענינו
מלתתנו למטה ומלנצטנו מענינו גם מזדים חשך עבוד חושך שפתיו
משכיל ואחשך גם אנכי אותך קרא בגוץ אל תחשך פיר אל תחשך
הקריאה וכן ודריך יתך ולא יחשך ולא יחשך הצות כלם פעלים יוצאים
אבל ונת שפת יחשך ידמה שהוא מעל עומדי והצבעל לא יחשך כתיב
כלם ענין מרעה ובתחמחם חשך היום פיר ר יונה כמו חשך השמש
ולא נברא זה החשך בלשון הקדש אך פיר כמו שמונו ענין מרעה ויש
בו מלה פתחת והוא אורו כלומר מנע היום אורו ואנכי זה לרב הסוד
שתבא להם חשך כל הנחשלים אחריו הפך כן וחלום יהושע
ודומה לו בלשון ארמית מהדק וחשך חשך לאסור ולחשך חשך
המשפט קראו חשך משפט לפי שהיו עליו אורים והתמים שהיו
מוריעים משפט האדם כשהיו שחלים בהם חשך חשך יי את
ודע קדשו חשכתו שולך וחשופי שית כנס חשומים וכן וקרע לו חלום
ודועק חשופה חשמי שובל פא הפעל בסגול חשך חשפה זה שולך
ויחשך יערוח בסגול והשם מחשוק אלבן כלם ענין גלוי ומעטם
על דרך ההשאלה לחשוק מים כן גבא כלוב לקחת מים מגבא וזה
גבא כי אין בו מים אלא מעט ואף אדם יכול לקחת מכונו מים בכי
גדול כי אם בשבר כלי שיכול למצוק שסס השבייה בקרקע הגבא
חשוק ומגולה לפיכך אמר ולחשוק או לפי שהמים הם בסתר בגבא
אותם הוא מגלה אותם וכן ולחשוק חבשים מורה עלוב לקחת
ער שלא ישאר ביקב כלום ומכאן כי החבשים שהיא חשך לא תהיו
כי אם נשדה כשע חשימי נמים תי מתוך גרי ענין כלוב שני עור

חנה כי גזלים אתה חנה על ראש היחנה איש איש בחיקו לחנות
איש מיקור תחת גערה במבין ותתע משפטם ותתנה תחתה יחנה
יחנה מראה ענינם ענין לקיחה ויתכן תחת משרש נחת כלומר
תדר ותחול הגערה במבין והשם קח את המסתה כלי לחתות בן האיש
וישקחיה ומחתתה היו מחתות הבינורה לחתות בהן אמר המתנות
שדלקו בלינה ובבן חתך נחתך על עמך ועל פניך קדשך
פיר נגור והלם הדתו בזה כלשון באמרם חתכה של בשר במקום
חתך וזכות אלו הרבה חתך וערפם חתנותו והחתם לא
התגלת לשום חתם ענינם ענין חבישה וכסאפה חתם
ויכתוב בספר ואחתום חתום צדור משעי משען חתום מזל שאב
בן נעול והוא משל על בנות ישראל שנשמרות מהזנות או משל
על כל ישראל שכל יזכו אחרי אלהים אחרים אתה חותם
תכנית כלומר אתה חותם התכנית ומשלימו כי כך הוא חתום כלומר
וגער כוכבים חתם כאלו חותם עליהם ומסתתרים כמו שהחתם
מסתיר הקפרי ביד כל אדם יחתיש יש מפרש על הגשם שזכר
שהגשם יסתיר ומינעם לכאת לרעת כל אנשו מעשהו כלומר
מעשהו בעדה ויש מפרש על הקור שיסגור ביד כל אדם שלא יוכל
לעשות מעשהו מיסט הקדירות ויש מפרש אחרים אצל אלו -
קרובים לענין הפקוקים והנפעל ונחתום בטבעת המוכר ולגודת
המעול ונחתם בטבעת המוכר והוא בינו והשם שיזכר חותם על לבן
פיר החתם על היד כן שיזכר על לבן ועל זרועך שלא תסודני משם
מחמת טבעת שהחתמן בה הכתבים שלא תסוד כן היד שיהא מטובע לחתום
בה וכן חותמך ונתיבך וכן תרץ אנהל עוקתך והפעל הכבד או החתם

אותם כי אתה על החכם שעשית כמה שנים ישוב עמך הכל בפעם
אחת ויבסך וימה פיר' אבל מה שכתב אותו שרש בפני עצמו בשרש
חית' אינו נכון אחר שביצאנו שרש חת' טוב הוא לעומן משרשו
ומעטנו והנח שבא תחת דגש אין תימה כי כן דרך הלשון בהרבה
מקומות ואם שרש יחת' חית טוב הוא שיהיה שם במנו' אם
תת' לחית נמשך תורד' אבל לפי שהיורד פתוחה ידמה שהוא מנו'
סמוכה לא שתהיה התיו שרש וכבר פרשתין בשרש חיה פיר' יורד
ויש לפרש הפסוק פירוש אחר עוד כי לפי שדמה ארץ ישראל
ללבנון שהוא יער מלא עצים דמה השוכנים בה להיות שדרכם
לשכון בלבנון כמו שאמ' ולבנון אין די בעור' וחיתו אין די עולה
ויורד יחת' הוא למלך בכל' ופיר' הספוק החכם שעשית לארץ
והשד שעשית לשוכנים בה שהחתות אותם יבסך' ובסלם התשלום
והחתת את' וכבר אחר וחתתנו בחלומות' ושלא נזכר פון עבון
וכלכוד גבוריה חתה קשתותם' והארץ במקום שורד' כל ופתחו
שערך תמיד לאסתרה אונך מאתך זונה קבצה' ויש לפרש
עוד חתה כמשמעו' וזאת חתה כמשמעו שבה אל בכל' כלו
כאלו היא חתה בחטאותיה קשתות גבורים' וזה הפיר' הוא הנכון
והשם לכלי חת' ואפשר שהוא מעל עבד' ומשקל השלם תיראון חת
ותיראון' וז'א' ויהי חתת אלהים' הראוי חתת' בסלם צדקה
אי עשה' וז'א' כי חתית גבורים בארץ חיים' בחתותם מגבורתם
בושים' ובתוספת מים כחתת דלים רשע' וז'א' בהכפל המא
והחתים בדרך' כלומר שברים ומורא וז'א' להם לוקנים בדרך
שלא יוכלו להלך מרב חולשת וקנתם' וכלם ענין שצורה

הוא שהיה נמיהם במותם כמי שאמי וישמע יתרו מהן מדתי וצ' אצל הנבני
פי חובב הוא יתרו ורשואל אבי יתרו ומה שאמי אס רשואל אביהן
הוא אבי אביהן כי דרך הלשון לקרוא לאבי אביו אבי ולבן בנו בעו
והשם ביום חתונתו כלום ביום חתונתו שהראים שנעשה חתן ואין קרא
הוא מפני הסמיכה אל חותנו קול חתן והוא כחתן יוצא מחסתו כי
חתן דמים אתה לי כראה מדרך הסברא כי כמו שהיו קוראים לאדם
ביום חתונתו חתן כן היו קוראים לתנוק ביום המולדו חתן כי עיקר
מלת חתן הוא ענין התחדש בשמחה וכמו שתתחדש השמחה ביום
המילה ופיר' כי חתן דמים אתה לי אצל בתחלה ויהי בדרך בעל
וימנעו ירי ויבקש המיתו כלום שבקש המלמד להמית את משה
מפני שכל מלך אלמנור בגו הרגיש משה כי בעונש המילה היה ומה
צמורה לכפל אותו כי הוא לא היה יכול מפני החולי שהיה בכד עליו
ותקח צמורה צר ותבחר את עמלת בנה ותגע לרצון פיר' רגלי
משה כלום אם מפני העונש הזה נחלית רגה דם המילה ותאמר
כי חתן דמים אתה פי' במילה את בנה אמרה חתן דמים אתה לי
כלום נעשית לי חתן היום לרמים ולהרצת בעלי וכשהגיעה דם
המילה לרגלי משה ורפה החולי ממנו אז הכירה ואמרה חתן דמים
למולות כלום אתה שיקראתך חתן דמים אינך חתן לרמי הרעה
כי אם לרמי המולות חתן הן יחתי ובי ישיבנו והשם אף ה"א
שחתך תארב' בשש נקוד עטנב כענין חטובה בטאת וכבר פירשנו
אותו בשרש חטף וכף כחתך כף האמתי כמו כף השבעה לי ביום
וח' לוי כי בעת החתן שתוכל לחתוק ולקחת תארוב' חתן
חתך בחשך בתים ואחתך בקור אם יחתך בשאול חתך נח

בשרו מרובו כלומר שחתם הזהב פי האמה וסגור אותה מרוב עביו פי פי
זבן שכבת זרע על שני פעם האחד ריר שהוא ^{יבד} כלום והאחד שיהיה
עב ומרוב עביו יסגור פי האמה וכבר אחר יומם חתמו למנו כלומר ^{ביום}
יעשו החותם וסימן הגנים בכותלים ובליל יחתך באותו מקום שחתמו
ויש מפרש יומם חתמו וסגור למן שהם נסגרים ביום שלא יראם
אדם וזהו ולא ידעו אוד' והכלל כי כל ענין השדרש הזה הוא ענין ^{סגור}
ולפי שהחותם הוא סגור הספר נקרא אכ"ן וכך הקשרות שיעשה אדם
על הדברים להסתירם נקראו חותם כמו שאמ' רז"ל חותמות שבת
מתוך אצל לא מפקיע ולא חותך ועבכלים מתוך ומפקיע וחותר
אחד שבת ואחר יום טוב' ולפיכך נקרא המושל חותם כאילו הוא סגור
הדבר שאין בו עוד לפיכך נאמ' אתה חותם תבנות' וכך אמ' בנישנה
והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה' ולפיכך נקרא מתיבת העדים
בשטר חתימה כמו שאמרו עד שיאמר לסופר ויפתוב' ומעדי
ויחתמו' וזולת זה הרבה' ולפי שהעדים הם השלמות הספר וסגור
שאין אחריהם דבר' חתן ועתה התחיל במלך לא תתנתן
בם' ויתנתן לאחראב' והתחילנו אותנו ונקרא אבי אשת ואמם חותן
חותן משה' ויחזק בן חותנו' ואמה חותנת' ארור שכב עם חותנתו
הוא נקרא חתן להם עוד מי לך פה חתן ובעד' ובנתך' שמישן
חתן התמני' כי אהיה באתן למלך' וכתב ר' יונה כי אחי האשה
נקרא לבעלה חתן מבני חובב חותן משה' לפי שמישן ויאמר משה
לחובב בן רעואל המדיני חתן משה' ואמ' ותבאן אל רעואל אביהן
דומיה לו כי רעואל הוא יתרו וחובב בן יתרו' ולפי שתן למרש כן
הלא אמ' כי על כן דעת חתנו במדבר והיית לנו לעינים' ויתרו

תראה הנפש רמיונות בליכה חרמש וחרמש סא תבנה כעס
 ארצב סתח חריונות רשע קשרים ואסורים וכן פיר ארץ
 חריונות למוות פיר שלא יבאו להם יסורין ותחלוואם בעת מותם
 במצות ונחת ימותו חרצן מחרצנים ועד ג' הם הגרשנים
 הפנימיים חשכול בעץ החשמל מלאך ששמן כך וכעץ
 גוף שלו ראה מתוך האש וכן אמר הלא מעשה בתיבוק שהיה קורט
 במעשה מרכבה והיה מבין בחשמל ויצא אש מן החשמל ואכלתו
 ועוד אמר כי המלה המורכבת באמרת מאי חשמל אמר רב יהודה
 חיות אש ממסלות במתנות תבא עתים חשות עתים ממסלות
 בשנה שהדבור יוצא מפי הקבה חשות שאין הדבור יוצא מפי הקבה
 ממסלות כלומר מעצמות וממסלות העם ית' ויתבן שיהיה חשמל
 עם העץ שהוא קרוב לעץ האש כי אם כעץ חשמל מתוך האש
 ואם לעץ חשמל במראה אש בית לה סביב במקראה מתעורר
 ואם במראה העציה ומקראה מתעורר ולבגמלה במראה זה כעץ
 החשמלים חשמן יאתין חשמלים מני מצרים אנשים גדולים
 ונגידים בני ענקים מתנה כהן גדול חשמל או הוא למעשה
 גדולה ששנים כך אחרונים אחרונים סרשנים בענין האלה
 משדמה אות החית בסך

ונתחיל אות הטיות בעה טבח טבח כח
 חמית וטבח או מחד שורק טבח לעינק וטבח טבח והבן
 יבן לטבח והתאר ורם הטבח עד הטבחים לרזחות ולטבחות
 והש' כיתן לטבח יובל בסגול הטיות טבחה טבחה ופוח הנקבה
 טבחה ואת טבחותי אשר טבחותי לנגזר ויחא הכינון לטבח

בסדר: אם במחלת ימצא הגנב ענינם כענין חסידה וכו' ומה ומה
האנשים להשיב אם היבשה פיר שהשליכו הברזלים שקורין אנקוריש
בים והיו חותרין בקרקע הים להוציא הספינה אם היבשה או וחתרין
במחשבותם כלום חפשו וחקרו עובות ותחבולות שיוכלו להוציא^{הספינה}
אם היבשה ויש מסרש וחתרו במשטות לפי שבטלי המשוטות
דומים לחותרים בים ואשר הם בני ארבע אותיות
חכמה אני חבצלת השדה התו תיו הנקבה כתיו שושנת
העמוקים ונקרא ורד בודר הם חושא בלעג הכלד חכילי
עצים מיי תאר והשם חכיליות עינים ענין ארמיות העינים
מת שתות היין חלמיש מכוור החלמיש מכוור החזק והתין
מחלמיש צור סמוך רל כן חזק הצורים והוא כמין תולעת שני
שני התולעת ולפי שלא יוכל לשון חלמיש אלא על צור אף בלי זכר
צור בחלמיש שלח חיי שמתי פני בחלמיש חנמל זשקמותם
בחנמל הוא מין ממיני הברד והגאון ר' סעדיה זל תרגמו בערבי
עקיע והוא הקרוי החזק שקורין לו בלעג כשון שמשבד פחזי האוכלות
ומיבש מהם המחלוח חספס דין מחספס כעגול ועגול
ולרעת אונקל שתרגם מחספס הוא כן מחסוף הלכך ועין הפעל
נכסלת חרמל ואת החרגל למינהו מין ממיני הארבה
חרטום לכל חרטום ואשף ולא יכלו החרטומים כן מכשני
אלי שהם חלוקים בחכמותם כמין שאר מחרטומים וכאשפים
ולמכשפים וכתב ר' אבן עזרא כי החרטומים הם חכמי התולד
היודעים העיקרים ותולדות כל דבר וכל מיני שיעשו בלעג
ולפיכך קרא להם נבוכדנצר שהם יודעים עיקר החלומות ואין

צווי במקום שניד והוא כמן תטהר' לא תטהרי אחרי מתי עוד' מיל' לא
תטהרי אחר שנטמאת' ואם תחמדי שתטהרי מתי עוד' לפני ימי תטהרו'
והתאר והאיש אשר הוא טהור' ובסמוך וטהר ידים' הטית והלא נקראים
בקמץ חטף' כץ הבהמה הטאורה' על הבעורה הטאורה' על השלחן וטהור'
מיל שהיו זהב טהור' והשם בדמי טהרה' ההא איננה מסיק ואינה סוכך
הנקבה הנפתרת' אך הוא שם לבדו' וכמני ההא נהפך הקמץ בעץ הסעל'
כי היה ראוי כמא' כמן עצמה חכמה' ובא נתנו' בלי סמיכות' ועל טהרת
לכל קדש' והמחבר אל הכני' אחר טהרתו שבעת ימים יסמחו לו'
וצרעו רזל' אחרי פרושותו כץ חמות' אחרי הדחתו אל הכהן לטהרתו' מיל'
אחרי טהרתו' אבל ובמלאת ימי טהרה' ההא מסיק' וההא סוכך לנקבה
הנסתרת' כי השם הנמרד מינו טהור' וכעצם השמים לטהור' והפעל
הכבד' וטהרו את הארץ' לטהרו או לטמאו' וכה תעשה להם לטהרם'
את ארץ לא מטאורה היא' וישב מצדך וכי טהור כסף' וטהר את בני
לוי' וזקק אותם' ורוח עברה ותטהרם' מיל' כי כאשר העבים מתמורים
השמים ישארו טהורים' וכן זהב טהור אחרי הכרנו' וישארו
מזוקק' ונקי כולם סיג הוא טהור' ובדברי רזל שהיו מכעסין אותן לזור'
ולא היה חסר כלום' והתעמעם אשר לא הטאורנו ממנו' ויטהרו
המים' והטהרו והחליטו שמלותיכם' את האיש המטהר' המיתקדשים
והמטהרים' בכלם תיו התמעם נוסלת להקל' והשם בתוספת מים'
מטהרו' הטית בקמץ חטף לתבארת' וכץ דגש הטית לתסארת' כדגש
מקדש ימי' ורבים כמחוס' והראוי בלא דגש מטהר' בכלם מדבר משמר'
ומיל' השבת מטהרו' כלום' השבת זכות ונקיותו וזהר מלכותו' וכסאו
לארץ מגדת' טוב' מה טובו אהליך יעקב' כי טובים דריך מיין'

כלם טען וביחה ור יונה חבק בהם לטען בשוה וכך עשו חוב המסרשים
ודמו אותם למשון הערב שאומר למכשם טבך והחית בעבדי באר^{בעיני}
ולסודתי אין כרחי כי כלם יתפרשו טען וביחה טבך וטבל הכי
וטבלתם בדם אשר בקם ווטבלו את הכתנת בדם וטבלת סתך בחומץ
וטבל בשמן רגלו ווטבל אותה בינרת הדבש וירד ווטבל שבע פעמי
כולם טענם בטען רחויכה אך ישמרש ביניהם כי הרחויכה היא לנקות
הדבר והטבילה היא פעמים נגיעת הדבר בדבר הלח כולו או מקצתם
ועל דרך ההשמה או בשחת תטבלני כלומר אם אתה תרחצתי^{במי}
שלב אתה תרחצני בשחת כלומר שלא אנצל מן השחת סרחי טבלים
בראשיהם אם על המצנפת שטל ראשם שהם סרחים ויתרים^{למחוריהם}
וטבלים רב שהמצנפת טבלים בכבד והנפעל נטבלו בקצה המים
טבע טבעו בים סוף טבעו גויס בשחת עשו טבעתי בין מצולה
וטבע ירמיהו בטיט ושמה נכר מועל מהדגש טבעו בים סוף^{ושם}
נכר מועל מהנוסף הטבעו ברוח ואלך על מרה ארציה הטבעו טען
הסל עליה וטביעה ושקיעה טבעת עגיל וכוכב ויסר פרעה את
טבעתו וייצקת לו ארבע טבעות זהב כלם ענינם ידוע יש מהם^{בחותם}
ויש מהם בלא חותם ויש מהם בית יד לטבילם להכנס בהן בדים וכי
בהן סבד מעם טבור הארץ יעשבי עם טבור הארץ הטבור
באדם ידוע והוא השודר ונדבדי הלל הרבה כאמדם מן סתום וטבור
סתום וחסותו זה הרבה ולפי שהטבור אמצע הגוף קראו למקומו
עבוד ממצע הארץ ונבהה טבור מעם טבור הארץ יעשבי עם
טבור הארץ סהר ובה העמש וטאר וטאהרה ממצקור דמי
הלל אר חף בהם וטארתי טארתי מוטאתי ויעב סך בשוך וטאר

שיעור מדינת החק' והוא שם בלשון רבים' ור' יהודה פיר' שהוא סגוב
ויאמר ממנו כל בני' הדגוש טחה טחות' מטחי מטחיים' ובסמיון ^{במטחוי}
קשת' ופיר' הוא החזיקה ממנו כמו שביחיקין' מושכי החק' בירותם'
טחן' וטחנו ברחים' ויהי טחן' בבית האסורים' ויטחן' ער אשר' ^ל
כלוב' שר' אותו במכירה פים' וזו היא טחינתו' קחי רחים' וטחנו קמח'
על שם סופו' כמו וגם אפידני' על גחליו לחם' והוזכרים לו' ובטלון -
הטחנות' והם השטים הגסות שהם טחנות המזכיל' ואכת' אותו ^{טחון'}
וכן בחורים טחון' נשאנו' בסלם עמוד פתח האהל' כלוב' לטחון' נשאנו'
או יהיה טחון' שם' ובהגדה אצל' כי טחון' שם הרחים' וכך אמ' אה' ^{רחים}
בבבל' והיו הכעדים עומדים הרחים' על בחורי ישרא' להוליכם'
לבבל' ודעת אונק' כי ואכת' אותו טחון' שם למכירה פים' שתרגם'
ושפית יתה בשופיט' ותהיה בית השכוש חסרה' כמו ואכת' אותו
בטחון' ומה' בשם קול הטחנה' פיר' קול טחנת השעם' ומזה
הענין' תטחן' לאחר אשתו' כלוב' תעבר' אחריים' או יהיה עלהך
כבוד כנו' כמו שגל' והראיה מה שאמ' אחריו' ועליה יכרעון' אחריו'
וכן ענין טחון' פיר' תבו ותבתתו' כי הכתישה היא טחינת
הרחים' וזכו' טחור' בשחון' מכדים' ובטחורים' וישתרו להם
טחורים' הוא חולי התחתונות בלשון' ישמעאל בואסיר' ^{טחור}
והיו לטחוסת בין עיני' פיר' לשון' טחוסת הוא כמו כיון שקושדו'
על חמיהם כמו שאמרו רז"ל לא בטחוסת ולא בטחוסין' ואמ' טחוסת
אמ' אבהו חמיקת מאתן לאונ' ויש שהוא נקשר על הזרוע כפ'
שאמ' התרג' ואצורה עם זרעו' וטחוסת דרעוהי' וזה טחוסת ^{הכת}
בזורה ידוע שהוא הנקרא בדברי רז"ל תסלין' ואמרון שהם ^{אחרי}

והמעט והכבוד הטיעות כיהיה עם לבבך והתאר לפני האהים וירא להים
את האור כי טוב טובם כחזק הטובה היא אם רעה כדריקים ופאליים ^{מה'ו}
ונשבע להם ונהיה טובים כלומר עשירים ופלאים כי טובות חנה ימות
שבע פרות הטובות שמנות ויפות וכן בחור וטוב ואין איש מבני ישראל
טוב ממנו מיר ימה מראה וכן תי שמיר והשם על כל הטובה אשר עשה
יני לישראל טובתי בלעליך וכלי ההא והיה הטוב ההוא ובהסמכון ^{שור}
ורב טוב לבית ישראל טוב הארץ תאכלו אני אעבד כל טובי עלפניך
וכר רב טובך יביעו וישלבו כי טוב בחלם שם תאר וטוב בשוחק שם
דבר וביץ בסמוך ביץ במזכרת אחד הם והוא הנכון כי מבחר וטוב ^{לכני}
סמוך והוא בחלם טוה טוה את העמים והשם ויביאן מטה ויפול
טוה את העמים את שער הערים טוה כי טוה מראות עיניהם
פתח וטח את הבית קמץ והנס טחם אותו פסל אמור אל שחיתת
ויבול והשם איה הטח אשר טחם והמקור מהנסעל ואחרי הטוח
ויתכן כי טח מראות יהיה פעל עומד או יהיה יוצא כחברת והטוח
הוא נביא השקר או הלככמן שאמר לב הותל הטוח ונעץ הטוח ^{היא}
שטחן כותלי הבית בסיד או בחמר ביץ אבן לאבן מבחוץ או כל
הכותל הן אמת המפת פטוחות כזי שנת בטוחות חכמה כיר
כליות ואמ כי כקר או כץ לפי שהן טוחות ומכוסות בחלב טוח
טור ארס מטרה טורים אבן שלמה טורי גזית וטור כרותות אר"ם
וטור בהם סביב לארבעתם ומ"א טירה שירת כסף מיר שוחן
ומערבות ועור נוכחו בשדש טיר טוש כנען וטוש עני
אכל מיר יחוש תרץ כנען חש לאכל כנען וטוח למיכל
טוחה כמטחי קשת כיר כהודות החץ במשיכת הקשת כלום

הודיע בראש הערב וכן שור גזית וטור כחותות בארזים הם טרביני
זית סודין וכן תי ומבשלות עשו מתחת הטירות סביב מטרע ללדביא
לפיכך נקרא ארמון טירה אבל טירת כקף אין פירושו ארמון לפי
דעתי אבל פירושו כותל כב שחמ' סוח ארז' ור' יונה פיר' בענין ארמון
והבדיל טור וטור בענין וכשדש' ולפי דעתי כי הוא ענין אחר ושדש'
אחר' סדל' הוא יבנו וטסלכנו פיר' הוא יבסכו כלומר ישום עליו
הקרה' וכן אמרו רזל לסוכה מטללתה' וכן תרז' בסכות במטליא' ותת'
בעל קורת' בטלל שרית' וע' כי טל אורות טלך' שדאשי נמילא טל'
אם השמים יתנו טלם' הרגש לחסרון הכסל' ולשון רבים טלים' או טללים'
עני' עללים' טלל' נקוד וטלוא' העקרים והטלמים הנקודות
והטלואות' הוא רשום הכתמים הגדולים' כי נקוד הוא רשום הכתמים
הקטנים נקודות נקודות וטלוא' הוא שכתמין רחבים' וכן ונעלות
בלות ומטלואות' שהן מתוקנות בחתיכות עור עליות' במיקום בליות'
וכן אמרו רזל לחתיכת עור בטלוא' על גבי טלוא' וכן לחתיכת בגד
מטלית' וכן ירמו כתמי הגוונים חתיכות חתיכות ותעשי לך במורד'
טלואות' כלומר במות בגדים מגוונים הרבה' ויתכ' להיות כזה השדש'
ואב וטלה' טלה חלב אחר' אעפ' שכתו בהא' לפי שמיכאנו קבוצו' באסף'
ובדועו יקבץ טלמים' ואעפ' שהיה כן הרץ להיות למד טלמים בעדי'
כמו שאר בעלי האסף' כמו פמת טמאים' כן עמו עמאים' בא בקבוצ'
כמו תרגו סוף נכאים' כן נכה רגלים' ואם באמד' כי שדשו טלה בהא' ואסף'
טלמים' באסף' ועמי' תלואים' הוא ארמון לפי שדש' תהו נמיצח באסף'
במכות הרבה' ובהא' לא נמצא' ועור' כי טלמים' איננו מקובץ כדרך'
בעלי ההא' כי היה לו לומר' טלמים' כמו כן קנה קנים' ופיר' טלה חלב'

בתים תמליץ של ראש וסמכו בזה אחר הקבלה על לשון סוסמת כמן
שאמר טא בגדמי שתיים מת באמריקי שתיים ופרשו בין עיניך בגוב
הראש מקום שמחו של תינוק רופס שהוא מכות בין העינים וכך
מדעו לא תשימו קרחה בין עיניכם פייט היכלע מיטיט
רמש וטיט ירזע ומזה ומכבוד עליו עבטיט והיא מטה אחת
מורכבת מן עב ומן טיט לל רבו הטיט טיך ויהא טאל חו
גדולה אל הים ויטאלו את הכלים אשר באנה אל הים שאוני
והטיטוני אל הים והטאלתי אתכם מינע האריך ויטל עקלול
את החטת עליו ושלח נוכד סועלו מדוע הוטלו הגם אל מדא
מיטל בחוק וטל את הגורל ענין הסעה והשכרה והביא י יהודה
בזה השירש הן ארים כדך יטאל מבצע נפעל ויתכן שהוא
טאל ומזה הענין בהככל המא והלמד הנה יי מיטלטיטל
גבר ענין הנשיעה והנוע ורזל הרגילו הדבה בפשן טאלול
ואמרו על זה הפסוק טאלולמא דגברא קשה מדא ותתא לפי
שהאשה תמצא יותר מרחמים מן האיש לחולשתה ומעט שעבוד
הדקדוק היה לו לוכ טאלולת הלא הראיתך כמוהו בחסך הדקדוק כמי
עדיה בשת וענה ידך ונולתם ואמל מיר גבר תאר לטלטיטה כחלו
אמי טלטיטה גדול והא טלטיטה אינה לנקבה אך היא נוספת ולפי
כי מלת גבר היא קריאה כלוב אותה הגבר הנה יי מיטלטיטל טלטיטה
ועטך עטה וקראו גבר למי שהיה מתגאה ומתגבר כל שאם חסב
מרום קבדו טיך תהי טירתם נשמה בחסריהם ובטידותם מיר
ארכיון ונקרא הארמית כן למי שכותל הארמית עשויות טירות שוה
בשנה באבני גית כי הסור הוא הנקרא בדברי רזל נדבך והאומנין

אנכי שגדשה הרי היא טומאה אצלנו ואחל פיך אחרי אשר הטמאה
לפי מעשה כלובי שנמנעה ממונו שלא יבול לקחתה בעודה אחת
האחרת) וכך יבא זה הסוד לדעת הכל שקבלו שאפי' נתגדשה לאחרי
העם שלא נבעלה לו אסורה לבעל הראשון דכתי' והיתה לאיש אחר
כיון שהיתה בה הדיה ואם זנתה מותרת לראשון כיון שלא היתה בה הדיה
אם כן הטמאה ר"ל נמנעה) וכך פיך ואם תאכלי כל טומאה כלוב
כל דבר הנמנע מן הנזיר) וכך אמרו הכל מאי ואם תאכלי כל טומאה
אמ' ר' יצחק דבי ר' אחרי תנא דברים האסורים לנזיר) ולפי שהדבר
הטמא נמנע אמ' לטעם טומאה על הדבר הנמנע וההתפעל ולאסה
תסמאן לא יטמא בעל בעמיו משמטיים עם תיו ההתפעל תסמאן
ותסמאן טמאה נטמאנו בעיביהם ונטמאתם גם' עטן סתומות
הלב ואין בו דעות כמו שאמ' מודע נחשבנו כבהמה וכך עטן ונטמאתם
גם' כי אכילת השדכים סתומות הלב ומונעת מימנו הביעה) ובדברי
הכל נכסלו המא והעץ בזה הלשון כאמרם מטמאם את הלב) וקראו
גם כן טמאם למי שהוא סתום שלא נראה לו זכרות) וכך זכרוהו ככל
העץ לבדה כאמרם היתה לו צומא וטמאה בבית חייה משום בונה
בשדה חייה משום חודש' ומלה אחת זכרו בלב הכפל על ארבעת
דברים נכסי בעלי בתים וירדים לטמאן כלוב' לביקום שיהיו סתומים
מהם שלא ישיתו להם עוד' ויש מפרשי' מזה איש טמא שסתים
כלובי אטאם שסתים שלא אוכל לדבר' טמאן טמאן עטל יודע
טמאן פח לי' וטמאתם במלטי אשר טמאתו שם וטמאתו בחוב
ויטמאן אותם ונקב' טמאן בדרך חבלו' לטמאן בחבי עוני' והנפעל
הטמאן בעמרי' והפעל הכבד ומלכו ויטמאנו והשם נתן מכם מטמאן)

שהיה ערץ יופץ החלב ולא אמל עשב ערץ והוא המשובח ומקום
בטלחים פרשו שהוא עם מקום והצבץ שהוא כדומתו כן טלה שידע
מספרם על ידי שהיו כל אחד ואחד טלה כי זכך ססח היה וית באמו
ססחיה סבץ כי טמא נוד וטמאה שבותים ותטמא הארץ
והנמשל ואם לא נטמאה כי בכל אלה בטמאן הגוים ויש אומרים
כי כמה השדים ונטמותם במ' והוא חסר אלף והנבץ איכלי כי הוא
מערש טאה עם נטמאנו בעינים והתאר וטמא טמא יקרא כי איש
טמא שמתים אע"י ובתוך עם טמא שפתים טמאים הם נטמאים
יהיו לבם ואם כל בהמה טמאה אשר יקדשו מנצנו קדש לוי מוח
בהמה טהורה בעלת נפש ולפי שהיתה נטמאה איכל המזבח קראוה
טמאה כן מיר רחל שבחמה טמאה כבר אמ' למטה משה ואם
בבהמה טמאה ופודה בערך והוא מדבר במקדש בהמה טמאה
לכרך הבית ואעפ שאם בססוק שם מעטה מנצנו אך בכור אשר יב
לוי זה שאם ואם נבחה טמאה ופודה בערך לא יתכן לענץ בכור שיר
סאד חמוד לא נסדה בערך כי אם בשה ואף אם טמאה ארץ אחוה
והשם ואם תחבלי כל טמאה וטמאותו עליו והפעל הכבד כי טמא
את דינה בתו ולא יטמאו את מוציהם לטמא או לטמאן למען טמא
את מקדשי ונה נפשי לא מטמאה וטמא את הבית טמא המולך
והוציא ר יונה אלו שניהם לענץ חרבץ ואץ ערך כי מקום גלולים
היה והמולך הסיר הגלולים וטמא את המקום כלום שם אותו מי
מקום טמאה להשליך שם הנבלות והטמאות ושלא נזכר
מועלו מורכב עם התפעל אחרי אשר הטמאה משפט עם תין
התטמאה וגם זה מענץ טמאה כי אחרי שהיתה אשתו ונבעלה

וקנים יקח ברובה את וברוך טעמך בשנותו את טעמו טעמו וראו
 כי טעמו יי' טעמה כי טעמו טעמה עטף הכל הענה והראיה בענין הלכ
 ותכף הדבר טען טענו את בעיניכם סוף עמסו וכך תרת תחת
 משאו תחות טעמה ונדברי ה'ל כרי שמהא עגלה מהלכת וטעמה
 בתבנים וזולת זה הדבה או יהיה מיד טענו עטף דקירה שדוקרין
 הבהמות בדרכן שלהן ללכת מהרה כן פרשו אמר ודמיו ללשון הערב
 שאמר אטען אומר כלומר דקור בדרכן למהדרו וכך מטעמי חרב ^{מדוקר}
 חרב טעף לחם סמי הטף וככל הטף בעשים ואת כל טעם עננים
 הקטנים והפעל ממו' הטף וטעם תלכנה כלומר שהיז הולכות ^{בשוקים}
 ובדרכים מספיקות ומדקרות בחימה כמו הקטנים שאין להם
 דעת בשת וילכו בסיומון ובדיקוד בסני הכל ולא יתבישו או יהיה
 מיד וטעם מן תעף ותפוף בתו כלומר ילכו בשוקים מתעממת בידיהן
 ומעכסות בתליהן ~~והטעם~~ ותעף עטף אחר כמו טעה ותעה
 ועוד מידשו בו מלשון ~~הטעם~~ וכל גרושות לא טעמות
 כלומר מלכות בשהכל תוססת ובכל גרעון וכך אמרו אלף טעף
 גנאות פיר אלף גנות טעמות שבגיות בני שיה שאין בן תוססת
 ולא גרעון וכך מיד הטף וטעם היז מדקרות בהליכתן בגאון לעשות
 פסיעות שוות טעם מסגות טעם שש אמות באמה וטעם
 וכל ועביו טעם בסגול והקבוק מראנו במקרא בלשון נקבות
 העה טעמות כתיב ימי' והל נשתמשו בלשון זכרים טעמים עטף
 טעם טעני עת' אכל אין מרת הטעם כמדת הזרת כי מרת הזרת
 באנבעות היד פתוחות ומסוגרות ומרת טעם בארבע אינבעות
 וזוה רבוקות והזרת הוא שלשה טעמים כמו שכתבנו וסוף

סיד יש לנו מטמונים בשורה ובשורה ומטמוני הסתרים סביהם חנוני
 בטמוני תאר למקום שמטמונים בו וכולם ענין הסתר והעלמה
 טעם ולקח הבה הטעם בשש נקוד בדרך טעם ומשארתיך
 ענין סל כתר סלך טעם איככה מטמנס אנכלכם ובדברי
 רזל בענין לכלך בזה הלשון באמדם בצבואות המטמונות וזולת
 רבים טעה הטעם את עמי והפעל הקלמכנו לא מוצאנו במקרא
 אך באמר אותן על לשון המקרא בלי ספק כי הטעם פעל יצא לענין
 והעם טעמים ועוד שמיצאנו בהמשנה העובד לפני התבה וטעה
 והוא ענין שגגה וענין תעה הכת בתיו וטעה בטאת ענין אחד הם
 כיהם ממוצא אחד וכן תרג אונק ותמך ותתע ואולת וטעת
 טעם ולא טעם כל העם לחם טעם טעמות בקצה המיטה מטעם
 לחם אופל מאומה אלו טעמו מאומה והשם אם יש טעם בדרך חל
 וטעמו כצמחית בדבש והיה טעמו כטעם לשד השנין ובתוספת
 ועשה לי מטעמים ובקבוץ הנקבות ואם תתאין למטעמותיו
 כלם ענין טעמות שיטעם אדם בפיו ואינו אוכל מצעו ומעביר על
 גזונו כי אם מעט וכן אמרו רזל מטעמת אונה צריכה ברכה
 והשדדי בתענת טועם ואין בכך כלום הנה כי הטעמות בפה אין
 בלשון בלבד שיקח אדם בקצה לשונו וישעם כדרך הטעמות
 ואי יונה חלק מהם בענין אכילה ומהם בענין טעמות והנכון כי כלם
 ענין טעמות ופיר ולא טעם כל העם לחם אפי טעם אין בדרך לוב
 שלא אוכל ולפי שהקך טעם מיני המאכלים כפי שאם וקך אוכל
 וטעם לו אבל ועשה לי מטעמים רל תבשיל שיטעם הקך מיני
 התבלן הטובים ועל מטעם המלך וגדולין משיב טעם וטעם

הוא טרה לחי חמוד טריה ומכה טריה מיר לחה וכך הוא בלשון
הערבי אבל בעל המסורת אמר בו ואינו בתרי לישאני טרח
עלי שטוח טרחכם ומשאכם ענין הכבוד והעמול ודל התיוול
הרבה בזה הלשון והפעל הכבד כזה אף ברי יטריח עב מיר אף ברוה
יטריח העב כלומר להביא ראיה לעולם יטריח העב וכבודו מרב
המטא ויהיה ריבץ חוה כמובי תחת ימי מץ כוה וני מץ ונשאן אלך
צוהם קינה טרם טרם כלה לרבר בשש נקודו מטרם שום אב
בטרם יבא החרטה בטרם תחיל יורה ענין המולה הזאת קודם ופירן
ושמאל טרם ידע את קודם טרם יגלה אלך דבר יי קודם שידע שמאל
את יי וקודם שמאל אלך דבר יי היה זה שקרא אלך הן שמאל ובלפיך
לא הבין כי יי קורא אלך וכך ונד אלהים טרם יכבה קודם שיכבה
הגר שהיה דולק בהיכל יי ושמואל היה שוכב במקומו קרא יי אל
שמואל ואו ויקרא נוספת כואו וישא אברהם את עיניו הטראם תדע
כי אברהם מצדדים סיד הקודם שתשמחם תרעה לרעת כי אברהם
טרם תיראון פיד אמר משה לפרעה ידעת כי אותה ועבדיך טרם
שאתפלל בעדכם תיראון מרע יי אלהים אבל אחר שאתפלל
ויחדלן האלות והמטא תוסינו לחטא ור יונה הוכיח כל אלה לענין
אחר ומין יודך רח מיר כלם קודם טרף וטאף ודע אף קודו
חיו קמץ וחיו פתח כי הוא טרף ויתאנו כלו קמץ וכבר כתבנו
החיים לו בחלק הדקדוק כמלות פעם מן וטאף כארדה נפשי וטאף
לער אמר בנימין ואב וטאף לטאף טאף והפעל כל היבא מהכל יאיר
אם טאף וטאף ושלא נזכר סועלו מץ הדגש טאף וטאף יוסף והתאך
לע ביה הטאפה לא ישלם כל נבלה וטאפה נבלה וטאפה לא יאכל

הנה טפחות נחת ימי כמו שמדת הטפח קטנה כן מדת ימי קטנה למו
שאם הודיעני יי קצי ומדת ימי מה היא אמר הנה טפחות נחת ימי
כלומר אפי אחיה כל מה שיוכל אדם לחיות טפחות הם ימי חלוקה
כאן נגד כל שאם כי חלק שנים בעיניך כיום אהמוכי וממקד עד
הטפחות פיר כן היסוד ועד הכותל למעלה שיהיה בניו במדת הטפח
וית ומשכלן במושמיא והפעל הדגש וימיני טפחה שמים ובקצת
ספרים מדויקים טפחה בקצח חסא אשר טפחתי ורביתי אמר
טפחתי בעני גדול הנערים כי כן עושין לתינוקות שמטפחין אותם
ומישרים איבריהם בכל עת כשמחתלני אותו וכן השם עולמי טפוחים
כלומר עולמים שוטפחו אותם בעודם קטנים ויעסקו בגדולם ואכלום
אחר כן הדי המטפחת אשר עמך פיר יעקב וכן המטפחות והחריטים
פיר יעקבים וברברי רוב מטפחות ספרים שבמן עושין מהם תכריכי
למת מצוה וזו היא גנותי ויש מפרש והמטפחות מהעני הראשון
והם בתי הידים גרף בלע טפל טפלו עלי שקר גדים ומטפח
על עמי ואולם אתם טפלי שקר עני הסמיכה והדבוק וכן ברברי
רזל שיהא ישרל עוקר ויעקב טפח לו כלומר רבך ומחובך אמן
ופיר טפלו עלי חברו עלי מה שלא עשיתי וכן ומטפח על עמי
תחבר על המעט שעשיתי עונות אחרים או עונות שעשיתי בניו
שאני ראוי לגמול כג שאם ותורישני עונות בעודי טפח
טפח בחלב לבם פיר שכן וית השני לבהעם הזה טפח ליבא
הדין ולזה קראו למו שאין לו רעת טפח טרד דלף טוד פיר
שאני טפח אלא דולף תמיד וכן קראו למו שעסקו תמיד על עני
ולא נח ולא שקט מלכו טוד כג שאמר בעל הבית טוד בסופו

טפסר סקוד ענין טפסר הטיות בחרק וטפסרין כגוב גובי ^{הטיות}
מתח ענין הקיצ והשק נשדכה אות הטיות בסד
ונתחיד אות היווד בעה

אב כי למכותיק יאבתי ענינו כמך למכותיק ^{תאבתי}
הואיל משה באר את התורה הזאת כי הואיל הלך אחרי צו'
הנה נא הנחמתי וכלו הוא לבנו ונשב הואל כח ולפי' ויואל ללכת כי
לאנסה ללכת באמה ויואל משה לשבת שטן קלם הרצון ותחסן
וכי ויואל ללכת רצה ללכת לעשות בעבור ביה נשה מיימיה ללכת
באמה וכאשר ראה כי היו כבדים עליו הסידם מעמיו ועא ויואל
שאול את העם כי השביע אותם ויהיה יאל ואמה בעטן אחד
ועא אשר נואלנו ואשר הטאנו חרב על הבדים ועואלו נואלו
שרי יעני' ענין סבלות וטעשות יאר על שסת היאר כל המים
אשר ביאר על יאוריהם ועל אגמיהם על רעת אונק כי היאור
הוא הנהר שתתם יאור נהרא' אבל על יאוריהם תרג' בלשון אחר
לפי שהוא סמוך לנהרותם והיאור הוא המים הנגרים והנמשכים
מלגים כן הנהר אל השדות ולפי שנילוס הוא שמימיו נמשכים
ונגרים על השדות להשקות נקרא יאור' וכן חרקל נקרא יאור'
אחת הנה לשתת היאור' ואחת הנה לשתת היאור' יאש לואש
את לבי להרמותו ולהעבירו מאמה הדברים שלא יזכור אותם
ורזל הרצילו בזה הלשון באמדם כל זמן שהבעלים מתיאשים מהם
יווש ושנוי רשות קני' ענין יאוש ידוע' והבעל ונאש ממוצי
שאול' ולרזח אמרי נואש' כלומר לא אמרת נואש לבי ונפרך
מלכת יאורי אלהים יאורדים אבל התחזקת בהם וזכרת אותם

על הטומאה בא להזהיר לבטל^{לפיכך} איך לטומאה בה כי על אכילת
וטרפה גם ישראל מזהירים ואיך לא יאכל להזהיר על נבלות שוק
טהור שאינה מטומאה אלא באכילה כל נבלה וטרפה מן העוף ומן
הבהמה לא יאכלו הכהנים והשם עד יאכל טרף בשש נקוד^{מטא}
בני עכית מהרדי טרף פיר ההרים ששם החיות הטורפות והנה עמל
טרף במיה שם תאר^{מפני} שהוא קצר והוא תאר לעלה כלוב^{עלה}
היה טרף בקצה וכן דעת אונק שהוא תאר שתרגם תביר^{ענין}
הוא ענין הלקחה בחטאה וההכאה בכריתתה וקראו הכל לנקובת
הרואה ומדבא בה שריפה אעפ שאינה נטארת בידי חיה ואעפ
שאין בה כריתתה לפי שסרכת הריאה מפני נקב הריאה וכריתתה
שאין סרכת בלא נקב ולפי שסרכת החלת על ידי טרף איך גם
לפרכת טרף שגם היא על ידי לקחה זה מזה ומעפ שאינה כטרף
החיות והי טרף בבית בשש נקוד^{ותתן} טרף לטומאה טריבני
לחם חקי כלוב^{מרכסתי} ועא כל טרפי בכוחה תיבש פיר עלים
וכן תרג עמל גית טרף גיתא ויתפח עמל תאנה וחטיא להן טריבני
תיבני ואשר הם בני ארבע ראותיות טאטא
וטאטא תיה במוטאטי השמר אם יהיה שרש המלה טאטא נכסל
בו הפא והלמד וכא וכלמלתיה במסלמל אם תהיה האקת הוחוח
במקום הא למד הפעל יהיה שרש המלה טאה וכככלה בן פא
הפעל לבד ומשקלן ומעמלתיה או תהיה המלה בת ארבע אותיות
ממעלי חכסל ומיר המלה אסידעה ממקצמה ואנקמה אשקופיאר
בלעג ונדברי רזל לא הן ידעי מאי וטאטא תיה שמען לאמרתיה
דד דקא אמרא לה היא אנתא שקולי טאטא וטאטי ביותא

האריך ופיר לבוס עץ לענף עץ יגל יבוס ביתו סיר תבואת ביתו
יש מפרש קורות ביתו לסי שאמ כגרות ביים אפוי כלוב שיהיה גרות
אבני ביתו וחרב משכנו על דרך והגרתו לגיא אבניה וכבר כתבנו
בגל הרים לבוס עץ בשרש בוס והיה במשקן בקרן היובל שפוחת
היובלים תי שופריא דקרן יבליא דכרייא וברברי הול מאי משמע
דהא יובלא לישנא ודיכרא הוא ותניא אמר עקיבה כשהלכתו
לערביא היו קורין לדיכרא יובלא והשומר עצמו נקרא יובל לסי שהוא
על אים במשוק היובל כמה יעטן בהר עד שנת היובל יעבר עמך
יובל הוא עליוצא ביובל נקרא שנת החמישים יובל על תקיעת
השומר ש' תעבירו שופר בכל ארצכם או חרוץ או יבלת הוא
בירוגי בלעג ובמשנה חופכין יבלת במקראש אבל לא במדינה אבל
יבלת זה הכתוב בתורה הוא תאר לבהמה שיש לה יבלת כמו חרוץ
שהוא תאר והכתוב במשנה הוא שם דבר ליבלת עצמו יבם
בא אל אשת אפיך ויבם אתה לא אבה יבמי כיר מי שלוקח
יבמתו שהוא אשת אחיו נקרא מיבם והוא נקראת יבם לה והיא
יבמתו מאן יבמי ונגשה יבמתו וכ' אשת היבם נקראת לה
יבמה על שם בעלה הנה שבה יבמתך ואין יבמתו יבמתך מחובר
מן יבמה כי אם מן יבמתו כמו שכתבנו בחלק הרקדוק יבש
כי יבשו אפיקי מים יבשו עצמותינו יבשה הארץ ויבש הנחל
ויבש מקורתי על משקל יאות כן יאת הן יעבר במים ויבשו ור
יבש כתב כי יבשו בחרק הוא ונח היוד ואנחנו לא מיבאנוהו כן
בספרים המדויקים כי אם בשבא הוא וחרק היוד וחלקה אשר
ליח וצבאר עלה תבש והפעל הכבר אשר הוביש יחי את מי

תמיד ותאמר נואש לא כי אהבתי זרים פיר נואש לבי מאהבת השם
 ותאמר לא איני רוצה בו רק אהבתי זרים ואחריהם אהבתי וכך
 אמרו נואש כי אחרי מחשבותינו כלובל נואש לבנו מלבית אחרי יוני
 כי אחרי מחשבותינו כלובל נואש לבנו מלבית אחרי יוני
 כל הסתר מהם לפי מקומן כי מלת נואש היא נכנס לו כד היחיד
 ונמצאת בזכר הנקבה והרבים לפיכך נראה כי ההסתר לב הכולל
 אותם ואפשר שתהיה מלת נואש באלה המקומות שם היאוש
 יאת כל לך יאתה יאתו לט האנשים ויאתו הכהנים אך
 בזאת נאות לכם ענין המלות האלה התרבות בדבר והכינו ופיר
 כי לך יאתה כאילו נתרבותה המלוכה לך כי לך נכונה ולא לאחר
 כי בכל חכמי הגוים כלום בכל חכמתם ובכל מלכותם מודים
 שאין כבוד ויש כמרשים יאתה היא נאה ויפה מתת יפה מראה
 יאי בחזו ונתג כאות נטפס ותרג אם יסתך חטאים אלה תבא
 לאתסס יבב נשקפה ותיבב כתר תרועה יבבא והלשון ^{היה}
 נסתמק לרזל אי גנחי אי ילולי אי גנחי וילולי שניהם כאחד
 יבב מי יובילני עיר מצוד יובילה רגליה יובילני שר
 למודיא ושלא נזכר מועטו ממנו יובל שר ענינם ענין הבאה
 ויבא אותם בבבל תי ואוביל יתהוץ לבבל והולך מהרה ואוביל
 במרית ונעל יובל ישלח שרשין פיר כלג מים וכן פלגים יבלי מים
 ואם בתחלה פלגים ואחר כך פירש שהם פלגי מים וכן על אובל
 אובלי והאלף תמונת יוד וכבר בתבנהו פירש אבלי ונתנה
 הארץ יבולה ואין יבול בגמנים ובחסרון היוד לבול עץ אסגור
 כי בול הרים ישאן לו ענינם ענין תבואה ופירי זכב מוציא

הארץ

בקרתי עד כי יצעה ידו כי יצנת בי אם תצט להעמיד לא יצנו
לרוב ויצנו עמים בדי ריק ופעל כבד הענתם יי בדבריכם הגעתני
שונותיך וכבר אחר אם תצט שמה את כל העם והשם משיב יצ
יבטע כי הוא כולו קמץ ושם תאר עיקר ויצע כל הדברים יצעים
ותרם בלשון יצעה לפי שיש נמוץ ויציעה לכל המתעסקים בהם
ולא ושם יצחו יצעי כח יאמר האחד מצדו יציע עטן היציעה יחזע
בטען העינות יגד יגדתי כל עבדתי אשר אתה יגור מפניהם כי
יגדתי מפי הארץ והחמה עננים עטן יראה יתרה יד ויתן יד וישלח
ידו ויתכן ששרש יד ידה ומצדו ידו אמה כלומר השליכו ביד וכל בני
חז נתנו יד תחת שלמה כלומר נתנו ידם תחתו להיות ברשותו מן שים
ט יד תחת ירכי כי כן מצהג לנכנס ברשות אחר ועבודתו את האש
אנשי המלחמה אשר בידו ברשותו וכן ולקחת ביד עשה להם
ונקדום כלומר תקחם עמך וברשותך וכן ויקח את כל ארצו מידו מדשנתו
וכל טוב ארצו בידו ברשותו בידם יוציאו ברשותם כי מי שהיה חוצה
לחוציא סוטים ממעריים על ידי סוחר שלמה היה מוציא ולהם הון
נותנים מחיר ההוצאה כי פרעה נתן אותן המוציא לשלמה וחצוצרת
התחנה בידו ברשותו מצדדים נתנו יד כלומר השטנו ידינו למעריים
להחזיק בידנו ולעוזרו וכן ומסא יד עמך תנה את ידך ויתן ידו -
לקחם הבריות כי כן מעתה לקיים כל דבר יתן אדם ידו על ידו שלחבירו
על דרך תקנת לור כסך ואם שר להיות תבה את ידך להעלותו על
המורכבת עמו היר יואב אקד בכל זאת כלומר אם שם ידו ועצתו
ברבר הוא לצוותך וכן אשר המה ביד גדליהו כלומר האנשים אשר היו
על ידו ובעצתו בארץ והלך פרשו שעל ידו ועצתו פהרצו כיון שהיה

סוף מספיקם הובשתו עץ לא הובישו כל מצולות יאור וגם הוא סופם
ור יהודה שמהו בודד ואין צורך כי מיר המסוק ועבר בים צרה מיר ועבר
בים רוח צרה והכה בים גלים מיר והכה הרוח גלי הים והובישו הרוחות
כל מצולות יאור וכבר אחר גביש גרם גוער בים ויבשהו משפטן
ויבשהו והיור הכתובה היא יוד ויוד הערש בערדת וכשנעדרה נשאה
תנועתה על היור הנוספת ור יהודה אכל בחכך זה ויש אור כי משפטן
ויבשהו מבצע הפעיל וכן דעת אהרל והשם ונולדים על יבשה
ותראה היבשה או הוא תואר ובתו תמורת ההא ויבשת ידיו יבחי
והתאר במא עץ יבש נמשכו יבשה יבשות מאד העטף הזה ידוע
שהוא עטף חורב ועא לא עתה יבוע יעקב גם בוש לא יבושן יבושן
רודפי ואל אבושה אבי על משקל יאות יאותו כן יאת והפעל הכבד
הובשת היים את סע עברך ומשרהם פעל עומד הובישן אכרים
הגט הובישו על דרך משל כאילו יש להבושת שאינה נותנת סרי
כראוי וכן הוביש תודש הובישו חכמים כל הוביש על עם לא
יזעילו למי מתוב בשע נחיש באסף וביוד כי הוביש ששון מפני
אדם כלם עטף בשת ויש לסרש הגט הובישה הוביש תודש עטף
יבש והמסק יגב לכורמים וליוגבים מיר עובדי השדות והכרמים
והשם כרמים ויגבים וכן תי למיהוי פלחין בכרמין ובחקלין יגה
אשר הוגה יי כי יי הוגה עד אנה תוגין נבשי ושמתה ביד מוגין
והפעל נוגי כמזער אספת בתולותיה נוגות ופעל כבד יאור יגה
בני איש עיקרו ויגה ואהרל כתב מבצע הפעל משפטן ויגה
והשם יגון ואנחה וכלא תוגת אמרו ועא כאשר הוגה כן המסלה
מיר כאשר הוסר וכבר כתבנוהו בשדש הגה יעטף יערת

במחר יד האלים והיתה יד יי בנס ובחב' וכל שאחריו בית השמש הוא מורה
על המכה וכן בגבואה שבא בכח ובחוק היתה עלי יד יי בחוקת היד
ותהי עליו עם יד יי על ידי דוד מלך ישראל כלומר במדותיו ובשליחותו
וידר מצאנוהו לפעמים ברב לשון נקב ופעמים לשון זכר והנה יד שלחה
אליו והנה בונעלת ספר' אל ירמו ידך זה יכתוב דוד ליו' ויש אומ'
כי ירו חסר בית השירות ומיר יכתב בידו ליו' ירד ירו גורל בפלס
תנו משערת ראשי דכו רבדיו משמך ופי השליכו כן כתבוהו ר יהודה
ול יונה כי שרשו ירד בשדש קלו מעשרים רבו דבריו משמך והאמל
כתב ששרשו ירה מבטן הסעים כמו וידו אבן בי' ירד יי' אפשה
עזרתו כן בסמך' ובמזכרת כמו גבד' מה לירד בבית' פיר' אהוב'
מה ירדות משכנתך' אהובות' והשם נתתי את ירדות נפשי והשם
נתתי את ירדות נפשי בכף איביה' אהבת נפשי ירה ירו אליה'
מיר השליכו ור יהודה אמ' כי מעיקר זה גמול ירו הרה בתמורת היור
בהא' והמעל הכבד לירדות את קרות הגוים להשליך וידו אבן בי' משפט
וידו ומיר וישליכו' ובהעדר סא המעל נשארה תנועתה על יד איתן'
ולרשת אמל הוא מבטן הסעים משפט וידו והמעל הכבד' הנוסף
הוא בעטן אחר הורינו לך אלהים' גם אני אורך בכל לבי ירו שמך
יי' הורו ליי כי טוב ומשירי אהרנו' על כן עמים יהודק' יהודה
לתפלה עכץ השבח וההודאה והשם או מקור על הירדות הוא ואחיו'
ובתעש תמורת הנה הודות' כמו רגש אה נולדו להרסה' יום הלדת את
מרגש' אעפ' שנכתבה היד כי כן בכתבה ואו' לולדו להרסה שהיא סא
המעל' ומעכב רגשה הלמד לחסרון פא המעל' וטוב מיזה שניאב'
כי רגש אות הירדות לחרגש היוד ולפאר קריאתה כי אינו דומה

לו לחוש לדבר יוחנן בן קרח ולא חש מעשה עליו הכת כאלו נהרג על ידו
 ולא בהם ידים לנפוס הגה והנה לא יהיה בהם כח ועיבה לנפוס ופעלך ואין יד
 לו אין לו כח והעמדה מלאו ידכם היום ומלאות יד אהרן ויד בניו כמו שצונו
 שישמאל ידיהם מן הקרבנות מלאו ידכם כאילו תקריבין קרבן בהרובם
 איש בנו ואחיו וכמו שהיד מוכנת לו למחרם לכל ערכין כן נקרא המקום
 המוכן יד ויר תהיה לך מחויץ לבי איש על ידו להגליהם רחבת ידים
 והאתונות חזקות על ידהם ודעו איש את ידו וידות מזה ומזה ^{אל מקום} ומה שהיה
 תשבת הידות האלו היו מקום סמיכות הזרועות מזה ומזה כשהיה יושב
 בכסא דאו נח חלקת יואב אל ידיו כלומר סמוך לגבולו ולמקומו אשר
 על ידו ארצו פיר בלכתו להשיב ידו לנהר סרת להשיב במקומו וגבולו
 וכן תי כד אהיל למצואה תחומיה בנהר סרת עם ארבות ידיו מקומו
 ובבד שרשתי בשמש ארוב ידיו ממש יד תחת כלומר במקום שראית
 ובחרת אהבת משכנע ויקרא לה יד אבשלום כלומר מקום אבשלום
 ומעבתי שהצבי על שמו והנה מצבי לו יד כלומר שמה מצבי לך
 מקום למערכתו וכן יציר הדלת נקרא יד שתי ידות נקרא הא
 לטתי ידתי לפי שהוא מקום לשמירת הדלת וכן נקרא החלק יד
 שהוא מקום מוכן למחרם חלקן וחזקת הידות יהיה לכם ממנשאות
 כלם חמש ידות עשר ידות פי במסך וירדן לא שטף במים רל כל
 גופו אלא לפי שמה ורחץ את בשרו יבול אף בית חסותרים כן תל
 וידיו מנה וידיו בצראה אף כל בצראה מרט לבית חסותרים ולפי שהם
 ותצורה ביד אה תי יד תקצר ובן אה על המכה לפי שהיה ביד
 הקשה אב על המכה הנה יד יי הוה מפני ידך בוד יעבות ידו
 נגדה תי יד תקצר כמו וכחתי וירא ישראל את היר הגדלה בצורה

וְכִי אֶמְרוּ בְּעֵינֵי אַחֲרֵי שְׁתֵּי תוֹדוֹת גְּדוּלוֹת וְהַתּוֹדָה הַשְּׁבִיעִית וְפִיר לְיוֹנָה
לְשֵׁן קָהֳלָה וְקָהֳלוֹת וְהַלְלֵי פִיר כִּמּוֹ שְׁבַת בְּתֵי שְׁאֵמְרוּ בְּמִשְׁנֵה שְׁעֵרֵי
שְׁבֻעוֹת אֵין מוֹסִיפִין עַל הַעִיר וְעַל הַעוֹדוֹת אֵלֶּה בְּבֵית דִין עַל שְׁבֻעִים
וְיִזְדָּר וּבְשְׁתֵּי תוֹדוֹת וּבְעִיר וּבְדִ מְהֻלָּכִין וּשְׁתֵּי תוֹדוֹת אַחֲרֵיהֶם הַמְּעַמִּית
כִּי כֹלֶת וְהַחִיבוּהָ נִשְׁרַפְתִּי וְקָאֵל בְּגַמְלָתָא שְׁתֵּי תוֹדוֹת שְׁאֵמְרוּ
בְּלַחֲמֵי וְלֹא בְּבִשְׁלֵי מִנְיַן הַטְּ מִלֵּי דְאֵל קָרָא וְאֵעֲמִידָה שְׁעֵי תוֹדוֹת
גְּדוּלוֹת יָדַע טָרַם יָדַע אֵת יֵי וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב לֹא יָדַעְתִּי אֵת
יֵי הַמְּעַתִּיק הָרִים וְלֹא יָדַעַו וְהָאֵדָם יָדַע אֵת חוּהָ אֵשְׁתֵּי וְכֹל
אֵשָׁה יוֹדַעְתִּי אֵישׁ אֵשֶׁר לֹא יָדַעַו אֵישׁ יוֹדַעְתִּי כִּי כֹל תּוֹכֵל יָדַעְתִּי
בְּשֵׁם וְאֵדַעְתִּי לְמַעַן אֵמִירָא תְּ בְּעִינֵיךְ לֹא יוֹדַעְתִּי נִסְשֵׁי שְׁמַתִּי
לֹא הַרְגֵּשְׁתִּי בְּעֵינֵי עַד שְׁשַׁמְתִּי נִסְשֵׁי מִרְבָּבוֹת עַמִּינֵי וְכֹן
הַמְּעַתִּיק הָרִים וְלֹא יָדַעַו לֹא הַרְגִישְׁן עַד שְׁהַעֲתִיקִם וְכֹן תִּבְרוּ אֵלוֹ
שׁוֹאֵה לֹא יָדַעַו מִהָ אֵדָם וְתִרְעָהוּ כְּלוֹל שְׁאֵתָה מִשְׁבִּיחַ עַלְפִּין וּמוֹנָה
אֵל עֲנַנְךָ וְהַשֶּׁם כִּי מִלְּאֵה הָאֵרֶץ דַּעַה אֵת יֵי אֵן הוּא מִקְדוֹר וְהוּא
הַנִּכְמֵץ מִמֵּנִי מִלֵּת אֵת וְכֹן לְדַעַה מִהָ יַעֲשֶׂה לֵן מִקְדוֹר וְדַעַו אֵת כֶּם
דַּעַה וְהַשֶּׁכֶל וְהַקְּבוּץ תַּמִּים דַּעוֹת עַמְקִי וּבְלֹא הֵא הַנִּקְבָּה דַּעַ
אֵשָׁה דַּעַי לְמִרְחוֹף וְהַקְּבוּץ מִסְּמָחוֹת תַּמִּים דַּעִים וְכִיָּה וְדַעַת
לְנִסְשֵׁי יַעֲשֶׂם וְדַעַת מִחֲרוֹף נִבְחָר וְדַעַת שְׁמַתִּי בְּחֹר מִסְּמָן
וְפִיר וְדַעַת בְּחֹר שְׁמַתִּי מִסְּמָן וְכִבְדִּי מִתְּבִי הַחֲזִים לֵן בְּחֻלְקִי
הַקְּרוֹף וּבִיא בְּלִשְׁטֵן נִקְבָּה יַשׁוּטֵטֵן רַבִּים וְתִרְבָּה הַדַּעַת סְלִיָּה
דַּעַת מִמֵּנִי וְכִיָּה מִדַּעַ וְהַשֶּׁכֶל וְהַנִּבְּךָ לְהִיֹּת שְׁדִישְׁן נִדַּע בְּרִאֵית
הַחֲרָמִית מִעֲרֵעַ וְתִנְדַּעַו אֵן וְהִיָּה שְׁדִישְׁן יָדַעַ בְּסִסָּם מִדַּעַ מִדַּעַ
וְפִיר וְנִבְּרֵי מִדַּעַ מִחֲשֶׁבָה שְׁהִין מִכִּינִים מִהָ שְׁכֻלָּה הָאֵדָם

למאן נולדו בי הואו אטע שיהיה נכתבת אינה נקראת והוא כאיטן
אינה ולפיכך נרדשה הלמוד לחסמהו אבל יוד הידות נקראת אבל לא
היתה קריאתה נכחת על הבאור אם לא נרדשה' ומא' תודה וקום ומה
ולקח השם ממנו הפעם אודה את יי' עלכך קראה שמו יהודה' ולפי
שעיקר מלכות יעדא וקדם החזק נקראו סלישראל יהודים' ואם
היהודים ככתבם וכלשונם' והחזיקו בכסף איש יהודי' וכן כתוב
לשון הקדש בו אלת תזר אלטו יהודית' ונבנה הפעם ממנו בשב
מהאומות לרת היהודים' ודבס מעברי הארץ מתיודים' ועל
ומורה וענוב ירחם וגם אני אודך' או יהיה אודך מהענין השני' וידע
אחיק' פיר יודן שאתה ראוי למלך עליהם' וההתפעל והתודה
אשר חטא עליה' והתודו את חטאתם אשר עשו לשון הודי ודע
ומה הענין' ובח לאלהים תודה' הגבח שמותודה עליו עונותיו נקרא
תודה אבל לא היה לו תודת חטאת ואשם אלא תודת שלמים לא
שהתודה כאכלת ביום ובלימה' חשע שהגבח הזה היה בא עם עונות
לא היה לו תודת חטאת ואשם לפי שהחטאת והאשם באים עלען
מיוחד וזה הגבח היה אדם מגביא על כל עונותיו כשהיה רוצה להתוודת
ולשוב לדרך הטובה' ויש אומ' כי היה אדם מגביא אותו הקרבן'
כשעשה לו גם' ולפיכך נקרא תודה שהיה מודה לאם' על הנס
שעשה לו' אם על תודה יקריבנו' והקריב על גב התודה
שתי תודות גדולות' פיר שני לחמי תודה שהיו חמץ כמו שכתו
על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו' ואם גדולות כי במדה היו
שלשת מינין חלות ריקין' ורביבין' ובחמץ לא היה כי אם מן החמץ
כנגד שלשת המינין משה לפיכך קורא אותן גדולות' ור' יהודה ור'

דיעה' ולפי שקרוב האדם ואשר הוא ממשפחתו יודעו ועכ"ל נקראת
המשפחה מודע' ולכנעמי מודע לאישה ומודע לבונה תקרא' הלא
בני מודעתנו חסר מים הקשר וכי משפטן ממודעתנו כלומר ממשפחתנו
וקצף התין מקום צרי' ויהיה שם המשפחה מודעת בפלס מודעת' ושם
ר' יהודה בע"א ומודע בהם את אנשי סכות' וקר' יונה כתבו בע"א וכתב
בו עוד ובקרב כסילים תודע' והוא ענין שמסרשים בהם מענין שבירה
ואבוד' וכן ממסרשים מזה' וידע חולי' שביר החולי' וכן יודע אלמנותיו
ועריהם החריב' וכן תי' ואצרי בידעתיה' ומעקש חלבי יודע' וכן
מיר' ר' יהודה מזה למנות ימינו כן הודע כלומר לפי חיינו ייסרנו' אה'
דרך בקשה' אל תרבה מוסרנו כי ימי חיינו מועטים' אה' יסרנו לפי
חיינו' ואין צורך להוציא אלה המלות מעטנם כי מיר' וידע בהם
שהודיע להם פשעם ועונם בהם ועונם בהם ועל שם סכות שהיתה
שם העיר שבטחון בה שהיתה בצורה יסרם בקוצים ששמים סכות'
כמו התמלא בסכות עורו' וכן ובקרב כסילים תודע' חפך בלב נבון
תבוח חכמה' כי החכמה שהיא בלב האדם נבון' ומשמאל' תנוח בו ולא
יודיע עצמו שהוא חכם' ואינו מדבר בה ואינו מוציאנה בכל מקום
שהוא כי אם לטת הדרך' אבל רבד חכמה בקרב כסילים יודיענו
אותה לכל אדם כלומר שהם יודעים כך וכך' וזה דומה למה שאמר
הל' איסתירא בלגזית קיש קיש קרא' וסיר' למנות ימינו כן הודע'
למען ימינו שהם קצרים ושבו מאמת עה' ע' כמון שבת ימי שנותינו
בהם שבעים שנה עומד בלבמוד החכמה והודיענו דרכיה ואז נבנה
ונקנה ללב חכמה בעזרתך מן שאר' רבדך יי' למדע' זפי' יודע'
כמו ברא' למעלה כמו שפירשנו' וכן יודע אלמנותיו ועריהם החריב'

במעט תני וגם כן במדעך מלך אס תקלל במחשבתך ואמרן במעט
מדוע שהוא מורכב מה ודוע ובלעה ההא ודוע בשקל בוע הרים ^{כ"ו}
יכול ועוד נזכרן בשדש מדע והנפעל לא נודע מי הכהו ולא נודע
כוחו ונודע יי למצדים ושמי יי לא נודעתו להם מיר ובשמי יי לא
נודעתו להם כי נודע דוד ואנשים אשר אתו כלוב נודע ונתפרט
באיזה מקום היו יודע יי יודע כמביא למעלה ופיר הפסוק אוב
בני ביתך שצבה לחוד ולתפארת כי כל מי שהיה מביא קרחים בעני
הלבנון סכרות בארזים ולהביא בבני הבית היה נודע באינן מביאים
למעלה לבני כסא הכבוד ושתה פתוחי הזהב שעל הקירות בכשיל וכלמות
יהלמו הדרים ומחללים משכן כבוד שמך בחרות אסך על עמך כן
פיר אהול ומעק שדרכו יודע ואחרי הודעי ספקתי על ירך פיר
אחרי שהכרתי עצמי והכרתי מעשי הרעים שעשיתי נחמתי בי
וספקתי על ירך וההתפעל בהתודע יסוף אל אחיו במראה אסון
אתודע והפעל הכבד ואתה לא הודעתני הודיעו בעמים עלי לותו
הודע את ידועלם למנות ימצו כן הודע וגבוה ממרחק יודע וכבר
כתבתי דקרוקן בחלק הרקחוק בשדשו ובשרש יטב ופיר אהול כן
כי רם יי ושפל יראה כלוב הוא בשמים רם ויראה השפל בארץ
וגבוה הוא וממרחק מהשמים ידע הנסתרות ויודיעם למי שירצה
ואת הנערים יודעתי כמו הודעתי או יהיה מבטן כועל הכבד
ושלא נזכר כועלו מבטן הסעיל או הודע אליו חטאתו והחלם תמונה
שורק והפעל הדגש ידעת השחר מקומי אלוסי ומודעי כלוב שידעת
אותו סודי ומצמוע וכן ומודעיו וכהני כלם עני ידעה וידוע הוא
ובהם בעני ההכרה וההדעה וכן בעני המפעל והכל בעני אחד עני

לכה נשקה את אבינו יי' לנו ונחשבה על ירמיהו מחשבות לכו ונכנו
בלשון ולפי שהחליטה דתו והישירה עמלה טאמ הורו בלשון הלילה
אהבו הבו פיר אהבו תמיד לכו הבו הבי המטאחת אשר עליך
כלום הבי אותה לאחר שיאחו עמך כדי לשום בה השערים יהר
וד יהיר לך שמו גבר יהיר ולא ינוהו פיר גם חזק כי הוא יודע ועושה
הדע בזרעו בגנות החזק וכן בדברי הול איבטלי יהירי בטלי אמנושי
יום מולת יום פעמים היא זמן היות השמש על הארץ לבר
מזו ויקרא אלהים לאור יום כל היום ההוא וכל הלילה וכן רבים
ופעמים כולל היום והלילה והי ערב והי בקר יום אחד שמור
את יום השבת וכמו הם רבים ובהכפל היום יורה על זמן השמש
לברד יומם יורה יי' חסדו לא ימיע שמור הענן יומם וכן כלם או יום
או יומים פיר שני ימים והקצות ימים רבים ושם הנח שהיה עם
החלם קצות גדול וכן ראש חדשים אבל בהסמכו יאבד הנח כיה
שאן לך בראשית כי הוא נכתב בו הנח כל ימי אשר יהיה הענן
שנתים ימים פיר ימים שלמים וכן חדש ימים כי לא תשלם לנו החדש
והשנה כי אם ביום שלם לא במקצת היום ולפיכך נקרא את השנה
ימים תשב הנער אתנו ימים או עשור פיר שנה או עשה חדשים
וכן או חדש או ימים ימים תהיה גמלתו מימים ימימה משנה
לשנה עשרות כסף לימים לשנה וכן מוסרש כן לשלשת ימים
מעשרותכם כמ' שאמל מקינה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבן
כלום אעפ שתבאו ובהיכם כראוי מה יושלו אחר שתתבו למעונו
כמ' שאמל במקום אחר אני יי' שונא גזול בעוולה אשר ישב
בערה פלשתים ימים וארבעה חדשים פיר שנה וד חדשים

כתב אהרן כן כמו וידע אדם עוד את חוה אשתו כלום היה הוה האנשים
ושוכב עם אלמנותיהם והיו ועריהם החריב כי לא החריב הוא ערוך
בירים אך זה שהיה עושה היה חרבן עולם וכן נאמר עמך בדברי
הימים ותועבתו אשר עשה וכן וידוע פולי שהוא ידוע ומחוזק
לכל כי הוא איש חסוד ופיר ומעקש דרכו ידע איך הולך בתוס
ולך בטח מי שהולך תמים ילך בטח ולא יפחד מפני אדם אך
מעקש דרכו יודע ויתקיים לבני אדם ולא יוכל להתכנסות מהם
במעשיו הרעים ולא יוכל להיות בטח וכן המודיעים להלל פיר
שהיו יודעים להלל ולשורר היטב ומודיעים לשאר אחיהם הלויים
אוב או ידעני פירשו בורח ידעני א המניח ענין ידוע בסוף
ומדבר אליו וידוע הוא עקש ששמו כן יהי השלך עליו יהבך
פיר אשר יהבך כלום אשר נתן לך עד היום השלך עליו ערך והוא
יכלכלך כמו שכלכלך עדימה או יהבך עם כלום מתנותיו השלך
עליו כי יתעם לך והוא יכלכלך והוא פירשו לטען משא וטענה
לקחתו מלשון אחיות באמרום לא הוה ידעי רבנן מאי השלך עליו
יהבך שמשנה להוה טיעא דקא אמר להוה גברא שקול יהבך
ושדי אנבולאי הבה נרדה הבה נלבנה לבנים הבה נא אבוא
אלך כלום תן עזר או עצה ונסכמה המלה הזאת לנקבה ולרבים
ואעם שהיא לטען זכר לפי שאינה צווי במשע על בתיבת הדבר לפיכך
שמו המלה הזאת במקור מקור או עם כאבן אם צריך הדבר
לתת בו עצה או נתינת עצה או נתינת עצה כהרמל המלה על
ענין הזמנה והוה אחור לשכרין למעשה וכן לטען הליכה בזה
הענין כמו למה נא אנסבה בשמחה לבנו ונמכרנו לשמנואים

חשבון וענין יום ומס אחר יין סנפלים מוחלים ענינו כמו מוחלים
מן הלין ו' ו' יעקב בן אעזר כתבו בענין מוח' וזע לא יחזרו בישע
במקום הירעה ולשון הירעה ידוע בדברי חז"ל וממרו מאי לא יחזרו
בית' אמר אב"י לא יחזרו במקום שכתבתי כדתנא כשהם חוגרין
אין חוגרין למטה ממתניהם ולא למעלה מאכיליה אלא כנגד
כנגד אכילי ידיהם וכן ת"י לא יסרו על חרציהן על לבתן יסרו
בזעת אסך תאכל לחם כלוב בעמל גדול כי ביגיעה תבא הירעה
מן הסבס' יחד' ובקהלם אכל תחר כבודי זכרתיו בעדש אחד
ונקראת הנשמה יחידה כמד כלב יחידתי לפי שהיא יחידה כנגד
חלקי הגוף וכחתי' שהיא רבים ואינם מומנה יחד יבאו גרודין
וחזרו יהיו תמיים אכל ראש וגם זה מענין אחד כי כשיתחברו רבים
נראים כאחד ועל דעת כי ואו יחדו הוא סימן הרבים על יחוד
כמו עליו ואעפ שאין בו יוד ברוח הדי שמכאנו עכ"ל בשמים
בלא יוד' וכן נמצאו ביוד שששה יחדיו נמלן שניהם כי גם הנמה
הסנו נסו יחדיו כי ככלים בגמלה ילך כהטו ושדיו יחדיו ולפי
שנתקבץ בו היחידות והרבו נאמר כן והמעל המבד יחד לבדי
ליראה שמך ברוח ברוח יחד' כתבנום בעדש חרה יחד
וחלן לקים דבר ויחלו כמסר לי יחלנו לך ולא ייחל לבני אדם
יחל ישראל אכל י' זכר דבר לעבוד על אשר יחלתנו ויצא לשלישי
ל' נתת לי תוחלת שאמרת לי שאיחל לך וכן ויחלן לקים דבר
ל' שנותנים תוחלת לעם לקיים דבר גבוהתם אשר הוא שו"א
ובז' ויחל עוד משפט ויחל ובה עם דרך ויבשהו או יהיה ויחל
מש"ש חיל' כמ' שבת אותו בשער' לי שמענו ויחלו בא כן בהמסק'

אבל קשה הוא לפרש זה ימים שנה כי היאך היו כל העונות ההם אשר
היו לשאול עם דוד בשמנה חדשים כי שנים מולך שאול לבד ויש
לפרש כי ארבעה חדשים וימים כן החדש החמישי יעב בשדה פלשתי
ולא זכר מנין הימים וכן תי' יומך וארבעה ירחי' וערך נשאה שאלת
מה שאמר אביר אשר היה אתי זה שנים ואומ' יום על העת ביים
הכתי כלמכור פיר בעת יום צעקתי בלילה נגדך והיה ביים ההוא
שרש ישי' וחרה אפי בו ביים ההוא היום הזה יום בשורה ופעמים
יבא עבדך כף האמת השבעה לי ביים כלום העת הזאת וכן כי אומ'
כהיום תמצאן אותי כלום זאת השעה תמצאן אותי וכן קטר
יקטירן ביים החלב אבל יהי כהיום הזה ויבא הב' היא כף הדמיון
ופיר יהי יום אחד כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו
כי היו ימים קצונים לעשות מלאכה בבית או לחשוב החשבונות
ויתחבר יום בלשון נקבות זכר ימות עולם כימינה ואת לי נמצא
במקצת ספרים המדויקים מלה אחת וכן תי' כימינה יון
מטיט היון בשקל עקב והסמוך טבעתי ביון מצולה ענינו כנין
טיט ואצט שנבקר אמון וכן ארצות עמר יון בוחו נעמית
בקריחה ענינו כיוצא על אפיקי מים פיר כענין יצום ענין
יצום מיר עינוך ענין יצום וכיוצא אצל ארבתיהם כיוצא
הגאיות כלם הומות וכיוצא הגה נהגה הנסוד לא מצאנו כן
הזכר והנקבה בני יונה יונתי בחגוי הסלע ואח' בני יונה לסמי
שהקטנים מהיצום הם הכשרין לקרבן אבל הנסוד הזכר מאמר
מן יצום יון כמין כקתורים תור וכן מצאנו ברבדי רחל אום
תקדמה יונק ליון יום כל אשר יצמן לעשות פיר כל אשר

ובן הכעס מרוב החלומות הוא נקרא הכעס חמה חמה אין לי ^{בסמס}
רעה ענה ונכתב באגף ויבא בחמא גחמה ברחוק הליכי בחמא פתחו
בשרש חמא כי הוא כמו חמאה ובסמס חמת מוכר מלאכי חמת חמת
המלך שכחה והקבוץ שארית חמות תחנור בסמס עבות מרחוק
וכן מרשתי מיד שארית חמות תחנור בשרש חמר חמת כמו כדמות
חמת נחש לפי עבת כעס האדם ידמה כי יטיב אדם ממין ומסנין
כמו הנחשים שמטילים אדם בהתרום חמת תנוס יעם אשר
חמתם שותה רוחי ור' יונה ככל עם אלו המלות מספח חמתך וכבר
וכתובו בשרש חמת כן חמת מים והוא הנכני וזכרו כל אלו בשרש
חמה והנכני להיותם מה ששרש לטעם שמרשנו יחף והוא המלך
יחף תאר וכך מנעי קנך מוחף ומר' מהלך יחף או הוא יחף נקרא
מי שאין לו מעצמים בתמין יחש ולא להתחש לכבוד כלם
התחשו המיחשים ולא נמצאו והשם ואמית ספר היחש עט
ידיעת המשמה מאבות יטב ויטבו רבניהם ותיטב הנער
בעינו ותיטב לוי משור מר והפעל הכבד היטיבו אשר דבר הלח
דבר יטיבו מה תיטיבי דתך ואמית לא יטיב בהנעת היוד
חמה מטובים את לבם גם היטב אין אותם והטיבותי אחריתכם
מר' אשיתכם סוף אחריתכם איטיב יותר מראשיתכם ורחוק
המטה כתבנו בחלק הרקדוק להיטיבך באחריתך להרע או להיטיב
ודעת היטב כלומר מאד מאד וכך שכח היטב וכך ההיטב חרה
לך ואמת אודם טאון היטב כי יטיב אל אבי את הרעה עמך
כמו מ' אס ישר בעינו אבי ואם יהיה טוב לפניו להביא הרעה
עלך ועלתי את אונקך וכך על הרע כמים להיטב וכך מה ^{תיטיבי}

כמו היטבו אשר דברו והדגש הלמוד לתפארת המלכה כמו חרלו פרו
במש חרלו ונחה סא המעלה והוסב הדרך בואו כמטה אבותיות השמך ש
עם היו ברחב והנפעל ותר א כדוחלה אברה תקותה פיר ותר א כי
ימים רבים בתוחלת והנה אברה תקותה וכך וייחל עוד שכשת ימים
אחרים אינו מבטק נפעל כי אם מבטק התפעל ומשפא ויתחל
ולולי החית לא היה רגע כי לא יהיה מבטק אחר דבר והסכו כי אם בשני
במכוס ישמש וישמש ואחר שהנפעל מזה עטבו בהקך התוחלת
האוי להיות ויחל מבטק התפעל וטאב היה מה שאב אם היו היה
סתוזה אבל מדאצוה אצויה כמעט האית מבטק נפעל כמו
שכתבו בחלק הדקדוק והפעל הכבד הן תוחלת לדבריכם והוחלת
כי לא ידבר לא כן אחילה לפעך כלוב לאטב שאריך לפעך
ואוחיל שתלך ותכהר אבי בעצמי אלק ויקח שששה שבטים
מעני מעני אחילה אפשר שיהיה זה כן חיל כיוצא ויהיה חיל ויחל
בעני אחר כלוב איתן חיל למעני מרוב דאגתי והמיתני און פיר
ואחיל מכאב מעני ומכאב קירות לבי און יהיה מעני זה השדר ש
בעצמו וכך הפיר אמרתי שאיתן תוחלת למעני פיר עדין יקון הנה
אעם שהם עתה ברע והנה קירות לבי הומה לי ולא אוכל להחריש
ולשתוק מעצמתי והמיתני והשם תוחלת ממשכה הן תוחלת
כבוה יחס יחמתי אמרי פיר יהמה מומני בעת יחס הדין
ליחמה במקלות וכבר זכרתי לך דקדוק ליחמה בחלק הדקדוק
בתי המא בשדשו והפעל הקל וחמו הדין א תל ויחמה בבאן
לשתות עני חמימות ויחס וחמם בעני אחר והנפעל הנחמית
באלים ודקדוקו זכרתי בחלק הדקדוק ולפי שיתחמם בעת כעני

שירך לתוכחת' ומאזל סוד טובה תוכחת מגולה כלומר כשסגופיך אדם
הוא חבירו טוב הוא לו כלומר כשיזכיר את אהבו ויזכירנו בשתק
בנו לבנו ולא יזכירנו בגלוי כדי שלא יתבייש והקבוצ תוכחות בני אדם
ובקמץ גדול בתוכחות על עין כלם ענין הומות הדברים אחד לחבירו
בטעות והודעת משפטאים והוסר פתק התוכחות וקחב לענין זה
אשר הוסיף יין לבן ארצי אותה הוכחת לעבוד לי צחק פיר' זמן ומות
כתב' יכד הטועל העובד מעיקר זה הוא על המשקל סעול' ולא
יכל יוסף להזכיר את הסנים ולא יכלו מה יכלתי עשות' ובקמץ גדול
הסוף תחת החלם ויכלת עמך' ויחמד ארבי וכלתי' פיר' יכלתי לו' או
יכלתי ממנו' ובמשקל סעול' ולא יכלה עוד היצונו' ולא יכלו לטעות
הפסח' בלא אובל אנבי לבדי' ללא יוכל לבד' ללא תוכלי כפרה כאשר
יוכלט' שאת' השורף בהם תמורת חלם' שלא יתחלף עם אותם ששרשם
אכל' (והמקור בחסרון) הסא' ידעתי כי כל תוכנ' כמו יכנ' ומות
השרשם עבדי מילכ המים' ענינו סלג מים' יכת' ויכוס ויכתום
כאשר בתפוד ינה בזה השרש' וכן אמר' יהודה שאינו משרש כתת'
ולמי רעתי שהנבט במלה הזאת לשומה משרש כתת' עם חבדותיה ומתות
ממנו צדי' ונחת אתו טחון' ומעוך וכתות' ולא יהיה בזה השרש' ערדי'
ואל יקשה בעיניך שהושב הדגש בסא המעל כי כן קרא למלת הוי"ו
שהיא משרש וכל' וכן ויתמו ימי בכר את' מע' ירמו כאבן ששרשם תמוס
תמו' ויתבן טוב' כי שרש ויכתום נכת' יוד' עם אגמים יכלתה וילנה
מן המשנה ויללת ארדי' העת' בעבא הוא' וחרק היורה בקריאת בן נתני'
וחרק ואו וכן היוד' בקריאת בן אשר' ובקמת העוסתאות מצאתי בהסך
כמו שקראו גם כן בן נתני' ביקרונק בנח היוד' וחרק הבית ומה שלסגיה

דרך בהיטיבו את הנרות סוף בתקנו כלומר שהיה מדרש הסתילות
 ששורשן בלינה והיה חותה אפר במחיתה בנקרה והיה מתקן הנרות והיה
 במבוקה ובקך וכן אתי שב את ראשה ונתקן והשם מוסב שדהו ומת
 דמיו ישלם עכץ טוב והם שני שדשים ועטן אחר יק ויקן לנסך
 ושתו יקן נסיבם חמת תכנים יצם מרץ הרקח את כוס היץ החמה
 השקיתנו יקן תרעמה בפלס חסר הנסמך מרץ יקן הרקח היץ החמה
 יקן יקן תרעמה כיק הסוב נסמך את התאר עיננו למנו אלה המוסך
 חוקיהו בחיל כבד אמרי המרים ויתקן למרש מרץ הרקח כי הרקח
 תאר ולא יהיה חסר הנסמך וקבוץ מרחנו יקן בלשון נקבות ברמיזה
 ינות שמנים וסלתות יכח והוכח אברהם את אבינו ויכח אמוש
 ומשוכתק תוכיחוק אך רדבי אלסנו אוכח המרחתק וכיחך סוף
 יוכח עמך כלומר עזרון עמך הוכיח תוכיח את עמיתך הלהוסד
 מלפך תחשבו ושלא נזכר מועלו ממנו והוכח במכאוב על משכבו
 והצפע עם ישראל ואת כל וזוכחת ומיר ואת כל וזוכחת הם
 תברך משה אמל כי עם כל אלה הודרים שארעו לה באמרה אחי הו
 עם מרעה ועם אבימלך נוכחה שדה ונוכחה מאמור עוד אחי הו
 ואו וזוכחת מוחו וישא אברהם את עיניו וההתפעם ועם ישראל
 יתוכח והשם תוכחה ביום תוכחה ביזם שהזוכחתים במתבר בשכט
 ישראל כשהיו כולם כאחד הודעתי להם באמנה טובה תוכחת
 סוף האהבה מגולה בתוכחת כמ שאמל כי את אשר יאהב יי יוכיח
 ואמל הוכח לחכם ויאהבך וכשיוכיח אדם את חברו הגה האהבה
 תגלה בתוכחה והאהבה הויה טובה פאאהבה מסתתרת שיאהב
 אדם את חברו בלבו ולא יגלה לו את האהבה ולא יוכיחו בשעה

שעריך

למבוי זה ילדך והדומים להם והמקור ממה שכל נוכר פועל ממנו יום
הלדת את פרשה והדגש תמונת הנח ופיר יום הלדת לסרעה שנוכר לו
בן או מיד יום שנוכר הוא עבדו שיהיה עושה משעה בכל שנה בחותנו
יום וכתב בראו עם הדגש ביום הלדת אותך הראשון והשם ממלדת
בית או מעלדת חוץ או הוא תאר והוא העבד ולפי ששם המסוק הוא
מה שאם בת מבין חובת אבך כלומר שנוכרה לאבך מאשה
אחרת וזו היא ממלדת בית ובן שנוכרה לאבך מאיש אחר וזו היא
מולדת חוץ וכן תרש אונק' ויהיה ממלדת שם תאר על משקל מולדת
בשעמים ומודעת בנחים כמו שכתבנו בחלק הדקדוק והל' בין
שאוב לאבך קיים את אמה וזו היא מולדת בית בין שאוב לאבך
הוצא את אמה וזו היא מולדת חוץ כגון בת ממלדת ובת נתעה
ומולדת אשר הולדת אחיהם מיד בניס אשר תולד אחיהם
בחרץ מעלדתו ממולדתך ומולדתך וההתפעל ותיכח על מנת
משפחתם והלמד אינה רגועה והיוד סתוחה מעמדת בעיני ופיר
הדאו ממני נוכר כלומר שהדאו יחס' מרחה שבט הם והנפעל רגועים
לך אם ילד גי' ובא דגש תמונת הנח אמה נוכר להרפא וכן חתמה
נוכר לו בירושלם וכתבנו שם בזמן עם הדגש ושם נוכר הנוכר ילד
הילד אינו בשש נקוד' לא היה לה ילד נקמדה היוד מפני ההנפק
ויבאו ילדיה ילדיה תמלחה ובא בחרץ היוד הלכ אתם ילדי משע
ולקחה אח' לי את הילדה הזאת בסתח היוד וזוהו תמונת היוד אח' ^{הוא}
לה ילד בכלם חכם ומא' ילד בית' וילד ביתו ומא' את הילדה הזאת
ותנ' וכתוהו פעול' ושם ליכרי הנערות כי הילדות והשחרות הכל
שמיחבוח ביכדותך ולפי שהזמן מולד הקורות נקראו קורות ^{הזמן}

בשבת שמעתי שגור ומשיל החרק במה שלפניה כמו ליראה לירעה בירעה
אנכי הירד ומעוז חלמך ותבית בחרק יאלץ שימון ענין היכלה החר
השמעת תקול בכאב הכב וקרא עם יכלה למרדד לפי שהמקום החרב
והשמש ישמעו בו קול החרות הנושבות בו כקול היכלה והמקום מן הקט
הזה חרת לבת משפטן ללחת בסלם לרדת לעבת ונפלה למד הפעל
לכבוד קריאת שלשה למדת צחות והפעל הכבד מה' והליל כל
יושב החרק היכל ברוש היכלו כל אלפני הבשן ולשון העבד והיוני
שוים בזה לכן יליל מואב למואב כלל יליל מושלן היכלו החר
פעל יכא ופיר הגוים המושלים היכלו אותם ידך והרה עמולו
שקבלת חלתי ונח ילדתי וילדו לו בטעם או בנינים אני היום ילדתך כל
כאילו היום ילדתך למלך בעצב תלדי בטעם גם כן ילדתי הנך הרה
וילדת בן אמרו שהיא מלה מודעבת מן יולדת וילדת או יהיה מבני
פועל על משקל שומטת מן למשומטת יתחנן יולד חכם הרה וילדת
יחדו ככירי יולדת את היולד החי אדם יולד אשה ואם שמורת
הילודים לו בירושלם הרה עמל וילד חן לדת חק ומעמלן ימיה ללות
והשם מלדה ומבטן ומחרון וסח חן ללדה תאר בפנס עדה וכן כפיו
אשת לדה ויהיה אשת מוכרת כמו אשת יסת תאח והפעל הכבד יתח
המילדת ונקדחת מילדת לפי שמאייעת היוולדת ללדת ושלא נזכר
פועל מזה אשר ילד לו ילדו על ברכי יוסף בשרם הרים ילדו כללה
שדצתו בכח היצירה ונמתבו בווא עם הרגש אשר יולד לשם אדם
לעמל יולד לבשר היולד וכבר אחר והוליד בן מריץ אם אני הנמולד
הרו עמל והוליד חן בכדי ובירד וילך בטעם ולנות והבטן הוא על
הכבד והקל מנקבה בדי ומעמלים על הזכר כמו וכוש ילד ומתכשר

ילד

למדת

אם תטע' והחרכת את ימיה' וכל ימי מלכותך בלשון נקבה' ואת הים
היחיד מושל בקר הנחשת אשר תחנה' והקבוץ ולמקוה הכמים' קרא
ים' על ימים יסדה' ער נשברת מים' ידע' ולפי שהים הגדול
במזרח ארץ ישראל קרא ספאת מערב ים' ים ודרום ירעה' ימה
וקרמה' ואמער שמרש ים ימה' ודגש הננו' והקבוץ יוכיח' או
היה שרשן ים וימה הדגש תפודת הנח והרחה קמעותו' כי כנים
קמץ וכלת ים סוף' ועל ימה השרש' אשר מצא את הימים
והם הטרדים כי הם מהרבת שטן במינים הסוס והחמור' ובאמון
אשר מצא' מיל מצא בדתו' כי היה חנה החמורים וחשב
בדתו שירכבו הסוס עם האתון' והוא המציא זה המין בעולם'
ואמון הכל ענה פסול היה והביא פסולים לעולם' כי בן עבנו
אחין היה שטח עם אמון והוליד ממנה ענה' יבן אם השמאל
ואימיה' בנח היור' מיל אב' אמך לעד ימץ' מימינם ומשמאלים
בנוע היור' התאחד הימני' נחה היור' ובא אמך נפה תמורת
היור' במלת כי תאמנו וכי תשכמו' והתאחד ופני ארזיה א הימני'
ואמנה עם יבן' או עם שבת' מיל אמך עד הימני' וכן חותם עם
ימני' כי ישית אבין יד ימני' יד ימני' ויאב' יד עדו הימני' או
הימני' תארסוק' וכן שים ימני' עם ראשו' היד הימנית' וכנה
מיד בלשון' וכד כמך והנה יד שלוחה אב' והנה צו בעלת ספר'
יכתב ידו לאי' וכן כנב ימני' כנב' או ירעה לב' יד ימני' כלב'
יד ביד הימני' כמך יד ימני' ושמן' ימני' יקרה' עמר שנו עוד בעד'
כנ' ולפי שחכה הוא בעד הימני' כנח הכח בימני' וימנינו ימני' שחר'
כלב' כחם גבורתם' שחר' וה' אדעם מיל אותה לשון שבועה כנ'

יבד' כי לא תרע מה יבד' יום' ונא' אלה תוכלת יעקביוסף' רב' הקורות
אשר קרוהו בדבר יסף' וסבת וירדתו למצרים' אלה תוכלת נח' כולם כל
מולדתו' וקורותיו' סמי' שזכר וזכר נח' שלשה בנים' ואחר כן' ספר קורותיו'
ות' בכל מקום שתמצא לשון תולדות' מקומות יורה עליו' אם כלודת עמה
אם למקרים' ולפי שהם מוליד המה שבות והעבות נקראו מחשבות
הלב יבד' וביבד' נכרים ישפיקו' ויש משרש' וביבד' נכרים כלומר
שפסקו בחכמות הדיעות שיתעסקו שמחדשים בכל יום' והתאר'
לעבר היובד' ונא' כל הבן היולד' ואלה שמות היולדים לו בירושלם
היולדים לו במקום הזה' ידך' ויבד' ימשה' יבד' נח' ירי בקרבעו' ונכונ'
מא הנעל במלת אלה שזכר' וערום' והגזעות תלפנה חלב' לרב התמות
הגדת החלב כנה ההליכה לגזעות' ואעפ' שהחלב הוא החולך והגדר' ון
יבד' מים כנה ההליכה למפיקים' ואעפ' שהמים הם החולכים והגזרים'
ועל הדרך הזה תרדנה עינינו רמשה' לכו ונחשפה על ידימה מחשבות
לכה נח' אנסכה' לכו נח' ונכחה' לכו ונמדתו' לכו ונכנו בלשון'
באלו המקומות אף עתה הלכה רמשה' אלא דרו המעשה כמו
שכתבנו בשש' יהי' ונכתב מה' לשון' הלכה בלא הא בשפשה מקומות
לך נח' אתי' למקום אחר' לך' ונקרבה באחד המקומות לך' ונתרדו
כנים דברי הימים' אותי' נהג' ויבד' סתח מפני ההעמדה' והמעפ'
הנוסף היכי את היולד הזה' והוסף מהמה' והוכלת עורים' ויון'
יוני את הים' ידך' או גרב' או ילפת' ברעו' רל' ון חזניד'
המסדות שמוסבתו עד יום הגיתה' ידך' יסק' מעט ויעף' בש'
נקוד' אכל היסק' מין ממנה הארסה' ים' כמים לים מכסים'
כהעלות הים לגמלו' וים אמר' אין עמדי' הים ראה וינסו הים' אני

ימך ובכבודם תתימרו' אמ' בו התעוים תתמקטן ויתכן בו שהיוך
תמוות אסף יאמר מעטן וי' האמרוך היום יתאמר כל מעלי און'
על יתאמר ותתרומו' וכן יתאמר ינה ולא תונו איש את עמי
הע' בך והאכלתי את מונקי' וכן הפעל הקל העיר היונה חרב היונה
הר' היונה ועל דעת ר' יוסף בנים יחד' על משקל ננים ענין האוצרה
יזע' והוא ענין קחת ממון אחרים בדרך מקח וממכר או בזולתו
שלא מדעת' או מדעת כמו ולא יזע עוד נשואי את עמי כלום
יקחו נחלתם בחזקה' וכן להונותם מאחזתם' וכן ת' ולא יסון למנסהו'
מאחזתהו' וכן והאכלתי את מונקי' וכן בנים יחד' חרב היונה'
העיר היונה' יאמר הכל כי יש אוצרה בדברים' והו שאם התת הכתו
וגד לא תונה ולא תלחד לא תונה בדברים' ולא תלחצנו בממון' שלא
יאמר לגר זכר מעשיך הראשונים' וכן אם היה בן גרים לא יאמר לו
זכור מעשי אבותיך' וכן אם היה לישראל בעל תשובה לא יאמר לו זכור
מעשיך הראשונים' והביא ר' יהודה בזה השרש ובה הענין ואחריתו
היה מונן' והנכון יותר שיהיה משרש עני' יצח לא הנח אדם
לעשקם ונחיהו בגן עד' הניחו לכם למשמרת' וינח לפני י' ותנח
בגדו אכלה' והנחתים על ארמיתם' ועמה הנחה לי אפרים הנח לן'
להניחו במדבר' ושלא נזכר מועלו' יצענו ולא הונח לנו' והניחה שם
על מכנתה' והשם ורחב מקום המנח' חמש אמות סביב סביב מיל
המקום המונח מלבנותו' כלום שהניחו אחתו אויך שיהיה חצר חמש
אמות סביב' ולפי שנים מקום בשבא כחך הסמוכים אחתו כי המנח
שם' כלום מקום ההנחה' ענין הכל עזיבה' והוא קרוב לענין מנוחה'
כי העזיבה הדבר והמונח מלהתעסק בו הנה הוא נח מהמדבר' וכן

הערבי שקוראים לשבועה ימין למי שאמר אשר פיהם דבר שקח אמ
ושבועתם שבועת שקר והתורה עוד והמים קמוצה ויקרא שם הספ
יטן את איבועו הימנות ועל בהן תכלו הימנות וכתב ל יונה בויב
פן קמץ להבדיל בינו ובין המתחשים אם שבט בטמין איש ימני
וכן כתב ל יהודה ונתנו בגנהגן מן שבט שמה בקמץ המים גם כן
מסני שזה לעבמת ואעם שבטמאלי אין ידריך הבדלה ויסה כתבו
וכן מצאנו במשנה לענין זו ההבדלה באמדם במשנת פרה אמר
יהושע לא שמעתי לא שלשית אמרונו מה לשון שלשית אמר להם
שמעתי סתם אמר בן עזאי אני אפרש אם אתה אמר שלשית שלשית
לאחרות במען וכשאתה אמר שלשית בת שלש פעם מוציא בן
כהם רבעי אמר לו מה הלשון רבעי אמר להם כך שמעתי סתם אמר
בן עזאי אני אפרש אם אתה אמר רבעי רבעי לאחרים במען
וכשאתה אמר רבעי בן ארבע פעם ונתחבר שם העצם מוכנו
ואביו קראו לו בטמין פיר בן ימין ופמי שהימין ככבר וחביב על האדם
מה שמאל והקטן שבבטם חביב על האדם יותר קראו בנימין כלום
בן ימיני חביב ונכבד עלי דנתיחשו בנ שבטו אמין פעם עם השם
המלא כמו לבן ימיני ועם הימין כבדו כמו איש ימיני ונקראות
פאת הדרום ימין כי הוא לימין האדם בעת שפנו למרחק כי פאת
המזרח תקרא פעם כמו שנקרא המערב אחר עפון וימין אתה
בראותם וכן בתוספת חתיו תימץ אמה מתימץ יבוא תימנה
ומרחא וכן נקרא דרום ערב ונסמך אמר תימנה נגבה תימנה
ואעם שהכל אחר פני ארצות עפר מסאט הין אוכלתוססת באור כי
תימנה לשון מסאט יותר מגובה וכן קדמה מזרחא היפוך העני

ימין

בהוסדום

התקנות ואבן למוסדות ומוסדות השמים והנעט נוסדו יחד
 יחד יבני ואעם שאם קרובים בעט העצה והסוד גם כן כמו הם יסדת
 יבני כי כן יסד המלך וכן ואכה הוסד שלמה מיר ואכה התכונות
 אשר נתיעף המלך שלמה לבנות בהן את בית האלים והעצה והסוד
 לקח מאביו כמו שכתב ויתן דוד מלשמה בנו את תבנית בית האלים
 ולא ימלט מהענין הראשון כי בכללו הם כי העצה והסוד למעשה כסוד
 לבני יסד עלבשר אדם לא יסד חסר המועל כלום הסך שבני
 עלבשר לא יסד כמה הענין וכן וישם בארץ חסר הכשים יהיה
 סוף וסוף בעט אחד ושד אמרו המדקדקים שהוא כמו יוסף
 והוא שלא נקד מוטו כאשר סוף וכן מרשו וישם בארץ כמו וישם
 יסף ולא יסף עוד לרעה ולא יסד שוב אפן עוד יסדת
 על השמירה אשר שמת בקווי גדול ולא יסף מיר ולא יסף עוד
 קול במוהו גדול ויתנבאו ולא יסמו מיר ולא יסמו עוד להתנבות
 כמו שאמרו הרב שלא התנבאו אלא אותן הידם בלבד והמתנים
 הוציאו לעט אחד ולא פסק ולא פסקו אם יסמים אפני הנבי
 יוסף על ימיר הנבי יוסף להסכיא את העם והנעטלים הוא על
 הוא על שבאנו ונוספה נחלת יש מסוד ונוסף עוד והנעט הכבד ושנים
 ולא אוסף לא אוסף לשמע יסף יי ליבן אחד וכור מלחמה אב
 תוסף בסתח בה לא תאסימן לתת תבן נכתב באמף במקום ואו
 וכן ויחוסף שאול לוח אלת תוסף על דבריו אלת תוסף על דבריו
 בעני שבאין כי לא תוספי יקראו לך רבה וענוה כי לא תוספי יקראו
 לך גברת מילכות שמהם מלתי בעט אחד לבדו וכן הוא המוסדות
 עליהם ב' בטעם מלתי עמך חכם ידוע ור יונה הכריש ביניהם

הדבר למצח הגה הוא גח במקום שצוחוהו ולא יציעוהו אמרן היה מצח
הענין טוב מסא קפנות וברי חכמים בנחת בשמיעים והיה כחת כן יצו
בשקל שחת כן ישח רעת כן ידע וכן ונחת שולחנך כנהה השדש ופיר מנה
שמענה בשולחנך וכן אם יחד על עטר נחת ול שיהיו אבריו מנחוס
על עטר או יהיה כמוכרד כמת וירד ונחת ופיר כלבו יחד נרד על עטר
עק ונקת חכמים ראש פתנים ינק כאשר ישח האנץ היונק
והפעל הכבד וניקחו רבש מסלע ותיניק לך את היקר להניק את בני
והניקחו לי אשה מניקת ידוע ונקראו הנטיעות הילדות הרסות
ונקתו כמו שנקרא היקר יונק ויעל כיונק לפניו ולכן ינקותיו
ולרא את ראש ינקותיו קטן יסד יסד ארץ על מכוניה ויסדוק
בספדים וצור להוכיח יסדות כיהוא על ימים יסדה החלן הערובות
ליסד בדגוש וביוד והפעל והיכלתוסד למן היס הוסדה והיא
והפעל הכבד יסדת עז כי כן יסד המלך ירי והבבל סרו הבית הזה
בבכורו יסדעה כמסד אבנים יקרות והתאר העני יסד בכנין אבן
והוא פתח ושלא נזכר פועלן והכל לא יסד והפעל מהפעל הנוסף
מסד מסד הראשון הפה והוא שם והשני פעול והוא דגוש או יהיה
הראשון פעול והשני הדגוש שם כמו שכתב ר יהודה והן טעם כמו
שהשני פעול ר יונה לומי ששבתם פעוליס ומה טעם לשני פעוליס
כאחד אבל הנכון כי האחד פעול והשני שם וכן טעם הלויס הלויס
האחד שם והשני פעול ושלא נזכר פועלן ממנו הוסד בית ירי והשם
אל יסוד המנובח ערות על יסוד ובשדך הוה יסדות הנמשכה ממנו
ובהא הנקבה יסודיתו בהרד קרש ובגא בע המסד עד הספחות ולא
מטה מוסדה מוסדות הנלשנות ונחולם ותלום מוסדי הרים ובקב

הנקבות

מוֹעֵד מִהַבְּקָר וְעַד עֵת הַמּוֹעֵד וַיֵּאכְלוּ אֶת הַמּוֹשֵׁד שְׁבַע יָמִים מִירֵגְבֵי
 הַמּוֹעֵד מוֹשֵׁד וְשֶׁבַע וּבְהַגִּים וּבְמוֹעֲדִים וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְגַלְאֵי אֵץ
 בְּוֹדֵד בְּמוֹעֲדָיו בְּקִמְיָן הַעֵץ וּפְרָחוֹ תֵּנוּ הַקְּבֻצוֹת וּלְחַדְשֵׁים וּלְמוֹעֲדוֹת מִירֵגְבֵי
 הַכֶּלֶב וְזִמְרֵם וְסִיר וְעַד עֵת מוֹעֵד מוֹעֵד הַקְּרֵבֶץ שֶׁהוּא וְצִמְד הַשָּׂחָר וְהוּא
 אֲרֵבֶנֶי שְׁעוֹת וְכֵן תִּי מִדְּאֵתֵנְבִים תְּמִידָא עַד דְּאֵתֵסֶק וְנִקְרָא מִקּוֹם הַקְּבֻץ
 לְמִנְיָן יִדְוֶנָּה מוֹעֵדָה שְׂמִינֵן צוֹרֵדִיק בְּקֵרֶב מוֹעֲדִיק וְלֵל בְּקֵרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 שְׂהָיוּ נוֹעֲדִים כִּסֵּם כֹּל יִשְׂרָאֵל וְכֵן שְׂרָסוּ כֹל מוֹעֲדֵי אֵל שַׁחַת מוֹעֲדוֹ וְכֵן נִקְרָא
 אֲחֵל מוֹעֵד לְפִי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל נוֹעֲדִים וְקִבְצִים שֵׁם וְעַד לְפִי שְׂנוֹעֵד הַשֵּׁם
 שֵׁם עִם מִשְׁהָ כֹּל שֶׁהוּא וְנוֹעֲדוֹתֵי לֵךְ שֵׁם קְרִיאֵי מוֹעֵד כִּשְׂהָיוּ נוֹעֲדִים
 הַגְּדוֹלִים עַל אִיזָה דְבַר שֶׁהָיָה הָיוּ הֵם קְרִיאִים כִּי הָיוּ אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים אֲנָשִׁי
 שֵׁם בְּהַר מוֹעֵד בִּירְחֵי צִמְוֵן מִקּוֹם שֶׁיִּתְקַבְּלוּ וְיִתְעַרְוּ עִם כֹּל הַמַּלְכִים
 בִּירְחֵי צִמְוֵן וְהוּא בְּבֵל וּבֵית מוֹעֵד לְכֹל חַיִּי הַקְּבֵר שֶׁיִּתְעַרְוּ עִם כֹּל חַיִּי
 בְּבַח קִצֵּם וְהַשֵּׁם בְּמֵלָא עַרִי הַמּוֹעֲדָה מִירֵגְבֵי שֶׁהָיוּ אֵלֶּה הַעֲרִים לְהוֹשֵׁד
 שֵׁם כֹּל מִמֵּה נֶפֶשׁ בְּשִׁגְגָה וְכֵן נִקְרָא הַקְּהֵל עוֹדָה קְרִיאֵי עוֹדָה עוֹדָה
 יוֹי לְפִי שֶׁהֵם נִמְצְוִים בְּהַקְּהֵל יָחִיד וְכֵן אֲסִימַת הַדְּבוּרִים וְהֵנָּה עוֹדָה
 וְדוּרִים בְּהַחֲסֵם יָחִיד כִּחֲלָהֵם נִמְצְוִים זֶה עִם זֶה לְבֵא בְּהַקְּבֵעִם יָחִיד
 יֵעָה וַיֵּעָה בְּרֵד מִחֲסָה כִּגְבִי יַעֲבִיר וַיִּסִּיר וְנִגְזָה נִחְלָל וְחַת הַעִים
 שֶׁהָיוּ מִסִּירֵי בֵּהָן הַדֵּשֶׁן כִּתְרָה וְנִמְצְוִים אֵל שֶׁהָיָה גוֹדֵף בֵּהָן אֶת הַדֵּשֶׁן
 יֵעָה אֶת עִם נוֹעֵגִי כִּמּוֹ עָגוּ וְעָגוּ בְּעֵינֵי אַחֵר וְכֵן תִּי יֵת מִדְּוֹסֵק
 עִם תְּקוּף וַיֵּשׁ מִמֵּרְשֵׁי כִּמּוֹ לוֹעַז בְּחִסְרוֹן לְמִדָּה בְּנוֹן כִּמּוֹ לְשִׁכָּה נִשְׁכָּה
 וְעִנְיָנו כִּמּוֹ מֵעַם לוֹעַז יֵעָסוּ מֵעַם יְדֻקָּה יֵשְׁטֵנִי מֵעַצֵּן עוֹטָה
 אֲחֵר בְּשִׁלְמִיָּה וַיֵּעָסוּ וְעָטָה בְּעֵינֵי אַחֵר יֵעָלֵךְ מֵהַ הוֹעִים עִסְמֵל וְחַץ
 בִּשְׁעֵי מֵלֵךְ אֵלֶּה וְהוֹרִימִם לְהֵם עִמָּם לֵתֵת הַתּוֹעֵלֶת וַיֵּשׁ שְׁעֵינְבֵד

ואין ידך הכל ענין אחר יסר יסר לך באותי ואסרם והנמעל הוסיף
והנמעל הוסיף שופט ארץ בדברים לא יסר עבד והנמעל הכבד יסר
יסרני יה ויספתי ליסרה אתכם הרוב שדי שאור מקור ואם היוד בחר
ויסרני מלכת ופא הסמך המעל בימי שלא מודך חבריו ואפשר שיהיה
ויסרני מהקל ויוד הכתובה יוד איתך והיוד פא המעל נבלעת בדגש
כמו ובמקבות יצהו והשם מוסר יי בני אולתמאס מוסר שלובנו
עליו מוסר הבלים עף הוא ואהאל מיד הרוב עם שדי יסור עם כמו
מוסר וכן מיד המדרך המוסר הוא שיריב האדם עם שדי והנמעל
מורכב עם התמעל ומוסר כל הנשים משפטא ונתוסר כל עם ענין
מוסר יש בדברים ויש במכות ומה ויסרו למשפט ענין הכסף אגרו
החרישה כמשפט הודיעה ועא מוסרם כשנמע לעצתם וכבד אחר
ואני יסרתי חוקתי ודעותם והשם מוסר מכלים פתח ובחלם תמורת
השודך ובמוסרם יחתם ובכרי סתחת למוסרי ובעשה עין המעל
כן יחזקו מוסריכם התסתחי מוסרי צואהך ובקבוצ התקבות נתקן
מוסרות ננתקה את מוסרותימו ומוסרות ערוך מי סתח ענין הכל
קשיחה יער בין המועד אשר יערן אשר לא יערה ואם לבנו
יערנה והנמעל ונוערתי לך שם כי הנה המכלים נועדו אשר
אושר כלם שמה והמעל הכבד כי מי כמות ומי יעידע והנן רוצה
בזה ובאחד אשר בספר אכלם למשפט כי יעידע הנן רפה
מועדים לסני וירי אנה מסך מועדות ענין הכל ענין זמן ור
יהודה חלק לענין אחר יעידע וזון ידך כיהם מעט זמן ופי
מי כמות מי יעידע ומי יזמן למחציתם למשפט מי יעידע
מי יזמן למשפט עם השם ית והשם במתנה תגשמיטה כי יתן

וְלֹא מוֹעֵדָה וְהַקְבֹּץ יִלְכֹּץ בְּמוֹעֲדוֹת וּמִמּוֹעֲדוֹתֵיהֶם יִקְבְּעוּ וְהַתְּמַעַל
אֶת מִינְעֻץ מִה אַתֶּם נוֹעֲדִים וְאֵת יוֹעֲדֵי חֲכָמָה וְנוֹעֲדָה יַחְדָּיִן
וְהַקְבֹּץ הַמְּלִיךְ וְהַתְּמַעַל וְהַיִּעֲצוּ עַל צְמוּקֵי יָדוֹעַ יַעַר יַעַר
וְעַל עֵץ בּוֹ בְעֵצֵי הַיַּעַר וְיִטֵּשׂ בַּיַּעַרִּים וְהַקְבֹּץ בְּלִשְׁתֵּי נִקְבֹּת וְיִחַשֵּׁף
עֲוֹנוֹת יָדוֹעַ וְעַל אֲכֻלְתֵי יַעַרִּי עִם דְּבָשִׁי בַּיַּעַר הַדְּבָשׁ קוֹדֵם
שִׁי צִיָּא מִמִּנְהָ הַדְּבָשׁ טָרָא כֵּן בְּרִשְׁקָא בְּלִשְׁתֵּי יָפָה מִה יִמִּית
וְהָ נַעֲמֹת מִה יִסּוּ פְעֻמְךָ וְיִיף בְּגוֹלְוֹ בַּחֲרֵק הַיָּרֵד הַרְאֵשׁוּעָה
וְזוֹ הַשְּׁנִיָּה בַּקְרִיָּאת בְּנִסְתָּלִי וּבַקְרִיָּאת בְּן אֲשֶׁר וְיִיף בְּשִׁבְלֵי
הַרְאֵשׁוּעָה וְחֲרֵק הַשְּׁנִיָּה וּבַמְקִיָּצִת הַסְּפָרִים מִצִּיָּאֵתִי בַּחֲרֵק ^{הַרְאֵשׁוּעָה}
וּבְשִׁבְלֵי הַשְּׁנִיָּה לְבָן אֲשֶׁר וְזֶה הִיא קְרִיָּאָה נְכוֹנָה עַל מִשְׁקָל וְיִשְׁפֹּט
בְּמֵאֵר מֵאֵר בַּקְרִיָּאת בְּן אֲשֶׁר מִלְעִיל בְּשִׁבְלֵי פְעֻמִּים וּבַקְרִיָּאת
בְּנִסְתָּלִי מִלְרַע בְּפִשְׁטֵי אַחַד לְבָד וְזֶה כִּסְלֵי הַיָּרֵד וְהַמָּא יִסְמִית
מִבְּעֵי אֲדָם וְכֵן הַתְּמַעַל חֲסָף קָמִיץ וְהַשֵּׁם מִצִּיָּו מִכִּלְלֵי חֲסָף עַל יִסְי
חֲכָמֹתֶךָ בְּשִׁבְלֵי לְבָד וְהַרְאֵי בַּקְרִיָּץ חֲסָף מִה טֹבֵן וְזֶה יִפִּין וְהַחֲסָף
יִה עֲשִׂיתָן יִה אֵת רַעֲיָתִי וּבַחֲסָלֵי הַלְּמֹד וְהַשֵּׁן עֲגֻלָּה יִסְמִית ^{מִצִּיָּו}
וְאֵעַם שְׁעִתָּב בְּשִׁתֵּי מִלְּתֵי עֲנִיב מִלְּה אֲחֵת וְכִמְוָה פִּקְחֵקוֹחַ
וְהַבֵּן לְבִרְאֵי חֲסָם וְהַרְאֵי יִהָגֵנוּ עַל מִוֹת וְהַתְּמַעַל לְשִׁוֹת חֲסָם
לְבָד וְתִתְקַשְׁטִי וְתִרְאִי עֲצֻמְךָ שֵׁאת יִהָ בְּעֵינֵי הַעֲגֻבִּים וְהַתְּמַעַל
הַלְּבָד בְּכִסֵּף וּבְהַבֵּי יִכְהוּ יִפִּחַ וְיִפִּחַ לְקִיץ וּבְכִסְמֵךְ וְיִפִּחַ חֲסָם
פִּד הוֹבָה וּמִצְעָרָה וְהַתְּמַעַל מִכִּיבֵן תִּתִּיפֵחַ תִּמְרֵשׁ לְמִיָּה פִיד
תִּהְיֶה וְתִהְיֶה וְתִקְוֹן עַל הַרְאֵי יִתִּי דְבִישְׁתָּהָ וּמִפְרִסָּה יִהְיֶה
אֲנִיָּה וְיִכְנֵס לִי וְאֲמַעַד שִׁיָּהָ וְיִפִּחַ לְקִיץ מִעֲדֵשׁ מִיָּה כִּמְו
יִפִּחַ כְּזָבִים וְהַעֲנֵן אַחַד יִפִּעַ וְחֲלָלֵן יִפִּעֲתֶךָ שֵׁאת חֲכָמֹתֶךָ

לקבל התועלת מה אונעל מחסאותי ומה צועל כי נסגע בו וחלק ר' יונה לכות
יועילו לעטן אחר כלובי ישתדלו ונדקשו להיותי ואין צריך להודיעו מעט
ופיר להיותי יועילו לבסעותם כלובי הם שבחיים להיותי כאילו ימדי
תועלת גדולה להיותי ולא עזר למן כלובי זו התועלת לא עוזר למן והי
שבחיים ללא דבר לתועלת שלא יהיה להם בו עזר על פני צודי היעלים
יעלי סלע' איבת אהבים ויעלתחן תת אקו יעלא תוא תיש הבר
יען אשר עשית יען אשר לא יראה לעין הוח את הארץ יען אשר
י' אותי יען וביען במשפט מאסו' כולם פיר בעבור ונכסל יען
וביען להודיע כי הרבה טעמים יש ללאטולם ולגלותם בעבור כך וכן
ואת בת היענה לנצות יענה כי ענים במדבר הם עופות שופי
מדבר שמעמי עים קולם כקול יללה יענה ולא חיים בדי א
ויעפו לא יענה ולא יגעו ויעטו נערים ויענו ולא חיים בדי ריק
יעטו והתאר לשמות היענה ענין היענות ידוע וכן לעות את
יען דבר והוא היענה לשמות את דבר יען' מענה ביענה כמען
ענה' וביענה מעול' בפס' מדחק' וביענה שם בפס' ביקר' ופיר'
הפסוק גבד'א שראיתי בחגיון בתחלה שהיה ענה לפי ענה ראיתי
ענה שהיה נוגע אלי' וע'א ותועמת הרים לון' כתועמת ר'אם לו
וכסף תועמות לך' ענעם ענין חוק' יען כי י'י בבאוד
יען וכי יכר' אשר יעני' אי יען ענה' אי ענה עליו עני' ר'
בעני' ופיר' שאשים השגותי ועני' עליו' ואי יען' וכן נכסי'
אוחתך' בפשי' וכבר הודענו על הענין הזה בשרש אוח' עני'
ענה ותפר' יוען בליעל והשם ענה ובסמך ענת' ופיר'
עבות מרחוק ועם הכני' בדבר הנכרים לבד' נלחית בחב' ענת'

גלות יצאנו ממצרים ואתה וכל ישראל יצאתם ממצרים ואתם יצאתם ממצרים
לפי שנים שנים וכל שנה שנה היא כשען לכלך את לבגדים מלכותיים
הגדים היואים ונתשטמון יצועים ובהכנס העין והלמד היואים
המעוות הבנים והבנות וצאצאי מטיך וצאצאי ישראל כלומר
יצאות הזרעים והפעל הכבוד והוצאתי אתכם כי הוציא יי ויוצא
החובה ויצאיותו לחרשי העין הוציא אתכם לעשר חרשי העין
מנחם את הכסף עלי שדחל כלוב הוציא את עליהם שהם פרעו אותן
והכווי בהראותיהם היצא אתך היא מוצאת ושלא נזכר מועטן והיא
מעמים הוצאה והעם ומצא הסוסים כי לא ממציא ומצאיהם סיר
ממצא העמים וממצאיהם וישרם למצא רשת בשבא ובקמין
מצא בקר וערב תרען במצא גולה וכתב משה את מוצאיהם
ויתכן להיות למצא דעת מעבד מצא לפי שהוא בשבא ושם
עם כי חיים הם למצאיהם וכל וצמות הוצאות יצב אתה
הצבת כל גבולת ארץ יצב גבולת עמים כמו יצוב היצובן משחית
והנה מצב לויר דרך קשתו ויצובי ולהצוב הדרבן סיר סחרד
הדרבן ולהעמידו בתוך המלמד וזכר מועטן שלא נזכר מועטן מנה
והצב גלתה העלמה ואין לו טעם רק הנכון במילה הוצאת כמו
עמיר רב ושמוא הנגד אל כי הצב שם המלמה והנפעל מצב לרב
יי מצב יצובו כשר המצבה לא יכלכל סיר החולה שהיא עומדת
מצאיהם שלא תוכל לבטל כצבו כמונר וההוצעט ויתיצב מלאת
יי ויתיצבן מלכי ארץ ותתצב יחותו מרחוק מי שסמא ותתצב
וכבר זכרו דקדוק המילה הוצאת בחלק הדקדוק ואמר יהודה
כי יצב גבולת עמים מקור מצ הדגוש כלם ענין העמודה

על וסעתך סיד וזהך הוסיע מהב סארץ נגלה בזהו וככבודו ועלעת רשע
הופעת הוהרת עלעצתם כלות שתשלים עבתם ושיציע אליהם בעצתם
זהך ורצוק ונהסך זו העטץ ותוסע כמו אסם ותחשך ואמ בלשון
אורה לכנוי השלסרשן כמושמש ופיר המוסע והצאור שבה הוא כמו
אסם יפת תנוכלכם מוסת אפי מוסתרכם את כל המוסתים הא
עכנו כמו אות אלה שמלת אות נוסלת במקומות שלא תסול
בכם מלת מוסת כמו איש עם דגלו באותות והיתה לאות ברית
ולא תסול באלה המקומות וברוכיהם מוסת כי המוסת הוא דבר
עבואה להאמר בן דבר כיוצא בו שעתיד להראות ומלת אות תבא
גם כן בזה העטץ אם שסעמים תבא לסימק לבד ולא כן מלת מוסת
יצא יצאת לישע עמך וביא ערום יצתי חסר האלף וכן
היו צאת מוכן רגליה כשגגה שיוצא מלסכ השלים משפט שיוצא
אך יצא יצא יעקב לא יצא בצבא יצא כאחי ואמ אתכם
כלב יצא ממקאמו ממערת עולם שידו שפכה בעבורי ונעמד
אתכם עד אשר אדע מה יעשה לי אלהים כי שמא שאול היה
שוכח אותם לשנאת דוד בנם טוב בתי כי תצאי עם נערותי
פיר כי תצאי לשדה עם נערותי היוצא השדה פיר היוצא מכ השדה
או הוא כעל לבד ופיר אשר יציא השדה העיר היוצאת אלף
בעל יצא כמשחשבו אנשים כי יוצאת על כנסת העם לא על העיר
עצמה כי כן דרך הלשון לאמר עכץ אנשי העיר עם העיר כמו ותבא
העיר במצוד ועשתה עמך מלחמה ואם לא תשלים עמך ארץ
תחטא לי וזאתם רבים והשם מייצא מעין ויתכן היות תאר
ומא השם בגללי יצאת האדם וכסית את יאתך ובחלם צאת

לפועל בית המקדש הוא הנקרא יציע ונקרא תא ונקרא צלע והו שאר
מש צלעות סביב פתח הצלע התיכונה כבר פרשת מטות היטב ^{בשרש}
ומיר אהרל מזה אהל בל יציע והצנן נוספת והוא שם דבר או ^{תאר}
ועיר אהל שלמ יודר ושלמ יהיה מצע לעולם לא יהיה פרוש לעולם
צק ויצק עכיה שמען צקע לחש בחסרון הפא והנען נוספת ועוד
נחבבנו נח העני ויצקו על העלה אמר ל יהודה כיהוא עתיד והיוד אית
ווד השרש מעמדות בעניא ונכנן הוא אית להעצב עליו ור יונה אמר
שהוא צוד והיוד יוד השרש ובה מעמד בגעיה כפון משכנו וקחו ^{לכם}
ציע וגם זה נכנן צק לעם ויאמלו סיר צק התבשים בקערות לעם וגם
צק בזמם כנס מעטים וצמחם אבל ויצק רם המורה אמר חיק הדב
פעל עומד ויתכן להיות מן השרש הזה וצוד יצק עמודי אמר זה להפלות
הרבו כאילו הצוד מולו היה מותק העמק או יהיה מידו מן הצוד הין
יצוקים פלג שמען וכן יצוק בחושה כלומר מן האבן מותק הנחשת או
היו שמהם פעלים עומדים מעני העני כמו שאנו עתידים לזכרם
והמעל הכבוד הם מעשים אלה והיא מוצקת ושלמ נזכר מועלו מרעו
יצק חן בשטותו נהר יוצק יסודם מיר ביסודם ^{כולם} עני יציקה ואין
לחנק עני התכה מעני יציקה כמו שחלקם ריונה כי היציקה ^{וההתכה}
אחר הוא והוא חנק לעני אחר ההתכה יצוקים ביצוקתו ונדבר היב
במא יצוקים במצוקתו והנמרד מוצקת בחלם או בשורק והקבוצ
ועבנה מוצקת בצקת עמר לבמובק ויעש את הים מוצק כלומר
עשא מוצק מוצק נחשת סמך לפיכך הוא סתח ופאת מותה פתח
יצום המולך לצקת את ארבי הקדש ור יהודה כתב הכל עני אחר
וינה כתב ויתכן להיות בצקת עמר למצוק עניו חוזק כלומר בהתק

וההתפעל והתפעל לשון עמידה והשם מדע כלשונות אנשי המצבה
והמדע הם אחרי המצבות הלכיים לפני החיל והם מדעמדיים העם
והמדעחות המדעחות הם היחבאים כן המדעחות תי' אסטריטצא ומחנכא
וכן תתם מדע כלשונות מדע העוליים אסטריטצא ופסל ומצבה מדע
קבדת רחל וצנתנה בסמיכות מצבת הבעם וכן הקיבוץ בסמיכות
את מדעבות בית הבעם ומדעבות עזר לאורך תרד' והמדעבות הם אבעם
שמדעבות אותן להשתחוות להן' או לכיון הקבד' ופיר' מדע מדעבות
ומדעמדיים וכן אנשי המצבה עורכי המדעחות ומדעמדיי העם וצדתי
עליך מוצב' הוא מגדל עץ שמדעבות נגד העיר לכבוד' יצג
הצגני ככלי ריק' והצנתה כיום הולדה' אצנה נא עמך' והצגני
למסל עמרים' והצגני בשער משפט' ויצג את המדעחות' הצג על הארץ
מדע את גות הצמור' ושלא נזכר פועלו מוצגו' באעבם ובקרחם יצג
כלם ענני העבודה' ואפשר שיהיה זה הפעל מדעלי הנני' יצג
ואצנה שאם הקך' ושק ואמר יצג' ושלא נזכר פועלו מוצגו' תחתך
יצג רמה' ושק ואמר יצג לרבים' וישמי שאומ' כי יצג לרבים' פעל
עבר' והיורד בו שדש מדע שלי' נזכר פועלו מהדגוש' והראשון נבון'
וענינם כענין פרישה מלבדעלה בחוב וענין יצג מלמטה' והשם יצג'
עלה פיר' מטתי' אספ' ברתך על יצג' ונקרא המטה כן על הבגדים
הבגדים המדעיים תחת האדם' ונא' כייק' צד המצע מהשתרע
ועם נוסל על דבר אחר' ויבן על קיר הבית יצג סביב' היצג התחבנה
היצג הוא שעושין באמצע הבית מקיר לקיר כמו עליוה' והוא
כמו חדר להשתמש בו בהצנע' זה ענין מלת יצג' אבל היצג
הנזכר בכתוב היא חרף לקיר בית המקדש כמו לשכות בנויות סביב

יחדש יוצר עמל עלי חוק מיד הרשע מחדש בכל יום און ועמל בסאבו חק
עליו לעשות כן וכן עושה כלי החמר נקרא יוצר כמפורש וקצית בקצות
יוצר הרש' ובסתם וירדת אל בית היוצר' המיוצר הזה' היחמר חכמה
ליוצר' החמר ביד היוצר' ועם למלאכת היוצר' ויצר אמר ליוצרו לא
הבני' בחמש נקודות' כי בטח יוצר יצרו עליו' אבל השליכהו אל היוצר
ואשליכהו אל בית יי' אל היוצר' הוא כמעט אומר מענין אומר' וכן תי'
לתחת יד אמר בלשון ורא' בן עזרא פירשו כמשמעו אל בית יי'
ומה שאמר אל בית יי' אל היוצר' כאן אמר' אל ביתו' ושלא נזכר
מועלו מהדגש' ימים יצרו' ופיר' יצרו על אברי האדם ואעם שלא
זכרם הנה זכר גמלי ראו עיניך' אמר' כי בתחלת יצירתו שהיית גולם
קודם יצירת האברים ראו עיניך כלום' אתה ראית שתהיה יצירתו
בן ועל ספק' כולם יצתו' האברים העתידים להוצר בגמלי כלם
ידועים לפניך' ובימים רבים יוצרו' שהם נוצרים באותו הגמל יום יום
ולא היה אחד בהם ניכר באותו הגולם תחלת יצירתו' ואעפ' שהיו כלם
באותה טפה' בכח התולדות לא היה ניכר בה צורת העץ והאונן והאחרים
אלא שיוצרו בה אחד כן יום אחד יום' על זה הדרך פיר' רא' אבן עזר
ופירש ולא בלמד אמר והוא כן בביתו' אבל הקרי הוא לבמד ואון' ויהיה
הפיר על דרך הקרי' וכן לספק' כלום' אעפ' שימים יוצרו לספק' הוא
כאחד' כלום' כי גמלי וידוע לפניך הכל דרך כלל' ושלא נזכר מועלו
מהטעם' כל כלי יוצר עליו' ונקראת תאורת האדם ורעיונו יצר' אל
וכן יצר מהשמות לבן' כי יצר לב האדם' יצר ספק' תצר' בחמש
נקוד' ונקרא כן לפי שהוא יוצר ומועל העצבים בלב' שהלב מתאווה
אלהם' ופיר' יצר ספק' הוא היוצר הטוב כי יש טוב יצר' ויש יצר' רע'

העפר לבינתו חוק וקבוע וכן אמר אחריו ורגבים ידבקו וכן לבו יצוק כמו
אבן ויצוק בפלח תחתית סלובי חוק וקבוע וכן דבר בליעל יצוק בו וכן והיינו
מיוצק חוק וכלו הם חוקים כדאי מוצק סלובי חוק ואעפ"י שכל יעלנו טעם
מזה שיהיה כן הענין הראשון וכן מיד אומר על השמים שהם חוקים וברורים
ומהירים כמדאה המותק כי כן עושים מראות הנחשת המותק יפה שהיא
גל ובהיר ומזהיר כמו ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת כמדאות
העץ ויש לפרש ראי שם שלא יהיה כן ענין מראות הנחשת ואת אבן יהיה
ראי מראה ממש ומיד בהירים ומהירים כמראה הדבר המותק שהיא
זהיר בשעת התבנית אבל לאחר ימים מעט חלודה אבל השמים הם
בהירים ככל יום כבהירות הדבר המוצק בעת יצירתו אבל ויצוקים לפני
יוי אעפ"י שידמה מה שרש הוא בסלם ויצובום טוב הוא לעומן משדע
צוק ומענין מצוקי ארץ ובא דגש העדי תמורת הנח כמו וילינו עליו
יצר את האדם אשר יצר מי יצר א עם זו יצרת לי ויצר
רוח אדם בקרבנו וכבר פרשתי זה הססוק בשדע ברא ויצר גובי כלוב
שהקבלי ויצר גובי ויש מפרש יצר גובי שם וענינו יצירה כן הארצה
וכן תי ברית גובא או מיד אסיפה כלוב אסיפת הארצה וכן יש מפרש
ויצר ירי אמהים כן האדם כל חית השדה כמו ויאסף בטרך אצור
בבטן יד ויצור בעל כלם כלוב אבר היצורים או הוא שם ומא
כי הוא ידע יצרנו כלוב ידע שיוצרתנו מעמר ומי אסער להפרד
מתאוות הנקמה והנפעל לפני לא יוצר א והוא סמך כי הוא סתח
ומיד יוצר מאכל ולבר פרשתנו בשדע הסעפים בטור השני ענין
היצירה ידע וכבר בארנוהו בשדע ברא והוא גם במעשה האדם
ובמקבות יצרהו יעשהו ויחלש בו עודה הנח אנכי יוצר עיניכם רעה

לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם מִה שִׁיבוֹם וּפִיר לִיקָהֵת אִם עֵץ שֶׁתָּבוּן לְמִשְׁמֹנֶתָהּ וְלִמֵּה
שֶׁתָּבוּן עֲלֵיךָ יִקְרָה עֲרֹבֵי נַחַל וְדַמְהָר יִזְכֶּה הַמִּטְלָה הַזֹּאת לְעֲרֹבֵי בְּזֵה
הַעֵץ יִקָּע וְהוֹקֵעֵנוֹם לִמִּי וְהוֹקֵעֵנוֹם בְּהַר לְפָנֵי יְיָ וְהוֹקֵעַ אֹתָם לִמִּי
אֵת עֲצָמוֹת הַמְּוֹקֵעִים עֲצָמֵם הַתְּלִיָּה עַל הַעֵץ וְלֹא יִזְכֶּר יְהוּדָה בְּזֵה
הַשָּׂדֶשׁ טָתֵקֵנּוּ נִפְשֵׁי מִנְּקָר וְתִקַּע נִפְשָׁהּ מִהֵם וְתִקַּע נִפְשֵׁי מִנְּעִלָה
וְתִקַּע כֶּף יֶדְךָ יַעֲקֹב וּבִאמֹרָה כִּי לֹא מִבְּחִיבָה הַשָּׂדֶשׁ כִּי אִם הַפְּעֵל הַכֶּסֶד
אֲשֶׁר נִהְיָה בּוֹ הַיּוֹד לְאוֹנָה נִרְאָה כִּי אֵינָם בִּרְעֵתוֹ מִמֵּה הַשָּׂדֶשׁ וְאוֹלֵי
רַעְיוֹנָם שֶׁהֵם מִשָּׂדֶשׁ קָשֶׁה עִם כֹּחַ שֶׁר נִקְעָה נִפְשֵׁי מִנְּעִל אֲשֶׁר
נִקְעָה נִפְשֵׁי מִהֵם וְיִהְיֶה נִקְעָה בְּכָל־וְחֻבָּה וְעִבְבָה לְמַעֲלָה נִבְקָה וְגַם
יִתְכַן לְהִיָּת וְתִקַּע כֶּף יֶדְךָ יֵעַ טָתֵקֵנּוּ נִפְשֵׁי מִמֵּה הַשָּׂדֶשׁ וְנִקְעָה שָׂדֶשׁ
אֲחֵר וְשִׁיחָהּ בַּהֲנוֹן שׂוֹדֶשׁ וְאֵשׁ שֶׁהֵם אֲחֵר וְגַם יִתְכַן עוֹד לְהִיָּת
שׂוֹדֶשׁ כֶּלֶם נִקְעַ וּבִא הֵנַח בְּמִלְתָּ וְתִקַּע תְּמִוֹרֵת הַדְּבָשׁ כִּמּוֹ שֶׁבֶן
בְּמִלְתָּ וְיֵד יַעֲקֹב נִזִּיד וְהֵם עֵץ הַקֹּדֶת הַדָּבָר מִמִּקְוֵי דִשְׁלוֹנָה
בְּלֵעַ יִקָּע כִּי הַקִּיּוֹן יִמִּי הַמִּשְׁתָּה עֲדַת מִרְעִים הַקִּיּוֹנִי כִּי
הַקִּיּוֹן הַזֶּה הַקִּיּוֹן אֵת הַעֵד בְּצִר וּבִיּוֹד לֹא תִקְיֹן מֵאֵת רֵאשִׁיבִים
אוֹרֵבֵי בְּנֵפֶשׁ יִקְיֹן עַל עֲטֹמִים עֲמֵן סְבוּב וְתֵת וְנִסָּב אֵת הַר שְׁעִיר
וְאִקְיֹנֵת וְאִמְרוּ הֲלֹל לֵאמֹר יִקְיֹן מֵאֵת רֵאשִׁיבִים אֵה מִשְׁוֹה צִדְעִין
לְאֲחֹרֵי אֲזִנוֹ וְלִפְרֻחָתוֹ וְאִפְשֶׁר שִׁיחָהּ זֶה הַפְּעֵל מִבְּעֵבֵי הַנּוֹן יִקָּע
וְיִקָּע יַעֲקֹב וְיִקָּע נַח וְיִקָּעוּ מִזְעֹנֵעִךְ הַיּוֹד מִעֲמֻדַת בְּגֵעִיָּה לְחִסְרוֹן
הַיּוֹד מֵאֲהַמְעַם יִקָּר וְכִרְדֵּי יְהוּדָה מִה יִקָּר חֶסֶד אֵהִים פֶּעַל עֲבִיר וְאוֹלֵי
מִבְּאֵן בְּסִלָּה קוֹף פְּתוּחָה וְמֵאֲשֶׁר מִבְּחֻבָּה אִנְחָנוּ בְּסִרְיָנוּ מִלֹּן קִמִּי
כִּי לְהִיָּת תֵּת הַשֵּׁם וְלִי מִה יִקָּר עֵץ אֵל כְּלוֹמֵר יִקָּר וְגִדְלוֹ מִה שִׁיבֵם
מֵאֲשֶׁר יִקָּר בְּעֵצֵי אֲשֶׁר יִקָּר מִפְּתִיחָם כְּלוֹמֵר יִקָּרֵי בְּעֵצֵי וְסִרְיָ

ומיד הפסוק יצר הצדיק הסביבך ונשען עליך תצדהו מרע ותן לן שלום
כיבד בטוח ובנה השדש עא בלכתך לציצר צעדך במלאת סססן
יצר לן כי עתה תצרי מן עב' ויצר א מעקב מאד ויצר לן יצר צעד
אונן ויצר לאונן ויצר להם ותצר לרוד מאד והשם כן המצד קר
יה' אנו יהיה שדשן צור כלס עטן הצר שהוא הקף המרחב ויש לון
כי ויצר להם מאד ויצר לאונן ויצר לן שדשו צרה ויהיה יצר וצרה
בעטן אחד ויצת ותצת בסבכי הישר באש יצתו והנסעל וצרתה
חמתי במקום הזה וצאת ככה אשד נפת סגן עריו נצתו נצתה כמדתו
והפעל הכבד למה הציתו עבדיך הנני מצית בך אש ויצת אש ביו
ואפטר שיהיה הציתו משכנותיה פעל עומד אנו יהיה יוצא והוא
חסר המציותים כולם עטן הצערה והדסקה אבל אצות צרה יחד
שהוא מנה העטן אנו כמה השדש כי הוא משדש צית ויש למר
עריו נצתו נצתה במדבר עטן שמומה וכן תי קרוהי צדיק
יקב גרן ויקב לון ידעם בשש כקוד הפץ הגרן און כן היקב וגם
יקב חיצו בו ידוע כיהוא כל לרודק העצבים יקר ותיקר ע
שאם תחתית יקר יקוד אש יקודת והשם יקוד כיקוד אש ומא
כמו קר נחור על מוקדה על המזבח והשם למקום שמוקדת בו
האש לחתות בו אש מיקוד מוגר בלשנ' ושלא עכר מועלו מהנוסף
והאש על המזבח תוקר בו ענינם עטן הצערה יקה ולו יקות
עמים שם כמסך דבר עני האדם והגו שיקוף לתפארת כדש מקוד
יו וכן ותפק ליקהת אש ויקוף דגושה והונחה יוד ליקהת אש והונחה
תנועה על הלמד ומשפטו ליקהת אש ויקוף דגושה ופיר שמהם
משפעת וקבוע המכונה ופיר ולו יקהת עמים אליו ישמעון העמים

וְהָיָה וְהָיָה כְּתוּבָה אֹהֶדְגוּשׁ לְתַסְמָרְתָּ הַקְרִיָּאָה לְמִן שְׂבוּעָתָא
 הַדְּרִיָּקָא וְהוּמָהּ הַיּוֹד וְהוּמָהּ תְּנוּעָתָהּ בְּבֵית הַשִּׁירָתָה וְכַדְשָׁא בִּיקְרוּתָךְ
 כִּי הִיא בְּקְרִיָּאתָ בְּנֶגְתָּ לִי וְקְרִיָּאתָ בְּנֶגְתָּ אֲשֶׁר הַבֵּית בְּשֵׁבָא וְהַיּוֹד בְּחֶרֶק
 כַּדְשָׁא וְהוּא תִּמְרִי וְיִמִּיר בְּנִכְבְּדוּת שְׁלֵךְ לְמִן בְּנִשִּׁים הַנִּכְבְּדוּת שְׁלֵכָהּ וְהוּן
 בְּנֶגְתָּ מְלָכִים יִקְשֵׁ יִקְשֵׁי כֵן שְׁמִרְתִּי מִיְדֵי סָח יִקְשֵׁ לִי נִכְשָׁו
 כַּמְּדוֹר נִמִּי מִסָּח יִקְשֵׁי וְהַנִּכְשָׁל נִקְשֵׁת בְּאִמְרֵי סִיךְ וְנִקְשָׁו וְנִכְבְּדוֹ
 כִּי תִקְשֵׁ בְּנֶגְתָּ וְהַשֵּׁם כִּי מִקְשֵׁ הוּא לְךָ בְּנִכְשָׁ מִיְשֵׁר מִיְשֵׁר וְהַשֵּׁם וְהַקְּבוֹץ
 בְּמִקְשֵׁי יִקְשֵׁ אֵת מִקְשֵׁי שְׁתוֹ לִי סָלָה וְנִקְבֹץ הַנִּקְבֹּת וְנִקְשֵׁת
 מִנְעָלֵי אֵן וְהַתִּמְרִי לְסָח הַלּוֹכֵד סָח יִקְשֵׁ עַל כָּל דְּרָכָי בְּחַלְסִי וְנִשְׁדָּק
 וְנִכְבְּדוֹ מִיְדֵי יִקְשֵׁ עַד כִּשְׁךְ יִקְשֵׁי בְּנִכְשָׁ עֵצוֹס עֵצוֹמִים וְהַתִּמְרִי
 לְנִכְבְּדוֹ יִקְשֵׁי בְּנֶגְתָּ הָאֵדִים וְכַדְשָׁ מִרְשָׁו וְקְרוּקָן בְּשֵׁר הַסְּעָלִים בְּמִן
 הַשֵּׁם יִרְאָ וְלִמְרִיָּא אֲלֵהִים כִּי יִרְאֵן הַמִּיְלִדוּת לֵאמֹר יִחְקֹתִי כִּי
 יִרְאֵה לִי לֵאמֹר יִרְאֵנוּ אֵת יְיָ לְמַעַן יִרְאֵתֶם אֵת יְיָ בְּקִרְבֵּי הַדְּרִיָּקָה וְלֵאמֹר
 מִתְּנֵה סִמְךָ לְבִן לֵאמֹר יִרְאֵן וְיִרְאֵן וְיִרְאֵן אֵת יְיָ שְׁמִיעֵתִי בְּנֶגְתָּ
 וְיִרְאֵן מִגִּשְׁתֵּי לֵאמֹר יִרְאֵן מִיְדֵי וְתִדְרֹן הַמִּיְלִדוּת לְרִיָּא מִסְּעֵי דוֹד לִירְאֵה
 אֲדֹתֵי כָּל הַיְצִיָּים מִיְדֵי אֲדֹתֵי אֲדֹתֵי יִרְאֵן אֵת יְיָ בְּנֶגְתָּ וְנִכְבְּדוֹ אֵת יִרְאֵן אֵת
 יְיָ מִשְׁמָטָא יִרְאֵן אֲלֵהִם שְׁמָחָה בְּנֶגְתָּ כַּדֵּי שְׁלָא יִדְמָה לְמַלְכָּת יִרְאֵן
 מִן יִרְאֵה תִּמְרִיָּא חֲתַת וְתִמְרִיָּאן שְׁמָחָה כְּתוּבִים בִּיּוֹד וְנִמְרָה הַנִּכְשָׁל וְנִמְרָה
 הַשֵּׁם וְהַתִּמְרִי אֲשֶׁר־יִשְׁרֵי יִרְאֵן אֵת יְיָ וְנִכְשָׁק אֲשֶׁר־יִשְׁרֵי כָּל יִרְאֵן יְיָ
 יִרְאֵן יְיָ הַלְּלוּהוּ אֵשֶׁה יִרְאֵת יְיָ וְהַשֵּׁם יִבְיָלוּ שֵׁי לְמִדְרָאן לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ
 שְׁבוּתָא מִקְשָׁם הַמִּקְדָּשׁ וְאֵת מִדְרָאן לֵאמֹר יִרְאֵן וְכַתְּעִירֵיכֶן וְנִמְרָא אֲכֵם וְחַתְכֵם
 שִׁירָתָה וְיִמְרָתָה לְהַם יִרְאֵת יְיָ וְנִכְשָׁק וְהַיּוֹד הַיּוֹד וְהַיּוֹד הַיּוֹד וְהַיּוֹד הַיּוֹד
 נִדְרֵיָּא וְנִכְשָׁק תֵּעִי וְהַשֵּׁם בְּכִלָּא יִרְאֵה וְיִרְאֵה לְהַם לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְסִירְדוּ

וְהַשֵּׁם בְּכִלָּא יִרְאֵה
 וְיִרְאֵה לְהַם יִרְאֵת

מטעמיהם כי לא היתו יקר בעיניהם תיקר נח נכשי בשעך ויקר שכי
שמו מאד היווד בחרק ובכרי ויקר דמום בעיניו כלל עס מא הסעס ויקר
סרין נסעס מא הסעס נעסמות מהמוכתב כמפנהג והסעס הכבד הוקר
הקך אוקיר אעש ממו והתאר יקר מחכמה ומכבוד וירח יקר הונן
ובסמך יקר רוח והקבוץ בני בני היקרים ולנקבה יקרה היא מפע
ובסמך טנת יקרת ול יקרת טנת כוסר או יהיה סמך על סמך ^{ועתה}
סמכים אל מוסר כמו נהר נחלי ובע או יהיה יקרת עם בלתי
ואעם שהוא סתוח כען בעלת שלפיה אל תתנו פנת לך והדומים
להם ומא הבן יקרה בלי והעם אחר היקר יתנו יקר לבעליהן קמין
ובסמך סתוח כי יקר כרס ומיר כמטובה שבבשים והוא החלב
שהיה בלב על המטבח זאת יקרת מארת כתב ר יהודה שהוא פתוח
ור יונה בתב שהוא קמין ואנחנו מצאנוהו במקבת ספרים
מדויקים קמין ובמקבתם פתוח ואפשר שהוא סמך ואעם שהוא
קמין כמוסן כתב שהוא קמין בין בסמך בין במזרת כמו
ובכתב ביתחשדל או יהיה מוכתת או ואת עומדת במקום שניה
ובשפטן ואת יקר תפארתה יקרון התאר בלשון נקבות אבנים
יקרות ליסוד היות ועוד כבדות וכמו שמשתמשין בכבד בענין ^{כבדות}
ובענין כבד כן משתמשין ביקר בענין כבד ובענין כבדות בענין
שהו וקבוץ השם בלשון נקבות לא יהיה אור יקרות וקם מיר ל
היה אור יקרות שהוא האור הכהה ולא אור קפאון שקט אור ענין
אלא בך בעובי כמו שאם לא יום ולא לילה והוא משלשם הישוע
ושלש כרות שיהיו בתחלת הישועה וית לא מה נהודח לא עדי ועל
יהודנהורא בנות מלכים ביקרותך נבלעה סא הפעל שהיא יק

לפי

הקוף

ויריד בשיחי ואין לו טעם והשם המה במורד בית חורון ויכנס במורד
ויש למרש כמה המה היו במקורדי אחד ואע עתיד למרשן במרש מורד
ושלם עובד סועלו ממנו אך אל שאול תורד והורד המושכן ויש מרש
אסוד ירד בידו כמו הוריד בידו וקשה הוא למרש זה שיהיה פעל הקל
מנה השורש ויבא כינל מביאנוו כי אם עומד ויתכן למרש ^{כשיירד}
אביתר באסוד ירד בידו ויש למרש כי כעברח אביתר ולקח עמו
גדיו וכליו היתה סבה מאת יוי שסלקה האסוד בתוך כליו והוא לא
הגיע בדבר ולא ידע עד שבא אל דוד ולפיכך לא אהב הוריד כי
הוא לא הורידו בדעתו לא ירד האסוד בידו בדרך מקרה והוא הנכח
ומר ר' יונה וירדתי על ההרים ועלתו וכן לא ירד עמו במלכתמה ^{ההרים}
טעם למירושו כי העליה היא הפך הירידה וכן לא ירד עמו איוו
כי אם כמו שמענו כי דרך המלחמה להיות בענין ולא בהר וכן
תמצא לעולם לשון ירידה במלחמה ומה שאמר לא יעלה שבעו
במלחמה אמר כנגד המקום שעלו להנלחם כמו שאמר ועל שתיים
עלו ירעבא ופיר וירדתי על ההרים וירדתי מה מצבה ללכת על ^{ההרים}
כי בית יפתח במצבה היה ומצבה היתה גבוהה על ההרים ואמרה ^{בת}
ארד מה מצבה ואלכה לי אל ההרים ואמר מיבני אדם ואת בורד
שם גאבכה על בתולי נראה שהיה עמוק בין הערבה שהיה שם
והוציץ הסלע ואמר וירד העמוק לעלות אל הסלע מעשה מורד
ענין רקוע והוא קרוב לענין ירידה וית עובד כבוש כמו שתרג' אגף
עד רדת חמתך ערודתה והכל נכנס תחת ענין אחד ואמר ^{שהיה}
מעשה מורד משרש רוד על משקל מוסף השבת ואעם שזה בחלם
זה בשורף ואז יהיה דבק אל ענינו היטב כפי וירד על הכרובים

חפצו

הפסוק אהיה לך כח קבלה נתן ממשלה לעליונים לעשות חסדו בארץ אצל
 הסליחה אינה עמהם כיהם עמו למה שלא יאמרו בני אדם בלבם אם
 חטאים יתמייסו לנו המלאכים וישאו עונינו בא להודיע כי אין בהם
 למען שיראו בני אדם את האל יתלמען כי עמנו הסליחה ולא עם אחר
 ולא בן עזרא שאם לא תסלח לנו ייראוך החטאים ויעשו חסדם
 אות נפשם ונגעם נורא שארץ מוראה מלך ר' יונה רחוק ורחוקה וחוץ
 צדק להוציאם מענינם אעפ שאשכחנות הפסוק מדבר על עם רחוק
 ועל ארץ רחוקה כי לעולם ירא אדם הרחוקים ממנו שלא ידע מענהם
 וגבורתם יותר מן הקרובים שיודע מענהם וגבורתם וידמה בעיניו על
 הרחוקים שהם גבורים וחזקים יותר והפעל הכבד כי יראוני האדם על
 משקל גרשוני מלך הסחודוני וכן אשר היו מיראים אותי אגרות שלו
 טוביה ליראני ליראם ולבהלם ירך ירדנו בתחלה והיום
 רד ביחד חסר המא וירדתי ודברתי עמך וירדתי על ההרים ויצודו
 לרוד וירד הסלע ולא ירד עמנו במלחמה או במלחמה ירד ונסמה
 כבהמה בבקעה תרד וירדו אחיוסף רדו שמה חייתני מירדני בור
 נמשך הקמץ בטעם עד רדת חומתך עד רדתה עיני עיני ירדה
 מים ירדה במים וכן ותרדנה עינינו דמעה בדמעה ויתכן למרש
 בלא חסרון בית כי לרוב הולת הדמעה שתירד מן העינים כנה הירדה
 לעינים וכן והגבעות תלבנה חלב ילכו מים כולו יליל ירד בבכי מים
 עינו ירד בבכי ויש ממש אותן מעט ארד בשיחי וכן וירדתי
 ההרים והפעל הכבד הודעו בידנו והורדתם את אבי הסה וירדה
 הלום יורד בנהרות מים וירד רחו על זקנו נהה על המון מצר
 והורידהו פירשו לפעון אל ארץ תחתית ויש ממש אותן מעט

מח

וימלאו ויבאמרו תחת ההא וימחה גם הוא ופיר המורה הענינים גם
 הוא יקרא יורה כמו המטר המורה את הארץ ומה את המורה
 לעדקה מורה ומלאו בר אשתי ולא יכנה עוד מורה והיו עיניך
 ויאות את מורה ענינם מטר ואפשר שיהיה יור מורה לקבוץ
 כי שניהם מלאים ביור או יהיה היור למד המעל תמורת ההא ופיר
 ולא יכנה עוד מורה ולא יחסר עוד מטרך לפי שהיו בעת שיהיה
 כמו שאני ונתן יי לכם לחם כד ומים לחץ בשמים על השבע ואמר
 ולא יחסר ולא יעבר עוד מטרך והיו עיניך ויאות את מטרך כלוב
 בעיניך תראה שיהיה זה בקרוב ויש מטרש מורה מהענין השני
 ענין הוראה כלוב מורים אותך בדרך ישרה לא יכנה יל לא ירחק
 שיהיה בכנה הארץ והם חזקיהו ושמו ואמר כתב אלהי יורנו
 מהענין השלישי ימארתו ירח עשה ירח למנוערים וירח
 לא יגיה אורו לא יאיר אורו וירח לא יחסר היא הלכנה ולפי שהיא
 מתחדשת בכל חדש חדש כקרא החדש ירח בירח האיתנים בסגול
 מיתנגב כירחי קדם ולפי שהירח מתחדש פעמים רבות קראוהו
 בלשון רבים ונתפ שמינו לא אחר ואמר גדש ירחים ופיר כי
 הירח מבשע את המירות ירח כי ירח הירח פיר שטה ופיר
 המסוק כן אמר הנה אנכי יבאתי לשטן כי אמרת האיש הזה ירח
 הירח ובכבו לקבל ואינו הוסך דרך ישרה ומלת לכגדי לפע כן
 פיר אמר וכן על ידי רשעים ידעם ולולי הירש היה רגש כמק יתעני
 יש אמר כי שדש ידע רטה ירח ירח וכתף על כף הירח בסמיון
 כן ירח יתקב בשש נקוד תחת ירחי במענים ועד ירחים ירוע
 ומזה הענין ירבה וקנה שהוא רגל המורה ירח המעבה פאת המזבח

ומתאמי וירקעו וירדיון ירה ויה בים אשר יריתי ויריתי לכס
וירח המורים לירות במן אפל ונא באסף המורת ההא למד הפעל
לירא בחצים ובאבנים גדולות צידם אבד חשבון פיר וערה אותם
ונלחצם ונלחם עמם עד שאבד חשבון והנפעל או ירה ירה והפעל
הכבד ויראו המורים אל עבדיך כתו באסף נחה במקום למד הפעל
וימלאוהו המורים אנשים בקשת הורני לחמד אורה אתכם ביד
ויובם אלהים כלם ענן השלבה ומעט זה פיר יחזקל ומי כמותו
מורה פיר משלך ומורד לארץ לעטע שאק הן א יעגב בכוחו
ועא אשר הורהו יהוד עהל וורני ויאמר סי הורני ואני אחריש
ולא שמעתי לקול מורי ל לאהץ יורני ולהורות נתן כלבו עטע
למור המשר להיות מזה מגבעות המורה בעמק או ירה שם מן
חם יהיה מזה העטע יהיה פיר כי בגבעה היה צופה שהיה מורה למעט
בעמק בבא חיל עליהם וכן תני מגבעתא דמיסתכיא וחבר ל יהודה
ולא יבצע להיות מעיקר זו הורו והגו וכבר כתבתו בשרש הרה והוא
הכבד ושם כתבתי גם כן כי אה זל כתבו כמה השרש והעטע והשם
מעטע זה שהוא עטע הלמוד התורה והמצוה תורת יוי תמימה ההקם
והמשפטים והתורות מצותי חקותי ותורת יוי תמימה תורת
תורת האדם ועוד נכתבנו בשרש תור והתורה היא תכונת המצוה
היאך תעשה והמשפט הוא דין האדם בין איש לחבירו והחוק הוא
הדבר הנגזר על האדם לעשותו במצוה או במנהג והמשמרה
לשמור שלא לעבור על המצוה ולעשות גוד על המצוה ואעפ
שכל אחד יש לו עטע בסוף עמנו יבא האחד במקום חברו במקומו
ובים כמו שיתבאר בעטע כל אחד מהם בשרשו ועא יורה

ומלכות

קצת וקמור' כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם בכה ארע כי אירשנה
כי לא ירש בן האל' ה' הוא יירשך' יורשך כממש אהיך' אותן תירש וירש
אותה ובע עשו יירשום' כלום' לקח יורשתם' ואין צורך להוציאם ממנו
ירשה כאשר כתב' ר' יונה שסור בעט' השלוח' וכן והארץ נשארה הרבה
מבוד לרשתה' והצווי השלם ים ודחם ירשה' ובחסרון היוד החלרש ובכר
עלה רש' קום רש' את כרם נבות' באו ורשו את הארץ' הלידשכו קראתם
לנו' היוד מעמדת בגניא' במקצת ספרים ופיר' וכי קראתם לנו לירש
ממנו' ואם לא בעבוד מה קראתם לנו' כי כן נראה כי לקחת ממנו
קראתם לנו' והתאר והיה אדום ירשה והיה ירשה שערד אוי' פיר' והיה
ירשה שערד לאויביו' והשם כי ירשה לעשו נתתי' נתת ירשת ירא' שני'
פיר' נתתה לי' שאגור באהלך שהוא ירשת ירא' שני' והפעל הכבד
והורשתם את הארץ' והורשתם לבניך' אשר יורשך כממש' ותורישני
עונות בעורדי' וזרעו יורישנה' פיר' ולגרעו יורישנה' והשם למורש קמור'
את מורשיהם' מורשי לבני' סעימי לבני' כלום' מה שמוריש הלב וממחיל
כאלו הם הסעימים ומחשבות הלב' נחלה בהיותם מוכנים לארץ' ומחשבים

ועם היא הנקבה מורשה קהלת יעקב' לנו נתנה הארץ למורשה'
כלם עט' ירשה' יש מהם ירשת הבן כן האב' ויש מהם לקחת ^{הדבר}
מיד אחר' וכל שמוקח ירשתו' ומה שיהיה בחזקתו' ככנו שהבן לוקח
כבסי האב' ובעט' הגרזש והשלוח' יוי' אלהיך מוריש אותם מסניך'
ואת אשר יוריש יוי' אלהינו מפנינו' הנה יד יוי' יורישנה' והכה בים
הימה' אכנו בדבר ומורישנו' ואם לא תורישו את יושבי הארץ' והורשתם
את העיר' פיר' את יושבי העיר' מבטנו יורישנו את' וכך הקל הוא העני'
לריות אותם מסניך' והכלל כל שהוא קשור עם כיים הוא לשון גרוש

המשפח' ובתיו הנקבה וירכתו על צידו' ולידתי המשפח' בירכתי יסמן
ירכתי לבנות' לירכתים ימה' נתחבר בהם סימן הזכרים והנקבה וענינם
סאות' ירע' ונפשו ירעה לו' ולא ירעה לבבך בתוך לו' וירע בעיני
א' אשר עשה וירע למישה בעבורם' מרוע לא ירעו פני' תרע עינו
באחיו' עתה ירע לנו שבניך בכרי' פיר' ירע לנו וכד' שבניך בכרי'
והוא מלשון' וכן ירע שרוד' באהלו' כלם ענין רע' וירע' ויריע בענין
אחד' ו' יהודה לא הביא בזה השורש כי אם ונפשו ירעה לו' וכלם א'
ענין אחד' ויש למרש' ונפשו ירעה לו' ורעותו באלו' להיותם משרש
ריע' בדרך זרות' והנכון לשומם בזה השורש עם ונפשו ירעה לו' וכלם
ענין אחד' ויש למרש' ונפשו ירעה לו' ענין תרעה' פיר' ירעה בעבור
כמו שאב' על סף חלוצי' כואב ירעו' נוטה שמים כיריעה' ירעות
עזים ירוע' ירק' ירוק ירק בכניה' וירקה בסניו' ירוע' אבנ'
ונמט לא חשכו רוק' עד בלעי רקי' וכי ירק הזב בטאור' משורש
רקק' ואם הם ענין אחד' וע' כל ירק עשב' בשש נקוד' ירק בעץ
ונ' וירק רשא' והתאר' וחור כל ירוק ירוש' אל כל עשב ירוק'
לבן ירק' כגן הירק' ארוחת ירק הוא תאר' לעשב שבזא מוחל' אדם
וכן קראו רזל' לעשב שהיא מוחל' אדם ירק' והקבוצ' ירקות'
ובהכסל העץ' והלמד לרב הירק' ירקרק' או ארמדם' ירקרקות'
ארמ' ופיר' בירקרק חרוק' כי יש זהב שנוטה מעט לגוון הירק'
או ירקרק שם לבנות' המכורכס' ועם צמ' ונהפכו כל פנים לירק'
והוא כי בהבל האדם ובבא אליו צרה מתאום ישונו פניו ירוקות'
ירש' וירש ישראל את יורשיו' וירשנו אותה' וירשתם
אותה וישבתם בה' וירשוח בחירי' לגזרת פעל' בצדי' וכן וירשוח

רחב הם שבת כיר לפי שישראל החולקים לביכרים ושואלים עזר ממוכרים
עם לא יעזבו לכו לכו קראתי לזאת ירושלים רחב הם שבת כלום
חזקים יהיו היושבים בה ויבטחו בשם ולא יכלו לבקש עזר כי הישיבה
יותר חזק ותקף להם מהליכה זה שבתה הבית מעט שבתך בתוך מורה
ויש למרש כזה שרף ישראל בשבת כלום במקום שבתם והיותם עם
ישראל וכתב אהרן כזה העדש בשיבתו מוחלים והוא חסר פה המעל
ומעמטן בשיבתו והמעל ערים לא נושבת אל ארץ נושבת וכבר
ביארתי בשער המעלים בטור השני עלתו נשבת מחדשים יעמסרש
כמו בימים וכן תי רהות יתבא בגו ימא ויתכן לפירשן כמו שמעון
לפי שישיבה היה מסחורות ודרך הים היה בא אלה כל היום ככח
שבת בפירשה אחרת והמעל הכבר והושבתו בראש העם ^{ההושבתו} לנצח
נשים נכריות מיר אשר הושבתו מושבת יודים ביתה ויושבתם
מושבת עקדת הבית הושב את אבדך ומלה מורכבת מע ישב ושבת
והושבתים כי רחמתיים ושלא נכד מעל מינו והושבתם לבדכם
בקרב הארץ אם ישוב ישיבני יי ישוב מקוד מזה העדש רל אם
ישיבני לירושלם לישיבה שאנש בה ועבדתי את יי האומר לירושלם
תושב והשם הזה מעשב העיר טוב פתח לפי שהוא פתח וכן בית
מושב עיר חומה כלום שימכר בית בתוך עיר מושב שיש לה
חומה על מושבון והקבוץ ובכל מושבי הארץ והקבוץ בלשון
נקבות מושבות בכל מושבותיהם וכתב ר חנה וכל מושב בית ציבה
עבדים למסי בשתי תאר רל כל היושבים והשומרים בבית ציבה
והתאר לפי שארץ ומן ישיבתו במקום כשיכיר כתושב קבוץ
תושב כהן בסתח כי הוא סמך ומיר תושב והקנר קניץ עולם

ושלוח ויתכן למרש לרשת אותם מספיק לשון ירושה ויהיה מספיק עם כי
יכרות לא עם לרשת ויהיה אם כן כל בענין הקל בענין ירושה לא יהיה אחר
מהם בענין גרוש ושלוח והפעל הרגום יירש העלעל ועל קרוב לזה
ירי בוריש וירעשיר תורישמו ירי במענין הגרוש והפעל ס' אורש
וגבתי עכץ הרשות והמסכנות ומענין זה תי' הלירשנו קראתם לבן
הלמסכנותא קריתון לבא וכמה העיקר שם איננו כץ הענינים האלה
תירוש ויבהר כאשר יביא התירוש באשכול בסלם תינוק כץ יען אלה
שתינוק תאר זה שם והוא היץ החדש ישיש זקן וישיש בכרי
ובחרק גם שב גם ישיש צנן בישישים חכמה הם התקנים רצוהימים
כיהישיש הוא רב ימים כץ זקן וכץ השב ונכון הוא להיותם פניענין
יש וישה וישיש בענין אחר ונקרא הקץ ישיש לפי שטמיר בן הישות
ימים רבים ישב אברם ישב בארץ כנען וישבת בארץ גשן
ועלי הכהן יושב על הכסא ישב אשב עם המולך וישב המולך על
הלחם לאכל ישבו לכסא לך וישב תחת האלה אשרי יושבי ביתך
אנכי אשב עד שובך כלוב אתעכב ותשבון בקדש ימים רבים נתעבבות
ושבו אל הארמה אשר נתתי לאבתים בסכות תשבון לאתשב לכנה
למען לא תשבי הישבי בשמים ואתה קרוש יושב תהלות ואתה
שאתה קרוש לעולם אתה תהלות ישראל כי אם שוב תשבון אמר יהודה
כי נהסך סא הפעל לטען הפעל במלות שוב והפעל שהחן בשוב הוא
ואו המושך ופה הפעל נגרעה כודך תברין נחי הפא שבו בא בזה ועו
שם כבוד לאיש שבת מרוב ועוד נזכרנו בשירש שבת ותגישן שבו
הגוס פיר כי הם מנרים ומרחיקים יש רע בדבריהם ומחשבותם
שלא יבא עליהם רעה ומנישן ישיבת החכום לך קראתי לראת

ישנתי אז ינוח לי וישנו ביטורים וישנו שנת נוחם ולא יקיצו ויש
ויהלם שנות כילא ישנו אם לא ירעו היוד מעמדת בגעיה עורה
למה תישן יי' איננו מנוחלו לישנו והתאר וייקץ כישן יי' אני ישנה
ולבי ער והעם אל תאהב שינהם תורש כן יתן לירידו שינה האף
תבירות היא מתוקה שנת הנזכר שנת נוחם ובלי סמכות עם
התין אם אתן שינה לעיני ושנתו נהייתה עליו והפעל הסבר
ותישנה על ברכיה ידוע ונא ואכלתם ישן נושן חדשים גם ישנים
והפעל מנוח ונושנתם ידוע ישן נושן רל ישן מאד ישן של אשתך
נושן על שלש שנים צדעת נושנת ידוע ישן יבאת לישן
עמך בערי ויש עוד בערי ויש בסגול וכתבנו אותם בחלק ^{הדקדוק}
כי כל ישן וכל חמץ בחרף היוד ובסגול וישן תת לנו ונא
והי לי לישנה אמור לעשי ישנתך חזק ובתוספת תו ועל
סא הפעל ויש וי תשונה הכות תשונה למלכים ליי השונה
ותשונה בדב יונק שקר הסוס לתשונה ועוד נזכרם בשדש
שונע ואחזק פיר כזה העני אם במירו להם שונע פיר במיר
שהוא חם המיתה להם תשונה לאותם שהם יגעי כח בחיים
כפי שאלו נשם יוחו יגעי כח ויהיה שונע כן ישע בחסות
הסה כפי בול שהוא כפי בול חסד הטא והפעל הסבר מכונן
כי הושיע יי' משחו ויהי להם למושיע הושיע יי' את עמך שובנו
אלהי ישענו והעם מושעת והקבוצ האל לנו למושעות והפעל
ישדל מושעבין עם נושע ביי' סתח כי הוא פעל סבר אזהמתך
נושע בדם חם קמץ כי הוא עומד ונושעתם מאויביכם נושעים
ביי' אלהיכם ישן תרשיש שהם וישמה ועוד נכתבנו בשדש

והוא היוצא בשש' ותושב ושכור האמורים בססח הם גזים ערלים און
מוזלים' וכבר אחר וישבו טיחותיהם בך' עמיכם ידוע מהן ענין -
הישיבה ממוש' ומהם ענין עכבה' ואשם שהוא עומד על תלמין' כמן
אשרי יושבי ביתך וישב תחת האלה' והדומים להם' ומהם ענין ^{העמין}
הקיום' ישה' להנחיל אלהי יש' יש דרך' ישר לכני איש' יש ^{העמין}
ונוסף עוד' ויש אשר יהיה הענין' היש לבבך' ישר עם לבבי' ויאמר
יש' אם ישכם עמיים חסר' אם ישך נח מנעליה דרכי' כי את אשר
ישנופה עמינו' כלם ענין דבר הנביא' ופזזה נקראת התורה תושיה'
וכן החכמה ומעשה הטוב והיושר הגדול תושיה' יצטן לישדים' ^{תושיה'}
והיורד לכמד המעל לטי שהיא נכרחת לעולם כי כל הישים יפסדו ^{והחזון}
לאין והתורה והחכמה תעמד בישיבה כל ימי עך' ולא תעשונה
יהיה תושיה' מיר כל יש' וכל דבר שחשבו לעשות' ישח
וישחך בקרבך' שם בסלם' ויש עך' תתן לנו' ועטנו והכנעתך'
וית' ויהא למדע במעך' והמעט ממנו שחך ונעברה' ענינו הכנע'
ויש' אומי' כי שרש אלה שחה' וישחך פועל ולא שם' ומשפסא
וישחך' בסלם' ויסרך' ויתכן להיות מזה השרש והענין' הזה שחת
עך' יורה לרשע שחת' בשחתם נתפש' ועוד נכתבם בשרש שוח'
ובשרש שחת' ישט' מהשר ישיט' לוהמסך' וישט המסך'
ותר' וישלח ידו ויקחה' ואושיט ידה ונסבה' ישם' והאדמה
לא תשם' ותשם ארץ' ילם' ישומע' תעו במדנד' בישימות' ואם שך'
שיהיה מזה השרש' ונשים ער נסח' והבמות תישמנה' והשם על
טע' הישימות' למען' תשם ארצה' אם לא ישום עליהם' בסלם
יצוב דלתיה' וכן כתב אהרן כלם ענין שמכמה' ישן

בהראות פה הפעל בקריאה שלא כמנהג' ועפ' עפ' יי' עי' נגדך
היישד לפני דרך' יתר ידה ליתר תשלחה תמוש היתר התאשה
יתר לתלות עליו והקבוצ בלשון נקבות' וכל היתרות למשכ' וכל
היתרותיו וכל יתרות החצר' כל יסע יתרותיו מיד' אפי' אחת מיתרותיו
ידוע' ויתרות המשכ' היו קשורים במיתרים אל ידיעות האהל
והיו תוקעים היתרות בארץ בחנות המשכ' כדי שלא תנוע החוץ
את הידיעות' וכן לקלעי החצר' וכן נקרא הכלי שמקבל בו האות
הנגד לפני יתר' ובא בהא הידיעה עם הסמיכות את היתר הארץ
וכבר סרעוהו בשדש ארץ' יתם כל אלמנה ויתום לא תענו'
יתומים היינו ואפי' אפי' מיד' אעפ' שאבינו חי יתומים היינו כאלו אין
לנו אב' והו' שאב' אחריו' אמנותנו לאמנות' ולא אמר למנות'
יתר יתר כרעהו צדיק תאר וענינו יתר וכישובח' ומי' ^{הכס}
אבל החכם באמת כי הצדיק יתר כישובח כרעהו שאינו צדיק
ויש לו שכר במעשיו לעולם הבא' ודרך רשעים תתעם' מיד' ואם
תאב' אחר שהצדיק יתר כרעהו למה אין בט' העולם הולכים
בדרך לפי שדרך רשעים פלחה בעולם הזה והיא תתעם אותם'
לאחרי דרך הרשעים ולהעמך דרך הצדיקים' וכתב' יהודה כי
ויתר לרואי השמש ויתר בני הזהר' תאר' ויתב' לומר שהם ^{שמות}
כמו יתרו' ואעפ' שרוב השמות במשקל הזה מלטיב באו אלו
מלרע' וכן ואת היותר החריבו' וכן יצד גובי' והשם יתר שאת'
יתר עז' ומשלים עם יתר עושה גאווה' מיד' ומשלים גמול על היתר
והגאות שמתגאה על העניים כי שרציל לעשות הגאווה' והוא בשע
באודות' ויש בחמש נקודות גדול' יתר הרבה מאד' וכתב' יתר

שמה ישר לארץ ישר בעיניו כאשר ישר בעיני הדינה כי ישר
הדבר בעיני כל העם שלשתם פעם עבר כי נעוהם פתחה ולא
ישו בעיניו כי היא ישרה בעיני אולי ישר בעיני האלים ותישר
בעיני שמשון ויישורה הפרות דגש השני להבלעת היוד פא הפעם
והתאר שם ישר נוכח עמו ובסמוך ותועבת רשע ישר דרך ישרים
דכי ירי ויהרו גם ישרים לבקר פיר הישרים יש להם ממשלה
על העשירים הכסילים אהבי העולם הזה והוא שאבי עליהם
בבהמות נדמו ואעל שהכסילים בעולם הזה רודים בישרים כמו
שאב עשיר ברעים ימשול והישרים הם החודים והכסילים לעולם
הבא כלום יש להם מעלה יותר בעולם הבא והוא בקר להם וערב
לעשירים וצורת העשירים לבלות שאוב כלום לבלות שאוב
במותו בסוף מהגבול והמדור שהיה לו ולא כן צורת הישרים
כי אעל שתשחת הצורה הגופנית צורת נפש קיימת לעד והשם
ישר לבי אמרי וכלא ודובר ישרים יאהב ואפשר שיהיה מחובר
מן ישר לבי ומפני כובה הקריחה בא בשבא לבדו ולא בא עם קמי
הטא כמשפט כמו שבא בקר בקרים להקל וכלא בתוספת מים
והיה העקוב למשור ובקמין מישר והקבין הולך לרודי למשור
כי היין הטוב ישר וישרב לאדם מאד וכך יתהלך בנישרים וכלא
ובישרת לבבי והפעל הכבד כל פקודי כל ישרתי המישורים
אורחותם מיושר על המחקה ישרו בעתה מס לאהעו והדורים
מישר ויישרם למסא מעדבה כתו בשני יודין והראשונה נראו
בפתח והשנית נחה משפטן ויישרם בהנעת שני יודין ובנח
היוד פא הפעל הוטלה תנועתה על היוד הנוספת וכבד אחד והוא

המאמר ואת היותה על הכבוד הוא הנקרא בלשון רז"ל טרפשיא ^{נוטל}
ובלשון אנדיש וא"כ על הכבוד פיר עם הכבוד כי מעט מהכבוד
עשה היותה נשדמה אות היוד בסך

ונתחיל אות הכת בעה כאב
ואני עני וכואב בהיותם כואבים אך בשח עליו יכאב כי גדל הכאב
ואתם תצטקו מכאב לב ומא אס יש מכאוב מכאובי והפעל הכבוד
כי הוא יכאוב ויחבש וקוץ מכאיב ידוע ונאמר על דרך ההשאלה
וכל החמקה הטובה תכאיבו באיברים ועלמה הטעם אך בשח עליו
יכאב כלומר שישחת גופו כי אין הכות כואב ומדויק ופיר עליו על
עצמו כאה יען הכאות לב צדיק והנסעל ובאן בן צוים
וכאה וכאה לבב למותת והתואר ונפל בעצמו חיל כאים כי
הם שתי מלות ר"ל מחנה העניים והכאים וכאים בסמס דוים
ועצם ענין כאב ומדוק ככב כוכב אלהים ואת הכוכבים
ורמה המלך לרב מעלתו וגדולתו לכובד דרך כוכב מי עקב
כבד כי כבדה מאד כבדה יד אלהים שם ותכבד המלכה
אל שאול יבדח בנני ולא ידע כלום יהיו רבים או יהיה להם ^{ממנו}
רב וכבד כי הסכו ויצערו ולא יבין לבו וכן ותמלאו ותכבדו מאד
בלב ימים למען שמי יבד י"י כלום כבדה עליו דבריו והם ^{עליו}
למשא והוא יהיה נראה וגולה בשמחתכם והם יבשו וכן ולא נכבד
עלך כלום לא נהיה עלך למשא כבד ולטורח תכבד העבדה על
האנשים וכבד לב פרעה כמשא כבד יבדח ממנו כי כבד עליו
וגלחו ואבדס כבד מאד כי כבד הרעב מסמך גדול וכבד מאד
ככל סלע כבד בארץ עימה כלום סלע גדול שיש לו על גדול וימאן

כי יתר מאד תאר' ויתכן החתו עם כחבריו' ורא' אבן עזרא פיר' יתר
שאת ויתר עני תאר' ופלא מה יתרין לאדם' וכל' ומותר האדם מן
הבהמה אין' וכל' על כן יתרה עשה' ופי' המצות שקבץ' ובתו
תמורתה' על כן יתרת עשה אבדו' קמוץ על משקל' ומדת יה'
והפעל הכבד הותר בני תמותה' פתו ככדים אכל תותר' און יהיה לתותר
משלית טכר מועטו' ממונו' ובה החלם תמורת השורף' כלם בעטן השנה
והמועטה' וכתב ר' ארצים מה הענין' יתור הרים מרעהו כלוב המשוה
עבהרים' ועוד נכתבו בעדש תור' ובעטן השאר' ואת הותר התחבין'
והשם יתר הגם' ומותר השכך' והכוון יתרים לעולמיהם' והנפעל
ולא נותר מהם איש' והכוון בשכך' אינ' נותרת' נביא לוי' כל' ואת
יתר מבשר המלאים' לא יתור דבר' והפעל הכבד אשר הותר הבשר
הותר לבו שרדך כמיעט' ויתרו אנשים ממונו' כולם עני השאר'
מונו חכם על יתר' הלוא נסע יתרים בם' שהם חושבים שהם נקשרים
בעולם הזה' ואת מיתריהם' ענינם חבליים' אבל יתרים לחיים'
ענינם שבטאים' כי מה טעם ליתרים הנעשויים מופטת' און מוקנה'
להיותם לחיים און יבשים' אבל רב' שבטאים' ובאמרו יתרים כי כן
עושים מן השבטאים חבלים צעודם לחיים שיזכנו לקבל אותם' כי
יתרי פתח' פיר' יתר יראתי שהיית' אומר אותם בפתח אותה השם
עד שלא יראו ולא נענו מסכ' ואתי ענה' היש מפרש הלוא נסע
יתרים בם' על מיתרי הגוף אשר קיום העצבים בהם האמר כי ית'
ומרצו היאבדו' וכן כי יתרי פתח' פיר' נתק' ענבין והרפה מיתרי'
כאשר ירפה מיתר הקשת' ויש מפרשים כנה הותר בני תמותה'
כלוב הותר יתרים וקשרם לפי שאכל אנקת אסור' יאמר שיתרים

כי מי בן ליום קטנות והדומים להם ועל פני כל העם אכבוד ואכבדה
במרעה וההתפעל ממתכבד וחסר לחם והעם את כל הכבוד הזה
ואחר כבוד תקחני תנו לי אלהיכם כבוד כלומר שתכבדוהו בתהלתכם
ובהתודותיכם שנותיכם לפטור וכן שישכא כבוד ליו אלהי ישראל ות
לו תודה ובהיכלו כלן אומר כבוד העבד והתעלה כי הוא הכבוד
לאותיות והתאוד לנקבה כל כבודה בת מלך פניה וישבת על מטה
כבודה שניהם כתובים באו עם הדגש וכבר כתבנו הדומים לו ^{במלך}
הדקדוק ונקראת הנשמה העליונה כבוד לפי שהוא כבוד הגוף
ויקרו למען ימרוך כבוד ויגל כבודי וכבודי לעפר ישכן סלה
ובקבלם אל תחד כבודי פיר וכבודי לעפר ישכן סלה על דרך משל
כי הנשמה לא תשכן בעפר אצל הוא בדרך משל כמו דבקה ^{לעפר}
נפשי ופי ואחר כבוד תקחני אני בתחלה בעצתך תנחני כלן
כלימי חיותי תנחני בעצתך ואחר כן בכבוד תקחני או אל הכבוד
תקחני ופיר ואחר כבוד שלחני אחר כל הכבודות האלה לכבוד
וגדלה שלחני כי הטוע בהסלוע בבזת עינו יתרת הכבוד ער ימלא
חץ כבוד ידוע כפה בפשעה בבו לא תכבה והמעט הכבה
וכל תכבה את נר ישראל ופשתה כהה לא תכבנה וכבו את ^{חמת}
לא יוכלו לכבות את האהבה ידוע כבד ענו בכבוד רגלו
בשש נקוד בכבלי ברזל הן שלשלאות של ברזל ארץ כבוס סוף
שנקראת הארץ כן לפי שהתעל משתקנת וכבדת בו מרוב הטו ^{שדה}
או שהיתה חול וכן אמרו רזל ארץ כבוס ארץ שאינה פירות רב ^{עושה}
בר יצחק אני ארץ חמטון היתה אמרו קרי לה כבוס ומשתקע
ברעא בגוה פיר כבלה פיר חמוטא חום כבס אל מסלת

ההולכים בארץ עימה עמך הכבוד הגדול הזה כבוד מאד לסטנו לא היה
וירי משה כבודים כי כבוד ממך הדבר ובסמך כבוד מה וכבוד לשון אנכי
ומא עם כבוד עני בשש נקוד והשם כבוד אבן וכטל החוב וכבוד פג
ומא והוא תאר בפלס אדומה וחת הכבודה לסטנהם והוא פתו בואו
עם הדגוש והדומים לו כתבנו בחלק הדקדוק רל מקטנהם ושאר ממונה
ומא ונהגו בכבודות והפעל הכבוד הכביד את עטנו והכבודות
ולא יצטרך פיר שיהיה להם ממונה רב וכבוד ונשאך לבך להכביד
להרבות עוד מלחמה אע הכבודת את לבו ואמנו הכבוד והכבוד
את לבו וכבוד אחר ולמה תכבוד את לבבכם כאשר כבוד מצרים
והנפעל באין מעינות נכבדי מים מיר באין מעינות ובאין נכבדי
מים כלומר עד לא תהומת ועד לא מים רבים חוללת התכבוד מיל
התכבדי כארבה כעטן ופאטתה מלשון רוע מכבדי בין המטות
מכבודות של תמרה והם היעים שמכבדי בהן את הבית ומרש
עוד ממה כבוד מכלל כפי חמדה ובעטן הכבוד והוא קרוב למה וכבוד
מעשות דרך כי יבא דברך וכבודך מיר כי יבא דברך שיתאמת
הדבר שבשחתנו וכבודך לכן הגידה לי שמך ויש ממרש כי יבא
דברך מיר אם נודע שמך כשבא דברך איכטו ועטניך וכבודך
כי כבוד איכטו מאד כי מכבדי איכטו לקדוש יי מכובד ושלא נכד
סועטו ממנו ושומר תוכחת יכובד ושומר אדעו יכבד והנפעל מזה
מה נכבד היום מלך ישראל פעל עבר והוא פתח והאיש נכבד פעל
עומד כי הוא קמין שדים תבים ונכבדים ונכבדיהם נכבדיהם
נכבדות מדובר בך מיר מעלות ומדות נכבדות מדובר בך והוא
חבר המתואר צמו וידבר אתם קשות לעשות קטנה או גדולה

מה שהיה כבר נקרא שמו כבר היה לעולמים כי כבר רצה האלהים
מעשיך בכל מקום שהוא המלה היא לומר שעבד יא בלעז ופיר
מה שהיה כבר בימים שעברו ומה שהיה בימים הבאים הכל נשח
זכרון הכסים כבשן וכבשן אבני קלע פיר ריחנה וכבשן אוזניהם
באבני הקלע או יהיה פיר וכבשן אבני קלע כלומר הקולעים הנלחמים
בעבורם יסדרו אלם יצילום יכבוש עונותינו ויכבשום לעבדים ולשמחות
את הארץ וכבשוה הגם לכבוש המלכה עמי בבית והנה אבחנו
את בכנו ואת בכנותנו והנסעל וכבשה הארץ ויש מבנותינו
כבשות והכבד מכל הגוים אשר כבש ענין כלם הרדייה והכבשה
בכח וע"א וכבש לכסא בזהב מאחזים בשש נקוד פיר מדה
כך במשנה ענה בכבש ואינו שני במעלות אבנים או ענים
שהם זה על זה אלא מעלה אחת לבד הוא משמע והולך ועולה
מהקרקע עד מקום שיעולין בו אוליך היו עושין למזבח כבש
והיה אסור לעשות לו מעלות כמי שבת ולא תעלה במעלות והכבש
הזה של כסא היה לפני המעלות סמוך לקרקע והיו עולים ממנו
למעלות ומלת מאחזים שבה אם המעלות שהיו מאחזים בכסא
וקבלימו בו וע"א פיר הכבשן כעשן הכבשן הוא ששורטין בו
לפיד או אשר מבשלין בו כלי החרס הוא יקרא כבשן ושמופין בו
הלחם בהדבקה וקרא תנור ועוד נפרשנו בשרש תמר כבשן
כבש אחד בן שנתו בשש נקודו כבשים בני שנה וכבשה אחת
בת שנתה תמי' בסתח הכף כי אם כבשה אחת קטנה שרק והקנין
שבע כבשות היצאן ונקרא כבש מבן שנה כי הגדול וקרא איל
כרד כירודי אש פיר כיצור אש ומה השדש וכרה על

שדה כובס שם תאר למכנס בגדים וכן רזל נשתמשו בתאר הקנה
בקל אשתויד ההוא כובס ופיד שדה כובס שדה שהין שוטחין שם
הכובסין בגדיהם לשמש וכן תי חקל משטח קצריא והפעל הכבד
כבס ביי לבושין וכבסתם בגדיכם כבסי מרעה לבך לבסני מינו
ושלא נכד מועלו ממי וכבס שנית וטהר ומקוד מורכב מהתפעל
וממה שלא נכד מועלן מהנוסף אחרי הכבס את הנגע ידוע
כבס וכובע ישועה בדאשו וכובע חשית על ראשו מלעיל ומל
מגן וכובעתלן כד כלם מגן וכובע והתיצבן בכובעים הוא כלל מגן
על הראש קומא בלעני כבד הן אם לבד ולא יל כבד חשית
כבד מאבק ימים ושאר מיטט מזער לא כחבד ואוריד כחבד
יושבים האלק נוספת או המלה הזאת מורכבת מגן כבד ואבירה
ומה להגדלה ידוע כבדים לא חקר כשאון מים כבדים והשם
בתוספת מים יתן אכל למכבד כלוב' לרב ענין כלם העולם והגדלה
הן בענין חכמות הן בענין האימות והפעל הכבד ממי בבלי דעת מגן
יכבד כלומי ידבה וקדים כאשר יעוץ בכבדה פיר' בנסה וכן ברא
ועשית לו מכבד כבד העוים פיר' כד של כמר עוים וכן במיא
ויקח את המכבד ויטבל במים פיר' כד ויית גובניא וכן תרג' ותכסהו
בשמיכה והוא בגד עב' ויטל מאתו כבדת ארץ בעוד כבדת ארץ
לבא אמרתה פרשן בו מייל כי אומר שכן מהלך מקבדות רחל לאמר
מיל' וכבד פרשתון בשדש ברה כי דעתו בו שכה בו שמוש וליא
שורש מה שהיה כבד הוא ואשר להיות כבד היה שכבד מהו
בעכבד הימים הבאים הכל נשכח פיר' לא כשאר היה כבד ולא מימי
הבאים אין זכרון לחבס עם הכסיל אעפ' של ארץ הימים הכל נשכח

כהן וכן מזה העדש ופא כחה בם אס כן טוב הוא שיהיה כחה הנגע
 יאר אחר כן כהות לבנות באעד כתבנו ומעט שמולת נגע לשון זכר
 אמר שימחה לקבה בנגע צדעת כי תהיה בארס או תשוב תהיה
 על הצדעת וכן ומשנה מה לא יכבנה מיר המשתה הקרובה לכבות
 לא יכבנה כמי שאם קנה רכוש לא ישבור כלומר כל כך יהיו זמין
 והנהגת מלכותו כנחת עד שאסילו החלשים לא ידושו בו ענין
 הכהה הוא הקביות והעמוד וכשהנגע או השבד הוא קרוב לטמאה
 יתקצט הבשר והסכו משה הנגע ומיר הענין הזה בעינים כי ידוע
 הוא כי הזקנים יתקצטו עיניהם ויכנסו בחוריהם לפי שיתקצטו
 יתרי הענין כי יגבר עליו היובש ותחלש הראות ומי וכהתה כלי רוח
 מיר תעמד ותקצר רוחם ותחלש ומיר לא יכהה ולא ירוץ לא יחלש
 ולא ישבד כלומר לא יתרחק מעשות המעשט לפי שאם קנה רכוש
 לא ישבור ומשנה כהה לא יכבנה ידמה כי יהיה רסה וחלוש
 ולא יעשה מעשט לפיכך אמר לאמת יוציא מעשט לא יתרחק
 ולא יחלש בדבד המעשט עד שישיים בארץ מעשט ומיר ולא כהה
 בם לא עבר בחם ולא מכנסם נעלכת בדרכיהם הרעים כהן

הוא ששד כהן בבית אעד בנה שלביה ובהגו לי ויכהן אכלעזר
 בנו לכהן לי לכהנו לו והואו נוססת אך נוסלת על המועל שהוא
 המעול והתאר שהוא מבני הקל והוא כהן למל עליה וגם הכהנים
 הנגשים אהרן הכהן אמר חס הכהנים והעם מהונה מהוצר
 עולם כלם ענין עבודה בגזמה כי הכהנים עובדי העם וראשי
 העם וגם הכהנים הנגשים אל ימי ימינו אמר על בני אהרן כי אם
 נל הבכורות כי אז היתה העבודה בזכורי ישראל וכל עובד

שכמה כד הקמה לא כלתה והדגש לחסרון הכפל ידוע ועל דרך ההשאלה
ותשבר כד אל המצוע והוא חמוצו עם הפרס שתשבר ויחזי על המצוע
חמו לקבר כמי שאמר ונרץ הגלגל אל הבוה ורל כי כמו שדרך הכד להוליכה
אל המצוע שהוא מקומה כן מקום האדם בקבר ועם תבקע כריסו
כד כמלך עתיד לכיוד ויבא בלא כדור אל ארץ חבת ידם
מכבו כף הדמיון ומיר כדור והכדור הוא ידוד במשנה הכדור והאדם
והוא שקודץ לו בלעז כלא או פולטא ומיר סעדיה אל כמלך עתיד
לכידור על הגלגל ומיר כגלגל העתיד לסבוב הכידור כלומר כיהנות
האמה יסבוהו וקיסוהו תמיד כמו שהגלגל עתיד תמיד לסבוב בל
המסק ויש מפרשי אותו כמשמעו כמלך שהוא עתיד לכידור
המלחמה כלומר לסבוב המלחמה כי אי יחסוף גדודיו כן תתקט
הנהלה למחז ומערכות המלחמה והמחנה הוא בסבוב ובהקף מכל צד
וכן קודץ למערכת המלחמה בלעז שורצג וכן אמרו ויבא המעגלה
שוכב במעגל לפי שהמחנה הוא עגול וכן וחנית כדור עלק ומחז
מכבו כף הדמיון כדור או בית השירות בכדור כהה לא
כהתה עינו ותכה עינו ותכה מוכעם עינו לא יכהה ולא ירוץ
והתאר כהה הנגע והיא כהה תחת רוח כהה כהות לבנות ועינו
החלו כהות פיר החלו להיות כהות או יהיה כהות מקור והיה קצת
קטן תחת קמץ גדול והיה משפא כהות בפלס אלות שוח ראור
רבות והשם אין כהות לשבר והפעל הכבד לא כהה בס' וכן וכהתה
כל רוח והוא מועל עומד ויתבן להיות כהה פעל עבר כהה הכבד
אפא שאין מנהג מאשר עיניהם היא מהדגוש להיות סא הסעב
בצרי כי אם פמשפטו בחרק בלא אות גזעית ענה כהה סאד להט

אם יהיה זה כלום כן וכך רעה ור' יונה סיד איכה ואיכה מלורת
מורכבות כן אי ובה וכבר כתבת אותם בשירש אק' כזה
כי תלך במו אש לא תכה ורגליך לא תכוועה והשם מחות המכה
מכות אש ונא' כיה תחת כיה ופרשו כמה הענין והשרש כי תחת
יוסי' אמי רבא הינו דאמר אנשי חלוני שומרא בואה ויהיה כן
מן מכה בסס רי כן רזה' אף בדי יסריח עב' או יהיה כמעט
ופיר כי כל שספר המק והקפה יהיה להם תחת יופי' כוח גס כח
ויהם למה לי' כח ור' חשית אונ' יבש כחרש כחי' כתב לא כן עמא
אל בעבור הית האדם לחות התולדת הקושחת הכל המעמדת
הגוף כנה הליחה בשם כח' לפיכך אמר יבש כחרש כחי' אם כחה
אכלתי בלי כסף בכחו רגע הים ידוע' והאנקה והכח כתב ל' יונה
הוא הנקרא בערב' חרדון' והוא ממצ' הכב' ור' שגל כתב שהוא
לו לוי' כח' וכל בשליש עפר הארץ סיד ומרד' מות
וימרו בעמר' וכלן בעומד' והפעל הכבד' אלפים בת יכיל מ'ו
כן היתה מותו כלום כן היה מחזיק קטן מהכיל את העלה'
מהחזיק כל כך' כלום שלח היתה מותו גדולה לכל העולות והשלמים

אשר לא יכילן המים לא יחזיקן המים לא יכאו מהם כי הם
נעברים מרבה להכיל' סיד הכוס היא גדולה להחזיק הדבה כמו
שאמר העמוקה והחובה להכיל' למען ברוך סיד' החרב הוחדה'
להחזיק ולסבול ההת הרב ולמען הראות ברוך להפחיד העמים
ואתול סיד להכיל' כמע להאכיל' וכבר כתבתן בשירש אכס'
ונורא מאד ומי ויילנו מי יסבלנו' ומהענין הזה והשרש הזה
בהכנסתו והלבד' הנה העמים ושמי השמים לא יכלכלוק'

יקרא בהן וכן עובדי ש' כמו בהן מרדכי ריק אדמת הכהנים לא קנה היה
בהן לבית דוד עובדו ונשמת אלמן ובעל ענתו בראש כלם כי האוהב
הנאמן עובד לאהובו בענותו הנכונת וכן אתה בהן לעולם כלומר
עבד השם וראש ישראל על דבר שאתה מסך צדק כמו שהכהן
הוא ראש לשם וכן וציוד עין וכהנין ראשיו וכן מוליק בהנים שולל
ראשים וכן חנה בהנים וכן יכהן סאר גדל סאר בלבושים צאים
וכן ובני דוד כהנים היו וכן אומל בדברי היכל במקומנו ובע דוד
הראשונים ליד המלך אה מיד ובע דוד כהנים שהיו ועבדי יהושע
וריאון דוד רברבין הוא אבם למה שכתו בדברי היכל במקומנו הפ'
הראשון הוא אמת כן כה אמר ירי עבדות דבר כה נחם ירי
כה עשן אבתיכם אעם שנכתבה המסלה בהא קרי אתה בראון
ובכסל הכף במלאך במבטא יהיה ועשית לאהרן ולבנין ככה ואם
ככה את עשה לי שככה השב עתנו ככה לא הרע את מעשה
האלהים ויתכן ששרש ככה כך והוא נוספת כמו את אנה וכן
כתב ר' יעקב בן אלעזר וכתב המיסרות ובכה תאכלו אותו בית
כותיה מלרע ואם כן הוא ששרש כך היה ראוי לכתבו ראשון
האות ואחריו ככב וככר אלא שאב כתבתים כסוד שכתב ר' יונה
ואעמכ נכס הוא יותר מדרך הדקדוק כמו שכתבם ר' יעקב בן
אלעזר ועוד כי רזל נשתמשו הרבה בלשון כך בלא הא כי כן הש'
והעיקר זה המלה הזאת עטנה ככעכ' ויש שענום אנה שיש כה
נגד אחי כדוד יום כה נלכה עד כה ערהנה לא שמעתי עד כה
נא עתה ויהי עד כה ועד כה בן כך ובין כך ויש שירבא עמנו
דבר סתר כה יעשה לי אסורים וכה יוסיק כאוה' כך וכך יהיה לי

ושלא נזכר פתעו ממינו ביום הכרף כוצו ועם ההתפעל זבת בונה
יתבונן כולם עטף הכנה וידוע והתאר כמה לא כן אונחנו עושים
כלום לא טוב לא כן אוחילה לספק אם כנים אתם כלום נטועם
ואמרים כן בנות כלומר כן מטה בב יוסף ולא מצאו להם כן
בזעבן שהיו הם ומה עמל מעשה כן כלום מעשה ישר וישתבח ^{בעיר}
אשר כן עשו פיר המעשה הישר אשר עשו וגבורתם לא כן לא כן
לא טוב בל יחזקו כן תכנס לא יחזקו חזק טוב וקרב לטעף אלו כל
כן שבמקרא ויש ענין כן החרטמים כן כמו שהיו עושים הם וישעיה
כמו כן ימותו כמו שהארץ תבטל כן ימותו וישעיה ויבלו כי עמל לא
נתתה פיר עמל כן שלא נתתה עמל כן כלל לב האדם אשר מלאו
לבו לעשות כן וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יסרף כלום כלל כן
מעבדים אותם כן היה רב ומורף יותר וכמוהו קראו להם כן הלבו ^{מסמחם}
ובח עמל המטה הזאת למד הערות לך חי אני באם יו' לכן ישכב ^{עב}
הלילה ויש שתפרש מהם באמת שהם התחלת הדברים ויש ^{שתפרש}
אותם בעבור זה ויש שתבוא עליו בית השדות ובכן אבוא אל ^{המלך}
אשר לא כדת כלום ובה שיתענו ותבקשן עלי חמדים אבא למלך
שלא כדת ומבטא ברחמי הא' ובכן ראיתי רשעים קבורים ויתכן
למרש זה ובאמת והעם אבא עד תכונתו כלום מקום מושבו
שהוא נכון שם ומלא מוכן לשבתך ובתוספת הוא המכונה הזאת
ויש את המכונות פיר מושב הכירות ובשורק והמחה שם עם
על מכונתה מקום מושבה ומלא ועל השערים כן במתעם ובהכללת
הסתר בהש' ויש את הכור כחשת ואת פנו נחשת מקום מושבו
והשיבך עם כן מקום מושבך שהיית כן בו מתחלה ובה

כלומר לא יהיסקך ולא יסבטך וכל אחת כלכל להתיר ולקטור וכו'
מכלכל את ים בואו מי וכל להתיר ולסבט הכנדה לא יכלכל הקול
שעמוד במקום אחר לא יסבט אותה ולא יהיסקה רוח איש וכלכל
מחלה ורוח נכאה מי ישאנה כלוב יותר נקל לסבט חולי הגוף מה
הנפש ועל קרוב ליה והוא כלכל את המלך וכלכלתי אותך עם
וכלכלם לחם זמיר וכלכלם יסף ענין זה הוא ענין המטען כלספק הצדק
במדת כל אחד ואחד ויחצנו ידע מהענין הראשון אבל הוא כלכל
בן זכך כלכל ובריו במשפט כלוב שיתאם במשפט ובחשד ובמדות
ולא ידע ברבים אומיד ובריו ענינו כלוב שמסדר הדבאותן
בסדר ובמשפט כראוי ומטה הערש והענין ולכיס לא יאמר שוע
ועוד נכתבו בשרש כים כון ויחצנו ברחם אחר והנפנע
ככון וסאב לא ככע לעשותה כן בשחר נכע מרחאן לאי ככון כן מיד
לכר שאי המטען ככע ומחוצין כן והנה חמת נכע הדבר כלוב נכע
למי הערים כאשר חקרתו ושבתם אכי אל ככע מיד עם ככע כלוב
עם דבר ככע וחמת שתודיענו מי את מקומנו באמת נכעו כלכיס
שפטים ותכע מלכותו והטענה הכבד הכי לכו אל המקום אשר
הכיותי הכען והקדשנו מי יכין לעורב יידו ויפנו את המנחה
סבא והכין ולא יכין לדבר כן כלוב לא יכין הדבר בסין לדבר ביושר
ככע שאב לו מוכנים בית יד ושלא כזכר סועלו כוככו והוכן בןסר
כסא סתח כי הוא סעל עכר מוסב לעתיד מסכי תאיר גם הוא למלך
הוכן קמץ כי הוא פעל עומד וכבר אחר אשר כוכן להשחית כועו
חצם על יד ומעשה ידעו כוננה עלינו ומעשה יד כוננהו עד ימות
וכוכן לחקר אבותם כלוב כוכן דעתך לחקר ולדרוש הדברים

ושלם

ישראל הם בני כוש בן חם ומיד הלוא כבני כושיים אתם לי על דרך ^{היה}
כוש עוזי כלומי כמו שהכוש לא ישתנה עוזי כן אתם לא השתנתם
ולא שבתם ממועשיכם הרעים וכן מזה הענין נקרא שאול כוש כמו
שבת על דברי כוש בן ימיני כי לא השתנה לבו משנאת דוד ^{שהיה} אעפ
אומי שוב בני דוד לא ארע לך עור על אודות האשה הכושית לפי
שהיתה מדינית קראה כן והכושיים והמדינים והישמעאלים כלם אחדים
ושוכנים יחד כמו שאמ' והנה ארחת ישמעאלים ואחר כן אמ' ^{והמדינים}
מכרז אותי מל' וכן במלחמת גרען עם מדין אמ' כי ישמעאלים
הם מדיים ואהרן דבר רע על משה שלקח אשה ממדינים והוא
משתרד עליהם ואם ישתרד עם הנבואה הלוא גם בני דבר
כזב כל האדם כזב ומיד הססוק האמנותי כי אדבר האמנה
גדולה היתה לי כי הייתי כאשר עשיתי כלומי כשהייתי בעני בוח
וכשהייתי בחכמי הייתי אומ' כל האדם כזב כלומי אמ' בזמן ^{שהייתי}
נחמ ועני מאד הייתי אומ' כל אדם שאומ' שלא תהיה לי המלוכה
כזב הוא וזו היא האמנה גדולה והנשעל פן יוכיח בק ונכזבת
ה תוחלתו נכזבה והשם שוא ודבר כזב ותדבר אלי כוזבים
ויתעו כוזבים והשם בתוספת אסף תהיה לי כמו אכזב ומיד
תהיה לי כנגד השם ית כי היה מתרעם הנביא על שהבטאחו אמ'
לך נתתך לעיר מובד' והם היו מקלבים ומכים אותי אמ' ממקור
אכזב וכמוהו בתי אכזב לאכזב והוא דרך צחות כי אכזב שם
ציר כמו שצ' וקעילה וכוזיב ומדשה ואכזב הוא כזב פלימנס בע'
ותשעל הכבר עד אמונים לא יכזב פיר' לא יכזב אמ' בדברים
שאינם עדות כלומי אמ' בדברי הבאי לא יכזב לא איש אלא וכוזיב'

הקבנה וכנה אסד נטעה ימין רל ארץ ישראל על ארץ מוכן לשבתך
פעלת יי מקדש יי כוננו ירד ותיב בן לשון נאמה כמו שמדאנו
ויטע אהלי אסדנו ועוד שהמשיל אותה לנטע במדבור וכבר פרשן
המורה הזאת כמו נאמה כל שאני אחרין ועלבן אמות סלך שהוא
כמו בן סודת לעשות מונים למאכלת השמים עשיון לה מונים להענינה
ואת סיון כלמיכם מיר מיני מאכלים שהיו מבינים ומגישים למאכלת
השמים ולכלביהם ואולי קראם מונים לכיון דעתם ולבם אליהם
לעשותם ולתקנם היטב ופרשו עוד בו שהוא כוכב שבת נקרא כיון
וכן נקרא בלשון ישמעאל ופרס כיון ועשו דמותו לעבודת וית מונים
כדוטי' תי חגור אסוד בד כדדוט דבוק בנות המלך התתולות משלים
כדדוטין כוס וכוס פרעה ביד כוס ריה' כי כוס ביד ינו ויי חמר
מלח מסך גביעים מלאים יין וכוסות ידוע יי כרית חלקי וכוסו מנת
כוס' הוא החלק ויש אומ' כי זה הוא על החלק הגדול את הכוס ואת
העלף ככוס חרבות שם עוף טמא לא נודע איכלנו וד' שזל מיר
סלקו בלעג ואותו שקודין כלסון נמצא בישוב וכדן בונע אדם שאר
העומות ואחר שאב' הכת כלס חרבות ירמה שהוא עוף מדבר
כור מכור הנהם כהתוך כסף בתוך הכור מדרך כלסוף וכור
הוא הכלי שמתוך בו הכסף והזהב ועשדים אסף כור חטים הכור
הוא החמר והוא שלשים סאים מכורותין ומולדתין בחלם ובשורין
הכף בארץ מכורותין מיר כמו מגדותין וכן על ארץ מכורותם
בוש עבד מלך הכוש' תי עבדא דמלכא עדקיהו ולפי דעת
כיהכוש שב אל עבד כלום שזה היה שהוא עבד המלך ודח' הכות'
הכוש והלובים ובהר ארת הווד' הלח לבני מושדים אתם ליבית

בחושים ודלים וככנעיים לך והתפעל בענין יתכחשו לי או יהיו
מהענין הראשון סמוך שכתבנו וסוף שיכסרו עתה מה שעשו והתנו
יכסרו עתה מדוב מורח ויאמרו שלח עשו כי המלה הזאת חלקה
ר יזנה על סעם רבים ומידע חבם בלשון אעפ וכן עשו רוב המסרשי
והנכח כי היא לעולם כולת טעם והנה אמרש לך מוקצתם ותבן
השאר כי עם קשה ערף הוא וסלחת סיר לבי שאב הקבה הנחמני
שולח מלמד לספק אם תמד בן כי לא ישאלם אב משה ילך נח
יני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא ותמידים הם לחטא ואם תשלח
לפניו והוא לא ישא למשענו נהיה כלים כדע אבל מרד שתלך
אתה רחם יחטא לך וסלחת לעונות ולחטאתנו כי תוריש את
האמרי כי רוב ברום לו כי חזק הוא סיר למוקד מרד שתוריש
את הכנעני הזה לבי שהוא חזק ורוב ברום לו וחס לא תורישנו
תזיק לך שמונתו אובלך והיה לעצמם כדוד שכל את ידון
כי מנשה הבכר סיר נתן ידון בשכל כי מנשה הבכור והיה לו לנתן
ימיו על ראשו כי לא ששכל והביך ברוח הקדש כי הקטן ירד למו
וזה טעם שכל כי מנשה הבכור כי אם היה מעים ימיו על ראש
לא היה שכל בזה אלא כמנהג העולם לוי אלהינו החזק והסלח
כי חטאו לך לבי שחטאנו לו מרד שיהיו לו החכמים והסלח
שירחם עמנו וסלחו לנו על כל משענו והנה הרחמנו לך הודך במקצת
אותם שנסרשים כי במקום אעפ ונדע ותבין לנשאים והכלל
לך כי היא כולת הטעם ואתה תבין כל אחד ואחד לבי מקומי ויש
שהם במקום לבי עם שני השירות והם הרוב צמו כי יחטאו אותך
לבי שחטאו ועם שני השירות לבדה כי נתן לפיך לחם

אם תכוב בשמחתך אשר לא יכזבו מימיו ובלשונם יכזבו לו ופני
אחר ואם לא איפוא כרי יכזבוני כלומי שישיש דבר כגב כל ענין אחר
ומיד לא יכזב מימיו על דרך ותירוש יחש בה לחש מעשה זית
כזר לא אכזר כי ישורעו מוסר אכזרי פיר מוסר אדם אכזר
כי מוסר סמוך כי הוא פתח וכן אנו נכח אובי אכזרי חמה לא ירחמי
ורחמי רשעים אכזרי והשם אכזריות חמה האכזריות הוא הסך
הרחמנות כחר לא נכחד עכמנמקן וככל דבר לא יחדלמן
הכולל והמעל הכבד לא מחדתי אכזרי קדוש ולא מחדן מאבותם
מיד לא מחדן מה ששמענו מאבותם אלא תכחד ממנו לא נכחד
וכבד אחר יחידה תחת לשונו כלם ענין ההסתדר וההשכלמה ואיפה
נכחדו נשמחו ככרתו וישכן ערים נכחדות נגזרות מאין יושר מיד
וישכן ערים שסוסן להיות נכחדות והמעל הכבד והכחדתו סכו
ונכחירם מגרי ואכחירם את שלשת הרעים ויכחד כל גבורת ונגיר
שר כלם ענין כריתה והסרה כחד לאשר כחלת עיניך מיד תשגת
עיניך בבחול והוא הסוך וכן קורין אותו בערבי אבחול לחש
וכחש בעמיתו לחש לו כחשו בי י בטכר יכחשו לו ותבחש
שרה אלה וכחש וההתכעל בני נכר יתכחשו ליה והתאחד בנים
והשם סכבוע בכחש אמרים מאלה ומכחש יסמרו והקבוצ
שרים כלם ענין כמירה וכגב ועל דרך ההשאלה כחש מעשה זית
מיד כגב תוחלת המיחלים אכזר ותירוש יחש בה כלומי יכחיש
תוחלתם ובה כן ארבעה דסבירץ בס וקורין בה על פי המסרת
ועא ובערי כחש משמץ מיד רגה וכן בדברי רזל בהמה כחש
והשם ויקם בי כחשי והנמעל ויכחשו אחיבך לך כלומי שיהיו

טבלה אהרן אים הם עשה' וכתב כי הנכח בעצמו שהוא כובב אחר זהו ^{כובב}
גדול יקרא עני השוד השמאל' וכסיל הוא כובב גדול והוא לב מניל עקוב
התק שר מעדנות כימה' אמרו הלל בימה יש בו צנה גדולה וזיקטרא
לפירי' וכסיל יש בו חריכות גדולה ומכבשא לפירי' לפיכך אמ' מושמות
כסיל תפתח' שהוא מסתח המירות ומצויאם' ואם שתור לבחרן עוד
בשרש קעד' כים כים אחד יהיה לבלבו' ומעשהו כל אבני כים'
לא יהיה לך במיסק' ידוע' כים ובכמים יעלן חורי עפר וכמים'
תרב סלע כיסא' כיר כיר בחשת כל שיהי בו מים תמיד' וכמהו
והכהו בכיר או ברוד' אבל הוא שיהי רוחצן בו הבשר ולא שיהי בו מים
תמיד' וכמהו ויעש כורים עשה ונתן חמשה מיצין וחמשה משמא
לחצה בהם את מעשה העולה' ואעפ כן זה הכלי ואותו כלי אחר ^{והוא}
דומה כעני אותו הכלי שקורין לו קוקא בלעג' אבל אותו של משכן ^{הוא}
לו מות שיוצאין המים מהם כשהסגנים רוחצן ממנו את ידיהם ואת ^{הכלים}
של ממנו ולא בתוכו' ואמרו רזל כי בבת אחת היה הכלי רוחץ ממנו
מני ידיו ורגליו הא כיצד מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו
השמאלית על גבי רגלו השמאלית ורוחץ בבת אחת ככיר אש בעמים'
מיר למיד אש' תנור זכרים ותק' כדיתם הוא מוקאם שפיתת שתי קריות
לכך נקרא בלשון שסם והמלה נגזרה מקולת ככיר אש בעמים לפי שמדליקין ^{שמואל}
בו האש תמיד לבשל נקרא כך' כדל כלילת יופי תאר רל שכולה
יופי' מכלל יופי שס' רל' שפין היא מכלל יופי שהיא יפי כל הארצות
ומא לבוש מכלול כלם בחסם ובשורק' אמרו חכמך במיכללים והמעל ממנו
בלל יופי' וכמה העבן עוד אהבת כלולתך' כלה קשורה כי האשה
בימי חופתה כל יופיה וכל תכשיטיה אתהם' ונקראת אחר חפה כלה

ויש במקום קף שני השורות כי תולד בנים כשתולד בניו זכה ויהיה קשורה
עם מלת אם כמובן ויש מהם למעט והם החזק כגון כי אם אלה מקום
אם עמותכם היו מברילים ביניכם לבין אלהיכם ויש מהם לרשות כי אם
אל כל חיל כשרים הנעלמים אתכם כי אם ישנו ביהונת בני כי אם תב
בגתר ועמרים עם הא התמורה הכי אחי אתה והיא פעמים לאמיתת
הודר וכן פרשו הכי קרא שמו יעקב מן השלשה הכי נבדד כיר
יראו שיצו כידו כמו אידו נטא בכידו הוא החזק שבו הנס וכן וישנו
לרעש כידו ואכשר שיהיה זה השם לחזק לבדו בלא הנס ואח' רעש כידו
רעש החזק בהלכותו כשמעליהן אותו וכמו הם עוד להב חנית וכידו
סוד להב חנית ולהב כידו אבל וכידו נחשת בין כתיביו אינו חזק כי
הוא כלי כגון לכתביו ותו ומהחמא רחשא קשת וכידו יתוין תי
קשתו ותריסו כידו ולכילי לא יאמר שוע בחוק ובכרי וכילי
כלין רעים והיוד יוד החש כידו מוכיח אדם אחרי הוא ההיכל לכע
כילי הוא כגד השוע כי השוע יותר מהנריב והכילי טוב מהנבל ולפי
דעתי כי מלת כילי נגזרה מנענן וכל בשלש ומשרשו ולפיכך נקרא
כילי שהוא עושה ענינו ומורה הוצאותיו במדה קצובה שלא יותר
וכלין רעים שם הכילות האחד ממנו כל בסלס גרבן ולרבים כלים
ורל כי המדות שלן רעים הם כי המדה הקצובה והשזה בורב הדברים
טובה אבל מדות הכילי רעים בכל הדברים כי לא יסוף דבר על המדה
הקצובה לא בהרבות ביו ולי במדת הענים ועינו צרה בכל מה שיש
ועוד נמרשו בעדש מלה מנענן כלל כלים כיום כלום ובינה
מתכ ר ינה כי הוא חסד מוכיח הנקרא בערבי א תוריא ור' א בן עזרא
מתב כי הקדמונים אמרו כי בינה הם שבעה מוכיחים והם בסוף מסל

סוף מקום שהצטן נעדרות עם בתוך הגדרות אשר סביב המקום ההוא
שלא יוכלו לצאת משם כי אם דרך הסתח' ובגד כלאים' פיר מעותב'
ומשתיים לא תורע כותך כלאים' שע מיני זרעים' עם החרץ' שקך
לא תורע כלאים' שע מיני זרעים' וכך הרבת האופן בכלל' כדב
הראש כלב אנבי' לא יחרץ כלב לשנו' בשש נקוד' והכלבים עוינס'
ידוע כלוב קיץ' פיר סל' ודומה לו בכלוב מלא עוף' והוא כלי עשוי
משבטאים מעשה שבכה' שמעולין' עם העוסות' והוא כלבי' מוחם אלכלב'
כלוב כי ממשפחת כלב היה' וכך תי' והוא מרבת כלב' כדה' כי לא
כלו רחמין' כלו עיני' מוחל' עיני' כלו לישועתך' ואתם בני' יעקב לא כליתם
וכלות אליהם והוא תאר' והאחר ממונו' כי כלה ונחרבה' כי כלה אך נבילה
יחדו כלם יכליין' כד הקמח לא תכלה' בקמח ומשטא בסגול' בחת
עד כלותם' והשם כלה אתה עשה' עשן כלה' ומא' כליון וחרץ' והשם
הכבד' ולא כלית' את בני' ישראל' בחרץ' לתהו ובהו' כחי כלית' בערי' ואכל
אותם באפי' ותכל תלנותם מעלי' פן' אכלך בדרך' משפטן אכלך בנתח'
הקף ודגש הלמד' מכלות עינים' ועיני' אכלמה אכלה' עד כלותם אותם'
ונבתב בחלף כלכלא חסשע ולהתם חטאת' ענין כלם והדברים להם ענין
כליון והשחתה' ויש בשעץ השלמה והוא קרוב לשעץ הראשון' כלה הבית
לכל רבוי' כלוב נשלים הבית' ויכלו באפם תקוה' ותכליעה שבט' שעב
השבע' ככלות כחי' לתעובע' וכך השלמת כחי' והוא שת הזקנה' ותכליל
עבודת' והשם כשלחו כלה' כשי' שלחם בה שלמת כללם' ישלחם שלח
ישאר אחרי' ובתוספת תיו' לכל תכלה רחית' קץ' כלוב' לה שלמת
כל הדברים רחית' קץ' אבל מצותך רחבה מאד וחסן לה קץ' שאנכ'
שהמצות יש לה קץ' וחשבון ידוע הענינים היצאים מנה' רחמים הן כליון

לחמיה ולחמותה ערות כלתך וכלתו אשת מינחם כלה בחמותה כמן
שקרא האיש חתן כל ימיו לחמיו ולחמותו עם ימי חסתו ^{באמת} עתה חתן
כמו עפר שנו בשדשו והמעל שלח נזכר מועלו בהבסל הפס ^{ובכ}
ישראל התמקרו וכלם מיר נמנו והיו בה כלם כמו שהיו במלחמה ^{הראשונה}
שבנת אלפים כי לא נסקר מהם איש במלחמה והאלפים כליל יחלוקו
כולם יחדו אותם כליל תקטר מיר כלה תקטר וכליל על מגדוק העולה
שהיא כלה נשדסת כליל העיר מיר שדסת כל העיר וכן ואת כל שללה
כליל לוי אהיך ותרג גמיר וכן מיר כליל תכלת שכולו תכלת כל פעל יי לב
וכל זה איננו שזה לי זתמן כל בכל מקום מכלת כל מזה העירש היא והיא
חסרת הככל וחבורו לכננים ימים באמרו כלו סגך כליל כלם בדש לאסרו
אות הכסל ובה כנר הנסתרים בהא מים וכליל על כקוף מנר כלם וכן
כנר הנסתרות בהא כנן קצב אחד לכלהנה והיא מלה כוללת המרש
ועמרים יבא על ארך הסבלת הרבוי כמן וכל האריך באו מנר ימיה וכל
טוב אדנו בידו וכל טוב המשק והדומים להם ולרש אין כל מיר ^{מאומה}
וכן אין לשטחתי כל בבית לא תעשה כל מלאכה כל חלב וכלרם לא
תחכלו נכשנו יבשה אין כל כי לא נמנתו יסח הכסל וכל במקומות
אלה אם אחד מהכל פלא כללן שמים מטעם והאריך כלאה
יבשה כלל וכל אכא אדכ משה כללם לא תכלא רחמיך הנה שנת
לא אכלא והנמעל וכלל הגשם וכלל העם מהביא והעם כי נתתם
אותו אל בית הכלל כי עשו אותו לבית הכלל משית כלל בשש נקודות
את בגדי כלל ונבתי כלל אים החבאו וכלל וכלל נתנו אותו בבית הכלל
ויבא אותו מבית הכלל וכלל גזר ממכלל אם ההא תמזות אם
וחבירו יכיה ממכלל אותי כעת כלם עטן מביעה ועצירה ומיר מכלל

מקרב חיקך והרבייתם לנפשות נקמה באויב. וכך השרש הגז' ואת עת ^{הכליות}
והוא ידוע ויש אומר כי נקראו כן בעבור שיש להם בתאות המושג ^{מענין}
בכספה וגב כלתה נכשי ועל דרך החשאה כליות חטה בי גרורי החטה ^{דומים}
לכליות וכו' הנה כל כלי יציר עמך מים חיים אל כלי ואם כליו לא תתן ^{ובלי}
ובלי שונים ועתה שא כל כלי משתמשים בזה ^{המוטה בכל כלי משמשים כמו ואם כליו לא תתן}
ובלי מכלים שונים וחמיהם כל הקטן מכלי האגנות ועד כל כלי
הגבלים מיר כלי תשמיש הקטן כלום שמשתמשים בהם הדברים הקטנים
וטעם מכלי האגנות בסמיכות לבי שיש בכלים הנקראים אגנות
כלים שונים אלה מאלה וכן כל הגבלים וית מכלי האגנות וג' מכלים
לבשי מסודר אנה בני לוי אחרי גבלין וכן מזה כליו רעים אומ' כי הכלי
מדותיו רעים וחסרים כלום אין צורך לומר כי הוא רע הדעת לית משל
אלא מפי כשימכר ימכר במדה רעה וחסרה ומשתמשים עוד בזו המלה
בכלי וכן כמו כל כלי יציר עמך ואם בכלי ברוב ועתה שא כל כלי
והדומים להם ומשתמשים עוד בכלי המלאכה איש וכליו כל כלי
ברזל והדומים להם ומשתמשים עוד בבגדים ובשאר תעמרים ^{הבית}
כל כלי אשר תשב עליה וכן וככלה תעשה כלה כלום בגדיה ותבשיותיה
והכל משתמשו בבגדים במקומות רבים כאמרו מביאין כלים
מבית האומן כגון כך מבית הכרד הולת זה הרבה וגלא הוא
מכלות זהב מיר כלי זהב והמים בונוססת' כדח תבא בכלת
אלי קצר בסגול עלימו אבר כלת הוא עת הזקנה כלם אל
ישב דך נבלם נבלמים מאד הלח תכלם שבעת ימים מאנת
הכלם בשן והכלמו מדרסכם והשם כספה כלמה סע' כלמת
עולם לא תשכח והקבוצ מכלמות ורוח' וגלא' וכלמות עולם
אשר לא תשכח בשורץ והמעל הכבוד כי הכלימו אבי' ובסגול

קץ והאומ' כי תבלח מגזרת וכל בשליש על משקל מתגדת ירך טעטבוה
וכזה כי שניהם מנחי הלמד על הרך הדקדוק ועוד פרשו רחבה מצותך
מצד על מצות הלב' אבל מצות הגוף יש לה' קץ וזה הסיר הוא באמת
ומא' תכלית שצאה שנחתים ולכל תכלית הוא חוקר והפעל הכבד
ויכל אלהים ביום השביעי ותכל להשקתו ויבן שלבמה את הבית ויכלהו
ביום כלות משה כי תכלה לעשר בבמותך מחטא יכלו בטוב ימיהם יכלו
ימיהם בטוב ושלח טבר מעלן ממצו' כלו תמלות דוד בן ישי ויכלו
השמים והארץ כלם והדומים להם ענת השלמה ונצי' כלו תמלות
דוד בן ישי רבו דעות המסרשי' ולפי דעתי שזה המסמור הוא תכלית
כל תמלותיו ומעט שליח בכתבו בסוף אולי היה דעתו לכתוב ספרו בספר
המשלות והחלולים כי המזכירים אינם מסודרים על סדר המעשים
אלא תראה מזמור לדוד בברחו ממני אבשלום ואחריו כמה מזמורים
שהיו פדם מעשה אבשלום ובה המזמור התמלל על שלמה שתכת
מלכותו וזה היה בעת זקנתו כשהוקם שלמה למלך ואחר זה לא יחד
לו דבר שידבר עליו ובה כלו דבריו ותמלותיו וע'א' כלתה לישועתך
כמשי' ככסמה וגם כלתה כמשי' והפעל הכבד ותכל דוד המלך פיר' ותכל
כמשי' דוד ור'א' בן עזרא פיר' כעל יצא' והוא אומ' על אם אבשלום
שהיתה מאוה אל דוד עד שריתה לבאת ממקומה אל בנה ולא
הזכירה הכת כמשי' אשר ילדה אתה כלני במצרים ואותו ילדה אחרי אבי
עמנו והדומים להם שפצת מאוה וחשק וע'א' והוא כענת בלמ' אלק' מכל
אחר רע כלאתי רגלי' כתי בלף וקרא כבעלי' הוא ואת בניהם כלו בבית
למ' יכלה ממך אשר כלתני היום הזה מולם לשון מניעה ונצירה
ואמער להיות מזה הענין במקרב חיקך כלה' כלוב' כנע ירך וימנ'

ואל ארס לא אכנה ענינם כסות והעולם השם ודרך כבוד ואמ איהו
 לאית לא אכסה שמך ולא אעלימוני אם אתה רשע לא אשא סניך
 ובשם ישראל יכנה כיר יכסה שמך ויאמר כי ישראל הוא ואל אכנה
 ודעתני אמ ואקרא לך בשמך אמ קראתיך בשמך והוא כרע וקראתיך
 בלא שמך לא בכני והוא ממך או משיח עד לא ידעתני כי את הנוט
 לך כח בעבוד ישראל כדי שתודיעם כגלות בבל וכן אמר אל לשמות
 של הקבה שהם שמות התאר בכל הבנות חייב כנסת כנסתי
 לי גם כסף וזה כונס כנר מריהם לך כנס את כל היהודים ועת
 כנס אבטם לפנם את הגרים והסעל הכבד וכנסתים על ארצתם
 גודי ישראל יכנס וההתסעל והמסכה צרה כהתכנס כלם ענין אסיה
 ומנה קראו למקום בית התפלה בית הכנסת למי שנאסמים שם לתפלה
 מכנסים בד' מכנסים שתיים ידוע ונקראו מכנסים בלשון שנים
 והוא בגר אחד למי שיש לו שתי כנסות כנע הראית כי
 נכנע מסני ויכנע מדין למני בני ישראל להפגע מנשה אביי
 ובהכנעו שב ממנו חרון אף יי' והכבד והכנעתי את כל אויביי
 הוא ושכמדו והוא יכניעם למעך ויכנע אלהים בצום הוא ויכנע
 בעמל לבם והשם אסמי מאריך כנעתך כלם ענין השפלה ופי
 אסמי מאריך אסמי כן העולם ההכנעה שהיית עושה להם כי
 את עתידה לשבת במדבור וענין אסמי כנען אסמי ידך
 כנען בידו משתני מלכה ויביא הוא את ארץ כנען בעד רופלים
 ויבן הען נוססת וחגור נתנה לכנעני ולדעת התרגום כן וירא שם יהודה
 בת ארש כנעני ודכחו בן כנענים וביא במא כנעניה כנבדי ארץ
 מיר סוחריה סוחר ייש לפרש מזה אסמי מאריך כנעתך ותי

ההוא נשא המלכות ותלעג ואין מכלים ואין מכלים דבר וגם הכלים לא
ירעו פיר' ולא התישו בהכלמה שתלומים אדם על חזק מעשההם
ושלא נזכר פועל כדמונו בשו והכללם וחטו ראשם ולא הכללנו כלם
עבד כלמה ידוע הוא כיהוא יותר מהבשת כמו שאמרו בשו וגם
ככללם בשתי וגם נכללתי ושד כי כלמה לטעם מדרך גמאי והבשת
למעמדים מדרך השבח כדרך העבד כלת בכשות וכילפוד
היוד למשך והוא בשקל ומלכות זהב האחד ממש אדם כלל הוא
שמשברין ומסתתק בו אבנים כמדה כמה סך בשד פיר' וחשוק
והמה סך כמנו ענין וכוונת פיר' הכל הוא דפוס של בית הדרם
כמן על כמין יושב הוא כוכן בלעז במכמות זהב וכסף פיר'
מטמות ודומה לו בלשון אדמית ואשר לא עדה ודי לא כמן ליה
כמס הכל הוא כמס עמדי פיר' גנוי ככד כי נכמרו רחמי
חד נכמרו נחמרי פיר' טגטגטו והמו כתר אתגוללן או פיר' נתחממו
והיה קרב לעטנו עודנו כתגור נכמרו שמי נשחרו וגמה כקריו
כומרים והשבית את הכומרים וכמרו עליו גילת ותת רץ אדמת
הכהנים לא קנה לחוד ארעה וכומרים והם עבדו עו' טכשי שחורים
ומיר את עם הכומרים עם הכהנים עם שאר עובדי עו' שחורים לובשי
שחורים ועא כתומ מכמר' וגלא ופרשי מכמרת' וגלא יסכו
רשעים וגלא ויאספהו במכמרתו הם הרשתות שערין בת' כן
ויששו כן החסמים המלה הוית כתבתיה בשדו סוף וכן כתבתיה
ובטה אשר נטעה וצריך ויהי לטעם כלעסר הארץ היה כנס והצד
מכמתוהו בדברי ר'ל בהא הנקבה ההודג כנס קשבת' אבל ותהי הכנס
היא על כלל המין כנה כילא ידעתי חכמה אכנך ולא ידעתי

נשתמשון הרבה בלשון מוכס באמרום היה עובר על בית המוכס ונזכר^ה
הרבה על שמדוכ שמושם בו קבעו המרים שרשיה וקראו סלקחי המוכס
מוכסין באמרום אין פורטין מתיבת המוכסין כמו שקבעו תיו תחלה
ואמרו מתחיל מתחילין ותיו תחמה תורמין^{תורם} כסא כסא כבוד
מראש וישב עלמה על כסא יי' כלומר למשפט כי המשפט לאלהים^{תא}
הישב על כסאו ונכתבו בהא שש מעלות לכסה וראש עגול לכסה
מאתו סב כסה וסיד כי הקצה מאחו סב השמרים הנקראים כסא כלומר
כי בכחו יעמדו ויסרוש עליהם עבנו והקבוץ בלשון נקבות כסאות
למשפט כסאות לבית דוד וסב האף ממלת כסיה ממש שנתחבר עם
יה' והיא מלת הסנדק בשבא והענין ידוע הוא ליום הכסא יבא ביתו
זמן וקבץ בכסה ליום חגנו' ההא תמורת אסף והם בשש נקודות
כסה אדם ערום כסה רענת וכוסה קלע ערום והשם כסוי
עור תחש' ומא' ואין כסות לאברון' על ארבע כנפות כסותך' כי
היא כסותה לכרה ומא' ועשית מכסה לאהל' וההתפעל ותקח הענין
ותתבם' תכסה שבחה במשאון' הר' אוי תתכסה והנכעל בהמתן גליון
נכסותה' לבלתי הכסות' והפעל הכבוד כסה הענין ועוני לא כסית'
אלך כסיתי' בחרק' ופי' המסוק היולב מאותי יי' כי לא גליתי ריבי
לבני אדם' כי שוא תשועת אדם' אלא כסיתי מהם ומלך לבדך גלית'
הה אלך כסיתי' אלך צעקתי בסתר ובמוכסה מוכני אדם' ובערי
האבלתי כסיתי עמך את תהום' וכסיתי בכבודך שממם' ויכס הענין
שמש בענין אכסנו' והוקם תהמת יבסומו' אשר תכסה בה ותקח את
בגדי רקמותך ותכסים' או יסבך אל הכנויים כדרך לבישה' ילבעם הכת'
לבש בגדיך' כלומר הבגדים שנתתי לך' שתכסים בבגוד בבתי אל ביתי

כנשי מארעא סחורתך וכן ותבן מזה כי נדמה כל עם כנען כלומר
העשירים בעלי הסחורה כמו שאמר נכדתו כל נטיילי כסף וכן ולא ידע
עוד כנעני סוחר כלומר רבים יהיו המקדשים כלים לבית המקדש
עד שלא יבטלנו לסוחר למכר להם ומאזל כתב כנעני ממש כנעני
כנען לפי שהיו חוטבי עצים ושוחבי מים כי כנעני האומות יבואו
לעבודת בית המקדש כמו שאמר וגם מהם אחז לכהנים כלבים
כנף כל בעל כנף כל צפור כל כנף מיד כל בעל כנף כנף רגלים
בעלטה ולהנה פנמים כנפי החסידה יצא כנפי יקחון כנפי יצוה
נחמה בכסף ידוע ועל דרך המשאילה אשר באת לחסות תחת כנפי
כלומר להסתוסף בדלו ונתנו על ידית הכנף על ארבע פנות כס
וגע בכנסו אל הלחם קצת הבגד מלמטה יקרא כנף וכן מוכנף
הארץ לאחז בכנסות הארץ בקצות הארץ אשר כנפי שחר כלומר
אם אמר לקצה המזרח ומרפה בכנסיה דמיה מריעת האור לפריעת
הכנף ועל כנף שקוף משומם על מריעת השקופים יהיה אדם
משנים ותמה ולא יכנף עוד מודך לא יחסף ולא יעצר ודומה לן
בלשון רזל שקורין לאססת העם ועבדותם כנפיהם ויש כנפיהם לא
יחזק כלומר לא יהיה בכנף הארץ וכבר פרשתיו בשדרש זרה
כנף כנור ועגוב ויהי לאכל כנורי והקברך וקול כנוריק לא
ישמע עוד ובלשון נקבות ונכנורות ונבלים תלכו כנורותינו
ידוע כסף תקפו על השה והשם במכסות גפשות את
מכסת הערסר וכאן ויהי המכס ליו כולם ענין מנין ונקרא
המכס על שם מנין לפי שדרך לוקחי המכס לקחת במנין כסף
העובר עליהם המישיית אינשיית אונשיית לפי החק והמנהג והוא

הירכים ותרג גסיה וברברי הל בנות עניים סימן צד שמא ממחר לבוא
מכני שנושאות אחיהן עם גסיהן ותרג על כד וסומה על גסין כסם
כסם יכסמן את ראשיהם אמרו הל בתקנות של בן לעשה ראשן של
זה בנד עיקרון של זה וית ספרא יספרן כלומר לא יגלחון ראשם בהעברת
בער ולא ישלחו גם כן פרע שלא יגלחו כלל אלא יספרו ראשיהם בדרך
השנה החטה והכסמת ודוחן וכוסמין ברגש אשמיטא בלעג כסף
כאריה יכסף לפארה למעשה ידיך תבכוח והנבעל נכספה גם ללתה
נכשי כי נכסף נכספתה הגוי לא נכסף טעם תחיה וחשך ואחול
מיד הגוי לא נכסף גוי שאין לו בשות מלשון התלמוד איכסף באכסום
אפי' והב וכסף בשש נקד והקבוץ כססים ולהשיב כסמיהם איש א' שין
כסת היו למתעדות כסתות הנבי אל כסתות יכנה כסת ידוע ^{בדדי}
הל וכי לא למשה רב כר או כסת לישב עליה כסת הסבלים טמאה ^{מדת}
והוא שנושא ומשימן על ראשיהן שיהא נוח להם לסבול הכרעה ^{כסת}
עגולה הנדרר והאמנם מיד כסת קטנה שעושים השדים והגדולים ^{לשום}
תחת מדראשותיהם ועקראים בלשון אורילייר כעס רשע וראה
וכעס קמץ כולו וכעס הרבה וחליו וקצף חציו קמץ וחציו פתח
ויכעס אסא אל הרומה והכבד וכעסותה צרתה כעסוני בהבליהם וסבר
אחר אשר הכעים עם יי אהי ישראל בגוי נבל אכעיסם כן תכעיסנה
להסעיסו במעשה ידיכם כי הכעיסו לנגד הבונים והכעסות לב עמים
רבים נגד הבונים הל הכעיסוני נגד הבונים והשם גם כעס כעס
לאבין בן כסיל כי מרב שיחי וכעס דבדתי ויש מהם שנכתבון צען
כי לאויל והרג כעס ותכה מכעס עיב ותרג כעסך עמדי לו
שקול ישקל כעסי וד יזכה כתב אלו השמנים לו שקול ישקל כעשי

כסית אותם לפני העלמים או יהיה פניו ותכסים לצנניו זכר שזכר אמר
כסית העלמים לצנניו רקמה וערום כפה בגד בבגד כי תראה ערום ^{כסיתו}
והשם ולמכסה שתק כמו כסות והוא בסלס ממללא על כל גדותיו
שהוא שם תאר כמו מלאכות המקרה הוא שם לקרדי הבית ושלא
זכר פועלו מצעו כמו הרים כפה ובהשך שמו וכוסה ססוק
שחטה באש כסוחה קוצים כסוחים והתאר לנקבה ותהינבלתם
כסותה בפלס ושכולה אין בהם ענין כריתה תרג לא תוצר לא
תכסח כסד הכסים חשב חת ידיו והכסים בחשך הולך והמעל
הקל מצננו באחת יבערו ויכסו והשם והדרכס כסל למד בשש
נקודות ואלא אשת כסילות הוצרה ואלא ואלא ישנו לכסלה ידוע
ועל וישנו באלהים כסלס אם שמתו והב כסלי כי יר יהיה בכסלך
אשר יקוט כסלו הלא יראתך כסלתך עננס ענין הבטחון והתקוה
וסר ר סעדיה זלמה טב רש הולך בתוכו מעקש שמתים והוא כסיל
פיר והוא בוטח בעשור והוא כנגד רש ועקש שמתיו כנגד הולך בתוכו
והוא כששנה המסוק בחלק השלישי כס הססר אה והוא עשיר במקום
שאה הנה והוא כסיל עש כסיל וכימה כתב ר יהודה כי הוא כובב
גדול נקרא בערבי סוקיל והכוכבים המתחברים אליו נקראים
על שמו כסילים כי כוכבי השמים וכסיליהם וראו בן עזרא מיר
שהם שני הכוכבים בשני הסדען ונקרא החוחר מהם כסיל והוא ^{האור}
ההורג הגמלים אם יראוהו וטעם וכסיליהם קרוב מגזרת על הכסלים
או משמות כסיל תחת כרשתו בשרש כימה ויש מימה עלי כסל
אשר על הכסלים ידוע וקורין להן בלשון סלא קיש וסיר אשר על הכסל
חסר ואו ואשר על הכסלים והן סמך לכלית תחת המתעם והם ^{עיר}

וכן על כף היד לפי שהעצם שנכנס בו עצם כף היד כמין ויש ממש' ^{הרבה}
כי נקרא כן שהבשר אשר בו סביב עצם הקולית העליונה עשויה כמין
כף וכן כף אחת עשויה זהב' כמות זהב' והוא הכסף והיא כפופה קולית
בלעג' כפה מותן בסתר יכסה אף' ישכך האף ויניחלו' ודומה
לו בלשון רזל כומץ את הסל למע האסרוזחוס שיעלו וידרו בשבת' ענין
הכפיה הוא שטע הסל למסא גגבו למעלה ור יהודה הביא בזה השרש
אכף לחלה' מוח' ואולי' מראו בספרין קמוץ' ורזל משתמשו הרבה
בזה השרש באמדם כומץ' אותו עד שיאמר רוצה אני' וזאת זה ^{הרבה}
וענין יכסה אף הוא יותר קרוב לזה הענין ואעפ' שענין כומץ' אותו ^{וענין}
כומץ את הסל קרובים' כפך וככסת את הידיעה הששית' רבוע
היה כסול' והנמעל ותכסל חרב שליטתה' והשם בכפל רסנו מי יבא
בשש נקוד' כסלים בכל חטאתיה' מערת המכסלה מערת לסמים ^{ממעלה}
כסין כפנה שרשיה עליו' אספה והוא הסוך כן הדומה לו בדברי
רזל שקורין לאסיסת העם כנוסיא' לשד ולכנן תשחק' תרז רעב כסמ'
ואחזל סירשו היטב והוא חסרון הכיס כלוב' אסיסת המעות בעת
שהמעות בוקר כי מה צורך לזכור רעב שתי פעמים והלא זכרו בדאשכנז
ברעב סוך ממות' כפס וכסיס מעץ יעננה' אם נדמה אותו למה
שאמרו רזל כססים אריזי הוא מענין האבן שזכר בססוקן ולענין ^{המסוף}
ידמה כי הוא ענין העץ כי כבד זכר כי אבן מקור תועק' וכן תו' ושם
מעג מרשע עני ליה' רל חתיכה מהקורה' כפך וכפרת אתה
מבית ומחורן בכמר' הוא שקורין לו בערבי קמר' והוא כמין חמור'
יש ממש' זסת מדברי רזל כופר' ומה נקרא כפרת' ועשית כסת
לפי שהיתה מכסה על הארץ כי אמר אכסרה פניו' פיר' אסיר כעסו' לא ^{תוכל}

וכי מרב שיח ובעסי שורש במני עשמו בש"ץ בעטן סאב ואין סך כי כשהוא
דוחג וכואב יבעס בעצמו ועוד כי מרב שיחי ובעסי הוא בכל הספרים
בסבך והקבוץ על כל הכעסוים אשר הכעיסו מנשה הכל עטן קצף וחזק אף
ור יונה כתב כי הכעיסו נגד הבונים בעטן הלעג וחבוי ואין סך כי פירושו
כי הכעיסו אותנו נגד הבונים כפי שמיר שנו כלוב להניח לב הבונים שלא
יבנו כסף כסף נעשי פעל עומד והכד נמש בלשון זכך כמו כל נמש
או יהיה פעל יובא ומיר כסף כל אחד מהם נמשי כרו למט שוזה יין
כמוסים הלכך כחצמות ראשו והנמשל אכף לאלהי בירוס משפט
והשם לענף הנגזר מזה כמה חצמות וכפיתו לא רענה כמות תמרים
לפי שהיא כמורה וכן פירשו אהזל בעודה בכמה יבלענה כאשר יהא
אותה בענף יבלענה בשוזה בענף ומה נקרא עוד לכך היד כף לפי
שהיא כמורה פלא כף כחית מלא כף קמח ומלא כסו ממנה על לא
חמס בכסי וכסין פרושות השמות אמרש כסי אל יי וכף ישומו למת
ואכסי עמיק לא יכבד כמו וכסי והאסף נוספת וכבד כתבתיו בשדש
אכף על כפיה כסה אור עננים לפי שבתחלה הענן ככף כמו שאם
עבדאנה ככף איש או לפי שהם כמו כמה על בני אדם וכן ושבת
כפי עמיק כלובי אכסף בענני עמיק עד עברי או הוא כף ממש והוא
דרך ממש וכן נשא לבבנו אל כמים עננים ויש לפירשו מלשון כף
נשא לבבנו עם כמנו על דרך בנשחי ידי אל דביר קדשך או פיר
נשים לבבנו בכסינו ונשא אותו למשאת אל אל בשמים וכן קודש
המתקן מעריה אל הן על פנים הקותק עננים וכן כתב אהזל
ותכן לפירשו כמשמעותו כאבו עם כמים הקותק שארחה אותך תמיד
פיר לא בן עזרה אל וכן נקראו תחתית הרגל כף מכף רגל מכף רגל

ותעל אחד מגוריה כפיר היה ואמ' על דרך השאלה כמיר גוים
כלוב' גדולים ותקופים' סוחרי תרשיש וכל כמיריה כלוב' גדולה ותקופיה'
דק ככסור על הארץ' כסור כאמר יסור' הוא שנופל בשחר בימי הקור וקור'
לו בלע' קונגלמי' ולכסורי זהב' כסות זהב' והל' מרשו כמירקים שאמרו ודם
הסכין במאי מקנה ליה בשפת מזרק כדכת' כמורי זהב ונקדאו כן על שם
שמקנה בהם את הסכין כן הדם' כמו מכסר ליה בבלייתא דמרסא
שעניבו מקנה כמו שפרשנו' כפס' הכמישני באפר' יעטני
וגאלני' ואמר לדמותו לדברי הל' שאמרו הוא מדה במדה כמושה'
שמירשה מדה גסה' כלוב' יותר מדי' כן הכמישני שמצ' כלי באמר
עד שכסני בו' ויש מפרש כמושה המוכה' כלוב' ככלי כפוי על
סיו' כן הכמישני מיר' הפכני' כד' עם חלב כרים' אורידם' ככרים'
לשבח' כיקר כרים' רל' ממשובח שבכרים' והוא החלב שהיה בלה'
על הצעב' והכרים הם הכבשים ועל דרך השאלה נקראו הנגידים
והאחילים כרים' כמו שנקראו גם כן אחילים ועתודים שלחו כר
מושע' ארץ' ויקח את שרי המאות לכרי ולריצים' ומלת לכרי נגדעה
ממנו קיים הרבים ומשפטן לכרים' וכן ויקח את שרי המאות ואת הכרי'
או יהיה שם לקבוץ הנגידים ושם עליה כרים נגידים ושרי החילות'
ואחזק כתב ושם עליה כרים' לשום כרים כבשים כמו שעושים איל' הברזל
לנגח החמה' וכך נקרא מדעה הבהמות והכבשים כד נחב' לבשו כרים
הצא' ור' יונה מיר' שלחו כר מושע' ארץ' בן הגמל ונקרא מושע' ארץ'
מרחב מרדסתו וקלותו והגעתו' אל המקומות אשר יבן אלהים' ואחזק
מיר' שלחו כר כבש' ומיר' אותן סמוך למי שהו מתוח' וכך מרשו שלחו
הכבשים של מושע' הארץ' והוא חזקיהו שלחו אותם אתם בני מושב

כפרה להסירה ולבטלה ואיש חכם יבכרנה יסירה ושלא נזכר מועלו ממנו
וכפר בריתכם את מות יוסר ותבטל והשם איש כמר נמשו מיל הסרת
עון נמשו כלומר סדיונו אם כמר חשת עמו נתתי כמר ממדים וענן
הכפרה כמו כן מזה הענין כי הכפרה היא עזיבת העונות והסרתן וכן אמר
מזבח מזיח מכפר והקשה המקשה היינו מזיח היינו מכפר ותירץ הגעתי
מזיח גרות מכפר עונות ושניהם לשון הסרה הן כי מזיח מן ולא יח החש
מעל האסור וכן שמשו הם בזה הלשון כלשון הסרה בהרבה מקומות כלומר
מכפר ליה בבלייאתא דמרטא כלומר מסיר שמנו ופגמבירו בבגד קשה
שיקנחו אויבי אכפרה בער חטאתכם אסיר חטאתכם בהתפסלי בער
חטאתכם או אסיר בעס הכורא שכעס עליכם בער חטאתכם וכפר
אהרן על קרנותיו בנתיבת הדם על קרנותיו יסיר עונות ישראל שידה
למען המקום לכסר על נשמתכם כמר לענקי ישראל ושלא נזכר מועלו
אשר כמר בהם ולא רץ לא יכפר וההתפעל אם יכוסר עט בית על
ועם הנמעל וכמר להם הדם משפטא ונתכמר והשם כי יוס כפורים
הוא ועל כמר הסרי וכמר העמונה נלינה בכפרים ומא לכה
ונועדה יחרז בכפרים תרג העיד ובעותיה וכמר נהא והם בתים חוץ
לעיד לכפרים ועובדי אדמה אשכל הכמר נקרא בערבי א חינו
וכן כפרים עם כרדים ויש מפרשי כפרים עם כרדים בשם אחר ואין
כמו אשכל הכפר ור משה בן עזרא אל כתב כי אשכל הכמר
אשכל הדקל כי יש לדקל שמות נשתנים כמי שנוי זמנו ושלו זמן
שנקרא בלשון ערבי כפרא ולוריא טוב כמיר ותנע ופניכמיר אש
התיכורות כמיר אריות הכפרים שואגים לטרף הם עולי גמים מן
האריות ומהחיות הרעות וכמיר גדול יותר מן הגור כמו שאמר

אותם כרובים' פיר' יעשה הכפרת מקחו מרוקמת' בצורות כרובים וקרא
המקל' כרוב' על ודך הגדלה' את כרוב ממשח הסוכר' כרה
בור כרה ויחפרהו' אונעם כרית לי' פיר' כרית לי' אונעם לשמוע שללה
וחטאה לא שאלת' על ודך הנה שמוע מגבח טוב' בקברי אשר כרית לי'
כי יתכן שיעקב אבינו חפר קברו בחייו' כי יכרה איש בוד' כורה שחת
והשם ומכרה מלח' ומה נות ברות חננים וגדלות יא' פיר' מקום
שיסח החננים להיות שם מקומהם נכסאים' והנסעם עד יכרה
לרשע שחת כולם ענין חמדה ויתכן לפרש ומכרה מלח תג מלח
וחמה לו בדבר' ה'ל שאמרן לתג התבואה כרי' וא' התחיל למוד
אוב' ברוך השומח ברכה בכרי הזה' וע' יכרה להם כרה גדלה'
ותכוד עם רעכם' יכרו עלו חברים' והפעל המכר להכרות אתהו'
בכתובים אצל כרי' הוא להכרות' כ' אמר'ל סת' להכרות וקרי' להכרות'
כתחלה להכרותו ולבסוף להכרותו' וכן כתב מעתה בן סרוק' כי
הכתוב להכרות' וכן כתב ר' יהודה' ואנחנו לא מראנוהו כן בכל
הספרים המדויקים אשר ראינו' וכן כתב ר' יונה כ' לא מראנו סת'
להכרות בספר מדויק ולא במסורת' ענין כלם ענין אכילה' וכתב אהרן
בספר הגלוי כי לטען כרה הוא ארוחה גדולה ובבית הוא ארוחה קטנה'
ופיר' כרה שאמרן ה'ל בתחלה להכרותו ולבסוף להכרותו' בתחלה
הסבירו בו שאכל מעט והו' להכרותו' כמו ואברה מידה' שהוא אוכל
מעט כדרך חולה' ולבסוף להכרותו' שיאכלוהו הרבה אחד כן כאשר
יחל לאכל מעט' וע' וגם מים תברו כמותם' ומכרה לי' והגש הכף
לתבארת כדגש יקר' ענין' והשם ונתתי מכרם' והחוק מנסטנס מכרה'
ענינם ענין קנין' ויתכן להיות כסה על מכרם בכסף צדיק' כמו

מסלע מדבריה והיא מערד מואב אל הר בת ציון שלחו אותם למושל
חוקיהו ואב זה כי היו רגילים לשלוח מס למולך ישראל כמו שכתוב ומישע
מולך מואב היה נוקד והשיב למולך ישראל כמאה אף כרים וכשמת מואב
משע ולא שלחו אותם כמו שכתוב ומישע מולך מואב במולך ישראל ועתה
בהתחזק מולך ישראל אב שישבו המס כבתחלה ויתכן שרש זה כרר
ככר ככר לחם אחת מיר לחם גדול כי השאר היו חלות ודקיקים
לא גורת כסף וככר לחם מתת סתא דלחמא כלול חתוכת לחם ככר
הירדן תרד מישר ירדנא ככר זהב ויכר ככרים כסף וחמל וקח בכרים
ויקח בידו עשר ככר כסף ככר החול היה עשירי לטריץ ושל קרש היה
כפול מאה וכל טריץ כרר בכר הגמל הוא מרדעת הגמל ובדברי
האל כרים וכסתות והם שמן המילה בדבריהם בככלים על כן בכר הגמל
כסול כמו שאב/ מביאין כלים מבית האומץ כגון כר מבית הכרר וכר
בדבריהם הוא ששוכב עליו כאמרום אמ' לה בתי כרסי כרי' כרוב
כרוב אחד מקצה גמה' והיו הכרובים מרשי כנמים למעלה ור' א'
אבן עזרא מיר כי כרוב כלל לכל צורה כי אמר הכרובים אשר בתורה
ממשן שהם צורת אדם' ופני הכרוב שבכר אות יחזקאל דומה שהוא
על פני השור שאב/ במסוק אחד ומע שור מהשנחם לארבעתם ומסוק
אחד אוב' סני האחד פני הכרוב במקום שאב' הנה סני השור' והאל
שמנו הכף משמשת שאמרו כי מירש כרוב כרביא כי כרמות העריות
היו' והקשו אל הפסוקים אשר ביחזקאל ותריצו יחזקאל בקש עליו
והפכו לכרוב' אמ' לפניו רצו של עולם אין קטגור נעשה סטגור'
והקשו עוד מה שאב' במסוק פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם
והאל אדם וכרוב אחד הוא ותריצו אמ' רבד' אמ' זוטרי' יעשה

מכביעים אותם אסורים ילכו והרועים ימלו ותחת הוא כמו שבו איש
תחתיו כרעו על ברכיהם מברוע על ברכיו וברכים כורעות תאמר
וכלם סטמח תכרעו והסעל הסבד ובחורי ישראם הכרע תכרעתי
תחתי הכרע הכרעתיני ענוכם ענין הכרעה ומזה נקראו רגלי הבהמת
כרעים למי שהן כורעות בכרעות הברכים שתי כרעים בדרם און והקרב
והכרעים אבל אשר אין לו כרעים מכרעם לרגליו הם אצבעות יתרות
מכרעם לאחבע רגליו שיש לחגב סמוך לראשו ובהם הוא מתחזק כשדונה
לקמוץ והוא שאם לנתר בהם על הארץ כרש מלא כרשו מעתי
ידוע בדברי הל באמרם המסס הסעמדות שנקבה או שנקרעה רוב
החירבונה וזולת זה הרבה כרת כרת יוי את אברם בר לאמר
כרתו יעה נחם יוי יש מחלוקת בקריאת המלה הזאת יש שקורין
אותה בקמץ הסף ואומר שהוא צווי ויש שקורין אותה בהעמדה
וכן מיכאנוהו בסטרים המדויקים הסף מעמדות בגעיה והוא הנכונ
והיה עבר במקום עתיד יכרתו יעה לכך דרך המוקרא במקונעות
רבים ובדברי הנבואה הרבה מאד וסמך נחם יוי אלפעל עבר ^{אעם}
שאין כן המנהג בדברי הנבואה הנהגה כמוהו ירדו לטבח נחם ^{המלך}
וי עבאות שמין וכך עם פעל עבר בדברי תוכחה כלכם פשעתם בוי
נחם יוי נכחות ברית לאטהינו ויכרתו ברית שניהם הנה אצבי כרת ^{ברית}
כרת לטוב ברית אלות שווא וכרות חברית ויכרת יהונתן עם דוד ברית
בכרת בני עמון ישי כרתו ענה בחחק פאהפעל וכרות שסכה
והשם וכתב לה ספר כריתות והקבוץ ואתן את ספר כריתותיה
אליה והנסעל וכרות מעמון אחרית השנים נכרתה וכרותה הנמש
הכרת תכרת ושלא עמר פועל כהדגוש לאכרת שרף והאשרה

שאם במקום אחד לקנות בכסף צדוק ויש ממש מה בקברו שפירוש
לי ואע"פ שאמרו קנה אותו הרי הוא אצלנו קנהו או מפני שקנה חלק
במזיד הערשים כרך ותכרך בוך וחזקת טלית של פשתן ונקרא
תכרך לפי שאדם כורך בו עיניו ומתעסק ובודרי ה"ל תבריכי המת
וכן ואפי' נחש כרך על עקבו כחכה ומנוחת בקרן וזית כרם
ויטע כרם זער כרם זית כרמי שני לא יפנה דרך כרמים ופיה דסעדיה
אל לא יפנה דרך ישוב כי תתחייב קרובים לעיר והדשע לא יפנה דרך
ישוב לא במדברות ויש ממש הכף שמוש כפון תמים וכרמינו סמו'
לכרמים וליוגבים אכריכם וכרמיכם ועד כרם זית ואו ועד עמדות
במקום שנים ומשפטא ועד כרם וזית או יהיה ברם סמוך אל זית ויקרא
כרם זית מקום נטיעת זתים הרבה יחד וכן רעת ה"ל שאם כרם זית
איקרי כרם סתמא לא איקרי ונקרא כרם לקבוץ נטיעת זתים הרבה
כאחד כמו שנקרא נטיעת הגפנים הרבה כאחד כרם ילימא תקרא
כרם ולא מקום נטיעת אחת ושנים כי אם נטיעות הרבה ביחד וכן אמר
ה"ל כי נקרא כרם גפנים נטיעות שנים ואחת יצאה זנב וכפחות מכל
לא יקרא כרם כי וחל נח איש הארצה ויש כרם הרבה ידוע כי הוא
לא החל לטעת הגפנים אבם שהיו נטועים הגפנים בתחלה נמרדים כשאר
האיכות לא כולם מרים לא לעשות יין מהם והוא החל לנטוע גפנים הרבה
ביחד כדי לעשות מהן יין והו' ויש כרם ויש ממש כן במדבר עק' ג'
כי אינו אולי על כרם גפנים אלא על איכות גפנים נטועים יחד
פרע' כרע רפיך בסתי כרע וסיד מיר לא בן עזרא אל לא
ומלשם אותן שיכרע וסמן תחת האסיר ותחת הרגלים יסון להמלט
ואחרי כשהמיר וזולתי זאת הכריעה שיש להם עתה בארצם שהאומות

ת' וכמה דעלן בכשילין: כשך - ומנחש ומכשף מכשפה לא תחיה
אז מכשפה לפי שרוב הכשמים נמצא בנשים ולא שמים ולמכשפים
המכשפים הם הקלים בידם האוחזים העינים והכשדים הם חכמי ^{המטלות}
וקרא נבוכדנצר למכשפים יודעי השמות הראיות לעשות בהן ^{מעשיהם}
אולי יסתכלו וידעו מה החלום כמו מערכות הכוכבים באותה שעה
גם קרא לכשדים שהם יודעים העתודות כמו מלאכתם ודעתם ^{מוכר}
האדם לנהוג המטלות על הגבולים ועל מבטי הכוכבים המשרתים
שע המאורות ותקופת השנה והחדש והשבוע והיום והם יודעים
מוכר נבוכדנצר והתאר אל עובדיכם ואל כשמיכם והשם וכשמה
הרבים פשך איזה וכשך והתאר וכשך הדבר והשם ומה
כשך לבטלה והכבד ויתרץ הכשר ענינם היושר והתבונה מוכר
אסירים במושחות הם טענות הכבלים והכף בענין קוף כמו קשורים
כי הקוף והכף מוכרז אחר השם וכן כריתבן אחר חוץ י' בכף תקן ^{משלים}
באוף והענין אחר השם ידה שלחה בכישור הוא שקורין ורסול בלע
כמו שמשמרת אותו בראש הסלך כדי לישר המטה והוא נגזר ^{מהענ}
הראשון כותת וכתותי כסנו כריו ומעק וכתות כענד נבל
יוצרים כתות כנו איתרכם לחרבות ואכת אותן טחון משפטן אכות
בסלם וחותי את אשר אחון או הוא כמשפט כמשקל מה אקב
והשם כתית למאור ופיר דלל שהיה כותש הזתים במכתש ולא היה
טוחנס ברחים כדי שלא יהיו בו שמרים ואחר שהוציא טכה ראשונה
היה מכניס לרחים וטוחנן ואותו השכך שהיה מוכרז על ידי טחנה כשך
לכעחות ופסול למעורה שז כתית למאור ומה שז במנחות בשכך ^{כתת}
דבע ההי לא נאמר לחובה והמעל הכבד ויכוס וכתום ובבר פירשתו

אשר עמך כהנה והפעל הכנה והכרת לאחאב פי יכרית יר' להכרית
הצמרדים ולא כפרית מהנהמה מיד לאכרית העיר מהנהמה ושלא
גובר פועלו מחזנו הכרת מכחה ונסך ידוע ופיר' כרות שמכה עבדות ^{הג'י}
ושוב אינו יורה כחץ קלוח דע אלא שומך ושחת ואינו מוליד והכרת
והכרת היו שתי משפחות בישראל ששכך כר' וית' קשתיה וקלביא
אצל משטנו אלא כגב הכרת הוא ממלשנים כמו שאמר עליהם
כרתים והכרת ית כרתים כרותות ארזים פיר' קורות ארזים ^{כרותות}
וחטובות היטב' כשב ואם כשב הוא בשש נקוד' והכשבים ^{הפריד}
יע ידוע כי הוא כמו הפוך בשב וכבש אחר הוא וכאשר הוא בן
שנה יקרא כבש וכשב יותר מבן שנה יקרא אייל כשה
שכנת עבית כשית' כמו בסכך' כלוח' כסית לבבך כע' השוכן
עד שלא תבין' כשך' כשלח הסבל וכשלת היזם כשלה ידעלם
כשל גם יהודה עמם כשכלו בצהרים' כשלה ברחוב אמת' ובחורים
כשל יכשלו' וחק' כשכח' כושל' אין עיקר ואין כושל' כושל יקמוץ'
והנפעל והיה הנכשל בהם' ונכשלים אחר חיל' וכשלו אלא יגל לבך'
כמו ובהכשלו' והפעל הכבד הכשל' כחי' הכשלתם רבים בתורה' ^{והשע}
ולכושול לב' והקבוץ והרבה המכשולים' וכל' והמכשלה הזאת תחת'
והקבוץ והמכשולות את הרשעים' וכל' ולפי' כשען גבה רוח' כלם ענינם
כפילות התגבורת ורסין הכח' וכן בענין כגימת הקול' וכשלו בדותם' והפעל
ואם תרוץ ללא תכשל' יכשלו בהליכתם' ורשעת הרש' ללא יכשל בה' וודמי
יכשלו' והכבד הכשלתם רבים בתורה' וכשילום בודכיהם' והשם
ונתתי מכשול לסנן' ואעפ' שהענין הזה והענין הזה קרובים והשם אחד
יש להפריש מעט ביניהם' ככשיל' וכלפנות' מיד קודם' וכן ובהקדמות
באולף'

עומד אחר כתלנו הוא הקיר' כתם בכתם אומר בשש נקוד' ראשו כתם
 מן' רל' כתם וכו' וחסרה הוא' כמו שמש ירח' וזולתו או הוא סמוך' כתם
 למן' ויחסו אליו לחשיבותו כמו זהב מוסו' ולכתם אמרתי מבטחי' ישנא
 הכתם הטוב' וחלי' כתם' הוא הזהב הטוב' ור' יונה כתב הם הסמנים וביחסו
 אותנו לאופיר ופסו' ידמה שהוא זהב לאפנינים' ומהעט' הזה מכתם
 מדוד' כלוב' יקר היה עמין המזמור ככתם' כתן' ויטבלו את הכתנת
 בדם' כשטתי את כתנתי' ויפשיטו את יוסף את כתנתו והקבוי'
 והלבשת אותו כתנות' וישאום בכתנותם' התיז בשבא לבד' ודינו'
 בקמץ חטף' ובספר אחר מדויק מכאן' התיז בקמץ חטף' וכלא'
 וינש את הכתנות שש' כתנות עור' וכלא' את כתנת הפסים' ועשה
 לו כתנת פסים' ופעם יקראו הכתנת והפסים' לאחד שדומה כי
 שניהם עכץ' אחד כאשר כתו ועליה כתנת הפסים' כי כן תלבשנה
 בנות המלך הבתולות מעילים' אבל הכתנת המתוב בגדי מהונה
 אינו המעיל כי כל אחד ואחד בגד בפני עצמו' כתף בכתף
 ישאן' ויתנו כתף סודרת' כתסי משכמה תבוס' בכתמם במוטות ידוע'
 ומה שאכל כתמות חברות לפי שהיו על הכתיפות נקראו כתמות'
 ולכתף השנית' וכתמות הסתח' ועמו בכתף סלשתים' ענינם צד'
 ופיאה' ובסמוך אל כתף הבית' בשש נקוד' ומיר' ועמו בכתף סלשת'
 שיהיו הפלשתים עיפים וחלשים בכתמם' כלוב' בארזים או יהיה ^{מהעט'}
 הראשון ומיר' שיהיו ישרא' עמפי' כתף מרוב הכתם בפלשתים' וית'
 ויתחברו' כתף חד לממחה' ית סלשתאי' כתר' ואשר נתן סתך'
 מלכות בדאשן' בשש נקוד' וכתירו צדיקים' סיר' יחשבוני עליה לכתר'
 ועומים וכתירו רעת' ישנא הדעת בכתר' על ראשם' הכתרת האחת'

בשרש יכת' ויתכן עוד להיות משרש נכת' וכן ואכת אותו טחץ' ושלא
נזכר פועלו מהכבוד' ושאה יכת שער' סיד' ובשאה יכת שער' וכל פסוק
יכתו' וכבר אחר וכתת טחש הנחשת וכתתו חרבותם לאתים' והשם ולא
ימצא במכתשו חרש' טנץ' כלם הריכזה והשבר' וכתב ר' יונה ^{הש"ס} מן
הזה חטים מכות' והוא שם על משקל משור' רל' חטים טחונים' ואחל
שקלו בשקל משור' מן נשר' וכן מכות שרשו נכת' ותרג' וינשכו ונכ' ^{הש"ס}
והאכילה היא נכיתה' וכן וברברי' רל' מנכית ואכילתיה אבי מנכ'
כתב' וכתב לה ספר כריתות' כספרך אשר כתבת' קח לך מגמת
ספר וכתבת אלה' והיא כתובה פנים ואחור' וזה יכתוב ידו ליו' סיד'
יפתב בידו' ויכתב יהושע את הדברים האלה בספר תורת האלים' ת'
וכתב יהושע מתגמיה האץ' ואצנעיון' בספר אודיותא דיו' ונחלק
לו רל' יש אומר' כי על שמעיה פסוקים מן וימת משה עד סוף
התורה אמר כי יהושע כתבם' ויש אומר' כי על פרישת ערי מקלט
אמר' שכתבם יהושע בספרו כמו שכתובים בתורה' ולפי משט הכתוב
יראה כי על דברי הברית שכרת עם ישראל אמר' שכתב' ויהיה פירושו
כמו שתי' כי לא יתכן שכרת דברי הברית בספר התורה' כל הכתוב
לחיים' וכתוב בספר' יו' יספור בכתב' ועל לבם אכתבנה' בשבא
ופתח התיו לבך נפתלי' וטבץ' אשר אכתבנה' בקצוץ קטף' והשם
על הכתובה עצמה הכל בכתב מיד יו' מדינה ומדינה ככתבה' ובתוספת ^{מ"ה}
והמכתב מכתב אלים' והשם על הספר השלוח' כי כתב אשר עכתב' ובתוספת ^{מ"ה}
ויבא אליו מכתב מאליהו הנביא' והנמעל בשם המלך אחשוור' נכתב' בארץ
יכתבו' והמעל הכבוד ומכתבים עמל כתבו' ואפשר שהוא יוצא לשליש
וכתבת קעקע' סיד' שיקעקע בבשרו ויכתב באותו החות' כתל

כדכך ויכבב יוסף יכבב רבין בבי זכרותם והדומים להם
בשדשכול כפתר וכסתר תחת שני הקנים מימי כסתריהם וקנתם
כיד תסוח שהיו כמין תפוחים בולטים בגוף המורה הק הכמתור וידעשו
הספים הכמתור הוא המשקוף שסמוך אל שני הספים שהם המצוות
וקראו כמתור לפי שעושין בו יצורים פרחים וכמתורים וכן בכמתוריה
ילינו ות' במתוח תרעהא' כרכר מכרכר בכל עני מיד מדקד
בכל עני ומזה נקראו הגמלים או שאר הבהמות הקלות בהליכתן
כרכרות' ביצים ובסודים ובכרכרות' לפי שברב קלותם ומהירותם
דומים כמקראים וית' מכרכר משבח' ובכרכרות' ובתושבח'
כרכר ורוד מכורבב במעוט' מיד מעופא ומכוסה וכן באומות
מטעיהן וכרבבתהון' כרכב כרכב המזבח' תחת כרכובן' מתג
סובב' ובדברי רז"ל אלו גלמי כלי עץ כל שעתיך לשוק ולכרכב'
כלובי לסבב במחוגה והיה למזבח סובב סביב והיה לסוף שלש אמות
של גבה המזבח כי המזבח גבהו עשר אמות ומה שאני ושלוש אמות
קומתו משפת סובב ולמעלה' ונחלקו בזה רז"ל כיר יהודה אב'
דברים כסתב' ושלוש אמות קומתו לבד' ור' יוסי אוב' קומתו פי
שנים בארכו' כמזבח הסמרי' ומה שאני ושלוש אמות קומתו'
משפת סובב ולמעלה' ומכבר הנחשת היה תחתיו' והיה מגיע עד
חצי גובה המזבח והיה סימן לחצי גבהו להבדיל בין דמים העליונים
לתחתונים' וקמח רז"ל פי שני כרכובין היו זה שאמרנו וכרכב'
אחד היה להטך רגלי המזבחים ולא לשתרקא' כלוב' שלא ימנעו^{תגליהם}
כשהין משמיטין במזבח' כרכם נרה וכרכם' הוא שקורין
לו בערבי ועסרתין ידוע הוא' כרכר' וכרכם' בצק לונן

ושתי בתות עשה נקרא אונן לפי שהיו על ראש העמודים ככתר ולפי
 שהכתר הוא עגול סביב נשתמשו בזה הלשון בענין סבובי אבירי בש
 כתרוני פיר סבובי כתרו את בניצני רשע מכתיר את הצדיק סבב
 אותנו עד שלא יוכל לנוס הנה והנה וכבר אחר כירשע מכתיר
 את הצדיק כסבב אותו ומקיסן אבל מתר לי זער ואחוק הוא ענין
 אחר וענינו לפי מקובץ הכתוב לי מעט ודום עד שאחוק וית ולתחת
 איים יחלן יכתרון וזרעו יחילן יכתרון ותרג ולילה ולא דומיה לי
 ולא אכתר לי ולא אכתר לי ואהול כתב מנה כתרו את בנימין כלוב
 המתנינו להם עד שיצאו ורדמו אחריהם ככל שאמ' ונתקוהו מן העיר
 וזהו שאמ' הדריכוהו ואינו בענין רדוהו אמא הם עשו כרצונם
 ונסו כרי שידעו אחריהם ויאמרו נסים הם כאשר בדאשונה וזהו
 מינוחה הדריכוהו בנוסם הדריכו בניצני בנינוחה אחריהם ולא
 נחמו עד אשר שבו עליהם כתש את תכתוש את האויל
 במכתש ענין הכתישה ידוע ושם הכלי שכותשין בו מכתש את
 המכתש אשר בלחי גומא שהשן שוכבת בה עשויה כמכתש וכ
 תי ית ככא דבלועא היילין יושבי המכתש תי דיתבין בגחלא
 דקדרון ובמדרש אגדה שער הדגים זו עכן שנתונה בחיקה של
 דגים פיר ששם נעודים דגים הרבה ויללה כן המושבה זה סוד
 שהוא שני לירושלם ושבר גדול מהגבעות זו צפורי שיושבת ^{בראש}
 ההרים היילין יושבי המכתש זו טבריה שהיא עמוקה מכיל
 ארץ ישראל ואשר הם בני ארבע אותיות כדכר
 ושמתו כדכר שמשותף נסך סמיר תרג יין כרכינה וספרינה
 והנה נמצא בסמוך אחר שניהם בנסך אהמך רקמה ובין וראמות ^{וכדכר}

חדדים ויבשים' וכתב ר' יונה כי כן קורין בערבי למקום הנביא והיבש לאנה
לאה הנסה רבד אלכך תלמה וילחון לכרמא הפתח תבא אלכך ותלא
והנפעל ונלאו מיצהים נלאותי ברב עמותך נלאותי אצחם והפעל הכבד
וצמה הלמיתך' ההא בסגול והאלף בערי' אך עתה הלמני תאכנס
הלמני כי תלאו גם את אלהי' והשם את כל התלמה ובתוספת שדי
אותיות הכרים והתיו' הנה מתלמה וית' דאיתניא בלמיתניא ולמיתניא
הח כמו מתלמה הכרים בחריק ובא הפתח במקומו כמו לבראשע'
חלקן מחמימות פיו' כמו שבתבתי בחלק הרקדוק כלם עכץ היציעה
הן יציעת המחשבות' שיקרץ האדם בהם' הן יציעת הסעולות' ותת'
ואתה עץ ויצע' ואת משלהי ולאו' לאט' והמלך לאט את
פניו פיר' כסה ונהכמה ואת האלף בהא במלת בלאטיהם ונה'
בלמיתיהם' ועכנו בעכץ הכשמים שמושיץ בהסתר' ובכסוי' מרבי אדם
בתחבולות ובדמיונות' ואפשר שיהיה בלאטיהם משרש להם ומענינו
ור' יהודה לאט בשדש לט' ובא שטם בתמורת הואו ונכץ הוא'
לאך ונולך בא אל אות' וישבו המלאכים מלאכי אלהים
הגלים בצלף שאתיות הנוספות ולא ישמע עוד קול מלאכה
הוא כמו מלאכה' ובא צדי תחת הכף הכנוי מקום קרין' וההא כהא
אשר צויתי אותם' ור' יונה כתב כי ההא מקום יוד והוא כמו מלאכה'
כמו שובי נשני למנוח' ור' יהודה בן בלעם כתב קול השמים האוכלות
הטף כב' שאבי והכרתי מארץ טאסך' ובלשון פרס יקראו הרחיים
מלאכה' והם האוחנות והשמים נקראו טאחות' והשם במלאכות יי'
ענוס ידוע שהוא עכץ השליחות בן כמות בע אדם בין כמות הנורא'
וכן נקרא הנביא מלאך לפי שהוא שליח השם' וישלח מלאך

כ

ולחם וקלי וכרמל נקראת כן השפולת כשהיא מכלאה והיא לכה עד
 ובספר אהרן וזו דברי ישרעאל תנא כרמל כרמל שמכלאה ^{השפולת}
 כדר שהוא מלא כובה ראשך עלך ככרמל הוא עץ הצבע ואמר
 שהוא עץ שני וכן ביוד וכרמל עם ארבע אלף הכרמל כי כתם
 בהרים וכרמל ונאסף שמחה וזל כן הכרמל ושב לבנות לכרמל
 והכרמל ליער יחשב וכבוד יעד וכרמלן הרהכרמל הר ידוע בארץ
 ישראל ששמן כן ונקרא כן לפי שהוא מקום שדות ואילנות כי כן
 הוא כרמל עם מקום אילנות ושדות תבואה בכל מקום ופיר
 ושב לבנות לכרמל ודך כמשל כלום שהם רמים עתה כהך הלפניו
 כמו ארזי לבנות הרמים והנשאים יהיו כמו עצי הכרמל שהם שפלים
 והכרמל ליער יחשב פיר ואותם שהם שפלים עתה כמו עצי הכרמל
 יהיו רמים כמו עצי יער הלפניו וזו נבואה על מלכות חזקיה וכן
 בנבואה אחרת שאם והיה המדבר לכרמל והכרמל ליער יחשב
 פיר הערים שהם כמדבר שאף עם לא אילנות ולא עצים יהיו כמו
 הכרמל שיש בו אילנות ומיות ושדות זרע והכרמל ליער יחשב ^{שני}
 בו ארזים ואילנות גבוהים אל שעלן ישראל ממדתה למדרגה
 כרסם יכרסמנה חזיר מיער כי יחסלנו הארבה תרגו יח
 ארז יקסם יתיה גובא וכן במשנה שדה שארסמה נמלום
 והקוף והקף כמורח אחר הם ויש משרש המלה מורכבת יכרס
 מנה כלום ימלא כרסן ממנה כרסם חור כרסם ותכלת
 הוא צבע מהצבעים ואומרין בו שהוא יחוס
 נשדמה אותה הקף בסוף ונתחיל אותה הלמד בעה
 לאב בארץ תלמוכות בארץ צמחן ומקובלות

והוא רע הנה כשידבר ידבר בשני לבבות וכן ובלעדו בלא לב וכלב רל
שלא היו להם שני לבבות במלחמה לא בלב שלם היו נלחמים כפי שאר
עודדי מערכה בלב שלם ולפי שהלב מצוץ גוף האדם ועצמו גסט כח
למצוץ כל גוף וישם שלו לב עד לב השמים בלבבות אש בלב האלה ואל
לב שקוציהם ותועבתיהם לבם הולך ויש שמיר בלבבות אש כמו בלהב אש
אם כן תהיה המלה מוסיף הלמוד לבת בסלם אות נמשך ודומה לו בדברי
המשנה אחר המבעיר ואחר המלכה ותלבב לעיני שתי לבבות הוא
הביק הרקיק שקולץ אותה במסרת לבא כלביא שכן הוא הארי
מה אמר משפטו לביאה אבל בא היוד במקום האלף והאלף במקום
הוא והקבוצ בתוך לביאים והנכע לביאים כמו כן נביא נביאים
והקבוצ לנקבות ומחנק ללבאותיו לבט ואוכל שמתיס ילבט
ועם לא יבין ילבט מיר יתעות כלב יתעות בדבריו או מיר יכשל
ואתול כתב במיר משל כי הוא דומה לערבי בשתי לשונות ילבט זה
כמו ימהר לשון אחרת ילבט כמו מוסח ומיר כלשון הראשון ימהר ולא ימהר
במחשבה להתבונן היאך יעשה המצוה והעכץ השני מוסח הוא במה
שיצוה על שתי געמים ולא יתברר לו האמת דבן ותהי להם
גלבה לבן ואת מתכנת הלבנים לא תגרעו מלבנים ידוע והפעל מוקנע
הזה נלבנה לבנים ללבן הלבנים והכבשן ששוחטין בו הלבנים יקרא ^{מלבן}
העביר אותם במלבן כלב שרם בכבשן הלבנים וית גרר יתהן ^{בשוחטין}
כלב היה מגרר אותם בחוצות להמיתם מיתה קשה ועבה ומה
שחרג במלבן בשוחטין אפסר שדעתו בו שנקרא השוחק מלבן למי
שהוא באצטונות סודות מיסה ומסה מדברי רזל מלבנות ארת
התבואה שהן ערוגות למי שהן מסודרות וכן אבי מלבנות המתחים

וידברו כמיצד והוא משה רב עה וכן ויאמר חגי יוי ויהיו מלשעבים
אלהים וכן סוד ויעט מלאך יוי כן הגלגל ויהי כדבר מלאך יוי את ^{הדבר}
האה אמרו שזה המלאך הוא סינחס ועל בזה השדש מלאכה ככל
מלאכתו אשר עשה ויסל העטף הזה על כל מעשה האדם ומקונו ושנו
והמלאכה היתה רים רל הנסף והגדב ושאר הדברים שהביאו לכל המלאכה
רל המקנה וכן המלאכה נמבזה ובסמך למלכת השמים והוא חסר אלף
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו וכן במזכות והלויים במלאכת והקבוץ
מלאכות ובסמך בנוע האסף כל מלאכות התבעת לספר כל מלאכות
סתתי כל אלו המלות בשדש הזה כי כן כתבם יונה ודעתו בהם שהם
נוספת ונתן סוף בהם כי המים שודש והיו בני ארבע אותיות ויש
ממש למלכת השמים שודש לשון מלובה רל למוב גדול שבשמים
ויהי למובת שמיא דאם ולאם מלאם יאמר ושני לשמים
תזכות בלמים ולמאי אלי האינו נכתבו הצח שהוא הוא עט
הדש וכבר כתבנו הדומים לו בחלק הרקדוק והם כמו אומים
לבב גם לי לבב כמכס לבב עקש והפעל הכבר לבבותי
אחות פיר הסירות את לבבי או מחצית את לבבי בחץ שוכן
והפעל ואיש נבוב ילבב פיר האדם נבוב וחלול בתחלה באין דעה
ואחר כך ילבב שיש לו לבב לדעת והקבוץ לשון נקבות כל לבבות
דורש יוי ובלשון זכרים מתועמות על לבביות ובה עורר בית הכסולה
לב ובלשון נקבה לפה מה אמורה לבתך והקבוץ לבות ותוכן לבות יוי
ולשמים בלבבותם לב חכם לימינו כלום כי הוא כמזכר לו כמו הידען ^{שהוא}
מזוכך לאדם בכל מעשה ולמי שהלב הוא משכך השכל אמר קונה לב
כאלו אמר קונה רעת בלבזלב ידברו מי שמראה במן כי לבן טוב

ושמירת מצות' הנה הנסמך אמ' וד' עלמות גלות וכבוד המלכותים וצד' אותן
בן המעורר' ואם תחבור היה לו לומר לבן המלמד בשבא כמו לחסד כי לא
תבא ידיעה על שם אדם ולא על שם עיר' התשובה אע"פ שאין מנהג
הלשון כן יבא כן למעמים לרב הידיעה כמו שבא בשם עיר שאם במסות
בקרוב בטלמים' וכן אמ' לבן כד' שלא יסתפקן בובלשון' בן כן בעם'
לפיכך אמ' לבן המעורר ידוע בשמו לבני עמו' לבש' אשר
לבש בו המלך' ולגזרות כעל לבש י' עו' התאור' ומכנס' בד' לבש
על בשח' ורחץ בגדים את בשח' ולבש' ילבשם הכהן' ואתה לבש
בגדיך' צדק לבשתו וילבשני' ועל כל הלובשים מלבוש כדרי' היה
לבוש בגדים צהרים לבוש הבדים' הלבוש הבדים לבוש שנים'
והסמך' לבוש הבדים לבוש תכלת' ועטן המעטל למי שאחר' האדם
שלבש את הבגד הנה הוא לבוש כף הבגד' וכן הבגד לבוש עטין
וכן חוגר וחגור בזה הדרך' וכן אחוה' חרב' וכן ואתה תאזור מתנך
אזור במתנך לבוש ואין לחס לו' ובגד ללבוש והשם ועתו' הלבוש'
ובתוספת מים מלבוש כמרי' ומא' בגדי נקם תלבושת' והמעל הכבוד
וילבש אתם את אלעזר בנו' הלבושה על ידיו כי הלבוש בני בגדי
ישע' והלבש אותך מתלבושות' וכבר אחר מלבושים בגדים בגר'
דגם' עמי אלגומים ובמקום אחר אלמוגים ושניהם ענין
אחר' והוא שקורין לו בלעז קל' יל' ויש מי' שמר' אותו העי'
שצובעין בו שנקרא בלעז ברא' ואע"פ שכתבתו בו המלה הזאת
בוספת בו האלף כמי שכתב' יונה יתכן' שהוא בן ארבע אותיות
ותהיה האלף שרשיה כמו שכתבת' אצט' וזלתי כף המלות שאין להם
המנוע בשערה אלף במדובעים' דהה' ותלה ארץ מצ' ענינו ותשתגע

והן מזוזות הפתחים כזה ומה במסלול במסלול במקום שעושים הלבנים
החזיקי מלבן כלומר צע כבש הלבנים ויתכן שיעצו הלבנים מעצן הלבן
למי שכלומר הנשקה באש יתלבן וכן ויתברר ויתלבן ויתרסן וכן
הכל בזה הענין מלבן באור והם טהורים כזרע גד לבן פיר הכן היה
לבן והיה גוררים כזרע גד מחשק הלבן ובסמך ולבן שנים מחלב
בסגול לבנה ארבעות כהות לבנות והמעל הכבד מכונן כשעל ילבו
והוא פועל עומד וכן הלבנו שרמה רל שישיבדו ויתרר לבנים מעלב
אלבין והיוכא לברר וללבן היה ראוי וללבן ובהעוד ההא חוטמה
תגועתה על למד השמוש ובכן התפעל התברר ויתלבן ופיר ר'
יזנה כן לבנת הסמיר שם פיר לבן סמיר וכן אז הגאון כי הסמיר הוא
לבן והוא בן עזרא כתב בכירושין כי הסמיר הוא ארום והשי אורחן
עצם מוכנים סמיר גורתם והטעם כמסל כמו וכו' גידיה מעלב ועוד
למה אמר במעשה היה לו לומר כזרעה לבנת הסמיר רק הנכין כי הוא
מגורת לבנה כפי חשבת מים נשך חשך והנה לבנת כמן אבן סמיר
שדאה יחזקל ורעת הדרש בזה הדרך שדאודמות לבנה תחת כסא
הכבוד לראות ולכבוד שנשתבדו בני ישראל תחת יד מצרים בלבנים
וחמה הלבנה הוא הידח ונקרא כן לפי שהוא לבנה תחת אלן ולבנה
היא עץ שגורתו לבן וכתב ר' יונה כי הוא עץ הנקרא בערבי לובני
לבנה וכה ידוע ופיר עם כל עים לבנה העצים שרעות הלבני
בהם כי הלבנה היא שרף העץ עלמות לבן יש ממש לבן עם
אחר מאויבי רוד ובמותו עשה דור זה המומד ויש ממש כי הטן
הוא מעבל ומחל כי הלמד לשמוש הוא עם משורר אחר והוא בן
והוא מפורש בדברי היבן כמן שבת ועם אחיהם המענים בן ועזא

ושבחה

תלכי ללקיט בשדה אחר' וכן הלכא כי משתך יי' לנגיד' וצא בהא במקום
האסף הלה היא ברבת בני עמון' וסיר למי שהסליח הדבר ואבי הנה עדשו
עדש בחול דומה שלא תסבלנו מוסת ערך והשומעים הדבר הזה יסלא
בנימיהם לפיכך יאמ' הלה היא ברבת בני עמון' ששם היא' ובאה עליו
ואו הקמורה בשע מקומות וענינה לתמיהה' ולא ילך כח איתנו' וכל
יות' נח לעבודך' וצא כמו אם לוא הקשבת למצותי' לו החייתם אותם
ותבא בענין שמה כמו לו ישמנו' יוסף' ותהיה כענין ולוא לו ישמעל
יחיה לבענין הן לוייה כדברך' דוג' ולב אחר שבע' היא מודה קטנה
ידעה ביניהם והוא אחר מכל' בסאה והוא שיעור ששה בינים' דוג'
לוינו כסף' ואתה לא תלוא' לוא רשע' והפעל הכבוד והלכות גוים
רבים' הוא ילך מלוא יי' חוט' דל' כמלוא כלוא' ענין ההלואה ידע'
ועא הוא ילובו בעמלון' והנסעל וכלוא הגר עליהם' המעם ילוא'
הכלים אל יי' הנלוא אל יי' הוא בינוני' ובקצות שלח כמנהג וחסד
שיהיה עבר והוא במקום אשר כהא ההלכות איתו' וכלון אל יי' דווי' כמע
הלון' והעם כי ליות חן הם' ענינם ענין רבוק וחבור' וכן הענין הזה עוד
וליות סביב פיר חבורים' וכן ליות מעשה מורד' מעבר אל ליות
תמשך ליות בחכה' ליות זה יחדת' ראשי ליות' על ליות כחשברית'
כלם הוא שם התנן הגדול אשר בים' העתידים עוד ליות' פיר הכלם'
וכן בתלמי' ידעל' לא תשורר האשה את ליותה במעמד כמה דאת אמר'
העתידים עוד ליות' וכן פיר' סעדיה' דוג' אל ילון מענין פיר'
אל יסודו באם יצא מעד ענין' והנסעל כי תועבת יי' כלת פיר' בדבר
כלוא' במעמד מוסה על דרך והעיר מלחה מוסה' ור' יונה פיר' וכלון
שם וכלוים במעלותיה' והכבוד אל ילון מענין' שמרס בתוך לבך'

כי מרב הרעב יצא אדם מירשתו וכן מהכפל סוף הסעל כמותהלה היורה
וקים והגאון ר' סעדיה סיר ותלה כמו ותלח כלומר אדם כלחה ולא ידע
מה לעשות וכן כמותהלה המראה עצמו כאילו לא ידע מה יעשה
להב ויהי בעלות הלהב והקבוץ כע להבים פניהם ובלשון נקבה
להבה מקרית סיחון וצאה להבת שלהבת והקבוץ אש שלהבות גמלם
בדורות אש להבות בארבע ובסמוך להבות אש ידוע ולפי שהחרב
דומה ללהב בהתלהטה נקראת להב ויצא הכבד אחר הלהב וכן דמהו
להב ולברק ולהב חרב וברק חנית ובלשון נקבה להבת חניתו הוסיף
הברזל שבחנית להג ולהג הרבה ענין למווד מאין הבנה להט
מישרתין אש לוחט אשכבה לוחטים סיר בתוך לוחטים והמעל הככר
ולוחט אותם ולהבה להטה ותלהט מוסדי הרים ותלהטו מסביב
ענינם עטן שריפה ואם זאת להט החרב כענין להט חרב וברק חנית
ויתכן להיות כמות השמש והענין בלהטיהם כדוש כמותהלה הכספים
בלהט החרב להם דברי נרן כמותהלהים עטנו חלקים כלומר ובר
נרן חלקים רוחן האדם מרביע בהם והם ידון חודי בטן והק
את שלהקת הנביאים ענינו חבורת הנביאים והוא כמו הפך קהלה
הוא לא אכלתו באני כמענו לא תשא שמה שוא והיו כלם
היו המלה הזאת עטנה ידוע ועלתה ומקום נסייתה פרשנו בשער
אין וכתבנו המלה הזאת בשער לו לפי שקראתה בואן ופעמים רבות
היא בואן בכתוב ויכנס עליו היא התמה במקום אם כמו הלא שמעת
בתה אם לא שמעת בתי ואינו התחלת הדברים אך כמותהלה מה
לה בשם שלם תלך ללקט בשדה אחר ^{בשדה הדברים} ובלשון חסד יתן לנה
ובאחרים שמעת בתי כלומר לא שמעת מה שהיה חסד השמירי שלם

דחמית' שבה היו עולין לגגות התימים ואי כמו שהיא שנויה שם' ויש
לפרש' ובלולים ובארבות' כלומר דרך ארבה' היו עולים כמו לנו'
ולדל' לול' ארובה כאמרום לול המתוח בין בית לעלייה' ומה שהרש
לולאות תכלת' האלף נוסף כאלף דודאי תמונים' ומיר' בתי אחוזה
שנחזים בהם הקרסים לא צויש בלעז' ומה שהרש עוד' לולי אי'
שבאות לולי כעס ארוב אגוד' רובם כתובים בתוספת יוד' ויש
כתובים באלף' לולא חרשתם בעגלותי' כי לולא התמהמהנו'
כי לולא מהרת' לולא האמנת' כי לולא דברתי' עטף המלה אם
לא' ואסער שהמלה מוקדבת מן לן שענינו אם ומן לא' ונכתבה
מעמים ביוד' לפי שהמלה ביוד' נקראת' ומיר' כי לולא דברתי' לולא
דברתי' ואמרת' יקומו נח הנערים ויחזקו לפנינו לא היתה מלחמה
ואת' לון והוא לן בלילה הוא ולנו בגבשה' נן' שהרש נבלעת
בדגש צנן הרבים ומשפטן ולנו' והתאר מדוע אתם לנים נגד
החומה' בסמך אם כעס אתם' ולנה בתוך ביתו' הסגול מקום קמץ
וכן והזורה תבקע והפעל הכבד וילן יהושע וילן שם בלילה הוא
במרחו ילן עז' ובהמרותם תלן עיני' מעטף השקודה על העטף תמיד
ומיר' עיני עיוני והשגחתי כלומר תמיד את חושב ומעטף בהמרותם'
ובא בלשון הקדש לשון ליעה בשענף השקודה' כמו בצוארו ילן עז'
ושבע ילן בל יסקד רע' עד מתי תלן בקדבך' וכן ולנה בתוך ביתו
והדומים להם שאין עטנם לינת הלילה לבד' אלא השקודה תמיד'
ולפי שלכות הלילה היא בטאל כל העסקים והשקודה על המנוחה ^{והשונה}
אח' ארוב כי היה ער בלילה והיתה שקודה בהמרותם' ואדם ביקר
בלילי' היקר שיש לאדם והוא המנוח' עמו במותו' רק יעזבנו'

והדגש תמורת הכח כמו שבא גם כן במלת וילכו זמנה העטף השם
לזה ולאת שמתים החזק ממך ולו ועומת הוא שקורץ לו בלש אבליני
ו' סעדיה אל מיד לזו שקרים בשבוי שנקראו כן בלשע שמועא וכך
בתרג ירושל תרג שקרים לזנים דלוח על לוח לבם והלוחות מעש
אזים לוחות אבנים נבוב לוחות את כל לוחותים ידוע ובמלת לוחות
לשון הדברי ולשון שנים כי הרבוי יהיה במתכות שנים וראו בן עזרא
כתב כי הטעם שיש סמיכות יעשו אותך משני לוחות כל עץ לוח הונת
עץ לוח וענבים לחים והשם לוח ולא נס לוח במלס את קוף השם
ברעה ידוע כי הלח המך היבש לוח לוח בשמלה מעוטסת
בשמלה ופיר אחרי האסור כח שתרג ית בתר דשאל ליה באסורא
פני הלוח הלוח הראשון עם והשני פעול ובתמורת וואו באלף נעה
לחט את סמו וכבר מתבנהו שרש בסע עכמך והפעל הכבר וילט
את סמו עכנס סתר וכסוי והשם דברו אל דוד בלחט ותבא אליו
בלחט והוא כתי בלף כלום בסתר אבל לחט לי לשער לא בשלום
והדומים לו כתבתיים בשרש חט בשערי האלף נכחת וצדי וילט
פירשו בו הוא הנקרא שיהבלוט ובלשו נקרא גלנץ ושיהבלוט
נקרא בלשו קשטמר ובלשע קדש עקמוץ ובבראש רבה נכחת
שעה וילט מצט כי וידוע הוא לוח ובלולים יעלו אל התכונ
נכתב בוואו ובדגש סיר במעלות וית ובמסבתא לסי שהיו עולץ
בה במסבה והלוח הוא בטן עמוד אבנים עשה מעלות מעלות
והעולה בו מקיף והולך סביבות העמוד ועולץ בו כמה אמות ואין
צריך לשמע בשאר ובלשו קורץ לו וידע והל אמת במסבת
מדות ומסכה הינה עולה מקרץ מרחות צמות לקרץ מערבית

אל תתן את פיך לחטוא את בשרך ואל תחמוד לסני המולך כי שגגה היא
לפי ולבת לבדך תשא והסעל הכבד אם ללצים הוא יליך
זדים הליצוני ובהכסל לבד הסעל מושך ודו את לוצצים והוא תאר
כי אלנו היה סועל היה מכעלי הכסל וההתסעל ועתה אל תתלוצצו
והתאר לך תבה ותי יעדים לך היץ מיד שותה היץ זר יהיר לך
שמו עטן הליצנות ידוע ועל ער בליעל וליך משפט אוליס
יליך אשם כי המליך בינותם אם יש עליך כמלך מליך יחוד
מליצי רעיוןך במולי צי שדי בבל ענינס תכן הדבר והטענה ופי
ער בליעל יליך משפט כי ער הבליעל יתקן עדותו במיטב
דברין ואעפ שהוא שקר יתקן עדותו במשפט כאלו הוא אמת
וכן אם אחריו ומירשעים יבלע אונ' כלומר יכסה השקר
במיטב טענותיו דוש ותקח קמח ותלש והנשים לשות
בצק ותקח את הבצק ותלש אם הביצק על שם סונו וכבר
כתבנו הקומים לו בשדש אמה לוש ועשי טוגות עטן הלישה
ידוע דה הצעד לו אשר משבר הלנו כמע הזה ובתוספת הא
מי האיש הזה וכך לנקבה השועמית הלנו ובתוספת הוא הארץ
הלנו המשקה כמו הזאת והח מלעיל בשע סעטין לבן אשר
ולבן נמתלי מלרע בסעט אחד לבד דזה ולות שפתיים
גבר מרשתיו בשדש לו דזה יכו על הלחי בלחי החמוד
לחי החמוד טריה כי הכית את כל אויבי לחי כלוב דרך בזין
כי מכת לחי היא מכת בזין הזדוע והלחיים טחון לחיך
ולחי למורסאים ורסן מפתה על לחי עמים דחק כלתך
אשור והכבר אשר בתעלה לחכה עתה ילחכו הקהל ואויבו

וכן אמר אדם ביקר ולא יבן בעורצו בחיים עם המומין ור יהודה הלוי מרשן קר
יש עם האדם יקר שלא יבן והטעם שלא ישכב וימות והוא כבוד הנשמה
שלא למד לא יבן על כן הוא כבהמות כמשורבטוב תלמן כשימות נפשו בטוב
ותלמן היוצא מזה ערום ילעזו מבלי לבוש מקום לנו כלל כמו להלן
והתפעל בעל שרי יתלונן והשם באנו אל המלון מלון אורחים ובהא
הנקבה ובשורק כמלונה במקשה והתנודדה כמלונה והיא סוכת השומרי
שילן בה בלימה ולפיכך נקראת מלונה כי אינה לרידה אלא בה בלימה
ועל מהפעל הכבוד אשר הלינתם עליי וילן העם עם משה וברגש
תמורת הנח וילינו עליו את כל העדה והוא מועל יוצא לשלש ימים
אתם מלינים עליו ונחנומה כי תלינו עליו וזבא חב הענין בדוב ברגש
להפריש בינו ובין הענין האחר והשם שמעתי את תלנות והרגש תמורת
הנח כי היה ראוי תלנות בסלס תבונות תשובות והנפעל מזה הענין וילונן
על משה ועל אהרן ענין התלונה תרעומת לווע ושתו ולעבו
ענינו ובלענו על כן דברי לעו נבלעו ונשחתו והשם ושמת סכך בלועך
מיד בבית הכניעה והפעל הכבוד ילע קדש ונזה השרש ואמר חיו יעלעו
מיד יבלעו דם ונקדמה למד הפעל לפא הפעל לפי שכבוד על הלשון לחב
שני הענין כאחד ומשפטו ילוענו ויש למרש ילע קדש לשתדבור מלע
הלל לפני באוריתא ומיד הפס מוקש הוא לאדם שימכד בו כשיאמר קדש
כלוב כשיודבר דבר ויאמר זה יהיה קדש ואחר כך יתחרט בו וזהו
שאמר ואחר נדרים לבקר מלוב אחר שצוד יבקר ויחפש אחר ענינו
אם יוכל להשלים הצוד אם לא וזהו מוקש לן כי קודם הצוד
היה לו לבקר ולחפש בענינו היסב אם יוכל להשלים את נדרו
אם ידר ובענין הזה אמר שלמיה גם כן אם

וכן מזה הענין מלחמה לוי' והיה ביחס מלחמות לוי' שיש במלחמה
 מלחמה החדשה וזוהי והטעם למה לחם את לחמיו לחם ילחצני
 כי רבים מלחמים לוי' והנפשו הם נלחם נלחם בם אשר נלחם אבי' ^{על}
 בעבורכם כי י' י' נלחם לכם' אז נלחמו וילחמו עליה וילחם עמ'
 לבנה י' י' ילחם לכם בעבורכם לא תעשו ולא תלחמו וילחמו עי' ב'
 הגם וכתב' ינה כי אין לחם שעררים עבד כן הקל על משקל יבש ^{אחד}
 ואעפ' שהוא בסגור פעמים יבא הסגור תחת הידיו ואם היה
 מהטעם הכבד היה הלמד בפתח כמנהג אבל מאחר שהוא קמוץ ^{הוא}
 טעם עבד כן הקל ויתכן היותו עם בסלס חמץ כלוב או היתה מלחמה
 בשעררים ואעפ' שזה סגור זה בצר' לחץ והוא לחץ את ישראל
 בחוקה וגר לא תלחץ ולחצתם אותו בדלת נעמי מלחמהם הלוחמים
 אתכם ותלחץ את רגל בלעם והשם וגם ראיתי את הלחץ לחם
 צד וצד לחץ והנפשו ותלחץ אלה הקוד' כולם ענין דוחק ^{ועתה}
 לחץ עלי יתלחשו ידברו בסוד כי עבדו מתלחשים וכן ^{ועתה}
 הדבר הנבד בחשי לחש' אם ישך הנחש בליל לחש אשר ישנע לקול
 מלחשים הם החוברים המלחשים אל הנחשים ויתכן לוב בטן הקל
 מזה כי מצאנו שלום בן הלוחש ויתכן כי היה לחוש את הנחשים או
 היה נבון לחש לפיכך נקרא כן ואלו היה עם העצם ולא עם התאר היה
 נכנס עליו הא הידיעה וכן וצבון לחש' נבון העצה והסוד וכן צקון
 לחש' מיר' שסכו התסלה בעת שמוררד כמו והתסלה היא בחשמי
 וכן הנפש והלחשים פרשו בו כי הם חלי האוץ ונקראו כן לפי שהאונן
 בעלת הלחש' לפי והלפאה הוא מין כמדיני הערצים
 לחש' לחש כל חודש' יבאש את מחדשתי וכן ילשוש

עמר ילחבו עכץ הלחיבה ידוע לחם כי לחמו לחם רשע כלבו ^{אכלו}
לחם רשע ובס אכלם במצעיהם אל תלחם את לחם רשע כי תשכ
ללחום את מושם לבו לחמו בלחמי ולחומי רשף כיר אכלו רשף
ויש מסרש מזה ושרש רתמים לחמים וכבר כתבנוהו בשרש לחום
ובס לחם ענינו כלל לכל מאכל ועל הלחם לבדו כי לא על הלחם לבד
יהיה האדם בשש נקוד להוציא לחם מן הארץ אלא מה שהוא תכלית
העשב כי הלחם אינו יוצא מן הארץ אלא על ידי סבות קרבותיו וכך
צמח בל יעשה קמח פסי שתכלית הצמח הוא הקמח העל שיש ביציהם
פעלים יצא מסועל אל פועל עד שיגיע אל התכלית והוא הקמח ואינו
התכלית האחרת כי התכלית האחרת הוא הלחם במה שיאות אל האדם
והורגל הלשון הזה על הלחם יותר משאר המאכלים פסי שהוא מאכל
האדם ונזכר על הבשר לבדו לחם אשה את קרבתו לחמי וכך כי את
לחם אלהיך וכך המה כרוי לחמי וכלא ולחומם כגללים וימוט
עליו לבחמו לחם אלהי מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל
כולל הבשר והתחומות וכך מלחם אביה תאכל נשחיתה עץ בלחמו
בפריו ואהל מיר הסוך נשחיתה לחמו בעץ כלבו נשחיתה מאכל
בעץ והעץ הוא הנקרא רמל בערבי והוא סם המות ועליו באה ויורה
ויי עץ והוא גם בתוך גם כדברי רש"י וית נשוי סמא רמותא במיכנה
מאשר שמנה לחמו כולל לכל מאכל כלבו כל מאכל שתוציא
ארצו יהיה עמך ומלת שמנה נוספת על ארצו כאילו אב מארץ
שמנה יהיה לחמו והוא חסד כמו ומאכלו בריאה ועוד נפרשנו בשער
מן או יאמר שמנה על לחמו ורצה בן עונה או חלה שהוא לשון נקבה
וכך לחם תנופה שנים רל חלות והכלל כי כל לחם ענינו מאכל וכך

וידוע הוא ומה נקרא המקל שבדאשו תקע מחט הנקרא רובץ מלמד
במלמד הבקר לפי שמלמד ומורה הבקר לאחר ישה לעב' והוא
מלעיבים במלאכי אלהים סיר מלעיגים ותרג' כמתענת כמתלעב
לעג לעגה כך יני ילעג למן ותלעג ואף מכלים והשם לעג וקלם
והמעל הכבד וילעיגו לנו וילעג על היהודים ומלעיגים בם ענין הלעג
ידוע וכן בענין הסך תכונת הדבר בלעג שמה נלעג לשון והם כמו ^{הסובים}
מן ולשון עלגים תמהר לדבר יחות לעג מעט לוש כלוב שאינו
מדבר בלשון הקדש ובמשנה ללשויות בלעג לעט הלעיטניא
האכילני ובמשנה אכל מלעיטני אונת' ופרשן אינו היא המראה ^{ואינו}
הלעטני ואמר עוד שהלעיטני חלתית והוא פועל עומד לעג
הנני מאכילם את העם הזה לענה לענה וראש פורה ראש ולענה
ההופכים ללענה משפט ידוע כי הוא כמו רוש במרחות אכלתם
שני מינין ויש משרש שהוא העעב הנקרא אישניך ור' יונה סיר ^{מזה}
לב עדיק יהגה לענות כלוב' יחשוב מרחות ומצוקות על דרך לב
חכמים בבית אבא ולא יתכן מדרך הדקדוק כהיה לו לוב' לענות
הלמד בשבא ובשרש ענה אמרשנו עוד דפר' וישועתה
בלמד יבער למיד בוג הח חעף הדומק' אשת לפירות וברק ולמיד
קובים בענין ויבער אש בלמידים על שם סונם' וכן וטחני קמח'
אמיתי על גחליו לחם והדומים לו' את הקולות ואת הלמידים על
יד הדמיון כאנו ראו למידים בועדים דפת וילפת שמישן
ענין חסיה והנפעל ויחדד האיש וילפת ילפתו ארחות דתם'
לעג והי המלמד עטבו לפי מקומו הממונה על המלכים
וכתבו' ימה בזה העדש והברים פוספת ויתכן שהמים שרש והוא

עיצונו מלי יחידך בתעור מלוטש ליד שחתי כלום צלך ובחוססת
הא ליטה בליטה הוא והקבץ בששן נקבות על משכבי בליבות וליבות
עמול מצו לי ובסמך לים שמרים הוא לידי וכך שומר מה מלא
וחסר הנסמך ויש אומר שהוא מוכרת עם הרגעה לילית עם חיה
מרבחת ולפי שצונקת בליטה נקראת כן ויש אוב שהוא עקב גדול כן
הרוח כפי סלמנדרא כן האש וקורין לו גמלינין ליש ליש אובד
מבלי טאק לביא וליש הוא האריה הגדול לכך ושאל לכך את
המלוכה לכרתי עיר המרים ושכל הערים אשר לכרנו השבט אשר
ולכרנו יוי וחנה עם העיר ולכרה עונותיו ולכרנו באה הנק רפה
ובחלם שלא כמנהג כי מנהג נון ואו כנוי הנסתר להיות בדת ובשורק
וכן בא כמנהג וקבנו לי משם ככו שכתבנו בחלק הרקדוק והנפעל
כלכד בשחיתותם כלכדת באמרי פיק כי כלכדה העיר והיה הנלכד
בחרם וההתפעל יתלכרו ולא יתכררו וכע תהום יתלכרו ושמו
הנלך מלכד ומא ומלכודתו עלי נתיב למג עמי אלמונים
ככו אלמונים וכבר מירשנוהו בשערן לכרד בסלמד צדק
ובניהם ישמעו ולמדו למען ילמד ליראה אתיו וילמד לטאק
ולמדתם אתם ושמרתם לעשותם אם למד ולמדו את דרכי עמי
והתאר ולמדו מלחמה ומא אשור כלמד חכמתך למד בסלם
ככד ובסמך למד כמו ככד מה פיר בע אשור היו כלמדו יסתמו
לכא אלך בסחורה כן כתב אהל ועוד נכתבנו בשדש רכל ראה למי
אתכם אשר אצבי מלמד אתכם עגלה מלומדה מלומדי מלחמה
ושלא ככד פועלו כמנון כעגל לא למד והתאר מרא למדו מדבר
לשון למודים למודי הדע וכל בניך למודי יי כונס ענין הלמוד וההת

לוקח הדבר מלקחים' במלקחים לקח מעל המזבח' בסגול המים ומלקחיה
ומחתתיה' בפתח המים' ונקראו כלשון שנים' לפי שהוא שנים' ומלקחיה
המזורה' היו לקחת בהן הסתילות' ולשוני מדבק מלקוחי' מה שעל הלשון
ובתחתיו' נקראו מלקוחים' לפי שהם נקבצים ומלקחים בעת הלשון
והשם בעת המיקנה את המלקוחות וכל שכר' וכן בדברי ר"ל מקח וממנו'
וגזה מלקחי חטים' ר"ל כלוקחי חטים' וכן תי' כזבני חטיף' וכן וגמה שדה
והקחה' ובענין המדע' ומתק' מאמר' כי לקחת כלם' יערך כמסר' לקחי'
ויסוף לקח' ה"טו ברב לקחה' וגזה הלוקחים ויבאנו באום' כע' ע' וישנם
ויקחו' ו' יונה פיר' מזה ויקחו האנשים מצידם' כלוב' למדד וידעו מיוצב
צידם' כי האמת אתם' ואין צדק' להוציאן מעצמו' כי ר"ל כי בעי ישראל לקחו
מצידם' ואכלו לקים בריתם עמהם' וכן ויקחו ויתן את העדות' ה"א
כמעצמו' כלוב' לקח לוחת הברית ונתנם בארץ' לקט לקטו
לחם משנה' אשר ילקטו חס יום' והשם ולקט קציר' בשש נקדות'
והשם הכבד' ותחבט את אשר לקטה' כלקט אורות' וילקט יוסף' וילקט'
כעצמו כקשות' ואלקטה בשבלים' אלקטה באזאספת' בעמודים' הקוף
בעמודים בקרין קטף' ועלה נכד פועלו מיעבו' וזאת תלוקטא לאחד
אחד' והתפעל ויתלקטו אם יכתחידוע' בכלי הרועים אשר לנו'
ובלקוט' הוא כלל' שבזשים' בן הקולע האבנים שלוקט לקלע'
לקש' יורה ומלקוש' היורה הוא המטר' הבא ראשון' המלקוש הוא
הביאחור' וכן העשב הביאחור' בתחלת עלות הלשון' והנה לקש' אחר
ג' הקשה' וזו בשש בקוד' והשם הכבד' מנה' וכתם רשע ולקשו'
פיר' אהם פיר' ככץ' אבי' שיאחור' הכרם' כעק' הרשע' כלוב' שיאחור'
העבים בגמטם' אחר שבעו שחר' הכרמים' להתפעל היטב הענבים

בן ארבע אותיות דקק לקקו הכלבים ילק בלשונו ילקו הכלבים
והכבוד מלקקים בידים ענינם ענין לחיכה וידוע הוא דקח
ואתכם לקח יור (בחסרון הפא) קח על מים רבים והוא קמוץ להכריד
בינו ובין הצווי אשר לקחני מבית אבי ורחל לקחה את התרסיים
לקוחים למיות לקח פר אחד ולקח עץ אחד ובחסרון הפא ואתה
קח לך קחו לכם לבלתי קחת בפתח^{מיוסר} וכשבא הקוף קחת כסף המעט
קחתך ולקחת גם את דודאי בני הלמד לשרת כי יקח איש אשה
ומרב השתמש בלשון הזה חסרו מה הסעל ברב וגם דגש הקוף ואקחה
מת לחם ורובם כן קחם על ודועתיו מקור כלבו לקחת או הוא פעל
עבר כן קח על מים רבים ויקח קרח לקח ענינו עם חביריו והתיעבו
בזה הדבר וכן ויקחו שלשים מדעים וכן ואבשלום לקח בעצמו
העצה הזאת וכן מה יקח לבך תקח לה תעכבם לעצמה אל תחור
ענה עור עליהם אחריה ובענין מיתת הכדוקים כי לקח אותו אהים
כי יקחני סלה ואחר כבוד תקחני והנפעל הוא בעונו כלקח וארץ האהים
כלקחה אל הלקח ארץ האהרים וההתפעל מתלקחת ומה שלא נזכר
מועטו מהדגש כי לקח עמר חנם והתאר מבינו אות לקח מאתך כי הוא
קמוץ לקחה זאת בקלות הקוף ובקמץ חספה ושלא נזכר מועטו מהנוסף
יקח נא מעטמים היקח מגבור מל והשם ואת המלקוח ומלקוח ערץ
והמה שנשתמשו בזה השם בענין השכל ומה שאב את העבי ואת
ואת העכל את העבי על האדם והמלקוח על הבהמה השכל על בגדי
ובלבים וכן יתפרש כשהם כאחד אבל האחד יבא במקום חבירי כמו
וחצית את המלקוח ואבי על האדם ועל הבהמה וצא זה שכל דרך על
(מה בחסרון) בא הסעל ומקח שחר בחרץ מים וצדא תקבנת כן לפי שהו

מאד דבק עם חקקי אשמוד ואם תצב מסי דבר אמת עד מאד מיר כאלו
אמו עד עולם כלום כל ימי חייו במאד מאד ענין המלה הזאת ענין ^{הרבו}
וכן בכל מאדך רבו ממונך או מיר רב רב אהוב אותו בכל מה שתוכל
ותהיה האהבה גמורה ללב מצאה מצאה באמה מצאה ככד ובסמך
מצאת ככד הכסף והקבוץ למצות ולמאמץ ההיא במצאה שרש וכן בשנה
ור יונה כתב כי ההא לנקבה והא השרש למד המועט נמה ותמצת מוד
במצת ויקח את שרי המצות ככתוב ואינו נקרא כן ויתכן כי המצות ^כ
במו שכתב ר יונה וכן ראיתי למדקדקים אחרים כתבו כן וגם אני
כתבתי כן בחלק הדקדוק לפי שכל זה כעני הלמד שהוא קמוץ בקצין
גדול ההא לנקבה ולמד המעט נוסלת והראיה בהתחלטה בתו בסמיכות
ובכניו וכל שם כנחי הלמד שהוא סתוח בפתח קטן ההא שרש למד
המעט לפיכך לא תשוב תו בסמיכות ובכניו והכל ביארתי בחלק הדקדוק
בשער השמות כנחי הלמד אשר חוטא עושה רע מצאת מיר ימים או
מצאת שנים ומאריך לו מאם כי תעה בדעך משאת מאומה
תבר מאומה ולא ידבק בידך מאומה ואל תעש לו מאומה ולקחת ^{מאתו}
מאומה ההא במלת הזאת נוספת לפי שהמלה הזאת מלעולם ועברה ^{כלם}
ובא בלא הא בחלק נחה והנמלה הנעושה עם הכרים ובכפי דבק מאום
ועוד ככתבו בשרש מום מאן מאן בלעם הלך עמנו מאן
קחת מוסר אם מאן יכאן אביה והתחיל אם מאן אתה לשלח במלך
ושלח את הכתנים ומה מאן המאנים לשמוע דבר מאן
כי מאן יי בכנבטאיד המאוס מצאת רותה צחת ותמאס על מאוס
את תותיני הושב הקצין חטף אל האלף להרחוב עליה וכן יען מאוסם ^{בדבר}
הזה המים נקרא בקצין רוב והאף בקצין והנמעל כסף במאוס ואשת ^{נעורים}

בגמלים ועושים כמנוני יין משזבח ומסני אריות הרשע לא יגע בהם אדם ^{אעפ}
שבדרו שאר הכתמים' לשון לשון השמץ' פיר' רא' בן עזרא אל שהלכו
שדש' וכן סהסך לשד' וענינם הסך החודש והיובש ועוד נכתבם בעדש' שד'
עם ושד מכלים תניקי' מענינו ומשדשו' לשון וביאם לשכתה'
כסוף' אל הלשכה אגדה יאכלו בה' ולשכה וסתרה' והקבוץ אל הלשכות
לשית האורז הוא כמו חדר' לשם לשם שבו וחחלמה בשש' שן
אבן יקרה' לשון לשון מרדדת גדול' לשון עט סופר' ולשון מוד'
מלקוחי' ולשוןי' הם יהגה רמיה' והקבוץ בלשון נקבות' הגוים והלשונות
ללשונתם בארצותם' ידוע' והכבד כמנו' אל תלשן עבד' וכבד אחר
מלשני' בפתר דעהו' והוא מבטן' פועל הדומה לכרוכב' והיוד בו נוספת'
יאמר כמנו מלשון' בשקל' מעוט' ומסני תוספת היוד' שבה למד בקמץ
חטף' לשון זהב' אל שבט' והב שדומה ללשון' וכן בדרך השאלה עוד לשון
אש' לשון' מן הלשון המונה נגבה' סלע כדמות לשון' וכן תי' מן מופא'
דתח' על המלתחה על הבגדים' ותי' קומטרא' ובדברי התל'
קומטרי' דספרי' והם תיבות שנושיות' שם ספרים' או לוחות שנושיות'
על הספרים' ומדבקים אותם בהם לכמותם ולשכרם' וכן המלתחה'
מקום או כלי שהיו נשמרים שם הבגדים' לתק' ולתק' שעורים
בשש' סקוד' הוא חכי' החמר' לתע' מתלשית' כמרים' השענים'
הגדולות' והנמעל' נתנו' משפט' פלתע' אל עקירת המלתעות'
כמי' ישדש' עקירת השדש' כמתלהלה' כמתלהלה' היורה זקום'
מתבנהו בשדש' כהה' צשדמה' אות הדומה בסוד'
ונתחיל' אות המים בעה' כמא'
והנה סאב מאר' אל תקיף' יי' עד מאר' אל תענבני עד מאר' פי' עד

שיהיה שרש המילה הזאת מרד' והוא הנכח בעבוד הדגש' מרד
מי מרד בשעל כיים' ומדתם מחוץ לעיר' ומדותי סעולתם ראשונים
אל חיקם' וימד אלף' וימדו בעמד' והנפעל אשר לא ימד' אם ימדו
השמים' והפעל הכבד וימדום בהבל' וימדו שט חבלים להמית' ומדו
אחד וימדו ארץ' וההתפעל שבין ויתמדו' על הימד' כלומר נשתטח ^{עליו}
ומסוק עמד וימדו ארץ' מיד אהל כן עמד הארץ' בגלגל וחלק להם
הארץ במדה' ויתרגום הובאם מארצם' ומיד ויתר מן לנתר בהם על
הארץ שתרג לקבצא בהן' על ארעא' מן מקמץ על הגבעות והוא מעל
יובא' והשם תלך במדה' ארצה מארץ מדה' במזיק הוא' משפט ^{מדתה}
כמו בשוק' אצל סנה' שהמשפט סנתה' וכן ובוז בזה' ראוי במדה' ור' יעקב
בן אלעזר כתב שהם שמות בלשון' וכר' יאמר בהם מרבו' וקבוץ מד
וו גודלך מנת מרד' איש מדה' מיד מדה גדולה' וכן אנשי מדות ^{מדות}
גדולות' וכן מבנה לי בית מדות' מדות גדולות' ומא' מי שם ממדיה
על משקל מיד' שאול ששדשו גבול' כלם עבן מדה' ור' יונה חלקי
לשני' עמנו כאשר חלקס' ר' יהודה' ואין ימד' כי אעפ' שזה מדות ^{השם}
וזה מדות הכפול' הכל ענין מדה ואחד הוא' ומישו מדה הענין ויה איש
מדון' פרשתו במקומו' בודדי הימים' איש מדה' וכן תי' והוא גבר
המשתי' והענין בו תמונת הדגש' והוא מזה השדש' וכבר כתבתו ^{בשדש}
דן עם ומשפט מדות' וכתב ר' יהודה בזה השדש' ומדו ערב פעל ^{לעבר}
ואהל כתבו בשדש גוד' ושם נכתבנו עוד' אבל למדת המלך
אין מדה השדש' כי משפטו מנדת' והמים נוספת והוא משען מנדת
הוא והלך' ומיד הכל' וזו מנת המלך' בלן' זו כסף גלגלת' והלך' זו ארצות
מיד מנת המלך' זו תשורה שנושן למלך' כשעמד עליהם' מדן

כי תכחש אדם יראתו כמו מים יתהלכו כמו האלף תמורת הכסף וירשטא
ירשטא כמו בואו נהרים ארצו שהוא כמו בנור וכן עורו רגע ומאס וירשטא
ויש מישר כחבריו בענין מאוס נסאר סלון ממאוד עטנו כמו
מכאב וכן דרעה ממארת בער ממערד תבואת שמש ממגד
שמים מעט בשש נקוד עם פרי מעדים והקבוץ בלשון נקבות עם
תוספת נון ומגדנות נתן לחיה ורבים מביאים לירושלם ומגדנות
לחוקיהו ויתן להם אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות כלל
הדבר הזה המשובח והמעולה בן במירות בן במקומוהב וחבנים יקרא
ובגדים וכל אחד לפי מקומו הכתוב בו יקרא הדבר המשובח והמעולה
בהם מעד ומגדנות מעד שלחו מעל ותסע מעל ענינו חרמש^{ת"ג}
חרמש מעלה ואפשר שהמלה הזאת מבעלי הנון והמים נוספת בפלג
מסל מתן וכן כתב אהזל והביא לו ראייה מן הערבי כי כן נקרא
בערבי מנגאל בען בען אשר מנג עדיך בידך ענינו נתן^{ומסד}
וכן אמר התרגום די מסר סמאל וכן עשרת תפארת תמנגל ותמוד
נתן לך עשרת תפארת אמענך ישראל אונגל ואמסוך ביד האוב
בער וכסאו לארץ מגרת הסבת ותג ויסל רכב אחור וינסו
רביהו לחורא וכתב ל יונה כונה השדש והטעם בקם מעורי אל
חרב הין עמי ונהיה מלת אם נוספת כלוב נסולי חרב היו עמי^{וכמיה}
את הבראם עם אל המים וכבר כתבתי מעורי אם חרב בשדש^{גור}
בענין פחד כד מודו בד חגור מודו לבשו בחרץ והוא נוספת ויל
קלפה כמדו בפתח והוא לבנו והקבוץ במתח ומודו קרועים והקבו
בלשון נקבות בחרץ על פי מודתיו ופיר פי מודתיו בית היבוא והוא
יקרא פי הכנר וכן עסה לפי כפי תחרא ענינם ענין מלבדש ואמש

לגדען הדבר ומחיתותו' מה אנוש כיתוכתו' ואהרן מה הוא כי תלנו
עליו' שתלנתים על גדול ממנו שעליו' הוא אבל אהרן מה הוא כי
תלנו עליו' וכן זכר אני מה חרל' והדומים להם' ויהיה עם המלה הזאת
הסתר הדבר כמו ויהי מה אהרן' כלום' ויהי מה שיהיה אינו חושש אהרן
ואגידה וכן ויעבד עלי מה' כלום' יעבד עלי מה שיעבד ואינו' ויבא
על המלה הזאת הכף ויהיה שאלה על פמנות הדבר' כמה יבר' שני חרף
ויבא להגדלת הדבר כמו זה כמה שנים' כלום' שנים רבות' ולחסרן
הדבר כמה כי עונות וחס'אות' והדומים להם' והפרש בין כמה והיאך
שהוא גם כן שאלה על איכות הדבר וכמה היא שאלה על פמנות
כמה נר רשעים ידעך' פיר' ער כמה' מהל' סבאך מהול' במים'
עטנו מזוג' והביא לו רחיה אחזל' כן הערב' שאומר' לדבר המעורב
מהל' מהל' מהר' ענה להסתח' ומהרתם' והודדתם' מהרה ולכה'
מהרי' שלש סאים' כיד מהרי' וקח שלש סאים' מהרו' את המצ' אמשו
שהח' יוצא' או פיר' מהרו' וקראו להמצ' וכן מהרה' מיכהו' בן ימא'
למהר' לשלחם מצ' הא' והתאר' קרב מהר' מאד' ^{בשם} ושבח' אני את
המתים' אם מצ' אתה לשלח' ומא' סופר מהיר' איש מהיר' ^{במלאכתו}
ובסמוך מהיר' דרך' והשם לא תוכל' כלתם מהר' ואפשר' כמותו' מהר' קח את
הלבוש' או יהיה צווי' ופיר' מהר' וקח' ומא' מהרה' חושה' והולך' מהרה'
והנה מהרה' קל' יבא מהרה' רזה' כלם עט' ויחו' וע'א' בפעל' קל' מהר'
לו' למשה' עזבותם' אחר מהרו' ופי' זה הפסוק אמרת' בשר אחר' והשם
מהר' ומת' במהר' הבתולות' עטנם עט' המת' והשלושים' והנכנס' אינו
כמה העט' הגוי' המר' והמהר' ולבב' במהרים' יביא ברעת' אמרו'
ממהרי' לב' ועצת' נסתלים' במהרה' עט' זה עט' סתיות' ואפשר' שיבא

מדעה ומדונה ככתבה ידוע והיא מוכלת רבים וכן בעולם המדונה
או היא פעם כלל ופעם פרט יושבי על מדת שם דרך היה ידוע אזעלם
או שם עיר הנזכרת בספר יהושע ואז במסורה ג' לישני במדע מדע
וסככה יושבי על מדע להסאת מדעין חד לשון קדמא וחד לשון אח
וחד לשון דע מדע ומדוע תתנשא המילה הזאת כמו למא' ויש
אזכ כי היא שתי מלות מה דע מה ידע כלומר מדע זה הדבר כלומר
מה ענינו מה המלה הזאת שאולה לדעת ענין הדבר היאך הוא
ומה הוא מה תארו ומה דמות תעבדו לו לראות מה יקרא לו מה זה
מהות למצא בני והדומים להם ואין המלה הזאת שאולה על חי מדע
אלא על מלת מי הוא השאלה עליו ומה שאזכ ויאמר להם מה אתם
פיר מה בשורה בסיכס כלומר מה אתם אומרים ויש שהוא במקום
מת' עד מה יי תאנסו כמין עד מת' והנקוד בסגול עד מה כמד'
כמו עד מת' ויש שהוא נקוד בסגול והוא שאולה על הדבר מה הוא
מה עשית לנו צפה חסאתי סך ויש שיבא עם למד פיר בעבור
למה זה שלחתני ולמה אמרת אחתי הוא למה זה אתה נסבל על
נעך וכן הנקוד בסגול חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה
ידע לבבך ומירר יונה למה אשכנעם שניכס למה אבכה למה
נמות לעיניך והדומים להם כמו לבלתי ואין טעם למיר הזה ארבי'
כחמיהם בעיני מה ומיר למה אשכנע למה תרצה שאשכס וכן
כולם ויש שתחסר הלמד ומיר גם כן בעבור ומה לא תשא פעע
ויש להפלת הדבר ומעלתו העולה מה רב טובך כי מה טוב ומה יפיו
מה טובו דרך מין מה יקרן רעך חל ומה עיניך ראשיהם מה
רבו מעשיך יי מה יקר חסוד אלהים והדומים להם וישתלפת זה

למד

וישברוהו אעפ שהכמסה לשון נקבה אצל וישברוהו לשון זכר כנגד העיני
כי המוסא היא העיני והקנין בכתם במוטות מוטות עץ שבת ובהבלע
הנח בדגש והמיד החלם בשורף והיה מוטות כנפי ענכס ענן מוסות
או בדי עץ ואחל כתב מוטות כנפי בשדש נסא ודגש להבלע
הנע והוא בשקל מסנה עמוה שהיא עם רבים מוטות בשקל מוטות
כיהשורף והקנין חסף שוים ומיד נסאית מחנהו יהיה נסא חזב
אריב ובמורש רשמה הם במוטות כנפי התרגום אחר מוס בכנפי
אחר מוס באוכלוס סעורב מלא חזב ארץ יהודה מוס ומק ארץ
עמו וכי ימוק ארץ כתב יונה הכמות האלה מנחי העיני לפי שמדא
ומק ארץ קנין נאלו היה מנעני הכסל היה סתח ורעת ר יהודה שהם
מונעני הכסל שלח יזכרם מנחי העיני ובשרש מוס נכתבם בעזרת
הצור מור ומס יי אלהיך ומנחתם אה ערלת ויכסל בני ישרא
על כל מעל בערלה פיר על ישרא שהם מהוללים ועל הגוים שהם
ערלים כי מוס היו והנפעל המוס ימות ואם לא תשכרעו אלעו להמוס
ובוס השמיב יעסל והקעם הכבר בשם יי כג אמילם והמדובע
עמולל ודש והוא מועם ופגיד או חסר הכועם והוא הרוח על דה
וחח עבדה בו ואיעו וההתפעל ידק חציין כמו יתמוסלו ענן כולם
ענן כריתה ויש כמה קול הכיולב וכבר כתבנום בשדש המס ועור
נכתבם בשדש מוסל בעול האלהים נגד האלהים ויסוב מאעלו
אל מוס אחר כלב אל מוס אחר שהיה מוסה אגמיר אל מוס אדם
אחר ובחולם תמורת השורף מוס סוף ובאסף נחה אחר הוא והתורה
השבת האלכת למחול כלם ענין נגד ועמת מוס בו בניו מוסים
ידוע ויתב להיות מזה ובכפי דבק מוס ונכתב בשני נחיס האסף והוא

הלשון הזה לפי שהטתאים מעשיהם כמהירות ובהמה לא יחדונו מעשיהם
ולא ישכילו לדבריהם ולא ישגחו עליהם ואם כן יהיה מהענין הרחשן
מוג הגונע בארץ ותמוג ותמענו ביד טועינו למען למנוג לב' או
למען לב' מבלי שיאמר למען ודב' כזה הלשון בתוספת באור והנפעל
ההמוג נמע' וההתפעל והגבעות התמנוג' והמרוכב בדב'ים ממנוג'נה
ותמוג'ט תושיה' עננ' טען המסיסה' פיד ותמוג'ני תושיה' תמוס
ותעכיד תושיה' מוח ומוח עכמותין יסקה' ידוע' ומה הערש
והענין' וחרכות מחים גרים יאכלו' עולות מחים אעלה לך' פי הטלחים
והכבשים השמנים ותאר אותם בלשון מוח כי המוח שנק' ונבחר' ונ'
וחרכות מחים כמוהם וחרכות גרים מחים יאכלו' ואכלה עפ'
חורבן הארץ' אמ' כי הבתים יהיו חרבה עד שירעו בהם הכבשים
כמהגם לרעות במרעה ובחרכות שהיו גרים מתחלה בהיותם בתים
עתה יאכלו בהם מחים' או פיר על דרך משל אמ' שירעו הכבשים
והם העצים והחלשים כמהגם שיכלו הרשעים ואין עושק אותם
וחרכות מחים הם בתי הרשעים המתענגים והמתעוררים והעניים
שיבאו בגורבם יאכלום' כלום' בכלות הרשעים יאכלום חלקם
העניים' מוט' ומט' יוד' עמק' צדיק מוט' לפני רשע' ומט' למה
לעת תמוט רגלם' והגבעות תמוט'ינו' והשם לא יתן לעולם מוט' למרחק'
אל יתן למוט' רגלך' והענין הכבד כי תמוט' עלי' און' והנפעל כל נמוט'
טעמי' ויחוקהו בגסמרים לא ימוט' ימוט' עלי' גחלים' וההתפעל מוט'
התמוט'טה ארץ' עננים' ההטייה והמשרה' וקחוב' לענין זה ישיאוהו
במוט' בשמים' ויחוקהו על המוט' אשבל מוסאף' אם תסיר קיתובך' מוט'
התר' אגרות מוט'ה' ויחוק חנניה הנביא את המוט'ה' מעל עמוד יחוק

(וישכרהו)

תחתיו מיטני הרעב קרוב למות וימת לבו בקרבן שנשתתק ויהי כמות^{עד}
הצהרים וימת שמות מיתה גמורה בשנת מות המלך עזיהו מרשו אל
שנדטרע כמין אל נא תהי כמותי ובן ת' בשתח דאתנגע מלכא למה
נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו כי הארמיה השוממה כמותה
למה תוציא עשב ועץ פרי כמשפטה עד יום מותה בחלם ובשת מותה
שזרק והתאר אשר אין שם מת כלנו מתים מיתה אנכי ומן העני
הזה ת' וכבוד מת רעב יקרהו מתו בכפנא ולפי דרך דוקדוק אעו
נכין מסני שבא המים והשם מות וחיים ביד לשון רק את המות הזה
מות יהללך ובתוספת הא המותה לחסודין והקבוץ בנח האלף
מותי ערלים תמות ביד זרים ואת עשיר במותו ובתוספת מים
ממותי תחלואים ימותו ממותי חלל בלב ימותו בסלם מבוואי עיר
מבקעה והטעם והקבוץ במות שפעמים ימות האדם בדקירות
רבות או בייסורין קשים ובן ממותי חלל בלב ימים כי הטובע לא ימות
בבת אחת ומא הותר בני תמותה והנעל הכבד והמית איש און^{אשה}
והסתם והמותו ונכתב ביד עם הדגש מתוך בני המלך המומותים
ושלא נזכר כועלו ממנו והומת ותלית אותו לא ימותו אבות עם
בנים וכבר אחר אנכי מותתני את משיח יי ממותת אחרין
אשר לא מותתני מרחם תמותת רשע רעה מנוג אליחסר המנוג
זה הלשון ידוע ברברי אל ין מנוג כיד מסוך מזה מני רעב ענינו
שדופי רעב ובן בארמית למדא לאתונא אבל אונק תנז נפוחי כמין
מזח אין מזח עוד ולמזח תמיד יחגרה המים בצרי ומא
ומזח אפיקים רכה ענינם ענין תוקף וחוקק ולפי שהתעורה חוקק^{המתנים}
קרא החגורה כמות ולמזח תמיד יחגרה מנוג הביא ליזנה בזה

וכן יבאיש אשד אף כהם כל מאום מון כי לא ראיתם כלל תמונה
ותמונת יי יביט המלה הזאת סגלת של צורת הדבר ועל תבניתו המובן
בחושים ותפגם על צורת הדבר שגלגל עטף באחד מן החושים כי אם
בשכל זהו ותמונת יי יביט מון כמוף יסוער מגרן כי אם כמוף
הוא הדין שבתבן כמוף עברי יום וית דתהוון דמן למותחא דנשנא רוחא
ובתבנא דערי מן קדם ימא מיר כעשן שעובר לפני השמש מור
מור דחור בשמן המור כתבר אבן עזר יש שסיד מוסני ואם היה
מור מוסני לא היה אום ארית מורי עם בשמיר כי המוסך אינו יבנה
שיחורה והוא מרשו בועם ממני הצמחים שילקט ור הארץ זל מיר
שהוא שרף העץ שיש לו ריח טוב הנקרא בערב א סובב ארבע וזה
המיר יתבן ארית מורי ובמדרש חזיתח מה המור הזה ראש לכל הבשמים
כך היה אברהם אבי ממרד עמק מה המור הזה אינו מפיח ריח אלא
באור כך אברהם אב לא הודיע מעשיו הטובים אלא בכבשן האש
מוש לא ימיר מקרב המחנה פועל עומד וכן כי ההרים ימושו
אבל ופשתו את עץ הארץ פועל יוצא והפעל הכבד לא ימיר עמוד
העץ לא תמושו משם צוחות נכס והמירשני את העמודים כלם ענן
ואת העמודים אל העמודים וכן ואת בית יי אט הולך ויש במסרש
והמירשני מענן משוש למי שאב את ואת שרף אבל לא ימיר מתוך
האהל פעל עומד וכן לא ימיר מעשות פרי מצות שפתח ולא אמיר
כלום שמרת מצות שפתח ולא אמיר מפנה ויש למרש מה השירש
והענן הזה וימיר חשך כמו שאמרתה או מענן משוש וכן יריהם
לא ימירשני מצות כי כסת הילר פן תדבק הרעה ומתי לשחת
יורידוך ומיתה ממותי חלל בלב ימיר וכי ימות כן הבהמה וימת

וע"א שמכ"ם כמנהגים והוא מעטן שפרשת בשד"ש מוח' מעטן מוח'
 ויהיה מוח' וינהה בעטן אחד' מחץ' מחץ ביזם אמן מלכ"ם
 מלרע מחץ ראש מלש"ל מפני מלה ועירא' מחצתי ואני ארפא'
 ומחצה וחלפה רק' וחציו ימחץ' מחץ מתננס קמיו' ומחץ מיכתי ירפא'
 ענינ' ענין דקירה' נפרא בלש' אבל למען תמוחץ תלך' הוא כמו
 המך' כמו תחמץ' מן חמוץ בגדים' שמדשו ארום' ופי' תארום תלך' בדם
 האויבים' ותמוחץ לשון כלבך' מדם האויבים' ונקרא בדם לפי שאינו
 סמוך למלת האויבים המאוחר' ומפני מים מאויבים אין מעט
 הסמיכות להסתח' מחקה' מחקה ראשו כלוב' הסירה ראשו
 מעליו וכן בדברי תל' אין מוחקין במקום שגורשין ואין גורשין במקום
 שמוחקין והוא שבעבד המחק על המדה ומסיר כל מה שישג על
 המדה' מחר' מחר אנכי כב' למחר יהיה' היום שיבא אחר
 היום שבוא בו' ויש שאינו בקרב אחר היום כי אם לאחר זמן בחוק'
 כי ישאלך בך מחר' מחר יאמרו בטוב' ובקרב וחוק' אם תהלל
 ביום מחר' ובתוספת תוך וכל יום המחרת' וכן בסמוך למחרת' השם
 אלא שזה קמץ וזה פתח' ויבס דוד מהנשא ועד הערב למחרתם' פיר'
 מנשא יום זה עד ערב יום שני' כל אותו הבקר עד הבקר שהוא מחרת
 שני נשמים' ולפיכך אמ' למחרתם' שבקר יום שני מחרת שני הנשמים'
 שגברו' ומחיר כלב' קנה יקנה אותך במחיר' לא במחיר ולא
 בשחד' ובלא מחיר יין וחלב' ולא תבית במחיריהם' ענין בכל רמים'
 מדין בלש' מוטט' כל צמוסא מעמי' יש ספרים שנמצא בהם
 דגוש ואם כן הוא משרש מוט' וכבר כתבנון שם' וכן השד"ש הוה
 ישב על המטה' הנה מטתו על שלמה' מטות זהב וכסף ועוד

השדש לא יבא ממנו ואפשר שיהיו שני המימדן נוספות והיה זר מעני
והים ומשדשם והממסר ידוע בדברי הכל מחייב כריתות ומחייבי מיתות
בית דין והנה הוא זר וכך דומה שיהיה דעת זנתך כו"ש ב ממזר באשדוד
מעני שתרב ויתבון בני ישראל דהו כנוכר אין התו ביא מורות בעתו פ"ד
כמו משלות ויתכן שיהיה שם לאחד מן הכוכבים ויש מפרש מזה
ובמשדש קדה וכבר כתבתן בשרשודה מזה ומזה אל מי המרים
ומזה י"י אלהים דמעה מחייתו בעב פשעך אכלה ומחתה פיה ומחית
את ירושלים כאשר ימחה הצלחת כימחה אמחה ומחה את כל היקון
והפעל הנוסף אל תמח חסדי וחטאתם לפניך אל תמחי היוד תמורת
הוא למד הפעל באחרק כמנהג היוד ומזה העני ודרכך למחות
מלכתי בלומי להשחית דרכי המלכים ועמנם והפתח בלמד תמורת
חוקים הם הוא מן הקל ואם הוא מן הכבד משפט להמחות והפעל
ונמחו מעשיכם ימחו מסכרי חיים וימחו מן הארץ כלם עני הסדה
והשחיתו ועני ומחה י"י אלהים דמעה מעל כל פעם ועני ומחתה
פיה כאשר ימחה הצלחת פ"ד מזה והמך על פניה עני קטן וכל
עני אחד וכך ומחיתי את ירושלים פ"ד ומחיתי את ירושלים מלשון
וע"א ומחה אל כתף ים וצא על דרך ויק שרשיו כלבנין ותרג והנה
ומחה וכך ימחהו כף כמו יכו כף יען מחאתך כף וצא האלף תמורת
הוא למד הפעל וכתבו ר' יהודה ור' יונה בזה השדש ומחי קבלו ואם
הוא מזה השדש ירצה לוב מכת דייק שבו יתן בחומותך והוא שקורין
לו קלברי ויתכן לוב כי המים נוספת כי כן מצינו בהו בדברי רז"ל
מתקטלן בחי קבל והוא שקורין ארץ בלישתא בלעז ור"ל יתן בחומותך
שידו בהם בחיים בחומות פ"ד שלא יוכל אדם לעמוד על החומה

על העצם וכן מנוח חשב על המלאך כי היה נביא ואדם גדול ונבד
ולא ראה אותו בעולם ולא הכיר עד היום שאל אותו מי שמך
כלב מי אתה כשנשמע שמך מהיום והלאה נבכוד וזהו כי יבא דברך
וכבר נתקן אם יבא שום אדם במצותיך ויזכור שמך וכבר נתקן ואיל מי
את בתי אמי בור יונה שהוא כמו מה וכן אמי במי שמך ואחז ערך
יתכן שאלו הכיר אותה בראותה למי שאם הכת בטרם יכיר איש את
רעו או לא ראה אותה עדין כשכתבה להכנס וקצר הכת במענה
אמי רות אמתך כמונה הכתו לקצר במחשבות רבות ולסמוך על
הקבוצ על הענין ועיר מי משע יעקב הלא שומרת ומי במות
הלא יהודה מי הוא שגרם למשע יעקב הלא שומרת ומי שגרם
לממות יהודה הלא כהני ירושלים שאינם בעבודתם כהוגן וכל אחר
ואחר בונה במה לעצמו ועיר מי סך כל המחנה הוא מגשת מי
הוא ששגרתו כל המחנה שלך הזאת אשר מגשת וכל מי אשר
אשר הטבס ר יונה מירשתים סך והכלל כי לא תמצא מי כי אם
על חימובר מי מים רבים מי הירדן אמר כי שר
המלה הזאת כיה ומשפטן מים מים מי כיה לעולם הוא לשע
שום לבי שחלקו לשע מחלקת שהברים הרקיע בין מים התחתונים
מים השלמים ונכמה המלה במלת מימי הירדן וכן הדרך
לכמה שהתורה עם הכנייה ולקחת לחמי ואת מימי ונתן מימיו
כל מקום כיהם ואם מירדן נשמה מימינו בכסף שתנו ויתכן שהמים
והירדן השמת כלשען רבים ואעפ שהיא שפנו לשען רבים אחר שהוא
לשען יחיד כי לא ימצא יחיד במינו עשו המים הראשונה כמו
שתית כמו שעשו גם כן במלת פעם השבאת שאפוז פנימים

תאמר

ככתבנו בשלש נטא' ומפני שיהיה גם כן השלש הזה נטא' ויהי
מלפנינו והוא נוספת כיהימלה מלפניו כמו מעלה' ואעפ"כ לא נבדל
מבלי ההא' אבל נאמר מעלה מבלי הא' אל יודשהו אלוה ממעל
ויהיה ראוי להיות נטא' משלש נטא' ושם נכתבנו בעה' מטל
גורדן כמוטיל בתל' טנינו כששט בתל' מטל יעורף כמוטל
לקחי' ונתתי מטל ארבעים בשתי' ונסבך אל גשם' ומטל גשם יתן
לבם' כמו ארבעת עמר' מטל יתן' והקבוצ' בלשון נקבות' מטלות
עז' והפעל ממנו חלקה אחת תמטל' והפעל הכבד' והמטלות
על עיר אחת' הנני ממטל לבם' ימטל על רשעים' וחלקה אשר לא
תמטל עליה תיבש' מיל' למתמטל עליה העב' וכן ביא המעלה
על העבים' ועל העבים אצוה מהמטל עליה מטל' כרי
המטה הזאת עלי ידעת חי' בן דעת מו' הוא כמו שנופל על זולתו
מלת מו' מה איתם' ופיר' מה איתם אומר' כי מלת מה על בשוה
אשר במיהם לא עשהם כי כבד יודעים כי שלוחיהם חי' ומה שאר
מנוח למולתך' מ' שפך ולא אכז' מה שפך' כמו שכתבנו בכל
מקום זולת זה' והשם שאינו נכד' אינו העצם אבל השם הנכד
הוא במקום העצם ויאמר עלין מ' כמו אבינו מ' מ' דוד וכו'
יש' וכל הפעלים יסמכו אל השם הנכד' כמו על העצם והוא מושג
עליו לאות ולסימן' ולא יתכן זאת השאלה כי אם על עצם החי
המורכב לבד' או על שפך הנכד לבדו' יתכן לפרש לפי שאין
האיש הגדול הנכד' אבל רוב בני אדם' כי אם בשפך המ' וכן למחוק
ולא דאן אותו מעולם וידעו אותו ויכירוהו לומר שפך והשם הוא
אצלם כעצם אחר שנוכד' ונודע' ויתכן על השם שאסת מ' כמו

ענין שפלות ואהל כתב כי והמכו שרשו פקד והביא ראיה מדברי רמב"ם
מקום נמוך במלש גדול ועוד כי היה לו לומר והמכו בדיש הסף או יהיה שרשו
מקד ויהי ראיה כן ודע כאבן ויתמו ימריבכי אבל משה פי לך שתן שרשו
נתם אבל לפי מה שכתבנו אנוחנו אנתם מן הכסלים באגס כן והמכו
כמו כן ומקום נמוך הנזכר בדברי רמב"ם ונתן גם מהכסלים ויהיה נפעל במלש
גון כן גוון ועבר מכר לאיש אשר מכר לו כי מוכרו מדברים כי
צדס מכרם כי ימכר איש את בתו וימכרם ביד כושן וכי תמכרו ממכר
לכי ומכרי את השבט מכרה כזם והנמשל הן בעונותיכם נמכרתם כי
נמכרם אבי ועברי וההתמשל והתמכרתם לאותיכם אשר התמכרו
לעשות הרע כלם ענין מכירה סוף אשר התמכר לעשות הרע יענין אשר
התמכר לעשות הרע כולם ענין מכירה כי סוף אשר התמכר לעשות הרע
מירוב השתרלותו במעלת העמידות כאילו מכר עצמו לסעודה הדיא
והשם מביאים ראג וכל מקד בשש נקוד ונלא ומוכרי כל מוכרי
כי המוכר את המוכר לא ישוב לבד ממוכרו על האבות סוף לבד משה
שמוכרו האבות זה לזה ביד חוד ושנמאל שנקבען המשמרות ומכרו
זה לזה טוב אתה שבתך ואבי שבתך כלי חמס מכורותיהם סוף שן
מכורותיהם כמו מכורותך ומכורותך והוא בחלם ובשורק הסף
בארץ מכורותך על ארץ מכורתם וכן אבי התרג בארע תותבותה
עמו גבורה ובילמדנו כלי חמס מכורותיהם לשון אבי הוא שארץ
לא ימות מוכרין מולד מי מלל לאברהם ברוך מללן מי ימלל
גבורת יי כי אין מלה פלשוני ויש מפרש קול המלה כמו מלה
וכן דעת מתרג שאם קל מולתה וכן כתבתי אותו שורש פני
ענין המל והקבוץ בלשון זברים הלהוזה מלל אחבירה עלמם

כי מצודה לא זרק עמו ארבע שמי לשון רבים אלא לא זרק לשון יחיד
 על המלכות (וכן כי יתן מים על זרע יולדים מדליו כי המרים המאדרי
 כמו מים המרים מים ברכים כמו מי ברכים כי בהרבה מקומות יבא
 הסמוך כמו המזכרת והמזכרת מקום הסמוך וימימי יהודה יבא
 על דרך משל כלומר ממנו וממקורו יבאו בתמי זהב כך היה שמו
 מי זהבי ואות תרג בת כדברך דהבא מין עושה פרי למינו את
 חית הארץ למינה מה שחמה לו והוא מתכנתו מין כי מין חלב
 ומין אפים ומין אף כלם עטף המציצה והתחר כי אפס המין
 ואפי עטף המציצה בחלב להוציא את החמאה כי ידוע הוא כי
 בהקטת החלב בתוך הנחור בכח תבוא החמאה והמציצה בהקטת
 ההיא וכן מין אפים כי בהתחזק הארץ באפים יעשה מהם כאילו
 ימין אותם מין ימין וירבו ברע מיר ימין בשריהם
 ובמישכה חוף ממזכות שחץ ממני שהיא ממזכות מיד ההמין
 גוי אלהים ונכתבה יוד בין הא המעל ובין פא המעל והוא הנח אשר
 השיב ונכתב בזאת המלה שלא במנהג ואפשר שהקטת להרכיב
 בשני עננים אחד לשון המיד שהוא לשון החלפה כלומר אם החליף
 גוי אלהים באלהים אחרים ואעפ שהמה לא אלהים לא זה ולא זה המיד
 כבודו ולא ימיר אותו ולא ימיר ולא יעבור ראשית הארץ והשם תמורה
 והיה הוא ותמורתו יהיה קדש עננים ענני החליפה מכל וימכו
 בעונם ויתכן שיהיה וכי ימיר אחיך מזה ובה השוק במקום חלם
 (וכן ירע ושמו וכן ומך אחיך וכן ענין שחלף מן שם כדך בעלי
 הכסף אולי בא הנח בזה לתמורת אות הכסף והנשעל ימך המקרה
 ושלא נכד פועלו מהנוסף והומכו ככל יקבעו והיה ראוי והומכו וכונם

פיר שהיא מע המלות שמסרשים אותן בהספן כלומר חסר במל דבר כמו שאומר
לסומה סג נהורא וכן הברו החיבים מוסאו העלטים כלומר אסמו אותם
והבינו לבולחמה וצווי מהרמוש קראו מלחון ואמרד האספן והוא קל
וכן ומלחון את החברות חללים ומזה לפי דעתי בנה את המלחון
והוא מקום לרדשעם סמך לחומה מבפנים ופא היה צנוי אלא רחבה שהיו
צופים שם כשהיו עושים שום קבוץ ולפיכך נקרא מלחון ושעמה
בנה אותו המקום וההתפעל מזה יחד עמי ותמלחון כלומר יאספן
והתקבצו אלו ענין קבוץ והם קרובים בענין והפעל הכבד מלחון כרסו
מערב בקמץ ובצדרי מלחון צינן משפט וצדקה מלחון ידן בקשת
וכמוהו מלחון יחס חדים ואדם מלחון את הארץ פעל עבד מהרמוש
והוא קל וכן רוח מלחון מאלה יבא לי רוח חזק יותר מאלה ומרוח שהוא
לזרות ולהבד והממלאים למוט ממסך פיר ממלאים בתהם
לממסך המני והוא הכובבים כמו שאנו עתידים לפרש בשרש מעה
עד ימלא שחוק פיך ההא תמורת ימלא ותמלא כדה ומלחון ב
מלחון אבן והקבוץ השם במלחאותם ורל שיהיה ממלא המעבדות
באבנים ולפיכך נקראו אותם האבנים אבני מלחאותם הרחב סק
ואמלאהו נסל ממנו הדגש להקל כי שבעת ימים ימלא את ימלא
כלומר ימלא כן הקרבנות וכן ימלא את יד אחד מבנין וכן החמץ
ימלא את ידו והתאר מזה הבנין והוא עומר בדמות פעול והוא
מלא על כל גדותיו והוא בעל סמת לב גוי שהוא גם כן תאר
במקום פעול והשם אים המלאים והוא כמו העלבים כי גבול
שלבים הרם ומלאים ושלבים אחים בפעול ועוד נסר שנו בשדש
עמב ומא יושבת על מלחאות והפעל שדאשי נמלאטל ותמלא

במלכות ופעמים בא גם כן בנות כמרו את אשיכך מלכות הלא אהן מלכות תבנת
וזהו תרגומו וידבר ומלכות ומן העשן הזה הפעל הקם על דרך ההשאלה
מוטל בתלמי בענין קורין בעיניו פסוקי כאלו מדבר בתלמי כשדומת בהם
ועא וקטסת מלכות בירדך עטן המלכה יהוה ברברי ראל המוטל
מלכות מערב שבת למחר מנפח ידו על יד ואוכל ועוד אהו מולל
מלכות ומפרכת קטנות ביום טוב מדא וכבוד ירי מלא את
המשכן פעל עבד כי מלאו מקדש פיר מלאו ארבע כשמים ויש ממש
קדם מבני ישמעאל שני בן יטור נמש וקדמה ובה מלאו תוכך המס על
דרך בעלי הרא ומלאו את המקום דם נקיים והיו מלאו ארבעה
כדים מים והתאר הלא את השמים ואת הארץ אפי מלא ושוליו
מלאים את היכל אלו והדומים להם פעלים יוצאים ויש מהם
פעלים עומדים כי מלית מלים והוא חסר אלה כי מלאה הארץ
המס תבולתו נפשי ומלאו כבודך פיר כבודך המעבד כמ שאר
כבודת המעבד ומי מלא ימנו למן פיר מי כוס מלא מלא חכמה
מלא הנוסה ומלא ברכת ירי כלום יהיה מלא ברכת ירי או יהיה
פעל עבד מוסב לשניד מפס הואו כלום וימלא ברכת ירי זמן עם כלי
ימים ויש לממש מלאו תוכך המס פעל עומד וכן תי אתמלי אונדך
הטוף והשם מלא הסכל מים מלא בגוף ידעם היס ומלאו ארץ
ומלאוה מלא כל הארץ כבודו פיר מה שהוא מלא הארץ מתי
ודומם הוא כבודו של הקב"ה ועל הדרך הזה נרעו יהיה מלא
הגוים ויסל מלא קומתו מלא כף נחת ובוואו מלא הקנה שש אמות
אצילה וכן לקבוץ הובד כי הוא חכמה למלא אשר יקרא עליו מלא
דעים וכן קראו אחריך מלא כלום לאסוף ולקבץ אחריך ור הא"ל

פיר ארץ גזרה ושמה של ארץ ישראל כלומר שגזרה כן הייתה וכך
ברית מלח עולם סיד ברית מלח עולם ברית גזר של ארץ ישראל המזרח
מעל ישראל ולבני ברית מלח של ארץ ישראל המזרחית ^{מבני}
לעולם וקרב לעכץ זה הקוטפים מלח עלי שיה מלח הוא כן
העשבים הקשים והרעים ולא יבואו כי אם במקום קשים דומה
למלח ויש אולי שהוא הפך אורטאגיא בלעז מכלל אהור ^{קדש}
תר מיעד כלוב שהיו שחוקים ומעורבים יחד היטב ופיר רש"ל
כי בזה הענין נקראו תופשי המעשיות מלחים ויראו המלחים מלחין
וחובלין לפי שמהפכין המים במשואות כשמנהיגין את הספינה
כשהם יושבים בארץ המהפך בינים לבין לערבים במים וכל אדם ^{שאר}
דומה לערב יפה מהמכו בארבע או בבזק ואפשר שיהיה פיר מלח
מענין מלח כי מלח סדומיות היה בה כמו שכתב בסטאס הקטנות ^{מלח}
סדומיות רבעי מלח ונמלאתי מירד והיה הנמלס מחרב ^{הוא}
שאר נס ונמלטה פיר אם איש או אשה ונמלטה מלעיל והיה
דינו מלרע כי הוא בינוני או הוא עבד ופיר כן האיש אשר נס
והאשה אשר נמלטה ויש אולי כי היא נמלטה נוססת לפיכך ^{הוא}
מלעיל אמלטה נא וחראה את אחי מלעיל אמלטה נא שמה
נלרע כי המלס אמלס אל ארץ פלשתים המלס על נפסך והגעל
ההבד ומלס הוא את העיר ימלס איבקי ונמלס בבד כמק
הממלטים את נפסך וקל בתלח לא ימלס פיר לא ימלס נפשו
והתפעל ואתמלטה בעיר שני עכצם עכץ המלטה וידוע הוא ונא
קרב לזה שמה קנה קסוד ומלס וכבר אחר והמלטה נמר טען
השבת העובר בלילה ומזה הענין כידודי אם יתמלס כלוב יושלכו

הארץ אותם אמלטה גחובה ומלמא את החכמה וכן בענין השלמה
כי הוא אחד בענין המלכות כי מלמא ימי' ובמלכות הימים האלה
ונסתב בוחו ובאסף עד מלכות ימי המלכות באסף והתחיל לקש
יבש מלמא כלובי שבשיל והגיע זמנו והוא נשקף במהרה ולפי שהתחיל
השלם והגיע זמנו לכרייה נקרא מלמא אב' בענין הכרייה בלמ' ימי
תמלמא וכן התמלמא בשוכות עור' ויש אולי האסף תמורת הככל
ושדשם מלמ' או יהיה בלמ' ימיו תמלמא כמו בקש יבש מלמא כלוב'
קודם זמנו תבא כפתו להשלמת ימיה ותיבש' ונהדוך משל' שומות
אדם בלמ' זמנו אותסור הצלחתו מוכנו בקרב' וכן בלמ' מלמא
כלוב' בדמים שלמים והמשל הכבד ואני אבוא אחריך ומלמא
את דברך' והשלמות' ומלמאום למלך' והוא קל הלמד' כי מלמא
אחרי י' מ' השליש ריב' הבורא ללסט אחרי' ויש לפרש מלמ'
והממלכות למני' ממלך' כלוב' משלמים לו הממלך' ויש לפרש
מזה מלמא השלמים' כמו השליש אותם ביחד וערכו אותם'
מלמאך ודמעך כשתמלמא התבואה שלך' ותתבשל ת' מוכנה הבכורה
ודמעך היא התבואה שיכריש כן התבואה תוכנה אחר הבכורים'
ואספר שיה' ודמעך כן היקב' וכן המלמא הגרע' וחמר הכסוף
כלוב' מלמא הגרע' והיא התבואה כן הגרע כשיתכשל' וכן היי'
נקרא מלמא' וכמלמא כן היקב' כי אין הענבים נודכים ביקב עד
גמר בשולם' מלמא' במלמא תמלמא' מים במלמא בסגול' ושלמ'
בזכר סגול' מהנוסף' והמלמא לא המלמא ידוע' כי שמים בענין
במלמא' ענין השחמה וכמה' וכן ובלוי' מלמא' בלמים ושמים ומה
עור ארץ מלמא ולי' תשב' ומשכנותיו מלמא' ארץ מ' למלמא'

כלובי התחשב בלבך להודמות ולהשוות למלך הגדול ואין ידך להודותם
מיטעך מלכות ופיר' למחות מלכות מירשתיו בשדש מחה ופי' התמולך ב'
אותה מתחזה באר' התדמה היות מלך ותתגאה להתחלות באר' כלוב
גדול ממך כלובי אין המלכות לך להתגאות בגדול ממך ופי' אשר
יתן משרעו למלך ולמולך שקוף בני עמנו שם עו' קך וזו עבודתה ^{שמור}
בזו לממרים ועושין שתי מדרות גדולות ומעבירין את הבן בתלמי בני
שתי מדרות האש לא תתן זו מסירת הכומרים להעביר זו העבדות האש
מלך מה נמסר להכי אמרתך פיר' מה נמסרין ומה נמתקין
ואסער להיות מעטן מלכה וכן במלתי מלך בכל' כן השדש הזה
מלך ומלך את ראשו פיר' יסרף אותו ממוח ערסו ואמר
כי יד מולקין חטאת העוף נותן שתי גמיה בין שתי ארבעותיו והיה
מותח צוארו בין שתי ארבעותיה והיא מולק לכסוף ממוח עוף ער
שמגיע לממוחן וקורץ אותן או חבן חינו מבריל שמה ולא יברילין
בעולת העוף של ומלך אותו היה מולק ומבריל את הראש בעצמו
והגוף בעצמו כן ויתן כן היחס ההוא והלמה הכן העץ ויכנס ^{עליו}
הלמד לבן היס חסדה לבן עולם וער עולם למרחוק שיבו יביא
למיס סור אמרים ולא נשא דוד מספרם למגן עשרים שנה ומעלה
ויכנס הלמד והמיס והסת כאחד כי לבדראשונה לא אתם והמיס
מתחה ומשפטה בחרץ ובתוספת יוד ויצרי כן סור מצ דרך הטו ^{מי}
דרך ובחרץ הנן מיס אמרים מיס מכיר למי אשור וערי מצור ^{ודגשות}
הנן באלה מיס חסיסת המלה כי לא יתכן בלתי דגש אם לא יולד נח
בן המיס והנן מרב השתמש במלה יחסרה ברב והבלעוה בדגש
מקרב אחר מיסני או אלים מיסני שבה תקום הירי תמורת דגש

ותפוח וכן בשדש סלט' הם שני הטעמים האלו הקרובים זה לזה והכל ענין
אחד וטעמם כמלט' בשש נקוד' מיר חקר' שש עושין כסוד ומחוס'
ודומה לו בדברי רז"ל ואע"ג דעבר בהו המלטה מיר שומין מקום הקירות
בסדר' ואע"פ שיש מסרשין אותו מקום הנחת קורות ג' יותר ככונ' הוא'
אמ' כי קודם לא הויה חזקה והויה בכקום הנחת הקורות כנה הוסף עוד'
ואע"ג דעבר בה המלטה' וכן בלשון ערבי קראו אמלט' מלך
בחברין מלך שבע שנים ומלך מלך והשנים ומלכות בכל אשר תארה
המולך תחת יאשיהו' ועתליה מולכת על הארץ התבטל' כי אתה מתחלה
ביאר' הן לערך ומלך מלך' וי' ומלך לשולם ועד' מלך עליון מלכה
עליון לפני מלך מלך' ומלך בשש נקוד' וקבוץ ארבעה מלכים' וכתב'
המשך' לשת יארה המלכות' והשם מלכה' ואת דבר המלכה לא הגיד'
ומ' מלכה ושד' ליו' המלכה' מולכת להנים' ותהי ראשית'
בכל' לא נעשה כן לכל מולכות' ומ' מולכת עוג' את מולכות' ישר'
ומבלי מים נוספת' מולכות כשרים' עד מלך מלכות טרס' ומלכותו בכל
משלה' וקבוץ ארבע מולכות' ולפי שהתיו וההא שמים בא הויר' שהויה
מקום הא' בקבוץ תמונת תיו' כמשפטה לבא תמונת ההא' וכן נהגו בקבוץ
גלות גלות' ויש מסרש' מנה מולכת השמים רל' סמוכ גדול שבשמים'
והפעלהב' המלך' את שאול' ומלך עליונים מלך' ושלא נזכר'
ממנו' אשר המלך על מולכות כשרים' ענין המלכה ידוע' וע'א'
ומלך לבי עלי' ענינו ומתעף' והויה דומה לארמות מלכה יספר' עלך
וכן בדברי רז"ל המלך בקוק' ויש' ויש מסרש' מנה בן חכמים אמר'
מלכי קדם' כמיועני' קדם' ור' יונה מיר' מנה למחות מלכין' וכן מיר'
התבטל' כי אתה מתחלה ביאר' התיו נמשכת במהרץ' ומים בעב' ומתח'

מלכה

ויש במקום בית ממחרת השבת יצאנו הנהל' כמו במחרת' וכן ביום ובחכם
יאכל וממחרת י' מסיני בא כמו בסיני בזה יכלך על ירושלים כמו בהיכלך
מפי עוללים בסי' רחמיך להית כמו הם מכלל מודרי' בכל קודרי' כלום ביעהם
ויש למרעם כמו שמעו' כי כיר מסיני' רל' כי מסיני נגלה כבודו על
ובא להם' ופיר מהיכלך על ירושלים כי מעם תשא להם היראה כמ' שאר'
נורא אלהים ממקדשך' כפי הכבוד השוכן במקדש' לסיכך לך ויבול'
מלכים שי' ופיר מפי עוללים' כי מעת שיתחיל חזקתך לובר יודע
עם תבורא כי הסליח האדם צנעוה השכלית ולא יודע זה הדבר עד
שיתחיל לובר' ופיר מכלל קודרי' מכל מה שעשית' כי קודרי היית
חרפה' לחרואים אחי' ופיר מלפנים' ובחזק צדיק' כמו ש' תגיד מרחש
שאר' כלום מתחלה מעת שעלה במחשבה ונגזר דבר כרש ועד שיה
מי בגיד מרחש' ופי' השמיעו' שיהיה לעתיד' ופיר לה יהיה מעם
עול ימים' שלא יבא לקבור עול ימים' וכן שלא יבא את ימיו'
ופיר מפרס' עול אבן' שיכרו לבבכם מהעתים שעברו טרם עול אבן'
עד היקום הזה' ופי' כחן' כחן י' כחן שאנו חואים' שאן כחן' ידענו
כי גזום יתה ערוך שמך בגבורה' וממחרת בא במים' כי לא יבא על
מחר' ועל מחרת בית השמוע' לעולם ותבנס' עליו מים השמוע' לעולם
וכאשר תבא המטה הזאת עם הכנעיים ככסלה ברוב עם כנני המדבר
בעד עצמן והמדבר בעדם' ועם כנני הנביא והנביאות והנסות
אוי' למדבר בעדן כמנו' ודגש המים השנויה להבלעת הנון כן
השני הנסס' וכן למדברים בעדם כמנו לבביא ולנביאות כסב'
הת' שמך' ואם בהסס הנביא בדגש הקף שהיא גם כן אלת חסות
ולשירת ולנסות כמנו מצנה' וכלבא' בלא כסל המדבר בעדן' שעומני'

מראש מהלך משת ועד עתה מחסר ועם זה שם החיות ועם הדיש בשוק והכל
בארצו בחלק הרקחן כמה הססר בחלק הנעלים בשור הדאשן ודישטון
כען יקומען סיד כען אשר יקומען עמיהם כי מרסו מאך מרסו סיד כדכך
אחבתכם מרסו חודי חיתו חרפה סבל מרד ביהם ומלעניהם עמלי כל
היום הייתי חרפה מאשר שמעתי לחמו כלכלי כמאשר תדע ברכה לעולם
כי שמעתי תהיה לחמו כלכלי ארצו המורכב מהם לחמו תהיה רשעה ושענה
והוא יתן מערבי מסך כל אבך מנעו באלך והוא מה שספר למעלה
ותשב באחת קשתו ומגודעו ידיו אצלכם זה הסובב בא אלך מאל אבך
שיעורך ומאת שדי אבך ולא ככרית מהלצה לא ארצו מרדעיה ארצו
ויס אנוש שכל התאוותי כי ידעתי כי יום אנוש יהיה לי יום הנבואה
אבל אתה הכרחת אותי מכה יקרא סיד יש מהנעם שיחאו והם כהנים
הדיוטים במלכות וכן תי שאר כהנא יסבן ויש מוכרש למי שאר
בתחלת הפרשה והכהנים הללו בני צדוק א שר א כ מ בתעות בני יעו
מעלי רומה כי כשהיו תועים ישראל הכהנים לא היו תועים למיכך את
להם לכהנעם שאם יקחו מוכנות ישראל לא יקחו כי אם בתולת רומה כהן
הדיוט כי הבעולות לבט ישראל בחוקת סמכות יתן עבדעם לפסול שם
והרי הן בכלל זנות והן אמרות והם יבא ליקח אכמה לא יקחו כי אם אמנה
מכהן כי הם לא תיש ובחוקת כשרות הן ויבא בעבטן יותר עבטן שטון
מחביריך יותר מחביריך תכודך מנשים יותר מנשאי נשים טוב
שם מעבטן טוב והדומים להם עתה נרע לך מהם חסר למד השמוע
ועצמו יותר מלהם כלכלי יותר נרע לך כמה ששמעו בלבנו להרע
להם ויש בעבטן סחות ויבא גבול שר ד ממה וישלבו ערף ומחמק עם
לשם ולכוד אותה כלכלי הגבול נא לבט דן סחות למיכך יבאו וכלכלי עם
לשם

בענין המושקל שהוא הלפראי באמרו מנה רבנה ובמקומות בענין
באמרו בתורה כתובתה ואלמנה מנה והוא מראה וזו והכל אחד כי לא
נקרא המושקל מנה אלא מצני המוספר הידוע שיש בין במקומות אלו
קורין לפראי כ' וזו ובינה עשרת מצום סיד סעמים ולפי שהם מצני
בזה הלשון וצא אשר מנה את מאכלכם וליבות עמל מצו לי ויבן
ויי דגדול ויבן להם המזק' חסד ואמת מן יצרהו יווי חסד כמו
עו את בני ישראל ומשפא מנה כלם ענין הזמנה ומתנה והשם
למשה היה לבנה מיר מתנה חלק' מנה אחת אסום' מנת שועלים
יוי מנת חלקי ומשפוח מנות' את תמרוקיה ואת מנותיה' ענין
מתנות וחלקים' וביא בתעלומי' מנות הלמים' מנות המעוררים
והשוערים' ובתמורת היור באסף מטאות התורה מיר חוקי הכהנים
התורה' ובאסמותם בקמץ על דרך המוכרת להקל הקריאה כי היו
מנות מטאות' הסא בחרק כמו ערקות ברכות בסמוך' וביא השם
מבלי הא' וקראו בית ישראל את שמו מן' ומק' לא מנעת כעוהם'
והוא בשקל עו קו לפי שכל ידיעו לו שם קראו לו מן' כלוא' מתנה לנו
וחלק מנת השם' וקרוז לזה הענין מנעם על הכלים' אשר מנה שר
הסריסים' תרג' ומקד שר הטבחים' ומני רב קטומיא' מנח' ויבנו
את המנחה' אכלתם' אכל מנחתם' המנחה הזאת אולי כי המים שורש'
ויתב' לוא' כי המים נוספת ושדשו נחה' וגו' קרוב לענין כי ענין מנחה
מענין נחה' כמו שנקראת גם כן ארוחה מענין ארוח אפי' לא נובל לבד
האמות מצני הקבוצ' למכאנו במקרא' ולמה שמהגו לקרוח אותה'
מנות משבח תחת המים ומה' כי המים שרשית וכן היא הקריאה'
הכל מנחות אס כן המים שרש' כמו שנתפזר מן גבעה גבעות' כן

בסע ונגלה מני מה מני יהלך לעשות טפה ולא מני ובסגול הקדים תדי
טובות גבתי מני וכן בא עם הנסתר בלא כפל והכנוי עם הא ואו שמר ^{מנה}
ועם הקדים בסגול והבין רפה בשבא ופאה הנט דגושה ובסגול הקדים מאותבים
מנהו ועם מני הרבים בהח מים וצמנס אבד מנהם ויבא בעטן חרץ אין
לו מרמז בן ארובת ואת המסודת עמין ששה סבירט ממונה וקורט ממונ
ולא קם ולא וע ממונ ועל העבים אהיה מהמטור עליו מסר שלם ימוט
עליו והוא בן בליעל מדבר אליו שלא יחוש לדבר אליו והעבתך מוונה
מהיות ונה וק וימאסך ממסך מהיות ממך ויסירה כגבידה מהיות ^{גבידה}
ועל ידם מגוי מהיות גוי וכן מיום אם הוא קודם היום כלוק הזכר בצל
חשבון שמדו מכה נמים כתב ר יונה מדברי כח וכן סיד רש"ל ואמאל מיו
הנמים ממונ כח אויביהם שמדו בכל חשבון בממונ ועונב כל מרכלי
הנבון כנה ואתה תמנה לך חיל מונה מסמר לכוכבים ומננת ^{אתכם}
למכות ירצו כן הודיע והוא מקור ור יונה כתב שהוא שם והנפס על גב
זרשך ימונה לא יספרו ולא ימונו והשם והמכילאים למני ממסך כמו
מסך כלול למנון הכוכבים והם שבנות כוכבי לכת ויש מוסר שהוא
שם כוכב כולם והדומים להם ענן מסמר ומנון וכתב ר יהודה בזה ^{היה}
המנה יהיה לכם ור יונה השיג עליו לרעתו ואעפ שהוא מנה מסמר כמו
שמרשתי וכן שלשת מנום וכסף מניס אלמים אעפכיש בו מנון
ודיע והמנה הוא ש שקלים והשקל עשרים גרה כנל שחם והשקל
עשרים גרה עשרים שקלים חכמה ועשרים שקלים עשרה וחמשה
שקל המנה יהיה לכם ומה שחלק המנה לחמה המשקלים כי כל אחד
היה משקל בטע עתמו וכן כלם היה מנה וכן בכל משקל יש בו עט
ידוע כמה אוקיאות יש בו ומה פשוטים והנה רחל וכמו המנה במקומות

חמש דב

דוד היתה מנצח בעם אשר אחרי אבשלום כלל רדפו אחריהם כי היתה
 מנצח בהם ונתנם יי בידיו והוא גם בן חיל מיר ושכנע השומע קולם
 והוא השומע אם יהיה בן חיל ולבו כלב הארזה המס ירם לקולם
 והשם תמוס יהלך והשם הוא נוספת בקדוח אש המוסים והיתה ^{הסמך}
 ראוי להדש לחסרון הכסל וסיר האש המוסם כל דבר והאחר המוס
 ממותמם ופי' ר' יונה למם מדענה חסר שהוא מועל יצא והבנת שהוא
 עומד וכן פי' אומר על מה שאמר למעלה בהתרעמו עם חבדיו ואמר
 בעבור שהוא נמס ונמוק ביסודי יותר מדענה אמר עליו כי חסר וראת
 שרי יעזב ועל כן בחו עליו היסודי היתה למם למם עובר שרי מוסם
 ידוע מסת נדבת ידך תג די מחסורו נמסת חוסרונה מסה
 המוסין את לבב העם ערשי אמסה ותמוס בעש חסודו שנים כעש
 מסם וירוע וכתב ר' יוסה כי המוסין בא על דרך לשון ארמיות אשתיו ^{הסמך}
 וכן עשו בכל תמונה עלי שנהגו בן כמו ידועי תוליה כי על דרך לשון
 עברי היה משמא על דרך השלם המוסין בשורף היור כמו נטיף תלי
 וכבר שתבת ר' קודקו בחלק הדקדוק בשרשו מסך יוי מסך
 מצרפה ענין תערופת ובלבול וכן בענין המיג שהוא תערופת המים
 עם היץ מסכה יעה ושתו ביץ מסכת והשם מלא מסך בשש נקוד
 ומא לחסוד מוסך למע מוסך וכתב ר' יונה בזה הערש באחד
 מן המוסים כל אבן יקרה מסוכתך כלול מתערופת עמך והבנת כי
 הוא משרש עק' מינען הסר משוכתו ואעפ שזה בסמך וזה בשש ^{אחד}
 הם ר' גרדוק מאבנים יקות מסך למסר מעל בי' והנכעם
 וימרו מוסים ישרא עינים ענין הכתיבה בכל לב והתשומה ברשות
 אחר וכן בדבר מן הדברים הן בגוף האדם בשעמו והל התילובה

מן מנחה מצחות' ואם תהיה הנדס נוספת היה ראוי לומר מנחות בחרץ כן
 מצוה מצות' וכן מחתה מצחות' ונקרא עולת הערב מנחה הקטר את
 הבקר ואת מנחת הערב מנחות כמי מנחת ערב ויהי בעולת המנחה
 סיר כעת עולת המנחה וכן אמ' לעולת הבקר מנחה ויהי בבקר בעולת
 המנחה בשעה שמקריבין מנחת הבקר' וכן נקראת תפלת המנחה למי
 שהיא בעת עולת המנחה בערב והוא עת נטות השמש ואז יושב
 ער למנחת הערב ובמנחת הערב קמתי מתעביתי מצע אשד
 מצע כמקד פרי בטן' מצעך יי' מכבוד' כל מצעתי סלה כי לא ימצעני מצעך
 וימצע נהרותיה ויכלאו מים רבים' מוצעך יקב לאוס' מצעך תפיל מוחך
 אגיד לכם לא אמצע מכם' לא ימצע טאב לאוכלים בתל' וימצענה בתלך
 חכו' והנמעל כי ימצע מדינת אהיכם' אל נא תמצע מהפך אלי' וימצע
 מרשעים אורם' וימצעו רביבים ומלכות' טען המניעה ידוע' מצר
 כמנור אורבים' הוא עץ שמקום עליו בגד האורג' ויתכן כי שרש המנח
 ניר מן נירזלכם ניר' וכן תרג' עול ניר' והעץ ההוא חמה לעץ הענ
 וית' כאכסא דגוראמי' וכן תרג' היתד הארת' מצס כמסוס נוסס
 למס מצעו חסר' הוא תאר במקום נמעל אורייה תאר ירבא' והענ
 ובחורין למס יהי' והמעל הכבד אחיבו המסו' א' לבביו' והנמעל חס' והנמעל
 ובמסן והחרים' וימס לבב העם' וימסן אסורין לבו כלב האריה המס
 ימס' סיר המס איתלכן אמר חושי' לא טובה ענת אחיתנמל בסעם
 כי מה שאכל והכיתי את הממלך לבדו' אביך איש מלחמה' ולא ילך את
 העם' ומה שאכל והוא יגע זרמה ידים והחרדות' אמתו וגם כל העם אשר
 אתו' זה לא יתכן כי אתה ידעת ארתו ואת חנשיו כי גבורים המה ומרי
 נפש כדוב שכול בשדה וג' ואכל והיתה כעסה' פיר ויקראו הם' אנשי

מהכל ימעט' אכל ימעט לכבוד' והרבותים ולא ימעט' והעם ימעט' מים
בכלי' הלא ימעט ימי חודש' כמעט שכב' כמעט צאן תלי' המעט מכם'
אבל למקדש מעט הוא תאר' כי למקדש הוא קמוף ואינו סמוך ומעט
תאר לו' וכן הקבוצ' יהו ירדו מעטים' עלכ' יהיו דברך מעטים' ונא
העם לבי מעט העצם או הוא מקוד' והמעט הכבוד' והמעטותם לבטל
רדות בגוים' והמעטותה אתכם' תמעיט' מקצתו כן תמעוטני' וילקטן
המורה והמעטות' וכבוד אחר ובטלן הסאחנות כי מעטו' והוא יבא
מעט' ומיד כי מעטן הטאחנה שלא יוכלו השנים לשחוק ולכסוק
המאכל כי הם מעט' מעט ומעט וכתות' ושלא נזכר מעטן
שמה מעטן עדיהן' ענינם ענין העשוי' כענין הסחיסאה' ומיד ופען
שבצין מעטות' ביד' וחניתו מעטות' בארץ' מיד תקאנה' מעט
מעט בחרם' מעט האחרון' שהוא סתוח כלן' ומעטים הוא עם' ים
הראשון מעטים מסט סמיכותו לשם שהוא מעט עבר' ו' יהודה אור'
כי הראשון מעט' ולא מראנו אחרות' בספרים המדויקים'
ומעטה מעט בי' כי תמעט מעט במעט לא ימעט מו' כי המרוע
ביהודה ומעט מעט בי' ומעט הוא מקוד' ומעט שהוא מעט
עבר' בשקל' ולא יכל' יסק' כאשר כתב' יצנה' ענינם ענין השקל
והכחש' חשן ומעיל' ואסוד' ומעיל קטן' תעשה לו אמו' כי כן תלבשה
בנות המולך' מעילים לבוש בכבוד' אבל מעיל הנזכר הנה אינו מתוע
המעיל הכתוב בתורה כי זה היה בתבועת כמן שאנו ועליו מתנת כסוס'
וזת מעילים מרוטין' מעט' למעט אשר יבחו בני ישראל למעט
אנסו' למעט ולמעט' דוד עבדי לא למעטכם אני עשה' ענינם בעבוד
ומיד כי עמך הסלוחה' למעט' תורה' למי שידען בני אדם כי ביוך

הענין נתינת האדם ענינו בתו' למ' במוקדם הסכנה כמזכר ענינו למיתה
שהיו מוסרין ענינו למיתה עם קדושת השם ונולתם הרבה' וכן אמ' במשה
משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ותרג' ויתנהו יי' אהינו ומסרה ליהו'י
ותרג' אשר כעץ ידק' די מסר סטק' מועד' ולא מעדו קרסולי' למ' ^{למ'}
תמועד אשרין' ביי' בטחתי ולא אמעוד' והסעם הכבד' ומתניהם תמוד'
המועד' ויש מסר' ש' מזה והעמידת להם כל מתנים' על דרך ההסך'
והתאר' לנקמה משלם בזכר מועדו' תג' מועדת' והשם נכון למועד' ^{תל'}
כלם שני' השמיטה' ותרג' ולא מעדו קרסולי' ולא אוד ענינו רכובתי'

מועדי מועדי מעי אחזקה' על כן מעי למותב' ככעור יהמין ונאחזאי
^{מועדי כמעותין' האחר מהם מעי בסלם כלי פרי שבי' אכל' במעותיו הוא מטקל' אחר האחר ממוכ' ועי' דמאחי'}
מועדי' ככאחזאי מעי הדגים שבים' או כמעני הים' והם הדגים וחמ' כ' ^{על}
דרך ודמו לרב בקרב' ומעיים ידוע בלשון הל' בא' זאב ונטל את בני ^{מעיים}
בלשון שנים מסני הדקים שהן כסולין' ומסובכין' וכן הריחה שתי ^{עצמות}
ומה שאמר המו מעי לו' המון' במעך' ודחבך' הוא אמ' על הל' שהיא
בעל מוח שבה' וכן תבן' ההמיה' וחסמה'. וכן ותורתך בתוך מעי' כאסון
אמר בתוך לבי' כי הל' הוא מכלל המעיים' ואמר המו מעי לו' בלשון ^{רבים}
ש' הל' עיקר המעיים תלה המעיים בן' כי הוא עיקר חיי הגוף אף כי ^{המעיים}

הסנימיים הסמוכים אליו' אבל מעי חמור מוח' לא יתכן על הל' ^{שאר'}
נהסך לבי בקרב' ויתכן על הדקים ועל שאר המעיים כאסון נעכר
ועשחתי' ומה שאמר מעי עשת שן' הוא אמר על הל' וכלי שהמעיים
מבסמם לבטן' קרא לבטן מעיים' וגם תרג' בבטנה במעיהא' ויש מסר'
במעיותין על אבני החול לפי שבהם אבנים קטנות דומות למעות הנזכר
בדברי הל' מעות קטנות ונולתה מיה שזכר הרבה בזכר המטבע' וכן ת'
בפרורתי' והם אבני החול שהם מרסות קטנות מעט' הן

הרבה אך לא היו יכולין לאכל מזונם עד שיביאום אל אהל מועד ליריאת
הים והקטרת החלבים וממורין כל עבת איש איש מבית ישראל וגו'
ועוד אם לא היו בני ביתו טהורים לא יאכלו כל עבת אשר יאכלו
השומרים אשר לוי וטבחותו עליהם וכו' משה היצא ובקר ישחט
להם שיזבלו לשחוט בכל מקום ומצא להם באמת יסמיק להם ואם
הים יאסף להם יסמיק להם אבל זה אם לא יהיה אך יאכלו בשך ^{שיסמיק}
להם ענהו השם ית הדי יוי תקצר' אך יתן להם בשך שיסמיק ^{להם}
זולתי יצא ובקר ודגים וכן הנמנעל בענין הססק' ואם ארץ לבנון
וגלעד אביאם ולא יביא להם' ומעט לא יוכלו מזה הענין את
כל התבאה אשר מיצאתם בדרך' ומצאוהו רעות רבות ומצאוהו
עץ האלהים מצא את עץ עבדיך' ולא מצאו להם כן אם לא מצאוהו
ידו והשם על זאת יתפלל אליך כל חסיד לעת מצא על דרך דרשן
י' בהמצאו והנמנעל ולא נמצא חרב וחנית' כי נמצאו בעמי כל
נמצאך אסרו יחד' סוד הנמצאים בך' הנמצאים בשושן הבירה'
בעבת הברי' בשקל אותם נמצאים נחבאים במערה אשר ימצא
אתו' אם הנמצא תמצא בידו' כי לא ימצא לנו ההר' אל יסמיק
הסעל הכבד' וכארח איש ימצאו' והנה אנכי ממציא את האדם'
איש ביד רעהו' ולא הנמצאך ביד שאול' בא על דרך בעלי הוא
במצות האלק' בהא כמשפט' ואת העלה המצויה אליו' כלם
ענין המצויה והנמנעל' ולפי הענין הזה נוכל למדש' אין בשורה
מוצאת' מרובעת' כלומר' לא יתכן' כך שכל בגאת הבשורה'
מצד' ורוד' את במצודה' וילכד דוד את מצודת ציון'
וכל יבואה ומצודה' והוא בחסם' ומיד' כל המצויה' וכל המונע'

הטעם וידעו כי עבד הסליחה הנה אם חטאו ישונו חלקך וייראו מנכך שלא
יוסימו לחטא כדו שלא תעניעם ואם ישונו תסמח להם וכבר כתבתי
בשרש ירא זה הסמוק סוד אחר והלמד בלמען כמו בית בעבוד וכן
יתכן לומר אותם כעבדי הלמד וכעבד הבית ויתכן לומר כי שרש למען עני
כי מירשו כמו עני שהוא הסבה והעלה מעד במערה אשר בש
המכסלה אם מערת עולם את המערות ואת המעדות חסידות תחת
לארץ והביאר יטה בזה השרש במעור ארש ליות סביב ממיערה
והנני עתיד לפרשם בשרש ענה בעה מן מדה תהיה ההא
לנקבה ממות תאכלו ידוע וד יהודה הביאו בזה השרש ממשפט
באלו המלות הספיקות ואמר ששרש המלה הוא כנה כמו מסה
ומדינה או יהיה שרש מוצק מצין למען תמצו והתענגו
עני המדינה ידוע וכבר כתבתי כי אם המין בשרש מויך
מיצא מוצא חן במדבר ולא מוצא היטה מנוח אם הגד תגיד
שבעת ימי המועתה ומצאתם ויאמר לא מוצאתיה בכו צאכם ארתי
נמצא טעמו להרחיב על האלף כי מוצאוי מוצא חיים כי חיים הם
למוצאיהם וישרים למוצא ידעת ומוצא אני מר ממות אין בשורה
מוצאת נחה האלף למוצאת שלום בהראות האלף ותנועתה וסוד
אין בשורה מוצאת לך מקום ענה שתבשר היוס הזה וית ולית לך בשורה
מתהבא לך מוצא את החיים ומוצא חן ושכל טוב כי מוצאת חן בעיני
ומוצא מרגוע לנפ והצרות למען ימצאן סוד למען ימצאן צרות כל
ואולי אז לי על שברי ועוד נפרש אותנו בשרש יד את כל המוצאות
אותם אם כל דגיהם יאסף להם ומוצא להם ונמצאו להם וד און
מר וספיקא להם וכד אמרנו כן כאשר התאוו תאוו צאת ובקר היו להם

מזר לו מזר ראובן מזר אחר ויתכן ששרש מצרים צוד וכן ^{ומזר}
שאול מצאוב בכלם מזרדי מי עם ממדיה מוקח ונמקו כל
עבא העברים ובה אנתנו נמקיס ואיך נחיה ימקו בעונם ולשונן תמק
במיהם והפעל הכבד המק בשחז והשם תחת בשם מק יהיה פיר כי ^{השם}
מחוק הבשר ומעמידו והמק הוא המק שרשם כמק יהיה ובדברי רזל
מקן של ספרים והוא מה שערקב מהם מוקד מוקל שקד אי
ראה מוקל תפארה ונמקל יד וחלה בדדי ובסתח מוקל לבנה ובננוי
ובקבוץ נסל הדגש כי במוקלי עבודת אהירך ומקלו יגיד לו ויעגאת
המקלות והמשך שתהיה המלה הזאת מבעלי והנון נוספת
מר כמר כמלי טסה נזולת כן הדלי ויתכן ששרש המלה מר
מענין ויתמרמר אליו שימי לך תמרורים שהיא ענין הגבהות ולענין
זה נקראת הטסה הנזולת כן הדלי מר כשמענין הדלי כן הבור לך
שנזולת כן הגבוה מרד מר נפש כי מרים הם בעקה גדולה
ומרה ברה כלענה ובא האלף תמוזת הוא קראת לי מרא והיא
מרת נפש כי מר לי מאד כירע ומר עובד את יי ארץ כי מרה נפש
כל העם מושל עובד כי הוא לעלעים בשני פשטי ויתכן גם כן כי מר
לי מאד פעל עבר לסי שהוא סתח או יהיה עם זולתו תאר ואעפ
שבתארי פעלי הכפל מצאנו סתחי מעטים הם וכן על מר נפש
שם כלומר על מה שהצלת ממך נפשי וכן תי דאוסיק על חי ושיע
ממרד נפשי וכן הנה לשלום מר לי מר והשם עם הא הנקבה מרה
ובסמך לב יודע מרת נפשן והדיש דמושה והביאר יונה עם זה מרות
רוח והיה ראוי להדגש ולהחטף הכיים והנכח שהוא משרש מרה
השם בתשלום מרוד והקבוץ על מצות ומרדים העביעני

עליה מצדות לפלטה יז סלעי ומצודתי וישב ווד במצודה על שן
סלעי ומצודה והקבוץ לפית מצודות ומכלי הא וישב ווד במצודה הוקל המים
כמים למצוי במקד כי היו ראויים להרגש כמשפט והקבוץ בלעט
נקבות את המעלות ואת המצודות ישבו במצודות וכן בא בסמוך
מצדות סלעים כושגבי במצודות שן גודי ומלא ובנה עליה מצודים
כל אלו והדומים להם המעדרים הגדולים והסלעים הדומים ומה שאם
וישבע ווד ווד אל המצודה מראה כיהיה בסלע ההוא מערה כי
ימצאו המעלות בסלעים הרבה או המקום שהיה בו ווד היה גבוה
מהמצודה וכן וישבו אותם עמוק עמוך וודתי אל ההרים ככע
עברתי ואף ווד כמו ויעלה כמו שמיר ל יונה כילא מצאנו ^{שתי}
מלות במקרא זה הפך זה וזה הפך זה שמשו שלום ביניהם פעם ויעבר
זה אצל זה או יוד זה אצל זה מצה שחזת מצות אך שמריה
ימצו ישות וימך סל מרגה והנפעל ונמצה רמק על קיר המצח
ומיר ומי מלא ימצו למק מיר כוס מלא ענץ ידוע כענץ המצויצה
במצח על מצח אהרן המים בצרי מצחך חזק לשמת מצות
על מצחות האנשים ידוע ומצחות נחשת על הצליו טס של נחשת
יקראו מצחות שהיה כדמות המצחה שנושאאות הנערות על מצות
מצר כל דמיה השימוה בין המצדים כלוב בין הגודים גוד
כנה ומה שלא תוכל לפתח אנה ואנה ובסמוך ומצרי שאם מצה
כמו כן ומצבים ואמשר שיהיה הנמרד כקום כן המצוד ויאמר כן ^{מצו}
מצדים כמו כן עגב ענבים אלא שזה כן הדגושים או יהיה כן המצוד
שדש אחר יצר או צור כמו שכתבתי בשדש יצר וכן בדברי רחל אולם
הסמוך למצוד מצרים החיב לו ודומה כי וישתם שהמים נוספת ^{אליו}

מדי אכס' כרץ כמדיני הבקר הגוזלים ויש אומר כי המוסטמים שבבהמות
הרואות מדי אים' ודומה לו בדברי רז"ל אין ממורץ את הטבלים אבל מלטיט'
ואמר איזה הוא המראה ואיזהו הלעטה' המראה למקום שאינה יכולה
להחזיר' הלעטה למקום שיכולה להחזיר' פיר' שמורם המאכל בבטן
של טבל במקום שאינו יכול להחזירו מתוך בטנו אבל חשוב הוא ^{לבלוע}
והוא המראה שאסור לעשות בשבת' כעת במורם תמריא' פיר' תגביה
מרג' הנה שמתוך למעורג' קרשים נקובים ובהם יתרות או של
ברזל שרשץ בהן התבואה ומירושו למקור החזק' המורג כמע החזק
והחזק כמו המורג ששמהם עשויים מרש בתם התבואה' כיון ^{מיצאו}
בבתו' כי לא בחזק יודש קצח' ות' ארי לא במורג' מהלא' אלא
עיתק' שיש הפרש ביניהם שיהיה הפרש בעניהם שיהיה האחד גדול
מחבריו או משונה בעשייתו והקצוח בתגש והמורגים וכל הבקר
לעצים' מורד' וגם נבוכדנצר מורד' ושלש עשרה שנה מרדו'
פיר' ובשלש עשרה' אך ביר' אל תמרדו' ואתנו אל תמרדו' הנה
היו במרדי אור' כלומר שהם מערדים באור' ואינם מכירים אותנו'
ויתכן למרש במרדי אור' המים נוספת ושרשן ירד' ופיר' הנה היו
בירידת אור' כלומר לערב ילכו' ובחשך לחתך בקירות הבתים'
והשם אס' במרד' ואס' במעל' בשש נקדו' ונמא' בן נעות המרדות'
ונמא' ועניים מרודים תביא בית' והשם ימי ענה ומרודיה' פיר'
בימי ענה' זכר עני ומרודי' ענכם ענן דלות ושפלות' ועוד
נכתבנו בשרש חרד' מרה' אשר מרה את פי יוי' כי מרובך'
כי אותי מרעה' וכלי מוח את רבדו' פיר' האותות אשר במ' כאשר
צוה' כן היו' וכך באו הצפרדעים והערוכ' או פיר' לא מוח את רבדו'

במחזרים' ובקבוץ בלשון נקבות' כי תכתב עלי' מחזות' ונא' בעברון
מתעם. ובשדירות לב' והתאר וקטב מדירי' כמחזירי יום' פיר' כמו אותם
שהם מדירי יום' וקטב מהם יהיו מבנותם אותן בקבלתם' ויש מפרש' כי
הקף נוספת כקף בחצות הלילה' כמו שני גבול' וענין' וקטב מדירי חזק
החום וזנה לסס המות' ונא' תמחזרים' ונא' ונא' לזכור לזכרתו במלס
מכס' ונא' כי השביעני ממחזרים' והנפעל ימר שחד' לשחזר' בפלס
ותקם גזרתה' והפעל הכבד אמור' בבב' פיר' אמור' נפשי עם
המחזר את חייהם' וכבר אחר כי המר שדי לי' והמר עליו מהמר על
הזכור' ונא' בזה הפעל אמר' תמר' בו' ולמי שנקשר עם בית הוא כענין
תמחזר' והנפעל בעא' וריחו לא נכסר' כענין' לא טחלקך וכתב' אמר'
מזה ארדה כל שנות על מר נפשי' כלוג' כל יר' על טחלקך לי' שהוסף
בשנותי' ואמר' יחי עליהם יחי' כלוב' עתה ידעת כי עם השנים
לבני אדם ברסוקך תוסקף על ימיהם כמו שהוספת לי' ומה שתי'
זה כתבתי בשרש חיה' ונא' שימי לך במחזרים הם הכוננים
הגדולים והגבולים' וכן הכנים אמרים תמחזרים' כלוב' בתמחזרים
שעשה הכנים את ישראל' וההתפעל בהכנס המים כענין' זה ותמחזר'
חליו' כלוב' גבר' והתעלה כנגדו' ויתכן הכנים אמרים תמחזרים' מעני'
ראשון' ומיר' הכנים אמרים כעס' אפי' תמחזרים' והנכון להיות כמו
מדלי' מן השרש הזה' ויהיה כשה השען' ענין הגבהה' ונקרא נסוף
הדלי' כן לפי שנותל מגובה כמו שכתבנו' ישקף לארץ מודתי' מחזות
מתעם בקרבנו' וברך ממחזרתו' היא כי המרה' ויש מפרש' כמו הם
אשכלת מחזות כמו' והפעל הכבד ומחזרו' ודכו' כלוב' שהורן
עד המרה' מרא' שור ומריא' וחלב מדיאום' מריאוי' בשען' ועלם

ותן אותה למרטה והפעול כן הכבוד נחשת ממורט' ושלא נזכר מועט מה
למען היה לה ברוך מרטה והיא מרטה והטית בהם הושה לתפארת
מרץ וחבל במרץ מה נמרצו קללה נמרצת והפעל הכבד או
מה ימריצך ענינם ענין חזק ותקף מרץ מרץ הרמחים נחשת
מרץ' ושלא נזכר מועט מה הושה ומרץ ושטף במים והשם תמרץ
ברש' ענין המרצה ידוע וסוד ומרץ ושטף במי' שימרצהו ושטפה היטב
ובדברי רש' מרצה בחכמה ושטפה בצונן ומקצתם אמר מרצה
ושטפה בצונן והגעלה בחכמה ומזה נקרא אלקשוס הנשים תמרץ
למי שהוא ממרץ וזהמת הבשר ומטקהו ונתן תמרץיהו' ובתמרץ
הנשים וכן נקרא למים שנתבשל בהן הבשר מרץ למי שיש בו מרצת
הבשר וחת המרץ שסוך ומרץ כגולים כליהם מושטף אולי
ימושני אבי והוקל גשה ט' ואמושך בני' כיהיה ראוי להרגש והפעל
הכבד' כי משעת אית כל כלי המשוש ידוע ויש למרש מה וימשח
משח' כי כן חמים משחיהו' ויש מפרש מה ויזכר ימי
עולם משח' עמו' או הוא כמושמו' משח ועמו' והפעל הכבד
ימשני במים רבים' ענינם ענין המשחה וההחחה ואכסך
משח' בנגד' משח' והוא ידוע' משח' יען משח יו' אותי דבר
הנביא לנגד המשח' שהמשח' יאמר כן' יען משח יו' אותי
אשר משחת שם מצבה ומשחת את חזאל' משוחים בשמן למשוח
עליהם מנך' למשחה למנך' השין בקמץ חזב' והחית בקמץ חטף'
למשחה בהם' לך נתתם למשחה' כלומר בעבוד שחתה משוח
וכן נתתם לך ולבעד' ואת אהרן ואת בני תמשח' קום משחהו'
והואר הכהן המשח' בלי משוח בשמן' כלומר כך נמל באלו לא

משה ואהרן אשר שטח על המכות כי מרו מריתי סורה ומורה שבע
כא המורים ותהיין מרת חזו ופיר כל אחת ואחת היתה סורה חזם או
היה עם בסלס ופדבר עם יי תועה והשם במא כי בית מרי המה
לשוב לעבודתם במרים בחרק המים והתאר במשקל השם
אם מרי א בית ישראל וכן אמר תהי מרי כבית המרי הראשון תאר
בשקל פתי והשם עם או יהיה גם הראשון עם ויהיה חסר איש מרי
וכן ואב תפלה ואני איש תפלה וכן אך מרי יבק שרע תאר או עם
חסר איש והפעל הכבד כי המרו את רוחו ופיר כי המרו מעלה ואמר
את דבר השם ורחו כמורדכו היבטא השם בשפתו שמה יכנסן לראש
וימרו בי הבעם במרים הייתם צמה ימרהו במדבר ותמר את נפש
למרות עיני כבודו וכן למרות עליון בדיה ובהמרותם תלן עיני
כלול באמת ההתולס אינם עמדי אבל מתמורתם תלן עיני ואב
שומר תמיד האמת שהח תמורת ההתולס וכבר פר שתי בו פיר
אחר בשרש התל ובשרש כלן כולם עני שני והחלק הדבר והמצוה
וכן העט הזה תי על הארץ מרתים על ארעא רעבא סרבן וכן
העט הזה את עני ישראל מורה מאד כלול משתנה מאד ומחליף
ומורה לא יעבור על ראשו הוא התער מרו ומרוחו על השחן
וחי עני חבישה וחתום וכן מרוח אשר שנמרוחו ומעכו אשכין
מרט ומרטא משער ראשי וחכה מהאנשים ואמרטם ולחי
למרטים וכל כתף מרטא והנסעם כי ימרט ראשן והתאר ממה
שלא נזכר סועלו כהדרוש אל גור ממותק וממורט על משקל והסני
אינו אכל ענינם נסילת השער או טור הבשר או עקידתו ובעט
המריקה והעברת החלודה חרב חדה הוחודה וגם מרטא לטבח מרטא

וירש

לביאת למזלחמה' והקבה חוק את לבו ומשכו אל נחל קישון' מעשים
משבט סוסר' פיר כי הסוסר מושך בידו על הסוסר את העט במתכו'
כמישך בידו את בשרי' לנהגו ולמשכהו בידו' והנסעם לא תמשך עוד'
ויבדה לא ימשכו' והשם נשא משך הזרע' בשש נקוד' אבל פי גרתי
משך' הוא שם אומה' ואמ' יסף בן גוריון' כיהם אנשי תושקאנא' ור'
משה אבן עזרא' פיר סוסים מיונים מעשים היו מיוחסים למשך
כי משם יבאו הסוסים האבירים' ופיר' ומשך חכמה יקר החכמה כי
הדבר היקר ימשך שמו למרחוק' וכן משך הזרע' כי הזרע יקר לזרעו'
ואף כי בארץ הנגב' ולטעם זה נאמר על גושא הזרע לזרוע במושך
במושך הזרע' והמעל הכבוד הדומש' תוחלת מעשיכה' אגוי ממקושך
ומורט' משך' ולא במשלו אשר משל' וישב ומשל על כסאו'
ומשלת בגוים רבים' משול בנו גם אתה' ומשלנו מים עד ים' מושל
בגבורתו עולם' מושל עמים ומתחרו משלנו יהלילו' וכבר פרשתנו
ילל' והכבוד המשל וסוד עמו' והשם ומשל ממשל רב' המים ^{בחרף}
וכתוספת הא' או תנו' הממשלה הראשונה' לממשלת הים' לממשלת
הגלילה' וממשלתך בכל דור ודור' וממשלתך אתך בידו' והקבוצ
לממשלת בגלילה' המים בכולם בסגול' ישרא' מממשלותן המים ^{בפניה}
ועל כל המושל עליך ומשול על כן' אמרו המושלים' מושלי העם
הזה אשר בירושלם' וית' מה ענין הראשון שלטוני עמרא' והיצני'
למשול עמים' והשם להבין משל ומליצה' משל הקדמוני' והוא סמך'
ופי' משל מושל הקדמוני' או הוא לא' ואינו סמך' והקדמוני' לו תאר'
ויש' משלנו למשל' ולשכינה' והכבוד הלא מממשל משלים הוא וענין'
המשל הוא דמות דבר אל דבר' ויש בו גם כן' ודברים סתומים' וכן בענין'

היה משהו בעצמו למלוכה למשהו לכבודו אל תגנו במשוחי אלה
 על האבות שהיו גדולים ונסיכים כמו המלכים שהם משוחים בשמן
 ותאר אחר ומשהו בשער' בסלס קרוב חזק' ומה כתב ממשח^{חסוכ}
 קוצו העדים משהו מען' מיר שיכשהו עליהם מנלך כי כבר מת בלש
 והמלך הוא המען' ויש משרש' מען ממש' וסיר שיכשהו המען ויכחשו
 אותו כדי להחליף אותו שפא יעברוהו כלירי' ויש משרש' בעני
 זה בלש משהו בשכני' והשם שכני המשהו שכני משהו ת קדש
 והכסעם כי נמשח דוד למלך' ביום המשהו אותו' כלם עני המשהו
 בשכני אבותיו' ולפי שכני המלוכה והגדולה על ידי משהו' מאב
 למנוי העם שאינו על ידי משהו בלשון משהו' ומשהו את חזקת
 תמשח לנביא תחתך' וכך יען משהו יי אותו אם הם דברי הנביא
 ממשך' בקשת לתומנו אשר לא משהו בעול' על כן משכתך^{חסי}
 מיר משכת' אלך את החסד' וכך משוך חסדך לירד עמך' על דרך
 ויט אליו חסד' תמשך לויתך בחכה' מי שכו אותה ואת כל המונה
 הקים תקרא בקמץ חטף' כמשפט הצוי כי צווי היחיד משך^{בחנה}
 וכך קבלנו קריאתה בקמץ חטף' וכך מצאתי בספר מדויק במסות
 עליו לית חטף' ובא בחרף לגרות פעם משכו וקחו לכם' והמים^{מעמות}
 בגעיה' במשכו ברשתו' במשוך בקרן היובל' ומשך האותב' מיר
 משך בשופר או משך העם אשר אתו אל השיר' כך ומשמת בהר
 תבור' מיר ומשכת אלך את העם בהר תבור' ואח' בלשון משוכה כי
 מירשן הוציאת בעל מרחם' ותפתם ברמים עד שתביאם למטחמה
 כי היו מתיר אים מעב חים סיסרא' וכך מיר ומשכת אלך אל
 נחל קישון' את סיסרא' אמרו כי אצטגנינו ראו מעלתו ומנועוהו

מיש
 משך

ועד ראש אין בן מתם והמים נוססת כמים שלשים ועטף המזכה הזאת
אנשים ופיר אין מתם בבשרי לא נשארכי צורת איש ועוד נכתבנו
בשרש תבוס' וכן מעיר מתים מעיר שיטה אנשים רבים כלום עיר
מועבת ומלת מתים לא מצאנו היחיד מוכנה ומשקלה פנים זמם
לא נמצא להם יחיד אבל סאים שהוא במשקלם נמצא לו יחיד סאה
מתח וימתחם כאהל לשבת עטף המעובה ותעשה' וכן להל
מקום שנמתח עמו וכנה וימצא הגביע באמתחת בנימין והאף
נוסמת' והתיו לנקבה והיא לסמיכות נהסכה כי מבלי הסמיכות אמתחה
בטלס אוכרה' והנכון כי אמתחת אחד בסמוך וצמוכרת וחבור
לכנויים יוכיח' אמתחתו אמתחתי ואילו היה מן אמתחה היה
התיורסה והוא העק ונקרא אן לפי שהוא נמתח תמיד בכל עת
שנמתח אין אותו כי כאשר הוא רק הוא מאוסף ומקופס יחד ובעת
שנמתח אין אותו מותחתי אותו' והקצוץ מלא את אמתחות האנשי
בפי אמתחותינו' מתני' מתני' תנחמני ערשי' ער מתני' עשנת
למתי אעתיך לך ירוע' מתני' ממתבס וער ירכים יהיו מתבס
חגורים' חגרה בעה מתנה' מצמודת על מתנו' וקסת הסופר במתנו'
פיר' שהיה הקסת תלוי באזור מתנו' הם החלבים מקום שחגרו
עליו' מתק' מתקן לו רכב נחל מתקן רמה' פיר' מתקן לו הרמה'
או מתקן מלכו הרמה' והפעל הכבד אם תמתיק במי רעה' והוא על
דרך ההשמה' והוא פעל שומד' וכן אשר יחדו נמשקן סוד' והוא
יציא' והעם במתקן שמתיה תרצו' בשש נקוד' ומא' החדלת את
מתקני' המים בקמץ חסף' ובתוספת מים' חכו ממתקים' והתאר
מה מתקן מדבש' ותוה בני מדבש למתוק' כי כדבש שהוא לאדם

הזה וכוונתם משל אחר והנפול פמשל כבהמות כדכח ועמדת עס יודי
בד' והתפסעל ואתפסעל כעמר ואמר והכבד ותפסעל וכדמה והתאו
מזה לכמושלים לבית אבותם רל דומים להם בגבורה כי גבורי חיל המה
ובא בחרק המים כפע עתשה המושעת הערים המבדלות מושק
מומשק חיל סיר לפי מקומע מורה החזקים כלום שיתמחו עם לפני
החובץ ויש משרש מלשען שוקק ישתק שקען רל שיהיה המקום מלא
חזלים והעבר עם ישמע קול חזלים נושקים זה עם זה בנשוב עליהם
הרוח והיה שרשן שקק ור יופה הביא בזה השרש וכן מושק ביתי
והנני עתיד לכתבו בזה השרש בעכץ אחר ופרשם פנען עזיבה
בן מושק ביתי בן שאנוב כל אשר לי בידו והוא דמשק איעור וכן
מומשק חרום שיהיה המקום נשמוט ונעגב מכל חזלים ובא על דרך
והארץ תעוב מהם וכן תי' מממשק חרום ממשוט מלוחץ ובדמשק ערש
פרשתין באות הרלת בן ארבע אותיות מתג במתג ורסן ערין
לבבוס ומתג לחמוד בשש נקד ומתגי בשפתך שלשתם ענץ אחר
ומתג לחמוד הוא דרבן הבחל התחוב בקפה העץ שדוקרין בו החמוד
למהרו ומתגי בשפתך הוא הבחל הארוך שמושימין בפה הבהמה
הוא שקורין לו בלשני מרץ והוא כמו הרסן אכלא שאינו עשו בתכונתו
ויקח את מתג האמה תי' ית תקען אכשתא ובדברי הימים במקומו
ויקח חר' את גת ובעותיה מיד סלשתים אולי מתג האמה היה עכבל
לגת ובעותיה מתה בדרך מיתים יחרישו' ממיתים ירך ירי'
מת' מססר' ויהי מתין מססר' וכבודן מתי רעב' כלום עם כבודן
יהיו רעבים וכבר כתבנו אותו בשרש מית' עם רעת המתרגם
מתוך בחוב יסולו וחשם מעבר מתם עד בהמה אף מתם בבעה' מכן
תל ועד

והתפעל עם הפעול מזה הבנין ותמיד כל הזמן שמרי מנאח מושכטן
 מתנואח או הוא מורכב עם שלא כזכר פועלן כמו שכתבנו בחלק
 הדקדוק בבנינו בשער הפעלים והשם יום צרה ונאזה ונא ויעש
 נאצות גדולות בסגול הנטן שמעתי את כל נאצותיך בקמץ הנטן והאלף
 ענן מולם ענן מיאום ואשר הוא מהפעל הכבד הם קרובים לענן ^{ההכלטה}
 וכולם קרובים בענן נאח ונאח נאקות חלל מעמד מתים נאחן
 וישמע להים את נאקותם ענינם ענן בעקה נאר נאר מקדעו
 בחרק נארית ברית עבדיך נאר ענינם ענן הרחקה והשכלה כן
 הלכ' ואחל סיר ענן השחחה וכתב עפיהם נאר אתה בשקל יכול
 והפעל מזה אתם נארים לולי האלף היה דמש מא הפעל כמו נגשים
 וכבר כתבנו אותו בשער ארר נבב ואיש נבוב ילכב נבוב
 לוחות כבר כתבתיו בשער ביב נבא ונא קם נביא עור ביש
 יהיה נביאך כמ' שאמ' הוא יהיה לך לפה כמו שהנביא מדבר לעם
 בשלחות הא' כן ידבר הוא בשלחות' מה שתאמר לו כמו שאמ'
 ואתה תהיה לו לאלהים להקת נביאים ואקרב אל הנביאה לטישהיתה
 אשת הנביא קראה נביאה וגם לנועדיה הנביאה כתב ר' יונה כיהוא
 כמו הנביא כי אין נועדיה אשה וכתב וכבר אמרו כי הוא שמועיה בן
 דליה וקראו נועדיה בעבור אמרו לו נועד אל בית האלהים וזה לא
 יתכן בלשון לעשות הנקבת עבד והזכר נקבה וכבר כתבנו מקצת מן
 הדומים לו בחלק הדקדוק וכבר כתבנו הענינו בהם שם ונועדיה היתה
 אשת נביאת שקר שבריה סנבלט וטוביה להסחיד נחמיה וכן שבר
 נביו שקר אחרים להסחידו כמו שאמ' וליתר הנביאים אשר
 מיראים אותי והפעל מנעו יקם יי את דברך אשר נבחת

למתוק כן היתה מתוקה בפי' והתחר בשורק מתוקה שנת העובד ומתוקים
מתוק ועל דרך ההשאלה ומתוק האור ואשר הוא בן ארבע אותיות
בהמה חשתי ולא התמהמתתי כי לולא התמהמתני ראון
אנכי מתמהמה' התמהמתני ותמהו' ולא יכלו להתמהמה' ויהודי נמלט
ער התמהמהם' אם יתמהמה חכה לו' ענין כלם עכוב' ופיר' התמהמהו
ותמהו' התמהמהו במחשבה ותמהו' ויסלח בעיניכם דבר זה
בשדמה אות המים בסוד ותחיד אות הנון בעה
נא דבר נא באוני העם עמינו עתה' וכן כולם' ויש מפרשי' אלמא
תריבית' ענין תחנה ובקשה' ובתוספת אלף' אנה שא נא משע אחק'
אנה ירי הושיעה נא' ויתכן האלף שרש' וכבר כתבנוהו בשרש א'
אל תאכלו ממונו נא' מיר' שאינו מבושל כל צרכו' ובדברי הרב יצחק
במדה נא' מאי מדה נא' כל שפרסה' ואין חוטין נמשכין במדה
נאם' ויבאמו באום' כאם פשע כלשע' חרבו מאד כאם ירי
אתכם כאם ירי' ענינם ענין מאמר' ומלת כאם הוא שם' ואפשר שיהא
פעול סמוך' אבל ויבאמו נאם הוא שם בשקל וכול' ומה מסוד'
שפה לבאמונס' והם הצחים בלשונם וירעוים בחכמת התבלי'

נאף וענין נאף שמרה נשא' אשר יבאף את אשת איש והכבוד
אשר נאפה משופה ישראל' האשה המבאפת ויבאמן את נשי רעיהם
והשם לבבל באומים' ובהכפל למד המעלב באפוסיה מבין שדיה'
נאץ ותוכחת נאץ לבי' נאצו כל תוכחתי' ועצת עליון נאץ
וינאץ לזעם אמו' והמעלב הנבד' ובענין ברוך נאץ ירי' כי נאצו האנשים
האלה' ואת אמרת קדוש ישראל נאצו' ונאצו והמר את בריתי' ער אנה
יבאצו' וכל מנאצי לא יראוה' אמס כי נאץ נאצת' ונאץ הוא מקור

וההתפלג

וכן אם לא תשלים עמך ונשתה עמך מלחמה והוא כמים להם והכבוד
ועל כעולה כלנו ביה הקמץ תמודות הדגש כמו שבא כן ויגד יעקב
גיד' משמטס ניד וקבל בודש עין הפעל ועיקרם נשגוד וקבל
או יהיה מבטן פעל ועיקרו וקבל ובהעדר טן השדש הוטלה תגשטה
עלנו נוספת במשטס' וכלם עכץ נסילה' ומה נקרא לאדם הסחות
וגורו עכב' כי נבל נבלה ידבר' כאחר הגבלים' בדבר אחת הנבלות
טען הכל נסילה וירדה' וכאם' כן הענין הזה' אם נבלת בהתנשא
ופי' הססוק' אם נפלת מעולתך היה בהתבדר והתנשא שלא תשא
מהבלים מאנשים שאינם ראויים לשאלתך כלומר' הוקר נמשך מעל
שנפלת כמו שהיית יקר קודם לכן וחדל משאם אנשים שאינם ראויים
ומששתגבדים הנמוכים לך' והוא שאם' ואם גמות יד לפה כלומר'
אם' חשבת שים יד למה שלא תשאם ושלא לעשות דבר שאינו ראוי
לך לעשות ומה עוד לבלתי עשות עמכם נבלה דבר כעור ומגונה
וכן נבלת שקוצים כי עוד גלוביהם' ומא' תגלה את נבלותה ונבלותך
תגלה' והכבוד' אל תגבל כשא כבודך' כלומר' אל תמחיתו ואל תורידו
ועל צור ישועתו' הורידוהו מעולתו' לפי מה שכתוב ולפי מעשיו'
והשכלתי עליהם שקוצים ונבלותך' כלומר' אשימך בעודה ומנוה
או סיר' נבלה הסומכות ומה נקרא הגויה הגיתה הנופלת נבלה'
וחלב נבלה נבלתי יקומץ סיר' עם נבלתי יקומץ מתוך' ומא'
או נבלתי חיה סמחה לא תלץ נבלתי על העץ או הם משקל
אחר ופעם ישועה ופעם לא ישועה כמו שכתבנו בחלק הדקדוק
בשער השמות' וכך כאם בלשון נסילה' על הגויה הגיתה' ויסר
לריות את מוסותיה' אם כן נבלה היא משטן מוסלה' כל

ונבנת ביד מרוע נבנת בשם ירי ונבאתי כאשר צויתי על ידי אסן
הנביא ולעתים חוקת הוא נבא בן אדם הנבא אל נביאי ישראל הנבא
בקמץ ושאר נביאים הנבאים בשבא אשר שלחו ירי להנבא בן אדם הנבא
והמקור בתוספת תין איש בחיזונו בהנבאותו ובהענין הזה בפסוק נסע
לפי שענינו קבול הנבואה מאת האל ולדבר בה אל השלוח אליו ויודו
תבים וההתפעל והמהמתנבאים ויתנבאו עד לעלות המנחה הנבא
בבעל משפטו התנבאו המתנבאות מלביהו ויתנבא בתוך הבית ת
ואשתאי בגו ביתו ובה מלת והתנבאת שנים על דרך בעל הא
וכן ויכל מהתנבות נבא לא יוכלו לנבא צעקת המלכים תקרא
נביאה נבט ונבט מאריך הנן שדש והוא פעל עבר מהדגש
ויש אומר שהוא נפעל וכבר אחר לא הביט און ביעקב והביטן אחרי
משה והבטת צד מעון הבטת השמימה אלתביט אחרית המביט
לאריך ותרעד והביט אל עמל לא תוכל ירא מהביט אל האלים ומיאו
אחר ביצרי הבט ימך ורחיה והשם הנה לה מבטנן נבטש מבטש
במתח הכרים ושקרון כי הוביש מבטא הקרים בסגום ענינם עני
ההשגחה נבד נבל צריך פעל עבר בסלס יבש חציר אבנה
נבלה האריך נבול תבול גם אהה כנבל ענה מעפן וצריך נבל
צדית נובל וכנבלת מתאמה והתאר והעמה נבל כאמה נובלת
סיר נקראת האמה נובלת לפי שעליה עבלים וסיר נובלת מצד עליה
ועל זה הדרך נמלח זקן שזקנם מגלח וקרוני בגדים שבגדיהם
קרוני כי וכן תגור כלי כלאחמה שמתניהם תגורים בכלי כלאחמה
וכן וחלקה אשר לא תמוסיר עליה תיבש שיבש עשבה וכן העיר
היבאת אלה כי אנשי העיר הם היבאים וכן ותבוא העיר במצור

הרבה בלשון הזה ודוד קם מאיכל הנגב על נגב יהודה ועל נגב
היהודה ואל נגב הקני אל נגב ואל יקבל יתכן בכולם שמחושם
הכבוד החרב והיבש או פירוש דחם וכן ערי הנגב סוגר או יהיה סיר
אלה ארץ מישור כי גם המדבר הוא ממשור והדחם עכמו נקרא
על נגב לפי שיש בטאת בדיש חרב הרבה ואין בה ישוב כמע בשאר
הטאות כמע החבריות נגד בני הגיד לך את בני הגדת מלכי
כע אל בני הגדת היום ליוי אלהיך כלומר אספר ואקרא הדברים
לפניו ואתן לו הודאה כי באתי אל המקום אשר הבטיח אבותינו
לית לנו ובעל כנפים יגיד רבד בצרי ובזר הנמשך וכן ותגיד רבד
לכני ישראל הגר נגיד למלך בעדות מוסרתה ואתם הלא תגידו הגיד
ונגידו פיר הגיד עליו רבד שקר ונגידו למלך כמי שאם לכו ונכהו
בלשון ושלא נזכר פושלו ממונו והגר לך הגר לך הגר מקוד עני
כולם עני סמוך אלם שעני ההגדה יבא עם החדשות ולא כן עני סמוך
אלם עם הדבר שנעשה או כחומר נגר ירי ונגר משיחו בשש נקוד
כחן נגודי אעשה לו עור כנגדו כלומר שתהיה לסגן ולשומתו לשחן
והקף כקף מהיום כי הכעיסן לנגד הבונים הלמוד כלמד לנכר
ולנבח יאמר עם הלמוד ובסת הלמוד ובתוססת היא נגדה נאלכל
עמון או תהיה הא במקום למד השמות כלם ענינם לעומת ולנבח
וכאשר המלה הזאת עם מים ענינם מרחוק כמו ותשב לה מנגד
ומה שאם ויעמוד מנגד למרחוק להורות על המרחק יותר או
הוא תוססת באור ומע הענין הזה נקרא ראש העם נגיד ואתה תהיה
לנגד כספי שהעם שמרם מניהם תמיד ומונים אליו בכל עניניהם
נגיד חסד תבונות ורב מעשיות מסוף הסוף למען סיר תחלתו

ככל יחולא יין ואחד נושא נבל יין בשש נקוד ויש ספרים בחמש
סיר נאר העור אוכה היוניר בי כן ושבה בשכר נבל יחזים ונבל
ימצו לכלי חמש נבל ותוף נבל וכמו נבל עשור בחמש נקוד
אבל בכלי נבל סגול והמסרה עליו ליתפול וחד והיה כנור ונבל
עלי עשור ועלי נבל בכמות ונבלים הוא כל מכל הנשגה מכל
האגרות ועד מלי הנבלים תי מנהניא לבשי אמורא ^{ליו} וועד נבל
אחר נבלא ונבל שנים מרי ישיב מיל גשמי שנים וכן והי
המבול מטסטו מנבל נבע עול גובע והטם מבווע ונמאן
למבווע מים ועל מבווע מים עהלם נבינת המים היא ויחזים
המקור ותשכר כד על המבווע הכר היא המרה והמבווע הוא הפו
שהמרה סמוכה עליו ולפיכך אמר ותשכר כד על המבווע והכבר
הוא מקור הדם ולפיכך קראו מבווע וכן נקרא הדבר בלשון הזה
לפי שהוא יוצא מהמה במים מהמקור וים מים יביע אמר יביע
בפיהם אביעה חידות תבענה עמתי וכן יבאיש יביע שמע דור
ולא יפסק הבאיש כי בכל עת יביע הובב את הבאיש וויציאן ור
יונה מישו בעמך הדבור כלום מוחב באיש כאלו ידבר ויכרז על
ראשו בחורף ונא על דרך ושמן ימיו יקרא והדב ריחוק אב
גיאת זל סירשו מעמך אבעבועות ומשרשו כי כתב כיהוא ^{מבני}
הכבר מוטעלי הכפל כי כאשר יבאיש השמן יעלה אבעבועות
נגב מולך הנגב בשש נקוד עמונה ונבה הוא חזום כי
אריך הנגב נתתני סיר אריך חרבה וחזנה וכן באסיף מנגב
כסופות נגב משא בהמות נגב ותרג חלבו מני האדמה נגב
אמו ארעא וכן בדברי רת מנגב והם טהורים ונבלת זה נשתמשו

ולא יוסוף לנגעת בך' הלא נגעת בה' יגע בהרים ויטענו והטעם הכבד
שאצו יוצא ער לשערים מגיע השמירה עת הזכיר הגיע ואעפ"י
לכות העטן כל המעים הוא יוצא ואשר הוא יוצא והגעתו אל הארץ
והגעתם אל המושקף ותגע לדגלו ויגע על סי' סוף המולתך הגיע
הדעה על סי' וישלח יי' את ידו ויגע על סי' פיר הגיע ידן אל סי'
ואם לא תגיע ידן די שה' כלומר שלא הגיע לידו לבצע שיקנה בן
שה' וסוף הכל אף לו כללות ולא לשוק באומנותו ואם' היה לו ^{השה}
או רציו ולא היה לו הוצאת הדרך מבית קרבן עני שני די שה עטנס'
ההגשה וההקרבה וע"א נגוע מוכה אלהים ואהי נגוע כל היום ^{והשם}
עני צדנות איש נגע לבבו בסגול הנני נגעים גדולים והטעם הכבד
כי נגעו יי' ויגעו יי' את כרעה ושלח נזכר סומן נגעו ועם אדם
לא יגעו והטעם כזה העטן ויגעו והושע וכל ישראל כלומר
הראו נענשם בני נגעים ומוכים כי היו נעים לסנהם כדי להיעקם
כך השיר ויתכן לפרשן שהיו כן נגועים כי אחד שהיו נעים לא
יתכן שלא היו נגועים שהרי לא היו משיבים מלחמה לחודשים ^{אחרים}
ואלו היה פירשו שהראו נענשם נגועים היה אולי בלשן התפעל
והנגעו כי כן המשפט נגף נגף את ידעם ונגסו אשה ^{היה}
וכי נגף שוך איש כי אם יי' עטנו נגסו ורמו ויגף יי' את היסר פיר'
נגסו בחוב קשה לנגוף את מחדים כלם פעלים יוצאים והטעם
ס' תגוף באבן רגלך ותגף לא תגוף והטעם כי נגוף לפני ישרא ^{סתוח}
והוא נפגע עבר אף נגוף חות יתן יי' נגוף קמורים והם בני נגעים
בנגוף עמך ישרא וההטעם על נגודם יתנגסו עליכם והטעם ולא
יהי בכס נגוף בשש נקוד וצ"א המיתים במעפה את כל מעפתי

כי הוא חסר מוטת ימות וסמך הכת על המבין כי מיצאנו במקומות רבים
 במקרא חסר עטף מהספוק לטי שהוא מוטב למינו וכן הוא משפט הספוק
 נגיד חסר תבנות ורב מעשקות יקצר או ימות בקורבן ושוכח בעני יארץ
 ימים ואיזול פרשו מלשון התרגום בעני ענינים משכן תרג נגידו אומ
 ימשך מן העולם מי שהוא רב מעשקות אבל שוכח בעני יארץ ימים
 ויותר טוב מזה הלשון ויגוע ואתנגיד אומ ימות קודם וימשך וכן נקרא
 כשה הדברים הטובים והחכמות נגידים ממי שהכל מונים אליהם ממי
 חשיבותם שמינו כי נגידים אומבד נגה ועל דרכך נגה אור וכל
 נגה שביב אשן והשם ונגה כאור תהיה ונגה לו סביב ונמא לנהנות
 באכלות נהלק בסמס בארץ נכוחות והכבד וירי נגה חשבי וירח למ
 נגה אורי ענינם ענין זהר נגה וכי נח שור והכבד ובקרטובם
 תנגחו בהם עמים יגדו בק צדעו ננגח מנגח ימה ונסטה והתאר
 אם שור נגח הוא וההפסעל יתנגח עמו מוסף הנגב ענינם ענין
 הכריפה והמוכה בקרן נגד שלחו מעם משפטו מנגב והדגש
 לחסרון הנען וכן יקרא בערבי בענין וכבר כתבנוהו באות המים
 נגן קדמו שרים אחר נגנים השרים הם במה והנוגעים הם ביד
 ופי קדמו שרים ואחריהם הנמנים והכבד ונגן ביד והיה כנגן
 המנגן מנגן בכנור והשם נגינה למנגח בגינות לרוד התיו מק
 הא' וכבר כתבנו הדומים לו בחלק הרקדוק והקבוצ וגינותי ננגן
 ונמא אני מנגינתם ענין הנגון ידוע והוא באחד מכלי זמר
 נגע אשר נגע אלהים בלבם עד יעור נגעו כאשר
 לא נגענוך מיר להרע וכן לבבת נגעך הנוגע באיש הזה
 להרע לו לא תגע בו יוד מאנה לנגע פמטה על כן לא נתת לנגע
 אלה

כלומר תבייש הארזים ותקדים בעתו ושלא נזכר מועלו לא לנח/שדות
הגשן נגש נגש את הכסף ואת הזבב לא יגש אתר עתן ואת
אחיו וכל עבדיכם תנגשו איך שבת נגש והנוגשים אחים והנבעל
נגש העם איש באחיו ואיש ישראל או כי ירלו כי נגש העם נגש
והוא נענה יען כי נגש העם הזה כלם עטן לחץ נר קמונד
אחר נבדו כמו נר ענינם עטן קצוף כעטן גרוש ואפשר שהמלה
מנחי העין נר כי נרדו ממנו נרדה שנת המלך ותוד שנת המלך
ותוד שנת מעשי ידוד מוכך מלכי נבאות ידודן ואין נודד כנף
הוא פעם עומד וסוד אין נודד כנף כנמן כמו כאלה נובלת עליה
שמיד מצד עליה אונוסלת מלת נודד עם כנף כלומר אין כנף נודד
ורא אהב עזרא סוד פעם יוכא והעם ארחיק נודד בחלם ושבעתי
נודדים עדי כסף ונא ונודד ערב משפטו בתשלומן מעוד משקל
משקל והפעם הכבד ומתבל ינדהו ושלא נזכר מועלו ממעון וידך בחיות
ליבה ור יונה הביאו במוד פעל קל ורומה כי ספרו שלמד בו השמחה
שמצא וידך היור בחרץ ואם היה כן היה מהקל אצל אחר שמצאנו
בכל הספרים היור בקצוף שמתים הוא מועלו נזכר מועלו בלי ספק
וכבר אחר שמש זחה ונודד כן כתב ר יונה לפי שהוא פתוח וחלו
היה מנחי העין היה בידי כמק באשר בוסן ואיחול כתב פעם שלא נזכר
מועלו מנחי העין כמו באין והזמנות חוללת עמודי שמים ידעמן ביום
הבראש בוננו ומה כתב לבי שהוא פעם עומד וכולם עטן התנועה
והדחקה ומה השדש והענין כי מי גרדת רותה בגדת עמי הארץ
והדה בגדתה כי מי נדה לא זתק שטן והויכח את חנדה כן חמקדש
כלומר הטומאה והבה לנדה יתה עלקן בתפוז להם לנדה פיר שיחזקן

כלם עטף הרוחמה והמכה יש מהם במיתה ויש מהם בלא מיתה נגר
עיני נגרה וכל תרמיה ידי לילה נגרה מבטן נטעל וכן נגרות ביזם
אפו וכמים הנגרים ארצה ויש מוסרש כמה פרוץ נחל מעט גר והכבר
והגרתי לגיא אבניה ויגר כמה ויגורם על ידי חרב ותגר את בני ישר
על ידי חרב יגורוהו על ידי חרב כמים מעורים במורד עטף ההתכה
והתורה ומה שפעל בזה הלשון בדמע כמז עיני נגרה וברם כמז ותגר
את בני ישראל יגורוהו על ידי חרב ובמים כמז מעורים במורד
וכמים הנגרים ארצה וביין כמז ויגר כמה הוא עטף ההתכה כמסמתי
וכן ידי לילה נגרה רל מותי נגרה על דרך ויתכו כמים שאגתי ומה
שחב באבנים ובכמותם הוא בעטף הגות הדבר ועל גולו מעבדה לשמון
נגש ויש אליו יהודה ותגשן השמחות גש הלילה ובסתח
גש סגע בו גשה לי ואעבה גש שמה בעבורי שאשב ברוח כי יבר
המקום וכן גש הלילה כי אעפ שהוא לחוק במקום המדבר הוא קח
אל המקום האחר גש כח אל ועשו גשי הלום לגשת אליו ער
גשתו ער אחיו אל תגש בי כי קדשתך והנפעל יטף כי נגש העו
העם הזה כן כתבו ר יונה וכן במקצת הספרים והמסורת לית
בספרא ועוד מסורת אחר נגש ונגש ר ואוש ישראל וחברין ירה
נענה אם כן לבי המסורת יטף כי נגש הוא בסוף כי אמה הארבעה
הם בסוף ובמקצת הספרים ימצא יטף כי נגש בסוף ודעת המורה
כן שתרם חלק ר אתרברב עמוא הדין ונגש משה סברו ואחריו כן
נגשו בני ישראל ונגשה יבמלו וגם המלכים הנבונים והתעטפתו
יחזו פליטי הגוים והכבר והגישו ארצו ויש לו ויחכם והיופכת
לא תגוש ותקדים בעדנו הרעה פעל עומד ויתן לפושן יוצא כחבר

רוח' ועם כתבצוהו' והסעול מהדמש ואכלה מצודה מיד ואל אכלה
מצדה' וכבר אחר והרוח עליו' והיה כעב' מודה' למען הרוח' אתכם'
להרוח' כען הודך' הרוח' את יעב' עירם' והשם מודה' והקבו'
משמות שוא ומרוח' עך' וישב חרבו אל טרנה' מיר' לנחתקה'
והוא הכלי שהודב נתנה בו' וכן בלשון ארמי' אתכרית רוחי' אפי'
וציאם בגו' טרנה' ויש מי שמיר' מנה הענין' לא ידון' רוח' באדם' שהגוף
לרוח' כער' והיה מזה השדש גם כן' והנה תמורת הרגש' ואת נתת את
נדך' פרשמו' בשדש' נדה' נדה' אשר תדענו רוח' ל ידענו ומ'
איש' בהנדוך' עשן' תנודך' והנמעל' העלה נדך' תערוך' ומלת' כהנודך'
עשן' יש אומ' שהוא מקור' מבטן' נמעל' והראוי' בהנודך' ויש אומ'
שהוא מקור' מבטן' הסעיל' ואפי' כתבתיו' בשדש' הסעיל' עם הסעיל'
מבטן' הסעיל' וכן כהנודך' כסוף' והעטן' היה כעטן' רחיסה' נדך'
כי נוד' נדך' עבדך' כי יוד' נוד' למי' וידר' יעקב' נדר' וידרו' נודים'
וכי תחדל' לנדר' ונדר' אלמנה' ונדר' חמישה הם' בחמש' נקודות'
והשאר' בשש' כמין' שכתבנו' בחלק' הדקדוק' נהה' ונהה' נה'
נהיה' נהה' ענל' המון' מצדדים' והשם' אל יודעי' נהי' ונא' נהי' נהיה'
במלס' שמלה' ויש למרש' נהיה' משדש' היה' מעטן' נהיית' ונחלית'
ונא' ונא' נה' בהם' ונא' ונשאן' אלפיך' בניהם' קינה' והוא במלס'
אין' ברי' יסריח' עב' משדש' חיה' בניהם' במלס' במהם' ונה' בא' במלס'
שד' כען' שוד' כי זה השדש' אעפ' שהוא מנחי' הלמד' חנה' הוא כמון'
הען' או הלמד' בשאר' הכסלים' ועיקר' נה' נהה' במלס' ננה' ונפל' אחת'
מההן' להקם' כמנהג' כל הכסלים' ומלת' בניהם' היוד' הנחה' תמורת'
היה' עין' הסעיל' ואעפ' שאין' המנהג' היה' להיות' כעלמת' בהיותה' פא'

ממנו חלבו בגלות והתחבר נדה היא ארץ נדה עמך הכל החוק ונקד
מי נדה לפי שהיא המים לעוק החוק והוא הטמא נדה אשר נזת
לבן אחת אשר נדה רוח אשר ירצנו לבן והתאר ונדיב נדיבות
יעץ כל נדיב לב להושיבי עם נדיבים ורוח נדיבה תסמכני מיהנמ
היא בעל הנדיבות או אמר כן על מעלה יתרה הדאווה לבטלן כמין
שאמ' ובעב עבדה ישועתי נדיבות יעץ והוא עם נדיבות יקום מר
מעלות נדיבות ובעבורם יקום והשם נדה לוי גשם נדיבות נדיבות
מי רצה והתנעם אינו ביושר לבבית נדיבות המתנדיבים בעם לבד
על כל התנוד' וכסלו בו מעלת השכונש על כל החוק כי היה מספיק
באמרו לבד כל התנוד' או על כל התנוד' אבל הוא תוספת באור
וכן משפט לשון הקדש בהרבה מקומות כמו המבלי קבליים איך
וזאת זה הרבה ועמך הנדיבות ידוע והוא מי שנמשך רחבה נחת
משלו במקום הראוי וכפי הראוי לנו נדה המנדיבים לחסר
אחיהם שנאיתם מנדיבים שנינו ענין רוחק ואפשר שיהיה מנה
השדש נדה היא והדש לחסרן המנ' השדש ועיקרו נדה בסלס
נגסה ועל לבל זנות יתבוננה בשש נקוד' ובנו תמונת ההא
או היא נוספת זאת נחת את נדמך והוא מיתן הוננה נדה
לבטל זהו במנו כרח' לנדה על ידיהן אמשה שיהיה לבד
סעל יצא או רוח עגמי' והוא נוסף על כדון והנמשל ממנו
נדה ותושיה נדה כמנו' אדחה ידבגרתן להשיב המולך או
נדה אם יהיבך או את שין נדיים נדה עולם ויבא
ברצון עם הנפש נדה שיהיה לבנו ואמשה שיהיה תאר על
משקל שמואלם יסודם לב' ואפשר שיהיה גם כן נמשל משמש

וינהוים עלין ביום ההוא כנהמת ים ענינם כענן שאגה
נהק הינהק מרא עבד דשא בן שיחים ינהק ענינם ענן המידה
נהר ונהרו אליו וי ואל סאבו ונהרו אל סאבו ונהרו אלן כל
היום ולא ינהרו אליו עוד גוים ענינם ענן מרובה אל החסין ומה
הענן נקרא הנהר לפי שהוא מקום מרובת המים נהר פלגיו בעבר הנהר
והקברן מקום נהרים נהרי נחלי סמוך על סמוך וכבר כתבנו הדומים
לו בעדש בהר ובקבוץ הנקבות ועל נהרות יבנה ויורד כנהרות
מים על נהרות בבל על נהרותם ועל הביטן אליו ונהרו ונתהאי
ונהרת יוש מיסרש מזה ונהרו אליו והשם ואל תופע עליו נהרה
ענינם ענן אורה ותרג אור נהרה ומה הענן המנהרות אשר
בהרים והם המערות וכנה אותם בלשון אורה מיסני החלון שיכנס
מיסנו האורה כמן שכנה גם כן בזה הענין ועל מאורות צבעוני
גוא ואם הניא אביה אותה ולכמה תצואן את לב בני ישראל
אליו ראשי נכתב בלא אלף וכתבנו הדומים לו בחלק הדקדוק
השם וידעתם את תנאותי הן תנאות עלי ימיה ענינם ענן עבר
הדברים והמחשבות בטולם נוב חיל כי צובי עוד ינבט בש
יש לפרש מנה ותירוש יובב בתולות ופיר הפסוק מה טוב ומה יופי
אל מה טוב הדג והיין שיצדל אותך בחורים ואותך בתולות בעת שישאלו
מיו מיסר ולכל עשב איש בשדה יתן על כן מעורת הא ומרב הדג
והתירוש ומסאבו והיו הנחורים והבתולות ימים וחזקים כן פיר אהל
והשם מתנבבות שרה ענינם ענן יציאת המיות והעשבים ודולם
הן בענן הרבות העושר והערך והסאב שהוא כגדול העמחים הופך וגדול
הים כי יצוב עוד ינבט בשדה וכן בענן דבור כי הוא הלשון פיר

הטעם ועין הטעם כי אם בהיותה למד הטעם באה במדת הזאת נעלמה
במבוא התחבירה עם הא מים הנעו: אבל באמת היא אפשר לומר ^{כמי}
הבנו לבדה בלא הא נהם בפלס קום: וד יהודה וד יונה שצו נה ^{בהג}
ונשא אסף בניהם משדש נה: והנבין בעים מה שכתבתי בהם
לפי ענינם: אבל לפי דרך הרקדוק הנכון מה שכתבתיים וענינם עני
קונה ופיר ולא נה בהם: לא ישאר מי שיבכה ויקונן עליהם: וית ולא
מבכי בניהו: ויתכן להיות מהענין הזה ויהו כל בית ישראל כלומר
שהוא אבל עם מעשיהם הדשים נשבן אחרי יד: או יהיה וצדו: כמין ^{ויאספ}
מתרג ונקון אלה כל הגוים שתי ותנהו: למעלה בה כל עממיה: והיה
מה הענין גם כן: ולא נה בהם כמי שאם לא כיהם ולא מהמונם: ואל
לא מנה שבהם כלומר לא מקדוק עליהם: נהג אות נהג וילך ^{נהג}
כצד יוסף וינהג את כל מקדוהו: ולכי נהג בחכמה ועזר ואחיו נהגים
בעגלה: ומכיהם נהגים נהג ולק: כי בשבע נהג סיר עהג מחנה ^{נהג}
לפי המקשה ההוא: ופיר נהגו עם יצחק והבקר שזכר כלומר: וכל כמי
שזכר דוד הנם נהגו לא הנחו דבר כי לא היה להם סוד: וכי צדקתם ^{הנה}
לפי המקנה ויאמרו זה שלל דוד: והכבד וירי נהג דוד קדים ותנהג
את בניתי: מינהגות כקול ימים: מיר מנהגות אותה וקולן כקול יוני
וכלם פעלים ירחיים: והשם כמנהג יהוא בן נמשי ענינם ידוע: וינהג
נהג: נהג בטיף: ועל מכווני מים ינהגם: אף מנהג לה ^{וינהג}
בלחם וינהגם מסביב: וההתפעל ואני אתנהלה לאטי עמנם כענין
נהג: ובכל הנהגותים: מין בנחיה העבים השפלים והסחותים:
ואתה כתבו משדש הלם: והנן נוספת: וכן תי: ובגל בתי תושבתי ^{כמיר}
נהם: ונהמת באחיהתי: ועודתם: אש אל אחיו ישאג

אבל כוה איתן פיר אלכוה מיקום איתן וכן ותשב באיתן קשתו רל במקום
איתן והקבוץ נות כרות חושים והומרה הואן באסף עם נאות מדבר
אינה ונדמו נאות השלום כי רשאן נאות מדבר מיקום נאות מדבר כי
הכלי החושים במדבר מיקום המדבר בנאות רשא ירביצני ולא נהייהם
ונשאן אסף בניהם קצה כתבנום בשדש נהה נוה לא שקטתי
ולא נחתי ונחנו עליו כאשר יפס הטל אנוח ליום צרה כי כאשר חשתי
לנוח נהסך לי ליום צרה ינוח על משכבותם וידברו אל נבל ככל
הדברים האלה בשם דוד וינוחו וית ומסקן כלום ססקן מולדד עור עור
שישמנו תשובתנו למען ינוח עבדך לנוח עליהם יומם וינח ליום השב
ותנח התבה והשם לרחי נוח ומשקלו מעלול וכן בזה המושקל ומעט
לנצחון מן נוח והקבוץ ברחי נוחכם ומן הענין הזה דברי חכמים
בעת נשמעים טוב מלא כף נחת וכבר כתבתי אותו בשדש ינח
ור ינה כתבם בזה השדש על משקל אשר גרה ברחת הנגור בן רוח
והפעל הכבד והעחות לך יסר כנך וימתך והניחתי חמתי בם וינח יי
להם להנח בדכה אל ביתך וכאשר ינוח ידו וינוחי בתך הבקעה רח
יי תנוחי והשם איתן לך מנוח מנוחה הארתן והקבוץ והשורת
במקום חולם שובי נמשי למנוחיכי ונמא ומנוחה לא מנחתי
מנוחתו כבוד ושריה שד מנוחה דעת התרבונו כמו מנוחה שתרגם
רב תקרובתא ויש מוסרש שחיה רע המלך והיה עם המלך בעצרת
מנוחתו לחברה ולהתרחיח עמו והקבוץ ובמנוחות שאננות
זמא והנחה למדינות עשה ענין המנוחה ידוע והכל אחר בן
המנוחה מהמלאכה ומעסקי האדם ומהימיעות והיצרות בן חמית
הדבר במקום שהיא נח בו הכל מנוחה נוט יושב הכרובים

פיר קי יעשים פיר
הדרך וספור זה בעבור זיהותם כי לא נחו עד שדברו
כל הדברים בשם דוד מענות את איתן וינוחו ויה

צדיק יצוב חכמה והשם טוב שפתים וניבו נבזה אכלו והפעל המוחצני
והוא יצא לשלישי ותירוש יצוב בתולות פיר הרק והתירוש ישמח
הבחורים והבתולות ויצוב אותם שירים ומירדות רל שיאכלו וישתו
וישמחו ביום התשועה ההוא נור נע ונר תהיה בארץ נודו לון כל
סביבו ואם תנוודו לון סבא לנוד לון ולחמו וינודו לון וינחמו אותו
מי ינוד לך ובהלם ואם תנוד להם עני הנענוע והסלסול ובהשענ
נחמת האבל וסמוך הידות עמו למו שהמנחמים נדים ממוקומם
זה ממה זה ממה לנחם האבל ויטלסלו בעבודו וכן בענין הזה התפעל
ראיתי אמרים מתנודד כלומר מספר קורותיו בינו לבין עיכמו
ובענין המד והתנועה והתנודדה כמסונה כי מדי דברך מן מתנודד
סוף כאדם מתנודד ומכרר לשמחה והפעל המבד ויר רשעים אם
תנודני להנוד הגל ישראל ובליעל כקוף מונד בלהם והשם וישב
בארץ נוד נודי ספרת אתה ועם מים נוססת מנוד ראש ונא
נר קציר ויתכן מן השדש הזה נצבו כמו נר וכבר כתבנוהו שדש
בעני עיכמו ועא את נואר החלב כנאר בקיטאר שימה דמוע
בנארין והקבוק ויאלה נאדות היין ונאדות יין פלים ונכתבה להם
האסף במקום ואו עין הסעל אבל את נאור החלב נכתב באסף ואו
נוה גבר יהיר ונא ינוה סיר לא ישכנע בנוה ונוה יקרא משכנ
האדם נוה משלם ונענב נוה שאבן וחקב נוה פתאום בנוה שלום
אל נוה קדישך והפעל הכבד ממנו זה אל ואנאו פיר אעשה לן נוה
ומשכנ נאור האשה בלשען הזה שהיא תשבת בבית תמיד הנורה
והמענה ובסמוך ונות בית ושלים נות בודק או יהיה נות בודק
על הבית עיכמו וכן קרא אפאתה הרועים נוה אב לקחתך מן הנזה

על הלהות ופיר על סוס נוס פיר ל ינה מלשון מתעסקת על אדמתו
טוב הגובה והמעלה ואין דרך להוציאן ממשנתו כמו שפירו גם כן יחודה
ואעפ שאעבר ינה לתוס עליו כמו ששנה בת מקומותיו ולא נלכר
בשחיתותם וכן הרח המיד כי אם למעלה בשונה ונחת תושטון ולא אביתם
ותאמרו לו כי על סוס נוס על כן תנוסון כלומר אני אמרתי כי בתוך
אדכם תושטון מהאויב בשונה ונחת אם תשמעו אלי ולא אביתם
לשמעו לי ותאמרו לא כי אם יבא האויב ננוס לא שור ולמחרים לשורה
על כן תנוסון בדברים ולא המנוסה שחשבתם לא תנוסו הנה והנה
להכנס מהאויב צבוחו מאד רכס ולא תושטו בשקתם ויקראם ברכים
ויקראם שחשבתם אם ישיגו אתכם או יביכם וילכו אתכם
וזה שאמר על כן יקמו רודים ינסו נוע תנוע ארץ כשכור
וינע לבבו ולבב נמו כנוע עדי יעד מוס רוח והייתי נע ונד בארץ
כי נעים כי תשמרם בבטח ועור נכתבנו בשדש נעים והכבד הנעוועה
מיד הלא הנעוועה אותם כנס וכן תי הלא טלסליון ואגל אינון והמעוועה
בכל הגוים ויניעם במדבר ותעטע על ברס ואשר הוא עומד מהכבד
המה יניען לאכול והנסעל אם ינועו ונסלו על מי אובל באשר ינוע
בכבדה כולם קטן התנועה ורוע וכן העטן הזה והשדש הזה בהכנס
הוא והלמד ובמנוענעים ובמנועלים ונסתח העני להחויב והוא
מכלי הנגן שיניע אדם גומו וירק בהם נוק נסתי משכבי
עני ההתכה והילוף בשמים והעם נסת תטבנה ונסת צומים
נסת מתוק אם חק בפנס בשת כן בוש וכשיבוא במה סמיכות
צומים או בשמים הוא על דרך חסרון אלא שחזא מוכן מנסקוס אחר
על חבר וכן הסעל הכבד ממנו גשם נרבות תעף אלהים כלומר

תנוט הארץ ענינו כמו תמוט צום כמו רעיק מלך אשר כמו
שבתם ער כמו בשנתם לא ינוט ולא יספן והשם וקרעיש תלביש
נומה ונתוסמת קנין ותנומה לעם עסקי והקבוץ מעט תנומות בתנומות
עלי משכב התנומה אעה חזקה כמו השועה רק היא מעט מעט
בקוד בלעני צום ולא נס פלה וכסנו לפניהם ונפתם גיא הרי כן
אנו קודץ אותו על משקל ושפתם וקמתם וית ואסתתם חילא דא דא
דומה כי הוא קודא ונפתם בשקל נפסעל שרשום תם ואומר כי
במקבת קסרים מדויקים אבן אבן לא ראיתי ורא אבן עזרא כתב
כי אנשי מנחה קודץ אותו בן כי אם נוס ננוס לא ישומו לב לא סוס
ננוס ונעס החודה בנוסס מנסני בני ישראל ולא תקחו כסר לבוס סיל
למי שיש לו לבוס לא תקחו ממנו כסר לשוב לשבת בארץ עד
כלוב לא תקחו ממנו כסר לבוס אלא ינוס לעיר מקלט ממשפט
שוב ואם נס שמה לא תקחו ממנו כסר לשוב לשבת בארץ עד מות
הכתן הגדול ובסמרי מערשים הסוסק במזירי הרי שהרג הנפס
במזירי שומע אני יתן ממנו ונלה תל ולא תקחו כסר לבוס ור
סירש לבוס תאר כמו לבוס כלוב למי שהוא נס אל עיר מקלט לא
תקחו ממנו כסר לשוב לשבת ומה סירש והיה לבוס תאר בשקל
סנבל והמעט הכבד הניס את שבדיו להעם מסני מדעץ והשם
וינוס נסו ולא הסנו ומוסס אבד מעהם ועם כנו בשורק ומוסס
בזם עדה ועם היא הקבדה ובמוססה לא תלכנו ונסו מנוסת חרב
כסם ענין מנוסה וידוע הוא ופיר ולא נס פלה על דרך ההשאלה
כלוב לא הלך לחותו והוא פיר בססר הננו ולא ישש לחותו מלש
העבדי יבש הלחם נס אל פתח ויסה מרשכי כהם טעם לניסה

היוד ורמי בו על העיבה לסי שהיא לבנה כפרח הלכך והשם בהבלע וצנן
הפנל ברגש הצדי עלתה כשה' במסוק ההא והנמרד נץ' או באמ' כי
הנמרד בהא כשה' והראוי נצתה כמו' אצל פנה שהראוי סנתה' והוא
הנכץ' כמני כמלת עלתה' ובתוססת הא' וכסר גמול יהיה כשה' ההא רמה'
וישקך כזית נצתו' ועם הנץ הנוספת' היצנים כראו בארץ' והרגש בפלם'
תמורת הנח' ענץ' כלם ענץ' סרוח' ועא' ופועלו לניצוף בכלס' כחוח' מן ענץ'
ומיד בן הרשף' פלוגא בלעו' והתאר מזה הענץ' ונדבצים כענץ' נחשת' כלם'
בכלם לוצצים כעץ לוף' וד' יונה כתב נוצצים משרש נכץ' והוא יחוד'
בענינו ובשרשו' והנכץ' אם כן לשומו משרש נוף' עם ופועלו לניצוף'
שכתב' יהודה בשרש נוף' שהוא משרש נוף' ויש משרש' ונאוף השקף'
מענץ' סוף' ואע"פ שהאסף בו נחשו' נור' למענץ' היות נדלוד' ניר'
ביחושם בחרק' נר' לרמלי דברך בצדי' ומה שאמ' ניר על המלכות לסי'
שהוא כמו נר' לעם להאיר להם' נר' יי' נשמת אדם' ועבתב ביוה' כי אתה'
נר' יי' וכן הכלי שדולקת בו הסתילה נקרא נר' והקבוץ בלשון נקבות'
ובהעלות אהרן את הנרות' בהיטבו את הנרות' נרות המערכה ואת
נרותיה' יש מהם הסתילה הדולקת ויש מהם הכלי שדולקת בו' והכלי
שמשימין עליו הנר נקרא על שמו מנורה' וזה מעשה המנורה ואת
מנורת המאור' כלומר' שהיה המאור עליה תמיד' ועא' ניר כלם ניר'
רב אכל ניר ראשים' ניר רשעים חטאת' כלומר' חוס עינים ורחב לב'
זהו נר רשעים שהוא חטאת' ואמ' נר' על דרך משל על מחשבות
הלב' כמו נירו כלם ניר' עננים ענץ' חריטה' ותרב' ולחרוש חריטין'
למטר ניריה' ובדברי רז"ל שזה מדה' ניר שבה' וזרע שנה'
נפש' הוסיף ל' יונה זה השדרש לסי' שממנו חרסה שבה לבי ואעשה

תייל ותטין - וצא הנקף אהרן תנוסה סוד הכל שהיה מוסף ומביא וזה
 לשון הנסה התנוסה איילך ואילך אבל תרוכמה היתה הגבהה למעלה
 שהיה מעלה ומוריד וזה שאמ' אשר הונק ואשר הורס התנוסה מוסף
 ומביא התרוכמה מעלה ומוריד וכן והטף ידו אל המקום ואסף המצוד
 כדרך המלחשים על הצמדה שממנים ידו עליה הנה והנה וכן אם
 יתגדל המשור על מניסו כי המשור הכורת בו מניק אותו איילך ואילך
 ועל טמר סועל זאשר הונק והמקור כע' הסעל להנפה גוים בעסת שא
 או הוח שם והשם נסה ובסמך נסת שוא ובדברי הכל אמרו לכמה
 נסת שמדקדקי בו את הקמה ואכל נסה שממסיה את הקמה וקולטת
 את הסלת ונקראת כן לפי שמכנים אותה איילך ואילך כשמדקדקי
 את הקמה וכבר אחר ינוסה ידו כענין אחריק ראש הגינה כי
 הבונה לדבר מניק ומניע ידו ורגלו עליה וכן הקורא לאחד מניק
 לו בידו שיבא אליו ולזה הענין נאמר מפני תנוסת ידיו כבא אשר הוא
 מניק עליו כלומר שמניק ידו לנלחמים בו ומביאם עליו וכן הענין
 ויבאו סתחי נדיבים וכן ובמלחמת תנוסה נלחם בם יפה נוק משנה
 כל הארץ פיר' סחזו או סלך וכן במלא בן אבינדב כל נפת דוד נפת
 דוד וכן תי' בפלבי דוד וכן שלשת הנסת תלתא סלביץ וסוד אהל
 יסה נוק כן אמ' דע כי הבדיל את חלק עולמו לשבעה חלקים והן חלקים
 נקראים אקלמחים ובלשון הקדש טמות וכל נוק ונוק האור משונה
 זה פנה ומי שיבא מנוק תולדתו ויכנס בנוק אחר יחלה על הרוב
 להשתנות האור מכנג תולדתו אבל ידועם היתה יסה הנמות וכן
 מי שיבא אלה במשאר הנמות יהיה בריא ועלם וזה שאמ' משוש
 כל הארץ נוק הנינו התמונים ויבאך השקד והאלף בן במקו

פועלו ממנו הנסמך כנר שאנו במשנה הטקס שמתן להם בעדות
והכבוד ומשהוין חב המזיק ושלא נזכר טעמו והנזק בהם אחר חוב
והנזק רבים נזר אשר נזר ממשלי בגלוליהם נזרו אחור מתבטם
שדש זור ואמער שיהיו כנה השדש במלס קטנתו ולא יכלו
והנסמך ונזרו מקדש בני ישראל הנזר לבשת הנזר כאשר עשית
זה כמה שנים פיר אם אמר ממאכל ומשתה ותעטגים והשם כל
ימי נזרו גני נזר נזר השער יקרא נזר את שער ראש נזרו
והתאר נוד נזר כי נזר אלהים יהיה הנער והשם על משקל זה
ענבי נזר נזר והנסמך הכבוד והודתם את בני ישראל מסאמי מתי ושכר
נזר מיר עיניו כיגס הוא פעל יוצא להוד ליו כל ימי הוד
כלם ענן המרישות ופיר ענבי נזר נזר הענבים שפרשת מהם ולא
התעסקת בהם בעבודה ולפי שהנזר לא ימלא השער אם לבשלת
השער הארוך גני נזר והשליכי ועא ויעשו את ציף נזר הק
ויתן עליו את הנזר ואת העדות פיר נזר העטרה וכן נזר ענן
משחת אלהיו כינזר אלהיו על ראשו והוא בחמש נקוד והתאר
ולקדקד נזר אחיו כלוב ראש אחיו ומשפאל ונלא מנזר נזר
כאדה כלוב השדים בעלי העטרות ורגש נון מנזר נזר לתפארת
רגש קק מקדש יי ואמער שיהיה נזר אחיו מהענן הראשון
לפי שהיה מספר מהם התוציא מנחות בעתו לבר כתבתיו בשדש
נזר ובשדש נזר שהוא כמו מולות או שם פוכב נחה נחת
לצאן עבד כר נחב עד ארס וכתק יי תמיד לך נחה את העם
נחב בארץ מישוד והכבד תנחה אותך לפחותם הדך יחגי
במעגלי דרך ולפי גדולים יחבו וכתבות כסיו יחם ויחם

והכבדן הוא מה שכתבת בשדש אנש' נוד ונד יעקב נוד ויסלח
אל סיר הנוד אל הלחם ואל הנוד' מיר נוד תבשים ונד הנח תמוח
הדגש היה ראוי ונד בדגש עין הפעל' נה ואשר יהי מדמה על
הבגד אשר יהי עליה וזמדמה אל הקיר והכבד והזה אל הבית כן
יהגוים רבים יהי שבע פעמים הזה עליהם כי חטאת וכסה מד הנוד
ויזכירו וסיר ומה כי הנדה' אמרו אל כי הכסה טהור אל על
הנושא הוא אה' שהוא טהור טהרה חמורה לטרא הבגדים שעליו
וכה שאין כן בנוגע שהנוגע אינו טען אלם כלום בגדים' ומה שהודיא
בלשון מה לומר שאינו טהור עד שיהא בהם כדי הגיה ולזה הפיר יהיה
כנה שם כנס מטה' ומיר הפסוק כי שנושא הזאת מי הנדה יכנס ^{בגדי}
עני ההזה ידע' כעני הטמאק' ומיר כן יהגוים רבים כעני ידמי
והוא פעל ירבה פרח פאלד בלש' נדל הרים נולו מפני יו
הרים נולדים ונולדים בל' ישתין' וירציה נולדים מסלע יול מים ^{בגדי}
יולו מים' אה פעלים עומדים והיחבאים' ועמעמינו יולו מים' זולו
צדק' יולו שחקים' והכבד הים לכי' כלם עני ההגרה ומה העני
והשדש הרים נולו ובה כן מסע ההמסק לגזרת פעול והדגש לתמורת
המלה כדגש חרלו סרוץ חרלו' וד יהודה כתבו בשדש זלם' ואיננו ככנ
למי שלח מרחנו בענינו בשדש זלם' ומה שדש הזה והעני הזה'
לשמש ולירח ולמזלות' ולמי שהם נולדים במרחותם נקראו כן התור
מרחות בעתו' מיר בן כמ' מזלות' או יהיה שם לזכ' זגם' כזה
זהב בשש נקודו' ואת הזכרים אשר באו מהם נזכר האף מרן
נכרי הזהב ידע' נזק' בנק המולך' בשש נקוד' זה הלשון ידע'
בדברי אל' ושמותם בן בפעלים בפעל הכבד' ועלם נזכר

החלתי לי ירחי שוא' והתכעס והתנחלתם אתם למיטות חבתכם
תנחלו' ופיר' והתנחלתם אותם מהם' וע"א סריך נחל מעט' גר'
היה מהחל תשעה' נחלה מצרים' נחלה עבד על נפשו' ובלשון
שנים אכל כל אשר יבא שם נחלים יהיה' והקבוצ' כל החללים' ילכס'
אל הים' נחלי בליעל יבעתוני' נהרי נחלי רבש וחמיה' בא סמוך
על סמוך' וכאזאת כספר כמקד העם' וכיבצר משגב חובותיך'
מבחר וסאב לבנו' חכמי יומי מרעה' ועמוני סמוני חול' וחסח
עברי ירחק בטח' בחלקי נחל חלקך' העמוק שנגרים בו המים
יקרא נחל ואעם שאין מים יקרא גם כן נחל כי המקום הוא הנקרא
נחל' וכך והשקה את נחל השטים' והעיר אשר בטח' וכך בדברי
הל' ביושבת בטח' אכל נחל איתך' יהיה בו מים כי כתו ירחבו את
ידיהם' וכך וברקה בטח' איתך' ששוטמים בו המים במח' למינח
על הנחלות שם נגון' היה ירוש' איבם' וז' הא"י אל' כי הנחלה
מלשון נחל' של דבורים' ר"ל כי נגונו היה דומה לשריקת דבורים'
נחם כי נחם על אכילתו כי מת' הוא נבעל עבד ועל עקרו
נחם' והיתה החית ראוה לקדש' וכך אותם יראה פרעה ונחם'
ונחמו אתכם' ועזבתם על הרעה' וינחם ירחק אחרי אכיל'
כימנה הנחם על בניה' נבאיתי הנחם והשם נחם יסור' כיעוני'
וכרא' והשם נחומים' וחסר הנסאך' והראוי דברים וברי'
פחומים' וכל' זאת נחמתי בעני' וכל' כוס הנחומים'
מישד הנחומיה' הנחומיק' ישעשעו נפשי' ובקבוצ' הנקבות
הנחומות אכל' והשם הכבד כי נחם יר' נחם כל הרבותיה'
הנח' סמוך עני' כאיש אשר אכל הנחמיו' אכלים ינחם'

ויבחרם בלחמם ובחבור שוטח לגוים ויחם ויניש עם בטה תנחם ויחם
את סע כולך מראב כלם עטץ הולכה והנהגה ויכינו את המעשה
פירשתי המלה הזאת בשדש כמזן נחל אשר נחלו בני ישראל
ונחלו לעולם כי לא נחם אתם ינחלו לכם את הארץ וסלחת
לעונינו ולחטאתנו ונחלתנו כי אתה תנחם בכל הגוים לנחם את
הארץ ונחם יי את יהודה חלקן כלם שהם כמעט הקם הם מעלים
יוצאים אל מעב אחר לבד והוא הנחם כי פיר ינחלו לכם בעבודתם
ופיר וסלחת לעונינו ולחטאתנו ונחלתנו תנחם אותנו שנהיה
נחלתך כב שאב כי חלק יי עמך ועק חב נחלתו והם עמך ונחלתך
וכן ונחם יי את יהודה חלקן כלם יהודה יהיה נחלת השם על ארצות
הקדש ופיר כי אתה תנחם בכל הגוים אב תחלת הכתוב עב
מתי תשפטא עול ואב קומה אלהים שפטא הארץ כלום קה
משפט עניים והצדקים חכם מיד הרשעים שופט עול כי
אתה תנחם בכל הגוים כלום באזה גוי עיהיו הענים והעשוק
הם עמך ונחלתך ואתה תנחם אותם ותצילם מיד העושקים
והשם ונחלה לא יהיה לו יי הוא נחלתו והנמעל יתכן למרשמה
ונחלתך לשיכי גוים אעפ שפיר שתון בשדש חלם חתך להיות
כנה וכישפטא ונחלת ולולי החית היה דגש ונחלתך שקודם לכ
היית נחלתי אבל כיון שהטאת יין אתה נחלתי לאתה נחלתך
לא ביי והכבד ירבה לשני מעולים אלה אשר נחם משה בערבו
כמתב אלה הסלחת אשר נחלו אלעזר הסתן ויהושע עבן כון וב
אחר ירבה גם כן לשם מעולם כי אתה תנחם את העם הזה ביו
הנחלו את בניו בהנחם עליהם גוים ושלא נכד מועלו מנינו כן

הנחלת

עצמו ונחש בו כלומר יחשב אבות הגביע לנחש רע לנחש טוב שאבד
ממנו הסלי שהיה שותה בו והנחש היה נחש ידוע נחש שוק נקרא
לפי שהוא שוקק בהבל מין נחש נחשת כתב אהול אמרו חכמי
הצואות כי אדם אשר ישמע הנחש ויראה נחשת מיד מת לסיכך
אז הקבה למוטה עשה לך נחשת נחש והיה כל הנשק וראו וחי
בהקך טבע העולם כדו להגדיל הנם וכן רבולת תאנים לחוקיהו וכן
ויראו יי עץ כי אמרו כי עץ מרהיה נחשים צכעונים הרואו
נחשים וצכעונים כמו שמש ודו חוללה ידו נחש בדיח על לוח
נחש בדיח נחש עקלתו אצוה את הנחש ונשכס הוא לוח נקרא
כן לפי שדומה לנחש ונקרא גם כן תנים הוא והודים הגדולים ככין
עקרא גם כן נחשי היבשה גם כן תנם וענן נחש בדיח נחש עקלתו
הוא משם על מלכי אומות העולם ויש מפרש נחש בדיח התמי
ונקרא נחש עקלתו בעבור שהוא כמו מעוות בדיח שהוא מברוח
כן הקבה אל הקבה נחשת קבל נחשת ממרט וכלי נחשת מוצה
טובה נחשת רבה מאד עשה שלמה את ים הנחשת ידוע והאלה
ויבאו את נחשתם בבנה למה היה משקל לנחשתם כל הכלים
בשוקן בן הידועה אחר הלכו כמו ומסתח ומראהו את הילד
והדומים להם שכתבנו בחלק הדקדוק אם בשרי נחש מיל אהול
הוא שקורין לו אציד בלש וכן ארבעם נחשה ומצחק נחשה
קשת נחשה וכן מיל כל נחשת ונחשה שבמקרא שמדבר עליו
לענן חוק וכן כלם שרי סודים חסכי נחשת ובהם כלם שהנחשת
מעורב עם הברזל לחתך יפה והוא שקורין לו אציד כן הם מעורבים
הם עם זה ברכילות להרע וכן תי מהלכין בנחשו כמה דמערב

ולמנחמים לא מצאתי ושלא בזכר פועלו. לא נוחמה ובירושלים
תנוחמו והתפעל וימאן להתנחם היו אנחם מצרי הראוי אתכם
כן כתב ר' יוסף באמשר ואני אומר כי אינו כן. כיהצו קמוצה ולפיכך
הוא מבצע נכעל ואם היה מבצע התפעל היתה מחוזה כי עם החיות
לא יבא תשלום הדגש כמו שכתבנו בחלק הדקדוק והנחותי חכמת
בם והנחותי הראוי והתנחותי זכרתי כמשפטך מעולם יי^{ואתנחם}
מתנחם לך להתקן כלם עטן תנחומים וידוע הוא ועא ויד נחם
כי המלך שאול פתח והוא נכעל עבר והראוי בו נחם ואין איש
נחם על דעתו קמוץ והוא נכעל עומד וכן נחם על הרעה קמוץ
כי נחמותי כי עשיתים ונחם יי על הרעה והתפעל ועל עבדיו
יתנחם והשם יחד כי נכמד נחומי כלם עטן חרטה וכן נכמד
נחומי נתגלגלו חרטותי כשחשבת להסך ולשחת אותם
נחץ כי היה דבר המלך נחץ ענינו ענין מהירות נחץ
מנחידיו יבא עטן הם שני נקבי האף ונקראת העטאשה על שני
הנחירים נשנוע נחית סוסין הוד נחיר אימה נחש
ויברסני יי מעונן ונחש והאנשים ינחשן כי נחש ינחש איש
אשר כמעני והשם כי לא נחש ביעקב ספעם בסעם לקראת נחש
עטן הנחש האסור פיר הלל מעחש זה האוב סתו נפלה מסין מן
נפלה מידו בנוקדון לו מאחריו עוד קורא לו יבדי הפסוק
נחש מנחמו ושונם משמאלו אל תתחיל בו שחזית הוא רחש
חדש הוא מוצאי שבת הוא ועוד אמרו תנו רבנן לא תנחשן כגון
אלו המסחשים בחולדה ובעובות ובכוכבים ומיל כי נחש ינחש
והוא נחש ינחש בו ישאל למנחשים בעבודת ויש מסרש שהוא

נחש

לא נכנס במדד אבשלום אבסל במדד ארציה היה נכנס ונטה אחריו
להתחיל הממלכה בידו כי דוד היה את זקן וכל אחד מצדו ואין אבשלום
שנאה כמו שאמר יונה כי לא נמצאה ההפך שזכור אדם אחד בשם
הזו' וכן גם זרע יעקב ודוד' אין יעקב אהרן כי אם יעקב עבמו' כלוב'
לא אמרם זרע יעקב וזרע דוד' כי אעפ שדוד מזרע יעקב אחר שנבחר
למלך וזרעו אחריו הוא ראש לממשלתו כולה ואמר כי מזרע דוד יהיו
מושלים בישראל וכן משאר זרע יעקב יהיו גדולים ורבים מושלים אם
זרע ישראל ובכנעם הכהנים עובר ושאר נסיכי ישראל ר' שלמה והיו
עוד בממשלת מלכם ונסיכיהם כד שאמר ואשיבה עמאך כבדאשור
ויועיק כבתחלה וכן בני יעקב ויוסף סלה' ר' שאר בני יעקב וזכר
יוסף למי שהיה ראש' ורא' אבן עזרא סיד' אהך כד שהוא מזרע
יעקב אמרם בנבחר שאמרה תורה שלמה יהיה מושל בישראל כי אם
מיעקב' ועוד שהוא ממשפחת דוד והנה הם שתי המעלות וכארח
נטה ללון' נטה לך על ימין' כמעט נטיח רגלי' עד נטות היום' אם
תטה אשורי' ויסן אחריה בני' אלת' ימין' אלו והדומים להם הם
סעלים עומדים' ואשר הם מעלים יוצאים' העני נטה אליה' ויש שמם' יוד'
ויש מישה את יודו' ויש אחלה' נטיח את לבי' כקור נטין' ימי ככל' נטין'
ובזרע נטתה' נטות גרן' והנעם כד ינטן' כלבי ערב' והנעם הכבד ועלי
הטא חסד' לא תטה כשפט' הטא אלהי' אונק' והעיד מלכה מוטא' וסיד'
דן' מוטא' אלת' לבי' לזרע רע' דרכו שמרתי' ולא' אט' ויש את לבי כל
איש יהודה' ויש עלינו חסד' שנים טען' הטתיה וההגעה אלת' הדבד' ונטה
הערש והענין' ואט' עליו אופים' סיד' אטא' אלת' כחכל' וכן סודן מס' דין'
הסן מני' ארח' אעפ' שידמות עמל' עונק' כמו סודן איתנו אטא' עמל' חבא

כחש עם ברתם ואם שרי סודרים כי שרי הווא ככרו שרי בשתי כלומר ארצי
הסודרים כלומר העבדים סודרים ורעים והולכי רבים לארצותם ככרו הנחש
עם הברתם שלא יעשה זה מבטו זה בצמאכת החיתוך הכביד נחשת
ויאסרו בנחשתים ורובלך לא לנחשתים הגשו כלם בשדך והם
הכבלים ונקראו כן לט שיעובן אותם מנחשת וכן תי בנחשתים
בשלבשם ונחש ואמר נחשתים בלשון רבים לפי שיעושין אותן לטותי רוב
ויקראו לו נחשת תוספת למעט שלא היה בו תועלת ככרו שכתבנו איש
אמינו כי התוספת למעט יען השקך נחשתך פיר תחתיתך והוא שכנו
בו לערוה וכן תי חלק ראית גליות בהתתך וכן וחרה נחשתה תחתיתה
וכן במענה חבית שהיא מלואה משקן סאורין ונתנוה למטא מנחשתה
שלתנור פיר תחתיתו צחת כד יחת עליו כי שפסא יחת ולולי
החת היה רגוש ופיר כד ירד או כד יחנה ותרג וירד וצחת ותצחת
עלי יריך ותרג עלי מכתך והעם עם שפר צחת וצחת גרשו והתאד
עם ארם נחשים וביא הרגש תמורת הנח כי הראו נחשים בפסלם
ופיר יורדים וחונם עם והנעם כי חוכך נחשו כי פיר ירדו וחנן
והמעל הכסר שמה הנחת ירי גבורך פיר הוריד שמה גבורך ומטא
לשמה על דרך כן שמים נלחמו וכבר אחר פחת גזויה פיר הוריד
המטר בגזויה כל שאר תלמיה חיה ויתכן להיות כסה וצחת שלחן
מלח רשן כלומר מה שירד ויחנה עם שלחנך וכבר כתבנוהו בשדש
וצח ויתכן להיות כסה השמש ובמע שאם יחתו ודגשות חתין כסני
החמסק לסמאות וכתבנו ונחת קשת ממושה ונחמה קשת נח ושרה
בשדש חתה צמח ערפלא חתב אחרי ארניה ואחרי אבשלון
לא נסא חת זה לפי שנסחו מעותם אבשלום וירניה אכל כי יואב

תביאמו ותטעמו והשם ועשה קציר כמין כסאע כסאני נעמונים ומא
צינו כנטיעים ומא כסאע יי להתמאר למסאני כרם כדר כסאני
הנבעס אף בס כסאנו עטנם ידוע נסאף ודי כסאנו מור אף שמים
כסאנו נסת תסאנה יסמו ההרים עסוס והשם כי ירע כסאני מים והכבר
והיסמו ההרים עסוס ענץ הכס ההולכה וההתמה ובדרך ההשאלה ^{בענין}
הדבור ועליו תסאף מלתו בענץ תול כסא אמרתי והסעס הכבר
אסאף לך לירי ולשכר והסאף אס דרס והיה כסאף העס הזה אס תסיון
יסאפן מיר הספוק כי ישראל היו כסאסין ואמרין לכביאי האמית אס
תסאפן תסאסות והשרות והרעלות הנסאסות הם הענקים ואמרין
שקורין בערבי לבדולח הזך ל כסאף כסאף ושחלת יאמר שהוא כרי
ונקרא כן על שם שנוסאף כרי שאני הכל כרי אינו אס שרף העוסף
מעבי הקסאף בלשכוי בלעני ויש מפרש כמה הנסאסות והשרות
כלי שמועזים בו ^{כסאף} הינאר לטובס יי ונסאר הוא
לאויביו לא אסאר לעובס לא תקס ולא תאר שמוני נוסאר את
הכרבים כלס ענין שמחה ותרג ושמור ונסאר וכך הענין הזה ^{אמר}
לדבר שמועזין אותן לירות עם החכים נוסאר ויקוימי לו לנסאר
ונסאף מקום הוא כנסאר אלתן וכך נגזר כמה בחרר הנוסאר כרי שנ
בענץ זה ויאסאף אותם אס כמשמר וכך ועמדו בשער הנוסאר שהין
השומרים עובדים עם ^{כסאף} כסאף אס יאמר את דברי הארצות
ועל כרי נסאפת כי כסאפתה עמך ולסאנש שתנו לכשק לבני ונסאפתך
המדה תשמוסנה ונסאפתה כי לא יסאפ יי את עמו ויסאפך
את הכלים ולכני התכלע הריב נסאש והנבעס על ארצותה כסאנו עסאן
ים ונסאפן בלחי וינסאפן בעמק רסאים ועל כן נוסאר פועלו מהדגוש

וסיף הוא אומרו בדרך אמונת כל שחב' אחריו השביתו מטעמו את קדוש
ישראל וטען קרוב לזה נוטה שנים כחולים נטאו וקו ינאה ענין מטמא
וכתובה וסיף ר' יונה כשה טענו ועל בגדים חבולים יאן אדם כלמבזה בלב
ימטא טמאים וישענו אדם כל כמבזה או יהיה מהטען הראשון והוא ^{הגב}
וכהטען הזה נקרא מטא ויתחזק ישראל וישב עם המטא השוכני
על מטאת ש' והראוי בהם כמטא כמטאת ונקראת כן לפי שהאדם ^{שוכ}
עליו ופושט עמו ונשען עליו וכבר כתבנו בשרש מטא וכך ^{כתיב}
מטא מטא ויהודי מטא את מטא האלים בידו והקבוצ בלשון נקבות
את כל המטאת מלפניו ובלשון זכרים נקבת במטא ונקראת כן
לפי שהאדם נשען עליו ופיר' ר' יונה כן המטא מהטען הראשון
ויטה מירש' לפי שאכל מוח הזון ונקרא השבט מטא חסף למטא כי
טען שבט ומטא אחד הוא כולם טען מטען וכך אמר בשבתי לבם ^{מטא}
לחם וכל מטא לחם מטען וחזק ואמסד להיות כמה השרש מטא וכי
כתבנו בשרש מטא נסד כי טאל עליו אנכי נוטל עליו
כיר טשא תר' וישא וטאל הן אים כדק יאכל והשם טאל הוא בנשי
נקודו סלובי משא הוא וכלא טאלו כסף כלוב כל משא כסף
או יהיה טאלו כסף טשא כסף כלוב העמידים ראשי הכסף וכך ת'
על עתירי כסיה והמעל הכבד ויטאלם ויטאלם מטען מטען
ארץ מטעתי לי כדמים ונטעתם כל עץ ביאכלי נטעי טמנים ועת
לעקוד נטוע יוטע יי' עוד תטעי כדמים ויטעו כדמים לא יטעו
ואחר יאכלי טאל בודש האית' לבנות טלמאע' עת לטעתי ועל דרך
דרך החובה ויטע אהלי אפרו לטוע סמים וכן וכמו מירוח ^{מטע}
ועל דרך השאלה ונטעתי ויטעו ויטעו על ארמות

הכה את המדינות לעיני משה וכתב באו עם הדגש הוכה בעשב ויבש
לבי על מה תבו ושלא נזכר סועלו מהדגש והשערה נכתה והחטה
הכסמת לא נכו והנמעט ושבתם מאחרין ונכה ומת וכתב יעקב
לעזר עם בלשון זכר מכה בסגול והקבוץ מן המוכים אשר יכוהו
אזמים וכן כתב אחת וד יגה כתב כי הוא מקובץ מן מכה בלשון
בלשון נקבה כמו כן חטה חטים שנה טעים מנה טעים והשם בלשון
נקבה מכה מכת חרב מיה המכות האלה והמלה יוי את מכתך
בא בסימט רבו הנקבות לבד על נכץ לאכל לא כמינהג ועטף קחב
לזה נכה רגלים באסמו עלי נכים והקבוץ בהתחסף הוא באסף
תהגו אך ככאים והנסעל ממנו נבאו כן האריך ואפשר להיות מזה
הענין סרעה נכה וקראו כן לפי שהיה נכה רגלים וכן תי סרעה חגרה
נכח נכח השלתי ונמא נכחו תחגו כי נכחו יצא ענינם כענין
נכח ועמת לנכח אשתו מיר לעמת אשתו כלומר בעבורה ויש
מסרש לנכח אשתו כי בהתפלגן היה נכח אשתו כדי שיכוין לבן
בתסלה עולה ומן הענין הזה נכחה ולא תוכל לבא לא תחזו לבן
נכחות בארך נכחות יעובי והמשקל הזה בלשון זכר הוטר נכחו
כלם נכחים למבין ענינם הנכונה והיושר ובאו בלשון הזה לפי שהם
נכח האדם כמו שנקראו גם כן נגידים בענין זה הדברים הטובים כמו
שמרענו בשדש נגד נכד וארוך נוכם והשם בעבליהם והכבוד
אשר נכלן כלם וההתסעל ויתנכלן אותו להם להתנכל בעבדיו ענינם
המחשבה הרעה הצמונה בלב ויהיה כמנה המעשה בערמה ותרגו להרגו
בערמה למקטליה בעבדיו עבס נכסאים רבים שובו אל אחליכם
הלשון הזה ידוע בדברי הל ואז כולם כל דבר קרקע ומטלטלין כונן

אחריכך נוטש' ענין הכל ענינה והנחה' אמר ונטשתי אתכם ואת העיר
נתתי לכם' הוא בטעם' ונתשתי בתי' וכן אם יכתשומים ור'ס' כמו אם
נטשו בטיות' כי התין והטיות' ממוצא אחד הם' וכן טעה ותעה' בטעם
אחד' וטעם קרוב לזה והוא פעל עומד' ויש טעם המוחנה ענינו ויטעם'
וכן וטעם המלחמה והנס' צטועים על פני כל הארץ' כפי חוב' נטועים'
כלם ענין טעיה והנחה' ויתכן' כמה נטשו עברו ים' ונטשו בלחי'
ונטשו בטעם' וסאים' וכן הוא עובר ודמו עליו יטוש' כלומר יניח עליו
דמו אשר עמך' ונקראו מזה הענין' הסניפים הארוכים שמתפשטין
הנה והנה נטישות' ואת הנטישות הסיר התו' הסירו נטישותיה' ויש
מפרשים' הסירו נטישותיה שם החומה' מיהלך בלעג' וית'
בירשתה' זין' וכן' ולכתי' ולכדי' ניבס' יחד' טענים' כמו
בן' ופלא' והחליתו יהיה כענין' והנמעל' זין' שמו' וכבר כתבנו' עגם
יחד' בשרש' עת' זין' ותקח האשה היסד' ותצוקהו' מעט' זין'
שני שרשים' וענין' אחד' צכה' זין' ונכד' בשש' נקוד' ולפיכך'
ולכדי' הוא בן' האב' נכה' והכה בים תילה' והכית את כל זכריה'
והכיתו והמיתו' בדבר י' בדבר י' הכני נא' ונכתב ביוד' במקום לוי'
המעל' והכית בצור' הכה תכה' והכית קשתך' כייד' שברחלך' ויך את
החנות בקיר' לבו' ונכנו בלשון' יך' ויחבשנו' ויך הברד' ויך אותך'
והך את עפר הארץ' ויך שרשיו' כלומר' יכה שרשיו' הנה והנה' רל' שיכנו
שרשיו למרחוק' ובא הלשון הזה כענין' ומזה אמר' כתיב' ויך את
מכה במטה' והאשה המכה' והנה עברך' ממים' ועל דרך' האשמה'
ויכו את צקלב' רל' ויהרסו' כי על העיר הוא אומר' ופא' על העם' שהר'
אמר' מקטן' ועד גדול' לא המיתו איש' ושלא נכד' פועלו' כמנון' אשר

שמעם ודבוקן וכן ואמת אחת טהור אסעד להיות משיקרה וענו
 מרשנו בשדש בתת גדה כנלותך לבגוד משפסא בהנלותך במשקל
 בהנלותך ומיר בהשליכך והשם לא יטה לאריך מנכס במכס ונתתי
 מחרס מיר תכליתם והשפלותם נמרד ונמלותם את בשד ערמת
 ומה שדש הזה והענין הזה אמא שהם פעלים עומדים ימלך קצירי
 כדריך יבא ויכסל וכראש שבלת ימלן והנסעל נמולן אתו כאשר
 הם במוליס ובא במשקל נסעול כמו ונשלו ססרים כולם טען
 כריתה כלל אל נמלה עימל ובקבוק הנמלים עם לא עני ידוע
 נמרד ונמר חבדבורותיו וקטל מנמרים סוסין והיא חיה שיעודה
 מתמים כתמים נמר שוקד על ערדהם המשים האויב נמר לרב
 קלותו נסס ונשא נס לגוים ירי נסי ידוע ועיקר הענין ^{מענין}
 גבהות והתחממות כי נושא הנס הוא נושא גבוה שמתראה על כלבני
 היבוא ואחריו ילכו והסעל הקל ממנו כמסוס נוסס וענינו כי
 כשימס נושא הנס כל בני היבוא ימסו ויברחו והסעל הכבד החמה
 למחובע רוח ירי נוססה בו כלבוי התחממה על הצד להשיבו אחור
 וההסעל נתת ליר איך נס להתנוסס מיר לרומים בו ולהתעלות
 כי אבני נור מתנוססות עם ארמותו מיר מתרוממות ור יהודה
 כתב כמסס נוסס ע"א ור יונה כתבו שדש אחר וענין אחר
 וכן הויכע נקרא נס שמרימלן אותנו על התרן בל פרשו נס וכנס
 על הגבעה נסג לא יסוג כלמות והסעל הכבד מיסג גבול
 דע לא תסג גבול רעך אמל תסג גבול נוסס וכמותם אעס שנסתב
 בשין גבולות ישיגו ענין כולם הדבקה אמל הקודם ודחותו ממקומו
 ואסעד להיות מן השדש הזה בנעא ונמר מאחר אסעדו הוא

וְגַם הַנְּהַלְכוּת בִּי כֵן אֵלֶּיךָ בְּמִשְׁעָה אֲמַקְדִּישׁ כְּבֹסִי וְהַזְזֵה בְּהַם בְּהַמָּה
וְשֵׁן וְבִאֲרָמִית לְעֵטֶשׁ כְּכֹסִי וְצִבְרָה וְלֹא בְּמִדָּה שׁוֹשׁ לְפָנֶיךָ הָרֹא
כִּסְעֵי וְכֵן כִּכְרֵן בְּחֻצוֹת וְהַתְּסַעֵם גַּם בְּמַעֲלָמֵי תִנְכַד נְעִיר וְאַחֲרָיִךְ
בְּהַסֵּךְ הַהִכְרָה כְּלוּמֵי הַנְּעִיר בְּמַעֲלָמֵי תִנְכַד שְׂחָס פְּעִלֵי זָךְ וְיִשְׁדֵּי אֲוֵר
אֵין זֶה מְעִשֵׂה נְעִיר וְהַכְּבֹד וְלֹא הַכְּרִיז כִּי הִיז יְדִינוּ וְהַמָּה הַכְּרִיז אֵת קוֹם
הַנְּעִיר הַלְלוּ וְאֵין לִי מִכְרִיר וְאַיִנִּים מִכְרִירִים לֹדְבֵר יְהוּדִית לֹא תִכְרִיז פְּעֵם
בְּמַעֲסֵט וְיִכְרֵר יְהוּדָה הַכֵּר פְּנִים בְּמַעֲסֵט לֹא טוֹב וְיִשְׁדֵּל לֹא יִכְרִעוּ
קְרִיף וּמַעֲסֵט יִכְרִי נְגִד אֲחִיבֵר הַכֵּר לֵךְ וְהַתְּאֵר אִישׁ מֵאֵת מִכְרִיר
מֵאֵת מִכְרִירֵכֶם וְהַשֵּׁם הַמֵּת פְּנֵיהֶם עֲנֵה בִּם עֲנֵךְ הַהִכְרָה יִדְעֵי
וְעֵלָּא בְּיוֹם כִּכְרֵן וְהַחֲמִקוֹר וְהַנְּעֵם בְּרִדְכֵן יִכְרֵר שׁוֹכֵן וְהַכְּבֹד
וְיִכְרֵר אֵת הַמִּקוֹם הַזֶּה כֵּן יִכְרֵר עֲדֵיכֶם וְאַחֲרֵיהֶם לִחַת כְּכֹרֵי וְהַתְּנַעַל
וְהַחֲמֵת כְּכֹרֵי וְיִתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם עֲנֵךְ הַהִכְרָה וְהַחֲרֹת וְהַעֲנֵךְ הַזֶּה
הַסֵּךְ הַעֲכֵף הַרְחֵשׁוֹן וְהַתְּאֵר כִּסֵּה הַעֲנֵךְ כִּלְבֵן כְּכֹר אֲלֵהֵי כְכֹר הַחֲרִיף
וְכִיּוֹד אִישׁ כְּכֹרֵי וְכִכְרִים בֵּאוּ שְׁעָרֵן מִנְּכֹרֵה אֲמַרְיָה הַחֲלִימָה נְכֹרֵה
עַבְדֵּי הַלֵּל נְכֹרֵה נַח עֲבַדְכֶם וְהַשֵּׁם וְכִכְרֵר לְפָנֶיךָ אֵין בְּשֵׁשׁ נְקוֹד
וְאִם יִהְיֶה בְּיוֹם כִּכְרֵן שֵׁם יִהְיֶה מִשְׁקָל אַחֲרֵי וְעֵלָּא כְכֹר אֲוֵתֵי אֵלֵיהֶם
בִּידֵי סִיר מִסֵּר הַסִּגְיָה וְהַנְּכֹן לִהְיוֹת כְּכֹר שֵׁם תֵּאֵר כִּי אֵל כְּכֹר תֵּאֵר
וְכֵן כִּלְבֵן כְּכֹרֵי וְאַחֲרֵיהֶם שְׂבָאן הַסְּכִיכֹת עֲלֵיהֶם יִהְיוּ שֵׁם מִמֶּנּוּ וְכֵן כְּכֹר
וְכֵן הַנְּכֹרֵי אֲלֵהֵי הַנְּכֹרֵי נְכֹת נְכֹת וְכֹת וְכֹת וְכֹת וְכֹת וְכֹת וְכֹת
וְאֵין הַמִּשְׁךְ וְכִיּוֹד רְכִירֵי נַחֲמֵד וְכֵן וְיִרְאֵם אֵת כִּלְבֵּי נְכֹתֵיךָ בֵּית
חֲמִדְתֵּי וְכֵן תִּי כִלְבֵּי נְכֹתֵיךָ וְיִשׁ כְּכֹתֵי נְכֹתֵיךָ וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן
וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן וְכֵן
הַעֲרִישׁ הַזֶּה וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם וְיִכְרֵם

שְׂכֵי שְׂכֵי

תמיד למשמרת הבית ^{שמיני} ובטען הזה אמרו רוב הסוחרים הדעת כלומר
אדם לבן ומעביר מהטען וסוזה לבן ודעתו טען אחר נסך בי
נסך עליכם יי' והמסכה יורה כהתכנס ואת המסכת ואת קשות הנסך
אשר יסך בהן טען כלם ההסתר והכסוי ויש למרש פי שקר נסכו הנסל
נסך חרש ומסולי ומסכי יום והדומה להם מזה הטען כי היו ^{שנים}
הנסל מעץ ומחנים אותו והב וכסף ויש למרש עוד מזה ולנסך
מסכה ולא רחי והוא משל על העצה המסכה והמסכת הוא שם
לבגד שמכסין בהן על המטה ואם את היתר הארץ ואת המסכת
כי ערף היתה המסכת במקום שהיו אורגין אותה והכל הסייע ופיר
קשות הנסך אשר יסך בהן שהיו הקצות כמו חצי קנים חלולים ^{ומעשים}
אותם על ראש כל לחם כדי שיכנס הרוח והנה הקשות היו סתר וכסוי
ללחם ועל מרי יבדל ונסל נסך ומסלי ומסכי כי שקר נסכו ^{נסל}
ומסכה רוח ותוהו נסכהם לא יסכו ליו יי' ונסך לא תסכו עליו
מהם בשש נקודו ומהם בחמוש וכבד מתנבוס בחלק הדקדוק
ובלא ישתויין נסיכם והכבד והסיכו נסכים הסך נסך שכו ^{ליו}
ויסך אותם ליו וכבד אחר ונסך אותם ליו טען כלם והדומים ^{להם}
טען יציקה והתכה ועל ואם נסכתי מלכי והנעל מזה נסכתי
מראש והתאר וגם אלהיהם עם נסיכיהם עם כלי חמדותם נסיכי
סיוח טען כולם הגדולה והקצינות ויש למרש מזה ולנסך מסכה ולא
רחי כלום שמשימין עליהם קציעם שלא ברשות שהיו מבקשים
עוד ממרעה כמו שאם לעז במרעה פרעה ולחכות בעל מרמים
נסע כי נסע מלכיש ורחו נסע מאת יי' ויסע אברהם והנה
מרחים נסע אחריהם רוב הטען בעבא הסכך הוקל ויסעו מסכת

מקור כן הקם ושלם נזכר מעט מהנוסף מימנו והוסג אחד משם
והנני שתדל למתכם בשרש סג צדה חלקר יונה השרש הזה
לשלושה ענינים ראנים כי אם עפן אחד כחשר כתבם ל יהודה והאיה
נסה את אבד אשר נסונו אבתיכם ועל נסותם את יו' כי לבטור
נסות אתכם מיר הרב ל משה ול אל תור או ענה המראה הגדול אשר
ראיתם רק שניע כלם האמת בדאות העין בעבור שפשינמה יו'
אתכם בנביא שקר אולי סתירת מה ששמעתם אותו בזו המראה
הגדולה היה המראה אמשר שתשמעו לו אחר שיאמר שהוא שפח
כסותו ובמדרש כי פדש נסות לשון חממות מעטן נס' כלומר
להגדיל ולחזק אתכם בא האלהים אליכם בעטן הזה כי לא נסות
כי לא נסה הנסה דבר אלוך תלמה מיר אם נסה המנסה לרדך אלך
ידענו שתלמה ואנפס ועצור במלך מי יוכל או הנסה אלהים
לא תנסו לכה נא אנסכה בשמחה אנסה אותך והשם נסה
למסות נקיים ילעג המסות הגדולת כלם עטן בחינה ומיר כי לא
נסותי לא בחנתי עוד כלכת באלה למיך לא אדע כלכת בהם ועוד
המסות הגדולת שהיה הקבה בוח אותם ומנסה אותם במכות
אם יעמוד ברשעם אם לא נסח בית גאים יסחיו ויסח
ביהם והנעם העוקר ונזגדים יסחוכינה והנעם ונסחתם מעל
האדמה עטן כלם הרס ונתיעה והשם כמה ושמרתם את משמרת
הבית נסח כלומי שלח יסח אחד נכס וימרד מסודר המשמרה
לככת אל מקום אחד (בה כעטן) ס יהרסו לעלות אל יד כי
הנמרד מהסודר ומהאסיפה כאמן הורס המעמד ונותנו או יהיה
מירשו שלח תסודר דעתכם לעטן אחד רק יהי עיניכם ולבבכם

תחש' והעץ בשבא וסתח' והכבר ויכבישום וינעילום. והשם חלוץ ^{הנעל}
של נעלך' והקבוץ והדרך בעלים' של נעלך מעלתך' ולא נתק' שרץ
נעלו' והקבוץ ^{השם} בעלים' נעלים בגליתם' ויש מפרש' מהענין
הוא של אדום אשכנזי' וישע' נקבות ונעלות בלות ומט' לאות'
וכתובת מים בהל' ונחשת מנעלך' כלום' מדרך רגלך בהרים' יהיה
בהל' ונחשת' אל' שיהיה בחלקן הרי' בהל' ונחשת' ויש מפרש' אותו
מהענין הרי' אשע' כלום' שתהיה ארצו חזקה כאלו היא סגורה בחומות
נחשת ובהל'. נעם' נעמת לי מאד' ושמעו אמרי' כי נעמו' ודעת
לנעך' ינעם' והשם כי נעים כי תשמרם בבטחך' והקבוץ ונעלהם
בעינים' וקבוץ הקבוצות' נעימות בימיןך נבח' והתנאר כל הט' יקר
ונעים' ונעים ומדותי ישראל' הנאהבים והנעימים' ומא' נעמן נאני
נעמנים' והשם במא' דרכיה דרכי נעם' ומא' ובל' אלחם נעמניהם
ענין הנשימות ידוע' ויש מפרש כי נעים כי תשמרם בבטחך' מן והיית
נע ונר בארץ' כלום' אם לא תשמרם בבטחך מהרה יהיו נעים וילכו
לאס' נעמן' נכבלה בו למד הסעל' תחת הנעיון' ובכל הנעיונים
אחד כע' אל' מים המחיתים' וכתב' ל' יונה אפער שהוא שקורין לו
בעת' נעיון' ומפרש' מירשו בו סדר' ול' סעדיה סיר קוצים לבנים
חדים' נער' נערן כגורי אריות' סיר' שאנו והמו' והנעירה בדברי
הל' בחמור כאמרם חמור נער' וכתב' ל' יהודה מזה הערש' כי נער
מנענין קדשו' והוא תאר על משקל יכול' אלמא שנתחלפה התנועה
בעבור העני' וכן כתבו אהרן' ואבי' לשע' נער על האם' את' על דרך יני'
מדינת' ישאג' וע' חצני נערתי' נער כפי' מתבונן בשחר' ונער
בשן' וכתוב' סיר' נער מירותיו ותבואתיו' או הוא מנעל עומד נער

נסעה ועלכה וצדק ונסעה מיד אהיה ויש אונא כי נסעה ועלכה צווי
בתוספת הא קוממו סעו הלך ונסוע ויהי בנסע הארץ אלו והדומים
להם הם פעלים עומדים והיוצאים ויסע את היתר הארץ ויסע עם
הבריה ויש לפרש גם אלה עומדים מיד ויסע עם נסע כלומר
עם הדלתות וכן ויסע את היתר והנסע על צווי נסע ונגלה הלא ^{כפי}
יתרם בס' והנסע הכבוד ויסע משה את ישראל והנסע תסייעי ^{יסעו}
אבנים גדולות מסייע אבנים והשם אבן שלמה מסע נבנה מיד
שהיו מסייעי האבנים שלמות כן ההר ולא שהיו בונים אותן שהיו
מזיחין סבולות רק הסייעו אותן כן ההר וכן כתנו ויסיעו אבנים
גדולות והקבוצ ויטך למסעין ובהקל את מזיחיהם למסעיהם
לבבל מסעיהם סה מסעי בני ישראל והשם בעטן המקור ולמסע את המזנות
וכן קום לך למסע למע השם כלם ענינם ידוע חנות מסע ועדיה שם
כלי מכלי המלחמה וכן פרשו המכרשים וכן אמ' המסע מסע ב
חטו בתרין ליטני וד יונה פרשו מעט נסיעה כמו אבן שלמה מסע
ורל החמת המוסעה ביד לא החגורה כחוב נסק אם אם
שמים שם אותה מיד אם אעלה ובארמית והוסק דשא כן גובה
מיד והעלה נעל ויסגר את דלתות העליה ביד ונעל ^{נעל}
והנה דלתות העליה נעולות ענין הכס סגורות במעוץ ומה ענין
הזה בקרא לכלי שסגורין בו הדלת מעוץ על כמות המעוץ ^{ומה ענין}
ובדמיון וכן בקרא הכבב נעם בעבן הזה על אדום אשליך נעב
ולשון נקבות ומנחות בלתי כי הכבב כאן סוגר האדום ומנעו
ומלבוש כי כן בקרא במקום אחר הכבב בלשון סגורה ויתגורו
ואעם שאמר להיות סוגר שם לבית המאמר ועא ואנעלך

שנוסחין בו' נחר מרמח באש' ושלא נזכר סוּטְלוֹ מהדגוש' אש לא נסח'
וקרוב לטען הזה' נסחה נקטה' והשם מסח נפש' והכבד ונפש בעליה
הסחתי' והסחתם אחת' תביאו הגזום ותסיוחו ותדחיבו נפש בעלין שמלתם
ממנו' וזו' ושנחתו יתיה' כלום' תקימו הקרבן דרך בזיון כשתביאוהו'
נפך נסך ססיר והלוט' אבן מה אבנים יקרות והיא שחורה'
נפל הנופלים אשר נסלו עלין' לא נסל דבר אחד כי נסלה
אימתכם עלינו' ולמה נסלו נערך' וממנשה נסל על דוד' לכן נסלה
אל מחנה אדם' אל הכשרים אתה נוסל ונפל חלל' ונכסלה הלמד
ונסל חלל בתוכה' וכן תי' כד יתרחק קטילין בגוה' או יהיה משרש
סלילים' ומענינו כאשר כתבנו' יהודה מוזס נסלו עד היום הזה'
בקמץ חסף' ובחרק סא הסעל' כי לא יתיה אחרי נסלו' מקול
נפלים' לא נוסל אנבי מוזס' כלום' מוזס' וכך ויסלו מאד בעיניהם' כלם
היו נוסלים וסחודים מאד בעיניהם לנגדנו וכי ראו שנעשתה החומה
על כרחם' על פני כל אחיו נסל' כלום' נסל גורלו' או כענן שכן'
וכן נוסלים בשמך' ונסלן ולא תקומי' כי יסל הנסל ממנו' והימים
הראשונים יסלו' כי יסל לא יסל' בעד השמח יסלו' ותסל מעל הגמול'
חשכה גולה נופלת עלין כלם ענום ענן אחד' וכס אחד מתמרש
לפי הענן אשר הוא בו' והשם הכסד ראו הסלת אתכם' רק המילה
לישרא' בעחלה' וחוד פני לא יסילון' ולא הסול מכל דברין ארצה' לא
הסלו משללהם' וההשעל' ואתנפל לטע' וי' אשר התנסלת' ולהתנסל
עלנו' והשם ומסל בר' והוא כסולת הבר' וזה שנוסל ממנו בכבדה'
ובהא הסקבה' ופיתה מוני' מפלה בקמץ הכא' ובידרי' שמה למפלה
קריה ביורה למפלה' מסלת הארזה' כלום' גוית הארזה מוקום

ורק והנכנס לנערה כחמה אצח כמעט כמעט ואנער האסף בחרק
וינער רשעים כמנה והשם והיה החסן לנעורת וכן במשנה בנעורת
של סשתן והוא מה שמנער ומנמץ מתקן הסשתן ממונו והמעל הכבד
ונער סרעה לכה ינער האלהים וינער יי את מצרים וההתעל
התנערי מעמר ויש מסרש מזה והנער נער כלומי והנער חריף
ודע בן טוב לרע כמו המנער שמנער את הססובת ועא כו נער
אנכי מי שהוא קטן שנים יקרא נער ולמי שודך הקטן לשרת את
נקרא המשרת נער ואעם שהוא גדול בשנים נער עברי והוא נער
את בט בלה ומשרתו יהושע בן נון נער גחזי נער יקומו נא
העברים בנעבי שרי המדינות ורחבעם היה נער מיר לנער בדעתו
והנער נער מיר ערץ היה נער קטן כי בן כד חדש היה כי לן כתוב
ער יגמל הנער ודרך הנער ליתק ער כד חדש ואחזל מיר והנער נער
גדול משנו והקטן שבצאת כמו לן נקרא נער הנער לא יבק
והנעברת לא ירמא והנערה יסה נערות בתולות נערות אמת
ותקם רבקה ונערוהיה והשם רבת ברחמי מעברי מעולם בנערוהים
ובקבוץ הנקבות כיהי בני ישראל ובני יהודה אך עושים הרע בעיני
יי מנעורוהים ומא תמות בנער נסעם ויש מנרש זה כהענין
השני כלומ במיתה קשה נפח והבאתם הבית ונמחתי בן
כלומ שילך בדרך מיארה נוסח באש מחם ויפח באפי כדוד נמו
סיר נמו סעול במקום תאר ורל נוסח כלומ שמעלה הכל כי
בעת הרתיחה תעלה הקודה הכל והנמחה היא הכל אמה או יהיה
נמו סעול כמשמנו וחמ על הסיר והדוד נמו סמי שנוסחין בן
שתעלה רתיחתו וסחי בהרזים האלה לסחת עלין אש ושם הכל

שננוסחין

הזכרים מצודדות את הנפשים ברום באה נמשך אמר כן לפי שהנפש מעונה בענין
הגוף וכן בגעל נפשך גופך ואמר על דרך משל נשבעתי בנפשו וכן אשר לא
נשא לשוא נמשך ונמשך אותה ויש ושלחתה לנפשה כלום שתהיה לעצמה
ולא תהיה ברשות אחר וכזה הכנת הנפש כי סבת הכריתה בהסרד הנפש
מן הגוף ואמר על כל נפשות כעת לא יבא כל הגעל כמות הנפש האדם וכן
מאשר חטא על הנפש על שערך עבדו כן היינה חטא על הנפש
המתאוה שמונעה כן הייך מכל וכל נפש כיתמנהל נפש אשר תגע ונפש
כי חטא לפי שהיא בעלת הרצון והתאוה תלה החטא והמיעול בה וכן נגישת
הגוף כי בשך הגוף בשתופה וכן אמר אל תתעב נפש צדי כלום בדבונם
ובתאוותם לאסור שרץ בנפשו כלום ברצונו שלא ברצון המלך ויאמר
הנפש על הנשימה וההכל שיוצא מן הסה נמשך גחלים תלהט וכנעוהו
פיר ר' אבן עזרא לכן הרחיבה שאול נפשה והנפעל שבת ונפש ונפש
בן אמתך כלום שתצוהו נמשך נין ואת הנץ למיתהו יאמר נין
הוא עוף שרץ בן העופות וישוב אל יד בעליו אשר פירוד בלעו ובעל
העוף פיר אסטור נניב נניב מלח פיר תל מלח וכן נקראת
האבן שמועמדץ אותה לעובדה מצבה ונסל ומצבה וכן נקרא נניב
העם והממונה בהם נניב פלשתים ויתן נניבים בארץ יהודה שעם
עשר נניבים ממנונים ונניבים על העם לבר משרי הנניבים פיר משרים
הנניבים ומרים הרבים חסרה והזכרים לו כתבנו בחלק הרקדוק אומר
משרי הנניבים שהיו עם שרים על הנניבים והנניבים על שאר העם ומלך
אין בארזם נניב מלך פיר בימרי יהושפט לא היה מלך בארזם אבל הנניב
היה להם מלך פיר הנניבים שהיו מעבדו להם מלכי בית דוד כי תחת
ידם היו מלכודוד כמו שכתנו וישם בארזם נניבים ויהי כל ארזם עבדים

שנסם בו וכן עם מסלתו יפלו כל עמם השמים מקום מסלתו הרעשתו
גוים נסם אשת בחמש נקודו טוב ממנו הנסם כנסם טמון הוא הנוה
שמסלת האשה ונקראתן לסי שנותל צות מסלי בשח דבין סיר חתיכות
בשח כלום שנתלן בבשר חתיכות בשר או יראה זה מסט שמנו
ודומה כאלו נופלים והם דבקים בו שלם ימוט הנפלים היו בארץ
הם האנשים בעלי קומה גדולה ונקראו כן לסי שיפול האדם מסחרם
מסנו שהם גבורים כל כך כי לעטן זה נקראו אימים כמעט וכן הר נוסל
יבול פיר גבוה ותלול נפץ כי ראיתי כי נפץ העם מרוממותן
נסנו גוים ומאכלה נסדה כל הארץ והמקור והוא יוצא ונמוץ הכדים
והשם נפץ וזרם וזרם בדר בשש נקודו והכבר ונספתים איש אל
אחיו ונסף את עוללקי אל הסלע ונספתי בך גוים ונבליהם ינסו
ככלי ווצר תנפסם כאבני גזר מנסדות כלם טען סוד ויש מהם
סוד עם השבר והרצוף ושם הכלי שמנסדן בו מסף אתה לי
מסף בצרי ונקראו ואיש כלי מסנו בידו והתאר העצב גבוה
ונמוץ בשורק ונחלם נסודים אל ההרים כצאן ותהי עם המלחמה
נספת והיא מלה זרה כי משמטה נסודה בסלם גדולה או נסופת
בסלם קטרת נחשת אבל נשאר בו הקמץ על דרך היחוד כמו
בגודה אחותה ואחול כתב ונבליהם ינסו יריאן מתגמל ותער
כדה ונספת קולתה כב שאם וכלין יריאן והם כסם דבר
נפץ נמש תחת נמש בשש נקודו ונמש שבנה הנמש
היא וסעמים באבלשן זכר ^{חיה} לרבר בן על הגוף אחד נמש
מחמש המאות נמש שנים כל נמש ארבעה עשר נמש כי
תחטא והקבור ונעל כל הנשיות להמית נשיות ונקבור

מחץ יושב והנפעל גלים כמים ענינם ענין חרטה ושמונה ופיר גלים
נדים כאלו אמר ותהי להשאות עדים בצורות שיהיו חרבות ויהיו לגלים
ואתכל כתבם משרש נץ עטתה כזה הנצו הרמנים ומענינו רל
העדים הבצורות תהיינה גלי אבנים כומחים דשא נצח מנחמים
יות העם לכנח על כלמאת נ"י למנחח לרוד למנחח על הנגיות
ענין חזק וקרא בעל השיר והנגון מנחח כלום שהוא חזק על המלאכה
ושר וקצץ עטה והשם וגם נחח ישראל לא ישרק הנץ בצדי והמסודת
כלי שנת בצדי וכבר כתבנום בחלק הרקח ופי' נחח ישראל חזקם
וכחם וכך אמר נחח ואוריד לארץ נחחם ויז נחחם על בגדי כלום
נחחם שהוא כוחם וחייהם היה כאבי נחח חזק והוא תאר והנפעל
משונה נחחת עקרו נחחת או יהיה שם במא' אמר הזכר ממנה
נחח בפלס גבח ופי' נחחת חזקה ונחות מדת שלא יפדו ממנה כי
הדבר החזק הוא מותמר ויהי עוד לכנח לעולם לכנח נחחים
לעולמי עד נצל ואמרתם נחח בשקל נפעלנו אשר ינצל
אלק' להנצל מפני מלך אשור והכבר המה בדקתם ינצלו נפעם
וכבר אחר והצל לא הצלת את עמך והצלתם את נפשותינו ממות
למען הציב אותנו מידם כאור מנצל משרפה הלח זה אור מנצל
מאש והשם רוח והצלה וענין קרוב לזה ונצלתם את מצרים ונצלנו
להם לאץ משה וכבר אחר אשר הציב אלהים מאבינו ויצל אלהים
את מנקה אבינו והצל לא הצלת עינינו פיר ינצל ראותנו ומראה
עינינו בהנבא באחת המקומות ואם תנצל מפי דבר אמת וההתפעל
ותנצלנו בני ישראל את עדים מהר חרב פיר התנצלנו מעדים שלא
לבשוהו עוד ענין הקסרה והשליכה וגם הענין הראשון בכלל ענין

לרוד והטעם שהוכיח ענין זה בזה הספוק דל לפי שהלך יהושפט בודד הש
ויתר הקדש אשר נשאר בארץ בימי אסא אביו בערמץ הארץ לפיכך לא
כשע ארום מתחת ידו ועוד בימי אץ מלך בארום אץ הנצב שהקים הוא
היה להם מלך אבל בימי יהורם בנו שנעשה הרע בעיני יי מיד מיד בנו
ארום מתחת יד יהודה וימלכו עליהם מלך והנצבה לא יכלכל פיר השו
החולה העומדת במקומה שלא תוכל לזר ויבא גם הנצב אחר הלהב
הוא יד הסכך ^{שהוא} שבממד הסכך להיות לו ד לחתוך בו וכן ולהידיב הדב
פיר ולהעמיד הדב כלב כי במצודה פים היה מתקן כל הכלים האלה
והיה מעמיד בו הדב שהיה מחודד לו ואלט שובו ויתכן רוב אלה שכתבנו
הנה משרש יבב כמו שכתבנו שם דומיהם אלא שאין הכרע צצה
כי נצו גם נעו כי נבא תבא ונא האלף תמורת הא והיה ראוי להיות
תבא בפלס תבא ונא הנח תמורת הדגש ממנה ארץ האבד מלכא
הנוצה גדל כנפים ורב נוצה והסיר את מראתו בנצתה זפור רחל שהיה
קודד סביב הזפק בסכין כעין אחובה ונוטל עם הנוצה שעל העור
ומיר כי נצו כלוב שהלכו במהרה ועפו כאחן היה להם נוצה וכן פיר
כי נבא נבא ויש מטרשים אותומץ התרסום שאם צנומות דקורה
תרב נקן לקן ויתכן שנקרא הנק מזה הענין כלוב שיש לו כח גדול
בנוצתו לעוף ובנצו הרבה כמ שאם המבצתך יאבד נק יפרש כעין
לתיבין והוא עוף שכוון למרחוק בשעה קלה ונקרא בלעו פלדון
ועל הפעל הכבד אשר הען על משה ועל אהרן בהצותם על יי
בהצותו על ארם נהרים והשם אנשי מצותך ומלא אהל פשע
אהב מצה הן לריב ומצה תכונן והנפעל שצי אנשים עבדים
ויצו שניהם כי יצו אנשים כלם ענין מצובה ומלא ערוך תנע

נקב אף אל צהור נקוב ויקב חר והשם אל מקבת בור כלוב אל בור נקובה
שנקרתם ממצה וכן שם הכלי שפוסלני ונוקטני בו האבנים נקרא מקבת
והוא הפטיש שראשו האחד חד לנקוב ולפסול בו ובראשו האחר מים
והולמים בו במלאכת הברז והנחשת וזולתם ותשם את המקבת
בירה ומקבות והגרני ומקבות יצרהו במקבות ובמסירות חוקים
ועני העני נגור ונר ונקבה ועל נקובי ראשית הגוים נקבה שכרך פי יו
יקבנו ויקב בני האשה פירש השם באותיותיו וקלל ועם עני הקללה
ונקב שם יי כלוב מפרש ומקלל שאינו חייב עד שיפרש ויקלל
יקבוהו ארדיום יקבוהו לאום ויקב נוהו פתחום נקד עם
נקרות הכסף על נקד ידוע וכן הבהמות הלכנות שיש בהם כתמים
שחורים או שחורות שיש בהם כתמים לבנים דומות לנקודות
נקוד וטלוא נקדים ונדדים ואת כל העוים הנקודות ולפי שרוב
הבהמות על זה הדרך נקרא החזעה אותם או בעל המקנה על שמם
ומישע מלך מואב היה נוקד אשר היה בנוקדים מתקוע וכן תי
מדי גיתני וכן נקרא הלחם היבש וצמועופש לפי העפוש בלחם לב
וירוק ושחור נקודים נקודים ועתה תה יבש והיה נקודים עשה
לחם ונקודים תי נקודים כסני ונדדי הלל פת הבאה בכסני וכי
האין אל פת בין מתבלת בין שאינו מתבלת שעושין אותה כעני
דשים וכוססין אותה בבית המשתה נקה ונקית דמים לא נקית
נקתות נקני וקה לא אנקד פיר לא יקה את האדם מן העון
מכל וכל ואינן שהוא נושא עק אלא יעניש את האדם כדי ליסרו
ולבטיבו לדרך טובה והלל פירשו מנקה הוא לשבים ואינו מנקה
לשאינו שבים והשם לא יוכלו נקנין נקנין שנים והתאר ובעל השור

זה כי ההצלה היא הסרה מהלוקח אותו נצור עיני יוי נצור רעה
נצרת ערותך נוצר תאנה יאכלם היה יוני נוצרה לנצור יברח
וערותיו נצור מצודה ונצורות ולא ידעתם פיר שמחות ונשגבות מה
אלהם לרעתם והנשאר והנצור כלומר שומר מהשיג אלמן שית וזנה
ונצורת לב פיר שמחות לב כלומר שלא אדם לקחתה ולסתותה רק היא
מפתה בני אדם נצור לשונך מדוע ובחסרון פא הפעל צד תעודה
וכן תי נבייא טר שהדותא נצרה על דל שפתי צווי בתוספת הא ורגש
הצדי לתמאות כרגש מקדש יוי וכן נצרה כי היא חרץ הדגש לתפארת
ומעט הזה ממגדל נוצרים והם הצופים שעומדין במגדל וכן קראו
נוצרים בהר אמרים או יהיו נוצרים מיוחסים אל מקום והראשון נבון
וד יונה פיר נוצרים בחים מארץ מרחק עם מיוחסים אל מקומם
או מיוחסים אל נבוכדנצר וכן מל אהזל תצר שלום יצדחו כאיש
עינו לילה ויום אצורה בקמץ חטף הצדי במקצת ספרים ובריתן
יצדון כלם עטן שמירה ופיר ממגדל נוצרים עד עיר מבצר
מגדל שאינו ליישוב אלא שעומד עם הצופה שם ופיר קראו נוצרים
הם הצופים והנוצרים יקראו קומן ונשמה ציון ועמ' ונצורים
ילינו ונצורי ישראל להשיב כעיר נצורה ענינם חרבה ופיר אהזל
מזה ונצורת לב רל חרבת רעת וכתב כי כן גודדי הפילוסופים ישבו עולם
בחרב שכלם ואמ' כן על האשה הזונה חרבת שכל ועמ' ונצור משרשי יפרה
נצור מטעי נצור טענכ בחמש בקורות ענינם זנק או ענה ופיר נצור נדע
נצור שמלכך האדם הנצור שהוא עתעב שאינו מכליח ומוכיח אדם אותו מו
שבו ומשלים כן אתה השלבת מקצת נקק בנתיק הסלע ונצור
הסלעים ענינם חודי הסלעים נקב ונצור ונצרה נקבת במטין במקש

ואת ואמר זאת על העצם וכולם ענין שבידה וכדומה וכן בדברי ה"ל המספר
גדאש היות וכן אמר אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מברית
שלז מלמטה ומיכודו עלי הקף כי הקיפו ימי המגשתה כתבנוס בעד
קף נקר בנקור לכם יקרה עודכי נחם והכבוד לילה עבדי נקר מע
העני האנשים הם תנקר ונקר את עיניו ושלא נכר פועלו מקבת
בר נוקרתם והשם ושמתוך בנקרת הבור והקבוץ לבוא בנקרת הבור
והוא המקום המנוקף בבור מערה וכיוצא בה וכן אמר התה במערת טעיה
ועני הנקור ידע נקש במועל כפי נוקש רשע מיר הקבה מאנד
הרשע במועל כפי ומועל כפי הוא המוקש לו על דרך ויסל בשחת יפעל
כי נקש ויקש עני אחד והנפעל מן תנקש אחריהם כמו תוקש והכר
ונקשו מבקשי נמשי כלום שמו מוקש יקש נושה לכל אשר לו כלום
ישים מוקש ויקח כל אשר לו וההתפעל מתנקש בנמשי להמיתני
מיר כי הוא מסבב ומתחכם להיותו קשור ונקש בנמשותש מוקש
בנמשי להמיתני ואעם שהוא מועל שמהו פעול מחוב הגילת והתמדת
המוקש והלכירה במחשבתו כמו שכתבנו במלת הנדברים בד כי
מחוב התמדת הבור יקראו בלשון פעולים ואעם שהפעלים וכן יתמקם
על הדלת נרד נרד ומתם בידי הנון נרדי נתן ריחו בחרף הנון
והקבוץ כסרים עם נרדים וכתב ל ינה כי נחם בו כי הוא הוורד ויש
אמר כי הוא המסך וראו בן עזרא מירש כי הוא בשם דומה לכרכום
נשט כי נשע אלהים ענינו שכתני נשא ולא נשא אותם
מיד ולא סבל ונשאתם את אביכם כאשר יוכלן שאת בשאת אותו
שאת עלך חרטה שאוני ואנכי ארצד כלום סבלו כובד מלי עליכם
אעם שקשה עליכם והנחוצי לרד וגמלהם נשאים נושאת כסף

נקי דם נקי נקי כמים נקיים אפוא נכתב בארץ אשר שפכו דם נקי
 ואל תתן שלכו דם נקיא ובאמת דרך בעלי הארץ נשיא נביא והנבעט
 ונקא האיש מעט ונקית מושבותי זאת ונקתה לארץ תשב פיר תהיו
 נקיה מאנשיה ומאין ישב בה כי כלהגונב מזה כמות נקה פיר המגלה
 היתה כתובה פנים ואחור והיה מצד האחד כתוב אלת הגנב ומצד אחר
 אלת הנשבע לשקר ועל שניהם אמר ונקא שיכרת מע העולם ויהיה נקי
 מכל טוב ופיר כמות כמו פני המגלה האחת בפניה האחרת כתובה בארץ
 זו כח' וכן כמין כמותם והמקור מהקל ואתה נקה תנקא ואת המנקיות
 ומנקיותיו מחלוקת בין הכמינו אל יש אומ' כי המנקיות אלו הסנפין
 שהיו כמין יתרות של זהב ועומדן בארץ וגבוהים מעל השלחן ומפנין
 מצולין לסמוך הקנים והם הקשות שלא ישברו במשא הלחם ויש מהם
 שאם קשותיו אלו הסנפין ומנקיותיו אלו הקנים ולזה הדעת נקרא
 כן לפי שמנקין הלחם שלא יתעפש נקם נקם נקמת בני ישראל
 ונקמי יי' כמין נוקם יי' לצרוץ עד יקם גוי אויביו לא תקם ולא תיר
 והשם ונקם ישיב לצרוץ נקם ברית' ונא נקמה והקברך אל נקמות'
 אל נקמות הופיע והנפעל ונקמתי מאויבי' ונקמיה מאויבי' ונקמתי
 את נקמתם כי אם נקמתי בכס' כלב' אעשה בכס נקמה וכן בקשר
 הבית כי נקמתי יי' היא הנקמו בה ונקמו בהם וההתפעל מטע' אויב ומת'
 כלב' שמראה עצמו בהרבותו להרע כאלו לוקח נקמה ומשלים גמול ועל
 טבר פועל מהנוסף יקם קץ' רל תלקח נקמתו מן החורגים אותו וכן ל'
 יקם כי כספו הוא נקף חגים עצמו כלב' יכרתו ראשם ותרג' וערפו
 ותקמיה הערופה רנקיפא והשם כנוקף וית' ונא ותחת חגורה נקפה
 והכבד ונקף סבכי היער ואחר עדי נקמו זאת פיר שברו ונקרו התולע

יש במלה

את כלמיתם הנסה דבר אלכך תבאה בחלקך שן בסנך ואסף בהא וכבר
כתבנו אותו בשדש נסה ובשאת הכחכים כנניהם בשומגמין אתה תש
כלוב/ בהתחזום גמין אתה תשקוטם ותחר לגדום ונשיא בעמך לא
יחר וכי יעשה הנשיא גדבה שנים עשר נשיאים והעננים להתחזום
יחרון נשיאים מעלה נשיאים נשיאים ורח וגשם אין והשם בנסול
הנץ אם יעלה לשמים שיאו מיר גדולתו וחזמתו ישא פרעה
את ראשך מענך כי תשא את ראש בני ישראל ואת ראשם לא תשא
ישא פרעה את ראשך אשר נשא ידו במולך כי נשא אשה להם
מיר אשה להם הארוב וית ארץ אם יתובן משבך אשבוק להנץ ^{אחרת}
לא נשא על קרובו לא הטיל עליו שום דבר חרסה נסה עלינו אור
מנך יי בחלקך שן בסנך ואסף בהא הכל שאתו תבעת אתכם
ומשאתו לא אולם אך משאתו יעצו להריח ובנוח האלף והעלמה
מן ~~השמים~~ משתו יורו אילים גדולתו וחזמתו ומה פרשו יתר
שאת כלוב יתרון הגדולה והתקף היה ראוי לך לולי שעלית משכני
אכרך ואם תשא מבנותיכם לבניכם ולכם כלוב אם תקחו וישאם
בני קיש אחיהם כלוב ויקחום לנשים וישאו להם נשים מאביות
בתים ונשאו ומקחו וקרוך ענן הנשוא לענן הלקיחה וכן ישא בתה
מאת יי וכן במשנה בתוסה נשאת וכן נשתמשו בנטייה שהיא
הנשיאה לענן הלקיחה טולחמף זה טול אתה יין נסך ואני פירות
נשא עלין הגשם הזה הנה נשאתי מנך לא ישא פני כללמר אולי
ישא פני לולי פני יהושפט אני נושא ונושאים פנים בתורה כלוב
נושאים פני הגדולים בתורה וחים מוכחים אותם בעברם עלדברי
תורה ויש מפרש כי חיעכם שזכר עומר במקום שנים כלוב/ חיעכם

וזהב' בהראות האסף בתנועה' נשואותיכם נמוקות' הנשואים מנחם
ונשאתם' את סכות מלככם ומטאי גלולתם תשאנה' בהראות האסף בקר
והכעל נשוא ינשא ומשפטו ינשא' וכן נשוא נשוא נרדף' משפטו
וכבר כתבתי דקדוקם בחלק הדקדוק והשם וינכלו להם לאין משא' משא
לעמה' משא בני קהת' ובהא הנקבה' וכבר משאה' ואשר הוא פ' שם
יבא לשלישי' לא חמור אחד מהם נשאתי' כלום' לא נשאתי עלי
משא' והפעל הרגוש' ונשא אתכם בצנות' כלם והדומים להם בענין
הסנינה והמשא ידוע' וכל הענינים הנכבדים בשרש הוא כלם נכבדים
אחד בענין הנשיאה והנטייה וקל הוא להפריש מעט ביניהם כל אחד
לפי מקומו ולפיכך אין צורך להזכיר כל הענינים בעני עינאם' שאי
בני' שא נח כלל' נשאת ת' בעיני כל דומיה' בנוח האסף' לא תשא
שניע שוא' לא תשא את שם יוני' ישא בזום ההוא לאמר' לא היה
אובש מיד' ישא השם בשבונה' כל אשר נשאו לבן' ונשאת לבן
ישא משלו' נשא במין זה המשל' ישא מדברותיך' מיד מדברותיך
שמות לו' ישא תמיד במין' ואב' תורה צוה' לעו' משאה' משאת כס'
מנחת ערב' ונשא ענף ועשה פרי' כי עץ נשא פרי' וישא עינו
ורא וישא יעקב עינו' וישא עינו ורא' וישא רגליו' ותשאן קולן'
ותבכינה עוד' ותשינו עליו נה' בהעלם האסף מן הכתיבה' וישא עט'
קולו ויבך' ישא כתוף וכנור' מיד' ישא קולם כקול תוף וכנור' או כמו
שנשאים קולם החוללים עם התוף והכנור' ונשאת תעלה' מיד' תשא
התעלה לשם ית' או תשא קול בתעלה' או כמים' וכן ישא מדבר'
ישא קול' ואמין הוא נשאת את נפשו' את מחנה עיניהם ואת משא
נפשם' בנשאי ידי אלהיך קדשך' ונא בהעלם כבעלי' הוא' ונשו

המשא אשר חזה משא אשר יסרתו אמן במשאות שוא ומדוחים נקרא
הנבואה משא שהיא נשאת בפי האדם וזה אומר לירמיהו מה משא
ידי לא היה רעתם לנבואה אלא כלשון כבוד ומשא כמו משא בני קהת
כי היה דבר ידי להם למשא כבוד וידע נסתרות גלה מחשבתם לנבוא לפיכך
אמ' כי המשא יהיה לאיש את דברו כלומר דברו של אדם יהיה משא
כי הדבר נשא בפי לפיכך נקראת הנבואה משא ואתם תהפכו דברי אלהים
חיים ויהי כותם בולשון כבודות והפעל הכבוד עוד והשיאו אותם עץ
אשמה והוא יוצא לשלישי והשיאו כל ישראל אל העיר ההיא חבלים
והשם בענין המקור למשאות אותה משרשיה וע' וישאם דוד ומנשי
מיר ושרתם וכן המשאות החלה ועל בית הכרם שאו משאת וכן כמעט
ישאני ואשר הוא מעל עומד ותשא הארץ מסנן וכן ישא בשיחי מענני
ויתכן שנקרא השדמה כן לענין הלב הנשא למעלה וכן במשנה מעיאו
משורות ומשד שיהיה שאת או ספחת שאת המכונה היא מענין זה
ענין שדיפה כמו שאמ' ידבת המכונה היא שהוא ענין שדיפה והנכון להיות
מהענין הראשון לשון הגבהה וכן מיר הכל בספרא שאת זו שאת בהרת
או בהרת ספחת שני לבהרת מראה עמוק שני לשאת מהלשון שאת
מעגהת כמראה ים שהם גבוהים ממראה החמה מה לשון עמוק עמוקה
ממראה החמה שהם עמוקים ממראה העליונה לשון ספחת טפלה
שני ספחני נא אל אחת הכהנות לאכלת לחם נשא הגמעל
מזה נשאו שדי נק' והכבוד הנחש השיאוני השיאוני יכלו לך אלת שיאו
את נסעותיכם אכן השא השאת לעם הזה אל שיאו לכם חזק יהו'
עלם והדומים להם ענין ההסתה והסתוי וע' להשות גלים נצוים בסתח
ההא והשין גאשה ויש ספרים מדויקים נקוד בהם להשות' הלמר מתוח

נושאים פנים בתורה אבל אתם מחללים אותה והשם כי אין עם אלה
עולה ומשוא פנים ומקח שחד כי החוטא והמתבייש נופלים פניו כמו
שאמר ולמה נסלו פנק והמסבד לו פנים כאילו נושא פניו שנסלו וכן
לא ישא אלהים נפש כלום לא ישא פני הנפש שימלטנה מן המית
וכן בענין המחילה והסליחה שא לא חטאתי שא לא פשע אחיך
ונשאתי לכל המקום בעבורם הלא אם תטיב שאת כלומר אם תטיב
מעשך יהיו לך כפרה וכן מיד אהיה מזה יתר שאת והוא תפלה לאלית
שיגביר הכפרה על העון וזו היא הברכה שברצון שא לא לפשע עבדי
אלהי אביך אשרו נשוי פשע ובא על דרך בעלי ההא וסליחת הפשע
הוא נשיאתו ונטיילתו מעל האדם והנפעל ונשא כל אשר בביתך ונשא
בם את השלחן נשאת נשא לנו נשאת תאר לתשורה הנשאת אבל
נשא לבבנו מהכבוד ואפשר שיהיה גם כן נשאתי פנק שם מן הכבוד
בפסם יושבות על מלכות ועם התשורה במה ותכא אחריו משאת
המלך בפתח ובדרי ארוחה ומשאת השלחה והקבוצ וישא משאת
וכן התחמה לאל את משאת משה ואת ראשית משאותיכם
וכן חידם מלך צד נשא את שלמה בעדי ארזים מהכבוד ובא
נשא לנו נשא את שלמה בקמץ כרך בעלי ההא וכן רכא לארץ
חיתי מיד נשא את שלמה נשא אותו וסכל אותו וכלכלו באלה
הדברים והנפעל עור הדברים והנשאים ועל כל גבעה נשאה
והתפעל מתנשא לאמר ותנשא מלכותו ינשא להעמיד חונן
וינשא לניני כל הגוים והפעל הכבוד וכי פשא ממלכתו בצד
מתנשאים את היהודים וינטלם וינשאם ינשא והוא אנשי מקומ
וענין ובענין הנבואה נשא טלעין המשא הזה משא מיצרים

נושה המלוה והלוה כי הקשר מפרוד ביניהם וכשחסר הקשר הענין
מורה' וכן שובר יקרא הקונה והמוכר והקשר והענין מפרוד ביניהם
וענין לנושה כאשר נושה בו אחר שובר כמלוה כלוה לפי שהאחד
דוצה בו משאת הכסף והאחר משאת הכל' ולרעת התרגום התאר
מזה נשה נשים' שתרג' ונשים משלו בו' וכמר' חובא שליטין בהון'
והפעל הכבד כיתעה ברעך משאת מאומה' ויש לפרש מזה כי ישה
לך לזה מעוק' וכן פיר' ועשא בו אלה יחייבנו השופט שבועה' לא ישיא
או יב בו' נכתב ונקרא כבעלי האלף כלומר לא יהיה לנושה שיקח
ממנו' וכן ישיא מות עלינו' והוא בחסרון האף' כמו שמן ראש אליבא
ראשי' ויזי' חפץ דכאו החלי' כלומר' שיהיה המות להם כנושה שיקחם'
והשם נשי' ושפרי' את נשיך' וכלא' משא כל יד' משא איש באחי'
כח את המשא הזה' ועל דרך נקבה משאת מאומה' והקמץ בערבים
משאות' ויתכן' כל בעל משה ידו' שם בפלס מטה' גיד הנשה' אמרו רז"ל
כי נקראו לפי שגשה ממקומנו ועלה' כלומר' כאילו שכח מקומנו וסר לנו
ממנו' והיה נכון' לפרש גיד הנשה' גיד הנבסק' מן נשתה גבורתם' והיה
גם כן' הוא מזה השדרש' אמלא שטוב הוא לחבר נשתה גבורתם עם ונשתו
בשרש נשת' ומלת נשים' וכן נשים נשיך' כתבנו אותו בשרש אנשי'
נשיך' אם ישך הנחש' בחלם ונפתח אחריתו' כנחש ישך' ונקמץ
מיננו ההפסק' אצוה את הנחש ונשכס' הנושכ' בשניהם' והכבד ונשכו'
אתכם וינשכו את העב' ולפי שהרבית הוא כאלו נושך את האדם נקרא
נשך' נשך כל דבר אשר ישך' והכבד לא תשיך לאחיק' והשם נשך' כסף'
נשך' אכל' בשש נקודות' ומלת נשיך' עובר לשלישי' כי המלוה הוא נשיך'
והכסף או אכל נושך' כמו שאמ' כל דבר אשר ישך' והלוה נשך' ורז"ל

והיא נחה על משקל פמשות ולואת הקריאה יהיה משרש שאבה
ומשפטא להשאות כאשר כתב במקומו בספר ישעיהו והשם השארתי
והשבר ופלא הדימה פנק למשוואות הכלתם למשוואות ומא תבסה
שנאה במשאון ענץ חרבה ושמונת נשב כי רוח חי נשבה בו והכ
ישב רוחו יולו כמים וישב אותם אברם ענץ ההכרחה והדיחוק נשב
או השנה ירו ונבאם ולא השיגו את ימי חי אבותי פן ימהר והשיגנו
כי יחס לבנו והשיגו והשגתם ואמרת אלהם כי השגתשע ואין משיג
אלמו כלם ענץ ההדיקה וההגעה והשם כי שיה וכי שיג לו כלוב ענץ
ישלו עם אחר או השגת אויבין במלחמה שיג עם בחסרת הנץ כמין
שיא כן יעלה לשמים שיאו וכמוהם ואעפ שנכתב בספר ותסג ולא
תפליט כלוב תגיע להרין ולא תפליט אותורק תפיל אותו נשה
נשיתי טובה ובא המקור באסף ונשיתי אתכם נשא צור ילדך תשי
היוד במקום הא לבד המעל ומשפטו תשה ועיקרו תנשה והנמעל לא
תנשי מיר לא תנשה מומע ומיהענץ הזה בארץ נשיה והוא מקום
המתים כי הם נשכחים והמעל הכבר כי השה אלוה חכמה כי ישה לן
אלוה מעונץ וכבר כתבנו כי נשני אלהים בשרש נשש ויש אומ
שהוא מזה השרש מהרגוש והסתח ותחת חרץ ועי לא נשיתי ולא
נשו בי והוא כפס הדבר וענץ ובסל לא בקשתי את מהם וגם הם ל
נתנוהו לי מעינכם או לא נשיתי את בהם וגם הם לא נשו בי כי
המלוה הוא קשור בבית הלוה בלא בית וכן בנושה כאשר נושה בו
ונשא בו אלה להלאותו ונכתבו כאשר נושא בו ונשא בן האסף במק
הא ובא בלא קשר הבית הוא חסר הקשר והענץ מורה עליו כל
והנשה בא לקחת או כן מעשי מיר מעשים כי ואינגו רחוק שיצר

נקודות ושבעתי נדודים עדי נשף יחשכו כוכבי נשכו כלם ענן לילה
ויש ממרש מזה נשפת ברוחך וכבר פרשתי מהנשף ועד הערב בשמש
מחר ודעת הכל כי גם כן יקרא נשף תחלת הלילה כשמתיחיל החשך
ותחלת היזם כשסר החשך ואם על זה הטעם מהנשף ועד הערב כאלו
אל מהבקר כי גם הוא יקרא נשף ואמר אה' רב אשרי תרי נשמי הו' נשף
ממנו ואתו ליליא נשף ליליא ואתו וממנו ואת העשף בשודך ובחולם
וינשף ועודבי עוף שהוא עף בלילה נשף והחייקה בו ונשקה לו
צדק ושלוש נשקן על דרך משל שפתים ישף וישקן איש את רעהו
ויכל על צדדין וישקהו ישקני מנשיקות מיהו' אשקה נא לאבי ולאמי
ותשק ידי לפי ועל פיך ישק כלום להודותו ארע' בוקן עמשה לנשף
לו' ובקצת ספרים מדוייקים אשקה נא לאבי בקצף חטף והוא לנשף
פעול' ובמקצתם בחטף טתח והכבד משיקות אשה אל אחותה כלום מגיעות
כאלו נושקות זו לזו' וכבר אחר נשקו בר' ונשק לכל אחיו לנשק כלכר
ולבנותי וע' אל נשק בית היער בחמש נקודות ומסדת אחר מצאתי
כל נשק בשש נקודות בלג' ירח מנשק ברום' והמה מביאים איש מנחתו
וחברו סכותה לראשי ביום נשף ועיד מבצר והנשף כי בנשף יבערו אש'
בנשף ומגן וצנה הוא כמו זין' והטעם ממנו נושקי רומי קשת כלום נושף
כלי זין' וכן נושקי קשת מימינים ומשמאלים באבנים ובחצים ובקשת'
ולדעת המתרגם כן ועל פיך ישק כלעמי כלום יתפשו כלי זין' נשף
ואש נשקה ביעקב משקלו נפעלה והכבד ובערו והשיקו אף ישיק ואפה
לחם עענם הבערה נשף את הנשר הגדול בשש נקודות על כנפי
נשרים פיר' אם הייתם על כנפי נשרים שנשמדתם מכל נשף כי הנשר הוא
יעוף גבוה מכל העומות ונשף אמרוחין על כנפיו לשמדם כמו ימרש

אמרו שהוא אזהרה ללוא ועא לעשות לו נשכה ויפקח ביום ההוא
אנשים על הנשכות הוא כמו לשכה לשכות נשך ונשל הכרול כי
ישל ויתך אלה הם עומדים ויוצאים ונשל גוים רבים כי ישל אזה נכסן
משפטן ישל בדגש וביא הנח תמורתו כמו ויזר יעקב נזיר ועוד נכתב
בשרש שלה של נעליך בפלס גש פגע בו והכבד וינשל את היהודים
ענינם ההסרה והנתיחה נשם ואת כל הנשמה החרים כל אשר
נשמת רוח חיים דומה כי כל רוח בעלי חיים יקרא נשמה ולפיכך נסמן
אל רוח כלום כל שיש לו נשימת רוח כלום תנועה וכן ויהי חליו חזק
עד אשר לא טתרה בו נשמה ונתבטלה תנועתו ונעברה נשימתו
וכן ואני מעתה לא יעמד בי נשמה ופח אין בי אבל המאמר ההוא על
דרך ההפלגה שהרי היה מדבר מנשמת אל יתן קוח על דרך וברוח
כל צבאם ונשמת מרי יבאה ממך כמו דבר מי כי הדבור בנשימה
ופיר מברי קבלת אלו הדברים שרבות וראו בן עזרא כתב כל אשר נשמת
רוח חיים באפיו שב אל האדם כי לא מבינו נשמה חוץ מנשמת האדם
ורבים אמרו שנקראת כן בעבור שהיא כן השמים ואם הם שני שדש
נמצא כמוהם רבים ואת התנשמת ואת הקאת עוף מכיני העונות
אמרו נקרא כן כי כל רוחה אותו ישם וכתב רש"י שהוא הנקרא בלעז
טלמא או בואוטה וגם כן זה השם בשרצים והחמט והתנשמת וכתב
רש"י כי הנקרא בלעז טלמא נשף וגם נשף בהם וייבשו נשפת
ברוח ענין הדיחוף והנמיחה ויקומו בנשף לבא אל מחנה ארם ובטרום
יתנגסו רגליכם על הדינשף כלום על הרי חשך ולפי שהליטה חשך אמ'
נשף ועין נואף שמרה נשף קוצמת בנשף ואושעה מאחרי בנשף
נשף חשקי בנשף בערב יום ויכס חור מהנשף ועד הערב בשש

את הכסף כחלב תתוכני והמקור השלם לסחת עליו אש להנתק והעם
כהתק כסף בתוך מור ושלא נזכר מועלו ממנו כן תתכו בתוכה ענינם
עני יצקה והרקה נתן נתן אברה מתנות ואויבי תתה לי ערף
בחסרע הקצוות שלא ממנה בעברי כי יתן איש אל רעהו ויתן את ידו
בתנה ראש ואנחנו נתן לך בפתח לגזרות מעל ונתנו את בנותינו
הליועץ למוכך נתקד אשר יי אלהיך נתן לך ונתן את אלהיהם
ותן זרע ונתן אותנו על כל ארץ מצ נתונים המה לנו תן לי הכסף
תנה את נשי נתנו את ארע הקדש החשה אשר נתת עמדי ויתן יד
תנה את ידך וכל בני המוכך נתנו יד תחת שלמה מצרים נתנו יד ונתנו
תן ביום תת יי לתת לך לתת שם את ארע האלים מקור בתוספת
נו והתאר וכן הנתונים שנתן חוד והשרים לעבודת האלהים והנסעל
כבוד הלכנו נתן לך והיא לא נתנה לו לאשה ונתנה לך גם את זאת
ונתנה לנערים ההלכים בדגלי ארע ונתתם ביד אויב תבן אץ נתן לע
ותבן לא יעתן לכם הנתן תנתן ושלא נזכר מועלו מהכבוד וכי יותן
מים על זרע והעם מחר ומתן וממונו תרומת מתנם ובהא הנקבת
עבודת מתנה איש כמתנת ידו ומלא ואתנה לך מתנת מתנת אלים
היא ענינם ידוע נתן נתן נתנו נתית עני הריסה כמו נתנו
נתן כי נתן את מזבח הבנעל יתבני סביב את מזבחתם
תתבני גם אל יתבן לנבח ותתבני הבתים כעקל ומשפט להרגש
מלתעות כמירים נתן יי לנתוש ולנתוש הנתונים אל הסוללות
והנסעל והצורים נתנו ממנו וכל ערוז נתנו ממני יי ממני חרוץ אפו
והכבוד אשר נתן חוקיהו אביו ונתתם את מזבחותם ונתנו ומתן
ושלא נזכר מועלו נתן מזבח הבנעל ושלא נזכר מועלו מהנוסף תנור

א

כנפיו יקחהו יעלו אבר כנשרים כיד הגאון ר' סעדיה זל"כ הנשר לוי
שנים יעלה מאר על כע רקיע השמים ויקרב לחום השמש וסוף אחת
עצמו בים מרב חמו ותמרט ותחדש ויעלה אבר וישוב לימי עלומין
וכן יעשה כל עשר שנים ובעת המאה יעלה כמנהגו ויפול בים וימו
שם נשך אם יתגרם המשור על מכתו שמנו אותו מחסרי הנט
על משקל מבוט אעפ שזה בחלב וזה בשורק למה שמצאנו במשנה
אף הנשרות של בעל הבית ועוד אמרו לכוות הנשרים מסכת בנשרים
וכן המשור יקרא בערבי מנשאר והוא הכלי שקורין והוא הכלי שקורין
בלעז שורא והנפעל מזה וישר במגרה היה משפסא וישר השץ דגוסה
במלס ויש אברהם וביא הנח תמורת הדגש כמלש בא גם כן בוידר יעקב
נזיר נשת נשתה גבורתם לשונם בכמה נשתה הדגשות מפני ההגה
לתפארת והנפעל ונשתו מים מיהים כלם טען המסק הדבר ואבר
נתב ימלס נתב לאסו נתב לא ידעו עיש הדריכע בנתב מנת
ודך נתובה אל מות ההא רמה והיתה ראה במופיק ובהא הנקבה
ובמים עזים נתובה נתבו נתיבתי מנע תתך מנתכותם והקבוץ לא
בנתכות לא ידעו אורכים ענינו כמון דרך נתח ונתח אורתון
לנתחין ונתחיה לנעמיה לשעם עשר נתחים נתח לנתחין אסף נתחיה
אליה כל נתח טוב בסגול הטען ויש ספרים בערי עטן נתחים ואברים
ידוע נתך ותתך עלינו ויתכן כמים שאגתי ולא תתך חמותי
בירושלם כן תתך חמותי עליכם והנפעל ומאר לא נתך ארצה ער נתך
מים עליהם כאשר נתך אמי וחמותי על יושבי ירושלם ונתכותם
בתוכה חמות ירי אשר נתכה בנו וחמותי נתכת חמותו נתכה כאש רל
כדבר הנתך מפני האש והכבד והתכתי אתכם התיכון עבדיך ויתכון

ותשם יי' מעל ארצותם' ונטעתי אתכם ולא אתוש' לטעוש ולטעוף
והנמעל לא ינתש ולא יחרס' אם ינתשו מים זרים' ושלח נזכר מועלו'
מהכבד ותחש בחמה' טענ כלם העקירה' אבל אם ינתשו מים קרים'
קחב טענו כמו ינטשו בטית' כי הטאת והתין ממורכח אחד ויבאן
בעטן אחד כמו טעה ותעה' וכך ונתשתי אתכם ואת העיר אשר
נתתי לכם ולאבתוכם מעל מע' כעטן ונתשתי בתו' ובן
ארבע אותיות הביאר יונה וכתב הנשתון ופי'
כתב המסורש והיננו לשע' עברית כי אם לשע' ארצות'
נשדמה אות הנון בסוף ונתחיד אות הסמך בעה'
סס וכדמור יאכלם סס' הוא העש האוכל בגדי הימור'
סאה ויהי סאה סלת בשבא הסמך' וסאה סלת בשקל'
בסמך חסף הסמך ההא לסיכץ הנקבה ולמד הפעל נמלה ונחמה
תוי במלת סאתים' ונעלמה ממען ההא נץ שנה בשנים' ויתקלוב'
כי ההא בסאה שדש והוא למד כמו ההא בשנה ואין בה סיכץ נקבה
ואעס שהמלה בנקבה' ויתכן עוד' כי ההא בשנה לנקבה ולמד
הפעל נמלה כמו שכתב בחלק הרקודק' ועננה שהיא המדה הידונה
אזכרם שלוש המדה הנקרא כמו כן האימה' ומלת בס אסאה בשלוחה
תרחבה' מעטן זה ואפשר שהיא שם במקום סאה' ונכסל בן המא
והעין והא שבסוף למד הפעל כמו יפית מכני ארס' שהוא מגודת יפה
ונכסל בו הסא והעין והיור שבין הפא והיור למד הפעל' ועוד יש לוגי שהוא
מקור מבטן הרגש רל' במורה ונכסל הסא לבד כמו שנכסלה במלת ורוץ
שהיא משרש ורף כאשר כתבתיו במקומי' והחלק הראשונה עץ הפעל
והאחרונה מתחלפת בהא למד הפעל ומלת המלה בטעמלה' סאן

וכירים יתקן כלם ענין שפירה והרסה נתקן ממש אתקנך ועיקרו
 אתקנך והגון נוספת ונתקן וכרות ונתקנוהו מן העיר ודגש הקוף לתבא
 כדגש מקדש יי' והנסעל ולא נתקן שדך נעלו נתקן כמות רגלי הכהנים
 וכוותי נתקן ורעים לא נתקן לא במהרה ינתק כאשר ינתק כתיב הנעמו
 והכבר נתקן מוסרות ומוסרותך אנתק ונתק את היתרים הלא את
 שרשיה ינתק ושדך תנתקי וכבר אחר עד התקנו אותם התיקם
 כבא לטבחה ושלא נזכר מועל הנתקו מן העיר כלם ענין עקירה
 ומה ונתקן וכרות והוא מר שביצין תלושים ביד עד שבפסקו חוטי
 שתלוין בהן אבל נתונים בתק הכיס והכיס לא נתלש נתק הוא
 בשש נקודות שם נגע שהוא במקום שער ומירשו שהוא כתם שחור
 ואפשר להיות מזה השרש אתיק אלפני אתיק ודגש התין לחסרין הנ
 הנוספת כי יזכרו אתיקם ואתיקהא כמה וכמה ת' ענין ויות' נתק
 ויתר ממוקומן ראה ויתר גוים מתוך אסורים היתר אגודות מוטה
 וכבר אחר קחב ^ש לנהר בהן על הארץ וכתב אהל מזה ויתר
 גוים ועל שבעה אומות הוא אומי שקפצם והגלם מארצם וקמו
 מרתל יש להם סברא זאת ואמרזו מאי משמע דהאי ויתר לישנא
 דקמיצא הוא דכתב לנתר בהם על הארץ וכתרגו לקמצאבהט
 וענין לנתר כתרגויו ענין הדלוג וההעתקה כן המקום שעומד בו
 וכן כלם הנזכרים ענין הסרה והעתקה מהמקום ומזה הענין אם
 תכבסי בנתר והוא בשש נקוד' ונקרא כן לפי שמעביר הכתם ומסיר
 ממוקומו ויש שפרשו בו שהוא שקורין לו בלעז אלום שמלבנין בו
 הצמר ויש שפרשו שהוא העטר שרוחבים בו הראש ומקין בוכל
 תר' נתק ונתש את ישרא' וערים נתשת ונתשתו אשרך

והקמת הדבר ור יונה חלק השדש הזה לשלשה גענים והשיב על ר יהודה
שכתבם כלם ענין אחד ועל דעת ר יהודה ונכוחה כי הם כלם
ענין אחד כי אשר נכלאו בעיני ר יונה להודיאם מענין הקבוב וההקמה
כמו וסבותי אע ליאש סובב סובב הרוח ואתה הסבות את לבם והסב לב
יגלך אשר וכל אשר חדר עליהם עוד לא ימלט אחד מהם מענין הסבוב
וההקמה ומה שאמר עד שהמלך במסבו ראש מסבי שהוא ענין אחר
מענין הסבה ממה שאמר רמל לא יאכל עד שיסב איני יודע כי ההסבה
בלשון רמל הוא לשון סבוב והקמה כי לפי שהיתה ישיבתם ואכילתם ושתייתם
במסבה שתייה דרכם לישב על המראכל ועל המשתה סביב סביב ובעת
אכילתם ושתייתם היך נסמכים על כר שמאלם דרך השיבות קראו
גם למסבה הסבה ותרע כי לא קראו לשום סמכה הסבה כי אם בעת
המאכל והשתייה שדרכם לישב סביב סביב וכך תרג וישבו לאכל לחם
ואסחרו למיכל לחמה סבא ונסבאה שכר זולל וסובא אלתה
בסובאי יין ונסבאם סבואים והתאר מובאים סבאים ממודבר כלוב
שתויים ושכורים ונקרא על שם זה יין סבא סבאך מהול במים ולמיכך
קראו למוכר היין סבא כמו שאמר בעל השיר אמת כל האנוש נמכר
בעולם לבד מסובאים הם הנבלים אשר לקחו מעט כסף וכוון במיזהב
למלאות הנבלים וכך אמרו רמל למוכרת היין היא מסובייתם דמסרא
מפתחא לגויה כוש וסבא וסבאים אנשי מדה שם אומה מבני כוש
ויש למרש כן מובאים סבאים ממודבר סבך סירים סבוכים והשם
מאחז בסבך ונקרא סבכי היער ומא בסבך עץ הבית נקראת בחטף
קמץ ומא עמה ארזיה מסבכו הבית בעבא ופתח ויש ספרים בעבא
לבדו והנסרד ממנו ואעם שנכתב בשין תחת שובך האמה ודגש

כי כל סאתן סודאן ברעש ענינו לפי מקומן צער וצרה וסאתן שם בפלס
שאון וסאתן פועל בפלס שותן ואהאל פיר מוצא של נעמלך שדי סתק
ומלשון רחל מסאני אומרי אומי כי כל נעל נועל ברעש ושמולותין
מגוללות ברמים תהיה לשדפה ואומי זה על סעוריה וית כל מסכהון
ומתנהון ברעש סבב וסבב בית אל סובב סובב הולך הרוח ובהננה
אות הכפל סבונגם סבונגי סבו ציון והקיפוא קחי כנור וסובי עיר
יסבו על רבין והנה תסבירה אלמתיכם וסבותי אנו לואש את לבי
והמעל הכבד הסבות את מלכם והסב לב מולך אשור עליהם אחרי הסבו
אותו הסבו אלי מסבות שם ויסב אלהים את העם ויסב חזקיהו פנו
אל הקיר ובה ויסבו את ארץ אלהי ישראל ברגש הסבך והבית ושלא
טבר סועלו ממנו על כמון יוסב והוא כת' בואו ורגש ופלגי עליה יוס
רפה ופעל הרגוש לב עבוד סבב את פני הדבר ופעל כמד אחר יסובבו
על חומותיה יסובבנהו יבוצנהו נקבה תסובב גבר והמשיח כנסת
ישראל לנקבה מבקשת בעלה כמ' שנ במקום אחר ובקשו את יורא
ותרוד מלכם והנמעל ונסב הגבול נסבו על הבית ונסבו בתוכם לאח
ובה מוקל ורחבה ונסבה ומשפט המלה ונסבה כמו ונסבה אסר גת יוס
לא יסבו בלכתם ויסב מעליהם ויסב מאיבם ותסב המלוכה והשם סביב
סביב והקבוץ בלשון זכר וסביבין נשערה מאר' אכלה חרב סביבין ואכ
כל סביביה ובלשון נקבות סביבות שניו אימה ועל סביבותיו שב הרוח
ובהבלשת אות הכפל כי היתה סבה מעם ירי ובהוספת נן כי היתה נס
או הוא נפעל עומד והוא הנכון כמו שכתבנו בחלק הרקרוק והשם ע
ובהוספת מים מסב קלע וחבורו עד שהמלך במסבו ראש מסבי והק
בלשן נקבות והוא מסבות עטן כולם וכל אשר הם מזה השדש ענן סבוב

השער לסגור בחשך' וסגור דלתך בעוקד' סגור הדלת והנפעל נסגר לבא הלכא
תסגר שבעת ימים' והפעול סוגרת ומסוגרת' ועלך נזכר מועלו ממנו סגור
כל בית מבוא' וסגור עם מסגר' והשם להרביח ממסגר אסיד' והוא שם
בית הסהר' והקבוץ בלשון נקבות ויחגרו ממסגרותם' ושם נביא ויתנהו
בסוגר' והוא שם הכבל' וית בקולרץ' ונא בתוספת מים בתחלה ורצון
באחרונה' ועשית לו מסגרת' שמה שהיא סוגרת תוך השולחן' וכבר
בארנו אותו היטב בעדש זה' ונא ואקדע סגור לבס' אל על השומע
הסוגר לבס' שלא יבינו ועלם ישיבו' כמו שאם השמע לב העם הזה' והפעל
הכבד' והסגיר הכת' את הנגע' והסגיר שבעת ימים' אל יעמידנו סגור
שלא ירחנו אדם וגם סגור היה שלא היה יוצא בין העם' ועל לב
תסגיר עבד אל ארצו' ולכו הסגור ביד המלך' ולא הסגרתני ביד אונן
היסגורני בעלי קניינה בידו' ובו מעל כבר אחר סגור' להים הים את
אויבך בידך' אשר סגורני י' בידך' יסגור י' בידו' ענן כלם והדומים
להם נתיבה ומסורה' ואעכ לא ימלט מן הענן הראשון כי קרובים
הם בענן' ועל לא יודע סגור תחתיה' הוא הזהב הטהור והנקי' וכן אמר
זהב סגור' כלומר מטאור ומזוקק' ואפשר שיהיה הזה מהענן החרש
והמסגר' אל האנשים הגדולים והחשובים' וכן יקרא לחשוב מכלי המלחמה
סגור' כפי שמה' והרץ חנות וסגור לקראת רודפי' ויש לסרש וסגור י' מהענן
הראשון' כלומר סגור לקראתם שלא יעברו וירדמו אחריו' ומהענן הראשון
עוד שם בסוף הלמד' דלף טורד ביום סגור' אל ביום המטר שיהיו בני
אדם נסגרים בבתיהם שלא יוכלו לבאת מפני המטר' סדרן
סדרן עשתה ותמכור' שלשים סדיני' הוא כמות הלילה הסמך לבשר
עשוי מפשתים' ויש מהם עשויים להתעטף בהם ביום' סדרן

הבית לתפארת ופעל שלא נזכר מועלו על גל שרשיו הכל ענין הסתבם
והסתעפות ועקר הלשון הנקרא כן הענק והסעוף למי שהענפים והסעופים
נאחזים ונקשרים ומעורבים זה בזה וכן נקרא בלשון רז"ל הדבר הנאחז
והנקשר ומעורבב מסובך כגון שאם תחת דבר נסובך וזולת זה מה ש
בוה הענין ומה ענין הזה שבכח מעשה שבכה ואע"פ שזה בשען וזה בסמך
אחד הוא כי דומה קו העבכה זה על זה לענין או לסעוף הנקשר והנאחז
אחד על חברו סבך עונותיהם סבלנו ומכאובינו הוא סבלם והפעל
מכנין הדגש אלופנו מסובלים והתפעל וסתבב החגב והשם לכל סבל
בית יוסף בחמש נקודות הסירותי מסבל שכמו וז"ל נשאל סבל שם
במלך שבת וז"ל עם הא הנקבה סבלה והקבוץ סבלות מירד
למשן ענותו בסבלותם וז"ל עול סבלו הבית בקמץ חסף וענין הכל כבוד
המשא וטענתו על הכבד ופיר' אלופינו מסובלים ר"ל שורינו חזקים
לסבול משאם ועבודתם או פיר' מסובלים לרב הבשר והשומץ שהיו שמנים
הרבה ובעלי בשר כאלו הבשר והשומץ עליהם למשא ופיר' וסתבב החגב
ר"ל שאם החגב שהוא עוף קטן יסתבב עליו אם ינוח עליו שלא יוכל
לסבול אותו ויהיה עליו למשא אם החגב סגור אם יסגור לו וישתחו
לבוש עץ יסגור יתר וישתחו וסגור והייתם לי סגלה וסגלת מלכות
ענין יחוד הכסף והזהב והאבנים הטובות באוצר סגן והסגנים לא
ידעו אנה הלכתי ויבא סגנים כמו חמור מיר ויבא על הסגנים כמו חן
על החמור והם השירים והגדולים ובלשון המשנה נקרא משנה לכת' גרופ
סגן סגן הכהנים סגור והרבת סגור אחריו סגור את מרץ עגהרון
וייר' סגור רחמה סגור עליהם המדבר והוא עובר כדרך כל חבריו ואינו
בדרך ופיר' כאלו המדבר סגור עליהם הדרך שלא יוכלו לעמוד ויהי

השני' קוה ויתן על פניו מסוה' הוא הצעף' סוף וסוף לא ספתי'
ורחצת וספתי' ושכנ' לא תסוך' כיד ובשכנ' לא תסוך בשוף ושעוף ואסוף
בשכנ' והפעל הכבד ויחף ויסך' והביאר ינה שם בזה השרש' כרוב
ומשה הסוכך' אומר כי סוכך שם השכנ' הטוב שהיה מנהג המלכים'
כי אמשה בנו' וראייתו כי מלת ממשח פתוחה בעבור שהיא נסמכת אל
סוכך' ומה פירש' ונכסל בו הלמד כמו שנכסל במלת לשוטט בדרכים'
שהוא מן שוט' ועל שם זה נקרא הלוגין שמשימין בו השכנ' אסוף' אסוף
שכנ' על שם שכנ' ממנו' והאלף נוספת' ועל אף מוסף הוא את
הגמין' להסך את הגמין' כנוי למי רגלים' וית עבד דרכיה' אל להסנות
לנקבים גדולים' וכן במשנה זה הכלל היה במקדש כל המסך רגמין שטען
טביעה' כל המטייל מים טענ' קודש ידים' קוק כי בא סוס פרעה
והנקבה סוסה' לסוסתי בתכבי פרעה' כי תרכב על סוסך' דרכת בים סוסך'
רמו בעננים' ושם עוף בזה השם' כסוס עגור כן אצטריך כסוס ועגור'
כמו שמש ירח' ובמקום אחר אמר ביור תחת הואו' ותד וסוס ועגור' והוא
שם עוף' והוא' בו התרג' ושפנינא וכורכיא וסנוכיתא' ובדברי רזל קם
דישלקיש צוח כורכיא וסיר רשדל גרואה בלענו' סוף קמוחתכין
וזכרם לא יסוף מזרעם' יחרו יסומו' והפעל הכבד' אסף כל' אסוף אסופים'
אבל אסוף אינו מעיקר זה כי אם משרש אסף כאשר כתבתיו באות
האלף אבל הוא מעטן' אלו ועננים ענן כלה' ומעטן זה סוף דבר הכל
נשמע' סוף כל האדם' בסוף הנחם' אחרית הדבר וכליתו' ולא יוכל^{מעט}
זה' וכגלגל סכע סופה' כמוץ גנבתו סופה' בסופה ובסערה דרמו' וגלגליו
בסופה' בסופות נגב' כי גם הוא ענן כלה' שהוא הרוחות והזועות' שהם
מעשים הדבר מהרה' ומכילים אותה' ועל' ותשם בסוף על שפת היאר'

כלמות ולא סודים פיר' ר' יונה סודי הכוכבים' או יהיה פיר' כי במקום
 החשך הכל מבוטל ואין שם שום סוד' ותר' שנים מערכות תחתן סוד'
 ומהענין הזה' ויצא אהוד המסודרונה' אמ' בזה התב' לאסכודרה' וכן הוא
 כי האסכודרה מסודרת ונערכת ספסל' וכסאות' לישבות האנשים'
 וכן הענין הזה כתוב בש"ן ושדות בארזים' והבא אל השדות יוכת'
 הוציאן אותה אל מבית לשדות' אל באמרו ושדות בארזים' שעשה
 מערכות התקרה בארזים' סהר' שרוד' אג' הסהר תר' ירח פה' ויא'
 ועל זה נקראו מראות הנשים שהרוצים' כג' שאמ' וחת השלחנים
 והם רומים לסהר' והוא מת' בש"ן' אל בית הסהר שם המאסר' שהוא
 עגול דמות הסהר' סוג' כלו סג' יחוד' מדדכין ישבע סוג' טב'
 והנסעל' ולא נסוג' אחור לבנו' נסוגים אחור' וחת הנסוגים מאחר'
 י' יסג' אחור' ויסג' ויבג' באבותם' ונסוג מאחר אלהינו' וכן קשת
 יהוצת' מאנשג' אחור' אע"פ שנכתב בש"ן' ושלא נזכר פועלו' והסג'
 אחור' משפס' והרגש תמורת הנח' בהוקם והושב' ענין הכב' התאחרות
 והתנכרות' וע"א סוגה בשושנים' פיר' נגודת' ונגבולת' וכן בלשון המעשה
 ועשוסיג' לתורה' רל' גוד' תבול' סוד' סוד' יו' ליר' אץ' כי אם גמל' סוד'
 וסוד' אחר אל תגל' ענין עצה ודבר סתר' ומה הענין לא ישכתי בסוד'
 משחקים' רל' בעצתם כעצמת חכמים יחד ועצתם לשחק' ולהבלי העולם
 וכן ענין סוד' בחורים יחד' בסוד' ישרים ועדה' ור' יונה חלקם לשם עטעו'
 והכל ענין אחד' וכן השרש הזה והענין הזה' הוסר' שלמה לסנות בית'
 האלים' כלום' נתייעץ ועמד בסוד' הבנין' עם דוד' אביו כג' ש' ויתן דוד'
 לשלמה' את תבנית האולם' ותשם בסוד' רגלי' יש מפרש' אותו פ' הוא'
 העץ שמשימים ברגלי האסודים' שישם בלעז' ועוד נכתבנו באות

ודאיתי שהוא פתח ואלו היה מוסעלי העץ היה קמוץ כי התארים עלולי
העץ קמוצים ואנחנו מוצאנו בספרים מדויקים חוב התארים מוסעלי
הכסל קמוצים כמו התארים עלולי העץ ~~העץ מוסעלי~~ מתחין וכך
במצא תארים מנחי העץ מעטים במתח כמו מקל לבנה לח כל עץ
לח מפיקים מן אלון ודע הרבה ממונו פתחין אם כן סר ויעק וחברו
באים כמו הם אם כן יהי מנחי העץ או מוסעלי הכסל ואז עליהם בעל
המסרה בפתחין והשלישית בשער סוד תי בתרע נטורא וברברי דול
שהוא שער המזרחי ושבעה שמות נקראו לו שער סוד ששם היוטמאים
פודעים הרה היא דבת סוד טמא קראו למין שער היסוד ששם היו ^{מיסדים}
בהלכה שער חרסית שהוא מכוון כנגד השמש הא כמה דתני האמר
לחרס וכל יודח שער איתן שהוא מנימש כניסה ויציאה שער התוך
שהוא ממוצא בין שני שערים שער חדש ששם חדשן ספרים את ההלכה
שער העליון שהוא למעלה מעזרת ישראל קות ובדט יגבים
סותה פיר כסותו סחב וסחבנו אותו עד הנחל פיר חומת ^{השני}
כסחב עד הנחל ואז אותו על החומה שהיא לשען זכר לפי שנקרא
גם כן שוד שהוא לשען זכר אם לא יסחבום יעירי הימין סחב והשער
ואת הכלבים לסחוב בלוי סחבות ענין כולם הגרידה והמשיכה
בקרקע ואל סחבות הבגדים הכלויים שנסחבו בקרקע או באשפה
סחה וסחיתי את עפרה והשם סחי ומאוס בסלס שם צב ועט
בעטן סחב אלמא שזה הוא גרירת השיט מן הקרקע ובין הדברים המאוסים
כשנכבדן הקרקע הזאת סחף מוט סחף והנפעל מדוע כסחף
אבידך ענינם עטן הולכה וגריפה והרפה כי גרם המוט גורף ומולך
העצים והזרעים וכן ברברי דול נסתחפה שדן סחר סחח

קצה וסוף קצומו' הוא הגמול' ויש ממונו גדול בקרקע הים בעקרי ההרים ונלו
כאלו סוף חבוש לראש' וגם הוא לא ימלט מן הדאשן' כי אפשר שנקרא
כך לפי שהוא כלה במהרה' סוד והענין סוד מנעל האהל' ויש לפדע
כמו זה כלו סר' כלומר' סר מן הדרך הטובה' וסרתם מן הדרך' וסודי באר
וכתבו' רל' סודים ממונו' והוא תאר' כי יסאן תארי נחי הענין בשורק כמו
ותבט עיני בשודי' שובי במלחמה' וכן סודי הגפן נכרה' רל' הנטי שודי
הסודים מן הגפן' כלומר' כך נהפכתם מן כסודי הגפן' וכגפן נכרה' גולה וסודה
רל' סודה ממקומה' כי גם ארי להם בשודי' מהם נכתב בשען' והוא כמו
בסניק' והפעל הנכבד' והסוד י' מנכ' ותסר בגרי' אלמנותה' הסוד
המנכסת' כי אם הסוד' העודים והפסחים' ההא בשבח' ופגול' מוסר
מעיד' ושלא נזכר פועלו ממונו' ומעת הוסר התמיד' אך וירא י' כינו
לראות' אמורה נא ואראה' סודה שבה מה פלוג' אגנ' והחמים להם
ידמה כי הם ענין' אחר הפך הענין הראשון' כי הנמים מוסתמר עמיהם
ורל' כי סר ממקומן' לראות סודה ממקומן' ושבה מה' ומזה הענין
מדה סרוחים' כלומר' קרוב לבוא' אבל סרוחים ענין' אחר' סר שבא
סוד' נבאש' ותרג' ויבאש' וסרי' כלומר' מרוב שתייתם נבאש' שבאש'
בסיהם' ויש לפדע מזה כלו סר' ועל' כי דבר סודה' תאר בפלס' ורחל' כן
באה' רל' דבר דבר סודה' העמיקון סודה' דבר עשק' וסודה' עוד תוסין
סודה' פיד' דבר הסודה' או עלימה סודה' מהנה רוח' סודה' סר' ונעם' יסודי'
ובנין' הפעיל' מזה לדעת רוב המפרשים' הסוד משפטי' ואל' הסוד משפטי'
ובנין' מרובע' ודכי סודה' והתאר' כפרה סודה' כתף סודה' ענין' המעול'
האלה' העוות והשתנות המנהג' וכתב הרב ר' יצחק אבן ג' יאת' זל'
ודכי סוד' מן סודים' טובים' וכתב ר' יונה' כי סר' ונעם' מפעלי הכפס'

עורנו בן שניהם טאם יכרת ואף יוי חרה בעם והקבוץ בלשון נקבות
בסירות ובחוראים ועשיית סירותיו עננם ענן קודה ועא כחול
הסירים הנני שך את דרכך בסירי'ם כי עד סירים סבוכים ובלשון נקבות
ואחריתכן בסירות דוגה ענן כלם והדומים להם קוצים ויש מפרשי מזה
וענן דרכי סודי ויש לפרש בסירות דוגה מה ענן הראשון והם הדוגאות
וענן שהן קטנות קרית בלשון סיר וכן תי' ובתיבת בדוגית בידיני'
סית כי יסיתך אחיך ויסת את חוד בהם אם יוי הסיתך ההוא
בחטף סגול ואף הסיתך מפי דר' ההא סזטף פתח כי חמה סן יסיתך
ותסיתךו לשאול מאת אביה ותסיתני בו ויסיתם אלהים ממני אשר
הסתה אותנו הרגש תמורת הנח אשר בהסתה או הסיתה וכן בדגש נא
הנעל הסיתך יוכלו לך סן יסית אתכם חזקהו והרגש תמורת הנח
הנופל כלם אשר הם מזה השרש ענן הסתה והשכלה מדעת לדעת
אחר ופי' ויסיתם אלהים ממנו כענן ויסירים כלום העיר רוחם והסית
כלם לסוד ממנו כמו שאמ' ווי' עורזי סכך סוכים בכנפיהם
כרוב ממשח הסוכך כרוב הסוכך וכן ושכתי כמי עכילי ואעם שנכתב
בשני' וססת על הארץ סכותה בענן לך סכותה באף ויסכו הכתבים
יסכו עאלים עכמו והסעל הכבד ויסך בדלתים ים באצרתו יסך לך
ויסך אלוה בעוזי ושלא נזכר מועטו ממנו אשר יסך בהן וככד אחר
וככתב בשני' ובעצמות וגידים תשוככני והעם סך כי יענני בסכה
וככתב בשני' ויחמס כנג' שכו ובהא הנקבה וסכה תהיה לצל יחמס'
בסכת תשכו' ונא בתוספת כרים סרש ענן לסוכך ואת מסך הפתח
משטטו מסכך בסמס מכסל' והוכן הסוכך הוא מכסה הקשרים
ועלמם עורות ובאים הנבחרים אל העיר ועבדים תחתן עד לחומה

אל ארץ פיר שבב לבי סחרחר כלום הוכך סביב ואינו מיושב מן
הצרות ותרג סביב סחר סחר ויסב מעליהם ואסתחר מלותהן ומ
הענין נקרא התגר סחר לפי שהוא סובב הארצות תמיד הוכך ושב
עובר לסחר אנשים מרעם סחרים אשר סוחריה שרים שבו ופ
וסחריה רל סחרו בה תרשיש סוחרתך רל מביאה הסחרות אנ
והשם איים רבים סחרות ירך ומל סחרה ואתגנה טוב סחרה ומ
מיסחר כסף ותהי סחר גוים וסחר כוש ובתוספת מים ומסחר
החבלים וכן נקרא מזה הענין המיגן שהיא עגולה סביב סחרה
בנה וסחרה חמותו ודר וסחרת אבן יקרה ואפשר שתהיה ביר
הסוחרים תמיד לפיכך נקראת סחרת על שאמז רל על ודר וסחרת
שהיא אבן אחת שקוראה רוד לכל בעלי סחרה סחש
ובשנה השנית סחיש הוא הצומח משרשי הזרע וית התקתין
כלום הבא אחר הזרע הספוח סיג כסף היה לסיגים היו
לי בית ישראל לסיג הוא הדבר הרע הנשאר אחר שהותך הכסף
או שאר המתכות ונבחר הטוב שבו וזקק וישאר הרע והוא הנקרא
סיג כסף סיגים שלא זקק ולא הוסח הסיגים מסיג סיר
בשבתנו עם סיר הבשר שפוח הסיר שפוח סיר נפוח מות בסיר
סיר אשר חלאתה בה כקום הסירים תחת הסיר ענכס קרדה
והקבוץ בלשון נקבה בסירות ובחודאים ועשית סירותיו בטרם
יבינו סירותיכם אטר אמז יבינו עם הקרדות על דרך ההשאלה
ורל בטרם שירביעו הסירות האטר כלום שיתחממן מן האטר
הבוער תחתיהם כמו חי שהבשר בקרדה ערף חי שלא נתבשל
כלום כן יבא החרון והשבר להם פתאם וסיר הפסוק על דרך הנש

תוכחת כלומר הלל יוכיח גבר' או יוכיח בני שנוהים משכילים והסעם הכבד
הסבך בא עמו ושם' והוא עובר כמשפט בהכתר מלת דברך מיר תועים
דברך בי ותהיה בשלום וכן וכל דרכי הספנת מיר הועלת כלומר שנתת
בהם תועלת' ועל ההסבך הסכנת' סיר ההרגל הרגלתי' ויש מסרשים
מזה הענין' הסבך בא עמו ושם' סיר הרגל עמו שתהיה עמו תמיד' ועל
לך בא אל הסוכן' סיר הסקיד האוצר' וכן ויבן ערי מסכנות' ואת כל
מסכנות ערי נפתלי' וכן ביהודה בירמות וערי מסכנות' ומסכנות לתבחת
הן' עננים או צרות' והכנים ר' יונה בזה הענין' ותהי לו סוכנת' כלומר
או צרות' והנכונ' בעיני כי מיר סוכנת מועילה כמו מה יסבך לך' הלל
יסבך גבר' וענינו שתהיה מועילה לו ממנ' הינה וזה שאב' ושכבה
בחיך וחס לאדני המולך' ועוד פרשן סוכנת מחממות ומורה עליו
ושכבה בחיך וחס לאדני המולך' ר' שלם ידיעה אף היתה לו מחממות'
ושוכבת עמו כי אסורה היתה לו משום ולא ידעה לו נשים כי כבר
היו לו שמנה עשר' ולפי דעתי' ובסקע עינים יסבך במ' מיר יתחמוס
בם בעמלו בהם' וכן בערבי קורץ לומר החם א סכנ' ויש מסרשי'
יסבך בם' מענין סכנה' וממה שגשתמשו הלל הרבה בזה הלשון'
באמרו במענה' המכרש והויכח בשויה' והמסוכן' ועוד אמרו השוחט
את המסוכנת' וזאת אלו רבים' המסוכן' תרומה הכניסור יונה בענין
ערי מסכנות' ועל דעתי' שהוא מענין טוב ילך מסבך וחכם' ואדם לא
זכר את האיש המסבך' הוא שפירשו עני' וכן תרג' עני מסבך' וכן
מיר הססוק' כי אב' למעלה המסבך נסך הרש וצדק' בזה יתקענו
ורתקות כסף צורף' וזהו מעשה העשירים' שעשוין הפסילים'
מכסף ומהב' והעני המסבך' שאינו יכול לעשותו מזהב וכסף לתרומה

ותורתך תחתיו החוכמה והוא מנן עליהם מן האבנים המושלבים מע
החוכמה ובלעז קורין לו טלמא וכמה הערש והענן ואת מוסך השבת
בשקל מעשה מורד ששרשרודי ואעפ שזה בשורק וזה בחלם מע
אחר הם ופרשור יונה מחסה המשמרה כלומר המקום אשר יחסן בו ^{העדות}
המשמרה וית טקוס וכתב רש"י גג אהל עשוי לעל לשבת תחתיו ^{בעויה}
ביום השבת הענן הזה רובו ענן סכך למשלה ויש שהוא ענן מחויבה
ומנן והברם בין דבר לדבר וסכת על הארץ את המרכת ויסק על ארץ
כי לא היה המרכת על הארץ אלא סמוך לו מבדיל בינו ובין אהל מועד
וכן מרכת המסך ואת מוסך המתח סבותה בענן סך ויסק בדלתים ים
כי אעבוד בסך פיר במנן הקהל ובכללו ודומה לו בדברי רז"ל בענן מעין
הכלל סך וביערא סך קורי פססתר סך הכל וזולת זה ממה שנשתמשו
בזה הלשון הרבה והקיסמו עליו מים ואמרו ובלבד שלא יזכור לו
סכום מקח סכך עם סכל ואין לב' בנים סכלים נסכלתי כי
לא שמרתי והעם נתן השכל במרחמים רבים בשש נקוד ויש
אומר שהוא ענן שכל בשין והוא הנכון ועוד נסרשנו בשרש
עשר ונא והסכלות הוללות והמעל הדגש והוא יוצא סכל טח
ודעתם יסכל והמעל הכבד הסכלתי ואשגה הסכלת עשין וידמה
שאיתם מעלים עובדים ומזה הענן אעפ שהוא כתו בשין יודעת
הוללות ושכלות ואמ' המסרה כל לשין טכשות כתו בסמך בר מן
חד כתו בשין ודעת הוללות ושכלות סכן הוסח בדבר לא יסכן
לא יסכן גבר כי תאמר מה יסכן סך הלמל יסכן גבר כי יסכן עלמו
פיר הלמל יסכן גבר בצדקן וביושר מעשין כי לן לבדו יעיל ולא
לא יענינם ענן תועלת ורא בן עזרא פיר הלמל יסכן גבר ענן

והנכח והישר בעיני שח המלה אף להענין רבך בענין אשר היא עלי
אך היא מלת נגון כך שהיו המנגנים משלימים במקומות הנגון כן
והראיה כי לא תמיד זאת המלה במקרא כי אם במקור ונגון כירוב
הזכרת המלה הזאת בתלים ובתפלות הבקוק שהיתה נגון ערות יסוד עד
בואר סלה וכן אמר בסוף התפלה למנצח בנגעתי ולפי דעתי כי שרש
המלה סבל והוא נוספת כי המלה מלביב לעולם והיה סל על משקל
על קן וכשנוסף בו ההא היה ראוי להדגש והוקם ומשקלה עם תוספת הא
היה נסה וענינה הרמה והגבהה כן סלן לרוב בערבות רל כי באותו
המקום היה הגבהה הקול נגון סדך סלו המסלה דרך לא סלולה
סלו כמו ערמים ויסלן עלי ארחות אידם ויתכן כי יסלן ענין אחר
אבל יהודה ור יונה הביאוהו בזה הענין והשם והיתה מסלה וכל
מסלול ודרך זכר ל יונה בזה השדרש עינים ענין זה אחר וענין סלו
לרוב בערבות וענין מסתכל בעמי וענין מסלות לבית די ועל דעת
כיצד ענין אחר הם ענין ההרמה והגבהה ומי סלו סלו המסלה הרמז
האבנים והמכשולות כן הדרך ולפי רוב הרגילות בהסרת האבנים
הרמות המכשולות כן הדרך נקראת הדרך עצמה מסלה וכך
דרך לא סלולה שלא הרמז המכשולות כמנה ואחזקל מיר מסלה
סלולה שמרמז הדרך באבנים שמשוימת בה וכן סקלו מאבן
כלוב מאבנים חזקות תכנו אותה וכך אמר ומסלות ירמון ובענין
הזה סלו סלו כנו דרך שירמז המסלה וכן פנו דרך והרמז מכשול
המעברות שהן בטיט גדול ומנו דרך שיסורו בני אדם מהדרך וכן
ומנה דרך לפני וגם העץ שמרמז עלי האבנים ומשליכך אותן תוך
העיר נקרא סלולה כן שאמ' כדתו עמה ושכחו על ידעלם סלולה

לסכל עץ לא יקב וצחה כלומר אחר שלא יוכל לעשותו והב וקסר
בקש ובחור העץ המזוהר שלא יקב והשם מזה הענין ארץ אשר לא
במסבנות סכר כי יסכר פי דוברי שקר ויסכרו מעינות תהום
ענין סגירה ומוזה הענין אעפ"י שכתב בש"י כל עשה שכר אגמי נפש
והוא בששנקודות פ"ד שסגורין בפני המים לקבץ המים ולכור הדגים
ושקלושא בלש"י ויתכן לפרש לפי שאכל והיו שתותיה מרובאים אמר
כי עתה יהיו עגמי נפש כל אותם שהיו עושים השכר כלומר החתמות
ואסף אגמי במקום עין וע"א וסכרתי את מצרים כמו וסגרתי
מענין יסגור י"י בידי כמו שאמרו^{מירשג} סכת הסכת ושמוע ישראל
כמו האזן ושמוע ור' יונה פ"ד לשון קבלה ואיכנו נכח לפי שמוטת שמוע
מתאחדת לש"י כמשפט להתקדם כי קודם ישמוע האדם ואחר כך
יקבל ואין ראיה מנעשה ונשמע כי פ"ד נעשה ונשמע נעשה
מה ששמענו ונשמע עוד מה שיחבר י"י או פ"ד נעשה מצות עשה
ונשמע מצות לא תעשה בשמיעה וקבלה לכד' והביא בזה הענין א'
סכות מלככם כלומר קבול עבודת מלככם ואכשר שיהיה סכות שם
האולה שהיו עובדים סל ובסל העליון סלי חרי ענינם ידוע
ויתכן שערש סל סלל שהוא נרגש בקבוץ ובכנוי ובהכפל הפא והלמי
כבוד על סלסלות ועוד נכתבו בן ארבע אותיות יהללק סלה
בצערך בישומן סלה פרשו בו בזה המלה כמו עדי עד ומ"ד בצערך
בישומן סלה מצ' עד' וכן ברב"ה ר"ל תנא דב"ר אלעזר בן יעקב כל
מקום שיש נבח סלה ועד אין לו הפסק לעולם ולעולמי עולמים
נבח דבתי ולא נבח אקצוף סלה דבתי יבוצנה עד עולם סלה ועד
דבתי אין ימלק לעולם ועד ורא' בן עזרא פ"ד המלה כמו אמרתי

היה

מחוקק ומפעל הכבוד סלה כל אבירי יתכן כפרש ענצם כענין מסלה
אעם שהם שני שרשים רל דרכת וזמסת כל שוגים וכן סלה כל אבירי
דרך וזמס כל אבירי בקרבי ונא לא תסלה בכתם אופיר ענצו לא
תעך וכן זכרוהו בשרש סלא סלה סלחתי בדברך לא יאבה
אי סלחלו סלה נא לטען העם הזה והכפעל ונסלח לו והתאר טוב
וסלה והעם כי עמך הסליחה קדם והנה סלם מצב ארצה
ידוע קדן סלע ממאיר ענינו כמו קוף מכאוב וכן סרבים
וסלונים קובים כן הביאור ינה שרש כסני עצמו וכתבנוהו בשרש
סלם קדע ושים בסלע קנך בסגול הסמך ודברתם אל הסלע
סלעים מחסה לשכנים ענע סלע ידוע וכנו המבצרים הגבהים בסלע
למי שרובם נבנום על סלע כמו שאמר ושים בסלע קנך ותרב וישן
בכך תקיף מדודך וכן ותפש יאת הסלע במולחמה ויקרא שמו יקותיא
תי וכפש ית כרובא ועל דרך משל יי סלעי ומצודתי על דרך
מגדל עז שם יי וסלעו ממעור ועבוד תי מלכו ושלטנוהי כן קדם
דחלא יעדו ואפשר לפרשן כמשמעותו והיה למד מסתתר רל ולסלעו
ממעור ועבד כלוב יעוס אל סלעו ואל מגרבי החוקים מרוב מגור
וחאזל סיד כי דרך העולם כשיברח אדם מסני איבו ויבא למבצר
מעוז לא יפחד אך מסני תנופת יד יי אפי סלעו ומבצרו ועבר
מרב סחרו שיפחד ולא יאמין בהם סלה ויסלף דברי עדיקים
אובת אדם תסלף דכו ואיתנים קסלף והשם וסלף בגדים ישרם
בשש סקוד ענצם ענע עוות קדת מסבתה ומשמנה הויה
הקמו שהוא סחון סחונה גסה וכן אמר במשנה נמה שמותיה את
הקמו וקולטת את הסבת סם קח סך סמים כולל לכל אלו

הסוכלות באוהעיר לכפרה העמונים את הסוכלות ואל החרב גוסא
או קלכדי בלעו וית וצברו מליתא ומליתא הוא תל עפר בדברי רזל
שקל מליתא ושדא בכטא ארענא דארעא ותי הסוכלות באו העיר
לכפרה הא מליתא צברו על קרתא למכבשה וכן הנתונים את הסוכלות
ומתרעין וצברין מליתא מתקפא שורא כק קדם דקסמין בחרבא
כמו שיעשי העיר היו נותנים הכתים ועושין כק האבנים תלים תל
סמוכין לחומה מבפנים לחזקה וכל סוכלה תת מליתא ונכון הוא
פירוש ובענין זה באו וצברו עפר ומכרה ופיר סלן לרוכב בערבות
חומה לו וגדלו לו וכן מסלות בלבנם ומלת מוזבעת בכפולתא סלסלה
ותרומקין וחומה ותרומקין וכן מסתוכל בעמי מתחומים ומתגאה
בהם לכפרה שלחם מסלות לבית יי' אפטר לפרש לקחות ולמי שה
גבוהים קראם כן או היה מסלות מעלות למי שהן כמו הודך שידרין בתי
בני הארם תמיד קראם כן אבל למי שאנו בספר מלכים על זה הודך
מסער לבית יי' במקום שאב' הנה מסלות לבית יי' נפרש מסלות
כענין מסער והיה התקרה כמו שאמרו כי גם היא מסער או יהיו
בני אחר כמו עמודים עשוי מסער ולחוק ושא סלן ממאיר בחור
כי סרבים וסלונים בפתח וענינו קוף והפעל הקל מומע ויסלן עלי
דרכם ויסלן עלי ארזות אידם וכן כתב ר' אבן עזרא וכן כתבו יחזק
בן בלעם וכן כתבו אהלי סדא המסדאים בשי האמף הזאת
תמורת הא לא תססה בסתם אופור או תהיה האמף שרשית כלף
כאמ' והיה סלה וסלן ענין אחר ופיר המסלאים בשי הנערבים
בשי קדך ואסלה בחינה פיר אב מתחמם ונכוה בחינה
ובדברי רזל כל שהיו סוכלות בהם קדה סלית כל שונים

מחזיק

זה הקנה' ואנו עתיד עוד לבארו בשדשו באות השני בעה' סמך
 סמך הקנה בחמש נקודות תמונת כל סמך עכ"ל הססילים והאמנים
 ויתכן להיות עקר הגנה בזה מן הכחות או ככל לכחות אחר שאמר
 תמונת כל סמך ותורג רמות כל עורה סמך וסעורה נסמך סיר כסמך
 ולגבול החטה סמך סמך מסחרך בשדו' כיצק סמך והכבד תסמך
 שנתם בשדו' והוא פועל עובר כמעטטו' כי סיר הרוח תסמך שנת
 בשדו' עכ"ל הגעיה והרעיה כאדם שעמדו שנתותיו אריתמנט
 וע"א ויחזקו במסמרים בסתח הקים' וברוב לרוב למסמרים בחת
 הקים' וקבוץ הנקבות במשכרות וסמכות וכתב מה עטף הראשון
 כי בהסמך הנשר או שנתות הראש יקומו ויעמדו כמסמרים
 סנה מדוע לא יבער הסנה ורצו' שכל סנה יש מסרש אותו
 על השם ית כלול רצו' האם ששכך בסנה תבאתה לראש חסף או סיר
 רצו' האדם השכך בסנה' אל במדבר ובמקום היובש' כי הסנה גדול בארץ
 ציה' ומהו רצו' המטר ששואם תמיד תבאתה לראש יוסף ונקרא הר
 סיני על שמו' בהראות למד הנעל במבטא' סעד' וסעד בקמד
 כסאו' ולחם לבב אבות יסעד' עובר לשני' וסעדו לבכם' עובר לשני'
 כי מרשו וסעדו לבבכם' כי הלחם יסעד הלכ' וכן סעד לבך פת לחם'
 והוא קמץ שלם פמשנט' אבל סעד נח לבבך שהוא קמץ הוא חטף'
 כי הוא קמץ במקום בזה אתי הביתה וסעדה הואו במאריך והסמך
 בשבא' ויש ססרים שהסמך בקמץ חסף ומהו קראו רחל למאכל סעודה'
 ומאשר עובר לשני' סעדו' ואושעה' וימחקת סעדו' להכין אותה
 ולסעדה מסעד לבית יי' פירשנוהו בשדו' סמל' כלם עכ"ל הסמך והסעד'
 סעה' מוח סועה ומסעד' יתפש לבב מקומו' מתעוררת מן

ונלמד בשני
 ובמשמרות
 נטועים
 בסתח הקים
 ובמשקל
 למשמרות
 בחתם ענינים
 ידועה ועל
 ידועה ועל
 סמך

אכלו סמכות שזוכר ופורט אחר כן נטף ושחלת וחלכנה סמים וכל וכו'
מיד עדינו סם שקרוי כן כי ^{הוא} יהיה כלל הסמים והרי זכר בתחלה ק'
לך סמים אכלו חל קיבלו הסכה למשה מסיע כי יא סמכות היו טעאמיו
למשה מסיע ופי הנסוק כן קח לך סמים שנים נטף ושחלת וחלכנה
הנה חמשה סמים כלם עוד במצן אשר זכר שהם חמשה הנה עשורה
וכלכנה זכה הנה אחד עשר ורזל נשתמשו הרבה בלשון בזה כאמרו סם
סלוצי יפה לו סם פלוצי רע לו ועוד אמרו לא תשתי סמא והוסיפו ^{ואמרו}
אין שורין סמכות מבעוד יום ואפשר ששורשים סמים ואנפם שאין ראיה
אחרת אמא רשעים סמים סמך סמך משה ידיו עליו וסמך
ידו אלו הקיר והלויים יסמכו את ידיהם סוכך יד לכל הנפלים יצר סמך
תצר שכלם שלום סמך לא ירא וחמתי היא סמכותני וכדקתו היא
סמכותהו והנסעל עלך נסמכותי מרחם אשר יסמך איש עליו ויסמך
השם על רבדי יתקיינו עטף המכות האלה והדומים להם המשתען ופי
יצר סמך תצר אל יצר שהוא סמך ונשען עלך תצרו יהיה בשען
כי כך נטאח ויש עטף קרוב לזה העטף סמך מלך בבם אל ירושלים
עלי סמכה חמתך והפעל הכבד סמכותי באישיות עטף המלות
האלה הקרוב והסבוב ורזל נשתמשו הרבה בזה הלשון כאמרו ערב שבת
סמך לחשכה וזולת זה תבנה ובעטף הראשון כן ^{כמו} חזי דעלך סמיכא כלוצי
משענתו וסבדי עמך ורגן ותירוש סמכותו רל שיהיו סמוכים וקרובים
לו לעולם וכן ורח כריבה תסמכני שתהיה סמוכה וקרובה לו תמך
ועא ותכסהו בשמיכה ותוא כתו בשען הוא הנסות העבה שייצאו עט
ייציות כן הסמך וקורין לו רזל גלופקר וקורין לו בלשו שקלא ביצא
ודומה לו בתבדי רזל שקורין לרבר העב סמיכתא וקלישתא וזולת

פרשנו הפסוק בשרש סוד ואסערהם על כל הגוים פיר ואסער עמים
כמו שפרשנו בעשר הדקדוק בבטן הקל והנכעל מזה המעל בורד
ואינו עובר באשר כתב ר' יונה והפעל הכבד שהוא עובר ממנו וישערהו
ממקומו כי הוא מן הדגש בפלס יבערנו והוא כתוב בש"ץ ומה שכתב
ר' יונה שהוא נפעל לא נראה לי כי לא מצאנו לעולם נפעל עובר
כי אם בורד והדגש שאכל איננו ושלא נזכר מעלו כמרחק יסוער
מגדל משפטו היה יסוער בפתח וההתפעל וישתער עליו מלך
הנגב והוא כתיב בש"ץ ספק סף רעל כן הדם אשר בסף משכב
וספות ספות בסף והספות והמזמות בחרק והדגש לאות הכסל ואמר
למי שיהיה בין השנים ועננם שהוא לכלל לכלי הי"ץ או לשאר כלי הבית
לגדולים ולקטנים וכשזכר עמהם כל אחר הם מר"ט לכלים שהם עשירים
בתכונת הכדים ות' ספות קובץ ותרג חנקל ופדה על שכמה וקולתה
וע"א וימר את סף השער הק הכמתור וירעשו הספים הסף הוא
מזוזת השער אבל משקוף הוא המכתב העליון וכתב ר' יונה שהוא
המשקוף ולא נראה לי כי אמר הכתוב על המשקוף ועל שתי המזוזות
ותרגם המתרגם על שקפא ועל תרתן ספיה ועוד אם היה המשקוף
אך יבנהו בלשון רבים לשער אחד כמו שאמר וירעשו הספים וא"ץ
לשער אחד כי אם משקוף אחד אבל ישלו שתי מזוזות ולא מצאנו
משקופים כי אין משקוף בשער אחד ואמר שנקרא כן לפי נשקף
ונראה לפי שהוא עליון נוספת סתח הבית וידיה על הסף על אחת מן
המזוזות ומה שאכל בפתח ספם את ספי ומזוזותם אבל מזוזותי
הוא כסל דבר כמו שהוא מנהג לשון הכת לכתוב הדבר בשתי לשונות
והענין אחד ויונתן לא תרגם מזוזותם בענין מזוזות שתרב פמית נהו

הסעד ויש מפרשי כנף נוסעה בחסדן נא הנעל סעף וכלה
סעפיה בסעפיה פורה ובהבלעת הנח בדגש על שתי הסעפיות והוא
על דרך השאלה ר"ל שתי מחשבות לסיכך אמר לפי שהוא כנף למחשבות
שהן בלשון נקבה וכן בשעפים מחזירות לילה לכן שעפי ישיבוצי ונכתב
בש"ץ ר"ל מחשבות כי המחשבות ללב כסעפים לאימן והקבור בלשון
נקבות לא רמו אל סעפותיו בשעמותיו קננו בפתח העץ והנעל הנכד
מסעף פורה ר"ל מוח הסעפים ומזה העץ על דרך ההשאלה בש"ץ
סלש העיטם ובסעפו הסלעים תחת סעפי הסלעים כדרך שן הסלע
שהוא חמה לסלע כסעף לאימן ור' יונה כתב ענין אחר לכן סעפי
ישיבוצי סעפים שמתני ועל דעתי שהוא מה ענין הראשון עכ
דרך ההשאלה כי המחשבות ללב כסעפים לאימן ופיר' ר' יונה סעפים
תאר ר"ל בעלי המחשבות הרעות והנכונ' שהוא שם למחשבות ר"ל
כל שאר המחשבות שמתני אבל תודתך אהבתי וכל מחשבותי
עליה והנפרד מוכנו סעף ולולי העץ העלומה לקבל דגש היה סעף
בסלם ונחבר אין בהם לי נקס ושלם סער יסערו להפירע
והנעל ויסעד לב מן ארם והשם והי סערו חולבים כי בשם
הסער הגדול וסער מתחולל סער מתגוד כן תודתם בסערך
וכן רוח סערה סופה וסערה ויעל אליהן בסערה הסנדק בקמין
חפץ והבית מעמדת בגעיה הבה סערת יי' והקבור ורוח סערו
תבקע והלך בסערות תיכע' ובש"ץ שערן חרבו מאד פגע חי כמו
חרץ ישערנו והנפיוס וסביבך נשערה מאד והשם אחת שער
ומא' בסופה ובשערה דרכו ועוד נכתבם באות הש"ץ עם חנריהם
הכתובים בש"ץ ומיד כמו חי כמו חרץ ישערנו יסער מוכנו וכבר

ענין תוספת ויתרון ופי' למען סמות הרזה הרשע חושב סלכו להלך בשדירות
 לבו למען תת יתרון ותוספת לנפש הרזה והיא המתאוה עם הצמאה
 והיא השכלית ודמה בענין כי הדרך הישר להרות הנפש המתאוה למכל
 ולהתענג ואפי' בדברים האסורים ויש משרש הרזה הנפש הסכלית
 והיא רכש לצדיקים והצמאה היא נפש המתאוה והיא רכש לרשע
 כי היא צמאה לתאות העולם תמיד ולא תשבע והנפש השכלית
 היא רזה שתספיק במה שיגיענה מן העולם כע' ש' צדיק אובל לשבע
 נסעו' וצט' רשעים תחסר' ופי' הססוק כי הרשע חושב בלבו כי הצדיקים
 רבים כגדי בזכותם אצל' ולא יגיע השועש הזה' ואלך בשדירות לבי'
 ור' חנה מיר' למען סמות הרזה מהענין הראשון' כלום' למען שידאה הרשע
 כלות הצדיק עם הרשע ואי' יתרון לצדיק עם הרשע במות אוב' כי אי' ^{גמל}
 ואי' שונש' ואוב' שלום יהיה לי' וגו' היא רעת בעל הקדמות אשר אינם
 מאמינים לא בגמול ולא בעונש' וקלל הנביא בעל הדעת הזאת כמנ'
 שאב' לא יאבה יי' סלחמן' ויש משרש' מהענין השני' וכל הנססה יפול
 בחרב' כלום' הנססה על בני העיר להיות נקלט שמהם במכור יפול
 בחרב כשתמכר העיר' וכ' תי' כל דינעל לכרכי צירא יתקטלן בחרבא'
 ספח ספחני נא' והנפעל ונספחו על בית יעקב וההתפעל
 מהסתפח בנחלת יי' והכבד מספח חמקך ואף שכר' ועלמ נזכר
 מועטו' תחת חרות יספחו כלום' שבעה גם לעמוד במדברות בין השיחים
 תחת החרוצים ענינם הקבוצ והדבוק ואסיסת רכר אל רכר' ואסער
 שנגזר מן הענין הזה שאת או ספחת' מספחת היא החגית הלבנה
 המספת והמקובצת יחד' והזל מור' כי לסיבך נקראת ספחת למי שהיא
 טבלה לבהדת שניה לה בלובץ מלשון ספחני נא' ומהענין הזה עוד

ספיהן קבם ספי בית מקדשי' ובנציותן בסטור עזותי' היא באה בסף^{הב}
והנער מת במחוזת עזר הבית' וסכך סף אל הבית בלא זכר לעזר סף
הלשון כנף שאח' גם כן במחזה ועט' אל מחוזת הבית' ויש אומר כי פמון
שנפראו לחיי השערים ספים כן נקרא האסקופה התחתונה סף והוא
מה שאמר ודירה על הסף וכן היא באה בסף הבית' וכן בתתם ספס את
ספי ונקראת האסקופה סף לפי שהספים סמוכים לו לזו עליו' ועל
הסתופף בבית אלהי' ענף החקות והחטה' ארבעה בלע' וענף שיהיה
ענף אחד' עם סף הבית כי דרך הסף יכנס אדם בבית והבית הוא מקום
החקות' ספא גם תבן גם מסמא ותבן ומסמא רב לחמדיהם' הוא
שם כסל למאכל הנהמות כגון השעורים ושבולת שועל ושאר
הדברים לבד מהתבן' ספר וספרו לן כל ישר אל סא יספרו
כי יבנה ספר ואל תלך לספר' ולא תספר ולא תבכה' והנמעל
לא יספר ולא יקבר' והשם כמספר על היחיד' ובסמך בפתח
מספר בית האבל ענינם ידוע' ספה ספתה בהמות ועוף והוא
פועל עומד וכן וגם את הזקן תספה ואשר הם פעלים יוצאים האן
תספה ידיו' מבקשי נפשי לספותה' והנמעל אם יחד במלחמה
ונספה ויש נספה בלא משמש' וכל הנספה יפול בחרב' שכל מי
שהגיע זמנו למות לא ימות עם מטאו' אלא יפול בחרב' עתה אספה
יום אחר ביד שאול והמעל הכבד' אספה עלימו רעות' ענינם וענ'
הרומה להם ענף כליו' ופי אספה עלימו רעות' רל כל הרעות
שבנוכם אכלה במ' שלא אנית רעה שלא אביאנה עליהם' ועל
ספו שנה על שנה' עומתכם ספו על זבחיכם' מספות עור על
חרץ אף יי' למען ספות חטאת על חטאת' ענינם והחנה להם

אל כח' או על ענין אחר' ט' יסיתך שספק' והוא כת' בשל' וספק מואב ^{במיואו}
מועל בודד' כלוב' יתגולל לו ויתמך' ולפי דעת ענין אחר ט' יסיתך בשם ^{והוא}
כת' בשל' וכן כתב ר' יונה' אבל ראיתו במקצת ספרים בסמך' וכן בינו
יספוק מזה הענין' והוא כת' בסמך' ובמקצת ספרים ראיתו בשל'
אבל המסורת ראית' על אם ישם עמר שומרון' ישם ב' חסרין וכת' בשל'
ישם עמר שומרון' ישם עכמו כמיו' וחד מלא וכת' סמך' יספוק
בינו' וענינם מענין הספוק שהוא לשון די' והוא הלשון הזה בברייתא
ואנו עתידך למתוב ענין זה באות השל' ופיר' הנספוק ט' ישל' ויהי ^{המכונן}
שלך' כלוב' של' ויעלך המכונן' והוא שאב' אחר ט' וירב אמרו לאל'
ור' יונה הכניסם בענין הראשון' עם שני כדעט' וכן מענין הספוק' המעל
הכבד וביטור' נכרים יעסיקו' והוא כת' בשל' פיר' שיאמרו שרי להם
בעצות ובמחשבות הנכרים ויניחו דברי השם ותורותיו' ואנו עתיד
לבארם עוד באות השל' ספר אחר ט' ספר את העם' וספרה
לה שבעת ימים' וספרת לך' שבעה שבועות תספר לך' איה סופר את
המגדלים' כלוב' שתירא ותסחר עדין אשם שכבד בא המשיח עדין לך
יהגה אימה ממלכ' האומות שהיו סופרים ושוקלים הכסף שהיו לוקחים
מס בדישרא' ספר מגדלים' והנעטל אשר לא יספרו ולא יאמרו מות'
והעם בתוספת מים' את מספר ימך אמלא' ובלא תוספת אחרי
הספר אשר ספרם דוד' והקבוצ' ממענו בינותי בספרים' והעם בענין
המקור' ומספר את רוב ישראל' כי הוא קמץ ואינו סמוך' ועוד
מלת את מזרה עליו שאינו סמוך' אם כן הכינו בן שיהיה עם במקום
מקור כמו ולמפע' את המחבות' והתאר כי לא ספורות' והוא תאר
לברקתך ותשועתך שהזכיר' אמר לא ידעתי שיוכלו להיות ספורות'

ויקח למשפט גהנה משפט והוא פתי בשני כלומר אחי קויתי שיעשו משפט
העניים והעשוקים והנה הם כלם במשפט גגע צרעת וקויתי שיעשו להם
צדקה והנה צדקה שצדוקים מן העשוק שיעשוקים אותם והמעל הכס
ממנו ושפתי קדקד בנות צדק אעפ שבת בשני ועושות המוסדות
על ראש כל קומה וקרעתי את מספחותיכם הם כמו מטסחות ונקראו
כן לפי שהם נדבקות ונדבדות תמיד על הראש ומה שאמז ועושות
המסחות על ראש כל קומה הוא מדבר הכשנים הידוע אצלם את
ספתי קצירך תשטף ספתי עפר הארץ הוא הספתי הידוע מפני
והינה ויש למש תשטף ספתי כמו הפקר מן מטר סוף וסוף ספתי
המטר תשטף עפר הארץ וזכר המים בלשון נקבה ורל תעלת המים
כמו שאמז סלג לשטף תעלה ספתי בספל אדירים שם בחמש
נקודות מלח הספל מים תי מלח סקבא דמיה והוא חמת המים
כמו עוד שיעשו למים כך מיר ר שהודיה גאון גל ותי בספל אדירים
בפילי גבריה ותרג השותים במקורא יני דשתי בפילי חמר ועשית
קערותי תרג ירוש מזלתי ובכשני יון קודץ לכוס מילי ספתי
חלקת מחוקק ספתי מיר מקורה כלום שהיה חלקן של בעגד חלקת
מחוקק ומושל שהיה הכל בני ומקורה כהגני רומנו לערים שכבו
מעבד לירד וכן ויסטן הבית גבים וספתי בארץ אתם יעשים בבתים
ספתי והשם ער קירות הספתי כלם ענין קירי הבתים וכסותם
וקרוב לענין זה ושפתי טמוע חול והוא כתן בשני שפתי כמו טמוע
חל ורתי הספתי ידוע ספתי ספתי ענין כפית ויסטן את כני
ספתי ענין יסטן על ירד יספתי עלמזכרמו כתן בשני תחת
רשעים ספתי רל הקבה ספתי הרשעים במקומם עטנם חמת ספתי

אותו

אחד שהלך למכור סמך בחזקו אמר לו המלך על מנת לברך אקחנו פתנו
על גבי הסך התחיל מכה עליו בנטיש נבקע הסך ונחלק הסטיש והסמך
עומד במקומו סך עוד מעט וסקלו וסקלתם באבנים והנעם
סקול יסקל והנעם הכבד ויסקל באבנים את הוד ושלא נזכר מועלו כי סקל
נבות ובהסך הענין סקלו מאבן לט שהיא דבק עם מים זכין ויעוקהו ויסקלהו
והוא חסר הדבק ופי' ויסקלהו מאבנים ר"ל הסרת האבנים ונקות הכרם מה'
ואמרו כתבם כלם ענין אחד כי פיר' ויסקלהו בנה לו גדר אבנים אחד
שעשה לו החמירה סביב וזהו ויעוקהו כמו ומיפחו שהיה עוקק בתריתו
ופי' סקלו מאבן תעשו מסלה מאבנים גבוהות סדר כי כפרה פורה
סדר ישרא' סוד ומורה אף סודים שכנו בחיחה ואף סודים לשכנ'
יה אלהים כלם שרי סודים יסורו כי משפט הריש להרגש או יהיה יסור
מנחי העין ועננים העוות והשנות המנהג וכבר כתבנו דרכי סוד כי כפרה
פורה סר העף כי דבר סרה בנחי העין סרב כי סרבים וספנים
ממאנים וממחים תרג וימאן וסרוב ותרג עם מרי סרבן והלשון הזה
ידוע בדברי רז"ל כאמרו ולא יהיה סרבן באותה שעה וזוהר הרבה מאד
סרה ואל יתעל בסרובו לבטו השרצות הם לבושי המזל אערגש
בלעז' סרח לגט סורחת תסרח על אחורי המעבן והתאר יהיה
סרח על צדי המעבן וסרחים על ערשותם סרחי טבולים מרח
סרחים והעם וסרח העוף בסגול ענין הככל היתרין וההתמששות וסיר
וסרחים על ערשותם שהם שוקרים על ערשותם תמים ומתמששים
עליה מהתענג ומהתעור' אמר' ובגדים סרחים על ערשותם ופיר' וסרחי
טבולים כתבנו בערש טבול וע"א נסרחה חכמתם עין הפעל בקמץ
חטף נפסרה ונבאשה ובלשון רז"ל טמה סרחה סרן ונעני

אך יהיה שם סמורה בשקל בשורה כלומר לא ידעתי להם מספרים ענין הנ
והדומה להם ענין מען ובא מעט הכבוד מזה הענין אספר כל עדמותי מי
אמנה כל עדמותי מרוב החעותי בשפתי סמתי כל משפטי פיך ספר
אתה למען תצדק ספרו נא לי ושלם נזכר פועמו אשר לא ספר להם
ראו והשם את מספר החלום ואת שבח כלם והדומים להם ענין ספור
והגדה וזה הענין לעומם מהנבני הכבוד הדגש ויש שפרשן מזה הענין
מי יספר שחקים בחכמה ור יונה כתבו מענין כתיבה ואצל פירשן
מענין ספיר כלומר שעשהם כמין ספיר כמל שאמל ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר וכן פיר מזה את ראה ויסמרה ואכתב בספר בחמש נקוד
ספר התורה הזה אל יודע ספר כבא הספר הזה אלך לא ידעתי ספר
לא ידעתי לקראו מספרך אשר כתבת וכתב איתל מזה בינותי
בספרים והם ספר המקנה וספר הגמל עכתב ירמיהו ומהא הנקבה
הלא בספרותך ברוך בן נריה הסופר ויקראו סופרי המסך יד יספר
בכתב עמרים ענין הכל והדומים להם ענין כתיבה ונלמדה ספר
ולשון כשרים פיר כתיבת כשרים ויש מפרש כוד ספרת אתה יו
יספר מהענין השני ושני הענינים קרובים כי כתיבת הספר הוא
ספור הדברים ויש מפרש זה ספר תוספות אדם לשון ספור ושא
נסך ספיר ויהכס כמעשה לבנת הספיר ספיר גורתם יש מפרש
האבן היקרה שקורין לה בלעז שפיר ואם כן הוא אין הערך עליו
במראה אלא ביקר וגדולה כמון המסמאים בני כי לא יערכו הא
בשבח במראה לא באודם או בלובן וראו אבן עזרא פיר כי היא אבן
אדומה יקרה כמון שכתבנו בעדש לבן והגאון סיר כי הספיר לבן
וחומרי שיהא שקורין לו בלעז קרישטל ובמדדש מעשה באדם

מסודר עמנו ובינת לבנו תסותר והשם אתה סתר סי' מזכר יי' סתר
למן מוט שווד בחמש נקוד בסתר המורה אענך בסתר רעם ענן פירוש
בענן ויען יי' את איוב כן הסערה בסתר אהלו ובהא הנקבה יהי עליכם
סתר' ונתוספת מים יארב במסתר' במסתר' יהוה נקי' ונלא למחסה
ולמסוקור וסתר מים ישטופו פיר' ובסתר מים ישטופו' או יהי סתר
סמוך למים והיה פירוש מענן שנשתמשו בו רזל הדבה כאמרו הסות
כותלו' ואחרים רבים בדבריהם בזה הענן' ואשר הם בני ארבע
אותיות' סכסך וסכסכת' מצרים במצרים' ואת אויבין
יסכסך ענן בלבול' סדסד' כבוצר עם סכסכות פיר' ר' יונה
כמו זבלים' ועל דעתי כי המלה מענן סל' ומשרשו' ונכסלה בו הפא'
והלמד והם הכלים שאדם בוצר בהם' סדעם ואת הסלעם למעלה
הוא אחד ממצי' הארבה' הוא רשע בדברי רזל' ויש לו גבחת ורץ לו זנב
וראשו ארוך' סמוד' והגפנים סמוד' פתח הסמוד' הסמוד'
הוא הענבים הדקים לאחר שפרחו מוד' שנכרים הענבים אבל אינם
גמורים עדין וכשהם גמורים שהם כמול הנבן קודם בשום יקראו
בסר' ולאחר בשום יקראו ענבים' סנסן' אחזה בסנסנינו'
מיר בסעפין' סנפיר' סנסיר' וקשקשת אמרו רזל' קשקשים
הן אלו שקבועין בו' סנסיר' אותן שפוח בהן' סמר' אשר
בסמר' היא אסמיר' סנור' הבו בסנורים הוא מחשך העין'
סדעף' ותרכינה סדעפותיו כמו סעמותיו' סדפך
ותחת הסקמר יעלה הדם הוא עמח מהצמחים פחות וגרוע'
נשקמה אות הסמך בסד' ונתחיד אות העין בעף
עב' ועמודים ועב עם פניהם אל סני האוהם

הסודנים לא סתבתה וסרני הפכשתים עננים שרים ועא וסרני נחשה
הן המלכות והוא הסך רומה ללשון המשנה מסככת בנשרי וכך תי ונסרני
דנחשא סרס ואליאמר סרס וישמע עבד מלך כוש איש
סרס שבנת הסרסים וסרסי המלך הגיעו ומא את סרסי מרעה
הם המסורסים וידוע הוא וטוטר סרס מרעה היה סרסני בינים
לא סרס הגד ולפיכך היה לו אשה ויש סרס שעננו שר וממנו
והיו סרסים בהיכל מלך בבבל ובת' ויהי רברבי וכן תרגאן פוטר
סרס מרעה על שני סרסי רברבני סרס ונשאן דודן ומסרפן
הוא אחי אמו כי דודן הוא אחי אביו ומסרפן הוא אחי אמו ויש מרש
מענני שרמה כלומר מי ששודרן להוציא עבדים מן הבית וית וטלעו
קריביה מן יקידא סתו כי הנה הסתו עבד הוא זמן החורף ותרג
וקיץ וחורף וקייסא וסתוא סתם סתם את מוצא מי גיחוץ
שתם תסלתי בשין כל מענני פקדים תסתומן לסתוס את מימי העינות
כל סתוס לא עמוק סתומים וחתומים והנכעלעבי החלו הכרונים
להסתם והכבר סתמום פכשתים ענני הסתומה ידוע סתר
נסתרה דרכי מלי ומפנק אסתר הנשארים והנסתרים מפנק
הנסתרות לוי אהינו אם יסתר איש במסתרים ואין נסתר מחמתו
ומענני זה ויסתרו להם סחורים ואנכ שהוא בשין הכל ענני אחד
ופיר כי היו הסחורים מכוסים להם מובפנים והכבר יסתירני בשור
אהלו ויסתר כנס ומי ישורנו אסתרה פני מהם ויסתרים יי באשור
הסתירני לסתיר עמה סמו להסתיר ענה וחטאתיכם הסתורן פנני
מכם משמע הוא יוצא לשע פעלים והכבר הרגש סתרי נרחים
מאהבה מוסותרת ומיר המסוס בשדש יבח וההתפעל הלא דור

קטור עם בית כמו לא תעבד בו אם כן תאמר על העובד עובד אותו
ותאמר על הארץ עובד בו ודעת אוקסל בעבדום וענו אותם שהוא
כמו ועבדו במ לביך תרגם ויסלחו בהן' ויש לפרשו כמשמעו ויהיה
ועבדום על ישראל וענו אותם על מצרים והנפעל אשר לא יעבד בו
ולא יזרע ומלך לשדה נעבד מהתמדת עבודת הארמה בו יקרא נעבד
ואם הוא עובד וכן ועבדתם ונורעתם' או מיד למד לשדה נעבד בעבור
ופירושו אפי' מלך אינו נעבד לא בעבור השדה שממנו יבא לו מה שיתן
ויאכיל לחיילותיו וזה הפירוש הוא כפן' והפעל הכבד' והעבודתך את
אוביך ויעבדו מצרים לא העבודתך במנחה' לא הכרחתך לעבוד
לפני במנחה' ושלא נזכר פועל מהדגש' וכן העבודה הקשה אשר עובד
בך' אשר לא עבד בה' ענין הכל השמוש לבני אדם ועבודת אלהות
ועבודת הארמה' ולרב צורך האדם אל הארמה וצריך שיהיה מתעסק
בה תמיד יהיה אלה בעבד לפני ארצו' ונקראו תוצאות הארמה על
שם העבודה שעובדים אותה עבודה' ועבדה רבה מאד' לכן יכירן
מעבדיהם מעשיהם' כתרג מעשה עובדא' וכן בלא מים הנוספת
ועבדיהם ביד האלים מעשיהם' וכן ועבדו זבח ומנחה' וכן ובשו עובדי
פשתים' וכן ולעבד עבודתם' ככריה עבודתו' וכן ועבודת הצדקה' עבה
עבית כשית קטני עבה' לשון עובי ידע' במעבה הארמה' פיר'
בעובי הארמה יצקם' פלוגי מרגב כלי הנחשת ובעודם הכלים לא יסיקו
לו כורים' ולא יתכן התכתם בכורים' ויצקם בעובי הכלים כלום חטח
בארמה' כעין כורים' וד' יונה מיד שעשה הכורים כן המשובח שבהאמר
וכן העב שבו' והו רשת המיתרם שתרג גתשתא' והוא עבר ארום' וידע
קורץ לו כלשו ארדילא' ישנו ממנה הכורים להתיר בהם חמתכות'

מהחויף וכלעות גבתם והעבים כפני דגשות הבית ידמה ששרשן ענין
 או יהיה כפני העין ושרשן ענב ויהיה משקל עבים כלים כי ימרו
 הנח ברגש בהבה מקומות ואכל רחל תניא כלעות הבית אלן המלפסין
 והעבים אלן המדיעות זכור מלפסין מה שמנח אדם בקיר להנחת
 הקורות כל שאנו במקום אחר ואננו דמונח בהן המלפס טא אכל
 בעינא לכו מכיים ליה דלא מתרע אשתאי מיר אננו שמנח בחורים
 חמר סיר וחול או עבים למקום הנחת ראשי הקורות אינה חזקה
 דיכיל למימר להכי הנחי הדבר ההוא במקום הקורות שאם
 יתפיים עמו ותרע לי סלקן בכותל שלא יזרעו הכותל בעת
 שיעשו בו החורים וינחו בהם החמר או העץ להנחת ראשי הקורות
 וכן ראה הנביא שהיו הצלעים והם העצים בקורות הבית סביב
 ויציאם חוצה לקבל עליהם ראשי הקורות שלא יהיו אחוים בקורות
 הבית והעבים אלן המדיעות הקורות הגדולות יקרא מדיעות
 וכן אמר על מדיע שבבאו בפרה עבד ועבד הלוי עבדו
 את כדלעמר ועבדו וענו אותם ועבדתו חנם לא תעבדו
 עבדת עבד ועבדו בו גוים רבים אם ישמעו ועבדו למי אננו
 אעבד כן תעבדו לעבדים בעבדה אשר תעבד עמדי הלא ברחה
 עבדתי עמך והתאר עבד ארתי זה בשש נקוד עבד עבדים יהיה
 לאחיו ונהיה אנחנו וארמיתנו עבדים לכל מיר כי האדמה כעבד
 לבעלה והשם עבדת מתנה עבדת עבדה מיר השיך שהוא
 עבדת הקרבן וליא ובעבורתנו לא עובנו את אלהינו ובענין
 עבדת האדמה ועבדת את האדמה עובר אדמה הלשון הזה פעל
 הקלבו על העובד ועל הנעבד אלא שיש הפרש ביניהם כי הנעבד

בלב ונתאמר לא מעבור פיר לא מעבור בבריתך והפעל הכבוד מעביר
אותו לעדים ונא למה העבדת העבד שלא כמנהג כי הלא נקוד בכתב
והנין בשבא ופתח וכבר זכרנוהו בחלק הרקדוק וקחם ויעבדום
והעבדת שומר תרונה מעבירים עם יי פיר מעבירים אותם מלכא
למקדש לזבח ויש מקדש כמו מעביר קול כלומר אני שומע כי עם
יי מעבירים קול עליכם שאתם חוטאים וזוהי עטכם והעבדותך
את אויבך בארץ אשר לא ידעתה פיר מעביר אותך אל אויבך והלא
ידה החצי להעביר להעביר הנער או מקום המטרה והעביר מנו
באש והעביר במלכא פיר העבדים ושומם במלכא והוא מקום שריפת
הלבנים והשם ועבדה העבדה להעביר את בית המלך ויש מקדש
העבדה תאר לספינה קטנה המעבדת שפועלים בה את רחוב הנהר
ומא מעביר יבק ובהא הנקבה עבד מעבדה והקבוצ עם המעבדות
בשבא והמעבדות נתסשו בקמץ ועל דרך ההשאלה עבד לסחר
לפי שהכסף פעמים לוקח אותו הסוחר ופעמים נותן אותו כאן
הוא עובד ושב תמיד ליד הסוחר וכגבר עבדו יי פיר עבד עליו ה"ל
והטבירהו או עבד אותו כלומר שהיה חוזק ממנו כמו ויעבד את המוש
כלומר שרץ יותר ממנו ועבדו וכן גם עבדו וברירע יותר עשו רעות
ממה שעשו רעים אחרים עבדי אנכי ממעטות עבדי מעבד הנהר
בחמש נקוד מצד הנהר איש אל עבד פניו אל צד פניו כלומר הצד
שכנגד פניו איש לעבדו תעו מכל עבדיו מכל עבדיו אתם תהיו
לעבד אחד לחד אחד והאיר אל עבד פניו פיר שיהיה פי ששת הנרות
שבראשי הקנים היוצאים מצודדיה מסביב כלפי האמצעי שיהיה
אור הנרות אל צד פני הקנה האמצעי שהוא גוף המנורה ועל

ויתכן לסרש מנה הענין ומה הענין שהוא פתוח בפניו עין מן ד'ו
קן מן קנה ואם היה מעור הענין היה קמץ ולא נשתנה אםי בסמיכות כני
בעב סס כמו בתקוש שהם קמוצים בסמיכות וכיך בעובי הענין וכן בעני
גבי מעני בעבי הארמה שם בעקב עבי עבי ור יצה לא זכר אלו השנים
ובעבי גבי מרגני אין ספק כי היה לו לזכרו הנה ואולי הוא שגגת הכותב
ויש מפרשי משה באו בעבים כלומר בי ערים העבים והמסובכים להסור
שם עבט לעבוט עבוט יוציא אלפיך את העבוט הוא המשכן
דבר שהוא תמוש ומעוכב בידי האדם זהו לעבוט עבוט לתמוש משכנו
ומזה נגזר ולא יעבטון ארחותם כלומר יעכנו בארחותם כי במהרה
ירוצע כאשר אלו כגבורים ירוצעו וכן אמר התנ"ך ואוצפא תוצפי כיה
וכן העבטת גוים רבים והכלית ואתה לא תעבוט לא תטוה ואפשר להיות
מזה ומכבוד עליו עבטיים בפלס סגודי רל רבי ממון וכבר כתבנוהו
בשרש טיט כי היא מלה מורכבת עבד והוא עבר לפניהם ועבדתי
בארץ מצרים ויעבור עמי מה סיר מה שיעבור ומאלהי משפטי יעבור
לעברך בברית יי' עמי שדרך הברית הוא לעבור בין בתרי הבהמה או
העוף השוחט כי לכך יבתרו אותם ויעברו בעמי הברית בין הבתרים
וכן אמר בברית אברהם אבינו עם הקב"ה אשר עבר בין הגרמים הא
וכן ויעברו בין בתרין לפיכך אמר לעברך בברית ואין לך לעבור ברית
כי רל שיעבור הברית ויעבר עליו כאלו אמר מעל בריתו וכן וגם עברו
את ברית סיר מעל בריתו ואת להם יעברום ואת להם החקים והמצוות
והם יעברום מעליהם וניחום ומים לא יעברו סיו לא יעברו סיו לא
יעברו על מאמרו אלא כאשר צוה כן יעשו ומותי בלי עבר פי סיר
מחשבי לא יעבר פי לא כמין כן מחשבתו כי אינו אחד בסה ואחד

מגדלותיהם וענף הענף ידוע בדברי ה' אל הסת שעשה עבת
וענף עץ עבות תאר על משקל עקוב הלכ ועלה עץ עבות אלה
עבותה בכלם עקבה מרם כן עקוב אימה כן איום וצורא והקבץ
ויתן צמרתו אל בין עבותים ענכס ענף מעשה עבות שתתם גרילו
מה שעשה כן החבל הוא הנקרא גריל וכן העלים כשהם רבים בקן
אחר יקראו עבות כמו שמיר הלל כי זה יקרא עבות כשהם תלת
טרפא בקצא או יותר והענף הוא לעלם כמו החלשן הנחלץ אחר
מעשה הגריל בחבל וכן רמזהו הלל על ענף כיצית הראש שלי
גריל ושע שלישי ענף ידמו חושץ הנחלץ לענף והגריל הוא העבות
כמו שאמר גרילים מעשה עבות שרשרות לפיכך אמר גרילים תעשה
לך ובעבות העגלה ובחבל העגלה והקבוץ בלשון זכרים עבותים
חדשים ולשון נקבות שתי העבותות הזהב בעבותות אהבה והמעל
הדגש מזה והגריל דובר הוות כמשו ויעבותה כלום בין שששתם השד
והשוסט והגוזל יעשו ההוה והשקף כמן עבות כלום יחזקוהו עד
עיוניאו הגולה לעצמם ואחל מיד כי לשון עבות חבט מעשה יתרים
או רצועת טריכא בלשון לפיכך אמר ויעבותה מיד וישלשה כי הם
שלשה בסוסק השד והשוסט והגוזל ולפיכך אמרו הלל עבות ההדס
שלשה עלים בקן אחד כי עבות לשון שלוש הוא עגב ובכל
אשר עגבה מאסו בק עוגבים כי עגבים במיהם המה עושים כשד
עגבים ותעגב עם מאהביה ענכס האהבה ודברי חשק במנים
ועוגב ועוגבי לקול בוכים ויתן לקול עגבים כומר אבובין והוא כל
מוכלי הצנן ופיר כי עגבים במיהם המה עושים מרמץ במיהם ודבריהם
כי דברי חשק להם דברך ולא כן לבם ויתן לשון לעג ותענת עתה

עגלה חדשה וישלח להם עגלות על פי מרעה שש עגלות צב ואוץ
עגלה ענינם ידוע ונכר את העגלה כן לפי שהוא עגולה עגם
עגמה נמשי לאביו סיר דאבה וכן בדברי רז"ל לא יתלוש מסני עגמות
נמש' עגור כסוס עגור כן אינסוף ותר וסיוס ועגור אה' התת'
וסנוניתא וסנוניתא הוא סנונית הנכרת בדברי רז"ל אימת סנונית
על הצער וסיר ר' הא"י אל כטאף בערבי והוא שקורין בלש אורזעלא
ויש אה' כי עגור הוא שמצמצק בלשון בני אדם כשמלמדו אוחו
גייט בלשון עך עך שבו החורפים עד יבא ויורה בדרך עך
אשר אם הביאנו המלה הזאת כשתבא על סעל עבר או עתור
יבא דרך קצרה בחסרון אשר כי אין קשר המלה כי אם השם און
המלה ועד שבו אל עך אשר שבו עך יבא עך אשר יבא עך
יצמח עך אשר יצמח ומרין ועך חגורו ועך וקשתו ונשים עך
נמח תגע ערך ותבהל ערך תאתה עך שיפוח היזם עך באי
אליך מצרימה עך הגבול שלחוק עך ירח עך מאד עך מהרה
שכור עך מאד ימה עך מאד עך בוש עך לא שמות עך לשמים
בא המלאך עך הם בא עך אליהם ולא שב והורכבה זאת המלה
עם הן והנה ונסקדה ההא ונשארה הנע' אשר ערך לא היה אשר
המה חיים ערצה הדלת בסגול והר און עך הן עך הנה ויבא בתוספת
יוד' ואחריתו עדי אבר' כלם בעטן הזה ידוע וכן למידעתי אם
יכפר העט הזה לכם עך תמותו כלם כי המיתה תהיה להם כמרה
או הדן אחר המיתה וכן אמרו ה"ל כל שישיביו חלום השם אין כק
בתשובה לתלות ולא ביזם הכסורים לכפר ולא בייסורין לכפר אלא
כולם תולין ומיתה ממרצת ש"א אם יכפר העט הזה לכם עך תמותו

אורי קטלעבא בפומיהו אונן עבדך עגה וזלה תעצמה במלס
אשר לא תעשינה ועניו תתאחרנה ונתעכבה והנכון והישר בעיני
בראת המנה ששרשה עגן כמין שנשתמשו הכל בזה השרש כמו שאמרו
עגונה לאשה היושבת בלא בעל ועוד אמרו ובסבד שם ישהה הנגונה
שבה שששים יום כלומר שם ישהה הבהמה שפחה באחרונה ליום ו
אמרו מכר את הנס ואת העונן ותני ר' חייא אלו עגונן שלה וכן היה
אז הלה תעצמה והם הקרדמים הגדולים שקושרין אותן בחבלים ומשכים
אותן בים להעמיד הספינה והם שקורין אנקוריש בלשון ותרגומוסגרו
על מסגר ויתענגון בבית עגונה ולאשר בחשך הגלו כדעגונן ובבית
כסאם החבאו ובבית יסורין עגנהו והסרה כון השרש לפי שאם
היתה כון השרש ככסלת עם כון הרבים והיינו אומר תעגנה היה כמו
על הכסון ומחסרון כון השרש היתה כון הרבות ראויה להדגש ובא העו
תמורת הדגש כמו שבה כן במקומות רבים ולפיכך הגמול נקודה
בדרי כמו שהיה אם היה שלם תעגנה ואלו היה שרשן עגה היתה
נקודה סגס כמו שין תעשינה והדומים לון עגל עגול סגס
תיאר במלס ארום עקוב מרובעות ולא עגלות והשם והנה שאול שגב
יש במעגל הוא מקום המחנה ובתוספת ההא ויבא המעגלה ומקרא
כן לפי שהמחנה יחנו סביב ובמעגל ישר מעגל צדיק תסלס סלס
מעגל חגל מרש רשת ליד מעגל והקבוץ במעגלי צדיק ובכשון
נקבות ונלוים במעגלותם עכץ אלו הדרך והמסלה עגיל וכומ
חלי האזנים וכן באר ועגילים עם אונקל עגל כן בקר בחמש כן
עגל משלשת מיר שלש עגלות ואין לומר בת שלש שנים כי בת
שנים תקרא סרה עגלים ישקון לעגלות בת און כלם ענינם ידוע

עדאה ועוד נכתבו בשדש עודי כי הוא שדשו על כמע' ועא וכנגד עדים
 מיר בגדים סמרטוטים ובלאות וכן בדברי הל' המשמשת בעדים ועוד אמרו
 משמשת בעט עדים ות' ה' תיקונה ועוותיה ועוד אמרו ער שהוא נתן
 תחת הכר ונמיה עליו דם מיר סמרטוט של בגד שהאשה מקנחת בו
 ובדקת עצמה אם תראה עליו דם ויש ממרש' מתרג' סמות עדי' והא
 נגע והבגד המושם עליו הוא נמאס ויתכ' גם כן ששדשו עוד ועדים
 בטמס' וסאודי כי צים או יהיה שדשו עוד' ערך יתום ואלמנה
 ועודד' מעודד ענים יר' ואנחנו קמנו ונתעודד' העם שאנו מביאים
 אותנו בקסמים אמר שיהיה מעכופ' העי' וענפם עכ' תקומה והתחומות
 והביא להם ראיה אחת מהעריבי אערוכי שרתי וסמכ' ערה
 וערית עדי' ותער טמיה עוך תערי תוסק' והיבא ממנו לשלישי
 ואעוד עדי' או יהיה מהסעל הכבד ויהיה סתח קטן תחת סתח גדול
 והעם ויתן עכ' את הנזר ואת העדות עדות לאסוף מזכור' כל' מאד
 וחמרה לאסוף זה הסמור' והעם במא' וצדי עדין לבית שמהו ותבא' בעדי
 עדיים כל' הגשת לוסף העדי והקשט' ועא לא ערה עליו שחל עבר
 ותת' אשר עבר בין הגזרים הא' די ערא בין כלגיא' והסעל הכבד ממנו
 מערה בגד ביזם קרה' מסיר ומעבית הבגד ביזם קרה' ויש ממרש' מזה
 ה' ער ירח' מסיר אוד הירח' ועא במתג' ורס' ערוץ כלכלום מיר המעביע
 בטוב עדי' סיד' ערוץ ויתערו בו בטובך הגדול התענגו והעם
 היתה לי ערה' תענגו' והוא ימי הבחרות' ובכא' הא העקבה ג' בעדי'
 כל עדי ערוץ בחמש נקוד' וארבעה מהם בשש נקודות' שהם עם עדי'
 וכתבנום בחלק הירקוק' מלא כרסו מעוד' המעביעים שני עם עדיים
 אמרו שהוא חסר מכלבי שכם עני ומאכילם עדיים וכן ו' ומכיל

עד הגבול שלחץ פיר עד הגבול שהיו עם האויבים כאילו מקורק בידם ואתה
הייתה בוטח בהם ור יונה פרשו כמו כן כלומר שלחץ מגבולך וממקומך
ויש בענין עוד הלוא זה דברי עד היותי על אדמתו כמו בעוד היותי וכך
עד התמהמהם עד זה מדבר בעוד זה מדבר ויש בענין על אשר עד
מיתבא ובהוספת בית בעד השלחיסלו ולא יבצעו בעד רעתם ויסגר יי
בעד עליו בעדה ובעד בעיה יי יגמר בעדי יגמר חסדו עליו פי בעד
בעד אשה וזנה העתירו בעדי וכפר בעדו לא תגיש ותקרים בעדי ^{הרעה}
אין היד לרבי כי אין רבי בזה המלה אבל היא נוספת כדור עד יאובד
יי הטוב יכסר בעד הוא דבק עם הפסוק הבא אחריו כי לבבו הכן לדרש
האחים ורא אבן עד א פיר כי איננו דבק וכל לבבו הכן הוא אוב על חוקיו
ומיר יכפר בעד אמה שאכלו הפסח בטומאה ולא יתכן לומר המלות האלה
בענין זה לל הבית ויש בענין כן כמו בעד החלץ נשקפה וסל חוקיהו בעד
בעד השבכה ויש קף אבימלך בעד החלץ ונכנסה עליו הכרים מבעד
לכמתך ויש מפרשי אותן כדבסנים ויש כמו למד השכמם היה בעד
מעלות עד עולם אמר כי עמל ובתן שהם בענים גדולים וגבוהים יחרבו
וישובו למעלות ויש כמו דבר האוינה עדי בני צמור פיר דברי ועדי הם
אתבונן פיר דבריכם ויתכן שהם לשון ערוץ לבלום שמיר סיו וסמיך
יקראו הדברים כן ואפשר שהם שרש אחר ור יונה פרשם בענין אל למ
האוינה אלני וכן אמר כמזהו עדיך תאתה ונבא שוכן עד בטחו ביו ^{עד}
עד שומדת לבעד ואם לבעד תזכור ענין הדחת ידעת מיט עד ועד אהוינה
לשון שקר עד עולם עד ובסגול לעולם ועד כולם ענינם עולם ועד
טכרם בשרש עוד ועא יאכל עד אזחלק עד שכל מדבה ואו החבו
מסתתר עמו והנכון עד ושכל כמו שרש ירח וענינם שללותרג שכל

במעורר יעדרון רל' ההרים אשר יחסרו ויעבדו לא תבא שמה יראת
שמיר ושית כי הכרם הנעבד לא יעלה קוצים ואם ההרים רל' שכל
אפחור עם כן האויב ויכלו לעבד הכרמים שבהרים ואחר שיהיו
נעבדים לא יעלו קוצים אך יהיו למשלה שור ולמזרם שה שורעו
עם שכל יכלו לרעות בשדות מפני האויב ערש ופוד ועדשים
ידוע עוג תעננה לעניהם הנכבד בו תעננה בדגש הנני כי הנמד
בו תעננה אותה ובה הנח תמורת הגש ויש מי שאמ' כי על הדרך הה
בא כי תקראנה מלחמה כי היה ראוי תקראנה וכני הנקבה על
העיר כלומר כי תקרא מלחמה על העיר ויש לפרש תעננה הנשים
ופיר' תעננה על אפיית העוגה לא על פיתה כי מיבשים במיעי הנקד
ומדליקין אותן ואופין בהן אמרים היה עוגה בלי הפוכה מיר העוגה
האפורה על הגחלים כשאפנה הפוכה אינה אפורה אלא מלכד אחר
ואינה ראויה לאכל כן היה אמרים שהיה נמחר בעצתו ולא היה
מהפך אותה ומתבונן בה אם היא נכונה ועוגת שמורים ואכלנה
עוגת דבשים מיר עוגה אפורה בגחלים ולא אם יש לי מעוג בחנני
לעני מעוג ועל דעתי שהוא מעוג ודברים בטלים ודומה לו בדברי
רל' חסם שאם אדם אף ההוגה את השם באותיותיו תאמ' בגבול
ובלשון עבא רל' אם מקביל את השם בגבולין אם לכורך ובלשון עגא
רל' בלשון מעג ודברים בסלע אם בירושלם על זה אמ' אבא שאון
שאין לו חלק לעולם הבא ערך חבלי רשעים עורצו מיר שכלוע
ובאופי השם יאכל עד אז חלק עד שכל מרובה מיר עד ושכל כבון
שמש ידו ליום קובי מעד ואם שהביאנו בשרש עד הכבון שהם
משמש ואלו שמכאנו עורצו ועל הנמדות בכס היום על מי

לכַּתְּ תַּנְחִינֶנּוּ וְרַי יוֹנָה מִיר הַמַּלְכִּי שֶׁכֶּס שְׂנֵי בִימֵי עֲרֻבִים וְעַל דַּעְתִּי כִּי אֵין
לְעֲצוֹת עַל הַחַיִּי וְאִלּוּ עֲרֹךְ עִם בְּלִבּוֹת כִּי כִּמוֹ שֶׁהַמַּאֲכָל הַטּוֹב עֲרֹךְ לְגֹן
כִּי הַלֵּב שֶׁהַחַיִּי וְכֵן דְּבַר הַמַּהֲנֶה לְגֹן יִקְרָא עֲרֹךְ וְשֵׁם הַתֵּאֵר שֶׁמֵּעִי כִּי
זֶה עֲרֻבֵה וְהַשֵּׁם בְּתוֹסֶפֶת מֵיָם וְיִתֵּן מֵעֲרֻבִים לְכַפֵּשֶׁר וְהוּא יִתֵּן מֵעֲרֻבֵי
מִלֵּךְ וְיִסְכֵּךְ אֱלֹהֵי יִצְחָק מֵעֲרֻבוֹת מִיר בְּמֵעֲרֻבוֹת כְּלוּמֹךְ בְּשִׂמְחָה וּבְתַעֲנוּב
הַלֵּךְ אֱלֹהֵי פִי בַחַר מֵתוֹ בַּחֲרִיץ וְיִשְׁכַּח מֵעֲרֻבוֹת קְשׁוּרִים וְכֵן הַתֵּאֵר
מֵעֲרֻבוֹת כִּימָה עַם הַמִּירוֹת וְיִדְרֹשׁ אֲנִי מֵעֲרֻבוֹת שֶׁהַלֵּךְ אֱלֹהֵי בְּקִשׁוּרִים
וּבְשִׁשְׁטִיחוֹת שֶׁהֵיָה בְּהֵן וְהֵיָה הַפְּרִיז נִכְנֵן וְכֵן בְּדַבְרֵי הַלֵּךְ בְּזֶה הַלֵּשֶׁן
בְּעֵינֵי קְשִׁירָה כִּיֹן שֶׁהַתֵּאֵר רֵאשִׁי מֵעֲרֻבִים שֶׁלֵּהֵן בְּשִׁרִים וְרַי יוֹנָה מִיר
שִׁיחֲסוּהוּ עַם הַנְּעִימָנוֹת לְרַחֵב הַתַּעֲנוּבוֹת וְגִדְלֵם מִלִּבּוֹת עֲרֹךְ
וְסִרְחַ הַעֲרֹךְ הַעֲרֻבִים עַם הַלֵּוִים חֲזִי הַדִּיעָה הַעֲרֻבִים וְהַכְּבֹד לֵאמֹר הַעֲרֹךְ
הַמִּירָה עֲנִיב עֲנֵן יִתְרֹן עֲרֹךְ אִישׁ לֵאמֹר נִעֲרֹךְ לֵאמֹר חֲסִדוֹ לֵאמֹר
נִסְקֹךְ אַחַת מִמֶּנֶּה לֵאמֹר עֲרֻבֵה וְתֵהִי הָאִמֶת נִעֲרֻבֵה וְהַכְּבֹד לֵאמֹר
יִעֲרֹךְ דְּבַר כּוֹס וְהַדּוּמִים לֵהֵם עֲנֵן חֲסִדוֹ וְעֵינֵי עֲוֹדֵי מֵעֲרֻבֵה
מִיר עֲוֹרְכֵי וְכֵן אִלּוּ בְּסִסּוֹךְ לְמַעֲבָה עֲוֹרְכֵי מֵעֲרֻבֵה וְלִעֲוֹרְכֵי בְּלֵאמֹר
וְלֵב אֱלֹהֵי לֵעֲרֹךְ מִלְּחָמָה כְּנֹגֵד אוֹיְבֵי דוֹד בְּלֵאמֹר לֵב וְלֵב כְּלוּמֹךְ
שֶׁלֵּא הִיז לֵהֵם שְׂתֵי לִבְבוֹת כִּי אִם לֵב אַחַד שֶׁלֵּם אֱלֹהֵי דוֹד וְכֵן אִלּוּ
לְכֹנֵן זֶה עֲוֹדֵי מֵעֲרֻבֵה בְּלֵב שֶׁלֵּם שֶׁהֵיָה לְכֹס שֶׁלֵּם אֱלֹהֵי דוֹד וְעֲוֹדֵים
לְאֲרֻחוֹת מֵעֲרֻבוֹת לְאֲבוֹסִים וְכִינֵה נִקְרָא מֵעֲרֻבֵה הַיֵּצֵא עֲוֹדֵי
עֲוֹדֵי עֲוֹדֵי לְבָדוֹ בְּחִמֵּשׁ נִקְוֹדוֹת וְיִשֶׁת לּוֹ עֲוֹרְכֵים לְבָדוֹ גַּם עֲוֹדֵי
דִּתֵּן כִּי שֶׁמֶר וְעֵינֵי לֵאמֹר חֲסִדוֹ וְכֵן הַהֲרִים אֲשֶׁר בְּמֵעֲוֹדֵי
עֲנֵן אֱלֹהֵי עֲנֵן חֲסִדוֹת בְּעֲבוּדֵה הַחֲתָמִים וְכִינֵה הַלֵּךְ עֲוֹדֵי עֲנֵי
וְאֵעֲוֹדֵי עֲנֵן אֵין עֲוֹדֵי עִם הַגִּי בְּכַפֵּאִים וְיִלֵּךְ כָּל הַהֲרִים אֲשֶׁר

והזמן ההוא עוד זה מדבר בעוד שלשת ימים בעוד הילול חי צמת ותבן
בעוד שלשה חדשים לקצור בעוד כבוד ארץ ופיר בעוד שלשת ימים
בעוד שלשה חדשים בקוף כלום בסוף שמש מהזמן הזה ולא אם עוד
חי פיר ולא שאמת ממך אם עוד חי בעת שתמלך לא שאמת שתעשה
עמי חסד ולא אמות כי זה בטוח אני שתעשה אבל שאמת ממך אם לא
אחיה חי בעת שתמלך שלא תכרית חסדך מעם ביתי ולא בהכרית יאת
אויבי דוד ביתי לא יכרת מלפניך עוד מחיה בתמך ועוד מחיה
בם עוד מדברים עמו הן בעוד חי כי כל עוד נשמת בי כלום
שהלשמה בי עולם ועד כל ימי התמדת העולם סמוכים לעד לעולם
להשמד צדי עד שושן עד ומה הענין תאר ועד בשחך נאמן ספה
כלום קיים תמיד וכחך עוד כל ימי הארץ לא אוסף עוד לקבל את
האומה ולא אוסף עוד להכות לא יאמר כך עוד עזובה ולא יהיה
המים כל אלו רל לא יהיה גה לעולם וכן עוד יהלך ספה לעולם ויש
לזמן מועט כמו ועמלו לא יכד עוד איצו רל לעולם אלא כל זמן
וכן ולא יסיפו עוד גודף אדם לבא בארץ ישראל רל באותו זמן וכן
כי כל עוד בפשי בי כל הזמן המועט שנמש בי ויש בענין יותר כמו
ויאמר יי לו עוד והדומים לו רבים וכן וכן על צואריו עוד ויש
עדין עוד היום גדול עוד אושיבך באהלים וישבה ירשעם עוד
תחתיה והדומים להם ויש ספרש כן כמו חסלים שוכבי קבר אשר לא
זכרתם עוד כלום עדין לא זכרתם וזה לאות שיבא מועד שיזכרו
בו המתים וכן ולא ענני עוד ויתכן לספרש כאנה עודך מחיה בתמך
ופיר בתמיהא וכן ועודך מחיה בם ויש כענין מקדם זמן מעודך
עד היום הזה מזמן היותך רוכב ואני ראיה לרכיבה הזאת ידעת מיני

ארכבה ואעידה העד העד בצן האיש ויעידוהו פיר יעידו בי
ושלא שוכד פועלו והועד בקעמין ומקצתם ארוב ענין הארה כמו
העד העד בצו האיש אלא לפי שמזהיר באחד מזהיר בפני עדים
כדי שלא יבחיש בו אחר כן באמרו בלשון עדות וכן עד לאמים כזהיר
גער יוי בכס ועד משיחו ואפכי היודע ועד תחדש עדיך כגדי פיר
כגדך שיעידו כי מאתך הם לפי ויש מפרש אותה תהי מספוחת עדיא
עד הגם הזה ועדה המענה אלו הם תאר והדומים להם יש שהוא
שם לא תענה בדעך עד שקר כמו עדות שקר וכן עונה בדעה עד
שקר וכן ויעקב קרא לו גמער כלומר גל עדות כמו שקרא לו מלך גר
שהדוניה ואלו היה תאר היה אומר גר שהדא וכן האל הגדול שם
תאר יש לאל ידי שם דבר ענינם ידוע ומה נקרא לתורה ולמדות
תעודה ועדות לפי שהם עדות לישראל שקבלו מצותיו אלהם עד
תעודה כהמה ופלתעודה עדות יוי באמנה וכן ארץ העדות לפני
העדות על המדות שהיו בתוכה שהם עדות לישראל ובחלים ועדות
זו אכמדם ובכשן נקבות העדות והחקים אשר בוצרי עדותינו
גם עדותיך שעשועי כי הוא מקובץ כן עדות ואם היה מקובץ כן
עדות היה עדות ונהפכה שן הפעל למד הפעל במלת פרוך עדיך
ששתי דבקותי בעדותיך והדומים להם שראות בהם ואן בקריאו
כמו שנהפכה ועומתה קפעה פיה על בני עולה ולא יתכן לומר
שתהיה הוא הנראית בעדותיך ואן הרבות כואו עדותיך הנחה
כי לא מצאו ואן הרבות נראית והפרוד ריזנה מאה הענין כזה
אעידך מה אדמה לך כלומר מה אומה אתה מאעיד לך שאוכל
להראותך שפלו כמותך ושבאה להם כדעתך ועל ענין ההתמוד

והוא

והתאר שכל ויזק להכרית עולל בקמץ והקבוצ עוללים שאלו להם
בקמץ ממי עוללים וינקים בשבת והוא קבוץ עולל כרי ועי לא תעשו
עול במעטט ובסמך בעול רכלתך והכנוי בעולן אשר עשה ימות
והתאר ולא ידע עול בעת ומא יסגדני אל אל עויל והשם עוד עם
הא הנקבה ולא יסיונו בני עולה לענותו איש שותה כמרים עולה
תדברו עולה אם תדברנה שפתי עולה ונהסכה עין המעט למד המעט
בראית במלת על בני עולה כמו שלמה ושמה כבש וכשב וכשני
סימני נקבה לא נמצא עולתה בקי ונחה הוא עין המעט אף בלב
עולות תבעטן ועולתה קטבה פיה יחמשו עולות המעט הכבד מזה הענין
בארץ נבחות ועול מוכף מעול והומץ ויש מפרש מזה הענין עמי
נושיו מעולל ענינם עני התרמית והאון והענות עון מעון תנים
מעון אריות מעטן התנים ומגורם ותבוא תמלתם למעון קדשו השמים
היה לי ספור מעון ולא יכרה מעונה ההא במסוף אשר כויתי מעון
אל זכחי ומנחתי אשר כויתי לעשותם במשכני ובמקדשי תבעטן
בהם והבטת דר מעון פיד אתה תביט היס שיהיה במעון אל צד על
הכהן שיהיה במעון כי שני החנים בבית המקדש צדים זה לזה כשתי
כשי האיש שנקראו צרות כמו שאמל וכעסותה צרותה גם כעס וכי
בזכרי אל נקראו צרות מוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן ונקראו
כן סמי שהן בבית אחר והן צרותו לכו כן הכהנים ואח השם ית לעלי
תביט דר שיהיה ענין בבית המקדש ויהיה הוא עיקר ואתה טמא
ועל זרעו אמרו כן ולא על עצמו כי הוא כל ימי חייו היה גדול שבבת
ויי מעון אתה היית לנו אל מקום היית לנו וסובל וסומך וכך ענין
שמת מעונך וכך רזל כע שמי של הקבה מקום למי שהוא מקומו

עד והדומים להם עוה עושה ושתי המלכה על דעת רבים שיהיה
מזה השרש ועל דעתו שהוא משרש עות ואחזק כתבו בשרש עוה
עם נעות המרדות מעות לא יוכל לתקן והנפעל מזה השרש נעות
שחותי עד מאד ונעוה כב ויתכן היות נעות המרדות מזה והוא לטקבה
נהפכה היא כתיב מפני הסמיכות והצד יכנו לזה מלתבן שהוא נקוד
סגול כדרך הסמוכים כן מצאנוהו ואחזק שפיר נעות משרש עות
כי הוא נפעל לומר אולי מצא בן נקוד דרי והפעל הכבד אשר העוה
עברך העויו והרשעו העוה נלא אשר בהעותו וכבד אחר ועוה
פניה והשם ממנו עוה עוה עוה אשר ימצו ושם נעל משקל אחר
בפעל גאון מן גאה שאין מן שואה ואעפ שאין המשך נעדרת והריון
עונים אם נעונו בנו ועונונו ברוח ישאנו ובקבוצ הנקבות כמה
עונות וענן מולם ענן עונות וידוע הוא ויש עין שענינו ענש העין כפי
גדול עוני מנשא כלומר גדול הוא עונש עוני מנשא אותן ומלכסבנו
כי לא שגם עין האמרי רל לא הגיע זמן עונש האמרי להורישם מחרתם
עד כלות ארבע מאות שנה ועל דרך כי ברשעת הגנים האלה ירי אלה
מורישם מפני והזכיר האמרי כי הוא גדול שבשבע אומות כפי שאין
הנביא ואנכי השמרתי את האמרי מפניכם אשר כג ארזים גבה
תנה עין על עונם תנה עונש על עונם ומזה השרש והענין עוה
עוננים והוא כפול הפא עוה עלות עהל שתי פחות עלות והרש
והבקר עלות עלי נקראו הבהמות המניקות כן על שם בניהם שהם
עונים וכן הנערים בבני אדם יקראו כן ענל ימים ענן התעכח אשר
עולה ובהראות עין הפעל ישלחו כצאן עוליהם גם שוים מאסוב
וענן להיות מעיקר זה ומענן זה בנין מרובע והוא עמי נגשין מעוה

מזה הענין כי לא מועף לאשר מוזק לה כלום לא החשך לה לארץ
ישראל לאשר מוזק לה בעת הראשון כלום לא היתה הצרה הראשונה
כשהגלם מול מלך אשר בצרה הזאת כי בפעם הראשונה הקל ולא ^{גלם}
אלא זבולן ונפתלי וזה האחרון הכבד סנחריב ויתכן שיהיה מועף ^{שם}
וכן מוזק והביא ר' יונה בכלל אלו התעורר עיניך בו ואיצנו וענין כלם
החשך והאפלה ועל הסך זה סרשת רוב המפרשים תעופה כבד תהיה
והפעל הכבד התעורר עיניך בו ענינם הדברקה והאורה וכן מפרש ^{מזה}
עושה שחר עיפה וכבר אחר בעוממי הרב על סניהם ר"ל בהבדילי
אותה ולהטי אותה בהוציאה מצורה יש לפרשו מהענין הראשון
ענין תנועה כלום בהנעי אותה ודומי אותה עליהם להג' וענין
התנועה קרוב לענין העיפה וכדברי ר"ל איך מרליקין בערי מסבי
שהוא עץ כלום פורח ונדמן הנר ונתנו הננה והנה וכן אמר היתה ^{מעוסמת}
בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח כלום מתנועות שאינה ^{עפה}
אלא קרוב לעיפה וכן למי דעתי ועמו בכתף פלשתים ימה והוא ^{סמוך}
כלום יצועו ישראל לוח פלשתים לשלוח ולבנו ואעם שלא בא בכתף
כדרך הסמיכות כי היה לו לומר בכתף בשש נקודות וכתב בן אשר
כי בא כן בעבור פלשתים לתקן הקריאה והשם בענין זה כפונ
בעסעמי שחר נגה השחר ואורו וכן נקרא לענין זה אישן העין ^{עסעף}
לעסעמי תבונה ועסעמי יבחנו בני אדם ועל עסעמי צלמות ועסעמי
יולו מים תי וגלגלי ענבא יחתן מים וענין שמישי כי עיפה ^{נפשי}
להוציא והוא נרדם ויעף וימת ויעף דוד שניהם מא הפעל בפתח
להבדיל ביניהם ובין ויעף אלו שהוא ענין אחד והתאחד עיף ויע
ולפי שהוא צמא למים קראו בדרך ההשאלה לצמא עיף זאעם ^{שאי}

שכל צדקם ואין עוונתם מקומו ואחול סוד מעט אמה היית לנו מן עני
כלום שכל ענינו בע אדם תלוין אמרו כל שני כי לוי עני אדם וקבוץ לוי
בשורק ויכן את אהבהם ואת המעוננים אשר נמדחו שם ובהא הנקבו
מעונה אלהי קדם ומעונתו בדת ומעונתו טרפה ועא שארה כסותו
ועונתה עת הקבוע לתשמיש כמו שאמרו רזל עונתן של תלמי חכמים
מערת שבת לערב שבת ואמרו עוד עונה האמורה בתורה הטויה
בכל יום המועטן שתיים בשבת וכו' ואמרו עוד לעת עונה המקדש
פירותיו עד שלא בא לעונת המעשרות סוד לזכר ועת המעשרות
ועונן ונחש וכשא מעונן ומנחש ומכשף ועוננים ככלשתים תאר
וכן בני עונה ואמרו רזל מעונן זה החוחו את העינים ר נקרא
אצל זה המחשכ עתים ואולי היום יפה לכאת למחר יפה ליקר
עוף כחלום יעוף מחץ יעוף ימים ויעף אפי אחד מן העופים
כא הפעל נקרא את בקמץ חטף כי גז חיש ונעונה והפעל הכבד ועוף
יעוסף על הארץ וההתפעל ממנו בעוף יתעוסף כבודם ואפס
שיהיה מזה השדש מועף ביעף ויהיה יוד ביעף נוספת כיוד יתם
שהוא מן קים וכבד כתבנו אותו בשדש יעף ושם פרשנוהו והוא
ר יהודה בזה הענין מגמה עמה ותי מגמה פרחא ויש מסרש כמנה
מתרג וכפלת ותיעוף ועא תעוסה כבקר תהיה כלום אם תחשף
כבקר תהיה עושה שחר עימה ארץ עימתה כמו אמל בשני סיני
הנקבה כמו ישועתה ואחול פיר כמו אמל והוא מקום שלא יוד
בו השמש שעה חדשים שאינו תחת קו האורך ולא ישגנו אור השמש
זמן ארוך ופיר ולא סודים שאין שם סודי ירח וכוכבים ותוסע כמו
אמל ותחשך כמו אותו האמל ומא השם מעוף צוקה והפעל הכבד

לְעַד בְּחַכְמֵי וְעִנְיָה בְּתַלְמִידֵי וְעִקַּת שְׂכָר יִמְעָדוּ פְרַעְסוּ שְׂהוּא ^{הַכֵּן}
מִן יִדְעוּ מִעֵבֶן תְּרַעְנָה אִזּוּ הוּא כְּמוֹ מִיִּדָּה וְנִכְכְּלָה בּוֹ הַסֵּא וְעַל דַּעְתִּי
שְׂהוּא לְעֵן שְׂכָר מִדְּבַר הַלֵּל שְׂהוּא בְּמַחְסָה הַנְּעִמָה נִחְמָה אִיִּי שְׂהוּא
מִעֲרַעֲרֵן אֹתָהּ מִיִּד אִם לֹא תִדְעָה הַסּוּטָה מִשְׁתַּת מִשְׁבְּרֵן וְכִכְּלֵן אֹתָהּ
אִשָּׁם שְׂבִי עוֹרָדָן לֹא נִכְכְּלָה בּוֹ כִּי אִם הַסֵּא בְּלִבְדִּי שְׂהוּא עֵבֶן אַחֵר ^{וְשֵׁרֵשׁ}
אַחֵר לְהַסֵּ וְכֵן יֵשׁ לְפָרֵשׁ מִזֶּה עֲדַעַר תִּתְעַרְעֵר וְכֵן יֵשׁ לְפָרֵשׁ מִזֶּה עוֹרָדָן
אַרְבַּעוֹתֶיהָ וְכֵן תִּי פִּגְוָן בְּרַב־יִתְהָא וְעֵאָּ נִשְׂוֹא לְשׂוֹא עֲרִיק וְיִיִ סָר
מִעֵבֶן וְיִי עֲרִיק פִּיִּד אֹיִבְךָ וְשִׁנְאָךְ וְכִלְאֵן פְּנֵי־תִכַּל עֲרִים אֹיִבִים
פִּיִּד וְכִלְאֵן יִמְלֵאֵן וְכִלְאֵן שׂוֹכֵד עוֹמֵד בְּמִקּוֹם שְׂנִים וְכֵן תִּי בְּעַל־דַּבָּר וְיֵשׁ
לְפָרֵשׁ כְּמִשְׁמַעוֹ כִּי הוּא הַרְסָה הַעֲרִים כִּי שְׂהוּא וְעֲרִדָּה הַרְסָה וְכִשְׂמִימֹת
הוּא וְכִכְּלֵן יִמְלֵאֵן כִּי תִכַּל עֲרִים וְכֵן סִיר אַחֲרָיִךְ עִיד וְכִלְאֵן אֹיִבִי וְיֵשׁ
לְפָרֵשׁ מִזֶּה וְהַשְׁמַדְתִּי עֲרִיק וְכֵן תִּי וְאִשְׁיִיִ יִתְבַּעַל־דַּבָּר וְכֵן אִם בְּעַל־
הַמְּסָרָה עַל וְיִי עֲרִיק בְּבִלְשֵׁנָה חַד חַס וְחַד מִלְאָה וְהַשְׁמַדְתִּי עֲרִיק וְכֵן
דַּעְתִּי אִיִּו מִזֶּה לְשׂוֹא עֲרִיק כִּי לֹא חֲשַׁבְו עִמָּהֶם וְיִתְכֵן לְפָרֵשׁ וְהַשְׁמַדְתִּי
עֲרִיק כְּמִשְׁמַעוֹ כִּי שְׂהוּא וְהַכְרַתִּי עֲרִי אַרְבַּק כְּלוֹם שְׂהוּא יִהְיֵן לְהַסֵּ עֲרִים
בְּחֹמָה מִרְוֵב אִדָּם וְמִרְוֵב הַשְׂכּוֹם כִּי שְׂהוּא פְּרוּתֵן תִּשְׁבֵּן יִדְעֵלֵם נִשְׂוֹא
לְשׂוֹא יֵשׁ מִפְּרֵשׁ כְּמוֹ נִשְׂוֹא וְסִיר אֹיִבְךָ נִשְׂוֹא עֲרִיק לְשׂוֹא וְלֹא מִשְׁהָ ^{הַכֵּן}
כִּתְבֵּן נִשְׂוֹא סַעֲוֹב כְּמִשְׁפָּטָו וְכִי עֲרִיק כְּכִי הוּא לְשִׁמְךָ כְּמוֹ כִּיִּךְ נִשְׂוֹא
אֵת אֹיִבִי יִי בְּדַבָּר הַזֶּה וְסִיר עֲרִיק הוּא נִשְׂוֹא לְשׂוֹא בְּמִיָּהֶם וְעֵאָּ מִשְׁוֹטָה
וְשׂוֹדָה וְהוּא מִקָּדָר לְמַעַן הַכִּיִּט אֵל מִעוֹרֵיהֶם עֵבֶן חֲשֵׁקָה וְכִיִּי וְהַנְּפַעַל
מִזֶּה עֲרִיהָ תִּעוֹד קְשׁוֹתֵךְ אִבְל עֲרִיהָ הוּא עִם כְּעֲרִי הַמְּמִד מִזֶּה הַעֵטָן
וְעֵאָּ כִּתְנוֹת עוֹר בְּעוֹר הַבְּשָׂר וְהַקְּבִיץ וְאֵת עוֹהֵת גְּרִיִּי הַעוֹרִים וְכִיִּי
הַזְּכָרִים עוֹרָו כְּתִנּוֹר כְּמִיִּי וְיִיִ וְעֵאָּ וְאֵת עֵיִבִי עֲדָקָה עוֹר יֵעוֹר

בו עכץ העיפות כי אם ענין סממאה פסלד במ שאמ' באשר יחלום
והנה שותה והקיץ והסה עיקר ועשו שוקקה וכן האריך הנמאה שפא יי
עכיה מטר בארץ ציה ועיקר בלי מים ססעי בארץ עיפה לך סלה
כעל סלע כנר בארץ פיפה ויש ממרש מזה הענין ועפן בכתה פלשתים
וכנר פרשתו לזה הענין בשדש כתה עור לא יחזור כי יעורצו
והוא פעל ייטא והאחרים מלבן עומדים עורה כבודי עורה הנכל וכו'
עורי עורי רבורה עורה בלשון חכם עורה סמה תישן יי ועורה אחי
משפט צוית סלול עורה סלול אחי משפט שבוית והוא המלוכה והתאר
אני ישנה ולבי ער והנפעל כישעיה ממרעון קדשו יעורו ויעלן הגויש
ומכים רבים יעורו מידת ארץ וספר כתבנו כי פגור ממעט קדשו
בשרש נער מרעתו יעה וזולתו מן הממרשי והפעל הכנר העיר יי
העירותי מצפון ויאת' ולא יעיר כל חמתו פעלים יצאים העירה והקו
אעירה שחר פעלים עומדים וד' משה הכהן מר' אעירה שחר פעל יי
והפעל עורה הנכל כי אני אעירה בשחר וכתב אהול מנה קול
לעיר יקרא כמו להעיר וכן ייבעד צלמס תכסה ויש ממרשי פיפה
ישבת מעיר וכנר אחר ועורר יי עבדו והוא עורר את חמתו עורר
ארמנותיה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עוררה את גבורתך
וההתפעל ממנו והתעוררתי כי מבאורע מתעורר מהחייך כך ענין
הערה סושיד אר' בלעני' וכמה אם התרג' וייקץ ואתער' והביא ל' יונ'
בזה הענין ערער את ער' סלול' למי שמעורר התפעל תמיד' וכן
מיד מזה הענין עיר ובהלות סלול' הכמיה ותגועה ופה מירש' וכמה
הענין יכרת יי לאיש אשר יעשה ער ועונה סלול' שלא ישאר לו
מעיר דברים ועונה אכיהם' וכן מירשו הול' אם תבלו חכם הוא לא יהיה

דבר יי שימרו הדבר בשתי ונסה עת כלות ונת לכשת לא עת החסד
המקנה בשעת ההיא אם פעת כהאת בא העת ובהתחבר עם הכנויים
ידע התז למד הפעל תמורת הנח כמו ופאר ציינים כן ביד ויתכן ^{היות}
שרש עת נחת ובה פעות בשורק כמו ולכור את כל זה וכן הול זכרוהו
כסול באמרה לפעותי ערב או יהיה לפעותי ערב בשני סימני רבו
ברבו הזכרים וברבו הנקבות ואין שם כלל וכן מראשות שאם בשני
סימני רבו ונתתי גשמיכם בעתם כי לא ידע האדם את עתו וקרוי
לכא עתה למה תמות בלא עתך פיר עת הקבוע לאדם ברוי והוא
לשבעים או לשמונים כפי שני ימי שנותנו בהם שבעים שנה ואם
בגבורות שמונים שנה והקבוצ ולעתים רחוקות הוא נבא והיה אמונת
עתך ונזה עוד עת ומשפט ידע כל חכם כלום שידע החכם וכן כל
הדברים ומשפטם יודעי העתים יודעי הזמנים לכל דבר ולכל ענין
כפי שאם החכם לכל וכן ועת לכל חסד וכן אמר הול שיודעים לעבר
שנים ולקבע חדשים וכן ומבני ישעכר יודעי בינה לפעמים בעתם ^{מזמנים}
שלא היה הפסד אורל מזמנות עם המשמרות שהיו מזמנות לעתים
הידועים לקרבן העמים ולמבואים יבא לעתים מזמנים פיר לפעמים
שיתן אותם אצל שיבא לפניהם והקבוצ כלשם נקבות בידך עתותי
והתאר עם יוד היחש ביד איש עתי איש מזמנן לככת עם שהוסף
שם עתים הנה ור יונה הוציאם לענין אחר ואין צורך ונזה עוד עתה
אקום ואמר יי ועתה ארבי המגד לא ידעת לא עתה יבש יעקב
ואני מעתה לא יעמד בי כח תשמיה לאכשורה בי וכן כולם מהענין הזה
כל העת הזאת ויש אצל כי עת חסד נון הפד אית בלשון ארמית וכענת
עו ועו משלשת ואת כל העוים הנקודות ואם שני קדמון ידעות
עוים פיר עמד עוים וכן טאו את העוים ידוע ויתכן ששרשו עוו

קרחים ואתה יחסיקם או גורם להם עוונות כי אם תסיר העוונות
והפסחים והתאור בלשון נקבה צורת או שבד: לנקה נמצים עוונות ופיו
השורים והפסחים הם צנני נחשת ונכרית אור אלעזר אמרו אנשי
יבוס לאברהם בהת שמונו ברית שלח ידע הרעך את עיד היבוס ואנו
מוכרים לך יאת מערת המכספה ועשה כן ואנשי יבוס עשו כלמי נחשת
והשקחים במוז העיר ומתנו עליהם ברית שבועת אברהם וכעבד
ישדל לארץ לא יבול להכנס שם מפני השבועה שכזאת היבוס יעשו
חדשים בלתי יבול יחד להורישם ופמלך רוד רכה להכנס שם אמרו
את אתה יבול להכנס עד שתסיר הצלמים הללו שכתוב עליהם ברית
השבועה שלפי אם הסירך העוונות והפסחים ואילו הן הצלמים שעוונות
להסגל יראו הנשים לפס זמא יתלבו שנואי גמס רוד שזנא מלשמו
ומעבוד עני ורא בן עורא מיר כי אם הסירך במו אם הסיר לך כל
אם נסיר למלחמתך העוונות והפסחים שבנוהם ימנעך שמה תנ
הנה כי נעננו חוק מאר ית העוונות והפסחים חסאריה וחיביא
עווש עושו ובאו כל הגוים מיר החספון וכך תי ויתכנסת ויתן כל
עמכדיא ומה נקרא עמ כסיל וכימה שהוה אסיפת הכוכבים והוא
וצב סבה וכך ירכאום למכ עש כלוב כל זכך שהעש קיים רל לשים
שאמ למכח יאברו ונראות עין הסעל בירד ועיש עם מציה תבחו
עות עושה ושת המלכה והכסעל נעות המרדות ותור בכלב
כסעל וכבר מתבחוהו בשדש עיה והפעל הכבר מעות ארש ברבו יע
ודים כי שקר עותוכ את אשר עותו וההתפעל והתעותו אנשי החי
העש עושה בשקל כסלה האת יד עותתי כלם עם ועוה ועא
לרעת נעות את יעקב דבר מיל לומק לי עק דבר ותוא היכנא לשמע

העושים והעושים כמאן אדם ויש אולי שהוא עם בעקל מלכה עליו
יגב חלפה על דרך העבד יד העבד היעונו להם היבחו פיר וכו' סבורים
הם שיעונו להם לבנות בית המקדש ולגבוה ועבוד ועוב' כתב אהרן
עבוד העושר שהוא נופל בבתים עבוד ועוב המקנה שהוא עוב
בעדה מיום עובה את הארץ והוא בקוד והיא לנקה ואעפ שאם
ימה וכבר כתבנו עם חברותיה הרבות הראיות להרחות במס' בחס
הדקדוק והמסורת עליו ב עובה יתומד והרץ מזה למדנו שהעני' חסופה
וילדה ועוב' והנפעל מדוע נעוב בית האלהים פתח כי הוא פעל עבד
לא ראיתי צריך עוב' קמץ מפני שהוא כינוי או מפני ההפסק עיד
לא נעובה תעוב הארמה כד' עני' הפעל הלכונך תעוב ארץ עני'
הפעל בפתח ומה שלא טבר פועל המין עיד עוב' וכן ארץ לא עובה
עיד ותלה מיר ארץ לא עובה מלהלחם עליה וכן תי' ארץ לא אשתכחת
ויש מפרש מן ויעובו את יושעם כלום ארץ לא נבנתה ולא נתחזקה
ועא קרוב לענין זה בעובונך נתנו וכל אשר בפרעה היא ענינם
ענין סחורה ועא ויעובו את יושעם ער החומה הרחבה ויש מפרש
כמהו היעובו להם היבחו ענין חזק וברבד' הל' התחתון כות' הקורה
והענין המעובה ערץ שיהא תחתיו מעויבה ג' טפחים הוא כלל לבני
שעל התקרה והתקרה היא הקורות או הקנים שמקרה בת' והטא' שנות
עליה ובעגל במעגלה כקראת מעויבה והיא חזק התקרה ובענין
המשא עוב תעוב עמו מעובה עלי שיהי עוק ויעוקהו ויסקלו
מיד חמו' וכן בדר' הל' חזק בשדה וכדאן שהיה יושב ועוק תחת הויתים
מיד חזק ומשעך האבנים ממו' או מיד עושה גרד סביבותיו וכן
ש' לפרש ויעוקהו גורו סביבותיו כטבעת שהוא עובל תל טבעת עוק'
עוד ער חנה עורנו יד' אף עורנו' איש את רעהו יעורר'

והדגש בחבורו יכח בשקל פתים יח בשקל חסיד וכן בשתי עני עני
מלה מורכבת עומד ונקרא יהיה פתים שיהיה חסידים ויהיה חסיד
אחיל עני ותמיד מרץ עני בהתנו החכמה עני שחכם גם הוא
כאשר כתב יהודה כלום תהיה ל שיהיה לטת וי יוסה כתב שהוא
עובר עונה אלהים נכתב בארבעה עשר כח פיר ענה אלהים
בעבורו כנגד הארץ כמו שפיעלת לנו פעמים רבות ועם וז כמו וז
חטאנו לו יהיה בענין אשר או יהיה בענין זה והמקור לפיכך במעו
פרעה וכתשלומו פעמי עינות תחום והשכל הכבר הענה ענה ותאמר
לו בקלות הוצ' והיתה ראיה להרגש והשם עתה עתה עתה עתה עתה
ובקמץ חסף יי עני כמו יי בענין עקב מוסף ענה עמדת יה בקמץ
חסף וכן ענה עמדת יה דיעשה ודעמים ושאר בשורה עני עני
ובתשלומו וענה מלחמה וענה כראתך יאמר וענה ונפלאותיה
ובתוספת קים ופול הכפל לענה במעו פרעה על ראש המעו הנה
ואכזה על הסלע כי הוא מקום מעו יי עני ומשך לשקרה מעו
הנן נוספת או הוא תחת אותה כפל והנן דפס כי עור משוכן חרות יי
היא מעוכם הוצ' היא רגועה והתאר והשם עני עני עני עני עני
יהי שאת ויתר עני ומתבנו כידוע ענה עני עני עני עני עני
עני ענה ענה ובתשלומו יי עני ונבדור המורכב ארבע ופס
בסלס חתול פול הוא וענה הענין ואת הפרס ואת העונה כי על רג
ענה נקראת כן וכן מביאנו במשפט נקראת עני ויך מביקתה עני
ויירשבו שהיא עונה וראשית מזה סוף כלום שהיא קשה ועני
וכבר כתבנוהו בערש עני עני עני עני עני עני עני עני עני
כי לא מעוכך אל נאותה עני ויעני את עבדי ענות עני
ערוער ובה העונה בקרב הארץ כלל על המדים ועל השדות ועל

ישר' היא זמן סגורין עד רחוק קדם ימי עיטא ד' יהב חיה לחיה
 והיה עט' מן העניים או מנח' חנן ומה' עד ש' עיט' וכל' מן השלישים
 מנח' הסגור' עטה ועט' את ארץ מנח' כ' אשר עטה הדעה
 את ש' עט' ארץ כעט' כבד' עט' ועל ש' עט' ועט' עט'
 עט' והעט' מהדג' מעט' מט' בשקל' מעט' והעט' הכבד' מעט'
 העט' עט' בוש' ס' והש' מעט' תהנה' עני' עט' העט' ס'
 בכחות' וע' בהראות' למד' הפעל' ש' מה' מה' עט' ס' כ' עט'
 וסודה' על ערך' חבר' וכ' ויעט' העם' אל השכל' ותעט' אל השכל'
 ותט' ותט' אל השכל' ולפי שהיה' והת' סתודים' הם מעט' זה'
 בהם' שהיה' קמוצה' הוא מעט' עיט' כמו שאנו עתיד' לבאר'
 עט' עט' מלאו חלב' יש מעט' הכלים' שהולכין' לתוכ' ואין
 בזה יתר' עט' ונדלה' אלא ידמה' כי ר' הכלים' הגדולים' ונתבר'
 וס' כי בש' ערבי' יקראו עט' המקומות' שמקבצין' בהם' המים
 וחלותם' ובש' ר' הנוטל' ותם' מן המעט' והוא הכלי' שנותן' בו
 הודים' עט' עט' בר' כלומר' יתכסו' מרוב' התבואה' ועט'
 עט' ידוע' בדבר' ר' עט' ויצא' לקראתו' ואמ' כל עט' שאינה'
 כעט' יש' עט' והוא עט' והוא עט' ש' עט' וקנו' והוא
 במעט' או בט' המה' והמעט' הוא הכסות' שמתכסין'
 בו' עט' ולא אראה' כאלו' יתכסה' לתוך' דרוס' ולא
 אראה' עט' שית' חמס' למי' יתכסה' ויתחבא' לגו' עובדי' ודכים'
 לשית' וס' חמס' למי' כי ר' מלכ' עט' כי הרוח' תכא' מלכ'
 שיעט' האדם' ומב' ש' ור' זה' סת' יית' המתים' כי הרוח' אע'
 שהיא' פנימית' היא מכסה' ומחסה' כי מב' היא כא' וצ'
 אל' הזה' בעט' הורה' והי' ובעט' מדבית' התכסה' והתקשה'

וכעל עמוד ונפל עמוד ירי אהים ועורל ויעורו אחרי ארציה ועורו
הארים מאל אבד ויעורו העצב בעצבן שפן השמים מאל אבד
אלך זה התוקף שיעבור והצפנים בו בסאסבי ועורתי ארצות
כי הפליא ליעור והשגל הכבוד הם מעוררים אותם במשפטן מעוררים
בפלק אשר אתם מחולקים כמו שבאן גסין וידכו את לשונם
וידבקו גם הבה שמעפסס וידביקו וידדיכו ומיר אשר הם מעוררים
כל כי הם עוררים אותם ומעוררים אותם לאחריים והשם ועור
מכריו תהיה בחמש בקורות חובב שמים בערך ועא עורה
עמכא מאד האם אין עורתי כי החכמה והבדקה העוררת אותי
על האשה אנשה לו עור סגור כי היא עוררת האדם תמיד ומעוררת
עד הערה הגדולה עד העורה התחפונה העורה הגדולה תכלות
לעורה הוא החנד שסאסקים בו ישראל בבית המקדש להתעטף שם
והקבה שומעם ועוררם ספיק נקראת עורה כי כל הבא להתכלל
עם כלב שפס בעור בידי אלהינו עט עט סופר מהיר בעט
ברזל ועפרת מיר קולמוס ומיר בעט בהל ועפרת לא ששפה מלח עט
על עופרת כי בעט עופרת לא יתנו על הכור רק סרדשו בעט בו
ובעופרת כי מי שיכתב על האבנים החקק תחמה האבן בעט ואחר כך
מסמא החקק בעופרת כדי שיהא קיים לעד כי אם ישאר החקק ריקן
יתפוצצו כדי החקקים פורים ותשוב הכתיבה נמחקת ולא תראה
וכתב ר ינה שירמה שכיפת עט הוא כל השמישים משרש עטא
אחר שכיכא בדברי הל ארבעה מתו בעטין של חוש ומיר בו
קולמוס טעבת בו המות לבב אדם והעבך מה שסרשו עור בעטין
שכחוהו בעתו בכי עטה וטעמא ארצות כי אם התב על שיש שהוא
מהארבעה שכיכו בעטין של חוש אכל בו התרבו ועובב הופך את

איבה יעזב באופן פשוט יחשיך בן עבדים סתור לו בעבטל כעב מלקוח
הנה עב קטנה הנה ירי חכב על עב קל ואם יעזב במקום יחשיך פי
יום המעונן חשך ויש מפרש הרומם בתחלה ער העבדים ובאמו השליכם
לארץ והו שאל אחריו השליך משמים ארץ והראשון עבד באו ^{בעבדים}
מיה במקומות הגבוהים פעמים וכבר מרשנוהו מיד אחר בשרש עבה
קבוצ עב כלשון נקבות בקר לא עבות גורמו מים עבות עיה
מש השדה בסטס אף ברי מן רוח וכן כן ונשא אלף במהם קינה
והי שני השדה לחרות השדה וכן אמר לא בשו ישלח יד והיתה מעי
מומטה הגרים נוספת והקברן שמוחת ירושלים לעינים וירושלם ענין
תורה כלם ענין הרבה ועממה בעי העברים תרז אנה במעות עברתי
והי עב המעברות על מגדתא ומיד עי ועינים גל גלים והכל אחד
כי החובה גלים ויהי בכל לגלים לדגורין ותרג לשו השדה ליגרי
חקלא ומיד לא בעי ישלח יד אף לא בקבר ישלח הקבה יד ליסר
ליסר בני אדם כי שם יעוהו מייסודין ובמיר ישלח להם להמיתם
להם תשועה ענין שלח העו את מקנך יושבי הגבים השיו העיו
בב בעמין העיו אל תעמדו כלם המנוסה והאסיפה אל העוד

עיו ויעט בהם לפי שהיו קמוצה הוא מהשרש הזה והיה
מעט עיו שהיא העוף קורא ממנוח עיו הוא אומר על כרש וננה
בלשון עוף לחב קלותו ומהירותו לבא בכל וידר העיט על הפגרים
וקץ עליו העיט בשניהם הוא קמוצה העיט יבוע נחלת לו העיט
חבת עמיה הוא בשניהם פתוחה כי היא לתמיחה ואמרו כי העוף
הדורס נקרא עיו ובסמוך יעזבו יחדו לעיט הרים לעיט צמור
הסמיכות הזה כסמיכות ארמית עמר טיט היץ ומיד ויעט בהם
והיחם והפריחם מעט מנין ומנחם חבר ממנוח עיו עם עמיה

האדם בנות צדקו בוא מעונה ומרובה כאילו הוא קצתו בקצתו וכן
עת התפלה כשיחבה להתפלל ולהתחנן בכל לבו הוא כפוף ומדעוה
אלו הוא מתעטף קצת בקצתו ועל זה סוף תפלה לעני כי יעטף
שמים ברעב נפש בהם תתעטף בעטף עולל' וזכ' בהתעטפם
החלל בעטף לבי בהתעטף עלי עמי ואחל סוד כי רוח מלפני יעטף
כמו תפלה לעני כי יעטף אמו לא מעולם ארץ כלומר לא אהיה
במדינה לעולם ובקרב כי רוח שבהם תעטף לפני שאוריאה
מעובות הגוף ושאתן לשרש לב חרש שלא יחטאו ואני אעשה בקשתו
ושאלתה כי אני עשיתי הנשמות והן עלינות מדבר ומבנות משעני
ועל ובהעטף היצא לא ישום והיה העטופים ללבן עני התאחד
כתרג ובלקישות עני רל על לידת היצא שתלונה באחרונה זכ'
שאלו חוב היצא ובאותו זכ' לא ישום יעקב את המקלות כי הוא
שתלונה חוב היצא ידע יעקב כי יבא לבן על היצא לראות מה תלונה
ולפיכך לא היה משים המקלות באותו הזמן עטף לעטרת
צבי והרם העטרה תשית לראשו עטרת פי' והקבוצ ועשית
עטרת העני ידוע והפעל הקלמה עטרים אל דודואל אנשיו
פיר' מסבבים אותם קבוצ כעטרה ומאורבים להם לתפשים והפעל
הכבד על צד המעטרה נותנת עטרה וכבוד לאנשיה ואפשר
להיות ממונו רצון תעטרוו כמו תעטרוו כמו יעשורו המסך ומיו
תסובבנו רצון קבוציז מנה שהיא עגולה כעטרה ואפשר לומר
כן שהוא מן הקל וכבד אחר עטרת שנת טובתך בעטרה שעטרה
לו אמר המעטרכי חסד ורחמים וכבוד והדר תעטרהו עטש
עטישותיו תהא אור הלשון הזה ברברי רלל המתעטש בתפלה
סובץ יפה לו עטש סובץ יפה לחולה העטרוורד בלעו עני

בך והכל הרגיל בזה הלשון בבני הדגוש הרבה באמרום ^{עליה} עתה עתה
את מעייניך במקום שמכריעין והיית לנו לעינים כלומר שתורה לנו ^{דרך}
הטוב כמו העינים שמורות לאדם דרכו או פיר שתהיה לעינים ^{לראיה} לראיה
אותך תמיד ונכבד לנמלך טובה ותשב בטהר עינים הקדשה היא בעינים
בטהר שהיה גלוי ובמרהס'יא שהיו עובדים ושבים דרך שם כמו שאמ' ^{על}
הדרך ועינו כעין הכדלה מראיתו כמראית הכדולה כעין תרשיש
כמראית כי ית' בכוס עינו מראהו וזהו ואם בעיניו עמד הנגע
ולא הפך הנגע את עינו מראהו שהיה בו בתחלה הנה הוא סוף כמות
עינים פיר האקל כסף נתתי לאחד שיקנה סוף בו כמות צאה שהוא ^{עשו}
עינים עינים וכן מירשו בכר רב' אולי יראה לוי בעיני מפרשי' בו כי
היו הנקודות בין העין והנץ ראיה לאחר ומשפטו בעני' וית' דמעת
עני' ויתכ' למרש בעיני' בעניני' שאני בו עתה' והכל הרגיל ברבה ^{טה}
הלשון באמרום מעין שמנה עשרה' מעין כל ברכה וברכה ומטה תר'
אונ' עין יעקב כעין ברכתאדי בריבני' יעקב אבותי' כלומר כעין
שברכם כן ככל חלקם וגדלם בארץ ושכן כל אחד בטח בחלקו שנפל
לו' על עין המים' והוא בלשון נקבה' על כן קרא שמה עין הקורא'
אל עין משפט היא קדש' והקבוצ' עינות ותהומות' ובסמוך עינות
מים' בצרי בעזו עינות תהום' בחרק' ובתוספת מים' מעין נרמש'
למעינו מים' העין בשבא והוא נוספת' כואו בנו בעור' והקבוצ' בלש'
זכרים' המשלה מעינים בעתים' ובסמוך ממעיני הישועה' העין'
בטהר' אל כל מעיני המים' העין בשבא' ובקבוצ' הנקבות באין מעינות
נכבדי' מים' ובסמוך כל מעינות תהום רבה' העין בשבא' עין יעקב' ^{על}
דרך במקור ישר' והכנים ל' יטה ^{מכין} עתה עתה עתה עתה עתה עתה
אל עיני' והשגחתי בך' עיקר עיקר ויתע' כי עיפה נמש' כבד'

וְטַעַם לִשְׁמֹרֵת עֵצֶיךָ וְאֵשׁ עֲשֵׂתוֹ הַטָּה אַחֲרָיִךְ יִכְרֹת מִיָּדְךָ וּפִיךָ הַעֵיט
צְבוּעַ נְחֹלְתֵי לִי מִתְּבוֹן אֲחִיךָ הַעֵיט צְבוּעַ מִדַּם הַחַלְלִים יִהְיֶה סִבֵּב
בְּלִי נְחֹלְתוֹ שֶׁבְחֵרְתָן לִי וְאַחֲרַי שִׁיִּצְבַּע הַעֵיט יִבְאוּ חַיֵּי הַשְּׂדֵה לִפְנֵי
מִן שֶׁאֵם אֶסְמֶן בְּלִי חַיֵּי הַשְּׂדֵה הַיָּדוּ לִפְנֵי אֲבֵלָה אֲנִי לְעוֹפוֹת אַחֲרַי
שֶׁתִּשְׁבַּעְנִי אֲחֵתִים לִבִּי וְאֶסְמֶן בְּלִי חַיֵּי הַשְּׂדֵה כִּי כֵן מִנְהַג הַעוֹפוֹת
יִבְאוּ עַל הַחַלְלִים תְּחִלָּה וְהַחַיֵּי רֹדְאוֹת הַעוֹף צְבוּעַ וְיִכְרֹו מֵהֶם
מִקּוֹם הַחַלְלִים עֵיט בְּעֵיט חַוֵּי יִתְמַרֵּשׁ לִפְנֵי מִקּוֹמוֹ בְּתֵקֵף רֹחַ
וְכִבֵּד מִיִּשְׁתַּוֵּי בְּשֵׂרֵשׁ בְּעֵה בְּעֵטֵן אֲחֵהּ וְאַחֲרַי מִשְׁדֵּה פִּרְשׁוֹ מִן
לְעֵי הַשְּׂדֵה שֶׁמִּיִּדְשׁוֹן גַּל וְהַחַיֵּי בְּעֵיטֵם כִּמּוֹ כְּגַלְיָהִים וְעַל הַנְּהַר עֵיט
יִדּוּ וְרוֹחַ עֵיט כִּי עֵיט בְּעֵיט יִדְאוּ עֵיטֵם לֵהֶם וְכֵן יִדְאוּ עֵיטֵי יִי אֵל
צְדִיקִים לְמַדּוֹת עֵיטֵי כְבוֹדוֹ כְּלוֹמַר בְּמַהֲסִיחַ הֵם מִמְדַּרִּים כְּבוֹדוֹ וְהוּ
שֶׁאֵם וְהַטָּאֵתִים כְּסִדּוֹם הַגִּידוֹ שֶׁאֵין לֵהֶם בְּשֵׁת שִׁיכְחוּ חַטָּאתֵם
וְעֵיט חֶסֶד וְדִי הַמַּעַל כִּי הוּא כְּתוּב בְּלֵא יוֹד כִּי לֵאמֹר עֵיט אֲדָם כְּלוֹמַר
הַבְּטָאֵתִים וְתוֹחַלְתֵם אֵל יִי וְאֵלֵינוּ נִשְׁאָם עֵיטֵהֶם הוּא בְּלִשׁוֹן נִיחַ
עֵיט תִּלְעַג לֵאמֹר עֵיטֵךְ תִּרְאִיעַה יְהוֹשֵׁעַלִי וְאַתָּה עֵיטֵהֶם הוֹצֹתֵם כִּי
עֵיטֵי יִי מִשׁוֹטְטָאֵת בְּכֵס הָאָרֶץ וְכֵן בְּקִסְטֵף בְּלִשׁוֹן זְכָרִים יִי
עֵיטֵי כִיִּד עֵיטֵי יִי הַמָּה מִשׁוֹטְטִים עֵיטֵךְ לִנְבַח יְבִיטֵן שְׁבַע
עֵיטֵם וּפִיךָ שְׁבַע עֵיטֵם כִּאֲשֶׁר מִדְּשׁ לִפְנֵי שְׁבַע אֵלֶּה עֵיטֵי
יִי הַמָּה מִשׁוֹטְטִים בְּכֵס הָאָרֶץ וְכֵן עֵיטֵי יִי שֶׁמִּדְּשׁ אֵבֶן הַבֵּן
שֶׁלֹּא יִהְיֶה יְכַלֵּת בִּיד שׁוֹטְטֵי יִשְׂרָאֵל לִהְשִׁיבֵת הַמִּשְׁאֵכָה וְשֵׁם
שְׁבַע שְׁמִיחֹת הַרְבֵּה כִּמּוֹ שְׁבַע כְּחַטָּאוֹתֵכֶם שְׁבַע יִפּוֹל צְדִיק
וְכֵס הַחַטָּאתִים רַבִּים יִדְשׁוּ וְהַפַּעַל הַקָּל מִמְדַּרִּי הִי שֶׁאֵין עוֹיֵן אֵת
דוֹד כְּלוֹמַר מוֹתֵן עֵיטֵי עַלְמֵי וְכִמְדִּישׁוֹן הַבְּטָאֵתִים הַשְּׂבָחָה וְכִיִּד עֵיטֵי
כִּי כֵן בְּהַבְּטָאֵת הַתּוֹחַלְתֵּי כֵל מִעֵיטֵי בְךָ כְּלוֹמַר כֵּל הַבְּטָאֵתִים וְתוֹחַלְתֵּי

עבודתם אתי יעבדך יי' ואת היית בעבדיו עובדי ישראליהם עובדי
עבד וכתבואת רשע בעבודת ור' חנה כתב שהיא שם וכי שקל במעשה
נברכת הכובסין שניצם ענין השחמה עקל שמך על עולם עובדים
שאלו להם וביצרי עולם וזכך כמי עובדים הם הקטנים ואם שך
שיהיו הנמות מרבעים כן עולם ימים וכמה עבדי נוגעין מעולם והוא
תאר בתוספת מים והתאר עוד בתוספת תין ותעלולים ימשלו בהם ויש
ענין אחר שהוא ענין עולם המעשה והמעולה אצל הוא עם ענינים
שונים כל אחר לפי מקומו בורא עולם פיר' נורא כלום שמועשין
נוראים וכן גורם הטובה ור' העלילה כלום רב המעשה ובה עולה
ועלילה פני כלילה ועלילה אשר התעללותי במידות שהר איתי
בהם מעשי הנוראים והגדולים לכך ישרא עלילותיו מעשי הגדולים
וכן אמר מעלליה ובעלילותיו אשר יחה וכל הדומים לאלו על הדרך
הזה אבחר בתעלולים במעשה השחתה וההרס שחת עולם בהם
ויה בתבריהוץ להתעולם עלילות ברשע הרי פיר' העלילות שהם
ברשע וכן חזק מעלליכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם בהם
ועלילותיכם הנשחתות אשר עולם פי' ענין שולמה לפעשי געשה
לפעשי הרומה והראבון מרוב בכותה מכל בנות עירי' ועולם לבן
כאשר עוללות לי עשה להם הגמול על מעשים כאשר עשית לי כי
התעללות בי עשית מעשה תענועים וכוונן ויחזקת בי וכן פ' תתגן
ביום והתעללו בי יעשו בי בהרס אותי דקדוקת נקסיה וכוונן והתעללו
בה כל הלימה עשו בה מעשה תועבה ותעלות כל הלימה במעשני ובא
התפעל בענין זה בענין פועל לפי שהוא מורה רב המעולה ומענה
הלשון ברב המעולה שיטתו הנפעל וההתפעל פועלים והם הם
בעצמם פועלים כמו הכותבים בק' מתרסקים על הדעת והדומים

וּבְרִצּוֹם כִּסֵּם בְּשׂוּשֵׁי שֶׁקֶף עֵינֶיךָ הִנֵּה אֲנִי מְפִיק כְּאִשֶּׁר תַּעֲשֶׂה
וְעַלֶּיךָ מְעִיק כִּעֵל יוֹצֵא תַעֲשֶׂה מִעַל בּוֹדֵד וְאֵמַר עַל הַעֲוֹלָה תַעֲשֶׂה
בְּלִדְדֶךָ בְּעִלְתֵּי חַיִּים שִׁתְּעִיק וְתִכְדֹּר וְאֵם עֲמִיד כִּי מִסֵּנִי הִנֵּחַ הוּא
וְתֵר מִיָּד מִשָּׂא הַעֲמִיד כֵּן מִשָּׂא אַחֵר שְׂכֵרֹת מוֹעֵקָה בְּמִתְנַיִן
מִסֵּנִי עֲקַת רֵעִי תִרְגַּל כֹּדֵה עֲקָא עֵיךְ כֵּן אִשֶּׁר בַּעִיר וְקִבּוּצוֹ
בְּהַסְתֵּר יוֹד עֵץ הַפֶּעַם וְיִתֵּן אֲכַל בַּעֲרִים עָרִים לְשִׁבְתִּי וּבְהִרְאֹת
הַיּוֹם וְשִׁמְשִׁים עִירִים מֵהֵם וְכֹא אֲבֵא בַּעִיר נִסְתַּתֵּם עֲבֹנוֹ כֵּן הַפְסוֹד
וְעֲבֹנוֹ לֹא אֲבֵא בַּעִיר אַחֲדָתָהּ כִּי אִם בִּירוּשָׁלַם וְרִיחָה כִּתֵּב בְּשֵׁם מִן
יִבְחַק בֶּן מִדָּ שְׂאוֹם עֲבֹנוֹ וְאִם לֹא אֲבֵא בַּעִיר כְּלוֹל שְׂמֵא יִכְלַכְנִי
מִקּוֹם אֲהַוְדֶךָ לֹא בַּעֲבוּר שְׂאֵם בְּקִרְבְּךָ קְרוֹשׁ וְכֹא עִיר בְּלִשְׁוֹן
זָכֵר וְעִירִיה עֲמֵה כִּי מִיֹּד וְעִירִיה עֲמֵה נִפְסַק כֵּן אַחֵד וְאַחֵד מִעִירִיה
וְיִתֵּן כִּי אֵם לִשְׁוֹן זָכֵר עַל הָעַם אִשֶּׁר בָּעַם וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ עַד מִוֹאֲב
כִּמוֹ עִיר אִו הוּא שֵׁם הָעִיר כֵּן שְׂאֵם אֵת גְּבוּל מִוֹאֲב אֵת עִיר
וְכִכֵּר פִּרְשָׁנוֹ וּמִסְאוֹ עַל תֵּבֵל עָרִים וְהַשְׂמִדוֹת עָרִיךָ בַּעֲרֵשׁ עוֹד
בְּשֵׁנֵי פָנִים וְנֵא וְעַד פִּרְא אֲדִים חֹסֵד מִיֹּד וְכַעִיר פִּרְא וְעַלֶּיךָ
בֶּן אֲתוֹנוֹת רִכְבִּים עַל שְׂמֵשִׁים עִירִים וְבְהַסְתֵּר עֵץ הַפֶּעַם וְיִתֵּן
לְגַמֵּץ עִירִיה עֲבֹנוֹ הַחֲמוּד בַּעֲוֹדוֹ קֶטֶץ וְנִפְסַל הַלִּשְׁוֹן גַּם עַל הַסְרִיא שְׂהַרִיא
חֲמוּה לְחֲמוּד אֵךְ הַסְרִיא הוּא מִמֵּץ חִיה וְהַחֲמוּד מִמֵּץ בְּהַמָּה נִפְסַל
שְׂאֵם הַלֵּל כְּרִי שִׁיכִיד בֶּן חֲמוּד לְעַחֲוֹד וְעַרְוֹד הוּא הַסְרִיא עֵישׁ
וְעֵישׁ עַל בְּנוֹת תִּכְחֵם כִּבֵּר וְכִרְצוֹם בַּעֲרֵשׁ עוֹשׁ עִבְסֵם אֵת
תִּפְאֲרֹת הַעֲכָסִים וְהַפֶּעַם הַדְּגוּשׁ מִמֵּנוֹ וּבְתַבְלִיהֶם תַּעֲכָסְנָה תִּקְשָׁקְשָׁה
בְּעֲכָסִים בְּתַבְלִיהֶם וְהוּא חֲכִי שְׂמִקְשָׁקֵשׁ וְנוֹשְׂאוֹת אֲתוֹ הַנְּשִׁים
בְּתַבְלִיהֶם וְגַם כֵּן נִקְרָא הַכִּבֵּל עִבְסֵם לִמֵּי שְׂהוּא מִקְשָׁקֵשׁ כִּמוֹ כֵּן וְכַעֲכָם
אֵם מִוֹסֵד אֲוִל הוּא בְּשֵׁשׁ נִקְוֹדוֹת עִבְרֵם עִבְרֵם אֲבִי אֵת הָאֲרִיץ

ויעוללוהו במקלות רל שלא השתחו ב עוללות שכל מי שצדק
במסלות הרגו ויש מפרשי משה שבר גשיו מעולם וכן תי שמי ^{דסרכוהי}
בוזיה במעטלי כרסא ושא ולא ענה עליה עול עול ברזל ופיקת
עמו איז אוסקר עם עכסם ידוע עלה ולשון עכסם תמהר לומר
צדות כמו הפוך בלעגי שפה והכפעל כלעג לשון איז בינה ערה
וצמיה ענה אם האלהים עלית למיחס מי דחת עולה מי המדבר
עולים אם האלהים ויעל אלהים מעל אברהם כי ענה השחר פלו
ענה וזהך היום מלמעלה החרס מיד מעלות וזה השמש ויריחות
וזה ערסא מינעל שמשא כלום טרם בא השמש והיה ברענו מיד
מלמעלה שהיה השמש ערץ למעלה נראה בדקיע שלא עכס ערץ
תחת לארץ וענה הגבול מטרח בז עולות מיד מטרח הארבעים
נתעלית במעלה גדולה או מיד כשעלית מי מטרח רבצת ושכבת
כארי ואיז מחריד ותעל אקב ^{במקוריה} כפיר היה מיד רבתי אחד
מקוריה ער שענה במעלות הימים ער שהיה כפיר וצער ענה ענה
על הגידים ועל העצמות עולה הוא אשה ריח נקרא הקרבן הזה לפי
שהיה כלו כלום עם המנוח והתאר שוצא גול בעולה מיד אם יקריב
אדם לפני עולה גולה איז שוצא אותה כמו שאם והבאתם גול את
הססח ארמה לעלות הברכה העליונה וענה שמיד ושית ועלתה
ארבעותיה סירים תעלה הארץ מקום ארבעותיה סירים על ארמת
עמי קרץ ושמיד ושית יענה ידמה הענין הזה שהוא מועל ויבא ^{האין}
אכל מרוב שמדעו שם השמיד והקוף ועמו חכה כאילו הארמה עולה
בקוף ושמיד ומה שאם על ארמת עמי מלת עם ענה למעלה שאם
ספרים עם ערה חמר עם גמן פוריה ועל ארמת עמי תעלה קרץ ושמיד
והכפעל וענה הענין ובהעלתו יסעו העמו מסביב ויעמו מעל מעט

להם ששבתם בחסדן הר אשתי ענין השפר ככרך התעטעס והתעטעלות
בעפר קרני שבעייתי קרני בעפר כמו עכסתי דאשו בשפר ואמר
עליות דברים הוא גמול הדברים בעקפין א שונש כלעו
ורול הרגילן בזה הלעין באמות כל עכן שעמלה מרא לטאמא משקן
שהן עמולין לקבל טורחיה ועאן במעט הייהם בפמס והבאתי מרד
בלבבם מן רכד ומיר ברוממות וננשיאות יריהם ואפער להיות
מזה ועוללותי בעפר קרני רל ועוללותי עמר בקרני כלוב העלות
עמר עבר ראשי אתן גלות עליות גלות השדה העליונה שבו
ומיר ר יונה מזה נורא עכסיה יהוא וראד אחר כלוב נורא ועליו
והוא נוספת ואינו נכין בעבור היות המלה מלמד על היות הוא
נוסמת וכן מירשו מזה בעליל לארץ כלוב ככסא היצחק במשוח
שבעמר ועבעמין שבו כי כורי המדוכה ישנו אותם מן העמר
המשובח ואחול מיר כמו עמי בתוך הדימות בעש והוא שר
כלי שכותשין בן וכן בעליל הכור שמתוכין לתוכו הזהב והיה
והיה עמי ועליל שרשם עמה עמי בשקל שבי עמי עליל
בשקל הגיג מן הגה חזה מן חזה כן כתב ואין סודנו מרד
המכותש שכותשין בתוכו לא יד המכותש שכותשין בן וכבר ידע
שהבית שרשית ומיר ארון הארץ ושב המלה כנגד השם ית
שהוא כרס וקקס ורול מיר בעליל במקום הנראה והגולה כחיה
בין שנראה בעליל ואמר מאי משמע והאי עליל לישנא
דגלוי הוא דכתיב בעליל לארץ ועוד אמרו ומרדן שאם נכחא
החלל בעליל לעיר מרבה לעסוק במדידה כלוב שגלוי וראיה
לכו שהחלל קרוב לעיר הזאת מרבה לעסוק במדידה ועאן
עולל יחולל כגון לא תעולל אחרץ ונעאר בו עוללות

וישאלו

ותעב שכנת הטבל ויש מפרש כן הענין הזה ועלמה יחן על יד רעהו תפית
 ותפסק וכן תי' ותתלוש ידיה כלוב' כשהחזיק איש ביד רעהו תפסק ידו' ^כ
 שאם המזק בשחי' והמעט הכבוד' אלו תעלני בחצי ימי' ואחרי' אעלך גם
 עמה' כלם ענין הכריתתה והתפסק' וכתב אמת' משה והרב גלותה העלתה
 ויש מפרש כשה' והבית הזה יהיה עליך' לשי' כריתתה והעלתה' ואין יסך
 להוציאן מהענין הראשון' ופיר' והבית הזה שהוא עתה עליך' כשיחטאון
 כל עובר עליך ישום וישדך' ויתכן אעלך גם עמה' לשי' עלייה ממע'
 וכן תי' דהוה עילאה יהא חרב' וכן אמ' בדברי הימ' והבית הזה אשר היה
 עליך' לכול עובר עליך ישם וישדך' ויתכן אעלך גם עמה' לשי' עלייה ממע'
 רמז לקבוצה שיקבד בארץ כנען' או רמז לבניו שיעלן במדברים
 וכן יתכן מפרש יצונו עמה' ויהיה רבך עמה' למה כמים אותו זרם
 מים עמה' וגבר עמך' וכמוה והנה מים עולים' רל' מיתגברים' וכן תענה
 הממחמה' היתה הולכת ומתגברת' ובדומה לענין זה אמרו רל' מקבד
 ועולה מיד הולך וגומד בכל כחו' תפלתו' ועי' ואת המים אשר בתענה
 לחכה' ואשר עשה את הברכה' ואת התענה' עד קצה תענה הברכה'
 והקבוץ ואת תעלותיה שלחה' היא אמת המים' ועי' רפואות תענה
 אין לך הנני מעלה לך ארובה' מדוע לא עלתה ארובת בת עמי'
 וקרח הוא לענין הדי' אש' ומהטעם הראשון' עד בתוך הדי' אש' בעלי'
 והוא יד המכותש הנקרא בלשון רל' בזכא' ונקרא כן לפי שמועלן אותו
 כשכותשין בו' ואכל אין נוטלין את העמי' לקרב עליו בשר' ורל' בה על
 הבוכנא הגדולה שכותשין בה הדי' אש' ומי' א' ב' ד' שמועלן אותו מחובה
 לפיכך אין ראוי לט' אש' ביום טוב' ויש מפרש משה ומעלות וכסות
 ולפי רעותי' שהיה כלי' קטן' ששואבין בו הדי' אש' משה בזה השרש והוא
 מהענין הראשון' כשתבישו בו הדבה' עלי עשור ועלי ככל' ומבלי יוד

ופי' שיש בו כלי'
 ופי' שיש בו כלי'

קרח יצא ותעם של ששת לשון בשכא ופתח העין ששא כמשפט והתע
 ואל יתעב בסריו ממשטא ותעבה והפעל הכבד העלה דוד אשר העב
 מארץ מצרים כלה בחכה העלה ההא כדרי והעין בשכא ופתח והקדוק
 כתבנו בחלק הרקדוק והעלמה לו מירמס נסתח בגלל העין מעלים את
 ארץ יי אלק עולות יעלה שלמה ויעל עולות במזבח בהעלות יי את
 אליהו העלה אכסה ארץ פיר העלה חילותי ושלא נכר פועל
 העלה עם המזבח הבני והיב גלתה העלמה מיר העלמה עם המזבח
 להולכה בשכיה העם ומעלות חוכם המזעבות העולות עם חוכם
 ויעדה עם אחת המעלות ופי עם אחת מהמעלות ומה העני
 עלמה יסר אל העלה עלות קיר המקרה פמיה עליותיו נקראו כ
 לפי שהן עם הבית ואדם עולה מהן וכן ומעלתהו פנות קדים ובא עם
 כנני ההא וההא כמשפט שכל כמנהג כל המעלות רל סאל אבן שעא
 והוא שאכל במשנה אבן השעות והוא שמקמני בה לרעת שלום ה
 והשם עוד במעלה בית חורן במעלה העיר במעלה קברי בית ה
 רל עם הסאים שבמלכים והקבוץ ושמונה מעלות מעלן בפמס
 מעשי ונלא ועולתי אשר יעלה בית יי ועליותו והקבוץ ונ
 שבעה עולותיו ונלא ועלתו ואל הכפר מחוזה לעולה בסמל
 ורה ומלקוש ופיר כמזעלה מדרגה ונלא מעל ממעל לר
 שרבים עמדים ממעל לו ובהא הנקבה והיו תואמים במעלה או
 ההא כוססת ושמו אותם עמק עכור אפס ידעה כי בן ירחו ובי
 עמק עכור היה הן או גבעה ואב לשון עליה פגור אותה היר או
 הגבעה או הנטיעה מיריחו היטה עליה אעפ שההליכה על ההרים
 עליה וכן וירדן לרוד וירד הסלע ונלא קרוב לזה פעלות גדי שבעתו
 יבועי עמל פיר מהיום שחללת נסק יבועי שרד מואב ועליה עלה

שהלכו לעמק עכור
 וכן וירדתי על
 ההרים לפי שהיתה
 המצודה גבוהה על
 ההרים וזא וירדה
 אעפ

טורף בפייה ויתפחו עמיה תאכזה ידוע והביאו על ציית ועל עין שפן
ועל הדם ועל תמרים ועל עץ עבות אל על הענפים עם העלים
כאלה נוכסת עמיה חסר הזר ופרשו מזה ומעמי איש טוב ואתה פיר
מזה היצית אש עמיה כלום בעמיה ודונוש פיר מזה מן יסוד עמיה פיר
העלה כל שכן הפרי ערני יעמנו השדה וכל אשר בו יעמנו חסידים
בכבוד שמחי ועמנו בכל לב בקמץ חסר ועמנו בסמוך בדרך מן תעלונה
בנות הערלים כי רעת כי את עמנו פיר כשתעשי רעות אז תעלני
והתאר הדרה והמונה ושאוה ועלנה פיר וכל עמנו ושמה שיש בה יד
לשאול ועל הדרך הזה תי ודתקוף בהן ויש מפרש ועלנה תאוה
וכדגש במשקל אחרי עליו בחותך שאין עליו קריה עלנה הכל
ענין השמחה והגומה והשכרתם למען יעלנו הוציאו רינה לענין
אחר ענין הרעה ואין ערך כי השמה ירבה לשמחה ולהשתגע ויש
מפרש סמוך מן מענין הרעה ועלנה פיר כי אומרין בערבי עלן על
מות וכתב רינה כי היא רעה שאוכל שאוחזת המשקל עם המת
ואוחזת החובה גם כן בעבור חטישות כחם וכן אוחזת השכור בעבור
חלישות גידיו כמ שאמנוע תנוע ארץ בשכור ואמר כי אתה הרעה
היא בדרך השחוק וכן כתב רינה אכן עורא בשם רינה כי הוא כדרך
השחוק שאירע לקחת המתיים בעת המות וכתב בזה רינה כי רעת כי
אז תעלני ופיר מפני רעבי שעשית מאן תעלני עתה וכן פיר מזה
קריה עלנה כמו שאמ' חלפך לא חלפי חרב עלט ועלטה היה
בעלטה תבא הוא חשד ואספה עלם ונעלם דבר ונעלמה
מענין כלוד תהי נעלמה כלום כאן לאהדת על דרך ושתו ולענין
והן כלל היו ועם נעלמים לא אבא אנשים חוטאים באתה והתמעל
עליו יתעלם שכל ועוד אמרשנו בשרש קדר והתעלמת מהם

הרבים על פני המים על מה תבו ועל השמות החסום ויכנס עליו כן
והמון כעל גמולות בעל ימים כעל כל אשר גמלנו ויבא בעצני עם
ויבאו האנשים עם הנשים מיד עם הנשים נחה אדם עם אמרים עם
ועיני על בעבתהם עם בנה זמא שתם עם כאת לבן עם כאת ועשית
חסד עם עבדך עם עבדך ועליו מטה מעשה כלום עמו ברובן ונגדו וסמו
אליו והוא עמד עליהם תחת העץ שרפים עמדים ממעל סמוך לו וכך נבחת
עליו את עלתך סמוך לו כי עם המוכח לא היה ונבא וסבת עם הארץ ויסך
על ארץ העדות סמוך לו כי הטרבת לא חיתה על הארץ אלא מסך בינו ובי
אהל מעבר הונם על הים סמוך לים ונתעלה עליהם סמוך
למערכת ויבא כמון עד והוא ינהג עלמות כמון עד מותנו וכך על
המעברות וכמו אם והיא עמיתה עליהם כמון אליהם ויסך אלקנה
הרמיה עם ביתו ויחמד חלקיה הכהן הגדול עם שטן כמון אם שטן
ותתפלל עם ירי כמון אם ביתו ונתן הסופר עם אשר לא ידע ספר
ורבדני עם הנביאים כמון אם הנביאים כי יסך עליהם מעשיהם כמון
אלוהינו ועתה אמור נא אם איש יהודה ועם יושבי ירושלים כה תאמר
איש אם רעה ואיש עם אחיו כמון אם ויבא במקום בית השמות
ועם חרבך כמון ובהרב המלש עם נמשך כמון בנמשך ונתת ארץ
על סם אחד סבך כסם אחד כל יצר היינו עם ביתי כמון בבית יו
תמנה את שתי האבנים עם שמות בני ישראל בשמות ועל ידן
החוק בידו כלום במכותו וברשותו והדורים לו רבים סמוך למלת
יד על זה הדרך ישבו לא עם חסר ישובו מיד ישבו לא ביד ולא עם
דבר וישמטש שהוא דבור לפי שהוא קמץ כמון כאם הגבר חוקם על
כמו עליו וכך ואם של יקר אוחי תאר ואעם שהוא סתוח את השוק והעלה
מיד ואשר עליה והוא הדרך שעל השוק וכך תי וירכיה והנה עמה זית

אצו תוקיהו בראיות בחירות וכן דרך גבר בעלמה לא יתכן לומר אחריו
בתורה כי אמר אחריו בן דרך אשה מטאפת אכילה ומחנה מיה ואמרה
לא מעלתי חט ואם בתחלה עלשה המה נסמחו ממנו כלום וברית שהם
בעלמים ומכוסים שלא יכירם אדם דרך נשר בשמים לא יכיר האדם
הדרך שפוח באור וכן דרך נחש על צור וכן דרך גבר בעלמה שאינה
נכרת הבעיה אבל בתורה נבר המעשה בלא ספק ועוד הביא אצל
רחוק כנגד הנוצרים במטה הזאת בספר הברית שחבר להשיב להם
על האמונה וזה כי אם היה לשון עבמה בתורה לא יאמר ממנו לומר
עלם כמו שלא יאמר מבתולה לומר בתום והקבוצ בתוך עלמורת
תופסת ויש מפרש מזה הוא ינהגו בעלמות וחסר כף הדמיון ינהגו
בעלמות כימי הנעורים שהוציאו ממידים ונהגו ואעפ שהיא שתי
מלות כמו שכתבנו יתכן בו פיר מלה אחת כמו עגלה יפיסיה הבנו
לבאוינים פקח קוח שהם שתי מלות ועצום מלה אחת הקצרת ימי
ימי נעוריו וכן ישוב לימי עלומיו עבמותיו מלאו עלומיו כי בשעת
עלומיו תשכחי ויש מפרש מזה ועם בעלמים לא אבא כלום שעושים
מעשה נערים לעולם ועד תשובת עולמים העולם הזה והעולם הבא
וכן צור עולמים אגודה באהם עולמים או פיר ומעם ארוכים כי
כן בא על ימים רבים כי מעולם שברתי עולם מומן רב וכן בא על
ימים רבים קצת העולם הארץ ועבר לעולם רב כל הימים עד שעת
היובל אם תבג גבול עולם מדימים רבים לעולם לא אשבח סקודיק
והדומים להם רב כל ימי חיו כי אמרת עולם חסר יבנה מיר אמרת
בלבי שחסרד עם דור יבנה לעולם ותהיה עומדת אמונתך עמו
כמו שהשמים עומדים ובא במשקם אחר אשים את שמי לעולם
ויש מפרש כי נקרא עולם מוצני עולם שהוא שם הנער כי לא תשיגנו

והפעל הכבוד והם העם יעלימו עם הארץ ויוי העלים ממנו ואעלה
עניו בו פד ממנו כלום אם לאחתי כפר והיית מעלים עיני כק הדת
שלא היית דן אותנו שלא כהגון אופיד ואעלים עיניו בנות הכופר כל
שכסית והתעלמות עניו עליו ולא גמלתי על פשעו ואחוס פיד אם יבנה
לאמר לפני אותו שלקותי הכפר ממנו אעלים עיניו שלא אביט בו
אל תעם אונך והעם עלתמו למאד פקד רל שגיאותינו כי השגיאות
נעלמות ממני אדם ובתוספת תוד ובהא הנקבה ותעלומה יוביא חור
ואעם שהיה המפיק אינה הא הכנטי וכמוהו וגמה על ראשה כבכורה
בטורם קיד והקבוצ כל תעלומות לב כלם עטף הסתר והמסתן וכנע
עלמות שיד על עטף השיד ותעלומיו ויש מפרש עוד מזה הרה
צתגו עלמות על דרך כי יכסנו בסכה יסתיח בותר אהלן תנעם
בסכה מריב לשונות אבל במקודת אה כי הם שתי במלות וכן נבדל
בספרים מדוייקים שתי מלות ופיד עד מות כלום יתגנו עד מותנו
בן מי זה העם בשש נקדות והוא הנער ופיד בן מי זה העם כל
היה שואל בן מי היה כי כבר שלחו לו שישלחו אליו לפני לפני אבי
בשוכו מהכות המלשת וראה את גבורתו שאם בן מי הוא כלום אם
היה גבור אביו ומה ענה אבנר ואכל חי נפטר המלך אם ירשני כי
האיש בימי שאול וכן באנשים וכששאל שאול את דוד בן מי אתה
הנער הבן דוד כי היה שואל אותו לרעת אם אביו היה גבור וענה
בן עבדך ישי בית הלחמי כלום מבית לחם הוא ואיש מלחמה
היה ומפורסם ודוד היה בגבורה סבך היו קורין אותו בית הלחמי כי
המלה יש בה טעם שנה העצום והיה העלמה הייתה לשאל הנערה
ויתכן לקרוא עממה לבתולה ולבעולה כמו נערה הגה העלמה הרה
ויצאת בן בעולה היתה והיא אשת הנביא אן אשת אחז אבל עמנו אל

הזאת עבדך חסד ורחמים ויש מוסר מעט המטה הזאת אהלים לא עבדוהו
 כלבוא לא היו עמו ולא נתחברו אכלו בודלו וביעזו ויתכן ששרש המטה
 עמו ויהיה ממונו עם העם הזה לפי שאסיפת האנשים והבורים זה עם
 זה יקרא עם לפיכך נודע בחבורים עם הכנענים יהי יי אלהיה עמך
 וכל העם אשר עמו הדגש בחסות איות הספס ושם ידבר עמו אמר
 ארצם וכן אמר יונה שהוא עמו ולא נמצא זה החסך והנכונ כי
 הוא מדבר כנגד ירעם כי הצלמים יהיה עמה לעזרתה עמו הראוני
 והגדי לקחו חמלה פיר עם חזי שבט מנשה האחר ולא שזכר לתענת
 השבטים והכי שבט המנשה האחר סבך עם המבני ולא זכר החזי
 האחר ואכל עמו בארץ ופרו ותבא זאת תמולה במקום בית וירשת עם
 לבבך כמו בלבבך פן יהיה דבר עם לבבך כמו בלבבך אם הלכתי עם
 שוא בשוא פחת האלה אשר עם שבט בשבט ואמות בעירי עם לבד
 אבי ואמרי בקבר וישב ירחק עם באר לחי ראי בבאר מעם ברכיו
 וקם יהונתן מעם השבת העם אשר עם בית און פיר סמוך לבית און
 הם עם יבוס סמוך פיבוס המה עם בית מיכה סמוך לבית מיכה ובמקום
 ואו ארמוני עם יסה עיבוס ארמוני ויפה עיבוס וכן כל מיבוסים תאנים
 עם בכורים תאנים ובכורים יראוך עם שמש דל כל ירי התבורת
 השמש וכן במקום את שהוא נופל על הפעול וישאווהו בבית אביב
 אשף בגבעה עם ארץ האלהים כמו את ארץ ועכפול הפעול כזה
 הסקו כי אמר וישאווהו ופירש עוד מה נשאו את ארץ האלהים וכן
 יביאה את תרומת ירי ותפתח ותראהו את היצר והדומים להם שכתב
 בחלק הדקדוק ויש מוסר וישאווהו על האתו שהשיבו פלשתים אשם
 אמת פיר עם ארץ האלהים כי עזה היה תפול ארץ האלהים ואחיו

הרם והשחתה כמו לכן ארש בימי וקנה כי הוא כמו העולם כל ימרי
התקוותי ויש מסרש ימותו מלשון ונעסס דבר וזה למד סתריז ועומק
עניניו לדעת אותם עלם בחיל תמורתו ולא יעלם והצפונ
כף תעם נעמסה וההתפעל נתעמסה בארבים ענין שמחה וגימלה
עלה בכך עלמו עליו עלמה והוא תאר מזה הבנין בתוספת
הא כמו דחה ימא חשה לוי וההתפעל ותך השמש על ראש ונה
ויתעמל תתעמנה הבתולות ענין הכל העיפות ורבה היגיעה בגמש
והבהלה עד שלא יוכל אדם לעמוד על עצמו וכמעט תדא חחו וכן
בדברי הל גוהה שבה יתעמפה ופיר וכל עדי השדה עליו עלמה סת
התאבלותם עליו עד שכל יוכלו לעמוד על עצמם כמו שאם ואקדיר
עליו לבנין מעמפת ספירים ותכס בדעף ותתעמל ענין העיסוק
והכסוי עליו עמץ לבי בוי יעלף השדה בעלף צדיקים רב
תפארת והשם תפארת עמינותם עמינותם כמו לאכל עני במסתו
ענין שמחה וגימלה ואלו שפטה שרשים בון ובסמך ובדדי משתעני
עלף לעמקה שתי בצות פיר בו רב סעדיה ול ענין העדר כל
ההעדר בגעל חיים הוא על עני פעם האחר העדר החיים במותם
והו שאוב שאם והעני העדרים שלא יהיו והו עדר חם וכן בצמחים
אדף לא שבעה מים ולא תוציא הצמחים והשני כלות הצמחים
היותם והו שאם ואשלא אמרה הן ועיקר המלה הואת שהיא המלה
בראה בניני שהיא המלה בעצמה הצמחת בדדי היל מסני סכנת
עמקה והוא התולעת הגדול בנהרות ונתפשת ברמל האדם ובדגמי
המלה בעמדם בנהרות ומוצת הגשם עד שתמלא ותגמח ונפפת
והמשיים זה הענין הנזכר במסוק לעמקה שהיא אורה אומרת די בשתי
הגשם וכן תרומה המתרגם לערבים אידוי בלעני עם המלה

תבית יתקיימו בין העובדים האלה בין הקדמים האלה והאחרים
הקדמים לעולם וכן עמודי שמים ידועים לעמוד בידם והם שוב את
העובדים לבי שהעובדים קום תבית או אשר הם תחזיקום ולרשין
העמוד נקרא עמוד השני ועמוד האש והפעם הכבד וי שפירם לפי
לעולם שיהיו קיימים לעד וי עמידם לסני פרעה ששמוד לפניו שיכוס
מה שירצה והשמודו עליו מכות קיימו וקבלו על עבדו
את חרבותיו והעמודת להם כל מתנים כי כשישן האדם חן אפנים
ובהסס המשיענת יעמוד מלהסס וכן ת' ולא תהי ליה לבית סומכות
כלום תעמידם על מתניהם שלא יסמכו עוד עלך וסבר פירשנו בו
פיר אחד בשדש מעד ומלך ישראל היה מעמיד במרתבה נכח אור
פיר היה מחזיק עבדו ומתחזק שלא יראוהו אדם נגוע לא היה
עבדו כלן לא הוסי כד' שלא יתחזקו אדם עם ישראל במלחמה
והפעול מעמד במרתבה ואין מעמד ושלא נכח פועלו יעמוד ח'
לא תעמד על דם דעך רל' שלא תעמד לאחור שלא תלך ותצילתו אם
תוכל כמו שפירשו רל' מנין שאם חברו טובע בנהר או נספים באים עליו
או היה רעה באה עליו מנין שחייב להצילו רל' לא תעמד על דם דעך
ופיר לשמוד את בריעו לעמדה לעמוד בה' והשם מעמד ומעמד
הסך יסח מכם עמדתו פיר ד' יונה סמו אמרת' מלשון אומר ויתכן
לפרשו מענין עמידה כמשפטא' ופיר' יבד מכם עמידתו כלום שלא
תבא יושבת באין למקמד בית האדם שיטמד מכם עמידתו כמו שאתם
לא יבאתם להססיד מכות אחיכם כן לא יבאו הם בגלותכם בעוד שדי
עבדי' ואתה סה עמד עבדי' וכו' יבוק עבדי' כמו עבדי' ואפשר שגזרה
המלה מענין עמידה רל' עמדי במקום שבו' ולא מ' באין המלה

לטוב האומן עם כן שמה ידו ענה וכתב והאסא בעבור שאמו בארץ כי
 הארץ שמה אומן בן אסא כמטות סבתם ענים אומן לא
 עבדוהו כל סתם לא עבדוהו ארמה ועם זהב ענין הכל ההסתר
 והכסוי ועבדוהו הוא פעל עבדו וכל שמה כסוי וכל ההסתר והארץ
 הגבוהים כי הוא עטה על כלם ועבדוהו בודד כלם עבדו עבדו
 כלם לא עבדוהו ולא עבדוהו ככל סתם לא ודעתם ואמל פיר
 עבדוהו מן עש עבדוהו לא היו עבדו סתומים עם גדול גדול
 ועינים ברום הוא מעט וכה ועינים הוא פנין נקבה מדוע עובדה העם
 הזה וחסות עבדו העם אשה בקרבה יושפת לבסא וכן חצי כמעגל
 לפי עפודש אותו לשון עבדו עמים הר יסראן ובתעלום אחריו בענין
 בעבדוהו ואת עבדו ופני עבדו עם עם קבוץ וקבלת האנשים
 לאכו בודדים האחרים שב ענ עם הארבה עם הב ועצום כמהו
 לא נהיה מן העולם ועם הנמלים נחם עם לא עני עמנים עם כל
 עמם וכן פיר אמל עם זו יצדתי מי תהלת יספח ועם החיות
 שאם במסוק של פניו תכבודני חית העדה ואם עם זו יצדתי כל
 תהלת יספח ולא את יעקב עמד כי מי עמד בסוד י
 חצי עבדה במי שוד ואתה פה עמד עמדו אם יעמד משה ושמא
 עמדו עמדו עמד פתח האהל מקור כמו ויכסת עמד ביום
 מנגד הכים מעבדות בענין ויבא אכל עמדו אכל במקום
 עמדו ויעמדו עם עמדו כמו שהיית בתחלה עמדו ויעמד העני
 עסק שכל הודק עוד ותעמד מעלת ססקה וידח עמדו ויעמד
 העניש בחצי השנים ותעמד המלחמה ותתקיים ויעמד כל
 העם סביתו נחאקן בהכסת הברית סקאמו לפנין עמדו ימים

עד שיכניסנו לביתו וישתמש בו וימכרו שצ והתעבד בו ומסרו עד
שישתמש בו לא תתעבד בה לא תתעבד ותשתעבד בה אהר שפועלת
עבד לגלות מדה כמ' שא' והעבד עשירית האוסה המ' וכן והעבד
את העבד אבל ושכחת עבד בשדה ואספות בעמרים וכלא וכעמד
מאחר הקובד וכלמ' אש בעמ' היא אמות השבלים והמעלה הש
כיצו והצו מעבד עמ' ועבד עמיתו וכחש בעמיתו ואם
אשת עבדך חבר לעמית הענה יסורת לנכח הענה יסורת וקאם
האופנים לעמיתם לנכחם והלמד בהם לשמוע כלום לנכח לנגדו
ובא לבד השדה כל עמ' שבה כ' יקר וק' שר' מלת כל עם עמ' עם
דרך ארמית כל קביל' דע' והנכח' מ' שכתב בו הגאון אבן ג' את כי
לעמ' לא יבא כעב' הלמד כעמ' עמ' שלח תחלה כעמ' הלמד ובית
בעבור וכל עמ' שבה הק' הדמיו' והלמד כ' לעמ' והיה ראוי
להיות מלה אחת כל עומת וכסדר כמ' הורה מ' העובדים שפרדו
כמו וכאקורים סק' קוח' שהם שתי מלות וענין מלה אחת וכן הבו
לבאוינים שתי מלות וענין מלה אחת ובהם לעמ' אחר החלקים
כמו לעמ' וכן שביעות ידים מכות יאכל' כמו שבעת ימים ענין
בעב הענין וראתה הקשת בענן וענן כבד על הה' ענן גדול ואש
מדת קחות והמעל הדמ' כמ' בענן ענן ענן הארץ והוא קל מעונן
ועצו' ומעוננים לא יהיו לך כבר כרעותים בשדה ענן בענן עונה
ענן ורם ענן תשחה חמד' בעננים במדבר ידוע ענני נגידך
הדגש לתפארת וסתעו החמים לו בחכ' הדקדוק ענן והתענות מדי
בזרה והתענגו על חב' שלום ותתענג בד' נפשכם והתענג אל יי'
מהתענג ומר' והמעל חמד' הנה והמעוננה והעם בהי' ענן וסתוכת

קרוב לזה תען להם מרים ענו לוי בתורה עליו באתר עמו לה ועמה איהם
בלבנותיו וענתה שמה כימי עבודיה והפעל הכבד מענין זה לביבחות
מחלת לענות כרסומו ענו לה קול ענות אצבי שומע שני הכל הגבחת
הקול כשיד ויש באם והוא וענה איהם באמצעותו וכן בדברי דול מענות
אבל לא מטפחות וכל מקוננות ונדשו הענוי שכולן ענות כאחת וענה
הענין מקור מהמעלה הקל אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה מר
לא בעקת המצוחים במלחמה ולא בעקת המצוחים ויש למרש גם
כן מנה הענין וכמים מעין יענה כמ' שאמ' כי אכן מקד' תועק' אמ'
הכמים יועק עמה כי גם הוא מעלה ויש למרש מזה פ' שומע יי' אם
שנך סגור אל בעקתך כי בודחי מתוך ענה יענה לאם וכן דעת
הקלוק שתתם ארי קביל יי' עלותך ואם היה ענין שני היה אוב' ראה
לא שומע וכן מנה הענין הידד כדורכים יענה וע' ענה בדרך כחי
עבתי ביחס נפשי ויענך וישיבך אם ענה תענה איתו ומענה את
דע רוד למען ואת האמ' רפה ושלם נוכר כועלו טוב לי כי ענות ^{אשר}
לא תענה והמקור ממצבו את כל ענותו או הוא שם בסלס ולת לבב ^{אדם}
ואם זה בחלם ענין המעל זה בשורק וההתנעל וכי התענות בכל אשר
התענה אבי והמעל נגש והוא נענה ונפעל ענה תעביר לענות מנני
משמא להענות והפעל הקל מנעו לבי דעת אני ענותי מאד וכבר
פרשנה הפסוק הזה בשדש כגב ויש לפרש מזה וענה בחן ישראם
בפענו וכן תי' וימחק יקר ישראם ואנו חני' וכן מנה הענין יעני כי אין חנה
ומיד ערבים יענב' וכן טרם מענה אני שנג' מיל טרם הסנעי והייתי
חוטא שנג' הייתי כי לא הייתי מנה אים מיכותך ואם אמרתך ולא הייתי
נותנם על לבי וזכרם וענה כשר איתי כי הטאתי במצותי לבי מיד אתך

תיו' לא שמה פכסיל תעצב' אהבה בתעצובים והקבוץ כל שוק צרכות
ותעצובות בני האדם והתאחד והטנג מאד' הרבה בק' והשגה עצום השתעשע
והנעימות בהכחת הנפש' ענן' אעצבו עטרוות ס' עננים על גמדות
ענן ק' שיהיה' ענה - מה ענה יי' ויען כל העם ענני יי' חכמות שיהיה
תעצבה יקף היא תשוב אמריה לה' ויש למרש תעננה לשון רבות' ובא חנן
ברש' במו עיצתו אינה בה' וניר' תשיב אמריה לה' למה הסיד לעצמה ולא
ענוהו עם אחיו ובר' הענין הזה השבת הדבור ברוב' ויש שהוא תחלת
הדבור במו ויש' וישוב הראשון' ומדת מה ענה יי' כה תאמר אל הטוב
מה ענן יי' נשנת ואמרת ושמה ראה את שאול ויוי' ענהו' כלם יענו
ויאמרו אלך' והשם כי אין מעשה בחסדים והדומים להם והטעם
הרוב דברים לא יענה' אפי' יי' נעמה לו ב' מ' בעבור שמי' אעפ' שהוא
אינו רחוק נענתי לו בה' סוב' כלום' אעפ' שבא ברב גמולו' אי
יי' נענתי לו' ובא בתו בה' ואין ההא' מסיק' ובמקצת ספרים בא' ק'
ושל כל טעם מרושו באמ' וכך' תי' אעפ' יי' משתאות' למה במדמרו'
למתכבד' אמל' לרעת התלום בא' דמק' עם נענתי לו' ולמרושנו דב'
בדב' גמולו' ונענה ונעמתי' ענינם נעתי' ונענתי' ועוד' אבאר הע'
הזה בשדרש עתד' והטעם הנוסף ורוח מבינתי' יעצבו והוא עובר' שיי'
פעולים ר'ל' וכדחצי' לענות' והשם אשר לא מכחו מענה' ומקי' מענה'
לשון' וע'א קרוב' לזה הענין' שקר' ענה באחיו' לא תענה ברעך ער'
שקר' ונענתי ב' צדקתי' ויוי' ענה ב' י' שמע אל ויענ' מ' ויענה ב'
וחטאתינו ענתה בנו' מ' כל חטאת וחטאת ענתה בנו' וענה באו'
ישר' אל' בסנו' כחשי' בטני' יענה' וכפי' מענין' יענה' מ' יעיד ענה'
כלום' חכמים יעיד' עם האבן' כי גם הוא מענה' חס' ענין' ערות' וע'א

החמיהם מענה בשמחת לבו מעכץ ערות וכתב הגאון יצחק אבן
גיא דל מיה שטן ולעבות בו הכנה בחפץ והתעסקותו ונמנו ועבות
תרבע שרד ורדוק ונמנו כל מעל יד למענה ולמען ולמען אשר
הענה והחפץ והכיה ר יזה מענה את השנים והם יענו את הארץ
כאלו הארץ תשאם המסר והארץ תענה את הדג והם יענו את יד
בענין הכנה ועל דעתו שהוא מענין הראשון שהוא השבת הדבור וכל
מענה את השנים כי כרח העפר השנים כאלו הם ישאל את המסר
והוא ימסר אותם והם יענו את הארץ כאלו הארץ תשאם המסר והם
יתנו המסר והארץ תענה את הדג כאלו הם ישאלו שתו כי אם כי
עבודה ימים שכל הוציא אותם ולא עשתה פירות והם יענו את
הדג כאלו עמק יורעל ישאלו על עמודי חרב כמים ימים ואחר שיענה
הדג והתירוש והיבנה ירבה הישוב וכן הכסף יענה את הכל כאלו
כל צרכי האדם ישאלו לכסף והכסף ימלא את הכל ומזה כי האדם
מענה בשמחת לבו כלום כי הוא רוצה בשמחתו ומעכץ לו והוא מועל
יזכר לשלטי כי האלהים מענה בשמחת לבו והדג והתירוש והכסף
והזהב יעבוהו למלכות חכמו ומא כבחי מענה ימסר שדה ומא הארץ
למענותם והוא הקן שיחרוש החורש בשורותו שיעור שיחבו בו ואחר
כן יחזור ויעשה אחר כמוהו וכן ער שיחרוש כל השדה ובלעגו שימי
וכן בלא באקדם לשתו ענותם האחד עונה בסלם שואה והוא חכמי
לשתו הממלכות אמרים והחזה ענף שרש וענף וענמה אחי
אם אם ענכס חתנו לא נגור מענף אכל החז כל א כאשר פרשתו
בשער השמות במקומו והתאר סודיה וענמה והעכץ ידוע ענף
באחד ענף מי ארונו וענפים לגרדתיך ופסקיך הנקבות ולבר

בכונתו ושבתו לשמור אמונתו ופולמוס אמתו תמיד כדי שלא אהיה
באחת מפרסותי ואפנה להיות בנין הסעיה מזה ישמע אל ויעם ותהיה
וד עני ואבין למהתיקה העפיה והאביונים עמו סוטה והעם עמו
עני והעם עוד לחם עוני נסרא כן על עם שנתעבו במצרים כי עלה
מעני ומיד המסוק בן השמה אל תפן אל און כלוב היה לך להשמר של
היות פונה אל און ולהפדיק עמך ולהרשיע דין העם פי על זה בחרת
מעוני כלוב על המצונות אל און ולהפדיק עמך בחרת יותר מלענות
למען העם ולמלכו הכריק ואני הרשע וכן עלה הדרך יחלף עני בעני
כלוב הנכבד מעני העם בהכניעו יחלף אותו ויכילו מרדתו שהיא בה
לעני שאני למענה ואני לב ישמור את לא ישועו כי אקום והעם
בדור קבתי מנתעבתי וקרוי לעני הזה עני כראד יאכמו עניים וישעו
והעם עקב ענה וענותך תרבי ונמו הואו וענותך תרבי ופלא
וענה עדין מיר וענה ודיק עניכם שמלות רוח ונשה העני עני
על המה וכן תי שנותן ורכיב על חמר וכן והשארתי בקרבך עם עני
וכן תי שנותן ומקבל עמך ועני הוא עני רע נתן אלהים לבני הא
לענות בני וכעם עניו עסק רע להתעסק בני וכעם עסקו כי בא
ברוב עני בעסק ועבם רבים וכתב אחזק במה לב עדיק יהנה לעניו
ופיר על אשר הקדים ופאורים אמריו נועם אמר לב עדיק יהנה וישעו
להוציא לעני ולפי ידבר בלא עני והוא שם במסל פנות קדים לבנות
ימינו שהוא כמו לעני ימינו וכן לענות כמו לעני גם זה המל ועני רע
אל עני איש רע כי הוא פתוח והוא סמך והמקודת עליו לית מתח
והביא לינה בעני זה כל פעל יי למענהו כלוב לעני שהוא חנה
ואמער למרש למענהו בעבודו ופיר רינה הוא עני רע לענות בני

ההוא

ברחל מעמר יקח עד אשר דק לעמר ואשליך את עפרו זהו שגמרת
תכל ועפרות זהו סוף פיר העפרות שיוקח מהם הזהב או יקרא זהו
השחוק עפר כמ' שבת ואשליך את עפרו כמ' שאב' רחל וכן האמר יקרא
עפר מעמר שרת החטאת עמר אדמה ארץ תכל ארבעתם ענין
אחר ואעפ"כ נסמכו זה לזה כמו עפרות תכל אדמות עמר על עמר
הארץ ואעפ"כ יש הפרש ביניהם מעט כי העפר יקרא הרק ברוכב
אדמה כמ' שאב' אדמה עם ראשו ומעט נכרה האדמה עם הרק
וארץ ותכל יש הפרש ביניהם מעט כי ארץ היא ככלל הסל' שוב
ומדבר ותכל ככלל עם היישוב וכן הדברים הדקים יבג בעפר כמ' שאב'
וידק לעפר ונשא את עפרם ואשליך את עפרה והפעל חבד הנמקח
כמו ועפר בעמר מאשיתם שפחת' כללו בעופרת הוא האבר כתר
ואב' כי כקראין על שם העמר כי הם המתכות יחלם העמר ופחתו
בהיותם בו אבל העופרת תוסף בעמר או לעפר האדמה כשני עפרים
הוא יקר האם או הפז' עין עץ פרי עמר בעצו ישאל כל
עמר ופרי אדמתך חוטבי עצים ויבקע עצי ענה וביאמר בעצו
ישאל רמז בו אל העלמים שהם מעץ או אב' כן על המעשה
שאב' רחל מנחש זה האוכל פתו נסכה כפיו במקל עם פיידו בבר
קורא לו מאחריו וזהו שאב' ומקלו וכנס הענין סמנתו הלשון ובהו
הנקבה כדתו ענה היא רפה ואינה לכנוי ועץ חנותו הוא יר
החנית וכל חץ כי הוא עשוי כמו החץ עניב וכל עצי אבן
מועל עובר כלום לא הרמזו ולא הראו ובעופות רוח ועשית מרעה
לבסותי ענבי מעל עומד ופיר' שתעשה עמך שאל אביב ולא
אדמה מרעה והפעל נענב אל דוד נענב המזל על בני עניהם

העבדות אשר כמאמר זמליתם והם חל תלוי בצואר ובהתחת הגרון סבך
עבדותו גאה כלום שמו את הגאווה עבך לצוארונם הענק תעטף סור
טענתו ושים על צוארו כענף חרמות חרונות כן הדגן וכן התירוש והיצהר
ענש ונפשו אתו מזה כסף ויעטש את הארץ ויין עבדשים ישון
גם ענוש כמדויק סא טאם והנשעם עבדו ונענשו ענש ענש ענש חונן
וגבוי המכות ונענשו ואפשר שיהיה ופתחם עבדו ונענשו חיות נתנו
הנפש כלום המיתה כמך שנעשתהו בנהלת חובה בזה הלשון באמרו
דמענש וקטיל וזולת זה הרבה ועל דרך חזה פירשו הם גם כן ענוש כל
לא טוב עסק ועקותם רשעים ענף החריסה והכתישה וכמה
מקרא עסקים וטמו הרים עסקים וכעסקים המס ישמרו מנשים רמוני
הוא הפושקה היצא על ידי הכתישה והסחיטה עפא מבי
עפאים יתנו קום האמר נחה והיור נעה הוא הסעיפים וכן בארזית
אתרו עפיה עפיה שפיר ויש למרש עפיה עליו והוא הנבון לענף
המקור וכן מבי עפאים מבי העקים עפא עמל ובת עמל
בת בית וסבב לעמל ובחומת העמל בנה לרוב מקום גבוה ומבצר
ופנה ויעמלו לעלות לראש ההר סיר הגבוהו לבם וחוקהו לעלות
וכמה עוד הנה עמלה לא ישרה צמשו בו והמסוק הזה סיר אחיר משה
סיר נכץ אמר כי נמש הרשע שלא ישרה בעצמו וחיץ לה בטאון ואמנה
בשם ית עמלה פלוב שמה עצמה בעמל ומבצר ויבא אל העולם
וחק מידם ומקד בבית סיר למקום גבוה הר יתו גבעה חוף לעיר
והמקור בבית שהיה עם הכסף וחלימות השמלות וזת ועל לאתר
כסף תבוננו כמו אופט וכמה עמלים שפוחנו קודין טחורים שהוא
שנעמלות ונות כלשון ערבי צואר עמר עמר כן הארזית

שיעמול באורם והיה לו יסוד ומעשה מרוב כי ברכ העולם יגיע האדם אל
המעשה והעשה והשורה אך עמל השפתים בניעתו יתן פה כי אדם
חסדן גרעני זהו שאם ודבר שפתים אך למחזור ענין חרש
בזל במעמד מעשה ידי חרש במעמד הוא הקורחם או הכפי שקורין לו
בשני דולוריא או אותו שקורין לו איישה ומה שהכריחו לנו לשני הספס
החלה הוא מה שמכאן עמל מרובי הל כי אמר במעשה מה שחרש
מכריח במעמד הרי אלו שכן ובמשיג של בעל הבית ורעת המעשה במעמד
שהוא הקטן והוא שקורין לו בשני דולוריא או איישה כי שניהם קטנים
לפיכך מה שמכריח במעמד הרי הוא של חרש והכשלים הוא הקרדום
הגדול ולפיכך מה שמכריח בו הוא של בעל הבית ואם בכריחם מה
שחרש מכריח במעמד והנפסק במערה הרי אלו של בעל הבית ולא
זכר בכריחם כשיכל כי קרא לו מעמד ורעת הכריחם אם כן המעמד
הוא הקרדום הגדול לפיכך מה שמכריח בו הוא של בעל הבית ומה שאם
עוד אם היה חרש נותני לו שני מעמדין הוא הגדול והקטן כמו
עצה עונה עינו לחשום תהמוכות פיר סותם כי יותר חשוב
האדם כשסתוכה עינו שלא יפנה אנה ואנה וזהו לנו כי אם על
הדבר ההוא שהוא חושב בו לעצמת העצה יסודנה הוא קצה השורה
והל שמו המלה הזאת משמש יעץ שאמר במקום שהכליות יעצות
ובמעשה כן הכליות היה משיך אותה ענין לך אם נמלה עכל
עכלה תפיל תרדמה בעצלותים יקך המורה אמר המלה במקום שנים
לפי שענינה עצלות חידים ולחם עצלות לא תאכלם והנמעל מרוב
אל תעמלו עטן הסם חתר שלות בדבר הכריך לעשות והמצע מעשותו
מכפי לאות הנפש והעצל מהתעורר אל הדברים הכריך אליתם

בפעל עבד כהן פתח אל אלהי ישראל ואת יהוה עבד יעצב ועתה חל
תפכו והחזקתם והתעצב אל כל יתעצבו האנשים והמעל הנכד
המה גדו ועצבו את החקק שד כלום הדביו והראתו את חוה קדשו
כל היום וברי עבדו ופעל כבד יעצבוהו בשינוח והשם וריתו את
דך עבד בן כלום את דך התנה וראתה בן על המקדים אלא שהל
אני מקבל מאתה או מר אס אני הולך דך רע שיהיה חכמים
ולא ולא חסד עבד עמה בשש נקודות והד עבד יעבד אף ומה
למשפחה עבדו ולא קורין עני את עבדו ובמקד ובעצבת כל חוה
במה והקבד עבדו כל עבדותו ומתבש בפעלותם ידו עבדותם עני
כלם הדג והראתו ואני מתבש של הר אנה על דך והשאלה כי כן
אני הדומה לשבדני לב תוסב לשעב ומתבש קראו עמל עז עבדו
העבד נבשה סן תאמר עבדי עשאים כי הם ראגה ודגו למיתעסק בהם
ומתבו בהם השם ית' ויתב) למש נמה את דך עבד בן כלום אני ממה
אל העבדים וכן עשיון לה מוכס להעמידה כלום לעשות לה עבדו
או יהיה להעמידה על דך הכנוי רם לשמחה והא להעמידה תמה ומש
מסוק וכבר כתבנוהו עם הדומים סן בחסד הדקדוק ועא קרב לה
מסיע אכנים יעצב מהם ותעמל ויתגע בהם והמעל הנכד ידך עבדו
והשם בעבד תמדי שם בשש נקד בכל עבד יהיה מותר כלום עמל
ותיעו בידתם והא על דך משב ור משה את עורא מיר מענט הגוה
שקרא עבדים רבדאי עבדי ובעד ובכל עבדיכם תגשו ותש
הכר כמש מקדש יי ועבדך בבית עבדי ולא ביי יחתי בעצב
בעבד ומתקן ולא בעבדו ותחלטה עבדו ורחוק ומעבדו
דיון עני הכל העבד והדמה ומה בכל עבד יהיה מותר בכל עמל

שני עבד

בשש נקוד' בגופו של אדם וכעצם השמים למהר כגוף השמים והפעל הדגש
ממנו וזה החכמה שפנה מיד שבר עבודתו וזו עובד עובד מראות
ברע' וכבר אחר ויעים את עיניהם עובד הסתומה וכן בדברי רש"י
המגלים עיניו של משה קודם יביאת הנשמה הרי זו שטר דמים
עצור כי עבר עבר יי' עמד יי' מלודת' ועבר את השמים ה' יעבר
במים כי אם אשה עבודה לנו מפגעה ממנו פלוג עבודה בשבוענו
שלא היתה נענו פתמום שלשים ביבאתי והיו כל העמים קדש אדם
כן מותר לנו לאכול והוא דרך חוס' מיד והוא הלחם היו בו מעילה אחר
שהוא מוסר מלפני יי' כי אין מעולה בלחם הפנים אחר הקטרת השוכן
ואף כי היום יקדש בכל יי' אין כדרך לומר זה שנוכל לאכול אלא אם
זה שהוא של השוכן שהוא קדוש בשל שהוא שלתו מקדשו וכל זמן שהוא
עליו יש בו מעילה אעפ"כ נוכל לאכול מאחר שאין סך לחם אחר
ואנחנו העבים ואין אף דבר שיעמוד בפינו פקוח נפש אלא ע' ונלי
עדות ושפיות דמים' כך נראה זה הסוד מדברי רש"י במגלות
וכבר מירשנו בו מר' אחר בשרש חלב' והשם שאול ועוד רחם והנמעל
והנעמה נעודה בהעדר השמים' נענו הנעמה' ונענו קרוב לזה
והוא העיבוד' לא עבודתו כח לא עבודת הכח לעבוד' ולא עבר ידעם
כח' ולא עבוד סלבת אלא תרשיש' מר' לא עבוד כח סלבת אלא תרשיש'
שרים עבוד במל' נעודה כח אוקר' ולא יעבוד הגשם' עבוד בעצמות'
בהיותי עבוד בחזק המטרה' אלא תעוד לי לרכב' אלא תעכב לי הנהמה
לרכב' ועבוד בשרש' ואם עבוד ועוב' כתב אלוה' עבוד העשר
שהיה בבתים עבוד' ועוב' המקנה שהוא עוב' בשדה והנמעל נעוד
לפני יי' כלום מעובד שם להתעמל' והשם מעבוד וממשיט לך'

עצם : ועצם כבוד ולא כבוד כי עשיות מוכרו מאז אבות חיים
עצמו כי אלפנותו דב ועלום עצמו ועצומים הסאתים והשם בור
די לא כבוד עכשיו מוכר : ולא זה ימות בעצם תמו בעש סקורות
ול בתקף של מוחיה : ולא ולאן אחים עכמה חכה : וכן בוש עצמה חסן
והמסות עליו בידה מר היה בושלה לעצמה חיה כל שאר סטאלון
הן בשדות והסמך בעצמת חדרך : ולא ותעצמות לשם והשם הכנ
ועצמותו מדרח : עכץ הכל החוק והתקף והגדלה בעצמה האיות והכמות
וכן באם פלעט חריב : וכן עצומים יסריר : פלעט בן המות חוקים ממרה
הגישו עצומות כם : וכן ריבם וראיות כם : וכן בדבר דול בנה הלש
שנים ענת עצמו לרץ : וכל בעצומה חיל מאים בתקף ריבך ועצמותו
ועצמותו חרף להרים התקפים ולכל המות האזקות עצם מעצמו
בשש סקורות דבקה : עכר לבשר : ער שמהו בשרש בשד : עשם אל
והקבץ כלשט וברים כעצמים ככפץ במלמה : ולא עומר בבטן החיה
והקבץ כלשט נקבות : אמר כל עצמותי העצמות היבשות ועצמות
כדשא תמחה : ועצמותהם עש דוע : וקרא ככפץ שהעצם חוק
והקף מהבשר : וכל שהעצם חוק הגוף : ועצמו דו : נקרא הגוף עש
אדכו עצם מסמנים : בשש נקוד : אך עכר : ונשרי אתה עכר : ונשר
אנחנו : ואעם שזכר בשל עם העצם שזכר אינו מיוחד עם העצם כל
הי אם על כל הגוף : וכשר שזכר אחריו והוא ככל דבר כי גם בשל פשר
יאמר עם הגוף ככל שזכר : ולא תתעכס : שהוא הקרוב שהוא כגוסן
של אדם : ובדבר דול חכה בזכר העצם במקום הגוף באמרו חלף הוא
בעצמו : ויתכן להקט ככמו אמר : והשם שמהו מעקל אחר לא נבחר
עכר : מוכר : כלום גופי : וכן גוף כל דבר יקרא עצם בעצם היסדה

עקבות משיחך ועקבותיך לא נודעו ר"ל במקום הליכותך ורגש ^{הקוף}
 עקבותיך ועקבות לתפארת והפעל מזה בבטן עקב את אחיו כלוב
 אתו בעקבו אשה נאיתי לבי לעשות חסדך לעולם עקב בהמשך
 כלוב ער סוף העולם וכן ואחרונה עקב ער סוף העולם ר"ל כל ימי
 חיותי והוא יגיד עקב כלוב לסקוף ואם לסקוף עקב לבי שהעקב סוף
 הגוף ומה עוד הפעל הכבד ולא יעקבם כי ישמע קולו לא יאחרם
 לסקוף אך יבא תבין הברק והרעם וכן אם על השכר עקב לבי שהשכר
 סוף שהשכר סוף המעשה והיה עקב תשמעו בשכר שיתשמעו
 ישונו על עקב בשתם בשכר בשתם ישונו אחר בשמרים עקב
 ר"ל שכר ר"ל וכן עקב אשר שנית אברהם בקופי עקב היתה רוח
 אחרת עמו וכן קראו לשכר אחרית כי יש אחרית ותקוות ^{תבנית} לא
 וכן מילי אהלו למה אירא בימי רע בימי הענש עון עקבי יסבני
 השכר הרע שיהיה לי לאחרית עתה יסבני אם כן למה אירא כי
 אני מקבל עתה שכר מעשי ועון שאני הוא שכר העון כמו כי לא
 שכם עון האפס וזה עקב מים לעיר פרשו בו סופו ואחול מיל
 ויעקבני שאכלו התר וחכמי שהוא עטן מארב ר"ל מארב מים
 לעיר וכן תי וית כמניה מברא לקריתא עקד ויעקד את ירח
 בנו ויקטר וית מני היכא אל עקד עקדים נקדים מיל שהכתבים
 שלהם במקום שקושרין אותו היר והרגל שמוכני היר על הרגל וקושרין
 ובאותו מקום היו כתמיהם ולכך קראם עקדים בית עקד החשים
 בחמש נקדות תי בית כעקד רעיא ואחול מיל בית שהיו שם
 גזיף את באנס ובשעת הגזיה קושרין אותן בתגליהם במקום
 העקידה עקה ועשית מעקה לגג הוא בטן שמשין לגג

מקום שהיה עמוד שם ירמז בו על הגלות ובראיו אין לומר מעמד
והוא איש אשר אין מעמד לבוא ענין כלם חסד העבוד והצניעה
וזהו פקדון מלכות והממשלה עבר יורש עבד בשם נקוד זה יעצור
בעמיו אם יעברו כמקד אבות לפי שהמלך או המושל עתה בשם ^{את} המלכות
והעצמות רבו בלי רשות מע שג ופלט ערך לא ירש איש את ידו ומה
נקרא קבור האנשים ואסיפתם במקום אחד עתה קראו עבד
עבדו בגדים לפי שבעבדים ומתקבצים במקום אסיפתם ואחרי
מיד עבדות בגדים בין יורש עבד ונקרא אחת עבדות לפי שבעבדים
וממנעם בו העם ממלאכה ויום שמיני של חג הסוכות הוא הנקרא
עבדות מיוחד לפי שלא היה בודד לבנות אותן בו כמו חג המצות
וחג השבועות וחג הסוכות או לפי שהיו נעשים בו עול הגם אחד
השלימים חג הסוכות היו נעבדים עוד אותן היום לעשות אותן קריש
עקב עקב הלכך ככל שם תאר כי כל אח עקב יעקב העני
בשבא לבדו וכל שום מר נש בשבא ופתח ויעקבני זה פעמים והוא
לעקבה עקבה מרס יאמר מן עקב עקבה כמו מן אחס אדמה והוא
והוא עשה בעקבה ענין הכל התרחית והעקבה וכן מרשו תל עשה
מדם שהיו עוקבים להרוג נמשות כלום מעריצתי ובמקום אחר מירש
עקובה מלכות שאל בתעמוד יורש אם יש בו עקבת יין אכור
ואמר מהו עקבת יין כהוא רמז לכל כדבת עקבה מרס והוא
העקוב למי שור הדרך המעוקב וקשה לעשות בו יחוד בעקב פח
ואתה תשומט עקב יודן אחות בעקב עשו הוא אחורי הרגל הגדיל
עלי עקב מיר הגדיל עלי עקבן כאן הייתה אבי תחת תלמי והקבץ
בלשון עבדים כאן עקב היתאן פלוג הלכות ובלשון נקבות

עקבות

התקין וטא ומעק שנים לוי שור הכל ענין עוות ואנכי
הולך עירי יחיד בלא בנים וכן כתבו האיש הזה עירי עירי ^{יהי}
אמר הל' אעפ' שיש לו בנים קודם ויהיו בלא בנים עירי ימות ^{שלא}
יהיו להם בנים ערב ובשמחתו לא יתערב זר ויתערבו בגוים
ולטותה שפתיו לא יתערב והשם וגם ערב רב עמה אתם ויבדילו כל
ערב בחמש נקוד' ענין ערבוב והתחברות הדברים ונסה נקרא העת
אחר ביאת השמש ערב בערב תאכלו בשר בשש נקוד' נסני שהוא
עת החשך ויתערבו הדברים עד שלא יכיר אדם ולא יפריד בין דבר
לבד ולפי שהערב יחמק יחמק הלילה כן היום נקרא הלילה ערב
ויהי ערב ויהי בקר' כתי' אקום אעיר ערב בין הערבים הוא מעת
נטות השמש אל המערב והוא שמש שעות ולמעשה עד הלילה
ואם ערבים שהם שנים כי מעת שהחיים השמש לנפאת הוא הערב
האחר ואחר ביאת השמש הוא הערב השני (בין הזמן הזה הוא
שאם עליו בין הערבים ונפאת ביאת השמש נקרא מערב וייראו
ממערב את שם יי' ובהא נוספת מעבר לירד מערבה וישרם
למסאה מערבה כי הם מלעים ובהא הנקבה למען ידעו ממזרח
שמש וממערבה מערבה לבחון הנחל כי הם מלרע והמעט ממזון
הנה רפה היום לערב ערבה כל שמחה כלוב' חשכה' את השתי'
ואת הערב' בחמש נקוד' והוא חוט הארמה שקורין לו טראמה
ונקרא כן שמות ערב עם השתי כי חוט השתי רח וחוט הערב הוא
עבה ממנו מעט ומתערב עם השתי' ואת כל יודב למינו' ואת
העורבים צויתי והעורבים מביאים לו יקרה מרבי חבל ידוע'
ומלאו בני מצרים את הערב ויבא ערב כבר הם אסימות הודות

סביבותיו כנגדו י סמחים או יותר כדי שלא יוכל הנפלא ממנו
 עקר על כן יבא משפט מעוקל מיר מעוות נחש עקלתני הוא
 לויתן החוקר בים ודרך עקלתני שמעקל עצמו שאינו יבוס לפשוט
 עיניו במקומות היבשים מהים מרחב גדלו וארכו וכן נקרא נחש ביר
 שמבדיל מקומות מהים כן הקצה אצל הקצה והוא משל על מלכ
 האומות וכבר כתבנו בו מיר אחר בשדש נחש ובהכנס הלמד והעני
 ארחות עקלקלות והמטעם עקלקלותם כלם ענין עוות עקר
 לעקר נאע והעפעע ועקרתו תעקר כל דבר הנדרס או הנתפש מעקרו
 נסל בו לטען עקירה כלומר הסרת העיקר כי השדש הוא עיקר בארצות
 בדם עיקר שדשוהי וכן רגל החיילן לקרא ליסודי הדברים עקר
 והמשל הכבד בכרדת רגלי הבהמות וזאת סודיהם תעקר את סוסיהם
 עקר ויעקר דוד את כל הרבב עקרו שור כי רגלי הבהמה הם יסוד
 ועקר הבהמה מה שאין כן באדם לפיכך טעה תלמיטת עקב הבהמה
 בלשון עקירה כנף תלמיטת הנאע משדשו או לעקר משפחת גר
 בחמש נקוד אמרו רזל זה שנכחד לטען ענמה לחטוב עבים ולחיות
 לה שמש וקראו עקר לפי שנעקר מהם עקרון לשמש לטען לחטוב
 עבים ולשאווב מים עקר ועקרה מושיבי עקרת הבית האשה
 שאינה מולידה וכן האיש שאינו מוליד עקר ואכשר שנקראו עקר
 שנעקר בה דבר שאינה יכולה לקבל הזרע וכן האיש שאינו מוליד
 זרע כמשפט עקש תם איני ויעקשם והנמעט ועקש דרס
 יפוט באחת והכבד ופתיבותיהם עקשו להם ואת כל הישרה יעקשו
 ובעקש דרכיו יודע והתאר דוד עקש אשר ארחותיהם עקשים
 תועבתיו עקשות לב והשם חסר נכרך עקשות מה כלם דגושי

אשר שמתי ערבה ביתו מדבר וכן במדבר בערבה ציה וערבה ערבה
לו להם לנערים והיה השורץ כערבה ערבות מואב זאת ערבות וחד
מואבי ערב שומטיה ואבי ערב כלם והדומים להם ענן מדבר ואפשר
לפרש ואבי ערב ואב ערבות מן ערב שהוא הלילה לפי שהאבים באים
לעיר בלילה לטרוף וכן תי' כדובי רמשא ערב וכל נשיאי קוד ואת
כל מלכי ערב משא בערב וכן כל מלכי הערב השוכנים במדבר וכל
ואת כל הערב הוא עם המקובץ מעמים רבים כמו וגם ערב רב וית סוגלותא
לשון ערבות והוא בחמש הנק' והמסורת אומיא ורמשא בשש נקוד
על יבלי מים וערבי נחם ידוע ערב כאיל תערת על אמיקי מים בן
נפשי תערת אלקי תעבק ותהמה ולשון ערמה לאיל כמו כן גמיה לשון
ולשון שאנה וערמה וערמה לארזה וברברי הלל לשון נעירה לחמוד
כמו שאמרו משמרה ראשונה חמוד נוער ואם לשון נקבה כי אפשר
כי הנקבה עוזרת לכמה יותר מהזכר ואם איל ואם היא נקבה כמו
שאם גמל הנקבות גמלים מניקות או יהיה איל כגם איל הל' כאשר
תערת נפש איל בערמת הבשם והקבוצ מערמת מטעה לערמת הבשם
כשזרעין הגן עושין תלם שורות שורות והשורה נקראת ערמה והלשון
הוא ידוע בדברי הלל כאשר ערמה שהיא ששה על ששה וזולתה
הרבה ערד ומסדרות ערוד מי פתח תת פרא למוד מדבר מערוד
דמדוריה במדברא והוא חמוד הבד ואמרו הלל כדי שיכיר בין חמוד
לערוד ערה תחת אשר הערה ופעל כבד אחר אל תער נפשי
ותער כדה ויערו את ארץ ענן שסיכה ויכיקה ואפשר להיות כנה
הענן תשכרי ותתערי כי כן דרך העבור להקיא אחר שעשתבר התכה
ועא את מקורה הערה וכבד אחר ויוי פתה יערה ערות יסוד

ממזבח הרבה ועל וערבה ליר מנחת יחודה כלום ייסב ותהנה לו ותכני
לפניו וכן ערבה שנתך ושנתו ערבה לי וערב עליו שיחי אשר ערבת
עמיהם ערב לאיש לחם עקרה כי קוץ ערב לא ערבו לי והעובר מנה
עחוב עבדך וכן עשקה לי ערבו ויתבן להיות מזה מי הוא ערב
לבו והכינו והכשירו לגשת אלי ומה נקראו השמים ערבות סלו לרוב
בערבות לפי שהם טאים וכבדים וכן מפרש מזה ואת בני התעוררות
אל בני האצילים והחשובים וכן תי ית בני רבביא וכתב יונה כי
אשר להיות מזה ואת העובים צויתי לככלכך עם צויתי שהעיד
וחם לככלכו והנכין שהם עובים ממש שהם העובות הטמאים כמי
שכתבתי ועל כי עבדך ערב את הצער בע אם ערבת לרעך אנכי
אערבנו בעובים משאות שיכסה נא ערבו עמך והתנעל התעור
נא את ארץ המלך אשר והשם ערב ערבה פרמאנכא בלעו
והמשכון אם תתן ערבך עד שלחך ומה הענין לפי דעתי ואת ערבות
תקח כלום משכונם מאשר משכנו כי כן דרך אנשי הכסף לשים
משכונות עם הוצאותם לפי שאין המעות מכויין עמהם ואם
שפרע המעות ויקח משכונם מאשר משכנו לו וכן בני התעור
בע השדים שהיו נתנם אותם בבית המלך ערבין שלא ימרו
בו אשטאיש בלעו והמעל ממנו שדותינו וכרמנו ובתנו
אנחנו עובדים כלום ממשכונם ומה נקרא למסחר מערב
וערב ואת כל הערב אשר בתוכה בחמש נקוד נתנו מערבך
וכל קהלך בתוכך אל אנשי מערבך מחזיקי בדרך ועורבי מערבך
וכתב אצל מזה ואת העובים צויתי והעובים מביאים לו
ונקרא המסחר כן לפי שדרך הסוחרים לערוב זה לזה בסחורתם

עֵרֶךְ וְעֵרֶךְ עֲלֵיהֶם הַעֲצִיּוֹת וְעֵרֶךְ עֲלֵיהֶם עֵרֶךְ לֶחֶם יֵעָרֵךְ אֶת הַנְּחֹת
בַּעֲוֹתֵי אִמּוֹת יִעֲרֹכֻנִי בַּסֶּתֶחַ הָעֵינַי רַל יִעֲרֹכֻנִי לִמְעַן וַיִּמְדָה וַיִּעֲרֹכָהּ כִּי
בַּעֲבֹתֵי הָעֵינַי וְלֹא עֵרֶךְ אֶלֶי מִלֵּץ בְּקֶרֶב אֶעֱרֹךְ לְךָ מִיָּד אֶעֱרֹךְ לְךָ תִּפְסְלֵתִי
עֵרֶךְ כִּאִישׁ מִלְחָמָה עֵרֶךְ מִלְחָמָה סִמְיוֹךְ וְהָעֵינַי בַּעֲבֹתֵי וְסִגְוֹל
עֲרֹכָהּ בְּכֹל וְשִׁמּוּדָה עֲרֹכָהּ לִמְעַן הַתִּיַּעֲבָה מִיָּד עֵרֶךְ מִלְחָמָה אִן עֵרֶךְ
טַעֲבוֹתֶיךָ וְהַשֵּׁם נְחֹת הַמִּיִּעֲרֹכָה עֵינַי כִּלְמַסּוּ וְהַחֲזִימִים לֶחֶם עֵינַי סִרְדִּי
וְשֵׁם מִקְדָּם הַמִּלְחָמָה מִן הַמִּעֲרֹכָה נִסְתִּי הַיָּם וְהַקְּבוֹץ מִעֲרֹכֹת
מִעֲרֹכֹת פְּלִשְׁתִּים מִעֲרֹכֹת יִשְׂרָאֵל מִעֲרֹכֹת אֱלֹהִים חַיִּים כֹּלֵם בַּסֶּתֶחַ
הָעֵינַי כְּלֹמֵךְ מִקְדָּם שְׁעֵרֹכֶיךָ הַמִּלְחָמָה אִמּוֹת לִנְבַח אִמּוֹת עֵרֶךְ לֶחֶם
וְעֵרֶךְ בְּגֵדִים בְּחַמֵּשׁ נִקְוֹד כְּלֹמֵךְ סִרְדִּי בְּגֵדִין מִמֶּנּוּ שְׁעֵרֶךְ אֶלְמִי
וְיֵת וְזֶנֶן רַלְבֹּשֵׁי לְאֹדִם מִעֲרֹכֶיךָ לִב בַּסֶּתֶחַ הָעֵינַי מִדָּה שִׁחַשְׁבִּי וְיִסְוֹד
בְּלִבִּי לְהוֹצִיא בְּלִשׁוֹנִי וְעַמְמִים לֹא יִדְבְּקֵךְ לְהוֹצִיא מִדָּה שִׁחַשְׁבִּי כִּי מִיָּד
מִעֲבָה לִשְׁעֵךְ עַל דֶּרֶךְ אִם אֶדְבֶּק מִי יִדְשִׁיעֵנִי וְעַיָּה קָרוֹב לֹא לֹא
יִעֲרֹכָה זָהָב וְזָכוּכִית כִּי מִי בִשְׁחָק יֵעָרֵךְ לִי וְאַתָּה אֲנוֹשׁ כְּעֵרֶכִי
לֹא יִדַע אֲנוֹשׁ עֲרֹכָה וְנֹאֵם וְנֹאֵם רִמּוֹת תִּעֲרֹם לִי מִהַסֶּעַל הַכְּבֵד
וְנִשְׁפָּט תִּעֲרִיבֻן כִּמֶן וְיִדְבְּקוּ גַם הַמָּה שְׁמִשְׁפָּט וְיִדְבְּקוּ לִמִּי שֶׁהוּא
יִוצֵא לְשִׁלְיֵשִׁי כִּי הַדְּמִית עֹוֹךְ וְהָאֹדִם מִעֲרֹכֶיךָ וְכֵן וְהָעֵרֶךְ אֹוֹרְתֵנוּ
הַכֹּהֵן כְּעֲרֹכֶיךָ הַכֹּהֵן וְהִיָּה עֲרֹכֶיךָ הַזֹּכֵר הַכֹּהֵן לִנְבַח הַכֹּהֵן וְאַיִתָּה נִסְפֵת
כִּאֲשֶׁר הָעֵבֶר רַבִּים רַל כְּעֲרֹכֶיךָ שְׁתַּשִּׁים עֲלֵינוּ כֵּן יִהְיֶה וְאַעֲפֵ שְׁנַכְנֵבָה
עַלֵינוּ הֵא הַיִּדְרִיעָה בְּמִלֵּת הָעֲרֹכֶיךָ שֶׁלֹא מִמֶּנְהֶם הֵנָּה כְּמֹהוּ בְּתֵךְ אֹוֹרְתֵנוּ
וְעֵינַי אֶלֶי הַשְׁוִי וְהַשְׁוִיָּה עֵרֶךְ וְעַדֵּתֵם עַדֵּתֵנוּ אֶת סִרְדִּי
וְהַשֵּׁם לֹא יִשׁ אֲשֶׁר לִי עֲרֹכָה וְכִי אֵל גְּבִיעַת הָעֲרֹכֹת וְהַתִּיַּעֲבָה וְעַל
זָכֵר אֲשֶׁר לֹא יִמּוֹל וְכִי עֲרֹכֶיךָ לִב וְעַרְלֵ בֶּשֶׂר בַּעֲשֵׂי נִקְוֹד כִּי הַסִּמְיוֹךְ

ערו ערו ערו היסוד בה והתפעל תשכר וחת ערו על דרך השכר
והתגל והשם ואת ערום וערוה בהיותך ערום וערוה מיה בערום
וכן והמחוק ערום וערוה או יהיה תאר וכעידבר על כנסת ישראל וכו'
מעם בלעזין וכד מעם בלעזין נקבה כמו שמתבאר בחלק הרקחוק והוא
הכבד ערוה תעור קשתך אבל תעור מכת העין ערוה אביר וערוה
אמך לא תגלה כי ערוה הארץ באותם לראות ומה כמעט איש
והראית גוים מערך עטן כל אלו גלוי ור' חנה מיר כמעט איש לויות
מכר' כלומר שהיו הצורות מקימות מכל כד מוכר' כל קרש וקרש
והוא כמו שאמר מעבר איש לויות וכן מיר ממערה גבע מצד הגבעה
והוא ממערה גבעתא ונתה מעבר איש לויות מכבש עובר רבוק'
וכן תי כמעט איש לויות סביב כבש חד ומדבק סחור סחור ויתב'
להיות מזה העטן ער יערה עליו רוח ממרחם כלומר ער יגלה או
הוא מהעטן הראשון ובא על דרך אשפוק את חווי ועא וקיר ערו
מען והוא רבוק כלומר שדבק המענים אל החומה להכחם אל העיו
וכן תי ועל עורא רבוק תריסין ורומה לו ברבדי רול מעורה בטרסין
כלומר רבוקה אם היו מעורות בגידין אסורות ורומה שמשן רול
העטן הזה כמעט איש שאמרו מאי כמעט איש ולויות סביב אמ'
רבא בר שימא כאיש המעורה בלויה שמו כלומר כאיש הדובק
פה אל פה והכניסר יהודה בעטן וקיר ערה מען ער יערה עליו
ועא ערוה על יאור והוא תאר סירקות ומדשאים הלחים ובא
במלם בלות ומטמאות וכן ממערה גבע רל מקום סמך לגבעה
שהיה שם מקום רשאים ונשבים וכנהו כן ללוות הרשאים שבו
והתפעל מהעטן הזה מתערה כאורח רענן כלומר מתלחלח

הערמה ערמות חטים והקבוץ בלשון נקבות ערמות מערמות ^{השבר}
ובלשון זכרים סלוא בערמים והנפגם מזה בערמו מים כלומר שעמד
ערמות ערמות כל שאם נכבו כמזכר ובדרך השאלה יהיו את
האבנים מערמות העפר והמה שרופות מקל לבנה לא ולו וערמות
וערמות לא היו כפארותיו הם הנקראים בלשון הלל חלבי וכן אמר
התנ"ך ודלוב ואולי כי הוא האילן הנקרא בלשון קשטאני ערס
ראשית ערסותיכם מראשית ערסותיכם מיד בעק ידוע
ערס יודך בערס איבך כי עם קשה ערס הוא ויפנו אולי ערס ולא
פנים ואת ערסו הקשה ממול ערסו הערס הוא אחורי הפנים וכן אמר
הלל ערס דלהדי פנים ומול ערס הוא שאחורי הגרע והנבעל ממנו
וערסו כלבו שתכחת ערסו ופרשו הלל שמכחו בקופיץ ממול ערסו
וכן וערסו עם את העגלה בנחל שהיה מכין אותה בקופיץ ממול
ערסה וזכח השה עורס כלב כלוב מי שהיה זכח לפני השה אחשוב
אותו כאלו הוא עורס כלב לפני כי אמרם בזכיהם יערסו מזבחותם
והרס וכן ער ואור חשך בערסיה לרעת רבים כלוב בהרסותיה
ובחרבותיה ולפי דעתו בערסיה כמין בשמיה רל כי השמש והסחר
חשכו לה בשמיה מרוב הצרה וכנה השמים ערסים על עם שיערסו
סל כמ' שאם אף שמין יערסו סל יערסו וזלן וכן יערסו כמסך לקחי
ערס לא תערסו כסניהם לא תערסו וכל תיראט מהם
סעל בודד והסעל העובד הענה נרס תערסו כי אערסו המון רבה
בקצו לערסו הארץ אולי תערסו תשברי אויבך והעם בערסו
נחלים לשכון בשקל גבול רל בבקעי הנחלים ומא מסעק פארה
במערסה בתוקף גרוע ובשבר והעם אל נערסו בסוד קדושים רבה

ענינם והחמה להם
השבר והחתת מיד
אולי תערסו

מן וערל זכר ערל שפתים כל היתר והמכר שראוי להשליכו ולהסירו
יקרא ערלה וכן ערל שפתים כי הענג יכבד עליו דבריו וידי
בשפתיו דברים יתרים עה שניע אל הדבור שרובה לדבר והוא שקור
לו בלעז אופג או ברכוז וכן ערלה אונים כלומר כבדה ויתרת בשר
כאלו אינה כדויה לשמוע וכן ערל לב כלומר לבס ככד ויתך בשן והשומע
מכסהו שלא יוכל להבין על דרך השמך לב העם וגו' ואזכור הכבד' הרה
והשכבה את ערלים אשר ירדו ערלים אל ארץ תחתיות וכן פלג
אשר הם בפרשת נהה על המון מצרים אשר ביחזקאל רל כבדי הענות
ויתרי החסאים או פירושן ערלי לבבות והענין אחר וכן תי' חייביא
שנה גם אתה והערל התגלה שחתגלה ערוך על דרך וישמר ותגל
או הוא הסוך והענין בו והערל מענין כוס הת' עמה ערם ערם
יערום הוא ופתי יערום ושומר תוכחת יערום על עמך יערומו כד
והתאר והנחש היה ערום מפר מהשבות ערומים והשם ויעשו גם
המה בערמה לומר חכמים בערמים הנבון בו בערמתם וכן כתבונ
עצבים שהנבון כתבונתם ענין התחבולה והערמה ועל וערום
כסה בגד ואת ערום ועריה וגם הוא תאר כי כשידבר על כנסת ישי
ידבר בלשון זכר ונקבה ונכתבו ביוד המשך אחר השן וערום
כסה בגד כי ערום אנכי בהיותך ערום ועריה וידעו כי ערום
וכל ערום וחק' והקבוץ והיו שניהם ערומים ובגדי ערומים
תפשיט בגוש' ונכתבו בואו עד הדגוש' והדומים להם בתכנום בחלק
הדקדוק והמקחת ערטלאין דגושין חכמתן רפי' וכל התאר וכל
מערומיהם הלביש' או הוא שם והשם עוד' ובעירם ובחמר כל ויתכן
גם כן ערום ועריה ופיר' בערום ובעריה' ועננם ידוע' ועל בקצה

ומי בדאשית להיות עושים הם זמחר שים כל אחד במינו בעוד כלומי
המלכ' והנמעל כל אשר נעשה תחת השמש' ישועות כל נעשה ארץ'
ואשר היה נעשה ליום אחד' עד חצי המלכות ותעש' ולא כמלכא מעני'
זה וימהר לעשות אותו וכן לעשות את יום השבת לתקנו ולשמרו'
שמיד לתקן אותו וכן לא עשה תלמי' ועשתה את כפרתה וכלם פירושם
תקנו כי גם הם נכללים בענין הראשון' וכן יש למרש מה' כי אינם יודעים
לעשות רע' פיר' שאינם יודעים לתקן' הרע בזה שהם גותבים כי אינם
חוזרים בתשובה מה ועי' הקרב' ויש למרש' כי מלת רק נסתרת עמו'
ופיר' כי אינם יודעים לעשות כי אם רע' רל רק רע וכן בחסרון מלת
רק' לא תעשה כלל אשר אהנו עשים מה היום איש כל היעם בענין'
פיר' רק איש כל היעם בענין' יעשה להקריב קרבנותיו בממותיו וכל
יעטרך להביאם בבמה גדולה כמו שאהנו עושים עתה שאין לנו
רשות לשחט ולהקריב אלא באהל מועד על המזבח' והוא שאם כי לא
באתם עד עתה אל המצודה ואל הנחלה המצודה זו שאלה' ואל הנחלה
זו ירושלים' כלומר שתבאו אל המצודה ואל הנחלה' הותרו לכם הנמות'
משנתעברו את הירדן' וכן מה ותחת מעשה מקשה כי מעשה אינו
סמוך למקשה כי הוא בסגור' רל מעשה ומקשה' כמו שמש ירח'
ופיר' תחת התקן' וההשויה תהיה קרחה' וכן אשר פירושם אסופה
וקצץ כמו ותעש הארץ' ואת הנפש אשר עשו בחרץ' עשה כי את
החיים הזה' ודומה כי הקצץ והאסופה והתקן' הכל הוא מעשה' וכן
וי' אשר עשה את משה ואת אהרן' ויטה כתב' יהודה שכל כתב
בכלם אלא ענין אחד' פי מלכ' ענין אחד' אבל כל אחד יתפרש
לפי מקומו אל הלשון הקרוב אליו' והשם כיוצא מעשה ודעת והענין

ונקרא השם נערך לפי שינויו ויודאו ממנו כגבור ערבי גים ואח
אמתי ישראל יערינו שיתנו לו העריכות והכח שיאמרו עמו שהוא נערך
וכן יתכן אחרי תעוררי ותחזקו שיערצו אויבך ממך והוא מוראכם
והוא מעריצכם עם בסמך יתן אכל למכבד כלום הוא מעריצכם
שתעריצו ממנו כמו הוא מוראכם שתדאו ממנו ערך העורקים
כיה הנסים תרג וינס וערך ועורקו לא ישכבך גידי תרג בהל עשות
ערקן תבדל כלום גידי בהל כה שנ במקום אחר וגיד בהל עת
ובערכי יקראו הגידים אל ערך ערש הנה ערש ערש בהל
בשש נקודות אף ערש ערש והקבוצ כלשן נקבות וסרודים על
ערשותם תרג מסה ערשא ערש עש יאמנם סבג אכלו עש
כיר כמן שהעש אכל הבגד כן יאכלם העיש כלום וברקס יאכלם וכן
אח יכלו עש יאכלם עש תאכלם והעש הוא התולעת האוכל הכרם
והמעל ממנו עשה מכשם עש נמשי וכטבי ועמרי עששו עשבו
עשב מוריב ורע ונתתי עשב בשדך בה נקוד וכל עשבם אוביש
ידוע והקבוצ כלשן נקבות עשבות הרים והש השין לתכארת וכן
הכסוף כן אכל ידוע תדע מני באך שית לבך לעורדים כלום שחבן
לעורדיך מאכל בבית כי לא לעולם חסן כלום לא ימצא בכל עת
בשדות כי יש עת שיבש הדע וזהו גלה חביר וראה דשא אעם שערות
הדשא יש מעבים שבאסנו ויכלו עשבות הרים עשה עשה
זוי אשר זמם שוממי ארץ כתוהו עשה עלדרך ועמא עלה קו תהו
ואסני בהו על כל הגוים אשר עשה אנכי עשיתי ארץ הוא עשך
ויבונק העשירה בהר סיני אשר ברא אלהים לעשות פיד לעשות
מהיום ההוא ואילך כלום כי הוא ברא כלמין ומין מהעברות בששת

ויגזל את החנות מיד המכיר וכן הפרדים באמור או בגזל או עשק
את עמיתו והנה נתבאר ענינו בזה הפסוק עשוקים בני ישראל ובני
יהודה יחד כל שזביהם החזיקו מאנו שלום ומה שאנו והדביל גזול
מיד עשוק לא שהכל אחד אלא בודאי הגזול עושק כי אחד שיגזול
חברו בחזקה אין צריך לומר שימשקנו אם יבא ממונו לידו ומכילת
עשוק תאר בפסל גדול וחוק ולפי דעתי כן הוא אדם עשוק בדם נפש
ואם הוא כמו עושק ואעפ"י שהוא בשודק נמצא כמהו תארים בשקל
בשודק וכן מיד אהול עשוק שימשקהו חץ שחוט תאר כמו שחוט
וכי אדם שהוא עשוק אחרים בדם נפש כלומר שהוא הודג בני אדם
ולא יגדלוהו ואם יום כי הוא בפתח כל ימיו ומיד עשקה לי ערובי לפי
דעתי שהוא צור ואעפ"י שאינו חטוף הנה כמהו שמרה נפשי כי חסוד
אני ומיד ותר והוסיק לי ימי ושני ובדברי ה"ל עשוק לגביך ושני לכרסך
מיד לכסות עיניך קנה בו יתור ובתוספת דמים אעפ"י שאינו שזה כל כך
אבל לבטא קנה בשוה וכבר מרשוהו מעל עבר לנקבה ומיד עשקה
לי מחמתי ערובי אתה וזה שכתבתי הוא הכסף והישר בעיני ומיד וי
עליהם יחי על השמים שקצבת לאדם עליהם יוכלו לחיות אם רצונך
כמו שאני עושה כי כבר ימי הקצובים והוספת לי עליהם חמש עשרה
שנה ולכל בהן חיי רוחי לכל אסור ואם כי בהן שני התוספת חיי רוחי
ובדרך ההשאלה הן יעשק נהר כלומר שמועכו בזמן אכל סוף כאילו
עושקו והמעל הכבד המעושקה בתולת בת ציון והשם כי העושק יהולל
חכם ובתוספת מים עד סוף הנקבה ורב מעשקות מואס נבי צ
מעשקות עשק וקרא עם הבאר עשק בה נקאות וההתמעל
מכני כי התעשקו עמי עשר אך עשרתי מכתתי את לי לא

והקבוצ את כל המעשים אשר נעשו ואיש במעט ומעשהו בכרמול
רל היצא והבקר שלו כי לפי שהאדם המתעסק בקבוצ היצא כל מעשהו
ומלאכתו עולה אום עליהם מעשה וכן יען בטחך במעשיך וכן אום
עליהם מלאכה לתול המלאכה אשר לפני אשר נסתרת עם ביום
המעשה רל ביום שיעשיך בו המעשה כי אותו יום ראש חדש היה והיה
מנהגם שלא לעשות מלאכה בראש חדש כמון שהוא מנהג הנשים שלנו
היום שאינן עושות מלאכה בראש חדש וכן תי ביצא וחוסא ועשתו
את צפרניה תגדל אותם כך סיד רעקיבא כרי שתגנה בעיניו ולא
יקחנה ורחיה לברוך וגלחה את ראשה כי שער ראשה יפה ור אליעזר
פיר שתסיר אותם ורחיה לברוך לא עשה את שפמו ונלא הנני עשה
את כל מעבדך בעשות ממזרחים רדיך והסעל הכבד שמה עשן רדי
בתוליה ושלח נזכר פועלו עשיתי בסתר ענין הכל הסחיטה והכתישה
עשן והר סיני עשן כל פעל עבד כי חציו קמץ וחציו פתח יני
בהרים ויעשנו והתאר ואת ההר עשן האורים הששנים והשם והנה ת
עשן ואפער שהוא תאר כעשן נמלחו והבערתי בעשן רכבה כלומן
באש גדולה שנראה עשנה מרחוק ובסוף והנה ענה עשן העיר ור
כעשן הכבשן בשש נקוד ולפי שהאר והחרין הוא החמימות כנהו ב
כי אש קדחה באר ונה גם כן בעשן ער מתי עשנת בתם עמל יעשן
אסך ביצא מרעית עמה עשן באסו יעשן אר יו וקנאות עשן
את מדי עשקתי לא תעשק את רעך ולא תגוס איננו כמלרבר
כי מיר לא תעשק את רעך אם בא ממון רעך לירך בסקרין או בתלואה
או נתחייבת לו שכר כשישאלנו ממך לא תכבש המכס ותחמר לו
אחידנו כך ועיר לא תגוס שהאסר מוכרו בחוקה וכן מיר רל והביאו ראה

השבונו כמו זה עשר מעמים תכליתו ואמו עשר נשים מעשרה שליטאם
כי אתה כמונו עשרה אלפים ושם מספר כסנו עשרים בקר ואמרו לך
שיש בו שתי עשרות וכך כל המספר ער מאה עלי עשור ועלי ככל תאר
לכלי הגון שיש בו עשרים יתרים כגבס עשור אומרה לך חסר ממנו ואן
התוספת ומשפטו כגבס ועשור וכך שמש יחד עמר זבוסה ימים או עשור
תאר לזכך בעשור לחדש יתכך פירושו הזם העשירי מן החדש או כמו
שכתבו ותיב ימים או עשור תאר כולל מספר ימים או חדשים או שנים
ובזה הל עשרה חדשים ושם תאר במשקל אחר לנקבה ועוד בה עשיריה
והוא תאר כולל כל המספר הל כי עוד יהי בה עשרה מלכים טרם הגלות
כי בימי עזיהו באו זה הנבואה וממנו ער הגלות עשרה מלכים עשות
שמנו עשתו יחו וזכו ברום עשותיך וקלל ועשות תאר לברום בפלם
רחוק קרוב והוא הנקרא בלעו אשר או הברום הנקרא הנדי וית ערקן
דסרובל הל שבטי ברוב כמו וגיד ברום עתך וכך בתדרי הל עשית
של ברום שהי מחמלק מערב זם הכסורים והשם עשת שן בשש נחוד
הל בזכות השן ומא לעשותות שאנן בפלם עבודת ומיר הססוק אמר אית
על עבמו שהוא לפיד בון וטאם זה היה לעשותות שאנן כלום לזכות
השאנן השקט ועתה נכך למועדי רגל ונא אולי יתעשת האלהים
לנו יתרצה ויתחשב לנו כי הדבון במחשבה אברו עשותותיו פיר
מחשבותיו והדומה לו בלשון ארמית ומלכא עשית להקמותה
חשב ורצה ותרב כי אחרי מחשבותינו נכך בתר עשתנותנא או עשתנא
ומזה הענין בעשתי עשר חדש לעשתי עשרה ירעות והוא אחד עשר
וכקדא כן לפי שהוא מחשבת הסופר ותחלתמה שיעלה בלבו לספור
אחר עשרה כי עשרה סוף המספר ור ינה פיר ערשתי וכבר שכתו

ועשיר וכל יקום חיסו והפעל הכבוד ואינו יזכא אל תודא כי יעשיר איש
ברוך יי ואעשיר מצוח האלק ווד חרובים תעשיר על כן גדול ויעשיר
ואשר הוא פעל יזכא אי תעשיר את אבתם יעשירו המלך עשיר גדול
רבת תעשירה מעטא יעשירנו תעשירה ברכת יי היא תעשיר והתאר
עשיר ורש נפשו ואת עשיר במותו ועשירים בשם ישבו ופיר ר יונה
ואת עשיר במותו כמו רשע ועשירים בשם כמו חכמים ואינו נכח
להודיאם מעט עשיר פיר ואת עשיר במותו לפי שאם ויתן את רשעים
קברו כלום שמת קודם זכו שיהרגו על לא חמס בבסין סני הרשעים
שמתים טרם זכעם כג שאם אנשי רמים ומרמה לא יזכו ימיהם או
שהודים אותם עם רשעם וכך ואת עשיר במותו כמו העשיר שהודין
אותו על עשיר ופיר ועשירים בשם ישבו לפי שאם נתן הספסל במחומות
רבים רל בעלי השכל והחכמה נתנו במחומות עם חכמתם אבל העשירים
שאין עסקם עם החכמה כי אם לקבוץ ממון בשם ישבו עשיר
באנכם יעשיר רל יקח המעשיר והפעל הכבוד עשיר אעשירו כל רל
את לך המעשיר וכבר אחר לעשיר את כל מעשיר תבואתך רל לך
את כל מעשיר תבואתך לך המעשיר ומשפט המלה להעשיר
בעשיר הלויים מעטאן בהעשיר והשם הביאו את כל המעשיר אכלו
האוצר ואם גאל יצא איש ממעשיר והקבוץ בלשון נקבות מכל
מעשירתיכם ונלא ועשירן סלת ונלא והעמר עשירית האופה הוא
כל זה הוא אחד מעשירה ושם המסמר כלו עשיר עשיר ידות לי במלך
בשם נקוד עשירה הקף בעשור לחדש רל בעשירה ימים לחדש והוא
המיוחד ממנו העשירי יהיה קדש בשנה העשירית ונפי שהעשירה
הוא סוף החשבון וכלל כל חשבון יבא בעמים לקום חשבון ואינו חזונו

עתיקו משרים כלומר שניקח משרים שלא ייקון עוד כמו גמול מחמכ
 ואחל כתבו מהענין הראשון שלום בעתקים ושמונים משרים מדת חמכ
 שייקון ואין להם תבונה ועל עתקה בכל ירדיו כלומר נתישנה בעבור
 כל ירדיו המכעיסים אותי ומחוב כמותה על הכעס נתישנה ודומה לו
 בלשון ארמית ועתיק יומין יתב ותת ישן עתיק ויתכן לפרש כוזה
 והדברים עתיקים עתה יעתר אל אלוה וירצהו והנפעל ונעתר
 להם ורפאם בפתח ונעתר להם כי בטחו בו בחלם ויעתר לו יי והכבוד
 והעתרתו אל יי לבמה אעתר לך תעתר אליו וישמך והשם וגלית
 להם עתרת שלום ואמת עבדך רצוי ותסלה וית ואגל לכני תרע
 תיזבח ואחזיקן די יקבץ בארמא שלם וקשום והעותר או המועתק
 הוא המרצה והמתפלל והנעתר ומי שיתפלל אליו הוא המרצה ומקבל
 התפלה ואין תמה על מה שנהגו בנתינת שלום במזבחי יום הכסורים
 בנתינת שלום אחד לחבריו תענה ותעתר רל תקובל תפלותי וכך אמר
 המייט תזכו לשנים רבות תענן ותעתרו ואין זה רחוק לשון הססוק כי הקבה
 הוא הנעתר כשמקבל התפלה ואפשר שנהגו כן למי שמזבחו בלשון
 מענה העונה והענה כאחד כי הנה כתב ויי ענהו ענני יי ענני כי
 השם ית הוא העונה אל הקורא והינעק והאדם הוא שנה כמו שאמר
 הן אנתק חמס ולא אענה ומזבחנו לשון הנפעל בשם ית אעני יי ענה
 לו כי ישתה אגלה לך זה הטעם כי על כל פעם צריך טעם כי הפועל
 והנפעל זה לעמת זה כי זה פועל זה פעול ואין יהיה לשון זה על זה
 נופל אך הטעם כי לשון מענה הוא על שני פעם כמו שכתבנו בשרשן
 האחר הוא תחלת הדבור כמו ויען איוב הראשון וענת ואמרת
 ושמע ראה את שאול ויי ענהו והשני הוא השבת הדבור והוא הנמזכ

דבריו בחלק הדקדוק עת לא עת האסף המקנה כבר מרשתיו
עת עת כמלך עתיד לכידור מזונת לחיות היהודים עתדים
מזמרים העתדים עורר לויתן המזמרים לעבוד אבכם וחש עתדות
למזן מה שמזונת להם לבא מן הסודענות ועתודיהם שוקית מה שמזונת
להם מן הסגלה והחמדה או יהיה פיר תחומיהם למי שאב ואסיר גבולות עמית
כי הגבול והזונת קרובים בענין והפעל הכבד מזה ועתדה בשדה לך הוא
במפיק כנוי למלאכה שזכר כלומר תכין ותמרון מטאמה בשדה ואחד תבנה
ביתך וההתפעל אשר התעורר לגלים המזמנות לחיות חרבה ולחיות
גלים העתודים העלים על היצא ידוע כי הם הזכרים מן העגים ופקראו
גם כן תישים והגדולים יקראו עתודים ותישים והקטנים יקראו עתודים
ופקראו האכילים והגדולים בזה הלשון בדרך השאלה כל עתודי ארץ
למי שהם הולכים לפני העם ומנהיגים אותם כעתודים לפני צאן
עתם נעתם ארץ חשכה ארץ מלשון עתב אל עתמה חשך
ותי חרובת ארעא עתק עתק גם גברו חים עבו וחזק ואב
על הדברים החזקים והדברים עתקים ומלא יצא עתק מפיכח
הדברות על צדיק עתק ומלא הפ עתק וצדקה רב וגדול ומלא
ולמכסה עתק פיר לכסות עב וחשוב ועא וצור יעתק ממקובו
יסוד ויעתק והפעל הכבד המעתיק הרים ולא ידעו כלומר עוקרם
ממקומם ויעתק משם ההרה פיר ויעתק משם אהלה העתיקן מהם
מלים עקרו הדברים מהם שלא היו להם דברים עוד לענות אשר
העתיקו אנשי חזקה הכותב הדברים מספר לספר יקרא מעתיק
למי שמעתיק ועוקר הדברים מספר לספר ואעפ שדברי הספר הראשון
אינם נעתקים ממנו הרי הסופר כאילו הוא מעתיק אותם והתאר

הוא עץ הגדל במדבר סודר צידה ואבן שהוא הנקרא בערבי אבן אבהל
ובלעז נקרא מדבי ויש אומן שהוא הנקרא בלעז יינברי ובערבי דדר
והמשיח כנסת ישראל בגלות לערער ואבן פנה אלת סלת הערער
וכבר כתבתו בשדש עור סוד אחר ואפשר ^{להיות} מזה ותהיה כערער בעתה
וית והו כמזל ערער רשע בשכונן במדברא וית כערער בעתה
כעכביתא וסוד רב האי יול עכבית הוא קוף מכחוף ומכנסים סר
טאבל ונקרא ערער ור יונה כתב מסה עזובות ערי ערער כי הנבואה
על דמשק וערער היתה מערי מואב וקרא דמשק ערער לסר
שעתידה להיות כערער בעתה ואין צורך לסירושן אעפ שהמדרש
מסייעו כי אפשר שהיה דמשק ער גולה שמה ערער לסוכר אמ'
ערי ערער הסמוכות לה ואעפ שהיתה ערער מערי מואב היתה
גם כן דמשק ער שמה ערער אשר על סני רבה וכך הוא משמעות
הססוק מערער אשר על שפת נחל ארנן ידמה כי ערער אחת
היתה ויש לפרש גם כן עזובות ערי ערער על ישראל כי לישראל
היתה אותה ערער שלקחו מיד האמרי ולבט גר היתה ולפי שנועדו
יחזו ריבין מלך ארם וסקח בן רמליה להלחם עם יהודה זכר בנבואת
דמשק מסלת ערי ישראל כי בזמן אחר היתה מסלתם על ידי מלך
אשור וחרבן ארץ בני גר ובעי ראובן שהיתה שם ערער היתה קודם
זה על ידי סוס מלך אשור וכן אמר ברוח הנבואה ושאר ארם לכבוד
בעי ישראל יהיו ערפל ומשה נגש אל הערפל הוא החשך העבה
עשיתר ועשתרת באבן אמרו שקן נקבות ואמרו ראל למה
נקרא שכן עשתרות שמועשרות את בעיה שמזכר הגבנה והמזר
והסלמים לבשל ולעשתרות עמרים עשויים בצורת עשתרות

ברוב' וכשאנו כי הקסה הוא העונה כן הוא מקורא ולכונק' וסעאל' עליו
נענה ונענותו הוא נענה לטובה אמין והוא הקורא והצונק' ואמשר כי
על עכץ זה נהגו כן בלשון עתרה ואעפ שאינו נכבדא כן למדו מזה כי ענין
קרב והלשון קרב אכלנו וטוב הוא להרחיב בו בדמיון הנבדח במסוק
אך שלא נבא מדרך לשון המסוק מכל כמו שעשו קצת בני עמנו
הנקראים בשם פייטים בקרובות שחברו והוא חטא גדול עליהם
והמתפללים בהם מזכיר עונם ומחדש עון לעצמו המקום יביטנו ממבט
הלשון לבטל נכשל בו שוגים' וכן שאכל רוד עה יי' עסתי תפתח וסי יגיד
תהלתך והערתם עלי דברים כלב' ודברתם עלי דברים עבים
והמטעל ממנו ונשתרות נשיקות שומא' וכן הענין הזה ועתה עכץ
ותבן עככל ענין אחד ענין רבי וענין הראשון הוא רבי התפלה עתה
בת מוצי' הם אומה' ואשר הם בני ארבע אותיות
עכטיט' ומכביר עליו עכטיט' מלה מורכבת מן עכ' ו
טיט' וכבר כתסדה בשרש טיט' ובשרש עכט' עטרה וא
העטלה ולעטלים' הוא עכבר בעל כנפים' אשר יעוף בליטה
כי אינו רואה ביום' עכבר החמד והעכבר ידוע' עכטיט
וקורי עכטיט יארגו' ובית י עכטיט מבטחו' הוא העש הנבדח
בבתים' והוא כאורג וכבונה בקורות ובכותלים' עכטיט
חמת עכטיט תחת שפתימו סלה' אחד מזוחלו עמר ממין פתן
עקרב נחש שרף ועקרב' למעלה עקרבים מקום הנחש
ועקרבים' היה אותו המעלה' ומא איסר אתכם בעקרבים' מן
ממני הקוצים אגילנציד בלעני' ויש לפרש מזה ואם עקרבים אתה
ישב' או הוא מהענין הראשון' ערער כערער בערבה

מסעף סאה בשורק ותארבנה מאותו בחלם כמו מן סעף סעפותו
והכעס מכנו סאתסאר אחריך והוא סתח להבדיל העטן כלום שלם
תסאל מה שצטאר בפאות והל מר לשון סאר שאמר סא תסאל תמאת
מכנן ואסער שנקרא הסעף הגדול והגבוה סאה לסי שהוא סאר
האינן וסיו ואסער כי שרש סאה מאותו סה כמו סכתבר יהודה
ותהיה האלף הקודמת לריש כמו ואו המושך ויהיה סאה עם מנחם
הלמד בשקל ומלצר על יי תועה ואעם שבא מסעף סאה בשורק
השורק והחלם אחריים במשקל ואין רחיה שיהיו מהה השרש מסני האף
הקודמת לריש כי במעטאם מהם יבא זה כי הנה נכתב ותשכח פאות
הריש קודם לאלף וכן סראותיו הרוב נכתבו הריש קודם לאלף והמסחה
תבא עליהם כי שנים נכתבו אלף קודם לריש ותארבנה מאותו
ותחת מאותו ילח ושאר ריש קודם לאלף פג התאנה חננה
פגיה הם תאנים שלם בשלם כל צרכן ואמר רל הסגס מי שירדון
ועוד אמרו תגורבנן פגה שטמנה בתבן סיד התאנה שלם בשלם כל
צרכה באינן וטמנה בתבן להתבטל עם ואסער כי שרש המלה סוג
או סג ולפיכך נרשעה פגל סגול הוא ומרס פגולים כליהם הוא
הבשר שצשתנה ריחו ומראהו וכן אמרו רל סגול טען צורה כלומר
שאינו נשרף עד שתעבור צורתו פגע ויסגעו בו מלכחי אלהים
ויסגע במקום בסגעונו כי תפגע שור אויבך וטעו הרוב עטן פגעה
ומסה העטן וסגע הגבול בתכור ובאשר יסגען מצפון וסגע אל הרוב
ומזה עור לסי רעתי פגעת את שש ועושה צדק רל כי מתחלה פגעת
ומצאת מי שהיה עם ושמו במצותך ועושה צדק והוא רע לאברהם
ושאר הצדיקים אחרי שיהיו זכרים אותך בעת הכעס במדותיך

נשכמה אות העין בסך וצתחיד אות הסא בעה

פאה ספאה האחת עם ארבע הפאות ומחץ פאת מואב קצה כל דבר וסופו יקרא פאה רל מקו צדיים ומפוזרים לפאה והפעל הכבר מטה אמרת הפאות פיר אמרת בכל פאה לא תקימו פאת ראשכם מיד רל סוף הראש והוא המשוה בדעיו לאחורי אצו ולפניו פאת וקצר הוא שבוטת הזקן ויש למרש מטה מטהן יערה כמו פאתה ועוד נכתבו בעדש פות פאר התפאר עלי פן יתפאר עלי מלך ישראל היתפאר הגת על החוצב בו אשר בק אתפאר והשם כיתפאר עזמו אתה לכבוד ולתפאר והפעל הרגוש לקדוש ישראל כי פאר ובית תפארתי אפאר לפאר מקום מקדשי והשם עוד מלת מהם פאר תחת אמר זאת פאר המעבדות פאר פשתים יהיו על ראשם והפאר והמעבדות הם המעבדות שהם פאר האדם כשהם על ראשו ומארכם ראשיכם חקר יוד הרבים ענין כלם השבח והיופי ויתחפש באמר כתיב בעדש אמר כי הוא המוך מן ואת פאר המעבדות ומיד התפאר עלי תן תפאר ושכח לעתמך עלי שתאמר למותי אעתיך מך וכן אעשה כל פנים קבצו פארוד שם כפום הלמד ומיד קבצו פאר שפא שפאר על דרך ומכבים אסכו נהם כן פרשו מטחם ודעו פיר ובעסו בפאר והאמר טספת ומיד קבצו כל שארית המארוד ואאתל עוד לרצונך במירושן כי לא יתכן מדברי מטחם כי יש הפרש בין קבוץ ואסיפה כי בשן קבוץ כילא יתכן אלא על אסיפת דברים המפוזרים שיקבעם למקום אחד למיכר לא יתכן כל פנים קבצו מארוד שפא נראה אך בשן אסיפה יתכן בזה הענין כמו ויאסף תלמי אלה המטה ויאסף אל עמי אסוף וידך ולא יתכן לומר קבוץ ידך ויקבץ רגמי ויתכן להיות מזה העדש

מטעם

יבן כמנון כגרי בנינים סמך אמר אתם הסגר הוא הגוף בלא רוח אשר
סגור מלכת אחרי רוח מיר נחשני והיו יגעים ולא יכלו ללכת והיו סגור
כמו וסתחו שערך תמיד שהחורק במקום שורק או יהיה בנץ פעל בעצמו
ויהיה עומד או יהיה יוצא ומיר סגור עשבים כלוב הרואו עשבים
ואעפ שלא היו כדרי שלא יכלו כי היו יראים וברחו לשבת על הכלים
יותר מלכת ודומה לו ברברי היל אמרי האוי רבא יומא דשכמרי כלוב
היום שהיו בחלשים התלמידים ויגעים כן הגוסא ולא היו יכולין לבא
לבית המדרש היו קורין אותו היום יומא דשכמרי כלוב יום בטאם כמו
הבעל השם שהוא כבטל שאינו נוטל שכר על תקן השם לבר כי אם
על תקן הראש ויקן פגש כל המחנה הז' פגשתי ותפגשו אותם
כי יפגש עשו אחי הגמול בקמץ מעמד רפה ויסגשו ירי פגוש רב
שכוב באיש והעמול עמיד ויש נפשו והכבר יומם יפגשו חשך ^{ענב}
כענן פגישה פרה פדה בשלום נפשי והוא יפדה את ישראל
והשם פדות שלח לענן ונא ייקר סרין נפשים ונפשים את כסף המדים
בפם שלשים ונא ואת פודי השלמה שהאחד מימנו סודי בשקל
כסוי עור תחש והנפם והפדה לא נפדתה והפעל הכבד והפדה לשם
נבדי ומיר והפדה שהוא יסייע בסדיונה כלוב שמגרע פדיונה מספר
השנים שהיפה אצלן כאילו הוא שכורה אצלן ותתן לו הנשאר ויוצאה
והמקור מנצץ שלא נכר מנצן מנצן והפדה לא נפדתה ומיר תפדתי
פדות בין עברי ובין עברי שהפדות הוא שיפדו ויכבדו הם מהערת
והוא הסרש והכרה בין עברי ועברי פדן ויטע אהלי אמדנו
האסף נוספת מיר ארמונו וברברי היל הארמון אמדנא ואאזל
כתב האסף שרש והנץ נוספת מענן ואסדת לו בני פדן ארם פדנה

הירועות שהם חנון ורחום ארך אפים והפעל הכבוד אם לא הפגעתני כך
בעת רעך ובעת צרה את האויב וכנגד ישראל ידבר כמו שאמר אחרי
חילך ואוכרתך לבני אתן והשם ואני כגע רע בסגולת הפסח ובתוספת
המים לבמה שמתעל למסגוע סך גש פגע בו לפגע בכהני יי פן יפגעו
בדבר או בחרב פן תפגעו בי אתם עטע פגיעה בחרב באדם להרגו
ותכן להיות מזה נקם אקח ולא אמנע אדם בחסותי כן הדמיון אל
לא אמנעו כשאר אדם אלא שאקח נקמתי שסמה מזהם והביאר
יזנה בעטן זה פגעת את שש ועל ואם תפגעו בי יפגעו כח ביי עבדות
ומה נועים כי נפגעו בו ופגעו לי בעמתי והפעל הכבוד הפגיעו במלך
לבלתי שרוף את המעלה וישתומם כי אתן מפגיע ויזו עליה במסגוע
כלומר יזוה על עב המסאד שתמסיד בתפלה שמתפללני בני אדם
וכבוד פרשנו בוסיד אחר בשרש אור ולמושעים יפגיע ענין תחנה
ובקשה והביאר יזנה בעטן זה אם לא הפגעתני כך כלומר שאשעיו
שיבקש ויתחנן סך וכן דעת רוב המפרשים וכנגד הנביא ידבר
וכן את עתיד לפרש הפסוק בשרש שאר וקמרו מזה ולא אמנע
אדם כלומר לא אקח בקשת אדם ותחנתו עליהם וכן מפרשי פגעו
את שש ועושה צדק כלומר היית מקבל מיזם הדיקים ובקשתם
ואומר כי העותר בלשון פגיעה הוא קשור עם בית בעתה כמו אם
תפגעו בי וחברין ובלא קשר והוא חסר הנעתר ככע כי אתן מפגיע
ולמושעים יפגיע וחבריהם אבל כשהוא קשור בלא בית הוא נופל
עם הנעתר ככע ולא אמנע אדם פגור רב הסגר בשש נקדות
כפגור מעבם וכבוד פגור פגרים מתים ופגריכם אתם יפלו על פגרי
גלולייכם ידוע ופגריכם אתם איב אתם כי אם איב ופגריכם לבד

ובהכסף המא הרב מימות בעל פיות ובה הקבוצ בלשון זכרים והיתה
הפצירה מים ומיר מצורה שיש לה כיים רבים ותרג שופינא ליכא בלשון
ואתהל מיר מצורה לשון רבו מצורה מים רבת המות בלשון ומכר בו
שהוא רבו דברים ותחננעם ונשתמשו בו על שיעור הדברים מהם למי
הטף איש כמי אכמן כשיעור הטף כמן שיאכלו איש כמי עבודתי
ולמי העלות העטן על מי הדברים האלה למי דברי למי שכלו ויהי נא
מי שנים ברוחך אלי שיעור שני חלקים מה אשליך לכם גודל ואתה
מה עמד עמדי הנה ואח' עד מה תבוא עד הנה ונכתב באסוף
ופא גשית בגאון גלך ואתהל מיר כי אחר שאם לים עד זה הגבול תבא
קרא לשפת הים מה ואח' ופא ישית וילחם בגאון גלך ומה מיר
ועבתו מהם בואו שני שולחנות וקמו וקמו וזולתם וזולת איפה
מידשתיה בשדש איך פוג על כן תמוג תורה וימג לבו והקמעל
נסוגותי ונדכיתי והשם אל תתני מוגת לך ועסמכה הממה עם למך
השרות כמו השמנו באהלים והשם עוד בתוספת הא' מאן הסוגות
עטן רפין וחלישות ובדברי הל' וניחא דלכא מייגא דעתיהו דעבודא
כלוב' שגא תחלש דעת העבוד ועוד אמרו גוף קשה יין מפיגן כלוב'
מחלישן ומסיר כחו ותג וריחו לא נמד' וריחה לא פג' כלוב' וריחו
לא נחלש' פוח עד שיפוח היום והמעב הכבד הפיחי גני יוטו
בשמי' עטן נמיחה ויש למרע מזה העטן כל צורחן יפוח בהם כלוב'
עלמ' וישבם לכלום באש עבודתי אמרו גלך' כמו שפוסחין באש
כדי שתבער' ומזה העטן מוח הכבשן' כלוב' נמיחת הכבשן' והוא
הנקרא בלשון הל' רמץ' דשקליב בלשון' ומזה הנקרא הדבור בלשון
הזה למי שהוא נמיחת המא' ויפוח כזבים עד שקר' כלוב' מי שידבר

אדם נקרא כן לפי שהיו שני מקצועות שהיו נקראים אדם אדם נהרים
 ואדם טובה סוף בדברי הלל שנים ההוא גברא דגם סוטה דתורה מחבריה
 פיר צמד בקר ותרג ויקח צמד בקר סוף דתורה ומעם שיש גם כן אדם
 דמשק ואדם בית רחוב שנים מאן קרובים זה לזה לסיבך מצוה אותם
 שנים ואדם אשר מעבד הנהר זהו הנקרא אדם נהרים ויש מפרש
 סוף אדם שדה אדם וכן יקרא השדה כלשון ישמעאל מדאן וכן
 כתב אגוס והראיה שהיא שדה ממה שאב הגביה ויבדח יעקב
 שדה אדם וכן כתב אפרון בעדש אמר מן חסדות לון פרע
 פרעהו מחדת שחת כמו פרעה פרר ואת הפוד ואת ראשו
 ואת סודו פיר חלב וכן אמר התת וית תרביה ואמר הלל מלמד שהיה
 חופה הסוד עם בית השחיטה ומעלהו וזהו דרך כבוד של מעלה
 פה מי שם פה לאדם ידוע ופיר להלחם עם יהושע ועם ישראל
 מה אחר בענה אחת ובהסכמה אחת ובסמך הומה ההא ביוך
 כי פי יי דבר וישם מי כחרכ חדה היוך למדבר בערו ויוד השרש
 נסקודת שלח יתכן לקבץ שני כחים רפים ושניהם אחת אחת ולומר
 בהנעת היוך הראשונה גם כן כבוד עם הלשון ואב על הדבר ועל המא
 מה אשר ימרה את פך על פי יי יחנן הן אחי כפיך לאב כלוב הגני
 נשפט אותך בעבוד האם כמאמרך שאמרת כי סא איש כמון
 מעבנו גבול יחוז למשפט והנבי איש כמון מחמד קרית גם אנ
 וקראו גם כן לשפת הבגר העלמיה מקום שמכנים בו הראש כדבר
 הלל בית הצואר עם פי מרותו שמה לסיון כפי תחרין וכן קראו
 לחודה של חרב לפי חרש ובה שני מות הפא בדר רל שהיו לה שני
 חודץ מזה מזה והבסיעו הכח בדגש והפא בחרץ ואב חדה כחרכ מות

לא תדע מיד לא תדע בדבר עד שיצונו מעגלותיה אכל מות
פון פן נסוף ימוכו מעצותך חובה ותמוציה מכלי רעה הק' את
הרעה ותמוציה הצאן עוד תמוציה ערי מסוב ימוכו בעם והנפעל
אשר נמוצותם עם והוא בחלם והפעל הכבד מאבדים ונסיצים עמה
מפיץ עם כנף מפיץ וחרב הפץ עבדות חסך ויפץ יד אותם יפיץ
ענן אורו וכן ויפץ תעם בכל ארץ מצדים מעל ירכא והמפיץ הוא
סדעה שהכריחם לסוף לקושש קל והפעל המרובע וכטאש ימוכץ סלע
וההתפעל ממוכו ויתמוצנו הרדי עד' ואמרו כי מפיץ וחרב הוא עם
כלי הנקדא פטאש שימוצנו בו הסלעים והשם תמוכה בסלם תקומה
תשובה והקברץ תמוכות' ובא בחלם ותמוצותיכם ועליתם ככלי חמדה
והתיו בחרק שטא ממטה' ובא סמיהו בחרק התיו' אם לא שריתך
לפאכ' שהיה ראוי שריתך ופיר' לכה שאב' כי מלחו יכריכם לטבוח
ומלחו גם כן לבא תמוצותיכם' כלב' באו יכריכם לטבוח ולגלות כלם
ענן סגור' ואב' בשבירת הסלעים וכטאש ימוכץ סלע' שבשחרת
הסלעים יתמוצנו הסלעים הנה והנה' ופעל כבד ממוכו כמול הפא
והלמד' ואחו בערפי ויסנסני הענב נבזה כמון נמוכים אכל ההרים
כתבתיו בשרש נסץ פוסק נסן סלילה' והשם לטוקה ולמכשול לב'
והפעל הכבד יחקוס ולא יפיק והשם ופיק בויכים' ענינם ענן מכשול
ופיר' פסן סלילה' במלילה' כלב' כבשטן במשטט' ועא' פעל הכבד
ותפס לרעב נמשך מיד תוציא אלו נמשך ורצונך' וממוכו אכל תפס' אכל
תוציא מחשבתו' ואכל תשלימה' ויפס רבן מרין' ויוציא רבן מרין'
מסוקים מרין אכלן' מוציאם ממרין' זה אכל מרין זה' כלב' לרב מלא
הזיות מיני התבואה' וזולתה סודיכץ מרין זה' אכל הכיץ האחר ומערתץ

וְגַבִּים בְּדָרִים בְּעוֹלָם כִּי יַעֲרֵךְ שִׁקְרָא מִסְנֵי שְׂהוֹתָם בְּכֹזְבִים וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ כְּמֹה
וְיִחַלְלוּ כְּלוֹלֵי מִי שִׁיִּדְבַר אֶלֶף אֲנֵדוֹת יִי אֲמִדוֹת טְהוֹרוֹת אֲשֵׁרִינָה בִישֵׁע
וְאֲשֵׁר מֹה הַשְׂרֵשׁ וְיִמַּח לְקִץ וְכִבֵּד כְּתִבְתִּין בְּשֵׁרֵשׁ יִמַּח וְהַעֲנֵךְ אַחֲרֵי
וְעֵינֵי מַח יִקְוֶה כִּמְסַח וְקִשְׁיִים הַמַּח נִשְׁבַּר עֲנִים מַחִים יִמְסַר עַל רִשְׁעִים
מַחִים עַל דֶּךְ הַהִשְׁחָלָה כְּלוֹלֵי וְכִיָּא עֲמִיהֶם דְּבָרִים שִׁיכְשַׁלְּנוּ בַּה כְּמִן
שִׁיכְשַׁלְּנוּ הַגְּמֵל בְּמַח וְיִתְכֵן שְׂהוֹתָם עֲרֵשׁ וְהוּא כְּמִי מַחֵם לְמִי שְׂחָלֵל אַחֲרֵי
אֵשׁ וְגַמְרִית וְהַסְעֵל הַכְּבֵד מִכְּוֹן יִיחַ בְּהֵם יִמִּיחַ לֵן יִמִּי מִי שְׂהוֹרֵשׁ
יִמִּיחַ לֵן וְיִסְבֵּב לְסִכְרוֹ וְהוּא הַעֲנֵי אֵשׁ אֲכִילְנוּ מִיִּדֵי וְאֲשֵׁרִינָה בִישֵׁע
יִמִּיחַ קָרִיהַ הַמַּח בְּחֹרִים כְּלוֹלֵי שִׁיכְכְרוּ אֹתָם כִּלְמַם וְיִטְבִּיעוּם בְּחֹרִים
וְיִחַבִּיאוּם שֵׁם כְּמִן שְׂחָלֵל אַחֲרֵי וְכִבְתִּי כְּלָאִים הַחֲבָאוּ אוּ פִיזֵשׁ
בִּאֹתָם הַחֹרִים שִׁנְטָנָה וְכִבְתִּי כְּלָאִים שְׂהוֹחֲבָאוּ שֵׁם יִלְכְרוּ וְעֵינֵי
קָרִיב לְמֹה יִקְוֶה מַחִים וְיִרְקֵנוּ אֹת מַחִי הַזֶּה בְּמִי מַחִים לְאֲבִישׁ
בְּלֵעֵי וְנִקְרִאוּ כִּי לְמִי שְׂהֵם מַחִישִׁים כְּמִן הַפַּחִים פִּוֶךְ כִּי
תִקְרֵשׁ בְּמִן עֵינֵךְ וְתִשֵּׁם בְּמִן עֵינֵי הוּא הַכְּחוּל הַשְׂחָר מִדְּכֵךְ
בְּמִן אֲבִיךָ אֲבִיךָ פִּוֶךְ אֲבִיךָ יִקְרֵה שֵׁעִינָה כְּמִן הַמִּקְרֵ וְאֹמְרֵי שְׂהוֹ
שִׁקְרוּ לֵה בְּלֵעֵי קְרִיבִינְקֵלֵי אוּ רֵל עַל הַמִּקְרֵ עֵינֵינוּ כִּי גַם הוּא אֲבִיךָ
פִּוֶךְ מִן וְעִדְשִׁים יִדְעֵי פִּוֶן שְׂחָתֵי אֲיִמֵךְ אִסְוֵה הַנְּכֹ
וְהַיִּשְׂרָאֵל בְּמִלָּה הַזֹּאת שְׂהִיא גְּזוּרָה מְמִלְתָּן וְיִמְעַנְיָה רֵל הַכְּכֹדֵי עֵל
אֲיִמֵךְ שְׂחָתֵי מִמְּחֵד תִּמְיֵד מִכְּכֵךְ וְאֹבִי סֵן יִקְרִיבֵיךְ וְכִךְ עַל עֲוֹנוֹתֵי
כִּי כִל אֲדָם שִׁמְסַחֵד בְּלֵנוּ וְאֹבִי סֵן יִהִי זֶה וְזֶה אוּ שְׂחָתֵי כִךְ וְכִךְ וְאֹבִי
בְּלֵעֵי דְּבִי סֵן בְּחֹרֵב אֲבִיא לְקִרְאוֹתֵךְ אֲרוּחַ חַיִּים סֵן תִּסְמַסֵּם פִּוֶךְ יִפְקֵד
עֲלֵיךְ סֵן יִשְׁלַח יִדֵי כִלְמַם עֲנֵךְ שְׂחָתֵי וְיִמִּיךְ תִּסְמַסֵּם בְּתִבְרִיהֵם כְּלָמֵךְ תִּחְשֹׁן
שְׂחָתֵי תִסְמַסֵּם אֲרוּחַ חַיִּים אִם לֵה תִעֲשֶׂה טָוֵב אֲמִלֵּךְ נְעוּ מִשְׁעִלְוֹתֵיךְ

ב

כך ודך החוקרים לחוק אור מתנהם בעת רפידתם תשית מראשו עטרת
סג' הוא הזהב הטוב המזוקק כי המזוקק הוא יותר חזק והפעול מכונן
זהב מוטב בלוב' מזוקק ומחונק' ובאלף נוספת ומתניו חגורים בכתם אט'
יש למרש מזה ומנו ורעי ירין' פור' שה נורה ישראל והפעול
נפורז עצמינו לטי שאול והכבד סוד טל' למבינים פודת אובד' ותפורי
את רדיכך' כסוד כאשר יפור' יש מסוד ונוסף עוד' מסוד ומפורד' עני'
הכל ההמכה' פחד' ומחד ורחב לבבך' מחדו ביני' הטאים' שם פחד
פחד' ומחד אל' יי' ואל סגנו' פיר' שים חרו' וייראן מוכנו ונהרו אליו ואל סגנו'
ועל זה הדרך ופחדו ורגזו על כל הטובה ועל כל השלום אשר אנכי עושה
לה' והשם פחדו לא היה פחד' סיר' לא היה פחד' כמזהו' ופחד' יצחק היה לי'
מי שייצחק מפחד' מוכנו היה עמי' והיו שאם' וישבע יעקב בפחד' אביו יצחק'
במי שמוסחר יצחק מוכנו' ואם' זה ביצחק לטי שפחד מהשם ומסר ענינו
בתבר העקידה' וקבוץ השם קול פחדים באוניו' והשם בהא הנקבה
פחדה' ולא פחדתי אלכך' והפעול הכבד אשרי אדם מפחד' תמיד'
ותפחד תמיד כל היום מטע חמת המציק' וכבד אחר והוא ייסאוד' ענימות'
הפחיד' ונא' גירי פחדיו ישרגו' והם אנכיו' ותרג מרוח אשר מרים
פחדו' פחה' לאם הפחה' המא בסגול' והוא סג' הדגושים' לולי החיות
העלומה לקבל רגש והוא לנקבה והוא למד הפעל נגרעה ונא בהר'
הנקבה' ואלעם שהשם לומר' והנה במקשקלו בשם המוסמר ששה' ובשמות
בע' אדם תמצא לומר' שם עם הא' לבנה' חגבה חוסה חוסה' בלגה'
וזולתם' והוא באמה השמות היא נוספת לא' שהוא סימן לנקבה'
ובסמך' נפתח בוכו פחת יהודה' והוא מלרע' ונא כן' בתוך מבלי'
סמיכות' ואיך תשיב את סני פחת אהוד' עברי ארצי הקטנים'

זה עם זה ויש לפרש מזה ולא יביק ויהיה פעל עומד כלאו שלא יצא
ממקומו פור הסעל המכר יוי הפיר עכתי גוים את בריתי הסר
כמר אותות בדים לך המרה את בריתך וחסדי לא אמר מעמו ואם
הסר יסר ואישה יסרו ושלא גזבר סועלו ממנו גם בריתי תוסר את רוד
עבדי ענינם הכטום וצא בסעל ככר אחר אותה מורדת בעקד ים
וההתפעל סור התמורה ארץ והפעל הכבר ממנו כפול הסא והלמד שלו
היית ויפרצו ענין הרבון והשבד ויש מפרש מזה לחסוד מירות
ולעטלבים פיר לחסוד בקיעים וחמידות ופרענו הסקוק בשרש חסר
ומזה הענין נקרא הגת מורה מורה רכתי לכדי לחשק חמישים מורה
לפי שרורכים ורורכים הענבים הותים בתופה וית מורה רכתי ככעט
דמת בעש במעצמות ונתת חמישים מורה גרבין וחמרא הסיל פור
הוא הגורל מירגשו עמו והקבוצ וימי הסורים פוש ופשו פרעין
כי תסושו כעגלה רשא ויצאתם ופעתם ענין רבוי ואפשר שיהיה
הזה פישן ונקרא הנחך ההוא כן לפי שמימיז רבים ומגדלים ונתר משא
הנהרים ובענין זה אמרו רזל לבנה נקרא שמו מרת שמימיז פרים ורכים
חדקל שמימיז חדים וקלים והנמכל נמושו עמך על ההרים וית
ענין מורד אשכדון עמך והשם ולא ידע כסע מאד ואנם שהוא סת
ימצאו כמורה מעור הענין כמע שכתבנו בתקלק הרקדוק ועננו לא ידע
אויב לרוב מאד ברוב השם ופגע עסטין לפיכך הוא מתקדק ומכביד
מלפני פות והסותות לרלותות הבית הוא כמין כוס קטן של ברוב
שיסב ציד הדלת עליה כמין שאמרו למשנה הסותה שותת היבד ומ
סתהן ישרה כי הנמרד ממנו מורה ובהסמכו לכני סתהן והוא כנו לעתה
פוג ופוג ורע דין ויתחזקו מפוג ומכרבר מתחזק ורוקד כי

ותרגו והאנשים שלחו את נטארו ותרגו ושלו רבוצים חסשים ונטארו
ראניסין בני חורין ופיר פוטא מים כמרו המעטח המים והמותח אותם
תחלה והם נגרים שלח יוכל אדם להשיבם כן ראשית המדע ינטארו
בעסה ישלחו בעסה הרברים ויסתחו אותם ולפי שהבכור הוא שלוח
הרום וכתחלה והבקוע תחלה נקרא פטר חם וכן ונטארו כיצים
שסתחו בהם הכיזים והפרחים פטיש וכפטיש יסורבך סלע
היא המקבת הגחלה פיר ומיד שנהם מר יודע אם במידן
להם שוע ענן אור פים ויעש פיתה על כסל הם הקמטים
הנעשים בבטן האיש השמן ותרגו ועברו חטבא עלוי כסל ותרגו
נהסך לשדי אתהסך לחטבי פכה והנה מים מוכים יוצאים
ומזה השנן נקרא הכלוחית סך סך השמן לטי שמוצאות ומדריקים
השמן ממנו תמיד פכר בני כרת היצבאים הביאו ל יונה
ולא ידעתי למה כי הוא משמות בע עברי שלמה נקרא כן על השנן
ידוע אזכרם כמו שנקראו כלם איש על שמו בענן מקרה כן
המקרים כלם פלל ראה סנד לא פללתי לא עשיתי משפט
ודין בעצמי שאוכל עוד ראה סנד ויעמד סוחס ויסלל עשה
המשפט שדקר ומרי וכבי בת צור וסללן אלהים אשר סללתי
לאחותך והנסעם לך עת ר יעודה ונסללן חלב והתאר עם יוד
היחש גם הוא ענן פלולי והקבוץ בנסוס יוד היחש והוא ענן פלולים
וכתן בסלילים והשם עשי כללה ובמד היחש מקו סלילה ענן הכל
המשפט והדין ומיד וסללן אלהים אמר אם יחטא איש לאיש וסללן
אלהים כלומי שסענו הדין ויוציאו נקד מיד חבד בצוותו כרה
שיתק לו לעשות או יעשה פשה ביניהם אכל יחטא אם לוי

ובא אחר מלמעלה אמר אל ארזי בכל פחת יהודה והכניו הקריבו נא
לפחתך והקבוצ פחות וסגמים כלם חסר מכוננו למד הטעם ועיקרו כמו
שאזל במקום אחר על פחות עבר הטהר להיות פחם בארץ יהודה
משפסא להיות פחותם כמו וכורם לבבלות שאזל שמשפסא צודתם
וענין פחה כמו נגיד פחו אנשים רקים ופחותים מיר קלים כלוב
קלי דעת וכן נביאה פחותים והשם פחו כמים כלוב תנועה וקלות
היציא היה לך כמים הקלים לפיכך אל תוטר ולא יהיה לך יתרון והשם
במה בשקדיותם ובפחותותם ותי רקים ופחותים פריקין ובקירין מיר נבית
תרב כידע ייפה עסד פחם ומעל במחם פחם לבחלים באש
פחם הטא בסגול ידוע פחת אל הפחת הגדול הוא שם בשקל
ארץ ונפתח מפני החית והקבוצ באחת הפחותים חפירה ושוחה
ותרב מיר שוחה ללכודי ארי כח פחת פחתת היא חסרון והכל
נשתמשו הרבה בזה הלשון באמרים אין פוחתין את הנר מפני שהוא
כלי לא פחות ולא יתר פטר אדם פטודה פטרת פועי אבן
מהאבנים היקרות ואוב כי היא אבן ידוקה וכתב ריזנה כי היא
הנקרא בנבי זכריה פטר ופטר ממני שאוב והפעל העוב
כי לא פטר יהודע את המחלקות מיר לא שלחם ולא התירם לעלם
אבל עכבם כמ' שני באר השבת עם יוצאי השבת והלשון הזה
מקורו במשנה פטר ותמורתו חייב וכן יתפרש ופטורים כי יזכר
ולילה שפיהם המזאכה מיר פטורים משאר המלאכות כי במלאכה
השם היו מתעסקים יזכר ולילה היו יושבים בלשכות פטור מיר
ראשית מיר והפעל ופטור בשפה והשם פטר כל חם בשש נקוי
ובהא נקבה פטרה ובסמך פטרת כל חם ענין השלוח והפירוחה

ותרב

זה בעבוד שהיו המלאכים נראים להם ברמות אנשים ולא היו מגלים שהם
 מלאכים לפיכך לא היו מטבחים שמים וכן פלוני אלמוני האיש המכונה
 שמו אצל הזוכר אותו ואינו רוצה לקוראן בשמו יאמר עליו פלוני אלמוני
 וכן בתוספת מים לפלוני המדבר וכן הלל הרומי בלשונם בזה ועל
 ואעפ שהוא ידוע אם הזוכר אותו ואינו רוצה לקוראן בשמו יאמר עליו
 פלוני ועל קרוב לזה כי יפליא לנוד נוד נזיר וכבר אחר לפלא נד
 הפרשה והענין הזה הוא שרש פלה בהא פלג כי בימיו נפלה הא
 כלום נחלקה הארץ למחלקות הלשון ומסבת מחלקות הלשון נחלקה
 גם כן בישוב לפלגות ראובן סיד למחלקות ראובן שנחלק מאחיו ולא
 יבא למלחמה הזאת גדולים חקרי לב כלום דברים רבים לבי חוקר
 וחוקק עליהם לפלגות בית האבות למחלקות בית האבות שהיו
 המחלקות לכהנים וללויים על משמורתם וכן באו לפלגות לבית
 אבות ולא פלג אלהים מסא מים ומא אל ירא בפלגות שהיו נחל
 דבש וחמאה הפלג הוא מקום המים שנחלקים המים הגרים לפלגים
 קטנים ריאם בלעז והפעל הכבר מי פלג לשטף תענה פלג לשונם
 פלג באש פלגות הרכב מן לפיד אש בדרך ההפך פלה
 והפלה יי בין מקנה ישרא כי הפלה יי חסיד לו וכתב באסף והפלה
 יי את מכתך כלום יפריש מכותך ויבדילם ממכות אחרות שיהיו
 גדלים ונאמנים מזולתם והפליתי ביזם ההוא כלום אמריש ארץ גשן
 משאר ארץ מצרים שמה יהיה שם ערוך אשר יפלה יי הפלה חסדך
 משיע חוסים בזמתקאמים בימך והנמשל ונפלאו אי וענך כלום
 נהיה נפרשים מכל העמים בבא שכינתך וכבודך בימנו פלה
 כמו פולח וזקט בארץ והפעל הכבר ויפלה אל סיר הגזיר יפלה

מי יתפללו בלתי מי יהיה נוקד להשפט עמו ולו געשה ביניכם דין
וכך ואם לשופט בלתי התפעל שהוא הסעול וכן אם ונשפטי אתו
בדבר וברם בהשפטי אתכם לעצבים לפי שהשופט חוזר הסגנות ומראה
טענת כל אחד לחברו כאילו הוא נשפט באמרו דברי הנשפטים ופיר
אשר סמלת לאחותך אם גם את שאי כלמתיך כי את שפטי לאחותך תחלה
כשהתחילה להרע היית שופטת אותה עם חטאתיה ועתה הרעת לעשות
ממונה ותבדקי אותה בחטאתיך אשר הרבית ממנה ואם על התחנה
והבקשה בבני התפעל ויתפלל אברהם אלהים ויתפלל אל הבית
ויתפלל בערך וזהו והשם תספה למשה שמעתי את תפילתך לפי שהמנהג
יבקש ממנו שישפטינו ברחמי ולא יפנה לרוב הרעות שעשה כי המשפט
הוא שיפנה לו מעונותיו ולא יזכרם כוונם אולי כן שאם הנביא יסרני
יני אף במשפט אל באפר סן תמעיטני פלא כי יפלא ממך
לא נפלאות היא ממך נפלאות אהבתך לי והוא בשני סימני קצבה כפי
החבאתה נפלאים מעשיך ולא הלכתי בגדולות ונפלאות ממוני
שחו בכל נפלאותיך וכתב כבעלי הוא אורך עם כי נוראות נפלאות
והשם עושה פלא בשם נקוד ותפלה פלאים סלל בשם נקבות פלאות
עדותיך קד הפלאות ובתוספת מים נפלאות תמים רעים והתו
פליאה דעת ממני כמו שיאמר מן שרד שרודה מן פליט פליטה
ומא פלא יועץ והוא בחמש נקוד והפעל הכבד הפליא ענה
הפליא הסוד לי אשר עשה עמוכם להפליא הפלא ופלא וההתפעל
ותשב תתפלא בי ענין פלא ידוע ומזה הענין והוא פלאי והוא שם תואר
לשם הנפלא כלומר שמי הנפלא ונשגב מההודיעו סך וכן ליעקב אבינו
שלא רצה המלאך להודיע לו שמו ואם לו למה זה תשא אל לשמי והיה

הרים והוא יושב המאזנים והוא מה שתוסע בידו השוקם שלשון המאזנים
ויש מוסרש' כי נקרא סלס מסה הברז ששוקלני בו והוא מסוקן בסיומני
לרעת המשקלים ותולני על נקודות הסימנין אבן המשקל וידוע הוא
פרץ ועמודיה יתמלכין והשם פלכות בעתתני ענין אימה ותעודה
ובדרך כגוי ללעג אשר עשתה מפלכות לאשרה ויכרת אכסא ארת
מפלכותה יתמלכתך השיא אותך כמו עכבים שהם כגוי ללעג לססילים
וכן ובאימים יתהוללני או פיר' תמלכתך השיא אותך גאותך וכנה הגאות
בלשון אימה ורעד ללעג כי הסך הגאווה האימה והיראה פרץ
עפר התפלשי פיר' בעמר והתפלשי ארדרי היצא ענין התגלגל והתכסות
בעפר ובאמר פרץ מפלשי עב' כמו מוסרשי עב' ויש מוסרשי
משקלי וכך בפלס הרים פן פן בחרב אכסא לקראתך פן
אמות עליה כבר זכרתים בשרש פנין אכל כל סנה תארוך על ארבע
פנותיו עונד בשוק אצל פנה עקרו פנתה או יהיה משקל אחר בלא
הא' ס' והמקובץ ממנו עד שער הסטם היתה לראש סנה עננים
זריות ולפי שחוק הבית בסנות אומר על המגדלים הגדלים והחוקים
סנות על הערים הבצורות ועל הפנות הגבוהות ולפי שסנות הבית
מן האבנים הגדולות כנה האנשים הגדולים והאיכלים בסנות גושו הלום
פנות כל העם ויתיצבו פנות כל העם ויתכן להיות פנה משדש סנין
סנין ורחוק מפנינים אדמו עצם מפנינים כלום שנעצם אדום
מפנינים והם אבטם יקרות פנג וחט' מנית וסנג ודבש יש
אומר שהוא שם מקום וכך מנית והתרב וקולי' א' וקולי' בדברי רזל
הוא עשב ששורטן אותו ומשימין אותו בבודית כך פיר' בעל הערוך
לחל פיר' כי הוא עשב מירקות השדה הנאכלין שאמ' מערבין בקולי' א'

כפחותי ענין בקוע ובהשם כפמח תחתית הוא התחתונה מן הדחים כאילו
נבקעה אחת מחברתה פמח דכב בקע הרב שהוא העליונה מן הדחים
פמח דבמה חתיכת רביעה כפמח הרמון בקע הרמון פדט
ופלטו פליטיהם והתאר ויבא הסלט פליטי הגוים אשר אמרו פליטי
אמרים מיד המחותים שבאפרים היו אומר אתם גלעד מה ארתם
העובים בתוך אמרים ובתוך מנשה ונקראו המחותים פליטים כי הם
כמו פליטי הגדולים והחשובים וכך לפי רעתי פליטי הגוים המחותים
להכרית את פליטי אלה בחרק ובצדד ושלחתי מהם פליטים אל
נתן בני פליטים פיר שהיו בודדים להמלט אם יוכלו והמעל הכבד
תמלטני מריבי עם פלטה נפשי מרשע חרבך ומפלטני לי והוא קל
רבי פלט תסובב סלה והיה המחנה הנשאר לסלטה ופעל כבד אחר
ויפליט ואף מריבם הכל ענין היכלה והמלטתה ופיר רבי פלט שבר
והוראת ההכלה כלום כשאמצעל מן האוב ארע ואודה לך ופיר
ויפליט ואף מריבם וישלוט ויבון ואף מריב מידו ונח קרוב לכו
ותסב ולא תפליט ואשר תסלט לחרב אתך ענין השלכת העובר בלילה
וכן על אף פלט למו כלום השלכה והרחקה להם ודומה לו בלשון רז"ל
גדה שפלטתה שכתב ורע ות' ויקרא את יונה ופלט ית יונה והככו
למרש על אף פלט למו מן הענין הראשון והוא בדרך התמיהה
פדך ומחזיק בסך והוא מטא' משענת בשש נקוד' וכמיה תמכו
סלך המטה שטות בו הישים חצי סלך יושלם שר חצי סלך קעיל
לסלכו מוח ותרב כל חבל ארצב כל בית סלך תרכוץ וכך תרש שלשת
הנמת תלתה פלטי' פלס ישר מעגל תפלט פלס מעגל רמלך
יפלט נתיב לאפו ענינם ישר המעגל והנתיב וכמה ושקל בסלס

אחיז הוא היה גבור ציד לפני יי' ול שיהיה מקריב צידו לפניו או היה
לפני יי' להגדיל גבורתו כמו עיר גדולה לאמהים כהררי אל כמו שכתבנו
בשדש אמל' אם לא על פניך ידרכ' ול בחיך וכן על פניכם אם אכזב
ושניהם אלו ענין שבוטה וכן וצמת הרץ על פני תרח אביו כלומר בחיי
אביו על פני אהרן אביהם בחיי אהרן אביהם וכן כל יגיד על פניו
ודכו בחייו ויציאך בפניו בחייו כלומר בשבועתי על פניו ישם לו
בחייו לפני שמש ינון שמו בעוד שהשמש קיים וכן ידבאום לפני עש
בעוד שהעש קיים כלומר לעולם כמו שאמ' לנצח יאברך לא יהיה לך
אמהים אחרים על פני בעוד שאני קיים והוא לעולם או יהיה מיד על
פני לפני ואם בסתר לפני הוא אל תתן את אמתך לפני בת בליעל ^{הסר}
מיד אל תתן את אמתך לפני השם כבוד בליעל וקרא מה שכנגד פני
האדם פנים והפכו אחר' והיא סתובה פנים ואחר' ובענין ההקדמה
לפנים האריך יסודת' ואת יהודה שלח לפניו לפני בא יום יי' ולפני מטה
קודם מזה הוא ההיכל לפני מיד הפנימי וקראו פנימי אעפ שהוא
חיצון לרביד לפי שהוא פנימי לאומם או מיד לפני לפי שהיה לפני
הדביר בכניסה והיום ליהוש' כיוד כלי' או ול לפנים ובא כן חשופי
שת' וארזים חורי' ודומיהם שהם כמו חשופים חורים ועם היוד והמים
מלפנים ולחיצון' והיוד שהוא לשון רבים אחר שהמלה בלשון יחיד
עשו היוד והמים כמו שרש והכניסו עליה יוד היחש ומים ומים
הרבים ואו תני הרבות הבית הפנימי בפנימי ובחיצון' וחדרין הפנימיות
אל החדר הפנימית דלתותיו הסנימיות כל אלה תאר' אכל כבודה
בת מלך פנכמה הוא שם והוא נוספת כי המלה מלפניו ופיר' עומדת
בפנים ולפי שהכניס נראה בפנים כנהו בס' באמרו' ופניה לא היו לה

ויוסף בן גוריון אמר כי פנג הוא הנקרא בלשמי בלעז' והוא נמצא ביריחו
פנה כי סנה אט אסיהם אחרים' כי סנו אלו ערה ופא פנים' ובכפ
אשר יסנה ירשיע הוא יסו פנובי' פנה אלו יחנכי' אשר סבבו סנה היים'
ויסן ירד משה ויסן בצומן אחריו' סנו לכס צמונה' לסנות ערב' כשהערת
סונה ובא לסנות בקר' כשהבקר הלך ובא' ומעלותהו סנות קדים בשקל
למנות ימיו' והפעל הכבד' הסנה ערה מואב בוש' לא הסנו אבות עב
בנים מרפין ידים' אשר מפנה צמונה' כהפנות שככנו ללכת' ויסן זכב אמ
זכב ועלא נכד פועלו ממנו' נוסו הפנו העמדיקן לשבת יושבי דרך' ואיננו
צווי כאשר חשבו מקצת אנשים צווי מזה הבטן רק הוא עבד' ומירוש
כך אומ' כנגד עשו נוסו יושבי דרך' כי כבד הפנו אוחיכם לבא עמיכם
והעמדיקן לשבת בארצכם ולגרש אתכם ולהגלותכם' ואאל פיר'
כאשר אמרו להם הם הפנו והעמדיקן לבדוח והרחיקו עצמכם ומקום
שבתכם שלא תשיגם יד האויב' וכך יתגרש העמדיקן לשבת יושבי דרך'
וכלם ענין הכטה' שער הצונה שעל הסנה' נקרא את הסנה סונה לפי
שהוא מביט הקיר ויפנו אלו ויסין' ומנה נקראו פנים לפי שפנות
הנה והנה' לפני יי' וישם לפניו לאכל' כפני עשו אחיד צמני אשר יד
עליו יי' אם מפני לא תחילון' ועם מים כי מלפני יי' הוא בורח' מלפני
אלה יעקב' מלפניך משפטי יי' וצדיק להתבונן' היאך בא המים'
והלמד בשמות אחר' וזה הסך כי המים מורה הרחוק והלמד מורה
הקרוב' אבל רל' מהמקום אשר לפני יי' והוא מקום קבול הנבואה'
וכן מלפני אלה יעקב' מפני משה שהוא נביאו עומד לפני יי' וכך
מלמעלה מלמעלה' וכלם קרובים למבין' וכך תכנס הלמד עם המים'
כמו שכתבנו בערש פנ' על פני כל אחיו נפל רל' שנפס בגורלן לגורל

וזכותו פסל פסל לך שני לוחות ויפסל שני לוחות אבנים פסיל
 אלהיהם ומא פסל ומסכה בשש נקוד חלשין הזה נופל על פסילת האבנים
 בדב וכן על העצים הנושאים את עץ מסלם ושאריות כל עשה לססל
 יסגר והוא עבר את הפסילים מקום שהיו פוסלים עם אבנים
 פעה כיוסדה אפעה עמנו אנשך וכן ברבד הים סתם גויגומעא
 פעי פעידתה היא דא אפעה ושדף מופופף מין נחש פעד מיי
 פעל ועשה את יעם אמ' ובקמף חטף עין' אם חטאת מה תפעל בו
 ופועלי רע עם משכפותם והשם במעל כשד נוקש רשע ואפעה שיהיה
 הקבוץ ממנו רע פעלים כמו מן רמח רמחים מן בקר בקרים ורל
 שהיה בעל המעשים הטובים יר פעלך בקרב שנים ובא שפא ממנהג
 ובא שפא ממנהג בחנם ופועלן לא יתן לו שכיחוס משפטא ופעלן
 ופיר שכר פעלן וכן בא כמחה ושפא כמשפט ותחרו מבני אדם כי היה
 ראוי תחרו ואחזק סנד כי ופעלן בא כמשפטא ואינו שם אמא פועל
 פיר ופועלן שעבר עמו לא יתן לו שכירותו וזה הפירד הוא הנכון ומא
 מעלת שכיר והקבוץ למעולות אדם ומא לפי חזון ממעלות
 אלהים פעם פעם בחוף פעם בחובות זאת המעם שבע
 פעמים וחוקי נא אך המעם הזה האלים ופיר ר יונה מזה ותחל רוח
 יר לפעמו רל החלה הנבואה לבא עבין פעם ראשונה או יהיה לפעמו
 לשכר ולכתתו מעט ותפעם רוחו והשם את המס פעם רל שכר
 המכה או מכת השכר או יהיה פעם עם הכר שמכים בו והוא המקבת
 ותי רמוטח בקורטפא ומזה הענין נקרא הזוג פעמן פעמן זהב ותמץ
 לפי שהוא מתקשקש ומתכתת בעינבל שבתוכו ויתנו את המעמנים
 בתוך הרמנים כלום בץ מטה הדימה פעמן למשוואות נצח כמין

בפעמתי ולא ארבר שהוא
 לשון שכר וכתות והוא
 חנכו וההתפעל ותתפעם
 רוחו

עור' אככרה פניו פני י'י בעושי רע ונתתי פני באיש ההוא פני י'י
 לא אפיל פני בכע' אעזבה פני ואבליגה ויש לפי שכמה וזו צדאך בפני
 כלום בכעסן שכעס על מצודים וכך כמה לפי דעתי לא יהיה סך אלהים
 אחרים על פני רל להכעיסני כמו שאנ' כעסונו בהבליהם ועל בפעל
 הכבד פנה אויבך ואנכי פניתי הבית פנו דרך פנו דרך העם ענינו ידוע
 פנק מפנק מנעד עבדו מעורו ומענגו ותרג מעורו מסך תפנוק'
 ממלכ' פס כתנת פסים היה מצבעים רבים שכל פס ממנו היה מצבע
 פני ענינו ותרג ככה איש כפסת ידא ומה יהי פסת בר בארץ כלום
 חלקת ברי ואחול פיר כמשמעו פס ידא כלום ידעו כה מלא תבואה
 אפי בהרים ידעו כלכנו פרוז וכתב כי שדש פס ידא כתנת פסים
 פסס והוא הנכח והדגש לאות פסס כי פסו אמונים כלום אפסו
 פסג עלה ראש הפסגה כמו גבעה והפעל הכבד ממנו פסגו
 ארמונותיה כלום חזקו וכבר ארמונותיה פסח אז ידעו באי
 פסח איש צור או פסח פסח שתי תלמי והקבוץ פסחים בזו וזהו
 קל והנפעל ממנו נפס ויפסח ידוע ומן הענין הקרח אליו ופסח י'י
 על הסתח כלום ידעו על הפתח בדאותו הדם ומא יבא המשחית ופסחתי

עליכם ולסיכך נקרא הגזח פסח ואמרתם וזה פסח הוא פלוי בסגולת
 בבי הכלמאך המשחית על מחנה אשור והקבוץ נתנו פסחים עד
 מתי אתם פסחים על שתי הסעיפים שאין אתם עומדים ומתקיימים
 על אחת מהם אלא פסחים ומולגין על שתיהם והפעל הכבד ויפסחו
 על המזבח אשר עשה שעברו עליו כפסחים שלא היה דעתם מתישבות
 ומתקיימת עליו וית ומשתטן על אגורא דעבר כלום היו מרחקים
 במשפטם על מובחאתם ופיר אשר עשה העושה אותן לשם הכעל אחאב

מעמנו וביום סקוד ומקדתי עליהם חטאתם עד יום סקודי אותם ותסקד עלי
עני האשה סן יסקר עליה לילה ויום אצורה סוקד עני אבות כי אין סקד אפני
כלום בחנם הוא מתקנת ומעודר אפני כי לא ידע בדרכי העם וכי שפטאן
והנמעל ומקדתי כי יסקד מושבך ושלא נזכר מעל מוכני הפעל היא העיר
שהוסקד עונה עליה וההתמעל ויתסקד העם והנה שם איש והוא קל והסא
בקמץ והשם והנה באו ימי המקדה קרבו מקדות העיר בעת מקדתים יבטלו
ומקדתי כל האדם יסקר עליהם ואם ישבי סקוד היא בבל וקראה כן למי שבא
עת לסקוד עונה ויונתן לא תרג אולי לדעתו היא שם עיר מערי בבל
וכן סקוד וקצע ושונן לדעתו שמות מדעות עני כלם והדומים להם עני
זכירה והשגחה עם הדבר ומיד סן יסקד עליה סן יסקד עליה האותב כלום
שזכרה האותב ויתן פניו להלחם עליה לילה ויום אצורה ומיד עד יום סקודי
אותם כאם יי שאזכרנו ואקח נקמתו ממנו ועא אשה רעותה לא יסקדו
ודגוש בן אבאריט מיד מזה סן יסקד עליה מיד לרגלים אשקעה סן יחסר
אמי העמל שמה כל שכן חכרי והנמעל וסא נסקד ממנו איש כי יסקד
מושבך וכל נסקד להם מאומה ומקדו מעבדי דוד תשעה עשר איש
ועש' אם הסקד יסקד וכל יחתו וכל יסקדו ושלא נזכר פועל מהדגוש
סקודתי יתר שנתני עני הכל והדומה להם חסרין ומיד כי יסקד מושבך
בעבוד חוסר מושבך שלא תהיה שם ומקדתי שיזכרך אבי כשיראה
מושבך חסר מאין איש וועא ויסקד שאול את העם ויסקדו בטמאים
תסקדו אותם לעבאתם ולא יהיה בכס נגף בסקד אותם אנה סקודי
המושב והמעל הכבד יי עבאות מוסקד עבא הנבחה ושלם נזכר
פועל איש סקד על מי משה וההתמעל איש ישרא התסקדו לבד מבעני
והוא קל והסא בקמץ ועם מה שלא נזכר פועל לא התסקדו בתוכם

מהלכותיך ונתי מנה ימו פעמך הרימה פעמך פעמי רגלים רגלים
וציר מנה והצנעות צלע אל צלע שלש ושלושים פעמים וית תלתי ותלתי
חדא נסר בקורא ובקברך הנקבות פעמותיו רל וזיותיו פער
סי פעדתי ואשאפה ופערה סיה ומתם פערו למתקוש פערו עלי בפיהם
הבית נוספת וכולם ענין פתיחה פצה ואנכי מציתי סי אשר סבר שמת
הבן יפצה סיהו מצה סין ואכל ופוכה סה ומדמכה כלם ענין פתיחה
ונא קרוב לנה מצע והצילע המכה את רוד עבוד ענין מדין ופתוח
המאמר פצה פצחו רעה מצחי רעה וצהלי סדחו הרים רעה ענינו
הדמת קול ועצמותיהם מצחו ענינו שברו פצה אשר מצב ברהטי
ויסכל בהן פצלות לבבות ענינו הסרת הקלפה מעל העץ בעודו סח
מצם הרעשת ארץ פצמיה ענינו בקעת אותה ותת וקרע
לו חלום ופנים סיה חרבי וברברי רל חרס כרי שיתן בין סדים לחבירו
רל בין בקע לחכו פצע הכוע מצעוני הכה ופצוע מצוע רכא
והשם מצע תחת מצע בסגום ענינם ענין בקע כלום מכה שמותיה
רל כאמרא בלעז ותת ידעל ורקע את עני העלה ומצע קיסין מעל
ומר מצוע רכא שפצעו ביכיו ואפי אחת מהן ואפי נקבו ואפי נמו
ואמרו רל דוד בכונן פצוע בכונן כרות בכונן נראה מדבריהם כי מצע
אינו סמך פצר ופצר במ סאר ופצר בו פקחת וימתן ויפצר בו
חותנו ויפצחו באיש ויפצחו בו עד בוש והמקור מהפעל הכבד ואן
זתרים הפצר הכל ענין הבשרה על רכונ האדם וההכרח המצודה
מדשתיו בשדש פה פקר ויוי פקר ית שרה פקר פקדתי את
ותדחום ולמא פקדתם אותם וסקדת נך ולמא תחטא ואת אחיך
תסקר לטעום ויסקר שמשען את אשתו בגדי עזים פקדתיא מי חלך

ומא פקוד ושוע' והשם בעל פקודות ומא והיו לבית אב למקרה
אחת ופקודת משמורת בני מדר' על פקודת ישרא' ושמות' פקודת
שלוס' רל' המס' שיהי' הפקידים עליך והקבוץ וישם יהודע פקודות בית
יו' ביד הכהנים וישם הכהן פקודות על בית יו' ויש למרש' מזה קרבן
פקודות העיר וענין כלם והרומה להם מנו' וגזרות' ומנה הענין לפי
דעתו ופקודתו ויקח אחר' כלום' מה שהוא פקיד וממונה עליו והוא משתן
או ממונו' פקח ועל בית יהודה אמקח את עיני' ומקח אלהים את
עיניה יו' פוקח עוריים' אשר עיניהם פקוחות' פקוח אוננים' פקח נא
את עיניו והנסעל' את פקחנה עיני עוריים' ותפקחנה עיני שניהם'
והתאר' או פקח או עור' והקבוץ עיני פקחים בקלות הקוף ענין הכל
הסתוה' וביא השם ממונן בהכסף העני' והלמד' והאסורים פקח קוח'
ובהכסף העני' והלמד' מתבתל' ויהי' פתוח המאסר' ואלעם שהוא
שתי מלות ענינו מזה אחת' ויש למרש' שענינו שתי מלות' ויהיה
קוח מקור' כן פקח' ומשפטו פקח לקוח' כלום' למתח' אותם ולקחתם
מהגלות' והאזל' כי קוח שם בית הסהר' ונקרא כן לפי שהאסורים
לקוחים וחלואים שם' ופיר' פקח קוח' למתח' להם בית המאסר'
פקח' ומכאן גס' שדה וימקט' מוצעו סקועות שדה' סיר' בעל הערך
שהם כעני' אבטיחים מרים' וקטנים ועושי' מורע שמהם שכן'
והוא שש' מרז' רל' שכן סקועות' והוא הנקרא בלשון' ישמעאל' אונטל'
ומכאן' בסר' גאון' שהסקועות הם הנקראים בערבי' א' בדמנא'
ומקיעים מתחת לשטתו סבב' שהיתה צורתם כצורת סקועות שדה'
היא וצורת ביני' אם כן היה דעתו שצורתם עגול' כצורת הבצים'
ודומה לו בדברי רל' הכרור' והסקעת שם גמי' ועוד אמרו כשתו

ובני ישראל התמקדו וכלכלו והם קלים ובקמץ הסמ' עטנם והדומה להם
ענן מסמר ומסקר' ועא' והוא סקר עמי לבנות לו בית ענינו צוה מתגומן
והשם סקורי יי' ושדים פיר' מינות ושתוספת מים במסקר חזקיה המלך כלום
במינותו ושרטו במסקר הבית במינות הבית כלום מה שהיה מצוה על הבית
לעשות בני הכהנים שהיו מקומות הלוקים בבית לכל דברי הבית וית' באתר
וחזר לביתו ובסיכע נקבה ויהי בעת יביא את הארץ אל סקדת המלך
ביר' גלגים' במינות המלך ואל' במקום בית השדות ומקדו' שמרה רוחי'
ומינותך' ועא' וקח מירם ומקד' בבית' והסעל הכבד במזבח' יסקר'
כליו' וישב אל מקומו אשר המקדו' שם' ויפקידו את ידמיהו
בזכר המטרה ואת המטלה הפקידו' ועל' נזכר כושלו ממנו' אשר
הסקר' אתו' והשם' או את הפקדו' והיה האכל לפקדו' לארץ' ענן
גניזה והצחה' ויש למרש' מה' ומקד' עם עלנחם הערבים' ישאום'
ועא' ומקדו' שרי' צבאות' ומקד' עליכם' ארבע' משפחות' פקדו'
טססד' וכתב' ר' יונה בנץ הקל' ויפקד' אותו לכל סבל בית יוסף' ואת'
מבאנוהו בספרים המדויקים' ויפקד' אותו מבנץ המעים' והמים'
עליו' ב' ויפקד' עליהם את גדליהו' ורץ' ויפקד' עד הטבחים את יוסף'
יפקד' יי' אלהי' הרוחות' ואת' אהרן' ואת' בנו' תפקד' הסקודים אשר'
לאלפי' הצבא' והנמעל' ויפקדו' ביום ההוא אנשים על הנשכות' ויפקדו'
המשודרים' והסעל הכבד והמקד' עליכם' בהל' אשר הפקדו' נים'
בבל בערי יהודה' ר' אה' הפקדו' היום הזה' ואתה הפקד' את הכוה'
הפקד' עליו' רשע' והפקדו' עליהם אנשים לשמרים' המפקדים' בית'
יי' ויפקד' אותו לכל סבל בית יוסף' ויפקדו' רוד המלך על הראובני'
והתיאר אשר היה פקד' על אנשי המלחמה' להיות פקידים בית יי'

ובל'א

יתגלע' בכל טענה שתביא לו יריב עמוך ויכובד' עמלך אחריו לא יחמק
כסיל בתבונה כי אם במריבתו לגלות חזע לבבו והתקטע והתגדלו כל
עממות' יתגדלו כל מועלי און' ובני סביא יתגדלו' והמעל הכבד הסריד' עקב'
יפריד בינו ובינו' בהפריחו בני אדם' וכבד אחר' כי הם עם הזונות
כלומר שמקדושים הנשים מבעליהן לזנות עמה' ואחול כתבו בענין
מרד' וכל כי הם שטאמים בזמה כמו המרד כי אין בבהמות שטאף בזנות
כמו המרד' ויש מפרשי' יעשו עם הזונות מעשה מרד שאינו פירות
כך הם ישכבו עם הזונות בדרך שלא יולדו' פרה ופרינו בארץ'
פרה ורבה' פרו ורבו' בן סורת יוסף' אשתך כגטן פוריה' בהראות למד'
המעל' וכן סוריה וענפה בשקל בוכיה' וכמד משרשי יסרה' והשם עץ
פרי' כי עץ נשא פרו' ונטעו גנות ואכלו פריה' ונטעו גנות ואכלו את
פרי' ועשו גנות ואכלו את פריה' וסריכם תשאן לנעמי' שרש' הפא
בסגול' וקבוץ פרי' לא מצאנו במקרא אכל במשנה מצאנוהו
מקובץ מלשון נקבות' פירות' והמעל הכבד והפריתי אונתך' כי הסרני
אכלים' וימר את עני' ומזה הענין והשרש' אמרין עשה לו המעל'
והחלף נוספת' והוא מטא שנושא אין בו הכלות' וכן קראו רחל למטה
פוריה' ופיר' על שם שמרין ודבין עליה' ויתכן להיות מן השרש הזה'
מסעף סארה' ותיארכנה פארותיו' ותשכח סארות' והרומים להם'
ופרשו מענינם בן סורת יוסף' וכבד ביחורו ענין זה' בשרש סאר'
סר' פרות תשב ירושלים' בערי הפרות' ובקבוץ הזכרים ראש
פרי' הן ערי המישור שאין להם לא מבצר ולא חומה' ושם כלל להם
חרבו פרו' בדקות פרו' והישבים בערי הפרות נקראו פרו' ו'
היהודים הפרים' פרו' פרו' מטא אהרן' הפרחה הגטן' מטהו

פקעיות של שתי הוא שקורין לו בלעז ספרדלי ובדברי היכל ורמות
בקרית תחת לו סביב רל תחת לשנתו אולי היו לפקיעים פני בקר והיו
דומים והיו דומים לבקרים לא בגופם כי אם בפניהם כי גומם היה כדמות
ביצים לרעת המתגם פר פר בן בקר פרים בני בקר פר יקרא את
הקן ובאמר בן בקר ידמה שאינו גדול בשנים והקטן יקרא עגל ובן
דשן רל פר יכול קן תל בן אובן יכול קטן תל פר הא מיד בן שמש
שנים ופר השני שבע שנים נפרשנו בשדש שנה ופרה ורב תרענה
פרות הבשן ידמה לה הנשים הנכבדות פרה או במאחר ובשם
בפרור היא היורה שמבשלת בה ויש מפרש מזה כל פנים קבצו פארו
רל שחרות וכבר פרשנו אותו בשדש פאר פרא כי הוא בן ארבע
ופריא יפרא וירבה ור ינה פיל לשון פרא פרא אדם בשש נקודות
וסיל אדם מדברי כפרא ונכתב בהא פרה למוד מרבר והקבוץ הן פרא
במרבר הוא חמוד תהיבר פרה ובה הפרד בשש פקוד איש
על פרדו על הפרדה אשר לו ובצבים ובפרדים ידוע וכתב ר המון
זל כי נקרא פוד בעבוד שפא מוליד והוא נפרד וכנפיהם פחדות עריות
עבשו פחדות תחת מערותיהם פיל גררי הזרע שהן נפסדות ונפריות
תחת הארץ והנפעל נפרד מקוף קמוץ ומעפ ששננו ידמה עבר
נפרדו איי הגוים הפרד טא מעלי ממעק יפרדו לתאוה יבקש נפרד
פיל מי שנפרד בדעתו ובעצתו ולא יאמן בעצת חבריו יבקש התאוה
בכל תושיה יתגלע כלוא מראה מתערב בכל חסמה ואינו חוסך כ
בשרידות לבו ואחר תאוותו והגאור ר סעדיה זל פיר כד הוא הבוגד
והנפרד מהמען העם ועוזב אמונתם בכל תושיה יתגלע אמר כי הוא
חוסך אחר התאוות ועל כן נפרד מדעת קהל ואמונתם בכל תושיה

תע

בחוסות בצו פרכיות שחורות פיר יריעות שחורות כאהלי קוד פרוס
ובגדי לא יפרס' ובגדיכם לא תפרומו' בגדין יהיו פרוצים' עטנכם ^{קריעה}
וצראה כי יש הפרש בין קריעה לפריצה' כי הקריעה בגרז גופו של
במקום התפר' והפריצה במקום התפר' ואמר שאם הכל ואורזן
בבגדיהם אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו' הרי שיש הפרש ביניהם
פרס הכל פרס לרעב לחמץ' וכך פורש אין להם' ופרשו כאשר
בסיד' ואעפ' שנכתבו בש"ץ' עטן חתיכה בידים' סמך בלעז' ורומה
לו ברבדי הכל הנותן פרוסה לבעי' וכך בא בלשון הזה במריסת הידים
והגוף באבל מחוב הצער' תתייחס תפרש פסיה' פרעה ציון בידיה'
והם כתובים בש"ץ' ונכתב בסמך' לא יפרסו להם על אבל' והמסורת כל
לשון פריסה כת' בש"ץ' בד' מ' ב' כת' בסמך' הכל פרס לרעב לחמץ' ולא
יפרסו להם על אבל' ופיר' ולא יפרסו' ולא יבאו לנחמו על מת' כלום' לא
יספדו על המתים ולא ינחמו את החיים' והמפרשי' פרשו ולא יפרסו להם
על אבל' כמו שמרסין לאבל' וכונעין לו הלחם כשנברין אותו' והיו
שאם לנחמו על מת' וכך פיר' אהל' פרעה ציון בידיה' כי המנהג ^{שהמנחמים}
פורשין להם לאבל' אהל היא בעצמה פרעה בידיה' כי אין לה מנחם'

ועל מפרסת פרסה שיש לה עתי פרקות' ופיר' עוד ושופעת שסע פרקות'
שפרקותיה סדוקות מלמטה כמו מלמעלה' כי יש בהמה שמרסותיה סדוקות
מלמעלה ומלמטה דבוקות כמ' שאם לכל בהמה אשר היא מפרסת פרסה
שסע אינה שפעת' כמו הגמל והדוב והכלב והחתול' ובא השם הזה בלשון
זכרים' ופרסין' יפרס' ואת הפרס בשש מקוד' והוא עוף גדול שוכן במדבר'
ברבדי הכל פרס ועציה ביישוב לא שכיחי' וכתב ר' יונה והוא שקורין לו
וערבי עקאב' פרע שמעו מוסר וחבצו ואלתכרעו' ותמרעו כל

יפוח' צדיק כתמוך יפוח' יפוח בימיו צדיק' פוח תפוח ותגל ותגל ערבה
 ותפוח כחכמת' והשם פוח שושן' בסגמ' כסתוריה ופרחיה' והכבד מריח
 מים יפוח' ואהל השעם יפוח' בזהרות אפריצו יפוח' אלו הם פעלים
 עומדים' והיוצא הכחות' עץ יבש' הענן ידוע ומה שאמ' ויוצא פוח ויצן
 ציף' אמו על ידי את העלים תחלה ואחר כך הציף וזה הסך הטבע בעץ השקף
 וזה להגדיל הנם וענן קרוב לזה להגלות הדבר והתקשט' אם פוח תפוח
 הצרעת' בשחץ פוחה' לשחץ פוחה באדם ובהמה' על ימין פוחה יאמרו בהגמל
 הלמד' ומיד הנערים הקטנים יאמרו על ימיו כללע עמיו' וכן יקראו קטני
 העומות אפרוחים' אפרוחים אובינים' וכן בדברי ה' פוחי כהונה' והם
 בני הכהנים הנערים' ויש אומ' כי פוחה שם מורכב ומשפטו פוח חח
 והוא רמו לבני אדם הנקלים והנבזים ודמה אותם לפוח החוח והקוף
 שאין בו ממש' אשר אתנה מצודות שם את הנמשות לפוחות' פיר
 מעופפת' תרץ יעופף עם הארץ' יפוח עם ארשא' ומיד אשר אתנה
 מצודות להתם להיות נפשיות פוחות והולכות להם' פרט
 ופרט כדנד' לא תפקט' בעש נקוד' הם הגרורים האחרים הנערים
 בעת הבחירה ואמרו ה'ל שני גרורים פרט' שששה אופן פרט' ודומה
 הששן לבמה שאמ' כלל ופרט' ומזה הפורטים על פי הגבל' מיד מתאחרים
 לשמות הגון' או מיד הפורטים הפוחים כלוב' השירים והזמירות על
 פי הגבל' ודומה לו בששן ה'ל הוא פורט' שפוחתה' ויש מפרש הפורטים
 מלששן פוחה הידוע בודדי ה'ל כלוב' כל אחד נותן פוחה למשח
 פוך' ויעבדו מצרים את בני ישראל בסוך' לא ידעו בסוך' לששן
 בששן נקוד' מיד בקושי ובריוץ' ובדברי ה'ל שתהא נפרדת בכסוף' ועשית
 מרכת' מיד יריעה' שתהיה מסך להבדיל בינו ובין אהל מועד' ולזה ה'ל ותלה

פריץ ופריץ חיות ומא ובאו בה פריצים וחללה המועדת פריצים ונני
 פריצי ענק כנס ענין אחד והוא ההרס והנתיבה אבל לרב הרברים
 ושפעם ידמה לפריצה כמו ומקנהו פרץ בארץ ותרוש יקבץ יפוזו
 ופרץ האיש מאד ופרסת ימה וקרמה והדומים להם כאילו מרוב
 יפוזו הגודים שסא יכילם מקום נגדר ובהקרה נה כאמר הזנו ולא יפוזו
 ועל מסרציו ישכן רל מקום התמשטאות הערות ויש מפרשי ועל מסרציו
 המקומות שפרוצות הערות ישכן עם לשמורם מפני האויבים לפיכך לא
 בא במלחמה וכן נפרצה נשחיה על אחינו כלומר נשחיה הנה והנה
 ועל ופרצו בו עבדיו ופרץ בו אבשלום ופרץ בו ויצר ככרים נקף
 ופרץ בו ולא אבה ללכת ויברכהו כולם ענין ההפך והוא הסך כן
 ופצרבם מאד וכבר פרשתיו פרק ופרקת עלו מעל צואר
 פורק ואין מדיים והשם ואם תעמד על הפרק כחש פרק מלאה בשש
 נקוד והפעל הכבד פרקן נמי הזהב ופרסיהן יפרק מפרק הרים והתפעל
 התפרקן ויתנו לי ויתפרקן כל השם ופיר התפרקן מצומי הזהב אשר
 באוניהם ולפיכך בא בלשון התפעל כי בדצון גדול עשו ורצו להיזתם
 מפרקים מצומיהם שסא יהיה להם עוד התפרקן ויבשו הכל ענין
 השבד והסרדות רבר מדבר ופיר ואם תעמד על הפרק לא היה לך
 לשמור על השבד הבא לישראל אך היה לך להביטם אם היית יבוס ונא
 ברוך לא תעמד על דם רעך ויש מפרשי על הפרק בראשי החדשים
 שיתפרקן מצמו החדשים שם היית עומר והיית אומל לבבלים איה דרך
 הלך הפליט ותעבר מסרקותו הוא ענש הכומר וכן אמרו הכל ודלמא
 דמפרקת אפגים ולפי שהוא פרקים פרקים נקרא כן וענין קרוב לענין
 הראשון ופרקנו מצדיו פורק אין מידם תרגומושע ופרק פרש

עצתי פורע מוסר פרעה אם תעבד בו והנמעל באין חזון יסרע עם והפעל
הכבוד תפריעו את העם ממעשי עבד כולם והרומים להם המדי והחזק
והבטוח ויש מפרשי אותם מדברי ה'ל הקודא את המגלה למפרע
כלום השבת הדבר לאחור וההסך וכן לא אכרע ולא אחוס כלום לא
אשוב לאחור מזה שדברתי ונא כי פרוע הוא כי פרעה אהרן פיר
מגולה ממעשי הדעים וכן ופרע את ראש האשה כלום יגלה שער
ראשה הנסתר תחת הצנף וכן גדל פרע שער ראשו הטא בסגול
וראשו יהיה פרוע את ראשו לא יסרע ראשיכם אם תפרעו כי דוד
האבל בגלות ראשו ולהסיד מכנפתו או מגבעתו ופארו מעל ראשו
ופיר גדל פרע שער ראשו כי כשיגדל שערן הוא ממוסה תחת מצנפו
ויש מפרשי מזה הענין בפרע פרעות בישראל כי הפריע ביהודה
ונא מראש פרעות אוב נקמות האוב וכן בפרע פרעות בישראל
והפעל הכבוד כי הפריע ביהודה ותרג נקם נקמת בני ישראל את פרע
פורעות פריץ עבד פריץ חיי פריץ בעזא פריצו ויעבדו אשו
המה פורצים פריץ גרין פריצו ודמים בדמים נגעו ותסרף בממנה
פריץ במ פריץ נחל מעם גב יפריצו פריץ על פני פריץ ותירוש
יקבץ יפריצו מה סרבת עליו פריץ ופרסת ימה וקדמה וסרף האיש
מארד מארד ומקנהו פריץ בארץ כן ידבה וכן יסרף כי יקץ ועמאם
תפריצי והנפעל אין חזון נסרף וההתפעל המתפריצים איש מאת ארצו
והכבוד והומות יושם מפורסת והשם פריץ בשש בקודות כפרץ רחב
יאתיו פריץ על פריץ ובתוספת מים ועל מפרצי ישכן לא שפדום בפרעות
אפשר שהוא מקובץ מן פריץ כמזן מן ארץ ארצות או יהיה האחד ממזן
פריצה וכן בודד ה'ל פריצה רחוקה מותר להכנס בה בשבת והתאר^{אחות}

כארבע חרות השמים פרשתי אתכם ענין פזר' מי כמו שארבע חרות
השמים רחוקות זה מזה כן ארחיק אתכם זה מזה בסודי אתכם ועל
ופרשן כאשר בפזר פורש אין להם והכבוד פרשה בין' תפרש כפיה פרשתי
בשרש פרק' ויש מפרשי' מזה בפרש שדי' פרש' והנהר הדביעי הוא
פרש' ופיר' אהזל מזה הפרשמים' כלומר הסחות היושבים על נהר פרש'
פשה כי פשה הנגע' ואם פשה תפשה' לא פשתה' ענונם ענין
המטטה והמריצה' פשה' ויפשהני שמוני שומם' ענינו שסעני
ובקעני' ותג' וישקף שמאזל את אנג' ופשה שמואל' ובמשנה אין
שפשה קושרין אותו בשביעית' ועוד בדבריהם הוא מפשה ויהיב לן אלוותא'
אלוותא' פשט' ופשט את בגדין' ופשט גם הוא את בגדין' ואת
בגדי רקמתם יפשטו' ותאר לנקבה' פשוטה ועודה' או הוא מקור בתוספת
הא' והוא הנכון' כי הוא מלשנים' והכבוד לפשט החלמים' והעם ישובו אחריו
אך לפשט' פיר' לפשט החלמים אשר הוא הורג' וההתפעל ותפשט יהונתן
את המנינים אשר נפלין פיר' מן המנינים' וכבוד אחר כבודי מעלי המנינים'
מן אפשיטנה ערומה' פיר' אפשיטנה עד שתהיה ערומה מכל בגדיה
אפשיטנה והפשט אהרן את בגדין' ענונם ידוע' וכך להסרת העור מעל
הבהמה' והפשט את העוטה' ועורם מעליהם הפשיטו' ועל' ופשטת
על העור' ועמלקי' פשטו' ופשטתם היום' ויפשטו על הגמלים' ענינו
הפריצה וההליכה לשלל' פשע' מלך מואב פשעני'
והם פשעו בי' ופשעו ישראל בבית חור' פשעו ופחש' בימיו פשע אדום
מתחת יד יהודה' אז תפשע לבנה בעת ההיא' ופושע מבטן קורא סך'
והפשעים יפגע' סתם הפשעים' כתב ר' יהודה שהוא שם כמו מהתם
הפשעים' רל' הענשים שעברו עליהם' ורא' פרשן כמו שמועו פועלים'

לפרש להם על פי יי' ואת פרשת הכסף ופרשת גרלות מרדכי והפעל
הכבוד וקראו בספר תורת אלהים נפודש ושלח נזכר פועלו ממנו כי
לא פרש מה יעשה לו וענין הכל הביאור והפירוש והפעל בענין הקרוב
לזה ביום היומו בתוך ימיו נפרשות מיד נפרדות ועל הפעל הכבוד
וכנסונו יפריש ^{והוא} ענין שריקה בדברי רז"ל חייא טריקה פונייד בלעו
ועזה הענין בקרא חכב הסוס פרש פרש מעלה מיד מעלה ומהב החרב
וברק חנית וואו ומהב נוספת כואו וישא אברהם את עינו או הוא רל
מעלה חנית או כידון והרומים ממני המלחמה ברבבו ובפרשיי את
הרבב ואת הפרשיים מקול פרש ונקרא כן לפי שהוא מפרש הסוס
במעפים אשר בדגליו להריץ אותו ויתכן להיות משה ופרשיי לא
ידוקנו והם שני החרוץ שהם חרים ויש מפרשי סוסים ופרשיים
ענו עגבונך ביי מקוסים מיוחסים יקראו כן ואין צורך רק הוי
כמשמעו וענינו כמו שאמ' המה חכמך בענין אדם ועל וזרתי
פרש על סניכם פרש חניכם בשש נקודות ואת עוז ואת פרשן על
פרשה ישרף הוא הזבל שבכרס הבהמה פרשן הן פרש ^{על}
אורו פרש ענין למקד ופרש כפי אל הבית אפרש כפי אל יי' ויסרו
אותה לפניו ופרשו בגר כליל תקנת וכפי פרושות השמים פורשי פשו
למעלה פרשו רשת ליד מעגל ורשת פרושה על תבן ופורשי מכבדות
כשחר פרוש על ההרים והפעל הכבוד ממנו ופרש ירו בקרבן באש
פרש יפרש לשחות פרשתי ירי חליך פרשתי ירי כל היום אל עם
קודד בפרש שרי ובפרשכם כפיכם ענין כלם והרומים להם ענין
שפוח והשם משה הענין מפרשי עב' והוא התפעלות העבים
ועל קרוב לזה בני נפעל והנשארם לכל רוח יפרשו והכבוד כי

והקבוץ בלשון זכרים ואעפ שהענין לשון נקבות ^{כמשותף} אמר ופשוטי
אשר בערו באש בכבוד או בפשתים במשתי העץ פיר בעני הפשתים
כי ערץ היטה בקצה שלה והוא יקרא עץ וימלא בסמיכות הזה בלשון
הקדש כי פעמים ישב הסוכך נמך והנמך סוכך כמו תולעת ^{שני}
ואת שני התולעת והוא כשיחבן כל אחד מהם סוכך ונמך והכל
לפי הענין והביאור פתת פתות אותה פתים ענין חתיכה
ושכר וכן פתלים חתיכת לחם ואוכל פתי לבדי מצתי תאכל פתך
אכלת תקיאנה משליך קרחו כפתים פיר כמו הדבר הנבצע לכצעים
ובתשלומי בפתות לחם וזכר ר' יהודה בזה ענין אחר המעל הכבד והמתית
בשפתך ומשפט המטה המתות בחמם ועוד נכתבו בשאר פתה על פי
מתכנתו ויתכן להיות מהענין הנזכר ענין שבירה וחתיכה לענין הפסוק
שאם אלתהי עד חנם ברעך שאם תהיה עד חנם תשברהו ותכהו
בשפתך פתה פן יפתה לכבכם ויפת בסתר לבי ולמותה שפתיו
אל תתערב ולמותה בשפתיו כלומר אל תתערב לבי שגטא אמר בשפתיו
ובדבר אמר חלקלקות ולבו לא נכח עמך ופותה תמית קנאה מי
שגטא לכל דבר חמדה שיראה ויתאוו אליו תמיתנו הקנאה שיקנא
לכל דבר חמדה שיראה לזולתו כיונה פותה אין לב כלומר הינה
שגטא אל האוכל ואין לה לב להבין ולהשכיל כי הרשת מחשה ללכה
בגטותה אל האוכל כן אמרים שגטא אל אשר תמשכנו תאותו למכרים
ולאשר לבקש עזר ואין לו לב להבין ולרעת כי יוצר הכל יבשילם
בלכתם לבקש עזר מבטו וכן אמר בפסוק שאחריו באשר ילכו
אמרש עמיהם רשתי ולפיכך נקרא השגטא פתי לפי שהוא נוטה לכל
דבר כמו שאם פתי אמרתי לכל דבר שומר מצאים יי נכתב באף יוד

והטעם כי בעבור שהיו פושעי ישראל רבים עמך נמסרו ביד היוצרים
 והשם עמך כל דבר פשע בקגול מה פשעי מה חטאתי עמך כל פשעים
 תבסה אחבה לכל פשעיהם ולכל חטאתם והנמעל אח פשע מקרית עו'
 ענין הפשע הוא המרד וייחיה מרשות הארץ או המלכות אותן עמ'
 הדבר וכן אמרו רז"ל שכות אלו הזונות וכן הוא אומר הכרת תכרודגם
 ההיא עוה בה פשעים אלו המרדים וכן הוא אומר מלך מואב פשע
 בי' אהו תפשע לבנה בעת ההיא חטאים אלו השגגות וכן הוא אומר נפש
 כי תחטא בשגגה וכן מה שנ' בענין הפקדון עמך כל דבר פשע וכל
 הפשע במקדון עמך שמרו כדרך השומרים אעפ"י שאין כח מרד
 ואינו מאבדו בידים נקרא פושע כי אחר שאינו נותן עיניו ולבו ושמירתו
 במקדון אשר הפקד אותו כאילו הוא מורד במקדון איכלו כי מאחר
 שקבלו בשמירתו ולא שמרו הנה הוא מורד במקדון איכלו ויוצא
 מתחת יד מצותו שבוהו לשמור הדבר וקבל עליו לשמור ולא שמרו
 פשע אפשעה בה פיר' אכעד בה והוא בקמץ חטף במקצת
 הספרים והשם כי כפשע ביני ובינהמות בקגול ענינו בענד כלומר דבר
 מועט והלשון הזה מורגל בדברי רז"ל פסיעה גסה נוטלת אחר מחמש
 מראות ממאור עיניו של אדם וכנה הערה בלשון הזה ואמר עד המעשה
 כמו שכנה גס כן בתלום כמו שאמר ולא עשה רגליו אך מסך הוא
 את רגליו פשיק פושק שפתיו מחתה לו כלומר פודתו
 והכבד ותפשקי את רגליו פיר' ותפתח והוא על דרך המשגל
 פשר ומי יודע פשד דבר בחמש מקוד' ויש ספרים שהוא בשש
 ענינו פתרון דבר וכן תרג' איש כפתרון חלומי גבר כפושק חלמיה'
 פשות והפשתה והשערה נכתה ופשתה כהה לא יכבנה

העיר פתוחה להיות עיניך פתוחות יפתח יי לך את אוצרו הטוב פתח ^{לבני}
דלתך פתחו שערים והמקור בחרק הטא בפתחי את קברותיכם ופמתחו
עמך כל העם פיר כשפתח פיז לקרוא בתורה פותח את יריך פתוח תפתח
את ירך וכל כלי פתוח אגרת פתוחה בידו והנפעל שערי הנהרות נפתחו
יהיה מקור נפתח יהיה סגור לא יפתח והשם עם בני נפעל מעני מי נפתח
והשם פתח וברך יאיר הפא בקמך קטן להבדיל בינו ובין פתח השער
שהוא בפתח קטן שמור פתחי פיר ויש מערשי מזה מגביה פתחו ^{מבית}
שבר כלום מי שמדבר גבוהות על בני אדם וכן הוא מפורש ברברי ^{הל}
ומא והם על המפתח ולבקר לבקר ובקמך ומפתח שפת מי שרים
וכא ולך אתן פתחן מה בתוכם סיד בתוך ישראל כי יראו נבואותיך
מתקיימות ובשרש קרן אפרש הססוק עוד ומה נקרא הפתח לפתח
חטאת רובך בסגול ויבא אליהם לוט הפתחה והשתחו עס הארץ
פתח השער מגביה פתחו כלומי שמתעסק בבני יעוס גדולים על דרך
שאמרו רל כל העוסק בבני מסתבן ונקרא פתח מה שיש בני השער
חוצ לדלתות כי הכל יקרא שער בני מבטנים בני מבחוץ עם דלתות ^{והאסקויה}
החבונה כמו שהיא עם המנוחות והמשקוף נקרא פתח לפי שהוא ^{נפתח}
תמיד ואף בהסגר הדלתות הוא נשאר פתוח וכן שם הכלי שפותחין בו
ויקחו את המפתח ופתחו ובקמך לא נשתנה מפתח בית רוד ות
מפתח בית מקדשא ושוכטן בית רוד ושלא נזכר פועלו מהדגוש ^{ופתחו}
שעריך גם מאז לא פתחה אונך פתח הסמך והחרק בהם תמורת
השורק והראוי בהם ופתחו פתחה אונך פתח הסמך כמו מאתנן
זונה קבצה שהחרק תמורת שורק ומשפטן קבצה לן רעת המדאדקים
וזתר נכני בעני שיהיו בני הדגוש בלא תמורה ויהיו פעלים נומדיים

האכלת נחה ואיכנה למד המעל כי היור הנשה היא למד המעל ויור הדנים
נפלה וכן בחלו פתאים וארח בפתאים הבינו פתאים עובדי פתאים
ופתאים עבדו ונענשו ונכתבו במא אכלת עם יוד למד המעל לפר
עד מתי פתים ונכתב בשני יודי ביוד למד המעל וביור הרבים ופתים
עבדו ונענשו וישם דבר פתיות וכל ידעה מה ובמשקל התאר עד
מתי פתים תאהבו פתי בשקל מרי ומה הענין והעיקר נגזרה מלת
פתאום והאכלת תמורת ההיא למד המעל והוא בשקל שלשום ויאמר
ידי פתאום ופתאום יבא אל היכלו על כן פתאום יבא אידו שהוא
ענין מהירות ופתע ודבר שלא ידע אדם בו עד שיהיה כן הסת
עושה הדיון במהירות כמו שם ונכתב נפתאים נמהרה ולנחך
הדבר ים יותר נכסל עם פתע במתע פתאום כי מתאם לפתע והנמשל
אם נפתה לבי עם אשה פתיתי יי ואסת משפטן ואפתה והפעל
הכבד פתיתי יי פתיתי הנביא ההוא מי יפתה את אחאב הנביא
מפתיה נכתב בו היור במקום למד המעל וכתב ר אחיר משה והסוף
בשפתך והוא במקום אם כאן ואם פתית כלום ואעפ שפתית
אשר כנגדו והעיד בעבורך עדות שקר אל תעיד לו בעבור זה עדות
שקר וזהו שאם אחריז אל תאמר כאשר עשה לי כן אעשה לו
ועל המעל הכבד יפת אלהים ליפת משפטא יפתה ותרז כי יפת
יי אהיק ארי יפתי ויש מפרשי מזה הענין ולפניה שפתיו כלום
למרחיב פיהו למרחיב ריח וחרפות וגדוסי בע אדם אל תתחבר עמו
אח כיד לענין שאם גולה סוד הוסך רכיס ואם ולפניה שפתיו שמרחיב
שפתיו ומגלה הסוד לא תתערב עמו פתח ורלתי שמים מי פתח
כי לא פתח ויק' תי לא פתחת תרעא לא שפמא ומתחה סך ויעזבו את

כהררי אל אשר אין כמדיד פתול עליו סיר חתיבת כגד קטנה ודומה לו בדברי
המשנה פתולת הבגד שקפלה ולא הבהבה וכמהו לפי דעתו ופתולך
אל אודתו או ענף שעל ראשו וכן דעת המתתם שתרגם שושן ות'
ולט פנו באודתו בשושן ויה' ותג המחלכות והמעטמות כותיבא וששיתא
ותג ופרשו השמות ויפרסע שושיתא פתול הנעורת פתול תכלת חוט
כסול ושור' וכן אמרו רוב פתול שהיה טווי ושור' והקבוץ וקצף טעלים
וכן חותמך ופתולך לדעת קצת המפרשים והככין מה שכתבתי בו
וכל הנכנס תחת השמש הזה הוא ענף ההסוך והעוות כי החוט כשהוא
כסול ושור' הוא מעוות וכן הבגד שנעשה מן החוטים השורים
יש מפרשי' מה נפתול אלהים כלום נתחזקתי עם אחותי כי החוט
כשיכפף והיה שור' הוא יותר חזק' והתאר בהכפל העץ והלמד
דוד עקש ופתלתל פתן על חור פתן כמו פתן חרש' בישש
נקודות מזרות פתנים בקרבן ראש פתנים יצק' הם הנחשים הרעים
ואם פתן חרש' לעומם דעתו כלום שאין לו לחש' כחותות אל המסתן
מתחת מסתן הבית קרימה' הוא האסקופה התחתונה אשר ידבן
בה על מסתן רגן' תי' סקופתא פתע פתע ישבר הפא בסגול
בסתע פתאם' אם בסתע בלא איבה פתאם בלא כונה פתר
כאשר פתר לנו ופותר אין אותו' תשמע חלום לסתר אותו' איש
כסתרתן חלומי' הלא לאלהים פתרונים' ענין הכל ביאור החלום
ומדושן ואשר הם בני ארבע אונות פלגש
וישכב את בלהה מיגש אבין' ולבני המיגשים אשר לאברהם
ומיגשו אשר בשכם ילדה לו גם היא בן' היא האמה המיוחדת
לארון למי שכבן בלא כתובה וקדושין' ומיר' ותעגבה על מיגשיהם

ובענין החתירה שהוא קרוב לענין הסתתרה כי יתיר פתח ויענין מוסר
מלכים פתח ויסתח הגמלים אלו יתהלל חנר כמסתח פתח חרובות רע
לפתח בני תמותה יסתח וישרד אדמתו הנני מפתח פתחה פיר כאילו
היתה האבן במאסר כל הימים שבטלן המלאכה ועתה יפתחה וישא
אותה בבנין והפעל הקל אסיריו לא פתח ביתה והפעל לא פתח אור
חלצו יסגר על איש ולא יסתח ויתכן גמל הענין תסתח הרעה וההתפעל
התסתח מוסר צואר פיר התפתח ממוסרי צואר כי בנין התפעל
איננו יוצא כמו שסתבנו בחמק הרקחוק ובענין החתירה והחקירה
שגם היא קרוב כאילו ופתחת עליהם פתוחי חותם תסתח את שתי
האבנים ועתה פתוחיה יחד ויתכן ספרש מענין זה הנכב מפתח פתחה
ולפי שהשכלמת תכונת האבן היפה היא היצורים והפרחים והכסתורים
שיסתחו ויכירו בה אמר כן על דרך משל כלום הנני משלימה לבנין
בכל תכונתה וכן הענין הזה נקראו החרבות והמה פתחות ואת
ארץ נמוך בסתחיה ופיר ר יונה כמו הם ויצאו פתחי נדיבים וי
דרך רץ מירושו ויצאו לפתחי נדיבים ועוד פיר באחר מהפעל
חרב פתחה חרב פתחו רשעים ענין לטישה וחודי ואין צורך
ענינם הוצאת חרב מתערה כל שנ על הוצאת האסוד ממוסר
והתרתו פתח נסתולי אלהים נסתלתי אין בהם נפתל ועקש
ועצת נסתלים נמהרה וההתפעל ועם עקש תתסל ועם עקש תתסל
עיקר תתסל ומשפטו תתסל ונהסכה עין המעל במא המעל ענין
כוסם ההסך והעוות ומיר נסתולי אלהים נסתלתי ונשתדלתי
עם אחוזי לכחה וגם יכלתי וסמך נסתולי א מלת אלהים לגודל
הסתולים ועינים על דרך מאסליה שבהתיה עיר גדולה לאלהים

יהיה שיש ביניהן הנע וההיא לתאר בלשון נקבה כמו בראשונה באחרונה
ואעפ שהיה משפטים מלרע אם ההיא לשון נקבה ודעת התלמוד שהיא
פרש והדלת נוספת כלוב' אחר שתקע החרב בבטנו יבא הפרש
וכן ר"י ונמק אובלח שמן' ורומה כי דעתו היה שהמלה מורכבת מן פרש
וכן שדחם שהוא לשון שפיכה כתרומון פרש' פרש' עליו עכ"ל
אמר שהוא פרש בסף' והגין נוסף' ויש אולי שהמלה מורכבת משלש
מלות פרש שדי ויז' פרשם הפרתמים הם השדים הגדולים
המזוהרים ואחל כתב כי הקיים נוספת כמים סתיוס שלשום והם
הפחות של עבר הנהר' והיא נהר פרת' פתגל ותחת פתיגים מחגורת
שק' פתיגים הוא לבוש שלובשין אותו לכבוד וסתמרת' ואמר שהוא
הנקרא בערבי א גיל' ויש מפרשי החגור שחגרות הנשים שקורין
ינלא פתגם פתגם המוסך והוא קמוץ בסמיכות תרג דבר פתגם'
ובן חמש אותיות פתשן פתשג' הכתב ובריש וזה
פרשג' הנשתן' טופס הכתב' ותרג את משנה התורה' ית פתשג' אוריתא'
בתיו' ותרג ויכתב שם על האבנים את משנה תורת משה' ית פתשג'
אוריתא דמשה' בריש' וכן בארמית' פרשג' אוריתא בריש' ושניהם
ענן אחר' ולפי דעתי כי אינם לשון עברית כי אם לשון ארמית כי לא
נמצאו כי אם בספרי הגולה וכן פתגם (וכן הנשתן)
נשכמה אות הטא בסד' ונתחיל אות העזרי בעה
צאר' יסכוהו יצאלים עללן' תחת יצאלים ישכב' הם העינים
או הימחים הגדלים על המים או על הבכה ופיר' יסכוהו יצאלים עללן'
הוא כמול עט' כי כך פירשו יסכוהו יצאלים והיאלים עללן' והמסוקים
הם יתפרשו כך בדרך תמיהא כי מרחב גדלן לא ישכב תחת יצאלים

אנשים לאנשים מיר עבריהם יורה על זה אשר בשר חמודים בשרם
והנכון בעיניו ומה פילגשיהם כמו שמשמע ופיר על כמו עם איך כל כך
חשקה בהם שערמיתיה להם כמו פילגשיהם ולא מן שריותיהם ולענין זה
נוטה התרג' שאב' ואת דמיות למיהי שמט' א' להו' פענח צמנת
פענח עם תאר' בכלם פרשו' ופיר צמנת פענח היסודות מגלה ואמרן
שהוא פענח עבד מן הדגוש והנכון בו פענח' בחרק הפא' ואמרן הפייטנים
ממנו כל הכנין כמו שאב' הפייט' המפענח צמנות סתומות ויש אומר כי צמנת
פענח לשון מירי הוא' פרדס' שחקך פרדס ומזנים' פוזקך
הפרדס' גנות ופרדסים' הוא ג' עני' המאכל' פרוך' אכל משבת
נתן מטל' הקדים אשר במרוזים' פיר' השבית הסוקים אשר נתנו מלכ'
יהודה לעבודת השמש ונתנו אותם בלשכת נתן המטל' שהיה ממנו
וסקיד במגרשי הערים וחבריהם' וכן בדברי הל' יקראו מגרשי
הערים כך' בבב' וכל' פרוך' הוא נהוג' כרב' נהרדעא' וכל' פרוך' הוא
נהוג' לשמו' וכן בדברי הל' הקונה שדה בסוריא כקונה בסוריא יחזק'
ותרג' וישל' ירעש' מגרשות יזועו' פרוזיא' וכן תרג' ירעש' האחים'
פרוזיא' פרבר' למרבר' למערב' ארבעה שם הבית נקרא כן' וכן וכו'
הכל באמרם היאך ואמרך חד הוא' ואחריו' בכותא הוא דאזיל ונתן
גביה משום דקאי' אבדאי' ואב' מאי' למרבר' איך רבא בר' שילא' פתי'
דאב' כלפי בר' פרעוש' אחר' פרעוש' אחר' ידוע' ולגריעותו
ולחשיבותו כנגד המטל' כנה ענמו' לכלב' ופרעוש' ית' בתר' חלש'
בתר' הדין' חד' ותרג' לכקש' את פרעוש' אחר' ית' חלש' חד' ועוד' הוא
שם אדם בני פרעוש' פרעוש' ויבא' הפרעושה' יש' למרש'
בו שהוא שם מקום כך והנ' והוא נוספת למנו' הוא המסודרונה או

הצבאים ונגרעה ממוע יוד הרבים ועבדב באסף וביוד והאסף נחה ^{היוד}
נעה וכעבאים על ההרים ויוד הרבים נגרעה ולרבות הזמורה היוד ^{באף}
בעבאות או באילות והיא חיה ידועה נחלת צבי צבי היא לכל הארצות
ועתה צבי בארץ חיים צבי לכדיק לעבדות צבי צבי תמארתו צבי
ארץ בית הישימות וצבי ערין הצבי ישראל לחלל גאון כל צבי לעב
ולכבוד עננס החמץ והרצון ובלשון ארמית די הוא צביה וצביון ^{הרבות}
הזמורה היוד באסף נחלת צבי עבאות גוים ואפער שיהיה עבאות
מן צבא ונזה נקראות ארץ ישראל צבי אל הנטרה ואל הצבי ויעמד
בארץ הצבי להד צבי קדש לפי שהיא ארץ חמץ ויש מוסרש לשון
הדד ונאר ודעת הלל כי לפיכך נקראות ארץ ישראל ארץ צבי כימה
צבי קל בתלון מכל החיות אף ארץ ישראל קלה לבשל מוחתה
מכל הארצות עבט ויעבט לה קלי ענינו לפי מקובנו ענין
נתונה והושטה וכן במשנה אחרים ותוך ובית הצביסאה ואמר ^{בגמ'}
כח בית הצביסאה מקום שבוטאף אותו וכן הוא אומר ויעבט לה
קלי ואמל הביא לו רחיה כן הערב עבט בנקודה על הצדי
עבט העיט עבוע לפי שהוא גווען גווען קראו בן כאמן הוא
עבוע ואומר כי הוא עוף אחד עבוע וכל השמות כאספין עבוע
לכמן ששואים אותו ובלעו נקרא בזמן ויש מוסרש עוף עבוע
מגולל ברם ששאר השמות כאספין לכמן וכבר כתבנו מירושן
בשרש עיט עבוע רחמתיים שלל עבועים ענין הצביעה ידוע
בדברי הלל הנותן עמד לעבוע לו אדום ועבועו שחוד הנשקף
על גיא הצבועים המדבדה עבוע הוא חיה הנכרת בדברי הלל נמאד
אמר אף הצבוע ואמר עבוע זה אמא ופיר אמא אמעה כיון ^{מנהגם}

כי אין צאלים בעולם שיסמחו צב שש עגלות צב בצבים ובסדרים
צבים הם כלים שנושאים בהם בני אדם על גבי הבהמה וכן דעת המתקנים
בהם שהם עגלות מכוסות שאם שית עגול כד מחסיין ועגלות סמוך
של מכסה ותת ירושל שית עגול מונע כלום נכס עגלה היו לה זמבקר
המועכים אותה ויתכן אשר ש שהם מיני בהמה החלד והעמבר והלב
הוא הנקרא גריינש בלעז צבא אשר עבאו על ירושלים ויצבאו
על מדין הצבאים על אריותם לצבא על הר ציון לצבא צבא תוספת
באור כי די לו בצבא וכן מקרקר קיר ותפרש שרשיה ובנה האלף ועינות
מן המכתב וכל יבוביה ומכודתה והשם כל יוצא צבא וחנות לבית
מצבה נכתב בהא ובה צבאך וצאבי נתן לצבאך לחם ויצבאו וסקרין
והקבוץ ברבו יי כל צבאין ובלשון נקבות על צבאותם יי אלהי הצבאות
כלום ארון החיילות בהסכמתם בלב אחד והתאספם יחד אעפ"כ הוא
ארץ ומושם על כולם ולפי יבליחו בכוחם כי אם בכחו ובדיבונן והטו
הכבוד המצבא את עם הארץ כלם ענין אסיפת החיל וכן במדרש
הצבאות אשר עבאו פתח אהל מועד שהיו בנות ישראל מתאספות
פתח אהל מועד ונביאות בידיהן אפי' המדרשות שלהן לעדת המדינה
ועל הלא צבא לאנוש עלי ארץ כל יצא צבאי אוחז כי מלמה
צבאה ואמת הדבר וצבא גדול וצבא תנתן על התמיד במשע שש
הכל קץ ונמץ ויש מפרש וצבא גדול יחמץ מן הארבעות די הוא צבא
הוא קטנים וליא בן עזרא מיד מהענין הראשון כלום גדול נראה
לדעת במדרשות הליטה צבה וצבתה בטעה והוא לנקבה
ואת בטנך צבה והפעל הכבוד משמשו להצבית כמין לעחותם וכן
השדש הגה אים וצב ויחמוד תאמר צבה והקבוץ לרבים באחד

והזמירו אנשים צדיקים המה שפטו אותהם חקים ומשפטים צדיקים
ואם שבי צדיק ימלט סוף הצדיק בשביו זה כלומר כי בצדק לקחו וזה מאמר
האומות שאומרי שהם גבורים וצדיקים בשבי ישראל ששבו אותם ואין
ימלט בידם ענה הקבה גם שבי גבור יקח אעפ שאתם גבורים אני
אקח השבי מידכם ומה שאמרתם ואם שבי צדיק ימלט אינו שבי
צדיק כי אם מלקוח עריץ ומלט מידכם כי אין לכם בו דין ומלפנים
ונאמר צדיק סוף אם הגיד מלפנים העתידות נאם בבואם כי הוא צדיק
וכאמ' בדבריו והכחתי ממך צדיק ורשע תי ואגלי ממך וכאך ברום
לשיצאה חייבך והעם צדק צדק תרחק בשש נקוד אמרת צדקי
ובלשון נקבה ויהשבה לו צדקה וענתה בי צדקתי והנמעל ונצדק
קדש וההתפעל מה גדבר ומה נצטרק כלומר מה נוכל לטעון שפיה
צדיקים והפעל הכבד והצדיקן את הצדיק ועלי יבא כל איש אשר
לו ריב והצדקתיו אמ' והצדקתיו על הצועק כי בודאי האחר יצדיק
והאחר ירשיע אבל על הצועק אמ' והוא אשר לו ריב ומשפט כי לא
אצדיק רשע עני ורש הצדיקו ומצדיקי הרבים וכבר אחר צדקה
נסעה משובה ישרא ותצדקי את אחותך רבד כי חסדתי צדקך בצדקתך
אחותי התי נוספת כמשפט שנוספה היא עם המקור למהבה אתי
אלהיך צהב ובו שער צהב והפעל מהנוסף וכלי נחשת מוצהב
טובה שנים המורדות כזהב גון קרוב לגון הזהב וכן אמרו אל תחלת הצהוב
עבוה ושבוה פסול והוא כי נוצת בן יונה אחר שהעלך השער הראשון
הוא מוצהב רומה גונו זהב וכן אמ' ממני שנחשת מוצהב ועוד צהב
פניו שלר כלומר החירו פניו צהד בגאון יי צהלו מים איש אל
אשת רעהו יצהלו ותצהלו כאבירים צהלי רעי והעיר שושן צהלה ושמה

להסתיר אותיות הגורן וכן תי על גיא הצבועים המודדה לחילת
אפניא ובכראשית רב הצבוע הוא מטפה של לובן הוא ויש בן מיני
צבע כמעט ימות החמה וכן השרש הזה אצבע אלהים היא אצבעו
הימצית והאסף נוספת כי כן מצאנוהו במשנה שששתמשו בו כמעט
המכר ואם היו שניהם שוין הממונה אומן להן הצביעו ופיר בגמ' תנא
הוציאו אצבעותיהם למען צבר יצבר כעמר כסף ויצברו אותם
חמרים חמרים ויצברו בר ויצבר עפר וילכדה והשם צבר שימך
אותם שני צבורין ענינם הקבוק צבת וגם של תשלו מן הצבת
מן האגרות ותרג מלקחיה צבתהא וכן בדרבי הלל אף הצבת לפי
שהמסקחים לוקחין בודר ואוגרין אותו נקרא כן צוד על צד
תשאון מסד שאום יוצאים מצדיה על צדי המשכן ולכניסם בצדיים
והיו לבם לצדיים נקרא קצר הוא ופיר לצבנים לצדיים פיר לרשתות תה
מכבר מעשה רשת סרדא עובר מצדנא ור יונה כתב כי הדגש תמוזת
הנח כמו ומטורי ציבים והוא מן ציץ ופיר יהי לבם למצודות תנן
בהם צודה אורה ההא רפה ומשפטו להיות מפיק וכבר זכרנו בדומים
בחלק הדקדוק וענינם ידוע והדגש בהם בהתחברם לחסרון אות הכתב
כי כן מצאנוהו כפול בדברי הלל השוחט מן הצודין שחיסתו כערה
המוטק מן הצודין מליקתו פסולה וזולתם רבים צודה ואשר
צודה ואתה צודה את נפשי לקחתה והשם בטא צדיה כלם ענין כונה
ועא בנין נפעל נצוד עדיהם פיר נשמו כעת והשמות ואצדי וכן
תרג בהו ובהו צדיא וריקעא צדק צדקן יחוד צדקה ממני
תנן עדיהם ויצדקן תצדק בדברך תצדקנה ממך כי לא יצדק לפעך
כלחי והתאר יי הצדיק ויסוף דברי צדיקים אנשים בעלי טענות

ההא במפיק ועם הא הנקבה וכידה עמח להם הכינו לכם כידה ויקחו את
כידת העבדים והתעמל ממנו זה לחמנו הכטידנו אותו מבתינו ענן
הספוק במזון צוה ואתי צוה יי וכוותי את ברכתי כאשר צויתני
תורה צוה לנו אני צוית למקודשי יי צוה אם כנען ועל העבים אצוה
וכו את יהושע יכו יי אהתך ויכו את אשר עטביתנו על בני ועל פועל
ידי תכוני פיד תמו ליי הנביאים ושלא נזכר פועלו כי כן צויתני והשם
כי צו לנו ומא שמור את המצוה כי מצות הממלך עליהם פיד מצות
הממלך רדוש לנת ארוחה למשודרים ואמנה על המשודרים כלום
ארוחה זו קיימת שלא הידה נפסקת מצות הלויים והמשודרים והשוערים
פיד מה שמצוה על ישראל לנת להם המעשרות המצות והחקים שמר
מצותי וחייה צוח מראש הרים יחזק צוחה על היי וצוחת
ידושלם עלתה וצוחתך מלמה האריך ענוכם ענן דסקה על הרעה
הבאה על האדם צור האומר לבולה חרבי פיד על בבל שהוא
מקום מים ובתוספת מים ותשליכני מצולה במצולות ים ובחלם
יחדו במצולות כמו אבן במחשכים במצולות עננים ענן רבוי ומים
ועמקס צום כמה צמנו וי צומן שבנת ימים וייצם דוד צום
וצומן עליהם צמתוני אני כי אם צמתם בעבורי וכי אני צוית
לכם לצום אלא בעונות אבותיכם שחרת הבית ומה תתנו לי בצמכם
או באחלכם ושתתכם על ארך אם צדקת מה תתן לו וילא אם תעשו
משפט אמת וחסד ורחמים לא תצומנו כי יבנה הבית אשר אתם צמים
בעבור ותשמחו בבנותו ותאכלו ותשתו והשם ויקראו צום והקבוצ
בלשון נקבות רברי הצומת ידע אכלם קראו צום והושעבו את נבות
בראש העם כתב אחזל כי אינו לשון תענות כי אם לשון קבוצ מלשון

והיוצא עהלי סוף והשם ממהלות אבדיו טאופיר ומדנהלותך כלם עטן
עליותי להחיים סמם משפט עטנו הזכות והאודה פק השמחה צהר
כי אתי יאכלו האנשים בצהרים ערב ובקר בצהרים ומצהרים יקום
חסר ידוע והוא העת שאור היו מחזק ונקרא בלשון שנים לפי שהיום נחלק
לשנים מהבקר ועד חצי היום הולך ואור ומחצי היום ולמעלה הולך וערב
והצהרים היא העת שהאור חזק בו משני הצדדין צהר תעשה לתבה
חלק שיכנס ממנו האורה ותן תלוש ויצהר ארץ וית יצהר ודבש נקרא
השמן כן בעת חלוש אחר הדריסה ונקרא השמן בלשון מאור לרב זכותו
כמו שנקרא גם כן במקום אחר זהב והמעט הכבד ממנו בן שורותם יצהר
כל שודרו הגנים ויעשו השמן שני בני היצהר הם זרובל בן שאולתי אל
ויהושוע בן יהוידק שנמשחו בשמן המשהה זה למלוכה זה לכהונה
צוא קא צואה בלי מקום צואת בנות ציון ומצואתו לא רחף
הכאים ענין טענה ולכלוק וכבד כתבנום בעדש יצא עם וכסית את
ביאתך צוד צוד צודני כצמור אשר יצוד ציד חיה צוד בעת
והשם הוא היה גבור צוד וכלא ומצודו עמי הקיף ובהא וכלא יהיו צוד
צוד כן למצודה והוא רשת שצדין בו ועתם במצודתו ובחלם כדגני
המחזים במצודה רעה וכלא הא הנקבה בחלם מצודים וחזמים אב
ובנה עמיה מצודים גדולים הוא משדש מצד ושם ביארנוהו וכלא
יביאוהו במצודות ונכון הוא להיות מזה השדש והענין והיה לכם לצדדים
והדגש תמורת האות הרפה שהוא עין הפעל כמו ופטורי צידים שהוא
מן ויצף ציד והתאר לרבים אשמה צידים וצדום והמרוכז לצוד
נמשות מצודות את הנפשים הנפשות תצודנה לעמי ועא ביום
מצודים ציד וכל לחם צידים ויקחו האנשים מצידים צוד בך אבך

והטעם הכבוד ויביא את ארון ברית יי' בדגש העדר' כמז וייעמידו והדגש
תמורת הנח כמו וילינו עלינו והשם מענין זה מצדוק מצדוק פי מעמד מצדוק
ארץ כלום שמודי ארץ צוד וצדקה עליה בית צוד ארץ עיר
לצוד ארץ ואל אנשי ארץ תצודם וצוד עליה והשם צדים את העיר
עליך והשם צדים על העיר וצדתי עליך מצד עלי עינים צודי מדי
צוד עליה לוח ארץ ויש מפרשי מזה אחר וקדם צדתי והשם על
כעוד מצודה והשורש מקום חולם וכן תי' כקרתא רצידתן עליה וכן תת
והצוד וראשיתו וייעום לכרמא רצידתן וכבר כתבנוהו בשארש צד'
והכבר והצד כך ואסעד להיות מזה ארץ תצד את מואב והשם וצנות מצוד
במצוד ובמצוק ועם הכני בשורש עד כלותך ימי מצודך וכן הקבוצ
והקצמות עליך מצודות וכן נקרא עיר מצוד מצוד לפי שאל יבנוש
אדם בחוקה אם לא במצוד שיבנו עליה ויעמדו סביבותיה במצוד עד
חדתה מרעב ובצמא ותבן צד מצוד יצעבת במצוד מי יובילני עיר
מצוד עם הא הנקבה הוא בשורש ויבן ערי מצודה ביהודה צוד מצודה
ויבן ערים למצוד ביהודה ערי מצוד חומות דלתים ואתיצבה על מצוד
ועץ הקבוץ לכל ערי המצודות ולמצודות עם ערי מצודות ביהודה ויהא
את המצודות ועל קרוב לזה והוא ענין הרחק בכל צדתים לו צד והמסכה
צדה כהתכנס מעל עבר כי הוא מלטימ וכן קצד שהקדים מעל עבר
כי הוא חציו קמץ וחציו כותח ואשר הוא יוצא וצדתי את צודיך
ול כי צודיך משרש צוד ויהודה לא יצר את אפרים ויתבן להיות מצודה
הענין ארץ תצד את מואב ארץ תצודם והתאר צד לי מאד בצד הרחבת
לי צד ומצוק מצאוי צד לי המקום הנה המקום אשר יושבים עם
לסעך צד כמעט והבטת צד מענין וכן האויב נקרא צד כי יבא פנה

צומת הגידים מן התלמוד וכן כל קריאת צום שאינו בענין תשובה וכן
ביום צום שבירמיהו ביום קבוץ צאת אובדות נכתבה זאת
המלה באלף וקריאתה וכו' ואלפים כלם בלא אלף והיא נוספת
ונהפכה לאלף צראית במלת לשוןכם הבהמה הרקה הכעבים והעזים
יקראו צאת מעם מוצל כולם צמו ואם מן הצאת קדננו ומעם מורט על אחת
מהם כמו וכו' צאת שלשת אלפים ואלף עזים רל הנקבות וכן העתודות
העלים על הצאת ומעם יהיה כלל הבהמה הרקה והבקר באעכם יעשר
שהרי לא זכר בקד בפרשה והוא שם כלל לא ימצא בפשט רבים ועדתי
צאת ואתבנות צאת מהה צאת צנה צמו מים על ראשי והשקיות
ארץ צמתך מדמך אל ההרים כלום המקומות שצמים עליהם המים
אכסה אותם מדמך ויבך הרם עליהם עד שיצלה אל ההרים ויש
מי שמיד והשקיתני ארץ צמתך מדמך המקומות שהם מי שזור ומי הרים
יורדים מן ההרים וצמים בהם שנה יושקו מדמך ההרצים הנחרצים
ההרים כי יגר רמם בארץ המד שור והלכוד אשר היצק את מדי יבנה
ויבך הברזל ופיר הנביא היצק הברזל וכן השרש הזה צוק רבש והוא
נשם ונסת צופים הם חלות הרבש בראשיתו בלענין צוק והוא קוץ
לארץ היצקתני רוח בטני אשר יצוק לך ואיה חמת המצק רוח
מוצק תחתיה לאשר מוצק סה או יהיה מוצק שם והשם ובצוק העתה
ובתוספת קרם במדור ובמצוק ומוא בארץ צוקה וכה' והתא
כל איש מצוק ענין צוקה ארבע בענין צרה ובענין ההתכה המעט
הקטן וצוד יצוק עמדי ואכן יצוק נחשה ונכני הוא להיות מזה
צקת לחש' כלום שפכו תפלה בעת שמזכיר למי ויש אומר כי הוא
יצק וכבר כתבנוהו שם ובענין המצוקה ויצקום לפני יי' פיר

השולח בים צידים וילכו ויצטידו בענין התפעל ועננים ענין שליחות
ומא הדלת תכר על צידה והוא המל הדלת שתשוב הדלת עליה ותרג שתי
תחתן צידים ויש מפרשי החקק שבמפתן שבכנס בו הדלת ואינו כן והראיה
שתי ידת ואותו החקק שבכנס בו המל הדלת נקרא צנור כמל שאם במענה
הציד והצנור והקורה והמכשול והמסתח שעשכרו מתקנת במזעד ומה
שאם תשוב על צידה שחזמה כי דבר אחר הוא הציד וזלתי הדלת כן
הוא כי יש שאין עושין הציד במקום הדלת אלא נוקבין הדלת וקובעין בו
עץ אחר או ברזל להכניסו בחקק שבמפתן כדי שישוב וכן אמר במענה
מחזירין ציד התחתונה במקדש אבל לא בצורה והעליון כאתן וכאתן
אסור והוא פרשן מעטן זה כי נהפכו עליה צידה וכבר כתבנוהו
במפת אבנים בשדש אבן ועל וצור יעתק ממקומו הנני עומד
לפניך שם על הצור והקבור והצורים נתנו ממונו חלקת הצורים ^{מיד}
חלקת החוקים כי חוקים כמו הצורים היו הצערים אלה מוס אלה ^{ומא}
נצחו אלה לאלה אלא יחד נסלו ובקבור הנקבות בצורות יאורים
בקע ובחלם כשמד חוק מצד ותקח צמרה צד ומא כצד נחשבו
עננים סבע ולחוק הצד ^{הצורה} כנה הא ית לצור הצור תמים פעטלו צור
עוטמים ואין צור כאהינו ויש לפרש כמו הם ויעתק צור ממקומו
כלום ממקום משפט כלום אם בעבור כעסק והגד יעזוב דין ארץ
ויעתק צור ממקומו וכתב ר' יונה מעטן זה ותבן צד מצור לה יושבת
במצור וכן ערי מצורה ביהודה וכל הדומים להם ענין חוק וכן תי
וכן כתב מנו בכל צדנים לו צד וכוני לו שב אל ישראל ויהי צד פעטל וכו
מיד בכל צדנים חוקים ואמנם ויש לפרש מנה יאורי מצור לפי שנהרות
והיאורים חוק העיר ויש מפרשי דללו וחרבו יאורי מצור ואחרים

צד כי אין הצד שזה בנוק המסך צד ואויב ימינו כצד צדי ילמאש עלי
אל תתני בנפש צדי והשם צרה כמבכירה לעתות בצרה פיר לעתות
שאנחנו בצרה וצוקה בכל צדנו לו צד בשש צרות יצילך ויתכן לן צד
שם וכן צד לי מאד כי צד לי צד ומצוק מצאוני יתכן היותם שם וזלתי
תאר וכל צד צדים וחבלים יאחזני צדים אחזוני כצדי יולדה
כי נתסמו עליה צדים שהם עלי וכלו לענין זה למעלה ואמר חרשי
צדים כמין שכלו להם גם כן ענינים והפעל הכבוד והצרות לאדם ^{מירע}
והצרות להם למען ימצאו מלעיל פיר למען ימצאו מה שאמרת ^{עליהם}
ורא בן עזרא פיר במקום כן כי השם יביא עליהם קולעים רבים ויצד להם
והטעם להיותם נחבדים במקום אחד למען ימצאו אותם הקולעים
ואשר הם עומדים ויצד לו ולא חזקו ובהצד לו חלה את פני יי עלי
ובעת הצד לן כלב אשה מצרה כלוב כואבת ועומדת בדוחק ויש
למרש ויצד לו יוצא כלוב כי מלך אשר הצד לאחי כלב והדומים להם
ענין הכאב ומה שיש בו בענין האויב גם כן כי האויב מכאב ודוחק
ולפי ששתי נשים או יותר לאיש אחד האחת שוכחה לחברתה ^{ומקנאה}
לה ומקונן צד להן נקראת כל אחת מהן צרה לחברתה וכעסותה ^{צרה}
וכן פרשת והבטת צד מענין בערש ענין וגם זה הענין שהוא ענין הדוחק
הוא קרוב לענין הראשון כי הישג במצור הוא שם בדוחק וצרה ^{ועצת}
צד אמר שוחרת את צורריך שרשו צרדי ועא וצרת הכסף
אותם בכנסת ויצד כברים כסף ויצור וימנו פיר וכבר מנו אותן
תחלה ואחר כך צד אותן צד תעודה ענין גניבת הכסף או כל דבר
בפס' וכיצא בו עם הקשיחה וזה הענין קרוב לענין הראשון שלפניו
כי קושר הדבר דוחק אותו ועא צד כאבן לשולחין וצד בגוים שלח

הכח והשביע בעח צחות נמשך רל עכץ יבש וצמא והתאר צחה צמא
בכסם אשה ליזי מץ אשש ועא צח מחלב והיה ראוי להדגש לולי החיות
והתאר חודי צח וארום' כחם צח עמי אור' רוח צח שמיים והתאר בכלשון
נקבות' תמהר לרבר צחות' כלום' אמרות טהרות' עטץ כלם הזכות והטהרות'
ויש ספרש רוח צח מהעטץ הראשון רוח יבש' כלום' שאין בו תועלת לבני
אדם אך הוא הזק שלהם' ולא טהרות ולא להבר' ואין לה תועלת כי הוא
ישבת במדבר שאין עם זרע כן דרך בת עמי כמנו אותו הרוח' או פיה
משל על מחנה נבוכדנצר הבא דרך בת עמי' כלום' שיבא על ירושלב
ורמה אותו לרוח שאינו טוב לזרות ולהבר אך הוא חזק יותר' וזהו שאב'
רוח מלא מאמה' כלום' רוח חזק יותר מאמה' רל מרוח לזרות או מרוח
להבר' צחן ותעץ צחנתו כמו באשו' צחק כמה זה צחקה
שדה לא צחקתי' כל השומע יצחק לי ותצחק שדה בקרבה' כלום'
צחקה ואמרה בקרבה לא שהוציא ובר מימה עכץ כחשה בעבור
היראה או פיר ותצחק שדה בקרבה' שצחקה בינה לבינה שלא
אדם אותה צוחקת' והשם צחק עשה לי אמהים' זה צחק במה זה
והכבר ויצחק לטעהם מצחק את רבקה אשתו' וקצמו לציחק וזה
שעשוע ושנחה' לציחק בי' להתעלל בי' אשר ילדה לאברהם מצחק'
וכולם נכנסים תחת הצחוק' צחר רכבי אתונות צחרות' ענין
לבנות' כמו וצמר צחר לבן' ציה וצי אריר לא יעבדנו' בפלסין
ברי יטריח עב' לפני השדה' והקבור יצחו מלאכים מלטני בדים' וצים
מיד כתיב' היור יוד הפסם' ויוד הערש נוסט' ובהראות יוד אשר יסדה
לציים' ועננם ספינות ספינה' ור משה הכהן פיר מזה לעם לעיים'
והלמד כלמד לעברך ליעקב' ופיר לאנשי הספינות' ציה גם חם'

ככף נעמי כל יאורי מצור כמן יאורי מצודים וכן למצו אשר וערי מצוד
ולמני מצוד כמן מצודים וית יאורי מצוד נהירין עמדיקין ועא דר
ואור חשך בעריתיה פרשו בן שמש ורח ויתבן למרשו כממשמעו איוב
כלום יראה והנה חשך צר והאור שחשך בהרסת המדינה או יהיה עם
והנה חשך הצדה הבאה עליו ומעם שעמד הטעם במלת חשך ועא
פענן החרוד אף תשיב צור חרבנו חרוד חרבנו וכן חרבנות צורים
חרבנות חרודים כל חרבנות שיש להם חרודין או יהיה צור וצורים תאר
וצור חרבנו כמן חרבנו הצור כלום חרבנו חרדה וכן חרבנות צורים חרבנות
חרדים ואם כספק המתואר אל התואר כמן בני שמשים תולעת שני
שני התולעת וית מזה הענין חלקת הצורים שתרגם אחסנת קטיילא
ועא אחור וקדם צרתי ויצר אותי בחרט צורת הבית וצורם למלת
שאוב והנכון בו צורתם וכן כתבנם עכבים הראוי כתבונתם ויש
לפרש מזה ויצור וימנו שעשו הכסף מטבע להוציאן לאובדנם
לקנות עדים ואבנים וכן דעת רז"ל במלת וצרת הכסף שאמרו
שיש עליו צודה וכן השרש הזה עד צואר יחנה וישם רכך הזה
על צוארו וצכתב בהם האלק למשך ונסל מן ואריריהם לא הבינו
צורם בעבודת ארניהם ופעמים זכרו הצואר בטען שנים לסי שהוא
שני צודין הימין והשמאל בכה על צוארין ופעמים יבא הקנין
בשבא הוא ויפס על צואר בנמץ אחיו הביא את צוארם בעונ
מלק בבבל ובתוססת נט באחר ענק מצוארונך ונשאר האף בצואר
ובצואריכם ובצוארונך ואעפ שאבד בהם המשך צוח על
צוח קלע שנתהו שפנו צחיה מאחרי לחומה בצחיהם מקום
הגבוה בסטע והוא מקום היבש והעמא לסיכך נקרא כן ומה בהכח

שהוא נתלה בו יקרא ציצית ולפיכך קרא החוטף שיצו הכהן לתלות
בכף הבגד ציצית וכן תלתלי השער הכתלים כמו ענף הצד ויקחני
ראשי ^{מפני} משה כל ציצית ^{החכמים} סגולה לראיה ציציות ראשו וציצית
יקרא על הענף הנתלה כי רוב חוטי הציציות הם הענף כל שאמויקחני
בציצית ראשי ובענף זה אמ' ציצית המעכבין את המילה ציור
ציור נאמן לשומחין כבר כתבנו הענף הזה בשדש צור צירת
אצותנה יחד ענף הבערה והדלקה וצית ויצת בענף אחר לשון שריפה
עוד יצו בעל עובר כמו העל שעובר במהרה בהתפשט השמש
ויש פירש בעל עובר ^{העופף העובר בעופפו וכן מרטו במודש בעל} כהדף עופא דעבר דטוליה עבר עמיה כי יצו צלמי
ערב יסכהו צאלים צללו וכל יארץ ימים בעל בעל החכמה בעל הכסף
פיר ינוח האדם בעל החכמה כשיהיה גם בעל הכסף כשיהיה לו דיסקון
שיתקבל יותר בעיני בני אדם כשלא יצטרך להם ויזכר להתעסק בחכמה
כשיהיה לו כמה שיחיה כל שאמו במקום האחר טובה חכמה עם נחלה
אעפכ יתרון הרעת הוא שהחכמה נבדה תחיה בעליה בעל קדתי סר
בעל מעליהם ונסו העלמים והפעל ממנו מבני הקל כאשר צלמי שער
ירושלים כלום שהעריב השמש וצלמי שער ירושלים והפועל מבני הפועל
והרש מצלמי כלום עושה צלמי או יהיה שם תאר והתאר בהכפל גם סא
המעל היו ארץ צלמי כגבים כלום שמעל על העומם ברוכ כגמיה והוא
הך משל על רוב הסחורות ומיני הדברים היוצאים ממנה לשאר הארצות
היא דאתן לה בספינת וקלעיהן מריסן כנשרא דטאים בכנפיה ועא
לקול צלמי שמת' והכפועל אשר כל שומעו תצלמה אצונו ענף תנועת
הרעשה טארמנט בלעני והשם מזה צלמי לחם שעורים וראה שהיה
מתהסך במחנה מדין רל שרעש לחם שעורים היה מתהסך במחנה

למדות עליון ביה והקבוצ בלשון נקבות הלכו בכיות נהד' סיד' הולכי
המים במקום היזה והמדבר כמו נהד' זמלא' כחודב בזיון' בשקל ריבון'
ענינם ענין חודב ומדבר' ודכו עס ציים' ופגשן ציים את ציים' חיות
השוכנות בציה' וית תמוץ' לסמו יכדעו ציים' אומות השוכנות במדבר'
או הוא מהענין הראשון' כלום/ בעלי הספירות' כל שאמ' אחרון מלכי
תרשיש' ולא אבן עזרא' סיד' לעם לציים' השוכנים במדבר' והטעם אעפ
שהוא בים ויש לו כח גדול לתגנו מאכל לעם לציים' ליושביו מדבר'
ציץ' מה הציץ' המל' ובנה אצלו ציון' בפסל חבוק ידים' הציבי לך
ציונים' ענינם כענין מדבה שמשימת' אותו על הקבר' או לאות על
הדרכים' ציץ' בן המטה' והפעל הכבד' וייצרו כל פועלי און'
ויצרו מעיד כעשב השדה' יציץ' וסרח' ישראל' ויצץ' ציץ' ופסארי ציים'
היוד נבלעת בדגש' והענין' ציורים כמו פרחים וציצים' והעם עם תי'
נקבה' והיתה ציפת נובל' ונזכר זכר ונקבה כי נובל לישון זכר ונסמך
המתואר אל התאר' כמו בני שלשים' או יהיה עם בלתי סמוך ובי'
על דרך הסמוך כמו עגלת שלישיה' אל תתני פוגת לך כלם והדומים
להם ענין גלוי המרחים והר' אותם' וקרוב לענין זה מציץ' מן החרכים'
כלום' מעלה עצמו ונראה ונעקף מן החלונות ויש מפרשי' מזה ועליו
יציץ' נזר' כלום' במקום שאצמיה קרן לרוד על המקום ההוא ירד'
נזר' או יהיה סיד' נזרן שעל ראשו יסרח ויציץ' כלום' תרבה גדלתו
והדרתו בכלים' ועל ועשית ציץ' זהב טהור' ציץ' הזהב נזר הקדש'
והוא טס של זהב' והפעל הכבד' ועליו יציץ' נזרו' ועל תנו ציץ'
למואב כנג' שיסרח בו' ותג' סנמיר ציץ' וכן אמרו רש"י סנמיר'
שמרח בהם' ועשו להם ציפית' ענף הבגד מה שנשאר מן הארוג

דרכך מיצלה בידו הצלחה בא לעבוד מלפניו אמר יי' הצלחה
נא ומה שאמר כי את הצלחה את דרכיך ואם תשכיל ואעם שאין
הצלחה תלויה ביד האדם לפי כי אם בשמרו מצות יי' ועל ידם
תבא לו ההצלחה כאילו הוא מצליח דרכיו וכמהו והצלחה דרכו
ענין ההצלחה ידוע והיא הזמנת הטוב ובואו אל האדם בדרך
בלא עמל וענין קרוב לזה וצלחו הירדן לפני המלך כלום
הדריכוהו ועברו אותו כאילו בקעו אותו ותרגו ויבקע עמי עמה
וצלח אעני לעלתא וכך יצלח מאש בית יוסף יבקע וצלחה
עליך חח יי' כלום תבא ותדרך ותעבור עליך וכך ותצלח עמי
חח יי' קחו לי צלוחית חדשה פיר כמו צנצנת ותרגו צנצנת צלוחית
כאשר ימחה את הצלחת וכך בדברי הלל לצור על פי חמת וצלוחית
הוא צריך וזולת זה ומה טעם עצל ידו בצלחת פיר קדרה או
קערה והקבוץ וברורים ובצלחת הטח תמורת הדגש כי היה ראוי
צלחות כמו כן טבעת טבעות ויש למרש טעם עצל ידו בצלחת
כמו בחיק והוא הנכין לענין הפסוק ומה שאמר החיק בזה הלשון
כי כן נטמנת היר בחיק כמו שנטמן הדבר בצנצנת און בקדרה
צדס בצלם אלהים בעש נקוד אך בצלם יתהלך איש
בצלמנו כדמותנו צלמי מסכותם צלמי סחוריהם צלמם
תבוא ענין צלם כענין דמות והיא קעמים נוסל על הצורה
המורגשת כמו צלמי מסכותם צלמי סחוריהם וזולתם וקעמים
על הצורה שאינה מורגשת אלא צורה מחשבת רל ערך ודמיון
במעשה וזהו בצלם אלהים בצלמנו כדמותנו ואסעד להיות
כמותם ויוטר בדמותו כצלמו שהיה נערך אליו והמה לו בענין

מדין ועוד נפרשנו בשרש דמה ומזה על מצלות הסוס והם הוגשם התלויי
בבואר הסוס במני חזקו שהם מוקשישים סיטארע בלעו וכן בהכפסל המא
ובמנענעים ובכפסלים בסגול המא בדלדלי שמעו והם שני כלי נחשת
שמקישין זה בזה ומשמיעין קול וכן אמר במעשה הקיש בן ארזא בעלמל
אבל בעלמל תרעה הוא אומ' על החצוצרות ונמוס אות הכסל והלויים
בני אסף במצלותם נחשת להשמיע ונקרא בלעון לפי שהם שם כלים
שמקישין זה בזה וסמיות במצלותם נחשת כתבנו הדומים לו בחלק
הדקדוק ועל כללן מעמדת כאשר כללן שגרי ירושלים עמכם ענין
שקיעה וכן הביאם ל יהודה ומיר כאשר כללן שגרי ירושלים כאשר
נשתקעו מליכנס בשגרי ירושלים שהיה ערב והנכון כמו שכתבנו
אותו מענין כל ובכלכל דגים ראשו כל שדוקרין בו הדג ומעלים אותו
פטיירא בלעו ויש אומ' שהוא כלי עשוי משבטאם שיכנס בו ראש
הדג וילכד צדה ואצלה בשך למצות לכה והתאר דלי כיו
צב' אש והשם בהכפסל העין צליל לחם שעורים בפלס הגת כן תגו
ומיר עגת לחם שעורים וכן תי חרד רלחם שעורים והוא העוגה כן
שאמרו הל' ולא חרדה על גבי גחלים ונקראות כן לפי שנאמת עי
גבי גחלים כמו הצלי ומכני זה נקראות גם כן חרדה שהוא ענין
וזכרנו אותו ענין אחר בשרש כלל צדח מדוע דרך
רשעים צלחה אשר לא יצלח לבם והיא לא תצלח ותצלחי למ
והדרך צלח רכב והפעל הכבד והצלחת ובנות את בית אלהי עלי
והצלח' עלו והצלחו וישב שלמה על כסאיו למסך תחת דוד אביו
ויצלח ויהי איש מצליח' אל תתחר במצליח דרכו כיר במי שמצליח
דרכו התצלח דרכו והעובר אל הקל' אם ישך מצליח דרכו והצלח

שהקורות לבית כמו הצלעות לנגוף אמר ויצק את הבית צלעות
 בארזים והצלעות צלע אל צלע רח הקורות וקראו המסר
 צולע לפי שהוסף על צדן האחד והוא צולע על ירכו' אספה
 הצולעה והשם כי אינו לצלע נכח' ובצלעי שמחו וקראו
 צמם ולי צמתך מבעד לצמתך צמה בסלס כל הגנה
 והצמה היא ציצית השער שמכונה האשה העל פנה קולץ
 לו קרין בלעו' ור' יונה מיד המסוה' ושאת צמיתתם יחוק
 עמין צמית' הם מעטין צמה והוא תאר במשקל כבד' אריר'
 וענינו ססטים ומיש ריק וכוחו' ומנהג הלסטים בארץ ישמעאל
 לגרם שער ראשם ולעשותם צמה תלויה להם אחורי הכואר'
 וגודלים השער כמו עבות' ויש אומרי' הלסטים שוכני המדברות
 חלבים עוזמים ומגדלים שער ומתכסים בשערם עך
 שתותיהם' צמא' וכל צמאן ברחובות הולכים העקצי
 נא מעט מים כי צמאתי' וי צמא שם העם למים ובה על
 דרך בעל הנא' וצמית והלכת אל הכלים' והתאר ומעקה
 צמא יחסר' רעבים גם צמאים' והשם ונתה אמות בצמא'
 לא רעב סתם ולא צמא למים' ולצמאי' ישקו' חומץ' ישבח
 מראים צמאם' מיד ר' יונה יקחו דוות צמאם' והלסקיהה בו כדוך
 ואת רעבן בתיכם קחו ולכו' ועוד אמר שגן בשרש שבר'
 ומא' וצמאון אשר אין מים' והשם עוד במשני' נקבה תרוץ'
 צמד' העמדים לבעל מעור' ענן חבור ודוק' והתאר
 אשר אין צמד סתם עמין מיד שאין חתכת בגד רבוקה עמין
 לסתמו' כי כלי חבס מטמא מתוכו לא מגבו' וקראו צמד החס'

כלה גטו
 כה

ובחמדות ובמנוחות. וכתב ר' יצחק אבן עזרא כי כח השם
(וכן כתבו אחרים ודבריהם לפני השמים שאומר לחשך כלם בנקודות
על הצדי זכרון כי האדם כמות הלך בחשך על אשר ידע וים מוחו
וכן פירש מזה תשנה בצלמות כלומר כפי היורה ותלכטו כשם
וככסף צדק בחשך. ויש מפרשי בצלמות מעטף חשך וזכרון
אותו מזה השדרש. וכן הוא מעטף חשך כמו שאמר אין חשך יום
צלמות להסתר שם. אבל להיות כזה השדרש אינו נכח מתנועת
הוא כי היה לו לומר בצלמות בפנים מרחוק עבודת והטבט שיהיה
צלמות מזה מורכבת מצל ומוחות כמו שפירש אותו הגאון ר'
סעדיה ז"ל שתי מלות צל המות והוא חשך ואפלה כמו שאמר
אחרי שיפתה במו אפלה צדע (ויבן יי אלהים את העולם
מסרס והקבוצ בלשון נקבות ויקח אחת מצלעותיו ולפי
שהצלעות שני צדדי הימין והשמאל יכנה עד כל דבר בלשון
צלע ולצלע המשכן השנית ויכונה בלשון זכר לקרשו צלע
המשכן האחד ודע שית ברוחם בצלע ההר מלעיל ומלרע
מתן הצלע התיכונה ורחב ארבע אמות צלע אל צלע שכל
כוסם מלרע באותו עטף וכן בארץ בנימין בצלע בקבר קיש
אביו וכן וצלע האלף מלרע באותו עטף ואשר הם מלעיל
סח המעל בסגול והקבוצ בלשון זכרים שני צלעים הדלת
האחד גלילים כלומר שני צדי הדלת האחת היו עגולים ותי
צידן וכן תת ושני קלעים הדלת השנית גלילים ובקבוצ
הקבוצ ייעש צלעות סביב והוא היציע שעשה סביב בית
המקדש וכבר פרשתין בשדרש יציע ובשדרש גרע ולפי

שלא תצטנן חם לתוך צונן מסריש מן החמה עם הצוננת ומן הצוננת
על החמה ולצננים בצדיכם ולצננים בעיניכם ענין קוצים ופרשן
בו משוכת קוצים הסובבת לסגור ולכלא אתכם מאין יוצא ובא ^{יהיה} אף
דרך משל כמון לשכים בעיניכם ובחסרון אות הכפל ואם מצניס קחהו
צנים פחים ובלשון נקבות ונשא אתכם בצנות ויש לפרש צנים פחים
מענין קרירות כלום הקרירות הוא בפחים בדרך עקש ונושא הצנה
הוא ללפני עורכי צנה ודומח צנה וסחרה אמתו והקבוצ ובכל עיר
ועיר צנות ורמחים הם כלי מלחמה דומים למגן טרצא בלעו וכך
בערבי א' דדקא ויש מפרש מזה ונשא אתכם בצנות והן הדוגמות
הקטנות שהן עשויות כמגן וצנה וכן פרשו רז"ל ואחריתכן בסידור דוגה
שאמר סמכות אגל המוכר את הספינה מוכר את הדוגות ואם
סמכות דארעא דישראל הוא קרי ליה דוגות כרבת ואחריתכן בסידור
דוגה וכן תי בצנות מן צנה ומגן ויסאלן יתכן עממיה עם תריסיהו
ובעתיכון ברוגית צירי יוכן ותצנח מעל החמור הסילה עצמה כללך
מעל החמור בארץ כאילו היתה נעוצה בארץ אבל ית וארכינרד
מעל החמור כתרז ותפל מעל הגמל ואתרבינת צננס צנמת
רקות מיד קטנות ורקות ונדברי רז"ל פת צנומה בקערה פת המתותה
בקערה פתיתן קטנים ויש מפרש צנומות מלשון צנמא בדברי
רז"ל שהוא הסלע והעבלים הגרלות בסלעים ויש בהם יובש עד שהם
רקות הרבה מפני שהם קשים פת צנומה פת יבשה כי תסת היבשה
יעשו ממנה פתיתן קטנים לשרותם במרחק בקערה צנע
ואת צנועים חכמה ענינו השמנים המסתתרים מרוב ענותם
בהם תמצא הספירה והמקור מן הכבוד והצנע לכת ובמשנה

על התצנח
בארץ
ענינו
ענין
ענין
ענין
ענין
ענין
ענין
ענין
ענין

שעל היד לפי שהוא מעובר בה תמיד אכערה וצמיד ושע צמידים על
דיה וכן נקרא אנהבהמות מפני הגבור ויקחו צמד בקר בשש נקודות
וצמד הצמדים את חכמים צמדים פרשנו בשרש אות שנים עשר צמדים
וצמדי אך אמר וצמדון עשדת צמדי כרם פיר' רא' אכן עזרא בעכו'
השיגם הגבול הנה הכרמים צמדים יחד ויש מפרש' כי מה שיחדש צמד
בקר והטעם הכבד מצמדת עם מתעני וכבר אחר ולשונך תצמיד מומה
ענין כלם חבור צמח צמח בו וצמחו בבן חציר טרם יצמח הצומח
כלם מן השדה צומחות אחריהן והטעם העובר מן הקטן יער צומח
עצים והשם וצמח הארמה והכבד ושערך צמח ער יצמח וקנב'
וחל שער ראשו לצמח והוא סומל עומד והעובר מן הכבד הנוסף לא
תארע ולא תצמח וקוף ודרוד תצמח סך והעובר לשלשי מ צמח
חציר לבהמה הצמחים הרים חציר והולידה והצמחה ענין כלם
ענין הגדול צמק ושדים צומקים יבשים ונגובים וברברי
חל מצמק ומה לו וכמה נקראו הענבים היבשים צמוקים ושע
צמוקים תי' ותרי' אתכלי רענבן יבישין צמד ויקח את צמות
הארז מצמדת הארז הרמה וכן עבותים היתה צמותו ולא יתנו צמותם
אלבן עבותים עננם הסעף הגבוה צמד וכשתים בשש נקודות
צמד צמדי ופשתי כצמד יהי' כמן כצמד הלבן יהי' צמות
צמתו בבזר חי והטעם בעת יזדבן צמתו נכרתו ויש מפרש' ארז
נתחברו מלשון צומת הגידן בדברי חל' והשם לצמיתות והכבד
צמתתני קנאתי ביעותיך צמתותני הצמחה כל זונה ממך ומשנאי
אצמיתם צמיתם יר' אלהינו כלם ענין כריתה ענין כצנת
שלב ביום קציר ענינו ענין קרירות ומצאנו המכל בדברי חל' בשני

מסייע ממקום למקום ומנבית אל בית כלוב' מסייע ישראל מכל מקומות
ולתום אשר נמצאו שמה והוא שאם ברכו וכן ושלחתי לו צענים וצמחיו
כלוב' השלח לו צענים ומסייעים איתו והסיעוהו ממקומו והגלוהו אך
וצמחו מהפני הכבוד הרגש צען אהל כל יצען פיר כל יעתק
והאהל פיר משרש יצע ומענינו ועם בארצוהו ול' אהל שלא יצע
ולא יורד לעולם אלא הוא מרש כל זמן צעף ותבס בצעף ותסר
בעיפה מעלה עמף שמתעטסת בו הנשים פניהם צעק
צעק לכם אל י' צעקו וי' שמוע' עלבן אתם צעקים עלי הלבנן
וצעקי' מא המעל בקמץ חטף כי אם צעק יצעק אלי והשם ויצעק
צעקה גדלה הכצעקתה הכאה אלו דאת צעקתם שמעותי והנמעל
ויצעק איש ישראל והכבד והוא מצעק אבי אבי עמנו כענין ועקה
בוץ צער ויצערו ולא יבין לבין ענינו ימעטא כמו שאמ
בהפכו יכבדו בניו ולא ידע וכן והכבודתים ולא יצערו והיה ראשיתך
מצער' הלא מצער היא כלוב' דבר מצער למצער ידשו עם קדשך
פיר לזמן מצעט ידשו נחלתם עם קדשך כי לא עמדו בה אלא זמן
מצעט ובאו אויבים ובקסן מקדשך ואל' והצער כצעירתו והצעיה
וס' היא שפחו צעדיהם לכמים השמייע צעקה צעירה והשיבותי
ידי על הצוערים תאר בסמס אובדים ואל' יצא קץ אחת מצעיה
ודגש הצדי לתמארת הקריאה כלם ענין מיעוט וז' השמייעו ועקה
צעירה שפאנהא' ואסער שהיה רעתו שכנה הגחלים בלשון צעדים
על דרך גמאי צמר עורם על עצמם ענינו רבך ונדברי
הכל מסני שהחסף צופרן כלוב' חובשן צפה צופה נסתך
צופי עורים יצף י' ענין בגוים תכפינה וכפי הוא אלי חרב צפה

המצניע מורע צנקה צנקה יצנקה צנקה פיר יהסבך הספר ויסבך
סבוב סבוב המצננת ובמ צננת פיר יצנקה והקבוצ כל שון נקבוצ
והצניפות ידוע צנקה אכל המהפכת ואכל היצוק הוא בית הסחר
יש מפרש שתי המלות האלה בכלים המהפכת הוא כלי מסגר עשוי
משני עבים ושפיים בנתים בית צנקה שיכניסו שם האסורה צוארם
ונקרא בלש כימיש ויצוק הוא כלי מסגר לידים צנקה וצנקה
בצנקה פיר מהב הידוע בדברי הלל והוא שמשפכיין בו מי הגג וכן לקבל
צנורין המשיח העגנים לצנורים בשכבה המים וית וצנקה צנור ויש
למכש כרס צנקה כי צנקה נשאר ארץ יי בנות צנקה פיר
כל אחת מהבנות גבהה עד שצנקה על החומה והבנות הן המארות ודרך
ביתה יצנקה בזעם תצנקה ארץ בצנקה בישאמן סלה והשם מטיבי
צנקה תרחיב צנקה תחת ששה צנורים ובתוספת הא את קול הצנקה
ובתוספת מים מימי מצנקה גבר כצנקה וכושים במצנקה והכבד
ותצנקה למקל בלהות ענן כלם פסינה ופסינות אצנקה וצנקה
הוא מחלי הידוע כמו שאכל ואצנקה על ורועי והקבוצ מקבלי הארץ
בוספת הפארום והצנורות וית וישירי תמלא ידמה כי הוא כלי אחר יש
שהוא עשוי מרוע ויש שהוא עשוי לרגל ואשר הוא עשוי לרגל נקרא
צנקה על התבונה משן צנקה ואותו העשוי לרוע לטי שהוא עשוי
תבונת אותו של רגל נקרא גם כן אצנקה צנקה מהר צנקה
להטתו פיר גומה והוקל ממקום למקום כלבו מהר הגומה והאסור
להטתו ממקומו ממקומו וכן את צנקה וצנקה כי כן דרך הגומה ללכת
ממקום אל מקום ומבית אל בית כמו שאכל עמיה במקום אחר
בביתה לא ישכנו רגליה וכן צנקה ברב כוחו אך הוא פועל ויסא פיר

שני האנשים ותצננו כי לא החביאה שניהם יחד במקום אחד רק זה
לבדו זה לבדו שלא ירגיש אדם עליהם ויש למרש כי מלת ותצננו שב
אל מלת את שהיא מוללת שניהם וכן וישב את משה ואת אהרן ויתבן
לפי שהיה משה עיקר אמר לשון יחיד ואהרן עמו וכן ויבא משה ואהרן
ופיר' צוטניה יבן רוח' מי שרצה לצנן האשה הרעה ולהסתירה שלא
ישמעו עבדיה הרעים כמי שירצה לצנן הרוח שלא לצנן אותו ושמן
יבדו יקראו במו שכן יבדו שיקראו ויברזו על עבדו שהוא חסד ומרד
כן האשה ירגישו בה מרחוק וקראו שכן החסד שכן יבדו לפי שהיד
הימנית מוכנת למשוך ומה שדבק בה כן השכן הוא מרדח כי יבדו
בסכו צוטניה לנקי חנם יבדו לנמשותם ואחורפי צוטניה לנקי חנם
ויבדו לנמשותם פעלים עומדים וכן יגדו יבדו כלומר יתרו ויבדו
עצמם במקום צמן וכן עיניו לחלבה יבדו וחללו את צמנו פעלים
ופיר' הדבר הנסתר והמוכנע או יהיה שם יבדו תמוכא בפעם הטוב
הצמן אבנך לתתו לאשר ישר בעיניך ולפיכך קראו טוב העולם צמן
כי לא תשיגהו יד האדם לרצונו כי אם ברצון הבורא והנה הטוב לעינו
וצמנו במו כאלו הוא צמן ויתעצו על צמוצך פיר' על ישראל שהם
צמוצים וסתורים תחת בנסך' והנפעל לא נכסן עולם מנגד עיני
ומספר שנים נצננו לעריץ והפעל הכבד' מי יתן בשאול תצמינו
ולא יבנה עוד הצמינו ורגע הצדי לתמורת' כרגע מקרש יי' והעם
כבנו מצמוצו כלם ענין הסתר והכנע' אומר לצמן תני' ובאכשבה
שלא בסמיכות' ואל המוכים אשר מצמן' צמנה ועבה ידוע והוא
הפאה השמאלית וקראת כן לפי שהיישוב בה בקצה האחרון מעט כאלו
היה מקום צמן ואינו נראה לבני אדם או נקרא כן לפי שמהלך השמש

הצפית והיה צפית האר לכוסה והתיו תמורתה הא למד הסעל או תהיה
התיו נוספת בסלם דפית מן דליותיו וזית מן פוזות מנבח ובכרא רבה
צפה הצפית סוד מנרתא אית אתרא וקריין מנרתא צפיתא והשקית
ארץ צפתך מדמך עטנו ארץ השקטך והבטתך כלנו אמילן
המקומות הגבוהים אשקה מדמך וכבר כתבתיהן מיד אחר בעדש
צוף והסעל הכבר בצפיתנו צפינו בקר אערך סך ואנפה ואני
ביי אצפה צפה אלודך עמדי וצמי ובוה תבני הוא קרוב לענין
תוחלתכי המוחלט לאחר מביטלן והשם ויקרא אריה על מזכפה
ומא צפיה מן בצפיתנו צפינו ונקרא המקום הגבוה מצפה לפי
שאדם צופה ממונו למרחוק לפני יי במצפה כלם ענין הכטה
ושא וצפה ראשיהם וצפית אותם וייך את הבית מצפה על חרש
והשם צפוי למנבח ויתכן להיות מזה השרש והענין והצפת אשר על
ראשו אמות חמש ונקראת הכותרת כן לפי שהיתה צפוי לעמוד
והתיו בצפת במקום מים למד הסעל כתיו שקת או תהיה התיו בשנת
נוספת כתיו גברת רבלת ולמד הפעל נפלה והנני עתיד לכתב צפת
שרש בסני ענמו כי כן כתבו ר יונה ואמ' בשם הגאון ר סעדיה כי באור
המלה עננת צפח צפחת המים ומעט עמך בצפחת
כמו צלוחית כצפוחית ברבש ופיר ריקין אומין אותן בשכר
וטובלין אותן ברבש ותת' באסקריטאן ברבש ופיר הגאון צפוחית
מן צפחת המים כי עושין מהן ברמות כלים וצפוחים רבים וכן תרג
צפתרות הזהב אסקריטאן ודהב' והן לעזן כלים צפן צופניה
צפן רוח רודי צפנתי סך אשר צפנת ליראוך ואלה צפנת בלכבך
לכם צפנת משכמי יצכן לישרים תושיה ומצותי תנעם אתך את

בלבד עשהו עיר וכוונתם את המדינים כי עירי הם ^{לכם}
וכתוב את עיריך ואפשר להיות מטה השרש והענין והיה לא יצר את
אסרם וכבר כתבנו בשרש יצר ותהינה עיריות לעיר לגלות ערותה
והשם מע המימד בן המצרים ומצרי שאול מצאוני ור יהודה שם ענין אחד
וכתובה ערותה לעיר לגלות ערותה וכבר בארנו ענין ערותה בשרש יצר
וכתב ר יהודה בעקר זה והצר לך והערותי לאדם וכבר כתבנו בשרש
יצר וכן כתבנו שם צר ואויב צרה כמבכירה בשש ערות יצר וכוונת
להם וכן צר לי מאד ויתכן להיות שרש כלם צר ועל מי צר מים
בשמה צר מים בענין צרר אכן במרגמה והכבר מבוקשים ^{מצוררים}
והשם צרר הכסף משתכר אם צרר נקוב איש צרר כספו בשקן
צרות כספיהם צרר המור דודי לי ענינם ענין קשירה ואפשר להיות
מעיקר זה וצמנין זה צר תעודה וכבר כתבנו בשרש צרר וכשרש
צור והענין שיהיה מע הענין ותהינה צרות ער יוס מוצק כלומר
כאלו היו קשורות שלא הותר להשא לאיש ולא יבול צרר ארצה אשר
לא ימנע שם גם צרר פיר אכן והוא כמו צור וצר וצור בענין אחד
צרב וצרבנו בה כל פנים ועל שפתו כאש צרבת תאר על משקל
תהי אונך קשבת אלא שצרבתי קמץ ממני ההספק ועטנו כמו אש
בוערת כי צרבת המכוה היא ועטנה ענין שריסה צרה
וסג ורש ושמן וצרי בחכם מעט צרי הצרי יחן בגלעד עלי גלעד
וקחי צרי בקמץ חסא ובשבת לבדו וצרי ולט והוא נטף שתוכידו
הכתו בסמוני הקטרת וכן בודרי ראל רכן שמעני בן גמלא אומ ^{הצרי}
אינו אלא שרף הנוסף מעצו הקטף שדושמין בעץ ויובא ממנו ^{הצרי}
והוא בסמנין ערר מר צורח והכבר ירע אף יצריח עטנם

אינו על פני אלו כי אם על הטאה הדחמית וכאלו אותו הרוח צמח מהשמש
צמח מעדש נחש יבא צמח בסמוך וכצמח יפריש נחשים
צמחונים פיה נחשים וצמחונים או יהיה צמחונים תאר לנחשים והוא
שהיה הצמחוני הנחש הקשה והעני צמחוני בקר פיר יבואתם וכן צמח
הוא הצמחונים והצמחוני ואם בו התת בניא ובעני צמח
ישוב ויפיר ענינו ישכים בבקר תרג בקר צמחא וכן באה הצמחה
כלומר הגורה הבאה ענין בבקר וכן יש מפרש יפיר הצמחה ענין
סבוב ותר הצמחה מלכותא ולצמחת תמורה המצמחת שסובבין על
הראש ובמשנה הקוטה משיעשה בה שתי צמידות סרחב שמה והערך
משיעשה בה צמידה אחת סוף הסבוב שמושיץ לקוטה סביבותיה כל
צמור טהורה כל צמור כל כנף שתי צמחים חיות טהורות ובכשן זמר
כצמור בודד על ג' אשר עם צמרים יקננו צמור עם כולם לכל עוף
ועם מרט גם צמור מביאה בית ודרור קן טה כי אחר שהאחרון פרט
הראשון גם כן פרט והוא עוף טהור והוא רוב המין לפיכך כלל עוף בזה
השם והצמיד השעיר וצמור העצים צמיד חמאת שנים עשר ידוע
ותרג שעיר צמידא ומה שאכל הצמיד השעיר כלל לבאר כמין נגבה
תימנה קחמה מזוחה כי הלשון האחרון מבואר מן הראשון ולשון
צמיד אינו מורגל בלשוננו כי אם שעיר וצמיד הוא לשון ארמית
ועשתה את צמרה ידוע ולפי שחותר אדם בצמרון קרא לט
ברגל החותר צמור ולפיכך אמר בצמור שצמד כי שצמד הוא הברגל
החזק וכן במדרש נטל צמור של בהם צפת והצפת אשר על
ראשו חמאת חמש בשש נקוד עטונו מותרת וכן הוא במקומו במכבים
וכבר פרשתיו בעדש צמה צמד וברגל בצקלוננו תי

ומירובין

וצמחוני

צפח צניק בנדבת אחת כמו בלוחית כתר גומן צעצע
כרובים שנים מעשה צעצועים כמו באבאים כלום מעשה נערים
כמו שמרשו הכל כרוב כרביא ועוד אה תניא אנקלוס הגר אה/ כרובים
מעשה צעצועים היו מצודרין סניהם כתלמיד הנכסא לסני רבו ואה
מצודרין לפי שכתו וסניהם איש אל אחיו וכתו אחר אה/ וסניהם לבית
ויש מפרשי מעשה כרוב היו עושים הנקראים בלשון ערבי צועה כרוב
צפצפה וסובה סה ומצפצפה המצפצפים והמהגים אמרתך ^{תצפצפה}
כסוס עגור כן אצפצפה פי' כסוס כעגור ועטף הצפצוף בעטף הדבור בארם
ועטף אמרתך תצפצפה בעטף תשח אמרתך ועטף הצפצפה שמן מין
ממדי הערבה ובערבי צפצפה והיא המחזקה כל שאמר הכל ערבי נחל
פרט לצפצפה הגדולה בין ההרים והם פרטו המסוק כן קח על מים רבים
צפצפה שמן אבי עשיתי אותם כערבה הגדלה על מים רבים והם
שמן עצמים כצפצפה הגדלה בין ההרים ופארביהם מיר שמן עם
עצמו וית צפצפה שמן גסן נבוא שיה רל אצל שנקחו ורע ורעו
שמן כגסן נטאנה כלום כיצמחה גדולה צרפת ער צרפת
אומ כי היא הארץ הנקראת צרפת פרח צפצפה אצל קום כל צרפתה
אשר לצידון הוא עם עיר בארץ צירט ובן חמש אותיות
צפרדע ותעל הצפרדע ויעלן הצפרדעים ושרף היאור
צפרדעים ידוע ויתבן להיות ותעל הצפרדע עם כלל המין וכל
שיאמר על אחת מהן וכך אה וצפרדע ותשחיתם לא אמר על
צפרדע אחת אה על כלל המין וכך ותהי הכנס

ונתחיל אות הקוף בעה קא ואת הקאת וירשנה

הגבהת הקול בועקה וק' בעטען זה נקרא השפץ הגבוה ויבאו אל צדו סלע
בית אל ושימו על הצד ויביתו גליהם את הצד באש והקבוץ
ובסמנים ובצדדים ובזרות ואחזק מיד כי ספיכך נקרא המגדל צדו
לפי שהצופה העומד עם צדו הוועק צדו ואנחנו נכרות ענין
מן המבט כל צדך הלשון הזה ידוע בלשון ראל באמרם את שהמטה
צדך בהקפאדץ והתאר צדך לבחיות וזולתם רבים והמעל הקל ממנו
אנ' במשנה לקח כבוד למשתה בנו או לתל ולא צדך לו מותר למכור
וכן שמשו בו בבטן צמט ובבטן הסעים ובבטן התפעט צדו
איש צדו הקב' זב ומצדו והנה הוא מצודע במצחו מצדעת בשל
והעם גנע צדעת ידוע ושכחתי את הצדעה אמרו שהוא מין שרץ
השק והיתה מכה אותם בעיניהם ומט' ילה בהם ארס והם מתים
ורא את שורא מיד מעטן צדעת צדך לשוא צדך צדך
צדך הוא מקוד' או יהיה תאר לצדך צדעתך ולא ככסף צדעתו
בל תמצא אמרת יי' צדעה אמרת יי' צדעתו ואצדך כבד סיגן
ואצדענו לך עם ותענהו לצדך הנני צדעם ובחצתים כסף צדך
צדעה אמרתך מאד צדעה כלותי הכל עטן ההתוך והזקוק ושם
שמת יבין בו מצדך לכסף וההתפעט יתלבנו ויבדו רבים
ואשר הם בני ארבע אותיות צדע
כננים ובכנעם דגים ראשו כתכנום בשרש עלם
ידע העלכם תרגם אנק סקאה והוא מין ארבה וכן בדברי ראל
ומעלה סקאץ צדע צנתרות הזהב מיד לינה שדביט הזהב
ויתר ככן להיות טע כלים כמין צנורות כמין שאב' המדיקים מעליהם
הזהב וכן תי' אסקדיסאן רדהב והוא עם שני סלים שכתבנו בשרש

קבת בשקל שקת קבל וקבל היהודים וקבלו היהודים וקבלם
דוד שמע עבה וקבל מוסר והחמיש מקבילות הלולאות כלם ענין -
קבלה שהוא כענין לקיחה ופרשו מזה ומחי קבלו פיר כלי שהוא מזה
כנגד החומה ותר נגד קבל וכן טעם מקבילות הלולאות שתהיה לכל
אחת נגד חברתה בשוה וענין קבלה אחד וכן ויכהו קבל עם נגד העם
והוא שתי מלות וכבר פרשנו ומחי קבלו בשרש מוח פיר אחד יותר
טוב וקרב מזה אנכי קבע וקבע את קובעיהם נפש היקבע
אדם אלהים כי אתם קובעים אותי ואמרתם במה קבענוך ענינם
גולסקיחה בהכרח וענין קובע נחשת על ראשן מלעיל ומלרע
צנה ונין וקובע ישונו עליו סביב ומסדת עליו לית כותיה ולפי
שנמצא במקצת ספרים וענין קובע נחשת על ראשן בכף והוא בקוף
ברוב ומסדה מעודה עליו ולפי שפלא ישנה אדם בו אכתב הנה
המסדה אשר עליו לית בקוף צנה ונין וקובע ותרויהו מלפניו ושאר
קריה קובע מולם בכף ברמז אלף תרין בקוף והוא כלי מנין על הראש
את קבעת מוס התרעפה ענינו שמורים מוצדדיש בלענין וית
פילי כסא דלונטא ותרגם בספס ארורים בפילי גבריא קבץ
ויקבץ את כל אכל ויקבצו את כל אכל וקובץ על יד ידבה וכל נערי
קבוצים שם על המיסאכה שלח קבוצ את כל ישראל קבצו וקנים
בחרק לקבצי ממלכות בקמץ חטף והשם קבוצת כסף ונחשת
והנפעל אך שם קבצו ריות כל זאת קוד יקבצו נך והכבוד כלמנים
קבצו מארור וקבצתים מירכתי ארץ ותקבצי את מי הברכה
לחונן דלים יקבצנו לבן אשר ולבן נפתלי יקבצנו גם והשם בועקן
יבוע קבוצת קבוצ קהלך ושלא נזכר פוטעלו כי מאתני חנה

קצת וקפוד כן הביא ר' יונה זה שרש והביא הקאה בהא' ואמ' ופבר
המדין ההא בתיו ואמ' הקאת' והנה קאה בהא לא נמצא ולמה היה
כי עקר הקאת בהא והתיו תמורה מי הביאו בערה הזאת וכן הפייט
לבוס מדבר וקאות דעתו כדעת ר' יונה והנכח כי קאת התיו שרשית
והוא בשקל דבר' ובסגוק רמיתו לקאת מדבר' ובתלמוד אמ' רב
יהודה קאת זה הקיק' ובמשנה ולא בשני קיק' ובגמ' באע' מאי שמי
קיק אמ' שמיא עוף אחד יש בכרבי היס קיק שמי קאה
כאשר קאה את תמי' במשקל עשה צנה קנה וכנה הארץ כלשון
זכה וכן ולא נשא אתם הארץ' ובתמורת האלף ביו' שתו ושכרו
וקיו' ענין הקי' ידוע' ועוד נכתבו בשרש קי' קב חובע
הקב רביזנס' מדה שהיא ששית הסאה' ונתן ששרש המלה קבב
כי בהדגש יקבץ קבים' קבב וקבתו לי משם' מה אקב לא קבאל
וקבנו לי משם' עננס ענין קבלה' ויבא אחר איש ישרא' א הקבה
כמו אל האהל' וברכות' אל האשה אל קבתה או יהיה אל קובתה
מענין הזרוע והלחיים והקבה כתרג' במעשה' עננס הכרס שבמעי
הבהמה שבו קבוץ חלב היונק וקרוש בו' ועוד באשה על דרך השאלה
או הוא גם כן במעי האדם' והל' סוד קבתה מקום הערוה באשה' וק'ה
אין לגזור על שרשו' ור' יונה כתבו בשרש קבה' בפסל חמה' וכתבנו
הטוב והישר בחמה ששרשו יחס זקבה למה שנהגו לקרות במשע
בסמיכות המלה קבת הנכרי' הקוף בצרי' וכן אמ' בסמיכות הכנוי'
כשרה שיעקה כן קטמאה קבתה אסורה' ידמה ששרשו קוב'
גם כן ואת האשה אל קבתה' משקל אחר מנחי העין' והנפרד קבה
ובהתחברו בא בקמץ תמורת החלם' או הוא מנחי הטבד' והנפרד

קרה כי אש קדחה באפי פעל עומד והיבא כי אש
קדחתם באפי הן כלכם קדחי אשי בקדוח אש המוסים ענין בשורה
ושריפה וזנה באפי את השחמת ואת הקדחת והוא החופי השורה
מרב החמימות והוא שקראו לו אש של עזמות לאבני אקדח
היא אבן מהאבנים היקרות ואולי נקראת כי מראיתה כמראה
אש קדם מימי קדם קדמתה ומראש הררי קדם בשש נקוד
והקבץ כמנו קדמים והסמך מראש מקדמי קדם ומא
משל הקדמוני והוא תאר בימים הקדמונים ובשנים קדמונות
וקדמוניות אלה תבוננו ומא השם שקדמות שבת יבש מימי קדם
קדמתה והיא כנוי למפיק והוא במפיק תשכנה לקדמת תשובת
לקדמותכן והקבץ והושבת אתכם לקדמותיכם ומא נחל
קדמים והפעל הכבד מהם על כן קדמת לברוח תרשישה קדמו
שרים אחר נוגעם חסר ואו החבור ומשפט ואחר נוגעם כמו
שמש ירח ראובן שמעון קדמוני ימי עני מרוע קדמוני ברכים
במה אקדם יי על אשר לא קדמו אתכם כי תקדמונו ברכות
טוב פיר בברכות טוב כי הוא פעל עומד קדמה פניו הכריעהו
וכבר אחר מי הקדמוני ואשם לא תגוש ותקדים בעריו הרעה
כלם ענין הקדמה וידוע הוא ור ינה חלקם לשני ענינים ואין צורך
כי קדמה פניו הכריעהו הזרע פננו בקצת וחזק והכריעהו
וכן כי תקדמונו ברכות טוב במה אקדם יי והדומים להם וההומנה
היא ההקדמה וכן נקרא פאת המזרח קדם כמו שנקרא כנגדו
פאת מערב אחר ואחרת גן בערן מקום מקום פני ערן וקדם
אהלך קדמה מזרחה ככל לבאר כי אתר מכואר וידוע לשון

קבצה' החרק תחת השורק' וכמה ופתחו שערך תמיד' כן כתבו יונה
 ונכח הוא שיהיה קבצה מן הפכד' ופיר' כי מאתג' זונה קבצה שומרון
 מה שהיה להוצר' אתג' זונה ישונו' וכן ופתחו' הוא מן הכבד' והורק'
 מעט עומד כאינו' אלו ונסתחו שערך' והתמעט כי התקבצו כפ'
 בעל שכם' ויתקבצו יחרי' ענין הקבוץ כענין אסופה' אך יש המוש
 ביניהם כמו שכתב' אאל' בחבור הקסט' כי לשון הקבוץ' לא יאמר
 כי הם על הממוזר' ולשון אסופה' יאמר על שאינו ממוזר' כמו אסוף
 ידך' ולא יאמר קבוץ ידך' וכן יאסוף רגליו' ולשון מאסף' ולא יאמר
 מקבץ' קבר' ויחרי' כן קבר אברהם' שמה קברו' ושמה
 קברתו' אחרי קברו' ויקבר אתו' קבר מתק' והשם בקבר' איש
 האספים' בשם נקוד' הכפלו' אין קברים' ובקבוץ הנקבות' והורק'
 לקבורות' וכן סביבותיו קבורותיו' סביבותיו קבורותיה' ומא' גם
 קבורה לא הינה לו' ערבי הקבורה' והן התבר' כן' מוכנה על קבורה
 היא מוכנת קברת רחל' ויהי קהלה סביבות קבורתה' והנמעט תקנו
 בשיבה טובה' והכבד' ואין מקבר' ומכרים מקברים' ושלא נזכר
 מעטו' שמה קבר אברהם' קדר' ויקד דוד אפים' וקדר' וישתחו'
 ענינם הכנעת הקדקד' ושחותו' כי קדקד' משרש קוד' לא שנהמלה
 בו הכא' וטאק' ורע' אף קדקד' וקדקד' נזיר אחיו' ועל קדקדו'
 חמוסו ירד' קדקד' שער' כי בקדקד' יחלק שער הראש' חזיו' לומר
 וחזיו' לשמחה' ועד קדקוד' ועוד נכתבנו עם בני ארבע אותיות
 קדה חמש מאות' תרג' אנקל' וקביעתה' וכן נזכרה בדברי
 אל מר' וקביעה' וכן נקראת בלשון ערבי' ובלשון יון' קביעה'
 ועוד נכתבנו בשער' ור' סעדיה אל כתב כי הוא הקושט'

לכהנים תורת טמאות אולי שכחו אותה בגלות ושאל ליהו' יש
איש בשר קדש בכנף בגדו שהוא טמא שנגע בשרץ ונשא בשר
קדש בכנף בגדו הנה הכנף ראשן לטומאה ובשר קדש שני ונגע
בכנסו אל הלחם או אל הנזיר או אל העבט ונגעו אמן אל המאכל
היקדש פיר היטמא המאכל שהוא רביעי לטומאה כי השרץ הוא
אב הטומאה והכנף ראשן לטומאה ובשר קדש שני והלחם והמזקק
והמזקק שנגעו בשר הם שלישי והמאכל שנגע באמן רביעי
ועל המאכל שאכל שהוא רביעי אם הוא טמא ואמרו לא והראיה
כי על המאכל לבדו שאכל שהרי אם היקדש ולא אם היקדש
ויש מזהל שאמרו כי טעו הכהנים בזו התשובה כי הרביעי הוא ^{בקודש}
אבל על השאלה האחרת ששאלם אם נגע טמא נפש בכס אלה
השיבוהו כראוי פיר אם תהיה הכנף טמאה טומאת נפש שצריכה
שהכנף אב הטומאה והבשר ראשן והלחם והנזיר והמזקק שני
והמאכל שלישי ויענו הכהנים ואמרו יטמא ושלישי בקדש
היו יודעים כי הוא טמא אבל רביעי בקדש לא היו יודעים אם הוא
טמא ובוה טעו לסיכך השיבם הנביא ואשר יקרובו עם טמא
הוא ויש מזהל שאמרו כי לא טעו באחת מהם יש מהם מי שאוב כי
חמישי בקדש שאם מהם בראשונה וכראוי השיבוהו ויש מהם
שאמרו כי רביעי בקדש שאכלם וכראוי השיבוהו ומה שהשיב להם
ואשר יקרובו עם טמא הוא אע"פ ששדר הם יודעים הלכות טומאה
וטארה כל אשר יקרובו למע כאיסור הוא טמא האיסור והם מתעבלי
בבנת הבית ונתן הפרשה מוכיח זה הטעם שלא טעו שלא הוכיחם
אבל על ענת הבית בכס הפרשה כל אשר יגע בבשרה יקדש פיר

קודם שגורו

מזרח מלשון קרם וכן גגבה תימנה הצמיד השעיר קדמת השור
אל הגמלה הקדמונה המזרחית וכן נקרא רוח סאת המזרח קרם
ורוח הקרם יסע קרם בשמים (מה שאמר ועתה כענין תימך יתכן)
שהיתה רוח מזרחית רחבית וכן נקרא הים המזרחי את סניו אל
הים הקדמוני וסופו אל הים האחרון קדר וקדר עמיהם הים וקדרו
השמים שמש רוח קדרו קדר הלבותי סלא חסיה קדרתי עמה החזיק
ושעריה אמסלו קדרו בארץ באבל אסקוד שחורתי וקדרים עגבו
ישע הקדרים בענין קדרו פנחלים הקדרים מהתחלת וכן הקדר
שידבו המים ויספדו שסופו בארץ במים ויהשכו המים עד שהשלו
כשיסל בהם מתכסה בהם מרב השכותם ואעמל לעתים אותם
נצמתים אעם שהיו רבים וכנזבה תוחלת הולכי דרכים בהם
נכזבה תוחלת בחברי אכלו ומשם אלביש שמים קדרות וביא
כי הלכנו קדרותית והפעם הכבד והקדרה עמנו לכנען וזה הפסוק
והשמים התקדרו עבים ורוח הכס ענן החשכה ומה שיש מונע
בענין שמלות שהוא גם כן חשכה וכלם ענין אחר ומה קדמו
שמוכסלן בהבשר קדרה לפי שהיא שחורה ומה שמתחלת האש
קדש וקדש הוא ובגדיו כי קדשו אל תגשבי כי קדשת
מיד קדשתי מנך ואף כי היום יקדש בכפי מן תקדש המלאכה
מיד מן תאסר בהטאה בקדש וכן אמרו הלל מנען לכלאי הנדה
שאסורין בהנאה כאמרו כאת איש כי יקדש את ביתו קדש ונתן
לחם מן תקדש המלאכה מה לבטל אסור בהנאה את כאת אסור
בהנאה וכן אל כל מאכל היקדש מיד היטמא כלום שיאסר
מסע סוכות בקדש שהוא אסור ומיד המסוק ששאל חגי

לשוב ולאחר לרע פי שבטא וסייעתו השלימו עם מוסר אשור
וחזקיה וסייעתו מא השלימו והוא שאמרם תאמרו קשר לכנאש
ואמר העם הזה קשר ובראה כי מקסת העם היו קשרים ומורדים
לתהעיר ביד מלך אשור ואמ לחזקיהו ולסייעתו כי יהיה שם הקבה
למקדש להשגב בו ולבית הקשרים יהיה לבתן יגן ולצור מכשול ויש
למרש עוד למקדש להזמנה כלוא להצמנת מודענות כלוא למכשול
יהיה לפניהם כמ שאמר ונתתי מכשול לפניו ויהיה מיד לשני בתי שר
פקח בן רמליהו ועכנא וסייעתו כי שניהם היו רוצים במסלת מסכות
בית דוד ויהיה מיד ליושב ירושלים בעבור יושב ירושלים הוא חזקיהו וסייעתו
ואהי להם למקדש מעט על דרך מגדל עז שם יי כלוא שיהם
בו מעט בעודם בגלות ונחלו מקדשיהם כמו מקדשיהם אם שהיא משקל
אחר האחר ממנו מקדש בשקל למתעבגוי והתאר קדוש הוא קדשים
יהי למלהים והנפעל וקדש בכבודי וקדשת בתוך בני ישראל
בקרבי אקדש וההתפעל והתגדלתי והתקדשתי לא התקדשתי למדי
והיא מתקדשת מטומאתה המתקדשים והמטהרים והפעל הכבוד
ויקדש אותו קדש לי כל בכור ולא יקדשו את העם בבגדיהם ויהי
שלא יקדשו אותם העם במגעם בהם בבגדי כהונה כי אם יענו העם
בבגדיהם ידמה כי העם קדשים כמוהם וכן תי ולא יתעבון עם עמא
וכבר אחר אשר הקדיש הקדשת אתם לי הזכר הקדיש כי אעפ
שקדושתו מרחם צדק לוב הדי הוא לבכורה קדוש לא יקדיש איש מיד לא
יקדישו לקרבן אחר והקדישו את קדוש יעקב מיר יתנו לו הקדושה
בתחלתם ושא קדשו עליה במחמה קדשו עברה ויקדשו את קדש
ויקדש את ישי ואת בניו וזכר אחר הקדיש קדוהו והקדישם למס

כל דבר אוכל ענינו בבשר החטאת ובלבד ממנה יקדש כלומר יהיה
קדש כמנה שאם פסולה היא החטאת כגון טגול או פסול אחר ופסול
הנוגע בה ואם כשרה היא יאכל הנוגע בה כחמור שבה כלומר אם
יגע בשר שלמים שנשחטא מאתמוול בחטאת שנשחטה היום נאכל
אותו בשר שלמים בו ביום בטבר כדן שלמים הנאכלים לשני ימים
ולילה אחד כבשר חטאת כי החטאת נאכלת ליום ולילה הנה לפי
שהחמורא עכשוו בבשר שלמים נאכלת כדן בשר שלמים
ואם החמורא בבשר חטאת כגון שנשחטן היום החטאת והשלמים
ונגע בשר השלמים בבשר החטאת נאכל כדן חטאת היום והלילה
בלבד אבל לא לחמור כשאר בשר שלמים וזהו פיר יאכל כחמור
שבה כל הנוגע במגבח יקדש אם קרבן פסול שעלה עליו קדשו
המגבח להכשירו וכיון שעלה לא ירד והוא שיהיה ראוי למגבח
אלא שנפסל באחד מהדברים המוסלני הקרבן וכן כל הנוגע בהם
יקדש שנבלי שרת משנכנס לתוכו קדש קדשת הגוף מיפסל
באחד מהדברים הנפסלים הדברים שיש להם קדושת הגוף ואינו
נפדה לכאת לחונן והשם קדש הוא והקבוצ כלל הקדשים
אשר יקדשו ואיש את קדשיו לו והיו ובכל חטף כצאן קדש
קדשי ביות ומה את מקדשו ממנו ובית הקדש נקרא מקדש
ועשו לי מקדש ומקדשי תדאן והקבוצ והטף אל מקדש
חללת מקדשך וכן ארמון המזבך לפי שהוא כמקדש שלא יכנס
בו אלא הידועים נקרא כן כי מקדש מזבך הוא ובא אל מקדשו
להתקבל ולא יוכל ויש ממש מזה והיה למקדש כלומר מקום
מזבך אדם להשגב בו ולזה הסיר יהיה מיר לעני בתי ישראל

אקוה שאכל ביתי ויקן לעשות ענבים יקן לאור כלם ענני הסבר והתחלה
 וצא ונקוו אכיה כל הגוים יקוו המים והשם מקוה מים וכלש מקבה
 ומקוה עשיתם בני החזקותים עננים ענני קברך וענני שלשי קן המדה
 וקן שלשים אמה יסוב אותו קוקן ומבוסה מעט אחר מעט יבוססו
 כמו שהבועה נוטה הקן מעט אחר מעט וצא את תקות חוט השני
 ונספק אל חוט כמו ארמת עמר וית תורה רחוטא והוריתא ותת צפה
 למי סביב תורה מקא לפומיה אם כן רעת המתתם בתקות חוט השני
 שפת בגר אחים ויתכך להיות מזה ויכלו באם תקוה למי שהמשיח
 ימיו כלמי האורג שבו חוט הערב ומזה הענני ומקוה סוחר המולך
 יקחו מקוה במחיר כלבו שהיו סוחר המולך מוציאים הסוסים ^{למוצרים}
 והיו לוקחים בירושלם במחיר הסוסים מקוה שהיו מוליכים למוצרים
 ובדברי הימי מקוה יקחו במחיר כתי באסף ויתכך כי המקוה היו ^{מוציאים}
 ממוצרים כמו הסוסים כי כן מצאנו כי כן מטאכת הסוסים ועבודתו
 היא במוצרים יותר משאר הארצות וכאז/ ובושן עובדי פשתים שר
 וכך שש ברקמה ממוצרים ופיר יקחו מקוה במחיר למי שהסוסים
 לא היו מוציאים ~~שם~~ אבל המקוה היו מוציאים במחיר כי
 פרעה נתן לעבדה מוציא הסוסים שיובל להוציא הוא סוסים בכל
 רצונו וכל מי שיצא סוסים ממלכי הארץ גם כן ממוצרים ^{שיצאו}
 על ידי עבמה וכן יתנו מה שהיו נותנים למולך מוצרים בהוצאת
 הסוסים ואז הכתו כי סוחר המולך עבמה היו מוציאים סוסים ^{למוצרים}
 לירושלם בלא מחיר אבל המקוה מטאכת הסוסים שהיו מוציאים
 ממוצרים היו מוציאים במחיר ואחר כן אמר כמה היו נותנים בהוצאת

ליום הדינה וההתפעל כליל התקדש חג התקדש וביאתם אתי בזבח
 והשליחה למקדש ענינם וכל הדומה להם ענין הזמנה ונכח הוא להיות
 כליל התקדש חג מה ענין הראשון כלומר חלופה הוא שימות בו חיל סגור
 יהיה לכם שמחה מליטה שמאד ישיג ברחמי והוא ליל הססח וגם קדש
 היה בארץ וחיתם בקדשים ויעבד את הקדשים לא תהיה קדשה
 יש ולא יהיה קדש כלם ענינם שהם מזמנים למשכב קהה
 תקדינה שניו והפעל הכבד אם קהה הברזל ענינם חלש הכריתה
 בשנים או בברזל קהה נקהטו החורים הנקבלים עליו וקח
 העם על אהרן והי בהקבל העדה וקחם העם על ידמיהו והשם לעדה
 והקבל רב הקבל חקה אחת לכם הוא הא קרייה כהן האמור בית
 יעקב הרוב אתם ראוי רב יי ולא זאת עליהם קהלה גדלה קהלת
 יעקב והכבד זאת כל העדה הקהילן הקבל את העם ובקרהים את
 הקבל והשם במקהלים אברך יי ובקבוץ הנקבות במקהלות
 אלהים קוא כאשר קהה בשקל הנני אחריכם באה או יהיה
 מנחי הלכוד ומשקלו עשה בנה והכבד ולא תקיא הארץ אתכם
 ויקא את ינה ידוע והקאות והשם קיא צואה פיר קיא וצואה
 שכור בקיאן וספק מוא בקיאן והורכבה זאת המטה עם מלת קלון
 וקיקלון על כבוד ובצרי ככלב שכ על קחון ענין ההקאה ידוע
 קוב הארוע והלחיים והקבה ואת האשה אל קבתה וזכרון
 בערש קבב ובארנו ענינם שם קוה וקוי יי המה ידשו ארץ
 אשר לא יבושו קווי ופתמותהו ביוק וקוי יי חליטן מות ידוע הרבים
 חסרה מהמכתב ונשאה במכסא והשם מקוה ישראל יי וצוא
 באפס תקוה ותקנתני בני ישועה והכבד קוונתי ויקוונתי נפש אם

הדבור ויש בלא דבור קולה כנחש ילך פיר קול צעקתה ילך כי בחיל
יבאו אליה ובקרה זמנות להשיחיתה ואם כנחש כמו קול כנחש שהולך
למרחוק ומבאנו הלכה בקול קול יי' אהים מתהלך בגן וית נקודש ויהי
כחזון זולתן קום וקום שאן בעמך נכתבה בו האלף טוה
עץ הסעל ולא קום נביא עוד בישראל עתה אקום ויקם שדה עפרת
קום התהלך בארץ ולא תוסף קום יקום אבי ויאכל קום טו שבר
ויקם העם כל היום ההוא ובס' הל' כי קמו בי עירי שקר בת נאמה
באמה ויקם בי כחשי ולא קמה עוד רוח ועיצו קמה כי קמו
עיצו ומשבו ואם לשון קמה בעני' כי כאשר תכהינה עיני האדם
לעם הזון יתקנסו יתרי העני ותקום העני ותכנס לבד עמה ויש
מפרשי לפי ענינו עני כליו עינים וית כלו עיניהם קמו עיניהן
וכן תרז ועיצו קמה כי קמו עיצו קמה עיניהם כל הקמים
עלך שאן קמך ואם יושבי לב קמי' פרשו בו כשרים באת לש' כאלו
אבי ואם יושבי ארץ כשרים וכן פסלך ששך מלך בבל באת לש'
ותכך לפרש שיהיה ארץ כשרים חסר כאלו אם יושבי ארץ כשרים
ופסלך הכתוב על המבין לפי שזכר בבל וכן מנהג חפתי בחרס מקומות
ויהיה לב קמי' כמו שזכרו לב אויבי' כמו תהרס קמי' לשמרה בקמיהם
והדומים להם וקראו האויבים קמים לבי שקמים על שבנגדם לרעה
ויהיה תכונת המסוק כן ואם לב קמי' יושבי ארץ כשרים וית הכסוק
כן כדק אמר יי' עבדות הוא אבא כרתי על בבל ועל ארע כשדא
עממתי דרס לבהן ושסירתי בקומה דוהתי מחבלא וליא ומסר מלך
ישראל הקומים עלי בסלס סאבים בושים והעם ורמי' הקומה גדועים
וכמוהו ואכרת קומת ארדיו רל' הגבוהים שבארצו כמו שאם

הסוסים מלכי הארץ מרכבה בשש מאות כסף וכן מלכי החתים
ומלכי אדם וכל מי שהיה צריך להוציא סוסים ממצרים בידם
כלום על ידי סוחר המוסר שלמה היו מוציאים ובהם היו נותנים
מחיר ההוצאה כי פרעה נתן אותם המוציא לשלמה ונתן להיות
מזה הענין אם אקוה שאוכל ביתי כמו אם אבנה שאוכל ביתי לפי
שהבניתי יעשה בנאות הקו וכן קו לקו בנין אחר בנין כלומר יצא להם
הנביאים מצוה אחר מצוה ויבנו להם בנין אחר בנין כי המצוות
כמו בנין ומה נקרא העשה יסוד וכן בכל הארץ יבא קום רב
בנינים קום ארבעים שנה אקוט בדור בשדק ובהלם
אשר יקוט כסלו והתעטעל ראיתי בגדים ואתקוטטה ונתקוטמך
אתקוטט והנכעל וקטאתם בסעכס והביא ר יהודה וקוטא בסעכס
בנין הנכעל מנחי העין דומה שמצא בספר רפה ור יונה כתב שמצא
דגש וכן מצאנו בספרים מדויקים ובמסורת עליו לית ודגש
אם כן יהיה מבני הכפל וכן נקטה נמשי בחיי במלס ורחבה ונסבה
ענינם ענין כריתה וכן הענין והשדש הזה לפי דעתו כמנוט קט
ויש כפרש ראיתי בגדים ואתקוטטה ונתקוטמך אתקוטט ענין
קטטה שהוא ענין מריבה בדברי רזל וכן יתכן להיות מזה ארבעים
שנה אקוט בדור כלומר שהיה בקטטה בחור המבוס ואעסב אינו
רוק מהענין שפרשנו קול הקול קול יעקב ושנתנו לקולך
שמע בקולי קול נגידים מיד לקול נגידים נחבאו או מיד בלא
חסרון כמו שכתבנו אותו עם חבריו בשדש אוה וקול שומר המאקול
רנני ארנני אחריו והי קולת וברקים ידוע יש מהם הקול עם

הכסמך ופיר מקום איש שלא ידע אם מקום שם קבר' הוא כמו הפך
מקום קבר שם וכבר כתבנו הדומים לו בחלק הדקדוק' ולעולם יבא
על מלת אשר ועל ש"ץ השמות בסמכות במקום אשר תשחט העפה
במקום אשר עבר מקום אשר יוסף אסור שם מקום אשר אסור
המוכר אסורים מקום שיכל העץ שם יהוא והל' כנו שמו של הקבר
מקום לפי שהוא מקאמן של עולם' כמו גם כן מעט' מעונה אה' קום
ויש מפרש' כי רוח והעלה יעמד ליהודים ממקום אחר' רמז בו להקבה
לפי שלא רצו לכתוב השם במגלה לפי שנכתבה עם ספרי פרס ומדי'
קן שא קנה קנה הוא ויקאנה ויקאן ידמיהו וקראו למקאנות
בנות הגוים תקאנה אותה הדגש לחסרין הכפל ענין הספר ופרשן
בו הל' קנה אחת אומרת וכולן עונות' ומשקל קנו שלש מאות
משקל נחשת פיר' ינה להבת חניתו' וכתב אהל' כי קנו הוא העץ
וחסר הוא להבת רל' להבת קנו' וכן בערבי' אומ' לעץ החנית אהל' קנה'
ותכן להיות פיר' קנו כובע או שריון' קוף שנהבים וקופים' קוף
הוא שקורין לו שימרא' חיה שיכורת פנה רומה לכורת כנ' אדם
ביריה כמו האדם' וכן השרש הזה תקופת תשנה לתקופת הימים'
ותקופתו על קצותם' והם מעטן' כי הקיפו ימי המשתה ויקף וקוף
בענין אחר' והוא ענין סבוב' ואמ' תקופת השנה לתקופת הימים'
על תקופת השמש שישוב בקוף השנה לתקופתו' קוף וקף
עליו העיט' קיף וחרף' על קיפק ועל קצוד' כלוב קיף' פיר' כלוב
כילא מידות הקיף' וכן והלחם והקיים המידות המובנים בקיף'
ועל קצת בחיי' וקוצו מסע בני ישראל' וקף מואב' וקף בישראל'
ואל תקוף בתוכחתו בחלם' ואקוף גם בשורף' אשר אתה קף'

מבחר ברושין זאת קומתך רמתה לתביר ויפס מכל קומתו ועקראת
התבואה קודם שיקצרה קמה לפי שהיא קמה כולה לאחר מעריש
ועד קמה בקמות פלשתים וקמה בידך ממינכת ישראם תעמר
ותתקיים וכן לא תקם ולא תפאה וכן וקם הבית כי קום יקומי דברי
עלובם מרעה וקום בחלם דבר מי יקום מיני ומהם ויקם שדה
עפרת כלומי שעמר ונקקיים בידו ותגור אמר ויקם סך וכן בענין
הקיום הפעם הכבד ומאמר אסתר קים קימו וקבלו היהודים על
קיימו כדברך וכבר אחר הקימות את דבר יי' וקם למימה ופי'
הסערה שהקים ישיבה למימה ושמא טכר פועלו מיניו נאם הגבר
הוקם על וכבר אחר וחדבותיה אקובים וההתפעל מיניו ממתקוממת
בימיך ומתקוממי בעום ובתקוממיך אתקוטט והוא תאר בתוספת
תושל מינו מים הבינונית ואסך אתכם קוממיות כלומי בקומה קומה
שלא תמחרו מאדם על דרך יוצאים ביד רמה ומא ולא תהיה לכם
תקומה ומסך אלקום עמו פרשתו בשדש אס' כי היא מלה
מ' אס' וקום ועם במשקל אחר בתוספת מים וימח את כל היקום
ואת כל היקום אשר ברמיהם והוא עם כלל כלל ח' על הארמה
ועם במשקל אחר אס' לא נכחד קימונו והוא כמז קימונו בצד' ו'
יקימונו סיד באמת לא נכחד יקימונו מהכל במבול מינשארוני
ובניו ויתרם אכלה אש' סיד יתר הרשעים והם שהיו אחר כן בסוד
ועמודה ועם במשקל אחר ושמותי מקום לעמי ועתה לך מקום
והוא בלשון זכר בחב' ובלשון נקבה ולא תשודע עוד מקומנו והקבוץ
באחד המקומות ונזכר בלשון זכר וקבוץ בלשון נקבות ואיזה
מקום מנוהתי כי מקום ימינו סמיון וזה מקום לא ידע אס' חסר

סערה

וְכֵן אֵלֶּיךָ מִתְּחִילָה מִתְּחִילָה מִתְּחִילָה
וְהוּא הַחֹלִי הַבֵּא לְאֲדָרַם פְּתֹאֹם וְכִי אֲתָנוּ וְתִרְגְּ יָדוֹשׁ לְחֹטֵב עֵצִים
לְמִקְטָב קִיסָץ קִטָּד אִם תִּקְטָב אֶלְמֹה רִשְׁעֵי הַן יִקְטָבְכֵי לֹא אִיחֹל
וְהַשֵּׁם מִהַר עֲשׂוֹ מִקְטָב קִמֵּץ מִסְנֵי הַהֶסְקָק עֲנִינִים הַהֲרֵג תִּרְגֹּ
וְהַתְּחִי וְקִטָּבְנֵה קִטָּן קִטָּנֵי מִכֵּל הַחֲסִדִים וְתִקְטָב עוֹד וְאֵת
בְּעִינֶיךָ וְהַשֵּׁם אֵת הַמִּיחֹר הַקִּטָּב קִטָּב וְגִדּוֹם שֵׁם הוּא קִטָּב עֲבֵה רֹב
אֲנֵנִי הַקִּטָּב וְבִקְמֵץ וְדוֹר הוּא הַקִּטָּב וְהַקְּבוֹץ הַקִּטָּבִים עִם הַגְּדוֹלִים
לְעֲשׂוֹת קִטָּבֵה אִו גִּדּוֹלָה כִּי מִי בִּזְוִיִּם קִטָּבֹת וְהַמִּיחֹר מִן הַמַּעַל הַכֹּבֵד
לְהַקְטָב אִימֵה וְדִקְדוֹק קִטָּבֵי עֲבֵה כִּתְבֵנו בְּחֹלֶק הַדִּקְדוֹק בְּשַׁעַר
הַשְּׂמֹת קִטָּב אֵת רֵאשׁ עֲנִקוֹתֵינוּ קִטָּב וְקִטָּבֵי מִלִּילֹת בִּידֵיךָ
מִרֵאשׁ יִנְקָתֵנוּ הַךְ אִקְטָבֵה וְהַנְּסַעַל עוֹדֵנוּ בְּאֵנוּ לֹא יִקְטָב עֲנִינִים
עֲנֵן כִּרִיתֵהָ קִטָּר אֲשֶׁר קִטָּרוֹ שִׁמְהַ הַכֹּהֲנִים וְקִטָּר מִחֲמֵץ
תוֹדֵה מִקְטָרֵת מִדָּר וְלִבְנֵה כִּלּוֹם שִׁבְגֵדִיהַ מִעוֹשֵׁנֵת בְּסִמְרִים וְהַשֵּׁם
הַלֵּא אֵת הַקִּטָּר אֲשֶׁר קִטָּרְתֵם בְּסִכָּס וְהַיִּבְרֵר אֵת בְּהֵם וְכִבֵּד אַחֲרַי
וְהַקִּטָּרִים הַכֵּן לְהַקְטִיר אֲשֶׁה בְּהַטִּיבֹו אֵת הַנְּחֹת יִקְטִירְנָה וְשִׁלֵּא
נִזְכָּר מִנְּעֻלֹ מִמֵּנֵן כִּלִּיל תִּקְטָר וְהַשֵּׁם מִדְּקָטָר מִדְּקָטָר לְשִׁמְרֵי עַל מִשְׁקָל
מִשְׁחָתֵי מִן כִּי מִשְׁחָתֵם בְּהֵם כִּלּוֹם בְּכֵל מִקּוֹם קִטָּרֵת מִדְּקָטָר לְשִׁמְרֵי
וְנִנְחָה טְהוֹרָה אִיבֹו בְּיָדֵי לֵהֵם וְרֵא אֵת עוֹרֵה סִיר גִּדּוֹל שִׁמְרֵי בְּגוֹיִם
כִּלּוֹם מִמְּקָרַח שִׁמְשׁ וְעַד מִבּוֹאֵן מִגְּדָלִים שִׁמְרֵי וְאֲחֻשׁוֹב לֵהֵם גִּדּוֹל
שִׁמְרֵי כִּאֲלוֹהֵם מִעִישִׁים מִנְּחָה טְהוֹרָה וְיִקְטָרִים לִפְנֵי לֵא כִּאֲשֶׁר
אֲתֵם עוֹשִׂים שִׁמְרֵי רִיבִים לִפְנֵי לֵחֵם מִנְּחָל וְיִחַלְלִים שִׁמְרֵי וְהֵן
שִׁמְרֵי אַחֲרָיו וְאֲתֵם מִחַלְלִים אֲתָנוּ וְהַחֲלֵל סִיר אֲפֵם שִׁמְרֵי עוֹבְדֵי עֲוֹנוֹתֵי
לְשֵׁם יְיָ הֵם עוֹבְדֵי וְכֹנְעֵתֵם לְשִׁמְרֵי וְאֲמַשֵּׁד עֲהוּא סִמְלֵ וְסִיר מִדְּקָטָר

ואפער שיהיה תקיף בישד אלפעל יצא והכבר נעלה בהורה
ונקיצנה כלומי נעלה להם שיקוצו מנכנו כלם ענן יצוקה וצרה
ואה' ותקוף במ' על דרך משל כמו ותקצר נפשו בעת ישראל
ועא' לא תקיף העפר הקיפות ועודי עמך הקיפות ואראה
העדה והקיפה' אשכנה בהקיים במזנתך והם מענן וייקף' עקב
וייקף וקוף בענן אחר' ועא' טא הקף הקיף אלך הקיף מענן
קף ואעפ' שקף מסעל הכפל כי הדגש מורה עליו קצי קבד קצי
ועוד שהוא ענן קבד כמו שאנו עתידים לומר גם יתכן להיות
כמה השרש והדגש תמורת הנח כמו ופטורי יצנים והתאר מזה
הקיצונה והיא אשר בקצה' ועא' וקוף ודרדד קוצים מסוחים
ידוע קוצותיו תלתלים קוצותי רסיסי לילה בדגש הצדי והל'
מחלפות הראש זבשער חלף פרשתו קוד אי קרתי
ושתיתי מים' מקור מים חיים' ופיר קרתי באתי עד המקור'
כלומי ששתיתי כל מימי הנהרות והיאורים מרחב חילי עד שבאתי
אל מקוריהם ושתיתי מימיהם וית' אעא היותי חמר גובץ ושתי מי'
והפעל הכבר כהקיד ביד מימיה כן הקרה רעתה ונמה השרש
ונמה השרש וקודי עכביש יאחזגו קוריהם לא יהי לבגד יד
ירינה ואתם מיד כמו קודות בתוכן רת כמו העכביש שיארוג
לכסות כמו קודות' קוש' וכד' ר' יונה בזה השרש ולמזכרו
בשער יקשע' ופיר דעת' שהוא מפעלי הכפל עם התקוששו וקשו'
ושם נפרשנו בעה' קטט' ונקטא בסניכס' נקטא נמשיבחי'
בסלס ורחבה ונסבה' ענן כריתה' וכבר זכרנום בשדש קט'
קטב' וקטב מרירי' מקטב יעוד צהרים' בשש נקודות

קיר המגבח נוגעת בקיר השני נעשה נא עלית קיר קטנה סוף ^{כנתל}
 הידוע במשנה וסמך עליה אם הקיר כלול שתהיה העליה בנחה
 בכותלים שהוא בנין אבנים לא במחיצות קנים והוכים והקמץ ^{בלע}
 נקבות בקירות הבית את גגו ואת קירותיו ואורותיו עץ ובדרך
 ההשאלה קירות לבי הוצה בי מנע שהלכ יש בו חללים ודמנות
 להחזיק הרם והרוח שבו והמעל הכבד ממונו וקרקר כל בני שת
 וסא הכעל סתחה ומשפטה חרץ אבל התנועות משתנות ועננים
 הריסת הקיר כמו שהוא משרש מסיד השרש כן מקרקר הורס
 ואם קיר לתוססת באור כי די היה לו במקרקר ועננים כמו למצא
 צבא ותשרש שרשיה וקסמו קסמים קדל הן קלותי מה ^{אשכך}
 כי קלות והנסעל ונקלותי עוד מנחת וכו' יקלו על נקלה סיד על
 אמרה נקלה ותקל גברתה והכבד ומודע הקלותני להקל כל נכבד
 ארץ כלם והדומים להם ענין בויץ ויתכן לפרש מה כי מקללים
 להם בניו כמ שאב וכו' יקלו ובענין הקלות והם קרובים בענין
 קלהוא על סני מים קלים היו רדסיו ובהכנסל המא בלחם הקלכל
 מרשו הל בעבוד שהיה המן נבלע באברים קראוהו כן והעם מסל
 ונותה והמסרת עליו לית וחמר בקלילותא ובדברי הל מפרש אותו
 כמשמעו ואמר קול באשה ערה מה טעם והיה מקל ונותה
 ותחנת את האבן ואת העץ והנסעל יקלו רדסיוכם בחרק היור ובדגש
 הקף להברזל בינו ובין בוי יקלו והמעל הכבד הקל ארצה ובולע
 ובענין הקללה אביו ואמו קלם ומקלם אביו ואמו לא תקלל חרש
 בלה מקללוני כבד וכדעו רסדוקן בחסד הרקדוק בטור העליוני
 כי מקללים להם בניו וקלם במלכו ושלא נזכר פועלו ממונו ^{תקלל}

בהרבה מקומות
 הקיר מקרקר קיר היה
 משפטו מקרקר בברי
 אלא שהתנועות
 משתנות

מנוש רל' ההקטרה עם קטרת הסגרים וההגשה עם הקרבנות והמנחה
על הסלת והשם ישימו קטורה באסר' ובתרו' ושם קטרת ושמן
וקטרת' ובקמח חטף לקריאת בן אשר במשפט' וסקריאת בן נפתלי
וקטרת' בפתח' ובן וקטרת' ושמוני שמת עליה פליצ' וזא קיטור
הארץ כקיטור הכבש' כי הייתי כטור בקיטור' דמה עוד בשדך
לכאור בקיטור שהוא יבש' שלג וקיטור' הוא הבט העוסה מן הארץ
שדומה לעשן' ושם המחתה שישם בה הקטרת' ובדך מקטרת להקטיר
ואיש מקטרתו בידו' ושם למזבח עמקטרת' עליה מקטור קטרת
פתח מסני הסמיכות והקבוץ בלשון נקבות והוא משקל אחר' ואת
כל המוקטרות הסידו' בארבע מקצועות החצר חצרות קטרות'
מיד קשורות' ותב' ותקשר' וקטרת' וכן בארצות עוד ומשרי קטרת'
מתיר קשרים' וקטרי חריצוהי משתריץ קשרי מתנו' ורל' חצרות
קטרות מחוברות וקשורות בזרות החצר זו בזו הזרות וזו הזרות'
ובא בדרך ותקשר כל החומה עד חציה' וכן תי' דדתה מקטרתה'
ובמסכת מדות אין קטורות לא שאינן מקורות' קיק
ויעל הקיקין' ובמשנה וכל בשמן קיק' ואמר בגמ' מאי שמן קיק'
קיקין דיונה' ומיד ל' שמן בן חסני שהוא הנקרא בערבי ל' כרו'
ואכל בגמ' לדידי חזי לי קיקין דיונה ולעוליבא דמי ואבי ססקא
סיד בין בצעי המים הוא גדל ועל פוס חנין מרסן יתיה פיר' לפני
החביות מרסן' אותן לכל' ומקרצוהי עבדין משחא' מגרעין
עושין שמן' ומכאן פיר' עלוליבא בתשובת הגאונים אין סרק
יש במקומה ונושה גרעיני' ועושי' מהן שמן' וכל מי שיש לו צנה
הרבה שותה ממנו ושמן בלשון ערבי ל' כרוע' קיר על

דעות יונתן שיתב קשיא בגרדיא נחשת קלם פיר הנחשת הממוקדת
והזך ומה והוא לא פנים קלקל כלוב שלם לושטו מע הברזל
ומה הענין חבד מנחם קלקל בחצים קלה אשר קלם מסך
בכל באש אביב קלוי באש מכות וקלוי והתאר ולחם וקלוי וכד
ונכתב באמת איפת הקליא הזה ואהזל פיר מזה כי כסלי מלאו
נקלה וכן מלא פניהם קלען ענינם ענ שריפה וכליה ועא
מקלה אביז ואמו והנמעל ונקלה כבוד מואב איש רש ונקלה
כי כסלי מלאו נקלה פיר נע נקלה והשם שבנת קלען מכבוד
וקלקל על כבוד מלה מורכבת כן קיא וקלען וענינם ענביות
קלה וכבשר בתוך הקלות או בקלות תי או בקודה
קלט שדוע וקלוט הוא שדעלו אסוסה וברה והל פיר
שפרקותיו קלוטאות כדלמי הסוס או החמור ערו בקלט שהיו
קולטאות וקובכות בתוך הנסים ובמשנה כד שיקלט את חבין
כלוב שיקח הצבע ויקבצנו קדם לעג וקלם אחרפה ולקלם
כל היזם בשש נאד ומא וקלסה לכל הארצות ענין הלעג
והכוני וההתפעל בו נופל על המלעניג והוא קשור עם בית
והוא במלכים יתקלם יתקלסו בך ויתקלסו בו ויאמר לו ענה
קרח ולמי שיתמיד הלעג עליהם הנה הוא מתפעל בלעג בהם
וסעם הלעג הזה נופל על השבח ולא היית כזונה לקלם
אתני כלוב לשבח אתני שלוסחות אותי ויתכן להיות בענין
זה והוא במלכים יתקלם כלוב ישבח בהם אבל למה שאב
אחריו ורזנים משחק לו ירנה הענין הראשון יותר וכן תי
והוא על מלכיא מתלעב ובענין השבח אומי ויתעלה ויתקלם

חלקתם בארץ והשם ברכה וקבלה כי קבלת אלהים תלוי בלבוש עם
שקבל את השם הוא תלוי ויש ספרש מהענין הראשון בלבוש בויץ אלהים
הוא התלוי שכשיראה אדם תלוי אומ' עם שחרף וגוף את השם הוא
תלוי הנה הדבר בויץ אלהים והוא הדף לכל הנתלף בארץ ישראל
כי שני טעמים יש לדבר אחד כי קבלת אלהים תלוי זה טעם ^{לבעור}
ולעבוד ע' שהיו נתלים ועוד טעם שלא תמצא אומתך והוא טעם
לכל הנתלף בארץ ישראל כי המות בארץ שאינו נקבר טומאת
הארץ היא וכן עשה יהושע הנביא במלך העי ובחמשת המלכים
שכח להורידם לערב ולעשות עליהם גל אבנים וכן עתיד ^{ישראל}
לעשות בהרעי גת וצנוח כג' של וקברום בית ישראל לבוש טהר את
הארץ הרי אתה רואה שכל זמן שאין המות נקבר הוא טומאת
הארץ והטעם שלא קברו את בני שאול המוקנים עד נתן
עליהם מים ולא נתנו לקבורה מנוסן ועך תשרי וזהו מתחלת
קציר עד נתן עליהם מים סוף הול כי לכך לא קברו אותם
ואולם שבתו לא תלף נבלתו על העץ אמרו מוטב שתעקף ^{אוח}
אחת כף התורה ויתקדש שם שמים במרהסיא שהיו עובדים
אוח' כיה טבן של איטון אומר להם בני מלכים הם ומה עשו פשוט
יריהם בגדים גדודים אמרו אין לך אומה ראויה להדבק בה
זו ובהכפל גם מא הפעל קלקל בחצים וכל הגשמות התקלקלו
וכן מענין קלקול בדברי הל' שהוא ענין ההרס וההשחתה כמ' שחיה
כל המקלקלן סארץ וזאת זה נשתמחו הרבה בזה הלשון ור' יונה
פרשם לשון תנועה בענין הקלות וכן כתבם אהול קלקל בחצים
כזה לירות בחצים למעלה ואם ימוט החץ לכד בני עמית ילך שם וכו'

קמוט ותקמוטני לטור היה ענין קמוט ידוע בתורה ^{האל}
אחר שנבנה הבשר ורבו הקמוטים וזאת זה מה שזכרנו בזה הענין
חנפא בלעז והיו שאם וקם בי מחשי' כי מפני כחש הבשר יקמוט
העור ושלא נזכר מועלו מומנו' אשר קמוטו ולא עת' והוא על
דרך ההשאלה מזה הענין' כלומר' שנכרתו בלא עתם כאלו בא
עת וקנתם לבמות' ועת הווקן הוא עת הקמוט' או יהיה קומטא
בענינו נכרתו כמו הסך' בדברי הל' קטאם' קמד' החפץ
לבנות קמוט' סתם באתנה' קנה וסוף קמוטו' כלומר' נכרתו'
קמיץ וקמץ ממש מלא קמוטו' ענין קבוץ ואסיפה'
ורל מלא קמוטו' מלא אגרוסו כשאוסף אצבעותיו אל כף' ^{היד}
ובדברי הל' כיצד הוא עושה פועט שכל אצבעותיו על פס
ידו ומחוק בגודלו מלביטלה ובאצבעו קטנה מלמטה וכן ותעש
הארץ בשבע שני השבע לקמוצים' רל שאספו אנשי הארץ
הבר לקמוצים שקבצו ואספו התבואה לרב' או פיר ותעש הארץ
ממש' רל שהוציאה הארץ תבואה רבה מפרטה אחת קמוצים'
קמוט קמוט וחוח' והנה עמה כמו קמוטות' מין
ממיני הקוצים ופיר ארטיעש בלעז' קנו' אשר שם צמרים
יקנו' מקוננת בארזים' כבר זכרנו דקרוק המטה הזאת בחלק
הדקרוק' בטור השלישי' והן כיונה תקנו' בעבר סיפחת שניה
קננה קסנו' ובא קל בסעמותיו' קנגו כל עוף השמים ורחוק'
לה' בפתח' ואומי עם קני' אגוע' כלומר' במקום ממוני ומכונני'
וכן אם בין כוכבים שים קני' והקבוץ קעם תעשה את התכה'
כנשר יעיר קנו' רל אמרוהו קנו' קנא' תחת אשר קנא

אבל רב עמורם גאון וכל בסוד תפלות שחבר אמר שאין ראוי ויתקלם
וגם יש לפרש פקלם אתן מענין הלשון והבנו ויהיה הכל לשון
ובנו והענין כי הזנה לועגת לאתן על הזנה אחריה כיון שלקחו
כמוצא ויבזהו בלבה לפי שנסתה לרבדיה ורח במתק שפתייה או
ענינו כי הזנה לועגת לאתן ענינו בסכ הזנה ומבזה אותו כדי
שידבה לה אתן ואת לאדי שלא היית כזנה בזה הענין אלא
שעתה את נרצק קלע כל זה קולע בסבן פיר משלך
האבן בקלע והמכר ויקח משם אבן ויקלע ואת נפש אחיך
יקלענה והשם בקלע ובאבן בסגול בתוך כף הקלע וקלעו
ביד פלוגרא בלעז הנני קולע את יושבי הארץ בטעם הזאת
דמה אותם לאבן בתוך הקלע כלומר ככה ישליכם ויסונו הקלעים
תאר למשלובי האבן בקלע מסב קלע וקלע עליהם מקלעות
כרובים מקלעות קלעים סתוח ואולי הם פתוחים כפתוח הקלע
שזכרנו קלעים לחצר פיר ידיעות ונקראו כן כי נעשו מעשה
סתוח ושני קלעים הדלת השני ענינו כמו קלעים כמו שאמר
שני קלעים הדלת האחת ומה שאמר קלעים לפי שהקלעים
היו מעשה קלעים וית שניהם צדין קלע ולשליש
קלעין הוא הכלי שיש לו שנים שמוסקין בו הזבל והתבן וקורין
לו בלעז פורקא ושם הכלי קלעין וסוף שלש באילן אמר קלעין
שלש השנים קמח קמח שעורים בסגול קחי רחים וטחני
קמח אמר קמח על שם סוכו כי לא יטחן האדם הקמח וכך
אמיתי על גחלין לחם כי לא יהיה לחם עד שנאפה ואחרים
וולתם כמו שכתב בערש אפה וכן על יעשה קמח כתבנו
לחם

כמנהג או יהיה לשון רבים ואע"פ שאם ידעה הנה כמוהו רבים
וכן הוא הקבוץ מקנים כמו כן מעשה מעשים ויביאו את ^{מלכניהם}
אל יוסף ואם מימך נשתה את ומקני להמית אותי ואת בני
ואת מקני בצמא וע"א כאשר יצוד הקנה קנה וסוף קמולו
ידוע ולפי שעושי כן הקנה מדה אמר חמש מאות בקנה
המדה וכן הברים הרקים שהם ברמות הקנה ירבה וקנה וישנה
קנים שלשה קני מנורה ובקבוץ הנקבות כפתריהם וקנותם
וכן קבות היר נקרא קנה ואחזני מקנה תשבר והוא נה
ומשפטה במפיק והוא מפרק הזרע ועו' סוף הכתף וכן הרמחים
לפי שהם ברמות הקנה נקראו כן גער הית קנה ויש מפרש
כי יש מקומות שעושי עץ הרמחים מהקנים כי אותם הקנים
הם חזקים וקלים יותר משאר העצים ועליו נאמר גער הית
קנה כלוב העדה הטוחמת ברמחים וכן בר המאזנים שתלוין
בו הכסות בחוטץ מזה ומזה נקרא קנה וכסף בקנה ישקלו וכן
אחזי אל נפש מאזנים תלויה באחד שלשה טפחים (גבוהה כן)
האריך שלשה טפחים וקנה ומתני שנה שנים עשר טפחים
וכן הבשם שהוא ברמות קנה הנקרא בלעז קנילא וקנה בשם
לא קנות לי בכסף קנה וקנה הטאב מאריך מדחק קנס
מר ואהלים וקנמן וקנמן בשם מחציתו הוא הבשם הנקרא
בלעז פלי אלורי קסס יקוסס ויש עטבו יקסא והוא פיו
יקוצץ בצרי קסס קסס קסמים וחמרו הקוסמים
והשם קסס על שפת מלך בשש נקוד ויקסמו קסמים אמר
קסמים לתוספת מיר כמו מקדקד קיד לנבא נבא ותשרש

לאברהן וקנא את אשתו המוקנא אנה לי סיד בעבודי וכן אשר קנא לאהן
בעבוד אברהן בקנאתו לבני ישראל ויהודה בעבוד בני ישראל ויהודה
בעבוד שרפי הגבעונים לישר אסרפה שאוב להכותם ולכלותם מעתה
זי והכה הרבה ימים והתם ויקנאו בני אחי קל הנען וכן ויקנאו אותנו
כל שנים באו כן להקם כי משפטם להדגש וכבר זכרנו הדומים לו בזמן
הדקדוק ותקנא חל באחותה והתאר כי יי קנא שמו ומלא קנא
ונקם יי והשם חל קנאה בקנאת ליו והקנוף כי מנחת קנאות היא
המעשה הנוסף יקניאו בורים סמל הקנאה הזאת המקנא ובא מדוך
בעל הוא ומשפטן מקנא במלך משגיח לגוים ואני מקניאם במלך עם
כופם כן המעלה הנוסף הם יוצאים לשלישי וכן הדגש הם קנאוני במלך
אל והוא קל הנען וכן ויקנאו אותנו מכל אשר עשו אבותם ענין הקנאה
ידוע והוא קרוב לענין חמוד קנה אשר קנה אברהם קנתי
קנתי איש את יי קונה שמים וארץ הלוא הוא אביך קנך כי תקנה
עבד עברי וכל עדות קנתי קדם כי אתה קנתי כליותי והשם מקנא
וקנין קנען כספו ובאמרו מקנה וקנין כמנו מקניהם וקנינם האחר עם
הכתמות והאחר עם שאר נכסים והממעל וקנה השדה עוד יקנו בהם
המעלה הנוסף כי אדם הקנין מ עורי כלום שאהיה קונה ומקנה ועבד
והשם לאברהם למקנה מקנת כספו ומלא מקנה השדה וכולם ענין קנ
כנגד המכירה וידוע איש שאין שם מכירה ולא דמים כמנו קנה שמיני
והדומים לו והבהמות הגסות והדקות יקראו מקנה לפי שהם קנין האדם
ומקנה רב גם מקנה בקר וצאן הדבה היה לו אינו סמוך כי הוא מתח קנין
ואחר כך ממדש מה שמוקנה בקר וצאן וכל מקנה תוכר ידעה מקנה
ביום ההוא יתכן שיהיה לשון יחיד ויוד למד המעל ואש שהוא שכל

קפורה באה עטן כריתה למודש קסוד ודשנה קחת נקסוד הוא ענין
 מעוכני המרדבד וכתב אמרל קסוד הוא הנקרא בערבי א מאנמוד
 ונקרא בלע טרטוגא קסוד שמה קננה קסוד כמו קסוד קפץ
 אם קפץ באף החמין סלה ועולתה קסעה סיה לא תקפוז את
 ידך עליו יקסכו מלכים מיהם עכץ סתימה ומניעה מקסץ על הגבעות
 כמ' מדלג ממחר ללכת והנסעל ככל יקסכו כלום במהרה יהי כלים
 ולא נרם מקומם כמו המדלג ובדברי רזל קסץ ונשבע קצץ
 וקצותה את כסה ועל כל קצוצי סאה והפעל הכבד וקצץ סתילים
 בהנות יריהם ורגליהם מקוצצים וקצצו את יריהם ואת רגליהם
 עכץ חתוך וכדיעה ומה שדש הזה והעכץ הזה בא הקץ קץ כלבשד
 והוא סוף הזמן כאסו הוא עם חתוך או תחלתו כמו מקץ שבע שנים
 תעשה שמוטה ואעפ שבענו סוף לה שמוטת כססים הוא ונתנה לה שמוטת
 קרקע ולשטח עבדים וכן מקץ שבע שנים תשלחו תחלת שנה
 שביעית כי הראש והסוף יקרא קצצה ויתכן מזה על כל קצוצי
 סאה כלום השוכנים בסוף הישוב במאת העולם עד אנה תשימון נבי
 למילין הנן תמורת הככל וכן לדעת קצת המפרשים המדקדקים
 כי לא תמנו כמו תמנו או יהיה קצצי וקץ שדשם קצץ ולחסרון
 הנן ידגש קץ בהתחברו קצו קצו קצו קצב ויקצב עץ כלום
 ויכרת עץ במרה שיהיה יד לברזל והשם מדה אחת קצב אחד
 בשש נקוד כלום מדה אחת וחתוך אחד לקצבי הרים וחדתי
 לאחריתם וסופם כעוד הקצובות שוות בקומתן ובמורתן כאסו
 הוא חתוכות בשווה והוא חסר המתואר רל הנשים הקצובות
 קצה מקצה רגלים לקצות בשדאם והמקור מן הקסל קצות

שרשיה וקסמים בידם פיר ודמי קסמים או פיר מייני קסמים או מה
 שברייבים אליו מעניי הקסמים וחשבה להם מקסם קסמי נא לי
 הקנה בקמץ רחב והסמך בקמץ חטף וזיא השם ומקסם חלק והוא
 מתח שלח למנהגם כי איננו סמוך וכבר כתבנום בחלק הדקדוק
 עם חבדיו ואפשר שיהיה סמוך ויהיה חלק תאר לאיש החובר חלקות
 והוא נביא השקר הלשון הזה כולל כל משאכה שעושה אותה לדעת
 העתדות קסת וקסת הסופר במתניו בשש נקודות והוא כלי
 הדיו ותי ומקסם ספרא והוא מה שכותב עליו נייד או לוח ואעפ"כ
 ענין המסוק הוא עם צורך הדיו לא על הלוח שאב והתוית תו ואולי
 לפי שתלויים במתני הסופר הנייד והלוח עם כלי הדיו כלל הכל במקסם
 קעע פן תקע נסעי ממעך ותקע כף יד יעקב ותקע
 נסעי מהם ותקע נסעי מענדה כאשר תקעה נסעי מעל אחותה
 זכרו המלות האלה בשדש יקע ואולי הם מזה השדש ועננם ענין
 הסוד הדבר ממקומן דשלוגאר בלעז ויתכן מזה השדש פקוד ושוע
 וקוע והוא שם תאר מתארי השמות האנשים הבכבדים קער
 הקערה האחת קעות כסף ועשית קעותיו בשבא הקפה שלח
 כמנהג כי המעט בפתח קעות כסף וכבר כתבנו הדברים לן בחלק
 הדקדוק וידוע הוא קפא קפאו והומת בלב ים הקופאים עם
 שמריהם עננם עמידת הדבר הנתך גידאל בלעז וממונאור
 יקרות וקסמות רל השלב הקומא וכבר פרשתי בו פיר אחר בשדש
 יקר והפעל הכבד וכגבנה תקפיאצ והוא כשמישיבין בחלב דבר
 המעמדו יקסא אז יהיה גבנה קסר קפדתי כאות חיי פיר
 כמו שהאורג מקסיד הידיעה מהמבור מהר בהשכלתו אותה והשם

המלאכה האחר קורץ לו סימוט והאחר קורץ לו סלאנה וכן תב
 באיזמילא וכן הכס' הוא כמו אהלים במקצוע החצר אל ארבעת
 מקצועי החצר ובקבוץ הנקבות המקצועות בארבע מקצועות החצר
 ומקצועותיו לו וזו למקצועות המשכן ענינם פנות מר וההלות
 קציעות והטעם ממנו מדה אחת למקצועות מהמקצועות מיר בעלי
 פנות תב קרה קציעות וכתבנו שהיא הקושט וכן הגאון מיר סעריה
 זל אבל בפסוק הקטרת זכר אותו בשני מינים שחב' מר וכרנס
 שבלת נרד וקציעה' ששה עשר' ששה עשר מנה והקושט שנים
 עשר וכו' ומיר רב חסד מיר שהקושט שקורץ הערב קושט ופי' קציעה
 ענבאר' קצף קצף יי על אבותיכם קצף ועל כל תקצוף הסתר
 וחקצוף והשם כי יצא הקצף בשש נקודות על אבותיכם קצף כי
 בקצפי הכיתוב מקצמן תרעש הארץ ובסגמ' אל בקצמך תוכיחני
 וההטעם והיה כי ירעב והתקצף והכבד ובחרב הקצמתם מקציעים
 הייתם ענן הרתחה בלעם ומה נאמ' לרתיות המרים קצף כקצף
 על פני מים אשקומה בלעני וכן תי' כרת יחא על אפי מיר ויש מפרש
 אותה קלימת העץ וכן ותיחתי לקצמה מהענן הראשון כמק למחרה

המצע

קצף כי קצף המוסע הקצף רוח יי' הקצף קצרה ידי מערות
 ותקצר כמש העם היד יוי תקצר ולגדות פעם ושנות רשעים תקצרה
 והשם מקצף רוח והתחר קצר ימים ושבע רוג' קצר אפים יעשה
 אוסר ומבלי הסמיכות אמר קצר אוקצר והקבוץ קצרי יד ומא
 והלכות העליות קצרות כמס גדולות חוקות אעס שהוא בשורת
 המושקל אחר והנה מצאנו התאר בשורק בזה המושקל שרוע וקלוט
 ביד עינים והכבד ענה בדרך כחי קצה ימי וכבד אחר הקצרת ימי

עמרים רבים ענן כריתה וחתוך ואכלה שכלשה שרשים שזכרנו ענן
אחר זכרתי הכל בזה סקצות בתאנים כלומר לאתוך רבנות תחננים
וכן נקרא סוף המקום והקצה פיה כמו שזכרנו גם כן קצב וקץ מע
הקצה אם הקצה עיר קצה גבוה והקבוץ ולקחו עם הארץ איש
אחר מקציהם והיה ראוי להדגש או הוא חסר מים השמוש ומשפט
ממקציהם והקבוץ מזה בלשון נקבות על שני קצות החשן ובלשון קצה
מקצה בחובות והקבוץ ואת שתי קצות שתי העבות על ארבע
קצותיו מקצות כנפיו ועב קצות כנפיו ובהראות למד הסעל בקבוץ
הזכרים כל קצו ארץ ובקבוץ הנקבות זיידאו יושבי קצות וגוא
ומקצת עשרה ימים ומקצתם יעמדו לפני המלך ומקצה אחיו
לקח חמשה אנשים ועיר מקצה תלמי כורת תלמי וחמס שותה
פיר מי ששולח הכסיל כאילו רגלי כרותות ולא יוכל ללכת עבד
שיצטרף לשלוח הבסיל שאין בן תועלת והסעל הכבד את העפר
אשר הקצו כלומר הסייעו אותו לקצה הביב למנותו ולהוציאן מחוץ
לעיר אחר הקצות את הבית וית לשון קלוף כמו יקציע ומן
השדש הזה ואין קצה למרכבותיו בסלס הרבה בכה והוא כמו קץ

ואמשר שיהיה משרש קצץ ותהיה ההא נוססת קצח
והסיף קצח כי לא בחרוש יורש קצח בסגול הוא זרע שחור והוא
ממצי תבלן ובערבי שנו קצן והיית לנו לקצין אכל קצין
אנשי המלחמה כל קצין נדדו יחד אשר אין לה קצין פיר הראש
והמנהיג קצע ואת הבית יקציע סתת יקלף כלומר יסוף
הטיח וכן נקרא הכלי שמקלף בו החרש העץ ומחליקה יעשהו
במקצעות ואם מקצעות לשון רבים כי הם שני כלים לזאת

המבטחה

קריאתי מועד' הוא דת' ואכידים קריאתי העדה' והשם מקרא קדש' על
מכת' הר' ציון' ועל מקראיה' מקום שיתקבצו שם במקרא קדש' ונא
וקרא אלה את הקריאה' והנפעל ואני לא נקראתי' והיה נקראים לפני
המזכ' והפעל מן הדגוש' וישל' מקורא' ושל' נזכר פועלו ממנו' ופועל
מכאן קרא לך' לאומנים להם קרא הגבל' באוני' וקרא לך גודר סרף' אל
עם לא קרא בשמי' פיר' כי עתה אינם קראים עם יי' כמו שהיה ^{מתחלה}
כלם ענין אחר' וכל אחר יתפרש לפי מקומו' ושם ימצו יקרא פרשנו
בשדש עט' שהוא ^{כמו} יכרז' וכן פרשנו רב אדם יקרא איש חסדו' ר' רוב ^{לפי}
אדם יכרז' ויאמר מעשה ידיו הטוב שעושה חסדו' ואיש אמונים מי
ימצא' כלוב' אדם שיעשה חסד כלשם שמרים באמונה ולא להתגדל
ובהשתבח בעיני הבריות קשה הוא למצא אותו האיש כי הרוב עושים
חסדם להשתבח ולהתכבד אצל בני אדם' ועל' מדוע קראוני אלה'
וקראו' פ' יקראנו אסני' וכתב בה' אשר יקרא לעבד' שתיים הנה
קראותיך' בטעם האלק' ובנוח האלק' וקראת אתכם הרעה' התין ^{תמונת}
הא' משפט וקראה ויש מסרש' פ' וקראת ישועה חומותיך' ונכח' הוא
להיות מהענין הראשון' ותיו וקראת לנבח ציון' כלוב' תקראי ישועה
חומותיך' ולשערך תהנה' את אשר יקרא אתכם' כי תקראנה מנחמה
ר' מנחמה' ומנחמה' והנפעל' ויש נקרא איש' ושמו שבע בן בכרי'
נקרא נקראתי בחד הגבל' והוא מקור' שלם' אבל נקראתי' מבעל' ^{ההא'}
בשקל גבלתי' וקרא אבשלום' אשר יקרא עליו' והפעל ותקרא
אותם את כל הרעה הזאת' והשם לקראת האלהים' יוצא לקראתך' קרא
ה' כאשר ירד הקורא בהרים' הוא הנקרא בלשון סרדי' ופי' קורא ^{לגר}
כי הוא מאסף בידי עקף אחר ורובץ עליהם כאלו הם שלו' ויש מסרש' ^{כי}

עלומין נענץ חפץ הצוק והקוצר והוא הסך האורך ושא ועשה קציר
כפי נטע וטע ילץ בקצירי תשטח קצירה ער ים נענץ כלם והחמרים לרם
סעף ונסה גם יהודה שת קציר סך כלום שם נטעו סעף ועוזר בעבוד
הבעל כשהיה בטבי לשוב שבות נמי הנה יהודה שת קציר סך ועזר
לעבודת הבעלים ונא וקצרתם את קצירה כי יתקצר קצירך והיה
כאסף קציר קמה תאר בסלם שריר כליט' והשם בחריש ובקציר' ורע
וקציר' כי לטע קציר נר קציר ביום נחלה ופיר הפסוק שאם ביום נטעך
תשגשג וכו' והטעם שהרביית בנים וגדלת והצמחת במעשיך והנה עתה
שכחת אלהי ישעך וצור מעונך לא זכרת צור קצירך ביום נחלה כלום
שיא ברו ויסופו במהרה וטעם עלכן שזכר הוא קשור עם נר קציר כלום
נטעו נעמנעם שהיית נוטעה בתחלה וההצמחה רבה שהייתה סך הכל
יסוף כי שכחת אלהי ישעך ועלכן יצור קצירך קרר וקר
וחם מעודה בגור ביום קרה ואין כמות בקרה' לולי הריש היה דגש כמן
חמה לטע קרתו מי יעמד' בסלם חמתו וכן מים קרים בסלם חמים
וכן בעלית המקרה' ולולי הריש היה בסלם מחתה מענה ופיר בעלית
נושע בן החח עשויה לימי הקיץ לקרר' וכן תי' בעלית בית קיטא
והכל זכרו הלשון הזה שלם בכפלו מייא קרירי' חמרא אפי' בתקום
תמוז קריר ליה' קרא' ולחשך קרא לילה ולשטמה עבוד ל
קרא מצרים קראו ושם הלכו לראות מה יקרא לו וזה שמק אשר יקרא
קרא הדורות מראש קראים אלו יד' נחה האלה קרא לאמה ויטענו
יקרא אלה בכל עת וקראני ומענהו לקרא בשם יוי' קרא נא זה
קרא בגרון' אחרי כן יאכלו הקראים' שלושים וקראים רל גדולים
וקראים לטעני המלכות' אלה קראי העדה' והתאר קראי קראים'

אלו יוצאים והעומדים כי קרבו לבא ושם נרבו הקרב אל המזבח קרב
לוי ובהעמדת הקמח וברמיון הבית בשד הקרבן בסלס ולהצית הודבן
וד יונה כתבו בחטיות הקוף ורמיון הבית ובשורק הקוף ולקרבן העצים
ותחוק שרה בקרבה כלוב בתוך קרבה קרבה בתיומן לעולם כלוב במחשבתם
שהיו שוכבים בבתיהם לעולם ויש מפרש כמו הסך קברם בקרב
יעראל אז כי יקום בקרבך נביא בתוכך וכן נקראו המיעים קרבים
וכל קרבי את שם קרעו לפי שהם בתוך הגוף והקרב והכרעים וקרבו
וכרעיו ועא כיום הלחמן כיום קרב טובה חכמה מכלי קרב סדה
בשכום נסעי מקרב לי ומעך הלכים בקרב וקרבו לבו כלוב פיז חלק
ולבו מלחמה והקבוץ בלשון נקבות קרבות יחסני עננס ענן מלחמה
ותר מלחמה קרבה ובאו מקרב לי וקרבו לבן בקמח חטף תחת
הקמח הרחב לתפארת או יהיה עיקרם בחלם ומעני סמיכות המין
הושבו לקמח חטף מעני שאין להם סמיכות אחרי קרה
המה קרובו ולקריות את הבתים לקרות את שער הבירה המקרה
במים עמיתיו עננס תקן הקורות וכסות בן הבית קורה אחת
הקורה בצל קרתי קורות בתיו ארזים ושם הכלל לקרתי ימך הק
המקרה בסלס ולמכסה עתה כלוב שישפלו הקורות ונשא לימול
מינני הרבה הטורד עליהם ועא בטוב צדקים תעלף קריה קרית
חנה רוד אמטר שהוא סמוך ומטר הנסמך או באההתיו במקום הא
וכבר כתבתי הדומים לו בחלק הדקרוק ובלשון שנים נלכדה קריתים
וינכן שהוא עיר מערי מואב וכן זכר אותה בספור ערי מואב ועל
קריתים ועל בית גמול והקבוץ נלכדה הקריות בחרק הריש ורגע היוד
ומד כל אחת ואחת מהקריות ודקרוק המטה כתבנו בחלק הדקרוק

על הקודא הזכר הוא אוב' שהוא חובץ על הביצים שיכדה הקודא הנקבה
והו' ולח' ולח' ואמת הוא זה כי קודא זכר מנהגו להיות חובץ על הביצים
כמו הנקבה' כמו שאמ' במשנה קודא זכר ר' חלעזר מחייב וחכמים
מוטרי' אבל משמעות ההלכה שם נראה כי הקודא בין זכר בין נקבה
חבצים על ביצים אחרים' וכאשר ידון הקודא הוא מקרא חסד ופיד
כאשר ידון הצייד את הקודא בהרים' וית' כמא' ומתדדף קודיא
בטוריא' קרב' ולא קרב זה אלה' וקרבת מול בני עמון' וקרבו
אל אשר טעם גם הוא מועל עומד' וכך תי' ומתערבן עם עמא' קרבה
שנת השבע' אל אלהיה לא קרבה' בצרי' לגדרת סעיל' ואבימלך לא
קרב אליה' ומקרב אל הנביאה' ואז יקרב לעשותו' אל תקרב הלם'
והיה בקרב איש להשתחוות לו' נקרא בקמץ חטף' לקרבה אל הנל'
ובקרבתם אל המזבח' קרב אותה ושמי' קרבה אל נפשי' כלם טעם
עומדים' ויקרב המלך על המזבח' מעל יוסף' כלום' שהקריב קרבנו
על המזבח' או יהיה על המזבח כמו אל המזבח' וגם הוא מעל עמי'
והתאר קרב לוי' אלהים קרבים' אמין' ואיש את קרבנו' בקרבי' אלה'
ומא' ואת כל הקרב הולך' וקרב בני צדוק הקרובים' והשם קרב
אלהים' קרבת אלהים' יחמץ' שניהם טעמים מולעים' ויש ספרים קרב
להים' יחמץ' חטף' אבל בספר אכלה' ואכלה' כתוב שניהם טעמים
מלעים' והנסעל' ועקרב' בעל הבית א' האהים' ונקרבית בבקר' והפעל'
הכבוד והקריב את העלה' ואת בניו תקריב' הקרב אותה הם מקריבים
תקריב' אל' ופרעה הקריב' מיד הקריב' מחנה' כי הוא מעל יוסף'
וכן כאשר הקריב לבא מירימה' ואסער שהוא פעל עומד' וכבר אחר
כי קרבנו כתנור לבם' קרבנו ריבכם' וקרב אותם במלם סלג' לשועם'

מחמת חמדה וכן אמרו אין נותנין פת לתור עם חשכה ופא^{חדה}
על בני גחלים אמא כרי שיקרמו פנה קרן הקרן הגדולה
בשש נקוד' ובא מכונה בלשון זכר ובלש נקבה בפסוק אחד יצא
קרן אחת מצעירה וכו' קרעם בעל הקרעם והקרנים גבוהות ושבר
את שתי קרעו כל אלה קבוצ השנים ואעפ שהקוף בשבא שלא
כמהג זה המשקל בשנים כי המשפט בקבוצ השנים בזה המשקל
הקוף בטתח' כמו הלוא בתקנו לקחנו לטו קרנים טאחז בסבך
בקרעו ובסמוך וכל קרע רשעים אגדע' והוא דרך משל וכן רמה
קרע בי' וקרן יעני' וידם קרן משיחו' אצמיה קרן לבית דוד'
כל תוקף' ופיר' אצמיה קרן כתב איתל' מיכן אמ' ביום ההוא^{בזמן}
הוא שתהיה מלכות נבוכדנצר ובנו ובן בנו שעמדה מלכותם
שבעים שנה אמ' בתוך הזמן ההוא אצמיה קרן לבית ישראל
והוא כורש שגולד לחמשים שנה מהגלות' וזהו ממציא דבר
ער משיח נגיד שבועים שבעה שהם חמשים שנה ואמ' על
כורש קרן כמו למשיחו לכורש כי קרן ישראל ומשיחו היה ועל
ידו יצאו מהגלות ומה שאמ' אצל אתן פתחו פה שיראו ישראל
שנבואותיך מתקיימות' ובקבוצ הנקבות ארבע קרנות אלה
הקרנות אשר זרו את יהודה' לידות את קרנות הגוים תרוצמנה
קרנות צדיק' והוא דרך משל' וקרנות שן נמרש עוד בשדש ש'
והמעל הכבד ממנו מקרן ממרים' על קרנות המזבח ועשית
קוצתיו' וזויות וכן בלע יקראו הזויות בלשון הקרן ועל כי
קרן עוד פני משה' והשם קרן' והשנים קרנים מידו לו' ענין וזה
וקרוב הוא לשון הראשון כי בהסתכל האדם בשמש היטב או

ויתכן שהוא עיר מערי מואב וכן זכר אותה בספור ערי מואב ועל
קריות ועל בניה ואעפ שנקצפה עליה הא הידיעה הנה כמורה העי
בקרקר בשטים ובאה תיו תמורת הא הנקבה או למד הפעל על גמי
מורמי קרת ליר שערים למי קרת בכתת שער עלו קרת תרג עיר
קרתא והפעל הבכר מה והקרתם לכס ערים ועא אשר קרך
בדך וקרחהו אסון היקר וברי כמקרה הכסיל גם אי יקרני וקר
מקרה את אשר תקרינה והכבר כי הקרה יי אהיך לפע והשם
מקרה אחד כי אמר מקרה הוא כי מקרה בע אדם ומקרה ^{הבהמה}
ומקרה אחד להם שלשתם בסגול והם מוכרת ופיר כי בני האדם ^{מקרה}
הוא בעולם וכן הבהמה ומקרה אחד להם במיתתם וגמא ואם ^{תכלו}
עמי בקרי כלום שתאמרו כי היסודין שאני מביא עליכם דרך ^{מקרה}
הם ואינם תגמול עונותיכם וגמא מקרה לילה כי הקוף דגושה ^{והגוי}
לשמוש והנפעל קרית בהר הגלבוע אקרה כה ויקר אלהים אל
בלעם מן יקרד עני משפט יקרד בקמץ כלום יקרה לך ויתכן ^{היות}
מקרה קרל והדגש לתמארת כדגש מקדש יי קרח קרהי וגוי לא
יקרה קרחה ברשעים על כל ראש קרחה באה כי קרחה כנח
עד עזה ונכתב באמץ והקריחו אמין קרחא הרחיבי קרחתם כנע
וגמא וכי יהיה בקרחת בקרחתו או בגבחתו וכבר נרשנוהו בשדש
גבח והתאר קרח הוא ענה קרח והנפעל לא יקרח להם והכבר
והקריחו אמין קרחא כל ראש מוקרח ענינם מריטת השער
ועא וקרח בלימה כעני הקרח הנורא בסגול משמך קרחון כמתים
קונגמאך בלעני קרם וקרמתי עליכם עוד פעל יוצא וקרח
עליהם עוד עני כסוי העוד על הבשר וכן ברברי רזל קרום שעלה

הדברים הרקים שצריכים חמוש היטב' התקוששו וקשו' כלומר
התחשו ממומיכם הרעים ואחר כך חסשו האחרים' כמו שאמר
הל' פנה הפסוק קשט ענמך ואחר כך קשט אחרים' ואמר עוד
נקשש גרמין' עד לא נקשש אחרני' וכן ולמזכיר בשער יקושש
והנה תמורת הכסף במקום הרגש' אל שמזכירין למזכירום אותם
כענין שאמר דוד ששפט את שונאי' אולי לו טול קסם מבין עיני
אולי לו טול קורה מבין עיני' קטא את הקשואים
במלונה במקשה' הוא שדה הקשואים' והוא תמורת אלה
בשקל גור מזכמה צאן' וכן יאמר לרבים מקשאות באלה כמו
מזכמות' סוד במלונה במקשה כמו סוכת שומר שדה' הקשואים
אחר שנקלטו שתשאר חובה' ואין כן סוכת הגן' כי בהלקט
אחר ישאר האחר ויהיה השומר תמיד במלונה כל הימים
קשב' תהי אונק קשבת' שם תאר' וכן תהי צה אונק קשבת
ואין קול ואין קשב תאר' כי הוא מלרע' ואין עונה ואין קשב' שם
המעל' כי הוא מלעייל' וכן כתב ר' יונה ואין קשב מלרע' ואנחנו
לא מצאנוהו אלא מלעייל' בכל הספרים המדויקים לא בספר
ידועלמי אשר מנך עליו כי באותו ראיתו מלרע' והפעל הכנר
והקשיב קשב' וקשב בשש נקוד' הקשבת' ואשמע' הקשיבה
לקול שועי' הקשיבה יזי אולי' ואל נקשיבה אל כל דברין' הקשיב
בקול תפלת' להקשיב מחלב אימים' וכן כלם מעלים יוצאים'
וכן נטיית ירי ואין מקשיב' יחסר הפועל השני והוא האונק' אל
הקשיבה' תן אונק להיות קשבת' וטעמים כתב הזועל שהוא
האונק' להקשיב לחכמה אונק' תכין לבם תקשיב' אונק' קשה

בכפאורה ידמה לו שהוזהר יעשה קרנים ומנה הענין ועובלתי בעסר קרע
כלום שהרי וכבודי קרס קורס נבו קרסו כרעו ענין וכרע אחד ענין
הכפיה והבאת את הקרסים שהיו ראשיהם לפוסים לתפוש בלולאות
קרע קרע יזי את ממלכות ישראל וקרע אותו כן הבגר וקרע
את בגדיו קרעו בגדיהם קרע כותנתו בא קמוץ וקמוץ כמו לבוש
הבדים קרעו בגדים על דרך נובלת עליה והדומים לו שמתכנו בשדע
נכל יקרענה בתער הסוסר והשם קרע והקמוץ וקרעים תלכיש נומה
והנסעל והמזבח נקרע יהיה לו לא יקרע ענין הכל בקיעה וחתוך
וכן כן הענין הזה קרעו ולא דמו כלום כאילו קרעו בשד מרוב התמדתם
לדבר עלי וכן כי תקרעו בסוף ענין כאילו קורעת עינה מרוב
התמדתה למחול עיניה או הגיה קרעו ולא דמו נוסל על חתוך
הלשון בדברים או על רוב פתיחת הפה לשחוק והוא הנכון וקרע
לו חלוט תי ופנים ליה חרבן כלום ופתח לו חלונים וכן לו קרעת
שמים ענין פתיחה קרץ קרץ מצטנן בשש נקודות
ענין כריתה גמדה וכן הסעל אשר לא נזכר פועלו ממנו מחומר
קורעת גם את נגודתי וכן במשנה הביאן לו את התמיד וקורע
כלום שחטא וכן נרצוד העינים והשפתים ללעג וכו' כאילו כורת
ומשבר אותם וקרעו ענין קורץ בצינו קורץ שפתיו קרע
לקרע האחד בשש נקוד' עשר אמות ארך הקרע קרעך עשו
שן ועשית קרעים לוח ולוחות קשש לקושש קש
מקושש עבים הקש הוא התבן הדק או העצים הדקים ונגוד
ממנו לקושש ומקושש כלום לקיטת הדברים הדקים תבן או
עבים בלשן בושקליא וכן בחמש המומים ולקישותן היטב כמו

בקשיטות לבי קשט איש קשיטה אחת במאה קשיטה
סיר מעה וכן בדברי הלל אמר ר' עקיבא כשהלכתי לערב בוא שמעתי
שהיו קורין למענה קשיטה אבל אנכי תרתי במאה קשיטה במאה
חורטן ותרג' כפשת היצאן חורטן רעאן קשר וקשרתם
לאות על ירך ותקשר על ירך שני ונסשו קשורה בנסשו מרחב
אהבתו כאילו נקשרה נסשו בנסשו ונתחברה בה והנסעל ונסע
יהנתן נקשרה בנסע חד ותקשר כל החומה עד חציה כלומר
שנתחבר כל בני החומה ושם כולו מאן סרצה והנסעל הכבד התקשר
מעדות כימה וכבר כתבנו פירשו בעדש כמה ואמרו סיר כי
כימה תכבר הסירות וסיר תקשר מלשון והקשורים ליעקב שאלו
בכיריא ומועכות כסיל תסתח היא תכשם המידות באחרונה
ותקשרים ככמה והשם כלה קשוריה והקשורים ובתי הנסע
ורל על החלים שאלו העניקים שקשורות הנשים בראשן או
בגרוותיהן וכן בהתחבר הדברים ואסיותן בהסכמה אחת
כי קשרתם עמי כלכם אחיתסל בקשורים קשר עמך עמוס
והשם לא תאמרתן קשר בשש נקוד ויהי הקשר אמרין וההתנסע
ויתקשר יהוא והקשורים הצאן המקושחות תת מבכרתא
והם שנוסח בימי ניסן והם חוקים ובריאים יותר מן האחרים וקראם
בלשון קשר כי הקשר חוק קשת קשת גשורים חתים
את קשתי נתתי בעני ונראתה הקשת בעני עריה תעור קשתך
מקשת אוסרו סיר מסחת הקשת מסרו עצמים ואוסרו והקבוץ
וקשתות נערים תרטשנה חובה קשת תאר וסיר יודע לעשות
הקשתות או שם בפסל שבת והמקאבץ ממנו וכל קשתותיו

לא יקשה בעיניך ויקש דבר איש יהודה והתאר ארעם קשה
כי עם קשה אתה ומיר שלא יסנו את הקורא אותם והשם אל
קשי העם הזה בשבא לבדו והנפעל ועבר בה נקשה ורעב והפעל
הכבד כי הקשה פרעה לשלחנו מיר הקשה לבו מי הקשה אליו
וישכלם הקשה לבו ויקש את ערסו בהקשתה בלדתה מיר שהקש
הלדה על עצמה ועל כפשה ומקשה לבו וכבר אחר ותקש בלדתה
וגם הוא פעל יצא על הענין שפרשנו וענין הקושי ידוע וכן במשה
אחר ותחת מעשה מקשה רל מעשה ומקשה כי מעשה אינו
סמוך פ הוא נקוד בסגול ומיר תחת התקן וההשויה כלומר תחת
תקן השער שהיה שוה ויפה עתה יהיה קרחה ויתכן להיות מקשה
תאר למעשה כלומר תקן השער השוה והרל מיר מקשה
תעשה אותם מקשה תעשה המנורה לשען דא לרא נקשן ענין
הכחה בשריץ בלענו רל שהיה מכה בקורנס ופושט אימך ואו
הירכים והקנים והכל היה גוף אחד לא שהיו הקנים עשויים לבד
ומחזברים אחר כן במנורה קשה וקשותיו ומקיותו
ואת קשות הגסק ובהראות לבד הסעל ואת הקשות אשר יס
יסך בתן בפלס וייראו יושבי קשות מאותותיך כבר פרשנו
בשרש נסק ובשרש נקה קשה הקשה בעה סלא לה
תקשה לבנו מיר אתך כלומר בהראותנו שלות הרשעים ואו
גלותנו והיותנו מרמס להם יקשה לבנו על זה וכאלו תתענו
אתה מדרבך ותקשה לבנו מיר אתך בראותנו כי ארכה השלוח
להם והגלות והצרות לבנו קשט קשט סלה ובשבא
להודיעך קשט אמרי אמת תרג אמת קושטא ותרג בתם לבני

ועריות קשקשים הוא לבוש' כלום עשוי מעשה קשקשים כלום
על כל טבעת וטבעת כפי העריות תלויה בה כלום קשקשת של
ברזל לסתום נקב הטבעת כדי שמה יבא חץ בתוך הטבעת
נשדמה אות הקוף בסוד ונתחיל אות הדיש
בעה ראה כי ראה יי' בעניי' ראה ראיתי ואסיד
אתה כמשך ראיתי סוד כאשר ראיתי רעתם או סוד כמו שראה
אלי ותי' כמו דגל קדמי' ולבי ראה הדבה חכמה ורעת' לך
ראה את שלום אחיך וירא יעקב כי יש עבר במצודים פיר' ראה
כי אנשי הארץ הולכים לעבר בד מצודים' או ראה בלבן כלום
הבין למי ששמע וראה כמו ולבי ראה הדבה חכמה ורעת' הדך
אתם ראו דבר יי' כלום תנו דעתכם לדבר יי' וכן בראיית הלבי
ראה דברך טאבוים ונכוחים כלום תן דעתך והבין' וראה את
עדותה עיני תראנה בה הנט' דגושה שמה כמו שפס' אזהרתי
ונהדת' המה יביטו יראו בי' ועיניו אל קדוש ישראל תראנה
שנות ראינו רעה' שעה בעיניו איננו רואה חכמות ראיתי אור
אמרתי איני רואני קמץ גדול תחת קמץ קטן' אחרי רואני
רואה אותי רב הצראה אלי ורואה אותי בעיני' וירא ישראל
את בני יוסף פיר' ראם ולא הכירם כי לא יכל לראות הטב
וזהו לא יכל לראות ולפי שהרגשת העין היא גדולה משאר
ההרגשות נעמלות שאר ההרגשות אליה' כמו וכל העם רואים
את הקולות ראה ריח בני' לא יראה יה' סיר הגאון ל' סעודה
בטעם הוראה וכפי ראית הבורא היא ההודאה והשבח לפניו
והתבונן בדרכיו ולא יראה כי שא חס' על דרך משל כאלו את

רחובות וקטנותם תשכרנה או יהיה רגש השען לתפארת

ואשר הם בני ארבע אותיות קרקר

זכרוןו בשדש קרד והקרקר הוא מקום של תעוק חפץ
קעקע וכתבת קעקע מיד חרות שיהרות בבשר והול נשתמשו
בו בבטן הדגש כאמדם מקעקע כל הבירה כולה ומחזור מריש
לבעמין ונתכן שיהיו משדש קעע כי הוא עען סן תקע נפשו

קרקר וקרקר כל בע שות מקרקר קיר זכרתיים בשדש קיר

קרהם ואת קרחומו ולהקרחמים ובקבוץ הנקבות וקח

אבינוסך את הקרחומו כתב ר יונה והם המרות ולא יתכן כי

המר הוא כלי אחד שיהמה בו והוא הנקרא בפשט הקדש את

והקרחום הוא כלי שמבקעין בו עצים דיטרא בלעז וכן

זכרם הול מר וקרחום בעע כלים כמו שאב ואף אבא שאוב

לא אמר אלא במר ססל וקרחום הואיל ונפיש אגריהו וחסר

פסדיהו קרקר וכל מעוז קרסלי הם הארובות או

היתרות שמועל הגלים ותת אשר לו כרעים די ליה קרסולין

והם הגלים היתרות ממועל לארבעה גלים שיש לחגב סמון

לראשן ובהן הוא מתחוק כשחובה לקפץ וזהו שאב לנתרבי

על הארץ ואב במשעה ובחגבים כל שיש ארבעה גלים וארבע

כנסים וקרסולין וכנסין חופין את חבו ותת בתות ירד ורגל

ית קרסול ידוה ואלוהי קרקע בקרקע המושכן את

יסתח בקרקע הים ידוע קשקש סנפיר וקשקשת

והקבוץ והרבקותי ונת יאורין בקשקשתך אמרו רזל אלו

הם הקשקשים הקבועין בו סנפירין שהוא פורח בהם ומה נאמר

לא ראוי והאסף נרצעה והפעל הכבוד אשר הראה יי' הראיתך בעיניך
 ובא והראית גוים מערך בפתח ההא' שלא כמנהג ארחנו נסלחות ועחת
 ודענו וראה וירא אותם את בן המסך והעם ממנו נחמד למראה הבן
 להלן את המראה והשעשעם על המראה ובקבוץ ובמראי עיניך
 וגם אל מראי חסם ובכשען נקבה במראה אליו אתודע וראיתני אני
 לבדי וציאל את המראה והקבוץ במראות אלהים במראות הלילה וסלא
 גזר פועלו ממנו והראה את הנה' כדאי מוצק במראות הצבאות
 הוא הכלי שמוסתכלין בו הסנים וכבר פרשנו כדאי מוצק בשדש יצק
 במראות הצבאות בשדש צבא ועא' והסיר את מראותו בעטתה והוא
 הוסף כתרז ובשדש נצה פרשוהו וכלא' ושמותך כדאי ענץ סנוף ולכלך
 והפעל מהפעל הכבוד מזה היו מראה ונבאסה' ובא החלם תחת קמך
 חסוף והראה ואת האיה' אמרתל ראה ויראה' ולמה נקרא ראה
 שראה ביותר' ראם וקרני ראם קרעו' כמובן ראמים ובהנח האף
 מקרני ראם עניתני ובהנח האסף ונתחלפה ביוד היאבה ראם עבדך
 התקשר ראם בתלם עבותו' בהמה מבהמות המדבר חזקה מזה
 ראש ראש שבטי ישראל אתה' ראשי ראשי ראשך עמך
 בכדמם ידוע' ישוב עמנו בדאשו' דרכם בראשם נתתי ויקף ראש
 ותלמה' סיר הקיף ראשי ובתלמה הקיפון' ויש מסרשים אותו כמו
 ולענה' ועוד בשדשו' ויהי דוד בא עד הראש' סיר ראש החר שהיה
 גזיל להשתחוות ולהתמלל שם' וכן תי' עד ראש סודאן ואוב' שהוא הר
 היתים שמומנו היה ראה בית המקדש' והיו שאכל ודוד עולה במעלה
 הזתים ואעם שלא היה שם הבית אז' וגם לא היה נודע מקום הבית
 בעצמו הר המוריה היה נודע בקבלה אבל לא היה נודע באיזה מקום

אֵינוֹ רֹאֵה אֲחוֹתוֹ וְכֵן וְכֵן יִרְאֶה כִּי יָבֹא טוֹב וְהַטּוֹב לְעַף הוּא הַמִּסְרִי
וְחֲשֵׁבוּ הַרְחֹקוֹת הַעֵינַיִם וְיֵשׁ בְּעֵינַי רֵאיוֹת הַמִּסְחָרִים וְיִמְחָדוּ בְּמַעֲרָן
בְּרֵאוֹתוֹ אֲחוֹתוֹ כְּלוֹם בְּהַלְחָמוֹ אֲחוֹתוֹ וְכֵן נִתְרַאֶה פְּנֵים וְיֵשׁ מִסְרֵי מוֹה
לְמִה תִּתְרַאֲ אוֹ פִּי לְמִה תִּתְרַאֲ תִרְאוּ עַמְמֵכֶם שְׂאתֶם שְׂבָעִים וְיֵשׁ
עַמְמֵכֶם אֲוֹכְלֵי שְׂאֵר הָאֲנָשִׁים הַזֹּלְכִים לְשֶׁבֶר בָּר וְאֵתֶם יִשְׁבִּים וְבִעֵינַי
שֶׁהוּא חוֹב וְחֵק הַרְחֹקוֹת לְתֵת לֵה כְּלוֹמִי עֲרוֹת נִכְבְּרוֹת שֶׁהֵן רֵאוֹת
לְשִׁמְשֵׁה וְיֵשׁ מִסְרֵי הַמָּה יִבְיֵא יִרְאוּבִי עֵנֶן בְּיָמָי וְכֵן לִרְאוֹה בְּךָ אֵת
כָּל גְּבוּהַ יִרְאֶה וְיֵאֵץ כֶּדֶךְ לְהוֹצִיאֵם מִעֵינַי וְכֵן תִּי לִרְאוֹה בְּךָ לֹאֵסֶתְכֶם
בְּךָ וְהֵשֶׁם יִבֵּל בְּשֶׁרֶךְ מִרְאֵי לֹא תִשְׁוֹרְכִי עֵינַי רֵאִי וְטוֹב רֵאִי וְכִקְמֵךְ חֲסָן
אֵתֶה אֵל רֵאִי כְּלוֹם אֵל רֵאוֹת אֵתֶה שִׁיחֵל אֵדָם לִרְאוֹתֵךְ כִּי אֲמַדֶּה
הַגֵּם הַלֹּס רֵאוֹתִי כְּלוֹם בְּזֶה הַכִּדָּה שֶׁהִיא מִנְתָךְ כִּי בַעֲוֹד שֶׁהִיא מִדְּבַר
אֵלֶיהָ הִיא נִעְלָם מִעֵינַי וְלֹא רֵאוֹתֶהּ וְהֵן פִּי הַגֵּם הַלֹּס רֵאוֹתִי כְּלוֹם
שֶׁלֹּא רֵאוֹתִי אַחֲרָיִךְ דְּבַר כִּשְׁמֵרֶךְ מִמֵּנִי כֶדֶךְ הַעוֹלָם שִׁירְאֶה אַחֲרֵי
הַנְּסִיךְ מִמֵּנִי עַד שִׁיֵּהָ רְחוֹק וְיִתְעַלֵּם מִמֵּנִי וְכֵן שֶׁגוֹ בְּרֹאֵה
כְּלוֹם בְּנִבְרוֹתֶהּ וְהַחֲזֵל פִּי בְּדַבָּר שֶׁהוּא נִרְאֶה לְכָל הָעוֹלָם הַמֵּה
שֶׁגוֹ בּוֹ וְפִי רֵאוֹה שֶׁסֶּה רֵאוֹה וּבְכֵנִי הַמִּדְּבַר אַחֲרֵי רֵאוֹתִי כְּלוֹמִי
עֲבוֹתִי כֵן כִּתְבוּ לִי אֲבִיעֹר בְּךָ יִעֲקֹב וְכֵן הוּא וְכֵן כִּתְבוּ וְעַם
עֲשִׂינוּ חוֹהֵה שֶׁסֶּם בְּמַסֵּס שׂוֹאֵה בְּךָ הַיְכִילָה נִסְשִׁי מִשׂוֹאֵהֶם יוֹרֵה
וְכִמְקֹשֶׁת וְכֵן הַמִּבְרָךְ בְּרֵאוֹת הַחֲסִידִים כְּלוֹם נִבְוֹת הַאֲלֹהִים
וְכֵן כִּי אֵם רֵאוֹת עֵינַי וְהַנְּסִיכֵם וְלֹא נִרְאֶתֶה כִּזְאוֹת וְיִדָּא עַל בְּנֵי
רוּחַ כִּי בְּעֵינַי אֲרֵאֵה וְנִרְאֶה בְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יְבוֹשׁוּ פִּי הַקְּבִיָּה יִהְיֶה
נִרְאֶה בְּשִׁמְחַתְכֶם וְיִגְלֶה לְכֶם וְהֵם יְבוֹשׁוּ לִי הַנְּרֵאֵה אֲלֵי וְהַתְּכַלֵּל
נִתְרַאֶה פְּנֵים לְמִה תִּתְרַאֲ וְשֶׁלֹּא נִזְכֵּר פִּתְעָלֵן מִבְּדַגֵּשׁ וְשֶׁפִּי עֲכַמְחֵתִי

בה תשואות של שמחה ויאמרו לה חן יהיה לה ראשונה יסע בתחלה
ונכתב באסף וביוד כי כח להם הגורל ראשונה היושבים ראשונה
כלום שהיו ראשונים קרוב למלך במעלה וכן מיכל אחד השדים
הראשונים מן הגדולים במעלה וכן קראו העד הגדול והתאר בראשון
באחד לחדש והוא כנס שהוא תחלת החדשים אך ביום הראשון ^{תש}
שאור כפתיכם פיר ביום של פנו והוא יום ארבעה עשר שהוא לפי
שבעת ימי המצות וכן הראשון אדם תולד פיר הלפני אדם פיר
הלפני אדם והוא נכתב באסף וביוד כי שאול נא לדוד רישון נכתב
ביוד לבר מקום האסף ויש לפרש ביום הראשון כמשמעו רל שיהיה
מושבת ביום הראשון וכן ויכל אלהים ביום השביעי והתאר לנקבה
בשנה הראשונה המרכבה הראשונה אם תזכרו ראשונות וכל
היא השנה הראשונה והעם ותהי ראשית ממסכתו בכל תחלת
ממסכתו אך בראשית ברא אלהים את השמים ואינו סמוך
וכן מגיד מראשית אחרית ופיר בתחלה ברא אלהים את השמים
ואת הארץ ואתר כל ברא תובאותיהם ואחר כך ספר כי בריאת
הארץ היתה תהו ובהו טוב אחרית דבר מראשיתו פיר אומר
כי טוב אחרית דבר כשיתבונן אדם מראשיתו מהתהיה אחריתו
אז הוא טוב האחרית כענין שאמרו החזקה את הנוסד וכן מראשית
השנה חסד אסף ראשית גוים עמלק פיר כתר ור ינה פיר הגדול
שבתם והחשוב ויתכן להיות כזה ראשית החסד כלום המשונה
שבו וכן ראשית שמנים ימשחו רבב וזה שלום בנך פעל
עבר מוסב לעתיד מכני הואו רבו משערת ראשי ורבה עמך
לרב עמני הארמה והתאר עוד העם רב אך אפיס ורב חסד

ממנו עד שאמ' גד לרוד שיבנה המזבח במו' ארצה היבוס' ובכנו
הרבים ישוב החכם לקמץ ראשיכם אל תסרנו ראשיכם שבט'כם
ראשי בני ישראל בראשנו יסול אל אדני שאול ובא בחכם כשרש
בכל ראשי קרחה ויש ספרים חסד והמסרת ב' וחסד' ונמו בראשנו
וכן כתב' יונה כי שניה' חסדים' ולפי שהראש מבחר הגוף כנה בו
האנשים וקנינם' וכן עם כל ראשי בשמים' המשובח והמבחר שבהם
בשמים ראש' מיד סוף בשמים והראש שבהם והמבחר תקח' וכך
ראשית שמנים ימשחו' והטיבות' מראשותיכם ~~המבחר~~ ופי'
איטיב אחרייתכם מראשותיכם והוא ממשקל אמרה' כבשה' והראש
החלק בכי ירד מראשותיכם כלוב' גדלתכם' וכן בהענת החלק אשר
שם מראשותיך מיד תחת ראשו' וכן את החנית אשר מראשותיך ואת
כפחת המים אשר מראשותיך וכבר בא מבלי מים התוספת מראשו
שאול כי המים בענן' כן כי היא נקודה בערי' וטמא ראש נזרו כלוב
שער ראש נזרו' והיה לארבעה ראשים' הדברים הנחלקים כן האחד
יקראו ראשים כי כל אחד ראש לעצמו אחר שנחלקו' וכן בשאר
המשנות זה הענין' ול יונה מיד נהרים גדולים רחן ערך' כי תשא את
ראש בני ישראל מיד כלכם שהיו לראש אחד' ושם אותו בראשו
קרי' הדבר יקרא ראש' קנטל' בלעני' כי הוא ראש הדבר ותחלתו ואחר
בא עליו הריח' ראש דבוק' אמת' תחלת דבוק' בראש השנה בשש
לחדש' בחדש השביעי שהוא ראש השנה בעשור לחדש' והוא יום
הספורים' והל' מיד כי יום העשור קרא ראש השנה' ושנת יובל היתה'
ואם' אמה היא שנה שראש השנה שבה בעשור הוי אומ' זו שנת'
והוציא את האבן הראשה' תאר לאבן' שהושמה תחלה ביסוד ונעשו

הוא וכרביבים ורוץ ארך וכרביבים עלי עשב והוא המטא החוק
ושא וברקים רב והמס והוא פעל עבר בשקל כי אם תם הכסף ונמצא
על פי מקצת המקורות אם כן הוא תאר וימרדוהו ורבו והוא סגור
פעול בשקל רמו מעט והתאר רב והקבוץ השמיעו אל ככל רבים
יסבו עלי רבין וענין הורות החיים רב ורביד על גזנק רבד
הזהב חללים עשויים מזהב או מזולתו ויש מהם על הצואר ועל הגרון
ויש למוד על המטאת כלי שאם מדברים וברתי ערשי רבה
וחיית ורביית ידו עכבותם כי ירבה ממקד הרוך אספרם מחול ידני
ובהראות למד הפעל ובקרך ובאקר ידיון פרה ורבה למען רבות
מוסתי והפעל הכבד הרבה אשמה עד כל מרבה תכלים ולא ירבה
לו נשים וירב בסת יהודה הרבה ארבה והרבה המכשולים הרבות
גנותיכם מהרבת גואל הדם הרב כבסני צווי כבסכ או הוא שם וכן
הרב פהעלותם משחת העשן כן העיר מרורתה אש ועבים הרבה
חסמה ורשת כי הרבה יהיו והרבה עכמ פרות ומא למרבה המשה
בצרי מנע הסמיכות או חלק עד שכל מרבה בסגול ומא כי מדברת
העם ומא מרבה להכיל והוא תאר לכום וכבר אחר רבה צבאך
ובאה ויתכן להיות רבו אכליה מזה והוא צווי או הוא עבר מישרש
רבב ור יהודה כתב בענין אחר ולא רבות במחיריהם ובמרבית לאתת
אכסך ותרבות לא תקח ואין צדך רק הם מענין זה כמשמעם וענין
שני והוא קרוב לראשן רבתה גוריה אשר טפחתי ורבותי והשם
רבות אנשים חטאים ומא וכל פרובית ביתך וענין שלישי
הרבה קשת והוא מורה החיים בקשת ויש מפרשי אותו מתרג נער
רביא ויתכן להיות מפרשי הזה את הארבה למינו וקראו כן

רבים יהיו פני נדיב' על ארץ רבה בסוד קדשים רבה' אל עדה רבה
לא אמוס רבה מוטא רבה וישק בתהומות רבה כלומ' העקה אותם
מהצור'ם הרבה ממז' מתהומות רבת בעים אומללה ובתוספת יור'
רבותי עם' ובזולתי הסמוכות רבת צדדתי מעעורי רבת שבעה
להנשעני' כי רבת בקהל רב לכס בני סוף רב עתה רב לבס' ורב
מהיות קלות די' והשם ומרב ימים יסקרו' כי ברב חלומות לרב אחי
והתאר בזה המשקל הרב וברים' ובמקל' ישוב החלם בזה המשקל
לקמץ חסף רב אמל' רב אדם יקרא חסוד' כי ברב חכמה' ורב פנינים
ורב תבואות בכח שור' ורב כפר' ורב חסד' והשם בענין החשבון רב
כבוח השדה' שובה יי' רבנות והוא החשבון הגדול שהוא עשרת
אלפים' ובנפול הכסל והכלע ברש' ורמזים שתי ריבות' ובמשקל
אחר בתוספת אלף בקור' כל הקהל כאחד' ארבע פחות' והקבוץ
הם רבואות ורמזים שש רבואות' ובכל אלף וארבעים רבו'
ונחשת רבו' משתים עשרה רבו אדם' ורבו רבב' קדמוהי' יקומו'
ובכלי האלף בקבוץ השנים' רבב אלהים רבותים' והם שתי רבואות
ובא עם' ואן והתיוגם כן שהוא קבוץ הרבו' אל' כי הן רבואות הרבה
אבל הם עם תכונות שתיים שתיים וכן אמ' אחריו אלפי שנאת' עמידות
אלפים שנים' והמעל ממנו צאנו מאליפות מרבבות' וכן האדם
הנבדד והחשוב יקרא רב לפי שרבו מעלותיו' מושיע' ורב והצומס'
על כל רב ביתו' קרית מלך רב' והוא דוד' כמו קרית חנה חוד' ורבי
המלך' יצע לרבים' רבותי בגוים' וכן סמו בתים רבים' כלוב' חשונים
רבים בנינים' וכן אכתב לו רבי תודתי' הדברים הנכבדים שבתורה'
וכן הגדול בשנים' ורב יעבד צעיר' לא רבים יחמנו' מהערש' והענין

שם העגלים לפטם' ודומה לו בדברי ה' כל הכניסה לרביקה ורשה'
תגב רגבי טחם' ורגבים ירסקו' סיל כהס' ר' יונה' המקומות אשר בעמקות'
הסמוכים לפחם' ועומדים בהם המים' ואחרים פרשו מגרמות העפר' מוטש
בלגו' או חלקי הנחל' קודם של בלגו' רגו' ורגו' ושחק' ורגו' וחלו' ותרנו'
בטע' ותחתי' ארגו' כמסדות השמים ירגו' אל תרגו' בדרך' ולא ירגו' עוד'
ואשר הוא סעל יוצא' ותרגו' לי בכל אלה' והשם חרלו' רגו' מעבדך ומרגו'
ומים השמים בחלק' וכבר כתבנו הדומים לו בחלק הרקדוק' ובהא הנקבה
ברגה וכדאגה' וההתפעל יען הרגו' אלי' והפעל הכבר והרגו' ליושבי בני'
המרגו' ארץ כמקומה' למה הרגתני' לפעלות אותי' עטף הרעדה והתענה
מך הסוד' אומץ הכעס' וכתב ר' יונה' על זאת התרגו' אלי' ואפשר שיהיה
עפלות הלשון על קול הרעם והרעד והיה החסך בהתרגו' העתדך עלי'
בדברים והגברתך לשוןך עלי' ומה שמחזק זה אמרו' ושאלך עלי'
באזני' אל רבו' רבך' ודומה לפעל הזה אמרו' ותרגו' לי בכל אלה'
כלום' הרבית בכל המעשים האלה' ויש מפרשי' מילשון הקדמה מתרגו'
ויקרא ורגו' תשימו' בארגו' מרדו' כתבנו אותו בשער האסף בן ארבע
אותיות' רגל' לא רגל על לשונו' והכבר וירגל בעבדך' עטף המלשינות
והרכילות' ואפשר שיהיה מילשון רגל לפי שהמלשון והרכילות הולך תמיד'
ומספר רבדים כמה לזה' וקרוי לפעל הזה וירגלו' אותה' עלו ורגלו' את' ארץ'
כענין ותרו' את הארץ' רגל תחת רגל' בשש נקוד' והוא לשון נקבה'
תלי' עמדה במישור' רגל ישרה' והשנים ורגלים לפסח אחי' אשר לו ארבע
רגלים' וזרעותיו ומרגלותיו סוף רגליו' ותגל מרגלותיו' אכל רגליו' שש
מאות רגלי' כלום' שהיו חתכים ברגליהם' וכי' כי את רגלים רבתי' בעמק
שלו ברגליו' אל שלא שאם בהמה לרכב עליה מרב מרגלותו וחסכו'

לפי שהוא רב רבך מרבכת תביאנה ולמחבת למרבכת פור
חלוטה ברותחין רבע רבוע יהיה המנבח שהיו רבעין שנים
ארכו כרחבן והתאר עוד כל התרומה חמשה ועשרים אמה בחמשה
ועשרים אמה רביעית כלום מרובעת תהיה ארכה כרחבה וכן
מזוזות עבי שמן מאת רביעיה כלום כל צדדין היו מרובעות וכן
תי' כף ארבע ספא יהיו מרבעין ושם החשבון בתוספת אמה לארבעה
ראשים אה ארבעת מקצועי החצר לארבעתם מהוקצעות ולתקבות
בפי ההיא וארבע צאתן עשויות ואת הכבשה ישלם ארבעתם שני עממי
ארבעה מי שנים כמשפטן שני בגונב צאתן וארבע צאתן תחת השנה
ושם לחלק מחלקי הארבעה רבע ההין בסגול הדיש אה ארבעת
רבעין ומא ומספר את רבע ישראל ומא רביעית ההין והתאר עם
יוד היחש יום רביעי בשם רביעיים ומא ועל רבעיים והפעל הכבד
מרבע סביב ורחב מאה אמה מרבעת וכתב ר' יונה וממה שנגזר
מן הענין הזה לארבעה תכל הוא והכבד לא תרביע כלאים והנכח שהוא
מענין אחי רבעי זרית שהוא מתרגמת תחת כלעם ארבעת
רבין פרע רבין ורבעו שם איים ורבית ואין מחריד ורביה
בו כל האמה רובץ בין המשתנים והאם רובעת ונמר עם גדי רבין
ותרבץ תחת כלעם והכבד בצאת רעה ירביעני ורבעים לא ירביעו
שם איכה תרביץ בצהרים מרביץ בטוך אבנך כלום שירביץ
באבני סך אבני סך רל שישודה יהיה באבני סך והו שאבניו
בספידים והשם ועמק עמור לרבץ בקר בחמש נקודות אה תשרד
רבנו ומא מרביץ לחיה ובסמך ואת בני עמון למרביץ צאתן
רבין ולמשה עגל מרביץ ועגלים מתוך מרביץ מקום שמכעסין

עורי רגע וימאס' ענין הבקיעה והמחץ' ומזה ועל רגעו ארץ כלום'
בקיעה ארץ' מקומות שנסתרים שם' ויש לפרש מזה ועד ארבעה
לשון שקר' כלום' אבקיענה ואכריתנה' ופיר' ועד כמו לעד שזכר
ויש לפרש מזה כי ארבעה ארבעים מעליה' כלום' אכרתם ואגלם'
מארצם' ועא' שם ארבעה לילית הלך להרגיעו ישרא' ובגוים ההם
לא תרגיע' והסעל היצא ועד ארבעה לשון שקר' כלום' אשקיסנה
שלא תרבה לדבר' ומשפטי' לאור' עמים ארבע' כלום' לעיני הגוים
ארבעה לכם ומשפטי' להם' למען הרגיע את הארץ' והרגיעו לחשבי
בבל' והוא מקור בחרץ המא' ואפשר שיהיה הרגיע עבר במקום עתיד
כאלו אמ' למען הרגיע את הארץ' והרגיעו לחשבי בבל' ומצאו מרגיע
לנפשכם' ומא' וזאת המרגיעה' ומא' לרעת קצת המסרש' וברגע
שאול יחתו' והנפעל הרגע' ודמי' ענינם המנוחה וההשקט' ול' יונה כ"ד
מזה ועל רגעו ארץ' כלום' ענוי הארץ' והרפיש שבו' וכך ס"ה עוד
מזה עורי רגע וימאס' כלום' נרפה ונחלש' רגע' אדבר בקגול' וחרדו
לרגעים' הוא הזקק המזעט' ול' יונה פ"ד מזה' ומשפטי' לאור עמים
ארבע' כלום' משפטי' ארצה בכך רגע' מהזקק להאיר בו לעמים'
וכך פ"ד מזה כי ארבעה ארבעים מעליה' כלום' שיהיה מועט מהזמן
אגרעם ממונה' וכך ת"י ארי' בזקק ועיר' אריתונק' ענה' וכתב ר' יונה
כי אלף ארבע' וארבעה נוספת כאלף ואכזיבה על והיה בזויב כלד' תה
אותו' רגש' למה רגשו גוים' והשם מתגשת פועלי' און' ומא' נהלך
ברגש' ענינם הקבוץ וההמון' ותרג' והשבת' את המון' מלכדים' ואבטל
ית רגש' מלכדי' רדר' הרודד עמים תחת' והסעל הכבד' וירד
על הכרוכים ועל התימורות' והשם מעשה מורד' ענין פרישה ורקיעה'

במלחמה וכן ויצא המלך וכל ביתו בתליון מרחב הסחף והראגה וכל השם
אשר בדגלך רל התלפים עמך לרגלך וכן לרגל המלכה אשר לפני
ולרגל הימורים כלום לאטם שלא היו רגליהם במרוחה ובמהירות והוא
התנהל לרגלם ויבדק יוי אותך לרגלי מיד כענ שאומר רגל טובה לפלוני
ולא עשה רגלי כנוי לשער הערוה כמו שאמ' ויש שם הרגלם וכמו להסך
את רגליך כמו להשתין מים וית ולא עשה רגלי כמו שמעו שתרגם ולא
שטף רגליהי שלש רגלים תרגלי בשנה כי הכיתני זה שלש רגלים מיד
פעמים ושניהם לשני אחר ואנכי תרגלתי לאפרים פרשנוהו כמו הרגלתי
בחלף תיזבהא ועני הרגילות ידוע בדברי רל שהוא כענץ המנהג
וכבר בארנו דקדוק המלה בחלק הדקדוק בשלמים בבטן הפעול עני
רגל תרג עני קצריא ותרג שדה כובס הקל משטח קצריא ועני רגל
מעני רגל כי מכבסי הבגדים שפשטא אותם בתגיהם רגם
ורגמו אותן כל העדה וירגמו אותן אבן ורגמו עליהן אבן קהל רגום
ירגמו בו כל העדה ורגמוהו באבן כצרוח אבן במרגמה קבוצת אבנים
ביחד ופיר אבן אבן טובה ואהול כתב במרגמה כמו ארגמן ופיר ^{כצרו}
אבן מאבני החובצות בבגד ארגמן כן נותן לכסיו כבוד ורגם מלך
ואנשיו בשש נקודות שרי יהודה רגמתם מיד קהלם ויש מפרשי
שרים וינתן לא תרג רגם מלך אולי שני אנשים היו שמים כך שר
אחר שרגם מלך והוא הנכני רגן ורגעם ילמדו לקח והנפעל רגן
והוא מי שהותמדה בו מלאכת ההיתום לפיכך שב פעול ואם הוא פוע
דברי נתן כמתלהמים ותרגנו באהליכם הם האנשים שדעתם ^{ומחשב} בלבם
להרע ועסקם בעני התלונה והסכסוך ומראים במיהם מה שארץ
וזהו שאמ' באהליכם רגע בכחו רגע הים רגע הים ויהמו גליו

חסף בקריאת בן אשר ובקריאת בן נפתלי ירדף והתפעל על כוונתו
נרסנו והתפעל לרשת המדקדקים ירדף אויב נפשי וכבר זכרנו
ועתנו בו מחלף הדקדוק בזנץ התפעל והכבוד ורדמה את מאהביה
ומדקדק בדקה יאהב ואויביו ירדף חשך והוא מעל יצא לשלישי
שהלמדקדק והחשך חודף ואויביו נרדפים ושלח נזכר פושטו ממנו
ורדף כמקוץ הרים וכבוד אחר כתח את בעמץ הרדיסוהו מצוחה
מדקדק בלי חשך והה אל תסחרו ואם תרהו עכינו לפי מקומו
אל תסחרו רהב ירהבו הנער בוקץ מיר יתחזק ויתגאו והמקור
והבם עמלו ואן במלס בשמרים עקב רב או הוא שם והיצא לך
התרסם והברעך כלומי הכנע לסנו וחזקה בדברי רצוי ואעס שאלת
רעך כתוב ביוד והמסורת עליו לית כגפא תהיה היוד נוספת או
יהיה מנחי העקוד והיוד למוד הסעל ויש לפרשו לשון רבים והיה
חסר בית ברעך כלומי שתרבה עליו רעים והעם רהב הם עבת כלומי
החוק שלהם ישבת ויבטל ואני זה בעבור מצדים כי היה החוק שלהם
וכתבנו בו מיר אחר בשורש ישב אזכיר רהב ובבל הוא מצרים לפי
שהוא מצרים בעלי חוק וגאווה קראם כן המהצבת רהב ובתבונתו
מחוק רהב כלס ענין חוק ואמץ ורהבם עמלו ואן מיר התקף שלהם
הבב הוא כי במהרה גזי וכלא פנה אל רהבים אל בעלי החוק והגאווה
ותמה אני ממה שמדאיתי בספר הנקוד לר יהודה חיוץ שכתב וסוד
ורחב לבבך בהא ואמ' כי הריש קמוצה וההא סתוחה להפריש בינו
ובן רהב ובכל שהיא סתוח כולו ואנחנו קבלנו קריאתו בחית וכן כתבו
ר יונה בחית והסעל הכבוד תהיבנו בנפשי עני מיר תחזקני שנת עני
בנפשי להחזק על עבודתך שהם ההובנו חזקו חשקי ואמצוני עליו

ותת וירקעו את סחי הזהב ורדודו ית טסי רזהבא ומע העבני הזה והשירי^{היה}
למד לפנו גוים והוא מקור ומע הקל בספס כשך יקושים מע וחמת המע^{שכה}
נשא את רדודי מעלי והרדירים הם כדמות צעופים או מעטמות הנקראים
בערבי א ארדא ויש מפרשי קלעי מעי שעומות הנשים סף שר חלש בלעני
רדה ורדן בכס שומאים לא תרדה בו בסרר ורדנה סיר ורדה בה
בעצם וכן שם בצומץ צעיר ברם סיר חודה במ רדה בקרב אויבך ורד
מיעקב ורד מים ער ים ובחזקה רדיתם אותם ובסרר לא ירדו בסרר
לענין ורדכנו לענין זה כי רוב הענין קשור עם בית וטוב הוא לתת
המעט אחר הרוב וכן תרל לא ירדו בסרר לא ישלוט ביה וכן לשם ממעלה
שהוא מענין הזה קשור עם בית ברוב מלבד אחרים נקשרו בלא בית^{מושל}
בגבורתו עומס מושל עמדים וכן בזה הענין רדיתם אותם לא תרדו
ורדנה רודס וטוב הוא לכמת אחרי הרוב בשמות הלשון והפעל הכבד
וממכים ירד וכבד אחר ירד שרד ירד לי בגבורים ענין הממשלה
ושא רדה הרבש וירדהו אל כפיו והכהנים ירדו על ידיהם ענין^{לפחה}
סיר ירדו השחר אל ידיהם כרודה הרבש שהוא טוב וערב וכן ברב^{הרל}
במקחות הטת מע התנוד אף הרודה ונותן לפס ויש מפרשי ירדו מהענין
הראשון כלומר הכהנים רודים בעם על ידי הנביאים ובמקחותם
רדם ברדמתו על סע ארצה ותצנח בארץ והוא נרדם סתוח ועני
נרדם ורכבוסוס קמץ וכינוני וישכב ורדם והשם ופעל אלהים תרדמה
היא השינה החזקה רדף רדף אחרי הרב ולא רדמו אחרי בני
יעקב רדמו אחרי כי נתן יי את אויביכם את כמות כידכם בקש
שלוס ורדמהו תחת חודמי טוב נמשך הקמץ בטעם צדף צדף תרדף
שכר ירדמו ויקם אדם לרדמך אם לא רם שנאת ורם ירדמך בקמץ

נבא עוגר אלקי והפעל הכבוד והיה כאשר תריד כלכל כאשר תמשול
כלכל כשתבא לך עת המזמרה שיעבדו ישראל על התורה וימרוקן
מעליהם עול המדות ומרסת עולו מעל בוארץ ויש ממש כאשר תריד
כענין אריד בשיחי ואהימה והוא ענין תנודה על החול או על הכרה
מלימד בלע ויש ממש מזה הענין ימי ענה ומרודה ובר עני ומרודי
ויש למש ומרודה ומרודי ענין שלטון וכן וענינים מרודים תבוא
בית וכן תי ושיכך מטלטל וכן תרז מדוע אמרו עמי רועי מדין
אמרו עמי מטלטל וכבר כתבנו מרודים מרודה ומרודים
בשרש מרוד זה ירוני מרשן ורותה ארצם מרדום והתאר
כגן זה סמות הרזה מרשתין בשרש ספה ובתשלום כוסי רזה ותוציאני
לרזה סיר לארץ רזה והפעל הכבוד כי אם הרזה את הארץ וחלב
ובחך לא החיותני הרועי לענה ומרזה גם הוא יורה ופיר ומרזה נפש
הענינים גם הוא יקרא יורה והוא המטא כי כמו שהמטא מרזה הארץ
ומעבירה כן הוא מרזה נפש הענינים ומדענה וכבר אחר ורזיתי
נפש הכהנים רשע הטעם בתיו תלמדה רזה ארץ ומעתי מלעיל
בשני משטן לסיכך הוא בפתח קטן והיוד הוא עין הסעם והוא למד
הפעל והיה ראו על המנהג היוד בשבא אשר הוא עומד מזה הכבוד
כי רותה בשמים הרבי ורותה ארצם מרדום ומזה השדש והענין
אף ברי יסארו עב וסור ברזיה יסארו עב להמטא על הארץ עד
שתרה רוח ורוח לשאול ארברה ורוח לי והשם רוח והכלה
רוח תשמע בסגול ומא כי היתה החזה למחות לשועתי וסור אל
תעלם אונך לשועתי שאני משוע אלקי בעבוד רוחתי והפעל הכבוד
ועליות מרוחים ענין הרוח ידוע שהוא הסך הרוקה ור חנה כתב

רהט רהיטנו ברותים מתהום וירץ ורהט והם בנזבים שהולכים
 בהם במקומות הגבוהים מבית לבית וארץ גם כן קרדוט שבל וכן ממך
 אסור ברהטים כלום הממך ידעה להיות אסור באותם הרהטים כלום
 שיהיה על ביתה תמיד מרוב חשקובה ור יונה סיד רהיטנו ברותים
 ואסור ברהטים משל על תלתלי שטרה ודמה התלתלים לרהטים ואם
 כי הממך אסור באהבת אותם התלתלים ומדברי רזל נראה מיד רהיטנו
 הקורות הדקות שאמרו אבני ביתו של אדם ורהיטי ביתו הם מעידיים
 שג כי אבן מקור תושק וכמים מעץ יעננה ובמדדש קאות בתינו
 אהים רהיטנו ברותים מכאן למדה תורה דרך ארץ שיהא אדם מקרה
 ביתו בארזים ומההט ברותים ברהטים בשקתות המים במקום מוחצת
 המים והם ברמות העשיות בארץ להשקות היצא ושאר הבהמות
 רוב רבת ירי ריבי נסעדי הרי רב את יוצרו הדוב רב ורוב ענמין
 איתן הוא מקור לעל עבר לגזרת פעול ופיר יריב הקבה ענמין כמכאוב
 איתן ומכאוב שזכר עומד במקום שנים או מר יריב ענמין שהם
 חזקים ואיתנים והמעל הכבד מרוע אלו ריבות משפטו הריבות נעב
 לריב ירי משפטו להריב כי הוא מקור וכן לרץ ענמים אם אהים יריב
 לו ויריבו רעי גרר ריבה ירי את יריבי ריבו באמכם ריבו יריב בן
 ואת יריבך אנכי אריב והיוד ביריבי וביריבך אומ כינהמך עני
 במא הסעל ונכון הוא לומר שהיודין נוספות כיווד יקום והשם מסדה
 ומריבה ונא כי ריב לוי עם עמון אם תנא לריב מהר בין ריב לריב
 עני מריבה ידוע רוד עוד רד עם אל מרוע אמרו עמי רדנו
 עניום עני ממשלה ואם רד עם אם כעני כי שרית עם אלהים
 ופיר אמרו עמי רדנו כלום יש לנו ממשלה ושרים ומלכים לנו לא

תשעים וששה חוה' ללענים וסוד לרוח אחת היו הרמונים כך לארבע
חוה' מודד' ויש מסרטי' מה סופב הוטר הרוח ועל סביבותיו עב' הרוח
והוא אולי עם השמש' שישב ויטר' המאה ורוח כל בשר' רוחו ונשמתו
אליו מאסוף' פעמים היא קרואה כל אחת מהנמשות השמש כ'
או הנשמה העליונה בלבד' והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה
או השלמה בלבד' והוא בעת הכעס לפיכך אם תבהם ברוחך לכעוס
כי תשיב אם אם רוחך הנחו את רוחי בארץ הצמט' כל רוחו יוכיח
כסיל' מר' כל ריבוצו' ויש שאולי עם הנשימה רוח' רוחו וזה לאשתי
לא ותנני השב רוחי' וברוח שסותו ימית רשע' מיר בדבר שמתו
כי הדבר היקרא כק' המה ברוח והבט' מביעה לבט' רוחי' ואחל'
מיד מזה והריון ביראת יי' רבוהו יהיה ביראת יי' וכן מיד מזה
לרוחתי לשונתי' אלתעלם אונק' לדברי' ולועקתי' רום
ידנו רמה ובהראות עין' הנעל באטף כראית' וראמה וישבה תחתיה
ארום בגוים וירם כבוד יי' רומה על שמים' והמקור' לרום מעל
הארץ' כרום זלות לבני אדם' בשורק' וכי' כרום הרשעים זלות לבני
אדם' ובחלם' ובחזקם ירמו אותם' והתאר על כל גאה ורם' על ההרים
הרמים' ורמי הקומה' עינים רמות' וכסתב באטף ראמות לאויל
חכמות' ומא' רום עינים' בפס' עול ימים' וכל שהחום' סוג לב'
ואפשר שיהיה רום עינים' עם' כלו רום לבבו' והשם בחלם' רום
ידהו נשא' בפלם אור' ובהא' ולא תלכו רומה' בפלם שואה' ומא'
'ולית למרום' ושהדי' במרומים' על גמי מרומי' קרת' ומא'
ותעשי לך רמה' ורמתך עשית בכל רחוב' ובקבוץ' ונתצורמותך'
ומא' ומלאתי הגאות רמותך בשורק' ובהכנס מרומימותך

מזה לרוח היום כלום בעת רוח היום ורוח היום הוא עת קרות אויר ר' ו
ואפשר לפרשו מעט רוח הנושבת כמו שכתב כלום לעת פנות היום
שנושבת הרוח ומתהלך עב אל הרוח או אל הקום וכמוהו קולה כנחש
ילך ונעא רוח יוי רברבי כל אשר יהיה ברוח עמו ורוחך הטובה
נתתה להשכימם ויבא הרוח מכלפי יי הוא רוח הנבואה או מכלפיך
וכן וסוסייהם בשד ולא רוח מכלפיך ונקראו כן לפי שהיא רוחני וכן יוי
שלחני ורוחו ומכלפיך ורוח לבשה את עמי פי' רוח הרצון והחפץ
וכן נקב היתה רוח אחרת עמו ער וערה עליו רוח מכלפיך רצון
הא' ושאר רוח לו יתרון רצון ורוח טובה היתה לו לאברהם אבינו
ועוד נפרש הסוס בשד שאר אל אשר יהיה שמה הרוח סלכת
ילכו כלום אל אשר יהיה חסדם ורצונם סלכת ילכו ויש לפרש מזה
אבינה לכם רוחי ורוח לא יבא ביניהם אויר רוח גדולה וחזק
רוח קדים הרוח הנושבת ונעה נגור אשר זורה ברחות בשקל
מלא קת טהר והוא הכלי שמורים בו הנבואה לפי שמוציא אותה
לפני רוח מאלה בלעזי ומתב ר' יעקב בן אבטור מטה והורדת ברוח
כולם והן הספיעות ונקראו כן לפי שהולכות ברוח וכן תי' ואחיתוד
במשוטי כולה ויתכן לפרש מנה ועלות מרוחים כלום שיכנס
בהם הרוח עשוי לימות הקיץ וגם שאר וקרע לו חלוני והבאתי אל
עמם ארבע רוחות מארבע קצות השמים פי' ארבע מלכות ונמה
אותם לרוח כמו שהרוח החזקה תמשחת ומענה והוא הנבואה
ובאמר ארבע רל כי מכל צד ומכל מנה תבא אליהם הרעה ומענה
הזה סקראת הכאה רוח לפי שהם ארבע רוחות לארבע הסאות
לכל רוח אורה מרד את רוח הנסן את רוח הרוח מרד והי'

אלהינו וירדמוהו בקהל עם ואשר הוא עומד תרוממה קדוה
 צדיק וצניח התפעל עתה ארומם וירמו הכדבוס ירמו אותם
 הרמו מתוך העדה וכבר כתבנו דקרוק המולת הזה בחסס הרקרוק
 בשרט חס והתאר ירמץ יי חוממה והשם במשקלו חוממות לבגחנם
 האחר כמנו חוממה וכס הענן הזה הגבהה ור יונה חלק ביניהם ואין
 צדק כי הכרשת הדבר מדבר הגבהה הוא וכן וכסילים מרים קטן
 מגביה ומביא עליו הקטן וכן מרים אולת מגביה ומביא עליו האולת
 ואשר שיהיה נגור מעטן זה וארמוט עם משפטא ישב לסי שהיא
 בנני גבוה נקרא כן וכבר הביאותי שרש בסני עצמו אדם ראמות
 וגביש אכן מהאבנים היקרות ויש מסרשי אותנו כמו אלמונים
 שהוא נקרא בלע קורט חזע ובעיני משה רבי ורע בעינו
 ורעה זאת כל והנה עיני והתאר הדבר הרע הזה רע עין ורעים
 לא נתקו ורעה לא תמכא כך והקבוץ לא תהיה אחרי רבים לרעות
 כסוב לעשות רעות גם את הרעות למדת את אויביך פיר הנשים
 הרעות והשם חזע מעלמיהם אין זה כי אם חזע סב ואין להפריש
 בין עטן זה לעטן רבות רעות צדיק להציל לו מרעותו כי רעה
 שתבא מאת האדם או רעה שתבא לו מהשם הכסדרעה אין
 הפרש ביניהם והפעל הכבר הריעו מעלמיהם הגם אל האלמנה
 אשר אני מתגורר עמה הרעות ובפסאי אל תרעו לא ייטיב
 ולא ירע וירע לעשות לבמה הרעותם לי ואם הרע תרעו וירעו אתנו
 כמו לנו חנה ומרע מרע מקשיב על שפת און כי מרעים יברתו
 ורע מרעים אינו אומ' מרעים על האבות לא על הבנים כסוב
 ורע שהם מרעים ובנים שהם משחיתים מעלמיהם וכן בעטן

נבדו גוים בשורק' ומא' תרומה לוי' וביור היחש והיתה להם תרומה
מתרומת הארץ והפעל הכבד' והרים את הרשע' ופי' רז' שהיה מרים
בלא מחתה' מן הרשע' בכל יום ונות' במורחן של כבש' אבל הוצאת
הרשע' שאב' והוציא את הרשע' לא היה אלא כשהיה הרשע' הרבה
על המובח ואין מקום למערכה מפנה הרשע' ומוצאו מישים' ואעפ'
שהי' מוריד' תל הרשע' בכל יום ומוציא' לא היתה המצוה אלא
הרמת הרשע' בכל יום אבל רשע' המזבח לא שהי' ברגלים לא הי' -
מדשג' והי' מניח' התל כמו שהוא בנוי למזבח' וידם הטבר'
תרימו תרומה' ובסופים מרים קטן' וקצר' אפים מרים אולת' ולא
ממדבר הרים' כלום לא תבא לו לאום ההרמה לא' ממוס' השמש
ולא ממערכו ולא ממדבר הרים' כלום מרוב השתלותו והליכרתו
לכאן ולכאן לא תבא לו הגדולה כי על ידי השם' כמו שאומ' כיהים
שופט זה ישפוט וזה ירים' ובמקצת הספרים ממדבר נתח' ואם
ב' ומה יהיה' הרים מעורת הר' ואעפ' הסיר הראשון יהיה הנכח'
ואם בא ממדבר נתח' וזאתי הסמיכות' הנה כמזהו משפט אחד
יהיה לכם' ומקסם חלק' ולשומן מרמס' ובמדש' מהו ולא
ממדבר הרים' אמר' אבא כל הרים שבמקרא הם הרים חוף
מזה שהוא רוממות שאין אדם פוצח' מן הדרכים הללו ומה
הקבה עושה מוט' מזה ונות' לזה שג' כי אלהים שופט זה ישפוט
וזה ירים' וידם יד במזל' כלום' מרד' בנו' וזהו הרמת יד' בנו' ושלא
נזכר מועטו מרמז' אשר הוצק' ואשר הודם' ומרשנו בשדש' נקח'
מה בין הרמה להנפה' כאשר יודם מעור' הודם התמיד' וכבר
אחר ג' ורוממות' ארומות' אלהי המזל' לרומם את בית

אליהו

בלשון רזל בכותל רעוע שבו מפלת שאמרו בריאות ולא העושות
רוח ועלהו לתחפה פיר לשבר כלום פרו יהיה למאכל ועלהו
למאכל בו השבר וכן עמודי שמים ידופסו ענין תנועה ותנועה מענין
שאם כהרף עין וכן אמרו בהכנסת סא והלמוד ועוף אם לא חסד אמר
בעינו ולא כשכש אמר בונבו הרי זה מרחם וכן אם במשנת אהלות
הקריגות והרפיות והרפסות מצטרפות ומפרש בתוספתא רפסות אמר
שלא לקטיות פיר חלונות שנושני חלונות לבתי הקיף להכנס הרוח
רוח והנער רץ אם רצתי אחריו לא שפחתי את הנביאים והם
רבו רץ לקראת רץ ירוץ כי כך ארוץ גדוד פיר ארוץ לקראת גדוד
אויבי וארדוק אחריהם וירץ עשו רץ מיכא נח והשם כי לא לקטים
המרוץ ונחא במרוצת אחימעץ ותהי מרוצתם רעה והתאר רץ
לקראת רץ וחמישים איש רצים לפניו והפעל הכבד כוש תריץ ידיו
למלהים כי ארעינה ארעינו מעלה ויריעוהו מן הבור והרץ המוחה
למחוק ויריעו לכל בני העם וכבר אחר כבדקם ירוצו ועא לא
יבהו ולא ירוץ ומרשנוהו בשדש כהה ותרוץ גלת הזהב אמר עומדים
והיזל עתף המולך וירץ מעם כלום נתנם ושברם מעם וית וארוק
מתגן וברעם הוא מענין וירץ עשו אמר שזה פעל יבא ופיר הרצים
מעם והפעל הכבד ותרוץ גלגלתו הריש בחרק והשם על העשה והמרוצה
לעשות וכבר אחר ויריעו וירוצו וההתפעל ויתרוצו הבנים והפעל
וערוץ הגלגל אל הבור בתפעל בק בכך תרוץ עננים ענין שבירה
ויתכן להיות וערוץ הגלגל אל הבור מן הסנין הראשון ור יצה פיר
מהענין הזה כי בכה ארוץ גדוד והקרוב להיותו מהענין הראשון
רוש כפידים רשו ורעבו והתאר ורש לא שמוע גערה ישנא

דלות הגנות השתנות הפנים ודעות תאר מאד רעות המראה מדוע
פנכם רעים היום בכל ארץ מצרים מדע ולא הייתי רע לפני פיר עד
היום לא הייתי רע לפני אלא שמח וטוב לב והיום כשראה אותי כן
כך שאכלני מדוע פנכם רעים כלם ענין רעה וידוע הוא וענין
תתקעו ולא תריעו ידוע אף יכריח הריעו והדעתם וידע העם למה
תריעו רע ושלא נזכר נועלו מהדגוש ובכדמים לא ידעו ולא ידעו
ביקבים והעם ותקעתם תרועה ותרועה בעת צהרים והעם במשקל
אחר למה תריעו רע יגיד עליו רעו את קול העם ברעה ומיר יגיד
רעו כי הרעם יגיד ויורה על הגשם וההתפעל יתרועעו אף ישירן
עלי פלשת התרועעו כלם ענין תרועה שהיא השמעת קול בתרועה
בין לשמחה בין לאבל כמו למה תריעו רע ותרועה בעת צהרים ואם
יתרועעו אף ישירן על השבטים כאשר נושכ בהן הרוח ומכות זובון
וכאלו הן מתרועעות ומשירות וענין איש דעים להתרועע רעך ורע
אביך ותכרו על ריעכם נכתבו היוד עין הפעל סך התרעם והרב
רעך והוא כתוב ביוד אולי הוא לרבים וכבר פרשנו אותו בשרש
רהב והוא כתוב ביוד גם כן ונתתי לרעך וענינו לחיד ועוד אפי
לפרשו בשרש רעה וענין תרעם בשבט כחל הידוע ברוב מצפון
פיר הידוע ברוב מצפון וענין כחל כלומר ברוב נחשת מצפון והוא
גבול מצר הידוע ברוב שמהם הלוא אם הם חזקים יבא להם יתר חזק
מהם לשבדם ולכתתם ידוע כבדים לא חקר שן רעה והוא מועל עתה
וכן רעו עמים וחתו והנמעל רע ידוע כי ערב וד' ורעה כסילים ידוע
וההתפעל רעה התרועעה ארץ ורעה ממעלים כי ההא נוספת והוא
מאד ענין כלם שבר' ולפי דעתי כי זה הענין כולו מסעלי הכפל וכן

ומה ידמות עיניך כמו הסך בוכרי רחל חרש חרש וצרכי מדמדי רמזי
להודי קורץ עין תת' דרמזי בעיניה שלח אכבעת' דרמזי בעיניה
הן הנותנים חזנים לאין' ורוצים נוסדו יחד' ומא' ובאפס' לחוס
מחתת רח' ענינים שרים ומלכים' רחב רחב פי עם אויבי' ורחבה
וצסבה' למעשה למעלה למעשה' ופחד ורחב לכבד' פיר' יפחד ליראה
השם הנכבד כשיראו רוב הטובה כמו שאוב' ופחדו אל' י' ואל טאבן'
ורחב מה צרות שיהיה בהם מתחלה לבם עד עתה ירחב וישמח'
והנסעל כר נרחב' והשם ורחב לב' כחוס' פיר' בכל הדברים שיעריך
התבוננות היה לו רחב לב' בהם כי אין' כחוס' נשוא' למחב' לב' חסד'
דבר מדה היה נשואו לא דבר מספר כמו ורחבה מני ים אלא כחוס'
הוא נשוא' לכל הדברים שיעריך בהן' התבוננות שהם כחוס' אשר על
שפת הים ובכלם היה לו לשלמה רחב לב' וכן' ולתבונתו אין' מספר'
כלום' לדברים שיש לו בהם תבונה' אין' מספר' כי נשוא' תבונה חקר'
כמו אין' חקר' לתבונתו' חמש' אמות רחב' לארכה ולרחבה' ומא'
ואתהלכה ברחבה' והוא שם למקום הרחב' ומא' כי ברחוב נלתי'
רחוב וחרץ' וקבוצו בלשע' נקבות' בתוך חובות ארצה' ואין' צוחה
ברחובותינו' והשם ויציאתו למרחב' ומא' רחב' לא מוצק'
תחתיה' בפלס שער תער' ומא' חוס' עינים ורחב לב' ואפשר' שהוא
תאר' כאשר כתבתי חוס' עינים גם כן' והתאר' ורחב ידים' רחב'
צרה מרין' ורחב לב' ויהיה מבלי הסמיכה רחב' בפלס חכם' ולקנה
אל ארץ טובה ורחבה' והארץ' חבת ידים' והפעל הכבד' כי החיב'
יו' לנו' החיבה שאול נמשה' בצד' החבת' לי' ברץ' מרחיב' גר' תרחיב'
צעדי תחתני' הרחב' סך' ואמלטהו' ואם ירחיב יו' א' גבולך' צרות

יש את כבשת האיש האיש האיש עושה כן רמיה רב אכל כור ראשית
פיר הענין המתעסקים בעבודת הארמה יגיעו לרב אכל ויש
נספה בלא משפט פיר ויש עשיר נספה בלא משפט הזריעה כלום
אם לא יתעסק בעבודת הארמה יהיה נספה וילך עשיר בענין רע
שבח עבודת הארמה ונה אהבת הכסף כפי שאם בספר קהלת
והשם יש וקלן פורע מוסר ובאמת ראש ועשר אל תתן לי ובחור
מחנות רלים רישם ובא מתהלך רישם ובא כמהלך ראשך ובחור
ישבע ריש ישנה וישכח רישן ויתכן להיות מעיקר זה ירוש
ערי מבכרך מתרושש והן רב או הם מבטלי הכפל זעני כלם ידע
ראש מעט מעט וראש ענבימו ענבי ראש והוא כתובואן ראש
ותלמה ופוח כראש משפט ויתנו בברותי ראש וישקנו מי ראש
והשקיותים מי ראש כי הסכתם לראש משפט וראש פתעם אכור
ענין הכל ארץ טושעו בלעו ואם כי בראש הסתן הוא הארץ ולפיכך
ראש ויש ראש שהוא עשב ופי סמיטת העשב והוא שמעיקן לפי
שרותים להמית ולפיכך הוא אור מי ראש רזה כי רזה את כל
אלהי הארץ והתאר לנקבה השמנה היא אם רזה והשם ואיפת
הן זעזעה וישלח הן בגמשים ונא ואור רזי לי והוא מלעמיל
מפני מלה ועירא אשר בכוח ואחור פיר רזילי מענין וכל רזילא
אניס לך אם הנביא רבר סוד הוא לי שיגלו כל יושבי הארץ והנמשל
ומשמך בשח ירה ענין כלם הכחש והחסרון והאבוד והן בגמשים
הוא מות המתאווים במדבר רח אלתבא בית מרח פיר בית
אבל וכן וסר מרח סרוחים כלום יקר ויבא אבל הסרוחים על
ערשותם והמתענגים עתה יגלו בראש גולים ויבא אבלם הם

ותראם בהרי קדש מרחם משחר כלום משת עלות השחר יבאו בטל
שהוצלת לראות בילדותך כאשר היית רועה צאת והפילם הלשון הזה
על האשה עצמה רחם רחמתיים לראש גבר פיר עלמה ושתי עלמות
וקראום כן לדרך בזיון ואת הרחם אמרו שהוא עקם מרחם על בנו
מאד רחם רחמו כל מצותי והכבוד על גופלי ורחם מרחמת
על בני המים כלם ענין נצור ותנועה רחץ אם רחץ יי ורחצו
אהרן ובניו ורחצת אותם במים ורחצת וסבת פי ורחצת בשרך
רחצו מים ירחצו ידיהם והגליהם במים לרחץ על הייחוד וכנו מחשת
לחצה רחץ וסחר רחצו הזכו כלם פעלים יוצאים והאמל פיר מקצתם
עמרים ושלא כבוד מועלו מהדמש ומיציאתו לא רחץ ובמים לא
רחצת לבישעיי וההתפעל אם התרחצתי במי שטג והשם שטגון כן
הרחצה ובלא הא מואב סיר רחצי אם האחר ממונו רחץ במלם נטל
ענין הרחיצה ידוע ורחץ עם כן רחץ מושגט ממונו כי רחקו
מעלי ירחק חק כי ירחק ממך המקום רחקו מרגל יי צווי כי הוח
פתח רחקי מעשק צווי במקום עתיד ומיר תרוקי מעשק שלא
יעשקך אדם ונמחונה שלא תקרב אלך לרחקה מעל מקדשי
החית בקמץ חטף והתאר אך רחוק יהיה אובדך רחוקה והתואר
עוד כי הנה רחקיך יאבדו והשם ממרחק תביא לחצה באים
מארץ מרחק נצרים באים מארץ המרחק המים בסגול מארץ
מרחקים תראעה ארץ מרחקים המים בפתח ובמרחקים יבדו
והארץ מרחקי ארץ המים בסגול והכבוד ורחק יי את האדם ולבו
רחק ממוני עתה ירחקו את ונותם וכבוד אחר הרחיק ממונו את
פשיעו החק מעליה דרך ואשר הם מועל עומד ממוני הם

לכבד הרחמים וגם הוא פעל יצא ופיר ערות לבני הרחיבו מקומם
בלבני מרובם והם מרבים לבני ומרחיבים מקומם בני ודבר זה עלהך
צחות בחבר שתי השמות בענין אחר זה הסך זה רחל
וכחל לסני גזויה רחמים מאתים כבשות רחם רחם יי על ידי
ורחמך והרפך רחם ארחמנו בתני רחם תזכור יתכן הייתו מקור
והייתו שם יותר כנין והקבוץ ונתן לך רחמים כי רבים רחמים ושם
נזכר פועל אשר בק רחם יתום ומורה ועונב ורחם והתאר אלהים
וחנף והתאר עם יוד היחש רחמי יד נשים רחמנות ענין כלם
ענין רחמנות וירוע הוא ועל ארחמך יי חזקי חחית בקמץ חסד
ופי כמון אהבה מתרג ויאהב ורחם ויש מסרש מזה רחם תזכור
כלום בעת הדוגת זכור אהבת האבות ורא בן עזרא מיר ארחמך
מהענין הראשון ופי אבקש ממך רחמים כל סטר רחם אשר בצאת
מרחם אמר בשש נקוד ויבא בסתח רחם רחמתיים וכן כשיבא
בהפסק בהעביר כל פטר רחם הריש קמוצה מסני ההפסק ורחמה
הרת עולם ההיא נחה ועיקרה מיסיק וכבר כתבנו הדומים לובחלק
הדקדוק מרחם משחר מיר יום שנוכרת ויצאת מרחם אותו שחר
סל ילדותך היה הטל שירד אותו השחר כך היה כאדם שאומ' טל ברכה
ירד אותו שנוכרת ועל דרך ההשאלה בגיחו מרחם יצא והוא אומ' על
הים כי בהוציאן אותו כמי שיצא מרחם כלום כשיצאו המים ונקון
הסך בעוז שלא יעבור החק ששם לו והוא החול וכן מרחם משחר
לדעת ר'א בן עזרא שפירשו כן וסיר משחר מעלות השחר כלום
מעתי שיצא ממקומו כאילו יצא מרחם ופירוש הפסוק אם
הצרכת לעשות מלחמה עמך יבאו אליך כגשם נדבות ותחם

היא על השמים לא על התחתונה כי התחתונה לכד תקרא שכך כמון
שקרא העליונה רכב כמון שאם במשנה מרחיקין את הרחוקים ^{שלשה}
מן השכב שהם ארבעה מן הרכב ומיד הפסוק לא יתבל רחוק והם השנים
ולא אפי' הרכב לכדו לא תחבל אותו כי לא תהיה המלאכה וולתי שתי
ביחד וזכה העליונה לכדה ולא זכר התחתונה כי העליונה נלקחת
בנקלה יותר מן התחתונה היא קבועה ריק הם
מריקים שקיהם על הארץ יריקן המריקים עליהם הזהב ושלא
נזכר מועלו מוכנו ולא הורק מכלי אל כלי שכן תורק שבך ואפשר
שהוא תאר בתוספת תיך ואעפ' שהוא סתוח ממצאנו כמזוהו יסר בינו
לב הותל ולשון זה נוסל על הכלי ועל היצא מוכנו ולא זה לשון הנקה
שאינו נוסל אלא על היצא מן הכלי והתיאר נעור ורק כלים רקים
והקיים ונפשו רקה השבלים הרקות והשם השעני כלי ריק ותם לרוק
כחכם ולאמים יהגור ריק ובתוספת מים ריקם שלחתני והוא שם
שזה לזכר ולנסכה ומא' והריקותי אחריתם חרב וחרב אריק
אחריהם והרק חנית וירק את חניכין העל כן יריק חרמו עני חליצה
למלחמה ויש למרש העני הזה קרב לעני הראשון כי הוצאת החרב
מתערה כמו הרקת הכלי ואולי יש חנית שיעשו לו גם כן תער ועני
וירק את חניכין לפי שהם מריקים החרבות כטאט' חיצות אריקם
לפי רעתי שהנח תמורת הדגש כי היה ראוי להדגש והוא מעני ריק
בדברי הל' עוף שנברא מן הרקס הכעזו בסימן אחד והרקס הוא
הנרוק ואפשר להיות אריקם מעני רקות בשר וריקסי ממות שהוא
עני הרמות ריר רבשחו והשם בריר חלמות ויורד ריר על
זקנו באבא בלעג רבך יען רק לבבך רבו דבריו מעני

יצאו את העיר לא הרחיקו המה הרחיקו מבית מיכה אל תרחיקו
מן העיר ענין החזקה ידוע חוש דחש לבי דבר טוב מיד
הוציא והעני כי זה הלשון בדברי רז"ל בתנועת השפתיים רחוש
מרחשן שפותיה ומזה הענין נגזר ואם מנחת מרחשת והוא כלי
עמוק וכן כלי עמוק וכן מרשו רז"ל מרחשת עמוקה ומעשיה רחשן
מחבת צפה ומעשיה קשין סיר מרחשת היטה כתבה ומתקן שהיא
עמוקה שמנה עבוד ואין האור שורפו ומעשה מנחה העשוי בתוכה
רחשין ומתנועעין רטט ורטט החזקה בשש נקוד' ענינו
כמורדת טרמולא בלעני רטב רטוב הוא לפני שמיש מורם
הרים ירטבו ענינם ענין לחות רטש ועולליהם ירטשין
וקשות נערים תרטשנה ושלא נוכד כועלו ממנו אם על בעי
רטשה ועולליהם ירטשו לעיניהם ענינם הנטישה עם ההספה
ותרג תשמטנה ונטשה תשמטנה ותרטשנה ותרטש תטק
יטרבט והוא כמו הנאמר בדברי רז"ל אן שמדפה בכותל ריח
אף להם ולפי ירחוק וירח יוי את ריח הניחח ולא אריח בריח מוחכם
מרחוק יריח מלחמה ענין הריח ידוע ופי' יריח מלחמה על דרך
הטובה והרחבה כלום ירגיש וכן כאשר ינתק מתים הנעורת בהריחו
אש וכן והריחו ביראת יי' כלום במעט רמז יבד מן הוא הכדויק
וזה שאם ולא למראה עיניו ישפט כי הריח היא ההרגשה הקלה
שבהרגשות ואפשר להיות מן הערש הזה רחים לא יחבל רחים קחי
רחים וסחני קמח ולפי שהן שתי אבנים יקראו בלשון שתיים והתחנות
לבדה תקרא רחים לפי שהיא עיקר מלאכת שתיים והיא הגדולה והעליונה
תקרא רבב לפיכך אם לא יחבל רחים ורבב ויתבן עוד לפרש כי רחים

לרכבו
המור' רכב גמול' ומלא' השם עבים רבוב' שם כמור מרכבו' ויאמר
קח רכב ושלח לקרא אתם הוא תאר לאיש הרובב עם הפרש והוא נושא
ועם כללי' שחובב עליו על הסוס או על הבהמה הנקרא ברכרי' הכל סתם
ונקרא בלעז שילא' אל חיק הרכב' ומלא' וכל המרכב אשר ירכב עליו
מרכבו ארמני' בסגול' הקיים' ומלא' בבגדי' חמוש לרכבה' בגדים לתקן
המרכבה' ואם ער שהוא מקור' והפעל הכבד' וירכב אתו במרכבת המוש'
וירכבו את ארץ האלהים ועל דרך משל והרכבתך על במתי ארץ
יריבהו על במתי ארץ הרכבת אנוש לראשנו' ארכיב אפרים'
ושתמיסת הקשת ביד' הרכב יוד' על הקשת וירכב יוד' לא יחבל רחום
ורכב' היא האבן העליונה שבחיים' וכבר מירשנו הפסוק בשרש יוח'
רכל' בעיר חכמים שמו' וילינו הרכבים' ומוכרי' כל ממורה
חכמת העמים רדך חכמתך' אשר כלמד חכמתך' תי' מדין אתה
ומדי' אינך תגדך' וכתבנו כלמד בעדש למד וכו' וכלתך' ומלא'
וארזים במרכובתך' ויש שיאמר על הבשם לבד מכלל הסוחרים
מכלל אבקות חכמי' החיזקן המורמים והחכמים ואם שר' שיהיה גם כן
וילינו הרכבים' ומוכרי' כל ממורה' לא תלך רכיל' הולכי' רכיל' הוא שם
למוכשינות ונשתתף הלשון הזה עם ההליכה לפי שהמלשון הולך בבית
חבירו ומה ששומע בביתו הלך ומספר לחבירו' וגם ענין זה קרוב לענין
הראשון כי המלשון כמין הרכב הסוחר שיש בידו כמה מצי' סחורות
וכן הבשם שנקרא רכב' יש בידו כמה מצי' בשמים כמו אמר מכל
אבקות חכמי' וכן המלשון מאסף הדברים מזה ומזה או כמין שהסוחר
מעתיק הסחורות כי יקנה מזה וממור לזה כן המלשון יקח הדברים
מזה ומספר לזה' רכס' והרכסים לכספה' ההרים הגבוהים ומלא'

והתאחדו וטוב רך ומשוח מוסף היה רך עדין בענין המלוכה כמו שהנער
 רך ויחיד לפני אמו כי היו רבים רכה וצנוגה ועיני לאה רכות
 והנפשו אל ירך לבבכם ושלא נזכר פועלו מהדגש לא חכמה בשמץ
 והפעל הכבד ואל הרך לבי והשם והבאתי כחך בפלס במעל ידיהם
 רכב אשר רכבת עלי ותרכבה על הגמלים רכב שמות מעו
 לרכב בשמי שמי קדם כי אם הבהמה אשר אני חכב בה ויכל רכב
 מיר רכב בו ועליו עלה רכב החמורים לבית המוסף לרכוב והשם
 לסוס ולכלל בהמה שירכב אדם עליה ומרכבה מרקה בסתח המים
 כן נמיסאת במקצת הספרים המדויקים אבל מיסאנו במסדה כל
 לשון מרכבה בלשון יחיד בשלש נקודות כמו ויאסר יוסף מרכבתו
 ארות סוסים למרכבו חוץ מאחר במרכבת המשנה בחרק וכל לשון
 רבים בסתח מרכבות פרעה מרכבות עמי נדיב נקול מרכבות
 והנה ארבע מרכבות פעמי מרכבותיו וסיר במרכבת המשנה
 המשנה אשר למרעה ויש שהיא שם כולל לסוסים רבים או לזולתם
 ביחד המרכבה הראשונה והנה ארבע מרכבות מרכבות פרעה
 וחילו והל פי' כי סתם מרכבה ארבעה למי שמרכאנו ותנא המרכבה
 ממזכרים בשש מאות כסף וסוס בחמישים ומאה ונתבנית המרכבה
 הכתבים זהב פי' מרכבות חיות הקדש כי בהם נגי הכרוב ואת
 השמש שרף באש פי' שהיו מדרגות לעבודת השמש ובמא שש
 מאות רכב בחר בשש נקוד ונחור תאר לרכב וראה רכב איש צמד
 פרשים כלום שהיו פרשים רובים עליהם כי יש שורכבו עליה אנשים
 שאינם פרשים לסיבך סמכו אל הפרשים ונבצתו בק רכב וחכבו שני
 רכב סוסים בסוסין וברכבו פי' רכב בהמות אחרות לא סוסים רכב

לך שלש ממנות האלה יוצאות ואינן עומדות כאחד פתח יונה
ותבן להיות לא ידומים לא תדומים מינחי העין ויתבן ודומים תחת לשוני
מבטן פועל מנחי העין ופיר רמז מיטט נתגאו וגבהו מיטט הרשעים
ואינם כי רגע יאבדו ורמה תכסה עליהם תחתוך יצע רמה מתקן
רמה ידוע והפעל ממנו ודרם תולעים וכתש בשורף להכבדו בעין
ובין ודרם כבוד י"י רמה רמה בים פהש ודומה קשת נושא רמז
קשת עטף השמכה ידוע והשם מזה היו כקשת רמיה ור יונה פירמיה
וישאתי הגאות רמותים כלוב אשר יסלו חלפים מהמוצק ועא
כן איש רמה את רעהו למה רמיתני רמה רמוצי ואם לרמותני
לכדי בפתח מקום צרי והשם ולו תרבה רמיה בפלס בעד יה קפואר
לשון רמיה בפלס עניה סוגרה שביה בת עיני ואלא החיסקו בתרמית
ותרמית לבם ואלא בתרמיה לאמר ואחול פיר לשון שם מקום לפי
שלא נמצא משקלו בתוספת תיו ואלא מאוני מרמה מרמות ותק
ותבן להיות מזה העטף כקשת רמיה כלוב יורה בתמיה עד שלא ידע
אדם בו וכן כתער מלוטש עושה רמיה רמה ויקח רמה בידו
מדקא הרמחים כמו כן בקר בקרים או הוא מש אח עם הרבותיהם
רמחיהם וקשתותיהם ובמקצת ספרים מדויקים רמחיהם על השיקר
במשקם הרשימים ומועדיכם וכן כתב ל יונה ידוע רמז בע
הרמכים כתב אהל בני הסוסיות ובלשון ערבי קורץ לסוסיה רמיה
ומי האחשתרצים גדול מותרץ מינין כן סוס ומחמוד כי אחש גדול מלשון
פרס ואלו היו סדרים גדולים בני הסוסיות רמז רמז גם תמר
ותמוח כן הרמכים וכן התאנים מעשים רמוצי היוד כנו המרבר
או היא יוד החש מוחס העסים אפ הרמז ועזה הסיר יהיה מעשים

מחכמי אדם כמאות בני אדם ומגדלותם והטעם הכבוד וירכסו את
החשך כלומר יגביהו החשך לחברו עם האפור שהוא למינענה ממנו
רכש רכבי הרבש אתם המרכבה לרכש בשש נקוד כתב ר' יונה
כיהם סוסים הטובים שלא עברו עליהם שנים רבות ויתכן היותם
בהמות אחרות לא ידענום כי הנה אמר ביד הרעים בסוסים רכבי
ואמר והשעורים והתבן לסוסים ולרכש רחמה שהוא מין אחר וזאת
הסוסים ואת כל רכוש אשר רכשו ואחריו כן יבאו ברכוש גדול
ונעדרויהם יהיו לבהמותם ולרכושם ולכל חיתם ואת כל האדם אשר
לקרוח ואת כל הרכוש כל אלה שרי הרכוש אשר למסך דוד השם הזה
כולם כל מסת האדם מקנה הבהמה וכסף והב וכל מטלטלין וכן תל
לי הנפש והרכוש קח לך פיר הנפש נפש האדם כי לא היה מבקש ממנו
כי אם האדם וישאר לו המקנה והממון כולם רמס ראש פונבי
כי רמו ולגזרת פעול רמו מעט וירם כבוד יי' והנפטר וירמו
הרמו מתוך העדה הזאת עתה ארומם' או הם מבטן התפעל כאשר
כתבנו בחלק הרקודק ובטן מועל הכבוד ורומם תחת לשוני פיר מו
שתחת לשוני רומם וגדל אותו והוא רמו סלב וכן יחד לא ירומם ניי
לא ירומם הקבה ולא יגדלו כי הנביאים מוכיחים וקוראים אותם
שישבו אל אל עלין ויגדלוהו וירוממוהו בתפלתם וכונם יחד אין
אחר מהם שיורומם אותו והנה לא תועיל תוכחת הנביאים וכן עני
כן לא תרומם רבך עם המסוק הסמוך לו לחלק יגיד רעים והוא
תפלה לחלית ופיר לא ירומם למי שיגיד לרעיו חלקלקות ופיר
ויכחצו עם פשעיו באמת כי אעפ שיש ברעי אלה שיכיר כי את
האמת ידבר חלקלקות עם רעיו להרשיעו שלא כדן הגה פרשת

כמו חכמות בחוף תרצה קומי רני בלימה ויעבר הדנה שהטעם הכחו
ועוד בכל מקום שיהיו עם ימי הכריזו עליהם כי הם עבדיו וקום
וכבר אחר ובאו ורצנו במרום ציון וחסידיה רנן ורצנו אף גילת ורנן
ושלא נזכר פועלו ממנו ובכרמים לא ירנן ענום ענין העסקה
בכח יש מהם לשירה ולומדה ויש לתעלה ויש לבכי ואנקה כמו
וכעדים באניות תתם וכס אחר יתמרש לסי מקומי כגבור
מתרנן מייץ מיל כאדם שצודם מרוב היץ ששתה ועתה הוא
מקיץ מייצו וצונק ומתרנן ואמל כגבור כי לא תחסר הגבוה ממנו
כי אם בעבור היץ כך הקבה רוצה לישן ולנודם מהיץ שהיה מאה
בענות ישראל ובחטאתם והיה מחריש וכשגברו חטאתם והכניסוהו
במעשיהם הרעים בתנקס מהם והיה כגבור מתרנן מייץ זיק צרין
אחור וימאס באהל יסף ואמל זה על חרב משכן שימה כנף רננים
שם עוף נקרא כן אומי הוא מדק ויטה קוב או מדק מתעלם בכנפיו
שהם ימות כמו הטוס ואמל הוא הוא רנב כתכל יונה בזה השירש
ואת הארצבת רל שאמל נוספת ואין לו רחיה בזה ויתכן שאמל עדשית
והארצבת היא חיה ידועה וקראה בלשון נקבה כי אומר כי הזכרות
לא יראה זכר שבהם והזכרים כנקבות ויש אומל כי עם ארצבת
בלשון זכר הוא ועל הזכר יתבר והנקבה בכלל כמו גמלושמן וחזיר
ולא יתכן שהרי זכרה בלשון נקבה כי מעטת גרה היא ומרסה לא
הפריסה ויתכן כי זכר הנקבה זהו הדק לזכר וכבר בארצו ענין
זה בחלק הרקדוק בשער השמות רנה עליו תרצה אשקה
ענין רנה ורנן וכנה בענין אחר הם רסס לרום את הסנת
ענוו הוטוף ותרנן זכרביבים עלי עשב וכרסיסי מוכסו שא והכה

כִּי אִם בֵּא הַמְּוֹדָהּ בְּמִשְׁקָל הַסְּמוּךְ וְהוּא מִשְׁקָל גְּבִיר וְיִתְבָּן עוֹד
חֶסֶד מִיִּם הַרְבִּים וְרַבִּים כִּמְוֹהוּ לְאִשֵּׁר כִּתְבָנוּ בְּחֶסֶד הַדְּקוּדָה מִמֶּה
פְּעֻמָּן זֶה־בְּזֶמַן עֲגוּל וְחֶלְוֹל עֲשׂוּי כִּמְוֹהוּ רַמְסֵי יִרְמֵס אֶת
כָּל חֲוִיצוֹתָי תִּרְמֵס כְּמִיר וְתִנְעַן וְיִרְמֵס לְאֶרֶץ חַיִּי רַמְסֵי חֲזָרִי רַמְסֵי
פְּחִמְדִּי וְהֵשֶׁם וְהִיָּה לְמִרְמֵס קִרְפָּן כְּמִשְׁפֵּט וּבְסִמּוּךְ בְּסִתְחַ מִרְמֵס
רַגְלֵיכֶם תִּרְעִיעֶה וּבֵא סִתְחַ שְׂמֵא בְּסִמְרִיכוֹת וּלְשׁוֹנוֹ מִרְמֵס וְכִבֵּר כִּתְבָנוּ
הַדְּוֹמִים לֹן בְּחֶסֶד הַדְּקוּדָה וְהִנְפֵּעַל בְּרַגְלֵי תִרְמֵסְנָה עֲנֵן הַדְּרִיסָה
בְּחֶזְקָה בְּהִשְׁחָתָה וְהַצְּתֵב בְּשִׁין עֲנֵן קִרְבֵּן לֹוּה בְּכָל אִשֵּׁר תִּרְמֵס
הַאֲרִמָּה בֹו תִרְמֵס כָּל חֵיתוֹ יִעַר תִּבְנֵת כָּל רַמְסֵי בְּאֲרִמָּה וְיִאֶת
כָּל נֶפֶשׁ הַחַיִּה הַרְמֵשֶׁת הַרְמֵשֶׁת עַל הָאָרֶץ כָּל רַמְסֵי אִשֵּׁר הוּא חַיִּי
בְּשֵׁשׁ נִקְוֹד עֲנֵן רְדִיכָה וְהַלְקֵי רֶגֶן וְתִרְפֵּן לְשִׁין אֶלֶס יִרְעוּ יִשְׁבִּי
סִלְעֵי יִרְעוּ וְשִׁמְחוּ בְּשׁוּדֵי בְּמֵס יִשׁוּד צְהָרִים רַבִּי וְשִׁמְחוּ וְיִרְא כָּל
וְיִרְעוּ קוֹמֵי רַבִּי בְּלִימָה חֲכִמּוֹת בְּחוּץ תִּרְעָה בְּרַץ יִחַד כּוֹכְבֵי בְּקֵר מִקְוֹ
אוֹ שֶׁם וְהַמְּקוֹבֵץ מִמְּנוֹרָה מִלֵּט מִיִּד רַעֲוֹת שֶׁל הַצֶּלֶה וּפְוִי בְּרַץ יִחַד
כּוֹכְבֵי בְּקֵחַ כֶּתֵב רֵא בְּן עֲמֵדָה כּוֹכְבֵי בְּקֵר הַמְּשֻׁרְתִּים וְיִקְרָאוּ גַם כִּי
כּוֹכְבֵי אֹרֶךְ וּבְנֵי אֱלֹהִים הֵם הַמְּעֻרְכוֹת הַעֲלִיּוֹת וְתִנְוֵעֵתֶם הִיא
רַעֲוֹת וְתִרְוֵעֵתֶם וְהֵשֶׁם עוֹד מִכָּחִי רַעֲוִי וְיִעֲבֵר הַרְעָה בְּמִחְסֵה וְכִשְׁרֵי
בְּאֲנִיּוֹת רַעֲוֹת הַקְּשִׁיבָה רַעֲוִי וְהֵשֶׁם הַשֶּׁלֶם בֵּאֵן לְסִמְוֹ בְּרַעֲוִי אֵל תִּבְאֵן
רַעֲוִי בֹן כִּי רַעֲוִי רַעֲוִי מִקְרֹוֹב וְהַתְּנַעֵם כּוֹבֵד מִתְרַוֵּן מִיִּץ
וְהַסְּעַל הַכְּבֵד הַרְמֵנוּ לְאֱלֹהִים עֲנֵנוּ מִיִּד אֲמִירוֹ רַעֲוִי הַרְמֵנוּ גּוֹיִם
עֲנֵנוּ מִיִּד אֲוֹתֶם הַגּוֹיִם שְׂהֵב עֲנֵנוּ הַרְמֵנוּ כִּי דֵם עֲבָדֵיךָ יִקּוּם וְאִשֵּׁר
הוּא יִזְבֵּא לְשִׁעֵם וְלֵב אֲלִמְעָה אֲרַעֲנֵן מִיִּזְבֵּא בְּקֵר וְעִתֵּב תִּרְעֵן
עַל דֶּרֶךְ בְּרַץ יִחַד כּוֹכְבֵי בְּקֵר וְיֵשׁ מִמֵּרֵשׁ הַרְמֵנוּ הַכְּרִיּוֹ כִּמְוֹ

לבאת עמך אכל מדעתם נפוצה וכן כי שורר יי את מדעתם או
 יהיה עם מקום המדעה כמו שאמ' אחריו ונדמו נאות השכלים ^{ויש}
 מפרש מזה ורעות רוח ורעיון רוח אפרים רעה רוח כלוב שלם ^{ועל}
 וכל ישיביע והשם למקום המדעה מדעה שמך וטוב ומא
 ועשרים בקד רעי רל' מסוטמים וענף שני ורעה כסילים ^{ירע}
 ורעה וסלים ורעה וזכות והכבר אשר רעה לו והשם למדעה ^{מחנות}
 מדעהו ושטמים מדעים המים בצרי את כי מדעהו רחק ממנו
 המים בשבא ומא רעה דוד רעה המסך ויאמר ממנו לנקבה
 רעה ולרבות רעות רעותיה מוכאות לך ומא לנקבה רעיה יפה
 את רעיהי רעיהי יפתי ומא ואשה רעותה וההתפעל אמתתו
 את בעל את ויש מפרש מזה הטעם ורעות רוח ורעיון רוח ואפשר
 לזהיות מן השרש הזה רעך ורע אבך בכפל למד הפעל ויהיה
 רע בשקל בן שרשו בנה וכן שמוענו גאע מואב גיא מאר שרשו
 גאה ואעפ שבא חבור הקבוץ רעים רעי איוב כדרך נחי העץ
 כי בדרך נחי הלמד היה לו לומר רעי בשקל פני בעי אולי בא כן
 מסני העץ שהוא גרועית שלא לחסאק עליה ולוב רעי והראיה
 כיהם מזה השרש היוד הכתובה במלות ורהב רעך וכן ונתתי ^{לרעך}
 כתובים ביוד והם שניהם ענין יחיד אם כן היוד בהם למד הפעל
 ועא וברעיון לבו ומא ורעות רוח ובחסרון למד הפעל בנת
 לרעי מרחק אמל אתה תבין רצוני ומחשבותי מרחוק קודם
 שאחשוב ויהיה לי רצון בדבר אבל רצונך ומחשבותך הם יקרים
 לי מאד ולא אוכל לדעתם ויש מפר' מזה כי אינם יודעים לעשות
 רע כלוב רצון הבזרא ועא רעה נקרה לא תמר ירעך קדך

את הבית הגדול רסוסיים ענץ שבירה ורציחה ובסמך כמו בצדי
וכן במשנה קנה כדרי לעשות בו קולמוס ואם היה עבה או מרוסק
כדי לבשל בו קפה של ביצים רסן ורסן מתעה ורסן מסע שלחו
בשע נקוד וסוף הסמוך כלומר שלא יהאן ולא בוש מוסט ובאמו טרם
זה היה חוסם פיהם ברסן כמו שעושיין לבהמות כמו שאומר במתג
ורסן עדין כללום והוא כלי של ברזל שמושימין אותו בפי הבהמות
להגדלם ברצון הרוב וואזל כי עתה שלחו הרסן מוסטו כללום שלא
יהאן אותו ועל דרך הרמזין בכסל רסנו מי יבא רעב כמדין
השן ורעבו לא ירעבו ולא יצמאן והשם ויהי רעב בארץ התבא
כל שבע שנים רעב בארץ ומא בימי רעבן ישבעו ובסמך
ואת רעבן בתיכם קחו וכלו והוא הפהם שהם רעבים אליו אם
כן הוא רעבונם והכבר לא ירעבו ויניק ויעק וירעב
רעד המביט לארץ ותעד והשם יאחזמו רעד ובהא הנק
רעדה אחותם שם והכבר והוא פעל עומד עמודי מרעיד כשע
מרעידים על הארץ ידוע רעה ורעה הכרמל והבשן ורעו
אפרים רעה רוח כל רעיק תרעה רוח יהיו רועים במדבר לרעות
בזנים והיותא לשנים פעולים האמהים הרעה אותי יוי רעני אני
ארעה יאני כל רעיק תרעה רוח רל רעיק שהנא יוצא לשנים
פעולים ותראה רוח רל שהרוח תרעם ותאכלם לרעות את צאן
אביהם בשכם הכא אחיק רועים בשכם וירעם בתם לבבן רעה
את צאן ההריגה כאהל רעני כמו רועה היוד תמורת הא פמו
הכעל וכן הוי רעני האלים ורעו אתכם רעה והשכם והקיימות
עליהם רועם ורעום והשם כמרעותם וישבעו וזה השם הוא שם

לדעת

רעש ורעש מפני רגיהם ארץ רעשה ורעשו האיים
תרעשה חומתך ותרעש הארץ והנפעל נרעשה הארץ והכבד
הרעשתו גימ' הרעשה ארץ סכמתה התרעישנו כארבה מרעיש
ממסכות והשם רעש גדול לחמך ברעש תאכל ענינם התנועה
והרעדה פאחמולא בפעו' אכל ורעש כלבנט סרין אמרו שהוא ^{הפך}
ועשר וד' יונה פיר יפה וידפה ודמה כלשון הערב האויל לבדכה ולפריה
דגש כלול שידבו בעו ברבות עזי הלבען' כי ענין סרין בנין וד' אבן עזרא
פיר כפטיא ורעש זה הפרי שהוא הבר והטעם שיהיה גדול כל כך שירעש
בעזי הלבען' רפא ועב ורמא לו רמא יי' וארפא ורפא חלהים
והנפא הרמאים רמא אלו' ודבין ראיתו וארפאהו והשם רפואה ^{רפואות}
תעלה אין לך ונא רפאות תהי לשרך' ונא הנני מעלה לך ארובה
במפא' לאין כרפא והנפעל נרפא הנתק ונרמאו המים נחה האכל ^{רמא}
יי' וארפא איז תרמאו וכן ההתפעל להתרפא בארעא והכבד ואת החולה
לא רפאתם וירמאו את שבר עמי ורפא ורפא והוא יוצא לשלישי
אל שישכוד לו רמא וכן אב' התרג' ואגר אסיה ישלים' וכן אמרו רז"ל
שאם הוא לרפאתו אין שומעין לו רמא מיה דמית עמי כאריא ארפא
ואשר בא ממנו בדרך בעלי הוא שוכו בנין שוכבים ארפ' משוכבתים
רפה שבריה כי מטה נכתבו בהא ונקראו כבעלי האכל ימחץ וירין
תרפונה והכבד ורפאו את שבר בת עמי רמאו את בבס' נכתב כבעלי
האכל ונקראו כבעלי האם והנפעל ונא נרפאה אשר לאזוקל לרפא עוד
וי' פו המים והשם לפעת מרפה והנה בעתה וברך השאמה וירפא את
מגבח יי' ההרס וכן בדרך השאמה בעטן הסלוחה רפאה נמשי כי חסאתי
וישמע יי' אל חוקיהו ורפא ועב ורמא לו' והרומים להם ומהשרש

ורעו דליותי ורעו את ארץ אשר בחדש ויתכן להיות מהענין הזה כל
הענין תענה רוח כלומר שהרוח שהם חרפים תשבר אחתם ענין כלם ענין
שבר ואפשר שיהיה ורעו דליותי כעל עומד רל ונשברו ואפשר שיהיה
נפעל מן השדרש הזה ירע שריד באהלן ואע"כ שהוא פתח והיה משפט
קמץ באסתח כפי שהוא מלעים וכבר כתבתי בשדרש ירע וכן מפור
מזה הענין ורעות רוח ורעית רוח רעך סף רעם השקיותני
תרעלה כוס התרעלה ובני המעים ממנו והכרושים הרעלו כתבתי ינה
ענין הכל מבוכה ומהומה וכן כתב אהרן ענין תרעלה והורעלו לשון
רעדה ואנו רגילים לפרש סם המות וית ודבני משריתהו מסרבלין
בדבועות וע"א השדות והרעלות יש מפרש טמבורש בלע ויש
מפרש מן המשנה ערביות רעלות ופרשו הגאונים ז"ל הנשים הערביות
יזארות רעלות כדבת והנטימות והשדות והרעלות ושמו בלעט ערבי
גריף רעם רעמו פנים והכבד בעבור הרעמה ורגש הריש
כרגש מקדש י"י ענין ועם פנים וע"א ירעם הים ומלואו והכבד א"ל
הכבוד הרעים ירעם משמים ובקול כמוהו תרעם והשם ורעם גבורות
רעם שרים ותרועה התלביש דוארו רעמה ענינם כענין הרעשה
רען הסעל הזה נמצא במלהלמד וכמתו לא רענה פעל חולף כיהוא
מלעים אף ערשנו רענה תאר כיהוא מלרע כזית רענן והיה עלהו
רענן בשפת רענן והקבוץ ירע רעעם ורעננים יהי ענין לחות
ואמר בשפת רענן כלום בשפת חדש רעף ירעמו עמי אדם
רב ירעמו רענן ירעמו נאות מדבר ושחקים ירעמו טל והכבד הרעמו
שמים ממעל ענין הזנה רעץ תרעף אויב
ורענו ורענו ענין שבירה

רעש

ומרפש רגליכם

והתפעל מתרפס ברצי כסף לך התרפס ורה ברעיק ופוסע משניך גליבם
 תשתנה כתו בשני והנפעל מעיק נרפש כתו בשני והמסודת גכתובין
 בשני בלשנא ובארמית דומה לזה הלשון ושארין ברגסא תסא עננא
 כשנן ההדרכה והרמיה וכן לך התרפס ורה ברעיק שום עינך כקרקע
 לפניו כלום שתכנע לפניו ותחזק רעך בדברים הטובים תפק
 מתרפסת על רודה עננו לפי מקומי מתגעגעת ואחיל סידמתחבת
 עם רודה מלשון ערב שקורין לחבר רמאק ולחבורה רמאקא רפש
 רפש ופאט בשש נקורות ידוע רפת ואין בקר ברפתים ידוע
 בדברי רזל רפת של בקר והוא בית הבקר רצין את מי עשקת
 ואת מי רצותי לא עשקתנו ולא רצותנו הרוצות אבינוים עשוק
 ורצוף קנה רצוף ושלח רצונים חסשי והפעל הכבד כי רצף טוב
 רמים עננא ענן שבידה אבל יקרא רצוף שאינו שבור מכלל כמון
 שאם קנה רצוף לא ישבור ופשתה מהה לא יכבנה ואפשר להיות מע
 השדש הזה לא יכהה ולא ירוץ ותרוץ גזלת הזהב וררוץ הגלגל בתפעס
 בק בכף תרוץ וירענו וירוצנו וכבר זכרנום בשדש ררוץ והשם מתרפס
 ברצי כסף פיר חתיכות כסף רצוד למה תרצודן הרם גבנוצים
 יש מפרש כמו תרצודן או עננו לפי מקומי תשפילו עצמכם ובאות
 הדלת לר האי אל מפרש לשון נבין ותוחלת כאינן אי מה אתם מעינים
 ומחלים לכך והוא דומה ללשון ערבי הקוראים לעיין אל רצד רצה
 כי רצו עבדך את אבניה ומרצה בו ואכבדה רוצה יי אתי ראי
 ויחד כנך כי רציתם רצה יי להצילם ולא יוסף לרצות עוד וכי יעלו
 עולה ומנחה אינני רוצים יהי רצוי אחיז אם תהיה לטוב לעם הזה ורציתם
 פיר שיהי רצויך ור יצה פרעו ויבא כלום שתריצה אותם בדברך

בענין אחר רפאים יחשבו גם הם נשאר מיתר הרפאים ענינם גבורים
והם הענקים והיחיד מהם נולד להרמא אלה נולדו להרמא והוא הא
הירינה וכתבה עם למד השמוש כמו להעם הזה להגדוד אשר בא
אליו והדומים לו כמו שכתבנו בחלק הרקדוק אלה השנים אשר ^{בד}
היכל נכתבו באסף ובספר שמואל הרפה להרפה בהא והיא במקום ^{אף}
רפא רפאים ונא אם רפאים יקומו יוד סלה בקהל רפאים יצוה ^{וא}
ידע כי רפאים עם הרפאים יחוללו ענינם המתים ויש מפרש הרפאים
יחוללו רעם לגדודי הזרע שהם תחת הארץ במתים ויחיו אחר כך
יחוללו ואמר מתחת מים כמו מתחת הארץ והם סבה ללחות הארץ
אשר ממנה יצמחו הדרעים רפאים בכל יקומו ענין מתים רפר
ירפר חרוץ עלי טיט והעם רפידתו זהב והכבוד רפרתי יצונו
ענין הדעה רפרתי בתפוחים סיר סמכוני או חזקוני בתפוחים שתנינו
לפני רפה הנה נא רפה היום לפרוב או רפתה רוחם ולשון
להבה ירפה ופיר וחשש בלהבה או הוא ירפא ופיר ולשון להבה
ירפה החשש והתאר החזק הוא אה הרפה והוא יגע ורפה ידים
וידים רפות תחזק והעם מרפיון ידים והנפעל נרפים אתם נרפים
וההתפעל התרפיות ביום ארה גם מתרפא במלאכתו והכבוד ומנוח
אפיקים רפה תרפיעה כנפיהם עבטן הוא מרפא את ידי אנשי המלכה
הנשארים בעיר כתי באסף וכן בא השם באסף כי מרפא יצו חטאים
חיי בשדים לב מרפא פלוב מר שיש לו לב רפא הוא חיי בשדים ענין
הרפיון ירוע הוא וענין קרוב לזה ודרך מרפא או אמרה והכבוד
דרך מרפא השמידים הדרך מרפא ללא ארפך ללא תרפני עד בלעי
דקי רפס ותרפס נהרותם ברפויכם תרפיען וכתו בשען

בסתחות הריש' ומיד פסוק ער אנה תהותתו על איש כלום שתחשבו
הות על בני איש ותרחו כולכם כלום שכלכם מרחים' ובן אשר
קרא המלה בקמצות הריש תרחו ותהיה המלה מבטן שלא גובר פועלו
מהדגוש ויהיה פיר' על דרך תסלה כלום ער אנה תהותתו על איש יהי
רצן שתרחו כלכם ותהיו כקיר נטאי גרד הרחוויה שהם קרובים
וכן תהיו תמיד בפחד רצע ורצע ארצו את אוננו במרצע
ענינו ינקוב' ועם הכלי שנקבין בו מהצע' אפינא בלעני' רצע
ענות רצפים' ובידו רצפה' גחלים' וגחלת' ורצפה עשו לחצה סבב'
על רצפת בהט ושע' ונא' מרצפת אבנים עננב הצעת אבנים
בקרקע והמע' ממנו תוכו רצוף אהבה' ויש לפרשו מהענין הראשון'
וית' וענת רצפים' וחרא מעפמא' רק כי רק עוג מלך הבש' רק
אם שמע תשמע' רק יהיה יי' אלהיך עמך' רק את רמולא תאכל רק
לאנשים האל' ענן כולם סיוח הדבר' וידוע' רקק הרקות
והרעות' ראת בשר' ורקיקי מצות' ענן הדלות והרקות' וכבר זכרתי
ארוקם בשרש ריק' והכשרתי בו להיות משרש רסק' ומענין זה'
ותתקע היתר ברקתו' כסלח הרמץ' רקתך' הרקה נקראת טימבמא
כלום שנקרא רקה למיעוט' הבשר שבה כמו רקות הבשר' ועל
וכי ירק הגב בטהור' והשם מופע לא חשכו רוק' עד בלעני רקי ידוע'
רקב עץ לא ירקב יבחר' ועם רשעים ירקב' והשם יבא
רקב בעצמי' והוא כרקב יבלה' פיר' יבלה כעץ שבא בו רקב' או יהיה
כרקב עם תאר לעץ' והשם במשקל אחר' ולעץ רקבני' נחושה' ידוע'
רקד ההרים רקדו באלים' ההרים תרקדו באלים' עת ספור
ועת רקוד' והכבר ושעירים ירקדו עם' על ראשי ההרים ירקדו'

פי' ידוע

הטאבים ואחריהם בפיהם ידעו ספה פיה אחריהם בפיהם רל כי
הדשעים ידעו במה שיבזום על העשק ועל המרצה וזהו בפיהם במה
שאמר להם ויצוים והנפעל ונרצה לו לכפר עמיו ומיד הלא עטמה
מרצה לו אם על כריתות ומיתות בית דין ומיתה ביד שמים ומלקות
הדי ענשן אמור הוא אינו מרצה אלא על עשה ועל לא תעשה הפיתק
לעשה שאין מסורש ענשן וכשמביא עולת גדבה אעפ שאינו מצוה
בזה מרצה לו לכפר עמיו על מה שחטא בעשה ולא תעשה עניתך
לעשה פגול הוא לא ירצה וההתפעל ובמה ירצה אם ארצו והכב
בנו ירצו דלים והשם וסס רצון מלי וברצונם עקרו שור ועא
עד רצתה הארץ את שבתתיה והשם והם ידעו את טונם עד ירצה
כשפיר יצמו והנפעל כי נרצה עונה והכבד והרצת את שבתתיה
משפטא והרצתה ענינם ענין השלמה והוא קרוב לענין הראשון
ונשא אם ראית גנב ותרץ עמו משפטא ותרצה עמו והחיות רצוא
ועוב האמת תמדות הא ענינם ענין הליכה ול יונה פיר מענין זה
ברצתו עם אלהים ואין ערך להוציאן כמשמעותו ויש לפרש ותרץ
עמו גם בן מענין רצת כלוב רצות להיות עמו ועוד פרש מזה
ואחריהם בפיהם ידעו ספה כלוב שהם הולכים אחריהם אם המות
בהליכתם ומיר בפיהם כמו בפיהם כמו איש כפי עבודתו לפי אכלו
שענינם כמו רצח ורצח גאל הרם את הרצח ורצחו נפש
הרצחת וגם יבשת לא תרצח הגנב רצח והשם לפתוח פה ברצח ברצח
בעצמותי בסגמל והנפעל האשה הנרצחה בתוך חובות ארצח והכבד
ררד ירצחו שכמה בן המרצח הזה ועתה מרצחים ירצחו לכס
נחלקו במיטה הזאת בן אשר ובן נסתלי כיבן נסתלי קורא אותה

והשם וישש את הרקיע וכן בענין זה ורקיע בתלך ורקיע בתגל
מכת הרגל בארץ כאלו הוא רקע מה שתחתיו וישוטה והכבר תמוך
בוהב ורקענו ורקענו את פחי הוהב ורקענו צמו למגזח כסף מרקע
והשם רקועי פחים וכבר אחר תרקיע עמו לשחקים סיר ההרקעת
עמו שחקים והלמד בלשחקים כלום הרגו אכבר והשלישי
לאבשטום וכבר בארתי זה הענין בחלק הרקודק בשער המעלים
רשע כי תאמר ארוב רשענו ואפשר שיהיה מעיקר
זה ידוע ער מבצריך מתרשע והן רב ענין הרשע ידוע
ממלאים בתרשיש תרשיש שהם וישמה אבן יקרה ועצה נוסה
לעין התכלת וגויתו בתרשיש כעין התרשיש וימצא אניה באה
תרשיש לברוח תרשישה כסף מרקע מתרשיש יובא שם מקום
אלישה ותרשיש שם אומה ואפשר שנקרא שם המקום הזה על
שמה רשה ברשיע מסך פרס עליהן במדותו ובדשותו והל
הדגלו הרבה בלשון הזה באמרם אל מלא נתנה רשות לעין פראות יד
לשאל רשות וזולתם הרבה וכתב ר' חנה כי מזה קראו המלכות רשות
באמרם היו זהירן ברשות והנכין שהוא מלשון ראש כי המלך נקרא
ראש כמ' שאם נתנה ראש וזולתו וכן הוא נקרא בקמין רשות אבל
הוא חסר אלף רשם את הרשום בכתב אמת מלשון ארמית
כתבא רי רשם והלשון מענין רשם שהוא כענין אות וסיומן
רשע אם רשעתי אלפי לי ולא רשעתי מאלהי זמרים מאלהי
ול שלא יצאתי מדרכי אלהי ללכת בדרכי רשע ול שלא עבדתי
על לא תעשה כי שמדתי דרכי יי שהקדים ול שקיים מצות עשה
אל תרשע הרבה והשם מקום המשפט שמה הרשע בסגול ארשעו

ומרכבה מירקדה וכבוד אחר והוא מועל או צא וירקחם כמו ענב ^{עני}
הרקדה ידוע סלטאר בלשון הקח איש אשר יקח כמוהו וכן ^{בני}
הלכהים רוקח המרקחות לכשמים והפעל הכבוד מירקחים כמרקחת
מיטעה והתאר לרקחות ולטבחות וכבוד אחר והרקח המרקחה והוא
מקור או צווי מן הפעיל ור' יצחק כתב כי מצאנו בספר ירושלם בקמץ ההא
ואם כן יהיה מקור מבעט שפלא נזכר מועלו וכתב כי בספר בבלי מצאנו
פתח וכן מצאנוהו אנתנו בספרים מדויקים והמסורת עליו כית ^{לשון}
והשם רקח מעשה רוקח וכל ים ישים כמרקחה והרקח המרקחה
מגדלות מירקחים בסגול המים רוקח מרקחת רוקחי המרקחת במרקחת
המעשה בחרק המים וכל מיץ הרקח בסגול והוא תאר לייץ
אל היץ הרקוח וכל ותרבי רקחך ענץ הכל מעשה הבשמים
כמו שעושים החופאים המרקחות ממיני בשמים מעורבים זה בזה
ויש מהם על ידי בשול ולפיכך אמ' ים ישים כמרקחה ופיר' מגדלות
מרקחים שיעשו מהם מרקחים רקס מעשה רקס והשם
שכל צבעים רקמה והקבוץ לרקמות תוכל וקבוץ השנים צבע
הקמותים מעשה הבגדים שיעשו מצבעים רבים בארצה או במחט
יקרא רקמה ומה שאמר צבע רקמותים בלשון שנים הל' כי רקס
פעם מצה ומה כאחד או בשני בשנים כמעשה הרקמה וכן אמ'
בגווע הנוצה אשר לו הרקמה ושלא נזכר מועלו מהרגוש רקמותי
בתחתיות ארץ ומה מעשה היצורים בגידים ועצמות ובשר ועור
למעשה הרקמה רמה רחם ואמו לתחתיות ארץ שהוא מקום
ואם רקע רוקע הארץ מיד מרשה כלומר שתקן שטחה
להיות הכאנאים עליה לרוקע הארץ על המים ארקס ארקעב

קאורות ופרשתי עמך רשתי במשכן ברשתו ידוע מעשה רשת
כחשת עשוי כמעשה רשת נקוב רשת כדבר אמרים רשת
תרגו יאחזקו רעד אחדען חתומה ופיר מדבר ידועם שהוא מאמרים
דבר העגלי רעד גדול נשא בישראל רשת רשת חתומה ושלח
נזכר מועלו ממנו מעי רשתו ולא רמו וכבר אחר ירתיח כסוי
ענין הרתומה ידוע רתם וישכב תחת רתם אחד עם גחלי
יתמים ושרש רתמים לחמם כמו נע בקר בקרים יינשתם בלעני
ומחלתו חמה מאד רתם המרכבה כמו אסור בארץ רתמו כענין
את רתמו כן רתם המרכבה רתק ורתקות כסף צורף ונלא
עשה הדתוק בחלם וקבוצו בשורק ויעבר ברתקות זהב מי שרשדות
ושלא נזכר מועלו ממנו מהדגוש רתקו בייקים כלום אוסר
בשעשעלות של בדול ובנין נפעל מזה בהסך כי הוא התרת הדבר
הרדתו כמו שאמ' עד אשר לא ירתק חבל הכסף ורמזו לחוט
השדרה שהוא לבן ואשר הם בני ארבע אותיות
רטמט רטמט בשדו מנער ענינו לפי מקומו עתה
ויש אומר שהיא מלה מרכבת משתי מלות רל רטוב ופש כלום
רטוב ומה ומה כן מרו ורבו פושו וסגו ופרשו עוד במלה הזאת
רטמט שהוא רטוב באת בש המא ואו והשף בית ותרומו אתקליש
בשריה רענן וברצוהו בשרש רען כמול הלמד רפסר
רפסרות עלים יסו הם דברות שזכר בספר מילכים והן הקורות
שקושרין ביחד ומוליכין אותן בנהרות בים שקורין לו בלעז רטמט
ובמשנה היה יושב בספינה או באסדא ובתלמוד ירושלמי היה
אסדא היא אכסרואה היא רפסרות נשכמה אות הריש בסר

ואל חטאתו זכה הנקבה ואת הרשעה ותמר את חטאתו לרשעה
כי בנה כאש רשעה וברשעת הגוים האלה והתאר אשר הוא רשע
למות להזיד רשע מודרכו הרשעה איך לרשע רע כמו שתאר ^{הצדק}
בטוב כן תאר הרשע ברע והכבד הוא הרשיע לעשות הרשענו
כלום הרשענו מינענו וסומל זכא לאחד כלום הנותן הרשע באחר
ואם צדיק כביר תרשיע ירשיעך פוך ולא אני מי הוא דרשיעני
והרשיעני את הרשע וכתב ר' יונה בכל אשר יפנה ירשיע והוא
ישקוט ומי ירשיע יחריד ויבלבל כי עתליהן המרשעות המים
בחרק והוא תאר כמו הערים המכבדות הממשלים לבית אביהם
ואעפ שיענום הקרב הוא זה לא ימלטו כן הענין הראשון אבל
הם בכללן לפי שיענין הרשע הממלכה והחרדה וכך לא ימלט רשע
את בעליו וכך ענין אל תרשע הדבה כלום אל תחרד הדבה לעסק
העולם ותם אל תהי סכל שלא תתן דעת לעניני העולם ולעסקי מוחת
אלא היה מתעסק בדרך האמתני ולמה תמות בלא עתך הוא טעו
לשניהם כי אם יחרד הדבה ישיע עמנו בסכנה כדי לאסוף מזון
ומות בלא עתו וכך אם יהיה בטל ולא יתעסק ימות ברעב ומי
בלא עתך העת הקצוב לאדם לימי חייו ברוב והם שבועים או שמונה
וכן מודד באהלי רשע עסק העולם וחרדתו רשע וזכא רשע
לחלוץ בשש נקוד רשעיה רשעי אש הסא דגושה רשעי קשת הסא
רסה ובעי רשע יגביהו עוף ענין הכל מחלים ופי' ובעי רשע הס הניצונות
רשע פי' אכזבי חובי החמימות שהוא ברשע רשעי קשת הס ברולי החיבים
אותם לרשע מנע שהם מתלהטים כמו שדמה אותם במקומות אחרים
ולברק ולהב חרב וברק חנית ולהבת חניתו רשת רשת הכינו למעמי

שאהגה והושאלה להמיית האדם ונתנית קולו על צרותיו שאה
עד אשר אם שאו עדים והנסעם תשאה שממה וההתפעל והאיש
משתאה לה והשם ושאה יבת שער סי' ובשאה ומא העיבה נמשי
משואיהם האחד שואה והרבים שואים ובהא הנקבה בכוח כשואה
סחרכם ומשואות רשעים כיתבא והסעל הכבד להשאות גלים נעים
ובמקומן במלכים להשוות וכבר כתבתי בשרש נשא ענעם עג
שממה ויש מהם בענין תמה כמו והאיש משתאה שהוא בלשון
שממה משתומם ועא לשאון לאמדם כשאון מים כבידים ישאון
המלת ישאון כבענין נסעם וירד הודה והמנה ושאוכה ענין המייה
ויש לסרש מה בבא כשואה סחרכם ועלית כשואה כלום שטף
המים הבאים בכח ויש להם קול המייה וכך משואות רשעים על
דרך משל ברוח בלשון וכתב ר' יונה מהענין הזה ושאנך ענה
באונ' והראוי ושאנך וכסלו הנע על דרך הסלגה לשאון וכך
מצאתי במקורות כל שאנך לשון השקט עד כף דין וחבריה דאנן
לשון קט שאנך מעיד וראו בן עזרא פרשו כמשמעו לשון השקט
והוא דבק עם התרגום עמי' שזכר והוא חסר כמו והנבואה עודר
הנביא וכך פרשו יען התרגום עמי' והתרגום שאנך ענה באונ'
כלום שאתה מתרגו אלי בעבור ההשקט והמנוחה שיש לך וכך
פרשו אמר שאט בשאט בנפש והוא עם און מקור
ומקור אחר בכל שאטך בנפש והיה משפט השין בקמץ חסא
וכפני האלף נח היה קמץ רחב השאטים אותם השאטות אותך
מסביב ביצוי בסלס קמים קמות ענין בזין וענין בזה ושכלל כי
ענין בשאט נפש ענין בזין וענין השאטים השאטות ענין בזה

ונתחיל אות השין בעה **שש** וילכש
 אותנו בגדי שש ידוע פשתן **ששה** ושעיתם האמה נגזרה
 המלה הזאת כן וששה קנים ששת ימים שש הנה שנה ירי ובחשבון
 הגזון ששים המה מלכות ונא ושובבתיך ושעיתך ומידושן לפי
 מקומם אחריכך וית ואשדליכך ואטעיקך כלום אמתך וזהו שאם והביאותן
 אל ארצה שדאל ויש מפרש אותו מיטען ששה כלום שלא ישאר בהם
 כי אם השעית ואחול מי שישפטנו בששה שפטים כמו שאם במסוק
 ונשפטתי אתו בדבר וכדם וגשם עוסף ואבני אלגביש איש וגפרית
 אמטיר עליו **ששן** שושנת העמקים יש אומ' שהוא מרח
 לבן יש לו ריח טוב ארליי בלעז והוא לעולם ששה עליו והמלה נגזרת
 כן שש זכן בלעזן ישמעאל סוסן ואם כן הוא יהיה שפתותיו שושנים
 בריח לא בענין כרח שושן ועל ראשי העמודים מעשה שושן שניהם
 קמדין ובחלם ובא בסתח ובשורק מעשה שושן באולם וכן על שושן
 ערות והמסדת בפתח וכן שושן הבירה כותיה ופי' כרח שושן עשו
 כרמות שושן **ששד** חקוקים בששד ומשוח בששד שניהם
 סתחן בסוף פסוק ותי בסיעת והוא מין מצבני הציידים ואומ' שהוא

נקרא ונגמור בערבי ובלעז קרמיני **שאב** ושחבתם מים בששן
 מרמיני הישועה לשאב ותשאב לכל גמליי מאשר ישאבן הנערים
 לענת צאת השאבות ושם המקומות ששואבין בהם בין משאבים
שאג אריה שאג מי לא ידא שאגתי מנהמת
 לבי שאג ישאג על נוהו עליו ישאגו כסדרים שאג לקראתו שח
 שואגים לטרא והשם שאגה לו כלביא ובסמוך שאגת אריה
 וקול שחל ויתכו כמים שאגותי נעירת האריה תקרא שאגה

וזכר שאם עורר לך הקים מבס אותם וזה אם על השאוב ארד אל
בני אכל שאובה שאוב ואברץ ככאן לשאוב שתי מננס הקבר אך
אלהים יורה נפשי מיד שאוב מיד שלא תכלה הנפש בכלות המין
ברדתו לשאוב אלא תדבק בעליונים וזה כי יקחני סלה שאן
המעל הכבר הזה מצאוד כפול למד שאן מואב מנעורין
ושקט ושאן ושאן מקחד רעה כל אלה הארבעה פעמים עומדים
כיהם פתחין וגם מא המעל סתח יחד אסידים שאנו יאמר גם כן
מבלי הסק בקמין הנון מפני שבא האלק והתאר לעשותות שאן
קמין הנען וכן נזה שאן והקבוצ בדגש השאננים בציון ובמנוחות
שאננות נעים שאננות ושאנך עמה באוני כתבנום בשדש
שאה כלן ששאן ושלו הממד נוספת או היא מלה מורכבת מן שלו
ושאן והוא הנכע ענין הכל השקט ושלה שאן שאפה
רוח שאפו רוח בתנים היא ההרחה ומשיבת האור אל האף וכך
במשיבת האור אל הסא פי מערתי ואשאפה וכן בענין הזה עם
דרך ההפלה ושאן עמים חילם כי שאנני אנוש שאפו עורדי כל
היום השואפים עם עמר ארץ השואפים אבין חרף שאפי סלה
אעם ואשאף יחד שמות ושאן אתכם כלם ענין בליטה ובענין
ההבטה והצפוי כעבד ישאף על אלו תשאף הלוכה שואף ורח היא
שם ויתכן להיות כמו שאפה רוח יהיה מיד רוח עבד ופאה וכל אלו
הענינים אשר זכר בזה השדש קרובים ללשון הבטה וכונה אל הדבר
שאר עוד שאר הקטן והנפעל ואם מעט נשאר בשנים
נשאר בעיר שמה נשאר מעט וכל הנשאר מכל המקומות אשר
הוא גר שם קשר מים מכל דבק עם ישאוהו אנשי מקומו וכל עם

כיון כן כשרש הזה שני עצמים כמו שכתבנו והבגין הוא כנפש
בו הדבר בלבו לפיכך סמך הענין הזה לנפש ותרגו ויבז עשו ועט
ויתכן לפרש כמו ה' השמים אותך ואעפ' שהקדה האלף מהמכתב
שאף שאם האיש כי ישאלך בך וישאל מהם לשלום
ושאלתם לי בשמי' בסגול האלף וכן הלא שאלתם עובדי דרך למה
זה תשאם לשמי' ושאל לו במשפט האורים והכבד שאולי שאול
באבל אלה והדומים להם בענין שאלת דברים ובענין שאלה ובקשה
והוא קשור עם מים שאם מוצי' ואתנה גרים נחלתך שאול מתי'
כי מתי' שאלתיהו ומה שאמרה חנה וגם אככי השאלתיהו כלומר
החזרתה לו הבקשה ופיה תחת השאלה אשר שאול ליה מפרשי בו
לשון מתנה כמו המתנה אשר נתן ליה וכן הוא שאול ליה כמו נתן
אומר והוא שהיה שאול ליה ואפשר כמו הם ענין בקשה אשר
לא ידעתו ישאלו כלומר ישאלו ממוני ממוני שלא ידעתו כי שאול
יקומנו עדי חמס' והנפעל ולקח ימים נשאלתי מן המלך כלומר שאול
שאול אליו והכבד הדגש ומוע יועו בניו ושאלו והשם שאלה אחת
קטנה וחסרו האלף מן המכתב גם כן והוטלה תנועתה על השני ולא
ישאל יתן את שאלתך היה ראוי שאלתך או משפטו שאלתך בסגול
השני ושאל וסגול האלף מני' מדיית תבא שאלתי ובהעדר האלף השני
הסגול לקמץ קטן מפני הנח הנסתר שבין השני והלכוד וכלא יוכל
ז' כל מוש' ובענין שאלת חמץ או כלוד שאלת החודה וכי ישא איש ושאל אשה משה
וישאול איש מאת רעי' והוא שאול והמעט הכבד וישאלו השואל והמעט
במשנה הרבה בענין השאלת חמץ ונא שאול ועובד דחם מישאלותיה
שאול מתחת רגזה לך ועובד באותו המסוק בלשון זכר שאמר

להשאיר זרע אלהים ואחול סוף כי וכל אחר עשה הוא דברי
 העם לנביא והוא דרך תמיהה אברהם אבינו שהיה אחר סח
 עשה כן כמו שאנחנו נושין שהנח אשתו ובעל הגר שפחתו
 ואנצל ששאר רוח לו והיה נביא והנביא עונה להם ומה האחר
 מבקש זרע אלהים כלום כשבטל הגר מא עשה זה לא לבקש
 זרע לבי שכל היה לו זרע משרה ואעפכ לא בגר באשתו כי
 ברצונה ובמדותיו עשה אבל אתם תשמרו ברוחכם ולא יבגוד
 אחר מכם באשתו להנחה ולבעול בת אם נמר ויש מסרע
 עם ושאר וטע ונמר והוא הבן שנשאר אחריו ועל אם יכין
 שאר מעמון וימנאר עמיהם כעמר שאר ואשר חכמו שאר
 נכרי בכמות בערך ושארך כלם שארי ולבבי חמסי ושאר
 על בנב רל חמסי שנקח ממוצי ושאר שיעבר בי ודה אותי
 בסקר ער שכמה בערי ורמי אם יושבי בערים ההרועים שהתגו
 גזל עורם מעמיהם ושארם מעל עממותיהם ענין הכס בער
 ומה קראו פקדוני האדם שאר ואם איש איש אל כל שאר
 בער ובקמץ עם ושאר ומא שארה הנה והוא עם כלל
 כלו אם בער אחר הנה ועם שקרוב האדם בעשרו כמו שנ
 אך עצמי ובערי אתה ומכשך לא תתעמם לפיכך נקראו
 שאר ויש מסרש מטה נשאר מעם כלום תשובותיכם מיוחסות
 אל המעל ונאם עוד המעל הזה על כל מזון סתם שארה
 מסותה ועונתה כרת וזנה ועל ברוך סנאך ומשארתך
 ובתנודך ובמשארתך היא העריבה שכל עין בה העיסה
 אבל משארתם צודות בעמלתם היא העיסה עצמה

הנשאר כי אין קשרו כי עם בבית' השאר שני אנשים והשם הנשאר
ואת הנשארים ונשאר את כמו ונשאר וכבר זכרנו דקדוקו בחלק
הראשון כמה הספר והכבוד ולא השאר שריד תשאר מאה' והשם
שארית ישראל' ומסרו האלף גם מהמכתב וכל שרית לב אחד להמלך
את דוד' ויתכן להיות כמה' אם לא שיריתך לטוב וכן תי' אם לא סוסך
יהא לטוב' והיה ראוי שיריתך' וכא התנו בחרק שם במנהג' וכמוהו
בחרק התנו ותמונותיכם ונפלתם ככלי חמדה ודונש כתבו מן ^{משה}
קטרי' ושיריתך היה דגוש לולי הדיש כמו שיריתך' עניןך וענינו
כמו פתחתך' וכי' המסוק כן הוא' אמ' לו האל' ית' לנביא אם לא
אפתח אותך ממוסרך ואפגי עבך בעם צרתם' את האוב כי ^{הוא}
יפגע בך לשבת בחרך' אוכלת עמו ושהיות שם בכבוד' והוא מה
שאמר רב השבחים לירמיהו' הנה פתחתך היום מן האויקים אם
טוב בעיניך לבא אתי בכל' ואם רע בעיניך חזל' ראה כל הארץ
לספק' והמסוק האחר ועודנו לא ישוב ועדין לא שב ירמיהו
תשובה לרב שבחים מה בלבן אם ללכת אם להשאר' והוא הבין ^{הוא}
כי דעתו היה להשאר' ואם' לך ושובה אל גרמיהו' ולזה הכיר
יהיה ישוב פעל יצא' ויש לסרש ועודנו לא ישוב כמו שפסא עמו
ונכתבנו עוד בשרש טוב' ומא' שאר ישוב שאר יעקב' ויתכן
לסרש ושארו חז' לו בענין היתרון' והמעלה' כי יתר ושארו ענין
אחר' וכמו שבשרש יתר יש ענין מעלה ויתרון' כן בשרש שאר'
והיה ושארו רוח ממנו' ופיר' ולא אחר עשה אברהם שהיה אחר
ואב לבאים אחריו באמונתו לא עשה כמו שאתם עושין' כי ^{הוא}
חדף אחרו התאוה ולא בעל אפי' במותר לו אלא שהיה מבין

להשאר

כשכית חרב והתאר לנקה שביה בת ציון ויאמר ממנו לומר שבי
עני והשם גם שבי לצדיק קומי שבי ירושלה וית מעני שב קומי
בבית יקריך ירושלה את השבי ואת המסקוח ושבת שבי ומא
וראית בשביה והשיבו השביה ומא ובנותיו בשבת שובה ויאת
שביתנו והקבוץ ושבות שבותך בתו כהנה ובשורק ושבי יי את שבותך
שבות אהמי יעקב והקבוץ בשובי את שבותיכם והנמעל פי נעבה אחי
ובניהם ונשיהם נשבו ענתם ידעו ומן השרש הזה לשם שבו והיא
מהאבנים היקרות ונקרא בערבי אל סבג שבה ישבח מעשיך
שפתי ישבחוקך שפתי ירושלה את יי והתפעל להשתכח בתהלתך
ידוע ועמא בשוא גפון אתה תשבחם באחור ישבחנה וכבר אחר בעני
הזה משבח שאון ימים עני הכל העסק וההנחה שבט
לשבט ולמשפחה בחמש נקוד ששם נמן שבט שבי יה בכל שבטי
בנימן התעו את מצרים מנת שבטיה ענתם משפחה אך בשבט
גדול מהמשפחה כמ שאם משפחות שבטי בנימן וכמו שאמר
ויקרב את ישראל לשבטי ואחר כך ויקרב את שבטי יהודה
למשפחה ויהיה שבט כלל כלל השבטים וישראל שבט נחלתו כי
יבה איש את עבדו או את אמתו בשבט תרעם בשבט ברזל ומקדתי
בשבט משעם שבט מוסר ירחיקנה ממנו הוא מטה וכן נקראת
המשפחה מטה כמו שכתב בשרש מטה כי המשפחה שבט ומטה
כל אחד לחבדו מבני המשפחה וכן אם לשבט אם לארצו שבט
המוסר רב פעמים יבא המטר לשבט ולמוקד בעולם שיטת הורעים
ישחית הכל ופעמים לארצו כלום למוקד העולם לפי שהם עושים
רצונו לפיכך אם לארצו אם לחקד ופעמים לחקד ימציאנו אעם

ואמשה שנקראת כן לענין מזון כי הלחם הוא עיקר המזון
האדם שאר כי כל שאר וכל דבש שאור לא ימצא בבת
הוא המחמדת שמחמדי צני בה העיסה שאר שאת
או סמחת הביאור יונה שרש בטע ענמן על משקל זאב שאר
וכבר מתבאר בשרש נשא כי הוא עיקר המטה שבת
כי שבבים היו עגב שומרון תי ארי לנסר פוחץ כלוב משונב
ומחורת יהיה וכן בתברי הוא בטען הזה כי היכי דמיאטייה שיביא
מכשורא פי חתיכה מהקורה וכן אמרו וישב משה את דברי
העם אל יי ונדר משה את דברי העם אל יי בתחלה פירש
עבשה של תורה ברכת וישב משה דברים שמעבבן לבו של אדם
פי שמעברין ויתכן להיות כן השרש הזה והענין הזה ושוכבתוך
וצתתי חמים בלחייך ושוכבתוך וששאתוך משוכבת מחרב ור
פיר כי שבבים יהיה עטן גרוש כלום גחש יהיה ומשתק ממקומו
והלכוס בטען זה הרים שבבוס כלום אל ההרים גרשום וכן ושוכבתוך
וששאתך אך לשוכב שדעו יחלק היא בעיני משרש שוב ומענין
וכן תי רתבו שמא מקטומי חרבא שביב אשו כמו שביבין דנור
ויש מסרש מזה כי שבבים יהיה כמו שבבים וכתב אחזל מזה
להשיב בחמה אסו ונעתן בלהבי אש בשקל להקב מן סבב כי הצר
והחרק קרובים בטען וסי להבניר בחמה אסו ונעתן בלהבי אש
ואחריו אמר כי באש יי נעמט כי בכל מקום תמצא השבת אך
לשבח ולרצון ופאת לכעס ולחמה על כן יתכן לשון הבטחה כמו כי
יבער כמעט אמו שבה אשר שבה ישמעאל וישב ממנו
שבי ושרטב ושכם ושכית שבי ושבה שבין ביום שבות זרים חילו

שם לבגדים העשויים במלאכת התעבך ואם זה בסמך וזה בצדי עמנם
אחד ואשרו חמץ גם כן בצדי מקום חמוס בסמך או הוא שם לערה
העדיים ממה שאמר במשנה השבים שטל העבכה ^{עבד}
שבנה כבשים שבנו שבתות שנים וביום השביעי ויהי ביום השביעי
ויאמר לאשת שמשון אינו אומ' שביעי לימי המשתה וכי ותקד עליו
שבנות ימים עד סוף שבנה ימים ויש מפרש שביעי לימי המשתה
והם אחד שהשתדלו להוציא החודה ולא יכלו ממנה וכשהיה ביום
השביעי אמרו לאשת שמשון פתי את אישך וכאשר היציקתהו ^{בעבור}
שאמרו לה נשדך אותך ואת בית אביך באש הגיד לה ומי ותבך ^{עמך}
שבנות הימים וכפר בכתה מעצמה כל שבנות הימים להגיד לה
ואין שביעי רביעי כלל כמו שכת' ר' יונה כי לא זה ההסך ולא יתכן
ודד השביעי אינו כמו העמיני כאשר כתב ר' יונה ואעפ' שבספר
שמו' אמ' ויעבר ישי שבנות בניו כי ידמה ששבנה בעים היו לו לבד
מרוך אפשר שהיה לו בן מאשה אחרת אבל אחי רוך מאמו היו שבנה
עמו ויפלו שבנותם יחד ונמצא ישלם שבנותים ככלים כמשפט אם
גנב שור ושה ישלם שבנה מלבד הקרן והלא אם יעשו אותם לשלם
ככלים או אם הוא עני את כל הט' ביתו יתן וינצל בזה אבל נחף אשה
משחית נפשו ולא ינצל בממונו לכן כל הוות קין שבנותים יקם רל'
בקמות רבות יקפו ממדי שיהרגו ולא ירצה לומר שבנותים חקא
כי שבנו ושבנה יבא לפר חשבון שאינו חשבון אמא יותר כמ' שאב
על אבן אחת שבנה עינים רל' שמדות רבות וכן שבנו כחט' אותיות
שבנו יסוף כדיוק וקם רל' פעמים רבות ויבא כן בזה החשבון לפי שכל
מי העולם שבנות וחי' העבוע והסמך מלא שבנו זאת וזאת אמר

שבע העולם חייבים ונקרא הרמז והמזמור שבת דרך משל כי דרך
המושל להיות שבת בידו ועוד כי בידו שבת מוסר העם שבת משל
לא יסוד שבת מיהודה שבת מיסוד שבת מסכות ונקרא שבת
סופר שבת מושכים בספר בשבת סופר הדבר תבדתי את ארץ
שבת ישראל כלום עם הראש והמלכים וכן במקצתו בדברי הימ
את אחר שופט ישראל שבך שבתים מעשה שבתה יתת
שובך האמה זכרון בשרש סבך ומה ומה אחזהו בעד השבתה
והוא שעושי בארובה אובסתח מברים שתי וערב כמעשה השבתה
קלורא בלעו שבד שבימי עולם ושבתים במים רבים הוא
הוא הדרך וממנו נקרא השוק או הרגל שובל השמי שובל כמשה
גלי שוק עברי נהרות ובמדרש חזית מפרש אותו מעט שבתים
יקצור ובראש שבותם ימלו ידוע וכתב יצא מזה מה שתי שבת
הזתים ודמה אותם לשבתים לדיקתם והיה משפטן שבת בקמח
אלא שעשה כן להפריש וכן כתב מזה השמי שובל רל חשפי
תלתמי שערך על דרך הדמיון אל תשטפני שבות מים ושבות
שטפתני משבת הנהר שטף הספים ומקום שגרים המים בכח
תקרא שבת לפיכך אמר אמר כח שבת ויאמר שבת לפי שהמ
הוא היה שטף גלים שהיו המים נגרים עם בכח והיו בוחנים און
במה שהיו בו כמו שבת תמים והלך הוא שרף הנקרא בלעו
לימאקא ובלעו ישמאל כאעבוש ואומ' רל כל מה שבדא הקב
לא ברא לבטלה ברא שבת לכתית והוא שבות שתי השבות ומעיה
אותו על הכתות והוא רמוזה לן וכיר הכתית המכה הנקראת בלעו
רל סימטא וידוע הוא שבת השבטים והשהחזרים

ישבע בחרטה מדרבין ישבע סוג לב וממו עשותיהם ישבעו כי תב
שבענו ביו והשם אכל לשבעה לא ידעו שבעה מכל שבעתך ואכלתם
לשבע שבע שמחות את פניך ואכלת ענבים כגפן שבעך ומא
ונשכח כפיתך ^{שבעה} ומא שבעת לחם ושלות השקט והתחר ושבע
יטן בל יפקד רע ושבע ימים שבע קלות ושבע רגו שבעים בלחם נע
והפעל הכבד ואשביע אותם וינאמו ומשביע לכל רצון ונפש נענה ^{תעביע}
וכבד אחר נכנס לא ישבעו שבענו בבקר חסוד כולם עננים ידוע
שבין ושבעת הכתנת שע' משבצים והב' ועשית משבצות ^{והב'}
וכתנת תעביץ פי אותו ר' סעדיה זל עין בעדבי והוא מעשה הרקמה
עשוי עינים עינים כי אחזני השבץ כתב ל' זנה תפשי העין כי
הקיסוהו אנשי המלחמה וסבבוהו ולא יוכל להנצל מהם ויש מפרש
עין השבץ לפי שהרגמה יו' וז' ארי אחרני רתותא שבר
שבר יו' מטה רשעים ולא שבר את החמור ושברה כשבר נבל יצדים
כאשר ישבר את כלי יצד פיר כאשר ישבר איש וענפ לא תשבר
בו ישברו פראים צמאם כלום ישברו צמאם במים בשבר לכפ מטה
לחם והשם כשבר נבל יצדים ומשבר לב תהילתו על שבר יוסף
אלה השלשה הם בחמש נקוד והשאר בשש ומא האנח בשבת
מתנים והנסעל כי נשברו אמות נשברה דלתות העמים נשברה קרית
תוהו אחת מהנה לא נשברה נסעל חולף כי הוא מלעיל וזחי אלהים
וח נשברה נסעל עומד כי הוא מלרע עת נשברת מימים במעמקי
מים פיר עתה היית נשברת שלא יצאו לך עובדיך מימים כמו שהיה
כבר כי נשברו לפני יר ולפני כל מחנהו ותשבר כעף עולה ובסתח
תשבר ותשכב את חלמי חרב והכבר ואת כל עץ השדה שבר

על מאה ששנה שבעים ימים שבעים שבועים ובשם הנקבה שבע
שבועות בשבעותיכם מקרא קדש ובשם השני שבועות חקות קציר
ישמר לנו ופי' אהוב המסוס כן אותם שבועות של קציר ישמר לנו
חקות הקציר שלא יהיה יורד המטר בארץ ישראל בימי הקציר
וזהו שאמ' שמואל השא קציר חטים היום אקרא אל יי' עני לפיכך
אמ' הנותן גשם ויורה ומלקוש בעתו ולא בימי הקציר כי אינו עתו
(כן בשם השני חג שבועות ימים מצות יחבל ואינו רבוי והוא כמו
שבועות ימים וכן לעמית אחר החלקים כמו לעמית כי אין חג
כי אם שבועות ימים לא היום ולא לעתיד ועמ' ואשר נשבע לי
ושבע לנו ובשמך תשבע והשבע לשקר והשבעי השבועה גדולה
יתן יי' אותך לאלה ולשבועה והנחתם שמכם לשבועה לבחירי
שבועות יי' תהיה בין שניהם שבועות מסות אמר סלה כלומר השבועה
שנשבעת לשכטים ויש מפרש על הברקים שהם כמו חצים ומטא
כאלו נשבעו לקיים מאמרו ומפרש מזה שבועות חקות קציר
כלומר מה שאמ' ורע וקציר וקר וחם וקיר וחרף ויום וליילה לא יש
והטעם מן הקל שבע שבועות להם או יהיה תאר והנכח הוא זה ^{בשם}
השבע באהלים כי לא נבנה בנין הקל ממונו והמעל הכבד ממנו
והשביע אתה הכהן ואשביעך ביי' וישביעני ארצי ובשם אלהיהם
לא תכירז ולא תשביענו מיד לא תשביענו איש את חברו או אפי' הגו
כמו שפיר' דל' ולא ישמע על פיך ^{שבע} ^{ואכל ושבע יין}
ואכלת ושבעת אתה תאכל ולא תשבע ובקרא תשבעו לחם אל עיר אחת
מיחזקא ישבעו כן תשבענו והקאתו ר' ל' תשבע ממנו וכן ושבעתם אותו
ממנו לא תשבע עין לראות שאותו מבדון לא תשבענה שבועה ברעות ^{נפש}

סברא' והכבוד בעא לא ישבת יודדי בוד' עיני כל אלקי ישבתו הלה
תשבתה והשם שבר' שבתו אל יי' אלהיו' עטכם התקוה' שבת
איך שבת נוגש' שבת משוש לבנו' שבת וצמח' שבתה'
מרהבה' ושבתה הארץ שבת ליי' א' תשבת הארץ בפתח' כלומי'
השמה תשבת' וכיום' תשבת בחלם' תשבתו שבתכם' ויום ולילה לא
ישבתו' וישבתו שלשת האנשים' והשם כבוד' לאיש שבת מדיב' בשש
נקודות' רק שבתו יתן' ומא' שבת שבתו' ושבת פעם בלשון נקבה'
כמו שבת היא ליי' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה' ופעם בלשון יכר'
שומר שבת מחלמו' נלת שבת בשבתו' כמו חדש בחדשו' יום ביומו'
והקבוצ' בלשון נקבות' שבע שבתות שנים' מלבד שבתות יי' שבע
שבתות' אשר לא שבתה בשבתתכם' שבע שבתות ימים' יקראו
שבע שבתות' וכן ער ממחרת השבת השביעית' ממחרת השבת
השביעית' ואמ' השבוע בזה הלשון' כי בכל שבוע שבת' למיכר' אמ'
תמימות תהינה' והל' דרשו בו ענין' אחר כמה אמ' תמימות וזהו
הנכח' לפי פשוט הפסוקים וכן פיר' בשמירת השנים שקרא כל שהוא
עת השמירה מהם שבת' ואם אמ' שבע שבתות שנים' יכול להיות שלא
היה בהן' מלש שנה למיכר' פי' ואם' שבע שבתות שבע שנים' שבע
פעמים' והשם בפ' א' רהב הם שבת' ופי' הפסוק ומצרים הבנ'
וריק יעוזו' על כן קראתי לבאת ידועלם הוא שבת להייתה נעדרת
במצרים' והיה רהב וחזק להם הם שבת' כלום' ישבתו ויפסקו
מלעזרם' וכבר מרשת' פיר' אחר טוב מזה בשרש' ישב' ור' יצה
פיר' מזה הענין שרף ישרו בשבת' כלום' בכלי' חרוץ' עד שלא יא'
להם זמר' וכן פיר' שבת חמוס' וכבר מרשת' בשרש' ישב' והצמח

השביעי

אבר ועבר בריחה ועבר תשבר מדכותיהם וישלח נזיר פתעמן מהנוסין
על שבר בת עמך השברתי כל מעברך וגמולך עלי עבדו וכל מעברך
ענת סלה רל בהשבר גמי היסדעת הועת ומהו על דרך כי אפסוג
מעברי מות בהביאי שברך בגוים מיד האנשים הגשברים והנגמים
בך אומיר בהביאי באומיהם קול השבר ושמעו וירדעום לפני השבר
עד השברים נקרא המקום כן לפי ששם נשברו מעברים יתחטאו
מפחד שבריו יסודו חטאם ויתודו ויחלו פני השם וכן הענין הוא
ואשבור עליו חקי כלום ברת וגזרת עליו חקי שלא יעברו
וסאם שבירה בענין זה כמ' של כריתה בברית וכן הענין הוא נגור
האני אשכיר ולא אומיר כלום אביא האשה ערדה משבר כי באו בעיני
ער מעבר כי עת לא יעמוד במשבר בנים והחם נקרא מעבר
על שבר האשה היולדת וחבליה ויש ממר מעבר הוא העת שיתחוק
העובר לכאן וישברו אותם הקשורים שהוא קשור בהם את המספר
החלום ואת שברו מיר פתחנו כי קודם הפתרון החלום הוא כמון
הדבר הסתום והפתרן הוא שובר אותו ומגלהו ועל כי יש שבר
במצרים שבר הענין בתיכס' בשש נקוד וישאן את שברם מי תבואה
ושאר מיני מאכל ואולי נאם בזה הלשון לפי שובר הרעב וכן אמ' שבר
רעבתי בתיכס' על דרך ישברו פראים צמאם וקנה השבר יקרא שובר
לשבור אל יסק' פי כן יסק' או פי וכל הארץ באו מצרימה אל יסק'
לשבר' לכו שברו ואכלו בעבר אשר הם שברים וכן מוזר השבר ויש
למצרים והפעל הכבד אכל בכסף תשברני פי תשבר לי ונשברה
שבר הוא המשבר לכל עם הארץ כתרג רזבן עבדא לכל עמא
שובר ואהי שובר בחומות ירושלים עמנו חושב' מלשון רל

כשונה אם תמיד תתעסק באהבתה וכל שכן בזולתה. וזה שאר
הוא באשתו אמרו קל וחומר באשת חברו כי המרבה באהבת
אשתו ומשיח עמה יותר מדאי הוא שונה בעבוד שאהבת האשה
תסיר האדם מעבודת הבורא. וכך ולמה תשגה בט בורה ו' זנה
הרחיק ענין באהבתה תשגה תמיד. כן ענין זה מאד לפי שבענין
ענין הפסוק עם ענין החכמה והנכון כי ענין הפסוק מדבר עם
אשתו כמו שאמר למעלה שיה מים מבורך יסונו מעינותך
חובה יחיו לך לבודך וזאת שנים דרך המושל יתכן שידבר עם
החכמה המופלגת היא עם אשת האדם. וכונת המחבר לשני ענינים
ואם כן הטוב והישר שתהיה תשגה תמיד בענין שגגה כמן
שמשנו' ו' זנה עם באהבתה תשגה תמיד בענין שמחה ^{וערבות}
כמן שגיון לרוד עם שגינות או בענין התעסקות באהבתה
מאהוב זולתה ומה הענין כל שונה בו לא יחכם וכתב' זנה
בעם ר' יהודה בן קרישה כי הוא שמוע אלרוד הדני אומ' יש לי
שגיא בענין יש לי עסק שגגה ואחריתך ישגה מאד
ובאמת מקום הא' ישגא אחו בלי מים והפעל הכבד ושלו עולם
השגו חיים ובהכסף הפא ביחס נטעך תשגשי' ענינו ענין גדול
ודבר' שגח ממכון שבתו השגיון רחוק אפיק ישגיון
משגיון כן החלונות ענינם ענין הבטה בהתבוננות
שגד נכבה שגל לימוך והשגל משבת אצלן נקראת
האשה כן עם דרך המשכב כמו שכתוב ישכבה ישגלנה והנשים
תשכבנה תשגלנה אומה לא שגלת' שגע והיית משגע
לכל איש משגע ומתטבא חסר משוגעים אינו והשם בשגעת

ונשבת גאון עניו והכבוד אשר לא השבית לך גאון היסוד והשבית את
 השבת ^{השבית} והשבתי חיה רעה אשכיתיה מאנוש זכרם תעביתו שאור מבתיכם
 ממננו את קדושי ישראל והשם שחקן על משבתיה כלם ענין הבטלה
 והפסק הדבר שגג כשגגה שייכח מלכני השליש עם שגגתו אשר
 שגג כי שגגה היא והשם עוד מזה אתי תבין משוגגתי והנח תמורת
 אות הכסף ענינים ידועי שגג משגיא לגוים הן אם שגיא
 שגיא כח ענין רמי כענין שגה בהח ופיר שרי לא מצאנוהו שגיא
 כח אלא שגיא מצאנוהו הוא שגיא כח ושגיא משפט ורב צדקה לא
 יענה פלגו בשם מחסר הן במקום שגגה שגגה בין עזרא ויש
 מערש שדי שהוא שגיא כח לא מצאנוהו כלום שגיא השגגנו
 כח מעשיך אבל זה נרע כי אדם שיש בו משפט ורב צדקה לא יענה
 אותנו השם שגב אשר שגבה ממנו וקאודים שגבו ^{ישג}
 פיר שגבו בישע והנפעל ונשגב יי לבדו כי נשגב שמו לבדו
 נשגבה לא אוכל לה חומה נשגבה והכבוד הן אם ישגיב בכוחו
 והשם משגב מנתות בצרה משגבי ועוסקי וישגב יי את צרי ^{רבי}
 עמי וישגב אביו מעוני ישגבך שם אלהי יעקב ממתקומו
 תשגבני אשגבהו כי ידע שמי ושלא נזכר מועלו ממנו ובנו
 בתי ישגב כלם ענין התרוממות שגה ומה שגית הבי
 לי ואם כל עודת ישראל ישגו מאיש שוגה ומפתי לשגות
 מאמרי רעת והשם שגאות מי יבין בחלוקתו הא למד הפעל
 באלק ומה אולי משגה הוא והפעל הכבוד משגה עוד בודד
 משגה ישראלים בדרך רע וי יהודה שם בענין אחר באהבתה תשג
 תמיד וי משה אחר עו פיר במיר משעל בענין זה כלום תחשוב

וכבר אחד ישודד מצבותם ושלא נזכר מועטו מהדגוש שוד
ער מואב בשורק שודדה נעוה בקמץ חטף פתאום שודדה
אהלי בשורק ושלא נזכר מועטו מהדגוש שוד ער מואב ושלא
נזכר מועטו מהנוסף כהתיימר שודד תושד' והוא פתו בואו עם
הדגש' וכן כל מבצריך יושד ענכם ידוע' ול יהודה הביא
בענין זה נהסר לשדי' וכבר כתבנו שהלמד שרשית' וכן לשד
השכני' וטוב הוא שיהיו מזה השדש והלמד בהם נוספת יהיו
ושד מלכים תעקי' אבל כי אפס המץ כלה שד' הוא מהענין
הראשון והוא תאר כמו המבליג שד על עני' כלומר אפס המוצק
והשודד והחמס תמו מן הארץ המדענים לישדא' ויתכן לפדש
יגזלו משד יתום מענין ושד מלכים תעקי' קרובים בענין
לא בשדש' כלומר יגזלו אותו מתענוגיו או יהיה כמו שד
שדים' כלומר יגזלו אותו משדי אמו ושדים ושד מלכים קרובים
בענין לא בשדש' ויש לפדש יגזלו משד מן הענין הקאשני
כלומר מרחב שד שטושים יגזלו אם היתום' ואחזל פיר כי
אחר שיגזלו היתום וימחורו לא יוכל אדם לשדוד כי כל
אשר היה לו גזלו הם' ומן השדש הזה אני אל שדי שטענו
תקף ומנעח מענין שודד והיוד בשדי תמורת אות הכפל
וכן והיה שדי בצדק' ומיר כי אל שדי יהיה מבצריך ותקמך'
והתב הנגיד כי והיה שדי בצריך' אינו השם הכבוד' רק הוא
תאר לזהב כי מיר בצדק' והבך' כל שכתו בשדשו' ואם שיהיה
תקף' והבך' כל שאם' וכסף תועפות לך' וכן כקול מים רבים
כקול שדי' כלומר כקול הזק ותקף' וכן בשד משדי יבא' כלומר

ובעורף והתפפעל איש משתגע להשתגע עלי ענינו ידוע
שגד שגד אלספק וכל אכל פטר שגד בהמה בשש נקוד
ענינם ענין שלוח כענין ישלחו כצאת עוליהם ובענין הזה כבוד
הכל מלא שגד היצה פיר שלוח היוצה והליכותה והם הרצילן הלש
הזה בענין שלוח כמו שאמר שגד אחריו תוספת זה הרבה
שר גם תנין חלצו שר ברכות שרים ושדים צומקים
ושדך תנתקי בין שדי ילני שמה מעכו שדיהם ידוע
ותכן ששר שן שרה בפנס אב את צויתו ופי ברכות שרים
ורחם ברכות שמים וארץ כי השמים נתתם המטר כמו
השרים והארץ בהוציאה הפירות כמו הרחם ואחול פיר שרים
המניקת ורחם האם ונבר אחרי כן ברכות אביך כי שלשה יל
לילך האב והאם והמניקת ולפי דעתי כי היא ברכת הבנים
והנולדים הפך רחם משכיל ושדים צומקים ושם ינחו
לשרים ידוע שרד ושדו את גאון מברים הוי שוד
ואתה לפי שרוד ושדו את בני קדם חטא בפלס הרבו מיו
לשרד את כל פלשתים ישוד צהרים והשודק תחת חלם
ואב ערבות ישודים בא שםם ונקוד כמו שהיה בחסרון הכ
כי נקוד השם הוא ישודים בפלס ישמרים ויתכן היותו כעני
פועל הכבר הוציאה למחזבי וסלף בוגדים ישודים והשם שו
ושבד והתאר המבליג שר על עו בפלס לחם חם מענו מלתם
גם אל יוי והנסעל שרוד שרודו והשודק תחת חלם ור יהוד
כתב בו טעם אחר להיות ענינו שרוד ממני כמו בני יצא
שענינו יצאו ממני והפעל הכבר משוד אב אל תשוד רב

שדרה ובשדמן ובדקסן ושדמות קדים הוא לקות
הודע מקוח קדים הנכנס בשבלים עד שאלא נשלים בשולם
ולא נמלו וזהו שאר ושדמה לכני קמה טרם היותו כי כאשר
נגמר יקרא קמה שדר ושדחת בארזים וכתוהו בשער
סמך שיה אלהים יראה לו השה ואיה השה לעלה בסגול
ובסמך בצדי שיה כבשים ושה עדים ומשפט בהראות עין
הסעל שיה בכלם כלה רזה ועם הכני יראתו עין הסעל והוא
היוד אראת עין נרחים בצדי השין איש שוח ואיש שיה בשבא
השין והוא בלשון וכד ובלשון נקבה לפי שהמסה מוססת וכר
ונקבה בלשון וכד שיה תמים תעיתי כשה אובד ובלשון נקבה
שה סורה בין שיה שמנה וכך שיה רזה ושור או שיה אותנו
בנו לא תשחטא ביום אחד אעל שהוא בלשון וכר על הנקבה
הוא אולי כמו שקבלו רזל אותנו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו
נוהג בזכרים ואעל שיש מחלוקת בזה לרזל ההלכה כן היא
ושה אחת כן היצא הקטן כן העדים וכך היצא הוא שיקרא
שה שדה ושהדי במדומים השין נקרא בקמץ
רחב ומשפטו בקמץ חסף ושלא לחסף על ההא הוסב לקמץ
רחב והוא בשבא ומתח והוא תת עד שהם ואבן
השהם אבני שהם נקרא בערבי אל בלור שדה
ואת השדהנים אשר בצואר גמליהם לכד כן השדהנים
הנטיסות והשפיים והשדהנים חסי כדמות ירח ותת ירח
סיהרא שוא תשואות סבתו תשואות נוגע תשואות
תת ליה תשואות מופאה בבא כשואה מחרכס ועלית כשואה

כשר שיבא מחוק ותקף וד יונה כתב כן כי שרי תאר לממנן כי שרי
אצל וגדול ונכבד ומר שרי פדרך שיהיה הוה גדול ועצום ומק השדרש
הזה והענן הזה שרה ושדות פיר כבדה וכבודת ויש מפרש אותם כלי אמר
ועוד מפרש נשים יפות תאר לקוחות במסלחמה ועננב שרודה ושדות
אבל להיותם כלי אמר הוא נבון וכן אמרו רזל מאי שרה ושדות הכא
תרגמו שרה ושדות ומר בו הגאונים שהוא כלי לענן המוסיקא היה ^{כמא}
בזמן שבית המקדש קיים שרד יפתח וישוד ארמותו ישוד לו
יעקב הם מהענן שרה וענינו הליכות החורש בשדה אחר חרישתו לפתוש
הרגבים אם ישוד עמקים אחרך רל לחורש בו העמקים שדות וכן
מנה השדרש והענן הזה ועמק השדים וכן דעת אנקל שתרגם ומישר
חקליא שרה ושדה לאקטנו אל שרה טוב בשדה ובכרם לשוח
בשרה וממה שרה ושדה מגרש את שרי אשר בעטנות אל ביתה ^{ואם}
שרה והקבוץ על שדי חמד אך אל שריך לשותב שרעו יחלק וכלשען
נקבות שדות בכסף יקנו ואת שרותיכם ונהסכה ההא ליוז נראית
בהרבה מקומות מתנובות שדי יעלו שדי אלה שדות הזריעה כדון
שרה שרי החיילים אשר בשדה אלה עננב מדבדות וצא גסן על
הארצות ויבא יעקב שרה ארס כמו ארץ ארס לגור בשדה מואב
בשרה פלשתים שרם ומשדות עמרה כמו גסנים וכן כי
שדמות חשבון אמללגסן ושדמות לא עשה אכל ואסעד שיהיה זה
ענן שרה זרע כי כבר זכר ואין יבול בגסנים אבל בשדמות קדרון
תי בנחלא במשדי דקדרון וכן יהיה פי וכל השדמות עד נחל קדרון אש
שיש בו תת אחר אך ושדמה לפני קמה כמו ושדמה מענן שרם ^{המים}
והסא ממרבה אחר הם וכן אמ' במלכים במקומו ושדמה לפני קמה

מעם כמו והשיב למלך ישראל כי בכל שנה ושנה היה עושה זה השיבות
 מחזרין אסך אינו פועל עומד אך הוא פועל יוצא כמו שפטר ומלת מחזר
 מקור בתוספת נון כמו שכתבנו בחלק הרקודין וכאלו אמ' השיבות אסך
 מחזרות ושלא נזכר פועלו ממנו ויושב את משה ואת אהרן וכבר אחר
 נפשי ישוב פי' ישיב אותה אל הדרך הטוב לשוב שרצו יחלק פי' ^{מחזר}
 אמ' אף ימש לי כלום איך יסוד האויב חלקי שהיה לי ואם אנהג
 מרחלים לשוב שרצו הם יחלקום לעצמם לשוב יעקב אליו בשובי
 אותם מן העמים משובב נתיבות משוכבת מחרב כלום הנמשלת ^{מחרב}
 הגוים ושבה לארצה והשם לתשובת השנה פי' לסקת השנה שתשוב
 השמש לנקודה אשר החמה ממנה ומא' בשוב יו' את שיבת ציון
 הנבי שם את שבות אהלי יעקב ושם שבותם ורחמם כי שם יו' את
 גאון יעקב כלם ענן הנחה והשקטה כאשר כתבם ר' יהודה ור'
 יונה תפש עליו ואמ' כי מה ענן שישקוט בגלות ואין זו סברא נכונה כי
 הנביא אמ' שישקוט הנביא ויעחם מצותם וזה לא יתכן וזאת שישנים
 אל מקומם כי הגולה מארצו לא ישקוט ולא ינוח ואפי' יהיה שם בתענוגים
 גדולים ומה שכתב ר' יהודה הנכון שיהיו כל פעם קם מהענין הראשון
 פעמים עומדים ואין אחר יוצא ואין טענה מן בשובי והנה אל שפתו
 עץ רב מאד כמו שכתב ר' יונה שגם הוא פעם עומד ואעפ' שג' הכנוי
 בנן יוד ואין בו המנהג בכנוי הפועל המחובד אל מקור הפועל כמו
 הלהדגני אתה אומ' אל תאיון לנחמני והדומים להם וכן הן המנהג
 בכנוי הפועל המחובד אל מקור הפועל בעצמו כי אם ביוד סברה כמו
 וברברי אותך בשלחי את חצי הרעב באמרי לרשע והדומים להם
 והיה לו לומר לפי סברת ר' יונה בשובי אין זו טענה כי הנה מוצאנו ^{תבריע}

ענינם ענין המון וכבר כתבנו בבא כשואה בשאר שאלה
להשביע שואה ומשואה ענין שמונה שוב ועב ורסה לו
מיד ושב מחטאו ולשבי פשע ביעקב שבתו וראה תחת השמש
ושבת לנשיא כמו ושנה התיו במקום הא והדומים לו כתבנו בחלק
הדקדוק ושמה לא ישוב כי אם הרה את הארץ ופיר כי אם הרה
הארץ אלמא מה יעשה הרה את הארץ ואחול פיר כמו שמענו לא
ישב כי אם הרה אבל לאחר שהרה ישב והו שוב הגעס כי אם
השמש שואת אותו ולפי זה לא היתה הארץ עדימה לגעס המה ישבו
לא על אם ישב עשר מעלות אחרי שובי נחמתי פיר אחר ששבת
מענות ועריך לא תשכנה רל לא תשובנה לקדמותי ושומר
ובנותיה תשובנה לקדמותי ואת ובנותיך תשכנה לקדמותי ויש
לפרש מזה ואתה באמהיך תשוב ויהיה באמהיך כמו אם אמהיך
והפעל הכבד השיבונו אליך וישב את כל הדבוש והשיב למלך ישראל
מאה אסף כרים השיבונו אשכך מה אשיב לך מנחה ישבונו
תשיב את בני שמה עתה אשיב את שבות יעקב אשר אשיב את
שבות יהודה וירושלם וישבונו אותם דבר ויהי ענין
לשבונו לך שעמי ישבונו פיר יכריחונו להשיב אליך דבר
ואת אשכנז אשר ישבונו כי מה האשם אשר נשיב לו ואת כל
הזהב אשר השבותם אשם ופי העשה כשהמנחה לפי שהמנחה
גמול הטובה ומשיב לו מאשר גמולו או ליראה ממנו ומשיב לו
המנחה הגמול כרי שאל ירוע לו ופיר העשה בענין האשם כי
החוטא בהבאן הקרבן הוא כבעל חוב שמושיב חוב לבעליו והנכס
בעיני עור כי טעם העשה בענין מנחה לפי שהיא תמיד פעם אחר

פתיים תהרגם משובה נצחת אלה עמות והתאר שובה משובה ^{ישראל}
וכן בזה המושקל תאר מנחי העין ועמים מרורים ותאמר הנקבה ^{מחורה}
בפנים משובה והפעל הכבד ממנו מדוע שובנה העם הזה והירוב
לשלישי חכמתך ודעתך היא שובכתך והתאר ואלך שובב שובו לנים
שובבים כלם ענין המרד ויש מפרש מזה כי אחרי שובי נחמתי
שוב ואני וקנתי ושכתי והתאר גם שב גם ישיש בנו והעם כי
קמו עיניו משיבו ובהא הנקבה גם שיבה וזרקה בו כי השיבה היא יותר
מהזקנה כמו שאם למענה בן ששים לזקנה בן שבנים לשיבה וכן
דעת הכסוף ושבתי אחרי וקנתי שור ועדת אותם בשיר
על שרפו עבמות מלך ארום לשיר מיר כמו ששורפין השיר על דרך
והיו עמים משרפות הסיר ועוד מירשו בן שער קירות ביתו בהל
וזהו לשיר שנתן אפרו במקום הסיר וזה על דרך נקמה ובויתן וכן תי
על דאוקסיר גרמי מלכא ארום ושרענן כגירא בביתיה ירועי ויש
מפרש מזה ועמק השדים והדגש תמורת הנח כמו ופטר יביבים
ומפרש עוד מזה ותעם בסר רמלי ואעפ שמתו בסמך וכבר מירשתו
באות הסמך שזה ואם מי תרמינוי ואשזה פת תשזה
לו גם אתה כלום תהיה כמוהו בשוין ובערכו וכל חספך לא ישויה
כי אין הדר שזה בעוק המטר כלום לא ישזה הדר בכל כסף וזהב שיש
לו ולא ישזה בטק שיצוק המטר ביהודים אם יאברם והפעל הכבד
למי תרמינוי ותשור מה אשזה לך וכבר אחר הכל אם שזה פניה
שישזה פני הארמה שיהיו רמים ושמים שלם יהיה הצהתם והנה חריף
והנסעל עכ ההתפעל ואשת מדינים נשתה פיר אשת מדינים נשתה
עם רמף טורד בזם סגריד כי הרמף טורד בסמים והמטר בתוך ואין

קמי תחבני כמו תחבני ובכנוי הפועל עם מיקור הפועל ביוז לבדה
כי מאן יי לתני לא אבה יבמי לבבתי עכבי שבו כליהם ריקם פיר
עם כליהם ועורכו לא ישוב ושובה אם גזמיהו הוא מדהענן הדאש
פיר ועוד ורמיהו לא אם כי רעתו שישוב והוא רב טבחים הבין כי
רעתו כן ואם לוסך ושובה ומהענן השני עוד שובה יי רבבות אפי
ישראל ואשר הם עומדים ואתה באמהך תשוב ישובו יושבי בעלן
בעיפתי מחנום ואעל שכתבנו בו טעם אחר בערש יעב והעם
בשובה ונחת תושען ומה עוד אם תשוב ישראל כאם יי אם
תשוב השני הוא מהענן השני ויש למרש מזה נפשי ישוב כלום
ינחנה וישקיצנה וכן ושבת בבית יי ויתכן גם ושבת בבית יי
הראשון אם ושבת בהתמדת הליכותו עם טעם אחר טעם וכן שוב
מום את בני ישראל שנית טעם אחר טעם עד שימכו כלם ויש מפרש
מזה כי משוכת פתיים תהגם כמו שאם ושלות כסופים תאבדם
ואתכל כתב מזה שובה יי רבבות א ישראל מהענן הראשון כתב
תוב יי שרי ביקורד ופיר כי אותן שלשה ימים שהלך הארץ
לפניהם כאשר הוציאוהו מן המחנה אם משה קומה יי ופניהם
ובתוך שלשה ימים שחזר למקומו בתוך המחנה כי שם היה נוסע
תמיד כמ שאם ונסע אהל מועד בתוך המחנות אם בשוכן שובה
יי רבבות א ישראל כלום עם רבבות ישראל וכן עמם כבתחלה
וענן שלשה ימים ביקורד רעתך ומשוכותך תוכיחוק ועמי תלואים
למשוכתי פיר בעמוד המשוכות שעושים עמי הם תלואים בצרותם
לא ידעו אנה יסנו לעודה ויוד למשוכתי אינה סימץ הפועל
וכן ושוכותים בבית תמלתי וכבר כתבתים בחלק הדיקדוק כי משוכות

כי אם לדרך כי מי שנשבע על הדבר שהוא אמת שהוא אמת אחר
שהשבעה אינה לדרך אלא נשבע לחנם לוקה משום שבושת שוא
וכן אם בתלמי ידועל האי מאן דמישתבע על תינן דאנן תינן לוקה משום
שבושת שוא וכן תרג אמרן למוא למענא וכן פירי למוא הכיית את בעלמ
כלום לחנם הכיית את בעלמ מסר לא סקחו וכן למוא הרביתי רבואות
שוא שמוטו בוצו בו עלמה שוא בראת בני אדם והדומים להם והפעל
הכבוד מעטן המלה הזאת פרי ישוה לו כאלו אמ' פרי יחש לו כדרך
ותירוש יחשבה פחש מעשה וית ויש למרעו מהעטן השלישי גם בדרך
ישראל כלום שאינו עושה פירות ואינו ממליח ואם פרי ישוה לו הקבלה
ויטוב לו והוא יטיב מעשיו כרב לסרין הרבה למבדחות כטוב לארצו
הטיבו מצבות כמו שאמ' וישמך ישורן ויבטט שוא כי שחה
אל מות ביתה כתב ר' יונה בזה השרש ואמסר שהמלה משרש שוח
לפיכך לא זכור יהודה אלא שנמצא ברב הספרים קמץ ואלו היה
מבטלי הכפל היה פתוח כמשפט החית שלא יבוא טמה התשלום כמו
שכתבנו בחלק הרקוח שחה עמוקה כי כרו שחה למשוי ומוא
בחרק כרו לפני שחה כרו לי זדים שיחות ואמסר שיהיו גם אלו משרש
שחה והיה ראוי להדגש שחה בסלס גלה ומוא לשחת יודירך ולא
ימות לשחת לבאר שחת עדי יורה לרשע שחת בשחתם נתפש בפלס
אשר וורה ברחת טובמלא כף נחת ואמסר שיהיה משרש ישח
בסלס רעת כף ידע וטענס קבר בארץ ערבה ושחה ענינו שחמה
וחרבה וכן תי בארע מישה וחרב שוח למוא בשחה והפעל
הכבוד במקורדך אשיחה ישחו בי אונשי שער או שוח לארץ ותוך
עלודך שחו והקיימות היא תשיחך סי תשיח עמך כלום תהיה לך

לבטל הבית מצוהה כן מי שיש לו אשת מדינית כי תריב עמו בבית
 בחוץ מדברים עליו רבים ופרשו מה הטעם אם יאמן בשו טענה
 כי הנתנה לא יאמן בדבר השו והנכונ אך ישים השו שהוא השקר
 תמורתו וכו' יאמן ואעפ שיש ספרים שכתו מבחון במקום הקרי
 באמף והוא ענינו כמו שוה ועא ולא שוה לי' פיר לא ההנה לי' מה
 שצו שיתי שלא נהנת במעשי הרעפ כי אתה אנך מוכר כי כלמה
 ששיתתי הכל ודיק הוא וכל זה אינו שוה לי' ולמסך אין שוה פסד
 להניחם כלם ענף הסאה ועא אם לא שויתי ודוממתי נפשי שויתי
 עור על גבור שויתי יי' לכגדי דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי
 כלום פששותי משפטיך לכגדי דרך אמונה בחרתי בהם הוד והוד
 תשוה עלי' משוה רגלי כארלות כלם ענף השמה ויש מפרש מזה
 כי אין הדר שוה בנוק המסך כלום אני הייתי שותקת בזה אם ומכרם
 כי יבא הממוץ ליד המסך ולא היה המסך נזק בזה אבל אם יהגם
 ישים זה הדר את המסך בנוק גדול תרג וישם וישו ור יונה פיר
 משפטיך שויתי מענף אם שוה פנה כלום השויתים וכונתים
 בלבי וכן השדרש הזה שוה ודבר כוזב משאות שוה ומרוחים לשוה
 הרבית רמואות לשוה דרך צוהה אך שוה לא ישמע אם לשוה
 הכיתי את בניכם לא תשא את שם יי' אהיך לשוה והאמף תמוזה
 הא למד הפעל והזעה כאמף חטא ור יונה כתב כי הוא על משקל
 צו קו והאמף נוספת כאמף הוא והיא וענף המלה הזאת כענף שקר
 אך פעמים ענעם כענף חנם כמו שקר שפעמים ענינו ענף חנם
 אך לשקר שמרתי והכל טעם אחר כי השקר הכל ותהו ודבר שאינו
 ופי לא תשא את שם יי' אהיך לשוה לחנם שלא תשבעו לשמו

שׁוֹט וְשׁוֹטֵי כוֹב מֵעַנְנֵי כִי תִשָּׂא אֶשְׁתּוֹ שְׁנֵי עֲרֵשִׁים בְּעַנְנֵי אַחַד
שׁוֹךְ הַנָּבִי שֶׁךְ אֶת דְּרֹכַךְ הַלֵּא אֶתָּה שֹׁכֵת בְּעָרוֹ וְהִשְׁמַמְתָּ
יֵשֶׁר מִמְּסוּכָה וְאֵעַם שֹׁכֵת בְּסִמְךָ וְכֵן נִכְתַּב בְּסִמְךָ כָּל אֲבֹתֶיךָ
מִסּוּכָתְךָ כְּלוֹב גְּדוּחֶךָ כְּמִשׁוֹכֵת חֹרֶק בְּשֵׁץ וְבַהֲבַלְעֵת הַנַּח בְּדָגֵשׁ
וְאֵעַם שֹׁכֵת בְּהַסֵּד מִשׁוֹכֵתוֹ וְכֵלֵי עֵלָה מִשְׁבָּתוֹ רַחֵם וְלִמֵּי שִׁיעוֹן
גֵּד הַגְּבוֹת וְהַכְּרָמִים בְּשָׁכִים וְכֵלֵי נִקְרָא אֶת הַגֵּד מִשׁוֹכָה וְכֵלֵי
לְשָׁכִים בְּעֵינֵיכֶם וְהֵאֱמַר לֵךְ מִזֶּה וְשָׁמַת סִכֵּן בְּלוֹעֶךָ וְהִסְתַּח מִקּוֹם
חֹרֶק וְכִמְוֵה רַבִּים וְהֵנֵן וְהַמֵּי שׁוֹכֵם כְּמִן חַיִּים וְחַיִּין יִמְרֵם וְיִמְרֵן וְכֵלֵי
הַתְּמַלֵּא בְּשִׁבוֹת עוֹרוֹ וְהַדָּגֵשׁ בְּהֵם תִּמְוֹדֵת הַנַּח כְּדָגֵשׁ וּפְטוֹרֵי יִתְּכִים
עֲנַנִּים יְרוּעֵי וְעַל אִישׁ שֹׁכֵה שֹׁכֵת עֲנַנִּים עֲנַנִּים סַעֲקָה שׁוֹךְ
וְעִשִׂיתָ עַל שׁוֹכֵי טוֹמְאֵתָה בְּשׁוֹלֵיהֶם וְגַלְתִּי שׁוֹכֵךְ עַל מִנְךָ נֶגְלָן
שׁוֹכֵךְ וְשׁוֹכֵי מַלְאִים אֶת הַהֵיכָל שְׁמַתִּי הַבָּגֵד הַתְּחַתּוֹנִים יִקְרְאוּ שׁוֹכֵים
וְכֵלֵי שֹׁכֵי מַלְאִים אֶת הַהֵיכָל כְּמִן שֹׁכֵי הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי וְהֵאֱמַר
הַדּוֹם רַגְלֵי וְיֵשׁ מִפְּרֵשׁ שׁוֹכֵי הַכֶּסֶף שׁוֹכֵם וְאֶת הַשׁוֹכֵי יְרוּעֵי
שׁוֹכֵם מִי עַם פֶּה לְאֶרֶץ אִוֵּם יִשׁוּב אֵלֶיךָ כִּי שָׁמַן אֹתִי בְּבֹרֵךְ
מִבְּרַעַי שֶׁלֹּא כִּמְוֵה מִיִּטְרֵם שׁוֹכֵם אֲבָן אֲבָן בְּהֵיכָל יְיָ לְשׁוֹכֵם אֶת
מִשְׁאֵל כָּל הָעַם הַזֶּה עָלַי וְעַם דָּךְ אֲרָאנוּ בִּישַׁע אֱלֹהִים מִי מִי שֶׁשֶׁם
דָּרְכָן בְּדָרְכֵי הָעַם יֵת אֲשֶׁר שֶׁם לֹו בְּדָךְ מִיֵּד שֶׁם חַיִּימוֹתֶיךָ וּמִעֲרֻבוֹתֶיךָ
לְהַלְחֵם עִם יִשְׂרָאֵל עַל מִי אֲבַשְׁלוֹם הִיטָה שׁוֹמֵה וְהָעַם בְּתִשְׁוֹמֵת יֵד
הַמֵּיִם בְּסִגּוֹל שֶׁלֹּא כִּמְוֵה וְהוּא כְּמִן מִתַּח וְכִסְמֵר הַלֵּא לֵי שֶׁבֶט וּלְשֶׁמֶט
הוּא בְּמִתַּח וְיֵי עַנְנֵי שִׁיעוֹן כָּל אֶחָד מִמְּוֹנֵם בְּעִסָּף וְהַפְּעַל
הַלְבֵר שִׁימָה נֹא עֲרַבְכָּ עֲמָךְ מִיֵּד שִׁימָה נֹא עֲרַבְכָּ וְעֲרַבְכָּ עֲמָךְ
אוֹ שִׁימָה נֹא עֲרַבְכָּ כְּמִן שֹׁכֵי מִי הוּא לִיֵּד יִתְּקַע וְיֵעַם בְּמִגְוֵה

כחבר מדבר' והשם אריר בשיחוי' ישא בשיחוי משכבי' ונעלכבר
 אחר' במעשה ידיך משוחח' ואת דודו כמי' ישוחח' עננים ענני' דבור'
 והוא בלשון בשדה' דבור התסלה' ובאריר בשיחוי' והדומים לן דבור'
 הצרות וספור התלאות' וכך אשסך ספני שיחוי' ולסני יי' ישסך שיחוי'
 פיר עננו ומעשיו' וכך ומגיד לאדם מה שיחוי' וכך שיחוי' וכך שיחוי' כן
 כלום עני' יש לן ומעשה עם אחר' או השגת אויבין במחמה'
שוט שטא העם וישוטו בכל הארץ' שוט נא משוט בארץ'
 והפעל הכבר שוטטו בחובות ירושלים' עיני יי' המה משוטטים'
 כי יי' עיני משוטטות' וההתפעל התשוטטנה בגדרות' עננים כענ'
 ויתודו את ארץ כנען' משוטט בארץ' ול יונה כתב מזה העני' שוט
 שוטף' בשוט לשון תחבא' קול שוט וקול רעש' ועא שטים לך
 השטים אותך' פיר השטים לך' והשם כלתומשי משוט' ובהבלע
 הנח בדגש' והמים בחרק' עש משוטיך' והיה משוטטא על המנהג'
 משוטיך' המים בשבא' כמו מעוניך' מעוניך' אני שוט' פיר'
 אני שמה לכין אותה במשוטטים' עני' השיטה בלעז רימאר' והנבון
 למרש השטים אותך עני' בדיון' או עני' בזה' כמו שכתבנו בשרש שאט'
 וכך תי' רבנו יתך' ור' יהודה כתב באחד מהסנים' אני שוט בעני'
 ועא שוט לסוס' יסר אתכם בשוטטים' ובכסל למד הפעל' ולשוטט
 בצד יכם' עננים כעני' שבט' ודמה הצרה' העוברת בעולם לשוט
 שהיא כמו השוט המכה והמיסר' שוט שוטף' קול שוט בשוט לשון
 תחבא' והוא רמז לרכילות' ולגדומים' והדומה להם ממכות הלשון
 ואפשר להיות מן השרש הזה עני' שטים' והדגש תמורת הנח
 בדגש וסאורי יביעים' והוא מן ממני הארץ הטוב שבהם'

ובענין הזה הנותן תשובה למלכים וכן כתב אהרן בספר הגלוי ואם
כי ענין תשובה בלשון ערבי אל גאולה והוא קבול שונה וכבר כתבתו
בשרש ישיע ומעיקר זה ומענין ועינו השע' ענין עינו שאל יראה
ותג' וטח את הבית וישוע ית ביתא' וכתב אהרן מענין זה ובמים
לא רחצת למשיעי וענינו בענין למשוח כי טיחת הבית במשיחת'
כענין משיחה והיור במקום הא בשקל מקנה מדעה ויהיו עני שרשים
ועני אחד ויתכן להיות ענין חלקות והיור בלמשעי תהיה במקום אות
הכפל ושרשו שע' מתג' חלקת צואריו' שניעות צוארה' ואנכי איש
חלק' גבר שיע' והיה סיד' ובמים לא רחצת למשיעי להחליק בשרך
כי רחיצת המים מחליק הבשר ומענינו וכת' עוד למשיעי סיד' לטהרה
כי בלשון ערבי אל תמשיע טהרה' ואם' תסאד הקערה אמשע'
ויתכן שיהיה אמשע' אצלם' כמו אמשח שהוא לשון כאשר ימחה
הצלחת' ופיר' ר' יונה מענין ועינו השע' השע' ממנו ואבלגה מעט'
כלום ענין ענין ממנו' כמו שנה מעליו' ויש ממדש' השע' ממנו
כמו הדסה ממנו' כמו שנה מעליו' ויחדם' ושוע ושעה ענין אחד'
ומעיקר זה ומענין הראשון השתעשעו ושעו' כלום' צעקו ושועו'
וכן ושוע אל ההר' ואהרן פרשם מענין ועינו השע' כמו שאמר
במסוק של אחריו ויעצם את עיניכם' ואם' זה על נביאי העקר'
והשתעשעו' לשון עבר' וכן ועליו' בסלס מה טובן אהליך יעקב'
ופי' התעוררו נביאי העקר ועורו אחרים' וע'א' ולכיופי לא יאמר
שוע' והוא האיש הנכבד ותכן בממנו הדבה' ונותן יותר מן הראוי
לו' והשם מזה היעקב שועך לא בצד כלום היעקב ממנוק' שלם
תהיה בצדה' וכל מאמצי' כח' כלום' הממנו' והכח לא יוכלו להצילן

ע

ובמקומו בדברי הימים ודעת המתתם שהוא כמוהו בענין שתר
ומסר יתהו במסורתו ויש לסרשו כמו שמענו שהעיים אותם בזה
המעטט להמתתם במיתה זו חנפי לב ישימו אף אינו לענין יארבו
כמו שנתר יונה כי המארך אסו מתרצה ועתה אסו כמו שנ' במדות
המקום יתבר ארך אפים למען שמי אארך אפי אף מיר ישימו אף
שיתאנפו ויתרגזו כשהל מברא עלהו יסודת וכל ישועו וישונו מודכס
הרעה ועל הדרך הזה אב' שלמה אופת אדם תסלק ורכו ועל יו' ישי
לבו אלתשם את לבך להם ישימו אב' מכלי משיים לבנה יאבדו
מיר מכלי משיים על לב ישימו וישכילו יחורן מיר וישמו לב מן
שאב' הגידו ונשימה לבנו ישימו כחותם על לבך וישמו על העיר
מיר שמו מערכותיהם ומלחמתם על העיר שים לב אודב ויש מהם
נשים וישמו בנים מיר יש מהם נשאו נשים נכריות והולידו בנים מהם
ישם כחותם משפחות ותשם בסוף עינה מיר ותשם פוך בעיניה
המקודם מאחר כמו ואת העיר שלחו באש שלחו באש מקדשך
על הרים יעמדו מים ויש מפרש ונתקן וכן ושית זונה תקון זונה
כלם ענין אחד ועל מזכר כועלו מנעו וישם אלפי בארץ במצרים
משפט וישם ובא פתח קטן תחת פתח גדול והחרק תמורת
כמו ופתחו שערך תמיד ויש אוב' שהוא עקר אחר שרשו ישם ופיר
וישם אותנו המשיים בארץ ויאמר ליוסף חסד המשיים ואחרים זולתם
שוע - המה קול שועת בת נמי ושועתי לפנך תבא באזני
והפעל הכבד ממנו שועתי שמעתי קולי ישועו ואץ מושיע קמתי
בקהל אשוע ויש מפרש היערך שועך לא ביד ענינם ענין צעקה
והביא ר' יהודה ור' יונה עמהם אם במירו להם שוע וכן הביאו בשדש

משוררים ומשוררות קול ישור בחלע סי קול שיער או דומה לו
מה שוכנים בערבות ישור בחלע או יהיה פעם עומד וכן והשיר
משורר והחכמות מחכמים או יהיה גם הוא יוצא ופי בעל
השיר משורר ובעל החכמות מחכמים ועל אשורנו ולא
קרוב ישור כשך יקושים פיר יביט כמנוח הסח שמביט אל העומות
כשיצוהו כן הם מביטים ומאדבים ישור על אנשים כעמל על
הבן אשור תשור מראש אמנה ותשור למסך בשמך והפעל
הכבר אשר שוררו אנשים עננם ענן הבטא ועיון ומה
הענן ותבט עני בשור והוא תאר וסורי בארץ יכתבו ותאר
המחובע אלהים יראה בשוררי כמו אויבי כי האויב מביט
באויבו ומעיין בו לרע כמ' שג ויהי שאוב עיון את דוד
ועל ותשורה אין להביא כמו מצחה ור יונה כתב ותשורי
למסך ^{מעני} כמ' זה כלום הקרבת לסכנו מצחה וכן סיר הגאון ר
סעדיה ול והעכט במסתותשור כמו ותכבי וכן תשור מראש
אמנה וכן ישר על אנשים כלום ילך על אנשים ויתורה
לסניהם וכן אמנות תרשיש שרותך מערבך פיר השיירות
ההולכים בסחורה ותרג ארתת ישמעאלים שיירת ערבאי
ויקראו גם כן ההולכים דרך ים שיירה לפי שסמיות לבורת
הולכות יחד ויתכן לפרש שרותיך החונים עמך מיתג ויתן
ושרא ומזה נקראת המצחה תשורה לפי שאדם מוטף אותה
ותשורה אין להביא כמו שנקראת גם כן ארוחה ויתכן גם מזה
ישור כשך יקושים כלום ילכו בטא בעמל הקושים והם מורשי
המסורות שיעוהו ולא יצבו כח בלמה והם ילכו כל הלילה היצבו

כך היתה הראויה לבוא עמך שוק הוא שוק ראש ואתה תשפנו עמך
אשר בשערה ישפנו עננם ענן מכה וכתיתה ועא אך חשך ישפנו
פיר יחשיכנו ויסתירנו מגורת שפנת ואם הם שני שרשים כמו
כי מוליס היו ונמולתם שוק הוא אישך תשוקתך ואחך
תשוקתו ועלי תשוקתו עננם ענן תאוה וחשך ויתכן להיות מעיקר
זה וענן זה ונמשו שוקקה וכן פקדת הארץ ותשוקקה התאוה
אלה להשביעה או פיר וכבר שוקקתה והוא פעל יוצא כלום גזרת
עליה שתתאוה למטר ואחר כך פקדת עליה ועא והשיבו היקבים
תירוש ויצהר עננו כמו והצופו מן אשר הציף את מי ים סוף
וכן בדברי הול מי החג שנטמאו השיקם ואחר כך הקדישן טהור
הקדישם ואחר כך השיקם טמאים פיר שקטן במי מקוה עד
שהצופו מי המקוה עליהם ועא וסבבו בשוק הסופרים בשוקים
וברחובות ירוש' ועא שוק הימני ועל השוקים שוקיו עמודי שש
ויד אותם שוק עם ירך את השוק והעליה פיר ואשר עליה והוא
הירך אשר על השוק וההתפעל ממנו ישתק שקטן ברחובות ירוש'
ופיר ויד אותם שוק עם ירך שהפילם במכתו כי הנופל לפני הירך
יכרעו ארכובותיו ויפול על סמו' והכה שוק עם ירכו ואחל פיר
שוק הוא הרגלי ירך הוא הרובב וכן תי פרשין עם רגליהן
שוק אשר שר לוי שרים ושרות ושרים כחוללים
לשכות שרים ויאמר כל השרים והשרים בקינותיהם על
יאשיהו והמעל הכבר אז ישיר משה אשירה נח לירידי ותשר
דבורה שיר לוי והשם שיר השירים ובהא הנקבה את השירה
הואת שירת דודי לכרמו והיכלו שירות היכל ומעל כבד אחר

משלשים ושלשה בלוג הקפידה עליו קל וחומר כלל ודבר לוג
ורביעית לוג' הן וחבריהן ורביעית הן ומה שאמ' הכת' ומי
במשורה תשנה ששית ההן לא רצה לוג שהמשורה היא ששית
ההן אמ' אמ' ישתה מעת לעת אמ' ששית ההן ואותו ששית
ההן ישתה מעט מעט במשורה וכן כלל משורה ומרה אמ'
משורה על המדות הקטנות ומרה על המדות הגדולות ור' יונה
עם כמה הענין ושם חסא שורה כמ' שאמ' ושמורה נסמן וכסמת
גבולתו שוש כאשר שש י' עליכם שש אנכי על
אמרתך פגעת את שש ועושה צדק פיר' שש במכותך וששתי
בעמי לשוש עמך לטוב וששום מדבר פיר' שש שובם או
עמם וכן בשם הבשר בשל להם ויש מוסרש כי המים במקום
חנק ויהיה יששום כמו יששן והפעל הכבר יששן וישמחובך
שישן אתה מששן בן יששן י' עליכם כלם נומרים ור' עזר
הל להיות הפעל הכבר פעל יבא שאמ' יששן י' עליכם
הוא אינו שש אמ' אחדים משיש' ריקח נמי דכתי' יששן וכל
כתי' יששן והשם מששן כל הארץ הן הוא מששן דכתי' פיר' והן
המששן שהיה שש ברדכו ובמעשיו הרעים זהו סוסן שאבר מהרה
כמ' שאמ' למעלה וכחש בו לא ראיתך שות כי שתי ל'
אמהים ולא שתי לבו שתי בוי' אלהי מחסי' ושתי את גבולך
תיו הששן נבלעת בתיו הכסל שתג בשמים פיהם כצאת לשאום
שתו בא הדגש בשתי המלות האמה תמורת הנח באשר סביב
שתו עמי ויש מוסרש שתו עמי פלחמן עמי וכן שות שתי השערה
ואין צדק להוציאם מיטעם כי פיר' שמו המולחמה כמו

משחית אנשים ילכו ונא בנות צעדה עלי שור ובאלה
אחלג שור בשורק ובחלם ובדבונם נקחו שור והקבוצ בקמץ
כמו כן יום חמים ראש ראשים והוא בלשון נקבות עלו בשחיתיה
או יהיה הנפרד בסלם שדה קמה ענעם חומה ותת חומה שור
ומזה בין שורותם יצהירו והוא קבוץ שור כלוב מפחד הרשעים
יבטחו הזיתים בין החומות ויעשו שם השכץ ויש מפרש בין שורותם
בין שורות הזיתים מדברי הל' שורה שור או כשב או עז ובקבוץ
בתנועת הוא שורים ובהו ידע ומתב ל יעקב בן אלעזר מזה
נקחו שור והוא כנו למעט כמו שכנה המתוב השדים הגדולים
באלים ושורדים וכן בכור שור לרב גחלתו קד או כן ויש מפרש
שור ממש שהיו מעקרי הבהמות כל שז זה הלשון עם הבהמות
את סוסיהם תעקר אעפ שקחו מקצתם ונקחו מקצתם כי למשא
היה להם סקחת כל בהמות העיר והם היו הולכים לבורחים
שור שדים עכרו במסם חכמות שרותיה תענינה בי שדים
ישור יסר במשא והוא כתו בסמך הל' שהיה שר ונעלה בטבואה
או בהרמת הקוב בשיר וישר אם מלאך וזכס וישר אבימלך
והפעל הכבר הם המליכו ולא מומצ השיחו ולא ידעתי כלוב
שמו שר עמיהם ולא ברשותי ויש מפרש מזה ושם חסא שורה
כלוב יפה ומשבת ומה הענין והשרש כלם סרי סודרים
הל' שרי שורדים אעפ שהוא כתו בסמך וכן תי כל רבובנהו
מחדץ וכבר מירשתו הפסוק בשרש נחש ומרשתי סרי סמך
ונא במשקל ובמשורה ענינו כמו מדה אלא שהמשורה
היא מדה קטנה מאד כמו שאמר הל' ומה משורה שהיא אחד

ראיה והכטה שגד ששמשור חוט כפול מתול סארטי בלע
ואמר הלל שהיה חוטן כפול עשה חוטין שוחח
תחתיו שחחו ושחחם אנשים שחו רעים לפני סובים מלרע
נשיתי שחחתי עד מאד כי ישחו במנועות וימנעו וישחון
ידכה ישוח ותשוח עלי נסעי ושח עינים מישיע והעם והלכו
אלק שחוח והקטעל ושח ארץ השמל איש ישחו כלבנות
השחך סוף ישסון סכסוכי הריאה שמהן יצא הקול ומחולשתו
בימי הזקנה לא יוכל לשייך ולהגביה קולו וההתפעל מה שתוחח
נמתי עינים השסלות והכנעה שחוד ושחך לא תקח
כי השחך יעור וישמח מלך אשר שחך לא במחוד ולא בשחך
והסעל הקל מנצו ותשחור שחך ומכחכם שחך בעדי ותשחור
אותם בקמץ חסין ושחך למ תקח אמר הלל ושחך לא תקח
אין עדיך לוב שחך ממון אלא אם שחך דברים שחה
שחי ועמורה ואחול כתב מנה כי שחה אל מות ביתה
בשקל עשה בנה ואמר שהוא מלעיל והעם בשחוחו הוא יסול
בשקל ראות עינו והכבד ראגה בלכ איש ישחנה סוף ראגה
כאשר היא בלכ איש שחחג על מחוחו ישחה הראגה השסילנה
ובדבר טוב ישחחנה כלום ישח הראגה לשמחה בדבר טוב
שחך כנגד לבו השכל על יי יהבך והוא יכלכלך וכיוצא בדברים
האלה שהם דברי הכסאון באלהים ויסוד הראגה מלבד ואמר
על דרך ולסני תרוץ ראגה ויתכן כט השרש הזה וישחך בקרבך
ובא סתח קטן תחת סתח גדול בסלס ויסוד וההתפעל והשתחוו על
ממתן השער והשתחיתם מרחוק אשר ישחחה עם ואמר

על הענין והפעל הכמר עיניהם ישיתו לנסות בארץ וסוף משית
בבאתו גליק' ולבקר תשית לרעתי שיתבטל עסק' למען שתי
אתתי ושית לעתל' ואחזל' פיר' ופא' ישית ילחם' וכתבנו כירן
הפסוק בשדש פה יעטף שית חמס' למן' פיר' בשדש עטף' שית
זונה' תקן' זונה' וכן ותשם בסך עיניה' ותתקן' ושית ממני ואבליגה
מנעט' ענינו הרק ממני' והיו שתותיה מדכאים' כיהשתות יהרסן'
פיר' מצדות ורשתות ויש מסר' מזה אשר סביב שתן עלי' כלוב'
שמן הרשתות סביב סלכרני' ויש מפרש' והיו שתתיה' כיהשתות'
יסודות' וכן בדברי הל' אבן היתה שם מנימות הנביאים הראשונים
ושתייה היתה נקראת' ואעפ' שמלה זאת מנחי הסמך ועוד
אמרן ירדן לשיתן אין מונעל' בהן' שיתן מחולקן יורדן עבד
תהום' כסם ענינם יסודות' ויש מפרש' מזה וקרקר כלבני שת' כלו
שיהרס המדינות' או יהיה בני שת כמו בני אדם כי מנחנו נתקיי
העולם' וכן וחשומי שת יסוד' והוא רמז לעצה' וכן ויכרת את
מדויהם בחכי עבד שתותיהם' ובמשקל שתותיהם שמותיהם'
שם במשקל שת' ואעפ' שמנחנו שם בעחי הסמך בחלק הרקו
בשער השמות' ושמנו הנה וחשומי שת מנחי העץ' ומלת והיו
שתותיה מוכחן שהוא מנחי העץ' שאילן היה מנחי הסמך היה
השץ בשבא' כמו שמותיה בנותיה' והיה שתותיהם מנחי הסמך
וראיה מדברי הל' אבן שתיה' ויהיה שתותיה מנחי העץ' וכנה
העצה בזה הלשון כמו שמנה גם כן' וי' מתהן יעדה' שהוא כן
המדות לרבות הבית' כמו שמרשנו בשדשמות' שוף
ששומתני העצמי' עין שומתו' ופא' שומתו עין איה' ענינם ענין

הנקרא בלשון משנה צמור והוא חלק וצמור כצמור וכן תרג אונק
 וטאסרא שחן שחן אבעבועות שחן סחן הוא נגע הבא
 מצד המימות ולפי כמו שאמר רזל איזהו שחן לכה בעץ או
 באבן או בזפת או בני טבריה ועוד אמרו כל שאינו מחמת אש
 זהו שחן והבא מחמת אש זהו מכה ותרג ויקח מהם ויחם ונסיב
 מכהו ושחן וכן בתפלתו של מהן גדול יהי רצון שתהא שנה זו
 שחנה ומשונה שחם ובשנה השביעית שחם הוא כמו
 סחיש הנאמר בספר מלכים והוא הנכמח משרשי הדע וית

קתקתני רל הבא מחמת הספיקו שחף
 בשחפת ובקרוח סיר ר יונה בלשון ערבי סחאף והוא החולי שהגוף
 מתנונה בו ואפשר שיהיה מהלשון הזה ואת השחף כי אותו העוף
 יקרה לו זה החולי שחף שחף עץ סביב עץ שסביבותיו
 נסרים ותי רחטן נסרין דארוז ואפשר שהוא דומה למה שאמר רל
 שחסי כסא שחץ הוא מנף על כל בני שחץ עטן גאווה
 ובדברי רזל גסן אנשי יושעם שחף היו כלוב אנשי גאווה וגסות
 הרוח שחף ושחפת ממנה הרק אננים שחף מיים
 ואשחסם כעפר עטן פני רוח עטן השחיקה ידוע והוא יותר מהדיכה
 והשם ממנו וכשחף מאננים נחשבו אבן מאננים כי מי בשחף
 יעקד לוי ובגאות שחפים ידוע שחף שחף על משנתיה
 לשחף עשום לחם הרחמים בשחף שמשון ומא ורחמים משחף
 לו והכבוד ושחפתו לפני יוי וכבר אחר והיו משחיקים עליהם
 עטן השחף יש שהוא עטן שמחה ויש בעטן לעג שחף
 עורי שחף מעלי והתאר ושער שחור צמח בו שחורה אפי נאווה

צוּבֵא הַשְׁתַּחֲוִיֹּת וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֲפִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֹא אֲפִים לִהְיוֹת לָוֹ וְהָמָּה
מִשְׁתַּחֲוִיֹּתֵם הַדּוֹרְכֵבָה הַמְּלֵכָה מִמִּשְׁתַּחֲוִיֹּתֵם וְהַשְׁתַּחֲוִיֹּתֵם וְטַעַם הַדּוֹרְכֵבָה
אִם הַנְּבִיא כִּי מָצָא אֹתָם הָאֲנָשִׁים מִשְׁתַּחֲוִיִּים קָדְמָה לְשִׁמּוֹשׁ וְאַחֲרַי
לְנִכְנְסִים הַשְׁתַּחֲוִיֹּתֵם דֶּרֶךְ שְׂאֵלָה וְהַדּוֹרְכֵבָה הַמְּלֵכָה מִשְׁתִּי מִלֹּת אֵלָה
לְקַדֵּר הַעֲנֵן וְכִבְר כְּתִבְנוּ דְקָדוֹקוֹן בְּחֶלֶק הַדְּקָדוֹק בְּהַשְׁתַּחֲוִיֹּתֵי בֵּית
רַמְיָן שָׁחָה כְּאִשֶּׁר יִפְרֵשׁ הַשּׁוּחָה לְשַׁחֲוֹת וְהַשֵּׁם כִּי גִּאוּ הַמִּיִּם
מִי שַׁחֲוֹ כֵּל כִּי גִּאוּ הַמִּיִּם עַד שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְעִבּוֹד בָּהֶם בְּרַגְלֵי אִמָּא אִם כִּי
יִשְׁחָה עַל מַנְהֵם וְהַפְּעֵל הַכְּבֹד אִשְׁיָחָה בְּכֹל לִימֵה עֲנֵן הַשִּׁיחָה הִיא
הַשִּׁיחָה עַל מַנְהֵם הַמִּיִּם נִדְּאָר בְּלַעֲוֵי שִׁחֻט וְשִׁחֻט אִתְּבֵן הַבָּר
וְשִׁחֻטֵּם בִּזְוָה שִׁחֻטוֹ לְעִינֵי שִׁחֻט הַשּׁוֹד שִׁחֻטֵּי הַיּוֹדִים הַיּוֹדֵי בִּקְר
וְשִׁחֻט צִיָּן וְהַשֵּׁם וְהַלְוִים עַל שִׁחֻטֵּם כַּסְחִיָּהִם וְהַנְּפֵעֵל הַצִּיָּן וְבִקְרֵי שִׁחֻט
לְהֵם וְכִתְבֵּר יִזְעָה זָל וְהַכְּבֹד וְבִשְׁחֻטֵּם אִתְּ בְּנֵיהֶם וְעֲנֵן הוּא לְהִיֹּת מִשְׁחֻט
כִּי הַקָּל כִּמּוֹ וְשִׁחֻטֵּם שְׁטִיִּם הַעֲמִיקוֹן וְהַשִּׁחֻטֵּם בְּהוֹלְכָה וְבִהֲבָאָה כִּי
לְשֵׁן שִׁחֻטֵּם לְשֵׁן מִשִּׁיבָה הוּא כִּמּוֹ חֵץ שִׁחֻט לְשׁוֹנֵם אִפִּימָאט בְּלַעֲוֵי
וְכִי זָהָב שִׁחֻטֵּם כִּי הַזָּהָב הַמְּשׁוֹבָח יוֹכֵל אִם לְמַשְׁכּוֹ וְלִשְׁמֹחֵן כִּי הוּא חֵץ
בִּיזְוָר מִרֹב חֲשִׁיבוֹתֵי וְאִם רָזָל זָהָב שִׁחֻטֵּם שֶׁהִיא כִּמְשֻׁךְ כִּשְׁעוּהָ
וְכִי אִם רָזָל הִנֵּנוּ אִתְּ הַרְאֵשׁ בְּכֵת אִחֻת פְּסוּמָה מִנְּאֵה הֵנִי מִלִּי אִמְר
קָרָא חֵץ שִׁחֻטֵּם כְּלוֹם מִשְׁקָד וְכִי צָרִיךְ לְמִשְׁתַּחֲוֵי הַסְּכִיָּן עַל הַצְּרָחָר
וְלִהְבִּיאוֹ וְבִסְפָרָא בְּסִרְשֵׁת עֵן אִתְּ לְשֵׁן שִׁחֻטֵּם אֵלָה לְשֵׁן מִשִּׁיבָה
שֶׁן זָהָב שִׁחֻטֵּם וְאִזְלָל כְּתִבֵּן חֵץ שִׁחֻטֵּם כִּמּוֹ שִׁחֻטֵּם כְּלוֹם חֵץ הַדְּרָג
שִׁחֻטֵּם וְאִשְׁחֻטֵּם אֹתָם אִם כּוֹס פְּרֵעָה וְכִי שֶׁנֶּה אִתְּ שִׁחֻטֵּם
אִתְּ הַסְּפָדוֹת לְהוֹבִיָּא מִהֵן מִשְׁקָן עֲנֵן עֲבוֹרֵי שִׁחֻטֵּם עַל שִׁחֻטֵּם
וְכִי תִדְרֹךְ וְאִהִי לְהֵם כִּמּוֹ שִׁחֻטֵּם הוּא הַאֲרִיָּה נִסְקָ וְשִׁחֻטֵּם הוּא הַסֵּם

הַנְּקָרָה

ושחתו שחתם ברית הלוי ושחת דחמין כי שחת עמך פיר שחת דוכו
ומעשיו וכן העמיקן שחתו כלום הכניסו עמך בעטן ההשחתה מאד
וכבר אחר כי השחת כל בשר אכל תשחת עמך כי משחיתים אנחנו
משחיתים להפיל החומה כלום שהחלו להפיל החומה וית מתעשתין כלום
חושבים ומשתדלים להפיל החומה ופיר משחיתים בלבם ומתעסקין להכין
כלי המשחית כי השחת תשחיתון פיר תשחיתו דרביכם ומעשיכם וזה
משחת ובחרק מוקם הקמץ כן משחית מאיש מראהו והשם כי משחתם
בהם ונא תהיו למשחית חרש משחית למשחית איבת עולם והודי
נהפך עמי למשחית ונתכן כמו הן אח הוא לבטל משחית וכבר כל
משחתו בידו וקרא הפח משחית העיבו משחית אנשים ולכרין אשר
מימיך להר המשחית לבטל עז שבנו בו אבל הנני אלקי הר המשחית
הוא אמי על לבב וקראה הר ואעפ שהיא בקעה רל עיר בצורה וכן תי כרמי
מחבלא ונגזר מהעבט הזה עד יבדה לרשע שחת בשחתם נתפש ואפטר
שיהיה השרש ישח וכבר כתבנוהו עם ובשרש שחלקן ומלט משחיתותם
נכבד בשחיתותם האחת שהיתה והרבות שחיתות והוא כמו רשתם ומלכותם
וכן בדברי היל הוא שיתא והיו מנמו טלה בתרי כיר רשת והבלינו הדות
כמנהגם להבליש אותיות החרן בהרבה מקומות שטה ואת כי
שטית כי תשטה אשתו אכל ישט אכל דרכיה לבק שטה מעליו ועבוד והתאר
שטים העמיקן במטם כלים נכים פיר השטים העמיקן מה לעבוד הנקיים
ונלכדם ונסתב בסמך עשה שטים שחית פיר מעשה אנשים שטים
היא שם זולתי תאר ושם תאר אחר ושטי כנב והכנתו שהוא מנחי העין
כי אינו היה מזה השרש היה מה המעל שבאית כדרך נחי הלמד כמו
בנים בני כלים כלי שנים שני פנים פני וכולם ענין נטיה ותרג ויש ליה סטיר

ובהכפל אל תראוני שאני שחרחית והשם משחור תארם יותר משחור
והשחור הוא הפחם ובדברי רז"ל תנא הוסיפו עליהם השחור והשיחור
והשחור הוא הפחם ושיחור הוא סנקופתוס הנקרא אדומיטון וכן
הנקרא ויסריאולו ובלשון שמעאל ז"ל ונא ונמו השחר עמה
כשחר נכנן מוצאן כשחר פחש על ההרים דעת השחר מקצו מוחם
משחר' מר שתיו בשרש דחם וכמה נקרא הנחות שחרות כיהילות
והשחרות הנל' כי ידמו ימי השחרות לבקר' כנן שידמו ימי הזקנה
לערב' וכ' אמ' בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך והפועל מנעו
שחר טוב יבך ע רצון' והפעל הכבד ושחרתני ואינני' ואובנו שיחר
מוסר' ועבו ושחור' אל' אתה אשחרך' אף רוחי בקרב אשחרך'
בכר להם ישחורני' אם אתה תשחר אל' לשחר טנך' משחור' לטן
ומשחור' יוצאני' ויש מפרש מולם ענין הדבר ובקשתו' ואע"פ מעני
שחר הם' כי בשחר ידחש אדם וחקוד כי גורני על הדבר ישכים ויקום
בבקר' בשחר' וכולם תמיסום בזה הענין' וכ' אמ' מענין הבקר' ולבקר
בהיכלו' אם לא יאמרו בדבר הזה אשר אין לו שחר' כלום' אף לו זור
ובידות' אשר לא תדע שחרה' מיד' שכל תדע עת בואה כי תבוא
פתאום כמו הרב' שיבא בשחר' שלא ידעיש אדם בדבר' עד שיראנו'
וכ' אמ' בענין זה בשחר' נדמה נדמה כלך ישד אל' ו' ינה פירש
אשר לא תדעי שחרה' כלום' שכל יתבאר לך ענין רפואתה ודרך
ההצלה מימנה' ואחל' מיד' מזה הענין' חשך משחור' יתחם' ודגש
משחור' לתפארת' כדגש מקדש' י' והוא שם בפלס' מוזמר' ופיר' והר'
תארם' שחת' והנה נשחת האזור' והנה נשחתה' ובעלילותיכם
הנשחתות' ותשחת' הפעל הכבד' ושחתם' לכל העם הזה' עמו בשחוריה

הארץ

שירך ער כי יבא שילה מיר בנו והצבואה על רוח שהוא משבט
יהודה או על המשיח והוא מלשון ובשליטה ואעפ שערשו שמה יהיו שני
שרשים וענן אחר ורזל זכרו המלה בשני שרשים בנתי הלמד ובכפלים שאר
השוחט את הבהמה ומכא בה את השלי אכש היפה תאכלנה ואמר ^{היה}
בשלים ואם שליה הוא מזה הענן הנה הם שלשה שרשים וענן אחר כמו
חס דמה דמס וזכותם כמו שכתבנו בחלק הדקדוק ורא אכן עזרא
מיר שילה כמשמנו עם המקום שילה ופי ער בא קק שילה ויבחר ברוך
עבוד שיר הנטיסות והשירות תי ענקיא ושריא תג ושני צמודים
ותרין שירין ותג הפאות והצטרות כליליא ושירי תגליא ושמותי חחיים
בלחיק תי ואשי שירין בלסוק שיש אבני שיש לרבי והרבו ^{היה}
ועמודי שיש בהט ושש כלש מרמי ובדברי רזל דומה שהן שני מדינן
שאם באבני שיש וצמרמרא שית ועמה שמיר ושית שיתו
ושמירי מין מדימי הקוצים שכך והמת המטך שכסה ושכן
המיר כשך חמת המי והשם כשך יאשים או הוא מקור בפלס לרד
לפניו גוים או הוא האר וכבר מרשתיו בשדש שוק והפעל הכבד והשמת
משל מולם ענן הצחה וכן תרג והשבת ואנו שכב כרע שכב
הן שכבתי אמש ושבתם ואין מחריר גם בליטה לא שכב לבו ועודק
לא ישכבתי ושכבתי עם אבתי כמ חללים שוכבי קבר כשכב ארצי האלן
מיר באשר ישכב ^{אני} המטך עם אבותיו צהיה אני ובני שלמה חטאים מהמלוכה
כי לא יהיה מי שיחוש לנו אשר אתה שוכב עליה מעט חמוק יד לשכב
שוכ שכב את שכב ישכב איש אותה והנשים תשכבנה והשם לא תתן
שכבתך ויתן איש בק את שכבתו ומא את משכב הצהרים ותי שנת
מלכיא ונסל למשכב על משכבי בלילות משכבי אשה והכבד הערב

למה שטח ושיטחם לשמש ולירח ושיטחיהם שטח ותשטח עליו
 הרפות שוטח לגוים וינתם והשם משטח חרמים ירח והכבד שטחתי
 חליף כמים כלם ענין מדינה ופיר שוטח לגוים מרחיב להם מקום ורחבה
 ואחר וינתם בגלות שטח וישטח עשו אבו טרף וישטמני לו
 ישטמנו יוסף וישטמנו בענין חיים והשם ורבה משטמה הכל ענין
 טסן והשטן עמד על ימיו לשטנו ויקרא שמה שטנה תחת
 אהבתי ישטמני גם זה ענין איבה שטף וידיו לא שטף במים
 וישטף את הרבב ודלו שטף וישטמו ארץ ומלואה ונהרות לא ישטמו
 תשטף ספידה עמר הארץ שטף ועבד לנחל שוטף והשם דק לשטף
 מים רבים והוא בחמש נקודות והנפעל וכל כלי עץ ישטף במים זורעות
 השטף ישטמו מלפניו ושלח נזכר פועלו מהדגוש ומרץ ושטף במים
 מיד בשרש מרץ וכן דמה הסוס מרוב מרוצתו לנחל שוטף כסוס שוטף
 במלחמה וכן הורה בעברה בעולם שוטף עבד שטר שטר
 ומושל שטפים ושטרים לשבטיכם ידוע ונהא אם תשים משטח בארץ
 כמו ממשלתו ויש מפרש כתבו כלום גורם וחסן מדברי הל שטר חוב
 שי יבילו שי למורא כך יבילו מלכים שי ענין תשורה והנכון כי שרש
 המלה שיה או שיה שיג כי שיח ובי שש לו ענין ענין השרדה
 והעסק ויש לומר ששרשו משג מענין השגה ושם כתבנוהו והביא דזנה
 ציה השרש תשגשגי ואני כתבתיו בשרש שגה כי הוא עיקר שרשו כמו
 מתענת בן תעה והני עתיד לכתבו עוה בן ארבע אותיות שיח
 וכל שיח השדה הקוסמים מלוח עלי שיח בין שיחים יתקו תחת אחד
 השיחים יש אוב שהיא עשב ויש אוב שהוא אילנות ויש מפרש מזה
 לשוח בשדה כלום לטייל בשדה בין השיחים וכבר כתבנום בשרש שוח

ימיני חסד הפעול והוא הנגן כי הימין מניעה יתרי הכבוד ופיר הספוק
כל אחד מן המשוררים היה אור' אם אשכך ידועים כשהיו אומר להם
הבבלים שישירן היו אור' אך נשיר את שיר יוי על ארצות נכר' אם
אשכך יחשכם ואנגן ואת חרבה תשכחה ימיני את הנגן והתאר
השכחים הר קדשי כל גוים שכחי אהים התאר שכח בסלם שמים
והנפעל כי נשכח זכרם ונשכח כל השבע נשכחתי כמות מלכ ^{וגשכחת}
בר' ע שנה התיו תמורת הא והכבר שכח יוי בציץ וכבר אחר להשכח
את עמי עמי וההתפעל וישתכחו בעיר אשר כן עשו ופיר הססו ובק
ראיתי רשעים קבורים ובאו כלום אם מתו הרשעים יבאו אחרים
תחתם כמ' שאב' ומעמר אחר יצמחו וממקום קדוש יהלכו פיר אשר
הם כממקום קדוש כלום הבריקים יהלכו ויבריחו אותם שלא יתראו
בפניהם מפני החיים ^{שעושים} שבעו להם וישתכחו בעיר אשר כן עשו כלום
אותם אשר עשו האמת והישר יתעלמו מפניהם ויעשו עמדם
נשכחים ונעלמים מפניהם ^{שכר} למה אשכל גם שבעם
ול למה אשכל משעכם או על שבעם כן תשכל מצעים אמר פיר
יותר משאר נשים והתאר ואני שכולה וגלמודה והשם ולא אדע
שכול' שכול' לנפשי שכנ' ואמרון והפעל הכבוד רחלק וענך לא שכלו
תפלט סדתו ולא תשכל ולא תשכל לכם הגט' מעכל ועקרה והתאר
כרוב שכול' ושכולה אין בה בפתח השני והשם שכול' והקבוץ בני
שכולין בחרק השני וכבר אחר רחם משכיל ואשר הוא סועל יוסא
שכלתי אבודתי את עמי כאשר שכלה נשים אותי שכלתם מחוץ
תשכל חרב' אעביר בארץ ושכלתה חיה רעה ושכלות' והארץ
משכלת' ולא יהיה מי שם עוד מות ומשכלת' לשון החיה שזכר ^{עומד}

אתם ארצה ותשכיבהו על מטת איש האהים מושבך על מטתו ועל
זכר פועלו ממנו והשכב את ערלים במקצת ספרים בקמץ חטף ובמקצה
ספרים בשורק דדה והשכבה בקמץ חטף והוא מקור כי אין צווי מטה
הבנתו ועל זכר פועלו מהדגוש איפה לא שכבת כלם ענין שכבה אבל
יש מהם שכבה לשעיה ויש להם להנחה ולמרתווע ויש מהם שכבה לחטף
ויש מהם שכבה למשגל ויש מהם שכבת הקבר ועל ותעל שכבת
הטל ועל שמים מי ישכיב ענין ירדה ושפיכה וענין להיות מטה שכבת
זרע ואמרש מזה משכב וספות והוא כלי ששומכין בו מים לידים
שכה ועל שכיות החמרה ואין משכיות איש בחדר משכיותו
אל בחדר משכיותו וכחומה נשגבה במשכיותו מיד כשהוא במשכיותו
אל בחדר משכיותו מנין עליו כאינו סביבו חומה נשגבה והקבוץ
במשכיות כסף ואבדתם את כל משכיותם ענינו ענין ציוד וענינם
מלשון הבטה כי הדבר המצוייד יביט בו האדם ותרג יצף יי יסך מימרה
דין ותרג מצנה סכוכא וכן בדברי הלל יסכה זו שרה ולמה נקרא שמה
יסכה שסוכה ברוח הקודש ומזה עברו משכיות לבב והם המושבות
מה שהלב צופה ומכוס ומיד הגיעו ועברו למיתר ממה שנעלה בלבבה
מהסוכות וההצלחות ולפיכך נקרא הלב שכוי או מי נתן לשכוי ביצה
ועוד פרשו בו תרגום וכן בדברי הלל אמר שמעון בן לקיש כשהלכתו
לתחום קן נשרא היז קורץ לכלה נעמי ולתרגום שכוי ועוד אמרו
ברומי צוין לתרגום שכוי או מי נתן לשכוי ביצה וכן אמרו כי שכוי
קול תרגום לא או ברך אשר נתן לשכוי ביצה להבחין בין חם ובין לילה
שכח השכח חנות אל ושכחת נמר בשדה כי שכחוני עמוי
בינו נא זאת שוכחי אלה ואלא ישכח את ברית אשתך וישכחהו

בהשכל' או הם שם' והשם לאור משכיל' בפלס משמים הולך כלום'
הבנה ולמוד' שכל את ידיו' פיר' ל' יונה הבין יעקב מידיו' ר'ל מידיו יוסף'
הבין כי מנשה הבכור' לפי שהרמז כי הביא אליו מנשה בלמיונו שכל'
ידע כי מנשה הבכור' והנכנע שיהיה פיר' שכל את ידיו' פעל יוצא והידים
פועלות' כלום' נתן שכל לידיו' כאלו עשו בהשכל' ובחכמה מה שעשו ל'
מנשה היה הכבוד' וראוה בנבואה כי היה קטן בבדחה וזהו השכל' כי אם
היה גות' ימיונו על ראש מנשה מה שכל היה בזה כן הוא דרך העולם'
וזה דעת המתרגם שאם אחימיונו' לידוהי' ומעט' זה השרש נתן הסכל'
במחזמים דברים' ואנ' שהוא כתוב בספר' וכבר כתבנום עם הספר' גם
כן כי יתשרש בזה ובה' שכל' והשכים אבשלום' והשכמתם
והלכתם לדרככם' שוא לכם משכמי' קום' וישכמו בבקר השכם'
והערב' השכם' ושלוח' ובא האסף תמורת ההא' ואדבר אליכם אשכים
ודבר' ונכתב ביוד המשך' וכן ויקראו לפניו אבדך' כמו הבדך' והשם
וככל משכים הולך' כלום' כמו שהולך בהשכמה' וכן סוסים מיוזנים
משכים היו כלום' בכל מקר' ובקר היו כסוסים מיוזנים' כענין חושבי
אין וסועלי רע על משכבותם באור הבקר יעשה כי יש לאם ידם' וכבר
פרשנו בו פ'א בשרש משך' על שכם שניהם שם על שכמה' ויש שכמו
לסבול' מה שעל הכתף שהוא כנגד הצואר יקרא שכם כמו על כתמי
משכמה תפול' והיא משמטה מפיך' וכבר כתבנום עם חבריו בחלק
הדקדוק' כי תשיתמו שכם' פיר' לצד אחד ולכמה אחת' דרך ירצחו
שכמה' על דרך אחד וצד אחד' וכן ולעברו שכם אחד' בלב אחד
ובדעת אחת ואני נתתי לך שכם אחד' חלק אחד' והכל ענין אחד
כי הכתף צד ופאה' וכן הכתף נקרא את כתף' ולכתף השנית'

נחה

במקום שנים ופי לא תהיה משכלה או יהיה משכלת שם וכבוד אחד
חציו כגבור משכילים ואפשר שיהיה והארץ משכלת יוצא לשני כבוד
כמו משכלה וכן ומשכלת גויך היית ועא ואין משכול מאכול ואשכנ
ענבים אחר אשכל הכסר והקבוץ ושדך לאשכלות האלף בפתח
כאשכלות הגט בסגול ואשכלת כבודות למען רחובך והקבוץ
הבשילן אשכלתיה ענבים האלף בפתח הגורדים יקראו ענבים
ואשר בו הגרענים יקרא אשכל דדיסבלע שכל שכל
דוד מעל עבדי שאול הצליח והכבוד למען תשכיל למען תשכילן
ויהי דוד לכל דרכי משכיל כל אשר הם תחת השמש הזה הם ענין אחד
שהוא השכל והביעה ולשון שכל קרוב לענין השגחה ועין שנשתמשו
בזה דל באמרום הסתכל בשלשה דברים כלום הבט ועיני ולפי שהאיש
המצליח יבאו כל דרכיו בתבונה כאילו נעשו בשכלו וכדעתו אעפ
שמזדמנים אצלו זולת דעתו ושכלו יקרא משכל והאשה טובת
שכל בשש נקוד' והם חמשה בשש נקודות' והשאר בחמש נקודות'
כמו שכתבנו בחלק הדקדוק וכיר טובת שכל טובת עין והבטה
כאלו אמ' טובת מראה' או רל שהיתה משכלת' והוא הנכון וכן ומצא
חן ושכל טוב כלום מראה טוב ויש מפרש מזה ועחמד העץ להשכיל
כמו למראה כל שתרב אנק לאסתכלא ביה' או כיר להבין ולהשכיל
לפי שקראו עץ הדעת אשרי משכיל אל דל משגיח אל דל ומפקחו
משכיל צדיק לבית רשע משגיח לבית רשע ובענינו המשכיל בעה
ההיא ירום אדם תועה מדרך השכל הכל בכתב מיד יי עלי השכיל
כל מלאכת התבנות והוא פועל יוצא לשלושי וכן אשכילך ואורך בדי
זו תלך לב אדם ישכיל פיהו השכל זיוע אותי מקוד' וכן ודבריו לא

בהשכל

ואם זכות היץ כמו שאמר רז"ל אכל דבילה קעילית ושתה חלב או דבש
ונכנס למקדש חייב בקדש הקדש נסך שכר ליו"י נסך היץ המעבד והוא
החי כמו שאמר בספרי ונסכו רביעות ההיץ חי אתה מנסך ואין אתה
מנסך את המזוג וכן אמר מייץ ושכר ייז' ר' אלעזר הקסר אומר מייץ זה
יין מזוג שכר זה חי או אינו אלא ששנה חי ושכר זה מזוג תל ונסכו
יין רביעית ההיץ לכבש האחר חי אתה מנסך ואי אתה מנסך מזוג
הוא אין עליה כלשון האחרון אלא כלשון הראשון יין זה מזוג שכר זה
חי משכר יקריבו השיבו משכך מנחה ואסעך שהוא בן ארבע
אותיות שכר ואעד שכר עניך כי שכר שמרתיך ושוכר כסית
ושוכר עובדים ומיד הפסוק כתב ליזנה כן הרב הגדול בעם הוא מחולק
הכל ומושלל במ ונותן שכר לכסית ומכריחו בעבודתו וכן שוכר עובדים
והם הסרחנים וכן מרזע אתה עובר את מצות המלך ור' אחי
ר' משה מיד ככה והוא רבך בפסוק שנבליז חוח ענה ביד שכור ומשל
במי כסיתים ומיד רב כמו הדבה וכן הסיר הכסית המשל משלים
רב מחולק כל אדם כחוח ביד כסית ומי ששוכר כסית בעבור משליו
ונותן שכר לעובדים והם הסרחנים עובדי מצוות שאין יכוסת בו
להכירם אחר הוא כסוכר אחר הוא כסוף זה כיה וכבר כתבתי מיד
זכותי אלה בשדרש חוס והגאון ר' סעדיה סיר אותו רבך עם הכסוק
שהקדים חוח ענה ביד שכור וז' מורי ענו במקושים אלו כי הכסית
כשתכונא ליון מלת החכמה הוא מתחלל בה ומתוך אותה ולא יביעה
כמו השכור אשר בידו חוח וביאהו בעסרניו ובתוך אוננותיו
ולא ירגיש ובכס ואת ירע עינו במלה הדיא כלמך אותה למי
שלא ידעה וכפיאית בה לכל אדם וזהו רב מחולק כל כי יכעיס

שכן אשר שכן שם ובינ כתפנין ושכנתי בתוכם השכן אתם בתוך
טמאתם שכן בארץ לשכן בערפלי לשכני בתוכם בקמץ חטף
לשכנו תדרשו בחרק מקור בשקם זככתחו עמוך כל העם או הוא שם
משכן יי' משכנות לאבוד יעקב ומשכנותיו מלחה ובקבוץ הזכרים
משכנים קרוש משכנות עליון והתאר וכל יאמר שכן חליתי יגורו שכן
שוארע הוא ושכנו הקרב ואפ כל שכניו ולנקבה השכנה או שכנת
ושאפה אשה משכנתה והקבוץ ותקראנה לו השכנות ונקרא שכן
ושכנה השכן אצל אדם ביתו אבל וכל יאמר שכן חליתי הוא על
השוכן בתוכה בירושלם כמו שאמ' העם היושב בה נשוא עונ' וכן יגורו
שכן שומרון פיר השוכנים בעמרון והכבד אהל שכן באדם לשכן
שמן שם וכבד אחר והשכנותים עליו כל עוף השמים וכבודי לעטר
ישכן סלה וכן הענין הזה שכנו אריריך והיא מנוחת המות וכמורה
שכנה דומה נפשי שכן ושמת סכני בלועיק ידוע וכבר כתבתו
בענין אחר בשרש שוך עם לשכים בעיניכם שכן שכן
ולא יין פיה ולא מייץ וישת מן היין ושכר וכעסים דמום ישכרתי
ושכורת ולא מייץ שתו ואץ לשכרה והכבד והשכרותים למען יעלוני
אשכיר חצי מרם וכבד אחר ואשכרם בחמתי משכרת כל הארץ
מספח חמתך ואף שכר וההתפעל עד מתי תשתכרתי והשם שכרתי
ויגון תמלא והתאר והוא שכור עד מאד והוא בתרעה שותה שכור
ויחשבה עמי לשכורה ונקרא היין שכר לפי שהוא משכר שכר ידעו
ויש משקה שנושני מסידות שהוא משכר ונקרא שכר גם כן וענין
השכרות ביין כשביעה במאכל אבל יש שישתכר עד שלא יבין ולא
ירגיש יין ושכר אפ' תשת' שכר במקום הזה כולל כל דבר המשכר

הערך **שלך** ועל שלכה כי אתה שלח גוים רבים
ישלח כל יתר גוים והתאר אלכה שולל ועוד מולך יועים
שולל מיר כל אחד מהעצבים מולכו שולל וכל תועילכו ענתו
ויש מפרש שולל מהדעת כמו ושופטים יהולל והתפעל אשתוללו
אבירי לב האלק במקום התפעל וסר מרע משתולל כלוב
כאלו שללו אותו שלא נמיסא והשם את המלכות ואת השלל
זה שלל דוד והיתה לך נפשך לשלל לרוח כלוב כאלו שללת
אותה וקרוי מזה הענין וגם שלל תשלו לה מן העצבים כלוב
השמיים לה מן העצבים **שלב** משלבות אשה אל אחותה
בין השלבים עננים מדרגות וכן בדברי רזל בסולם הלך אחר
שלבותיו אשקליוניש בל ופיר משלבות מכוונות אכנגד
זו שיהיו חריציהן שותף כי היו חורצין כל קרע באמצע ונעאר
לו למה ויד מטה כמו שלב הסולם והיתה כל יד נכנסת בארץ
שלב **שלב** שלב לבנת בשש נקוד והכבר מוכן **שלב**
בעלמין ידוע שרה שלב כל בוגרי בגד אויבה שלב **שלב**
אוחלים ובהראות למד הפעל בוא לא שלותי והתאר שלב
הייתי **אל** גוי שליף הרת בשבא בפלס שאר באר והוא כתו
ביוד המערך וישבת ושלוה ושלי טולם והגם ושלות כסילים
תאברם ושלות השקט והקבוצ דברתי אלך בשלותיך יש
מפרש מזה כי ישל אלוה נמשו ואם כן יהיה פעל יצא וכבר
כתבתיו בשרש של ואחל מיר מזה הענין לדבר אתו בשל
בפלס מיר כלוב בשלום היה מדבר עמו והרגו או מיר במתחם
וכן תרג כסתע פתאם בתכוף שלו ועא לא תשלה אותי

בה לבנות בני אדם ויסגיר פיו מכללך אותה לכסיהם ולעובדי דין
אשר ישאלוהו ופיר' עובר מן כי יסכר פי דוברי שקר' וקרה אצל
שכתוב בספרך וסותרים עליהם יעצים והנפנעם בלחם נשכר
וההתנעם והמשתכר משתכר אל ערוך נקוב והשם כי שכר הוא
לכס' שכר האדם לא נהיה ושכר הבהמה איננה שכר אם שכר
והנה הוא זכר ונקבה ורבים כמלהו ויתכן שכר אם הבהמה כיון
ששכרה אינה לברכה ושכר לא היה לו ולא חסו' אמרו כי לאחר
ששכל שכלה נספה הים ושטפה מהם לפי שגור עליה ועל שכלה
להכסות בים כך שאם בה עולות טלף את תהום וכסוף המים
הרבים נתן אהים שכר' ביומו נתן שכרו' וכלא' וזרע בדרך
שכר אמת בשש נקודות ומו' מה משכרתך' והתאר אמר
הוא גם שכירה בקרבה מיד אפי' החיילות ששכרו להלחם
בעבודת היו כעגלי מדבק שכלא יוכלו להלחם כי גם המה הנעו
כסו יחודי ואמה אותם כעגלי מדבק כי השמץ והמתערך במאכל
ובתענוגים אינו יוכל להלחם בתער השכירה כי התער שישפון
האדם הוא הסוב והמחוד' ויש מפרש גם שכירה בקרבה גזלו
וכבירה וכן תי' אף וברבצרה בגוה וכן בתער השכירה מיד התע
הגדולה ועא' כל עושי שכר' בשש נקודות וכבר פרשתיו בשער
הספרך עם ויסכרו מעינות תהום' ויש לפרשו כמו רשת ופיר' עוט
שכר' עושי רשתות לקחת הדגים' ובדברי רש"י וזמא חד נפק
לשכר בואי ארבע שטף' ארמי ליה כלוביא מיד שכר רשת' ובוא
שם לעוף שפרץ בו השדים שאר העופות והוא נץ וכיוצא
בו ופיר' יבא לכוד ברשת החיות ובנץ העופות' וכן מרשו בעל

ותשלחנה על הידים כי היא ידה השמאל כמ' שאמ' אף יד יסדה
אריך וימינו טפחה שמים אמ' כי ידי יעל שלחו בעבור יתד
ובעבור הלמות עמולים וסמך השלחות אל הידים אעפ' שיעל
היא השולחת לפי שהידיים היא עיקר המעשה וכן כל אשר שאן
עני' בביתה לא ישכנו רגליה תלן עני' ובתכונת כסיו תנחם
וסמך יתד אל היר שהיא השמאל כי בעת שהוכתה אותו היתד
היה בשמאלה וההלמות בימינה והמקור מהנסעל ונשלח ספרים
והכבוד והשלחת בכס' הנני מעליח בך החלוי להשלח ביהודה
הצני מלך ארם והעם ומשלוח מנות והוא כדרך מקור' ונלא
משלחת מלך כי רעים וכבוד אחר' ושכח אותו מלך ארם למענכם
שלחתי בכלה פיר' שלחתי כודש לבבל להחרבה ולנקם יקמתכם
ממנה וכי ימצא איש את רעהו ושלחו בדרך הטובה והמשלח
את השעיר את אימתי משלח לפעך ושלח לכס' וישלחו את
כתנת הפסוס פיר' שלחתי ביד קצתם שהלכו אל אביהם והביאוה
לו וישלחו את ירמיהו בחבלים וישלחם אל ירמיהו בבוא בחבלים
ויש בלשון למה הולך עמם לשלחם וישלחם יצחק וישלחו את
רבקה אחותם' והכל עם הראשון עני' אחר' ושלח נזכר מועלו
ממנו וצוד בגוים שלח' שלח ברגליו כסו' שלח שאל בהמה
לרכוב עליה ואמ' שלח' ואם אין משלח רל' כי מרחב תאותו ללכת
כאלו שלח' ובענין הזה ונער משלח מביש אמו כי שלח בדעת
ברגליו פיר' רשת ברגליו און רגלו ברשת וכבוד כתבנו זה בשמות
האותיות בחלק הראשון מן הספר הזה והעם לא תתבי שלוחים
רל' מנחות אחר שלוחיה פיר' אחר שלחה ושבה לבית אביה

פיר לא תטעה אותו ותרג שגגה שלותא וכן לדבר אתו בשלן בפסות
ובמרחמה לקחו לדבר אתו ויבחי וכן ויבחי שם האלהים על השל
פיר על השגגה שעשה שאחו בארץ כי שמוטו הנקר כי אסילן
הלוים לא נתן להם לנשאוי כי אם במוטות והוא אחו בו ועוד כי
לא היה לוי וכן כת בדב הינן או אמר דוד לא לשאת את ארץ
האיים כי אם הלוים ואמ' ללוים כשרצה לביאן אל ביתו התקדשו
כי למבדאענה לא אתם פירץ וי' צמח כלום לפי שלא הייתם
אתם שם ואחו בזר שלא מבני לוי פירץ וי' פירץ ורזל אמ' הקנה
נושאין נשא עמון לא כל שכן ויש משרש מזה ושלות כסילים
תאבדם זהנפעל בני עתה אל תשלן כלום לא יהיה לכם שכחה
ושגגה בדבר לטהר את בית יי' ור' יונה כתבו מהענין הדאשן
כלום לא תנוחו ולא תסקטן עד השלימכם הטאהרה ומה שרש
הזה ובשליטה היוצת מבין רגליה וברברי רזל השוחט את הבהמה
ומכאבה שליטה ויהיא הכיס שמוכר בה הוסר במעי אמו ואפסד
עד צמח בו הכת באמרו ובשליטה הבנים הקטנים כאלו הם עדין
בשליטה וכן תרג אונק' וזעיר בנהא ור' יונה פיר מזה הענין לא
תשלה אותי והוא רחוק שדן ותעל השלן ויגו שלום מן
עין והוא שכן מאד ואמו שהיא שקורין לו בלעז קליא
שדח שלח לפניהם איש לא שלח יעקב את אחיו הנה שלחה
הגדי הזה פיר שלחת ברעה והוא עלדרך הדרחבה שלח נא
ביר תשלח שלחה נא הנער אתי ותשלח את אמתה אתה
שלוח אל ביתי שדח מנחה היא שלחה וכתב אהרל מזה ידה
ליתר תשלחה אכי כי אינו לשון הושטה לא לשון שליחות

ותשלחה

בחרבה רצית לריב אותה כלומר במדה שמודה כמו שאמ' בסאסאה
תריבנה אמ' רצית להגה לדונה באש ממדת סרום כי מעשיהם
כמעשיהם כמו שאמ' עליהם קיצני סרום עם עמדה וכן היית דונה
לשפטם לולי שהמלך הקים ית' והגה האש והסירה ברוח קדים עזר
לאחר שצדקה על העיר כמו שמפורש ביוזקא ומזה עוד דגלי
שלחו כלומר שמו קודים וחוחים במקום מהלכי שיכרתו דגלי ויש לפרש
פ' איש שלחו המים מתת' והמשיט ואש שלח כלומר שלח היה פושט
בגדין לא בים ולא בליטה ולא היה איש פושט בגדין לכבסם אלא
היו מביאים המים לכבסם והיו שאמ' אין אנחנו פושטאים בגדינו
וכן השרש הזה שלח והוא על משקל ולקרבן העצים מזמנות זה השלח
אשר לפני יי' והקבוצ כל שלחנות מלאו קימ' שנים שלחנות ממה
ושנים שלחנות מפו' שדט' על אשר שלט האדם באדם גם
בעריהם שלטון על העם לשלט בהם וישלט בכל עמלי' והכבד ולא
השליט לאכול ממנו ואם תשלט בי כל און' והשם דבר מלך שלטון
והתאר אין שליט ברוח מעשה שליטים' והתאר לנקבה מעשה
אשה וזה שולטת רל' מתגברת על הזונים אחריה ענין השלטנות
ידוע את החנות ואת השלטים שלטי' והב' כל שלטי' הגבורים ענינם
כמו מגנים ובאמרו ואת המגנות ואת השלטים נראה שאינם עשויים
בתכונת המגנים' שדך השליך משמים ארץ ותשלך את
הימך ונשלי' בהו באחר הברות משלכת בדרך משליך קרחו כסתים'
השליכו אותו אל הבור כי השליכו משכנותיה כלומר השליכו אותו
ממשכנותינו על דרך ולא תקיא הארץ ויש מוס' השליכו אותם
לארץ כשהרסו אותם ופה אשליך לכם גורל' ושלא נזכר פועל פועל

כולם אשר הם בענין השליחות ידוע וקרוי לזה והוא ענין התרת הדור
מאין עוצר שלחו באש מקדשך והוא כמו הפסד שלחו אש במקדשך
משלחי תכלה שור והחמור כלום מרוב התבואה ישלחו השור והחמור
לרעות בשדות התבואה ויתרו אותם ללכת באשר ידו ולא יחוש
ועל זה הדרך אמר אסור לגנן עידה וק' ומשלח מוצנים וכן הענין הזה
נוה משלח ונענב כמדבר ר' ל' שיהיה פתוח ומותר לכל מי שירצה לה
להכנס בו ונער משלח מביש אמו שהוא מותר ללכת באות נפשו
והשם והיה למשלח שור ויאות לענין זה מה שזכרנו הנני משלח
בך והשלחת בכם משלחת מלאכי רעים וכן בדברי ר' ל' בענין זה
משלחת ואבים ובענין ההושטה שלח ידו בשלומין ויד אלתשלח
בו על אשר שלח ידו על הארץ והנה יד שלחה אלי שלח אצבע
והשם משלוח ידם ומ' בכל משלח ידם וקרוי לענין הזה שלחות
נטשו עברו ים ר' ל' התפשט המארות והסעיפים הנה והנה ברכת השלח
לגן המלך שלחך פרדס רמונים וכן בשלחה תריבנה תשלח קציר
עד ים ישלח עד שיו ואפשר כי נקרא הנגד הסמוך לירושלם שילוח
כמו שאמ' את מי השילוח לפי שהוא פשוט אל הגנות להשקותם
ובענין הגרוש וישלחון יי אהים אל מחורץ למחנה תשלחום
ביר פשעם וכלם ענין קרוי וע' ויעש שלח לרב ומצוים בסגור
ובער השלח יכלו בשלח יעבור ואיש שלחו בידו וכן במ' ואין
משלחת במלחמה ויש לפרש כן וישלחו את כתנת הפסים כלום
קרעו אותה שיאמר שהחיות טרפוהו ויש לפרש מזה וישלחם בין
פשעם ומזה הענין איש שלחו המים כלום כשהיו הולכים אל
המים איש שלחו בידו ואחל פיר מזה בשלחה תריבנה כלום

מתפשט

בחרבה

הטעם ובמדותיו וכבוד אחר וכל חפצי ישלים מיום עד לילה תשלימו
ועל שלמים הם אתנו כלום בשלום הם אתנו אם שלמים וכן רבים
והתאר במשקל אחר ירדסם יעבר שלום על משקל קרוב ורחוק
וכן שלח ידו בשלומיז וכן כתב אהרל השלום אביכס הזקן תאר וכן
השלום אתה אחי אתה שלום וביתך שלום שלומי אמוני ישראלי
והטעם שלום שלום לרחוק ולקרוב עושה שלום במרחמיז אין שלום
בעצמי וינישלהם יהושע שלום והקברץ ולשלומים לבחשש ומה
הטעם אם גמולתי שולמירע וכן הסבך נח נמז ושלים כלום והיה בשלום
והטעם הכבוד ובי השלימה את יהושע ואם לא תשלים נמזק וישלים
יהושפט עם מלך ישראל ושלח נזכר מועלי וחית השדה השלמה לך
ואשר הוא מועל יבא לשלישי גם אויביו ישלים אתו ואסעד להיות
מה הטעם הפעל הדומש ושלים נות צדקך ושלח נזכר מועל ממנו
וירא מצוה הוא ישלים ומה מוסר שלומנו עליו ומה ובח שלמים
ושלים מריאכם בשש נקודות ונקרא כן זה הקרבן כי העלה כלה כלים
ועודה לכהנים והחטאת והאשם הדם והאמורים למזבח ומה ושוק לכהנים
ושאר הבשר והעור לבשלים הנה דם הזבח שלם ביניהם כן מסודר בספרא
ולפיכך נקרא גם כן מלואים כי אים מלואים שהיה ממזבח ריבן כולם
כי כולם היו אוכלים ממנו טובי טובי השולמית היושבת בידו שלם
הנקראת שולמית שדם על שיה על שלמה כמו הפוך שמלה
שדף ולא שלף הנער את חרבו כי לא שלף החרב מבטחו
שולף חרב ענינם היוצאת חרב מתערה וכן שלף איש נעלו כמו חלף
וחלצה נעלו ידו ותשלוף סליה ואשר הם פעלים עמדים שלף ורח
מגוה שקדמת שלף יבש כלום קודם כי אתו והגלותו יבש שדף

והושלך מקומו מקדשו בשורך עליו השלכת מרחם בקמיו
חסף ותשלכי אל פני השדה כולם ענין רמיה והסלה ואם על דרך
הרחבה וישליכו הרעים והשלישים וילכו עד עיר בית הבעל מרב
פחזם ומהירותם להם לשלחם לעיר בית הבעל לנתוף המצבות
ואת השלך מיד ראל זה השולח דגים מן הים וכן תרג' אונ' ושלי כונא
אשר בשלכת שם שער שהיה בבית המקדש הנזכר בדברי הימ'
עם שעם שלכת וית' לשון השלכה וכן תרגו הסוסק כבוטמו
וכבלוטא דבמיתר טרסהא דמינ' ליבישין ועד כע' אנון רטובין
לקימא מנהן דשא' כן גלותא דישדא יתכנשין לארעהון ארי
זרעא דקדשא נבבתהון שדס' כן שלם לי אלהים ושלם
אותו בדאשו ושלם נות צדקך ישלמוני רעה תחת טובה שלם ישלם
שור תחת השור כי אתה תשלם לאיש כמעשהו ושלמי את נשיך
הגמול אתם ממשלמים עלי ושלמתי על חיקם ושלם נזכר פועלו
הישלם תחת טובה רעה הן צדיק בארץ ישולם והשם באו יכרי
השלום ובלשון נקבה ושלמות השמים תראה וכלא ודוק שלמונים
וכלא לי יקם ושלם ענין ועד כי כלא ושלם ושלמו יגיו וכלא
וכלא ותשלם כל המלאכה והשם הגלת שלומים מיד כולם גמול
מושלם וכן מיד אהל מוסר שלומנו עליו כמו מוסר שלמו' אבן
שלמה מיד שלמה במשקל אבן שלמה מסע אבנים שלמורת
תמומות שלם נמסלו והפעל הכבד ושלם את הבית מי שור
כמשלם מיד כפקח השלם בראות או מיר כתמים וכישר כמון
שאמר לעבד יוי והוא ספור דברי האל מה שהיו אומר כשהנביא
היה אומר להם החרשים שמעו והעורים הביטו לראות הם היו
אומר כי אין עור וחרש כי אם עבד יוי והתם והשלם בעבודת

על כלל ומבחר שלישי קצנים ונכבדים או יקרא שלישי אשר הוא
תחת משנה למילך הלוא כתבתי לך שלישים דברים נפלאים ונכבדים
או פיר מעם שתיים ושליש בשמחה ובשלישים שירים נקראו כן לפי
שיש להם מעלה על שאר הדברים כמעלות העודים על בני אדם או
הם כלי נגון יש להם שלשה יתרים וכל בשליש במדה גדולה וכן ותשקמו
ברמות שלישי והמקום מאוחר כמו ותעם במקד עיוה כמו שמתבנו
בשרש שם ויתכן מזה חרב שלישיה כלום חרב גדולה וכן יהיה ישרא
שלישיה למעדים כלום גדול וכבוד עליהם והיו שאם בזה בקרב
הארץ ואחל פיר בספר הגלוי וכל בשליש עמר הארץ מדה שהיא
שליש המדה הגדולה וכן פיר ותשקמו ברמות שלישי כי כאם על גלות
בכל שהיה שלישי גלות מצרים שהיה רז' וגלות צבס שהיה שבטים
שנה ויש ספרש שנים זה הגלות אם שהח שלישי שם שם
האחד סלג ויקרא האדם שמות ועשית לך עם כעם הגדולים שנים
מחית ברור אחר ימח שנים יען אשר שמחת בשמחה ספרים כתו
בהא אנשי שם ויקב בן האשה הישראליה את השם ויקלל מרש העם
הנכבד ויקלל והוא נקרא כן עם בסתם וכן אשר נקרא שם ואחר כך
מרש שם יי צבאות וכן וימרו עליהם בדם סוף כי הגדלת על כל שמך
אמרתך ורא אבן עזרא החזיק הפיר הזה לפי שמלת כל בקמץ חטף
דבקה עם שמך והוא פיר אותו כן אם בתחלה ואודה שמך וקורא
השם הנכבד שהוא שם המפורש ככתב ואינו נקרא ועל כן אמר כי
הגדלת על כל שם שיש לך אמרתך והוא השם הנכבד שאם למשה
ועל כל המעשה שם והיו שם באשר צווי יי שמה תביאו שם יצטקו
ידוע והוא שם נופל על המקום והכל ועל הזמן וכן גם על האדם כמו

שלשה אלה תחת שלש רגלי ארץ שלשת ימים יראו
שלשתכם ויראו שלשתם יום שלישי כתמונ שלשם הוא היום
השלישי לאחור שנים ושלישים ובן התיכונה אלה השלישים ואם
בלשן רבים לפי שהיו תאים רבים אתיק אל בני אתיק בשלישים
תי בתלתין עד הערב השלישית רל עד עת הערב השלישית
כלום ערב של יום השלישי ואם שלישית לשון נקבה על העת וכן
תי עד ערב רמשא דימא תליתאה וכן כעת הזאת השלישית
של מחר כלום ליום השלישי בערב כעת הזאת ומחר יאמר
על יום השלישי כי נמצא בקרוב ובחוק כמו שכתבנו אבל ית
ער ערב רמשא דימא תליתאה וכן כעת הזאת השלישית של
מחר כלום ליום השלישי בערב כעת הזאת ומחר יאמר על יום
כעתה הרין מחר או ביום תליתאה וזמא בני שלשים וזמא
יהיה ישרא שלישיה כלום שלישית שלהם ותכל חרב שלישיתה
היא נוספת כיהמלה מלשון שני כשטין והוא כמו שלישית כלום
שלש פעמים תכל ואם זה לערות השונות ומשלשות עליהם -
השלישית מכם פיר חלק שלישי עגלה משולשת בת שלש שנים
או שלישית לבטן וכן עגלה שלישיה ודעת המתרגם בעגלה
משלשת כמו שלשה שתרגם עגלן תלתא וענין תלת ודכרין תלת
והפעל הכבד מזה שלשו וישלשו ושלשת את גבול ארץך פיר
שתהיה מתחלת הגבול עד עיר הראשונה של מקלט כשיעור
השנה וכן העצה לשלישית כמו כן וכן מן השלישית עד גבול השני
של ארץ ישראל ושלשת תרד מאד תעמד עד יום השלישי והחוט
המשולש פיר פתיל משלשה חוטי ויטע השליש הקבץ ושלישים

שהוא יוצא שאכל מדגהי תוריא ותרג ונרחה ידו בגרון ותתמריצ
ידוהי ושמטת וכך מנחלתך מיד ושמטת השמטה תהיה בך שתשמט
מנחלתך לפי שלא שמטת אותה בהיותך בה אלו עומדים ואשר
הם יוצאים תשמטנה ונטשתה ויאמר שמטתה ושמטתה שמט
כל בעל משה ידו והנפטל נשמטו בידי סלע שופטיהם והכבד תשמט
ידך וד יוצה שמטו ולא זכרו והשם שנת השמטה כלם טען הרב
עזיבת ונטישתו וד יוצה מיד כי שמטו הבקר שנתמדו סוקיה ויבדיל
מגדולת הארון ומטה הדתו וכן כתב אהול שצדק ותכסהו
בשמטה קוט בלענו ויש לו ענין כאמק אדה ולפי שהראב"ד עבדו
אותו וכן בגר עבדו הרב קורין לו שמטה ואעפ"י שזה כתב בשני
זה בספק וכבר כתבתי אותם באות הספק בויקרא רבה בסדר אחריות
ותכסהו בשמטה רבנן דתמן אמרי בסודרא רבנן דהבא אמרי במושיבא
אמר שמטו בן לקיש חזרו על כל המקרא ולא מביאנו כלי שמטו
שמטה מהו שמטה בשני כתיב ^{שמט} כלום שמט הוא שמטו
על יעל כי לא נגע בה סיסרא שצדק שמאל בעשותו ולא
אחו האלף תמורתו ואו המשך והסעל הכבד מימנים ומשמאלים
בנוח האלף ובבא אלף להימן ולהשמאל השימי השמילי והראוהאלף
בתגושתה ואעפ"י שאענה שרשית ואמרו ובי תשמאלו אם הימן
ואשמאלו והתאר עם יוד היחש שמאלו שמאלות ברמין האלף
ושם השמאלו בונו על כפודה שמאלית ויתכן שהמלה בת ארבע
אותיות השרש כי אם לודיש הדבר ואולי היא מלה מורכבת ואשר
הוא מן השרש הזה בלי ספק את השמלה שמלתך לא בלתה מעליך
כלי זהב ושמלות ועשר חליפות שמלות ידוע שכן שמן

ותתפש בידים מה שיתנו לה והוא בהיכלי מלך לשחוק בה' יש למרש
ארצא בלעז והיא העש שבועה ביתה אם' בהיכלי מלכים' וכן ברברי
הל' אימת חלש על גבור' אימת מפגיע על האר' אימת יתוש על
הפול' אימת כלבית על לויתן' אימת סבוכית על הנשר' אימת סמומית
על עקרב ופרשו בו ארצא בלעז' וסבוכית פיר' ר' האר' זל' כטאף
בערבי אם כן שממית אינו כטאף' שפמד' ונשמד כלהמונה
ונשמדו במות אף' ולא ישמד שמו מלפני' והכבר והשמדתני את
במותיכם והשמדתני מקרב עמו' ביד האמרי' להשמדתנו במטאטי
השמד ירוני' שמדן' שמח מזכרים ביצאתם' לכך שמח לכי וראך
ושמח בלבו' ובמשקל פעל ירוני' ושמח' צהלה ושמחה' שמח בחור ביל
והצווי הזה לשון גזום מצאצא בלעז' ואם' שמח בחור ותראה מה יקח
באחריתך' וכן באו בית אל ומשעו' ואתם בית ישראל איש גלולי עיניו
לכו עבודו' אם תשמחי פלשת' שמח ובלון' והתאר והיית אך שמח'
השמחים אלי גיל נשתנה בסמיכות' צאנחו כל שמחי לכ' ולא נשתנה
שמחי דעתי' והשם כי בשמחה תצאו' ושבח אני את השמחה' וביום
שמחתכם' ועל דרך ההשאלה אור' צדיקים תשמח' וענינו התוספת
ובענין זה אמרו הל' כטמח הגדול טמח שחם' ובהפכו אמרו טמח ענין
והכבר שמח שמחה' חכם בעי' ושמח לבי המשמח אלהים ואנשים'
וכבר אחר השמחת כל אויביו' ול' יונה הוציאו לענין אחר' ושבח
אני את השמחה' רל' ההסתפקות ואין ערך ואמת כי השמח בחלקו
הוא המוסתפק במה שיש לו' וענין המסוק שישמח האדם במה
שיש לו' ויאכלו שמה ויראה את נפשו בעמלו' שמוט'
כי שמוטו הבקר כלוב' נשמטו הבקר מיתחת הארץ' ודעת התרגום

כ

שמעו והוא עץ הנקרא בלעו פין וית אחי ויתא ועא ושמונה
בסיכוי אדם שמנה שנים ושמונים שנים באשמונים כמותים האף
נוספת ופיר לפי מקומו בקברים ויש לומר שהוא בן ארבע אותיות
ואאזל כתב שהאסף שרש והכין נוספת ועצו כן האשם שומרון
והארמה לא תשם לשון שמחה מקום שאין שם ישוב והם הקברים
שמעו ויעקב שמעו ושמוע שמחה ולגזרת כעל בברי
את כל הדברים אשר שמעו ובעונו אליו שמעו ושרה שומעת
וכתב הנגיד ואשמעה אחי קדוש בקמח חסף אשר לא ישמע
לקול מלחשים וישמעו אברם לקול שרי שמעו קול תחנוני
וישמע אלהים את קול הנער וישמעו יי אלי שמעו בקולי
ולא שמעו בתורתנו כי שמעו אלהים קול הנער שמעו אשמע
צעקתו שמעו קולי יען אשר שמעתם את מצות יהוה אביכם
אל תשמעו אל דברי הנביאים הנבאים לכם לשמעו אל דברי
עבדי הנביאים הנה שמעו מנחה טוב והשם כאשר שמעו
למכרים יחולו לבר ויש מהם בסגול כמו שכתב בחסד הרקדוק
ומא שמענו את שמעו ויהי שמעו בכל הארץ ומא ובא
בשנה השמונה מי האמין לשמעתנו ומא ולא למשמע
אזניו יוכיח והנכעל והקול שמעו לא ישמע עם סך כשמחה
הנשמעת בארץ ותשמע שמחת ירושלים וישמעו בקולם ותבא
תפלתם כלום היה נשמע להם ומרושם וכך ובעי נמון משמעתם
כלום נשמעים להם ותחת עבודתם וישמחו דוד אל משמעתו
וסר אל משמעתך לשמעו און ישמעו לי והכבר וישמח
שאל את העם פיר אספס וקבסם שיהיו נשמעים אליו וכבר

זית בשמן נקודות בשמן הטוב כשמן אוליך ולא חכמה בשמן
אל במשיחה הראויה לכמה ולפי שמישימתו בה שמן נקראת כל שמן
תורק שמן כלומר שהורק מכלי אום כלי וריחו נורף ורובה בו שמן
רוקח ופנהו בלשון נקבה ונתן לוח שמלת תורק תאר בסלס תושב
ואם זה בחסם וזה בשורק הכל אחד ויש מפרש חבל עול מפני שמן
אל מפני חוקיהו שהוא משוח בשמן המשיחה ושמן ימצו יקרא פירשו
הנקוק בשרש כסן וקרוב לזה שמנת עבית כשית שמנו עשרתו
וישמן ישותן והפעל הנוסף ישבעו וישמיעו זהו עומד ואשר הוא
יובא השמן לב העם הזה צמד אחזל מקוד אל כי הם השמיעו את
לבם והכבידו את אזנם והשעו עיניהם שלא יראו ושלא יבינו
והתאר והיה רשן ושמן וימצאו מרעה שמן וטוב וכתב אחזל
אוצר בחמד ושמן בנה חכם תאר כמו שמן וכן בסלס עבד מלך
והם שמות תאר שמנה לחמו ארצו המוציאה לחמו וארמה
שמנה ועל דרך המשאלה כל שמן וכל איש חיל אל בדיא ותק
יהי כל אימותן והתאר עוד במשמעותו רשן והרג במשמעותו בחור
המים הראשונה והשם בשור ירה הנה משמני הארץ גם כן בחור
ובכתוב המים הראשונה לכו אכלו משמנים ומא ובשרי כחש
משמן בקר בן שמן וכנה המקום בקר שהיה מקום גבוה וכן שמן
שהיה שמן ורשן ואחזל כתב כי נקראת ירושלם כן לפי שהיה שם
מסך משוח וכה משוח בקר שמן המשיחה וחבל עול מפני שמן
מפני שמעבות וחזק חוקיהו וחבל עם סנאריב והקבוצ משתה
שמנים משנה שמחים שמנים ממוחים שמנים מזוקקים או
יהיה זה הקבוצ מעטן שמן זית ויבא מזה עני שמן ועלי עני

לשון ויתכן להיות שמירה לפי שם חכמה ערמה אני פי מלך
שמור פיר אני מזהירך פי מלך שמור שמרו מי בנער שמרו
מן החרם פיר שמרו איש חברו מן החרם כי אם יקח אחר תהיו
כלכם נענשים על אשר לא שמרתם וזהו שאמ' ושמרתם את
מחנה יעדא לחרם לפיכך נענשו יעדא בעבור עכ' ואב'
חטא יעדא בעבור שלא שמרו שלא יקח אדם ממנו לא
תשמר על חטאתי פיר לא תשמר רק על חטאתי כמו אי'
טוב באדם שיאכל ושתה רק שיאכל ושתה או פיר לא תשמרת
תשמר לא תמותן כי מיד תענישני ולא תאחר לי וכמוהו
בדברי ה"ל ושמר לו על הפתח כלוב המותן לו ויתן אותם
במשמר פיר בית הסהר כלוב מקום שהין נשמרים כי משמרת
אתה כלוב מוסקר ושמור והיה לכם למשמרת מכל משמר
כבוד לבך והנפעל ושמרתם מאד השמר בנגע הצרעת השמר
לך תעלה עלתיך השמר לכם עלות בהר והכבוד משמרים
הבלי שוא וההתפעל וישתמר חקות עמרי ואשתמרה מעוני'
וקרוב לעטן זהו אשמורה בלילה באשמרת הבקר האשמרת
התיכונה קרמו עיני אשמורת אחות שמורות עיני פירו
כאלו אחות והחוקת בשמורת עיני שהין ערות תמיד ולא
איש' וד' משה הבה פירו מהענין הראשון ופיר שמורת תאר'
כמו שמורות והם העפעפים ששמורות העצים ואמ' אחות
עפעפי שהן שמורות עיני שלא כסגור ולא ישנתי משמר
לשמרת משמר ואשמורה משמרת כלם ענין הערה והקצה
ושמורת העתים ואמר ה"ל שלש משמרות היו הלילה וכן

אחר וייר השמיע את מחצה ארם השמיעו הכלו ואמר השמיע
אל בכל הכים פיר אססו וקבצו אותם שיחיו נשמעים אליכם
לבא אלכם וכך השמיעו עליה מזמכות ארס מני ואשכנז
והשם להשמיעות אונם ואססו במזמכות משמיע פיר משמיע
קול בחצוצרות ובמזמרות משמיעים פיר להיותם משמיעים
וכן וחרב אויבך למשגת להיותה משגת כולם טען שמיעה
יש מהם שמיעה לבד ויש מהם שמיעה בקבלה זעור יש מהם
שמיעת הבנה דבר נא אל עבדך ארמית כי שומעים אנטנו
גוי אשר לא תשמע לשעור לב שומע ויש לפרש מזה תשמע
חסום לסתור אותו שמע ותקח אונ שמיך מנהו בה
נקודות פיר קצת דבר מננו וטען אחר לשמיעה בקמיהם פיר
לדבא ולשם רע וכך ומה שמך דבר נשמע בו והנכונ לפרש זה
מהטען הראשון כסוף מה שמסמר ארם מגבורתו קצת והמעט
מהם הוא ואוב כי לשון שמך הוא מעט המעט עד שלא יוכל
ארם לששור שמך ואביו שמר א הדבר ועבודתו שמרה
שמרה נכח הוא נחה ועיקרה במסיק ויש אומר כי הה
בוססת לפי שהמלה מפעיל ושמרתם ועשיתם ושמרו כדעה
ערוך שומר לראשי אשימך כי שמרתו דרכי יוי אע שמרת
ארחות פריץ פיר שמרתו אותם שלא ילך ארם בהם בעבור
דבר שפתך שמרתו ועל הדך הזה לשמור את דרך עץ החיים
שומר הפרוס שמרע א כי חסיתו בך השען מעמדת בגניא
וכן שמרה נסשי כי חסיתו אפי שיתה יוי שמרה לפי צווי ופיר
שיתה יוי דבר הנכונ בסי ועבודתו מחטא עם דרך ומיך מענה

והענין היפה ורוצה בן הכרמל שהוא תולעת שיזמזא על ב עלי
עץ ידוע שמו אצל ובלעו איילי צי ותקשר על ידו שני פיר חוט
צבוע בשני והיור בשני ליחס ובא עם מים הרבים אם יהיו
חטאים בשנים כי כל ביתה לבוש שנים ויתכך שהמים נוספת
ויור שני שנים במקום הא למור הפעל ואם היתה נקראת היור היה
שנים כמו חנם בתשלומי חנם ובהנחם היור הטיילו בנט תנועת
היור שהוא החרק והוא הנכנן במלה הזאת כי אין טעם לקבוע
רבים במלה הזאת ועוד נכתבנו בשדש שנה והוא הנכנן כי שדש
שני שנים שנה שטן אם שנותי ברק חרבי קריאתו
מלרע שגנו לשונם כמו נחש אשר חציו שנונים וההתפעל וכליות
אשתונן ענינם ענין חרור ומזה נקרא שן לפי שהוא מחודד
ואלף אשתונן מקום הא התפעל ופיר וכל אחר מכליותי אשתונן
ואף שזכר כליות בלשון נקבות מצאנו כמוהו רבים בשמות
זכר ונקבה או יהיה האלף האלף המדבר ופי ועם כליותי אשתונן
או יהיה פיר בלא חסרון כמו שכתבנו אותן בשדש שנה עם
והדומים לו ועא ושנתם לבניך למשל ולשניה ענין הדבור
התמיד שנת אשר שנת יוי אהיך שנאתם אתי שנת
לרעהו שנתאי בצע כי שנתה פאה והתאר הבן הבכור לשנתה
בפלא נביאה ויסיונו עוד שנת אותי כי גדולה השנתה אשר שנתה
בשנת יוי אותנו מקור או שם סמוך משנתה ומקור אחר
יראת יוי שנת רע והנפעל גם לרעהו ישנת רש והכבוד הפא
משנת יוי שנת וינסו משנת מפנק ענינם ידוע ויש בהם
שאנו שנתה ממש כמו וידא יוי כי שנתה פאה פא היה שנתה

נראה מהפסוק שאמר דאש האשמורת התכונה ולפיכך נקרא שומר
 העיר כן לפי שהוא ער בלילה ושומר העיר ויודע עתה הלילה שומר
 שקד שומר שומר מה מוליכה שומר מה מוליכה ועל אף שמורה
 ושקט הוא אם שמוריו הקופאים על שמורהם יודע והנפעל ממוצו
 השומר והשקט והוא מפרע וכל שהוא מעבד שמורה מלפנים ופיר
 השומר שב על שמוריו במרוצו ובהשקט והבאור סעודה ולפי
 אותו עבד שמורה כלומר השומר מעשות מלחמה והשקט כל אם
 תירא ופיא בשומר חזק מצד כפפות שמור מצד החלמיש תרג
 ידוע של שמור טירא ויש ממש כפפות שמור הברזל החזק קראוץ
 לעבד חזק כמו שנקרא היור החזק שמור ועל ארמות עמי קח
 שמור תעלה פיר קח ושמור שמור ושית יעלה כח ממוצי הקונים
 שמוט שמוט ירח בשש נקודות פיר שמוט וירח יחמם
 השמוט לא יכסה השמוט יצא וירח השמוט לא יבא עוד שמוט
 יראי שמוט שמוט צרקה מניצי השמוט הזאת ושמותי כבוד שמשותף
 החלמות שהשמוט נכנס בהם שן שן רונה שן תחת שן ויתכן
 ששדש שן שן וחבורו יוכח תחת שנו שנוך בעוד הקצובות והמזוג
 שלש השנים ובדרך ההשאלה על שן קלע וכן במשנה זכרוהו בפוס
 שאם והשנים והסבכות והפרעות שהן יחולק לקבל מענינה מה שאמר
 השנים רצו בו שני הסלע מענינם ידוע וקרה העבד עור עשת שן
 כסא שן ואורי בלעז והוא שן הפיל שמושין מוכנו מלמכה וכן קצבות שן
 והכנים רמה שני הפיל לקצבות לפי שהם רמים להם ולרעת התרג חסר
 החבור כמו שמוט ירח וכל קצבות שן והעסק חסר וכן תרג בקרען ד
 ושן הפיל ואוסין תולעת שני הוא שן ארום והוא הכרמז ושני התולעת פיר
 בעל התולעת

ואעפ שאין מנהג הלשון ברב לבא התאר לפני המתואר וכן ומשנה שבת
 שברים כי הוא נקוד גם כן בסגול אל שבתן שני וכן כי משנה שני שכיך
 אל שכיך שני יש לך לתת לו שהרי עבדך שש שנים ביום ובלילה
 והשכיך אם הוא עובד ביום איו עובד בלילה ואם עובד בלילה אעו
 עובד ביום את משנה התורה הזאת בצד אל שיכתבנה פעם שנייה
 שיהיו לו שני תורות וכן למדו אל מזה כי המלך צריך שיהיו לו שתי
 תורות אחת שנכנסת ויבאת עמו ואחת שמניח לו בבית גמון ויש
 מסר את משנה התורה הזאת ענין שנין מן ושנתם לבניך וכן היא
 יושבת ביושלים במשנה אל בבית המדרש וכן תי בבית אולפנא מהני
 המשנה מיד סוגי כהונה שהם שנים לכהנים גדולים שנים שנים את
 שני יבדי והיו שניהם שתי נשים ואת שתי שסחותיו והר איו במלת
 שתיים שנתים ונסלה הנן כמו שנפלה דלת אחד מאחת ונון בן מן בת
 וכל שתיים ושתי התיו רגושה רגש קל לבד משתי עינין שהתיו רסה
 והוא בא עם משפטו כמו שכתבנו בחלק הרקרוק וסיד אהלמה
 כי כל ביתה לבוש שנים כלום בגדים שונים למיכך לא תירא לביתה
 משלב ומה הענין שנה תמימה ונקראת כן לפי ששבה השמש
 שנית אל הנקרה שהחלה ממנה ויהי רעל עד שנת אחת סכרש
 המלך כתב רא אבן עזרא כי טעם הסמיכות כי לא היתה שנה שלמה
 והטעם בתוך השנה והנה לא יספיק זה הטעם בשאר הסמיכות על
 המספר כמו בשנת שתיים בשנת שלש למולכו שבע שנים שני חיי
 שרה ושניהם נבעימים ובלשון נקבות ושנות יצרן עליו יצר שנותיו
 בהם וקבוץ השנים שנתים ימים פיד שנתים ימים שלמים ונקראת
 כן לפי שהשמש תשנה אחר זמן אל הנקודה אשר החלה ממנה

אותה לא לפי שהיה אוהב רחל יותר קרא לאה שמואה וכן היאחת אהובה
והיאחת שמואה שצב בעד האשנב בעד אשנבי נשקפתי פיר
חלון שעה אחי יי לא שעותי ישנא המתם הטוב כתו באסף
ובסגול עם שונים אל תתעורב ודתייהם שונות מכל עם ושונה בדבר
והפעל הכבוד ושנא את כבוד כלאו כתו באסף במסכים ובהא בירמיהו
וישנו את שנימי באה ואוהדיעה אחר הכבוד וכן ותראהו את היסר
וחמיהם שזמנו בחסך הרקחוק ושלא נוכד מועלו ממוצו ועני סניו ישנא
באסף ובסגול וההתפעל קומי נא והשתפית עטן השני ידוע וענא
יום שני וסר השני שבע שנים יש מוסרש שני לבטן והנכין כי ענינו
שני לבד אשר זכר קם את סר השור אשר לאבד וענין שבע שנים
תי דאתפסס שבע שנין ובדברי רחל שחוקיה לעני שבע שנים אמר
יש לקיש אין מוקדה לעני את מוקדה לעני שנים על וסר השני שבע
שנים ומהם אמרו כי בעבד היה שבע שנים ואמרו שמונה דברים
התרו באותו הלילה חוץ וגד וכלי שדות וכלי אשרה וכלי ומוקדה
ועבד אל בית הנשים שני פיר פעם שני מדה שני אמר יונה שהוא
כמו שנות וחין ירך כי יש שמונת יבאו זכר וקבה שנים ושלישים
משנה לבסוף ובסוף משנה כמו שני והבקר והמשנים לבשים שנים
לבטן אולי הם מחובדים אובני שתי שנים וד יעקב בן אבנור פיר
מענין שנה והוא תאר לבשים בני שנה דית כמו הסוף והמשנים
ויש מפרש מזה הענין אלפי שנאן והאסף למד הפעל כגון בני קנין
אלפים שנים והשם ומשנה כסף והנכס שהוא תאר כמו וכסף משנה
והראיה שהוא בסגול ואלו היה שם היה ענינו סמוך והיה נקוד צדי
אשם לפי שהוא סגול אינו סמוך ואם כן הוא תאר כמו ומשנה וכסף

חתיכות לגמרי ומה שאם בכנסו לא וברוב אל עם כנסו שאינו צריך
למדת כנסו אלא כמו שהוא בכנסו היה שוסעו ומקטרו ואמרו ושסע
אין עסוע אלא ביד וכן הוא אומ' וישענהו כעסע הגדי כלם ענן
חתיכות הדבר לשעם וקרוב לזה וישעע חוד את אנשין בדברים
אל כסל רבניהם ושכר חרונם ומנעם מלקום אל שאול שסח
וישסח שמזאל את אג' ענינו בקעו בחרב ותת' ופשה ובדרי
האל היה מפשיח ויהיב לן אלוותא אלוותא כמו בוקע עצים
שעה ואל קץ ואל מעחתו לא שעה וישע יי' אל הכל ואל מעחתו
ענינם לא פנה ויס' יי' כודך שאם אלתסן אל מוחתם וכן ישועו
ואין מושיע כלוב' יסנו ימין ושמואלואין מושיע' או כמו ישועו ויהיה
שוע ושעה בענן אחר וע' ישעה האדם אל עושהו ולא ישעה
אל המזכחות ולא שעו אל קרוש ישראל ואל ישעו בדרי שסך
ענינם הבטחון ויתכן ספרש אלו מהענן הראשון וע' ולא תשעעה
עני רואים' אל תשתע כי אני אלהיך' ענינם הבהלה והסחר
ויש ספרש ולא תשעעה מענן השע' והיו שסס שרשים וענן אחר
ובכרים לא חזית למשעני' כתבנו בשדש שוע' ואל תשתע יש ספרשו
אל תסור כץ הבטחון' כי מיד' ואל ישעו בדרי שסך' ואל תבטחון
והוא כמו ויתנבר אליהם' שהסיד ההכרה מהם כאנו לא ראם מעומם'
ובבראשית רבה אל תשתע כי אני אלהיך' אל תהי כשעוה והיא
הדוג' כלוב' אל תמס כדוג' מפני האש ושעוה בלא ססק מזה
השרש' וע' שענה מעליו' שעו מעי' ענינם הרמה הרסו' ופי' אאל
מזה אל תשתע כלוב' אל תתרסה' וע' ומשעה בחקך תמיד'
הקמץ תמורת הסגופ' והוא מענן תורתך שעשועי' או יהיה

והפעל מזה הענין ולא שנה לו ולא אשנה לו אם תשנו יי^{אשלו}
 בכם שנו וישנו ופירר סעדיה זל מזה ועם שונים אל תתערב
 והם שאומרו שנים אלהים לעולם ועוד מיר בו מיר אחר טוב מזה
 שונים הם האנשים שחוקרים שניה לרשעותם אחר שעשו תשובה
 והמקור מהצפעת ועל השנות החלום ובאמרו פעמים היו
 תוספת באור או לפי שלשון השנות אמר יתד משתי פעמים
 לפיכך מירש פעמים כי יש בזה הלשון שרל פעמים רבות כמו
 כסיל שונה באולתו רל פעם אחר פעם עד שיגמר הדבר ומה
 העדש תולעת שני אם יהיו חטאיכם כשנים וכבר כתבנו
 בעדש שן שנים וישנס מתנין ענינו ויתגר שסק
 שסוהו כל עוברי דרך וישנו אותם והנפעל ונשכו הבתים
 שסו הבתים מינתן למשסה יעקב ענינם ענין בזה שסה
 הוא ישסה אורר כלכלי חמה והיו שאסק למשסה נכתב
 באסק במקום ואו המשך שוסים את הגרות זה חלק שוסיו
 שסו נחלתו ואויביו שסו כמו והפעל הכבד ועתוריהם שוסית
 ואם הוא כתו בשין ענינו כענין שסק שסע שוסע
 שסע ושוסעת שסע ושסע בסגוף מיר שפרסותיה סרוקות
 מלמעלה ומלמטה רבוקות כמו שאמ' לכל הבהמה אשר היא
 מפרסת פרסה ושסע אינה שוסעת כמו הגמל והדוב והכלב
 והחתול וממפרסי הפרסה השסועה אמר רזל השסועה בדיה
 בסני עכמה היא שיש לה שני גבן ושני שרדאות ולפיכך נקראת
 שסועה שהיא כמו חלוקה לשני בהמות והכבד ושסע אותן כנס
 לא יבדיל פרשו רזל שהיה קורעו מגבו ולא היה מבידלו לשתי

השערים בקמץ העין והוא תאר ענין לכלוך וטוה' שער השמים
השערה אל הזקנים ידוע והפעל ממנו שער העיר המה השוערות
מחנות בני לוי ונקראת כל הארץ שער על שם בניסותה שהיא שער
הארץ כל שאמ' ויירש ודעך את שער אוזבין לפי שהארץ החזקה
והבצורה חזקה היא בכניסתה שיש סביבותיה הרים און ימים וכיון
שנכנסו האויבים ועברו אותם השערים הרי כל הארץ נכבשת לפנים
לפיכך אמ' פתוח נפתחו שערי ארצך אכלה אש בריחוק והער סך
בכל שעריך שער לא שערם אבתיכם כיד לא שערם מהם
כלום שלא יראו מהם ולא עבדום ומלכיהם שערן שער' ומלכיהם
ישערן עמיק שער' ושערן חרבו מאד כמע חי כמו חרץ ישערנו והשם
בסופה ובסערה דרכו ומא' וקרמונים אחוז שער' והנפעל וסביביו
נשערה מאד וההתפעל וישתער עמין כבר זכרנום באות הסמך
שעיר עזים אחד לחטאת על שני השעירים שעירת עזים ידוע
ושעיר על רעהו יקרא ושעירים יקחן עם לשעירים אשר הם
זנים אחריהם הם השדים וקראם כן לפי שהם נראים בדמות השעירים
למאמינים בהם כשעירים עלי רשא הגשם הדק יקרא כן לשער
הצהוב ויחל שער ראשו לצמח שערך כעוד העזים ושערה לא
הטך כלבן ההח נחה ומא' עם הא הנקבה אל השערה ולא יחטא
תסמך שערת כשרי משערות ראשי ומא' את הדאש ושער
הרגלים והתאר הן עשו אחי איש שער' כידי עשו אחיו שעירת
ידוע והפעלה והשערה והשערה והתכן ידוע שפך
שפיתן עלי אחי בעקל ישימות' הוא הנחש הרע שאין לנשיבתו
רמואה שפך ושפן עצמותיו לא ראו נשכרו ונכתתו ותת

ענין ססוד מתרג ויספר ואשתני וכן ונשתעה וטראה יחוד קמץ
הענין מקום סגול כי משפט על המעה ונשתעה ונסתבל אם כן הוא
מהענין הראשון שעטו שנטת פרסות אביריו פיר מקול
שאון פרסות סוסיו רל חונק הכתם בפרסותיהם האריך בחזים וכן
תי מקל מפשועית פרסת רגלוהי רל פסועתם והליכתם בחונק
שעל מי מרד בשעלן מים ומא אם יספק עפר שומרון לפי
לשעלים לכל העם אשר ברגלי בשעלן שעורים ענינם כמו אגרוף
כלובי מלא אגרוף במשעול הכרמים שביל ומזה תי לשעלים
לכל העם אשר ברגלי לבסב בשעל פרסות עמא דעמי כלוב עפר
שנדבק בפרסות רגליהם ומזה נקרא שביל הכרמים משעול
לפי שהוא דרך צר אין בו רוחב לא שיעור שיהלך אדם בו ואם
ישנה שועל ופריך שועלים קטנים ידוע שען ונשען
לגבול מואב ונשען על יו כי נשענו ביו אהי אבותיהם והוא
נשען על ידי ישען על ביתו להשען על מכהו והעם משען ומשענה
ובסמוך כל משען לחם וכל משען מים ומא ויהי יו למשען לי
ואפשר שיהיה כל משען לחם מזה המשקל ומא משענת קנה
על משענו על משענת הקנה הרצוף שעף בשעפים
מחזיונות לילה לכן שעימי ישיבתי סעפים שנאתי כבר וכדנזם
באות הסמך שער כמו שער בצפון בעקל פעל והעם
מלעיל שער ולרבים מאה שערים ענין שיעור ואומד ידוע ויש
מפרש מטה בבית ישראל ראיתי שערודה כלוב מה ששערתי בהם
ראיתי בהם ועא שמה ושערודה ובעביאי ירושלים ראיתי שערודה
ועם יוד היחש שערודה ומא שערודית עשתה מאד כתאנים

את משפחת יהודה ונקרא הגוי משפחה ואם משפחת מצרים על
כל המשפחה אשר העלית מארץ מצרים מכל משפחות האדמה
ועל משפחות אשר בשעך לא קראו ועל דרך השאלה ופקדתי
עליכם ארבע משפחות רל ארבעה מיני מורעות שפח
ושפח יוי קרקר בנות ציון כבר וכתוהו באות הסמך שפט
אשר שפט המלך ושפטנו מילכנו ושפטו את העם ושפטתם צדק
כי שפט יוי מיד אויביו ושפט יוי ביני ובינך ישפטו הם בשוק
אמרת וישפט שפוט והעם משפט צדק עד הנה משפט מואב
ומא הרב שפוט ודבר בחלם והקבוץ בשוק ושפטו עשו בה ומא
ובאהיהם עשה יוי שפטים והנפעל כאשר נשפטתי הנבי נשפט אותך
נשפטה יחד בהשפטו יצא רשע והכבד שפטה את ישראל למשופטי
אתחנן וענין קרוב לזה משפט הכהנים וכה משפטא כמשפט הרחשן
משפט המלך ולכל משפטיו כמשפטא אשר הראית בהר מהמשפט
האיש כמשפט הזה על משפטא ישב יכלכל דבריו כמשפט כלם
ענין החוק והדת והתכונה וכן ויסרתך למשפט וכן יסרני יוי אך
כמשפט כלם בשיעור שאוכל לסבול אך באסק פן תמועיטני וכן
ויסרתך למשפטא שפך וגם דם נקי שפך מנשה אשר שפך
יאב ידעו לא שפכה נכתב בהא ונקרא בואו ולכני יוי ישפך שיחו שפך
על עולל שפך המתך שפכו לפני לבבכם וישפכו את העפר וישפכו
את תזכותם עליה בעסק סוכלה ושפכו על ידשם אשפך את רוחי
והשם אל שפך הדשן בשש נקורות ומא וכרות שפכה והוא שנכרת
הגיד שפן ונקרא הגיד שפכה לפי שהוא שפך הסתן והנפעל ושפך
הדשן נשפכתי כמים השפך נחשתם יען הגלות ערותך ומה שפך נזכר

ואכת אותו טחון ושפית יתיה בשופינא וכן בדברי רז"ל בג' ששפה
עז' ועא וילך שפי' אסתח על שפיים רוח יכה שפיים והנמעל ממנו
על הדשמה עננו גבוהור יהודה הכיא וילך שפי' עם ושפו עצמותיו
אל הלך נשבר ברוח נשברה ושפות דבקר עננו חריצי חלב וכת'
גובנין דחלב תודין שלא היה הזכוב יכול לעמוד אלא מיד נופל
ודומה שהצריכם לזה הלשון שפות ואפשר שנגזר מהענין הראשון
כמו שנקרא גם כן חריצים בענין חרוץ כמו שפרשנו בשערין ואפשר
שיהיה מהשרש הזה שמיטון וענין הפעל בסוכה כמו הגיגי כן הגה'
ולפי ששק שאר בעלי חיים נקרא כן כן הוא ישוק ראש ויהיה שוק
ושפה בענין אחד והוא ענין ושפו עצמותיו ואפשר שיבדל משרש
הזה עוד תרשיש שהם וישפה והיור נוספת והיא הנקראת בקמץ
רחב ומשפטן היא בקמץ חטף בשקל עלמה והוסב לקמץ רחב
לתפארת הקריאה ואמרו כי היא אבן הנקראת אסף והוא קרוב
ללשון העברי שפה שפה לסיו סביב על שפת הירמיהה
על שפת היאוד כמעשה שפת כוס שפה אחת שפתים ישק ושפת'
חכמים תשמדם שפתי חכמים יזרו דעת וקבוץ הנקבות שפתותיו
שושנים יש מהם שפה מימש' יש מהם עד שפה אחת לשון אחד וכן
שפתי רעות יהללפי כמו ודברי רעות שפה כענין שפה
אליד גברתה עבים ושפחות ולשפחתך שני בנים אץ לשפחתך כל
בבית הוא שם לאמה ולא יבא ממנו שם לזכר אלא יאמר לזכר עבד'
ואמה או שפה לנקבה וכתבנו הדומים לו בחלק הדקדוק שהוא
החלק הראשון בזה הספר' ועא משפחה ומשפחה למשפחותיהם
יצאו מן התבה יקרב למשפחה ונקרא גם כן העבט משפחה ויקרב

וכן אבי ממנו פעם הקל לא ספק לה ביד מביאה לה בשערה ופעם
הדגוש ושניהם מספק את הקנים וכן בנע הפנים לא הספיק
לתנו לה ואמר העם איש ספק בידו לעשות ויש למרש עוד
ובילדי נכדים ישכין מעטן ספק חשכה ספק אינה כלומר בעבור
ילדי נכדים יהיו להם בספק מצות העם והם מעוננים ומכשפים
והאלצה להם לא תעוננו ונא ישמוק עלינו כמינו ויש למרש
מזה פן יסיתך בספק וכבר זכרנום באות הסמך שפר
שפרה עמי אמרי שפר תר יפה תאר שפיר בריא וכן בארצות
מלכי ישפר עמך וכמו הם ברוחו שמים שפרה והבית ברוחו
נוספת או יהיה הא שפרה נוספת או יהיה בן ארבע אותיות
בשקל תחרה מן אתה מתחרה בארץ פן יאמר מן שפרה אשפרה
ישפרה נשפרה כמו ואיך תתחרה ויש מפרש שפרה נטה אותם
כאהל מן ונטה את שפרירו שפיר אהלן ויהיה הא שפרה במקום
אות הכפל כמו בזאונהדים ארצו שהוא כמו בזון כן שפרה מן שפר
שפר תרעה כשופר הרם קונך כמו אם תתקע בשופר כן הרם קונך
שופרות היובלים ידוע ואשפר אחד האסף נוספת נסיד חלק מן
הבער ויתכן שיהיה נגזר מהענין הראשון כלומר חלק יפריד והל
שמה מזה מורכבת משלש תיבות שאם אחד מששה בפר
שפת יו תשפת שלום לנו ולעפר מות תשפתני תערך
תערבני שפות הסיר שפות ערוך אותה על השפתים והם הכירים
שעניהם הקדחות או כסא הברזל ונקרא בלשון שנים לפי שהוא מקום
שפיתת הקדחות והשפתים טפח אחד אם תשכבן בין שפתים כלומר
במקום שפל כזה עוד תהיו כנמי יונה נחפה בכסף וית והשפתים

פועלו מהרגוש' אדם אשר שמך בה' ושפך דמם כעפר' כאן שמך
אשרי' נכתב בהא ונקרא בואו' וההתנעלות תשתכנה אבני קרש
בהשתמד נפשו' כמס' ענין שפיכה ויהי' שפך עינו גבוהות
אדם שח' ושכל' פעל עבד' וכן' ושכל' חס' אנשים' ועל כל נשא ושכל'
ושפלת מארץ תרברי' ובשפלה תשפלה העיר' וכבר פרשנו הפסוק
בשרש ברד' ותהי' שפלה בעיני' שפלה מן העור' ובהא נוספת
השפלה הגבה' כי המלה מולעים' ובעד' הגבהתי עץ שכל' ובמקצת
ספרים מדויקים הוא קמץ' ואת דכא' ושכל' חס' חס' שפלים' ושפלה
איונה' שפלת קומה' והשם ובשפלות ידי' ומא' ועשירים בשפלה
ישבו' בחמש' נקוד' שבשפלתנו וזכר לנו' ומא' בשפלה קול השחנה'
או הוא מקור' ובשפלה ובנגב' כעקרים אשר בשפלה לרוב' ואת
הרי ישראל' ושפלתה נכתב בהא' והכבוד כי השפלתו ותאמר גוה'
השפלתו שבו' ותשפילי עד מאד' אלו פעלים עומדים' ואשר הם
יוצאים' השפלת' עץ גבוה' משפיל את מרומו' והגבוה השפיל'
זה ישפיל וזה ידי' שפם' ועל שפם יעטה' ולא עשה
שפמו' הוא השער שעל השפה' שפן' ואת השפן כי מעלה
גוה הוא' מחסה לשפנים ידוע' שפע' כי שפע ימים יינקו'
כסגול' ענינו רבוי' וכן שפעת גמלים תכסך' ושפעת מים תכסך'
משפעת סוסין' את שפעת יהוא' שפעת אני רואה' התין במקום
הא' ותברין כתבנו בחסך הדקדוק' או יהיה חסר הנסמך' וכי
שפעת אנשים' שפך' אם ישפך עפר שמדתו' והשפן
יסתך בספק' במלאת ספקו' והכבוד ובישרי כברים ישפיקו
ענין הסמוק ידוע' בדברי הל' כאן' במסתפק' כאן' בשאינו מסתפק'

שלשה גביעים משקרים מפותחים כדמות שקרים ונדרך
ההשאלה וינאף השקר והוא חמוץ על השיבה שהוא לבנה
כדמות נף השקר ויש מסרש השקר אבר המשגל ויהיה וינאף
על זה הסיד כמו וינאף בועם אמו רל שימאס המשגל כדוב
חליצתו כמו שאמ' ותפר האביצה והל' מר' השקר זה חליצת
ויהיה לזה הסיד ותגדל שזה העצם הוא למעלה מן העגבות
שיתגדל ויראה בימי הזקנה מכח ימות הבשר ומיזבש הלחות
שקר נשקר על פשעי ענינו לפי מקומנו נקשר
או נתחבר ובויקרא רבה אני יי' מלמדך להועיל מסקרא
לך כהרץ מסקא ומסקיר לתורתא כלום אהיה תמיד עמך
להנהיג כמו שהמלמד תמיד בסדה להנהיג ור' האי יל' הביא
ראה מדברי רזל כלבא בסקרא וגריא בסדכא שקה
השקה את נחל השטים וגם הגמלים השקתה המשקה והאפה
עד המשקים וישק את נחל לבן וישק בתהומות רבה זה שם
וכל משקה אשר ישנה על משקל ממשקה ישראל ושלא נזכר
סועלו מהרגוש ומוח עצמותיו ישקה והשם בתמורת למד
הפעל ביד ושקה לעצמותיך שמוע ושקוי ובווא תמורת
למד הפעל ושקוי בבכי מסכתי עבן המשקה כעבן המעשה
אלא שהמעשה על הסועל והמשקה על המפעל ות' המשקה
ועדאל' מסטיבא דישדאל כלום מן הטוב שבבאצם וכן השמונים
הוא על דרך ומוח עצמותיו ישקה וכן מקום שמשקף הבהמות
נקרא שוקת ותער כדה אל השקת והתין תמורת הא למד הפעל
והיה דינו עם ההא שוקה בסמס שואה תועה וכשהומרה ההא

טפח אחד ועוקלני נפקין פסך חד והם ווי השמודים שתולין בהם
 הקרבנות ומפשיטין אותם רבץ בין המשפטים בין שתי המערכות
 והם שתי מעזאות שעומדים עליו מזה אחד ומזה אחד והוא חזק
 שחזק בין המשפטים והם עמהם שיצק בשיצק קצף בשש
 נקודות ענינו לפי מקומו במעט קצף כמו שאמ' ברצו קטן עו'
 שק שק תפרתי עלי גלותי לך וסתחת השק מעל מתניך
 פתחת שקי וישם שק במתניו ויכס שק חגרו שקים השק הוא
 לבוש צמר שיילבש אדם אותו על בשרו והוא בגד פחות ועבה
 וקשה שעושי ממונו האמתחות להביא בהן התבואה ושאר
 הדברים ובעת הצמד והאכל ילבש אותו האדם או יחגור אותו
 דרך צמד ובזיון ויסתח האחד את שקו אמתחתו ואפשר
 שיהיה שרש אלו שקק והדגוש בחבור יוכיח שקק
 בעד ישקו כמשק גבים שוקק בו ודב שוקק והשם כמשק
 גבים ומלא וכן משק ביתי זכולו סגול והוא בשקל מכס וממד
 לזולתו וההתפעל בהכסל בו גם סא הסעל ישתק שקו ברחובות
 עמנם ענין ההליכה בהתמדה והם מלשון שוק שקד
 שוח שקד שומר כאשר שקדתי עליהם וישקד יי על
 הרעה כמד שוקד על עריהם לשקוד על דלתותי יום יום
 שוקדי און שקרו ושמדו עמנם ענין המהירות וההתמדה
 על הדבר מקל שקד בטנים ושקדים ויגמל שקדים ידוע
 וגם הוא לקוח מהענין הראשון כי עץ השקד יצאה להנץ
 משאר העצים וכן אמ' לנביא היטבת לראות כי שוקד
 אני על דברי נראה כי שקד מלשון שוקד והסעל ממונה

תשקיע חבל כמו ותשם בפוך עיניה שלחו באש מקדשך
או אשקיע מימיהם והשם ומשקע מים תשתו עננב כענב
עמוק וכור ומשקע מים תשתו כי כשהמים הם רבים יש בהם
עומק רב תשתו המים כשהם רבים וזכים טרם שיחסחו ויציעו
אל הטיט והתפיש או טרם שתדלחו אותם שהם זכים וכן פירו
אז אשקיע מימיהם לפי שתהיה הארץ חרבה מאין אדם ובהמה
ולא יעברו במים יהיו המים זכים כמו שאם לא תדלחם רגל
אדם ומרסות בהמה לא תדלחם כי כשידלחם רגל אדם ובהמה
יהיו המים עכורים וכשלא תדלחם יהיו המים זכים כשעמ
וזהו שאם ובהרותם כשעמ אולך ועיקר הלשון כמו עמוק
ומצולה ותרז כללו כעפרות אשתקעו כאכרא ותרז יחש
ככלע את הקדש מדמשקע ותרז הטבעו בבזק רגליך אשתקעו
בבהותך שוקף ונדק משמים נשקף בעד אשנבי
נשקפתי בעד החלון נשקפה כי רעה נשקפה מצפני ונשקפה
על פני הישיבות ענני השגחה ותהיצה ונשתמשו בלשון
נפעל לפי שהעומד במקום גבוה ומביט הוא נשקף למביטים
אליו לפיכך אם הנשקפה ממעון קדשך מן השמים כי הוא
ברוך הוא משקיף ואינו נשקף וכן וישקף אבימלך כי היה
במקום שהיה ראה אותם והם לא היו רואים אותו וכן ותשקף
בעד החלון שהיתה ראה אותם והם לא היו רואים אותו עך
שקרב יהוא אל השער וישקיסו על פני סדום חסני שקמים
אטומים תי פתיחתו מולגאו וסתיומץ מלבר וברברי רול
מכאנו בהסך זה שאמר פתח מברחך ואטומים מרפנב

בתי הומוה המולה מלפנים כמו עטרת גבורת זהקבור והוא משקל
אחר בשקתות המים שקט ושקט ושקט לא שקטתי ומא
כחתי והארץ שקטה ארץ יראה ושקטה פיר יראה מהל ית ושקט
מלחמחם עם ישראל כמו שאב מעערתך יי נרדם ורכבוסוס אל
תחרש ואל תשקט אל אשקטה ואביטה במכוב הקוף בקמץ חטף
שוקט ובוטח ושקט הוא אל שמרתי יושבת ושוקטת והעם ושלוט
ושקט אתן עם ישראל כימיז בשש נקודות והכבר השמר והשקט
בהשקט ובבטחה מקור או שם כי השקט לא יוכל בהשקט ארץ
מדרום ואשר הם פעלים יוצאים והוא ישקט ומי ידענו להשקט
לומדיה רע וארץ אסוף ישקט רוב ענינם ענין הנחה ומחזק
שקל ושקל בסלם הרים כסף ישקל ואשקלה לו את הכסף
ואשקלה על ידם עניהם הקוף בשבא ופתח והנפעל ואשקלה
להם את הכסף בקמץ חטף והנפעל נשקל הכסף יולא ישקל
כסף מחורה לו שקול ישקל כעסי והעם ולקחת לך מאוני משקל
בקע משקלו להמוכס במשקל ומא עם התיו וצדקה למשקלת
ובחלב במשקל עשרים שקל ליום ועם התיו ואת משקלת בית
בית אחאב ומא בשקל הקרש בשש נקודות עשרים גרה חטף
שקם ושקמתם בחנמום כשקמים אשר בשפלה שקמים
גדנו ובזמם שקמים פיר מידות שקמים היה לוקט למאכל בקרו
והם מרץ מומיני התאנים או יהיה שקמים עם המידות ענמם
תאנה תאנים שהוא עם הסרי ועם העץ שקע
ושקעה כיאור מצרים תשקע בכל ותשקע האש והנפעל
וגרשה ועשקעה והכבר ובחלב תשקיע לשונו רל ובמשונו

עֵינֵי אֲדֹמָה סְקֵרְתֶיהָ וּבְרֵבֵי הַזֶּל אֲבֵדָא אֹתָהּ מִן הָעֵץ תִּהְיֶה סְקֵרְתֶיהָ עֲמִידָה
חֹה וְהִתְהַלְּקֶה סְקֵרְתֶיהָ שֶׁנִּי וְתֵרָא הָאֵשׁ שְׂרָר שְׂרָר אֲגֵן הַסְהָר
לֹא כִדֵּת שְׂרָר בְּרֵגוֹשׁ הָרִישׁ לְחֶסֶרֶן הַכֶּסֶל וּבְכֹל וְאֹנֹן בְּעֵדֵי־יָדֵי בְטָנֹן
הוּא הַטָּבוֹר וְעָא כִי בְעֵדֵידוֹת לְבִי הוֹפֵךְ עֵנֵינוּ הַבִּטָּא לְבִי וּמִחֲשַׁבְתִּי
וְכֵן לְמַעַן שׂוֹרְדֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲעֵשִׂים וְאִם כִּתְבֵנו אֹתָם בְּשֵׁרֵשׁ שׂוֹר מֵאֵץ
הַבְּרַע וְיֵשׁ מִפֶּרֶשׁ בְּעֵדֵידוֹת בְּחוּק מַעֲנֵן שְׂרִיר וְקִים בְּרֵבֵי הַזֶּל
שְׂרָר לֵהִיּוֹת כָּל אִישׁ שׂוֹר בְּבֵיתוֹ וְהֵתִפְעַל כִּי תִשְׁתַּרְד
עֲלֵינוּ וְגַם הַשְׁתַּרְד וְיִתְכֵן לֵהִיּוֹת מֵהַשְׂרֵשׁ הַזֶּה וְיִשְׂרָאֵל מִלְּמִלְּאֵךְ כִּי שְׂרִים
יִשׂוֹרֵן כִּבְדֵ כִתְבֵנוּם בְּשֵׁרֵשׁ שׂוֹר אֲבָל וְיִשְׂרָאֵל בְּמִגְרָה אִם יִתְגַדֵּל
הַמְשׂוֹר כִּתְבֵנוּ אֹתָם בְּשֵׁרֵשׁ נֶשֶׁר כִּי הוּא שְׂרֵשׁ בְּאֵמֶת שְׂרָר
וְכֹל יִכֵּם שְׂרָר וְשִׁמְשׁ עֵנֵנוּ הַחוּס וְהִיָּה הַשְׂרָר לְאִגָּם מִיָּם מִירָן
מִקּוֹם הַמְדַבֵּר וְהַחֲרֵב וְתֵרָג אֲכַלְנֵי חֲרָב אֲכַלְנֵי שְׂרָבֵי שְׂרָר
וּבְגֵן שְׂלֵשָׁה שְׂרֵעִים מִיר פְּעִימִים הַלְכֵינוּ שְׂרֵעִיָּה וְהֵתִפְעַל מִמֵּנוּ
יִשְׁתַּרְגוּ עַל עַל צוּאֵרֵי מִיר יִסְתַּכְכוּ וְכֵן שְׂלֵא נֹזֵר מִנְעַל מֵהַרְגוּשׁ
גִּידֵי סַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵרָג שְׂבָכִים מִנְעֵשָׁה שְׂבָכָה תִּי שְׂרֵעִיָּה עֹבֵד שְׂרֵעִיָּה
וּבְמַעֲנֵה וּמִשְׂרֵעִיָּה אֵת הַמִּטּוֹת שְׂרָר וְהַשְׂרֵעִים שְׂרָר מֵהֵם
שְׂרֵרֵד וּפְלוֹט עַם שְׂרֵרֵד חֲרָב יִדוּעַ יִתְאַרְהוּ בְּשֵׁרֵשׁ נְקוּדוֹת
הוּא חוֹשׁ הַכֶּבֶע שְׂמִסְמֵן בּוֹהַנְגֵר מֵהַ שְׂרֵרֵבָה לְכֵרוֹת מִן הָעֵץ וְאֵת
בְּגֵרֵי הַשְׂרָר בְּגֵרֵי הַעֲבוּרָה וְאִינֵם בְּגֵרֵי כְהוּנָה רַק בְּגֵרִים עֲשׂוּיִם
לְכִסּוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְהַשְׂלַחַן וְהַמִּנְחוּהַ בְּנִסּוּעַ הַמַּחֲנֵה וְכִתְבֵ רֵשׁוֹל כִּי
לְמִיכָךְ נִקְרָא בְּגֵרֵי שְׂרָר שְׂהִיז עֲשׂוּן כְּמִין קְלָעִים דְּמִתְרַגְּמֵ קְלָעִים
לְחֵצֵד סַחֲרֵי שְׂרָר אִם לֹא שְׂרֵעִיָּה לְטוֹב כִּתְבֵ רֵשׁוֹל
בּוֹהַ הַשְׂרֵשׁ וְגַם לִיְהוּדָה כִּתְבֵנוּ כֵן וּמִירֵשׁ שְׂהוּא חוֹמָה לְתֵרָג מִשְׂרָר

שלא כדרך שאר החלונות להראות שאינו צריך לאורה על המשקוף
ועל שתי המזוזות הוא המפתח העליון אשר על מזוזת השער ונקרא
לפי שהוא נשקף תמיד או נקרא כן לפי שהדלת מכה עליו תמיד
ותרג ושדופות קרים ושקיסן קידום כלוב מוכית רוח קרים ותרג ויספק
את כפיו ושקפיון ליהוי וראו אבן עזרא פיר כי המשקוף הוא חלון
שיעשו על המתח יסקיפו ממנו כשאדם קורא בשער לראות כי
הקורא וזה ידוע בארץ ישמעאל שיעשו חלונות על המתחים להשקיף
מינם ושקופים שלשה טורים זה לעמת זה תי כלונסא תלתא סדרין
וכן כל המזוזות והפתחים רבעים שקף מרבעין וחם כלונסא ובדברי
הזל מביאין כלונסאות של ארז ומודלה על גבי כלונסאות פיר בדלים
ותרג ובנקיקי הסלעים ובשקיקי כפיה וכן תרג ובסעיפי הסלעים
מקום שמשקפיין מהם בעבור גבהם שקיין כי לא בזה ולא
שקף אל תשקצו את נפשתיכם ואת נבלתם תשקצו והשם לתת
שקוף משומם והקבוץ ועל כנף שקופים משומם ותרואו את
שקופיהם איש שקופי עיניו השליכו ולא שקף הוא לכם בשש
נקודות עיניכם ענין תועבה שקד אם תשקר לי והשם מדבר
שקר תרחק בשש נקודות אויבי שקר שקר רדסוכי דובר שקרים
בשקריהם ובפחזותם והכבוד ולא שקרנו בבריתך לא ישקר ולא יחם
בנים לא ישקרו לא תכחשו ולא תשקרו עיניכם הכוב והבגידה ות'
מדוע נבגר איש באחי מה דין נשקר גבר באחיהי אך יש מהם
בענין חנם אויבי שקד אך לשקר שמרתי אכן הנה לשקר עשה ענו
שקר סופרים וכן מלת שא כמו שכתבנו שקד ומשקרות
עינים כלום מחדדות אותן והמזוזות בהן ובלעז גיננסף ענין שזפתו

וישרמו לן שריסה גדולה עד מאד וכמשדמות אבותיך המלכים
אשר היו לפניך כן ישרמו לך הוא ששורפי על המלכים מסתן וכפי תשמיישן
וכן בדברי רזל שורפי על המלכים ולא מדרכי האמורי שנ בשלום
תמות וכמשדמות אבותיך וג' מיכן ששורפי על המלכים ומה הן שורפי
עליהם מסתן וכפי תשמיישן ויש מפרש השדמה לשון הקטרה ועשו
למת שלא יסרח בערו וכן כתו וישכ'בוהו במעבד אשר מסח בשמים
הנים מרחק יסח וישרמו שדמה וג' וכן וישרמו אותם שם ויש למרש
וישרמו אותם שם ששרפו הבשר לפי שנשתהו ימים אולי העלה הבשר
תמה ולארצו לקברם כן עם התולעים ושרפו הבשר ואחר כך קברו
העצמות וכן כתו ויקחו את עצמותיהם ויקברו אותם לכבתי שדך
את הנעלה והשם את השדמה אשר שדך יי' אל תוך שרפת המרה
ומא והיו עמרים משדמות סיד והתאר גמרית ומלח שדמה כל
ארצה פיד בגמרית ומלח תהיה כל ארצה שדמה ושלא נכר מועלו
מהדגש והנה שורף והכסעל שדך ושרפו והעיר הזאת לא תשדך
באש ויש מפר מזה העטן וכשאו דודו ומסרפו ואעפ שנכתב בסמך
וכבר כתבתיו באות הסמך משדמות מים נקרא המקום כן שהיו
מימיו נובעין חמץ בחמי טבריה וזולתם וית חריצי ימא והוא שעושין
חריצין וממשיכין לתוכן מים מע הים והחמה שורפת והם נעשין מלח
סאלינע בלעו עשה לך שדך ונחשים השדמים נקראו כן לפי ששורפי
בהבל מיהם שדך מעוסף אוב' כי יש נחשים ימצאו בארץ מוש יש
להם כנמים ויעומו בהם או פיד מעוסף מדלג למרחוק וכאלו הוא עפ
וכן בדברי רזל אין מדליקין בצדד מסמי שהוא עפ' רל' נע כן הנר ונית
הנה והנה שדמים שומרים ממעל לן מלאכי אש שרין

הראשונים

קטרת וכו' כתבנוהו בשדש שאר ואאל סיד מזה תחת כל השמים ישרהו
כלום יתור קשור העבים וימוטיר על כנפות הארץ שרותיך ומערבך
כתבנוהו בשדש שור וכלבש ידקה כשריץ וביץ השרין ומשקל השרין
ובחמס' ושרין קשקשים פיד עשו מעשה קשקשים ובהא חנית מסע
ושריה היא התחרא והקבוץ בחמס' ושריונות וקשותות אוברגיש
בלעו ומזה השדש עוד משרת ענבים ידוע מדברי הל' את שורין
דיו וסמונ' וכן אמרו ולא במי משרה וכן פיד תחת כל השמים ישרהו
אני חבבלת השרין השרין למה צאן והיה השרין כערבה פרשו בו ארץ
הגיי שור ומקום דשן וכן ועל הבקר החועים בשרין שרש השרני
שרה ובאנו שרה את אהים כי שרית עם אלהים והשם
למירבה המשרה ידוע שרש ועדט לנפש בשש נקודות
לא ישרטן שרשטן והנפעל שרשטן ישרטן אמרו הל' שרשטן
וגרירה אחת היא שרש אם מחוט ועד שרש נעל ולא נתן
שרש נעלן פיד רכונת הנעל והפעל הכבד מכונו משרכת ודכיה
כלום מבבלת ודכיה ודכה סביב סביב כמו שקושרין השרין
סביב לנעל שרש שרש וקלוט ענינו שרש וכן אמר
הל' שרש זה שרשטן ידכו והוא מושך רגלן והנה הוא עורף
וההפעל קצר המיע מהשתרע ותרג' אונ שרש וקלוט יתיר וחסיד
שרש אשר שרש יד ושרש את הפרה על פרשה ישרש
וישרש באש התיך העגל באש לבטל צורתו ואחר כך פאחנו בפנייה
פוס כי הזהב לא ישרש אבל יותך ואת העור תשרש באש אתה
תהיה גורם שתהיה העיך נשרפת באש אם לא תכא אל הכשדים
וכאלו אתה שורש אותה הנה שרשטן באש עריכם שרשטן אש

בעמלק פיר שרשם היה נלחם בעמלק והוא יהושע בן נון שהיה
משבט אפרים וכבר אחר והוא בענין ההסך ושרשך מארץ חיים
כלום יעקר שרשך ובכל תבואתי תשרש ושלא נזכר פועלו ממנו
וצאצאי ישראל כלום יעקרו שרשיהם שורת ושרת את
אחיז ושרתו אותו וישרת אותם ומשרתים את הבית איל נביות
ישרתוך ומלכיהם ישרתוך האת נחתא בתו ולפיכך הנון נקודה
בסגול לשרת בעם יי' לפני העדה לשרתם משרת משה ויהושע
משרתו משרת את המלך מעמטון משרתם והשם ויעשוהו כלים
לבית יי' כלל שרת את כלכלי השרת שורת ותקח את
המשרת תרג מחבת משרתתא שרטא בלע שות וחשופי
שת כתבנו בשרש שות שות ומי שות בשמים
פיהם כבאת לעמלק שתו כתבנו אותו בשרש שות שות
ומים לא שות אשר ישתה ארבע בן וישת כע היי ושתו ביץ מסכת
כל ישתו ומה שאם רזל שתוי אל יתפלל הוא שם תאר לא פעול
כי המים או היי הוא שתוי על דרך פעול או נשתנה על דרך נפעל אבל
מה שאם הם שתוי הוא תאר כמין עצום ואם בלשון הזה להפריש
ובין שכור כי השתוי לא שותה כל כך כמו שכור לפיכך אם התפלל
תמלתו תפלה שהרי יבול לרבר בפני המלך אבל השכור הוא ששתה
כל כך שאינו יבול לרבר בפני המלך לפיכך אם התפלל תמלתו ^{תועבה}
והשם משתה ושמה והקבוץ משתים ומיין משתיו ויי משתיהם
ומא בגבורה ולא בשתי כלום אפי בעת שיאכלו לבס ודעתם
בגבורה לא בשתייה ועם ההא והשתייה כדת והנפעל וכל
משקה אשר ישתה ידוע או בשתי או בערב הוא החוט ההולך

שרץ ארצם צמדעים ושרץ האור אשר שרצו המים שרצו ^{בארץ}
 השורץ על הארץ והיה כלנפש חיה אשר ישורץ שרץ נפש חיה ^{בשש}
 נקודות ענינם ענין ההולדה עם הרבוי עד שת התרג ענין תכונה ^{שורץ}
 שרץ רחשא והשרצים מתנועעים על הארץ שרץ ושרץ
 לו מקצה הארץ שרצו ויניעו ראשם שרץ יי מובוב יעם ושרץ
 אשרקה להם ואקבינם שריקות ערדים וישביה לשרקה השרקה
 ענינו הנעת השפתים בקום כלישקאר בשש שרץ
 נטעתיך שורק ויטעו שורק ולשרקה בני אתנו הלמו שרקה
 נכתב בו הנח עם הדגש הוא המשובח ממני הגם וכתב הרב אבן
 גיאת זל שהחבר הטוב מן הגפנים שהענבים מא ימצא בהם
 חרצן ותת ית ממצב גפן בחידא ויש מפרש כן עובדי משתים ^{שריקות}
 המשובח ממני המשתן וכן יקרא כלשון ערבי אל סרק הטוב שבמשי
 סרקים שבמשי מצויירים כלום שנינם אחים ולכן ישחור כאילו
 הם נקודים או טלואים וכן עובדי משתים שריקות כלומי מנקדים
 בענבים וכן ברברי הל רבא שרא לשרוקי סוסיא כלום להשריק
 הסוס במסרק של ברזל קנה מאונעם של שריקום טמא פיר
 קנה מוכרי המשתן סרוק שרש כל שורש בארץ גועם
 נטענתם גם שורשו והקמץ בעבור הזקף בשבא כמו כוננו חצם
 על יתר ואם את שרשם אחר בעננם אחר וכבר אחר הבאים
 ישרש יעקב ותשרש שרשיה אויל משריש ענינם נתוצת השרש
 בארץ וכיר אויל משריש נתן שרש ומתחוק במעשין והשם
 אשר נבנה המונעל ממנו שרש פרוש שרשי פתוח אלו מים על
 שרשי רגלי תתחקה הפך משרש הרים ושרשי הים פסה שרשם

בעמלק

הדבר סומך אותו אל השם ית' וכן מאסליה' והדומים להם שכתבנו
בשרש אסל' שלהבת כמו להבת ונסמך להבת אל שלהבת
כמו ארמת עמר' מיטיס היצ' ותרג' סני להבים פנהם' אפי שלהב'
אסיהו' וכן בלבת אש' תרג' בשלהבת אשתא' שניאן
אלפי שניאן' נהגו במלה הזאת לקרא המלאכים בזה הלשון שפאנים'
ויש אומר ששרשו שנה' והאלף מוזרות מזור הבאה תמוזת למד'
הפעל בשקל בנין קנץ' רל' אלפים שועים' שנהב' שנהבים
וקומים ותכיים' תי' שני רפיל' שעשע' ושעשע' יוכק'
אני תורתך שעשועתי' רל' בתורתך' תנחומיך' ישעשעו נפשי' במתח
השן והשן' וזה הבנין נבנה על דרך פעל' ושלא נזכר פועל מוכון' ועל
ברכים תשעשעו' וההתפעל בחקתיך אשתעשע' והשם גם עדותיך
שעשועי' ואהיה שעשועים' ענינם כענין שחוק ושמה'
שקער' שקעורות ירקרקות' גם הוא בן ארבע אותיות לא
שנכסלה בו הרביעית ומיד שחורות' ובתורת להנים שוקעורל'
ומראיה' ירקרק' או ארמדם' ודומה כי המלה מורכבת מן שקע ומן
שער כי הוא ענין שחרות ועמידות' כמו שערוריה' שרבת'
שרביט הזהב ענינו כמו שבט' שרעף ברב שרעמי בקרבר'
בחנני ורע שרעמי ענינו מחשבותי' כמו שנימי' שרשך
שרשרת גבלות' ובחסרון הריש שרשת גבלת' ענינו כמו שכלאאות'
וכן בדברי רזל' החרחבין משי שרשו ענינו כמו ישלשלו' ועוד אמרו
שרשרות של זהב היו קבועות בתקרת האולם' וכן חמש אותיות
שעטנו' לא תלכש שעטנו' הוא בגר כלאים' יכמד'
אשתיים ורזל' פרשו המלה המורכבת משלש תבות שוע סאוי' ונוי'

לארך הכרז' והערב הוא ההולך לרחבו ויש מוסר כמה בגבורה ולא
בשתי כלום לא בכלבוב ובעירוב כמו שהשתי מעורב עם
הערב כלום שאין רעתם מבוסבב במאכל ובתענוגים לא שאין
רעתם רק לא בגבורה ומע' הערש הזה ער שתותיהם בשקל
בנותיהם שמותיהם וכבוד פרטנו אותנו בשרש שות' שתל
ושתלתי אע' בהר מדקס ישראל אשתלנו והוא מפואר התין
בקמץ חטף כעץ שתול על פלגי מים כאשר ראיתי לכך
שתולה בנוה והנה שתולה התעלה כשתילי זיתים עננים ענן
שתם שתום העץ פתוח העץ ובדברי הלל כדי שישתום
ויסתום ויגב' שתן משתן בקיר זה הלשון נודע
ברבו בדברי הלל בהטלת מי רגלים באמרום לא ישתן בער
כותלו של חבירו אלא אם כן הרחיק מימנו ג' טפחים וחלת
זה התבה ומה שאם משתן בקיר על הכלב שדרכו להשתן
בקיר רל' שלא ישאר בודבר על הכלב המשתן בקיר וכן
פרשו הלל שאמרו מאי דדרכיה לאשתונו בקיר לא שביקנא
ומאי ניהו כלבא וית' משתן בקיר ידע מדע' רצה בו מיטית
בקיר רל' בקירות הלכ' שתן וישתוק ריב ומדון'
וישתק הים מעלינו וישמחו כי ישתקו ענני השתיקה ידוע'
(ואשר הם בני ארבע אותיות שגשג
בזים נטעך תשגשגי מענני שגה אחובלי מים וכן הו"ו
עוקרו שרש שגה' שד' הב' יונקתו תיבש שלהבת'
לא תכבה להבת שלהבת וכן שלהבת יד' ואם היא מלה אחת
עננה שתי מלות רל' שלהבת גדולה וכן דרך כשחוצה להגדיל

ופתח' ובמחוגה יתארהו האסף בקמץ חטף המתאר הנעה והשם יפה
תאר כתאר בנה המלך לא תאר לו וא' שתאר מה תאר חשך משחור
תארם ובא בחלם שלא כמנהג ותאר מבע אדם ובא כמהו ותאר
לא יתן לו ענינם הצורה והתכונה והסימן תכה צא מן התכה
תיבת עצי גמר ואפשר ששרש המלה טוב בסלס צדה שבה אכל
זנה כתבו בזה השרש בסלס לחם הסחה תכל ומי שם תכל כלה
שם תכל כמדבר הוא שם ככל לכל ארצות היישוב תבן גם
תבן גם מספוא בעש נקודות כהדוש מתבן ירוע תהה תהן
ובהו ענין שממה וכבר פרשתו בשרש בהה תהם כהעלות עליו
את תהום מי תהום על סני תהום תהום חוממתהו ובלשון זכר תהום
אל תהום קורא תהום אב הוא מקור מים הרבים ורבו הרבים בכל
הוא שיקרא תהום והקמץ תהמת יכסימו קפאו תהומות בלבי ים
וישק בתהומות רבה מיד השקה אותם מהצודים מהמדבר כמו
רבה ורבה על כל אחת מהתהומות וכבר כתבנו הדומים לו בחלק
הדקדוק ואפשר שיהיה רבה תאר אל המשקה ויוליכם בתהומות
כמדבר מיד במקום שהיו תהומות בו הוליכם בחרבה כמו במדבר
שאין בו מים וכן אב מוליכם בתהומות כסוס במדבר לא יכשלו
ומתהומות הארץ תשוב תעלנו תוה והתוית תו הן תו שדי
יעני וקדוש ישר אל התו וכבר אחר ויתו על הלתות השער
ענין סימן וכתיבה ומיד וקדוש ישרא התו שמו לו בלכנס גבול
וסימן שלא יוכל לעברו והו שהיו מנסים אותו והיו חושבים שלא
יוכל לעשותו תוך ויבתר אותם בתוך והעיר בתוך ובסמיות
נחה עין הסעל בתוך העיר מעל תוך העיר תוך הנחל בתוך

וכל אחד מהם אסור משום כלאים שזע לשון שעינות תרג חלקת
צואח שעינות צואריה והוא שצורפץ צמד ופשתים יחד ועושין
מהם לבדים שקורץ בלעו פלטר טווי שטורפץ צמד ופשתים וטווי
אותו כאחד ארטאון צמד לבדו ופשתים לבדו וזוהרץ ושוררץ שני
החוטץ נזו בארצת הצמד ^שאז הפשתים אותכיסה במחט ומלץ ^{התורה}
אינו אסור אלא עד שיהו שלשתן כאחד שזע טווי וזווי

נשדמה אות השין בסקר

ונתחיל אות התיו בעה תא והתא שש אמוד

אלתא הריצים ובץ התאים חמש אמודות ותחי השער
וגבול למני התאות ואפשר כי שרש תא תאה או תוה התא הוא היציע
וכבר פרשנו יציע בשרשן תאב תאבתי לישועתך הנה תאבתי
לסקוררץ גרסה נכשי לתאבה ענץ תאווה וחשק והפעל הכבר והוא
בהסך הענץ מתאב איני את גאון יעקב שהוא כמו מתעב
תאה התאו לכס פיר תצביטן ואפשר שהאלף תמורת ואו כאשר
כתבר יהודה ותאו וזמר הוא שור הכר וכן כתא מוכמר והוא הכנך
האותיות כמו כשב וככש ופיר מתא במכמר תאם והין
תאמים מלמטה פעלים והשם תאמי צביה האלף בקמץ חטף
על משקל אהלי ארום וזא תאמי צביה האלף בחלם מן והנה
תאומים בבטנה בסלס קרובים לחוקים והוצחה האלף והוטלה ת
תנועתה על התיו וימצאו ימיה לפדות והנה תאומים בבטנה והפעל
הכבר ממוני שכלם מוחאיות ושכלה כלום שכולן יולדות תאומים
תאן ואין תאנים בבטנה ותאנות לקצפה ותאונכס וייתכס
ירוע תאר ותאר הגבול והכבר יתארין במחוגה האלף בשבא

המעלה כלומר ראיתי בתכונת האדם הגדול ואעם שהוא קטן ועונה
וכן וזאת תורת האדם ואפשר להיות כזוה השדש וזאת התורה
תורת יי תמימה וכסם שהם בזה הענין פירושם ענין תכונה כמו
בשדש זה וקרוב לזה נאון לחייך בתורים והם הפעמים המחוברים
ומסודרים על סדר התכונה תנו הסיד. התו פתח בסוף פסוק
ענינו כדת ובמשנה התנו את הראש ואעם שקורין אותו בדגש כמו
הפס' אפשר שאין הקריאה נכונה ותהיה קריאתו הנכונה התובצד
על משקל החל הנצג. וזו התו בפתח כמו שכת' ואם תהיה
קריאתו בדגש יהיה במקום הנח כמו בעתדי הכסל שבאו בדגש
ויתכן לומר עור כי התו מנחי העין על משקל את ברית הסר
אכל ר יהודה שמהו מבעלי הכסל ויש להביא ראיה לכפול
מדברי רז"ל רוח תג ית והוא רוח רעה המסירה רעתו של אדם
וכן התו כמו הסיד' תתח לקש נחשבו תותח' הם
החצים והוא שם כלל לכל אדם תחש ואנעלך תחש
פיר עור תחש' והקבוץ עורת תחשים' אמ' רז"ל תחש שהיה
בימי משה ר"ע היתה ברירה בסני עצמה והיתה טהורה ויש
לה גוונים היתה' וזהו שתרג' אונק' שש גונא' ששש ושמוח
הרבה בגוונים הרבה שיש לו' ובמדדש אחר ששה גוונים
יש לו' זהו שש גונא' תחת עין תחת עין' וכאשר יחובר
עם הכנויים יהיה בלשון רבים נמשנו תחתיכם' וכך יאמר
תחתני תחתך' תחתי בלשון רבים כולם' ובא פנוי המדבר
לעצמו בנני' תחצי צעדי תחתני' תכריע קמי תחתני'
ומוריד עמיס תחתני' וכך כנוי הנקבה הנסתרת' ויסגר

הים ותקם בתוך העיר סל אשר בתוכו ישמא ועכתי בתוך
וביור נוספת בתוכי יושלם בתוך ארצות נשמות בתוך ערים
מחרבות אל בכלל הנשמות והנחרבות תהיה נחשבת וזכרת והוא
והבריה התיבון ראש האשמות התיבונה אמרני אמרני ות'
פתח הצלע התיבונה תרשא דמחיתא ארעיתא פתח לעבר ביתא
ולא היה דעתו לתרגם תיבונה ארעיתא ולא אל כי פתח הצלע
התיבונה תרשא שבתחתית היה פתוח אל כתף הבית הימנית וכל
האחרות היו פתוחות וזו כי חמשה תאים בדרום וחמשה בצפון
ועל גביהם שניים ושלישים ועל התיבונה התחתונה שבחמשה
שהיו בדרום אמ' שהיתה פתוחה למותל הבית הדרומי ויש
בשרש הזה ענף קרוב לזה תוך ומרמה מתוך ומחמם והוא ענף
מרמה וכא בזה הלשון לפי שהאדם המרמה את חברו יצפון בלבו
השנאה ומראה לו שהוא אוהבו תוך תרתי בלבי אשר
תרו אותה ולא תתוח אחרי לבבכם לכך מאנשי התרים פיר'
התרים הם הסוחרים הקטנים מעט הסחורות והעסקים שהם
מחפשים הרבה על המקח והמכר לפי שעסקם מעט והסוחרים
הם הסוחרים הגדולים המעל הכבד ויתוח בית יוסף ענף חקידה
וחפשי וכזה יתור הרגם מרעהו שם בכלל יקום יבול וכזה
לרעת המתרגם דרך האתרים והאלף נוספת תר וגו' והקריב
כך התורים שתי תרים ידוע ואם האחד בלשון זכר ואם נקבות
שתי בלשון נקבות להודיע שהזכר והנקבה כשרים וכזה אל
תתן לחית נפש תורך המשיח כנסת ישראל לתור כמו שהמשיח
אותם גם כן ליזה תר נערה ענפו זמן וראיתני כתר האדם

כֵּן אִם כִּי רַשׁוּ אִישׁ תַּכְכִּים בַּמַּעֲלָה אַחַת וְעַל כֵּן צְרִיכִים לַחֲמוּסָה
תַּכָּה וְהֵם תִּכְנו לַרְגֵלֶיךָ בַּפֶּסֶס וְשִׁסּוֹ עֲצָמְתֶיךָ וְעֲנִינוֹ לִפְנֵי מִקְדָּמוֹ
נִתְחַבְּרוּ וְהִלְכּוּ לַרְגֵלֶיךָ וְקוֹמִים וְתַכְיִים תִּי טוֹוֹסִין וְהַטּוֹס יִדְוֹעַ
וְהוּא שְׂקוּרִין לֹא בִלְעָדוֹ סִמָּן וְיֵשׁ מִסְרֵשׁ תַּכְיִים הַחַיָּה שְׂקוּרִין לֹא בִלְעָדוֹ
מִיָּמֹן תִּכְדֹּר פְּתִיל תַּכְלָת וְאַרְגָּמָן הוּא עֵץ שְׂקוּרִין לֹא בִלְעָדוֹ
בְּלִמְדֵי וְהוּא צְבֻעַ בְּרֵם חֲלוֹן עִם סִמָּנֵי יִדְוֹעִים תִּכְנֹן וְתוֹכֵן
רוּחוֹת יִי וְהַנֶּפֶעַל וְלֹא נִתְכַנְּנוּ עַל־יְלֹת הַדְּרָכִי לֹא יִתְכַנְּנוּ וְהַכְּבֵד אֲנִי
תַּכְנֵתִי עֲמֹדֵיהָ סֵלָה מִי תִכֵּן אֶת רוּחַ יִי וְפִיר מִי תִכֵּן אֶת רוּחַ יִי
וְכִי אִישׁ שֶׁעָצְתוֹ יִדְוִיעָנוּ וְכִיִּם תִּכֵּן בַּמִּדְּהָ וְשִׁמִּים בֹּרֵת תִּכֵּן הַכֶּסֶף
הַמִּתּוֹכֵן פִּיר הַמִּתּוֹכֵן בַּחֲשֵׁבֶנֶן וּבַמִּשְׁקָל וְיֵשׁ לִפְרֵשׁ הַמִּתּוֹכֵן שֶׁעָשׂוֹ
אוֹתוֹ מִטְּבַע וְהוּא שֶׁאֵם וְיִצְוֹרֵן וְיִמְנוֹ כְּלוֹל לִקְחוֹ הַכֶּסֶף שֶׁלֹּא הִיָּה
וְעָשׂוֹ אוֹתוֹ מִטְּבַע לְהוֹרִיחוֹ לְאוֹמְנֵי וּלְקָנוֹת עֲפִים וְאַבְנֵים וְיִהְיֶה
וְיִצְוֹרֵן לְשֹׁן צוּרָה וְכֵן נִפְרֵשׁ הַמִּתּוֹכֵן בְּצוּרָה וְיִתֵּן כֶּסֶף רַמְטָקִים
וְהֵעֵם אֶתְּהָ חוֹתֵם תַּכְנֵת פִּיר מִשְׁלִים הַתְּכוּנָה וְמִרְדּוֹ אֶת תַּכְנֵת
וְכִיָּא וְתִכֵּן לִכְנִים תִּתְנֹן וְכִיָּא וּבַמִּתְכַנְּתוֹ לֹא תַעֲשֶׂנוּ כְּמִהוֹ
וְהַקְּטָרֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בַּמִּתְכַנְּתָה לֹא תַעֲשֶׂנוּ לְכֶם כְּלוֹל תוֹכֵן
הַמִּינִים וְכֵן וְאֶת מִתְכַנְּת הַלְּבָנִים תִּדְלֹךְ עַל הַרְגְּבוּהָ
וְתִלְוֹל תֵּל עוֹלָם וְבִנְתָה הַעִיר עַל תֵּלָה עַל תֵּלָם יִדְוֹעַ פִּיר
הַעוֹמְדוֹת עַל תֵּלָם שֶׁעָמְדוּ בַּחֻקִּים וּבַתְּקִפָּם שֶׁלֹּא הִסִּילוּ חוֹמוֹתֵיהֶם
בְּכִבִּישָׁתָם וְכִיָּא שְׂדֵמוֹס אֶלֶּא הַנִּיחוּם בְּבִנְיָנָם בְּעִבּוֹר שֶׁהֵיךְ הִי
בְּצוּרָת וְחֻקֵּת בְּנֹי לַתְּלַמִּיּוֹת מִלְּפָנֶיךָ מִרְכַּבְתָּ מֵן תֵּל וּמִיָּת פִּיר
תֵּל שֶׁהוּא חוֹק וְנִבְוָה כְּמוֹ הַעוֹמְדוֹת עַל תֵּלָם וּמִיָּת פִּיר שֶׁהֵיךְ
אֲבֵי הַמִּגְדָּם גְּזוּרָת מִיָּת מִיָּת כְּמוֹ שֶׁעוֹשִׂים הַיּוֹם בְּבִנְיָ

בשר תחתנה והמשפט על המנהג תחת תחתיה תחת הנענך תחת
היותך שזכה ושנאה תחת אבותך יהיו בנך התחת אלהים אני
תחתו מבני כלוב הכהן המשרת במקומו מבני התחת זאת לא יזמת
שמעי פיר בעבור ההכנעה הזאת אשר עשה תכמר לו ולא יזמת כי
קבל את משיח יי תחת אשר לא עבדת בעבור כך וכך ^{אין}
במקום כך וכך כלוב שיהיה הדבר הוא תשטום הדבר שעבר
תחתך יצע רמה שאול מתחת רגזה לך מתחת שרשי ייבשו
והבאר בית חורן תחתו היציע התחתונה אבל מלפני השער
התחתונה ההיא נוסף ולא לנקבה כי המלה מלפני ועם יוד היחש
תחתים שנים ושליש עד שאול תחתית שאול תחתיה גלות
תחתית ובאון בתחתיות ארץ רקמות בתחתיות ארץ דמי לרחם
שהוא מקום שכל ואם כל אלו והדומים להם תחת ממש ומנה
תכריע קמי תחתני ומוריד עמי תחתני שזכרנו וקרוב לזה
תחתני למי ארץ כלוב בסוד ובסתה שלח לו למי ארץ כלוב למי
תאותה ארץ והמלכות כי אם לך ויש ממש למי ארץ לשון שבונה
שבו איש תחתו במקומו ועמדו תחתנו במקומו תחת רשעים ^{אם}
כלוב במקומו לשון רואים תיש והירד מת או תיש או הנה במקום
ואו החבור או יהיה כמשמעו או זה או זה יהיה כל אחד מיטיב צעד ולכת
ותישם עשרים תבך ואיש תככים תוך ומרמה מתוך ומחמם ^{ענין}
ופיר תוך ומרמה עמשבר האדם הבוטח בו ולא ישמר ממוט ומרמהו ^{בסוף}
וכבר כתבנו אותו בש תוך לא שר יהודה חזג הביאו עם איש תככים ^{בענין}
אחר והגאון רס עדיה אל פיר תככים מתוך הבית הוא בינוני ^{אשר} יאמר רש
תככים לעשות להם חסד כי יש בצונים שיסתרו ענים וישמחו מעלתם
למען יהיו בכבוד ועל

שהוא ידוע ומשופח משאר הצבעים אם תולע מבלי זכר שני
וכאלו זכרו האמונים עלי תולע אם יאדומך כתולע וממנו
ואנשי חיל מתולעים כלום לבושים בגדי שני ועל ומתלעות
לביא לו ואשברה מתלעות עול והוא הסוך מלתעות כסידים
והם השנים הגסות תמים כי אם תם הכסף תמו כל הגוי
ויהי כאשר תמונו תמונו חפש מחפש והנון בן תחת הכסף
ומשפט תמונו כלום יחפש עולות עד השלמים נעלם זכל
אדם לחפש ולחשוב יותר עולה על מה שהם מחכמים וכן
חסר יוי כי לא תמונו כמו תמונו או פיר חסדי יוי עמונו כי לא
תמונו אנחנו והוא קל ומשפט להדגש ובה כמוהו האם
תמונו לגוע והיה משפטם כמו בקונו לנו וכל יתם פרוץ ותתם
השנה הדיא ובשורק תתם חליאתה עד תם כל הדור כתם
פרח כתמים באו עמך פיר בהשכמתם כלום מוסם שכול
ואלמתי יבאו עמך כל מה שיפיל לבא רעה מהם ומקור
שהוא פעל יבא עד תמו אותם בידו והתאר תם יהיו תמים
על ראשו והפעל הכבד וכן התמו והתמותי סמיתך מנך
ובא מהתמך שורד תושד קל והיתה המים ראיה להדגש
ותם את הכסף המזבא בית יוי ויתכן כי ויתם הכסף
ויתם השנה ההיא בני נפעל וכן ויתמו ימו בכי היה ראוי
ויתמו כמו יתמו חטאים מע הארץ ואחזל כתב כי כל
הדגושים בתיו לבד שרשם נתם כולם עני כליה והשכלמה
תי וכן התמו אם משלמתי כל שם כלום היה לך לעמוד
באבל תחלה אם תשלים כמו שכל מיתקרב אל עיר כל שכן

המגדלים והדלסיר תל שכל המות מתמלכין ובהכל הקא והלמד
קוצותיו תלתלים ועוד נזכרהו ברבעים ועא ותולסיו שמחה
ענינו כמו ותליתנו שמחה כמו שאמ' תליו כפורותיו ופיר' היו
שואלים אותנו דברי שיר ובכנורותיו שהיו תולסין שנשמרו
בהם ויש מפרש תולסנו לשון ילפה והתיו נוספת כלום תחת ילפתנו
היו אמרו לנו שנשמרו ושעשירי תלה ותלה אותך על עץ
תולה ארץ על בלימה כי קבלת אלהים תלוי פיר' הסקוק בשירש
קבל והיו תלויים על העצים עד הערב וצאו בארץ תמורת למד
המעל והיו חיך תלואים ועמי תלואים אשר תלואם שמה והנמעל
שרים בידם נתלו ויתלו שניהם על עץ והכבד מתן ופובע תלו בכ'
ושלטיהם תלו על חומיתך והשם תליך וקשתך והוא האשמה שבו
החצים שהם נתלה באזור הארם או הסקת כמו שאמ' התרג' סיון
וגם הוא נתלה תלם בתלם עבותו בשש נקוד פיר' בתלם
בעבותו כלום אם תקשרנו בתלמים בעבותו עם שאר הבהמות
לחרוש' ויחד תלמיה יכיון על תלמי שדה בקעי החרישה
יקראו גרודים והגבוה יקרא תלם תלע וכן אדם תולעה
ומכסך תולעה כי תאכלנו התולעת וידם תולעים ועל דרך
משל' אם תיראי תולעת יעקב' פמי חמשים בגלות כתולעת וברדש
מה תולעת זה כל מה אינו אלא בסיו כך ישרא כל כחם בתפלה
אם יאדימו כתולע תולעת שני כבר פרשנו בו כי השני הוא
הכרמס ונקרא בתולע תולעת מסני חב התולעת בשני או פיר'
תולע עני' ובאמר תולעת שני באמר עני אדם' ובאמר שני
התולעת באמר אדם העני כלום העני הינה והוא הכרמס ומני'

תמך על עולת התמיד ואנשי תמיד יבדילו איש תמיד
תקד על המזבח ידוע תמה המה ראובן תמהו איש אחרתו
יתמהו אל תמה עם החסד ויתמהו האנשים ויתמהו מעשרתו
והעם אכה כל סוס בתמהו ונתמהו לבב וההתפעל והתמהו תמהו
משפטן עם תיו התפעל והתמהו תמך מזכות את התמוז
אומרי כי היו עושים עלם ומכולאים עינין עופרת והיו עושים
אש תחתיו והעפרת נמס ורומה שהוא בונה וכתב ל משה הרב
בר מימון עה בספר מורה הנבוכים כי מצא מתוב בספר מספרי
העבודות הקדומים כי היה איש מנביאי עז ושמו תמוז וקרא
למלך אחר וזהו לעבר שבעה מוכבים ושנים עשר מזלות והמיתו
המלך הדיא מיתה משונה ובמלכותו התקבצו העלמים מקצות
הארץ אל היכל בכל לעלם הזהב שהוא עלם העמש והיה זה העלם
תלוי בין השמים לארץ ועל העלם בתוך ההיכל וכל העלמים
סביבו והיה מספר מה נקרא לתמוז וכל העלמים היו בוכים כל
הלילה וכשהיה בבקר שופטו כל העלמים להיכליהם בקצות הארץ
והיה זה להם לחק עולם בתחלת יום מחדש תמוז בכל שנה יספדו
ויבכו על התמוז ויש מספר תמוז שם חיה שהיו עובדים אותה
ותרג ביים את איים ויערען תמוז כח תולע וברב הנוסחאות
בתו תמוז בשני וארץ תמך תנוכו בידיו וכסיה תמכו
פלך אף תמכותך בימי צדקי הן עברו אתמך בו ויתמך יד
אביו אשת הן תתמך כבוד ועריצים יתמוכו עשר ותומך עבט
ותמכיה מאשר תמך אשרי מקוד בענינו או בענין הצור
וכן זכור את יום השבת נוער כפיז מתמך בשחר והנסע

עמד ישראל למיכך אמרה אחריו אנכי שלומי אמוני ישראל וענין
 קרוב לזה שהוא ענין התמימות וההשלמה תם ויחד יועתי תמתי
 תמים היה תמים אתה בדרך כיך הנה בהיותו תמים ובר תמים תמימה
 נקבה תורת יי תמימה תמימות תהייה ותמימות יתרו בה פר בן בקר
 תמימים מיד שיהיה מר והבקר תמימים והכל מרשן לפי שמציאנו
 ובראשי חדשיכם פרים שנים מצין שאם לא מצא שנים יביא אחד
 תל מר ואם תמימים לפי שהחובה שנים ולא אחץ לבא כיום תמים
 מיד כי עמד השמש ליהושע ולא מיהר לבא לא היה כיום השמש שבכל
 השנה והוא יום תקופת תמוז והשם תם ויחד ידועי בתם לבבי ואני
 בתמי אלק ואיש מעד בקשת לתומי כלום בלא מתכוין לאחאב
 וית נגר בקשתיה לקבליה ועם תיו הנקבה לא אסיר תמתי מוכי
 ועם מים נוססת אין בו מתם אין מתם בבשרי רק מצע וחבורה
 וכמהו אין טוב באדם שיאכל ושתה רל רק שיאכל ושתה כי אינם
 יודעים לעשות רע רק רע כל היום והשם במשקל התאר אם באמת
 ובתמים לא ימצע טוב להלכים בתמים ורוב תמים יתעבו והתאר
 במשקל השם מעונו לתם דרך יי ובמקף ישוע החלם לקמץ חטף
 עדיקה תצר תם דרך והנפעל או איתם והוא כתו ביוד נחה אחר האף
 וההתפעל עם גבור תמים תמימים והפעל הכבד ומה בצע כיתתם
 דרכך כלם ענין אחד יש מהם בהשלמת הגוף בלי שיחסר אבר או
 חסרון מאבריו ויש מהם בהשלמת הרעות והמדות הטובות ותמימים
 כיודי בוד יש מפרש אותו מענין השלמת הגוף כמו נבלעם בשאול
 חיים ויש מפרש אותו מהשלמת הרעות כי על השדים ועל התמימים
 היו חושבים ללכדם ומזה השדש והענין את האודים ואת התמים

כלום אין שלמות
 בבשרי כיכלו נגוע
 ובאין בו מתם תחסר
 מלת רק ופי אין בו
 מתם רק

